

Gyomai Ujság
1930

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Negyedévre — — — — 1 pengő 30 fillér
 Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
 Egész évre — — — — 6 pengő.
 Lapzártá PÉNTEK déli 12 óra.
 Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 „HUNGÁRIA“ könyvnyomda
 Gyoma, „ÁRVAHÁZ“

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Uj hétköznapok.

Elmultak az ünnepek, az ujév hajnalának mámorai eloszlott, megjelentek a fekete, vagy legalább is szürke hétköznapok. Szép álmom az ünnep, az élet azonban tulnyomó részben hétköznapokból áll.

A magyar hétköznapok ezernyi gondja tarajosodik ki az ujév hajója előtt az 1930-as vizeken. Jobb volna mindig ünnepelni, mint ahogy a gyermekek mondják, a felnőttek is megkérdezik: „miért nincs mindig karácsony?“

Az élet nagyszerű tanulságai között nem a legutolsó az, hogy a jóból is megárt a sok, a pihenés után kell a küzdelem, az éhség után az evés. Ez a tanulság vezet bennünket öntudatlanul is, amikor nekivágunk az ujesztendő komolyabb részének, a hétköznapok tengerének. Eből a tengerből békés szigetként és világítótornyokként emelkednek ki az ujesztendő ünnepei, de hozzájuk csak a hétköznapok vizein lehet elérkezni.

Most, amikor a munka ritmusának első lendülete mozgásba hozta a hétköznapok világ megdermedt vonásait, amidőn a gyárkérmények átvették az ünnepi harangszó helyett az élet irányítását, amikor kocsik és autók vágtat újra sebes tempóban, hogy a gazdaság vérkeringését frissen szolgálja, most kezdődik igazában az ujesztendő. A boldog ujesztendő kívánása nem elég önmagában, az igazi jókívánság az, ha erőt, kitartást és a hétköznapok szeretetét kívánjuk önmagunknak, mert könnyű ünnepelni, de nehéz a köznapok fáradságát vállalni.

A jókívánság sikere, vagy eredménytelensége benne van az új hétköz-

napok tengerének. Eből a tengerből békés szigetként és világítótornyokként emelkednek ki az ujesztendő ünnepei, de hozzájuk csak a hétköznapok vizein lehet elérkezni.

nap első lendületében, a jó sok kiolvashatják a munkás kar és a dolgozó ész első lendületéből az 1930-as esztendő várható mérlegét. Mert valóban az eredmény mindig benne van a munkás izmaiban és akaratában, amihez hozzá kell számítani még a vállalt feladat súlyát és teremtését. Az ujesztendő programja radikálisan egyszerű: *feltétlenül meg kell teremteni a magyarság belső egységét és cselekvőképességét*, ezt a cselekvőképességet pedig ki kell használni arra, hogy az ujesztendőben a magyarság élethelyzete végre megszilárduljon. A megindult új munka jelszavai nagyon egyszerűek: maradjon mindenki a helyén, de mindenki törődjön az egész magyarsággal és a hétköznapok gondjai közepette gondoljon arra, hogy minden munkája és ténykedése az egyetemes magyarságért történik. Ha ezt

meg tudjuk tenni, akkor nincs hatalom, amely az ujesztendő legszebb álmait el tudná gázolni, akkor az ujesztendő valóban „új ujesztendő“ lesz és végre elérkezik a magyarságra az Isten áldása, amelyet annyiszor kérünk, midőn a himnuszt énekeljük. Vágjunk neki az új hétköznapoknak, hogy az ujesztendő folyamán elérjük a legnagyobb magyar ünnepet: a magyar feltámadást.

A házi mulatság szomorú következményei.

Elmult dec. 27-én virradó éjszakára egyik a Tiszavidéki malom közelében lakó Lukács vezetékes nevű lakos társunk házi mulatságot rendezett két legény fia unszolására és erre a rögtönzött népiesen cui-árának nevezett mulatságra meghívták — természetesen — a két Lukács fiú minden helybeli és endrődi komáját, akik a kedélyes mulatás reményében a jelzett időben elég szép

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (6)

Odakinn a Baross-lér fogadta utasunkat, kanyargó, kivilágított villamosaival, autók és kocsiforgatagával, elől sötétlett az óriási Baross Gábor, akinek cipőjéből házat lehetne építeni, egy kisebb család számára. Az egész tér a bevezetlenségnek azt a nyugtalan képét nyújtotta, amellyel Pest igen sokszor meglepi a gyantullán idegent.

Válogatott egy darabig a különböző szállodák és panziók közül, míg végre a Főherceg szálló mellett döntött. Megtetszett neki a főherceg név, amely mögött sok otthonias-

ságot, bizonyos arisztokratikus egyszerűséget, kényelmet és tisztaságot sejtett. A szálló egy józsefvárosi tér mellett feküdt, álmosan, csöndesen és öregesen, mint maga az egész józsefváros, amelynek rejtelmes pincézemei, kis üzletei, szűk utcái és liliputi terrei valami külön, régi polgári multat hirdettek még ma is.

Utasunk befirkantotta nevét és személyi adatait az eléjeteft bejelentő-lap megfelelő rovatába: Cs. Kerekes Sándor, született 1895, Mezőváros, magyar, róm. kath., özv... A portás megkérdezte: Foglalkozása?

— Csak volt! — mire a bizalmatlankodó ember előre kérte a szoba árát és ragaszkodott hozzá, hogy valamilyen foglalkozást mégis valljon be,

majd amikor látta az utas habozását, azt tanácsolta, írja be, hogy újságíró, vagy iparművész, azok szoktak ilyen emberek lenni, akiknek nincs tisztességes podgyászuk. Aztán elindult a piros szőnyeggel borított lépcsőn a szobájába. A második emeleten megszűnt a szőnyeg, a harmadiknál a világítás is meglehetősen megcsappant, helyette azonban egy kellemetlen jelenséggel találkozott: ázott, dohos szag ütötte meg az orrát, mintha régi katonai raktárban vagy rozszul szellőztetett muzeumban járna. Megállapította, hogy az egérszagra emlékeztet és a mezővárosi tisztesskamrák jutottak az eszébe.

A szobába érve ki akarta nyitni az ablakot, az ablaklincs azonban nem engedte-

meskedett, mire a vonaton szerzett tapasztalatai alapján abbahagyta ezt a veszélyes vállalkozást. Miután azonban mégis szerette volna körülnézni, elhatározta, hogy legalább a redőnyt fogja fölhozni, megragadta a piszkos gurinót, de a második húzásnál a gurinó elszakadt és a redőny nagy robajjal ütődött az ablak párkányához.

Emiatt annyira elkedvetlenedett, hogy a legjobban szeretett volna rögtön visszafordulni, úgy sejtette, hogy rengeteg kiáblándulás fogja érni ebben a világ városban. Óvatosan kipróbálta a rézágyat, hogy nem dől-e össze, ha belefekszik, majd a teherpróba után elhatározta, hogy lepihen. Alig oltotta el a lámpát, amikor úgy érezte, hogy a piszkos, avult

A József Ferenc kir. herceg vezérlete alatt álló Társadalmi Egyesületek Szövetségének is egyik legfontosabb programja:

a magyar áruk védelme.

És mégis akadnak, akik cseh sört árusítanak?!

számmal gyülekeztek össze a vendéglátó háznál. Vegyesen voltak gyomaiak és endrődiek és talán ez volt a baj, — mert éjfél felé, amikor a lassacskán beszopogatót itókától a fárság általános kedélyállapota a forrpontra felé közeledett, a nem egy határból való fiatalok összevisszálkodott, sőt a szóvitával kezdődött összeveszés valóságos verekedéssé, dícskázássá fajult, aminek láttán az egyik józanabb résztvevő csendben elpárolgott és hirt adott a csendőrségnek és rendőrségnek. A helybeli csendőrőrs készenlében levő egyik altisztje egy községi rendőr kíséretében ki is vonult a helyszínre, ahol bizony az egy szál csendőrből és egy rendőrből álló járőrnek kemény munkája akadt, míg a verekedéssé fajult óriási kavardást sikerült elsimítaniok és a rendet helyre állítaniok. Ezzel persze a szomorú végű házi mulatság nem a legkedélyesebb hangulatban szakadt félbe és fejeződött be!.. Az ügynek a csendőri jelentés alapján esetleg az illetékes hatóságnál lesz komoly folytatása és véglegesen megnyugtató befejezése?!

Egy viharos karácsony-éjszaka termése!..

Egyik közkedvelt népdalunk születése.. Emlékezés a csabai bohém-társaság egy tagjáról: Gulyás Jósikáról, az ismeretlen nevű dalköltőről (lyrikusról) és közkedvelt krónikáiról..

Írta: SZEKÉR DÁNIEL.

Gyoma, 1929. december 18-án.

Kopogós decemberi nap volt. Csábítóan szép idő. Az égi nap szemképráztatóan tüzött a kővéfagyott, öreg földre.. Elhagyottan egyedül ültem és mélabusan tünődtem malmi irodámban és szomorúvárván spekuláltam az emberi élet és alkotások mulandóságán. Emberi örökbéklyós sorsunk (fatum) gyakran meglepetésszerű tarka fordulásán, az emberi elmulás gyászoskegyetlen egyformaságán. Hirtelen váratlanul kopogtatás zavarta meg délutáni elmélázásom kinosváró csendjét és felijesztett mélan soktárgyú eltünődésemből. A levélhordó kopogtatott. Nekem címzett képes lapot hozott. A lapon rövid egyszerű mégis tartalmasan sokatmondó szöveg ékeskedett: „Ha kellemes Karácsonyestét akarsz tölteni

siess a mi bohém-társaságunkba! Várom értesítéset érkezéséről! Ölel Jóska. U. i. Szeretettel várnak a többi vig cimborák is!.. A lapot hevenyén elolvastam, iróaszlamot írókjából rövid gondolkodás után előkotortam egy közönséges postai levelező lapot, amelykre válaszképpen csak ennyit írtam: „Karácsonyszombat délutánján Csabára érkezem. Este a szokott helyen keresem fel a társaságot! A viszontlátásra!.. Megfelelően megcimeztem és a postára küldtem a lapot. Azután újból elmerültem sivár gondolatom tengerébe!.. Folytattam meddön időtöltő ábrándozásomat. Akármerre csapongtak szertelen gondolataim, mindegyre csak a meghívó lap körül jártak, illetve a csábítóan hívogató szöveghez tértek vissza. Nem voltam képes gondolataimat a száraz üzletmenet köré csoportosítani és minduntalan csak azon járt most már az eszem: vajjon mire készülhetnek a csabai vig cimborák?.. Merihogy valami meglepetésre, illetve szórakoztató mulatságra készülnek, azt hobbizonyosan tudtam.. A nap már lehanyatlóban volt, amikor eredményekben igen sovány ábrándozásomat befejeztem. Rendbe tettem iróaszlamot, felöltöttem kabátomat, vettem botomat és az egyre sötétedő alkonyatban elindultam haza felé, mint aki napi dolgát jól végezte.. Újból csak azon tünődtem óriási lelki töprengéssel. Szinte kábító forróság járta át a metsző hidegben minden tagomat a gyorsan változó lelki küzdelemtől.. Gondoltam minden furcsaságra, ami közönséges polgári emberek karácsonyestijén csak előadhatja magát!.. Mondom, gondoltam minden emberileg elképzelhetőre, — csak éppen arra nem, ami azon a nevezetes éjszakán valóban megtörtént. Igaz, hogy azon az éjszakán nem előre kiszámított programszerint; hanem szabadszeszélyes csapongással egymásból adóttak a történések. A társaság tagjainak összehi-

vása egyetlenegy határozott célkitűzést szolgált és ez a célkitűzés az volt, hogy együtt legyünk valamennyien és lehetőleg ne hiányozzék az odavalók közül senki sem!.. A közbeeső napokat, sőt néhány hetet üzleti dolgom végzésével és pénzügyi ügyeim rendezésével töltöttem el és ünnepe szombatján délután tényleg elutaztam Békéscsabára, hogy az előrejelzett és azon a nevezetes meghívó lapon beígért földi jókból én is kivégyem a rameső részemet és el ne mulasszak valahogyan egy ilyen váratlanul rámköszöntött kedvező mulatási alkalmat!.. Már alkonyodott, amikor vonatunk a csabai állomásra befutott. A megállott vonatról függő leugrottam, gyorsan az állomás előtt levő kocsiállomásra szaladtam, belevelettem magam egy egyfogatosba, harsányan kiadtam rövid rendelkezésemet: — „hajtson a „prófétá“-hoz a piacra!..“ Teljesen beesteledett, mire a kifűzött célhoz értünk és a Próféta vendéglőben már együtt volt az egész társaság. Valamennyi bohém fiú csak akadt akkoriban Békéscsabán a legbohémebb öreg fiú: Vercs Gusztó bácsi elnöklött alatt!.. A kölcsönös igen szíves és közvetlen baráti üdvözlések után — természetesen — elvegyültem a társaságban minden különösebb formások mellőzéseivel.. Az igazi bohémek között ugyanis nincsenek illemszabályok és eltörlődnek a társadalmi elkülönültség összes elválasztó korlátai. Ott csak szeretet és kölcsönös megbecsülés, megértő készséges támogatás otthonos!.. Vacsora előtt lévén még, egyöntetű akarattal nekidőlünk a nemes söritalnak, mintahogyan a nyári tüző forróságban elikkadt fattyasi csorda neki szokott dőlni kidülledt szemekkel a Hármaskörös nem mindig kristálytisza vizének!.. Általánosan közismert lumpreglama szerint vacsora előtt szaporán üritgettük a kiadós sörös korsókat, — időközönként egy-egy kupica

virágu, krizantémokkal tele nyomtatott, vattagubancos paplan úgy szur helyenként, mint ha valami óvatoss és ügyes ellenfél ádatlan harcot folytatna ellene. Végre is megunt a küzdelmet, felkelt és meggyújtva a lámpát, elkezdte vizsgálni a paplan különös szövetét. A mozdulat oly gyors volt, hogy a visszarántott takaró alatt egy pár nehezen mozgó sötétbarna pettyet pillantott meg, később fedezte csak föl, hogy ezek a vándorló, büdös pontok a város rémei, a poloskák.

Harctéri emlékei ujultak meg, a tisztán tartott ember rémülete lázadozott benne az ellen, hogy férgekkel háljon. Emlékszik, hogy annakidején, mikor az iszonzó partján egy alkalommal a sok viszketés után

megvizsgálta bojhos béléstüingét, tetveket talált benne, akkor majdnem öngyilkos lett az utalattól és az egész háboru legnagyobb borzalmát jelentette ez a fölfedezés számára. Örült dühvel, lázasán tépte le magáról a ruhát, hátizsákja tartalék-ruhái egy nap alatt elhasználta és szívdobogást kapott az ijedségtől, ahányszor újra jelentkezett a gyanus viszketés.

Ez azonban még fölháborítóbb dolog volt, mert hiszen ill fizetett a szobáért és amikor az örült csengetésre egy vénasszony mászott elő, az szemtelenül azt felelte, hogy látszik, hogy vidéki, mert ha pesti volna, nem ijedne meg egy pár poloskától, hiszen nincs is olyan sok.

(Folyt. köv.)

valódi kisüstivel meglüzdelve a nagyobb és biztosabban érezhető hatás kedvéért. Ezek a frappirozó közbeszólásként beiktatott kupicák igen alkalmasoknak bizonyultak az általános testi hőmérséklet rohamos felfokozására, aminek következtében a fülek gyorsan melegedtek és a nyelvek pontos szabályszerűen megoldódtak. A legényemberek legintimébb ügyei is szőnyegre kerültek. A csabai társadalom akkori virágszájai közül egyik sem kerülhette el a többékevésbé tárgyilagossá kritika bonckészt. Így haladt a közhangulat rohamlépésben az elkerülhetetlen forrpontra felé! Már a vacsoraelőtti kvaterkázástól annyira eluralt a jókedv, az egész társaságon, hogy a vacsoráról is meledkeztünk volna, — ha a gyomor fenekellenségéről nevezetes Gulyás Jóska nem tereli a közfigyelmet a vacsorára. Egyhangú akarattal megvacsoráztunk — a finom rosiélyos után rétteneles mennyiségű tejelesen lucskos turóscuszát kebeleztünk be! A szabályszerűen elfogyasztott vacsora után megszámlálhatlan számú badacsonyi üveget fogyasztottunk, — csak a megrogzított alkoholisták szegődtek a közönséges vinkó, illetőleg a kocsis bor szolgálatába, mert náluk nem fontos a bor minősége, csak a mennyiség játszik szerepet, így aztán — természetesen — inkább imádják utóbbi, mivel ebből ugyanannyi pénzért kiadósabb mennyiség jut. Már igen hangosak voltunk, alig értettük egymás szavát, amikor Gulyás Jóska harsány basszusán kiadta a vezénylőt, illetőleg irányító jelszót; — „a Fiumébe, fiúk!“ Az egész társaság egy emberként tappra kerekedett és öt perc elteltével a Fiume kávéház szeparéjában folytattuk. Purcsi Pepi bácsi sorba kerítette Stradivariusán az összes akkor ismert magyar nótákat. Így aztán mindegyikünknek jutott egy-egy kedvére való nóta, aminek következtében a közhangulat még jobban emelkedett. A társaság vérmesebb tagjai még táncra is perdültek a ropogósabb dallamokra!

A keleti égen már meghasadt a hajnal és lassan derengeni kezdett, amikor a már-már vadságba fajuló mulatozás, egyik részese odaszólt mókás biztatással Gulyás Jóska-nak az asztalon keresztül:

— Jóska, a hasadó karácsony kedvéért és a társaság öröme rögtönözhetnél egy szép magyar dalszöveget és Purcsi Pepi bácsi mindjárt dallamot is komponál hoz-

zá! „Miért kell nekünk: öreg bohém gyerekeknek az ezerszázados öreg nóták mellett eluladni! Jóska tekintete néhány percig maga elé meredt, — az elnyeltekkel telt márványasztalra bámult, gondolkodott, — azután kézirat papírt kolorászott és a zsebéből megceruzát és csakugy kutya futtában alig olvasható ákom-bákom írással a papírra vettette a következő szöveget:

„Magas jegenyefán sárga [rigó fészkel;
Én már Tihozzátok ugysem [mék el;
Az a sárga rigó könnyen [felszáll oda;
De én Tihozzátok nem me- [gyek el soha.

Magas a házatok, kunyhóban [élek én;
Hogyis járna Hozzád ilyen [szegény legény.
De hogyha Te egyszer mi- [hozzánk eljőnnél.
Magas házatokba vissza [sohse mennél!“

A társaság egyik gyorskezü tagja rendelt a pincéernél annyi levélpapírlapot, ahányan voltak és annyi példányban írta le gyorsan a szöveget, hogy mindegyiknek jutott egy példány belőle!

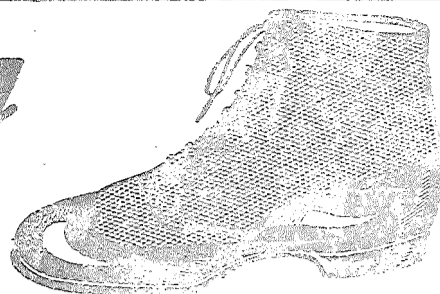
Purcsi Pepi külön Stradivariusán cincogott egy kicsit elődeitől örökölt jó cigánymódra, majd vonójával megcsapkodta néhányszor a hegedű hátát, amivel felhívta a banda figyelmét, körülbelül egy félóraig próbálgatták, aztán Pepi bácsi kiadta a rendelkezést:

— Jól van, — mehet!.. Gyerekek lehet énekelni! Pataki Szilárd gyönyörű alttenorján rákezdte és néhány negyedórai összepróbálás után az egész vig társaság leirhatalan mélabuval énekelte az újszülött gyönyörű magyar nótát, amelyiknek szövegét Gulyás Jóska barátunk írta igazi költői nekilendüléssel néhány perc alatt és dallamát a híres csabai cigányprimás Purcsi Pepi bácsi szerezte. A sebtében papírra vetett szöveg némi simításon ment keresztül, mire a nyomdafesték újján a nagy nyilvánosság elé jutott és igazán példátlan népszerűségre lett szert. Így született azon a nevezetes karácsonyi éjszakán a „Magas jegenyefán kezdetű népdal!..

Szegény Gulyás Jóska barátunk mindenkitől teljesen elhagyottan hunyt el azóta a gyulai közkörházban; de róla is méltán el lehetne dalolni megemlékezésül azt a néhány sort, amit jelen sorok írója a

Ez a

DORCO
SIBERIA

gumitalpú posztócipő, a tökéletes meleget tartó és vízmentes téli cipő mindazok részére, akiket hivatásuk metsző hidegben, hóban, sárban is a szabadban tart.

A **DORCO** a legnemesebb anyagokból készült, a cipő finom, meleg gyapjúszövege és bélése a láb melegét feltétlenül biztosítja, háromszoros gumiszigetelése a nedvességet tökéletesen kizárja.

A **DORCO** cipőben szárazon, egyenletes melegben pihen a láb

DORCO
SIBERIA

Minden más téli cipőnél jobb
Minden más téli cipőnél olcsóbb

Balogh Pista dobozi temetése után írt:

„Porladozol hantok alatt;
De porodból virág fakad
És minden virág azt susogja:
— Él Csabának még dalnoka!“

Köröshabnak löccsanása,
Akácfa lomb sutfogása,
Minden, minden csak azt [mondja:

Él Csabának még dalnoka!
Él Csabának, él dalnoka!
Él a dalnok, él dalokba,
Élni is fog a nép száján,
Mig magyar szánt Csaba táján!“

A pesti asszony kulturfőlénye.

Egy budapesti úri asszony tavasszal a csibekeltetés idején leruccant gyomai rokonához látogatónak. A pesti asszony olyan igazi, hamisítatlanul fölényes nyegleséggel szemlélte végig vidéki nénikéjének egész háza táját és egész napon át a nénikéje sarkában volt, nehogy a néniké napirendéből valami csekélységet is elmulasszon, mert ő a tanulási örve alatt látni akart mindent, amit a gondos néniké nap közben tenni-venni szokott szakadatlan sürgése-forgása közben. Így történt aztán, hogy a néniké egy szép tavaszi napkeltekor életés céljából levette az elültetett koltót fészkeről. A csibekeltetés, illetve keltetés terén járattan pesti asszony ennek láttán össze csapta óriási csodálkozással a kezét és felkiáltott:

— Istenem, ezéni van jó soruk a vidéki embereknek, mennyit tojik egy tyuk!

Alkonyat táján pedig a tehén fejésre került a sor és a szorgalmas öreg néniké egy félóra alatt öt liter tejet fejt a tehéntől és erre a pesti úri asszony megint csak csodálkozással vegyes tagadhatatlan irigységének adott imígyen hangos szóval kifejezést:

— Édes Istenem, egy félóra alatt a néni 5 liter tejet fejt, hát akkor egy egész nap alatt vajjon mennyit fejhet?! (sz.d.)

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőkörre ezúton mond hálás köszönetet a karácsonyi ünnepek alatt előadott „Nótás kapitány“ című operett összes szereplőinek.

Ne felejtse el! A csikófejes fekete CLUB cigarettapapír

borítószalagjait a január közepén megtartandó jutalom kiosztásra a Samum-Altessé cigarettapapírgyár r. t. címére (Budapest, VI. Gömb-utca 32.) idejében beküldeni, nehogy a jutalmazásából kimaradjon!

A GYOMAIK kedvelt találkozóhelye BUDAPESTEN

Központi Szálloda

VII., Baross-tér 23.
(Keleti pályaudvarral szemben.)

Teljesen újonnan berendezett kényelmes családi ház. Központi fűtés, hideg-meleg víz. Mérsékelt polgári árak. Egyesületi és csoportos utazásoknál rendkívül olcsó teljes ellátás.

E lapra hivatkozónak 20 százalék engedmény.

Testvérvállalat:
OSTENDE KÁVÉHÁZ

Tulajdonos:
Grosz Odön.

Csikorgó hidegben

gyakran kelletlenül jobban fűtik a lakást. Ha ilyenkor a szabadba jövünk, a hirtelen változó hőmérséklet gyakran okoz **meghűlést.**

Köhögés és erős nátha jelentkezik csakhamar. Néhány

Aspirin-Tabletta

megelőzi a komolyabb bajokat. — Utasítson vissza pótszerként és követeljen mindig eredeti csomagolást, a

Bayer-keresztrel.

Csak gyógyszer-tárakban kaphatók.

H I R E K

Isteniszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtt 9 órakor Isteniszteletet tart Répás Pál ref. lelkész.

Személyi hír. Szabadságomról megérkeztem és a rendelőt január 6-án megkezdem. Dr. Singer István fogorvos Horthy M. u. 1235.

Köszönet. Hálás szívvel mondok köszönetet mindenkinek — aki segítségére volt kis növendékeimnek ama munkájában, — hogy hordjuk össze fölöslegünket Krisztus szegényeinek, az Ó legdrágább kincseinek és ahol ketten örülnek ott béke — ahol sokan — ott boldogság van. Pétermanné az ifj. Vöröskereszt tanár etnöke. A részletes elszámolást lapunk legközelebbi számában hozzuk!

Községünk legfiatalabb műkedvelő gárdája újév első napján másodszer mulatkoztatott be, ünnepi hangulatot keltő nagyszámú közönség előtt, az Egyetértés falai között. A bemutatkozás nemcsak sikerrel járt, de általános jóleső meglepetést és lelkesedést váltott ki a közönségből, az otthoniasan mozgó, ifjanc műkedvelők játéka. A tartalmas műsor minden számát nagy tetszéssel fogadta a közönség és lelkesen ünnepelte a szereplőket. Névszerint külön nem akarunk

megdicsérni senkit, nehogy esetleg a féltékenykedés magvát köztetek elvessük, kitarlás, bátorság továbbra is, csak játzatok és daloljatok fiatal szívek teljes melegével. A végén azonban nem mulaszthatjuk el megemlíteni, hogy az Egyetértés Kaszinó nagy haladásról tett tanúbizonyságot, amelynek előkészítésében és önzeilen munkálkodásában Nagy Lajosnak elévülhetetlen érdemei vannak.

Meghívó. A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre ezúton értesíti n. é. tagjait, hogy évi rendes közgyűlését f. hó 19-én, azaz vasárnap d. u. 2 órakor tartja meg. Figyelmeztetnek a tagok hogy a gyűlés határozatképtelenség esetén, — az új alapszabály értelmében — egy órával később újból meg lesz tartva, ami tekintet nélkül a tagok számára — határozatképesnek nyilvánítatik.

Filmszerűen izgalmas detektívregény pereg le „A gyilkos” c. pályadijnyertes novellában, mely a Magyar Magazin újévi számában jelent meg. Az ország legszebb és legnépszerűbb folyóirata ezzel a számmal a harmadik évfolyamba lép s a remek újévi szám csak fokozni fogja a népszerűségét. A 100 oldalas, albumszerű szám pompás anyagából kiemeljük Farkas Imre, Kodolányi János, Ternay István, Illy János, Hesz Ferenc, Hanuszik Elemér novelláit, Görög László és Harsányi-Hanuszik László verseit, Segesdy László remek szilveszteri cikkét, Tábori Terka athéni tarka krónikáját, a gyönyörű kiállítású 8 oldalas képzőművészeti mellékletet és a nagyon népszerű társaság-, divat-, kozmetika- és filmrovatokat. Pólya Tibor és Brenner Nándor ragyogó ötletrajzai és a legkitűnőbb magyar és külföldi fotóművészek szenzációs akkfelvételei díszítik a Magyar Magazin újévi számát, melynek különleges rejtélynyrova is nagy népszerűsége miatt szeri rövid idő alatt. A feltűnésikellő címlap

Brenner Nándor festőművész tehetségét dicséri. Az újévi szám ára egy pengő. Kérjen díjtalan mutatószámot és felvilágosítást a kedvezményes előfizetésről. (Kiadóhivatal: Budapest, V., Sziget-utca 26.)

Aranyérméi és az ezvelel járó bédugulás, repedés, kelés, gyakori vizelési inger, derékfájás, mellszorulás, szívdobogós és szédülési rohamoknál a természetes **Ferenc József** keserűviz használata mindig kellemes megkönnyebülést, sőt gyakran teljes gyógyulást eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe hatású **Ferenc József** vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárnyi mennyiségben rendelik. A **Ferenc József** viz kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Filmszínház Gyomán.

Január 5-én, vasárnap:

Gösta Berling (Erzsébet grófnó)

Az Apolló filmszínház január 5-én, vasárnap Lagerlöf Zelma, a világhírű svéd író Nobel díjjal kitüntetett

Gösta Berling (Erzsébet grófnó)

című világszerető elterjedt regényének két részes, 12 felvonásos filmváltozatát mutatja be, amelyet az ősz elején a budapesti Kamara és Corvin színházak rendkívüli sikerrel

játszottak. Az ismert téma méltatását felesleges volna megírni, hiszen a regényt legtöbben már olvasták. Mégis meg kell jegyeznünk, hogy a Gösta Berling filmváltozata annyira nagyszerű, tartalma annyira izgalmas és lebilincselő, aminőt filmen még eddig nem láttunk. A női szerepet a nagyszerű Greta Garbo játsza. Partnerei: Jenny Hesselquist és Lars Hanson. A színház két és fél óras előadásokban, rendes helyárak mellett mutatja be a darabot. Előadások: fél 4, 6 és fél 9 órakor.

Réti Zoltán

állatbizományos jelentése

ÁRAK:

Prima uradalmi sertés	P. 1.48—1.52
Szedett I. rendű sertés	P. 1.36—1.40
Közepes sertés	P. 1.28—1.32
Könnyű sertés	P. 1.18—1.24
Óreg sertés	P. 1.22—1.36

a címekre berakott sertéseket és szarvasmarhákat a legmagasabb napi áron értékesítem. Kisebb gazdaságoknak ajánlom a sertéseket együttesen berakni.

Küldemények címe:

RÉTI ZOLTÁN

Budapest—Ferencváros.

Levélcím: RÉTI ZOLTÁN IX., Sertésvásártér.

Telefon: József 366—29 és 343—03.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42—44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefontal!

Szobák fürdőszobával!

Kölcsönöket

bekebelezés mellett és anélkül is gyorsan és előnyös feltételek mellett folyósít, valamint

betéteket

legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztet

ENDRÓD—GYOMAI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T., ENDRÓD és GYOMAI FIÓKINTÉZETE, GYOMA.

Figyelem!

Ezúton is szíves tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítő modern **URI ÉS NŐI FODRÁSZ ÜZLETEMET** a volt Bácsy-féle bank helyiségben a 48-as Kaszinó épületében megnyitottam.

Pontos, előzékeny és hygienikus kiszolgálás biztosítva, szíves pártfogást kér
SZILÁGYI LAJOS
uri és női fodrász.

Figyelem!

Személyzet változás a gyomai Hangya fogyasztási szövetkezetnél. Ugy értesülünk, hogy a gyomai Hangya szövetkezet üzlet vezetője: Kajtor János állásáról lemondott és elbocsátását kérte a szövetkezet vezetőségétől. Egy derék munkással apad meg az ügyis vajudó és anyagi bajokkal küzdő szövetkezetnek a bajoktól szabaduló remény-sége!...

Simon Böske esküvője — fényképekben. A Színházi Élet most megjelent új száma pompás fényképekben számol be Simon Böske — Miss Európának esküvőjéről, Ince Sándor népszerű heilapjának a Színházi Életnek új száma közli részletesen, hogy milyen ajándékokat kap az idei Miss Magyarország és közli a választás teljes és pontos programját. Érdekes fénykép felvételek számolnak be azokról a pesti dámákról, akik a januári hidegben is nyílt uszodában fürödnek. A legnagyobb nevű primadonnák elmondják, mennyiben befolyásolja a szerelem a karriert és a karrier a szerelmet. Hollywood sportéletéről, Hattyu megfilmesítéséről, Vaszary Piri látogatásáról egy gimnáziumban, heli premierekről hoz sok érdekes cikket és képet a Színházi Élet új száma, amely egy újabb rovattal is bővült. a „Háztartás“ rovattal. Ezt a rovatot Vizváry Mariska, a Nemzeti Színház művésznője vezeti, aki a leghivatottabb szerkesztője lesz ennek az új rovatnak. Három felvonásos és egy felvonásos darabmellékletek, szenzációs kotlamelléklet egészíti ki a Színházi Élet új számát, amelynek ára 1 pengő. negyedévi előfizetésdíj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI. Aradi utca 8 szám.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak a rokonoknak és ismerősöknek, akik felejthetetlen jó testvérem

VERES LAJOS

elhunyt alkalmával végzettségén megjelentek és fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.

Özv. KATÓ LAJOSNÉ
VERES JULIÁNNÁ.

Meghívó.

A Gyomai Dalárda f. évi január hó 19-én határozatképtelenség esetén pedig f. évi január hó 26-án, mindkét esetben vasárnapon délután 3 órakor

rendes közgyűlést

tart, melyre a Dalárda tagjait tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat.

1. Évi jelentés az 1929. évről.
2. Az 1929 évi zárszámadás előterjesztése.
3. A számvizsgáló bizottság jelentése.
4. A pénztáros részére szóló felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.

5. Költségvetés az 1930 évre.
6. Vigalmibizottsági elnök lemondásának bejelentése és új vigalmibizottsági elnök megválasztása.
7. Folyó ügyek.
8. Esetleges indítványok.

Kelt Gyomán, 1930 évi január hó 3-án.

Beinschróth Gábor
titkár.

Nyisztor Péter
elnök.

PUBLIKACIÓ.

Zöld István féle 3 fertály tanyai föld örökáron sürgősen eladó. Értekezni lehet a Bácsy és Társai Bankházában.

Özv. Schröder Jánosnének 30 hold özedi földje tanyával eladó, kedvező fizetési feltételek mellett. Érdeklődők forduljanak a Bácsy és Társai Bankházához.

Özv. Kalocsa Istvánné és Kalocsa Mária 25 kat. hold görbe kútlaposi földje egészben vagy 5 és 10 holdas parcellákban is eladó.

Kruchló Jánosnak egy pusári zselérföld és két hold keszejői földje eladó. Érdeklődni lehet Baross utca 465 szám alatt.

Sebessy János sütődéjébe egy ügyes fiu mindenestül felvétetik.

Örök áron eladó három kat. hold csergettyűlaposi szántó, vetéssel együtt. Érdeklődni lehet, Gyoma 1275. és kint 2565. szám alatt.

Özv. Szilágyi Mihálynének két lánccsúrt földje gyümölcsfás, here és szőlős haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Balog Lajosnál 1179. szám alatt.

K. Szabó Mihálynek leveles csutkaja van eladó. Kistemplom utca 1315.

MEGHÍVÓ.

DIJMENTES HIMZŐ- ÉS VARRÓTANFOLYAMUNK

látogatására, melyet Gyomán 1930. évi január hó 20-ától február 15-ig az Ipartestület nagytermében tartunk. Ezen alkalommal mélyen tisztelt vevőinket alapos

díjmentes oktatásban

részesítjük, a SINGER varrógépek és a hozzávaló készülékek használatában. Taníjuk továbbá díjmentesen: fehérnemű- és harisnyafőmest a SINGER varrógépen, fehér és színes himzést a SINGER varrógépen, a modern műhimzést összes fajtáit: mint maderia-, ajour-, monogram- és smyrna-munkákat.

Résztvételi bejelentéseket a tanfolyam részére felvesz: BELEZNY BÉLA ur gyomai megbízottunk Tompa Mihály utca: mintaraktár ugyanott.

SINGER VARRÓGÉP R.-T.
Mezőtur.

Nagy kedvezmény olvasóinknak?

Az ország legszebb és legnívósabb képes folyóirata a FARKAS IMRE szerkesztésében megjelenő

Magyar Magazin,

melyet egy NEGYEDÉVRE P 6.— helyett

P 3.—ért,

tehát féláron fizethet elő, ha az alábbi szelvényt, az előfizetési díjjal együtt, legkésőbb

1930 január 15-ig

beküldi a kiadóhivatalnak.

Itt levágandó?

(Nyitott borítékban, mint „nyomtatvány“ küldendő 2 filléres bélyeggel)

SZELVÉNY (érvényes 1930 január 15-ig)

A Magyar Magazin tek. kiadóhivatalának

Budapest

V., Sziget-utca 26. sz.

Hivatkozással a „Gyomai Ujság“ című lapban közzétett kedvezményes hirdetésükre, előfizetek a „MAGYAR MAGAZIN“-ra 1930 január hó 1-től 1/4 évre, P 6.— helyett P 3.—ért és kérem a lapot az alábbi címre megküldeni.

Az előfizetési díjat egyidejűleg postán elküldöttem.

(olvasható aláírás és pontos cím)

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda” kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra” mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hirtvének örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást jan. 20-án fogjuk megejteni és eredményét lapunk jan. 26-iki számában tesszük közzé. ~ Vágja ki az alanti „Utalvány-szelvényt” és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

- - - Itt levágandó: - - -

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

miní a

GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megalégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	13:55	17:50 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

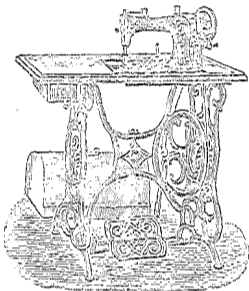
Bcsabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Bcsabára ér.	7:54	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:25

A „gy” belüvel jelzett gyors-, a löbbi pedig személyvonat.

Halló? Rádió-Domokos??

A legalkalmasabb AJÁNDÉKOK nála kaphatók.

Teljes rádió felszerelés fejhallgató és antennával együtt P 8.—-től
Prima fejhallgató P 5.—-től
Detektorok P 0.70-től

Mindenemü rádió cikkek. Különböző fejhallgatók nagy választékban. Tungsram villamos izzólámpák. Állandóan friss 6 féle zseblámpaelem. Varrógépek árai karácsonyra leszállítva. Eladott gépeken januárban himző tanfolyamon díjtalan oktatás. Rádió bemutatás mindennap reggel 9 óra 15 perctől még a késő esti órákban is.

Domokos Albert villanyszerelő és műszerésznel
GYOMÁN.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főzlet
Vágóhid

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér. Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P. Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrnel megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda
Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Összeült a második hágai konferencia.

Egyetlen politikai esemény sem váltott ki olyan nagy érdeklődést az utóbbi évek folyamán, mint a most Hágában ülésző nemzetközi konferencia.

Bennünket, magyarokat kétszeresen érdekel az itt folyó tanácskozás, mert ennek egyik fő elintézendő ügye az ugynevezett keleti jóvátétel, vagyis annak az összegnek a megállapítása, amelyet Ausztria, Magyarország és Bulgária fog fizetni a győztes államoknak a megállapított időközben.

Aki ismeri Magyarországot mostani iuséges állapotát, — mely egyenesen katasztrófálisnak mondható — az napnál világosabban láthatja, hogy Magyarországtól egy fillért sem lehet és szabad kicsikarni jóvátétel címén az eddig megállapított összegnél.

A konferencián résztvevő magyar delegáció vezére: Bethlen István nem is mulaszt el egy alkalmat sem, hogy ne hangsúlyozza Magyarország fizetéképességét. A kisántant természetesen minden alávaló eszközt megragad

arra, hogy valahogyan rábirja a nagyhatalmat olyan erős nyomás kifejtésére, amelytől ők Magyarországot meghátrálását remélik. A konferencia elnöke Jáspar belga miniszterelnök.

fel vagy leugrálni. Vitéz Levente György esete intőpélda a tilalom ellen vétő egyéneknek. Annál szomorubb a sajnálatos esemény, mert épen egy nagy családú, jó magyar emberrel: egy vitézzel történt a szerencsétlenség.

Az állomás főnökség a súlyosan sérültet a bal eset megtörténte után azonnal 6 óra 41 perckor a békéscsabai kórházba beszállította.

Vasuti szerencsétlenség a gyomai vasut állomáson.

Folyó hó 5-én, vasárnap reggel 6 óra 34 perckor majdnem halálos kimeneteli szerencsétlenség történt Gyoman. Ugyanis a Mezőtur felé közlekedő személyvonattal akart Szarvasra utazni vitéz Levente György endrődi gátör állítólag fizetése felvétele céljából. Előadása szerint: úgy történt a szerencsétlenség, hogy a sin mellett szaladva botjába megbotlott és a sinre esett s a teljes mozgásban levő személyvonat ballábát bo-

kánál levágta. A szerencsétlenség az állomástól kb. 200 méternyire történt.

Az elurazás szándékát s hogy fel akart ugrani a vonatra az is bizonyítja, hogy nevezett a sin mellett a vonattal egyirányba szaladt, mert hiszen a vasuti pályán nem szalad az ember ha vonat jön mellette, hanem inkább letér onnan.

Egyébként is azonban szigoruan tilos a vasuti pályát gyalog utnak használni és a mozgó vonatra

Polgári iskolát épít Endrőd község.

Endrőd községnek régi kívánsága, hogy a polgári iskola megfelelő helyiségben és csak e célra létesítendő saját helyiségében legyen elhelyezve. A községi képviselőtestület tárgyalta az ügyet és egyhangulag kimondotta, hogy a polgári iskola céljaira ingyen telket ajánl fel és az építkezéshez 10 százalékkal hozzájárul. Az

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (7)

Ez ellen a szentelenség ellen nem tudott védekezni, viszszaient a szobába, tanácslanul nézegetett hol az ágyra, hol önmagára, hol a lámpára, elhatározta, hogy virrasztani fog. Kénytelenségből virrasztott, így akart kifogni önmagán. Majd elálmosodik, akkor azután elalszik akárhol is. Nem egészen sikerült, mert mikély újra lefeküdt az ágyba, rögtön felébresztették az újra kezdődő szurások. Elérkezett végre ahoz a különös állapothoz, amidőn az ember pillanatok

alatt elalszik és pillanatok alatt fölriad, a fejében összekeveredik az álomkép töredéke a valósággal. Ez a furcsa játék kellemesen hat a mélyen gondolkozó emberekre, akik a végén beszélni kezdenek. félig álomban, félig ébren és saját szavaikat úgy hallják, mintha más mondta volna őket.

Kerekes ismerte ezt a bódító időföltést, a valóság és az álom keveredését, sőt bizonyos idő óta ez volt az igazi élete.

Uccára nyíló hálószobában volt félig öltözött, éppen rárakott a csinos porcellánburkolatu kályhára, valami bosszantó dolgon gondolkozott, körülbelül olyasmin, hogy a kanáriétel már megint nem jó, vagy nem tisztították ki a ka-

likáját a kanárinak. Visszaült az ágy mellé, az ágyban az ismerő meleg arcára vedődött a kora tavaszi hajnal első gyantásárga sugara, tudta, hogy most a libák jönnek majd gágogva mindenünnen az uccára, egy szekér szaladt el csörömpölő, fülhasogató zörgéssel. A beteg megmozdult. A szomszéd szobában a kanári halkan csacsogni kezdett, elnyújtottan, édesen ásítva egy magas hangot, mintha megijesztették volna. Aztán összeesücsörítette csörét és a tollát borzolva megköszörülte csörét a kalitka drofján. A drof földöntúli üveghangot adott.

— Dudás néni lehet a leát készíteni! — szölt Kerekes, de a mondat közepén felébredt.

Egyszerre idegen környezetbe zuhan s a kivilágított szállodai szobában a rézagy foltos rudja csillogott feléje, egy darabig csodálkozva nézte, ni mekkora kalitka. De csak a szemé előtt levő dolgok voltak idegenek, félelmetesek, a teste többi része még úgy elmerült az álomban, mint a langyos vízben, kezével utána nyúlt az álombeli szőke asszonynak, aki belegen fekszik, súlyos betegen s a kocsi fölriaszhatja.

A keze nekiülődött az asztal kopott, érdes terítőjének és a tintatartónak. Zörögve gurult le a poros tollszár az üveglécáról. A szomszéd szobából a vékony falon keresztül varjukarogásként egy rekedt, mély hang krakogása

A József Ferenc kir. herceg vezérlete alatt álló Társadalmi Egyesületek Szövetségének is egyik legfontosabb programja:

a magyar áruk védelme.

És mégis akadnak, akik cseh sört árusítanak?!

egyházközség az építkezéshez államsegélyt kér. Ez az ügy bizonyítja, hogy testvér községünk vezetősége minden lehető alkalmat megragad a kultúra fejlesztése és községe előrehaladása érdekében.

Szörnyű háborút jósol 1930. évben a párisi Fraya asszony.

Az egyik párisi bulvár lap a minap közölte a párisiak legdédelgettebb jósnőjének Fraya asszonynak az 1930. évre vonatkozó jóslatait.

Azi mondja Fraya asszony, hogy az 1930. év a Merkur és a Saturnus jegyében áll, ami még nem lenne baj, mert ez szerinte is kereskedelmel és okosságot jelent, sőt arról is tud, hogy nagy börzehossz kövelezik, ámde mindezzel szemben Európa keleti részén a Balkánon kínos nyugtalanságot vár. Maidnem egyenesen mondja meg, hogy Magyarországon körül lesznek bajok, de

ha mi elszomorodunk erre a jóslatra, mit szóljanak akkor a lávól kelet lakói, akik részére minden eddiginél véresebb háborút jósol, ámbar megállapítja egyben, hogy a messzi háboru hatását borzalmasan megérzi az egész világ, de esetleg maga Páris is. Februárra rejtetes hűdeg hullámmal vár, a tavaszi hónapokra pedig szörnyűséges spanyol járványi.

Mindezen kellemetlenséggel szemben csak sovány vigasz, hogy Fraya asszony jóslatai alkalmasint csak ép olyan pontosak mint az elődei. Megjósolta, hogy az élet tempója a jövő évben még lázasabb lesz. Lázás gyorsan fejleszti el tehát az ő rémségeit is.

Közel 2 milliárd a világ lakossága.

A Népszövetség Statisztikai Hivatala most készült el azzal a gyűjtő munkával, amelyben az egész világ lakosságának a számát mutatja ki. E kimutatás szerint a világ lakosságának a száma 1.950.000.000. Az emelkedés bölcsőjének, Ázsiának

zel, belemártotta a fejét. Ez kellemesen hűsítette, megtisztította még a gondolatait is, egész fölvidámult, ekkor újra egy kis baj történt: amint visszakapta a fejét, leütötte vele a mosdó fölött levő üveglatopot, amelyen különböző poharak állottak a vendégek kényelmére, de ami miatt régi tapasztalat szerint a legtöbb szállóban nem lehet becsületesen megmosakodni. Az üveglatop visszaesett a helyére, mindössze megrepedt, a poharak azonban összeröktek.

Kerekes haligatózott egy keveset, de mivel senki sem jött a zajra, óvatosan megtörölközött, csomagolni kezdett.

(Folyt. köv.)

egymilliárd huszonhatmillió lakósa van, amiből Kinára 450 millió jut, ami mindössze 64 millióval kisebb Európa lakosságánál, amelynek száma 514 millió. Észak- és Délamerika lakosságának száma 232 millió. Afrikáé 146 millió, míg a fennmaradó 9 millió Ausztrália

és a Csendes-szigetek között oszlik meg.

A világ összes lakosságának számát 1913-ban 1 milliárd 808 millióra becsülték. 15 év múlva, 1916-ban pedig 1932 millióra tették a világ lakosságának számát, ami 7 százalékos emelkedésnek felel meg.

Karácsonyi adományok a gyomai állami polgári iskola Vöröskereszt egylete részére.

Becher Rezső: ruhanemű, Berkovics Adolf: cukorka, Czinkoczk József: ruhanemű, Dr. Christián Kálmánné 5 kg. dió, játékok, Csernay Géza: 5 P, Feiler Ernőné: tészta, Dr. Vogel Károlyné: 25 db. narancs, Grosz Zoltán: 5 q. füzi, Grosz Salamon: ruhanemű, Glück Ármán: 2 ruha és csemege, Harsteinstein Ignácné: cukorka, Iványi Aladár és István: 10 kg. liszt, G. Nagy Lida, Lautnerné: 6 kg. liszt, cukor, Lehoczk Károly: 1 P, Lévay Lajos: 1 q. füzi, Mézszáros Lajos: ruhanemű, Nyisztor Péter vöröskereszt egylet elnöke: 25 kg. liszt, Dr. Sarkadi Nagy Ernőné: ruhanemű, kalács, Oláh Lajos: 5 kg. szalona, Palotás Istvánné: tészta, Dr. Pálka Pálné: ruhanemű, Paál Sámuelné: ruhanemű, kalács, Pintér Józsefné: élelmiszer, Tiszamalom igazgatója Madaras Gyula 25 kg. liszt, Wagner Márton és Józsefné: ruhanemű, játék, Wagner Márton fiai: 6 q. füzi, Köszönetet mondunk még Sebessy János urnak, hogy díjitalanul süttette meg a kenyereket, ugyszintén a keribizottság Elnökének a karácsonyfa kiutalásáért. Koncsek J. 2 pár cipő, narancs, cukorka, ruhanemű, 20 fillér, Kató Klári 2 kg. liszt, fél kg. kocka cukor, ruhanemű, báb, Aranyi E. és M., Oláh Etelka: ruhanemű, mézeskalács, 2 kg. liszt, Kovács J.: ruhanemű, baba, Juhos M.: mézeskalács, ruhanemű, Weisz M.: 2 kg. liszt, ruhanemű,

négyed kg. kocka cukor, baba, báb, Dér Ilona: mézeskalács, játék, Haidu O: mézeskalács, lekvár, 2 koszu füge, fél kg. kocka cukor, szalona cukor, ruhanemű, játék, alma, László Anna: játék, fél kg. kocka cukor, tojás, baba, Csökönyi E.: ruhanemű, mézeskalács, Joó Mária: 8 kg. liszt, egy doboz szaloncukor, cukorka, narancs, Négyesi Anna: ruhanemű, játék, egy doboz szaloncukor, fél kg. kocka cukor, baba, 5 kg. liszt, Erdy A. 30 fillér, Ágoston Lajos: mézeskalács, Balogh István: 1 kg. liszt, 1 kg. szalona, Bácsi János: 2 kg. liszt, tojás, Bere Imre: 2 kg. liszt, mézeskalács, cukorka, játék, Dékány Ferenc: 2 kg. liszt, mézeskalács, Herter Róbert: mézeskalács, játék, Kató József: szaloncukor, Krucló Endre: 1 kg. szalona, F. Nagy Márton: mézeskalács, alma, Olajos Antal: mézeskalács, cukorka, Patkós György: cukorka, Szász Antal: 3 kg. liszt, 1 kg. szalona, cukorka, játék, Szilágyi István: 2 kg. liszt, kalács, mézeskalács, Szilágyi Lajos: szaloncukor, Tandl Lajos: alma, mézeskalács, Timár István: 10 db. tojás, 3 kg. liszt, Török Géza: szaloncukor, Boldog Mária: ruhanemű, mézeskalács, 2 baba, Braun Magda: 5 tojás, 24 db. alma, mézeskalács, baba, Csafári Klementin: cukorka, baba, Gulyás Róza: 5 db. ruha, mézeskalács, játék, Keresztész Veronika: cipő, mézeskalács,

hallatszóit, valaki köpött, utána nyekkent az ágy, valaki odakint végigdübörgött a folyosón, elkezdett dörömbölni egy ajtón és a makacs hóhér kifartásával ismételtette unót, kegyetlen hangon:

— Fölkelni, fél hat! Fölkelni fél hat... Fölkelni! Talán én fogom lemosni a lépcsőt?

Kerekes megborzadva látta eltűnni az álmvilágot. Persze, hiszen Pesten van, a beteg, Dudás néni, a kanári, a hajnali édes zsidaj, a libák, a szekér, a tavaszi nap, mindez elmúlt, most október van. Elvisselhetetlennek látszótt előtte az élet, halántéka égett, a toroka száraz volt, a gyomra émelygett.

Öltözni kezdett, teleengedte a porcellán-esésztél hideg víz-

Kucsmik Mária: ruhanemű, mézeskalács, baba, Nagy Lenke: ruhanemű, mézeskalács, Oláh Sári: 5 db. ruha, 2 kg. liszt, tojás, mézeskalács, baba, Szilágyi Ilona: mézeskalács, játék, Schwartz Erzs: ruhanemű, mézeskalács, baba, Vigh Borbála: ruhanemű, cukor, Eke Irén: ruhanemű, keksz, cukorka, játék, baba, Domokos Erzs: ruhanemű, sütemény, cukor, 70 fillér, Pajor Ella: ruhanemű, cukor, méz, 10 fillér, Ehrmann Lily: ruhanemű, cukor, baba, játék, mézeskalács, Paál Irén: 1 kg. szaloncukor, 1 doboz gyertya, 22 mézeskalács, Leimdörfer Gabi: ruhanemű, mézeskalács, Siklódy Irén: 3 pár cipő, cukor, kalács, Szilás Julia: ruhanemű, liszt, alma, szalona, sütemény, baba Luczi Erzs: ruhanemű, Tari Erzs: ruhanemű, baba, 1 P, B. Kovács Aranka: ruhanemű, cukor, 2 baba, Bede Juliska: ruhanemű, szalona, cukor, Giricz Károly: kolbász, Lévy Antal: ruhanemű, cipő, játék, cukorka, Ailer Mihály: mézeskalács, játék, Csökönyi Lajos: mézeskalács, Harmati Tibor, játék, Imre Antal: 50 fillér, Koncsék Lajos: mézeskalács, cukorka, játék, Kuba Ferenc: mézeskalács, cukorka, játék, Lukács László: játék, Mester Ferenc: mézeskalács, cukorka, játék, gyertya, Cs. Nagy Balázs: játék, Pulogor György, ruhát varratott, Szilágyi Sándor: cukorka, játék, 10 fillér, Tóth József: játék, Arany Eszter: tojás, gyertya, cukor, alma, Bede Gizi: szalona, cukor, ruhanemű, Bujdosó Jolán: szalona, Derkovits Irma: cukor ruhanemű, Csapó Ilona: cukor, keksz, liszt, alma, Eiler Magda: cukor, alma, szalona, liszt, ruhanemű, Erdei Julia: cukor, ruha, játék, Erdei Margit: cukor, játék, Györgypá Ilona: keksz, Harmati Gizi: szalona, hurka, liszt, tojás, cukor, 1 P, Szőnyi Margit: ruhanemű, cukor, 1 baba, csillagszóró, Szabó Rózsa: fluötöny, Balog Jenő: játék, mézeskalács, Buzi Lajos: játék, szaloncukor, Ehrmann Ede: mézeskalács, szaloncukor, játék, Jakó László: cukor, játék, Józsa Sándor: szaloncukor, játék, Kovács Gyula: mézeskalács, játék, Kónya József: játék, csillagszóró, Kruchió István: mézeskalács, játék, Megyaszai Károly: cukor, Mosolygó Ferenc: cukor, játék, Mónus Miklós: cukor, Nymetz Béla: mézeskalács, cukor, cukorka, játék, Pék Vincze: mézeskalács, játék, Pilliz András: szaloncukor, játék, Szenczi Károly: cukor, játék, Szrenkányi János: szaloncukor, játék, Timár István: szaloncukor, játék, Mindezen adományokért ismételt hálás köszönetet mond a némesszövü adakozóknak a Vörös Kereszt Elnöksége.

Két heti szünet után ismét megindul a munka a Közművelődési Egyesületnél.

A január és február havi program!

Pétermann József főjegyző elnöklete alatt álló Közművelődési Egyesület, két heti karácsonyi szünet után, 1930. január 8-án nyitotta meg ismét sorozatos előadásait a Felső-részi Olvasókörben, melynek hivatalos előadója ezuttal, dr. sarkadi Nagy Pál orvos volt, ki a „Tuberkulózis“ címen tartott értékes, egészségügyi előadást. Az olvasókör nagyterme zsufolásig megtelt és a közönség, élén az olvasókör elnöke és tisztagjaival mindvégig nagy figyelmet tanúsított e nagy fontosságú előadás iránt. Szőke Ferenc ig. tanító a magyar kérdést fejtegette nagy hatással.

Vitéz Varga Kálmán egy deris novellát tolmácsolt, melyre zúgó taps volt a válasz. Külön dicséretet érdemelnek, Ladnay Lajos, ki egyszerű gazdálkodó ember léteére állandóan ott van a közreműködők sorában és a kis ügyeskedő Tótka Teréz, ki egy-egy hazafias vers és énekszám elmondásával mutat jó példát a fiataloknak.

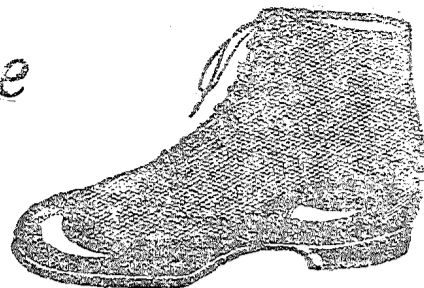
Január 15-én, szerdán a Polgári Olvasóban, Domokos János községünk kiváló szónoki képességeiről ismert tanítója tart előadást, akihez csatlakoznak még: Szőke Ferenc és vitéz Varga Kálmán egy-egy érdekes ismeretterjesztő számmal. A derüt Molnár Gyula és Ladnay Lajos fogják képviselni a „Lutrit“ című új tréfa bemutatásával. Ezekon kívül még — mint mindig — számos érdekes és tanulságos mellékszámok teszik változatosabbá a nagyszerű műsort.

Január 22-én a 48-as Olvasókör kerül sorra, hol bő és változatos műsor keretében Szőke Ferenc ig. tanító lesz ismét az előadó.

Fenti után az Egyetértés Olvasóegylet következik. Nónay Ferenc ny. százados megtartja a „Közigazgatás népi szervei“ című előadásának II-ik részét.

Veres Lajos az olvasóegylet elnöke az Egyetértés eddigi működéséről számol be, melyet szintén változatos, jó műsor követ.

Emlékszik-e a tavalyi télre?

A tavalyi télnek számos meghűlésére, fájós derékre, fagyott lábakra? Az idén mindezen sok bajt elkerülheti; a vastag, meleg posztóval, duplaerős gumitalppal és háromszoros gumiszigeteléssel készült

DORCO cipő reggeltől estig melegen tartja lábát és a legnagyobb hóban vagy sárban sem engedi át a nedvességet; tökéletes biztonsággal vízhatlan.

Minden más téli cipőnél jobb
Minden más téli cipőnél olcsóbb

Február 5-én a Némétvárosrészi Olvasóban Molnár Gyula a Közművelődési Egyesület titkára, — régi magyar színészek, Egressy, Megyeri, Lendvay, Kántorné, Dérinéről tart ismertetést, kik a művelődés és a magyar nyelv apostolai voltak és akiket nem az olcsó népszerűség vitt a pályára, hanem az a láng, amely oltáttalanul lobogott lelkünkben nyelvünkért, művelődésünkért. A kísértő műsor keretében közreműködnek még, Herter Joci, Haibach Árpád, Nagy Lajos, Tandi Imre stb.

Február 12-én ismét a Felső-részi Olvasó kerül sorra, hol részt vesz a Gyomai Dalárda is, élén Nyisztor Péter tak. pénzt. igazgatóval, ki mint a Gyomai Dalárda érdemes elnöke „Magyar Dalosügy“ címen ismertetést tart.

Február 19-én a Polgári Olvasókör, 26-án pedig újból a 48-as Olvasó következik, hol dr. Vincze Endre orvos lesz a hivatalos előadó.

Az előadások este 7 órakor kezdődnek. Figyelmeztetik a közönséget, hogy 6-óránál előbb hallgatóságot nem eresz be a rendezőség a terembe.

A GYOMAIK kedvelt találkozóhelye BUDAPESTEN

Központi Szálloda

VII., Baross-tér 23.
(Keleti pályaudvarral szemben.)

Teljesen ujonnan berendezett kényelmes családi ház. Központifűtés, hideg-meleg víz. Mérsékelt polgári árak. Egyesületi és csoportos utazásoknál rendkívül olcsó teljes ellátás.

E lapra hivatkozóknak 20 százalék engedmény.

Testvérvállalat: OSTENDE KÁVÉHÁZ

Tulajdonos:
Grosz Odön.

Panaszos levél.

Vellük a következő sorokat: „Van szerencsém felhívni a Tek. Szerkesztőség szíves figyelmét a Vasút utca és a vásártéri ul szélágazásánál áthaladó lépcsőszerű gyalogutca. Mert mint velem megtörtént, esic ködös időben haladva ki az állomásra. a gyéren messziről jövő villanyfény nem eléggé világítja meg ezt a lépcsőszerű átjárót. A járda beljebb haladó folytonossága meg teljesen eltérli a figyelmet a közeledő kellemes meglepetés elől. Ugyanis szépen lezottyaniam, semmi egyéb, mint egy négy napig tartó lábrándulás lett belőle. Tegnap esic aztán hasonló esethek voltam a szemtanuja és ez készlet e levélírására. Kérem legyen szíves a Tek. Szerkesztőség erről meggyőződést szerezni s konkrét esetben az illetőséget, vagy az előjáróságot felhívni figyelemre. Nem kerül az óriási összegbe, csupán elégséges volna egy közvetlen közelről világító lámpa, amellyel elkerülhetővé válna egy könnyen előforduló baleset elkerülése. Tisztelettel: aláírás“.

E sorok kapcsán közérdekből az Előjáróság figyelmébe ajánljuk e fenti említett helyet és kérjük annak kellő világlással való ellátását.

Felhívás. A gyomai m. kir. állami polgári iskola Vöröskereszt egyletének december hó 20-án rendezett karácsonyfa ünnepélyén az ajándékok kiosztásakor a gyermekek meséskönyv helyett tévedésből az egyik szegénynek egy díszes költésű énekkari (C. M. K. E.) könyvet osztottak ki. Felkérlek az illető, hogy a könyvet a polgári iskola igazgatóságához beadni sziveskedjék.

H I R E K

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtti 9 órakor Istentiszteletet tart Harányi Pál ref. esperes.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tarrja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Gyoma község képviselő-testülete január hó 13-án hétfőn délelőtti 9 órakor a község-háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatán mint fontosabb pontok a közpénzek elhelyezése, Ágoston József esküdt lemondása és Ösapay György nyugdíjazásának bejelentése szerepelnek.

Tudja Ön már, hogy az ismert Aspirin-tabletták 1895-ben beható kísérletek és tudományos kutatások után kerültek forgalomba és immár kb. 33 év óta az emberiséget a „meghűlések” elleni védekezésnél támogatják. Hűlések minden tüneteinél, influenza-, spanyol-járvány, reuma, csusz, ischiásnál ma már az egész világon Aspirin-tablettákat az eredeti csomagolásban a „Bayerkeresztrel” szedik.

A sakkversenyről. A megkezdett verseny már a befejezés stádiumában áll. Bár az előbbi lapunkban írtunk arról, hogy december 30-án bezárjuk a versenyt, de ezt nem tehetjük meg azért, mert több benevezett sakkozó az ünnepek alatt nem volt itthon, vagy egyéb elfoglaltsága volt és sok partit várt még lejátszásra. Azonban ma már — az idő előre haladása tekintetében is — határozottan bejelentjük, hogy f. hó 15-én a versenyt bezárjuk. 18-án vasárnap eselleges helyezési mérkőzések lesznek, amellyel a verseny véglegesen bezárul. Kérjük tehát a résztvevőket, hogy 12-én vasárnap, valamint azon túl 16-ig az összes játszmát játszáskor le, mert ellen esetben a le nem játszott partik az ellenfelek javára iratnak. A vezetőség.

Értesítetnek a kocsi tulajdonosok, hogy minden kocsi f. év március 15-éig jelző táblával ellátandó. Akik el nem látják, azok ellen kihágási eljárás indíthatik. Hogy olcsóbbá tétessék a tábla. ajánlatok kéretek be, melyek szerint: egy teherkocsi tábla ára 1 P 37 fillértől 2 P 20 fillérig, egy személyi kocsi tábla ára 1 P 15 fillértől 2 pengőig terjed,

így legolcsóbb az 1 P 37 filléres; illetve 1 P 15 filléres tábla. Hintókra kisebb és csinosabb vésett réztábla ára 1 P 65 fillér. A teherkocsi tábláknak 35/25 centiméter nagyságban a rajta levő név, község és vármegye névbetűnek 5/42 milliméter nagyságban kell készülni. Felhívatik azért minden kocsi tulajdonos, hogy öszszeírás végéig a főjegyzői irodában f. év január hó 25-ig okvetlenül jelentkezzenek. Aki nem jelentkezik, annak a község nem rendeli meg és kénytelen lesz maga megcsináltatni drágább áron. A minták megtekinthetők a főjegyzői irodában.

Békéscsaba 500 ezer pengő kölcsönt vesz föl a kondorosi vasut építésére. A belügyminiszter elvben jóváhagyta és megengedte, hogy Békéscsaba város 500 ezer pengős kölcsön felvételére nézve a tárgyalásokat megindíthassa, amely összeget a Békéscsaba-Kondoros-i vasut építési költségeihez szavazott meg a város. A miniszter kiköti azonban, hogy az összeget előre kell az államvasutak rendelkezésére bocsátani.

A malackorban végzett pestis ojtások sikerének biztosítékai. Minthogy a malacok az elválasztási korban a szemes eleségre való átmenet idejében és még azután is 1-2 hónapig anyagcserezavarokkal küzdenek, ezért ebben a korban végzett sertéspestis elleni szérumos és szimultán-ajtások rendszerint kedvezőlen eredménnyel szoktak végződni. Erre való tekintettel az utóbbi időkben több gazdaság kísérleteket végzett abban az irányban, hogy a teljes értékűvé tett takarmánnyal miképpen lehetne a malacok anyagcserezavarait megszüntetni s ezáltal a sertéspestis elleni ojtások s különösen a szimultán-ajtás sikerét biztosítani. Kiderült, hogy ha a malacok abraktakarmányát mézszóval és felszázaleányi mennyiségben (1 kg. abrakhoz 5 gr.) D. vitamint tartalmazó Pekk el kiegészítik, a sertéspestis elleni küzdelem ilyenkor a legszebb eredményeket adja. Oly módon járunk el, hogy szérumozás esetén a belegység megállapításának időpontjától kezdve, szimultán-ajtásnál pedig lehetőleg a szimultán-ajtás megelőzőleg két héttel, de legkésőbb az ojtás napjától kezdve a takarmánysó és D. vitamin hiányát megfelelőleg kiegészíteték és ezt az eljárást az ojtás után még három héten átfolytatják.

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „**Ferenc József**” keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több ülförője megállapította, hogy a **Ferenc József** viz abszolút megbízható hashajtó. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerlárokban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Az ezüst 2 és 5 pengősök január hó közepén forgalomba kerülnek. A pénzügyminiszterium annak idején úgy tervezte, hogy az ezüst 2 és 5 pengősök még 1929. november hó 1-én kerüljenek forgalomba, ehelyett azonban karácsonyra csak az új papír 10 pengősök érkeztek meg. A Pénzverő Intézet jelentése szerint legkésőbb januárközepére elegendő mennyiségű új ércpénz fog rendelkezésre állni és így nem lesz semmi akadály annak, hogy forgalomba kerüljenek. E szerint Wekerle pénzügyminiszter előre láthatóan január hó 15. és 20-ika között adja ki az új 2 és 5 pengősöket.

50 főnyereményt és 1800 jutalomdíjat oszt ki a Nők Ujságja a Háztartás olvasói között. Többek közt egy komplett hálószoba butort, egy női bundát, 12 személyes porcellán evőkészletet, 12 személyes porcellán kávés készletet, 12 személyes evőkészletet és számos igen értékes díjat. Mindenki nyer, aki a helyes megoldást beküldi. Felhívó a lapban. Mutaiványszám díjmentes. IV. Bécsi ucca 3.

A szerkesztőség nem köteles a kéziratot megőrizni. Az egyik napilap szerkesztőségének egy ügyvéd egy kéziratot adott át közlés végéig. A cikk nem volt alkalmas közlésre és így nem jelent meg és a kéziratot sem sikerült visszakapnia, mire pert indított a lap ellen és kérte a bíróságot, hogy kötelezze a szerkesztőséget a kézirat kiadására. A Kir. Járásbíróság a keresetet elutasította. Az ítélet megokolása szerint nem vitás, hogy a szerkesztő a cikket nem találta alkalmasnak a közlésre, viszont közludomásu, hogy a szerkesztőség kéziratot meg nem őriz és nem is köteles megőrizni.

HIRDESSEN

LAPUNKBAN.

Előnyös

Aspirin-t

tabletta alakban kérni

Minden tablettán látható a BAYER-kereszt.

Filmszínház Gyomán.

Január 12-én, vasárnap: **ÉDENKERT.**

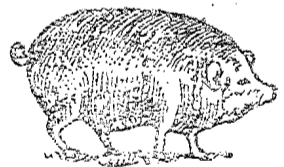
A szinpadai irodalom egyik jeles termékének filmváltozatát mutatja be január hó 12-én, vasárnap az Apolló filmszínház, amikor az

Édenkert

című 9 felvonásos színmű kerül előadásra. Mint szindarab a budapesti Vigszínházban aratott nagy sikereket és vele együtt Gaál Franciska is, aki a főszerepben, egyik legjobb alakítását produkálta. A szenzációs és izgalmas szindarabot megfilmesítették és ez a film most csodaszép kiállításban és sok olyan részlettel kibővítvé kerül a néző elé, melyek a szinpadai technika korlátosságára folytán a szindarabban hiányoznak. Gaál Franciska szerepét a világhírű Corinne Griffith játsza, aki különösen az esküvői jelenetben, ahol a násznép jelenlétében menyasszonyi ruháját magáról leszakgatva vőlegénye elé dobja, — megdöbbentő drámai erővel lesz tanuságol. Parinere elsőrangú fiatal színész. A műsort burleszk és hiradó egészíti ki.

Réti Zoltán

állatbizományos jelentése

ÁRAK:

Prima uradalmi sertés	P. 1.48—1.50
Szedett I. rendű sertés	P. 1.38—1.42
Közepes sertés	P. 1.30—1.34
Könnyű sertés	P. 1.12—1.22
Óreg sertés	P. 1.26—1.38

a címre berakott sertéseket és szarvasmarhákat a legmagasabb napi áron értékesítem. Kisebb gazdaságoknak ajánlom a sertéseket együttesen berakni.

Küldemények címe:

RÉTI ZOLTÁN

Budapest—Ferencváros.
Levélcím: RÉTI ZOLTÁN IX., Sertésvásártér.
Telefon: József 356—29 és 343—03.

Kölcsönöket

bekebelezés mellett és anélkül is gyorsan és előnyös feltételek mellett folyósít, valamint

betéteket

legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztet

ENDRÓD-GYOMAI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T., ENDRÓD
és GYOMAI FIÓKINTÉZETE, GYOMA.

HALLÓ!!

GECSEY HÖLGY-FODRÁSZAT

Gyoma, Szilágyi István keresk. házában.
Tisztelettel értesítem Gyoma község
hölgyközönségét, hogy megérkezett

hölgy-fodrászom,

ugy itt az üzletemben és házaknál
ONDOLÁLÁST és MANIKÜRÖZEST
a legszakosított végzi.

Csináljon egy próba ondolást!
Olcsó árak!

Tisztelettel:

GECSEY BÉLA

uri és női fodrász.

MEGHIVÓ.

DIJMENTES HIMZŐ- ÉS VARRÓTANFOLYAMUNK

látogatására, melyet Gyomán 1930.
évi január hó 20-ától február 15-ig
az Ipartestület nagytermében tartunk.
Ezen alkalommal mélyen tisztelt
vevőinket alapos

díjmentes oktatásban

részesítjük, a SINGER varrógépek
és a hozzávaló készülékek használá-
tában. Tanítjuk továbbá díjmentesen:
fehértan- és harisnyatömést a
SINGER varrógépen, fehér és színes
himzést a SINGER varrógépen, a
modern műhimzés összes
fajtaát: mint maderia-, ajour-, mo-
nogram- és smyrna-munkákat.

Részvételi bejelentéseket a tanfolyam
részére felvesz: BELEZNAY BÉLA
ur gyomai megbízottunk Tompa
Mihály utca: mintaraktár ugyanott.

SINGER VARRÓGÉP R.-T.
Mezőtúr.

PUBLIKÁCIÓ.

Hangyában egy üzletvezető az
üzlet részére és egy másik üzletvezető
a korcsma részére felvételük. Jelentkezni
lehet Kovács János trafikjában.

Arany János utca 593 számú ház
szabadkézből azonnal eladó. Értekezni
lehet G. Nagy Mihálynál fenti szám
alatt.

Özv. Csalah Imréné 97 számú háza
örökáron eladó, esetleg haszonbérbe
is kiadó. Értekezni lehet Arany János
utca 593 szám alatt.

Örök áron eladó három kat. hold
cseregyűlloposi szántó, vetéssel együtt.
Érdeklődni lehet, Gyoma 1275. és kint
2565. szám alatt.

Akinek még van főzni való cefréje,
az hozza el minél előbb az Szeszfőzde
Szövetkezetbe, ahol minél előbb ki
lesz főzve akár pénzért, akár részben.
Ugyanott kifőzött törkölyt is lehet kapni
az arpojáság részére 3 fillérért kilóját.

Özv. Kalocsa Istvánné és Kalo-
csa Mária 25 kat. hold görbe kutla-
posi földje egészben vagy 5 és 10 hol-
das parcellákban is eladó.

Meghívó.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak
Önképzőköre f. hó 19-én, azaz vasárnap
délután 2 órakor tartja meg rendes évi
közgyűlését, melyre a tagok tisztelettel
meghívotnak. A vezetőség.

Tárgysorozat.

1. A tisztikar tagjainak jelentése az
elmúlt év eredményéről.
2. Háromtagú számvizsgálóbizottsági
tagnak és egy pénztári ellenőrnek a
megválasztása.

3. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetnek a tagok, hogy indít-
ványukat a gyűlés előtt 48 órával
írásban, annyival is inkább küldjék be a
vezetőségnek, mert később beérkező
indítványok nem tárgyalhatók.

A gyűlés, ha a meghirdetett időre
nem volna határozatképes számban —
ugy az egy órával később tekintet
nélkül a tagok megjelenésére — hatá-
rozatképesnek nyilvánítottatik.

~~~~~

~~~~~

KÜLFÖLDI NEVELŐINTÉZETEK Internátusok ügyében INGYEN

szolgál részletes felvilágosítással

az UJSÁG

kiadóhivatala

Budapest, V., Vilmos-császár ut 34.

~~~~~

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágys szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágys szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefontal!

Szobák fürdőszobával!

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

Nagy kedvezmény olvasóinknak?

Az ország legszebb és legnívósabb képes folyóirata
a FARKAS IMRE szerkesztésében megjelenő

Magyar Magazin,

melyet egy NEGYEDÉVRE P 6.— helyett

P 3.—ért,

tehát féláron fizethet elő, ha az alábbi szelvényt,
az előfizetési díjjal együtt, legkésőbb

1930 január 15-ig

beküldi a kiadóhivatalnak.

Itt levágandó?

(Nyitott borítékban, mint „nyomtatvány“ küldendő 2 filléres bélyeggel)

SZELVÉNY (érvényes 1930 január 15-ig)

A Magyar Magazin tek. kiadóhivatalának Budapest

V., Sziget-utca 26. sz.

Hivatkozással a „Gyomai Ujság“ című
lapban közzétett kedvezményes hirdetésükre, előfizetek a
„MAGYAR MAGAZIN“-ra 1930 január hó 1-15-ig 1/4 évre, P 6.—
helyett 3 P.—ért és kérem a lapot az alábbi címre megküldeni.
Az előfizetési díjat egyidejűleg postán elküldöttem.

(olvasható aláírás és pontos cím)

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket

a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tejszéze szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolási jan. 20-án fogjuk megejteni és eredményét lapunk jan. 26-iki számában lesszük közzé. — Vágja ki az aianit „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

— — — Itt levágandó: — — —

Szerkesztőségünk beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megalégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	13:35	17:50 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:54	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Besabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	15:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Besabára ér.	7:54	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:25

A „gy.“ betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

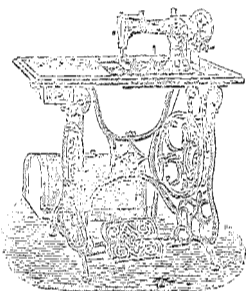
Halló? Rádió-Domokos??

A legalkalmasabb AJÁNDÉKOK nála kaphatók.

Teljes rádió felszerelés fejhallgató és antennával együtt P 8.—-től

Prima fejhallgató P 5.—-től

Detektorok P 0.70-től

Mindennemű rádió cikkek. Különböző fejhallgatók nagy választékban.

Tungsram villamos izzólámpák. Állandóan friss 3 féle zseblámpaelem.

Varrógépek árai karácsonyra leszállítva. Eladott gépeken januárban hímző tanfolyamon díjtalan oktatás. Rádió bemutatás mindennap reggel 9 óra 15 perctől még a késő esti órákban is.

Domokos Albert villanszerelő és műszerésznél
GYOMÁN.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlel
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról feleimet kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrrel megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra SÓL kénytelen.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

"HUNGÁRIA" könyvnyomda

Gyoma, „ÁRYAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék. I. negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Szociális bajok.

Nem régen két magyar községről hoztak hírt a lapok, ahol a szegényüggyel foglalkoztak és a két község, anélkül, hogy egymásnak az intézkedéséről tudomással hírt volna, egymással pont ellentétes formában oldotta meg, illetve rendezte a kérdést.

Az egyik bezűntette az utcai koldulást és az öszszes segélyreszoruló szegényeiről oly módon gondoskodik, hogy a polgármestere elnöklete alatt egy szociális bizottságot alakított és az a bizottság a közpénztárból mindazoknak rendes havi járulékot utal ki, akik arra rá vannak utalva.

A másik a megyéhez feliratot intézett, hogy mivel a községben nincsen segélyezésre szoruló szegény, küldjön a megye egy pár olyan családot, amelynek könyöradomány gyűjtésre

szóló engedélye van, azok ott letelepedhetnek és a község könyöradományok útján eltartja őket.

Mindegyik intézkedés megfelelő szociális érzületre vall és dacára annak, hogy egymással ellentétes formában nyilatkozik meg, egy célt szolgál, a nyomor enyhítését.

Sajnos a szociális probléma, a szegénység és a nyomor olyan nagy és annyira általános, hogy úgy az egyik, mint a másik intézkedés csak némileg enyhítheti, de arra, hogy azt véglegesen megoldja, egyik sem alkalmas. A bajok kiforrása az általánosan leromlott gazdasági viszonyokban van és általános szociális javulásról, a nyomor végleges kiküszöböléséről, a segélyezésre szoruló szegénység megszűnéséről csak akkor beszélhetünk, ha gazdasá-

gi téren annyira rendbe jövünk, hogy mindazok elhelyeződést találnak, akik becsületes munkából akarnak megélni.

Má alig van olyan ember, aki támogatásra ne szorulna. Kisgazda, kisiparos, munkás, annyira el van akadva, olyan nehéz viszonyok között él, jövedelme olyan kevés van, hogy a legtöbb része mélyen alatta marad a minimális életigényeknek. Rossz kereseti viszonyok, csekély jövedelem, magas kamat, nagy adóteher, ólomsúlyként nehezédnek a vállainkra és egész társadalmi rétegeket abba a helyzetbe sodortak, ami nagyon közel jár a nyomorhoz és maidnem egyértelmű a koldulással. Sokan még titkolni igyekeznek a szegénységbe való lesüllyedést, kölcsönkérésekkel próbálkoznak és minden törekvésük az, hogy megmaradassanak a felszínen. Sokan azonban már nem bir-

ják a futamot, letörte őket az élet és egy darab kenyér, vagy egy darab ruha is örömet szerez nekik, melyet szánalomból nyújt feljűk az emberi irgalom.

A tejjel-mézzel folyó Kanaánt, Európa éléskamráját, a minden természeti jóval megajándékozott Magyarországot, tönkretette a világháboru és koldussá nyomorította Trianon. Ez az ország már nem bír több terhet, nem fizethet jóvátételeket, sőt ha a világ hatalmasai azt nem akarják, hogy végleg elpusztuljon, azoktól a terhektől is meg kell szabadítani, amelyek jelenleg nyomják. Békerevizic, a terhek csökkentése, munkaalkalmak létesítése és a tisztességes élelehetőségek általános biztosítása azok, amelyekre halaszthatatlanul szükségünk van.

A népjóléti minisztérium, megértő és melegszi-
vű emberek támogatása-

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (8)

A szolid Múzeum körüli kávéházban még kékesen látszoll az elvéve szivott cigaretták fűsije, amikor csomagjaival a hóna alatt, a kabátja gallérját fölűrve belépett Kerekes. Egy lapinlással még meggyőződött róla, hogy kikészítette-e mellényzsebébe az aznapra szóló 10 pengőt. A végkielégítését szigorúan fölosztotta napi 10 pengőre, sőt legnapról is volt még pár pengő maradványa, ami az előirányzott utiköltségből maradt meg az ablakbeverés és a szálloda számla ellenére.

A maradék pénz a nadrágja zsebében csörgött, mert a pénzlárcát fölösleges fényűzésnek tartotta. Egész pénzéi sokkal jobb módszer szerint befosztotta be: zsinagra fűzött vászon tasakban hordta a nyakába akasztva.

Alig jelent meg zsákszerű csomagjaival, hóna alatt a könyvekkel a kávéházban, minden szem fűstént feléje fordult. Hősünket azonban egyáltalán nem zavarta ez a megtisztelő érdeklődés, azt hitte, hogy ez Pesten így szokás, sőt, hogy ő is pestinek lássék, alaposan végigmérte a kávéház valamennyi vendégét, a szalámi orru részvénytársasági igazgatót, aki bő álla alatt tejjel színű gallért és lulságosan sok nyakkendő hordott, a miniszteri számliszleket, akiktől

nem tudta még, hogy szolgabírók-e, vagy nyugalmazott főispánok, olyan előkelően feszítették kissé félretaposott sarkucipőjüket elrejtve az asztalok mellett. Az elegáns lovardai titkár úgy nézett Kerekesre, mint valami kiállítási tárgyra és barna arcából kivillantak a fogai, miközben valamit a pincérnek sugott.

A szalmaszínű pincér gyűrött fehér gunyájában bizonyos fölénnyel kalauzolta őt: — méltóztassék, itt van egy üres asztal — Azzal a kassza mögé akarta tessékélni, a legelrejtettebb sarokba, a telefon és a toalett fülke közé. Neki azonban határozott érzéke volt a tér és a szép kilátás iránt, így hát nem törődött az udvarias felszólítással, hanem egyenesen a múzeumkerre néző

nagy ablak felé tartott és letelepedett egy vörös csikos fekete tisztú nadrág közvetlen közelében, amely buzavirág szín mentében folytatódott, mindkettőnek a viselője pedig egy tábornok volt.

A tábornok észrevéve a jövevényt állerítette pirossal bélelt tábori köpenyét arra a székre, amely a jövevénytől a legtávolabb esett, rózsás püspökarcával csudáikozva fordult feléje és három lapot is lapozott egymás után az ujságjában, anélkül, hogy odanézett volna. Általában az egész kávéház hangulatát fejezte ki az a néma csodálkozás, ami bizonyos stereotip mozdulatokat váltott ki a vendégekből. Az ujságolvasók kezűkben tartották az ujságot félre fordult fejjel, a kávéjukat kanalazók függő

A József Ferenc kir. herceg vezérlete alatt álló Társadalmi Egyesületek Szövetségének is egyik legfontosabb programja:

a magyar áruk védelme.

És mégis akadnak, akik cseh ^{11:06} rusitanak?!

ival saját hatáskörében igyekeznek a nyomor enyhítésére. Adományokat oszt, segélyeket nyújt, itt is, ott is letöröl egy-egy könnyet és megvigasztal egy pár szenvedőt. Ez azonban csöpp a tengerben, mert a minisztériumnak nem áll olyan összeg rendelkezé-

sére, amellyel orvoslásra váró bajokat orvosolhatná. A bajokon Magyarország teljes felszabadulása, a régi határok visszaállítása és az egészséges gazdasági politika segíthetnek.

Vajjon belátják-e ezt a hágai zöldsztal mellett tanácskozó bölcsek?

hatatlan tevékenységével mindig szíven viselte. Lángoló magyar érzésével, egyéni tulajdonságainak értékeivel igazi mintaképe a magyarságért élni és cselekedni tudó papi embernek.

E magas méltóságú kitüntetésével alkalmasan bensőséges örömmel köszöntjük Öt a főrendek sorában s kérünk számára Istentől áldást, hogy vármegyénk közönsége s magyarságunk érdekében még igen sokat tehessen.

Mi maradt a reformátusoknak a trianoni béke következtében és mit vesztek?

A trianoni béke parancsa a magyar reformátusokra is súlyos vesztséget hozott. A csonka országban megmaradt 1022 anya egyház és elszakított 1108 egyház. A reformátusok lélekszáma a csonka országban 1,761.596 és az elszakított részekben maradt 988.232 református lélek, szin tiszt magyar. A mai Magyarországon van 1060 rendes lelkesítő állás, a megszállott részekben pedig 1118, ref. rendes tanító pedig van Magyarországon 2350, a trianoni határokon túl maradt 1120. Főgimnáziumunk van 7, reálgimnáziumunk 15, a határon túl pedig ref. gimnázium 7. Rendelkezünk itt bent az országban 3 fiú és 4 leány tanítóképezdével, elvesztettünk 1 fiú és 1 leány tanítóképezdét, 4 algináziumot és 4 felső kereskedelmi leánygimnáziumot. Van a reformátusoknak a csonka országban 6 fiú és 4 felső leányiskolájuk s leánygimnáziumok. Szereteli intézetük 18, elvesztettek 11-et. Ezek a számok beszélő számok és azt beszéljük, hogy a magyar reformátusoknak majdnem felét

szakították el az anya főzstól a Kisantant országai és elszakítottak velök együtt igen sok, nagyértékű kultur intézményt is. És még nekünk kell jóvátételeit fizetnünk! És még mindig újabb és újabb követelésekkel állanak elő velünk szemben! De hát nincsen olyan hosszú, minck vége ne lenne és nincsen olyan rossz, ami egyszer el ne múlna.

Elsőből lesznek utolsók és a trianoni béke teremtményei, az egészségtelenül megduzzadt festői államokra is el fog-nak érkezni a nem szeretem napok, elérkezik a leszámolás órája s a magyar lgazság győzedelmeskedni fog. Addig pedig csüggednünk nem szabad, hanem kell küzdenünk s a kivirradó diadalban bizva biznunk.

Spórkassza.

Ujesztendő kezdetén mindig időszerű spórolásra gondolni s kiszámítani, miként tudjuk az új esztendőre nagyobb gond és baj nélkül átnézni? Mit tudunk megtakarítani a remélt jövedelemből?

Sokféle, vagy sokfajta spórkassza van. Sokféle módja is van a takarékoskodásnak. Legtöbb ember azt a formáját ismeri és gyakorolja a spórolásnak, hogy nem költi el a pénzt, hanem valamilyen takarékbaba rakja, hogy el ne költesse. A családos földmives ember részére ez nem jó spórolási módszer. Ma már úgy kell tennünk, mint a kereskedők és iparosok lesznek, el kell költeni a megtakarított, vagy a nehezen nélkülözhető pénzünket és venni kell rajta spórkasszát és pedig disznócskát. Nem olyan anyagból égetett disznócskára gondolok, amelyiknek a hátán van a szája és egészbe nyeli le a réz, vagy nikkelpénzt, hanem olyanra, amelyik röfög, fur, hefelekszik a pocsolóába, sáros oldalával összekenni a ház oldalát, még a gazdaasszonya szoknyájá-

Békésvármegye törvényhatósági bizottsága Harsányi Pál esperest főrendiházi taggá választotta.

Békésvármegye törvényhatósága kedden délelőtt választotta meg új felsőházi képviselőit a tagok csaknem teljes száma megjelenése mellett. Főrendiházi taggá választották első helyen Beliczey Géza 275 és második helyen Szeberényi L. Zsigmond 192 szavazattal. Póttagok lettek: első helyen Harsányi Pál 218 és má-

sodik helyen Geist Gyula 199 szavazattal.

Mi gyomaiak, büszke örömmel vesszük a hirt, szeretett Esperesünk újabb magas kitüntetését, a főrendek sorába való beválasztását. A törvényhatósági bizottság kitüntető bizalma Harsányi Pál személyében olyan férfit ért, aki a vármegye közönségének érdekeit fírad-

gőlegesen megmerevítették kezüket a levegőben, akik pedig fölkelni szándékoztak, most a szék támlájára támasztott karokkal maradtak mozdulatlanul, mint egy megállított film, vagy viaszfigura a panoptikum-ban.

Kerekas gondosan elhelyezte csomagjait, a pokrócba csavart holmikat a fűtőtestre tette, a milliárdos életrajzát, mivel az volt a legnagyobb, ráhelyezte az asztal márványlapjára, arra tette a térképet, majd nagyság szerint Petőfi költeményeit és az integer magyarság kérdéseivel foglalkozó sárga füzetet, aztán, mint aki jól végezte dolgát, a papírszanciliból egy gondosan vasalt, patyolatfehér zsebkendőt varázsolt elő bűvészi mozdulattal, a használtat pedig gondosan becsomagolta

egy darab papírba és visszadugta a szanciliba. Ezek után a papírzacskót ügyesen összecsuksukta, úgy ahogy a kereskedősegédek szokták, még két szabályos fület is csinált neki. Amíg a teáját hozták, körülnézelt az üvegen keresztül a muzeum-kertben.

A napot szürke és piszkos felhők takarták el, a muzeum-kertjének vasrácsoszatán belül a gyérlevelű fák és a még mindig zöld gyepek bánatos puhaságot kölcsönöztek a rengeteg közhalmaznak. Óriási cementrakásnak látszott a muzeum s a számtalan lépcső eseményeket ígért, mozgalmas volt, mint Petőfi a Talpra Magyar! minit maga 1848, a sajtószabadság, márciusi ifjúság, Tánccsics kiszabadítása.

(Folyt. köv.)

sem kiméli. Visit, kuncog, megfakarított, vagy meg nem takarított fillérekért és oda kell neki adni, ha másként nem fulja. a maradékból összegyűjtött moslék alakjában, hogy felhabzsolhassa. Azzal nem törődik, hogy hol veszi elő a gazdasszony a moslékba való, köveleli a maga porcióját, különben szélszedi az aklót.

Ezek a piszokban lehetetlen állatok a legjobb spórkasszák. Kényszerítik a gazdasszonyt, hogy minden hulladékot összeszedjen és moslékba dobjon, nem pedig szemétre. Nem finnyás. Össze lehet önteni részére a mosogatólevet az ételmaradékkal, savóval, tésztalevél, korpával, kenyérrhajjal sűrűve nagyszerűen értékesíti. Az elvénült uborkát, rossz dinnyét, főköt, apró krumplit sem hagyhatjuk a földjén pusztulni, mert várja odahaza a zsarnok kosztos.

Minden falusi, vagy kisvárosi gazdasszony tudja, hogy mi minden értéktelen dolgokat lehet összehordani ennek a zsarnokoskodó spórkasszának a gyomrába, ami másként a földjén maradna, vagy a trágyadombon rothadna el, de a dísznő nagyszerűen értékesíti, sőt kamatoztatja is. Egynemelyik még azt is megteszi, hogy 5—10 malaccal ajándékozza meg gazdáját. Olyan is akad közöttük, amelyik 19 malaccal rukkol ki, mint a gödöllői átlomásfőnök kocája, pedig 12 csecsbimbója volt. Az ilyen aztán gondot ad a gazdájának, mert a csecsnélkül maradt malacokat tehéntejjel kellett felnevelnie. Ez aztán spórkassza! Ha még azt is hozzávesszük, hogy az anyakoca soványan is közel volt a 200 kg.-hoz.

Ilyenforma spórkasszára gondolok én minden kisémbert részére. Ha aztán emellett 15—20 darab tyúk is kofkodácsol az udvaron, bizony mondom, hogy az ilyen munkás ember lakásán nem üt tanyát a nélkülözés, még kevésbé a nyomor. Lesz téli ruhája a család minden tagjának; de lesz zsirozója is, ha a zsarnok kosztos 100—250 kg.-ra meghízva, az asztalra kerül. Még a betegséget is számüzi a lakásból; nem kell orvosra, patikára költeni, mert a jóllápiált emberen nem olyan könnyen fog a betegség.

Tehát ha jó akarunk gazdálkodni, minden hulladékot értékesítsünk, neveljünk házi szárnyasokat, malacot, borjút, csikót és állatainkkal etessük meg a különben veszendőbe menő terményeket.

A felületesen gondolkozó emberek azt szokták mondani,

hogy nem érdemes állatokat nevelni, mert löbbe van, min amennyit megér. Tapasztalatom szerint ez nem így van. Akinek birtoka arányához mérten inkább löbbe, mint kevesebb növendék jószágga van, a lát szőlagos ráfizetésből egyen súlyban tudja tartani kis gazdaságát, különben könnyen ki száradt alatta a talaj.

Öl kénytelen.
Tenni, hogy felle
Levélváltások.

A Gyomai Sport Club közlő — az eddigieknél is nagyobb szabású — jelmezbájlára vonatkozólag, napról-napra többen fordulnak lapunkhoz kérdésekkel. Ebben a rovaiban szívesen válaszolunk, fenti jelmezbájjal összefüggő kérdésekre. Jelgével szignált levelek, zárt borítékban szerkesztőségünkbe küldendők.

Asszony. A piactéren pompázó lobogón megtalálja a pontos dátumot. A ragyogó, villanyfényben uszó, izlésesen díszített bálteremben az idén is lesz alkalma gyönyörködni. Asszonyom! Erre a jelmezbájlra, nem csak Ön az egyedüli aki spórol.

Dilemma. Az első, nagyon ötletes női jelmezek bizonyul. Ha a kivétel is úgy sikerül mint a fent, biztosan az első díj. Említett részt egy száraz elemes apró villanykörtével világítsa meg.

F. 132. Igen, ez reklám is fontos, de a sok ígéretet be is kell tudni váltani. A Gy. S. C. biztos a dolgában, sokat ígér és még többet nyújt.

Kis huncut. Merész ötlet. Kicsit mérsékelje magát... Vegyen még hozzá husz centit. Egyébként üdv!

Bibi. Hogy most milyen jelmezekben lesz az illető? Három szót elárulunk; Meglepetés! Csodálkozás! Elismerés! Leveleit továbbítottuk.

Fitos. Bravó, édes nagyságos asszonyom! Ha ecet ur nem fogja elengedni, váljon el.

Görlice. Bejárat az idén is a Mátyás pincén keresztül lesz. Alajossal beszélünk, Felsziszszent!

Érdekes trió. Olcsó és jó. Sikerük lesz. Jó előre gratulálunk.

Kozák sereg. Mindenki főzve lesz! Többi kérésükkel forduljanak a Gy. S. C. elnökökhez.

Villi. Fekete ripszelyem köpeny, vörös bélésű, vagy fekete lamé belépő.

Kiváncsi-Endrőd. 1. Mandarin 2. Öseember 3. Buvár 4. Faun 5. Zoró és Huru 6. Abraham kadabra.

Emlékszik-e a tavalyi télre?

A tavalyi télnek számos meghülésére, fájós derékre, fagyott lábakra? Az idén mindezen sok bajt elkerülheti; a vastag, meleg posztóval, duplaerős gumitalppal és háromszoros gumiszigeteléssel készült

DORCO cipő reggeltől estig melegen tartja lábát és a legnagyobb hóban vagy sárban sem engedi át a nedvességet; tökéletes biztonsággal vízhatlan.

Minden más téli cipőnél jobb
Minden más téli cipőnél olcsóbb

Főelárusító: PÁLMA KAUCSUK R.-T., Budapest.

Édes. A „Carmen“ jobb és hatásosabb.

Elfuserált hallottkém. Várjuk! **Indiánok.** A két férfi partner már is megvan.

Csabaik. Örömmel elintéztük.

Több levélre a jövő számban.

A betöréssel és lopással vádolt Herczegh Sándor volt országgyűlési képviselőt a kuria határozata rehabilitálta.

Negyedfél év óta folyó érdekes bűnpörnek véget ért most a kuria. A bűnpör egyik vádlottja Herczegh Sándor gazdasági főtanácsos, volt országgyűlési képviselő, néhai Nagyatádi Szabó István bizalmas embere, a kisgazdapárt első elnöke, aki ellen betöréses lopás címén indult meg a bünteljárás.

Herczegh Sándort, aki turkevei földbirtokos, városi vonatkozású politikai okok miatt vádolták meg betöréses lopással.

A Herczegh Sándor birtokát hat éven keresztül, 1925 decemberéig két fivér, Kovács Imre és Kovács József bérelte. Amikor a bérlet megszűnt, több per támadt a földbirtokos és a bérlők között. Kovácsék 40 millió koronát követeltek Herczegh Sándortól, aki viszont szerződésesség címén százmilliónál nagyobb összeg erejéig indított pert ellenük. Az egyik per később megegyezéssel ért véget, melynek értelmében Herczegh Sándor 100 métermázsza tengeri szállítására kötelezte magát.

Két évvel később a két Kovács-fivér egyszerre csak büntető följelentést tett Herczegh Sándor ellen betöréses-lopás címén.

Ez a vád úgy született meg, hogy dr. Szilágyi Dávid turke-

vei ügyvéd illetéktelenül magával vitt turkevei csendőrökkel kiszállt egy Herczegh Sándor birtokával szomszédos gazdaságba és ott jegyzőkönyvbe vette két gazdasági cselédnek: Hollósi Ferencnek és Hollósi Imrénének a vallomását, akik azt állították, hogy a gazdájuk, Herczegh Sándor egy lezárt kukoricagöréből, ahol a Kovács fivérek kukoricáját őrizték, velük elvitetett 150 pengő értékű csöves kukoricát részben a portájára, részben pedig a budapesti lakására. Ennek a jegyzőkönyvnek alapján indult meg az eljárás Herczegh Sándor ellen.

A szolnoki törvényszék Herczeghet, aki felháborodottan tiltakozott a képtelen vád ellen és elbocsátott cselédei bosszújának és politikai hajszának mondotta, bűnösnek mondotta ki a vádbeli bűncselekményben és egyhónapi fogházzal, 600 pengő pénzbüntetéssel, egyévi hivatalvesztéssel és politikai jogainak egyévi felfüggesztésével büntette.

Elítélték a két gazdasági cselédet, Hollósi Ferencet és Hollósi Imrét is, egyenként két-heti fogházra. A budapesti ítélőtábla a bizonyítás kiegészítését rendelte el. Ennek során megállapította a bíróság, hogy Szilágyi Dávid ügyvéd tanu-

és nem várt melegségtől!.. Kálmán bácsi azonban egy rövid szempillantás alatt belelátta magát a meglepetés-szerű helyzetbe és a maga nyersnek leszó modorában jóakarón korholó tónusban förmedt a házi gazdára köszöntésképen:

— Hát léged mi a szösz lelt öcsém?.. Megbolondultál, vagy mi történt veled?..

Ezt a nem várt, de Kálmán bácsinak második korholó alapiermészeléssel fakadó mű-felfortyanást Illésy bácsi szelíden simogató nyájasságával a valódi értékére redukálta és őszinte barátságos kékszemének hamiskás mosolyával ellensúlyozta:

— Örülök, bátyám, hogy meghívásomra megtisztelték szerény hajlékomat.. Kerüljtek beljebb, — invitált bennünket közvetlen barátságos vendégszeretettel. Azt hiszem, a házi asszony is elkészült már a vacsorával és akadálytalanul megfölköthetjük üres gyomrainkat!

A tréfásan nőgató végszóba a házi asszony kellemes hangja is belesendült és szívesen-hivogató szóval ő is beljebb tessékelt bennünket. Minden egyéb formáság mellőzéseivel kezét szorítottunk a természetes kedélyességben, illetőleg örömben uszó házi asszonnyal is és szép takarosan az ebéd-lőbe sétáltunk a kis előszobán keresztül, — ahol már terített asztal vár ránk és az asztal közepéről inderkedő szagot terjesztett a párologó székelygulyás. Teketória nélkül helyet foglaltunk az asztalnál. Kiki a maga megszokott helyén, mert az Illésy háznak ezuttal nem először és nem is épen utoljára voltunk szívesen látott vendégei. Hozzá is láttunk tüstént a lisztelelünkre készített rövid és egyszerű; de annál izletesebb vacsora fogyasztásához. Csakugy hallgatagon, szó nélkül, magyarosan, mert a magyar ember csak a jó vacsora elköltése után szokott beszélni. Rendesen a boroska oldja fel a különben hallgatásra láncolt nyelvet!.. Kálmán bácsi ugyan tiltakozásunk ellenére sem tudta megállni, hogy egy-két ujkeltű nivós zafos viccel ne fraktálja a ház remek asszonyát, aki a kedveskedő mókázást hangosan felcsendülő kedves kacagással honorálta, — ami a „kopott hegedű” és „öcska biblia” barátjának: Kálmán bácsinak csak még őszöntésül szolgált a progresszíven vaskosodó viccek további akadálytalan eregetésére. Legelevenebben és legélvezhetőbben diákkori

legátuséleményeit ludta előtá-lalni az öreg jóízű kálvinista pap. A gyorsan folyó elbeszélés egyik-másik hangulatos fordulójának élénkségét az öreg öblösen terjedelmes kacagásával fokozta, aminek következtében a jókedv vacsora végezetle mintegy magától át-plántálódott az egész lársaságra. A házi asszonnyal szemben tartozó köteles udvariaságból kénytelen vagyok megemlíteni, hogy felfokozott lelki és testi gyönyörűséggel élveztük a házi asszony magyaros szakácsművészetének felségesen sikerült izletes remekét!.. Tulvilági élvezettel párosult lelkesen bomlott hangulatban költöttük el a szándékosan rövid-reszabott egyfogásos vacsorát, — utána pedig szaporán leöntöttünk néhány pohárkával a jófajta rizlingből, amitől aztán a szemek bódítóan ragyogni kezdtek, az arcok fűzesre kipirultak, az erek felmelegedtek és az összes nyelvek lassacskán megoldóttak és élénken beszélgetni kezdtünk. Miről? — kérdezhelné az előbb mondottaktól felfokozott kíváncsiság. Természetesen a költészet és a zeneköltészet legujabb terméséről folyt a szóbeszéd!.. Eköré csoportosultak és ebből fakadtak az összes felvetődött gondolatok. Csakhamar a kis lársaság neszlora: Kálmán bácsi ragadta magához a szót. Sokat és részletesen beszélt az akkoriban megjelent Thaly Kálmán-féle kurucdalokról, mint a magyar népdalköltészet eladdig példátlanul álló gyöngyeiről. Ezeket a kurucdalokat később: élete alkonyán ő maga meg is zenésítette a hazai számoltató zenekritikusok általános tetszéstapsai közepette!.. (Folyt. köv.)

A GYOMAIK
kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN

a
Központi
Szálloda

VII., **Baross-tér 23.**
(Keleti pályaudvarral szemben.)

Teljesen ujonnan berendezett kényelmes családi ház. Központi fűtés, hideg-meleg víz. Mérsékelt polgári árak. Egyesületi és csoportos utazásoknál rendkívül olcsó teljes ellátás.

E lapra hivatkozóknak 20 százalék engedmény.

Testvérvállalat:
OSTENDE KÁVÉHÁZ

Tulajdonos:
Grosz Odön.

H I R E K

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtt 9 órakor Istentiszteletet tart Répás Pál ref. lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Gyoma község képviselő-testülete folyó évi január hó 20-án délelőtt 9 órakor, a község háza nagytermében választói és rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a segédjegyzői állásnak választás útján való beföltése a legfőbb pontja a tárgysorozatnak.

Az izraelita hitközség gyászja. A gyomai izr. hitközséget nagy gyász érte. Blaszc Dávid, az egyház kántora és rabbi helyettese igaz, hű munkálkodásának 40-ik évében folyó hó 14-én 69 éves korában váratlanul elhalt. A még erőteljes férfit rosszulét fogta el csak családja rábeszélésére ment el dr. Vogel Károly orvoshoz, ahol, mielőtt orvosi segélyben részesülhetett volna, szívszélhűdés oltotta ki tevékeny életét. Temetése szerdán délután nagy részvét mellett ment végbe. A sarkadi orth. főrabbi szívbemarkoló beszédben bucsuztatta a vallásos, fáradhatatlan munkást, akit szíves előzékeny modoráért, szolgálatkészségéért mindenki tisztelt és szeretett. A temetőben a főrabbi héber nyelvű beszédben újra méltatta az elhunyt nagy érdemeit. Özvegye s hat gyermeke gyászolja. Nyugodjék békében!

Értesítés. A Gyomai Központi (Uri) Kaszinó könyvtárosa értesíti a kaszinó t. tagjait, hogy f. évi január hó 20-tól kezdődőleg könyvtárórát hetenként kétszer tart, és pedig: kedden és pénteken délután 5—6 óráig. Az újabb beszerzések besorozása a közel jövőben befejezést nyer s az ujonnan beszerzett művek is a tagok rendelkezésére fognak állani.

Tilos a szövetekkel való házalás. A kereskedelemnek régi panaszja a házalással és megrendelés gyűjtéssel kapcsolatos sok visszaélés. Ezeknek a visszaéléseknek megtorlását sürgeti már régen a kereskedelem. Ebben az irányban a kereskedelmi kormány részéről már bizonyos intézkedés történt is, amennyiben figye-

lemmel a textílikereskedelem fejlesztésére, 1930 jan. 1-től egész Magyarországon eltiltja a férti- és fiuszövetekkel való házalást.

Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „**Ferenc József**” keserűviz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azért, hogy a beltartalmat kiméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a **Ferenc József** víz számos féloldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A **Gyomai Jótékony Nőegyesület** tea estélye, mint előrelátható volt a legteljesebb siker jegyében folyt le szombaton este az Uri Kaszinó nagytermében. A nagy befogadóképességű terem szép számban töltötte meg az érdeklődő közönség. A nőegyesület tagjai által ügyesen felszolgált pompás és bőséges tea és sütemények elfogyasztása után kezdetét vette a tánc, amely a legnagyobb hangulatban reggelig tartott. A rendezők fáradságot igénylő munkája az erkölcsien kívül szép anyagi eredménnyel is végződött. Minden résztvevő pompásan mulatott.

Fásítás a község területén. Gyoma község képviselőtestülete, Neumann kir. erdőmérnökkel történeti egyöntetű megállapodás alapján elhatározta, hogy 140 hold területet fokozatosan befásít és pedig a félhalmi, nagyállási, pocosi dűlőkben, továbbá a vashid és község közötti 17 hold legelőn és a holmederben a malomnái ritka fásítással, a bikaakol-tanya és gödör rész körül 8 holdon, a Schwartz legelő zsombékos részén 93 holdon. A község az erre vonatkozó határozatát jóváhagyás céljából beterveztette a vármegyéhez.

Dalok a magyar föld! Vidéki költők budapesti bemutatkozását Régi fájdalom a magyar vidék tollforgató gárdájának, áll ez különösen a vidéki költőkre, hogy Budapesten közömbös nemtörődomséggel intézik el őket. Ezért van az, hogy a vidéki költőket Budapesten nem, vagy legjobb esetben alig ismerik. Most végre beszámolhatunk egy olyan akcióról, amely Budapestről indul el és mégis azt célozza, hogy a valóban tehetséges és komoly értéket reprezentáló vidéki költők előtt megnyissa a

fővárosi irodalmi érvényesülés lehetőségeit, azzal, hogy „Dalol a magyar föld!” címmel a magyar vidék költőit hatalmas lírai anthologia keretében sorakoztatja fel. A nagy érdeklődésre számot tartó könyvet komoly budapesti írók állítják össze és nivójára garancia, hogy a szerkesztőbizottság élén Dr. Sziklay János, a Magyar Ujságírói Egyesület és az Otthon Írók és Hírlapírók Köre alelnöke áll. A szerkesztőbizottság lapok újján is felszólítja a városunkban élő költőinket, hogy termésük javát. (5—10 versei) lehetőleg gépirással és 4—6 soros curriculum vitae-jukat legkésőbb 1930 január 31-ig beküldeni sziveskedjenek, Budapest VII., István-ut 21. sz. a. „Dalol a magyar föld!” szerkesztőség címére. Meg nem felelő kéziratokat válaszbélyeg ellenében visszazáraztatják.

A világháború utáni tíz „békeév”-ben már újabb 21 véres háború zajlott le a földön. Csodálatos, hogy mi, akik az újságok tudósításaiból naponta értesülünk a legfrissebb eseményekről, nem is tudjuk, hogy a békekötés óta már újabb 21 véres háború zajlott le a földön és borzalmaival rémületbe ejtette a világbéke után áhító emberiséget. Ezekről az újabb háborúkról közöl szenzációs, eredeti felvételekkel illusztrált tudósítást a „Magyar Magazin” most megjelenő legújabb száma. Tisz esztlendő valóságos háborús történelme ez, mely minden intelligens embert érdekel. A január 15-iki remek új száma ezenkívül is tele van érdekességekkel. Farkas Imre satirikus cikke, Segesdy László, Ács Klára, Kertész Mihály, Görög László, Zagróczky Elek novellái, Gács Demeier, Péteri Takáts Attila versei, Brenner Nándor és Forrai Zoltán nagyszerű ölletrajzai képezik az új szám gerincét, melynek érdekességét nagyban emelik az „Aktuális Magazin” c. rész pompás cikkei, színházi-, képzőművészeti-, bál-, és filmtudósításai. A lap végén Pillával szenzációs kis regénye „Miss Turner házassága” és a Rejtély-Magazin teszük teljessé a „Magyar Magazin” legújabb számát, mely már mindenütt kapható. Egyes szám ára 1 pengő. Mutatványszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, V., kertület Sziget-utca 26 szám.

Halálos elgázolás a vésztoi pályaudvaron. Hétfőn este háromnegyed 7 órakor halálos vasuti baleset történt a vésztoi MÁV pályaudvaron, melynek egy 43 éves vasuti főmozdonyvezető az áldozata. Koncz Dénes vésztoi főmozdonyvezető szolgálatba igyekezett. Az egyik vonatról leszállott és a kivilágítatlan állomás sínparjain át szolgálati helye felé igyekezett. A nagy ködben nem vette észre, hogy Komádi felől a tehervonat közeledik, amely a következő percben elkapta. A szerencsétlen főmozdonyvezető tén a kerekereken keresztül mentek, egyik lábát többször levágták, gyomrát felhasították és agyveleje is kilocsant. Azonnal meghalt. A halálos balesetről értesítették a gyulai ügyészséget, ahonnan tegnap délelőtt bizottság ment ki a helyszínre a vizsgálat lefolytatása céljából.

Miss Magyarország 1930. Az idei Miss Magyarország választásnak, — amely vasárnap, a hó 19-én lesz, — végleges és teljes programját közli a Színházi Élet új száma. A vidéki és pesti leányok már megkapták azokat a meghívókat, amelyek a zsűri előtti való megjelenésre jogosít. Az, akit megválasztanak Miss Magyarországnak, teljes kelengyét és rengeteg ajándékot kap a Színházi Élettől és részvesz a február elején tartandó párizsi Miss Európa választáson. Itt akár első lesz Miss Magyarország, akár nem, résztvehet a Braziliában tartandó világszépségversenyen, ahol huszezer dollárt kap a győztes. Ince Sándor népszerű hétfelapjának új száma egy eredeti Shaw interjú kivül öt premier beszámolóit hoz káprázatosan szép képekben. Egy olyan legmodernebb és legújabb fényképező gépet szerzett be a Színházi Élet, amellyel előadás közben lehet fotografálni és így a képek a lapban híven tükrözik vissza a premier legizgalmasabb pillanatait. Az ismeretlen szerző regényének izgalmasan érdekes új folytatása, háromfelvonásos és egyfelvonásos darabmelléklet,

pompás költők és rengeteg érdekes cikk és kép van még a Színházi Élet új számában, amelynek ára 1 pengő, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI. Aradi-utca 8. szám.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak a rokonoknak és ismerősöknek, akik imádatig szeretett férjem és édes apuka szerencsétlen elhunyt alkalmával felkerestek és mérhetetlen fájdalomukat vigasztaló szavaikkal enyhíteni igyekeztek és az összes végtisztességtelőknek ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki.

özv. Bodon Gyuláné és kisleánya.

HALLÓ!!

GECSEY HÖLGY-FODRÁSZAT

Gyoma, Szilágyi István keresk. házában. Tisztelettel értesítem Gyoma község hölgyközönségét, hogy megérkezett **hölgy-fodrászom**, úgy itt az üzletemben és házaknál **ONDOLÁLÁST és MANIKÜRÖZEST** a legszakaszerűbben végzi.

Csináljon egy próba ondolást!

Olcsó árak!

Tisztelettel:

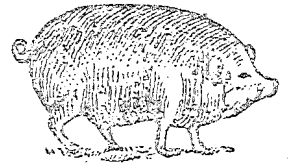
GECSEY BÉLA

uri és női fodrász.

Legjobb tájékoztató a Vasuti és Hajózási Menetrend Ujság kapható minden Vasutállomáson, Déhánytőzsdében.

Réti Zoltán

állatbizományos jelentése

ÁRAK:

Prima uradalmi sertés	P. 1.48—1.50
Szedett I. rendű sertés	P. 1.42—1.46
Közepes sertés	P. 1.32—1.36
Könnyű sertés	P. 1.20—1.28
Óreg sertés	P. 1.30—1.40

a címre berakott sertéseket és szarvasmarhákat

a legmagasabb napi áron értékesítem.

Kisebb gazdaságoknak ajánlom a sertéseket együttesen berakni.

Küldemények címe:

RÉTI ZOLTÁN

Budapest—Ferencváros.

Levél cím: **RÉTI ZOLTÁN IX., Sertésvásártér.**

Telefon: József 366—29 és 343—03.

Filmszínház.

Január 19-én, vasárnap:

Magyar fiu, lengyel lány.

Az Apolló filmszínház január hó 19-én, vasárnap mutatja be a várva várt

Magyar fiu, lengyel lány

című 9 felvonásos drámát, amelyet szokatlanul nagy hír előzött meg. A filmnek ugyanis olyan nagyszerű kvalitásai vannak, hogy azt igen sokan a „Hotel Imperial” fölé helyezik. A „Magyar fiu, lengyel lány” cselekménye is Galiciában, Tarnopolban játszik, 1914-ben, amelyből egy rész a háború közvellenül megelőző hónapokra, a másik rész pedig a háború elejére esik. Két fiu udvarol egy szép lengyel leánynak, az egyik orosz a másik magyar, a tarnopoli helyőrség

fiúja. Kétör a háború. Mindkettő a frontra mennek. A leány az utolsó pillanatban a magyar fiunak lesz a menyasszonya. Az orosz bosszul esküszik. A háború viharában a leány az oroszok rajtaütésnek Tarnopolon, elfoglalják, a városparancsnok az orosz fiu lesz. Itt kezdődik a hatalmas drámának párját ritkítóan izgalmas része, amely végéig lüktető tempóban halad a megkapóan gyönyörű befejezéshez. A lengyel leány szerepében az igazi könnyeket síró Norma Talmadge nyúl felejthetetlen alakítását. A műsori burleszk és hirdető egészíti ki. Előadások: 4, 6 és 8 órakor, rendes helyárak mellett tartanak.

Kölcsönöket

bekebelezés mellett és anélkül is gyorsan és előnyös feltételek mellett folyósít, valamint

betéteket

legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsösztet

ENDRÓD-GYOMAI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T., ENDRÓD
és GYOMAI FIÓKINTÉZETE, GYOMA.

MEGHIVÓ.

DIJMENTES HIMZŐ- ÉS VARRÓTANFOLYAMUNK

látogatására, melyet Gyomán 1930. évi január hó 20-ától február 15-ig az Ipartestület nagytermében tartunk. Ezen alkalommal mélyen tisztelt vevőinket alapos

dijmentes oktatásban

részesítjük, a SINGER varrógépek és a hozzávaló készülékek használatában. Tanítjuk továbbá díjmentesen: fehérnemű- és harisnyatömést a SINGER varrógépen, fehér és színes himzést a SINGER varrógépen, a modern mühimzés összes fajtáit: mint maderia-, ajour-, monogram- és smyrna-munkákat.

Részvételi bejelentéseket a tanfolyam részére felvesz: BELEZNAY B LA ur gyomai megbízottunk Tompa Mihály utca: mintaraktár ugyanott.

SINGER VARRÓGÉP R.-T. Mezőtúr.

Akinek még van főzni való cefréje, az hozza el minél előbb az Szeszfőzde Szövetkezetéhez, ahol minél előbb ki lesz főzve akár pénzért, akár részben. Ugyanott kifőzött törkölyt is lehet kapni az arpojóság részére 3 fillérért kilóját.

Hirdetmény.

Alulírott m. kir. államépítészeti hivatal a kezelése alá tartozó állami közutak fentartására és hengerlésére az 1929-30. évben előirányzott kavics és zuzalék anyagoknak az alatt felsorolt vasuti állomásokról a helyszínére való kiszállításának munkálataira versenytárgyalást hirdet. A szállítandó anyagok mennyisége az egyes vasutállomások között a következőképpen oszlik meg:

1. Kunszentmárton: kavics 5 m³, zuzalék 26 m³.
2. Srarvas: kavics 307 m³, zuzalék 119 m³.
3. Csabacsüd: kavics 405 m³, zuzalék 86 m³.
4. Kondoros: kavics 460 m³, zuzalék 139 m³.
5. Szeghalom: kavics 20 m³, zuzalék 84 m³.
6. Körösladány: kavics 49 m³, zuzalék 21 m³.
7. Mezőberény: kavics 13 m³, zuzalék 32 m³.
8. Békés máv. kavics 10 m³, zuzalék 76 m³.
9. Békéscsaba: kavics 45 m³, zuzalék 199 m³.
10. Szalai-kiterő Aegv. kavics 10 m³, zuzalék 57 m³.
11. Csanádapáca Aegv. kavics 15 m³, zuzalék 76 m³.
12. Orosháza máv. kavics — zuzalék 51 m³.
13. Gyula: kavics 1064 m³, zuzalék 198 m³.

A szállítás feltételei a következők:

1. Alulírt hivatal fentartja magának a jogot, hogy az egyes állomásokra előirányzott fedanyag mennyiségét megváltoztathassa.
2. Az egyes állomásokra érkező fedanyagok vasuti kocsikban adatnak át vállalkozóknak a fedanyagoknak a va-

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság — Kényelem — Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefonnal!

Szobák fürdőszobával!

suti kocsikból való kirakásáról, kiszállításáról a közuton szabályos idomba való halmozásáról vállalkozó tartozik gondoskodni és ő felelős az esetleg felmerülő fekérek, illetve kocsiallás pénzéért is.

3. A teljesített munkák az egy-egy állomásra előirányzott fedanyagok kiszállítása után vétetnek át és vállalkozó járandósága az átvétel után kellően felbélyegzett nyugta alapján fizetetik ki, 10 (tíz) százalék biztosíték levonásával, mely biztosíték azonban vállalkozó által betétkönyvre cserélhető ki.

4. Ajánlattevők kötelesek az illetékes községi előjáróság által igazolni, hogy a szállításhoz kellő igával rendelkeznek és a munkálatok elvégzésére kellő anyagi garanciával bírnak.

5. Az ajánlat a következő minta alapján teendő meg:

a.) 10 tonna (tíz) kőanyagának a vasuti kocsiból való kirakását elvállalom P. f. ért.

b.) A szállítást, továbbá a kiszállított anyagnak a helyszínén való hivatal külön rendelkezése szerint szabályos egy vagy két köbméteres halmokba való rakását elvállalom köbméterenként az első szállítási kilométerbe P. f. ért és minden további megkezdett szállítási kilométerbe köbméterenként P. f. felárért.

6. Az ajánlatok folyó évi január hó 25-én d. e. 10 óráig küldendők be a gyulai m. kir. államépítészeti hivatalhoz. Egyenlő árak esetén az egyes helyi vállalkozók ajánlata fog figyelembe vétetni.

Gyula, 1930. január hó 17-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Meghívó.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre f. hó 19-én, azaz vasárnap délután 2 órakor tartja meg rendes évi közgyűlést, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. A vezetőség.

Tárgysorozat.

1. A tisztikar tagjainak jelentése az elmúlt év eredményéről.

2. Háromtagú számvizsgálóbizottsági tagnak és egy pénztári ellenőrnek a megválasztása.

3. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetnek a tagok, hogy indítványukat a gyűlés előtt 48 órával írásban, annyival is inkább küldjék be a vezetőségnek, mert későbbben beérkező indítványok nem tárgyalatnak.

A gyűlés, ha a meghirdetett időre nem volna határozatképes számban — úgy az egy órával későbbben tekintet nélkül a tagok megjelenésére — határozatképesnek nyilvánítottatik.

KÜLFÖLDI NEVELŐINTÉZETEK Internátusok ügyében INGYEN

szolgál részletes felvilágosítással

az UJSÁG

kiadóhivatala

Budapest, V., Vilmos-császár ut 34.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

PUBLIKACIÓ.

Hangyában egy üzletvezető az üzlet részére és egy másik üzletvezető a korcsma részére felvétetik. Jelentkezni lehet Kovács János trafikjában.

Arany János utca 593 számú ház szabadkézből azonnal eladó. Értekezni lehet G. Nagy Mihálynál fenti szám alatt.

Özv. Csaiah Imréné 97 számú háza örökáron eladó, esetleg haszonbérbe is kiadó. Értekezni lehet Arany János utca 595 szám alatt.

A Gyomai Hangya részére egy önálló és óvadékképes buza vásárló felvétetik. Jelentkezni lehet Kovács János trafikjában.

Örök áron eladó három kat. hold csergettyűlaposi szántó, vetéssel együtt. Érdeklődni lehet, Gyoma 1275. és kint 2565. szám alatt.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői közül egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást jan. 20-án fogjuk megejteni és eredményét lapunk jan. 26-iki számában tesszük közzé. ~ Vágja ki az alatti „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnák
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDEGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalékos

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalékos

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt árujegyekkel. Tekintettel a nagy keresleire, kérjük szoba és színhájjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	15:55	17:50 gy.	21:—
Gyomára érke.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpésre érke.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

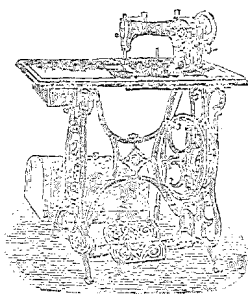
GYOMA - BÉKÉSCSABA

Besabaról indul	25:15	4:54	8:14 gy.	15:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára érke.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Besabára érke.	7:54	12:08	15:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:25

A „gy“ betűvel jelezni gyors-, a többi pedig személyvonat.

TELJESEN INGYEN

tanulhatja minden KÖHLER és EXCELLA varrógép vevő és minden varrógép iránt érdeklődő

a VARRÁST és MŰHIMZÉST
a „Köhler“ és „Excelsa“ varrógépeken

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész
üzletében január 20-án kezdődő ingyenes tanfolyamon.

Ugyanott RÁDIÓ 6 havi, 12 havi és 18 havi
részletfizetésre kapható.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hanga főútlelet
Vágóhid
Iványi malom

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.
Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetire 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrrel megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
 Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
 Egész évre — — — — 6 pengő.
 Lapzártá PÉNTEK déli 12 óra.
 Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 „HUNGÁRIA” könyvnyomda
 Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszori hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Sikerült a megegyezés Hágában.

Az a hatalmas összecepás, amely a jóvátételi kérdések végleges rendezése körül folyt le Hágában, végre befejeződött. Ha nem is mondhatjuk egészen száz százalékosnak a Magyarországra javára elért eredményeket, mégis tudomásul vehetjük, hogy Bethlen István grófnak csakugyan sikerült bizonyos eredményeket elérnie, amiben nagy segítségére voltak a magyar ügy ösztönös barátai és az igazság elfogulatlan pártfogói, ami annál is biztatóbb jelenség, mert első eredményes csapást jelent arra a minősíthetetlen kisanánt gőgre, amely a becstelenségnek hatalmi alapon való érvényesítését követelte fenntartás nélkül.

Elsősorban Mussolinira általában olasz barátainkra kell hálásan gondolnunk, de

nem felejtkezhetünk el arról a kérlelhetetlen erélyről sem, amellyel az angolok utasították vissza határozottan a kisanánt jogtalan követeléseit. Különösen nagy visszhangot keltett Snowdennek, az angol pénzügyminiszternek a hatalmak utolsó tanácskozásán elmondott beszéde, amelyben közönséges zsarolásnak minősítette a csehek és általában a kisanánt államok eljárását.

Érdekes feljegyezni beszédének egyik részletét, amely világosan jelzi, hogy a hatalmasok körében is tisztán látják és ítélik már meg Magyarország hirhedt ellenségeinek kártyáit. Azt mondta ugyanis Snowden, hogy a kisanánt úgy jár el Magyarországgal szemben, mint az utonálló rabló, aki ellop valakitől két aranyórát, aztán kölcsönt ajánl fel a ki-

fosztott embernek, hogy az ellopott órák egyikét visszaválthassa.

A hágai konferencia eredménye különben röviden annyi, hogy Magyarország még 1943 után is köteles lesz jóvátételt fizetni. 1966-ig bezárólag még 87 millió aranykoronát kell fizetnünk évi 13 és fél milliós részle-

tekben. A döntőbírósi elvet sikerült megmentenünk, amennyiben a békeszerződés 250 §-a továbbra is érvényben marad. Az optánsok kártalanítása ügyében olyan megegyezés történt, hogy a kártalanításra egy külön kassa alakul, melyet a nagyhatalmak garantálnak.

Képviselőtestületi közgyűlés Gyomán 1930 január 20-án.

Járási Főszolgabíró ur a Hanzély János segédjegyző el távozásával megürült segédjegyzői állás betöltésére a választói közgyűlést f. hó 20-ára kilüzte, a képviselők egyöntelű kérelmére azonban a választás elhalasztásába beleegyezett, így a választás csak akkor fog megtörténi, ha az adóügyi jegyzői állás rendezve lesz a minisztérium által.

Ezen ügyet megelőzően Pétermann főjegyző kért napirend előtti felszólalásra engedélyt einöklő Főszolgabírótól és következőkben üdvözölte Harsányi Pál esperes közgyűlési tagot:

Lelkem sugallatát követve kértem az Elnök urtól napirend előtti felszólalásra engedélyt, mert jól esik nekem és bizonyosan a képviselőtestületnek is, ha közgyűlési jegyzőkönyvünkben az utókor számára megörökíthetünk minden fényt a sok sötétség mellett, mely a községre esik. Láthassa majd az utókor, hogy a becsületes munkának, az izzó hazaszeretletnek, a tudásnak jutalmát gyomai polgár is elnyerte és elnyerheti jövőben is. Bizonyosan az önök lelkéből is beszéltek, amikor a megbecsülésnek, szeretetnek minden melegével köszöntöm Harsányi Pál esperes urat főrendiházi taggá

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (9)

Annyira erőfeszít rajta az emlékezés, hogy kihuzta könyvei közül Petőfi és halkán ismételtette magában: „És mi mégis láncot hordunk, ide vele régi kardunk... hol sirjaink domborulnak, unokáink leborulnak...” Kerekkes leborult a Nemzeti Múzeum előtt és Petőfi szelleme előtt.

Hogyne, hiszen a szabadság költője mindent megírt, olyan érdekes mint az ujság, szinte itt imbolygott nyugtalan és lízes árnyéka a kávéházban.

A közönség egyszerre föl-

figyelt, az asztalok között végigfutott egy név, melynek tulajdonosa mosi lépeit be. Könynyedén, ragyogó fehérre és liláskékre borotválva, lakkcipősen, csikos zsakett nadrágban. A pincér hajbókolt eléje már az ajtónál és gyorsan intézkedett: — A szerkesztő ur! Jözz szaladjon, hozza a szerkesztő ur reggelijét. Piritósi. Vajjal méltóztatik?

Mint rendszeren. — a szerkesztő megnyugtatóan mosolygott, a dohányzástól és az alkoholtól kissé kitágult pupillái félig bánatosan néztek, csillóan mosolygott, hogy ne csinálja-nak belőle olyan nagy dolgot, hiszen ő is csak ember. Bár az igaz, hogy ő ebben a kávéházban a sajtó és a demokrácia, a haladás, a felvilágosodás pionírja. Nehéz mesterség bi-

zony ebben az eimaradt, béka-nyálás, fokosos, galyás országban, ahol csak holt kezek és élő nyomoruság van. Finoman végigsimított homlokán és sóhajtvá vette kezébe a radikális lapot.

Nehéz kenyér, az bizonyos, az ember kénytelen megelőgedni egy városi bundával, lakkcipővel, de hát azért vannak jellemek és Rostás Géza egy ilyen jellem, szerkesztő, a nép igaz barátja, a hamisítatlan demokrácia franciául és angolul beszélő hiteles hirdetője.

Kerekkes megérezte, hogy új szenzációja van a kávéháznak, körülhordozta a kócos Petőfiről fölemelt tekintetét a kávéházban. Nem messze a tábornoktól, a kávéterem legkiemelkedőbb pontján ült Rostás szerkesztő, körülötte hemzse-

gell a ruhatáros, a szivaros, az ujságos, a pincér és a főpincér.

— Mit tejszik szólni a helyzethez? — kérdezte a főpincér az egész kávéház nevében, mert mindenki ajkán ez a kérdés lebegett.

Még két hónap! A külföld be fog avakozni, — szól Rostás sokat jelentően és aztán elhallgatott. A vendégek elhültek, de majdnem tapsoltak: micsoda nagyszerű ember ez a Rostás! Ilyen pontosan tudja, hogy még két hónap. És milyen röviden, világosan felel, nem szaporítja a szót, csak a lényegét mondja, ami mindenkét érdekel.

— Lám-lám, — mondták a miniszteri tisztviselők, — mégis csak jó ebbe a kávéházba járni, itt legalább egy kis ko-

A József Ferenc kir. herceg vezérlete alatt álló Társadalmi Egyesületek Szövetségének is egyik legfontosabb programja:

a magyar áruk védelme.

És mégis akadnak, akik cseh sört árusítanak?!

lőrtént választása alkalmából és kívánok Neki további nemes munkálkodásához kitartó erőt, egészséget, munkájára Istentől áldásos sikert.

Harsányi Pál közgyűlési tag a következő beszéddel válaszol:

Alázatos tisztelettel és szeretetteljes hálával köszönöm meg azon kedves szavakat, melyeket a Főjegyző ur azon alkalomból hozzám intézni kedves volt, hogy engem, mint egyszerű és igénytelen, szerény lelkipásztort Békésmegye törvényhatósága azzal a nagy kitüntetéssel tisztelt meg, hogy főrendjei közé első póttagként beválasztott. Azon husz év óta, melyet községünkben eltöltöttem, soha nem a magam érdekeit néztem, hanem egyedül azt, hogy hol és mikor tehetnék jót akár arra reá szoruló egyeseknek, akár egyháznak, akár községemnek, akár pedig magyar hazámnak. Most amidőn e magas kitüntetés ért és ezt még kedvesebbé teszi az, hogy a Főjegyző ur szíves köszöntése kapcsán az egész képviselőtestület egybehangzó szeretete nyert kifejeződést felhangzó helyeslésükben, alázattal hajtom meg magam Főszolgabíró Ur és Fő-

jegyző ur, valamint az egész nemes Képviselőtestület előtt és úgy köszönöm meg a főságukat, hogy még ha Isten ehendeli is életemet másfelé, én Gyoma községtől elszakadni nem fogok, ennek hát fia kívánok lenni és bármikor bármilyen tehetek akár emberekért, akár közintézményekért, akár a nekem nagyon kedves s drága Gyoma községéért, mindig nagy örömet és boldogságot fog szerezni nekem e szolgálat.

Gyoma község képviselőtestületének helyeslés és ünnepzéssel jelen ügyet jegyzőkönyvileg megörökíteni határozza.

A kitűzött ügyek azulán gyors egymásutánban tárgyalattak le, így a Képviselőtestület felhalmozta a kultúrómesitert, hogy 550 méter mélységig keresse az ártézi vizet. Kérelmezte az iskolai alapvagyon kimutatását a minisztériumtól. H. Kovács Gábort a község közelekkébe felvette.

A Stefánia helyi szövetség jelentését alább ismeretjük:

Tekintetes Képviselőtestület!

Az Országos Stefánia Szövetség gyomai védőintézete 1929 évi működéséről a kö-

vekezőkben számolok be:

Az Országos Stefánia Szövetség gyomai védőintézete, mely 1928 május 15-óta működik, a napokban készítette el statisztikáját. Gyoma község csecsemőhalandósága, mely 1 fél év előtt mint az a m. kir. központi statisztikai hivatal megállapította 27.1 százalékos volt, az 1929 évben 12.4 százalékra esett le.

A nyári meleg hónapokban, mikor köztudomás szerinti a bélhurutos megbetegedések miatt mindenütt magasabb a csecsemőhalandóság, mint a többi évszakokban, hála a gyomai anyák szerető, féltő gondosságának és tanulókonyságának. Gyomán a halálozás semmivel sem emelkedett. Ezzel a 12.4 százalékos halálozással Gyoma az ország legalacsonyabb csecsemőhalandóságu községei közé került, mert mint az Országos Stefánia Szövetség hivatalos értesítője az Anya és Csecsemővédelem írja, még a régi védőintézetek működési területén általában 14—16 százalék a halálozás. A gyomai 83 halott közül 19 nem volt gondozás alá véve, részben mert lanyán születtek, részben mert az életük első napjaiban elhaltak már.

Az elmúlt év folyamán a védencek szépen látogatták a védőintézetet, ugyanis 100 rendelő napon 1140 csecsemőt és 548 egy éven felüli gyermeket, a szerdai terhes rendezéseken pedig 96 terhes anyát vizsgálta meg és látott el betegséggel megelőző tanáccsal dr. Nagy Pál főorvos. A védencek tehát 1784 esetben vették igénybe a rendelkezést.

A védőnő 96 terhes anyát, 171 gyermekágyas anyát, 926 csecsemőt és 948 gyermeket látogatott meg, összesen 2141 esetben.

A karácsonyi kis ünnepélyen, melynek megjárását adakozásával pár család tette lehetővé és év közben a község részéről a kiutalt pelenka vászonnal összesen 52 anyát segítettünk ki csecsemő és gyermek ruhával. Tápszert 334

esetben adott ki a védőintézet, mely működésével rövid idő alatt rekord eredményt ért el.

Tisztújító közgyűlés Németsvárosrészi Olvasókörben.

A gyomai svábajku lakosság 100 esztendő betelepülési jubileuma!..

Irta: SZEKÉR DÁNIEL.

Gyoma, 1930. jan. 6.

A Németsvárosrészi Olvasókörben néhány esztendő alatt szembeötlően megcsappant az élet. A tagok száma szinte szabályszerű haladványossággal egyre és mindegyre csak apadt. Kétségbeesetten fogyni. Ezzel a szomorú tünnettel körölvén — természetesen — állandóan csökkenő tendenciát mutatott az Olvasókör ügyforgalma, belső társas élete, régi hevesen lüktető üzlet menete is.

A f. hó 5-én délután 2 órára kihirdetett évi rendes közgyűlésre teljes számban vonultak fel a tagok, ahol óriási szavazati többséggel útköz szavazás után megválasztották elnöknek az Olvasókörnek három év előtti nyugalomba visszavonult régi elnökét: idb. Eiler András gazdálkodót, aki ezelőtti harminc éven keresztül vezette az Olvasókör ügyeit példás áldozatkészséggel párosult példátlan ügybuzgalommal, ritka rátermettséggel, önzetlen lelkesedéssel. Ez az általános felbuzdulás egyuttal a mélyen átértett hálának egyöntetű lerovását is jelenti a régi fáradhatatlanul aktív elnökkel szemben, aki az elmúlt anyagi bajok idején önzetlen áldozatkészséggel párosult leleményességgel mentette meg az Olvasókört az összeomlástól akkor, amikor az ő saját szerzeményű gazdasága már az anyagi bukás szélén állott. Az Olvasókör tagjai egy kis verőfényrel aranyozták be ennek az öreg embernek a végső napjait. Segítőársul pedig az öreg ember mellé egy igazán lelkes és közmunkára termelten vágyó

moly ellenzéki információt kap az ember. — Na és természetesen fizetésemelésről beszéltek most már. Ez befejezett tény. Hiszen, ha egyszer két hónap múlva...

A kormány ugyanis mindent el fog követni, hogy a lisszivi-selők kedvében járjon. Rendezni kell az egész kérdést, ezzel még esetleg megmentheti a kormány a helyzetét. Ha viszont a kormány nem lesz elég okos, akkor ugyanis megbukik, az új kormány pedig már csak azért is fizetésemelést ad, mert ugyebár egy lényeges rendszerváltozásnak ez az első kiinduló pontja. Fizetésemelés.

A tábornok is megvakarta a fejét és hunyorgatva nézett a szerkesztő felé, de nem szólt semmit, élt a gyanuperrel, hogy ezek a sajtó kukacok mindig hazudnak, magában azonban úgy sóhajtott szerényen megje-

gyezte: „A kutyafáját, még utóbb meg nyugdíjaznak!”

Kerekes izgatottan szedte elő levelenkint zsebéből a legkülönbözőbb cédulákat, iratokat, leveleket, aztán egy régi levélből fényképet vett elő, maga elé tartotta, kis ideig a fényképet, majd újra a szerkesztőt nézte és végül meggyőződéssel mondta hangosan: Ez ő!

Semmi kétség, ugyanaz a nyomott halánték, egyik oldalt a fejét mintha vasalóval lapították volna meg, alacsony homlok, előrenyúló első ajak, de főképpen az orr kizárt minden tévedést. Nyereg nélküli, ömlesztett orr, alul bizonytalanul szélfolyik, az egész arc csupa orr. Bár a fényképen egy kissé soványabb, kevésbé elegáns és szögletesebb is, de a fénykép már legalább tíz esztendő lehetett.

(Folyt. köv.)

derék csapatot adtak, amennyiben alelnökül megválasztották majdnem egyhangulag: Kurtz Mihály, új megye-bizottsági tagot, helybeli építési vállalkozó építő mestert, gondnokul megválasztották: Kovács Sándor helybeli gazdálkodót, aki született fizta magyar ember léteére gyönyörűen beleélte magát a svábajku lakosság társadalmi életébe és eddig is igen lelkes tagja volt mindig az Olvasókörnek. Pénztárnok lett: ifj. Wagner Márton, jegyző lett: Podoní János, helybeli bográn és kocsikészítő mester, ellenőrök lettek: Herter Dániel és Benschroth Márton, helybeli építési vállalkozó építő mester. A választmánynak rendes tagjai lettek: Beinschróth Ádám, Herter Ádám, Piltz Márton, Urban-csek Ádám, Piltz József, Herter Ádám, Paraizs Imre, Izsó Ferenc, id. Wolf Mihály, Seprenyi Lajos, Molnár Albert, Herter József, póltagjai lettek a választmányak: Beinschróth Mihály, Schwartz Ferenc, Beinschróth Mihály, Börner András, Kruchió Sándor és Herter József helybeli gazdálkodók valamennyien. Az új vezetőség máris igen élénken foglalkozik egy termékeny kulturprogram kidolgozásával és megvalósításán. Így első sorban is felvette jövő programjába a helybeli svábajku lakosság letelepedésének százéves évfordulójának megfelelő megünneplését.

Üzenetek.

Kiváncsi. A Gyomai Sport Club február 1-i jelmezbálján, minden jelmez le lesz fényképezve és ingyen kap egy művészi fényképet. Legyeket elővételben Végh Béla és Breuer Lipót üzletében válthat. Személyenként 2 P.

Gépember. A Gy. S. C. vízgalmi bizottságától megkapja a szükséges felvilágosításokat.

Darázs. Hogy az a 2—300 ember túrni fogja-e a csipésüket? Próbálja meg.

Barna. A szavazás után megállapított legszebb két nő és két férfi jelmez részesül értékes jutalomban. Szavazójegy a belépőjegy szelvénye. Mindenki csak egy szavazatot adhat le és személyesen.

E. 132. Izléssel és egy kis fanáziával, olcsó eszközökkel a legszebb jelmezt készíthet, megunt bált ruháiból.

Ulánus tisz. Jelmezkölcsönző. Budapest, VII. Izabella-u 27. a. 3 pengőtől 4 pengőig.

Rózsakirálynő. A legjobb al-

kalom, izlése és egyénisége teljes érvényesítésére.

Keleti. Rikító színű, bő nadrág, selyeming és larka öv, sok gyöngy, ékszer, persze hamis.

Széplábu. Matróz, csibész vagy „Bob herceg“.

Kacér. Nana!...

Kínai négyes. Elintéztük.

Stux. Szultán-Notre Damei torony óre: Quasimodo.

Ujév-várás hajdan.

Kedélyes Szilveszter-est... Két öreg bohém gyerek... Illésy bácsi nótája... Ki volt a szöveg szerzője?!...

Irtta: SZEKÉR DÁNIEL.

(Folytatás.)

Mi ketten Illésy bácsival akkor még csak a napi lapokból olvastam hosszabb-rövidebb recenziókból ismertük azokat. Szöveg könyv nélkül nem is köthetünk velük közelebbi ismeretséget és nem mélyedhetünk azok szépségeibe. Kálmán bácsi óriási nekilendüléssel, belső izgalomtól fűtötten szinte magánkívül beszélt a kurucdalok költői szépségeiről, költőileg elévülhetetlen értékeiről és különösen kiemelte azt a költői tökéletességet, amelyik a magyar népköltészetben egyik két név kivételével egyedül és kizárólag Thaly Kálmánál észlelhető, illetőleg teljesedett be. Majd egy füzött szöveg könyvpéldányt húzott elő az oldalzsebéből és néhány előre kitépelt dalt a szövegét előolvasta, illetőleg előszavalt, amivel mindnyájunknak leírhatatlan lelki gyönyörűséget szerzett, annál is inkább, mert az egyszerűen szép szöveget megfelelő széplani magyarázatokkal kísérte és a képes beszéd rejtélyeiben bujkáló szépségekre és értékekre külön is ráterelte figyelmünket. Óriási és leplezetlen meghatottsággal hallgattuk az öreg papot valamennyien a költői lelkületű házi asszonnyal egyetemben, aki a konyhai munka elvégzésével közibénk ült és szintén kivette részét a magasröpi, ideális szellemi tereferéből, amely irigylésreméltó és kiváló tulajdonsággal csak igen kevés nőnemű emberteremtés az Uristennek dicsekedheik, mert az asszonyok legnagyobbik része a környezetével való örökös zsörtölődésben, a szakadatlan és rosszmájú házsártoskodásban éli ki teljesen belső énjét. Szóval az öreg kálmánista és koszorus zeneköltő talpraesett, zamatos előadása mindnyájunknál együttlérző és megértő visszhangra talált!... Az elhíntett mag jó termékeny talajra talált és abba esett, — meg is termelte a maga gyümölcseit! Befejezésüképen már akkor beszélt az öreg ur arról a jövődőlési tervéről, hogy

azokat a párállanul sikerült és példátlanul szép népdalokat ő meg fogja zenésíteni, mert azok harmonikusan utólréhetetlen emelkedettségéből szinte önmagából adódik és majdnem erőszakosan felkínálkozik a fülbemászon magyaros dallam!... És ennek a szilárd álláspontjának a kellő bizonyítása és érzékelhető szemléltetése egyikét-másikat már dalolta is öreg Kálmán bácsi a maga terjedelmesen öblös, de kissé rekedten borizü hangján!... Ehhez aztán az eddig magában szemléltető másik népszerű zeneköltő: Illésy bácsi lelkesen tapsolt! És én csakis az Illésy bácsi feltétele nélkül a szaktekintély erejével bíró szakvéleménye alapján mondhatom és állíthatom azt, hogy a Kálmán bácsi akkor eldudolt dallamai, — amelyek ugyan még csak fogantatásuk legprimitívebb stádiumában voltak, remekül sikerültek, amit később, amikor a megzenésített kuruc nóták a nyomdafesték utján a nagy nyilvánosság elé kerültek, a zenekritikai, tehát egyedül autentikus közvélemény fényesen igazolt!... Így lett az éjszaka minden legapróbb darabocskája kihasználtnak, vigan és kedélyesen őszinte barátsággal meleg és közvetlen szeretetben meglehetősen szapora pohárürités kíséretében egészen éjfélig, amikor is nesztelenül, szinte tolvajmódra lopakodva köszöntött be a vártan-várt újesztendő. Az éjfélt csendes esztendő fordulóra a fal óra méla ütésén kívül a házi asszony hangos „vivát“-ja figyelemzetteit bennünket és ez a nevezetes esemény csak újabb okul szolgált a lelkes és intenzívebb kocintásra és az ütemében megsaporázott pohárüritésre. Már egyszerre és igen magas hangon beszéltünk valamennyien, amikor Illésy bácsi az ebédő sarkában lapuló zongorához ült és előljáróban, hogy előbb lecsendesítse az izgatott kedélyeket, valami zenéileg tökéletesen ki nem formálódott preludium (előjáték)

félét játszott, csakugy vaktában tökéletes ütembeosztás és szigorú összhang nélkül; — ahogyan a zenei elgondolások termékeny lelkéből szigorú formátlanul felszakadtak. A felbodrozódott hangulat lehiggadása után Kálmán bácsi arra unszolta Illésy bácsit, hogy az automatikus zongora kísérettel énekelje el a saját legkedvesebb nótáját!... Keleien már derengett a beköszöntött újesztendő első napjának lassan hasadó hajnala, amikor Illésy bácsi a következő bevezető szavak után: — a nóta szövegét Balogh István írta, aki akkoriban, vagyis a nóta keletkezése idejében Gyomán a Debreczeni-fiuknak volt nevelőjük az öreg Debreceni Endre gyomai főszolgabíró házában. Balogh további életadatait te jól ismered, — fejezte be kurtára szabott mondókáját rámmutatva, majd gyönyörű tenorján szívettépő fájdalmasan elkezdte az általa megzenésített közismereti vált felséges népdalt:

„Fehér gulya kolompja szól a [réten;
Gazdag leány üzent hozzám a [héten;
Szegény legény, ha a szived [szeretne;
Gazdaságom mind a tied le [hetne“!

Őszinte lelkének minden hevületét, egész zenei tudását és érzékeny szive érzését beleöntötte ebbe a közönségesnek tetsző egyszerű nótába, amelyik a maga idejéből való népdaltermésnek egyik felségesen legsikerültebb példánya. Ugy danolt és zongorázott egyszerre Illésy bácsi nemes megilletődéssel, szívből fakadó igaz érzéstől átszellemülten. Gyönyörű érett férfitenorja szívszaggatóan fájdalmasan rezgett a zuzmarásan ragyogós és fehér téli hajnaiban, amikor a két utolsó sor „rain“-szerűen megismételte:

„Szegény legény, ha a szived [szeretne;
Gazdaságom mind a tied le [hetne“!

A korai ujév-köszöntők megállítják az utcai ablak alatt és lelkesen tapsoltak a lélekkrázó utolsó akkordok elhangzása után. A nagyon érzékenylelkű Kálmán bácsi hangja csuklás-szerű zokogásba fulladt. A nemes megindulástól előtörő könnyektől alig tudott az öreg ur tetszés nyilvánításának megfelelő formát adni, pedig majdnem az egész éjszakán keresztül gyakorolta magát a formásan és szép magyarosan csengő kritikai méltatásban!... Mindnyájunk szemében könny

csillogott a többször is megismélt esdön epedve csengő végakkordok után: „Ha a szived szeretne, Gazdagságom mind a tied lehetne“!.. Már teljes pompájában ragyogott a reggeli féliesen kissé bágyadt napsütés, amikor bucsuzásképpen még egyszer „boldog ujesztendő“ kívántunk egymásnak és aztán elballagtunk az Illésy-portáról egy igen kellemesen föltöltött éjszaka soha el nem mosódó emlékével!

Szegény jó Illésy bácsi két év előtt szűk családja körében elhunyt csendesen Kispesten és szegény öreg nőiákként földi tetemét nem abba a földbe hantolták, ahova annyi földi vándornak a porhüvelyét kísérite örök nyugalomra hosszú gyomai kánorkodása idején. Mi, akik őt közelről ismerjük, jól tudjuk, hogy nyugalombavonulásakor övét ösztönzése folytán milyen nehéz szívvél bucsuzott községünk föl: Gyomától, ahova őt szereteténél minden szála kötötte és ahova fűzte hosszú és lelki természetben gazdag földi pályafutásának minden kellemes és fájó emléke!.. Illésy bácsi végtelenül szerelte ezt a mi gyomai szomorú fekete földünket és őszintén bevallom, hogy keservesen zokogtunk az elváláskor mindketten és lemondó fájdalmasan idéztük fentleirt éjszaka kedvesen mélabus emlékéit, amikor három év előtt utolsó bucsút vettünk egymástól!.. Fentiekben említett Balogh István, a szép nótá szövegének szerzője, Dobozon született, sorsa azonban a gyomai nevelősködés után a Székelyföldre vetette és ott is halt meg az elmúlt század utolsó évtizedében. Hálás földie: a dobozi magyarok olyan nagyra becsülték falujok nagy szülőjét, hogy községük messze földön nyugvó költő fiának földi maradványait 1902-ben exhumáltatták, utána haza szállították és nagy emberhez méltó diszes végtisztességadás után szülőfaluja temetőjének földjébe helyezték örök nyugalomra!.. Bizonynyára edesebb lesz neki a pihenés azok alatt a hantok alatt, amelyekhez egész termékeny életén keresztül minden idegszállával annyira ragaszkodott!.. Ezzel kapcsolatban kötelességszerűen említem, hogy Illésy bácsi valóban megérdemelné fölünk: gyomaiaktól, hogy az ő hamvaival a doboziak példája szerint cselekedjünk, mert Illésy bácsi minden idegszállával Gyomához ragaszkodott és Gyomát mindig szülőföldjének tekintette. Lány szíve minden gyön-

gédtségével fiui ragaszkodással szerelte Illésy bácsi Gyomát és községünk lakosságát is!.. És Illésy bácsinak testi lelki jó barátja volt az előbb említett Balogh István, aki buzgó munkatársai is volt Illésy bácsinak, mint az öreg Pál apostolnak a nála jóval fiatalabb: Timotheus!.. Gyoma-falunak mezővárossá történt átszervezésének százszázévtendő évfordulóját úgy ünneplünk meg méltóan, ha a leghanyatlott százszázévtendő nagyjainak emlékeit örökítenék meg méltóképen. Így például csak igen mérsékeltén áldozhatnánk elhunyt nagyjaink emlékének, ha a nevükről egy-egy utcát neveznénk el.

(Vége.)

H I R E K

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtti 9 órakor Istentiszteletet tart Harsányi Pál esperes.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Kamatláb leszállítás. A hágai konferencia befejezése után az amerikai kamatláb leszállítások megtörténte után kétségtelen, hogy az angol kamatláb leszállítása is ebben a hónapban befejezett tényé válik. A Magyar Nemzeti Bank bejárja a nemzetközi pénzügyi helyzet tisztázását és azok után fog a kamatláb leszállításának kérdésével foglalkozni.

Az Alsórézsi 48-as Olvasókör hazafias érzésektől áthatott választmánya egyhangu határozattal kimondotta, hogy az Olvasókör helyiségeibe a cseh sört nem engedi be. Bizton hisszük, hogy e példát a hasonló érzelmi vendéglősök és korcsmárosok is követni fogják.

Világhírre csak igazán jó gyártmányok lehetnek szerit. Aspirin-tabletták az eredeti „Bayer“ csomagolásban immár 33 év óta a gyógyszerkincshez tartoznak és — amint számtalan szakvélemény igazolja — a világ összes országaiban általános kedveltségnek örvendenek. Biztos és ártalmatlan szer az oly gyakran fellépő hűléses betegségek, az azokkal együtt járó kellemetlen mellékünetek és sokszor súlyos következményei ellen való védekezésre.

Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József“ keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a **Ferenc József** víz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jól tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A Színházi Élet Miss Magyarország száma. Vasárnap zajlott le Budapesten a Lloid palota dísztermében a Színházi Élet által rendezett Miss Magyarország választás, ezernyi érdeklődő jelenlétében. Erről a színes izgalmas mozgalmass választásról számol be rengeteg felvételben és cikkben a Színházi Élet szerdán megjelenő új száma. A lap vezető oldalán közli a verseny győztesének Pabsz Máriának művészi fotografiáját amelyből látható, hogy Miss Magyarország 1930 az idén is rendkívüli eséllyel veheti fel a küzdelmet a február 5-én Párisban megrendezendő Miss Európa versenyt. Érdekes, hogy az udvarhölgyi rangért a vidék is erős konkurenciát jelentett. Pécs képviselője Radó Magda lett a királynő egyik udvarhölgye, míg a másik udvarhölgy Eeró Györgyi, csak erős küzdelem után tudta a zsűri tetszését a maga javára eldönteni, Baja képviselője Nagy Kató ellenében. Minderről bőszéges tudósítást hoz a Színházi Élet új száma, amely bemutatja az új szépségkirálynő Pabsz Máriát szegényes óbudai otthonában, felvételekben közli azokat a tumultuózis jeleneteket, amelyekkel a tömeg az autóba szálló Miss Magyarországot üdvözölte, bemutatja a zsűri élén működő tavalyi Miss Európát Brammer Pálnét Simon Böskét, aki ennek a a nagyjelentőségű választásnak kedvéért szakította meg nászutját és jött fel Budapestre. A rendkívül érdekes Miss Magyarország mellékleten kívül a Színházi Élet a szokott heti gazdag anyagát is hozza.

KÜLFÖLDI NEVELŐINTÉZETEK Internátusok ügyében INGYEN

szolgái részletes felvilágosítással

az UJSÁG

kiadóhivatala

Budapest, V., Vilmos-császár ut. 34.

Aspirin
tabletták
és
Spirosal
oldat.

a mélyreható bedörzsölészen megszüntetik a reumatikus fájdalmakat

Csak gyógyszerárakban kapható.

Az új házak csak állami adómentesség esetén mentesek a községi pótdadók alól. Az utóbbi időben több megyei város és község oly értelmű szabályrendeletet alkotott, amellyel az újonnan emelt épületekre az ideiglenes állami házadó mentességtől függetlenül községi pótdómentességet biztosított. Egyes törvények és törvényes rendelkezések a házadóra biztosított ideiglenes adómentesség kedvezményét ugyan a házadó után kivethető községi pótdóra is kiterjesztik, e kedvezmény kiterjesztésének azonban előfeltétele az ideiglenes állami házadómentesség. A belügyminiszter ennek alapján körrendeletet intézett valamennyi vármegye alispánjához, amelyben felszólítja őket, tegyenek intézkedéseket, hogy vezetésük alatt álló vármegye területén lévő megyei városok és községek az említett és fennálló törvényes rendelkezésekkel ellentétben álló szabályrendeletükkel helyezzék hatályon kívül.

A GYOMAIK kedvelt találkozóhelye BUDAPESTEN

Központi Szálloda

VII., Baross-tér 23.

(Keleti pályaudvarral szemben.)

Teljesen újonnan berendezett kényelmes családi ház. Központi fűtés, hideg-meleg víz. Mérsékelt polgári árak. Egyesületi és csoportos utazásoknál rendkívül olcsó teljes ellátás.

E lapra hivatkozónak 20 százalék engedmény.

Testvérvállalat: **OSTENDE KÁVÉHÁZ**

Tulajdonos: **Grosz Odön.**

Filmszínház

Gyomán.

Január 26-án, vasárnap:

Sorel kapitány és a fia.

Az Apolló filmszínház, január hó 26-án, vasárnap a „Magyar fiu, lengyel lány“ után ismét az United Artist s egy másik hatalmas világfilmjét a **Sorel Kapitány és a fia**

című 10 felvonásos — az életből merített — drámát mutatja be. A „Királyok királya“ megszélyesítője: **H. B. Warner** játssza a főszerepet. Annakidején világsiker aratott szerepével. A maival sem marad régi nagysága mögött. Vérbeli, elsőrangú művész, kinek minden gesztusa, arcjátéka nemes, tökéletes művészet. A történet is kiemelkedik az átlagos film-témák sorából. A háborúutáni gazdasági romlás kálváriáját mutatja be a film. Feltárja az élet könnyes, tragikus mélységeit. Az apai szeretet és a minden akadálytal szembenéző férfiúi akaratának szentelt jelenetei szinte már tul-szövik a filmkeretet. Az United Artists pályadíjával indult hódító utafára a film és elért sikereit őszintén meg is érdemli. **H. B. Warner** mellett egész sereg kiváló színész szerepel: **Nils Asther, Anna O. Nilson, Carmel Myers.** A rendezés bizonyos nyugodt, komoly előkelőséget ad a film benső értékeinek.

A társadalombiztosító Intézet gyulai ker. Pénztára értesíti t. munkaadó és munkavállaló tagjait, hogy az összes tagbiztosítással kapcsolatos ügyeket — a tagdíj kirovásán kívül — a pénztár megbizottja úgy Gyomán mint Erdrődön a helyszínen fogja elvégezni, tehát ott végeztetnek: a szükséges nyomtatványok kiadása, a be és kijelentések átvétele, változások, üzemi balesetek bejelentése, azok felülvizsgálata, üzem és betegellenőrzések, panaszok felvétele, fizetési meg-

hagyások kézbesítése, tagjárulékok beszedése és segélyek tápdíjak kifizetése. Hivatalos helyiség: Gyomán a községházán a tűzörszoba (telefon 42 sz.) Erdrődön a községházán a közs. gazda szobája. Hivatalos napok és órák: Erdrődön Hétfő és Csütörtök d. e. fél 10-től 12-ig, Gyomán: Kedd és Pénteken d. e. fél 10-től 12 óráig. Felkéretnek a t. munkaadók, hogy amikor a Pénztár a tagok érdekében és kényelme szempontjából, valamint a gyorsabb intézkedés érdekében anyagi áldozatoktól sem riad vissza, sziveskedjenek minden ügyben a pénztári megbizottához fordulni — ki a szűk séges felvilágosítást megadni köteles — és különösen a bejelentési és kijelentési kötelezettségnek pontosan eleget tenni. A múlt évi tagjárulékok befizetése egyelőre — könyvelési nehézségek miatt — Gyulán eszkozlendő.

Tk. 3280/1929. szám.

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy dr. Mayer Ernő ügyvéd által képviselt Schell kőolaj rt. végrehajlatának 1200 P tőke és jár. erejéig lefoglalt és 1182 P-re becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírósg Pk. 3280—1929 sz. végzése folytán az árverést elrendelem, annak alperes lakásán Gyomán, Rózsa-utca 851 sz. alatt leendő megtartására határidőül 1929 évi február hó 6 napjának délutáni 3 óráját tűzöm ki, mikor a bíróság lefoglalt butorokat, kocsmai berendezést, szekeret, mérlegeket és más ingóságokat a legfőbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett esetleg becsáron alul is el fogom adni. Elsőbbségi igény az árverés megkezdéséig nálam írásban, vagy szóval bejelentendő. A törvényes határidő a hírdeiménynek a bírósági láblán történt kifüggesztését követő naptól számít.

Gyoma, 1930. január hó 10.

SZIRÁCSKY ISTVÁN
kir. bír. végrehajló.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42—44. Táviratok: CONTINENTALHOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

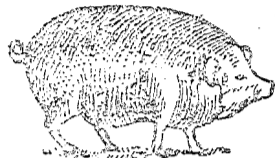
Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefonnal!

Szobák fürdőszobával!

Réti Zoltán

állatbizományos jelentése

ÁRAK:

Prima uradalmi sertés	P. 1.58—1.60
Szedett I. rendű sertés	P. 1.52—1.56
Közepes sertés	P. 1.44—1.48
Könnnyű sertés	P. 1.34—1.42
Óreg sertés	P. 1.44—1.54

a címekre berakott sertéseket és szarvasmarhákat

a legmagasabb napi áron értékesítem.

Kisebb gazdaságoknak ajánlom a sertéseket együttesen berakni.

Küldemények címe:

RÉTI ZOLTÁN

Budapest—Ferencváros.

Levél cím: RÉTI ZOLTÁN IX., Sertésvásártér.

Telefon: József 306—29 és 343—03.

PUBLIKACIÓ.

Állást keres egy konvenció cseléd, aki a Fordson traktor kezeléshez is ért. Bővebb felvilágosítást nyújt a Hungária nyomda.

Hangyában egy üzletvezető az üzlet részére és egy másik üzletvezető a korcsma részére felvétetik. Jelentkezni lehet Kovács János trafikjában.

Arany János utca 593 számú ház szabadkézből azonnal eladó. Értekezni lehet G. Nagy Mihálynál fenti szám alatt.

Özv. Csaiáh Imréné 97 számú háza örökáron eladó, esetleg haszonbérbe is kiadó. Értekezni lehet Arany János utca 595 szám alatt.

Örök áron eladó három kat. hold csergettyűlapi szántó, vetéssel együtt. Érdeklődni lehet, Gyoma 1275. és kint 2565. szám alatt.

Akinek még van főzni való ceiréje, az hozza el minél előbb az Szeszfőzde Szövetkezethez, ahol minél előbb ki lesz főzve akár pénzért, akár részben. Ugyanott kifőzött törkölyt is lehet kapni az arpjószág részére 3 fillérért kilóját.

A Gyomai Mangya részére egy önálló és óvadékképes buza vásárló felvétetik. Jelentkezni lehet Kovács János trafikjában.

HALLÓ!!

GECSEY

HÖLGY-FODRÁSZAT

Gyoma, Szilágyi István keresk. házában. Tisztelettel értesítem Gyoma község

hölgyközönségét, hogy megérkezett

hölgy-fodrászom,

ugy itt az üzletemben és házaknál

ONDOLÁST és MANIKÜRÖZEST a legszakosítottan végzi.

Csináljon egy próba ondolást!

Olcso árak!

Tisztelettel:

GECSEY BÉLA

uri és női fodrász.

MEGHÍVÓ.

DIJMENTES HIMZŐ- ÉS VARRÓTANFOLYAMUNK

látogatására, melyet Gyomán 1930. évi január hó 20-ától február 15-ig az Ipartestület nagytermében tartunk. Ezen alkalommal mélyen tisztelt vevőinket alapos

díjmentes oktatásban

részesítjük, a SINGER varrógépek és a hozzáváltó készülékek használatában. Tanítjuk továbbá díjmentesen: fehérnemű- és harisnyatömést a SINGER varrógépen, fehér és színes himzést a SINGER varrógépen, a modern műhímzés összes fajtáit: mint maderia-, ajour-, monogram- és smyrna-munkákat.

Részvételi bejelentéseket a tanfolyam részére felvesz: BELEZNAY B LA ur gyomai megbizottunk Tompa Mihály utca: mintaraktár ugyanott.

SINGER VARRÓGÉP R.-T. Mezőtúr.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket

a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda” kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra” mert lapunk havonta kisorsol előfizetői közül egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában fejszéje szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hímzésnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást febr. 20-án fogjuk megejteni és eredményét lapunk febr. 25-iki számában lesszük közzé. — Vágja ki az alatti „Utalvány-szelvényt” és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

— — — Itt levágandó: — — —

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mini a
GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZINHÁZ,
KAMARA SZINHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	13:35	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

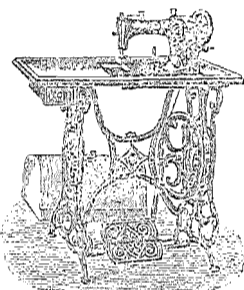
GYOMA - BÉKÉSCSABA

Besabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Besabára ér.	7:54	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:25

A „gy” betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

TELJESEN INGYEN

tanulhatja minden KÖHLER és EXCELLA varrógép vevő és minden varrógép iránt érdeklődő

a VARRÁST és MŰHIMZÉST
a „Köhler” és „Excella” varrógépeken
DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész
üzletében jan. 20-án kezdődött ingyenes tanfolyamon.
Ugyanott RÁDIÓ 6 havi, 12 havi és 18 havi
részfizetésre kapható.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:	Feltételes megállóhelyek Gyomán:	Endróról indul:
1. járat reggel 5 ó. 30 p.	Kossuth Lajos utca	1. járat reggel 6 ó. — p.
2. „ reggel 6 ó. 30 p.	Gróf Tisza István ut sarok	2. „ délelőtt 8 ó. — p.
3. „ délelőtt 9 ó. — p.	Máday Gyógyszertár	3. „ délelőtt 10 ó. 20 p.
4. „ délelőtt 11 ó. 10 p.	Piac-tér	4. „ délután 12 ó. — p.
5. „ délután 12 ó. 50 p.	Ártézi-kut	5. „ délután 1 ó. 40 p.
6. „ délután 2 ó. 20 p.	Hangya főútiút	6. „ délután 2 ó. 40 p.
7. „ délután 4 ó. 55 p.	Vágóhid	7. „ délután 5 ó. 40 p.
8. „ este 7 ó. 20 p.	Iványi malom	8. „ este 7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endródig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.
Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffiornél megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
 Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
 Egész évre — — — — 6 pengő.
 Lapzárts PÉNTEK déli 12 óra.
 Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

G y o m a, „ÁRVÁHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm-es hirdetés 20 fillér. Összes hirdetésnél 10 százalék, tiszteletdíj 15 százalék, negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A hágai eredmény.

A magyar közvélemény nagy része tévedésben volt a hágai tárgyalásokat illetően. Sokan azt gondolták, hogy Hágában arról folynak a tanácskozások, hogy mikor és milyen feltételek mellett adják vissza Magyarországnak Erdélyt és a többi elszakított területeket is, hogy mennyivel kártalanítják a magyarokat azért a kibeszélhetetlen anyagi és erkölcsi veszteségekért, amelyeket alattomos, rablók módjára betolakodott ellenségeitől szenvednie kellett.

A tisztán látók, a helyzetet alaposan ismerők kezdettől fogva tudták, hogy Hágában nem erről lesz szó, hanem ennek pont az ellenkezőjéről. A hágai konferencián arról diskuráltak, hogy Magyarország milyen összeget fizessen jóvátétel cí-

men és hogy az az összeg milyen részletekben, hány évig törlesztessék és hogy a „győző” hatalmak közül ki, mennyit kapjon abból a jóvátételek elkeresztelt hadisarcból.

A magyar pénzre éhes államok étvágyát azonban alaposan elrontotta az ugynevezett optánsügy, amelyben magyar állampolgároknak megszállott területeken levő és az illető államok által elkobzott vagyonainak a kártalanításáról van szó. A magyar delegáció a jóvátételi fizetési követelésekkel szemben az optánsügyet vette elő és azt mondta, hogy fizetünk, de ti is fizessetek. És a hágai konferencián levő hatalmak képviselői belátták, hogy a magyaroknak igazuk van, a jóvátétel és az optánsügy között egy olyan összefüggést alkottak, hogy Ma-

gyarország 1966-ig fizeti ugyan a reá kirótt összeget, — évente k. b. 11 millió aranykorona — de az utódállamok is kártalanítják azokat a magyar állampolgárokat, akiket vagyonaikból kiforgattak.

Nagy sikere volt gróf Bethlen Istvánnak az is, hogy a békeszerződés 250 §-át megtudta menteni. A trianoni szerződésnek az az egy pontja szolgál a mi javunkra, amennyiben a döntőbírókokról intézkedik és a kisantant delegátusai szerették volna kitörölni a szerződésből, ez a főrekvésük azonban a magyarok ellentállásán és a nagy hatalmak képviselőinek megértő magatartásán hajótörést szenvedett. De a legnagyobb sikert gazdasági téren érte el Hágában Magyarország, mert mindennemű pénzügyi ellenőrzés alól felszabadították bennünket és a nagy hatalmak felhatalmazták gróf Bethlen István

miniszterelnököt arra, hogy a magyar parlamentben olyan értelmű nyilatkozatot tegyen, amely sacra sacra a nagy hatalmak előfogiák, segíteni, hogy Magyarország megfelelő kölcsönt bocsájtthasson ki az illető államok pénzpiacán.

Ha ezt a kormányunk sikerül keresztülvinni és a magyar kölcsönöket a nagy hatalmak államaiban lejegyzik, úgy annak beláthatatlan következményei lesznek, a megbénult gazdasági élet friss vérkeringést kap, csökkenni fog a munkanélküliség és megszabadulunk a testet-lelket emésztő nehéz gondoktól. — Mert bármilyen súlyos öserő is van még a megcsontított magyar földben, bármilyen acélos is a magyar kar és a magyar akarat, főke nélkül nem boldogul és saját gazdaságának a forrásainál is szegénynek marad. Ha azonban olcsó kamattal mellette megfelelő összeg ál-

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (10)

A kávéház vendégei csodálkozva látták, hogy a félszeg, rosszul öltözött fiatalember meghiúsítottan megtöri a szemét, mintha régi emléket akarna titkolni a kíváncsi idegenek előtt és aztán erőtvéve magán egyes-nesen a szerkesztő asztala felé tart.

— Uram, én Kerekes Sándor vagyok, de Mezővárosban úgy szokták mondani: a Cs. Kerekes...

— Nagyon kedves, hm. — a szerkesztő fölértte monokliját és gyanakodva nézte a jóvavényi, aki asztalához tolako-

doit és megzavarta abban a fontos műveletben, hogy a vajjal lehetőleg egyenlő rétegben elkenje a kenyeren, addig, amíg a kenyér ki nem hül. Mielőtt Kerekes megfoghatta volna a feléje nyújtott két húsos ujját, már vissza is rántotta, időközben ugyanis az volt az érzése, hogy a jóvavényi könnyőradományokat gyűjt, pumpolni akar.

— Mezővárosból jött? Mikor érkezett?

— Ó kérem, én már tegnap este megjöttem, igazán véletlen, hogy ráismerem Önre, ha ugyan ez a fénykép az Öné... A szerkesztő érdeklődő pillantást vetett a képre és megállapította, hogy tényleg az ővé, erre valamennyire megnyugodott, bizonytalan mozdulattal tett, amit Kerekes arra magya-

rázott, hogy helyet kínálják, leült tehát az asztalhoz.

— Tudom, — folytatta a szerkesztő homlokát összeráncolva, — Mezőváros mindig ellenzéki kerület volt, most az a csirkefogó Veczler jött be a választáson. Igazán érthetetlen. Ismeri maga?

— Nem kérem, sajnálom, nem ismerem, igazán el voltam az utóbbi időben foglaltva. Tetszik tudni, ha a háznál egy nagy beteg van, akif az ember igazán szeret...

— A Veczler egy panamist, gókler, csepürágó. Persze, mi lemaradtunk már a jelölésnél. Panama, mint minden választás. Nem is állítottunk jelöltet.

A közönség elhülve látta, hogy a nagy szerkesztő beszéget a bizonytalan külsejű

vendéggel, sőt még cigarettával is megkínálja, amit a fiatalember egy darabig a kezében forgat, aztán leeszi az asztalra. Kerekessel tehát, — gondolták, — nem csavargó, hanem bizonyára küldetésben jár, afféle igazi demokrata, népmegbízott, akik a nagy ügy szolgálatában állnak. Még jobban meggyőzte erről az, hogy nem sokára a szerkesztő igen bizalmas, láthatóan intim tárgyalást kezdett vendégével. A vendég még egyszer odalátotta a fényképet a szerkesztő elé.

— Valóban önt ábrázolja ez a kép? — kérdezte s mint hogy a szerkesztő rábólintott és a kezébe vette a képet, hozzátette: — akkor Ön az a Géza is, aki ide van írva!

— Rostás szerkesztő megismerle a saját aláírását és elér-

A József Ferenc kir. herceg vezérlete alatt álló Társadalmi Egyesületek Szövetségének is egyik legfontosabb programja:

a magyar áruk védelme.

És mégis akadnak, akik cseh sört árusítanak?!

rendelkezésünkre, megkezdhetjük a beruházásokat, megindulhat a munka, alkotunk és termelünk, amit ezideig nem tehetünk, mert három dolog hiányzott hozzá:

Pénz, pénz és pénz!

Hernyóirtás.

szüendők óta nem volt szükség a törvény által is kötelezően előírt téli hernyózás művelésére. Most tele vannak a fák hernyópetés felragasztott levelekkel, melyeknek összeszedése annál fontosabb, mert a mostani enyhe tél ha megmaradna, kora tavasszal ugyancsak nagy munkát adna az irtásuk.

Rá kell terelnünk a kertgazdák figyelmét azon káros hernyózási módra, hogy ollóval nyesegetik le a hernyófészkes galyakat.

Alma, körte és más gyümölcsfajta az ág hegyén hozza termőruttyát és lenyelésével nemcsak az ártó fészket semmisíti meg, hanem a gyümölcsöt is, amelyért kerijét tartja, mivel, gondolja.

Amikor Kossuth Lajoshoz for-

dultak a régi nagy negyvennyolcasok egy fontos, kardinalis kérdésben, amely alkalmas lett volna kormánybuktatásra, azzal válaszolt a mi hajdani nagyszerű követünknek, hogy:

— Kedves Hentailer barátom! A szennyes víz miatt ne dobjuk ki a fürdőkádából a csecsemőt is! Az esztelen hernyózás is épp ilyen művelet!

A szeghalmi nyomdászsegéd Vilmos császárnál.

Patai Gyula fiatal szeghalmi nyomdászsegéd látva a mai nehéz munkaviszonyokat, mintsem, hogy állás nélkül legyen, még a tavasszal nekivágott egy középeurópai unak. A nem mindennapi műveltségű és ki-sportolt legény gyalog indult el. Nagy előnyére volt az, hogy a cserkésznek, mint költőgái föl Európán keresztül, ahol csak megfordult, szívesen fogadták.

Májusban indult el a Kárpátokon át Csehországba vette útját, onnan Németországba.

Bejárta egész Hollandiát, Bel-

giumot, Franciaországot és most indult haza Svájcban, Olaszországban és Ausztrián át. Tervé, hogy a nyár elején itthon legyen. Szép útját hasznosan használta fel, megtanult idegen nyelveket, megnézet és tanulmányozott minden szakmájába vágó műintézetet, muzeumot. Sorra járt minden történelmi nevezetességet, felkereste a híres embereket, többek között a világtól visszavonult német excsászárt is.

Gróf Bethlen István miniszterelnök az amerikai—angol és magyar lapokban.

A Budapesten megjelenő „Magyar Amerikai Híradó” útján Bethlen István gróf miniszterelnök egy hosszabb üzenetet küldött a magyarsággal rokonszenvező amerikai állampolgárokhoz és az Amerikában, Kanadában, Kubában, és Dél-Amerikában élő magyarokhoz. A miniszterelnök, a Hungarian American Herald útján nem először keresi fel az amerikai közvéleményt, amely rokonszenvesen fogadja a nagy magyar államférfi nyilatkozatait. Bethlen István gróf ezúttal a demokrácia jelenjét és jövőjét fejtegeti s felfogásának fizika csengését misem jelképezi jobban, mint az a körülmény, hogy az amerikai—angol és magyar lapok egész sora reprodukálja a miniszterelnök tollából származó közleményt. Egyedül a Michigan államban őt nagy angol lap közli le a magyar miniszterelnök cikkét.

A bridgeporti „Bridgeport” tizenöt éves fennállásának jubileumára magyar nemzeti színekből összeállított lapot adott ki, amelynek első oldalán Bethlen István arcképének közlése mellett olvasható a miniszterelnök nyilatkozata.

A miniszterelnök cikkét közli: a „The Grand Blanc News” a „The Flint Weekly Review” a „Mt. Morris News”, a californiai

„The Fontana Herald”, az északamerikai magyar lapok közül a South-bendi „Városi Élet”, a chicagói „Az Irás”, a bridgeporti „Bridgeport”, a toledoi „Toledo Híradó”, a flinti „Flinti Híradó”, a detroiti „Detroiti Ujság”, a kanadai „Kanadai Magyar Ujság” s még mások.

Általábanvéve örömmel állapítható meg, hogy az amerikai közvélemény, az amerikai magyar sajtó, a magyar egyházak és magyar egyesületek munkája révén az utolsó két esztendőben mind gyakrabban és mint behatóbban ismerkedik meg Magyarországot helyzetével, történelmével s a trianoni békeszerződés revíziójának szükségességével.

SZABADALMAKAT
megszerez, értékesít
ÁRON és MOLNÁR
szabadalmi iroda
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 15. szám.
Felfüggesztés díjtalan.

Két hónap a bíróság megrágalmazásáért.

Egy háztulajdonosnő megvesztegetéssel vádolt egy bírót.

Szilágyi Erzsébet gyomai háztulajdonosnő nemrégben eladta Gyomán levő házáat, később azonban az ügylet megsemmisült. Röviddel ezután az ügyvédje, aki munkadíjait hiába kérte tőle, beperelte őt a költségek erejéig, amit a gyomai járásbírótság elől meg is nyert.

Szilágyi Erzsébet a pervesztés miatt csalás címén feljelentést tett a csendőrségen ügyvédje ellen. Feljelentésében a gyomai járásbírósról azt írta, hogy megvesztegették és azért hozott ellene ítéletet. Felebbezés folytán az ügy a gyulai törvényszék elé került, amely most tárgyalja a pert. A vádlott kihallgatása alkalmával újból megismételte súlyos vádjait a járásbíró ellen. Mikor azonban bizonyításra került a sor, állításai mellett semmit nem tudott felhozni, bár Grotfó László dr. ügyész teljes mér-

zékenyült. Milyen gyorsan múlik az idő. Az ember olyan idegen önmaga számára is. Isienem, milyen szép volt tíz évvel ezelőt azt hinni, hogy világbéke, leszerelés, újélet, asszonytalan háboru után újra asszony, szerelem.

— Tehát ön egyenesen mitattam jött Pestre? Lássá, ez nagyon kedves, az a kedves, hogy önök vidékiek mennyivel hálásabbak a fővárosnál. Önök nem felejtene. Hiszen mikor is volt, mikor én Mezővárosban előadást tartottam? Ja, igen, emlékszem, a Szabadkereskedelem követelményei volt az előadásom címe, jól megmondtam a véleményemet benne a Futuráról. Van annak vagy négy éve már. Tehát még abból az időből emlékszik rám? Hát lássa, kérem ez megható. És ön? Ön mi

csinál most? Gazdálkodik? Mezőváros az, ha jól tudom, első sorban gazdaváros ugye bár? És hány holdja van? Vagy kereskedő talán?

Nem vagyok én egyik sem, nincs semmiféle foglalkozásom. Egyelőre. De ez csak olyan ámeneti állapot, később, majdha a körülményeim tisztázódni fognak... De ez mesze van még. Bizonyos felvilágosítások miatt jöttem.

— Kérem, nekem most el kell mennem. — a szerkesztő gyorsan odaintette a fizetőt, megtörölte a száját, névjegyet dobott Kerekes elé, rajta volt a lakása címe. Meg se várta, hogy Kerekes föl kelljen, kezét adott neki és átvette az előszót runatárostól a kalapját, vigyázva letele az egyik székre.

(Folyt. köv.)

tékben hozzájárult a valóság bizonyításához. A vádbeszéd elhangzása után Ungváry tanácselnök kérdezte a vádlottat, mit akar felhozni védelmére, a vádlott azonban csak ennyit válaszolt:

— Semmit sem akarok mondani!

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette ítéletét, amely szerint a vádlottat rágalmazás címén két hónapi fogházra ítélte.

Az ítélet ellen az elítélt felbevezett a fáiához.

A betegszobámban. (Téli gondolatok).

Halkan, csendben
Hull, hull a hó
Olyan már az egész táj,
Mint egy halotti takaró.
Tar fákon az a sok,
Gubbászto fekete madár
Vajjon mire vár?
Sohsem szerettem a telet,
Most különösen nem,
Istenem csak télen
Ne érne a végzetem.
Koporsómra hullanának,
A fagyos rögök.
Ily rémes gondolatok között
Ha látom...
Amint az utcán ásókkal,
Jönnek emberek.
A beteg testem fájón,
Meg, megremeg,
Az arcom lázrözsáktól ég.
Várjatok emberek,
Óh! ne... ne még...
Majdha kéken fénylik
A tavaszi ég.
És pacsirta daltól lessz majd
Hangos a lég.
A madárkak éneke lesz
Halotti dalom,
Amikor megláthatnák
Lefutó csillagom.
Ha majd züldelnek a fák
És nyílnak a virágok.
Tennének belőlük
A koporsómra néhány szálát.
Ha majd minden éled,
Az egész táj virág és illat,
Akkor fusson le az égről
Egy kialuvó csillag.
Az arcom lázrözsáktól ég
Megálljatok emberek!
Óh, akkor... akkor... most ne még.
e... ő.

Nesze semmi, fogd meg jól!

Ugy egy vagy két hónappal ezelőtt megemlékeztünk volt arról, hogy Gyomáról két rendbeli panaszbeadvány ment egyenesen Huszár Károly volt miniszterelnökhöz, mint az Országos Társadalombiztosító intézet ezidei központi elnökéhez, amely panaszok mind-egyikére Huszár Károly azonnal válaszolt és válaszában megígérte, hogy a sérelmezett eljárást vizsgálat tárgyává teszi. Illetőleg a vizsgálatot tüstént megindította és — sajnálattal kell megállapítanunk, hogy

azóta ezekben a sérelmes ügyekben abszolút semmi sem történt, — pedig Huszár a panaszosokhoz írt két level záradékképpen hangsúlyozta azt is, hogy a panaszosokat a megejtett vizsgálat eredményéről értesíteni fogja.

HIREK

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtti 9 órakor Istentiszteletet tart Répás Pál lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. magyar nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 5 órakor litánia.

Eljegyzés. Kocsis Gyula az ármentesítő társulat tisztviselője eljegyezte Horváth Annuska urleányt. Sok boldogságot kívánunk!

Személyi hír. Dr. Konkoly Tihmér ügyvédi irodáját megnyitotta Gyulán Erdély Sándor ut 29. a. (vasúti állomás közelében).

Julius elsején Olaszországgal, Németországgal és Ausztriával megszűnik a vízumkényszer. A vízumkényszer visszafejlesztése ügyében megindult tárgyalások kedvezően folynak, azonban a konkrét intézkedések időpontját illetőleg még mindig teljes a bizonytalanság. Értesülésünk szerint a késedelmet az okozza, hogy a vízumdíjakból eredő jövedelem be van állítva a költségvetésbe, az új költségvetés pedig, amelybe ezt a jövedelmet már nem illesztik be csak Julius elsején lép életbe. Eszerint a vízumkényszer Olaszországgal, Németországgal és Ausztriával szemben Julius elsején szűnik meg, tekintettel arra, hogy ezekben a viszonylatokban más elvi megállapodás jött létre a vízumrendszer további visszafejlesztése pedig a más államokkal meginduló tárgyalások eredményétől függ.

Dalol a magyar föld! Vidéki költők budapesti bemutatkozása! Régi fájdalma a magyar vidék tollforgató gárdájának, áll ez különösen a vidéki költőkre, hogy Budapesten közömbös neimörödömséggel intézik el őket. Ezért van az, hogy a vidéki költőket Budapesten nem, vagy legjobb esetben alig ismerik. Most végre beszámolhatunk egy olyan akcióról, amely Budapestről indul el és mégis azt célozza, hogy

a valóban felelős és komoly értéket reprezentáló vidéki költők előtt megnyissa a fővárosi irodalmi érvényesülés lehetőségeit, azzal, hogy „Dalol a magyar föld!” címmel a magyar vidék költőit hatalmas lírai anthologia keretében sorakoztatja fel. A nagy érdeklődésre számot tartó könyvet komoly budapesti írók állítják össze és nivójára garancia, hogy a szerkesztőbizottság élén Dr. Sziklay János, a Magyar Ujságíró Egyesület és az Otthon Írók és Hírlapírók Köre alelnöke áll. A szerkesztőbizottság lapok útján is felszólítja a városunkban élő költőinket, hogy termésük javát. (5—10 versei) lehetőleg gépirással és 4—6 soros curriculum vitae-jukat legkésőbb 1930 január 31-ig beküldeni sziveskedjenek, Budapest VII., István-ut 21. sz. a. „Dalol a magyar föld!” szerkesztőség címére. Meg nem felelő kéziratokat válaszbélyeg ellenében visszaszámazzatják.

Románia fegyverkezését követelik a bukaresti lapok. A romániai lapok a hadsereg erősebb felfegyverkezését követelik, még pedig az orosz veszedelemre való hivatkozással. Az Universul közli, hogy Oroszországnak 1.650.000 katonája van, nem is szólva a vörös gárdák 300.000 emberéről, sem a 52 katonai iskoláról, valamint az asszonyok és ifjak katonai beszerzéséről. Romániában mindenki érzi, hogy Oroszország a közel jövőben le fog számolni Besszarábiáért, miután Besszarábia birtokolását az oroszok egyszerű rablásnak minősítik.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN.

**A GYOMAIK
kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN**

**Központi
Szálloda**

VII., Baross-tér 23.
(Keleti pályaudvarral szemben.)

Teljesen ujonnan berendezett kényelmes családi ház. Központi fűtés, hideg-meleg víz. Mérsékelt polgári árak. Egyesületi és csoportos utazásoknál rendkívül olcsó teljes ellátás.

E lapra hivatkozónak
20 százalék engedmény.

Testvérvállalat:
OSTENDE KÁVÉHÁZ

Tulajdonos:
Grosz Odön.

!!
— **Köszönöm**
ismét jól vagyok.
Igen, nyomban Aspirin tablettákat vettem, amelyek meghűlésnél és fejfájásnál mindig segítettek. Bizonyára ismered az eredeti csomagolást a Bayer-keresztel?

Számlabélyegeg átírása. A pénzügyminiszter ur közölte a szegedi kereskedelmi és iparkamarával, hogy a számlabélyegeg átírásánál átmenetileg szabályosnak ismerendő el akkor is a lerovás, ha a számlára ragasztott bélyeg az iparosnak vagy kereskedőnek a számla kiállításának keletet is tartalmazó cégpecsétjével olyan módon van felülbélyegezve, hogy a pecsét a bélyegről a számla papírosára is átterjed. A rendeletben nyomatékosan felhívja a kamara figyelmét arra, hogy figyelmeztesse az érdekelteket, hogy a számlailletéket pontosan röjják le, mert a jövőben a pénzügyi hatóságok e részben rendszeresebb ellenőrzést fognak gyakorolni.

Miss Magyarország, aki maga is katonafiszta árvája, ajándékkul kapott kelengyéjét átadta a Nyugdíjas Katonafisztek Országos Szövetségének, erről közöl képes beszámolót a Színházi Élet új száma, amely ezen kívül számtalan érdekes cikkel, képet, riportot ad a héten is. Kiemelkedik ezek közül Miss Magyarországnak a legdivatosabb pesti jósnőnél tett látogatása. A jósnő szerint Miss Magyarország megismétli Simon Böske tavalyi párisi bravurját és mint Miss Európa tér vissza, 1931-ben pedig — férjhez megy. Nagy érdeklődéssel várt párisi szépségverseny előtt sorra leközli Ince Sándor népszerű hetilapja Miss Magyarország riválisainak, a versenyen résztvevő államok legszebb leányainak fényképét és életrajzát. A lap további részében ezúttal is külön Divat, Társaság, Bál, Rejtvény és Rádiórovatot talál az olvasó, azonkívül kottamellettel, a „Karrier és szerelem” szenzációs folytatását, darabmellettel pedig a Fővárosi Művész Színház nagy sikerű vigiálékát a „Te nem ismered Verád”. A Színházi Élet egyes számának ára 1 pengő, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI. Aradi-utca 8. sz.

Olasz tudósítás a páduai autósok budapesti útjáról. Az Il Veneto, Északolaszország egyik legnagyobb lapjának kiküldött munkatársa a következőkben számol be a páduai autósok budapesti tartózkodásáról „Páduai Kentaurusok és magyar hableányok” címen. „A páduai autósok olyan jól érezték magukat Budapesten, hogy nem állották meg, hogy legalább huszonnégy órával el ne töljék továbbutazásukat. A vendégszeretet és az olaszul beszélő magyarok állandó jelenléte még a nyelvenemlenségét is kiküszöbölte. Minden kávéházban és jobb szállodában, így elsősorban a Központi Szállodában, ahol laktunk, van egy igazgató, vagy legalább egy pincér, aki tökéletesen beszéli nyelvünket és szinte négyfelé szakad, hogy mindenhol jelen legyen, minden kérést teljesítsen. Ezek között is legelső az Ostende-kávéház igen elegáns, kisbajuszu igazgatója, aki szinte szenvedélyes olaszbarátságában minden legapróbb dologban kedveskedett nekünk, kezdve a célzatos paradicsomos makarónin, mely majdnem olaszosan jól sikerült, egészen a zene számok összeállításáig. S mindannyiszor, amidőn egy köszönő szót, dicséretet kap tőlünk, büszke mosolyt rejt el bajusza alatt. Ilyen módon, részint a város szépsége, részint a szeretet, mellyel mihozzánk közeledtek, budapesti tartózkodásunkat valóságos elbűvölő emlékké varázsolta. Még a nyomászó forróság sem volt elviselhetetlenül kellemetlen, mivel Budapesten olyan nagyszabású és tökéletes fürdői vannak, hogy csábítóbbak, mint egy tengerparti fürdőhely. A nagy római fürdők tökéletesített és modernizált formáit találjuk itt, némelyikben még az apály-dagály és a hullámvérés illúziója is megvan. Hatalmas, érdekes közönség látogatja ezeket a fürdőket. A nagy medencében vidáman uszálnak, míg a parton, a homokban és nyugágyakon kényelmesen végig nyúlván, szemlélhetjük ezt a házi tengert. Hatalmas gép szivja és löki a vizet, mesterségesen hullámokat hozva létre és megoldja így mindenki számára a nyaralás kérdését, amely évről-évre oly súlyos probléma pénztárcánknak. A feleségek ezeken a csodálatos strandokon várják be férjeiket és otthonmaradva, városunkban szerzik meg azt a kötelező barnaszínt, ami nélkül egy hölgy sem lehet elegáns szeptemberben. Ezekben az új fürdőkben a páduaiak is nagyszerű órákat töltöttek és felváltva csodálták a nagyszerű gépet és a budapesti hableányok tökéletes formáit. Talán ez a legjellemzőbb pontja a magyar életnek itten: munkások és hivatalnokok, szegények és előkelők egyaránt látszanak egy vágyak hódolni: fürdeni! Két szabad óra, egy váratlan szabadság: s már szaladnak a fürdőbe, amire olyan büszkék, hogy nem bocsátanak meg egy idegennek, ha nem látogatna el oda. Ezért van az, hogy a hivatalos ünneplések és programpontok a Páduai Autóklub tiszteletére felölték ezeket a látogatásokat is a különböző városi fürdőintézményekbe, melyeket szinte nemzeti épületeknek tekintenek. Ezért van az is, hogy mikor mi, a szívesen látott vendégek, eltávoztunk bánatosan, nem utolsósorban egy nagyszerű fürdőhelyet sajnáltunk otthagyni“.

Baromfitenyésztők figyelmébe. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kisujszállási kísérleti gazdaságában létesített minta baromfi telepéről ez év tavaszán kedvezményes árban ad ki a Tiszántúli baromfitenyésztő gazdaközönségének könnyű amerikai fehér Leg-

horn tenyészetéből kiváló keltező tenyésztőjásokat. A fehér Leghorn a legjobb tojó-tyúk fajta, mely rendkívül gyors felkődésű és okszerű takarmányozás mellett állag 180—200 tojást, nemritkán jóval többet is tojik évente. A Kamara jelenkezéseket legkésőbb folyó évi március hó 1-ig vesz figyelembe.

1061 főtanácsosa van Csonkamagyarországnak. Most jelent meg a Központi Statisztikai Hivatal fizszi cím- és névtárának 1930. évre szóló kötet. Igen érdekes a fizszi cím-tárnak az a része, amely az új főtanácsosi méltósággal kitüntetettek névsorát tartalmazza. Együttvéve 1061 főtanácsos él ma Csonkamagyarországon, akiknek száma a következőképp osztályozható: kormányfőtanácsos van 592, gazdasági főtanácsos 204, egészségügyi főtanácsos 165, kincstári főtanácsos 58, kereskedelmi főtanácsos 50 és bányai főtanácsos mindössze 12. A méltóságos címmel járó főtanácsosságnál sokkal kevesebb a kormánytanácsosok száma, akik alig vannak száznál többen.

Enyhe tél lesz az idén írják a nagy pesti lapok. Valóban oly szokatlan az elmúlt szigorú tél után a mostani, szinte tavaszi időjárásnak nevezhető tél. Dideregve gondolunk a most egy évi csikorgó hidegokra s bizonytalan érzéssel gondolunk arra, hogy vajon nem-e a tél vége hozza meg újból az igazi téli időjárást. Az összes meteorológiai intézetek megegyeznek abban, hogy, ha február hidegebb is lesz valamivel januárnál, de enyhe télre számíthatunk. Az idő majd válaszóul mindenikünkben ott álló kérdésre, azonban adja isten, hogy a meteorológusoknak legyen igazuk.

Hogyan uszithatott a román sajtó a magyar uralom alatt. A magyar uralom alatt a Romanul című lap 1912. március 16-i száma így írhatott: „Magyarország történelme még ma is visszafükrözi a magyarok barbár eredetét, másrészt pedig a jelenlegi magyar államélet vad szellemét. A magyar észjárás mindmáig megőrizte két legfőbb ázsiai tulajdonságát: a felfelé való állatias szolgaságot és a lefelé való kegyetlen zsarnokságot. A Foia Popului 1912. április 12-én azt írja, hogy a mi román földünkre befészkelődött idegeneket lenézzük, mert alacsonyabb származásuk mint a román nemzét“.

Agyvértódulás, szív- szorongás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangeltség, álmatlanság a természetes „**Ferenc József**“ használata által igen sokszor megszüntethetők. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a **Ferenc József** víz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

A boldogságról írt egy kitűnő tanulmányt Prückler János a Magyar Otthon most megjelenő 2. számában. A dus szép-irodalmi részben megtaláljuk Somlay Károly, Kilián Zoltán, Mauks Ernő, Gailay G. Sándor, Zsolt Pál, Lázár István kitűnő írásait. Undi Imre: Örbe tükör c. rovatában megtaláljuk a Farsangi mulatságok lüskéit. Versek: Babay Gézától, Gyula diáktól, Szlavik Józseftől. Bozay Margit: „Asszonyoknak“ és Balázs iparművész: „Kézimunka“ rovatát, minden magyar asszony öröme. Nyáry Andor: „Szoknyaforradalom“ és Andorás vitéz: „János a vöröshadseregben“ c. szatira egészíti ki a szépen illesztett folyóiratot. Új termés c. alatt közli új írók válogatott műveit. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, IX. Köztelek-u 1. Lapunk előfizetői félévre 8 P helyett 6 P-ért, egy évre 16 P helyett 12 P-ért fizethetnek elő helyi kiadóhivatalunkban.

Az új házak csak állami adómentesség esetén mentesek a községi pótdadók alól. Az utóbbi időben több megyei város és község oly értelmű szabályrendeletet alkotott, amellyel az újonnan emelt épületekre az ideiglenes állami házadómentességiől függetlenül községi pótdómentességgel biztosított. Egyes törvények és törvényes rendelkezések a házadóra biztosított ideiglenes adómentesség kedvezményét ugyan a házadó után kivethető községi pótdóra is kiterjesztik, e kedvezmény kiterjesztésének azonban előfeltétele az ideiglenes állami házadómentesség. A belügyminiszter ennek alapján körrendeletet intézett valamennyi vármegye alispánjához, amelyben felszólítja őket, tegyenek intézkedéseket, hogy vezetésük alatt álló városok és községek az említett és fennálló törvényes rendelkezésekkel ellentétben álló szabályrendeletüket helyezék hatályon kívül.

Megmaradnak a kirakodó vásárok. Több érdekltség mozgalmat indított az országos és kirakodó vásárok megszüntetése iránt. Ez ügyben felterjesztéssel fordultak a kereskedelmi miniszterhez, aki most értesítette az érdekelteket, hogy a kirakodó és állatvásárok áiszervezésének, illetve megszüntetésének kérdésével ez idő szerint nem foglalkozik.

PUBLIKACIÓ.

Hangyában egy üzletvezető az üzlet részére és egy másik üzletvezető a korcsma részére felvétetik. Jelentkezni lehet Kovács János trafikjában.

Arany János utca 593 számú ház szabadkézből azonnal eladó. Értekezni lehet G. Nagy Mihálynál fenti szám alatt.

Örök áron eladó három kat. hold csergettyűlapi szántó, vetéssel együtt. Érdeklődni lehet, Gyoma 1275. és kint 2565. szám alatt.

Akinek még van főzni való cefréje, az hozza el minél előbb az Szeszfőzde Szövetkezethez, ahol minél előbb ki lesz főzve akár pénzért, akár résziben. Ugyanott kifőzött törkölyt is lehet kapni az arpojóság részére 3 fillérért kilóját.

A Gyomai Hangya részére egy önálló és óvadékképes buza vásárló felvétetik. Jelentkezni lehet Kovács János trafikjában.

Filmszínház Gyomán.

Február 2-án, vasárnap:

AZ ORVOS ÉS AZ ASSZONY
(Az áldozat).

Mintha tüntetés lenne a néma film mellett, demonstrálása életképességének, olyan műsorsort mutat be február hó 2-án, vasárnap az Apolló filmszínház

Az orvos és az asszony
(Az áldozat)

című 8 felvonásos drámában. Erős, szenvedelmesen lüktető dráma ez; kevés magyar szó is elegendő arra, hogy beieéljük magunkat izgalmas és fordulatos helyzeteibe s hogy az alakjaiban izzó és lobogó indulatok magukkal ragadjanak bennünket. Rendezése elsőrangú, kiállításá pázar, fájfelvételei csodásan szépek. A szereplők elsőrangúak, akik közül különösen Marcella Albanit és Hans Adalbert Schlettowot, a Volga... Volga... világhírű főszereplőjét emeljük ki. A műsori a „Győrünk Kaliforniába“ című igen ötletes és mulatságos burleszk, valamint filmhíradó egészíti ki. Előadások: 4, 6 és 8 órakor,

Szalay Mihály

fajbaromfi tenyésztete
MEZŐBERÉNY.

Minden egyes állaton vérvizsgálat.
Fehér hasmenésmentes állomány.
Csapófészek ellenőrzés.

Fehér Leghorn tenyésztés — 40 P
Fehér Leghorn naposcsibe — 80 P
Rhode Island Red tenyésztés — 30 P
Rhode Island Red naposcsibe 1— P
Kizárólag 55 gr.-nál nagyobb tojások kerülnek eladásra. Tenyésztésre és naposcsibére előjegyzést elfogadok.

A csomagolást önköltségi áron számítom.

Mezőgazdaság

Növeljük termés átlagunkat.

A gabonafélék kedvezőellen értékesíthetőségi viszonyai nagy részt ültették a mezőgazdálkodás jövedelmezőségén. Az őszi értékesítésénél csökkent bevételt feltétlenül ki kell pótolni, ha azt akarjuk, hogy mezőgazdaságunk prosperitása megmaradjon.

Ezidőszert az egyetlen megoldás, hogy a tavaszi növények jövedelmezőségét a termésállagok lehető emelésével növeljük. A gondos talajmivelésen kívül igen alkalmas erre a műtrágya, amint az a következőkből tűnik ki:

Árpát katasztrális holdankint 150 kg. szuperfoszfáttal műtrágyázva, országsszerint több év óta végzett kamarai és kísérleti intézetek kísérletei szerint átlagban 200 kg. szem- és 400 kg. szalma-terméstöbbletet várhatunk. A műtrágyázás összköltsége fuvarral, eiszórással együtt átlagban 18-52 pengő. A terméstöbblet értéke pedig, 15 pengős szem- és 5 pengős szalma mellett 39 pengő. Levonva ebből a műtrágyázás és a terméstöbblet betakarításának és cséplésének költségét, katasztrális holdankint a műtrágyázás után 13-5 pengő tiszta nyereség marad, vagyis a műtrágyázásba fektetett pénz 75 százalékkal kamatozik. Nincs a mezőgazdaságnak még egy ága, amely a befektetett pénz után ennyi kamatot hozna!

Burgonya alá katasztrális holdankint 180 kg. szuperfosz-

fátot, 40 kg. 40 százalékos ká-lisót és 60 kg. mésznitrogént szórva el. országos átlagban 25 q gumóterméstöbbletet várhatunk, amelynek az értéke 4 pengős burgonyaárnál 100 pengő, holott a műtrágyázás összes költsége, szállítással, eiszórással együtt csak 47-79 pengő. Ha a terméstöbblet betakarítására 10 pengőt számí-tunk, akkor is a katasztrális holdankinti tiszta nyereség a műtrágyázás után 42 pengő, a műtrágyázásba fektetett pénz tehát 88 százalékkal kamato-zik.

Cukorrépánál 28—30 q ré-pagyök-, 4—5 q répafej- és 14—15 q répaszelet-termés-többletre számíthatunk akkor, ha 70 kg. szuperfoszfátot és 40 kg. nitrogénműtrágyát adunk. A terméstöbblet értéke 101 pengő, ha a répa métermérsá-ját 2-90, a répafejet 1-50, a szeletet pedig 1 pengőjével számíljuk, míg a műtrágyázás költsége csak 25-58 pengő: 60 pengő pedig a tiszta nyereség, vagyis 256 százalékkal kama-tozik a műtrágyázásba fekte-tett pénz.

Ezekhez hasonlóan pillan-gós takarmánynövényeknél, hüvelyeseknél, máknál, do-hányánál, réten stb. 50—50 pengő és még több a műtrá-gyázás utáni tiszta nyereség.

De ne egy holdra számítsuk a nyereséget, hanem a műtrá-gyázható területre. 10 hold cu-korrépát műtrágyázva, a tiszta nyereség 600 pengő, 100 hold burgonyánál 4200 pengő és így tovább!

Nem nélkülözheti tehát egy gazda se a műtrágyát, ha ki-billent jövedelmi mérlegének egyensúlyát helyre akarja hozni.

A tavasziak tenyészideje rö-vid, csak a gyorsan ható mű-trágyákat tudják jól használni. Legfontosabb a tavasziak trá-gyázásánál a szuperfoszfát, mert egyrészt talajaink fosz-forsavban mind szegények, másrészt a tavasziak nagyon sok könnyen felvehető fosz-forsavval kívánnak, márpedig csak a szuperfoszfát foszfor-sava oldódik vízben.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42—44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefonnal!

Szobák fürdőszobával!

Pk. 4057/1929. sz.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy dr. Tardos Gáspár ügyvéd által képviselt Perei Pál végrehaj-tónak 1000 P tőke s jár. ere-jéig lefoglalt és 2644 P 80 fil-láre becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíróóság 5819—1929-2. sz. végzése folytán az árverést elrendelem, annak alperesnek lakásán Gyoma Horthy Miklós u. 1142. sz. alatt leendő megtartására ha-tárnapul 1930. évi február hó 8 napjának d. e. fél 10 óráját fűzöm ki, mikor is a bíróság lefoglalt üzleti berendezés, ke-reskedelmi áruk stb. a legiöb-bet ígérőnek készpénz fizetés mellett esetleg becsáron alul is el fogom adni. Elsőbbségi igény az árverés megkezdése előtt nálam írásban vagy szó-val bejelentendő. A törvényes határidő a hirdetménynek a bi-rósági táblán történt kifüggesz-tését követő naptól számít.

Gyoma, 1930. évi január hó 19. napján.

SZIRÁCZKY ISTVÁN

kir. bírósági végrehajló

Budapesti előkelő lapvállalat

helyi képviselőt

keres előfizetők gyűjtésére. Garanciaképes urak könnyű munkával nagy keresethez jár-hatnak. Részletes ajánlatok a garancia megnevezésével „HELYI MEGBIZOTT” jellegre Budapest, 62. Postafiók 282. alá küldendők.

Megkönnyített munka!

HALLÓ!!

GECSEY HÖLGY-FODRÁSZAT

Gyoma, Szilágyi István keresk. házában. Tisztelettel értesítem Gyoma község hölgyközönségét, hogy megérkezett **hölgy-fodrászom**, ugy itt az üzletemben és házaknál ONDOLÁST és MANIKÜRÖZEST a legszakszerűbben végzi.

Csináljon egy próba ondolást!

Olcsó árak!

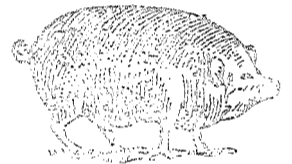
Tisztelettel:

GECSEY BÉLA

uri és női fodrász.

Réti Zoltán

állatbizományos jelentése

ÁRAK:

Prima uradalmi sertés	P. 1.58—1.60
Szedett I. rendű sertés	P. 1.54—1.58
Közepes sertés	P. 1.46—1.50
Könnyű sertés	P. 1.34—1.42
Öreg sertés	P. 1.44—1.57

a címemre berakott sertéseket és szarvasmarhákat

a legmagasabb napi áron értékesítem.

Kisebb gazdaságoknak ajánlom a sertéseket együttesen berakni.

Küldemények címe:

RÉTI ZOLTÁN

Budapest—Ferencváros.

Levelcím: RÉTI ZOLTÁN

IX., Sertésvásártér.

Telefon: József 366—29 és 343—03.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-43., 294-54. Sürgönycím: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és főzési terem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 43-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda” kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra” mert lapunk havonta kisorsolást előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában részese szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló híméneket örvendő Park nagy-szállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást febr. 20-án fogjuk megoltni és eredményét lapunk febr. 25-iki számában tesszük közzé. — Vágja ki az alanti „Utalvány-szelvényt” és adja be azt lapunk felkérés szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztésénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a
GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szívfó mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színhájjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	15:35	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Besabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	15:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Besabára ér.	7:34	12:08	15:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:25

A „gy” betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

TELJESEN INGYEN

tanulhatja minden KÖHLER és EXCELLA varrógép vevő és minden varrógép iránt érdeklődő

a VARRÁST és MŰHIMZÉST
a „Köhler” és „Excella” varrógépeken

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész
üzletében jan. 20-án kezdődött ingyenes tanfolyamon.

Ugyanott RÁDIÓ 6 havi, 12 havi és 18 havi
részletfizetésre kapható.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasútállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszer-tár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főzlet
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetire 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrrel megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék. 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Farsang ez, vagy bőjt?

A keresztyénség őskorában a szigorú egyházi tilalmak semmiféle zajos mulatságot sem engedtek meg nagybőjt idején és így a mulatozások farsangra estek, melynek az utolsó napjai összejönnek a nagybőjt kezdetével.

Hus-félét nem ettek a nagybőjtben, tehát magától értetődőnek találták, hogy farsangkor egyenek és a tréfára mindig hajlamos, vigkedélyű olaszok, mikor már a farsang utolsó napjaiban az utolsó husadagokat fogyasztották, carne vale (Isten veled hus) felkiáltással bucsuzkodtak negyven napra a husevéstől, a latin népeknél ezért nevezték el a vigasság napjait carneválnak.

Bajos volna megállapítani, hogy nekünk, magyaroknak, mennyiben jobbak, vigabbak, örömteljesebbek

ma a farsangjaink, mint azok a napok, melyeket az őskeresztyénség szigorú erkölcsü papjai a bőjtölésekre szántak. Muzsikaszó, nóta, tánc és fiatalos jókedv ugyan most is járják, de ezek mind csak silány utánpótlás a vigasságot termő boldog idők igazi mulatozásainak. Farsang idején olyanok vagyunk, mint a szegény, ütött-kopott komédiások, akik maskarát csinálnak magukból, kifestik az orcáikat, aztán színpadra lépnek, dalolnak, táncolnak, de a szívük tele van keserűséggel. Nekünk nincsen különválasztva a bőjt a farsangtól, egyik a másikkal annyira egybekeveredett, hogy farsang idején is több okunk volna sirni, mint dalolni és a nagybőjt alatt is járnunk kell a megnehezített élet nyaktörő tojástáncát.

Volt idő, midőn a háboru, pusztító járványok, vagy a tulhajtott munka tizedelték meg az embereket, de mikor a vésznapjai elmúltak, jobb idő, boldogabb kor köszöntött azokra, akik életben maradtak. Ma azonban, a világháboru befejezésének tizenkettedik esztendejében, semmivel sem enyhébbek az életgondok, mint akkor, mikor a háboru vérzivatarai dultak felettünk és senki sem tudta, hogy melyik percben és milyen körülmények között fog elpusztulni.

Most nem dörögnek elenséges ágyuk, nem süvitenek felettünk a halált lihegő, gyilkos golyók, sőt sorba sem kell állani, hogy egykiló kenyert, félkiló szalonnát, vagy valami kis ruhának való anyagot kapjunk, mert mindez bőven rendelkezésre áll azoknak, akik beszerezhetik. De a jövedelmi források annyira bedugultak, ennek követ-

keztében az idegőrlő gondok olyan mérvben felszaporodtak, hogy az élet sokkal nehezebb, semhogy valódi és tökéletes okunk lehetne farsangi örömökre.

Ugy vagyunk a farsanggal, mint a gazdag ember elpusztult utóda, aki a szegénységben is úgy akarja folytatni az életet, ahogy vagyonos elődje csinálta. Magunkra erőszakoljuk az örömet, pedig annyira telve vagyunk nehéz gondokkal, hogy lelkünk képtelen a természetes örömök és vigasságok megnyilatkozására. Mint ahogy egy forrásból nem jöhet egyszerre édes és keserű víz, úgy nem alkalmas a bőjtök szigora alatt sinylődő magyar lélek a farsangi örömökre.

*A nagy világ járja a bolondját,
Mi nem tudjuk...*

Nekünk csak úgy mondják.

TÁRCA

Holdvilág.

Irtta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (11)

A kis budai házak, melyek közt Kerekes most járt, mesebeli magánosságra takaroztak. Mély kápualkak, cementtel habarcsolt kerítések, hegynek vivő málolt kocsiutak mindenütt. Kerekes bizonytalan érzelmekkel botorkál közöttük, egyrészt még mindig a véletlen fölfedezés hatása alatt állott. Megtalálta azt az egyetlen embert, aki életének nagy rejtelmét megoldhatja, a levél szerzőjét. Ez volt hát az az ember, akinek Margit írt és aki Margitnak azt írhatta: „Aranyom, Drágám!”

Bármennyire különös is volt, hogy egy ilyen szivarszagu, fágult pupillás, lakcipős csikós nadrágos uriember létezik, aki az ő Margitjának szerelmes levelet írt, mégis el kellett hinnie, hogy így van. Amint azonban a furcsa tabáni mély utakon járkált, lelkiismeretfurdalást érzett és már szívesen visszafordult volna, úgy érezte, hogy szentségiörösi követ el, amikor egy halott fiúkat akarja megfejteni.

De nincs-e joga hozzá? Elvégre is ő volt a férje és ha Margit meg is halt, az ő élete is megszűnt abban a pillanatban, amint a mezővárosi temető sírjának tocsogós aljára lezuhintották azt a koporsót, és ő a temetkezési vállalkozó támogatása mellett a zörgő viaszkoszorura rádobta az el-

ső agyagos, sima, hideg göröngyöt.

Új uccába kanyarodott be, némelyik helyen papírral beragasztott ablak, a kiszűrődő fényben kékes tejszinc van a ködnek és a szitáló esőnek. Az út közepén, a térdig érő ablakokkal berámázott járda mélyén folydogál az esőlé; az ucca üres, mindenki bebújt az alacsony, gőz és vízverle szobákba, ahonnan nehéz szagok törnek elő.

Végre lépcsővé vált az ucca, Kerekes fölbandukolt a darabos, csorba fokokon. Oldalt a lépcső mellett liceum bokrok tanyáztak, helyenként töredezeit mészke fehérlett az oldalban, fönnpedig elkorhadt fakerítés védte az utat, mellette már alapozták a beton korlátot a kiméltlenül leszánká-

zó autók számára. Átment a kis térségen, ahol fiatal tabániak, suhancok és bakfiskok várakoztak egymásra és egyenesen szemben állt a keresett házzal.

Megemelt, földszintes ház volt az, barátságos üvegezett verendával, megmeszelve szép fehérre, sok zöld léccel, kalitkás kapudisszel, a háromszögletű kapuhoz sima lépcsők vezetnek és oldalt falbavájt, rézszel bélelt üregben a villanycsengő diszkrét fehér gombja.

Megnyomta a gombot, mire megszólalt egy nyafogó kútya arra tompa hang hallatszott és egy ajtó csigorgása. Két női hang felelgetett egymásnak: — Valaki jött?

— Nem tudom, hát Géza nem vitt ma kulcsot?

— A kapun befelé csapó-

A József Ferenc kir. herceg vezérlete alatt álló Társadalmi Egyesületek Szövetségének is egyik legfontosabb programja:

a magyar áruk védelme.

És mégis akadnak, akik cseh sört árusítanak?!

A munkanélküliség enyhítése.

Emlékeztetés lapunk olvasói előtt, hogy az elmúlt év végén emelkedett hangú kérvényt intéztek községünk szegény lakói a képviselőtestülethez munka alkalmat kérve-keresve. A képviselőtestület megértéssel is fogadta a dolgozó Pétermann főjegyző nagy jóakarattal mutatott reá a körgát javításában kínálkozó munkaalkalomra. Most ez ügyben dr. Zeőke Antal képviselő és Harsányi Pál esperes vezetése mellett csütörtökön egy öt tagú küldöttség tisztelgett a földmivelésügyi államtitkárnál, melynek tagjai voltak Murzsi Dániel, Beinschróth József, Balogh Imre. Feltárta a küldöttség nemcsak a szűkös szegénység nyomoruságait,

hanem azt is, hogy milyen tiszteltreméltó e kérelem annak a sok szegény családnak a részéről, kik becsületesen dolgozva akarnak kenyeret szerezni maguk és gyermekeik számára s az államtitkár ur meg is ígérte, hogy amint a gát építés terve és költségvetése felterjesztetik hozzá, ő azonnal igyekszik fogantatosítani a munkát, hogy megteremtse a kenyér kereset lehetőségét. Most már a küldöttség visszatérve arra kérte a főjegyzőt, hogy az iratokat minél sürgősebben terjessze fel a miniszteriumba s így minden reménység meg van arra, hogy munkaalkalom fog adani és sok száz család fog kenyérhez jutni.

dott a kémlelő-lyuk rézellenzője, egy élénk szürke nő szem hunyorgolt kifelé a vilnyilámpa fényében: — Ki az?

— Cs. Kerekes Sándor vagyok, kérem. Kit tetszik keresni?

Kerekes megmondta a véletlenül megszerzett nevet, mire a szürke szem egy pillanatra visszavonul a nyilástól és újra megkezdődött odabenn a párbeszéd: Gézát keresik... Kicsoda?... Valami fiatalember!... Ej, hát kérdezd meg, hogy mit akar!

— Nincs itthon kérem, nem is tudjuk, megjön-e hamarosan. Miért tetszik keresni?

— Diszkrét ügyben, kérem, majd visszajövök...

— Tessék talán holnap, ha fontos...

Az ajtó kémlelő nyílása meglibbeni, majd becsukódott.

Ennek a válasznak határozottan örült, legalább halasztást kapott, ma még nem kell beszélnie. Mindamellett kimagyarázta magának a dolgot, így nagyon furcsa dolog is, berontani váratlanul egy idegen emberhez, akit ma látott életében először, illetve oda ment hozzá, mert megismerte egy fiatalkori fényképe után. Tulajdonképpen nem vonhatja felelősségre. Felelősségre vonni? — Kérdezte önmagától, de hiszen nem vonhatok felelősségre valakit csak azért, mert Margitot ismerte.

Tény, az hogy ez a Rosiás levelet írt Margitnak és Drágának, Aranyosnak szólította, igen, ez biztos, de a levél 1919-ből származik, szóval egy évvel előbbi, mintahogy ő Margittal találkozott.

(Folyt. köv.)

Nehéz helyzetbe jutott munkások segélyezése

Békésvármegye törvényhatósága mélyen átérezve azon segítő szerepet kötelességét, mellyel gazdasági helyzetünk leromlása következtében jóra való és derék, de ma mérhetetlen szükség, sőt inség között álló munkásterveink iránt tartozunk legközelebb mult közgyűlésen gazdasági bizottságot küldött ki, hogy az foglalkozék a segítés kérdésével. E bizottság összeülvén, a következő javaslatot terjesztette az e hó 12-én egybeülő törvényhatósági közgyűlés elé, melyet reméljük, hogy közgyűlés egyhangulag foglározati erőre emelni nehéz küzdelemmel élő magyar munkásterveink javára. E javaslat a következő:

Javasolja a gazdasági bizottság, hogy a törvényhatósági közgyűlés a nyomorba jutott munkanélküliek időleges segélyezésére szavazzon meg 1 százalékos pótdótot. Javasolja azt is, hogy addig, amíg ez az 1 százalékos pótdóto a községektől befolyik a vármegyéhez, hatalmaztassék fel a vármegye alispánja, hogy az 1 százalékos pótdóto folytán majd rendelkezésre álló 50.000 pengő terhére földmivelésügyi és a belügyminiszteri hozzájárulás után előlegképpen az ebadó közegészségügyi és állategészségügyi részéből 20.000, illetve 10.000 pengőt vegyen fel és a főszolgabírák és polgármesterek ide vonatkozó jelen-

téseiben foglalt adatok szerinti arányban a főszolgabírák és polgármesterek részére utalja ki abból a célból, hogy a jelzett hatóságok elnöklere alatt megalkotandó bizottság által kiutalt összegék rendelkezésüknek megfelelően használtassanak fel. Javasolja egyben a gazdasági bizottság azt is, hogy írjon fel a törvényhatóság a m. kir. kormányhoz, hogy a munkanélküliség problémájával behatóan foglalkozék és annak gyökeres megoldása érdekében a szükséges törvényes intézkedéseket sürgősen tegye folyamatba. Végül felkéri a törvényhatóságot, hogy a m. kir. kormányhoz intézendő feliratát, hasonló állásfoglalás céljából, a társtörvényhatóságoknak köriratban küldje meg és egyben a vármegye alispánja útján keresse meg a vármegye területén levő nagy és középirtokosokat, valamint a más foglalkozásu tehetős és vagyonos egyéneket abból a célból, hogy anyagi erejükhez mérten, ők is járuljanak hozzá az önhibájukon kívül kenyér nélkül maradt munkásosztály nyomorának enyhítéséhez.

Gyula, 1930 február 2.

DAIMEL SÁNDOR
alispán.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN.**

Kökényvirág

Írta: ERDÉLYI JÓZSEF.

A nagyságos kisasszony
unatkozott szegény:
kicsalta kocsikázni
a szép tavaszi fény.
Virágozott a kökényes,
minden kökénytővis;
virágos ágakat tört,
Mihály, a vén kocsis.

A vén kocsis, a régi,
parádés, hü cseléd,
teletűzte a hámat,
a hintó kerekét:
a hintót telehordta
s virágfelhőben ült
a nagyságos kisasszony,
s örült, örült, örült.

Uszott, repült, — ragadtók
kényes, kövér lovak:
pacsirta hangos égről
ragyogott rá a Nap;
porzott az ut, a Föld vén
rögszive dobogott
szerelmesen, amerre
a hintó robogott.

Szüzi, tavaszi álom,
tündéri látomás,
jelent meg a tanyában:
istálló, tanyaház
vidáman verte vissza
patkó-kerék zaját,
boldogan üdvözölte
királykisasszonyát.

Ámultak a cselédek,
mintegy pazar csudán:
bámultak a virágos,
fényes hintó után, —
trónolt a délibábok
királykisasszonya,
virágfelhő övezte
kökényvirág hava

Megdicsőült alázott
cselédszívükben is,
kivirágozott a bánat,
mint a kökénytővis:
feldobogott a szívük,
mint kemény tavaszi ut,
a nagyságos kisasszony
pirult, pirult, pirult...

De befordult a hintó
a kert vaskapuján
s eltűnt a látomás, el
a szép, nagyuri lány:
köves ut kacagott-sirt
komor fenyők alatt
s a feljáron dobogva
megálltak a lovak.

A tavaszi könyvpiac eseménye
lesz a háboru utáni magyar líra
legkimagaslóbb képviselőjének,
Erdélyi Józsefnek „Kökényvirág”
című verseskötete, mely március
15-én jelenik meg. Legujabb ver-
seinek válogatott gyöngyeit tartal-
mazza ez a könyv. Erdélyi nem-
csak irodalmi körökben ismert,
mint a megújított magyar líra
Istentől adott tehetségű énekese,
hanem dalait ma már megzené-
sítve éneklék és a Studio műso-
rám is szerepel. A romantikus

sorsu költő országszerte nagy
népszerűségnek örvend, fiatalága
mellett is hosszú idő óta munka-
társa a Nyugatnak, a Napkelet-
nek, a Protestáns Szemlének és
több fővárosi napilapnak. A könyv

a szerző kiadásában jelenik meg,
előfizetési ára lapunkra való hi-
vatkozással kedvezményesen. 1
pengő, melyet a szerző címére:
Piliszsántó, Pest-megye, kell meg-
küldeni.

A Botond cserkészcsapat jubileumi ünnepélye.

Az 557. sz. Botond cser-
készcsapat február hó 8-án,
szombaton este 8 órai kez-
dettel az Uri-Kaszinóban 5
éves fennállásának meg-
ünneplésére fényes, farsangi
műsorú cserkészünnepélyt
rendez, amelyre cserkészsze-
retettel hív meg minden ér-
deklődőt a Parancsnokság.

Ünnepély után táncmulat-
ság, melyen a csapat házi
zenekara muzsikál.

Számozott helyek nem
lesznek, megállapított hely-
árok nincsenek, de a csapat
nyári táborozása javára mű-
sor — megváltásként 1 pengő
szíves adományt kér a cser-
készcsapat.

Az adományokat hirlapilag
nyugtázza a Parancsnokság.

Műsor a pénztárnál kap-
ható.

A csapat kipróbált hírneve
és alapossága garancia arra,
hogy ez az ünnepély ismét
élménye lesz Gyoma lelkes
közönségének, amely mindig
szeretettel karolta fel cser-
készzei vállalkozását. Meg is
érdemel minden támogatást
ez az igazi nemes célu
mozgalom.

Az előre megnyilvánuló
nagy foku érdeklődés biztos
és nagy sikert ígér.

Bizonyosra vesszük azt is,
hogy vidám cserkészzeink is-
mét remekelni fognak.

Vöröskereszt-bál Endrődön.

Közvetlen vidám hangu-
lat, szellemes tréfálkozás,
kitünően összeállított és si-
került műsoros előadás, Inre
cigány parádés muzsikája
mellett a régi szép táncok
feljülő emlékei tarkították
az endrődi Vöröskeresztfiók
„farsangi-est”-jét, melyre a
zuhogó eső dacára nemcsak
az endrődi uri-társaság nagy
zöme, de vidékről is többen
elmentek. A parázs jókedv
a késő hajnali órákig össze-
tartotta az endrődi „elit-bál”
vidám társaságát. A gazdag
buffet — az endrődi urinók

pompás gazdasszonyi tulaj-
donságát dicsérik. Felülfizet-
tek: dr. Daimel Sándor alis-
pán 15 P, Csernus Mihály
8-50 P, Wagner Testvérek
7 P, dr. Záhonyi Aladár,
dr. Pálka Pál, dr. Uhrin
László 5—5 P, Klein Sán-
dor 3-50 P, Kner Izidor 5
P, Brassói Greising József,
Vlagyovits István 3-3 P, Ju-
hász Ilona 2 P, többen 50
—50 filléreket. A felülfize-
téseket és adományokat ez-
uton is hálásan köszöni a
Rendezőbizottság.

A sakkverseny

részvevői és benevezeteli ké-
retnek, hogy f. hó 10-én hét-
főn este 7 órára a Holler féle
teremben megjelenni szíves-
kedjenek.

Tárgy: Az oklevelek kiosz-
tása, vezetőség választás, va-
lamint egy újabb díjakkal kiü-
zött verseny megbeszélése.
Indítványok.

Egyben értesítjük az érde-
kelteket, hogy a szerda estére
tervezett hasonló összejövetel

a nagy esőzés miatt elmaradt
a fent jelzett időre; és miután
ez már másodizben történik
igy 10-én tekintet nélkül az idő-
re és a megjelentek számára,
az ügy letárgyalatik.

Érteitünkhöz hiven, minden
benevezett játékos részére egy
sikerült oklevél van készítve,
amely megérdemel annyi fárado-
ságot, hogy ott érte megjelen-
jen a benevezett, mert más-
ként nem ért felelősséget sarki

nem vállal.

Másrészt pedig nem hinnénk,
hogy olyan gyámoltalan, köny-
nyeimű emberek volnánk, hogy
a fáklját melyet a cél érdeké-
ben a kezünkbe vettünk: ma-
gunk fujnánk el.

Farsangi ünnepély.

Az endrődi róm. kath. pol-
gári iskola f. évi február 16-án
tartandó farsangi ünnepélyének
műsorá.

1. Prológ. Szabó Eszti IV.
oszt. tanuló.

2. Cherubini: Üdvözlét.
Előadja az énekkar.

3. Kanizsay: Karcsi értesít-
tője. Vig jelenet.

4. Havasi kürt. Tréfás kórus.

5. A, b, c. Kórus a „Kis
herceg” operettből.

6. A+B. Diáktrefa.

7. Eilenberg: Petersburger
Schliffenfahrt. Zongorán előad-
ják Timár Iza IV. és Timár Luca
III. oszt. tanulók.

8. Árnyképek.

9. Ballada a három paikány-
ról. Éneklő Timár Monika III.
oszt. tanuló.

10. A házaló. Éneklő Timár
Iza IV. oszt. tanuló. Zongorán
kíséri Timár Tivadar IV. oszt.
tanuló.

11. Kodály: Villó. Négyeskar.

12. Sárányi: A bőjti bál.
Szavalja Lipták Klári IV. oszt.
tanuló.

13. P. Ábrahám Ernő: Roz-
marin. Mesejáték egy felvonás-
ban.

Az előadás kezdete 5 óra-
kor, vége 7 órakor.

Belépődíj nincs. A műsor
megváltása kötelező, felnőttek-
nek 80 fillér, gyermekeknek 40
fillér.

Hus-szemle Endrődön. Bé-
késvármegye kisgyűlése End-
rőd község képviselőtestületé-
nek azon határozatát, melyben
a helyi husiparosokat nagyobb
vágóhídi- és szemledíj fizeté-
sére kötelezte, mint a más
községbelieket, akik szintén
ott vágnak — feloldotta. A
vármegye a helyi husiparosok-
nak az érdekeit annak dacára
megvédte, hogy azok ennek a
határozatnak a megfelebbezé-
sére sem vettek maguknak
időt.

Magyarország kormányzója jubilál.

Országszerte nagy ünneppésséggel ülik meg a tízéves fordulót.

A kormányzót 1920 március 1-én választotta meg a magyar nemzetgyűlés, most lesz tehát 10 éves jubileuma a kormányzónak és a jubileumot az egész magyar társadalom fényesen fogja megünnepelni. A társadalmi Egyesületek Szövetsége 2000 kötetből álló emlékalbumot ad, amelyen a magyar író társadalom legkiválóbb tagjai írtak. Az eddigi tervek szerint 1950 március 1-én együttes ülést tart a képviselőház és a felsőház, amelyen a kormányzó is megjelenik és ebből az alkalomból a két ház elnökei köszöntik a kormányzót.

HIREK

Isteniszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtti 9 órakor Isteniszteletet tart Harsányi Pál esperes.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Isteniszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 5 órakor litánia.

Személyi hír. Dr. Konkoly Tihánér ügyvédi irodáját megnyitotta Gyulán Erdély Sándor ut 29. a. (vasuti állomás közelében).

5 világrész visszhangzik a dicsérettől, mellyel az Aspirin-tablettáknak adóznak. A 35 év óta mindig ismélődő eredmények igazolják, hogy az Aspi-

rin-tabletták a leghatásosabb szer mindennemű hűlés, járvány, reuma, csur, zsába; azonkívül fej- és felfájások ellen, anélkül, hogy a szívre káros hatással volnának. Könnyen elképzelhető, hogy ilyen külön szer állandó utánzásnak van kitéve. Ügyeljen azért az eredeti csomagolásra a „Bayerkereslettel,” mert hamisítványok gyakran halálosanok, sőt sokszor károsak.

Endrőd története. Régi írások alapján összeállították az endrői tanítóok. A jövő számunkban megkezdjük Endrőd nagyközség 200 éves történelmének a közlését. Felhívjuk tisztelt olvasóink figyelmét a folytatásos közléseinkre, melyeket összegyűjtve, összefűzve érdeemes lesz megőrizni.

Miss Magyarország hét arca — ahogyan a legkiválóbb magyar festőművészek látják. A Színházi Élet új száma hét művészi portrét közöl Miss Magyarországról, a portrékat Haivany Ferenc báró, Hermann Lipót, Zádor István, Vass Elemér, Bardócz Árpád, Gábor Mór és Pérely Imre festőművészek rajzolták. Szenczákcs bollywoodi riport számol be arról, ki ki és miért vált el, 1929-ben a filmvilág nevezetességei közül? A hét színházi eseményeiről, rengeteg kép és Nagy Endre, Szász Zoltán, Egyed Zoltán cikkei tájékoztatják az olvasót, míg a szövegrészben Szép Ernő, Farkas Imre, Adorján Andor és Bus Fekete László cikkei emelkednek ki Inoze Sándor népszerű hetilapjának új számából. Stella Adorján a Fészek Club izgalmas römiversenyéről ír az ismeretlen szerző folytatja nagy-sikerű regényét a „Karrier és Szerelmei”, ezúttal is érdekes a Dival-rovát, külön a kollamelléklet és rendkívül mulatságos a darabmelléklet: Hunyadi Sándor „Julius éjszaka” című vígjátéka, amelyet állandóan feltételezett előtti játszik a Vigaszínház. A Színházi Élet egyes számának ára 1 pengő, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Aradi-utca 8 sz.

Egyszerre hat fiu. A délafrikai Fokvárosban egy fiatal fehér anya legutóbb hat fiugyermeknek adott életet. Az újszülöttek közül három azonnal meghalt, a többiek egészségesek. Az anyát a városi hatóságok és a társadalmi egyesületek nagy ajándékkal halmozták el.

A szeghalmi országos vásár. A szeghalmi országos vásárt február 17-én tartják meg. A vásárra szabályszerű marhalevéllal mindenféle állat felhajtható.

Epekő és málybetegségeknél, epekő és sárgaság esetében a természetes **Ferenc József** keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókura különösen hatásos, ha a **Ferenc József** vizet kevés forró vizet keverve, reggel éhgyomorra isszuk. A **Ferenc József** viz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Felemelték a vasuti személytarifát. Az Államvasutak, az Államvasutak által kezelt HÉV., valamint a Duna-Száva-Adria Vasúttársaság vonalain február 16-tól kezdve a személyvonali menetdíjakat 20 százalékkal, továbbá a kulya és utipodgyász szállítási díjakat 50—50 százalékkal felemelik. Nem változnak a gyorsvonali menetdíjak általában, továbbá a szociális, kulturális, vagy gazdasági célokat szolgáló jegyeknek árai, azaz a bérletjegyek, a havibérletjegyek, a tanuló havibérletjegyek és a munkás heti jegyek mostani árai. Ezek a jegyek tehát továbbra is a mai áron kerülnek kiadásra. Nem változnak végül a csoportosan utazó hivatalos mezőgazdasági és szőlőmunkások részére, illetve a hivatásos földmunkások, kubi-kusok és hivatásos kőbányászok és kőbánya munkások részére ma fennálló kedvezményes menetdíjak sem.

Nyolc csabai orvrádióst ítéltek el a rendőrség. Háromat 20 pengő pénzbüntetésre, négyet 5 pengőre (ezek nem jelentették be a lakásváltozásukat) egy kiskorú dorgálásra ítélt.

Mezőgazdaság

A lovak „szélütéséről.”

Egy eléggé gyakori, sok gazda saját házában jól megismeri betegségről akarnék pár sort írni. — E vidéken csak a takarmány és abrakban bő esztendőkből fordul elő.

Az egész betegséget egy hasonlattal, példával igyekszem megmagyarázni, bár minden hasonlat kissé sántít; talán mégis érthetőbbé válik, ha valamilyen összehasonlítom.

Ma már mindegyik kiscgazda látott benzint vagy nyersolaj motort; sok használja s dolgozik vele. Tudjuk, a motornál valahogy úgy van, hogy munkaközben mindig egy bizonyos mennyiségű benzint vagy olaj csöpög a megfelelő helyre s ez bizonyos időközben robban, a robbanásakor hő, gáz fejlődik, mely a munká-

hoz az erőt szolgáltatja, e hasznos terméken kívül a robbanásnál képződik haszontalan melléktermék is, füst stb., melynek hasznát munkánál a gép nem veszi, ezért ennek elvezetéséről a kipuffogó csöveken gondoskodnak.

Nagyjában hasonló folyamat megy végbe az állati szervekben is. — A tápláló anyag a gyomorból, bélből felszívódik, a vérbe kerül, mely elviszi a test minden részébe s ahol szükség van ott a testben felhasználódik, munka közben hővé, meleggé alakul; akárcsak a motornál a robbanásoknál, itt is keletkeznek haszontalan salak anyagok, ezeket a vesék stb. kiszűrik ki, akárcsak a motornál a kipuffogó cső. Ez a rendszeres menete a motor és a szervek munkájának is.

Nézzük mi történik akkor, ha a gépész egyszer másképp cselekszik? Mondjuk szombat este megállítja a motort, de a benzint, bár lassan, de tovább hagyja folyni oda, ahol a robbanás történni szokott; a benzin csöpög egész hétfőn reggelig. Reggel már nem a rendszer, hanem már egy nagy mennyiség áll robbanásra készen. Mi történik az első gyújtásnál, az első robbanásnál? Könnyű erre megfelelni; egy igen nagy robbanás következik be — talán a gépet is szétdobja — igen sok gáz és hő képződik; sok haszontalan melléktermék is keletkezik, korom, füst, amit a kipuffogócső nem bír rögtön elvezetni.

Nézzük eszébe ilyen hibát a gazda is mint a gépész? Sokszor igen! Van két jó husban lévő lova. Abrakja van bőven, rossz az időjárás, rosszak az utak, sürgős munkája nincs. Hogy meg ne hűljenek, még a vizet is behordja. Ugyanolyan erősen el, mintha a legnehezebb munkát végeznék lovak; pedig néha napokig, talán hetekig állanak az istállóban. Mi történik ilyenkor? Munkát nem végeznek, így a nagy fölöslegben kapott tápanyagot, mint tartalékot halmozzák fel a husban, izomzatban; gondoljunk a gépre, csöpög, halmozódik a benzin.

Napok mulva befogja a gazda lovait, már az indításnál pár lépés mulva, vagy később, mondjuk az egyik elkezd erősen izzadni, remeg, támolyogva megy, egyik vagy másik lábát nehezen viszi; legelőször a hátulját nem bírja, összeesik, próbál felkelni, az elejével, a hátulját nem bírja felemelni. Vizelete barna sör- vagy fekete-káv színű. Sokszor a faron, lapockán vagy valamely

A GYOMAIK
kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN

Központi Szálloda

VII., **Baross-tér 23.**
(Keleti pályaudvarral szemben.)

Teljesen újonnan berendezett kényelmes családi ház. Központi fűtés, hideg-meleg víz. Mérsékelt polgári árak.

Egyesületi és csoportos utazásoknál rendkívül olcsó teljes ellátás.

E lapra hivatkozónak 20 százalék engedmény.

Testvérvállalat:
OSTENDE KÁVÉHÁZ

Tulajdonos:
Grasz Odön.

más helyen az izomzati kiemelkedik s deszka keménységü. Mi történt itt? Az, hogy a lassu, szabályosan bekövetkező, a tápanyagnak tövé és munkává való átalakulása helyett, hirtelen robbanásszerű átalakulása következett be — akár a gépnél a robbanás. Ha nagy az égés, sok haszontalan salak anyag is képződik — a robbanásnál füst, korom stb. — itt más mérgező anyagok, ezek megbontják a vért s ennek festékjéjől sötét a vizelet.

Állatorvosok benulásos vérfesték viselésnek nevezik e betegséget. Gazda ember vesegyulladásnak, szélesapásnak, szélütésnek nevezi. Van-e a szélnek valami köze a bajhoz? Nincs. Megbénul a ló a legnagyobb hőségben, hidegben, szélesendben; felrobban a motor bármikor. E baj ellen védekezni kell!

Egy bérlőnek kettős ünnep után hét jó lóva pusztult el, mikor megtudta mi az oka a benulásnak, kijelentette, hogy nála sem pusztul el több ló ebben a bajban. Még kettős ünnepnapkor is egy fordulót csináltatott a lovakkal, illetve megjárta őket. A katonaságnál is mindennap le kell jártatni a lovakat. Polgár ember fogja be lovait; öt pernyi ügetésben hajlás már elég ahhoz, hogy a bajtól megmeneküljön.

Minden ló megkapja a benulást? Nem! Csak a jó husban levő ló. A rossz, repedezett motorból elfolyik a benzin, nem szaporodik meg s nem robban. Minden ló és mindig megkapja? Nem! Nem mindig és nem mindenki esik el, aki a jégre megy táncolni.

Lehet-e gyógyítani? Igen! Ha azonban sok mérgező anyag került a vérbe, úgy nincs idő reá, mert az állat már pár óra alatt is elpusztulhat. Sose gyógyítani, védekezni kell ellene. Ennek a bajnak — ha okát már ismeri — mindig a gazda hanyagsága az oka. Megkapja más állat is ezt a bajt? Nem! Ez csak a lovaknak a betegsége.

i. i.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALHOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefonnal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem! Zene! Tánc!

Filmszínház

Gyomán.

Február 9-én, vasárnap:

RAMONA.

Ki ne ismerné a „Ramona“ édes-bus melódiáit, a jazz zene eme kiváló termékét, amely a gramofon, zongora és nagy zenekaroknak egyik legkedveltebb műsorszámát képezi még ma is. Szövegének alapötletét most az amerikai United Artists filmgyár, — ugyanaz, amely a „Magyar fiu, lengyel lány“, a „Vihar“, „Sorel kapitány“ stb. világmárkás filmeket készítette, — filmre dolgozta fel, amelyet az Apolló filmszínház február 9-én a

RAMONA

című 10 felvonásos, romantikus szerelmi történetben mutat be. A film kvalitása annyira elsőrangú, hogy hamarjában nem tudjuk, cselekményének tartalmas, érdekfeszítő és izgalmas voltát emeljük-e ki: a csodásan szép mexikói tájfelvételeket dicsérjük-e; a rendezés nagyszerűségét hangoztassuk-e; vagy pedig. „Ramona“ személyesítője Dolores Del Rio művészi magasságokban járó, szívekbe markoló játékának hódoljunk. Ez a film megérdemli, hogy mindenki megnézzé! A műsori burleszk és hirodó egészíti ki. Előadások: 4, 6 és 8 órakor. Jövő vasárnap a legújabb magyartárgy film a „Maros vize folyik csendesen“... kerül színre.

Szerkesztői Üzenet. 1929. december 15-iki számunkban megjelent „Népdal“ szerzőjét, aki „e. ö.“ álnév alatt küldte be azt közlés végett, felkéri kiadóhivatalunk szíves jelentkezésre, a megzenésített szöveg átvétele végett.

PUBLIKACIÓ.

Lenmagot ki akar termelni? Igényét február 15-ig jelentse be a Hangyánál.

Zöldhitei akinek kell, jelentse be szintén a Hangyánál.

Szép malacok hathetes szopós kaphatók Kovács Jánosnál.

Hangyában egy üzletvezető az üzlet részére és egy másik üzletvezető a korcsma részére felvétetik. Jelentkezni lehet Kovács János trafikjában.

Arany János utca 593 számú ház szabadkézből azonnal eladó. Értekezni lehet G. Nagy Mihálynál fenti szám alatt.

Örök áron eladó három kat. hold csergettyűlaposi szántó, vetéssel együtt. Érdeklődni lehet, Gyoma 1275. és kint 2565. szám alatt.

Akinek még van főzni való cefréje, az hozza el minél előbb az Szeszőfőzde Szövetkezethez, ahol minél előbb ki lesz főzve akár pénzért, akár résziben. Ugyanott kifőzött törkölyt is lehet kapni az arpojóság részére 3 fillérért kilóját.

Budapesti előkelő lapvállalat helyi képviselőt

keres előfizetők gyűjtésére. Garanciaképes urak könnyű munkával nagy keresethez juthatnak. Részletes ajánlatok a garancia megnevezésével „HELYI MEGBIZOTT“ jellegre Budapest, 62. Postafiók 282. alá küldendők.

Megkönnyített munka!

Szalay Mihály

fajbaromfi tenyésztete
MEZŐBERÉNY.

Minden egyes állaton vérvizsgálat.

Fehér hasmenésmentes állomány.

Csapófészek ellenőrzés.

Fehér Leghorn tenyésztőjás —40 P

Fehér Leghorn napocsibe —80 P

Rhode Island Red tenyésztőjás —50 P

Rhode Island Red napocsibe 1— P

Kizárólag 55 gr.-nál nagyobb tojások

kerülnek eladásra. Tenyésztőjásra és

napocsibére előjegyzést elfogadok.

A csomagolást önköltségi áron számítom.

HALLÓ!!

GECSEY

HÖLGY-FODRÁSZAT

Gyoma, Szilágyi István keresk. házában.

Tisztelettel értesitem Gyoma község

hölgyközönségét, hogy megérkezett

hölgy-fodrászom,

ugy itt az üzletemben és házaknál

ONDOLÁST és MANIKÜRÖZEST

a legszakosítottan végzi.

Csináljon egy próba ondolást!

Olcsó árak!

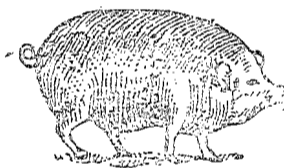
Tisztelettel:

GECSEY BÉLA

uri és női fodrász.

Réti Zoltán

állatbizományos jelentése

ÁRAK:

Prima uradalmi sertés P. 1.60—1.64

Szedett I. rendű sertés P. 1.58—1.62

Közepes sertés P. 1.44—1.52

Könnyű sertés P. 1.30—1.42

Öreg sertés P. 1.41—1.54

a cimemre berakott sertéseket

és szarvasmarhákat

a legmagasabb napi

áron értékesítem.

Kisebb gazdaságoknak ajánlom

a sertéseket együttesen

berakni.

Küldemények címe:

RÉTI ZOLTÁN

Budapest—Ferencváros.

Levél cím: RÉTI ZOLTÁN

IX., Sertésvásártér.

Telefon: József 366—29 és

343—03.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket

a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ
István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-43., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hirménynek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Kelelipályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást febr. 20-án fogjuk megejteni és eredményét lapunk febr. 25-iki számában tesszük közzé. — Vágja ki az alatti „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

**ÚJ KEDVEZMÉNY
VENDÉGEINKNEK**

Ezen lap előfizetőinek meglepésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestől indul	6:25	9:45 gy.	15:35	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:54	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

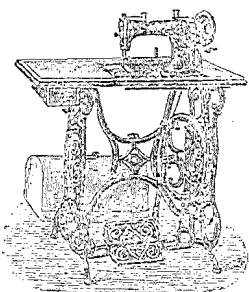
GYOMA - BÉKÉSCSABA

Besabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	15:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:54 gy.	2:20
Besabára ér.	7:54	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	3:25

A „gy“ betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

TELJESEN INGYEN

tanulhatja minden KÖHLER és EXCELLA varrógép vevő és minden varrógép iránt érdeklődő

a VARRÁST és MŰHIMZÉST
a „Köhler“ és „Excella“ varrógépeken

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész
üzletében jan. 20-án kezdődött ingyenes tanfolyamon.

Ugyanott RÁDIÓ 6 havi, 12 havi és 18 havi
részletfizetésre kapható.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondoros-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemeit kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrrel megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Égész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék. 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Békésmegye törvényhatóságának rendkívüli közgyűlése a nyomor enyhítése érdekében.

Békésvármegye törvényhatósági bizottsága szerdán délelőtt tartotta meg rendkívüli közgyűlését, amelyen úgy az elnöklő főispán báró Feilitzsch Berthold, mint a vármegye alispánja Daimel Sándor, valamint a bizottsági tagok az önhibájukon kívül nyomorba jutottak felszegélyezése érdekében nagyjelentőségű határozatot hoztak. Egyhangú névszerinti szavazással kimondotta a közgyűlés, hogy az általános nyomor pillanatnyi egyhítésére egy százalékos megyei pótdadót szavaz meg, amelyre az ebadó alap közegészségügyi részéből 20, állategészségügyi részéből 10 ezer pengő kölcsönt vesz fel, az alap betétjei után járó bankamat megtérítése mellett.

Ennek az összegnek szétosztására az alispán elnökléte alatt járási bizottságokat alakít a járási főszolgabírák bevonásával és a segélyeket az arra rászorultaknak lehetőleg természetben utalja ki.

A munkanélküliség enyhítése érdekében pedig kimondotta a közgyűlés, hogy a törvényhatósági, állami és községi már fedezett bíró közmunkákat a lehetőséghez képest sürgősen megindítják és ott, ahol ilyen közmunkákra fedezet nincs, az államtól kérnek rendkívüli segínyt.

A nyomor és munkanélküliség megszüntetése érdekében hozott eme határozatokat Békésvármegye rászorultjai bizonyára nagy örömmel és megnyugvással fogadják.

A gyomai „Botond” cserkészcsapat öt éves története.

A cserkésznek a 10 törvényt nemcsak tudnia, hanem élni is kell. Ez a törvény élése szükségessé teszi a napló-vezetést, ez pedig a mindennapi lelkiismeretvizsgálatot. A jó cserkész minden este visszapillant az egész nap eseményeire és azokat párhuzamba állítja törvényeivel.

Most, amikor csapatunk életében egy fontos évszámhoz érkezünk, nem mulaszthatom el, hogy én is egy futólagos visszapillantást ne legyek, egy ilyen lelkiismeretvizsgálatot ne végezzek. Megkísérlem a csapat göröngyös útját röviden leírni, amelyen eljutott a fejlődés mai fokára.

1925 februárjában annyira megérelődött úgy a tanári testületben, mint a tanuló-ifjúságban a vágy a cserkészcsapat megalakítására, hogy február 8-án, — dacára a leküzdhetetlennek látszó akadályoknak, — megalakult a Botond cserkészcsapat. 17 ujonccal indult meg a kiképzés, amely a magyarabb magyart és az emberebb embert tüzte ki céljával és minden nyilvánulatában a jellem-

képzés, testedzés és az öntudatos akaraterő fejlesztését munkálta. A vezetőség minden törekvéssel azon volt, hogy a nemzeti érzésnek ébrentartásával, a nemzeti újjászületés gondolatát a fiatal cserkészgenerációban megerősítse és képessé tegye arra, hogy céltudatos munkájával hazája közhasznú harcosává váljék. Nagyon tövises volt az első kiképzés útja, sok rosszakarattal kellett megküzdenünk, sokan hangoztatták, hogy minek az, elvonja a gyereket a tanulástól, nem volt cserkész-otthonunk, alig volt felszerelésünk. Isten segélyével azonban minden leküzdöttünk.

Lassan megszerette Gyoma lelkes közönsége is nőtásszivi fiainkat és mindenkor megértéssel szívelt segítségünkre.

1925. május 31-én és június 1-én a Békéscsabán megtartott V. kerületi cserkészünnepen fiatal csapatunk is derekasan helyt állt. Június 1-én délután volt a fogadalomtétel lélekemelő ünnepélye, amelyen kis cserkészeink férfias lélekkel, ragyogó szemekkel tettek fogadalmat Magyarország akkori főcserkészenek, gróf Teleki Pál-

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (12)

Bizonytalansága fokozódott, most már rémes megvilágításban látta önmagát: arra készült, hogy föltárjon egy sirt, félre huz egy függönyt, amely mögött egy halott lúka bujt meg a kíváncsiak elől. Még mindig színesen élt benne a kép, ahogy a levelei fölfelezte.

Margit kissé jobban érezte magát aznap délután. De azért ott égett finom arcán a jellegzetes vörös folt és fázott is szegényke. Nagy horgolt kendőjében ült mellette a díványon, oly szorosan hozzási-

mult, hogy érezte szíve vonagló ugrádozását és kissé akadozva, templomszagu leheletét. Olyan szaga volt a leheletének, mint a templomok illata, ha az emberi pára elkeveredik a kioltott gyertyák kormos, viaszos füstjével és a tömién tulvilági illatával.

Lázipiros ajka megrebbent, fehér fogai kivillantak, mint a lehánlott gyenge kukorica fejesei szemei: — Istenkém, milyen idegennek látok most egyszerre mindent, mintha nem is te lennél a férjem, mintha nem is a saját lakásomban lennék. Hogy kerültem én ide? Most csak arra emlékszem, hogy valamikor gépen irtam, szép, fehér leveleket, úgy berregelt, csaltogott a gépen... Már el se tudom képzelni, mi van odakinn, ez a szoba lesz

az egész világ. Éjszaka is pontosan tudom, mi történik itt, mit csinál a kanári, hova bujt a macska, fel sem kell nyitnom a szemem, minden pontosan látok, tudom, hogy délelőtt megint egy borjú szeletet sütnék nekem, hogy erőre kapjak, te meg délután almát hozol, vagy egy új fajta tápszert, erősítőt... igazán sajnállak, nem tudom érdemes-e velem törődnöd, hiszen ugyis...

Nem bírta hallgatni, tudta mi következik, rátapadt ajkával lázas ajkára és addig csókolta, amíg csak egy újabb roham meg nem rázta a felesége törékeny testét. A régi orvossgot kereste, amely tudomása szerint ott volt valahol az éjjeli szekrény fiókjában és így került a kezébe a levél, benne

a fénykép, egy idegen férfi fényképe.

Ez egyszer azonban, mikor Margit a rohamtól kimerülve csendesesen, aléltan pihegett a pillái közt gyémántként szikrázótt egypár főnnakadt könny-csepp, Kerekes valami idegenséget érzett. Egy darabig rémülten vádolta önmagát: ime, máris hűtlen lesz hozzá, mihelyt elkerülhetetlennek látszik a halál!

Később azonban megjelent előtte a gondolat: Margit az elhagyottak magánosságában könnyíteni akar magán és beszélni akar valamiről, amit eddig eltitkolt. Napokon keresztül figyelte, néha órákon keresztül magabasílyedti, váraiban megszólalt: — Te?

De, ha Kerekes látta, hogy

A József Ferenc kir. herceg vezérlete alatt álló Társadalmi Egyesületek Szövetségének is egyik legfontosabb programja:

a magyar áruk védelme.

És mégis akadnak, akik cseh sört árusítanak?!

nak arra, hogy a cserkészörvényeket minden körülmények között megtartják.

1926-ban már értékelte úgy a tanárikar, mint Gyoma megértő közönsége a mozgalmunkban rejlő hatalmas erőt. Ebben az esztendőben azonban főképp a nehéz gazdasági viszonyok voltak akadályozói a csapat fejlődésének.

A fejlődés új stádiumához jutottunk akkor, amidőn a református egyház megértő nagylelkűségéből onthont kaptunk a központi elemi iskolában. 1926-ban a Nemzeti Nagy Tábortban a csapat 8 tagja vett részt, ott is fényesen megállította a helyét ez a maroknyi csoport, amiről a táborparancsnokság dicséret oklevele tanuskodik.

1927-ben az évi munka cserkészkomolysággal, alapossággal, de egyben megszokott cserkész vidámsággal folyt. Meg kell itt emlékezni egy lelkes uriaszony, Biró Béláné Öngyűsége áldozatkészségéről, aki csapatunknak egy gyönyörű hófehér selyemzástól adományozott, amelyet lankadallan szorgalommal, 5 héten keresztül sajátkezűleg hímzett. Ezután is fogadja érte a csapat leghálásabb köszönetét. A

folytassa, elhallgatott, mikor pedig egyszer azt kérdezte, mit akart mondani, Margit ingerülten, majdnem gyűlölettel felelt: — ugyan ne képzelődj, mit akartam volna?

Máskor meg úgy látszott, hogy mosolyog, rejtélyesen jár egy idegen külső világban. Később már csak tehetetlen, irigy bámullattal nézte, hogy Margit egyre jobban elidőzik ennél az ismeretlen emléknél. Ettől a perctől kezdve nem szólt többé, még figyelmesebb lett, újra előleget kért a főnöktől és egy gyönyörű, fehér csokrot rendelt a számára, Mezővároson ilyen virágot nem láttak még, úgy hozták vasúton és másnap már az egész város tudott róla.

— Inkább orvosságot vett

remekbe készült csapatászlónk avatónappélya 1927. június 26-án volt.

1928-ban a derekas jó munka megteremtte a gyümölcsét. Az elveitől kis mag mind terebélyesebb fává nőtt. Hálás köszönet illeti nemeslelkű szervező bizottságunk minden tagját, továbbá mindazokat, akiknek mindenkor példás áldozatkészsége átsegítette csapatunkat a kezdeti nehézségein és minden akadályon. Ebben az esztendőben teljesült régi vágyunk is, az apród és öreg cserkészörsök megalakulásával.

1928-ban régi otthonunkat felmondották, mert az iskola céljaira szükség volt a teremre. Késégbeesésünk azonban hamar elmúlt, mert fölisztelendő Csernay Géza róm. kath. plébános ur, a cserkészlet lelkes barátja, szervezőbizottsági tagunk jóvoltából még kényelmesebb otthonhoz jutottunk az alapítványi Árvaházban. Örövendős haladás tapasztalható különösen az apródcserkész-munkában.

Két cserkészünk, Pulogor László és Szabó László örsvezetők, életük kockázatával mentettek ki 2 Pasiról itt nyaraló leányt a Körösből. A

volna a feleségének! — Még Klípcsák, a főnöke is megjegyezte, hogy nem szereti a könnyelmű embereket, különösen, ha pénz és inkasszó is van rájuk bízva.

Margit fájdalmasan elhuzta a száját, mikor a csodaszép virágok kibujtak Kerekes kezében a selyempapíros sipka alól.

— Tenger mellé menni, ahol most tavaszi a levegő. Itt minden elhervad és mindent beköpnek a legyek... Ő más-kép kellett volna lennie, mindennek...

Kerekes még sohasem érezte magát ilyen nyomorultnak, de sohasem szerette jobban a feleségét, mint most.

(Folyt. köv.)

Főcserkész ur mindkét bátor cserkésznek az életmentő kiüntetését adományozta. A csapat 1928-ban 22 levételköteles cserkészt is foglalkoztalt.

1929-ben örömmel állapít-hatjuk meg, hogy a haladás és fejlődés a körülményekhez mérten, minden tekintetben megfelelő. Levételékszámunk 30.

A csapat létszáma 1925-ben 17 cserkész, 1 fiszt, 1926-ban 29 cserkész, 1 fiszt, 1927-ben 40 cserkész, 2 fiszt, 1928-ban 50 cserkész, 3 fiszt, 2 segéd-fiszt, 1929-ben 64 cserkész, 3 fiszt, 2 segéd-fiszt, 6. segéd-fiszt-jelölt.

A csapatban volt az 5 év alatt összesen: 182 cserkész, fogadalmat és ígéretet tett összesen: 97 cserkész.

1925-ben 17, 1926-ban 12, 1927-ben 10, 1928-ban 31 és 1929-ben 24 cserkész tett fogadalmat. Örömmel jelentem ki azt is, hogy mindazok a cserkészek, akik a csapat kötelekébe tartoztak, ha Gyomán helyezkedtek el, megmaradtak a csapat keretében. Akiket az élet másfelé szólított, azok is ha hazajönnek, mintegy második otthonuknak tekintik a cserkész-otthont és mindig örömmel keresnek fel bennünket.

Örömmel szegezhetem le azt is, hogy a kerületi parancsnokság elismerése szerint a Bolond csapat egyike a kerület legjobb hírű csapatainak.

Csapat-otthonunk igazi otthonává lett fiainknak, ahol mind szivesebben időznek. Mindenik igyekszik minél barátságosabbá tenni hajlékukat s mindenik büszke keze munkájára.

A csapat vagyona felszerelésben, bútorzatban és könyvekben: 1925-ben 1.059.400 K értékű. 1926-ban 2.350.000 K értékű. 1927-ben 850 P értékű. 1928-ban 1554 P 58 f. értékű. 1929-ben 1680 P 45 f. értékű. S csaknem mindezt ünneppélyeinkkel hoztuk össze.

5 év alatt összesen 14 nyilvános műsoros ünnepélyt, 3

teadélután és 6 táborfüzet tartottunk.

Cserkészcsoportunk nem egy kiválasztott kaszt tömörülése, hanem igazi nemzeti alapokon nyugvó szociális alakulat, amelyben csaknem minden társadalmi réteg képviselve van. Csapatunk csaknem minden cserkésze szegénysorsu.

A parancsnokságnak mindenkor gondja volt a szegény cserkészek támogatására. Az 5 év alatt 18 cserkész kapott ruhát és részben felszerelést.

Nagy gyász és veszteség is érte a csapatot a lefolyt 5 év alatt. Ugyanis Garai Balázs és Sáfró Sándor, csapatunk két kiváló és nagy reményekre jogosító cserkésze a Körösbe fulladt. A magyar cserkészet két sokat ígérő hajléka szállt velük a sírba. Emlékük örökké élni fog körünkben.

Nem volnék igazi cserkész, ha a hibákat is fel nem sorolnám. Bizony bebecsúsztak kezdetben hozzánk is ugynevezett ruhacserkészek, akik csak a ruha kedvéért jöttek hozzánk. Hála Istennek ez az állapot ma már megszűnt. Csapatunk zöme ma már lélekben cserkész, felvértelve a 10 főrénnyel. A csapat ma három irányu és pedig cserkész-, öregcserkész- és apródcserkész-munkát folytat. Az 5 év alatt sok gyanúsításnak voltunk kitéve, de Istennek hála mindez már a múlté.

Sajnálattal kell beszámolnom arról is, hogy az 5 év alatt nem volt a csapat nyári nagytáborban, holott ez a gyakorlati cserkészélet próbaköve. Ennek az oka fiaink szegénységében és nyári elfoglaltságukban keresendő. Végül a legnagyobb elismerés zászlóját kell meghajtanom itt vezető-társaim, a csapat fisztfői és segédfisztfői előtt, akik jólételekkel, nemcsak, hogy díjazás nélkül, hanem igen sokszor anyagi áldozatokkal állottak és állnak mellettem a szebb és jobb magyar jövőben rendületlenül bízva és önzellenül dolgozva a magyar feltámadásért. Isten éltesse őket szegény letiport hazánk javára.

Befejezésül még csak annyit: Adjon a magyarok Istene ennek a szerencsétlen országnak sok sok magyar cserkészlelkületű hazafit, magyar hazaszerető lángot és forradjanak azok össze egy hatalmas lángtengerbe, amely felolvasztja majd a triáni bilincseket, akkor el fog jönni a magyar feltámadás!

RUSZKA SÁNDOR
csapatparancsnok.

Cserkész csapatunk ünnepélye.

A gyomai polgáriskola cserkész csapata 1930. február 8-án jubileumi farsangi ünnepélyt rendezett az Uri Kaszinó nagytermében. A csapat 5 esztendő fennállásáról Ruszka Sándor tanár cserkészparancsnok tartott érdekes beszámolót. Az ünnepély igen kedves volt és mindvégig lekötötte a hallgatók figyelmét és derűs mosolyt varázsolt az élvező hallgatóság arcára. A dalok, a mókák, a vigjáték: elsőrangúak voltak és teljes lehetetlenség a szereplőket külön-külön megdicsérni. Gyönyörűség volt nézni és hallgatni azokat a világverő hősöket ígérő kedves kis cserkészeket, látni az arcukon azt a nagy

önbizalmat, azt a komoly viselkedést és azt a katonás fegyelmélettséget, melynek elsajátítása nem egy-két napi próbának az eredménye. Az egyes számok fáradságos betanítása — azok helyes megválasztása — Ruszka Sándor parancsnok szakavatott munkájára vall, ki 5 év óta fáradozik a kis „farkasok” betanításán.

Ünnepély után tánc is volt. — sajnos kevés volt a polg. iskolai kis tündérek közül a táncosnő — de aki nem volt ott, az örökké sajnálhatja.

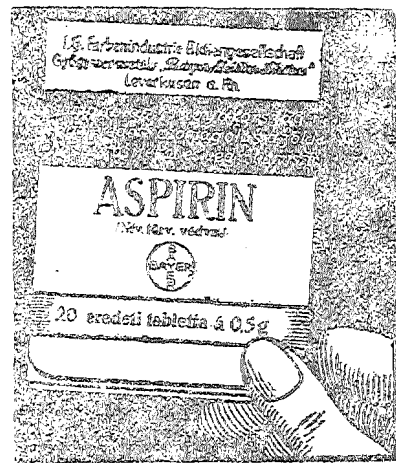
Mi, akik figyelemmel kísérik a cserkészparancsnok évek óta tartó önzetlen hazafias, fáradságot nem ismerő munkáját csak sajnálattal látjuk, hogy ezt az áldásos, hazafias, erkölcs és léleknevelő munkát a polg. iskola nem terjeszti ki a lányokra is: mint azt évekként ezelőtt beígérte.

Még egyet: aki elmulasztotta megnézni a kis cserkész mulatságot és nem járult hozzá a nyári táborozáshoz jülléivel, még pótolhatja a mulatságát és megnézheti, a f. év február hó 15-én, szombaton d. u. a polg. iskolában tartandó iskolai farsangi ünnepélyen, mennyit fáradoznak a polg. iskola közszeretben álló tanárnői és tanárai élükön Paál Samu igazgatóval — gyermekeink lelki nevelésén.

Békés vármegye főispánjától.

Főszolgabírák! Polgármesterek! A m. kir. földművelésügyi miniszter ur abból a célból, hogy az ország erdőgazdaságaiban alkalmazott szakképzett aliszteknek serkentő példát nyújtson és hogy az általuk nehéz körülmények között becsülettel és hűséggel teljesített, sok esetben életveszedelemmel is járó szolgálat erkölcsi elismerésben részesüljön, az olyan szakvizsgázott erdőőröknek, akik szorgalmuk, magatartásuk és jóra valósságuk által társaik közül kiűntek, hűséges szolgálatuk elismeréseképpen elismerő oklevelet kivan adományozni, eselleg őket más kiűntetésben részesíteni. E célból a kiűntetésre javaslatba hozandó egyének nevét, lakóhelyét, személyi adatait, szolgálati viszonyuk körülírása mellett Cimmel kell az illetők szolgálatadójának legkésőbb 1930. április hó 1-ig közölni.

A kiűntetés iránt a javaslatba hozott erdőszeti aliszti (erdőőr) egy helyben való szolgálati idejének tartamát, életkorát, családi állapotát és viszonyait, valamint a múltban

Ilyen a bevált és kitűnő fájdalomcsillapító **Aspirin-tabletták** eredeti csomagolása. Ügyeljünk a Bayer-keresztre! Csak gyógyszerárban kapható.

lezajlott rendkívüli időkben szolgálatadójával szemben tanúsított magatartását s hogy ilyenféle kiűntetésben még nem részesült, magabafoglaló és igazoló helyhatósági bizonyítványok csatolása mellett legkésőbb 1930 évi április hó 25-ig Főszolgabíró ur tesz hozzám előterjesztést.

Felhívom ebből kifolyólag, hogy joghatósága területéről az olyan szakvizsgázott erdő-

— 4 —

akkor évenként Endrődön, nem 400, hanem 1600 gyermeknek kellene a világra jönnie. — A születési szám 20 év alatt 65 százalékra, a lakosok száma pedig 250-ról 1200-ra emelkedett fel.

Sztankovics plebános nagy buzgalommal fogott hozzá a templom megújításához és az iskolai tanítás rendszeresítéséhez. A tanítók gyorsan változtak. 1733-ban Kovács András, 1736-ban Nida Péter. 1741-ben Kelemen Péter oklatták az endrődi iskolaköteleseket.

Az első jegyző: Zámbocki István halála után a kántortanítói és jegyzői hivatalt külön választották. Zámbocki utóda Nida János volt, aki 60 éves korában 1745-ban halt meg. Az új jegyző: Sterneczky János nem sokáig igazgatta a községet, mert 1746 július 18-án a Körösbe fullt. Utódaul Tezarovics Mihályt választották, akit 1754-ben Vámosy György követett.

A forrásmunkák szerinti az első bíró 1751-ben Mojnár György volt, akinek utódaul 1752-ben Hornok Andrást választották.

1736-ban Fábry Jakab nagyváradi püspöki helynök engedélyt adott az endrődieknek, hogy Mastala János templom-gondnok és valószínűleg egyházi által más hírközségekben is alamizsnát gyűjthessenek a templom javítási költségeire. — Az első évlized utolsó éveiben nagy pestis pusztított az országban, mely nem kímélte Békésmegyét, így Endrődöt sem. A lakosság a közelgő járvány s a pusztító „marhadög és jégverés” ellen fogadalmat tett, hogy Gyümölcsoltóól Karácsonyig a szombaton délutánt megülik. A püspökség úgy hagyta jóvá a fogadalmat, hogy az csak azokat kötelezi, akik tették. A lakosság ennek ellenére több mint 150 éven át megtartotta az ősök buzgóságát hirdető, szép fogadalmat. Úgy látszik, a jó Isten szívesen fogadta az endrődi nép privát fogadalmát, mert míg 1759-ben dúló pestis-járvány Gyulán a lakosság felét, magát a plebánost is elragadta, ugyanakkor Endrődön csak 33-an haltak el a rettenetes-beleegségben.

A fiatal endrődi hírközséget gyors egymásutánban-elsőször

Endrőd története.

Régi irások alapján összeállították az endrődi tanítók.

Az idei jubiláris (200) esztendő aktuálissá teszi azt, hogy falunk eredetével, évszázados történelmével, gazdasági és kulturális fejlődésével megismerkedjünk. — Mindennemű történelmi kufforrás nem áll rendelkezésünkre, de az egykoru családi okmányok, a plebániai levéltár és „historia domus” oiy feltétlenül megbízható adatait lárnak elénk, hogy a teljes igazság és történelmi valószínűség jegyében foghatunk hozzá a község múltjának tárgyilagos ismertetéséhez.

Régi vármegyei iratok, valamint néhai Karácsonyi János, a magyar történetírás büszkesége igazolják, hogy Endrőd — Zsigmond király idejében, tehát a XV. század elején jelentékeny község volt. 1425-ben például 35 nemescsalád lakott Endrődön, akik közül többen Békésvármegye alispánjai, szolgabírái és országgyűlési képviselői voltak.

Természetesen a lakosság ekkor, de későbbben is katolikus volt, mert 1552-ben a trienti zsinatra utazó követ költségeihez 3 (három) forinttal járult a község. A XVI. század vége felé nagy csapás zúdult a falura. A gyulai várban székelt törökserég ugyanis reátört, lakosainak egy részét felkoncolta és rabságba vitte, a többi idegenbe bujdosott el. 1598-ban — a vármegyei forrásmunkák szerinti — a község területe lakatlan volt.

1630 táján több szökői jobbágy-család telepedett le az endrődi Hármaskörös partjain, akik fejlődő kisközséget alapítottak a régi romokon. Az új lakosok a helvét-valláshoz tartoztak, mert a régi megrongált templom helyreállítási költségeire alamizsnáeri folyamodtak a többi református községekhez.

öröket, akik példás és hűséges viselkedés mellett egy szolgálatadónál legalább 25 évet töltöttek el, elismerő oklevélre legkésőbb a fenti említett időpontig hozza javaslatba.

Megjegyzem, hogy a szolgálati idő kiszámításánál tekintetbe kell venni az időközben teljesített katonai szolgálat idejét is.

Előterjesztésénél különös figyelmet fordítson arra, hogy elsősorban az olyan szakvizsgázott erdőőrök hozassanak javaslatba, akik szolgálatadóikkal szemben a múltban lezajlott szomorú állapotok alatt is hűséges és odaadó magatartást tanúsítottak.

Gyula, 1930. január hó 24. B. B. Feilitsch s. k. főispán.

Holland és német tenyésztőkől származó RHODE IZLAND RED fehér amerikai leghorn tenyésztőjások darabonként 50 fillér, naposcsibe 80 fillér. 280—330-as tojóktól származó Kheki Kampbell kacsá (Wilhelmina import-törzsek) tenyésztőjások darabonként 80 fillér, naposkacsá 1.50 P. Állandó csapófészek ellenőrzés. Bérkeltetés.

Nagyobb rendelésnél árengedmény. Dr. FISCHER MÁRTON fajbaromfi telepe MEZÓTUR, Rákóczi út 5.

H I R E K

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtti 9 órakor Istentiszteletet tart Répás Pál lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tanja Csernay Géza plebános. D. u. 5 órakor litánia.

Személyi hír. Dr. Konkoly Tihamér ügyvédi irodáját megnyitotta Gyulán Erdély Sándor ut 29. a. (vasúti állomás közelében).

Színházi jelentés Szalay Pál igazgatása alatt működő, 28 tagú kerületi színhársulat Gyomára érkezik és előadásainak sorozatát, március hó 5-án az Uri Kaszinó nagytermében megkezdte. A bérletek eszközölésével Mátray József titkár van megbízva. Akinek butorozott szobája van kiadó a társulat tagjai részére, címét adja le az Uri Kaszinó vendéglősnél.

Esett a föld ára. A tulgyors parcellázás folytán, főleg pedig amiatti, hogy a parcellázás drága hitelek igénybevételével kénytelen termelni, ugyszólván

az egész országban esett a föld ára. Szegeden a tavaly 2300 pengőért parcellázott földet ma 1600 pengőért sem veszik már meg és még sokkal rosszabb a helyzet Nyiregyházán, ahol 6—800 pengőre esett a föld ára.

Epen jókor, jobb idők pir-kadásakor jelent meg a legújabb magyar ujságkatalogus, amelyet a Rudolf Mosse r.-t. most már hatodszor ad ki, mint mindig izléses és jólkezelhető formában. Előszavában áttekintési nyerünk a Rudolf Mosse konzern nemzetközi elágazásáról és példátlan sokoldalúságáról. Szól a bevezetés a mosi külföldön általánossá vált service-ről és egyáltalán arról, milyen jelentősége van a reklámnak a kulturáliamok életében. A szerkesztőségi rész felől példás áttekintéssel mindent, amit a hirdetőknak az ujságokról és a folyóiratokról tudniuk kell. A katalogus hirdetési részében a lapkiadók mondják el kiadványaikról mindazt, amit tudni érdemes és fontos. Mint az ipari, kereskedelmi és közgazdasági élet segédeszköze kíván ez a katalogus szerepelni és ezen rendeltetésének minden tekintetben meg is felel.

A SZENT LUKÁCSFÜRDŐ R.-T. egyedárusítást

kíván létesíteni a

„KRISTÁLY”

ásványvíz termékének GYOMA NAGYKÖZSÉG esetleg az egész vármegye területére. Igen előnyös üzlet azok részére, akik saját raktár és megfelelő fuvar-eszközzel rendelkeznek.

Reflektánsok kéretnek címüket SZENT LUKÁCSFÜRDŐ R.-T. IGAZGATÓSÁGÁNAK BUDAPEST, III., Zsigmond u. 27. beküldeni.

Üzenet a sakkosoknak. A sakkversenyéről szóló tudósítást valamint a verseny eredményét, a jövő számunkban közöljük, mert a mostaniban már helyszüke miatt nem fér el. Ugyancsak akkor lesz közölve a verseny eredménye is. Itt csak annyit, hogy a további számunkban állandó sakk rovatot közlünk, melyben a környékbeli, beküldött tudósítások közölve lesznek. Összeköltésbe lépünk hasonló egyesületekkel, mely a gyomai játékosokra is csak haszonnal járhat.

— 2 —

Az új település sem volt állandó, mert 1685-ben a Gyulaért vívott harcokban — a hadviselőfelek egyformán pusztították és lakatlanná tették a virágzásnak induló községet. A XVIII. század első éveiben a régi lakosai közül többen visszashálingoztak, hogy feltámasszák poraiból az immár kétszer elpusztított községet, de munkájuk hiábavaló volt, amennyiben a Rákóczi féle szabadságharc idején — az osztrákok támogatására felvonuló rác-csapatok — vad kegyetlenséggel sivataggá tették Békésvármegye ezen részét, természetesen a visszajött lakosok néhány házikóját is.

A mai községet alapító ősök a berényi határhoz tartozó „Nemes-Kerekiből” jöttek Endrőd régi helyére. „Kerekiben ugyanis a Körözs folytonos áradásával sok bajuk volt, azért folyamodának Haruckern János Györgyhez, a vármegye új földesurához, hogy engedélyt nyerjenek a régi Endrőd megszállására.” (Haruckern János György, előbb hadi-élelmezési igazgató, miután az 1722/3-iki országgyűlés őt nonfusította, 1725 május 3-án kelt adománylevéllel magyar nemesi jogon kapta a gyulai uradalmat, s ebben Békés várost, Berény, Gyur és Endrőd pusztáikat. Az 1734-ben kelt második adománylevélben Endrőd már mint község szerepel.) Az ő engedélyével költözött be 1730-ban Endrődre a kerekai katolikus raj lelképásztorokkal: Pocsuk Imrével és tanítójukkal: Zámbock Istvánnal, aki egyúttal az új falu jegyzője is volt.

Az új települők a régi kanyargó Körözs partján talált omladozó öreg templom környékét szállták meg. A Szent Imre-herceg tiszteletére szentelt régi templom a mai templomzug mellett, a hid déli sarkában, tehát az ázott Körözs hullámtérében mintegy 8—9-öl hosszú épület volt. Még 1730-ban a templom mellé építettek paltosból egy-két szobás paplakot.

A lakosok részint magyar, részint tót-ajkuak voltak.

A gyulai jószágkormányzó ebben az időben csatolta Endrődhöz a tölgyi-pusztát és Nyárszeg nagy részét. Sima, Kiskondoros, Csejti beolvasztása valamivel később történt.

— 3 —

A régi templom renovációját nem kezdhették meg mindjárt az ős-telepesek, mert mint írják „nagyon szegények voltak és sem kisegítő Pátrónust nem találtak, sem a papjuk nem indította meg a gyűjtést”. Akkor indult virágzásnak az új község, amikor Pocsuk lelkészt Sztankovics János új plebános váltotta fel. Ez 1732-ben történt, amikor is 89 házaspár, összesen 244 lélek alkotta az endrődi hílközséget.

A XVIII. század harmincas éveiben, tehát a falu megszállásának első évtizedében a mai törzsökös családok elődeiből alig hiányzott egy-kettő. Sztankovics plebános 1733-ban ugyanis megkezdte az anyakönyvek vezetését, amelyek hiteles és pontos adatokat szolgáltatnak. A keresztelték anyakönyvében az első beírt Szalkai Pál, a házastitak anyakönyvében Balog István — juhász Máriával, a halottak anyakönyvében Mészáros Márton. Az első három év bejegyzései között előfordulnak a következő nevek: Balog, Baesa, Bónus, Balázs, Balina, Bálint, Biró, Bindjs, Baksa, Borbás, Búza, Benkő, Benedek, Barna, Babó, Bohácsik, Budai, Bóttó, Czmarkó, Csányi, Cserenyecz, Cserni, Csordás, Dudás, Dávid, Deák, Draho, Dányi, Filep, Fekécs, Fagyas, Farkas, Füleki, Fazekas, Gombos, Gyepes, Gács, Gericz, Gulyás, Gál, Gyuricza, Gyulai, Goda, Hornok, Horvát, Hegedüs, Hanyecz, Iványi, Juhász, Kovács, Király, Katona, Kulik, Mastala, Mészáros, Medvegy, Molnár, Markus, Mokány, Nagy, Nándori, Novák, Német, Pleva, Pohorelec, Pucsó, Rác, Szalkai, Szujó, Szakalos, Sztancsik, Salamon, Smir, Sipos, Szabó, Sztanyik, Timár, Talán, Tót, Tamási, Turcsányi, Tyelár, Uhrin, Urbán, Varga, Valovecz, Valastyán, Vaszkó, Vrana, Vass stb.

A Strenda név 1747-ben, az Óvári 1758-ban, Hunya 1756-ban, Jambrik 1750-ben, Gellai 1759-ben, a Kálmán 1763-ban fordul elő először. Örvendőes tényként állapíthatjuk meg, hogy az első évtizedekben igen élénk volt az érintkezés és összeházasodás, a magyar és tót-ajku családok között. A népesség szaporodása feltűnően kedvező volt. A keresztelték száma 1733-ban 28 volt, a lakosság 11 százaléka. Ha a mai 3 százalékos szaporodás az akkori arányban történe,

Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknél a természetes „**Ferenc József**“ keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a **Ferenc József** viz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A Gyomai Közművelődési Egyesület még csak hat előadást tart. 1930. március hó 19-ig bezárólag, szerdai napokon este 7 órai kezdettel a következő sorrendben: február 19-én Polgári Olvasókör, 26-án Alsórészi Olvasókör, március 5-én Egyetértési Olvasókör, 12-én Kisréti Olvasókör, 14-én Alsórészi Olvasókör és március hó 19-én szezonzáró előadás az Egyetértési Olvasóban. Előadók: Szóke Ferenc ig. tanító, dr. Vincze Endre és dr. sarkadi Nagy Pál orvosok, Ladnai Lajos gazdálkodó, Domokos János tanító és Nónay Ferenc ny. százados. Állandóan közreműködnek még, Szóke Ferenc, Molnár Gyula, Szilágyi Mihály a nagyszerű zeneszámaival, Ladnai Lajos népszerű, humoros meséivel és a Közművelődési Egyesület műkedvelői és szavalói.

REFORMÁTUS,

teljesen független árvaleány férjhezmenne harminchat holdas felszerelt gazdasággal és tizenötezer pengővel. Felvilágosítást nyújt DEÁK DEZSŐ irodája Budapest, Rákóczi-ut tizenkilenc.

PUBLIKACIÓ.

Kató Lajos jegyzőnek Révliaposton levő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Lenmagot ki akar termelni? Igényét február 15-ig jelentse be a Hangyánál.

Zöldhitel akinek kell, jelentse be szintén a Hangyánál.

Arany János utca 593 számú ház szabadkézből azonnal eladó. Értekezni lehet G. Nagy Mihálynál fenti szám alatt.

Szalay Mihály

fajbaromfi tenyésztete
MEZŐBERÉNY.

Minden egyes állaton vérvizsgálat.
Fehér hasmenésmentes állomány.
Csapófészék ellenőrzés.

Fehér Leghorn tenyésztőjás —40 P
Fehér Leghorn napocsibé —80 P
Rhode Island Red tenyésztőjás —50 P
Rhode Island Red napocsibé 1— P
Kizárólag 55 gr.-nál nagyobb tojások kerülnek eladásra. Tenyésztőjásra és napocsibére előjegyzést elfogadok.
A csomagolást önköltségi áron számítom.

Éppen kellő időben megjelent a Rudolf Mosse r.-t.

MAGYARORSZÁG UJSÁGKATALÓGUSA

amelyet ezen hirdetőiroda régi és újonnan jeleltetű ügyfeleinek ingyen és bérmentve megküld a

Rudolf Mosse R.-T.

hirdetőiroda

BUDAPEST,

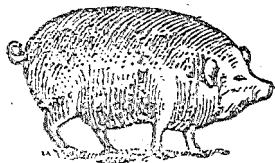
IV. Váci utca 18.

Rudolf Mosse-Ház

Tel. Aut. 835—83. 835—85.

Réti Zoltán

állatbizományos jelentése

ÁRAK:

Prima uradalmi sertés P. 1.66—1.68
Szedett I. rendű sertés P. 1.56—1.62
Közepes sertés P. 1.46—1.52
Könnyű sertés P. 1.36—1.44
Öreg sertés P. 1.48—1.56

a címre berakott sertéseket és szarvasmarhákat a legmagasabb napi áron értékesítem. Kisebb gazdaságoknak ajánlom a sertéseket együttesen berakni.

Küldemények címe:

RÉTI ZOLTÁN

Budapest—Ferencváros.

Levél cím: RÉTI ZOLTÁN

IX., Sertésvásártér.

Telefon: József 366—29 és 343—03.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42—44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefontal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem!

Zene! Tánc!

Budapesti előkelő lapvállalat helyi képviselőt

keres előfizetők gyűjtésére. Garanciaképes urak könnyű munkával nagy keresethez juthatnak. Részletes ajánlatok a garancia megnevezésével „HELYI MEGBIZOTT” jellegre Budapest, 62. Postafiók 282. alá küldendők.

Megkönnyített munka!

Filmszínház.

Február 16-án, vasárnap:

Maros vize folyik csendesen... A vihar árvái.

A régi, boldog Magyarország minden emléke, a **Maros partján gyakorlatozó huszárok nótája, megyebálok ragyogása**, maga a megtetsesült magyar romantika elevenedik meg a

Maros vize folyik csendesen...

című 9 felvonásos magyar tárgyú filmen, amelyet február 16-án, vasárnap mutat be az Apolló filmszínház. A becsület és a szerelem áll szemben egymással a történetben, amelynek szereplői a huszártiszt, a falusi nép, fényes bálok uri közönsége mind-mind az elmúlt régi jó békevilág törlésmetszeti alakjai, akiket az élet eleven levegője lengi körül. Ezeknél már nem duhaj mozdulatokból tevődik össze a magyar műveltség, hanem mélyebből, belülről árad. Lil

Dagovert, a női főszereplő a „Magyar rapszódia” tábornoknéjának különő alakításából ismerjük. Bartók százados szerepében remekül érvényesül **Hans Stuve**, akit legutóbb a „Fehér ördög” Cagliostro-jában csodáitunk meg.

A kiegészítő műsor keretében

A vihar árvái

című 8 felvonásos, rendkívül élénk menetű és eseménydus tartalmu társadalmi dráma kerül előadásra, amely a világháborús idők felfordulásából meríti tárgyát. Főszereplői **Olga Csehova** és **Kénia Desni**. Ezenkívül **Filmhiradó**. Az előadások fél 4, 6 és fél 9 órakor kezdődnek. A belépő díjak személyenként 20 fillérrel drágábbak a rendesnél.

Az előadásokat **Farkasinszky Imre** és zenekara kíséri.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.

A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keletipályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást febr. 20-án fogjuk megejteni és eredményét lapunk febr. 23-iki számában tesszük közzé. ~ Vágja ki az alant „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségünél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az

UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MARTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti mene rend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	13:35	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

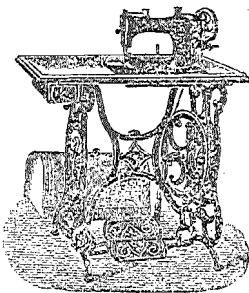
GYOMA - BÉKÉSCSABA

Bcsabáról indul	23:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Bcsabára ér.	7:34	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	3:23

A „gy“ betűvel jelzett gyors-, a főbbi pedig személyvonat.

TELJESEN INGYEN

tanulhatja minden KÖHLER és EXCELLA varrógép vevő és minden varrógép iránt érdeklődő

a VARRÁST és MŰHIMZÉST
a „Köhler“ és „Excella“ varrógépeken
DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész
üzletében jan. 20-án kezdődött ingyenes tanfolyamon.

Ugyanott RÁDIÓ 6 havi, 12 havi és 18 havi
részletfizetésre kapható.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid
Iványi malom

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondoros-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A gyermekért.

A magyar haza elborult egének fényessége csak akkor fog újból felragyogni, ha minden magyar szívét szent buzgalomként fogja áthatni a szebb és boldogabb magyar jövő biztosítása. *A jövő a gyermek, a magyar jövő, a magyar gyermek!* Gyenge, beteges és erkölcsileg romlott gyermekekre nem építhetjük a jövőt. Részeire tépett, megcsontított hazánknak soha nem volt annyira szüksége testben, lélekben egyaránt ép és erős generációra, mint ma. Amilyen nemzedéket nevelünk, olyanná lesz a megkezdett munka folytatása és betetőzése is. Mivel pedig a gyermek a magyar haza alapköve; a gyermek testi- és lelki egészsége is társadalmi érdek.

A Székesfőváros tanácsa már a fentvázolt cél

érdekében hozzáfogott a tervszerű munkálatokhoz s így a főbbek közt létesítette a gyermeknyaraltatási akcióját is, mely hivatva van a pusztuló, csenevészdedő és nyomortól elsatnyult gyermekek arcára a rózsapirt, az egészség színét visszavarázsolni és testükben, lelkükben egyaránt megerősíteni.

Az elmúlt évi 18.000 nyaraló közül mintegy 9000 gyermek nyaralt vidéken. Ha ismerjük a fővárost, tudjuk, hogy a főváros az ő miázmás és poros levegőjével nem biztosíthatja kellőképpen a nyaraló gyermekeknek az egészséges élet virágát, a boldogságot és örömet. Azért szükséges lenne, hogy mind több és több gyermeknek biztosíthatnánk a vidéken az üdülést. Azért a vidék tehető-

sei támogassák a főváros eme, a jövő nemzedék érdekében kifejtendő munkásságát azzal, hogy vagy maguk, vagy főbben összeállva tegyék lehetővé a szegény, testileg leromlott fővárosi gyermekek részére a csoportos nyaraltatást. Áldozatkész támogatásukkal megerősíthetik ezen pusztulásra ítélt gyermekeket testben és lélekben. Az örömteli lélek nem felejtkezik meg soha a neki nyújtott jóról és sohase feledjük azt, amit a legnagyobb isteni Mester mondott: „Aki egyet is magához vesz közülük, az engem fogad szívébe”.

A főváros tanácsa a vidék áldozatkészségét áldozatkészséggel viszonzza. Már az 1929-ik év nyarán több város és község 2005 tanulóját látta vendégül a főváros tanácsa Budapesten, ahol ingyenes ellátásban részesítette a fővárosba üdülés és tanul-

mány céljából feljövő gyermekeket. Az oly község, mely fővárosi gyermekeket nyaralásra elvállal, ugyanolyan számú gyermekcsoportot küldhet a fővárosba, ahol a gyermekek díjtalan ellátásban részesülnek s a főváros nevezetességeit fővárosi tanerők kalauzolása mellett tekintik meg.

Jelentkezők a következő címre küldjék szíves értesítésüket:

Budapest Székesfőváros Tanácsa Gyermeknyaraltatási Akciója. Budapest, IV. ker. Cukor-utca 6 sz.

Egy amerikai ref. lelkész levele vitéz Rábay ny. tábornokhoz.

Kruchió Antal, Ohio állam Alliance városbeli magyar ref. lelkész, a gyomai újságból olvasta, hogy a volt 2. honvéd

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (13)

Az orvos kezdetlől fogva ajánlotta, menjenek el máshová, mert Mezőváros fülledt levegője megöli a babaikat. Igenám, de hova menjenek, hova vitte volna őt és főképpen miből? Utolsó kétségbeesésében levelet írt a családjának, velük éppen Margit miatt szakított, könnyörgött nekik, rimánkodott és levelét így írta alá: a ti szerencséséim Sándorok.

Egy hét múlva, amint hazatért, Margit gunyos arccal nyújtotta feléje egy utalvány rózsaszín szelvényét, 50 pengőt küldtek a szerető rektonok.

Átvettem, — mentegelődzött Margit, — ez is valami, hát ha még kell majd!

Ez már csunya sértés volt Kerekesnek és megint az idegen férfi fényképére és levelére gondolt. Akkor nem olvasta el, visszadugta mind a kettőt a fiókba, azóta, ahányszor a fiókhoz közeledett, az ujjai megrándultak és ösztönszerűen nekifapadtak a szekrény lapjának. Mindig elő akarta venni a levelet, de mindig visszatartotta valami. Ugy érezte, hogy Margit figyel, még álmában is fölébredne, ha a levélhez nyulna. Akárhányszor megtette, hogy óvatosan odasomfordált éjszaka a fiókhoz, már megfogta a gombját, hogy kihúzza, de hirtelen megállt, majdnem fölkiáltott az ijedségtől, mert úgy látta, hogy Margit hosszú

szempillái megrabbertek és kék szeme lesújtó csodálkozással méri őt végig: — hogyan, hát ennyire vetemedtél?

Máskor már kihúzta a fiókot és utána nyult a rejtélyes levélnek, midőn ziháló lélekzést hallott közvetlen maga mellett, még a lehelleget is érezte. Csaknem összerogyott és csak percek múlva jött rá, hogy a saját felindult lihegését hallja... Még egy pillanatig gondolkodott, végül is zsebrevágta a levelet, hanem a kabátját rögtön begombolta és még a kabátját is fölhajtotta, elakarta lakarni a levelet. Percről-percre jobban hitte, hogy most egy végtelen fiókot hordoz a zsebében, odakapott hozzá, elismította a kabátját, a fénykép ele kinyomhatná a kabátot s akkor egyszerre fölfedezi Mar-

git a lopást.

Ettől kezdve nem volt nyugta. Éjszaka nem olvashatta el a levelet, mert hiszen Margit észrevelte volna, a papiros zörgése fölébresztette volna őt. Ha meg kimegy a szobából, ki kell vinnie a lámpát is, hogy c olvassa, ez rögtön gyanussá tenné még a háziak előtt is. Elhatározta, hogy másnap olvassa el a Mezővárosi Takarékos csendes pénztárszobájában. Reggel korábban megy majd el és hogy gyanút ne keltsen, éjszaka titokban előreigazította az órát. Arra ébredt, hogy az öreg mindenek, a Dudásné, éles fejhargon sáplózik: — Az ur meg elaludt! Má meg eláll az óra!

Igen, amint előre igazította a mutatót, az ébresztő óra megállt és ugyan várhatta volna

Csak magyar sört igyunk!

gyalogezred és annak alakulatai emlékéül az utókor számára meg akarják örökíteni.

Hazafias szeretet sugallatából kifolyólag — mint írja „honfiai kötelességből” — 3 (három) amerikai dollárt küldött vitéz Rábay Ferenc ny. áll. tábornoknak, mint az előkészítő bizottság elnökének címére, a következő tartalmu sorok kíséretében: hogy „Hirdesse a felállítandó emlék a hazaszeretettel, az összetartást és testvériséget. Legyen az emlék égő fátyla ott a trianoni határnál, amely bevilágítja és éleszli az elrabolt és elnyomott testvérekben is a szabadulás utáni vágyat. De figyelmeztesse a rabló csordát is arra, hogy a honvéd még egyszer el fog menni, hogy a rablókat kiverje és a testvéreit megszabadítsa.

Bár hazánkban is úgy hirdeté né még a füstöl is a hazaszeretettel, mint itt Amerikában, a legboldogabb és szabadabb országban hirdeti. Nemcsak az iskola, melyben olyan mélyen a tanuló szíveibe tudják plántálni a honszerelmet, hogy az onnan soha ki nem pusztul. Bár odahaza is úgy tudnának nemzeti ünnepeket ülni, mint itt tudnak, bár odahaza se fá-

itéletnapig a csengetést. A rohanástól kiizzadva ért az irodába, Klipsák ur sokat sejtető fölénnyel fogadta a mentegatódzását: — Igen, tudom, így nem lehet egy kötelesség tudó tisztviselőnek élni. Itt valami más megoldást kell keresni.

Benne volt a hangjában, hogy milyen megoldásra gondol. El fogják bocsájtani őt. Már ezen sem tudott meghatódni, az utóbbi időben annyira összezavarodtak a dolgai, hogy most elmosolyodott. Klipsák ur még ott volt a szobában és figyelte őt: — Ez nem tréfa, bizony, egyáltalán nem mulatságos dolog. És a kívülről hallatszókocsizörgésre sértődött erélyességgel vonult ki a Mezővárosi Takarékszövetkezet ajtajába.

A vezérigazgató érkezett

nyolozná el a vallással a hazafias ünnepeket, amint hogy itt ügyelnek arra, hogy minden honpolgárt részesévé tegyék a hazafias ünnepeknek. Itt nincs protestáns, katolikus vagy zsidó, hanem van amerikai”.

Milyen szép az, mikor egy országban nem a születés, nem a rang, nem a vallás, hanem a tudás és becsület tesz különbséget polgár és polgár között. Adja a mindenható Isten azt, hogy rövid időn belül elérje a magyar nép azt, hogy az egységes nagy Magyarországon élje életét, dicsérje Istenét és áldozzon a honszeretlem vérrel megszentelt oltárán. Széjjel-szóri vándor magyaroknak is az az óhajuk, hogy az ezeréves édesanyánk szárnyai alatt éljük le életünket, szárnyai alatt egyesüljön a 14 millió magyar.

Vitéz Rábay Ferenc ny. áll. tábornok ugyancsak meglepő hangu levélben válaszolt és köszönte meg a nemes célt támogató küldeményt.

Álarcos bál a gyomai Egyetértés Kaszinóban.

F. hó 9-én este, jól sikerült álarcosbált rendezett az Egyetértés vezető-

lényegös kerekü eszáján, hogy szokása szerint valamelyik bricsparinerének soronkívüli kölcsönt utaltasson ki.

Kerzkes már régen tudta, sőt mindenkinél jobban tudta, hogy ez bizony egyáltalán nem mulatságos dolog, már mint az ő dolga. Nem is azért nevetett, a nevetése csak annak a kétségbeesett kártyásnak a nevetése volt, aki már tudta, hogy nem nyerhet, de mosolyogva veszi, mert a veszteség igazolja azt a meggyőződését, hogy vesztet fog. Ilyenkor önmaga ellen játszik a kártyás és meg van az az elégtétele, hogy a veszteség igazolja és nem a siker. Valóban most már csak az hiányzott, hogy elbocsássák őt a bankból és ime Klipsák ur ezt is megígérte.

(Folyt. köv.)

sége. A szezon egyik legsikerültebb bálja volt, amelyen úgy a jelmezese, mint a többi vendégek olyan szép számmal jelentek meg, hogy a terem zsufolásig megették.

Az öreg Kőlcsei Mihály elnök ur alig győzte üdvözölni a megjelent vendégeket. Volt dolga Szendrei Balázs pénztárosnak is bőven. Akántisz bátyánk nem győzte ellenőrizni a sok betolakodott pótya utasokat. De legtöbb dolga Kiss Dánielnek volt, aki a jelmezeket írta és számmal látta el. Volt bőven, összesen 56 jelmez jelent meg, tarka-barka össze-visszaságban. Sok szép jelmez volt, melyen díjat nyertek: I. díj. Konya Rózsika Pierett. II. díj. Eke Eszti Virágáros lány, aki különösen szép volt jelmezével. III. díj. Izsó Bözsi oláh fáta. IV. díj. Kiss Teruska páva. Ez is szép jelmez volt. Gácsi Elek I. díj. Török szultán. Férfi díj. A díjat nem nyert jelmezeseket is mind fel kellene sorolni, de helyszűke miatt nem lehet. Szép volt még: Csebe Ilonka vadrózsa, F. Nagy Eszti Mátás diák, Tandi Eszti Ibolya, különösen tetsző: Varga Bözsike újság jelmezében. Érdekesek voltak: a gomba, a tűzoltó tiszta, a két ördög, a két halál. Amelyből Juhász István igen ötletesen oldotta meg a dolgot, mert a nála levő nyéire erősített kis dobbal, állandóan „megváltást” szedett, amelyet mindig a pénztárhoz hordott, mégha cigaretta papír meg gomb volt benne is. Mindamellett a belépődíjat egy párszor összehordta. Érdekes volt Tóth Antal varju jelmeze, kár, hogy a szárnya nem mozgott. Továbbá a „hirdetési oszlop” Biró Istvánnal, csak ez roppant kényelmetlen. Igazán nagyon sok szép jelmez volt, amit már nem győzők felsorolni és a fő, hogy mindenki jól mulatott reggel fél 6-ig!

Itt álljunk meg egy szóra, új sportnak elég volna ez, de mint fentebb említettem III. díjat „oláh fáta” nyerte. Mit szól ehhez Bratianu Constantinescu si Titulescu és még a többi sok-sok „cu”? Itt, Magyarország közepén, tiszta magyarok között, egy oláh jelmezzel díjat lehet nyerni! Hol van az a bizonyos oláh gyűlölet?

Én tíz év alatt sok helyen és sok bálban megfordultam Romániában és Erdélyben, de sehol soha nem akadtam arra, hogy egy román lány jelmezt vett volna fel csak úgy, tréfából, egy pillanatra is. Akin magyar jelmez volt, biztos lehetett hozzá közeledni, mert biztosan magyar lány volt, sohasem oláh, vagy valami más nemzetiségű. Tehát ki gyűlöl itt igazán? Gyávák, igazán gyávák az oláhok, mert még csak fel sem kéri egy oláh legény a magyarjelmezű lányt, nehogy egy pár szót magyarul keljen szólni, mert akkor vége „máre Romániának”! Ellenben azt várják, hogy tíz esztendői megszállás után már mindenki tudjon románul.

Ha a mi őseink is így gondolkoztak volna bárcsak ötszáz év előtt is, ma nem volna ott se egy oláh, se egy

szerb, sem egy cseh sehol. A magyaroknak mindig az volt a baja, hogy a nemzetiséget dédelgette és a maga fajtáját vágta örökösen, azért van most Trianon!

Tavaszi növényvédelem.

Az enyhe tél keltőzött éberséget tesz szükségessé a gyümölcsfák gondozásánál, mert föltétlenül számolnunk kell nagyobb mérvű hernyó-veszedelemmel és mert az évek óta nem látott petefészkek tömege van a gyümölcsfákon.

A községben levő gyümölcsfák, kellő gondozással, bőven ellátnák lakosságunkat téli gyümölcseivel s mégis minden hevívásáron kas-láda- és kocsiszámra árusítják a fűzfa és más igen silány almát. Ami biz községben.

Im itt hozzuk a tavaszi és nyári védekezés módját, valamint sorrendjét és ha csak husz-harmincán akadnak a községben, kik azt végrehajtják, nemcsak maguknak tesznek jó szolgálatot, de példájukkal az egész lakosságnak.

1. Virágzás ideje alatt Pulvarzollal porozva.

2. Közvetlen virágzás után, de 8 napon belül permetezés (100 liter vízben 1 kg. Tutokil, ehhez külön feloldott 3/4 kg. szalonnás mész-oldattal.)

Esetleg 2. helyett:

3. Közvetlen virágzás után, de 8 napon belül permetezés (100 liter vízben 1/2 kg. rézgalic, 1/2 kg. szalonnás mész plus 1/4 kg. Sulfarol és 20 deka Arzola kevert oldatával.)

4. 10 nap mulva az első permetezés után újból permetezés (100 liter vízben 1 és 1/2 kg. Tutokil és ehhez külön feloldott 8/4 kg. szalonnás mész oldatával.)

Esetleg 4. helyett:

5. 10 nap mulva az első után már újból permetezés (100 liter vízben 1 kg. rézgalic, 1 kg. szalonnás mész, plus 1/2 kg. Sulfarol, plus 20 deka Arzola kevert oldatával.)

6. Az utolsó permetezéstől

számított 10 nap múlva a 3-ik pont szerint permetezés (100 liter vízben 1/2 kg. Tutokil és ehhez külön feloldott 3/4 kg. szalonnás mész oldatával).

Esetleg 6 helyett:

7. Az utolsó permetezéstől számított 10 nap múlva a 3-ik pont szerint permetezés (100 liter vízben 1 kg. rézgalic, 1 kg. szalonnás mész, plus 1/2 kg. Sulfarol plus 20 deka Arzola kevert oldatával).

8. Ha az időjárás megkívánja a 3-ik pont szerinti permetezés (100 liter vízben 1 fél kg. Tutokil és ehhez külön feloldott 3/4 kg. szalonnás mészoldatával.)

Esetleg 8 helyett:

9. Ha az időjárás megkívánja, a 3-ik pont szerinti permetezés (100 liter vízben 1 kg. rézgalic, 1 kg. szalonnás mész plus 1/2 kg. Sulfarol, plus 20 deka Arzola kevert oldatával.)

10. Későn érlelő gyümölcsfákat még augusztus elején is meg kell permetezni, ugyan- csak a 3-ik pont szerint egyszer, ha nagyon száraz a nyár, esetleg kétszer (100 liter vízben 1 fél kg. Tutokil és ehhez külön feloldott 3/4 kg. szalonnás mészoldatával.)

Esetleg 10 helyett:

11. Későn érlelő gyümölcsfákat még augusztus elején is meg kell permetezni, ugyan- csak a 3-ik pont szerint egy-

szer, ha nagyon száraz a nyár, esetleg kétszer (100 liter vízben 1 kg. rézgalic, 1 kg. szalonnás mész, plus 1/2 kg. Sulfarol plus 20 deka Arzola kevert oldatával).

Kik netán elmulasztották az őszi Endázást, siessenek az első fagymentes napos időben pótolni, mert ez csak rügyfakadás előtt végezhető.

Kner Izidor.

Felhívás!

Tekintettel arra, hogy a gazdaközönség kiváltképen pedig a kisgazdák ki vannak szolgáltatva hitel- igények kielégítése alkalmából a lelkiismeretlen s a kölcsönöket hihetetlenül megdrágító pénzügynökök kamatuzsorájának, másrészt mivel éppen az érde- mes jegyzői kar az, amely a gazdákkal állandó érint-kezésbe lévén, mintegy hi- vatva van a gazdaközön- séget ezirányban felvilágo- sítani — tisztelettel arra kérjük Mélt. Alispán urat, méltóztassék a vm. jegy- zői karának figyelmét fel-

Igen Asszonyom,
a legkényesebb darabja
is megtartja ujzeni-
ségét, ha mindig Lux-
ban mossa.

De ügyeljen:
Csak egy Lux van,
a kék dobozban.
Amint nyitva
ámulnak -
az nem Lux!

LUX

Goldberger-Bornberg
Lux-ot ajánl
Parizette és összes új
kreációi mosáshoz!

— 8 —

végzésétől és csak a tanítást bízták rá. A helység új kán- torául Waszkó Györgyöt választották. Az 1761-ben elhunyt Labcsánszky György utódául Negyelák Györgyöt, a bihar- margittai plebánost nevezte ki a megyéspüspök. Rövid há- rom évi működés után elhalt és „eltették a többiek mellé a templomban“. Utána Lányi Mihály mezőpeterdi lelkész nyerte el a plebániát.

1763-ban meghalt a jegyző is. Ugy látszik a György név igen kedvelt volt ezen időben a régi endrődiek előtt, mert az új jegyzőnek is az volt a kereszneve, még pedig Schlamafinger György. — A birói tisztelet viselték: 1758-ban Hornok András, 1761-ben Katona István, 1763-ban Timár Mihály, 1764-ben ismét Katona István, 1767-ben Hornok András, 1768-ban Varju György, 1769-ben harmadizben Ka- tona István.

Áldozatos lelkületéért a több jólelkű alapítványi tevők között különösen érdemesnek tartjuk megemlíteni Kiszely Katalint, aki 1764-ben az endrődi templomra 20, gyász- szentmisékre 35 és a „szegények ebédjére“ 35 forintot ado- mányozott.

1766-ban a 23 éves Kovalcsik Györgyöt választották „ludimagisterré.“ Jövedelme: 18 rfrt készpénz, lecticále köből, deputátum 23 ft., 80 köből gabona, 5 köblös buza, 3 köb- lős árpa föld, összesen 116 rfrt.

1766-ban Lányi plebános jelentette a hiveknek, hogy a nagyon szűk templom nagyobbitására már összegyűjtött 250 köből meszet és 100.000 téglát. Az uraság is ígéretet tett a hozzá folyamodó endrődieknek, hogy saját költségén temp- lomot építtet számunkra, ha eltávoznak a Körös partjáról és a délre fekvő Paphalom mellett építik meg az új falut. Meg- ígérte egyszersmint azt is, hogy kis „Décs“-ei nekik adja ha- tárul. Mivel azonban a lakosság nem volt hajlandó az ősi helyet elhagyni, Haruckern annyira megharagudott, hogy a templom építéshez egy fillér segélyt sem adott. Az endrő- diek azonban erős nekilendüléssel fogtak hozzá a templom renovációjához és kibővítéséhez. A hiányzó költségek fede- zetül minden lakóra 10 garas adót vetettek ki és a Káp-

— 5 —

1742-ben, majd 1746-ban meglátogatta gróf Csáky Miklós püspök és először 155 férfi, 122 nőnek, másodszor 76 férfi és 85 nőnek szolgáltatta ki a hérmálás szentségét. Második alkalommal áldotta meg a 6 mázsás Szent Imre harangot, amelyet Mokány Ferenc birtokos hagyatékából vásároltak.

A birói tisztséget 1744-ben Bacsa János, 1745-ben Szer- ző Pál, 1746-ban Hornok Ferenc, 1747-ben ismét Bacsa Já- nos, 1748-ban Szabó András, 1749-ben Kapus György vi- selték. Az 1748-iki himlőjárvány többeket elragadott a hivek soraiból, így a gyűjtő Mastala János egyházfit is, kinek utóda Hlalki Ferenc volt.

1753-ban február 8-án 46 éves korában halt el a köz- ség és egyház nagy restaurátora: Sztankovics János plebá- nos. Temetésén Békésvármegye összes élő papja jelen vol- tak. A régi templom alá temették el. Méltó és igazságos do- log, hogy a mai és későbbi nemzedék a hála és kegyelet ér- zését táplálja e kiváló lelkipásztor emléke iránt, akinek rend- kívül szorgalma, előrelátó bölcsessége az új település meg- erősödését és állandóságát eredményezte.

Utóda a felvidéki tót anyanyelvű Labcsánszky György lett.

E magyarul szorgalmasan tanuló új plebánost a hi- vek, különösen a tót ajkuak nagy örömmel fogadták. A kö- vetkező évben: 1754 augusztus 24-én nagy esemény történt Endrődön. Gróf Forgács Pál püspök megbízásából „can- nica visitációt“ tartott községünkben Alapi János kanonok, középszolnoki főesperes. Ez a közigazgatási hatóságok- kal együttesen tartott egyházi vizsgálat kiterjedt a hírköz- ség egész ügykörére s hiteles felvilágosítást nyújt az akkori álla- potokról.

Kivonatolva ismerteljük alábbiakban a felvidéi jegyző- könyvet: A kegyuraság 1751-ben — még Sztankovics ple- bánossága alatt szilárd anyagból kezdte felépíteni az új (nem a mostani!) templomot. Az építkezés befejezése csak 1753-ban ment végbe részint a templom fövedelméből, ré- szint a hivek adományából. A kegyuraság a Körösöi távo- labb akarta építtetni az új templomot, de a lakosság erősen

hivni arra, hogy különösen a kisgazda társadalom részére megbecsülhetetlen felvilágosító munkát végezheime a tekintetben, ha alkalmas módon átvinné a gazdatársadalom köztudatába, azt, hogy a hitel-igénylésekkel forduljanak közvetlenül a hitelszövetkezetekhez és pénzügyi intézetekhez. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara.

Sakk.

A sakk versenyről uíra írunk, még pedig már végre a sokat váratott és kértetett — eredményt. — Az egész ügy azért huzódott így el, mert a gyomai játékosok nem oly fair, temperamentumos játékosok mint van az több városban ma már. Nem is csoda, hisz itt még csak most kezd megindulni a sakkélet, úgy mint a kis gyermek: örülünk, ha egyik széktől el tud menni a másikig. — Nehéz ott ver-

senyt tartani, ahol mindenki nyerni akar! És még nehezebb ott, ahol azt kelendő tudás előkészítése nélkül, beképzelt jójátékosok, egypár elvesztett parti után, a kedvüket is elvesztik a további játéktól; s ezek, érvüket hangoztatva, sohasé az önmaguk hibájára térnek rá, hanem mindig egy harmadik személyt okolnak veszteségükért. És indokaikat úgy választják meg, hogy az bontásra inkább alkalmas, mint építésre.

Igy aztán küzdünk. De visszük előre zászlónkat, mert azt már nem engedhetjük, hogy egypár ilyen kedvét szegett játékos miatt, a zászlónk a sárba érjen.

Jelszónk: küzdve, előre! Majd egypár év múlva, ha itt komolyabb sakkélet fejlődik, egész másként fogunk gondolkodni e felől az emberek.

Hisz ma még a társadalmi és egyéni helyzet is sokszor akadály a verseny

résztevőinek. Holott ez semmiféle sportnál, — ha már egyszer versenyről van szó — nincs meg. Nem is szabad meglenni, versenynél csak egy van: játékos! — A többi mellékes. Itt a versenyt dinstigválni nem lehet. Barátságos partit azzal játszok, akivel akarok, de versenypartit mindenkivel kell.

Sok játékost visszafart a versenytől még a verségtől való félelem is. Minden partiból presztizs kérdést csinálnak. Ez is egy baj. Hisz a legjobb játékos is, egy szerencsétlen lépéssel bukhat egy partit.

Tehát előbb ezeket a fonák gondolkodásokat kell kinevelni az emberekből és helyette a tudás elismerését és szeretetét palántálni be; aztán önként jön a reális verseny — és az igazi élvezetes játék. Nyerni csak úgy lehet, ha tudásunkat fejlesztjük. És fegyelmezett játékot csak a versenyekben

és versenyek rendezésével érhetünk el. Mert ott egy veszteség gyakran nagyobb tanulási ösztönt vált ki, mint más partik közül száz sem. Ezért az a pár pengő benevezési díj valahol mégis csak megtérül. Mert ilyen formán fejlesztett tudásunkkal később oda érünk, hogy egy-egy értékesebb díj elnyerésével sok benevezési díj megtérül. Ugy nyerni, hogy azért semmi áldozatot ne hozunk, még a vásáribódékban sem lehet. És az sem lehet, hogy az eredménytel mindenki meg legyen elégedve, legkevésbé most, a kezdetben.

A most rendezett verseny is elég huzódozó menderben folyt le, látszik, hogy az embereket az anyagi érdekekkel járó kártya és egyéb szerencse játékok még jobban érdeklik. Mert igaz, itt pénzt nem igen nyerhet senki, de viszont nem is veszthet. A sakk a sportok egyik legszebbike,

— 6 —

ragaszkodott ahhoz, hogy a régi helyen, a folyótól alig 8 lépésnyire épüljön. Természetesen ennek az lett a következménye, hogy áradások alkalmával állandó rongálásnak volt kitéve az épület. A Szent Imre herceg liszteletére szentelt templom hajója mennyezetes, a szentélye bolthajtásos, a tetőzete zsindelezett volt. A szilárd oszlopokon és bolthajtáson nyugvó kóruson már orgona is díszeskedett. A templom belseje nagyon szegényes volt. A festett fából készült egy oltáron kívül néhány pad, ócska baldachin (mennyezet), hat lobogó két Mária szobor, s a szentély falán egy fakereless Mária-kép alkotja a felszerelést. Még öröklámpa sem volt. A szentségtartó és áldoztató kehely aranyozott rézből készült. A templom jövedelme — perselyezésből és harangozásból igen csekély, évenként alig 20 rénusforint volt. — Ugyanakkor rendezték a plebános jövedelmét is, amely legnagyobb részét természetbeni szolgáltatásokban nyilvánult úgy az uraság, mint a hívek részéről.

Plebános kérésére az uraság elrendelte, hogy a templom közelében levő, tűzveszélyes rozstart házak és dűledező iskola eltávolíttassanak. Tervbe vették az új iskola építéssel egyidejűleg a két szobából álló paticsból készült, rogyófében levő paplak ujjáépítését is.

Ugyanebben az évben nagy személyzeti változások is történtek a falu vezetőségében. Új kántor és tanítóvá választották egy személyben Veréb Mihályt, aki még 1755-ban jött Endrődre. A már említett új jegyző: Vámosy Györgyön kívül új bírása is lett a községnek Mikó Gergely személyében. — A paplak és iskola építése 1755-ben, az új jegyzői lakás 1758-ban történt. Részint a plebániái, részint a községközi iratok élénken élénk társaság az akkor élő ösök vallásos érzületét, hitükhöz való mély ragaszkodását és áldozatokban megnyilvánuló templom szeretetét. (Ennek bizonyosságául kivonatolom Hegedüs Albert és öreg Timár Mátyás 1758-ban keltezett végrendeletét: Hegedüsé: 1. Tiszt. Plebánosunknak egy harmat fő ösöt szentmise szolgálatokra lelkemért. 2. Váradai és Radnai Tiszt. Pátereknek két-két rénusforintokat szentmise szolgálatokra. 3. Aradi Tiszt. Pátereknek Ety-Ety-

— 7 —

forintot ugyan sz. misékre. 4. Boldogságos Szűz képünk két forintot. 5. Endrődi templomunkra két forintot.

6. Iános és Mihály ütseimnek hagyom két szilaj öszömnek a fiait mikor elrugiák őket anyát."

Timár végrendeletétől vettük ki a következőket: „1. Testálok az templomra fl. 30. 15. Két arany ör. Timár Jánosnál és kőfinó az szálláson. Abbul taxát, porciót fizessenek ki és többi megmaradandó legyen a Bold. Szűz Anyánk képre. Ismét az másik két finó is abban számoltassék."

Nemcsak ezek az okirati részletek, de az is bizonyítja az ós lakosság istenfélő, becsületes életét, hogy községi előjáróság 3 máriásforintra büntette azt, aki „adta-teremtette" szót kimerte mondani. Valószínű tehát, hogy a durvább káromkodás egyáltalán nem volt szokásban a régiek között.

A XVIII. század második fele erőteljes fejlődést mutat a falu gazdasági és kulturális életében. 1751-ben Harucken Ferenc „Pusztá Kondorost" az endrődieknek adta használatra. Ezen idő óta bírák azt megszakítás nélkül a falusiak. Tölgy nevű falu utolsó lakosa Olasz Mihály 1751-ben Turra költözvén, ez a határrész (Fazekas) is Endrődbe oltat bele. — 1759-iki feljegyzés szerint „egyik száraz malom fundamentumból való fabrikálására helybeli molnár fogad 27 rfrt, 6 itce pálinka és közönséges tartásért." A másik száraz malom náddal verték fel. — A község ez időben bérbe vette az urasági földek nagyrészét, s a lakosságtól nem igényelt Körösöntúli részeket albérletbe adta birka teletetésre a délyi oláhoknak darabonként 3 krajcár bérért. Duda János bíró 1759-ben 2260 drb. birkaért 113 rénusforintot fizetett be a község pénztárába. Csejtel kisujszállási „uraimék" árendálták márciustól mindszentlig 300 forintért, a simai-csárdát pedig Hanyecz György bérelte ki a mellette levő zugg 150 forintért: szent Györgyől szent Györgyig. Az akkor különálló, de lakatlanná vált „Sima" község ettől fogva Endrődhez tartozik. — 1759-ben nagy himlőjárvány pusztított a községben. 91 ujszülöttel szemben 81 volt a halottak száma.

1760-ban Veréb Mihályt felmentették a kántori teendő

a kártya pedig a játékok legnagyobb kalózja. Nem egy uton járnak.

Egyébként a most lezajlott verseny eredménye a következő: Beneveztek a benevezési iv szerint: Kovács Mihály, Biró János, Szilágyi Antal, Laczkó István, Török Kálmán, Weil Sándor, Tóth Ernő, Simon Róbert, Perei László, Teket Sándor, Domokos László, Szerető Elemér, Gecsei Béla, Köhler Mihály, Klein Sándor, Matlak Márton, Szabó Károly. Melyek közül egy páran nem játszottak. A játékosok közül első helyre jutott: Simon Róbert 10 és fél, 2. Kovács Mihály 9 és fél, 3. Laczkó István 8 és fél, 4. Török Kálmán 7 és fél, 5. Matlak M. 7, 6. Perei László 6 ponttal.

Minden benevezett játékos egy oklevelet kapott, mely speciális sakk oklevél. A meséje ez: Középen a tudás almáján fekszik a sakk, mely egy erőteljes ágból öt ágra szakad, megy az öt világrész felé. Majd megkerüli a világrészt, egyszárba egyesülve leveles ággal törtet felfelé, mikor elér a zenitre, kap egy kis virágot is, innen elkanyarodva egyenes irányba, kisebb-nagyobb levelektől körülvéve, megy a baráti körök felé. Az egész magyar motivumu levelekből van össze rakva. Nagyon ötletes. Egy játékosunk terve és rajza. Mely szerint bátran mondhatjuk, hogy az a hadsereg, melynek ilyen katonái vannak, nem veszhet csatát.

A múlt verseny résztvevőit ezúton kérjük, hogy 23-án, vasárnap délután 4 órára a Hoiler Szállóban fontos ügyben jelenjenek meg.

Csakmagyarsört igyunk!

Az utóbbi időben éppen nem helyesítható nézeteltérés támadt sörraktársaink és vendéglőseink között. A vendéglősök a sörraktárosok kartellje miatt, a sörraktárosok meg azért neheztelnek, mivel a vendéglősök külföldi gyárak termékeit: osztrák és cseh sört árusítanak akkor, amikor a magyar sör minőség tekintetében egyenesen felülmúlja az idegen sörtermékeket s így árra nézve inkább olcsóbbnak, mint drágábbnak mondható. Ez a nézeteltérés Békésvármegye területén valóságos harccá fejlődött ki, amivel kapcsolatosan a nagyközönség sörfogyasztó részének figyelmeztetni kell a vendéglősöket, hogy bármint is alakuljon az ő sörháborújuk, ne kísérletezzenek a külföldi sörök behozatalával, mert az nem kevésbé megvetendő és hazafiatlan eljárás volna, mint a kartellek minden téren tapasztalható önkénye.

A magyar vendéglős társadalom nem vállalkozhatik arra a hazafiatlan szerepre, hogy hírvány osztrák, sőt éppen cseh sörökért olyan államoknak közvetítsen magyar pénzt, amelyek szervezeten és következetesen zárkoznak el a legfontosabb s nekik szinte nélkülözhetetlen magyar termékek elől.

Ha van bennünk magyar öntudat és hazafias érzés, ami pedig szinte kétségbevonhatatlan, kölcsönösen kötelességünk, legyünk akár vendéglősök, akár fogyasztók bojkotálni a külföldi sört, mert mai megcsonkított súlyos állapotunkban önmagunkkal, hazánkkal szemben vétkezünk, amikor pénzünkkel cseh ellenségeinket gazdagítjuk.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

H I R E K

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtt 9 órakor Istentiszteletet tart Tiba András segéd-lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Eljegyzés. A gyomai fiatal-ság szimpatikus tagja: Kovács Gergely ipariskolai igazgató eljegyezte Vezsenyéről Németh Rózsikát. Gratulálunk.

Kormányzó urunk 10 éves kormányzói évfordulója közeledtével a békésbánati református egyházmegye esperese: Harsányi Pál ünnepi körlevelet adott ki az egyházmegye összes egyházaihoz, amelyben aziránt rendelkezett, hogy az évforduló napján március hó 1-én szombaton délelőtt 10 órakor hálaadó könyörgő Istentisztelet tartassék, melyre a polgári és katonai hatóságok meghívandók. E körlevél értelmében Gyomán is a nevezett időpontban ünnepélyes Istentiszteletet tart Répás Pál ref. lelkész, melyre a gyülekezet tagjait ezúton is meghívjuk.

Barabás Béla csárdás-tánc az aradi magyar bálban. Aradról megható báli hirdás érkezett. A derék aradiak az idén is megrendezték a magyar báljukat. Hatalmas sikerű bál volt ez, még a tavalyinál is többen vettek részt benne. A bálnak felejthetetlen kedves jelenete volt, midőn bálványöntő Barabás Béla, a 72 éves öreg magyar politikus is a táncba lépett. Az első csárdást, ugyanis a mi daliás, derűs, bizakodó lelkű Barabás Bélánk nyitotta meg Purgly Lászlónéval, az aradi magyar társadalom kiváló nagyszónokjával.

Leány-cserkészek. A gyomai újság múlt heti számában a leánycserkészlet szervezéséről volt szó. Ezzel kapcsolatban közlöm, hogy a leányok a nekik jobban megfelelő Ifj. Vöröskereszt csoportban nyernek kiképzést és fejtenek ki áldásos tevékenységet. Paál igazgató.

Felhívás. A képviselőtestület határozatából kifolyólag felkértek mindazok, akiknek a miniszterium által mázsánként 19 pengőért adandó buzára fejtelen szükségük van, de az árát csak f. év október 1-re tudják megfizetni, két tanúval vagyis kezessel jelentkezzenek összeírás végezté azonnal a főjegyzői irodában.

Célszerű ha

Aspirin

mindig kéznél van.

Tabletta alakjában kényelmesen magánál hordhatja és ezenfelül az előírt adagolás állandóan rendelkezésére áll.

Figyeljen a **BAYER**-keresztre és az eredeti csomagolásra, a zöld szalaggal.

Cserkész hír. Az utóbbi időben mind gyakrabban előforduló cserkészruhával való viszárszélések elkerülése végett szükségesnek tartja a Botond cserkészcsapat parancsnoksága köztudomásúvá tenni a M. kir. Honvédelmi Miniszter 19954—23/1921. és a M. kir. Belügyminiszter 72590—1922. sz. rendeletét, amely szerint a cserkész formaruha és jelvények (rangjelzések) jogosulatlan viselése büntetendő kitérés. A M. kir. Belügyminiszterium 99620/1922. VIII. sz. rendelete szerint: a rendőri hatóságok kötelesek a cserkész formaruha viselését ellenőrizni és a táborozási igazolványokat megkövetelni. A további félreértések és szabálytalanságok elkerülése végett ezúton teszi közhírré a Botond cserkészcsapat parancsnoksága, hogy cserkésznek csak az tekintendő, akin együttesen rajta van a csapatszámával ellátott cserkészkalap, cserkészing, nyakendő és szabályszerű igazolvánnyal van ellátva.

Adományok nyugtázása. A Botond cserkészcsapat 1950. február 8-i ünnepélyén műsorfelváltás címén befolyt külön adományokért ezúton mond hálás köszönetet a csapat parancsnoksága: Piko Béla 10 P. Pétermann József, vitéz Havár Gyula dr., Paál Sámuel, Madaras Gyula, Kner Izidor, Kerekes Károly, Junker Artur, Dukesz Jenő 5—5 P. Ezenkívül még sok 3 és 2 pengős adomány folyt be, de mert az adakozók neveit a pénztárosoknak nem sikerült feljegyezni, így minden adakozónak általánosságban mond köszönetet a parancsnokság. Továbbá ezúton köszöni meg a csapatparancsnokság Wagner József, Wagner Márton és Kerekes Károly uraknak a színpad első részének díjmentes kölcsönzését, a Gy.S.C. vezetőségének a színpad kölcsönzését, Weiszberger István és Spitz Jakab uraknak a terem díjmentes átengedését.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett gyermekünknek

BERTÓTHY HAJNALKÁNAK

halála alkalmából részvétüket fejezték ki és mély fájdalomunkban részt venni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

Áldott állapotban lévő nők és ifjú anyák a természetes **Ferenc József** keserűvíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyítás főképviselelője a **Ferenc József** vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A **Ferenc József** vizet kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A volt 2. honvéd gyalogezred és alakulatai emlékének megörökítése. Felkérem, a volt gyulai m. kir. honvéd gyalogezred, valamint a 2. népfelkelő és 305 gyalogezredbeli azon bajtársakat, kik a fenti alakulatokat megörökítendő emléktábla felállításához adományait még nem küldték meg, — hogy a szándékolt összegét akár a küldött 3.567 számú befizetőlapon a Békésmegyei Takarékpénztári Egyesület, Gyula, — akár alulírott címére posta utalványon megküldeni sziveskedjenek, hogy az előrelátható f. évi március hó 19-ére tervezett teleplezés minden akadály nélkül foganatosítható legyen. Az ünnepély sorrendje minden bajtársnak külön is megküldetik és a sajtó is fel fog kérni, hogy azt közzé tenni sziveskedjék. Gyula, 1950 február hó. Vitéz Rábay Ferenc ny. áll. tábornok, az előkészítő bizottság elnöke.

Valóságos megváltás a küzdő, szenvedő emberiségnek **BICSÉRDY BÉLA** természettudós világszenzációs hatalmas munkája (1070 old.)

AZ ÉLET KÖNYVE

— A GONDOLATOK HATALMA — ismerteti az új és legeiterjedtebb természettörvényeket és több száz életből vett gyakorlati példán át világosítja meg azokat. Egyszeri elolvasása is az eddig elképzelhetetlen legruináltabb állapotból az egészség visszaszerzésére képesít. Jó egészségével megjön az ereje, munkakedve és ez valóban biztosítja a jólétét. Olvassa el! Boldogság, megelégedés, jókedv, egészség költözik házába! Ingyenes ismeretért még ma írjon szerzőnek: **ORSOVA (Románia)** vagy **KOJNOK Á. H. M. Vásárhely.**

A Vasúti útmutató legújabb tavaszi nemzetközi és a magyarországi kiadása megjelent. A nemzetközi kiadás a hazai menetrendeken kívül olasz, német, osztrák, cseh, jugoszláv, svájci, belga, holland, lengyel és román menetrendeket és díjszabásokat tartalmaz, valamint tartalmazza a spanyol, portugál, török és görög közvetlen vonatok menetrendjeit. A Vasúti Utmutató vásárlói díjtalanul kapják az Országos Autobusz Szövetség által szerkesztett hivatalos autobuszmenetrendeket, valamint a 144 oldalas külföldi közvetlen

gyorsvonatok menetrendjeit és a menetárakat is feltüntető könyvecskét. A célszerű külföldi szállodai tájékoztatót is magában foglaló nemzetközi kiadás ára 3.50 P., a hazai kis kiadásé pedig 1.60 P. Mindent kapható.

Az adót havi részletekben is lehet fizetni. Tudvalevőleg az adóhivatalok a régi negyedévenkénti adófizetés helyett havi részletfizetést is elfogadnak. Ebben az esetben késedelmi kamatot nem számíthatnak fel.

Tudja Ön már, hogy az ismert Aspirin-tabletták 1895-ben behatolók kísérletek és tudományos kutatások után kerültek forgalomba és immár kbl. 35 év óta az emberiséget a „meghülések” elleni védekezésnél támogatják. Hüvelések minden tüneteinek, influenza, spanyol-járvány, reuma, csusz, ischiásnál, ma már az egész világon Aspirin-tablettákat az eredeti csomagolásban a „Bayerkereszttel” szedik.

Járási Főszolgabíró ur a tavaszi fővizsgálatot a következőképpen tűzte ki. Folyó év március hó 1-én délelőtt 8 órától 12 óráig a Batári Antal tanyájánál a Körösön ny. — március 3-án délelőtt 8 órától 12 óráig Szabó Jánosné tanyájánál a hasitáson, — március 4-én délelőtt 8 órától 12 ig és délután fél 2-től 3-ig a község-házánál lesz megtartva. Felhívatalnak a földtulajdonosok, hogy lovaikat — a szaposz csikók kivételével — mindenki szigorú büntetés terhe mellett vezesse elő.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra, mely Budapesten március hó 20-tól 25-ig lesz, a féláru vasúti jegy váltására feljogosító igazolványok a Bácsy Bankban kaphatók.

A GYOMAIK
kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN

a
Központi Szálloda

VII., Baross-tér 23.
(Keleti pályaudvarral szemben.)

Teljesen újonnan berendezett kényelmes családi ház. Központi fűtés, hideg-meleg víz. Mérsékelt polgári árak. Egyesületi és csoportos utazásoknál rendkívül olcsó teljes ellátás.

E lapra hivatkozóknak 20 százalékos engedmény.

Testvérvállalat:
OSTENDE KÁVÉHÁZ

Tulajdonos:
Grosz Odön.

Holland és német tenyésztőktől származó **RHODE ISLAND RED** fehér amerikai **leghorn tenyésztőtojások** darabonként 50 fill., naposcsibe 80 fillér. 280—330-as tojóktól származó **Khaki Kampbell kacsa** (Wilhelmina import-törzsek) tenyésztőtojás darabonként 80 fillér, naposkacsa 1.50 P. Állandó csapófészek ellenőrzés. Bérkeltetés.

Nagyobb rendelésnél árengedmény.
Dr. FISCHER MÁRTON
tájbaromfi telepe
MEZÓTUR, Rákóczi ut 5.

Filmszínház

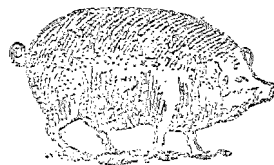
Február 23-án, vasárnap:
Három szenvedély.

Az Amerikai United Artists filmgyár művészi produkcióinak sorából került ki az **Apollo filmszínház február 23-i műsora**

Három szenvedély című 8 felvonásos dráma, melyet Rex Ingram rendezett, zseniálisan. A társadalom minden rétegének jutott szerep ebben a filmdarabban: Oxford diákjai, gyárak robotoló ezrei, a pénz irigylet birtokosai és a világvárosok kloakáinak szennyje, esetjei vonulnak végig rajta. A történet homlokterében egy gazdag gyáros fia és egy hercegnő áll, személyesítőjük **Petrovics Szvetiszláv és Alice Terry**, akiket riánk, de annál nagyobb örömmel látunk együttműködésben a mozivásznán. A kitűnő feliratok **Bródy István** tollát dicsérik. **Burleszk** és filmhíradó egészíti ki a műsort. Előadások: 4, 6 és 8 órakor.

Réti Zoltán

állatbizományos jelentése

ÁRAK:

Prima uradalmi sertés	P. 1.66—1.68
Szedett I. rendű sertés	P. 1.56—1.62
Közepes sertés	P. 1.46—1.52
Könnyű sertés	P. 1.36—1.44
Öreg sertés	P. 1.48—1.56

a címemre berakott sertéseket és szarvasmarhákat

a legmagasabb napi áron értékesítem.

Kisebb gazdaságoknak ajánlom a sertéseket együttesen berakni.

Küldemények címe:

RÉTI ZOLTÁN

Budapest—Ferencváros.

Levél cím: **RÉTI ZOLTÁN**

IX., Sertésvásártér.
Telefon: József 366—29 és 343—03.

Pályázati hirdetmény!

A gyomai ipartestület vezetősége a saját hatáskörében levő menhely részére szolgáló állásra pályázatot hirdet.

Pályázatok 1950. március 17-ig bezárólag az ipartestületnél adandók be, ahol a pályázati feltételek is megtekinthetők.

Az Elnökség.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A gyulai államépítészeti hivatal az alábbi utépítésekkel kapcsolatos összes munkálatoknak vállalati úton való biztosítása céljából külön-külön versenyárgyalási hirdet: 1. A Békéscsaba—mezőmegyeri vicinális közút részben Békéscsaba megyei város, részben pedig Mezőmegyer község határába eső 1520-1020 km. közötti, kereken 3500 km. hosszú szakaszának 4 m. széles kőalapos hengerelt kavicspályára gyanánt való kiépítésével kapcsolatos összes munkálatokra (földmunka műtárgyépítés, kőanyagok és homok beszerzése, szállítása, kőpálya és utteli tartozékok előállítás stb.)

2. A gerla—békés—körösladányi tghi közút 7381—8100 km. közötti békési gróf Teleky-utcai átkelési szakaszán tervezett 5033 m² vékonyított bazalt kiskő, vagy keramit utburkolat létesítésével kapcsolatos összes munkálatokra.

Ajánlatok a fenti 1 és 2. alatti munkálatokra külön-külön teendők meg, tehát, mindkét utépítésre való pályázás esetén két külön ajánlat külön-külön borítékban elhelyezve adandó be március 5-ének (szerda) délelőtti 10 órájáig Békésvármegye alispáni hivatalánál.

Ugyancsak versenyárgyalást hirdet a gyulai államépítészeti hivatal a gyula—doboz—vésztő—szeghalmi törvényhatósági közút tarhos—vésztői szakaszának a Gyepeséri és Határéri belvíz levezető csatornákkal való keresztezésénél, vagyis az ut Gyulától számított 21.900 km. illetőleg 23.600 km. szelvényeinél most meglevő régi fahidak helyett és azoknak helyein mederkorrekcióval kapcsolatban tervezett 2 darab 5—5 méter nyílású vasbetonhid építésével kapcsolatos összes munkálatoknak vállalati úton való biztosítására is. Ajánlatok március hó 5-nek (szerda) délelőtti 10 órájáig Békésvármegye alispáni hivatalnál nyújtandók be.

PUBLIKÁCIÓ.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Lenmagot ki akar termelni? Igényet február 15-ig jelentse be a Hangyánál.

Zöldhíttel akinek kell, jelentse be szintén a Hangyánál.

Réti Jánosnál régi vásárszéken (Csillagosban) 1385 szám alatt burgundi van eladó.

Kétezer pozsonyi patkó Amerikában. Newyorkból írják. Egy pozsonyi pékmester forradalmat jelentő találmányt konstruált. Kétezer pozsonyi patkót visz át az Egyesült Államokba egy olyan készülékben, amely hetekig frissen tartja a tészta. A világhírű pozsonyi patkó és feltalálója Amerikában újra híressé teszi a pozsonyi patkót.

A gyomai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.
199/1930. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Perei János végrehajthatónak idb. Vizsnay István végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 240 P tökékövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő, Gyoma községben fekvő, s a gyomai 587 sz. betétben A + 3 sorsz. 6637 hrszám alatt foglalt szántónak B. 1. és 8 alatti id. Vizsnay István nevében álló illetőségére 400 P kikiáltási árban.

Ugyanezen betétben A + 5 sorsz. 927 hrszám alatt foglalt lakház és udvarnak B. 1. és 8 alatti id. Vizsnay István nevében álló illetőségére 1500 P kikiáltási árban.

A gyomai 4202 sz. betétben A I. 1. 2. sorsz. 6549, 6550 hrszám alatt foglalt s id. Vizsnay nevében álló rétre 400 P kikiáltási árban.

A gyomai 5063 sz. betétben A + 3 sorsz. 6432 hrszám alatt foglalt s id. Vizsnay István nevében álló szántóra 500 P kikiáltási árban.

Ugyanezen betétben A + 3 sorsz. 6638 hrszám alatt foglalt s id. Vizsnay István nevében álló szántóra 500 kikiáltási árban.

Az árverést 1930 évi április hó 5 napján délelőtt 9 órakor telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében Gyomán fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltásiár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók köte-

lesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói lététbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t. c. 147., 150., 170. §§.; 1908: LX. t. c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1930. évi január hó 16 napján.

Záhonyi s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:

ILYÉS
irodasegédültsi.

A gyomai járás főszolgabírájától. 327/1930.

HIRETMÉNY.

A gyulai gépjárműkerület területén elterjedt az a téves hír, hogy f. évi január 1-től a gépjárművek és gépjárművezetők vizsgálata, illetve vizsgáztatása nem tartozik a gyulai rendőrkapitányság, mint gépjárműkerületi hatóság hatáskörébe.

Ezen téves hír megszüntetése érdekében közölném, hogy a 250.000—1929. B. M. sz. rendelet értelmében is, Békés, Arad, Torontál és Csanád vármegyék területén lakók, vagy tartózkodók gépjárműveinek vizsgálatára, valamint a gépjárművezetők vizsgáztatására kizárólag a gyulai rendőrkapitányság illetékes.

Gyoma, 1930. január 28.

Dr. PÁLKA PÁL
főszolgabíró.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALHOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefonnal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem!

Zene! Tánc!

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminiszter ur 1930. január 13 án, 120.246—1930. B. M. sz. rendeletében a járdák seprési (takarítási) idejének megállapítása ügyében a következőleg rendelkezett:

„Azokban a városokban (községekben), ahol a házak kapunyitásának időpontját jogszabály (helyhatósági szabályrendelet stb.) állapítja meg, ott az ingatlanok előtt levő járdarészi kapunyitás előtt egy órával, egyéb helyeken pedig reggel hat óráig kell a 250.000—1929. B. M. sz. rendelet 54. §-a 5. bekezdésében foglaltaknak megfelelően lesepenni, illetve a járda letakarítását elvégezni.

Aki ezt a rendőrségi rendelkezési megszegi, vagy kijátsza — amennyiben cselekménye súlyosabb büntetendő rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és őt 200 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel kell büntetni.”

Gyomán nem lévén helyhatósági jogszabály, a kapunyitás szabályozására, a járdák lesepését, illetve letakarítását naponként reggel hat óra előtt kell elvégezni, fennmaradván továbbra is az érdekelteknek a 250000/1929. B. M. sz. rendelet 54. §-a 5. pontjában előírt alábbi kötelessége:

„Az ingatlanulajdonosok, azok megbízottai, vagy a bérlet kötelesek az ingatlanuk előtt levő gyalogjárórész állandó tisztántartásáról és a síkos járdarész behintéséről gondoskodni. Seprés előtt a gyalogjárórészt vizsgárral kell meglocsolni.”

Szalay Mihály

fajbaromfi tenyésztete
MEZŐBERÉNY.

Minden egyes állaton vérvizsgálat.
Fehér hasmenésmentes állomány.
Csapófészek ellenőrzés.

Fehér Leghorn tenyésztőjás —40 P
Fehér Leghorn naposcsibe —80 P
Rhode Island Red tenyésztőjás —50 P
Rhode Island Red naposcsibe 1— P
Kizárólag 55 gr.-nál nagyobb tojások kerülnek eladásra. Tenyésztőjásra és naposcsibére előjegyzést elfogadok.
A csomagolást önköltségi áron számítom.

Eppen kellő időben
megjelent a Rudolf Mosse r.-t.

MAGYARORSZÁG UJSÁGKATALÓGUSA

amelyet ezen hirdetőiroda régi és újonnan jelentkező ügyfeleinek ingyen és bérmentve megküld a

Rudolf Mosse R.-T.

hirdetőiroda

BUDAPEST.

IV., Váci utca 18.

Rudolf Mosse-Ház

Tel. Aut. 885—85. 885—85.

Budapesti előkelő lapvállalat helyi képviselőt

keres előfizetők gyűjtésére. Garanciaképes urak könnyű munkával nagy keresethez juthatnak. Részletes ajánlatok a garancia megnevezésével „HELYI MEGBIZOTT” jellegre Budapest, 62. Postafiók 282. alá küldendők.

Megkönnyített munka!

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda” kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra” mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolási márc. 20-án fogjuk megejteni és eredményét lapunk márc. 25-iki számában tesszük közzé. — Vágja ki az alant „Utalvány-szelvényt” és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZINHÁZ,
KAMARA SZINHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menereend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestől indul	6:25	9:45 gy.	15:35	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

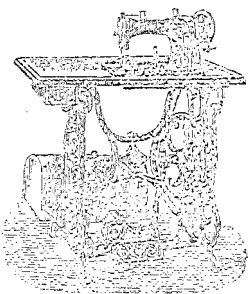
GYOMA - BÉKÉSCSABA

Bcsabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Bcsabára ér.	7:34	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:23

A „gy” betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

TELJESEN INGYEN

tanulhatja minden KÖHLER és EXCELLA varrógép vevő és minden varrógép iránt érdeklődő

a VARRÁST és MŰHIMZÉST
a „Köhler” és „Excella” varrógépeken
DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész
üzletében jan. 20-án kezdődött ingyenes tanfolyamon.

Ugyanott RÁDIÓ 6 havi, 12 havi és 18 havi
részletfizetésre kapható.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Hortny Miklós-ut és
ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kút
Hangya főúti
Vágóhid
Iványi malom

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.
Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrrel megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Vitéz Nagybányai Horthy Miklós Őfőméltósága tiz éves országlása.

Osztatlanul és egységesen, mint jóillatu lelki áldozat, száll ma az egek Urához millió és millió magyar sziv hálatelt imádása, midőn tiz éves évfordulóját ünnepelejük annak a napnak, mely annyi vérzivatar, fékevesztett felfordulás és raboló megszállás után a magyar feltámadás hajnalhasadásának reménységét ragyogtatta fel reánk akkor, midőn nemcsak a nemzetgyűlés elhívása, de minden jó magyar sziv szeretete mellett átvette Magyarország kormányzását Vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur. Őfőméltósága!

Eszünkbe jutnak e napon a négy esztendő nagy világegésnek elfeledhetet-

len borzalmi, — a felfordulásoknak, megaláztatásoknak, megszakgattatásoknak, nehéz borulatai, — drága ezred éves magyar hazánkat végleges elpusztulással fenyegető szörnyüségű viharok, — és eszünkbe jut, hogy a magyarok Ura Istene könyörült meg rajtunk, midőn az erős akarat, a kemény idegzet, a tiszta szeretet, a fenkölt gondolkodás és a magyar feltámadásért lánggal égő léleknek olyan meg nem mérhető gazdagságát adta a tizenkettedik órában magyar nemzetünknek, mint amilyen a Kormányzó Ur Őfőméltósága, ki e hosszú és nehéz tiz év alatt a megbecsültetésnek fényével ragyogtatta be a

magyar nevet az egész művelt világ előtt, inthon békét és nyugalmat teremtven s kinek hisszük, hogy örök, isteni predestinált-sága az, hogy elrabolt, de nekünk örök magyar ezred éves határainkat visszacsatolhassa úgy, hogy amit Isten egybeszerkesztett, azt emberi fékevesztett gyűlölködő bűn és rablás el ne szakajthassa soha!

Nincsen ma különbség és közbenvetetés közöttünk sem gazdagság, sem szegénység, sem első, sem utolsó, sem semmiféle válasfelekezet között, ma összedobban minden magyar lélek a buzgó imádságban, az egész könnyeket hullajtó és annyi martíromság tövis koronáját viselő magyar nemzet a történelmi pillanat magasztosságában mint egy ember imádkozik azért, hogy magunkénak mond-

hassuk az Ő drága, nagy életét és életének értékét mig együtt borulhatunk le Vele a Kárpátok bércein való szent határainknál és tehetünk hitet eként:

*A nagy világon e kívül
Nincsen számunkra hely!
Áldjon, vagy verjen sors keze
Itt élünk, haltnunk kell!*

Mezőgazdasági téli tanfolyam.

A Földmívelési Miniszter Ur gazda társadalmunk tovább képzésére tekintélyes áldozatokkal az ország különböző vidékein téli gazdasági tanfolyamot szervezett az elmúlt hónapokban és Gyoma községe oly szerencsés volt, hogy egy ilyen tanfolyam éppen községünkben volt Lehoczky Károly gazdasági felügyelő ur nagyon lelkes és fáradhatatlanul buzgó vezetése mellett, ki minden idejét és szolgálatát készséggel adta oda e szép és nemes ügynek. Gondos szervezésében amellé, hogy maga foglalkozott igen sokat a beiratkozott ifjúsággal érté-

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (14)

Sokáig nem foglalkoztatta ez az új veszedelem, visszatért megint a levélhez. De azzal sem volt sikere, mert akárhányszor elakarta olvasni, mindig belépett valaki, vagy őt hívták ki. Ma hetivásár volt Mezővároson és ilyenkor nagyon sokan jártak a bankban. Két óra után, amikor hazafelé tartott, a Sáros uca a megszokott képet nyújtotta. Hetivásár utáni rendtelenség a gyalogláron, amely néhol ki van kövezve, néhol nincs, aszerint, hogy ki a ház gazdája. A sáros gödrös kocsiuton szekerek álldogáltak, bebugyolált fejű asszonyok fonott kosarak-

kal a karjukon vásároltak a boltokban ruhát és egyéb olyan cikket, amit csak a városban lehet kapni. A Bufelejtőhöz címzett korcsma előtt a helybeli „Függetlenség” szerkesztője álldogált, bizonyára valami színes vásári cikkhez gyűjtött megfigyeléseket. A kocsisok egyszerre csak megfogták a lovakat a szájuknál, mert a Fischerék autója közeledett vad bugással. A Fischerék a mezővárosi Rotschildok voltak, mindent megvásároltak és mindent eladtak és bár Mezővároson afféle rongyász és gseftelő zsidóknak számítottak, Hollandia, Németország és Anglia nem egy városában igen tekintélyes kereskedők viszont csak úgy tudták, hogy Mezőváros a világon van, mert Fischerékkel levelezésben állottak

Kerekes ismerte a Fischerék

folyószámláját, hogy állandóan ötszámjegyű számokat írnak a tartozik és követel rovatokba róluk s egy kis irigységgel nézett az autóra. Par nap óta szívesen lett volna Fischer ő is, Margit betegsége sokba került s bár ő nem költött semmit, mégsem tudott kievickélni az adósságokból. Elgondolkozva indult tovább, átlépett két rudat, melyen hordókat gurítottak a pincébe. Ez Kakuk Szilveszter vendéglője, afféle kis korcsma: a cégtáblájáról lekopott régen a kövér gazda, aki valaha az éheseket és szomjasokat kék manilljával, valószínűleg ragyogó csizmájával és a kezében tartott boros pohárral idecsalogatta, mamár csak a csizmája, a gatyájának egyrésze és a pohár töredéke látszik és esodálatosan fönmaradt az arcáról baloldali logó bajuszának fele.

Mi lenne, ha egyszer bemennék én is? — ötlött Kerekes eszébe a gondolat: — itt legalább nyugodtan elolvassam a levelet! — Ugy látszik már a délelőti folyamán elhatározta, hogy idejön, mert szinte emlékezett rá, ide akart jönni. bár nem fejezte ki világosan önmaga előtt sem.

Fölment a három téglalépcsőn, megnyomta a korhadt, hézagosan egymásba kapaszkodó ajtószárnyak kilincsét és belépett az ivóba. Kakuk Szilveszter régi ismerősként üdvözölte, hátravetette kövér fejét és meglegedetten köszönt: — egy kis itókat, Kerekes ur? Mi legyen az?

Kerekes ijedten nézett a kék kötényes, zöld szemű emberre. Honnan ismeri ez őt, mikor soha az életében nem járt itt! Már jónéhány éve van Mezővároson, de mindössze egy-

Csak magyar sört igyunk!

kes munkaerők állottak segítségére, mely három hónapos munka eredményét mutatta fel a záróvizsgálat, mely a község háza nagytermében az elmúlt hét csütörtökjének délutánján lefolyt. E vizsgálaton megjelent a Miniszter ur képviselőjében Meisner Ernő Önértékes gazdasági főfelügyelő az Alispán ur képviselőjében pedig dr. Uhrin László t. főszolgabíró ur, a vármegyei gazdasági egyesület képviselőjében Solyomi Lipót gazdasági egyesületi titkár ur, továbbá Márky Jenő és Reichardt Béla gazdasági felügyelő, Pálka Pál főszolgabíró, Pétermann József főjegyző és Harsányi Pál esperes urak. A vizsgálatot rendkívül nagy szakértelemmel és tudással Csabai Kálmán ur szarvasi közép-fokú gazdasági intézet igazgatója vezette. A tanfolyamnak 21 hallgatója volt, kik közül 16 jelent meg e vizsgán és mindenik érthetően szép felelettel gyönyörködtette a vizsgáló bizottságot, valamint a tekintélyes számú hallgatókat. Jelen volt a vizsgálaton polgári iskolai tanár és tanítói karunk s csak az volt a baj, hogy maga az érdekelt gazdaközösségünk volt érthetetlenül

szer volt vendégióban, akkor se itt, hanem a Kuriában, ahol Klipcsák ur huszonöt éves szövegátalát ünnepelték.

Az ivóban két környékbeli ember ült, az egyik napszámos féle, aszalt képű, vérese szemű szegény ember, akit a másik, a fekete ruhái kövér állandóan tegezett, mire az állhatatosan magázta továbbra is a gazdát. Szürkés színű bort ittak. Kerekes gondolkozott, mit kérjen, leült az ablak mellé, egy magánosan álló asztalhoz, a kocsmáros szolgálatkészen fordult feléje a pulnál, de a világról sem hagyta volna ott a helyét és az előbb lefolytatott társalgás befejező mondatát úgy mellékesen odamondta a két embernek: Hát persze, hogy a Dandin nem segít az Isten se, az ilyen embert legjobb hagyni!

Aztán az új vendégei kérdezte meg, hogy három decit

igen csekély számmal képviselve. A vizsgálat befejezése után szép és lelkesítő beszédek hangzottak el a kiküldöttek részéről, majd pedig mindenik növendék kapott egy darab kettős arany buzakalász jelvényt és egy értékes könyvet, valamint a tanfolyam sikeres bevezetéséről bizonyítványt, míg mint igen szorgalmas látogatója e tanfolyamnak Erdős Mihály jutalmul kapott a Békésmegyei Gazdasági Egyesület ajándékként egy értékes répvágó gépet. Reméljük, hogyha sikerül kieszaközölni, hogy ily tanfolyam jövőre is létesíthessék községünkben, sokkal nagyobb számú jelentkező fog azon részt venni, valamint gazdaközösségünk százai fognak érdeklődni az ifjuság szép előmenetelén.

Emberkereskedés Gyomán.

Megdöböntő eseményről szerezünk tudomást a napokban. Egy magáról elfeledkezett anya eladta fejletlen kis 12 éves leánygyermekét „örök tulajdon

parancsol-e tisztán, vagy a sömellel dönt. Kerekes nem tudott dönteni, zavarba hozta ez az egyszerű kérdés és végül is azt mondta: igen, amit aztán a kocsmáros arra magyarázott, hogy bort akar. Megkérdezie tehát, új-e, vagy a tavalyiból, Kerekes újra rámondta, hogy igen.

A kocsmáros erre a fejébe nyomta a taplósipkáját, szuszogva fölemelt a pul mellől egy kristályos üveget és kicammogott, behallatszott a csendben a kortyogatás, amint a bor az üvegbe csurgott a a föléseken keresztül és nem sokára odaállította a viaszos vásszalonnal letakart asztalra a magas poharat a borral.

— Igaz, hogy az idej nagyon jó, hanem azért ez se rossz ám, majd megtetszik látni!

(Folyt. köv.)

joggal“ 105 pengőért. Az apa, ki gazdasági cseléd 2 nap mulva fűvé tette érte a községet, mert az anya semmi felvilágosítást nem tudott adni a gyermek hollétéről, míg aztán a véletlen közrejátszotti és éber csendőrségünk 2 nap és 2 éjjel elmúltával előkerítette a zárt ajtó mellett tartott kis leányt, ki hűségesen elmondott mindent, ami vele történt és a vásár lefolyását is. Mint értesülünk úgy a magáról megfeledkezett anya mint a vevő a gyulai ügyészégi fogdában várják kihallgatásukat

— kik mindaketten megbánták már „az adásvételi ügyletét“.

Ez az eset élénken igazolja, hogy mire képes egy műveletlen, iskolázatlan, vallástalan és erkölcsstelen Istentől elrugaskodott némbor. Az ilyenek nem segít az a pár havi közművelődési estély — amire el se megy — hanem segítene a vallásosság, az általános műveltség és a lelkébe csepegtetett Isten félelem és az emberi szereit!

Istenem, de kevesen vannak, akik ezt csepegtetik.

Magyarország a nemzetközi kereskedelmi kamarában.

A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara Magyar Nemzetközi Bizottság megalakulása óta mindig legfontosabb feladatának tartotta azt, hogy a Nemzetközi Kamarában, amely a Népszövetség gazdasági tanácsadó szerve, a mezőgazdasági államok kivételi törekvéseinek hangot adjon és a kamara vámpolitikai természetű állásfoglalását is ebben az irányban befolyásolja. Ennek az igyekezetnek eredménye a többek közt, hogy a kamara állást foglalt a mezőgazdasági termények bevitelére ellen fogatosított azon adminisztratív rendszabályokkal szemben, amelyek tulajdonképpen protekcionizmust jelentenek. Így pl. a különböző

állat és növény egészségügyi rendszabályok. A Magyar Nemzeti Bizottság arra törekedett, hogy szempontjai képviselőjére állandó szervezet létesítsen a kamara szervezeteiben. Fölhasználta tehát a kamara mostani újjászervezését és a kamara kereskedelempolitikai bizottságában, melynek élén Pirelli áll, Magyarország, mint a mezőgazdasági államok álláspontját képviselő állam foglal helyet.

Dr. Gyulay Tibor, a bizottság titkára, a hét folyamán Párisban tárgyalta a kamara vezetésével és ezeknek a megbeszéléseknek eredménye volt, hogy a kereskedelempolitikai bizottság Lengyelország és Magyarország képviselőjével egészítette ki magát,

mint az agrárállamok képviselőivel. Dr. Gratz Gusztáv v. b. f. n. a magyar bizottság képviselőjét a kamara felkérte, hogy vállalja el a mezőgazdasági szempontokat érintő kérdések előadói tisztét. Dr. Gratz Gusztáv már részt is vett ebben a minőségben a folyó hó 15-én tartott Nemzetközi Kamarai Bizottsági ülésen.

Polgári iskolánk farsangi estje.

Február 15-én tartott polgári iskolánk egy kedélyes farsangi előadást, melyet az erkölcsi siker hatása alatt és közkívánatra február 22-én megismételni volt kénytelen.

Az előadás, annak hangulatos menete páratlan volt a maga nemében. Az egyes számok, dialóg, monológ, tánc és énekszámok elsőrendűek voltak. A kis szereplők minden tudásukat dícsőre méltóan belevitték szerepökbe s egyik a másikán igyekezett tulmenni. Hangos derűtséget kellett a történelemből pótvizsgára bocsájtott tanuló — bár a tanár szerepét játszó tag tulságos hangosan beleélte magát a szerepébe.

Bájosak voltak az összes maszkák is a pletyka és kávésnénik, a kis ördögök, a cigány, stb. stb. akiket külön-külön megdicsérni és a tapasztalt sokoldalúságot egyénekenként felsorolni lehetetlenség. Talpra esett volt a kis pékinas, aki mindjárt friss kifivel is kedveskedett, ami ugyan kevésnek bizonyult az éhes közönségnek. A házigazda szerepében nagyon kedves volt az egész tanári kar. Összeállítani és elrendezni ilyet azonban, ilyen fényben csak egy gyöngéd női kéz képes, akik szeretettel és nagy türelemmel a semmiből is ilyen tündér kertet képes elővarázsolni. A rendezés és botanításból az orosz-

lánrészt Pétermann Józsefné tanárnő vállalta: ki fényesen beigazolta, hogy nemcsak első rendűfizikatanárnő, hanem agilis és elsőrendű szervező erő és fáradhatatlan rendező. A fiu szerepekkel Földassy István h. igazgató tette derűssé és felejthetlenné az estet. Reméljük, hogy még sokszor fogunk gyönyörködni a polg. iskola növendékeinek bájos játékában. Itt említjük még meg, hogy a diszterannak „előléptetett” szoba kiegészítésére bizonyult a vendégek befogadására.

SZINHÁZ.

Március 4-ikén kedden este tartja meg bemutató előadását az Úri Kaszinó nagytermében Szalay Pál igazgató vezetése alatt községünkbe érkezett színtársulat. Előadásra kerül Móricz Zsigmond: „Nem élhettek muzsikaszó nélkül” című énekes színműve.

Szíves örömmel köszöntjük a sokat ígérő színtársulatot abban a reményben, hogy kiváló előadásaival községünk közönségét oda fogja vonzani a nézőtérre. Szerdán színpadra kerül: „Szökik az asszony”; csütörtökön: „Cigányprimás”.

A GYOMAIK
kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN

a
Központi Szálloda

VII., Baross-tér 23.
(Keleti pályaudvarral szemben.)

Teljesen ujonnan berendezett kényelmes családi ház. Központi fűtés, hideg-meleg víz. Mérsékelt polgári árak. Egyesületi és csoportos utazásoknál rendkívül olcsó teljes ellátás.

E lapra hivatkoznak 20 százalékos engedményt.

Testvérvállalat:
OSTENDE KÁVÉHÁZ

Tulajdonos:
Grosz Odón.

*Ég nap lád,
ma vendégség, holnap színház,
ki gyűzi nehéved? Nem baj.
Jegző a Lux. De vigyázzon!
Csak egy Lux van — a kék
dobozban. Amit nyitva ámul-
nak az nem Lux.*

LUX

Goldberger-Bombardier és
Lux-ot ajánl
Parizette és összes új
kreációi mosáshoz!

Gondok beiktatás a gyomai református egyháznál.

Megható ünnepség keretében iktatta be szerdán délelőtt Harsányi Pál esperes, elnök-lelkész a református egyház ujonnan elválasztott gondnokát: Batári Antalt. Az esküszóvainak elhangzása után Esperesünk lelkes-beszédet tartott, amelyben kifejtette a kuratori tisztség megtisztelő voltát s egyben buzdította az új gondnokot a reá váró feladatok buzgó teljesítésére. Ugyanekkor tette le esküjét Kruchió László presbiter is, aki mint pótfag hivatott be Batári Antal lemondásával megüresedett presbiteri tisztségre.

Baromfitenyésztők nagygyűlése Békéscsabán.

Ötszáz ezer drb fajcsirkét oszt ki az Országos Szövetkezet.

Mindenki előtt ismeretes az okszerű baromfitenyésztés nagy hatalmas arányu fellendülése az utóbbi években. Országszerte modern,

nagy telepek alakulnak, támogatja ezt a célt az állam is s most legutóbb megalakult a Magyar Országos Baromfi Fajnevelő és Export Szövetkezet is, mely legelső vidéki központját Békéscsabán fogja felállítani.

A Szövetkezet célja egyrészt az, hogy mintegy ötszáz ezer fajcsibe szétosztásával megteremtse azt a tyúkállományt, mely nagy tömegben egyöntetű, prima minőségű, exportképes tojástartermelhet; másik célja pedig a termelt egyöntetű áru márkázása és exportálása, minek következtében a termelőnek a helyi árnál magasabb ellenértéket fizethet ki.

A fajcsirkéken kívül keltetőgépek és műanyagok is kerülnek kiosztásra. Mindezekért az igénylő tojásban fizet 1 és 2 év múlva. Részletes felvilágosítást ad Bohus M. András baromfitenyésztő és Ványa Vilmos tanító Békéscsaba, legjobb azonban megjelenni a békéscsabai központ alakulógyűlésén, ahol dr. Vass János ny. miniszter, a Szövetkezet ügyvezetője ismer-

Zord idő!

hóval, jéggel és ezt követően olvadásal különös elővigyázatosságra int. Hűdeg és átmedvesedett lábak következtében nátha, hurut és komoly **meghülés** fokozott mértékben léphet fel. Egészségének ezen alattomos ellenségei ellen nincs jobb és hatásosabb fegyver, mint az **Aspirin-Tabletták**. Utasítson vissza pótszereket és követeljen mindig eredeti csomagolást, a **Bayer-kereszttel**. (BAYER)

tefi az eddigi elért és a várható eredményeket.

A gyűlés helye: Békéscsaba, Kisgazdák Székháza; ideje: vasárnap, március 2-án, d. u. 3 óra.

Mivel pedig a tojásfő megtermelésre tanfolyam-szerénél fogva éppen a mi vidékünk a legalkalmasabb, kívánatos volna, hogy az érdeklődő közönség a gyűlésen minél nagyobb számban jelenjen meg, hogy kívánságainkat, igényeinket, anyagi érdekeinket ott impozánsan tudjuk kifejezni és érvényesíteni.

HIREK

Házasság. Az elmúlt hét csütörtökén tartotta esküvőjét Kocsis Gyula ivánfenéki ármentesítő társulat fiatal tisztviselője Horváth Annuska urleánnyal. Az esketési szertartást otthon a háznál Harsányi Pál esperes végezte, aki gyönyörű beszéd kíséretében áldotta meg a fiatal párt. Násznagyok voltak: Záhonyi Aladár járásbírói elnök és Bácsy Elek társulati igazgató-főmérnök. Boldogságot kívánunk a fiatal új párnak!

A föld lakossága közel kétmilliárd. A Népszövetség megállapítása szerint a földön 1995 millió ember él, Statisztika kimutatása szerint ez a szám már közeli években túl fogja haladni a kétmilliárdot. A népszövetségi statisztika szerint a földön 750 millió fehérember él, míg a sárgák száma meghaladja az egymilliárdot. Ilyen formán minden fehér emberre négy sárga esik, amiből könnyen kiszámítható, hogy igen rövid időn belül milyen fölénybe fog kerülni a sárga faj a fehér faj fölött.

A vér felfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi **Ferenc József** viz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért megnyugtálja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. A **Ferenc József** viz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Gyomán az országos vásár 7., 8. és 9-én lesz.

Anglia háborús költsége per centként 30 ezer pengő. Hétfőn este Henderson külügyminiszter az angol ipari kiállítás megnyitására a költségvetés katonai kiadásainak óriási összegéről beszélt, mondván, hogy az angol kincstár a nap minden percében egy ezer font sterlinget (körülbelül 28 ezer pengő) költ az elmúlt háború likvidálására és a jövő háború előkészítésére.

Miss Magyarország hazaérkezése Budapestre. Meghaló ünnepséggel fogadták Budapestben a Párisból hazaérkező Miss Magyarországot Papsz Mária. Rengeteg virág, cigánymuzsika és rengeteg ember várta a pályaudvaron. A színházi Élet új száma sok fényképpel számol be Miss Magyarország megérkezéséről és fogadtatásáról. Inca Vilma és népszerű hetilapjának új száma szenzációs cikkben számol be Bánky Vilma és Rod la Rocque válásáról és közli a heti három nagy premierenek a Király Színház, Magyar Színház és Belvárosi Színház újdonságainak legszebb jelenségeit pompás képekben. Karinthy Frigyes, Szász Zoltán, Bus Fekete László, Szép Ernő, Egi Zoltán, Majes Henrik, Forró Pál írtak érdekesebbnél érdekesebb cikkeket és riportokat a Színházi Élet új számába, amely darabmelléklettel az új pesti sikert „Napoleon Rendel Csinál” című Hasenclever darabot közli. Szenzációs és kottamelléklet, Gyerekujság és képes levelezőlap melléklet van még az e heti számban, amelynek ára 1 pengő, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapesti VI. Áradó-u. 8 szám.

Százhusz liter vizet iszik naponta a világ legjobban tejelő tehene. Egy angol farmernek birtokában van a világ legjobban tejelő tehene. A szorgalmas állat évente 4500 liter tejet és 245 kiló vaját ad, ami messze felülmúl minden eddigi rekordteljesítményt. A

tehen rengeteg vizet iszik, minthogy általában a vízforgyasztás és a tehen tejtermelési célja egyenes arányban állanak egymással. Abban a nagy tejgazdaságban, amelyhez ez a tehen is tartozik, naponta 120-150 liter vizet isznak a tehének.

A „Magyar Vidéki Városok Kulturális Szövetsége” Békéscsabán rendezett két napos, széles keretű ünnepségének egy gyomai vonatkozású kis epizódját kívánjuk következőkben lelemlíteni. A Kulturpalota képkiallítását, szép és tartalmas beszéddel a közoktatásügyi miniszter, Kiebersberg Kunó kegyelmes ur nyitotta meg és a bizottság kalauzálása mellett végig szemlélve a képek sokaságát, Jánossy Gyula polgármesterhez fordult, hogy látta a közönség közt Kner nyomdászt és találkozni óhajt vele. De biz csak a banketi színhelyén keríthették már elő, ahol is a miniszter ur kezét nyujtva, kijelentette, hogy figyelemmel kíséri és ösmeri a nyomda nemes törekvéseit és európaszeri honorált elősmert kultúrszolgálatát, mit ezáltal csak kézzorítással jutalmazhat, ellenben beígéri, hogy autóval erre jártában felfogja keresni a nyomdát, hogy helyben nézhesse végig szép termékeit.

20.000 pengő értékű 50 főnyereményből (complett hálószoba, motorbicikli, két heti üdülés egy előkelő szanatóriumban stb. stb.) továbbá 1500 értékes jutalomdíjból választhat magának ingyen, minden ellenszolgáltatás nélkül. Soha nem létezett ajándék és kedvezmény ez! Ne mulassa el gazdag vagy szegény, nő vagy férfi, öreg vagy fiatal ebben részt venni. Mindenki részt vehet, mindenki szerezhethet magának egy főnyereményt, vagy értékes jutalomdíjat, minden anyagi megerőltetés nélkül. Hogy hogyan? Erre nézve tájékozást nyer, ha mutatványszámot kér. Nők Ujságja a Házfariás. Budapest, IV. Bécsi-u. 5.

Gyárlátogatás. A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége tagjai az elnökség vezetésével a napokban meglátogatták az európaszeri előnyösen ismert Gullmann és Fekete budapesti kötött és szövőárugyárait. Ebből kifolyólag a következő átiratot intézték a vállalatokhoz: 982/1950. szám. Nagyságos Fekete ur! Azért a szíves fogadtatásért, szakszerű felvilágosításért, melyben háziasszonyainkat részesíteni szíves volt fogadja

Holland és német tenyésztők származó RHODE ISLAND RED fehér amerikai leghorn tenyésztőjások darabonként 50 fill., napos kacsába 80 fill., 280-330-as tojóktól származó Kheri Kampbell kacsá (Wilhelmia importörzsek) tenyésztőjások darabonként 10 fill., naposkacsá 1.50 P. Állandó csapófészek ellenőrzés. Bérkeltetés.

Nagyobb rendelésnél árcedmény.
Dr. FISCHER MÁRTON
tájbarmfi telepe
MEZÓTUR, Rákóczi ut. 5.

Nagyságod hálás köszönetünket. Ez a gyári látogatás nemcsak árulismereteink kibővítésére szolgált, hanem Nagyságod vezetése alatt álló üzemgyártmányai jószágáról meggyőződve, a jövőben G. F. B. jelzésű harisnyákat és egyéb szövöttárukat fogjuk az üzletekben kérni. Magunkat Nagyságos Fekete ur további jóindulatába ajánlván, vagyunk. Budapest, 1950. február 20-án. kiváló tisztelettel Szegedy Mária Aladárné elnök, Lingauer Erzsébet alelnök, Slumpfi Károlyné háztartás- és szak-oszt. elnöke.

Az igazságot csak az AZ ÉLET KÖNYVE

— A GONDOLATOK HATALMA —
BICSÉRDY BÉLA természettudós hatalmas munkája (1070 old.)

mondja meg???

Rövid idő alatt 20.000 példány fogyott el! Az egész világon szenzációt keltett! Életkedvet, hosszú egészséges életet szerez ennek a csodás munkának az átolvasása. Ilyen rendkívüli tartalmú munka még sohasem jelent meg! Kérjen még ma ingyen ismertetőt szerzőtől: ORSOVA (Románia) vagy KOJNOK Á. Hódmezővásárhely.

A munkanélküliség leküzdésére a vármegye alispánja a járás részére 3800 P-t utalványozott, amely összeget a községi előljáróságok a munkaképtelenek és betegek természetbeni segélyezésére s a munkanélküliek támogatására fordítanak. Ez irányú kérelmeket a községek előljáróságaihoz kell benyújtani.

3 méternél szélesebben ne rakodjanak a szekerek. Konkrét esetből kifolyólag felhívjuk a gazda társadalom figyelmét, hogy szekereit 3 méternél szélesebben semmiféle terménnyel ne rakja meg, mert az szigorúan tilos s a keskeny utakon más járművel való találkozásnál veszélyes is.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátok és ismerősöknek, kik szeretettel jóváhagyással részt vettek s ezáltal fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek ezúton mondunk hálás köszönetet.
DOMOKOS LÁSZLÓ és családja.

Értékes küldemény, aminek nincs gazdája. Londonból jellenik: Egy műkereskedő teknőhéjből készült értékes burnót-szelencét kapott a postán, a küldemény feladója nem volt megjelölve. A burnót-szelence érdekessége, hogyha kinyitják, egy madár ugrik ki belőle, amely énekel és szárnyait csattogatja. Régiség szakértők megállapítása szerint a szelencét ezelőtt 50 évvel 10 ezer fontért vásárolta meg a leetsi hercegnő egy jólékonybazar alkalmával, készítője pedig egy svájci órásmeister, aki rég meghalt és a szerkezeti lítkát magával vitte a sírba. A nyomozás nem tudta megállapítani, honnan került most elő ez a ritkaságszámba menő szelence.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra, mely Budapesten március hó 20-tól 25-ig lesz, a féláru vasúti jegy váltására feljogosító igazolványok a Bácsy Bankban kaphatók.

A **Gyomai Dalárda** március hó 1-én, szombaton este 8 órai kezdettel, az Uri-Kaszinóban „Marica grófnő” című operett ünnepélyes főpróbájával egybekötött zárkörű táncmulatságot rendez. Belépődíjak: I. hely 2 pengő, II. hely 1.50 pengő. Jegyek elővételben Beinschnóth Gábor és Lach Fülöpnél kaphatók. Zenét Farkasinszki Imre teljes zenekara szolgáltatja. Március hó 2-án, vasárnap este 8 órai kezdettel ugyancsak az Uri-Kaszinóban, előadásra kerül „Marica grófnő” operett felszérés szerinti belépődíj mellett. Mindkét alkalomra községünk lakosságát ezuton is tisztelettel meghívja a Dalárda Vezetősége.

Mindenki, aki az Árúmintavásárra készül, vagy más okból utazik a fővárosba: féláron lakhat a Britannia és Imperiál nagyszállókban, féláron kap teljes pensiót, a Centrál pensióban, féláron vásárolhat cipőt, ruhát, selymet, vásznal és minden közszükségleti cikket, ezenkívül teljesen ingyen járhat a Fővárosi Művész Színházba és az Omnia Mozcóképalotába,

ha felulazása előtt előfizet a Magyar Magazin című képes folyóiratra. Ugyanis a kiadóhivatal minden előfizetőnek ugyanolyan értékben, mint az előfizetési díj, „árucekkkel” ad, melyekkel a Magyar Magazinban-ban felsorolt cégek-nél készpénz gyanánt lehet fizetni. A Magyar Magazin most megjelent remek farsangi száma közli a részletes feltételeket. Az új szám anyagából kiemeljük a nagyszerű farsangi felvételeket a világ minden részéből, továbbá Farkas Imre, Forró Pál, Gács Demeter, Scgesdy László, Lőrincz Miklós, Görög László, Kósa Lajos stb. cikkei, novellái és verseit, a remek ötletrajzokat és művészi felvételeket. A lap ára 1 pengő. Mutatványszámot és felvilágosítási készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Sziget-utca 26.

A szaklap olvasása köteleesség — állapítja meg két bírói ítélet. A bíróság a közelmúltban két érdekes ítéletet hozott, melyek egyike szerint a kereskedő és iparos olyan hírrel szemben, amely szakmájának lapjában megjelent, nem élhet azzal a kifogással, hogy arról nem volt tudomása. Az ítélet indokolása megállapítja, hogy a kereskedő és iparos a közszel szemben fennálló köteleességét mulasztja el akkor, amikor szakmája lapját nem olvassa és üzletkörébe vágó eseményekről nem igyekszik a szaklap útján tájékozódni. Sőt megállapítja az ítélet azt is, hogy nem vezetheti helyesen és a mai kor szellemének megfelelően üzemét az, aki bezárkózik a maga boltjába, műhelyébe és nem akarja észrevenni, hogy mi történik azon kívül. A másik bírói ítélet azt állapítja meg, hogy a szakmai érdekek előmozdítása mindenkinek köteleessége s minthogy az érdekképviselet mellett ezt a feladatot a leghatékosabban a szaklapok teljesítik, minden kereskedőnek és iparosnak köteleessége, hogy a szakmája ügyeiről tájékoztató lapot támogatassa és rendszeresen figyelemmel kísérje.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefonnal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem! Zene! Tánc!

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

Filmszínház Gyomán.

Március 2-án, vasárnap:
**Hallgatni köteleesség.
Mersz-e Chaplin.**

Az Apolló filmszínházban,
március 2-án, vasárnap két
slágerfilm a

Hallgatni köteleesség

című 7 felvonásos társadalmi
dráma és a

Mersz-e Chaplin

című 6 felvonásos burleszk-
vigjáték kerül színpadra.

A „Hallgatni köteleesség”, végtelenül érdekes és izgalmas film, amely egy szenvedő asszony lenyűgöző regényét mutatja be. A társadalmi drámák mindenkor vonzótták a közönség érdeklődését, kivált, ha a főszerepek jó kezekben vannak. A jó szereposztás száz százalékban meg van ebben a filmben, mert főszerepeit Marcella Albini, Vivian Gibson, Jach Trevor, Gustav Fröhlich, Hollay Camilla, Bruno Kastner és Mary Kid játsszák akik mind, mind a film legelső sorából valók.

A műsor második filmjében a közönség kedvencének, az utólréhetetlen Charlie Chaplinnek egy 6 felvonásos nagy burleszkvigjátékában lesz alkalmunk vidám szórakozási találni. Az előadások: 4, 6 és 8 órakor kezdődnek.

Államilag ellenőrzött korai bőtermő (dögei)

vető rózsaburgonyát,

míg készletem tart, adok más fajtákkal is szolgálhatok. Csillagfürtöt előjegyzésbe veszek. FRIED BÉNI gazdasága, Nyírmada.

Pályázati hirdetmény!

A gyomai ipartestület vezetősége a saját hatáskörében levő menhely részére szolgálai állásra pályázatot hirdet.

Pályázatok 1950. március 17-ig bezárólag az ipartestületnél adandók be, ahol a pályázati feltételek is meg tudhatók.

Az Elnökség.

PUBLIKACIÓ.

Kató Lajos jegyzőnek Réviapason evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Lenmagot ki akar termelni? Igényét február 15-ig jelentse be a Hangyánál.

Zöldhítel akinek kell, jelentse be szintén a Hangyánál.

Izsó Lászlónál Rózsa utca 1052 sz. alatt jó fejős tehén van eladó, ugyanott 600 kéve jó leveles takarmány csutka van eladó.

Budapesti előkelő lapvállalat helyi képviselőt

keres előfizetők gyűjtésére. Garanciaképes urak könnyű munkával nagy keresethez juthatnak. Részletes ajánlatok a garancia megnevezésével „HELYI MEGBIZOTT” jellegére Budapest, 62. Postafiók 282. alá küldendők.

Megkönyvitett munka!

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

KÖZÖSSÉGI TÁRSASÁGOK ÉS SZERVEZETEK SZÉKHELYE AZ

Park Szálló

BUDAPEST, VI. Párizsi-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45. 294-31. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg forró víz és telefon. Lift.

Szállodában kávé, azúrcukor, asztali és tojáskészítmény. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés és 2-es és 46-os kocsikkal.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, a fővárosban.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Magyarországon Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII. Fiumei tér 10.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPESTI - GYOMA

Budapestre indul	6:25	9:45 gy.	13:35	17:30 gy.	21:—
Gyomára érke	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Budapestre érke	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Békéscsabára indul	2:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára érke	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Békéscsabára érke	7:34	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	3:23

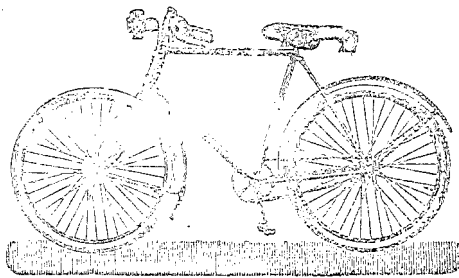
Minél teljesebb gyors-, a többi pedig személyvonat.

„OPEL” uti és ballónos „ATLAS” és „PATENT-ATLAS”

„Wonder” csodakerékpárok uti, ballónos és verseny

„TORPEDO”, „ORION”, „IPAG” és

csepelei magyar kerékpárok.

A legjobb minőségű „EMERGÉ” magyar és „DUNLOP” külföldi kerékpárgumik és kerékpár alkatrészek raktára.

RÁDIÓ és RÁDÓCIKKEK részletfizetésre.

Tekintse meg nagy raktáramat vételkötelezettség nélkül.

Teljes tisztelettel:

DJOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasútállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megállóhelyek

Gyomán:
Kossuth Lajos utca
Giró Tisza István ut sarok
Máday gyógyszer-tár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútel
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondó osi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetire 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 30 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyházas 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és évtévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gömbös tábornok.

Őszinte örömmel vettük hírét, hogy a Kormányzó magas elhatározásával megkülönböztetett kitüntetésben részesítette Gömbös Gyula honvédelmi minisztert, amikor szolgálaton kívüli viszonyban tábornokká léptette elő. Erdemes, talpig katonát ért ez a magas kitüntetés, mely a magyar nemzet legszélesebb rétegében örömteli visszhangra talál. Gömbös Gyula a munka embere. Nemzetünk legnehezebb éveiben leoldotta a kardot, hogy felöltse a munka zubbonyát. Ugy érezte ugyanis, hogy miután a bolsevista szellemet ki lehetett gyomlálni hazánk területéről, a harci fegyvereknek szunyadniok kell. Nem így azonban a munkának, mely közéletünkben valósággal a

honalapítást volt hivatott elvégezni. Ebből a munkából Gömbös Gyula derekasan kivette részét, mi alatt nem is gondolt arra, hogy az őt megillető katonai rangját is emeltesse. Ilyen körülmények között került a honvédelmi miniszterium élére, mint szolgálaton kívüli vezérkari százados. Rövid minisztersége idején példás rendet teremtett a honvédelem portáján, az időknek megfelelően ügyesen átszervezte a hadsereget, amely munkának egyik velejárója a tisztí fizetések megfelelő felemelése. Ez utóbbi multhatatlanul szükséges feladat elvégzése, nem volt könnyű dolog, mert egyik oldalon vétőt kiáltott a takarékoság szelleme, — amelyik a költségvetést nemcsak, hogy

felemelni nem engedte, de csökkentést követelt. A másik oldalon viszont méltányos, nemcsak az egyének, de a köz szempontjából is fontos fizetésemelési kívánalmat kellett kielégíteni. Soha olyan nagy szükség nem volt arra, hogy katonatisztjeink felszabaduljanak a nyomasztó anyagi gondok alól, mint ma. Ha a háboru előtti békeesztendőkből szükség volt arra, hogy a katonatiszt rangjának, társadalmi pozíciójának és műveltségének megfelelően mozoghasson, s közbecsülésben részesüljön, akkor ez ma fokozottan elsőrangú szempont. Általános meglepedést keltett nemcsak az a tény, hogy Gömbös Gyula miniszter ezt a fontos anyagi kérdést oly módon tudta megoldani, hogy az államháztartásra uiabb terheket nem hárított, de az is,

hogy a világháboruban arany vitézségi érmet nyert katonákat örömmel fogadja a hadsereg aktív kötelékében. A Kormányzó magas elhatározása, amelylyel Gömbös Gyula tábornoki rangot nyert, méltó elismerése annak a munkának, amelyet miniszteri pozíciójában már a rendelkezésére álló rövid idő alatt is fel tud mutatni. A magyar nemzetnek mindig szemefénye volt katonasága. A magyarság őserényei között első helyen említhető a vitézség, a fegyelmezett katonás szellem, a hűség, a parancsadásban tanusított határozottság és bölcsesség s a parancs végrehajtása. Ez az a szellem, amelyik méltó istápolóra talált Gömbös Gyulában, aki bámulatos akaraterejét, nagy munkabírását s talentumos egyéniségét valósággal sugározni képes a hadse-

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (15)

— Nini a Magos doktor a sárga kocsiján! — a vendéglős a ajtóhoz lépett, — csak nem a Kerekes urékhoz megy?

Kerekes úgy felugrott, mintha azt mondták volna: siess haza, ha van. Otthagytá a hort, nem is fizetett, szaladt egyenesen haza. Lába megcsuszott a sáros köveken, nem lörökött vele, átvágott a bokáig érő sáron, nem került le a sarokig, ahol téglás áljárón lehetett átmenni a tulsó oldalra. A sárga kocsi valóban ott állt az ő ablakuk előtt s amint Kerekes berontott a kapu alá, a doktor már jött is kifelé, prémes bekecsén összekapcsolta

a gallériát.

— Miába, barátom, ennek egyszer be kellett következnie.

Kerekes nem tudta, miről van szó, de a szeméit előntölte a forróság, észrevette, hogy sir, azt is tudta, hogy valami ünnepélyes dolog történik itt, nem szól, nem is hallotta a doktor szavait, a beszéd értelmét a doktor résztvevő gesztusaiból érezte meg. A száraz levelű leanderek katonás gárdában álltak a kapubejárat alatt, belülről ajtócsapkodás, szörnyűködés és sírás hallatszott ki. Szónélkül utána kullogott a doktornak, kifárta a kaput, megvárta, amíg a doktor fölül a kocsi alá és megböki cserebogár szerű kalapját s érdeklődve hajlik vissza, míg a kocsi indulása vissza nem rántja testét a kocsi ernyője mögé.

A kocsit elment, de ő ott maradt a kapuban, álhatatosan nézte, hogyan söpri egy hatalmas termelői szolgáló seprűvel a tuloldali járdát és pirosra csipett husos lábszárai fölött hullámoz a sok szoknya, amint söprés közben a derekát mozgalja. A lány észrevette, hogy nézi, megállt, csipőre tett kézzel feléje fordul, kiöltötte a nyelvét és nevetett. Kerekesnek ekkor jutott világosan az eszébe, hogy mi történt. A lány egészséges kacagása földerítette benne a valóságos világot: odabenn egy halott fekszik, odabenn fekszik a felesége, a doktor elment és azt mondta, egyszer ennek is be kellett következnie. Ezzel el volt intézve minden. A szekerek lassan hazafelé vonulnak, az asszonyok a kendőjükkel igazgatják, egy kutya sompolyog végig az uccán, megáll

szimatolva, megijed a lány kezében levő söprűtől, eloldalog, egy csizmás kölyök rákiabál félősen: nem mész, te? — A negyedmester a végrehajtóval beszélgetve megy el a ház előtt, a végrehajtó peckesen egyenesre huzza magát a kapu előtt, és egy kicsit visszafordult, időt ad Kerekesnek a köszönetre, de mivel az nem köszönt, sértődötten elkapja a fejét.

Igy megy minden tovább, mintha semmi sem történt volna, neki mosi intézkednie kell, gyászolnia, holott egyszerűen csak tompa sötétséget, ürességet érzett, mintha kincsel vill volna hosszú uton és most, amikor megpihent a hegy lefejtén, rosszul fogta meg a zsákokot, a száját tartotta lefelé és egyszerre csak minden, amit szeretett, hirtelen iramlással ki zuhan a zsákból, ő már csak

Csak magyar sört igyunk!

reg minden tagja felé. A kis magyar hadsereg, melynek létszámát a békeszerződések 36 ezer főben állapították meg, az ő bölcs irányítása mellett ugyszólván újjászületett. Nemzeti szellem fűti át a hadsereg minden közlegényét s minden tisztjét, ami legfőbb biztosítéka belső rendünk zavartalanságának. Ez a kis számú katonaság nagy érték nekünk, mert rendületlen hittel valljuk, hogy nem mindig a számbeli súly a döntő, hanem a szellem, amelyik a hadseregben uralkodik. Gömbös Gyula egyik legnagyobb érdemétől éppen azt kell be tudnunk, hogy azt a szellemet honosította meg hadseregünk kötelékében, amelyiknek gyökérzete a magyar nép millióinak szívében él.

Rothermere lord fejedelmi ajándéka Horthy Miklós kormányzónak.

Tegnap Budapestre érkezett Paul G. Konody magyarszármazású műkritikus, aki Horthy Miklós kormányzó részére ajándékot hozott Rothermere lordtól. Az ajándék egy világhírű festmény. Giovanni Antoni Baltraffio Mátyás királyt ábrázoló képe. Baltraffio Mátyás király korában élt és Leonardo da Vinci követője volt. Magyarországon eddig csupán két képe volt. A jelenlegi kép magyar vonatkozásánál fogva felbecsülhetetlen, címe: „Corvinus”. Értéke körülbelül 30 ezer font, vagyis 800 ezer pengő. A lord már régebben vásárolta a képet azzal, hogy a magyar nemzetnek ajándékozza s most ezt az alkalmat és formát találta a legméltóbbnak az ajándékozásra. A kormányzó ma délután fogadta Paul G. Konodyt, aki akkor nyújtotta át Rothermere lord levelével együtt az ajándékot.

az üres zsákokat tartja.

Bement a háiba, majdnem bekopogott a saját ajtaján, a belső szobában le volt eresztve a függöny, a félhomályba kiszűrődött a másik szoba lámpájának a fénye. Itt nagy mozgolódás volt, a szekrényeket nyitogatták, a butorokat igazgatták, az ágyon magasra feltornyozott párnák közt feküdt egy szoborszerű fehér arc, helyenként kékes árnyalat vibrál rajta, szőke haját most fésüli Dudásné, közben ilyeneket mond: óh a lelkem, így kellett meghalni a galambomnak, elhagyatva, senki se volt mellette, csak én!

Odakönyökölt az ágy végére, nézte a halott arcát. Nem a régi Margit volt ez, ez az arc eddig elitlikolva feküdt Margit arca alatt, a hus, az idegek, a vér és a gondolatok mozgása elleplezte, de most

lesöpörték a tetejéről a kavargó életet és megmaradt az, ami mindebből igaz volt. Ez az arc elárult mindent, amit az élő elitlikolt. Merően nézte: iszta, szép arc, szebb, mint az élőé, felé akart rohanni, hogy megcsókolja, de visszafertotta egy új, idegen vonás. Nem az egyszerű asszonyka ez, aki folyton csirkékről, betőttekről beszélt, hanem egy fensőbbes, tapasztalt emberé, azé, aki mindezen dolgokról bizonyos elkeseredéssel beszélt és aki érthetetlenül sokszor elkapta a fejét, az ablakhoz ment és kifelé bámult az uccára, hogy ne lássa senki az arcát és ő se lássa a környezetét. Kerek percekig bámulta őt, odament hozzá és csak annyit mondott: — miért tetted ezt velem?

(Folyt. köv.)

Közművelődés.

Utolsó három előadás.

A Gyomai Közművelődési Egyesület még csak három előadást rendez, mely után hat hónapi, nyári szünet következik. Az előadások sorrendje a következő: március 12-én, szerdán este 7 órai kezdettel Kisréti Olvasó. Március 14-én pénteken a 48-as Olvasóban a magyar nemzet legnagyobb ünnepének hódol az egyesület, melyen Domokos János tanító tart ünnepi beszédet. Ezen előadás este 8 órakor kezdődik. A szezonzáró előadás a Felsőréti Olvasókörben lesz megrendezve, március hó 19-én szerdán este 7 órai kezdettel, külön e célra összeállított elsőrangú műsorral, mely két részt képez, ugymint I. Ismeretterjesztő rész II. Szórakoztató rész. Ez utolsó három előadás kitűnő műsorára, felhívjuk a gyomai közönség figyelmét!

A Gyomai Dalárda műkedvelő előadása az Uri-Kaszinóban.

Ime megint egy farsang vége. A farsang elmúlt. Elfogyott a pénziünk, meg a kedvünk. De mily jó, hogy mindezek úgy vannak elrendezve, hogy új farsangra megint előjönnek. Észre sem vesszük közben, hogy az idő telik, a világ képe változik és hogy mi is fokról-fokra megváltozunk benne, — vele együtt.

Tudja Isten, valahogy a mai farsangokra is, rányomta a világ az ő megváltozott képét. Ugyhogy azt kell mondani, erősen látszik ma, hogy a mulatások is mindig egyenes arányban állanak a biztos és általános gazdasági helyzettel.

Innen van, hogy a mai farsangok gyakran csak árnyékaik a régebbi farsangoknak.

A Gyomai Dalárda farsangzáró előadása is ennek a nyomásnak a hatása alatt állott. Rontott még rajta az is, hogy

ugyanakkor egy másik bál is volt. Mind e mellett, azt mondhatjuk, hogy a dalárda műkedvelői előadása elég jól sikerült. Nem is csoda, hiszen az utóbbi idők egyik zenés operettjét a „Marica grófnő” adták elő, melynek érdekes szójátéka, a zenéje és táncai állandó derűbe tartották a publikumot. Hisz' ebben éneklük: „Szép város Kolozsvár”, amiért ezt a románok betiltották. Mert a végén azt is mondják, hogy: „ahol minden piros, fehér zöldben jár”. Nos, hát ez a baj. Piros, fehér, zöldet említeni nem szabad, azon egyszerű közmondás alapján, hogy: „Ne fessd az ördögöt a falra” — hát én azt hiszem, hogy előbb-utóbb ez festés nélkül is megjelenik ottan. És akkor aztán annál erősebben elénekeljük!

Az előadás vasárnap jobban ment, mint szombat este. Egy pár jó szereplő helyre ütötte a darabot, úgyhogy az élvezhető lett.

Cím szerepben Kiss Manrika, mint „Marica grófnő” igazán szublimis szereplésével vitte a darabot. A női szereplők közt neki volt a leghatásosabb szerepe. Az ének és a tánc is megy nála elég jól. Liza grófnőt, Bódi Rózsikát alakította sok naivitással. Elég csinos volt. Jól táncolt. A hercegnőt Beinschróth Gáborné adta, aki ebben a szerepben is — mint mindig — jól játszott. De megfelelne Ő sokkal elevenebb szerepben is. Lidi cigány lány — Vatai Mariska. Érdekes jelmeze volt; kár, hogy egy kicsit nem barnított magán. Hamar ellünt. Biztosan a szomszédba ment át a — jelmezes bálba. A kőzista lányok, a második felvonás teniszjelmezében voltak a legjobbak.

Varsandán László, Erdődy gróf szerepében elég jól játszott, azonban komikus szerep neki is jobban illene. Beinschróth Gábor Pupuleszkit jól alakította, látszik rajta, hogy otthonosan mozog a színpadon. Szabó Imre mint Zsupán báró, nagyszerű figura

volt. Ő volt a darab egyik legsikerültebb szereplője. Sokat nevettek máskán. Épp jó alakja volt ehhez a szerephez. A főbb szereplők is megleskelősek voltak, de sok volna itt mind felsorolni. Csak a maszkjukra kell máskor jobban vigyázni.

A darab egyik legkedvesebb jelenete a kislány kórus volt. Ahol úzenkét egyforma kislányka — szőke — barna — a tisztartó urat üdvözölte. Énekeltek szépen. Majd kivált közülök Palotás, Bözsike és ajándékképpen ányujtott egy dobozt a tisztartó bácsinak, kedves pukkedli kíséretében. Aztán Tölke Tereska egy babát nagyon hercegen. Végül Beinschróth Mária ügyesen befejezte az akust azzal, hogy „kis mise, — nagy mise. Itt nincs semmire”. Jól esett látni ilyen igaz vidámságot egyszer. Sajnos, hogy ez ma leginkább ilyen gyermekeknél van meg.

Utóljára hagyom Kodalkát, V. Molnár Gyulát, mert Őt utolsónak írták a színlapon és csak az utolsó felvonásban szerepelt is, de szereplésével bátran megérdemli az első helyet.

Tehát ezek után mondhatom, a darab görült, — néha döccent egyet-egyet — hisz nincs itt mindenütt köves út! Nem hivatalos színészek a szereplők. Sok paradoxszon volt a díszlet és a maszkírozások körül is, amely hibákat a jövőben kiküszöbölik és így szívesen látjuk viszont.

Az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat ünnepi közgyűlése.

Az Ármentesítő Társulat lélekemelően szép ünnepi közgyűlést tartott március hó 2-án délelőli 10 órakor.

Dr. Schweiger László jószágigazgató, társulati alelnök mindenek előtt a Kormányzó ur Ófömméltósága 10 éves országjárásáról emlékezett meg olyan beszédnek a kíséretében, mely minden részében méltó volt az ünnepélyhez. A közgyűlés tagjai felállva ünnepelték a Kormányzói, majd köszöntvén Matusovits Péter miniszteri tanácsos, erdő igazgató ur Óméltóságát, valamint a közgyűlés alkotó tagjait, a gyűlést megnyitja.

Matusovits Péter erdő igazgató bemutatja és átadja a társulatlak a Földművelésügyi Miniszter ur által kiadott kövekező oklevelét: „Elismerő oklevél. Az Ivánfenéki Ármentesítő és Belvizesabályozó Társulatnak, mely társulat az al- földi erdő telepítésnek nagy közgazdasági és magángazdasági jelentőségét átérve Endrőd-Gyoma-Körösladány községek és Mezőtur megyei város határában fekvő ingatlanain az 1926—1929 évek folyamán 119 kat. hold kiterjedésű területet önként sikeresen beerdősített és követésre méltó példát mutatott, elismeréssel és köszönettel nyilvánítom. Budapest 1930 január 30. Mayer János m. kir. földművelésügyi miniszter”. Midőn a szép oklevelet maradandó emlékül a Társulatlak díszgyűlés keretében átadta, külön kiemelte Bácsi Elek társulati igazgató nagy érdemeit, ki az erdő telepítés e hatalmas munkáját annyi fáradságtalan szorgalommal elvégezte. Bácsi Elek életének és szolgálatának nemes szerénységével köszönte meg az elismerést, megemlékezvén a társulat alkalmazottairól, az ő munkatársairól, kik között külön is kiemelte mint legrégebb tisztviselőt Németh Gézát, kik neki nagy segítségére voltak szép és jó főrekvésiben. Majd az alelnök a társulat nevében köszönnvén meg a kiünnepelt az ünnepi közgyűlés azzal a boldog érzéssel oszlott szét, hogy az a szerény bár, de kitartó és nemes munka, melyet a társulat és annak igazgatója az ő munkatársaival együtt végez, a legmagasabb helyeken is megbecsültek.

Álarcos bál.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre, f. hó 2-án, vasárnap este tartotta az ő hagyományos farsang utolsó vasárnapján tartandó jelmezes bálját, melyre elég szép publikum gyűlt össze. És vagy 46 különböző jelmezű vegyes kar vonult föl a rendező

„Ki mint vet, úgy arat?”
Mauthner magnál jobbat
sehol sem kaphat!

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi rt.

Köszpont:

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 33 szám.

Ujjonnan átalakított és megnagyobbított
 belvárosi eladási helyisége a

FERENCRENDIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN:
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

bizottság. Ezek közül legérdekesebb volt Domokos Albert rádió autómata, mely állandóan zenéll és szórakoztatta a közönséget szünet közben, amelyért aztán megérdemelten I. díjat nyerte jutalmul. Díjat nyertek még: Anóti díjban I. díjat Kiss Juliska hozomány jelmezzel. II. díj H. Kovács Erzsike szőlő. III. Kardos Juliska szitakötő jelmezzel, a férfi második díjat Jenei Bálint nyerte halál jelmezzel. Majd szünet után jó hangulatban reggel 6 óráig mulatott a közönség.

H I R E K

Istentisztelet. A ref. templomban vasárnap délelőli 9 órakor Istentiszteletet tart Harsányi Pál esperes, urvacsorai ágendát végzi Répás Pál ref. lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tanja Csernay Géza plebános, D. u. 3 órakor litánia.

Köszönetnyilvánítás. A Gyomai Dalárda vezetőségének nevében, a legőszintébb köszönettel fejezem ki minden egyes szereplőnek, a szereplő leánykák szüleinek és mind azoknak, akik a darab és táncmulatság előkészítésében, megrendezésében, fáradságot nem kímélve, odaadólág és önzetlenül segédkeztek. Köszönettel fejezem ki azon egyesületeknek és magán cégeknek, akik ezen alkalommal egyesületünk részére padokat, székeket, deszkákat, sörösládákat stb. kölcsönképpen díjmentesen rendelkezésünkre bocsátottak. Végül hálás köszönettel fejezem ki mindazon kultur szerető és gondolkozásu tag-

jának, aki a Gyomai Dalárdát mint községünk szükséges kultur intézményét, az ő tagdíjával vagy az előadásra belépő díjával támogatta. Beinschróth Gábor lítkár.

Világhírre csak igazán jó gyártmányok tehetnek szert. Aspirin-tabletták az eredeti „Bayer” csomagolásban immár 55 év óta a gyógyszerkincshez tartoznak és — amint számtalan szakvélemény igazolja — a világ összes országaiban általános kedveltségnek örvendenek. Biztos és ártalmatlan szer az oly gyakran fellépő hűléses betegségek, az azokkal együtt járó kellemetlen mellékhatások és sokszor súlyos következményei ellen való védekezésre.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „**Ferenc József**” keserűviz, naponként többször bevéve, halhatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések igazolták, hogy a **Ferenc József** víz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A gazdaközönség figyelmébe. A Budapesten vásárló közönség érdekében és kényelmére a világhírű Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. az állandóan növekvő forgalomra való tekintettel a Ferencrendiek templomával szemben, Kossuth Lajos-utca 4 szám alatti elárusítási helyiségeit ujjonnan átalakította és hogy a gondos, megbízható és gyors kiszolgálás menélél biztosítsa, lényegesen megnagyobbította. Mint értesülünk Budapest egyik legujabb látványosságát képezi Mauthner világhírű üzlete, mért is nagyon ajánlatos, hogy aki Budapestre utazik, ne mulassza el megnézni.

3000 pár selyemharisnya

MÁRCIUS 1—15-ig

Árvalányhaj

selyemharisnya vásárt rendezünk.

Hogy a hölgyközönség minél szélesebb rétegben megismerje ezen elsőrangú selyemharisnyát, mely a világhírű „Agfa Travis” selyemből készül, a fenti idő alatt 3000 pár selyemharisnyát az alábbi hihetetlen olcsó áron fogjuk árusítani:

Árvalányhaj „Agfa Travis”	selyemharisnya, kétszillagos	2.50
Árvalányhaj „Agfa Travis”	selyemharisnya, egyszillagos	3.50
Árvalányhaj „Agfa Travis”	arany nyomással. Va	4.20

Deutsch Mór és Társa

divatáruháza BÉKÉSCSABA, Szent István-tér 4. szám.

Fájdalmak ellen Aspirin-tabletták

Gyógyszertárakban kaphatók.

Mindenki nyehet. Rendkívül érdekes, a maga nemében páratlan országos versenyt rendez a kerékpárosok részére a gyártmányai kiválóságáról legelőnyösebben ismeri Emergé Kaucsuk R.-T. Harminc jelentékeny összegű díjat tűzött ki a társaság. A feladat egyszerűen az, hogy felelni kell arra a kérdésre: mi az Emergé Pneu legfőbb előnye? A verseny-szabályok lapunk mai számában megjelent hirdetésben olvashatók, s tekintve a nagy díjakat, melegen ajánljuk a kerékpárosoknak, olvassák el figyelemmel a hirdetést és minél többen vegyenek részt a versenyen.

Pk. 3877/1929. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közzhírré teszi, hogy a gyomal kir. járásbíró-ságnak 1929. évi Pk. 3877 sz. végzése folytán Dr. Lindner Oszkár budapesti ügyvéd által képviselt Vacunn Oil Company r.-t. végrehajtató részére 606 P 67 f. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2950 pengőre becsült ingóságokra az árverés elrendeltevén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése

erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Endrődön Pusziacsellen leendő megtartására határidőül 1930 évi március hó 14 napján délután 4 órája kiüzetik, amikor a bíróság lefoglalt zab, traktor, árpa stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elérvezendő ingóságok vétel-árából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt küldötnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Gyomán 1930 évi február hó 20 napján.

SZIRÁCSKY ISTVÁN
kir. bír. végrehajtó.

PUBLIKACIÓ.

Kató Lajos jegyzőnek Révnaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Lenmagot ki akar termelni? Igényét február 15-ig jelentse be a Hangyánál.

Zöldhítel akinek kell, jelentse be szintén a Hangyánál.

CONTINENTÁL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefonnal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem!

Zene! Tánc!

Filmszínház.

Március 9-én, vasárnap:

Mária nővér.

Tíz esztendei szünetelés után megindult végre ismét a magyar filmgyártás, hogy hirdesse a magyar filmművészet életrevalóságát. Az Apolló filmszínház folyó hó 9-én, vasárnap mutatja be a budapesti Hunnia filmgyár első igazi nagy magyar filmjét, a

Mária nővér

című 8 felvonásos regényes drámát. Magyar író írta, magyar rendező rendezte ezt a kivételes szépségű filmdarabot, amely Berlinben és Bécsben igen nagy sikert aratott. Megkapóan szép, nem mindennapi történet, olyan mint egy fájó élmény, amit nem tudunk elfelejteni. A film címszerepét — a külföldi értékesítés megkönynyítése céljából — egy berlini

művész nő Iris Arlan játsza. Elomló szépségével rendkívül bájos jelenség. Partnerci közül Báthory Giza nemesen egyszerű fejedelemszönya, Réthely Lajos csupa szív priorjai Zátory Kálmán férfias földbírótokosa, a festő szerepében a nemrég tragikus véget ért Werner Pittschau közvellen, elegáns játéka és a többiek: Dinnyéssy Juliska, Bársony Rózsi és Gyergyai István, mind a magyar filmszínészet mellett tanuskodnak. Ünnepe a magyar filmgyártásnak a „Mária nővér”, amelyet mindenkinek meg kell néznie, nem csak azért, mert magyar termék, hanem azért is, mert a legjobbak közül való. Az előadások, rendes helyárak mellett, 4, 6 és 8 órakor kezdődnek.

START

KERÉKPÁROSOK

HARMING DIJAT TÖZÜNK KI I. DÍJ 1000 PENGŐ

ORSZÁGOS EMERGÉ VERSENYE

Kezdődött 1930 március 2. Résztvehet rajta minden magyar kerékpáros.
Feladat: válaszolni kell erre a kérdésre, hogy MI AZ EMERGÉ-PNEU LEGFŐBB ELŐNYE?

30

Versenyszabályok: Nem az a fontos, hogy valaki bírja, hogy az EMERGÉ-pneu a legjobb, legtartósabb, legmegbízhatóbb, legellenállóbb, hanem röviden azt kell megírni, hogy ki hol, mikor, milyen körülmények között tapasztalta az EMERGÉ-pneut valamilyen kiválóságát. Holnaptól kezdve minden üzletben egy vásárlási igazolványt adnak minden EMERGÉ-pneut vásárlónak és ezt az igazolványt a pályázattal együtt be kell küldeni. — A pályázaton mindenképp résztvehet, aki legalább egy garnitúra EMERGÉ-pneut vásárolt. A pályázat határideje 1930. június 30. E napig kell a pályaműveket beküldeni az EMERGÉ Kau-csuk Rt címére, Budapest, V., Sas-u. 22. — Az eredményt a lapban fogjuk közzé tenni.

2. díj	500 P	16. díj	50 P
3. " "	200 " "	17. " "	50 " "
4. " "	150 " "	18. " "	50 " "
5. " "	140 " "	19. " "	50 " "
6. " "	130 " "	20. " "	50 " "
7. " "	120 " "	21. " "	50 " "
8. " "	110 " "	22. " "	50 " "
9. " "	100 " "	23. " "	50 " "
10. " "	50 " "	24. " "	50 " "
11. " "	50 " "	25. " "	50 " "
12. " "	50 " "	26. " "	50 " "
13. " "	50 " "	27. " "	50 " "
14. " "	50 " "	28. " "	50 " "
15. " "	50 " "	29. " "	50 " "
		30. " "	50 " "

A pályázatokat átvételre a Magyar Kerékpár Szövetség elnöksége jelöl ki pártatlan szerző.

DÍJ III

Legelső autófelszerelési szaküzlet, mely ügy felszerelési cikkekben, mint pneumatikokban abszolút versenyképes, keres **körzetképviselőt, illetve ügynököt.**
Ajánlatok „Szakmbeli 119” jellegére BLOCKNER J. hirdetőirodába, Budapest, IV., Városház-utca 10 sz. alá kéretnek.

HIRDESSEN LAPUNKBAN.

A gyomai kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság. 623/1930. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Budai János végrehajtónak Lapatinszki Mihály végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság az újabb árverést 102 P tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a gyomai kir. járásbíróóság területén levő, Endrőd községben fekvő s az endrődi 1263. sz. betétben. A. I. 1-4. sorsz. 5937, 5938, 5939 és 5940 hrszám alatt foglalt csatorna, szőlő, ház, udvar és szántónak B. 2. alatti Lapatinszki Mihály nevében álló 1/8 rész illetőségére 150 P kikiáltási árban elrendelte.
Jelen árverés által a C. 1. alatt

Körös-Tisza marosi ármentesítő társulat javára bekebelezett szolgalmi jog és C. 4. alatt özv. Lapatinszki Mihályné sz. Timár Etel javára bekebelezett özvegyi jog nem érintetik

Az árverést 1930 évi március hó 31 napján délelőtt fél 10 órakor fogják megtartani Endrőd község házábanál.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.

Gyoma, 1930. évi február hó 19 napján.

Záhonyi s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelűi:

ILYÉS
irodasegédtsízt.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

A gyomai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság. 730/1930. tkvi. szám.

Árverési

hirdetmény-kivonat.

Oláh Lajos végrehajtónak özv. Varga Károlyné sz. Kádár Mária végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 162 P 60 fillér tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a gyomai kir. járásbíróóság területén levő, Gyoma községben fekvő, s a gyomai 389 számú betétben A. I. 1. 2. sorsz. 1016, 1017. hrszám alatt foglalt s özv. Varga Károlyné sz. Kádár Mária nevében álló ház, udvar és kertre 2000 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930 év május hó 14 napján délelőtt 9 órakor telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében Gyomán fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.c. 42. §-ában

meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.c. 147., 150., 170. §§.; 1908: LX. t.c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1930. évi február hó 19 napján.

Záhonyi s. k. kir. járásbíróósági elnök.

A kiadmány hitelűi:

ILYÉS
irodasegédtsízt.

Budapesti előkelő lapvállalat helyi képviselőt keres előfizetők gyűjtésére. Garanciaképes urak könnyű munkával nagy keresetbe juthatnak. Részletes ajánlatok a garancia megnevezésével „HELYI MEGBIZOTT” jellegre Budapest, 62. Postafiók 282. alá küldendők.

Megkönnyített munka!

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást márc. 20-án fogjuk megejteni és eredményét lapunk márc. 25-iki számában tesszük közzé. — Vágja ki az alatti „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségnél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	13:55	17:30 gy.	21:—
Gyomára érke.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:54	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre érke.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Besabáról indul	25:15	4:54	8:14 gy.	15:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára érke.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:54 gy.	2:20
Besabára érke.	7:54	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:25

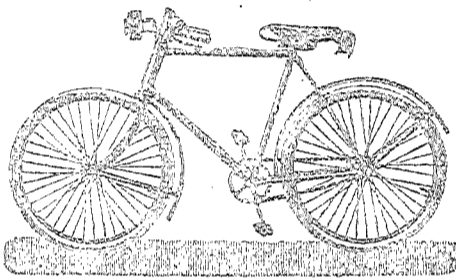
A „gy“ betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

„OPEL“ uti és ballónos „ATLAS“ és „PATENT-ATLAS“

„Wonder“ csodakerékpárok uti, ballónos és verseny

„TORPEDO“, „ORION“, „IPAG“ és

csepegi magyar kerékpárok.

A legjobb minőségű „EMERGÉ“ magyar és „DUNLOP“ külföldi kerékpárgumik és kerékpár alkatrészek raktára.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Tekintse meg nagy raktáramat vételkötelezettség nélkül.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horváth Miklós-ut és
ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid
Iványi malom

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondoros-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda
Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyházasos 1 cm-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Március 15.

Amig egyetlen magyar szív még dobogni tud, — amig egyetlen csepp magyar vér megmozdulni képes lesz: — március fizenőtödike mindig ünnep marad és mindig a szabadságnak ünnepe marad!

Az ezredéves magyarságnak boldog békeéveiben a napsugaras öröm verőfényében ünnepeltünk é napon, — a megvérezett, megszakgatott magyar életnek mai szomorúságában pedig magyar hitttel, magyar imádsággal nézünk a fénylő multba, hogy magyar reménységgel tudjunk tekinteni a jövővendőbe!

A márciusi ifjak, Kossuth, Petőfi, Jókai fénylő, felröppenő üstökösei voltak a magyar szabadság örökkevalóságának, — a „Talpra magyar” prófétai üzenete volt a szabadságban

élni akaró magyar géniusnak, — és a szétszórt csontok megelevenedéséből feltámadott első magyar nemzeti hadsereg, mely oroszánoknak bártárságával küzdött életére törő elleneinek megszámlálhatatlan sokaságával, már itt e földön a megdicsőülés és halhatatlanság magasságába emelkedett: és míg magyar föld és magyar szív léssen, ennek az időnek a káprázata nem is homályosulhat meg soha!

Ma is végig viharzik a Felvidéken az ezt megtisztító Görgeynek fergeteges lelke, — ma is elsuhan a délvidék felett Klapkának, Damjanichnak velőt megreszkettető ítélete, — ma is kikél segesvári sirjából Petőfinek tüneményes, tüzet, lángot szóró nagy élete s mind-

ezeket átfogja Kossuthnak varázslatos egyénisége, hogy megreszkessen észak-kelet-dél és nap-nyészet minden e szent földet megraboló népe, mi pedig a bizonyos hit reménykedéseivel ünnepeljünk mondván:

A magyarok Istenére

Esküszünk

Esküszünk, hogy rabok tovább

Nem leszünk!

HARSÁNYI PÁL
esperes.

Március 15. megünneplése Gyomán.

Gyoma nagyközség hazafiasan gondolkozó lakossága ez évben is méltó bensőséggel kíván 1848 március 15-ike emlékének áldozni. Március idusa mindig nagy ünnepnap volt függetlenségi érzelmű községünkben, amelynek társas egyesületei tiszteletreméltó hagyományokat ápolva, minden évben

egyől-egyig megemlékeztek a magyar szabadság hajnalhasadásának óriási történelmi jelentőségéről.

Községünk lakossága most is készül, hogy ezt a napot, annak jelentőségéhez mért igaz magyar lelkesedéssel ünnepelje meg.

A felekezetek templomában a reggeli 8 órai istentiszteletek keretében emlékeznek meg a nap jelentőségéről.

Az ünnepség délután 2 órakor veszi kezdetét a Hősök szobra előtt, melyre községünk lakosságát szeretettel hívjuk meg. Az ünnepély sorrendje a következő:

1. Hízekegy. Énekl: a Gyomai Dalárda.
2. Szavaltat: Papp Vazul levanteoktató.
3. Magyarok imája: Énekl: a Gyomai Dalárda.
4. Ünnepi beszéd. Tartja: Répás Pál ref. lelkész.
5. Nem, nem, soha! Énekl: a Gyomai Dalárda.

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (16)

Nem várt tovább, elővette a levelet, odament a halott fejéhez és ott olvasta: „Aranyom, amit Lacival üzentem, mind igaz. Nem értem elkeseredésed, hiszen a szabadság levegője jár most a világban és éppencsak Hozzad ne ért volna el? Függetlenítsd Magad rokonaidtól, hisz mit adnak ugyanis Neked? És adhatnak-e pénzt egyáltalán annyit, amennyit egy csók megér? Az én Drágaságom ismered, nézz a tükörbe, ha látni akarod és tudd meg, hogy még mindig várlak... 1918. november 27.

Géza.”

Ugy van, ez volt a levél!

— Jaj, Kerekes ur, hagyja már, nem szabad a halottakat bántani!

— Odafeszem a képét, vigye magával, velem ugyanis csak játszott...

— Dehogyan játszott, csak ravaszkodott egy kicsit, költette magát, mint az asszonyok szokták, hogy annál jobban tessék. Nem tudott hazudni a Bogaram senkinek a világon!

— Velem játszott, nem az én feleségem volt, hátcsak sírásák, nekem semmi közöm hozzá!

Istenem! Gyertyát kell gyújtani a szegényke üdvösségéért, nem ilyeneket beszélni.

— Estére visszajövök, de egy kis dolgom akad, minden úgy összejöti máma, ez egész

különös... — Kerekes nem törődött az öregasszony jajgatásával, otthagya, kiment az uccára, kezdetben tanácsiatlanul álldogált a kapuban, majd Kaku Szilveszter felé vette az útját, ki kell fizetni a bort, amit otthagyt. Ez járt az eszében, de arra gondolt közben, hogy kirpóbálja az alkoholt, ahogy ő elképzelte a lejtőre vivő szörnyű mérget, mert neki most csak ez maradt.

Otthagya a borát az ur, de nem tesz semmit, nálam nem vész el, ahun a még most is ott áll az asztalon, mégcsak bele se nyúlt senki!

— Köszönöm, kiakarom fizetni!

— Nem sürgös... Hát aztán nincs semmi baj az asszonykéval?

— Nem, köszönöm, most

már rendben van, most már minden rendben van. Olyan különös is, hogy az emberek meghalnak. Ha meghalnak, akkor minnek betegek. Mikor nincs fá szükség. Születünk, élünk, meghalunk, ez három, nem igaz? Kérek még egy pohárral. Maga nem szokott inni, vendéglős ur?

— Hogy én? Ha minden ember annyit inná, jobban menne az üzlet! Hanem az urat még nem láttam sohasem inni, azt hittem, hogy valami antialkohol.

— Én nem szoktam? Na lássa, ebben igaza van, de kérek még egy pohárral, esetleg valami erősebbet. Sőt is van itt. Gyújtasson egy pár gyertyát. Micsoda lemelő ez, ahol még gyertyák sincsenek?

A kocsmáros keresgéli

Csak magyar sört igyunk!

Értesítés!

A Gyomai Önkéntes Tűzoltó Testület módosított alapszabálya a minisztériumból jóváhagyva visszaérkezett. Ennek következtében az újonnan megállapított tagsági díjak rendes tagok részére évi 6 pengő, pártoló tagok részére évi 2 pengő, mely összegek félévi előleges részletekben az Egyesület pénztárába fizetendők be.

A testület Elnöksége értesíti az igen tisztelt Tagokat, hogy 1930. évre a tagságdíjak beszédését megkezdte. A tagságdíj beszédője hivatalos igazolvánnyal van ellátva és csakis az általa aláírt és a Testület bélyegzőjével ellátott nyugtája ellenében veheti fel a pénzt.

Tekintettel, hogy az alapszabály jóváhagyásáig eltelt idő alatt tagságdíj nem volt szedhető, a Testület amugy is anyagiakban hátrányt szenvedett, az Elnökség tisztelettel felkéri a Tagokat,

hogy lehetőleg az egész évi tagságdíj nyugtájukat az első bemutatáskor egyszerre kiváltani sziveskedjenek.

Ez alkalommal az Elnökség azzal a tiszteletteljes kéréssel fordul mindazokhoz, kik még nem tagjai a Tűzoltó Testületnek, hogy értékelve annak a kevés számú önzetlen munkásságu önkéntes tűzoltónak fáradságot és áldozatot nem ismerő nemes törekvését, melyet mindnyájunk érdekében a nemzeti vagyon feletti örködésével kifejti, lépjenek be a Testületünk tagjai sorába, hogy azáltal is Testületünk úgy anyagiak, mint erkölcsiek tekintetében, hivatásához méltóan növekedhessen és működő tagjai pedig a nagyközönség részéről megnyilvánuló szives támogatásból munkájukhoz további kitaratást és erőt meríthessenek. Tagbelépési szándék a községházán a tűzoltó örszobában, vagy a tagdíjat szedő tűzoltónál is bejelenthető.

A megértő szives támo-

gatásért úgy a jelenlegi, mint az ezután belépő Tagoknak hálás köszönetet mond a

Gyomai Önkéntes Tűzoltó Testület nevében
Kner Izidor Madaras Gyula
társelnök. elnök.

Apróságok.

Irtá: SZEKER DÁNIEL.

I.

Gulyás Jóska* emlékére!...

Köröspartján sirod felett
Fülemile mond éneket;
Fülemile azt dalolja:
Él Csabának még dálnoka!...

Porladozol hantok alatt;
De porodból virág fakad
S minden virág azt susogja:
Él Csabának még dálnoka!...

Körös habnak loccsanása,
Akácfalombó sutlogása,
Minden, — mindencsak azt mondja:
Él Csabának még dálnoka!...

Él Csabának; él dálnoka;
Él a dálnok; él dalokba;
Élni is fog a nép száján,
Mig magyar szánt Csaba táján!...

*Gulyás József született 1876-ban Debrecenben közönséges napszámos vagyontalan szülőktől, akik a nagyon élénk eszű fiúcskát az elemi iskola sikeres elvégzése után a debreceni nagy kollégiumba adták azzal az áhitatos reménnyel, hogy „ebből a fiúból pap lesz”; azonban a sors másképp határozott, mert a fiatal Jóska természetadta vonzalma a bölcsészeti pályára és tőle kapott nem közönséges elhívottsága a népköltészet határtalan madata révén a vidéki újságírás tövises berkeibe csalogatták, mely elhatározáshoz hozzájárult a költő özvegy Édes anyjának elhagyatottsága és koldus szegénysége. A korán érett fiatal embernek életpályáját a nehéz és fekete kenyér gondok törték derékba ketté. A „Bokréta” címen elindult debreceni irodalmi társaságnak tagja volt Gulyás, — amely társaságnak még ma is élő tagjai voltak még Gulyáson kívül: Maday Gyula, dr. Gyökössy Endre és mások. Nem sokkal a Bokréta verskötet megjelenése után Gulyás Békéscsabára került, ahol a Békésmegyei Közlöny című hetilapot szerkesztette általános közmegelegedésre páratlan ügybuzgalommal és a mi vidékünkön akkor még szokatlan és feltűnő rátermettséggel. Békéscsaba a fiatal költőnek második hazája lett, azonban a sors, illetőleg balvégzete a költőt a

háboru lezajlása után Budapestre vitte, ahol hosszú ideig a „Magyar Népi” című néplapot csinálta jelen sorok írója és mások társaságában. Miután e szolgálatától megvált, egy ideig még tengette siralmasan nyomoruságos életét, majd a jó csabaiak dicséretes ember-szeretetéből és nemes szánalomból visszavitték Békéscsabára a „Magas jegenyefán sárga rigó fészek” — kezdetű népdal költőjét régi lapjához és a régi társaságba. Itt aztán a sok és keserves pesti nélkülözés idegörlő következményei csakhamar mutatkoztak szegény Gulyás Jóska és 1923. év nyarán súlyos agyvérzést kapott, aminek következtében a gyulai Közkórházba szállították, ahol néhány heti súlyos szenvedés után kiszenvedett a sokat hányatott, érvényesíteni nem tudó szegény népköltő. És itt a magyar kultúra örökös szegényére jeltelen sírba temették hazánk egyik legszebb szavú, ismeretlen népénekét!...

II.

Színvallás.

Álmaimban ha megláttalak Tégedet
Fájó Könnyár fátyolozza szemem
[met!...
Azt hiszed, hogy Érted nagy a
[bánatom;
Pedig én a régműt tavaszt síro-
[tom!...

Amelyik kutya ugat,
az nem harap,

— mondja országszerle a szál-
lóiigévé acélosodott népiapasztalás, ami világosabb és értel-
hetőbben közönséges magyar
nyelven annyit tesz, hogy aki a
leike mélyén csirádzós szán-
dékát jóslásszerűen előre meg-
mondja, elárulja, illetve aki jó-
előre erősen költi az ebel a
karóhoz, annak beszéde ren-
desen hasonlatos az üres szal-
macsépléshez, mert a „sok
beszédnek sok az alja” közt
mondásnak a folyó életből vett
iapasztalati tanúsága szerint is
ilyen fenyegetősen dörgedelmes
jóslatszerű beszédnek nincsen
komoly valóságai érlelő mag-
ja, értéke, így a sok beszéd-
től nincs mit tartani, — az
nem szokott valóra válni, —
az csak meddő időöltésből
fakadó, terméketlen szórakozás.
Néhány esztendő óta én is a
cimszavakban foglalt életpa-
sasztalati igazsággal szoktam
volt egyszerűen letromfolni Bein-
schróth Márton 84 éves lakos-

egydarabig a pókhálós, bizony-
talan színű üvegek között, az-
tán fölkiáltott: — van itten még
mécses is, az asszony vette a
piacon, ez is jó lesz. Ugy lát-
tom, Kerekes ur érti a mulat-
tást. Lesz ám mindjárt cigány
is, ha tetszik, mert álljon a Sü-
tő Samu, meg a két kompa-
nistája. Azok úgy kilenc óra
fele szoktak jönni, mikor az
iparosság már megvacsorá-
zott.

— Tudom, szép is az, ugye,
szép nyugodt emberek össze-
jönnek esténként, igaz? Elkár-
tyáznak, elidogálnak, muzsi-
kálnak maguknak valami
igazi nótát, mi!? Jó disznó-
ros vacsorát esznek, igazi jó
tőpörtyös pogácsát, na nem?
Lássá ily szép az élet, mikor
az ember ilyen nyugodt és

nem lörödik semmivel. Mit
lörödik ilyenkor az ember a
gondjaival, azokat a legjobb
otthon hagyni, rájuk zárja az
ember az ajtót, odaállít vala-
két, vigyázzon rájuk, majd es-
te visszajövök, nekem még
van egy kis dolgom, pedig
nincs is dolga az embernek,
csak a kocsmába megy. Azéri
mégsines igaza, ha most azt
gondolja, hogy könnyelmű va-
gyok, mert csak az az embe-
r, amit megeszik és megiszik,
ez az igazság. És valami na-
gyon szép nóta, valami na-
gyon megható, olyan forma:
„Hét csillagból van a göncöl
szekere... Hány csillagból
van a szemed...” Ha én éne-
kelni tudnék! De már elfelej-
tettem, nem különös ez?

(Folyt. köv.)

Iársunkat, ki a kiméltlen sorsól reámért komoly csapásokkal feltölt szakadéttan panaszait szinte refrainszerűen azzal szokta volt befejezni: „És mindennek az lesz a vége: fiam, hogy én majd egy szép napon felakasztom magam.

Sőt az elmúlt esztendő két utolsó havában az öreg szomszéd mélabusan zengő, fájdalmasan panaszos jeremiáit, illetve háborzongatóan bősztavú és kiáfrázott álkozódásait azzal a határozott jövődőléssel fejezte mindig be: „1930 február 11-én felakasztom magam, mert én már tovább nem bírom az örökös zaklatási és rám váró nélkülözést...”

A pirospszogás arcú és vigkedélyű öreg ember nem mosolygott többé. Napról-napra szinte mindig jobban és jobban leromlott az öreg, szinte szemlátomást esett rosszabb és mindig rosszabb. A késő ősszel virágbaborult, ékesen virágbaborult öreg fa lassan fonnyadt, hervadt az utolsó nagy rohamtól, míg nem a szörnyű elkekeredés pillanatnyi zavara ki döntötte és az elmulás ígérideg karjaiba sodorta az utóbbi napokban sokat szenvedett öreg embert. Lassu tempósan épen ebben a pillanatban viszik az öreget mélabus harangszóval, amikor ezeket a sorokat írom, az ablakom előtt utolsó útjára. Eklatánsan illik az ablakom alatt haladó szomorún gyászos menetbe a koszorus költő érzelmi kifejezésben dús gazdag megértő szava:

„Viszik Marci bácsit, nem is hozzák vissza; Ahova ő megy most, nem rövid út lesz a!...” Régi jóslásszerűen minden jó emberének elmondott szándékát szegény jó öreg ember végső elkekeredésében folyó hó 10-én délelőlt végrehajtotta és egy óvatlan pillanatban háza istállójának mestergereidájára felakasztotta magát és folyó hó 11-én délután az ev. egyházközség tagjainak majdnem teljes számu részvétele mellett elhantolták a régi időknék egy sokáig ittfeljejtett syáb származásu jó magyarját, aki vvel a sokáig érlelődő végső selekedetével ugyancsak rádfolt és csufondárosan megszégyenítette a régi magyar közmondást.

sz. d.

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN.**

„Ki mint vet, úgy arat!”
Mauthner magnál jobbat
sehol sem kaphat!

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi rt.

Központ:

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 33 szám.

Ujjonnan átalakított és megnagyobbított
belvárosi eladási helyisége a
FERENCRENDIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Gazdasági iskola ünnepélye.

Nem tudnánk hirtelen megmondani, hogy hány iskolai előadást láttunk ebben az évben és hogy melyik tetszett legjobban. Udvariasságból mindig azt kell mondanunk, hogy az tetszik legjobban, amelyiket látjuk. Itt azonban nem kell udvariaskodnunk, hanem megmondhatjuk az igazat, hogy ez az iskolai ünnepély nagyon jól sikerült. A műsor nem volt tulzsufolt és nagyon elmésen volt összeállítva. A szereplők elsőrangúak voltak mindnyájan. Mikor az ember egy ilyen iskolai előadást kritizál, mindig az igazgatóról mond ítéletet és ha az előadást dicséri, az igazgatót viléz Pajor Gyulát dicséri, aki ezt a dicséretet meg is érdemli, de megérdemli hallgatólagos és a pódium melletti szerényen meghuzódó segítőtársa Domián Etelka tanító-nő is.

Az egész előadást beարnyozta és derüssé tette az 5 pár által elrúncolt palotás. Megérdemelték a nyert tapsot és az ujrázást is.

Bár az összes szereplők nagyon jók voltak, megragadóan kedves volt a hálás szerepében Kati Tokai Esztiike, aki nagyon jól megfelelt szerepének természetes mozgásával és jó előadó képességével. A tehetséget nem kell véka alá rejteni s reméljük, hogy az „élő szobor” megszemélyesítőjével gyakrabban fogunk ezután találkozni a műkedvelői színpadon pl.: a pünkösdi ünnepélyen.

A publikum azért, amit kapott, ezért a derüs és felejthetetlen kis iskolai előadásért — hálás a fáradságos munkát nagy szakértelemmel végző igazgatónak és tanító-nőnek.

H I R E K

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőlt 9 órakor Istentiszteletet tart Gönczy Sándor nagykárolyi lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 5 órakor litánia.

Március 15-e az Uri-Kaszinóban. A gyomai Uri-Kaszinó mint minden esztendőben, úgy az idén is társas vacsora keretében ünnepeli meg március tizenötödikét. A kaszinó szokásos vacsoráján igen sokan szoktak részt venni s ez mindig a legjobb hangulattal teljes. Az ünnepi beszédet Harsányi Pál esperes fogja tartani. A társasvacsorára a kaszinó tagjait és azok férfivendégeit ezután is meghívja az elnökség.

Lobogózzuk fel a házainkat március 15-én. Nagy jelentősége van annak, ha nemzeti ünnepeinket, színeinket, jelvényeinket méltóképpen megbecsüljük. Március 15-ike olyan nagy ünnepe minden jó magyarnak, hogy ezen a napon minden közintézménynek, egyesületnek s családnak a hajlékára ki kell tűzni a nemzeti lobogót. Ha valamelyik családnak nem volna lobogója, akkor valami módon, de mindenesetre nemzeti színű jelvénnel, díszítéssel adjon kifejezést az ünnep magasztosságával való egyittérzésének.

Debrecen megvásárolta Wagner József egyik képét. A retrospektív tárlaton kiállított művek közül Debrecen város a debreceni Déry Múzeum számára megvásárolta Wagner József festőművész „Alföldi

táj” című vásznát 500 pengő vételárért. A kiállításon ez volt az egyetlen hivatalos vétel.

Összevágta kezét az eltört pohár. Danyik Judit cselédeleány, békéscsabai lakos, Baross utca 19 szám alatti szolgálati helyén egy pohárral a kezében ment keresztül este a kivilágítatlan udvaron. Egyszer csak nekiment az udvaron levő vashordónak, minek következtében a kezében levő pohár széjjeltört és annak üvegszilánkjai úgy összevagdalták jobb kezefejét, hogy sérülése három hét alatt gyógyult. A kórházban ápolják.

Legelő autófelszerelési szaküzlet, mely egy felszerelési cikkemben, mint pneumatikokban abszolút versenyképes,

keres

körzetképviselőt,

illetve

ügynököt.

Ajánlatok „Szakmunka 119” jellegére BLOCKNER J. hirdetőirodába, Budapest, IV., Városház-utca 10 sz. alá kéretnek.

**A GYOMAI AK
kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN**

a

**Központi
Szálloda**

VII., Baross-tér 23.

(Keleti pályaudvarral szemben.)

Teljesen ujjonnan berendezett kényelmes családi ház. Központi fűtés, hideg-meleg viz. Mérsékelt polgári árak. Egyesületi és csoportos utazásoknál rendkívül olcsó teljes ellátás.

E lapra hivatkozónak 20 százalék engedmény.

Testvérvállalat:
OSTENDE KÁVÉHÁZ

Tulajdonos:
Grasz Odön.

24 óra alatt elcsapják a magyar alkalmazottakat. Az erdélyi magyar lapok elkésredéssel emlékeznek meg arról a tervről, hogy a román kormány a magyarok vasúti fűszivelőket az egész Székelyföldön elbocsátja. Az elbocsátás a legkíméletlenebb módon, 24 óra alatt, minden fizetés, nyugdíjelismerés, vagy kártérítés nélkül történik. Az indok az, hogy a magyar vasútasok nem tudják megfelelni az 1930 február 1-én megtartott újabb nyelvvizsgán.

Négymázsa meteor hullott le az égboltról egy svájci községben. Ballenberg svájci község határán elterülő szántóföldre négymázsa súlyú meteor hullott alá az égboltról. A hatalmas meteorkő mélyen belefuródott a földbe, egy óriási tölcserít vájva magának. Genfből tudományos expedíció ment ki Ballenbergbe, a meteorkő megvizsgálására.

A gyomai ág. evang. elemi népiskolánk március 15-iki ünnepélyének műsora. Reggel 8 órakor tartandó Istentisztelet után a tanulók az iskola tantermében gyűlnek össze. Az ünnepély műsora: 1. Hiszekegy. Éneklük a tanulók. 2. Mi a háza? Szavalja: Fekete Juliska III. o. tanuló. 3. Előre. Szavalja: Rózsás László IV. o. tanuló. 4. Ezer esztendeje. Éneklük a tanulók. 5. Talpra magyar. Szavalja: Schuszték Tibor IV. o. tanuló. 6. Fel, fel vitézek. Éneklük a tanulók. 7. Ünnepi beszéd. Tartja: Schuszték Sándor tanító. 8. Üzenet Erdélyből. Szavalja: Herter Mária VI. o. tanuló. 9. Kossuth Lajos azt üzenté. Éneklük a tanulók. 10. Segítsetek. Szavalja: Herter Magda V. o. tanuló. 11. Élet vagy halál. Szavalja: Belezna Béla IV. o. tanuló. 12. Himnusz. Éneklük a tanulók.

Az üzletek nyitvatartása március 15-én. Minthogy az 1927. évi XXXI. t.-c. március 15-ét nemzeti ünneppé nyilvánította, sok oldalról felmerült az a kérdés, hogy ezen a napon a kereskedelmi és ipari üzletek nyitva tarthatók-e. Erről a kérdéstről a kereskedelemügyi miniszternek 72.812—1928. számú rendelete intézkedik, amely kimondja, hogy a törvény a kormánynak nem adott felhatalmazást arra, hogy erre a napra a kereskedések és ipari üzemek vasárnaphoz hasonló munkaszünetét elrendelje. Ennélfogva március 15-én csak hivatalszünet van, de a kereskedések nyitvatartásuk és ipari munka folytathatók.

A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzugás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „**Ferenc József**“ keserűvíz használata által sok esetben elmúlnak. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar **Ferenc József** vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. A **Ferenc József** keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Értesítés. A volt m. kir. gyalai 2. honvéd gyalogezred, a m. kir. 2. honvéd népfőlkelő gyalogezred és a m. kir. honvéd emléktáblájának leplezése a tervbevett március hó 19-ről április hó végére, vagy május hó elejére halasztott el. A leplezés pontos idejét az emléktábla bizottság, meghívók és hírlapok úján idejében jó előre közölni fogja. Vitéz Rábay Ferenc ny. áll. tábornok, az előkészítő bizottság elnöke.

A gazdaközönség figyelmébe. A Budapesten vásárló közönség érdekében és kényelmére a világhírű Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. az állandóan növekvő forgalomra való tekintettel a Ferencrendiek templomával szemben, Kossuth Lajos-utca 4 szám alatti elárúsítási helyiségeit újonnan átalakította és hogy a gondos, megbízható és gyors kiszolgálás menetiét biztosítsa, lényegesen megnagyobbította. Mint értesülünk Budapest egyik legújabb látványosságát képezi Mauthner világhírű üzlete, miért is nagyon ajánlatos, hogy aki Budapestre utazik, ne mulassza el megnézni.

Zilahy Lajos beszámol hollywoodi utjáról. Zilahy Lajos a „Süt a nap“ és a „Tábornok“ szerzője most érkezett vissza Hollywoodból, ahol a „Tábornok“ filmesítését ellenőrizte. Zilahy Lajos a Színházi Élet új számában beszámol érdekes hollywoodi tapasztalatairól. A Színházi Élet e heti számában Erdős Renéc írt cikket Palásthy Irén ezüstlánc ruhájáról. Miss Magyarország bemutatja irásban és képben a tornászás kiskádját. Vészy Margit novellája, Karinty Frigyes, Móricz Zsigmond cikke rengeteg aktuális riport és kép egészíti ki Incze Sándor népszerű hetilapjának e heti új számát, amelynek egyik érdekessége az „Indiszkret kérdések és indiszkret válaszok“ egy nagyon érdekes új lélekelemző játék,

amely érdekes folytatása Webster Hopkins könyvének, amely ugyancsak a Színházi Életben jelent meg. Fényképcs riport az új valcerről. Nagy aktuális Sport Társaság és Divat-rovat, külön harminckétoldalas gyermekkuiság és kottamelléklet, darabmelléklet: a Magyar Színház idei nagyszerű szindarabja: „Alomkirálynő“. A Színházi Élet egyes számának ára 1 pengő, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra, mely Budapesten március hó 20-tól 25-ig lesz, a féláru vasúti jegy váltására feljogosító igazolványok a Bácsy Bankban kaphatók.

Fontos! Minden vidéki, aki Pestre utazik: féláron lakhat a Britannia és Imperiai nagyszállókban, féláron kap teljes pensiót, a Centrál pensióban, féláron vásárolhat cipőt, ruhát, selymet, vásznat és minden közszükségleti cikket s ezenkívül teljesen ingyen járhat a Fővárosi Művész Színházba és az Omnia Mozgóképpalotába, ha felutazása előtt előfizet a „Magyar Magazin“ című képes folyóira. Ugyanis a kiadóhivatal minden előfizetőnek ugyanolyan értékben, mint az előfizetési díj, „árucekket“ ad, melyekkel a „Magyar Magazin“ban felsorolt cégeknél készpénz gyanánt lehet fizetni. A „Magyar Magazin“ most megjelent remek új száma közli a részletes feltételeket. Az új szám anyagából kiemeljük Farkas Imre, Forró Pál, Segesdy László, Erdődy Mihály, Hesz Ferenc, Görög László, Tamás István, Szentgyörgyi Ferenc nagyszerű novelláit, cikkeit, verseit, továbbá Pólya Tibor, Gedő Lipót, Forrai Zoltán, Brenner Nándor, Kreisel Béla és Róna Emmy pompás rajzait. Remek színházi rovat keretében mr. Fantom, a színházi detektív tárja föl a legfrissebb szenzációkat, a filmrovat tudósít a hangos filmek sikeréről, a képzőművészeti rovat Vajda Zs. freskóit mutatja be s egy-egy külön riport számol be a női szépségcsinálás párisi mestereinek működéséről és a walesi herceg nagynépszerűségéről. De nem is lehet felsorolni azt a tömérdek szenzációs cikket, ötletet, képet, mely a 100 oldalas „Magyar Magazin“ új számát nagyszerűvé teszi. Mindenkinek személyesen kell erről meggyőződnie. A lap ára 1 pengő. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Sziget-utca 26.

Nem csoda
a nátha és meghülés ebben a cudar időben. Vegyen nyomban Aspirin tablettát és így megelőzi a meghülés következményeit. Minden csomagoláson és tablettán a Bayer-kereszt látható.

Filmszínház Gyomán.

Március 16-án, vasárnap:
A csókok városa
(Quartier latin)

Az Apolló filmszínházban március 16-án, vasárnap Maurice Dekobra világhírű regénye a

Csókok városa

(Quartier latin)

kerül színre 12 felvonásban. Kis párisi utcák kopott köveiből, mállottvakolatú házaiból romantikus fantázia virágozik. Milyen édesen koppannak a lépések a Quartier latin, a diáknegyed szűk kis sikátoráiban. Zenéje van a rozoga falépcső nyirkosságának is, ha egy kis midineit surran be a kócoshajó festő ateliérébe... Csoda-e ha ebben a mesebeli és még ma is igaz milióban el tudja veszíteni szívét az ideit vedő milliárdos fiú. Ott hagyja a fényt, a pompát, a gazdagságot, hogy befemelkezzék a diákbálok pajzán forgatagába, ahol az üres zsebből bársonykabátok alatt csupa meleg pihegő szív dobog... Ime ez a Quartier latin, a csókok városa! És ha egyszer illizelted meg az igaz szerelem igaz csókját soha sem fogsz tudni kiszabadulni a csodavilág varázslatos büvőköreből. Innen merítette filmjének témáját az a ma talán legnépszerűbb francia író, aki ebből a világból repült ki a világsikerekhez **Maurice Dekobra**. A mese izgalmassága kiszáritja a torokunkat, megható romantikája könyveborítja a szemünket. Ebben a kettős hatásban egyforma része van a főszereplő játékos **Petrovich Sztetiszláv**nak és **Carmen Boninak**. A műsora a „Komor komornyik“ című kitűnő burleszk és filmhíradó egészíti ki. Előadások: 4, 6 és 8 órakor. Kitűnő zene kísérel.

Nincs többé rheuma!

ha megrendeli a lörvényesen védett és orvosilag kipróbált **Czakó-féle Juno** szesz és Juno kenőcs háziszereket, amely rheuma, csúsz, köszvény, aszmas, zsába és egyéb hasonló megbetegedéseknél **biztosan és bámulatos gyorsan** használ, még összezugsorodott tagu egyéneknek is. Egy adag elegendő: együttesen ára 11 P. Használati utasítással. Szétküldés postán, utánvétel mellett.

**ISTENI GONDVISELÉS
GYÓGYSZERTÁR**

Budapest, VI., Király-utca 88/c.

NYILT-TÉR*).

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy mindazok a sértő kijelentések, melyeket az utóbbi napokban dr. Vogel Károly orvos urra és működésére vonatkozólag tettem, a valóságnak nem felelnek meg, sőt az orvostanárok véleménye alapján meggyőződtem arról, hogy nevezett orvos ur a jelen esetben is a leglelkiismeretesebben és orvosilag a leghelyesebben járt el. Tekintettel arra, hogy ezen kijelentéseket feldúlt lelkiállapotomban tettem és őszintén megbántam, dr. Vogel Károly orvos urtól ezennel ünnepélyesen bocsánatot kérek.

Kelt Gyomán, 1930. évi március hó 14. napján.

SZIRÁ CZKY ISTVÁN s. k.

Előttünk:

Dr. TARDOS GÁSPÁR s. k.

Dr. MESSINGER ALBERT s. k.

* E rovatban közöltekért, felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett férjem temetésén részt vettek s ezáltal fájda munkát enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

özv. **SCHRAMM JÁNOSNÉ**
és **KATÓKA**

HIRDESSZEN LAPUNKBAN!

A gyomai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.
199/1930. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Perei János végrehajthatónak idb. Vizsnai István végrehajtható ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 240 P tőkekövetelés és járulékal behajtása végett a gyomai kir. járásbiróság területén levő, Gyoma községben fekvő, s a gyomai 587 sz. betétben A + 3 sorsz. 6637 hrszám alatt foglalt szántónak B. 1. és 8 alatti id. Vizsnai István nevében álló illetőségére 400 P kikiáltási árban-

Ugyanezen betétben A + 4. sorsz. 6644 hrszám alatt foglalt szántónak B. 1. és 8 alatti id. Vizsnai István nevében álló illetőségére 400 P kikiáltási árban.

Ezenezen betétben A + 5 sorsz. 927 hrszám alatt foglalt lakház és udvarnak B. 1. és 8 alatti id. Vizsnai István nevében álló illetőségére 1500. P kikiáltási árban.

A gyomai 4202 sz. betétben A I. 1. 2. sorsz. 6549, 6550 hrszám alatt foglalt s id. Vizsnai nevében álló rétre 400 P kikiáltási árban.

A gyomai 5063 sz. betétben A + 1 sorsz. 6432 hrszám alatt foglalt s id. Vizsnai István nevében álló szántóra 500 P kikiáltási árban.

Ugyanezen betétben A + 3. sorsz. 6638 hrszám alatt foglalt s id. Vizsnai István nevében álló szántóra 500 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930 évi április hó 5 napján délelőtt 9 órakor telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan részek a kikiáltási ár kéthar-

madánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letérbe helyezésétől kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t. c. 147., 150., 170. §§.: 1908: XL. t. c. 12. §.)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.)

Gyoma 1930 évi január hó 16 napján.

Záhonyi s. k. kir. íb. elnök.

A kiadmány hitelül:

ILYÉS

irodasegédtsizt.

PUBLIKACIÓ.

Műtrágya Wagner Márton Fiaínál kapható.

Vásárszél 983 számú ház szabadkészből örök áron eladó. Érdeklődni lehet ugyanott.

Kató Lajos jegyzőnek Révnaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy férjem elhunytával nem szüntettem meg esztergályos műhelyemet, hanem úgy mint ezelőtt bármilyen esztergályos munkát elvállalok, azt a legpontosabban és jutányos áron készítik. Kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását özv. Schramm Jánosné Petőfi ut 767.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALHOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefonnal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem!

Zene! Tánc!

Lenmagot ki akar termelni? Igényét február 15-ig jelentse be a Hangyánál.

Zöldhittel akinek kell, jelentse be szintén a Hangyánál.

A helyi életbiztosító szövetkezet a biztosított jószágok lépténe elleni védőoltását a folyó évben az alábbi időben és helyeken végzi: I. oltás április 3-án délelőtt 7 ó. Mázsaháznál, körülbelül d. e. 10 ó. Gál Antal hasításmeni tanyájában, d. e. 11 ó. Pffeifer Mihály keselyüsi és körülbelül d. e. 12 ó. Béress Lajos hasításmeni tanyájában. II. oltás április 14-én, a III. oltás április 24-ik napján fenti időben és helyeken. Ujjonan biztosításra csak az oltás alkalmával vétetnek feljóságok, később nem. Tagdíjak már fizethetők.

Rostált trágya van eladó a gyepmester telepen, amely virággyakba, hereföldre, szőlőskertekre, bármilyen szántóföldekre kitűnő trágya. Kívánatra házhoz is szállítom.

Vörös izlandi tenyésztőjások

kaphatók drb-ként 50 fillérért a
GAZDASÁGI ISKOLÁBAN
BÉKÉSCSABÁN.
(Vágóhid mellett.)

Nagytestű, bőventőjő kiállítási
tenyésztőrzsek.

Budapesti előkelő lapváltalat
helyi képviselőt

keres előfizetők gyűjtésére.
Garanciaképes irak könnyű
munkával nagy keresethez jut-
hatnak. Részletes ajánlatok a
garancia megnevezésével
„HELYI MEGBIZOTT” jellegére
Budapest, 62. Postafiók 282.
alá küldendők.

Megkönnyített munka!

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podnanczyk-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-34. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi
szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg
folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól
közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állan-
dóan olvasható a „Park
Szálloda“ kávéházában. VIII.,
Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten,
ha előfizet a „Gyomai Ujságra“
mert lapunk havonta kisorsol
előfizetői között egy szállodai
utalványt, melynek tulajdonosa
a sorsolás hónapjában tetszése
szerinti időben három napon
át díjmentesen kap a kiváló
hírnévnek örvendő Park nagy-
szállodában Budapest VIII., Ba-
ross tér 10 (a Keletipályaudvar
érkezési oldalával szemben)
egy elsőrendű szobát. A kö-
vetkező sorsolást márc. 20-án
fogjuk megejteni és eredményét
lapunk márc. 23-iki számában
tesszük közzé. ~ Vágja ki
az alatti „Utalvány-szelvényt“
és adja be azt lapunk felelős
szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségnél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megegyedé-
sére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból
(menut kivéve) módunkban van az
UJSÁG kiadóhivatalával létesített
megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru
jegyekkel. Tekintettel a nagy keres-
letre, kérjük szoba és színházjegy
rendelését két-három nappal előbb
velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érke-
zési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MARTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	13:35	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

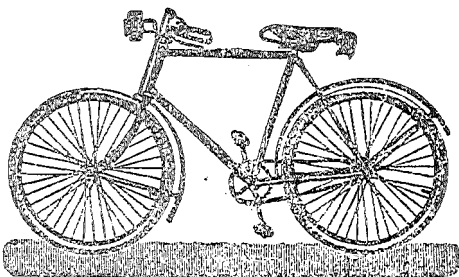
Bcsabáról indul	23:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomara ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Bcsabára ér.	7:34	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	3:23

A „gy“ betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

Magyar Testvérek!

Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink
mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a
munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképes.
CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő.
Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér.
Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WON-
DER“, „IPAG“, „ORION“ és „DIAMANT“, gummikban „DUNLOP“ és
„MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:
Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főúlet
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell
jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda
Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Sándor, József Benedek...

zsákban hozzák a meleget. A meleg most zsák nélkül is itt van, vagyha tetszik, zsákszámra is zuhog nyugtalanító áradatban a földre. Az idén a hagyományos triumvirátusnak könnyű dolga volt, mert jégtörő Mátyás megtörte a jeget és különben is a rövid ideig tartó fagy nem hűtötte át a föld kérgét annyira, mint máskor. Ezzel azután a meleg, mely most frissen érkezik, sokkal több hőforrást jelent számunkra, mint keményebb telek után. De ne kritizáljuk Sándor, József és Benedek szorgalmas társaságát, mert még megharagszanak és visszaszívják a tavasz ébredését a zsendülő mezőkről. Pedig jól esett már a langyos tavaszi eső is és minden biztató jele a tavasznak, mert azért hiába, mégis csak tavasszal kezd élni az ember és csak szebb a szobánál a

zöldülő hegyoldal, a dombok, erdők, a jégpáncéljuktól szabadult folyók és patakok is vigabban csobognak, duruzsolnak és mormolnak, vizük is szebb lett, hogy megmosakodott a télben és megfürdött a tavaszban. Most már hivatalosan is itt van a tavasz, de hála Sándor, József, Benedek uraknak, félhivatalosan már előbb beköszöntött.

Március 15-ikének megünneplése Gyomán.

Gyoma község az idén is méltó ünnepélyességgel ülte meg március 15-ikét. Reggel az összes felekezetek templomaiban ünnepi istentiszteletet tartottak, majd az állami polgári és elemi iskolák ünnepélyei következtek, amelyek rendezésén lelkesen fáradozott minden egyes iskolánk kiváló tantestülete, az iskolák növendékei pedig nagy ügyességről és az is-

kolákban élő tiszta, hazafias szellemről tettek tanubizonyosságot.

A község hazafias ünnepe, amelyen igen sokan vettek részt, délután 2 órakor kezdődött a Hősök Szobra előtt. Az ünnepi beszédet Répás Pál ref. lelkész tartotta, aki a töle már megszokott szónoki készséggel sok szép gondolatot tartalmazó értékes beszédben méltatta március 15-ét. A lelkekben mély nyomot hagyó beszédhez sorakoztak a hazafias szavak s a Gyomai Dalárdának az ünnepség értékét nagyban előmozdító szép énekszámai.

Este az összes kaszinókban hazafias beszédek és és társas vacsora keretében áldoztak március idusának.

Hirek a vármegyéből.

Részletek az alispán februári jelentéséből.

A személy- és vagyon-

biztonság terén a helyzet rosszabbodott, a bűncselekmények száma ugyanis némi emelkedést mutat. Ez a körülmény kétségretlenül összefügg a nagyon rossz gazdasági viszonyokkal.

Békésen a csendőrség pénzhamisító társaságot leplezett le, melynek feje egy idegenből jött betonmunkás, aki társaival 50 fillérest hamisított. Átadták az ügyészségnek. Halóság elleni erőszak, izgatás és vallás elleni vétség miatt letartóztatták Kech Ferenc budapesti lakost Békéscsábán.

Az öngyilkosok száma 11 volt, baleset pedig 16 fordult elő. Ezen kívül 15 tüzesetről érkezett jelentés a vármegyéhez. A kárépületekben és ingóságokban 10569 pengő, melyből 7520 P biztosításból megtérül.

A munkások helyzete javult. A Körös—Tisza—Maros-i és az alsófehér körösi ármentesítő társu-

TÁRCA

Holdvilág.

Irtá: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (17)

Semmi kétség, valóban le-részegegett az este, másnap úgy érezte magát, mintha halántéka hangokból és ordításból állna, a gyomra émelygett, az orrába beleragadt a tegnapi esti szivar füstje és kiállhatatlan bagó szag győzött egész nap.

Fáradt és lompult volt az agya, ez azonban határozottan gyönyörűséget okozott neki: sokkal egyszerűbben és határozottabban látott maga körül mindent. A főnökének bejelentette a halálesetét, de csak ennyit mondott; — nahát, meghalt!

Klipcsák ur levette a cvikkerét, az egyik kezét a nadrág zsebébe sülyesztette, látólagó szemével sandán pislogott és fitokzatosan beszélni kezdett: — én nem avatkozom bele az alkalmazottaim magánéletébe, nekem ez elvem és büszke vagyok rá, hogy soha nem szegtem meg. Magának sem adok tanácsot. Utóvégre maga felnőtt ember. Az a... bofrány azonban, ami tegnap történt, az már nem magánügy. Maga az egész városban feltűnést kelt. Ez már az intézetre is vonatkozik, én nem szeretem és nem akarom, hogy a városban az én tisztviselőmről ilyen hírek keringjenek, mert maga, ezt jól jegyezze meg, egyelőre a Mezővárosi Bank tisztviselője, magának szép állása van és emellett köteles-

ségei is vannak.

— Bocsánat, nem tudom, miről beszélnek. Az még kérem nem jelent semmit, ha az embernek a családjában egy haláleset fordul elő.

— Nem az a baj kérem, bár ez éppen elég szomorú, hanem éppen az, hogy ilyenkor nem szokott az ember bofrányosan mulatni. Kérem, én ma reggel hallottam, még hozzá nem is a kollégáimtól, szóval elfogulatlan emberek mondták, hogy mit csinált maga tegnap éjszaka.

— De szavamra mondom, semmit sem...

— Mondja ugy, barátom, hogy nem emlékszik, az sokkal helyesebb, kár mindjárt meghazudolni másokat, ez néha kellemetlen következményekkel jár. Olyan emberből

hallottam, aki magának jóakarója. Most nem akarom tárgyalni az ügyet, méltányolom a helyzetét, egyelőre szabadságra megy, aztán majd megbeszéljük a főbbit. Mindenestre sajnálom, azonban lása be, hogy ez csak gondoskodás részéről: ne csüggedjen, maga még fiatal ember, mindent újra kezdhet.

Kerekes tanácsalanul állt. Mi az a bofrány, amiről a város beszél? Azt se tudta, mi az, amit még újra kezdhet. Jónapot köszönt, elment haza, de csak napok múlva, a feteítés után sikerült megtudnia a bofrány részleteit. Már megkapta a fölmondó levelet, fölvette végkielégítését, eladta a lakását, a butorait, kifizette az adósságait, maradt összesen 550 pengője és ekkor

Csak magyar sört igyunk!

latok sok munkásnak adtak kereseti leherőséget. A kisipar és kiskereskedelem terén a helyzet változatosan súlyos. Egyre-másra adják be az iparosok igazolványukat és kérnek a kereskedők kényszeregyezséget, Mezőberényben két gabonakereskedő cég bukása rántott anyagi romlásba egész sereg kis embert.

Kiemelkedik az események közül a városok kongresszusa Békéscsabán, amelyen Klebelsberg Kunó gr. kultuszminiszter is részt vett.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

megtudta, hogy mi az, amit még újra kezdhet.

Mindenek előtt beköltözött megmentett ingóságával, a mostani csomagjával, a „Fehér Ló” szállodába és már vagy két napja csavargott minden cél nélkül, bujkált az ismerősei elől. Naphosszat járta a környék országutját, kirándult a S-s tóhoz, ahol három deszkabódé, igen sok nád és rengeteg békanyál jelezte, hogy ez a Mezővárosi fürdőhely. Csakhogy senkivel se találkozók, a határban csavargott, sáros dűlőutakon, megrokkant gémeskutak mellett, nézve a varjak seregét az ártó kukorica csutakok mellett, égő talpakkal beült egy-egy falusi kocsmába, rántottát evett szalonnával és savanyu vinkót ivott. A temetés óta nem mosakodott, mert a „Fehér Ló” sárgás mosdóvíze undorító emléket ébresztett benne. Elhagyatva sem érezte boldogtalanul magát, határo-

Kner Izidor levele Barabás Bélához.*)

Kedves Barabás barátom!

Most áruod csak el, hogy asztalos inas, sőt segéd is voltál!

Pedig ez nagy kvalifikáció, noha a mesterség rongy lehet, merthisz Munkácsynak és Csepreginek is más foglalkozás után kellett nézni, hogy valamire vigyék.

Ellenben most tértél csak az igazi utra, most lettél virgigli ember: sajna későn. Ezen kellett volna kezdened! A csizmadiaságon!

Félévszázada leteleit itt remekél a céh előtt egy igen szegény ifju és összecszizmadiaszkodott annyi vagyont, hogy felkerült a háromlábú szék, sámfá, dikics, lábszija meg a többi a padlásra és a már öregedő ember fűszeres boltot nyitott, az ajtó elé akkora oszlopos, fedett kiugró építtetett, hogy nemesak a járdát ivelte át, hanem a széles árkot is.

zoltan lestezt neki ez a társadalmon kívüli életmód: most nyugodtan akart dönteni a jövőjéről. Másnap felment a husz kilométernyire fekvő Süveg-hogyre, Mezőváros környékének egyellen, de annál kisebb lávanyosságára. A présházak, szőlők közti ténfergett, az egyik helyen egy elszabadult, rekedt hangu mézszáros kutya támadt rá, kénytelen volt leugrani az ösvényről, amint átvette magát a kerítésen, az elrongyolódott drótkerítés elszakította a nadrágját. Alig ment tovább, két csendőrrel találkozott, akik gyanusnak találták a különös, szakadt ruhájú sétálót, legigazolatták őt, de szerencsére nála volt a felmondólevelével meg a katonai igazolványa, ezzel mégis csak igazolta magát, bár a csendőr fejcsóválva olvasta az igazolványban, hogy Alexander Kerekes, Fährich in der Reserve des k. u. k.

(Folyt. köv.)

E fölött jobbra-balra, locát tétellett és amíg bent felesége, lánya, fia a specerájt méregette, ő az arra járók köszöntését, hódolatát fogadta.

Majd amikor már nagyon jól ment a bolt és méltán sorozhatta magát a község értelmiségéhez, újságra fizetett elő és széles, fekete rámás ókulárét biggyesztvén orrára, hosszant legeltette szemét a nyomtatott papiroson s ha megkérdezték, hogy néha miért fejjel lefelé tartja az újságot? Büszkén vágta ki, hogy mert nekem az mindegy!

A tamáskodók ki akarták egyszer ugratni a nyulat a bokorból és levelet vittek hozzá, hogy olvassa el, mekkora dicsőség érte Makcsali szomszédot, Ófensége sajtókezűleg aláírott jelen levél tanúsága szerint.

— Hagyjatok, barátim! Írásra nem adok én semmit.

Ellenben szállóigévé vált azon sűrűn hangoztatott mondanása, hogy miniszterelnököknek sem szabadna senkinek addig lenni, amíg legalább egy esztendeig csizmadia mester nem volt!

Béla! Béla! Mire vitted volna, ha azon kezded és nem megfordítva?!

Szeretettel köszönt

Gyoma, 1930. március 19.

öreg barátod
Kner Izidor

*) Az aradi csizmadia-céh e hó 15-én dísztagnak választotta meg egykori kitértő képviselőnket.

Békésmegyei Kiszagdák Egyesülete évi rendes közgyűlését folyó hó 30-án, vasárnap délután 2 órakor Mezőberényben a Gazdakör helyiségében tartja.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra, mely Budapesten március hó 20-tól 25-ig lesz, a féláru vasúti jegy váltására feljogosító igazolványok a Bácsy Bankban kaphatók.

HIREK

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtti 9 órakor Istentiszteletet tart Harasányi Pál esperes.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

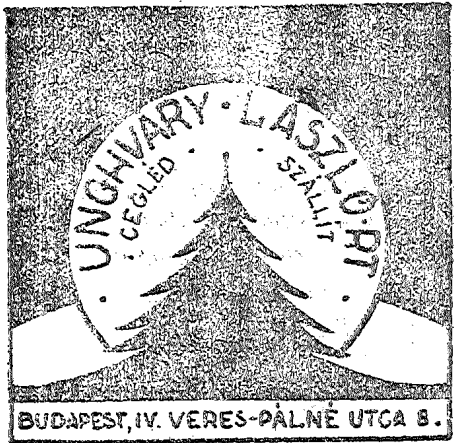
A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Eljegyzés. Bárdos László és Bolehovszky Annuska jegyesek.

Dégenfeld Pál gróf lett a tiszántuli egyházkerület főgondnoka. A tiszántuli református egyházkerület főgondnoki méltósága a múlt év őszén Horlthy István lovassági tábornok lemondásával megüresedett. Az egyházkerület gyűlékezetei most tartották meg a választást és a magas egyházi méltóságba Dégenfeld Pál gróft választották meg egyhangú lelkesedéssel.

Országosvásár Füzesgyarmaton. A legközelebbi országosvásár Füzesgyarmat községben március 30-án lesz, melyre vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

Jobb oldalán van a szive egy diáknak. A debreceni Augustia-szaniatóriumban és egyetemi Röntgen-intézetben most vizsgálják meg az iskolák növendékeit, hogy tuberkulózissal nem fertőzöttek-e. A múlt napon az egyik röntgenvizsgálat alkalmával az orvosok nagy meglepetéssel konstatálták, hogy Vargha Dezső második osztályos főreáliskolai tanulóknak a szive nem bal, hanem jobb oldalán van. Megállapították, hogy a gyermek már így született, de a szervi elválózást eddig sem ő, sem a szülei nem konstatálták. Vargha Dezső soha beteg nem volt és soha nem vette észre, hogy a szive nem a bal, hanem a jobb oldalán dobog. A fiu apja honvédőrmester, akinek hét élő gyermeke van s valamennyi egészséges.

Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy béműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes **Ferenc József** keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egyhangzóan dicsérik a valódi **Ferenc József** vizet, mert könnyen bevethető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A **Ferenc József** keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A gazdaközönség figyelmébe. A Budapesten vásárló közönség érdekében és kényelmére a világhírű Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. az állandóan növekvő forgalomra való tekintettel a

„Ki mint vet, úgy arat?”
Mauthner magnál jobbat sehol sem kaphat!

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi r.t.

Központ:

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 33 szám.

Ujjonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége a

FERENCRENDIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN:
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Ferencrendiek templomával szemben, Kossuth Lajos-utca 4 szám alatti elárulási helyiségeit ujonnan átalakította és hogy a gondos, megbízható és gyors kiszolgálás menetét biztosítsa, lényegesen megnagyobbította. Mint értesülünk Budapest egyik legújabb látványosságát képezi Mauthner világhírű üzlete, miért is nagyon ajánlatos, hogy aki Budapestre utazik, ne mulassza el megnézni.

5 világrész visszhangzik a dicsérettől, melyet az Aspirin-

tablettáknak adóznak. A 55 év óta mindig ismétlődő eredmények igazolják, hogy az Aspirin-tabletták a leghatásosabb szer mindennemű lülets, járvány, reuma, csusz, zsába, azonkívül fej- és fogfájások ellen, anélkül, hogy a szívre káros hatással volnának. Könnyen elképzelhető, hogy ilyen kitűnő szer állandó utánpótlásnak van kitéve. Ügyeljen azért az eredeti csomagolásra a „Bayerkeresztfel”, mert hamisítványok gyakran hatástalanok, sőt sokszor károsak.

Megfulladt egy falat kenyérről. Különös szerencsétlenség történt a napokban Debrecenben. Klein Jenő 15 éves polgári iskolai tanuló szüleinek Csokonai utcai lakásán barátaival játszadozott s e közben tréfából lenyelt egy nagyobb darabb kenyeret, amely a torokán akadt. A gyermek fulladozni kezdett, azonnal értesítették a közelben lakó orvost és a mentőket mire azonban ezek megérkeztek, a szerencsétlen fiú a kenyérdarabtól megfulladt.

— 12 —

szerezte hitközség a régi „réhajó” melletti katonaszállásoló épületet (az öreg Szabeny-féle ház.) A kántor még kint maradt a régi templom melletti kántorális házban.

1788-ban második kápláni állomást szervez a püspök a hitközség ismételt kérésére. A község 60—60 forinttal járult hozzá a káplánok fizetéséhez.

Amikor Homonnay Zsigmond, ez a messze földön híres szónak 1788-ban elfoglalta az endrődi parochiát, az egyház tekintélyes vagyonnal rendelkezett. Igen nagy segítségére volt az új plebánosnak a jó akaratu Vámosy István jegyző, aki elvállalta a templomgondnoki tisztséget, s nemcsak a vagyonkezelésben, de a hitélet fejlesztésében is értékes munkakerőnek bizonyult. — 1794-ben Nagy István váltotta fel a jegyzői állásban, akinek fizetését az előjáróság a következőkben állapította meg: 100 forint készpénz, 12 köböl buza, 1 hizott sertés, 100 font tehén hus, 100 font só, 30 font faggyu, 12 itec vaj, 1 font bors, 4 öl fa, télen át fűtőbéli provízió, az uraságtól 1 sessió föld.

Hval kántort 1792-ben Csábi Pál követte, de két év múlva meghalt. Ideiglenes utóda Soóvári Gábor, majd 1798-ban véglegesen Huszka József. A bírói tisztelet a kilencvenes években Timár Mihály, Farkas Pál, Katona István, Binges János és Kalmár Mihály, viselték. — Binges a hivatalos hatalmat nagy szigorúsággal kezelte. Sulykó Mátyás például, mert vasárnap dolgozni mert, 12 pálcát kapott. Azokat a fiatalokat, kik „a husvétii gyónás idejében táncoltak s akik husvét második napján öntözni járván megrészegedtek és misére nem mentek: 10 pálcákkal büntették”. A község hadnagyai az esti barangszó után mindenkit haza hajtottak.

A házak száma ebben az időben 341 volt.

1796-ban — Homonnay hirtelen halála után — a békésiek nagyhirű papja kapta meg az endrődi plebániát, amely mindinkább nagyobb tekintélyre emelkedett ugyanarra, hogy a püspök 1800-ban ketté választotta az eddig egységesen vezetett, s egész Békésmegyére kiterjedő gyulai kerületet és „endrődi alesperesi kerület” néven újat alkotott. Az új plebános — Jánossy József a szakadatlan munka és

talantól 1000 tallért kölcsönöztek, amit 1773-ban fizettek vissza. Ezen bevételekből 1767-ben a templomhoz új épületeket és 1769-ben új légiatornyot építettek.

1768-ról — az urbárium behozatala végéig (a földesurak tartozó szolgáltatások és bérek megállapítása a használt telkek és föld után) összeírták a helység jószágait: 15 öreg tehén, 1 üsző, 2 fiatal bika, 5 rugott borjú, 1 ökor borjú, 16 öreg bika. — 36 drb., 6 kanca, 4 rugott csikó, 8 csődör, 5 hámos ló = 25 drb. volt a nagy-jószág állomány.

1770-ben elrendelték a fűzfák ültetését. 1772. év aug. 15-én nagy gyász érte Endrődöt. Szorgalmas, munkás papja a Körösbe fullt. — Őt is a templomban temették el. — Az egykori feljegyzés szerint ő volt az utolsó szakálos plebánosa Endrődnek.

Ebben az időben 191 telkes jobbágy, 74 házas-zsellér, 90 házaslan zsellér, 15 iparos és 1 kereskedő család vgyis mintegy 1855 lélek lakott itt: 266 házban.

A hetvenes évek elején a község vezetőségében nagy változás állott be. A kegyuraság Pálffy Sámuel ajánlotta kinevezésre a váradai püspöknek. Az új lelkész 1772 október havában foglalta el az endrődi parochiát. A régi írások szerint a kántor ekkor már Konez Ignác volt, aki azonban más helyen iskolamester néven is szerepel. Palajtai Antal jegyzőt 1775-ben Labadi István, de már 1776-ban Vranoczi József váltja fel. Katona István is letette a sokszor és úgy látszik érdemesen használt bírói pálcát és átadta helyét 1775-ben Dávid Györgynek, de már 1776-ban ismét őt emelte a bírói székbe a nép szeretete és bizalma. Onnan tudjuk ezt, mert 1776-ban a plebános járandóságára nézve megegyezés létesült Pálffy plebános, a község és hivek között, s az előjáróság nevében Katona István főbíró, Draho János törvénybíró, Vranoczi József jegyző írták alá. — Az érdekes megállapodást alábbiakban közöljük:

(Az endrődi egyházközség az alábbi járandóság fizetésére kötelezte magát:) évenként beszolgáltat a plebánosnak 24 köböl tiszta búzát (mégörülve) 12 köböl árpát, 24 köböl alá való szántást, boronolást, levágási, fellakarítási, összehordást, 24 itec vajat, 24 akó bort, 20 szekér szénát, 12 öl

— 9 —

MÁRCIUS TIZENÖT.

Irtta: BÁNFALVY GYULA.

1.

Oh Március, Szabadság hirdetője!
Zsarnok uralmak fényes végzete,
A rügyfakasztó Isten-kéz erője,
Te nemzetünknek legszebb ünnepe!
A Múzsza hódolásra szálljon;
Köszöntelek, te fényes álom!

2.

A Sorsotostó szentelt avatása
Tenéked osztá legszebb végzetét,
Hogy Népjogok rég várt föltámadása
Nevedhez fűzze megjövételét!
Szabadság! a Te daléneked
Életre hívá rabnépeket!

3.

Szabaddá lett a Hit, a Szó, az Eszme!
A korlátlan' csapongó Gondolat!
A jobbággal urát testvérré tetie,
Egyenlőséggé vált a hódolat,
És Milliók lelke fojtott vágya
Beteljült: a Népek Szabadsága!

4.

Megszentelt napja a „Talpra Magyar“-nak,
Immár nyolc évtizedje szállt tova,

Jegyében vivta — vágyva szabadnak!
Héroszi harcát egy nép két hona!
S magyar Félístenek csatája
Utat tört Legendák honába!

5.

Nagy Március! Szabadság kezdő napja,
Hős nemzetünk Érted mint harcolá!
Emlékedet dicsőültté avatta
Aradnál, ott, a szentelt Golgotha!
De Kárpát volt a Hon határja,
S partjának gyöngyös Adriája!

6.

Most? változá! oh Március! s mi' szörnyen!
Nincs Kárpátunk, nincs gyöngyös Adriánk,
Magyar Hazánk csonkítva, szerte törten,
Elkárhozásnak átka szállt reánk!
A Négy Folyót, a Hármás Bércet
Végleg ragadná el a Végzet!?

7.

„Nem, nem, soha!“ ez lett szívünk imája,
Ami vesztünk, számon kérjük azt!
Az Ég nem ad Évezredet hídba,
Hogy porba hulltan elveszítsük azt!
Tíz százados Jogunk ez itt lent!
Hiszünk talán még — a nagy Istent!

8.

Oh Március! te Isten hirdetője,
Öltsed magadra régi alkatod!
Magyar szív légyen jöttöd köszöntője
Ott, tulnan is, hol csak Magyar lakott!

E csonku tönk nem Árpád hona,
A bércekig terül az otthona!

9.

Az lesz majd Március, ha Kárpát ormán
Gyújtunk föl majdan újból lángtűzet!
Ha átmegyünk, át, a Király Hágóján
Mátyásunk szobrát koszorúzni meg!
Életre kél a magyar álom
Ha zászlónk ott leng: Kolozsváron!

10.

Ha majd Segesvár árva, bús határát
Lepik magyar nők s lányok ezrei,
Petőfi „Alföld“-je minden virágát
Jelöltelen sirjára hinteni!
Magyar! vezeklés lett a sorsod!
Kereszted' bűnbe esve hordod!

11.

Ha majd küszöbjeidre — Kassa Dómja
Hullunk, bűnbánón térdet hajtani!..
Oh, megbocsátja-é Rákóczi csontja,
Hogy nem tudhattuk itthon tartani!
Arad, Pozsony s szent név annyi sok!
Magyar nap rátok még virradni fog!

12.

Oh Március, taníts, nevelj a Tett-re!
Prófétád szobra, ott a nagy Dunán,
Boruljon lángba és népét vezesse..
Riadjon föl, harsogja harsonán:
Keletre, ugy Éjszakra, Délre elmegyünk
Vesztett Honunkat visszavenni! Esküszünk!

— 10 —

fát, 2 „jó hizott árlányt szalonnának“, 200 font tehén húst, 100 font faggyút, 1 font borsot. Ezenfelül fizették az u. n. ágybért, mely előbb 400, majd 1781-től 460 forintban volt „közakarattal megalkudva“. Később 1796-ban a híközség a vetést és egyéb gazdasági munkálatokat külön 10 köből buzáért, 5 köből árpáért és 5 köből zabért, a téli szalmafürtést pedig még újabb 12 öl fáért váltotta meg. A párbér-váltás összege ez időben 780 forint volt. A párbér megváltása előtt minden család előbb 1 köből, később 2 véka búzát és 50 kr-t fizetett páronkint a plebánosnak. A megváltás nagy anyagi könnyebbséget jelentett a híveknek.

Ebben az időben — valószínűleg a környékbeli tót alyafiak bujlogatására az idősebb, tótul beszélő hívek azon követeléssel állottak elő, hogy a plebános az istentiszteleteken és hitoktatásban a tót nyelvet is használja. Mind erősebb lett a kívánság akkor, amikor Pálffy plebános egy Mészáros nevű embert megpálcáztatott azért, mert az összeírás alkalmával magyarul beszélni nem akart. Emiatt a tót aijkvak bepanaszolták a püspöknél a plebánost, ki vizsgálatot rendelt el, melynél a kihallgatott tanuk azt vallották, hogy még körülbelül 50—60 olyan ember találkozik, kik magyarul gyónni nem tudnak. A következő évben megújított panaszra a híközség békéje érdekében a megyéspüspök elrendelte, hogy minden második vasárnap hitelemzés, a második vagy harmadik vasárnap pedig predikáció legyen tót nyelven. Pálffy azonban tótul nem tudott, így tovább is magyar nyelven tartotta a hitelemzéseket és szentbeszédeket.

Utóda 1780-ban Barics Bálint lett, akit Knap Jakab vezetésével ismét arra kért egy küldöttség, hogy vezesse be a tót nyelven való hitoktatást. Barics hosszasan cáfolgatta a küldöttség érveit és bebizonyította nekik, hogy hitelemzést soha nem tartottak még az első plebánosok sem tót nyelven. „A Káplán sem akar hallani a szláv hitoktatásról, mert a predikációt is az öreg Labcsánszki egyházzfival fordíttatja tótra“. A hitelemzés tovább is magyarul folyt.

1781-ben két új temetőt nyitott a híközség: a szarvasvégi és gyomavégit. Ugy látszik, hogy az öreg-temető a

— 11 —

régi templom északi oldalán, a Körösparlon betelt, másrészt a falu a Körösnek Szarvas és Gyoma felé kanyaruló déli partján kezdett mindjohban elterülni, ezért nyitak meg ezen a részen az új temetők. A temetők fenntartására a község kötelezte magát.

Ebben az időben a templom „jóságartó gazda“ is lett. Alig halt el 1—1 jobb módu ember, aki valamit ne hagyott volna a templom felszerelésére vagy szentmise alapítványokra. Így Varju György „egy sárga kanca lovat harmadmagával“, Hanyecz Ferenc „egy ötödü meddő tehene“, Gembicz Tamás „két quarta szőlőt“, Gubucz Mihály egy szőlőt hagyott a templom számára. — A sok adományból igen szép és értékes felszerelése volt a templomnak. A jó endrődiek azonban nem sokáig örülhettek ezeknek, mert a francia háborúk következtében beállott pénz-leromlás miatt a kincstár a templom összes ezüst készleteit bekívánta.

A század utolsó évtizedeiben az erkölcsök kissé lazulni kezdhettek, mert a hatóságok sokkal szigorubban kezdték alkalmazni „a korbács-büntetést“, mint előbb. Dávid György bíró idejében 1785-ban Nyida György 12 pálcát kapott azért, mert Kolibán nevű görögöt pogánynak és tatárnak nevezte. Még jobb egy másik eset: „Mint hogy ifjabb Hanyecz György-né tékozlás miatt már többször megintelve újól kender tékozlásba avatta magát, hogy ennek utána jobb gondviselője legyen férje gyűjteményének, neki és tékozló társa Kaskasnének rossz cselekedeteikért egyenkint tíz korbácsuk legyen.“

1785-ben ugy Fivál Tamás kántor, mint Vámosy István jegyző készpénz fizetését rendezte és emelte a community. 1587-ban Bikaly Péter plebános felmenteti a kántort a tanítástól, s a tankötelesek oktatására külön tanítói állást szerveztet. Verner Jakab kir. főinspektor Kovács Pál nevezi ki új tanítóul, aki azonban még a fiukat és lányokat együtt tanította. A lakosság egy töredéke kifogásolta azt, hogy az új tanító csak magyarul tud beszélni. A Helytartó Tanács válaszában azt írta, hogy „nem baj, ha tótul nem is tud, mert a hívek 15-ön kívül mind értenek magyarul.“ Iskolának meg-

Zorú idő!

hóval, jéggel és ezt követően olvadással különös elővigyázatosságra int. Hideg és átmedvesedett lábak következtében nátha, hurut és komoly **meghülés** fokozott mértékben léphet fel. Egészségének ezen alatiomos ellenségei ellen nincs jobb és hatásosabb fegyver, mint az **Aspirin-Tabletták**. Utasítson vissza pótszereket és követeljen mindig eredeti csomagolást, a **Bayer-keresztrel**. Csak gyógyszerüzletben kapható.

Egy pesti Bonvivan regénye. A Színházi Élet legújabb száma érdekes riportot közöl arról, hogyan talált rá elvesztettnek hitt gyermekére egy híres pesti bonvivánnak Bécsben élő előkelő épesapja. Az új szám közli Kerész Mihály érdekes hollywoodi levelét, amelyben a világhírű magyar rendező beszámol arról, hogy Koray Sári pesti urileány Bánky Vilmaéhoz hasonló karriert futott Amerikában. Hogyan lett az istállófiúból a Royal Orfeum igazgatója. Érdekes új nagy pályázat: melyik a típusa? Férfiak és nők kiválasztják azt a nőt és férfit, amelyik legjobban megfelel ízlésüknek. Beszámoló szenzációs képekben Mrs. Rogers Braun Margit három házasságáról. Gyönyörű képek a Vígyszínház újdonságáról a Grand Hotelről. Incze Sándor népszerű hetilapjának új számához harminckétoldalas gyermekújság mellékletet ad, sok mesével, képekkel, értékes pályadíjakkal. Szenzációs kottamelléklet, háromfelvonásos és egyfelvonásos darabmelléklet teszi még gazdaggá a Színházi Élet c. heti új számát, amelynek ára 1 pengő, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI., Aradi-utca 8 szám.

Filmszínház Gyomán.

Március 23-án, vasárnap:

Nagy üzletben kisleány.

Főszereplő: Mary Pickford. Hosszu idő után most nyílt rá alkalma az Apolló filmszínháznak, hogy Mary Pickfordot a moziközönség dédelgetett kedvencét újra megjeleltethesse a vásznon. Mary Pickford ideiglenes filmje, vasárnap, március 23-án kerül színre

Nagy üzletben kisleány

cimmal, amelyben az ünnepezt filmstar az ő bájos eredetiségében egy végtelenül kedves szerepben fog bemutatkozni. Csapongóan eleven temperamentuma, üde frissesége és megejtő játékmódora most sem fog hatást lévesztetni ebben a kitünően megrendezett, remek felirásokkal fűszerezett pompás filmdarabban, amely egyenesen az ő számára íródott. Most egy szerelmes bakfis játszik ennivalóan kedves groteskséggel és megjósolhatjuk, hogy — ami természetesen is — frenetikus sikert fog elérni. Partnere **Charles Rogers**, egy igen csinos, fiatal színész, akinek szintén nagy sikert jósolunk. **Burleszk és filmhíradó** egészül ki a műsorról.

Előadások: 4, 6 és 8 óra-kor.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALHOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefonnal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem! Zene! Tánc!

HIRDESSEN LAPUNKBAN.

PUBLIKACIÓ.

Mütrágya Wagner Márton Fiajánál kapható.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy férjem elhunytával nem szüntettem meg esztergyűlyös műhelyemet, hanem úgy mint ezelőtt bármilyen esztergyűlyös munkát elvállalok, azt a legpontosabban és jutányos áron készítek. Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását özv. Schramm Jánosné Petőfi ut 767.

Lenmagot ki akar termelni? Igényét február 15-ig jelentse be a Hangyánál.

A helyi állatbiztosító szövetkezet a biztosított jószágok lépfene elleni védőoltását a folyó évben az alábbi időben és helyeken végzi: I. oltás április 3-án délelőtt 7 ó. Mázsaháznál, körülbelül d. e. 10 ó. Gál Antal hasításmeni tanyájában, d. e. 11 ó. Pfeifer Mihály keselyűsi és körülbelül d. e. 12 ó. Béress Lajos hasításmeni tanyájában. II. oltás április 14-én, a III. oltás április 24-ik napján fenti időben és helyeken. Ujonan biztosításra csak az oltás alkalmával vétetnek feljóságok, később nem. Tagdíjak már fizethetők.

Zöldhitel akinek kell, jelentse be szintén a Hangyánál.

Rostált trágya van eladó a gyeptelepen, amely virággyakba, hereföldre, szőlőskertekre, bármilyen szántóföldekre kitűnő trágya. Kivánatra házhoz is szállítom.

Mérleg hitelesítés.

KOCSIS IMRE géplakatos-mester

értesíti a mérleg tulajdonosokat, hogy mérlegek és súlyok javítását és hitelesítését elvállalja.

Saját érdekében cselekszik, ha mérlegeit már most javíttatja. Lakik: Kossuth Lajos u. 696.

Budapesti előkelő lapvállalat helyi képviselőt keres előfizetők gyűjtésére. Garanciaképes urak könnyű munkával nagy keresethez juthatnak. Részletes ajánlatok a garancia megnevezésével „HELYI MEGBIZOTT” jeligére Budapest, 62. Postafiók 282. alá küldendők.

Megkönnyített munka!

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekének fizóira, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITŰNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szervíroz!... Tegyen próba bevásárlást a WEIDMANN MÁRTON üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitűnő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőny cím: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda” kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra” mert lapunk havonta kísorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást márc. 20-án fogjuk megejteni és eredményét lapunk márc. 23-iki számában tesszük közzé. — Vágja ki az alatti „Utalvány-szelvényt” és adja be a lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a
GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDEGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalékos

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalékos

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,

NEMZETI SZÍNHÁZ,

KAMARA SZÍNHÁZ

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	13:35	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

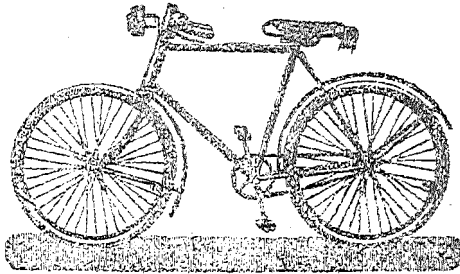
GYOMA - BÉKÉSCSABA

Besabáról indul	23:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Besabára ér.	7:34	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	3:25

A „gy” betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

Magyar Testvérek! Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL”, „ATLAS-PATENT”, „WONDER”, „IPAG”, „ORION” és DIAMANT”, gummikban „DUNLOP” és „MICHELIN”.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ Téli MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Fejtételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sárok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Artézi-kut
Hangya főútlel
Vágóhid
Iványi malom

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Fejtételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrrel megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Mit tegyünk, hogy segítsünk anyagi helyzetünkön.

A legtöbb fizetésrendezési törekvésünk és mozgalmunk csak igen sovány mértékben szokott teljesülni, de ha valami történik megélhetési ügyünk körül, nem sok köszönet van benne. Csak panaszkodunk, az adó sok, a buzának nincs ára. Mit csináljunk? Anyagi helyzetünk javítása érdekében jövedelmező foglalkozás után kell nézünk, mert ma a földbirtok utáni jövedelemből megélni, a magas adók és alacsony buzaárak miatt, nem lehet.

A jövedelmező mellékfoglalkozás és sokféle lehetőség közül ma a legkényelmesebb s a legjövödelmezőbb a tojástermelésre berendezett baromfitelep létesítése.

A tojáshozamra berendezett baromfitenyésztés-

sel minden földbirtokos, tisztviselő, iparos, vagy más aktív, vagy nyugdíjas tisztviselő, a rendes foglalkozás mellett új jövedelmező, kereseti lehetőséghez juthat.

Ez a mellékfoglalkozás nem hátráltatja a rendes foglalkozásában és mégis óriási anyagi segítséget jelent. Külföldön, Németországban, Angliában, minden tisztviselő, tanító, iparos, ha csak egy kis alkalma is van, foglalkozik amerikai fehér Leghorn tenyésztéssel.

Nálunk nagyobb és olcsóbb választékban áll rendelkezésünkre mindenféle takarmány s éghajlatunk is kedvező baromfitenyésztésre. Mire várunk? Miért késünk mindig? Mikor a művelt nyugati államok az északi sarktól le-

a forró égőig, mindenütt 95 százalékban amerikai fehér Leghorn tenyésztéssel foglalkoznak.

A magyar baromfitenyésztés és tojástermelés a világpiacra csaknem az utolsó, a 18-ik helyen áll, mert az őseinktől reánkmaradt s a lehető legextenzívebb mostoha tartásban részesített, állandó beltenyésztésben degenerált és szervezetében legyengített parlagi tyúk, a mai állapotában jótartás mellett sem képes 80 drb. tojásnál többet termelni.

Bárki meggyőződhetik, hogy a parlagi tyúk tojásainak a súlya 35—45 gramm között áll. Ahány tyúk, annyiféle színű, tojásainak színe és alakja is különböző.

Külföldi fogyasztópiacok export kereskedői ilyen tojásokat nem használhatnak s emiatt a baromfitenyésztés terén az utolsó helyen állunk, pedig ezen a téren az európai nemzetek kö-

zött, egy kis akarattal állhatnánk az első helyen is.

A világpiacra ma a német, angol, dán és holland származású tojás a legkeresettebb és a legjobban fizetett áru, mert ezek súlya 60—70 gramm és a tojások színe fehér.

Ne várjuk tehát a sült galambot, vagy azt a bizonyos soha be nem kövélkező főnyereményt, ne sopánkodjunk, hanem fogjunk hozzá s tegyünk valamit a saját érdekünkben, mert anyagi helyzetünk javítása országos érdek is, mert hazánk gazdasági helyzetén csak így segíthetünk, ha minél több árut szállíthatunk ki az országból s fokozzuk az ország és a saját bevételünket.

A tojástartósde felállítása már csak rövid idő kérdése, hol a tojást különféle osztályokba sorozzák, súly és szín szerint alakul ennek az ára is.

Baromfitenyésztésünk fel-

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (18)

— Turista? — kérdezte a csendőr.

— Nem, csak úgy sétálok, nem akarok emberekkel találkozni.

— És mit keres erre felé?

— Mondom, csak úgy sétálok. Megyek, mert még sohasem jártam erre felé. Ilyenkor pedig nagyon szép ill, sűrű a szomoruság, mint a tej és ráragad az emberre.

A csendőrök értelmetlenül bámultak. Hogy lehet az, hogy valaki a szomoruságot sűrűnek látja? Érdekes ezért sétálni? Ilyen időben! A fiatal-

labbi, kerek arcú legény száznakozva nézte Kerekest, odasugóll valamit a társának. Az keményebb, fekete arcú, himlőhelyes zsendár volt.

— Nohát csak sétálgasson, ha az a guszta, hanem okosabbat is tehetne ilyen épkész láb ember.

Kerekes a fejét rázta: — nincs ennél okosabb, amit most tehetnék. Majd később, ha egy kicsit elmúlt minden, majd akkor újra dolgozni fogok...

A csendőrök szónéklül ott hagyták az egyszerű emberek közvetlenségével, ahogy hátat fordítottak, rögtön hangosan meg is beszéltek a különös séfálás esetét. Lefelé ballagtak az ösvényről és Kerekes hallotta, amint beszélgettek:

— Valami ütött ember ez, — ez a durvábbik hang volt, a

fiatalabb hang mentegetődzően felelt: — az is lehet, hogy asszony van a dologban.

— Elég bolond, ha ilyen időben sétál.

— Megkerülhetné helyettünk a határt — a többi megjegyzés elveszett a levegőben, elnyomta a fölvert varjak káromgása, valahol egy flinta pukkant, utána éles csaholás verte föl visszhangozva a szőlőhegyet, majd lassu taktusban, zögyögősen zörgött egy szekér, hallani lehetett, amint kereplő pergéssel nekilődül hirtelen egy láthatatlan lejtőnek.

Szekérnek, kutyának, vadásznak nyoma sem volt, mindent eltakart a domb, a szürke ég, az agyagos barázdák, a bokrok és az egyenesre vágott sárga homokpart. Mintha a hang világa élt volna itt...

Kerekes nekilődött maga is az utnak, mintha határozott céllal ment volna valamerre. Tudata alatt lehorgonyozott egy gondolat, amely eddig fájlóan terpeszkedett agyának felszínén. Nem tudta mikép, de valamit és valahogyan megoldott benne a két napos szakadallan meneteles, a tesli fáradtság, a kutya támadása, a csendőrök beszéde és ez az egész egyszerűségben uszó világ. Megfordult, elindult visszafelé, sőt egyszerre sietni kezdett, mintha programmszerűen el kellene érkeznie valahová. Visszafelé már járható uton ment. Amint a lapos hegyalját elérte, a szekér forgónál fehéren viritó kis ház került elébe, barna vesszősövény mögül nevetett ki, a disznók fölirták az udvarát a kis

Csak magyar sört igyunk!

lendítése nemcsak országos érdek, de hazafiúi kötelesség is, hiszen tudjuk, hogy a községi pénztárba gyéren folynak be az adófillérek, a lakosság rossz anyagi helyzete miatt. Ha sikerül jövedelmünket fo-

kozni s hazánkban a baromfitenyésztést arra a fokra fejleszteni, melyen ma a németországi áll, akkor külkereskedelmi mérlegünk javulni fog, tele lesz a község pénztára és a saját zsebünk is.

Hogyan kell a számlailletéket leróni.

A számlabélyegek felragasztásával és megsemmisítésével kapcsolatban sok panasz hangzott el, különösen az utolsó esztendőben, amikor a hatóságok megbírságotlák azokat, kik a számlailleték lerovása alkalmával a bélyegei nem írják át a szöveg első szavaival. A hatóságok a bélyegzővel megsemmisített számlabélyegeket nem ismerik el illetékvásári szempontból teljesen megfelelőnek éppen úgy, mint nem fogadják el illetékvásárlásul a csupán felragasztott, de át nem írt bélyegeket sem.

Egyelőre kísérletképen az alábbiakat rendeltem:

Szabályosnak ismerendő el a lerovás, ha a számlára ragasztott bélyeg az iparosnak,

vagy kereskedőnek a számla kiállításának keletét is tartalmazó cégpecsétjével olyan módon van felülbélyegezve, hogy a pecsét a bélyegről a számla papirosára átterjed.

Mindettől elérésnek csak akkor van helye, ha netalán olyan eset fordul elő, amelyben megállapítható, hogy a számlára a bélyegei utólagosan ragasztották fel. Ilyen esetre ez a rendelkezés nem vonatkozik; ilyen esetben a teljes felémelt illeték megkövetelendő.

A számlák illetéke az 1927 évi 68.100 számú pénzügyminiszteri rendelet szerint a következő:

A számlák minden példányára, másodlatára és másolatára az azokban kiűntetett

érték fősszege (s nem a követeles egyenlege) után ilyenkor az alábbi illeték rovan-dó le:

200 P-n tul.	200 P-ig	2 f.
500 "	500 "	5 "
1000 "	1000 "	10 "
2000 "	2000 "	20 "
5000 "	5000 "	50 "
7500 "	7500 "	75 "
10000 "	10000 "	1--P
		2--"

Ezt a körrendeletemet az iparos és kereskedő érdekképviselőknek megküldöttem és felkértem az érdekképviselőket a kötelekükbe tartozók tájékoztatására, valamint a kötelekükbe tartozók figyelmének arra felhívására, hogy a számlailleték pontos lerovásai szem előtt tartásuk, mert a pénzügyi hatóságok ezentúl rendszeresebb ellenőrzést fognak gyakorolni.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Csekő s. k. min. tanácsos.

A kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltség figyelmét arra, hogy a pénzügyminiszter ur rendeletében foglaltakat a legpontosabban kövesse.

Szeressétek egymást...

Szeressétek egymást Magyarok.

Van elég, aki ránk, Agyarog.

Letaposták hazánk, Széleit

Uj, vérszerződést kell, Kötni itt.

Apánk is jártak Golgotát

Sőt csakis azt, ezer Éven át.

Készüljünk mi is egy Kör-utra

Utba essék Pozsony.

És Nyitra Nagyvárad, Kolozsvár

És Szeben S tisztelegjünk ott mint, Egykor Bem.

ZÖLD KÁLMÁN.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN.

háznak, de a cocák most bánaatosan rőfögtek bent az ólban. A házacska két liliputi ablaka szabálytalan görbeséggel kacsingatott, mint valami álmos öregasszony kötőgötecsében elfáradt szeme. Az egyik ablak csikos dunnahuzattal volt elfüggönyözve, a másikban petróleum lámpa áll gyujtatlannul, mellette szőkehajú csöpp lányka nézte a világot.

— Mint a mesében! — állapította meg Kerekes és hirtelen indulatként szállta meg a legédesebb-jóság érzése, olyan jönnek született egyszerre, mint a leglágabb fonatos kalács, amit mindenszentek napján révedező arccal aprítgatnak hümmögve a kávéba, vagy mint az illatos erdő a korai nyárban.

Menyecske perdült ki a kis házacska ajtaján, végignézte Kerekes, aki még mindig ott állt és elmerült a békés kép gyönyörű igazságában.

— Jóestét — köszöntötte bátorítatlanul a menyecske, csak-hogy valamit mondjon, mert átalította a nézést.

— Jóestét, békességet sokáig, — válaszolt Kerekes megindultan.

— Köszönöm, magának is. Tán a városba igyekszik?

— Nem éppen oda, de lehet. Én egy ilyen békés helyre indultam, mint ez itt maguknál.

— Egyebünk sincs, a békesség, meg a szegénység. Ezt nem lopják el az embertől. Hát maga honnan jön.

(Folyt. köv.)

Sakkverseny.

A sakkör vezetősége értesíti az érdekelt sakkozókat, hogy saját kebelében egy osztályozó tavaszi versenyt rendez, melyben az összes tagok részt vesznek.

Mindazon tagok, akik legalább egy félévi tagdíjat befizettek, benevezési díjat nem fizetnek. A hátralékos tagok, valamint az új benevezők 2 pengő díjat fizetnek a benevezéskor. Benevezhet minden gyomai illetőségű játékos.

Eldöntésre kerül Gyoma 1930. évi tavaszi bajnoksága, mely első díja lesz a versenynek. Ezen kívül még öt díj lesz. Minden tag, aki a fentieknek megfelel, részt vesz a versenyen, ahol nemcsak a tavaszi bajnokság, továbbá a díjak kiosztása dől el, hanem a tagok osztályozása is. A játékosokat két csoportra osztjuk I. és II. csoport. Ugyhogy a közel jövőben történő városközi mérkőzésen, mint első, vagy második csoport szerepelhetünk. Épp ezért kérjük a játékosokat, hogy minden partit a legjobb tudásuk szerint játszásk le, hogy az osztályozás a játék tudás alapjának megfelelőhessen.

Benevezni lehet Szerető Elemér pénztárosnál az önképzőkörben, valamint dr. Szirtes urnál ugyancsak a Holler Szállóban április 15-ig. Amikor a verseny kezdetét veszi.

A vezetőségi és választmányi tagok kéretnek, hogy vasárnap 30-án d. u. 5 órára az egyleti helyiségben megjelenni sziveskedjenek.

HIREK

Istentisztelet. A ref. templomban vasárnap délelőli 9 órakor Istentiszteletet tart Répás Pál lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Kinevezés. Amint megbízható helyről értesülünk Óméltósága báró Feilitzsch Berthold Békésvármegye főispánja folyó hó 24-én, vagyis elmúlt hétfőn kiadott rendeletében a néhai dr. Eisler Vilmos halálával megüresedett gyomai járási orvosi állást dr. Szilágyi Ferenc helybeli községi orvossal töltötte be. Ezuttal igazán községünk érdemes és fáradhatatlan fiatal orvos munkását érte ezzel a kinevezéssel az érdemeknek magasabb helyről való méltó jutalmazása. Midőn dr. Szilágyi Ferenc községünk érdemes fiának kinevezéséhez szívből folyó őszinte érzelmekkel gratulálunk, kívánjuk, hogy ezt az új állását közmegelegedésre sokáig fölíthesse be községünk fáradtan beteg lakosságának lelkiismeretes tudással párosult komoly humánus szolgálataiban!

Házasság. F. hó 29-én délután fél 4 órakor vezeti oltárhoz a gyomai ref. nagy templomban érdemes lakos lányunk: ifju Harmati Gyula Béres Rózsikát, Béres Mihály helybeli gazdálkodó lakostársunk bájos leányát. Sok szerencsét kívánunk a szép eredményekre jogosító házassághoz!...

**„Ki mint vet, úgy arat?”
Mauthner magnál jobbat
sehol sem kaphat!**

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi rt.

Központ:

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 33 szám.

Ujjonnan átalakított és megnagyobbított
belvárosi eladási helyisége a
FERENCRENDIEK TEMPLOMÁVAL SZEMBEN:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Felebbezés. A folyó hó 20-án megtartott községi irnok választós közgyűlés irnokválasztásai, amely 31 szavazattal Kovács G. Lajos lakostársunkra esett, amint értesülünk, az ellenpárt komoly és súlyosan latbaeső indokolással a vármegye törvényhatóságához megfelebbezte.

Versenyárgyalási hirdetmény. A gyulai államépítészeti hivatal versenyárgyalást hirdet az endrődi községi iskola építési munkálataira. Az ajánlat az előírt ajánlati minta és ajánlati

költségvetés felhasználásával teendő. Az ajánlati minta és az ajánlati költségvetési űrlapok félívenként 50 fillérért alulírott hivatalnál megszerezhetők, ahol a művelet és a feltételek is megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások is megadhatók. Az ajánlatok a gyulai államépítészeti hivatalnál 1930. április hó 11-én 10 órakor fognak felbontatni. A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy képviselőik jelen lehetnek. M. kir. államépítészeti hivatal.

A Nemzeti Bank az ezüst egypengősöket zsákocskákba csomagolva hozza forgalomba. Ezek a zsákocskák 1000 drb. egypengősöt tartalmaznak. Egy ilyen zsákot szorongat két szerencsés kéz a Bank Bank r.-t. mai lap példányainkhoz mellékelt prospektusair. Ön is nyerhet 500 zsák egypengősöt az új m. kir. Osztálysorsjátékban, mert az itt elérhető legnagyobb nyeremény egy Félmillió pengő. Jutalom 500.000 pengő. Főnyeremény 200.000 pengő. Minden második sorsjegy nyer.

— 16 —

„délleg itt tartózkodni és hívásra akármikor megjelenni“. Ugy látszik közmegelegedésre oldódott meg a kérdés, mert a régi iratok nem beszélnek többé a „széplő-művészeti“ mestereiről.

Ugyancsak Jánossy plebánoskodása alatt 1804-ben készült a Nepomuki szent János-szobor is és elhelyezést nyert a régi Körözs kanyarulat mellett a templom-zug bójáratánál. Ezzel be is fejezte hatalmas alkotásokban gazdag munkálkodását e csodálatos szervező képességgel és kitartó energiával megáldott szent életű férfiú. 1805. szeptember 26-án Körözsladányban, ahol esperesi vizsgálatot tartott, szívszélhűtésben meghalt. Tizedik papja volt az endrődi egyháznak, de eredményes munkásságával kimagaslott valamennyi közül.

Utóda a belényesi plebános, a későbbi váradi kánonok: Csák Ferenc volt. Tevékeny, gondos lelkipásztor volt hatalmasan növekedő nyájának. Rajta volt, hogy az új templom belső felszerelése minél szebb és értékesebb legyen. A templom előtti kereszt, a templom homlokzatán ma is látható szent Péter és Pál szobrai az ő idejében készültek, a régi öreg orgonát adta a csabai egyháznak 500 forintért és egy akkor elsőrangú 22 változatú, 2 clavaturájú orgonát csináltatott a turi Kümmer-céggel 5585 forint 27 krajcárért. Gyakori gyűjtés és saját adományából pótolni igyekezett a francia háborúk idején beszolgáltatni kényszerült templomi ezüst szerelvényeket. Az endrődi Vida-féle alapítványt az ő kérésére létesítette Vida Imre, a kegyuraság uradalmi praefektusa.

A francia háborúk követő devalváció és „nagy drágaság“ miatt sorra került az összes községi és egyházi alkalmazottak fizetés rendezése. A lakosság tisztfeletreméltó elismeréssel honorálta a kényszerűségből előálló kérelmeket, s az egész vonalon fizetés javítást eszközölt. A jegyző készpénz fizetése 160, a bírósági 100 rénusforintra emeltetett fel.

— 13 —

alkotás embere volt. Alatta épült fel a mostani, messze földön híres endrődi nagy templom, a mai plebánia-épületnek nagyobb része, a mostani helyén levő régi kántorház, valamint a harangozó új lakása. Hogy mily rendkívüli munkaerőt és a hívek részéről nagy áldozatot igényeltek e hatalmas alkotások, érdemesnek látszik kissé részletesebben ismertetni.

A XVIII. század utolsó évtizedében a békésmegyei Haruckern birtok megosztott. A szarvas-endrődi uradalmak beházasodás után a Stockhammer grófi családnak jutottak. Az osztokodás alkalmával elhatározta a kegyuraság, hogy a többi kegyuri templomokhoz hasonlóan az endrődi új templom építési költségeihez évenként 6 éven 5—5 ezer, összesen tehát 18.000 forinttal járul hozzá. Az első rátát 1799 április 2-án utalták ki, az utolsót 1804 július 7-én kapta meg az endrődi egyház 18.455 P végösszegben.

A politikai község Kalmár Mihály folytonos bíraskodása mellett 1798. évi augusztus 19-től 1806. október 26-ig 18.050 forintot áldozott erre a célra.

A hívek adományaiból 3.702 forint, a régi anyagok eladásából 1.826 forint gyűlt össze. Az összes kézi és ígás napszámok a lakosság adta. Az építési költség végösszege 42.015 forint 02 krajcár volt. Tehát 41 krajcárral több, mint a begyűjtött pénz summája.

A paplak egészen a község költségén épült 5.127 forint kiadással. A kézi és ígás napszámok ekkor is a hívek adták.

Az új templom alapkövetésével 1798 november 6-án ünnepelték. Az építkezés 1804-ben nyert teljes befejezést, amikor is november 5-én szent Imre ünnepén megáldotta az új díszes hajlékot Majzik János kunszentmártoni esperesplebános, míg az ünnepi szentbeszédet Fekete Antal, török-szentmihályi plebános mondotta. — A templom felszentelését pedig 1824 május 9-én végezte Vurum József váradi püspök a közigazgatási hatóságok és az uraság képviselőjének jelenlétében nagy ünnepség mellett.

Nemrégiben Endrődön járt az ország egyik nagyhirű

Kölcsönöket legkedvezőbb feltételek mellett folyósít

Iványi Aladár és István Bankháza Gyoma.

Rendeljen azonnal egy sorsjegyet a szerencséséről közismert elárúsító helyen a Bankó Bank r.-t.-nél (Budapest, VI. Andrassy ut 56) nehogy elkéssen. Az árak változhatnak. Egész sorsjegy 24, Fél 12, Negyed 6 és Nyolcad sorsjegy 3 pengőbe kerül. A húzások már április 16-án kezdődnek.

A gazdaközönség figyelmébe. A Budapesten vásárló közönség érdekében és kényelmére a világhírű Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. az állandóan növekvő forgalomra való tekintettel a Ferencvárosi templomával szemben, Kossuth Lajos-utca 4. szám alatti elárúsítási helyiségeit újonnan átalakította és gyors kiszolgálás menétét biztosította, lényegesen megnagyobbította. Miní értesülünk Budapest egyik legújabb lát-

ványosságát képezi Mauthner világhírű üzlete, miért is nagyon ajánlatos, hogy aki Budapestre utazik, ne mulassza el megnézni.

Filmszínház Gyomán.

Március 30-án, vasárnap:

Cigányprimás.

Az Apolló filmszínházban folyó hó 30-án, vasárnap mutatja be Kálmán Imre világhírű operettjét a

Cigányprimás

nagyszerű filmváltozatát 8 felvonásban. Nem kell méltatnunk a pompás darab cselekményét, ismeri azt mindenki a színpadról, csak annyit jegyzünk meg, hogy a mozivásznon többen nyujt látnivalókban, miní a színpad. Emellett az egész darab csupa magyar vonatko-

zásu és éppen úgy mint a „Magyar rapszódia“-ban s a „Maros vize folyik csendesen“ című darabban, a „Cigányprimás“-ban is szebbnél-szebb magyar népdalok vannak. Magyar főszereplői közül: Veres Ernő és Szőregy Gyula remek alakítást nyujtanak és pompás játékkal igen sokszor fogják zajos tapsokra ragadni a nézőközönséget. A műsort „Mi van a fókában“ című burleszk és filmhíradó egészíti ki. A „Cigányprimás“ kísértő zenéjét az eredeti operettzene felhasználásával Farkasinszki Imre és zenekara szolgáltatja.

Pk. 395/1930.

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy Neu Ignác végrehajlatának 454 P

30 fillér lőke s jár. erejéig foglalt és 1780 P-re becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírósnak Pk. 305/1930 sz. végzése folytán az árverést elrendelem, annak alperes lakásán Gyomán Horthy Miklós ut 1192 sz. alatt leendő megfoglalására határnapul 1930 április hó 7 napjának délelőtt 9 óráját tűzöm ki, mikor is a bíróság lefoglalt ruhák, rádió készülék és bútorok, stb. a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is elfogom adni. Elsőségi igény az árverés megkezdése előtt nálam szóval vagy írásban jelentendő be. A törvényes határidő a hirdetménynek a bírósági táblán történi kifüggesztését követő naptól számít.

Gyoma, 1930 március hó 7 napján.

SZIRÁCZKY ISTVÁN
kir. bírósnak végrehajtó

— 14 —

műépítész, a székesfehérvári Prohászka-templom pályázatán első díjat nyert kiváló tervező: dr. Fábrián Gáspár budapesti műépítész, aki nagy éragadtalással nyilatkozott az ősi endrődi templom művészies struktúrájáról és a mai időben szokottan masszív megépítéséről. A Mária Terézia korának egyik híres bécsi építész terve alapján készült a barok és román-stílus keverékéből alakított monumentális épület. Az anyagot nem sajnálták a jó óregyek: a templom egy öles falvaságsága dacol az idővel és viharral egyaránt. Kuriozumként felemlítjük, hogy a főbb építési anyagok közül 3336 köböl mész, 2582 szál deszka, 1252 öl sifa, 836 fenyő-szál, 143 mázsa vas és 1.613.150 drb. téglá használtott fel. — Csak akkor látjuk, hogy mily rengeteg anyag ez, ha összevetjük az ugyanekkor — a község költségén épült — paplak építési anyagának mennyiségével. Ehhez felhasználtak 304.800 téglát, 460 köböl meszet, 160.000 vasszegel, 360 font vasat, 180 szál fenyőt stb. A XIX. század határmegyéjén önérzetes lelkiülettel tekinthettek vissza endrődi őszink a leltint 70 esztendőre. A semmiből-fejlődő, virágzó községet alapítottak, nemzeti és vallásos érzéseiket megtartották, sőt annyira megerősítették, hogy az egész vidéken nagy elismeréssel vélekedtek a rendkívül szorgalmas, takarékos, puritán erkölcsű, igényeiben szerény, s ezáltal mindjobban vagyosodó endrődiek felől.

A XIX. század első évtizedében befejezték a kilencvenes évek végén megkezdett munkálatokat és nagy eréllyel fogtak hozzá a tanügy rendezéséhez. Valószínűleg felsőbb utasításra 1801-ben a község vezetősége összehívta és szigoru büntetés kilátásba helyezésével buzdította „a hanyag szülőket“ gyermekeik iskoláztatására. Úgy látszik, hogy a szigoru intelemnek kellő eredménye lett, mert 1805-ban a hitközség vezetősége és a községi tanácsülés Kalmár Mihály bíró vezetése alatt elhatározták, hogy a fiu- és leány-növendékeket külön választják. A fiukat Baria János „rendes professzor“-ra bízták, kinek fizetését — „tekintettel a növendékek megsaporodására és régi, szorgalmas tanítói munkásságára“ — 300 forintra és 6 köböl buzára emelték fel.

— 15 —

A leányok oktatására a tanítástól 1787 óta felmentett kántor kötelezték — némi fizetletdíj ellenében. Az öreg Huszka kántor nem sokáig állta a dicsőséget, mert hamarosan segédet alkalmazott Alf Sándor személyében, aki a leányok tanítását végezte, s ezért a községtől külön jutalom gyanánt 5 forintot, 2 köböl lisztet és 1 köböl árpát kapott. Később évi 60 forint készpénz, 4 köböl buza, 5 köböl árpa, 2 öl fa és egy kocsí fűtőre emelkedett a fizetése. — 1805-ban az iskolák fűtését is rendezte a község. Addig a kántornak és tanítónak 6—6 öl fát adott lakásuk és a két tanterem fűtésére. Ez időtől kezdve csak 4—4 öl fát fűtőt kaptak, a tanterem fűtését pedig maga a község végeztette „a panaszk megszüntetése céljából.“

Alig épült fel a templom és paplak, a község és egyház újabb építéshez fogtak. Timár János bíró és Salacz József jegyzősége idején kihozták a „templom-zugból“ a községházat s felépítették a mai épület régi szárnyát. Az egyház a sekrestyés és kántor lakását építette fel. Utóbbinak egyik szobája szolgált a leányiskola tanterméül. Abban az időben szép és mutatós épületek voltak ezek s a mai piacérnek formás külsőt adtak. A piactartást már ebben az időben kezdték sürgetni a község vezetői, de Csepcsányi Tamás az uradalom direktora csak 1818-ban engedélyezte azt, még pedig a kért szerdai nap helyett csütörtökre.

A század első éveiben nagy gond aggasztotta a község vezetőségét. A régi konvenciósnak borbély — miután gonosz magaviselete miatt fizetését megvonták, elment. Egy ideig nem kaptak megfelelő mestert, úgy hogy a haj- és szakálnövesztés — kénytelen-kelletlen — veszedelmes méreteket kezdett ölteni — az asszony-nép nagy bosszuságára. Végre több hónapi vesződség után a község felfogadta Vranovics Józsefet évi 30 forint, 7 köböl buza és szabad lakás mellett. Mivel azonban a férfiak egy része elidegenedett a borbélytól s ez elégséges jövedelem híján megélni nem tudott, Vranovics mester tovább állt a faluból. A község ekkor a gyomai borbélymestert szerződtette évi 20 forint, 5 köböl buza és 5 köböl árpa fizetés mellett „tartozván minden pénjéért“

START

KERÉKPÁROSOK

HARMINC DIJAT TŰZÜNK KI I. DÍJ 1000 PENGŐ

ORSZÁGOS EMERGÉ VERSENYE

Kezdődött 1930 március 2. Résztvehet rajta minden magyar kerékpáros

Feladat: válaszolni kell erre a kérdésre, hogy

MI AZ EMERGÉ-PNEU LEGFŐBB ELŐNYE?

30

Versenyszabályok: Nem az a fontos, hogy valaki leírja, hogy az EMERGÉ-pneu a legjobb, leggyorsabb, legmegbízhatóbb, legellenállóbb, hanem röviden azt kell megírni, hogy ki hol, mikor, milyen körülmények között tapasztalta az EMERGÉ-pneu valamilyen kiválóságát. Holnaptól kezdve minden üzletben egy vásárlási igazolványt adnak minden EMERGÉ-pneu-t vásárlónak és ezt az igazolványt a pályázattal együtt be kell küldeni. — A pályázaton mindenki résztvehet, aki legalább egy garnitúra EMERGÉ-pneu-t vásárolt. A pályázat határideje 1930. június 30. E napig kell a pályaműveket beküldeni az EMERGÉ Kaucsuk Rt címére, Budapest, V., Sas-n. 28. — Az eredményt a lapunk fogja közölni

DÍJ

2. díj	500 P	16. díj	50 P
3. "	200 "	17. "	50 "
4. "	150 "	18. "	50 "
5. "	140 "	19. "	50 "
6. "	130 "	20. "	50 "
7. "	120 "	21. "	50 "
8. "	110 "	22. "	50 "
9. "	100 "	23. "	50 "
10. "	50 "	24. "	50 "
11. "	50 "	25. "	50 "
12. "	50 "	26. "	50 "
13. "	50 "	27. "	50 "
14. "	50 "	28. "	50 "
15. "	50 "	29. "	50 "
		30. "	50 "

A pályázatok elbírálására a Magyar Kerékpár Szövetség elnöksége jelöli ki pártatlan zsűrit

Ha fáj a feje és szédül, ha teliséget, béliizgalmat, gyomorégést, oldalszurást mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi **Ferenc József** keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a **Ferenc József** viz remek természetalkotia hashajtó. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy férjem elhunytával nem szüntetem meg esztergályos műhelyemet, hanem úgy mint ezelőtt bármilyen esztergályos munkát elvállalok, azt a legpontosabban és jutányos áron készítek. Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását özv. Schramm Jánosné Petőfi ut 767.

Lenmagot ki akar termelni? Igényét február 15-ig jelentse be a Hangyánál.

Zöldhittel a kinek kell, jelentse be szintén a Hangyánál.

Mérleg hitelesítés.

KOCSIS IMRE géplakatos-mester értesíti a mérleg tulajdonosokat, hogy mérlegek és súlyok javítását és hitelesíttetését elvállalja. Saját érdekében cselekszik, ha mérlegeit már most javíttatja. Lakik: Kossuth Lajos u. 696.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALHOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefontal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem!

Zene! Tánc!

Budapesti előkelő lapvállalat helyi képviselőt keres előfizetők gyűjtésére. Garanciaképes urak könnyű munkával nagy keresetűz juthatnak. Részletes ajánlatok a garancia megnevezésével „HELYI MEGBIZOTT” jellegére Budapest, 62. Postafiók 292. alá küldendők. Megkönyvitett munka!

Textilszakmában jártas óvadékképes megbízható

körzetképviselőt keresünk. Ajánlatokat „Concordia” Szövetkezet Budapest, József-körut 30. címre kérünk.

PUBLIKACIÓ.

Műtrágya Wagner Márton Fiaínál kapható.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Egy szép szőlős és gyümölcsöskert a Pócosban eladó, értekezni lehet 477. házszám alatt.

Minden dohányzó ide figyeljen! 1930. év április hónapban 10 filléres reklámárban lehet kapni 120 lapos Senátor szivarka papírt. Tehát mindenki saját érdekében cselekszik, hogyha ezen időpontot kihasználja. Aki a Senátor külső lapjait gyűjti, az nagyon szép ajándékban részesül. Ajándék tárgyak a következők: és pedig Juvelit szipka, dohányszelence, valódi alpacca kávékanál, evőkanál, evővilla, evőkés, zsebóra, football-labda. Ezen reklám papírok kaphatók és az ajándékok ki lesznek osztva a Hangyánál és Kovács János trafikjában. Mindenki figyelje az április hónapot.

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek fizóira, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITŰNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szerviroz!... Tegyen próba bevásárlást a WEIDMANN MÁRTON üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kifűnő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást április 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk április 20-iki számában esszük közzé. — Vágja ki az alanti „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

— — — Itt levágsandó: — — —

Szerkesztőségünk beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDEGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	15:55	17:50 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:54	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

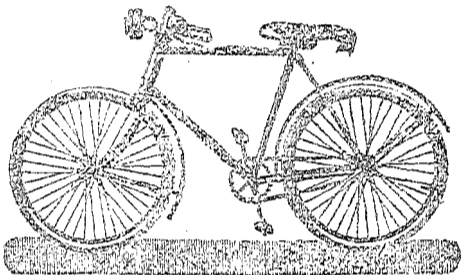
Bcsabáról indul	23:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:54 gy.	2:20
Bcsabára ér.	7:54	12:08	15:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:25

A „gy“ belüvel jelzett gyors-, a föbbi pedig személyvonat.

Magyar Testvérek!

Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WONDER“, „IPAG“, „ORION“ és DIAMANT, gummikban „DUNLOP“ és „MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főúzat
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér. Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Mi ujság a politikában?

A diplomáciai és külpolitikai körök érdeklődésének középpontjába ismét a párisi konferencia került pár nap óta. A legutóbbi hágai konferencia eredményeinek megszövegezése a most Párisban ülésző értekezlet egyetlen feladata. Hogy nem megy simán a dolog, az egészen természetes, ha meggondoljuk, hogy a csehek is ott vannak, ami viszont azt jelenti, hogy mindenáron szeretnének kibujni azok alól a kötelezettségek alól, amelyeket rájuk rótt a hágai konferencia. A francia kormánynak sikerült rávenni Loucheur, volt francia pénzügyminisztert a párisi értekezlet vezetésére s ezt a magyar delegáció örömmel vette, mert Loucheur erélyes elnöklése akaratlanul is szaszorította a csehek túlzó követelődző kedvét. A

tárgyalások gyors befejeződése azonban még így sem remélhető. A megbeszélések fontosságát az is emeli, hogy Bethlen István magyar miniszterelnök is kiutazott a múlt héten Párisba s ott tartózkodik Benes, cseh külügyminiszter is.

Nagyjelentőségű látogatást tett az elmúlt héten Walkó Lajos magyar külügyminiszter Törökországban. Ez a látogatás viszonzása volt a múlt évi török külügyminiszteri látogatásnak, amikor Tevfik Rüsdi bey török külügyminiszter 2 napig tartózkodott Budapesten. Természetesen Walkó külügyminiszter látogatását felhasználta fontos diplomáciai tárgyalásokra is, amelyekről még semmi bizonyosat nem tudhatunk. Tény azonban, hogy a török hivatalos testületek

nagy fényességgel és parádéval fogadták külügyminiszterünket, aki meggyőződött kintléte alatt arról, hogy a török-magyar barátság feltámasztásának s a két nemzet közötti jó viszony szorosabbá tételének nemcsak nem áll semmi sem útjában, hanem őszinte óhaj tárgya török részről is. Kemál basa köztársasági elnök is hosszas kihallgatáson fogadta Walkó külügyminisztert, aki jó érzéssel újságolta itthon, hogy sokan beszélnek a magyar nyelvet a törökök között.

A kis Grizett.

A Gyomai Sport Club műkedvelői a napokban kezdték meg a fenti című táncos revüoperett próbáit, mely husvét másodnapján kerül előadásra az Uri Kaszinó termében. Az operettet Jakobsohn és Bodansky a két legöltelesebb librettista pár írta. Zenéjét Stolz Róbert szerzelte. A budapesti Vígyszínház nyári ope-

rett lársulata részére Bródy Miksa fordította le, hol több mint 100 előadást ért el. Zenészámai egytől-egyig bájos, lülbemászó és patlogó melodikák. Csupa derű, tánc és kacagás kíséri ezt a kedves operettet, melyet kitűnő, frissen pergő, szép előadásban mutat be a GySC. műkedvelő gárdája, külön e célra összehozott legjobb szereplőkkel. A fentiek igazolására az eddig látott GySC. előadások szolgálhatnak és nyulának garanciát. A kis Grizett Párisban játszódik. A montmarreai bohémek legvidámabb napja van. Farsang, a szerelem, a csók a tánc napja: Colette grófnő egy estére megszökik előkelő vőlegényétől és mint Grizett bevetődik egy montmarreai lánchelyiségbe, hol eszeveszett farsangot jár a farsangi bohémilpus. Megismerkedik egy csinos tengerészfiúval és megindul az operett mese... Kedves és érdekes alakok kerekítik a mesét; Bunkó Gyuri cigányprimás és Maresa táncosnő a két Párisban élő magyar, az előkelő Fülöp márki és groteszk barátja Pikador, Japonet a züllött festő, Marci a falpraesett kis pikoló és a kis Grizettek (GySC. görlicék)

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (19)

— Bizony messziről jövök, ha más mondaná, el se hinném neki.

— Tán bizony az operettben járt? — A menyecske fölnevetett, aztán hirtelen rajtakapta magát a sok beszéden, — enyje bizony, úgy teszek itt, mintha társalkodó lennék.

— Pedig jólesik a beszélgetés!

— Az ám, de a munka nem vár, sielni kell, az emberem megjön mindjárt, lovat vesznek máma, vásár van Sokuton, a babom is fönt van, még oda talál égni.

Kerekes elbucszott, lassan indult tovább, szerelést volna ott maradni, huzódózva ment, minden lépésnél megállt. Valami huzta visszafelé, csak mikor a Barátok templomának cirádás tornya feltűnt előtte, akkor tudta meg, mit akart: a kis házacskó a saját békés multját tárta elébe. Önkénytelen vágyódással vágyott vissza az otthonba, már nem hitte olyan bizonyossággal, hogy Margit nem őszintén ragaszkodott hozzá. Hálha csak a képzelet játszott vele! Ellenáhatatlan kíváncsiság fogta el: mégegyszer megnézni a lakását, milyen most.

Semmi sem változott, mindössze az ablakráját festette újra a lakó és a kapun egy sárgarézt névjegy csillogott, ami azelőtt nem volt.

Kerekes nem nézte meg jobban, nem érdekelte ez sem tovább, messzebb kellett mennie. Az ismeretlen arckép tulajdonosát kell fölkuatni.

A Korona vendéglő előtt Vermes Laciba ütközött, aki éppen kifordult az ajtón.

— No nézd, te emberkerülő! Hát megjöttél? Hol a fenébe jártál eddig? Tüvé tettem érled a várost. Mondom, elbeszélgetünk megint egy kicsit. Soha életemben nem hittem volna, hogy ilyen jó pofa vagy. Emlékszel? Akkor éjszaka itt a Koronában.

— Ja izé? Itt a Koronában?

Kerekes zavartan hebegett, a Vermes Laci látása fölébresztette benne a nevezetes éjszaka zürzavaros emlékeit. Kezdeti igazat adni a főnökének, aki valami botrányt emlegetett foly-

tonosan.

Behívta Vermest egy pohár borra: letétlenül meg akarta tudni, mi is történt akkor éjszaka.

— Hát az fenomenális volt! Elemekben voltál, én mondom, pajtikám, fesiheít magát az ember, ahogy akarja, de ha egyszer istenigazában iszik, akkor kistül, hogy milyen ördög lakik a bőrében.

— Igen emlékszem, itt volt a cigány, a sarokban, ott ültünk mi, ott meg valami egyenruhás ember...

— Stimmet! A finác-főbiztos ült ott, úgy néz ki a vörös fölörával, mint a nagynéném boldogult papagálya. De különben udvarias ember, nagyon finom modora van.

— Elhiszem, — szól Kerekes szórakozottan. Ő a bot-

legügyesebbjei. A szenzációs betét és láncszámok közül érdekes lesz a harmadik felvonásbeli szenzációs apacstánc, melyet három pár táncol egyszerűen. Az operettet Molnár Gyula rendez.

Nagy szenzációnak ígérkezik a húsvét első napi Műsoros est is, ugyancsak az Uri Kaszinóban, melyen a Gyomai Dalárda szebbnél-szebb művészi magánzámokkal és karénekekkel lép a közönség elé. Szinre kerül még, Zilahy Lajos

„Ökör“ című legjobb és legerősebb játéka, elsőrangú szereposztásban és Herczeg Ferenc lélegzetvisszafojtóan izgalmas, irodalmi nivón álló jelenete; „Két ember a bányában“. Ha megemlíjük még, hogy a műsorban helyet foglal a „Gül baba“ című daljáték egyik legszebb jelenete is, úgy Gyoma kulturszerető közönségének felejtethetetlen ünnepi szórakozásban lesz része mind a két estén.

14 napi főtárgyalás után három évi börtönnel sújtották Jónás Károly végrehajtót.

A gyulai törvényszék Ungváry tanácsa március 21-én kezdte meg tárgyalni Jónás Károly volt gyomai végrehajtó bűnügyét, akit az ügyészség a hivatali sikkasztások egész sorozatával vádolt. A bizonyítási eljárást 10 napos főtárgyalás után, amelyen a tanúk és a sértettek egész seregét hallgatta ki a bíróság, kedden befejezték és szerdán a vád- és védőbeszédre került a sor. Az ítélethirdetés csütörtökön délután fél 1 órakor történt meg a községháza nagytermében igen nagy közönség előtt. Az ítéletben a bíróság bűnösnek mondotta ki Jónás Károly volt végrehajtót sikkasztás büntetésében, akit ezért 3 évi börtönnel, 5 évi hi-

vatalvesztéssel és politikai jogainak ugyanilyen időre történi felfüggesztésével sújtott.

A bíróság komoly körülményekkel végzett munkáját dicséri az az általános közmelegnyugvás, amit az igazságos ítélet kihirdetésének elterjedése községünk lakossága között okozott. A vádlott is megnyugodott az ítéletben és az ügyész is, így aztán az jogerőssé vált és a helyi csendőrség Jónást azonnal beszállította a gyulai ügyészség fogházába.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN.**

rányra volt kíváncsi, nem Pálfi főbiztosra.

— El is hiheted, komám, ezek után, meri nem mindenki tűrné el, pláne, ha lovassági kard csörög az oldalán, hogy csak egyszerűen lespricceljék a kopasz fejbüdjét szódával, hahaha, hogy spriccer legyen belőle, vagy hosszulépés öreg napjaira. Tudod, hogy azóta spriccer az előneve szegénynek?

— Ki fröcskölte le szegényt? — kérdezte rémült sejtelemmel Kerekes. Egyszerre úgy rémlett...

Vermes elhúzódott mellőle és megigazította a nyakken-

dőjét: — jó vicc, hát ki más, miní te, a saját polgári keziddel? Csak nem gondolod, hogy letagadhatod? Az ilyesmit nem illik tagadni, kérlek. Egyszerűen valahogy jóváteszi az ember. Persze snájdigul, mert különben örökre blamálsz magad.

Kerekesnek egyszerre mehetnékje támadt.

— Ohó! Ne siess, komám! Tudod, miért kerestelek. Szükségem volna egy kis gubára és tudod, nem akarok akárkitől kérni. De te egy bohém ember vagy, te megfogod érteni...

(Folyt. köv.)

ABDULLA a világ legkeresettebb szivarkái

Rózsalevélvégű (Török) ára 20 drb P 5-20
Abdulla 11. szám (Török) ára 25 drb P 4-25
Abdulla 16. szám (Egyiptian) ára 25 drb P 3-50

Kaphatók: a Hungária Szállodával szemben levő **külföldi dohánykülönlegességeket elárúsító Üzletben** Budapest, IV., Türr István-u. 4. Telefon: Aut. 816-58. — A különlegességi dohánytözsdekben, valamint az összes előkelőbb szállodákban, éttermekben, kávéházakban és mulatóhelyeken és az összes nagyobb pályaudvarokon.

Vidékre szállítás levelezőlapra utánvéttel.

Minden egyéb fajta szivarka megrendelhető: **madari KREYBIG RUDOLF** külföldi dohányáru behozatali irodájában Budapest, V., Sas-utca 29. I./52. Telefon: Lipót 163-83. (A Nemzeti Bankkal szemben).

Kérjen árjegyzéket!

2-3 százalék

a kamatláb Franciaországban, amint ezt olvashatjuk. Olyan nagy a pénzhőség, hogy nem tudják hova helyezni pénzeiket az intézetek. Mikor ezekre gondolkunk lehetetlen helyeslőleg nézni azt az akciót, mely most magyar városokban szedi a francia árvizkárosultak számára a szűkös magyar garast. Jó és szép dolog a könyörtületesség, nem is volna szép szavunkat felemelni ellene, ha nem volnánk Trianon után. De akkor, amikor Franciaországba dől a rengeteg sok jóvátételi pénz, akkor amikor nincsenek hijján a pénznek, nemcsak felesleges nekünk, de egyenesen káros is még magyar pénzt külföldre küldeni akkor is, ha felemlegetik Franciaország hajdani segítségét a szegedi árvizkatasztrófa idején. Amíg sok magyar városban éppen napjainkban teszik utcára a kórházból a betegeket, amíg nincsenek öntöző kocsik, amelyekkel az árviznél is borzalmasabb tuberkulózis ellen küzdhetnénk, addig kár nekünk lovagiaskodni ellenségeinkkel szemben, különösen akkor, amikor nem is szorulnak rá.

H I R E K

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőli fél 9 órakor Istentiszteletet tart Palotás István hitoktató-lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. magyar nyelvű istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise

prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Hadigondozottak figyelmébe.

A m. kir. népjóléti miniszter ur rendelete alapján mindazon el-lámányt évező hadigondozottak, akik járulékaikat ezideig a községi előjáróságnál kapták, folyó évi március hó 1-től kezdődőleg a m. kir. központi illetményhivataltól posta újján kapják meg, miért is minden lakásváltozást (helyi vagy vidéki elköltözést) a községi előjáróságnál előzetesen jelentés folytán az illetményt a mulasztók csak megkésve kapják meg. Gyoma, 1930 márc. hó 20-án. Dr. Pálka Pál főszolgabíró.

Tudja Ön már, hogy az ismert Aspirin tabletták 1895-ben beható kísérletek és tudományos kutatások után kerültek forgalomba és immár kb. 35 év óta az emberiséget a „meghülések“ elleni védekezésnél támogatják. Hülések minden tüneteinek, influenza, spanyoljárvány, reuma, csusz, ischiásnál ma már az egész világon Aspirin-tablettákat az eredeti csomagolásban a „Bayerkereszttel“ szedik.

Csonka-Magyarországon a római katolikus egyháznak 962.000, a református egyháznak 47.000, az evangélikus egyháznak 10.000, a görög katolikus egyháznak 1300, az unitárius egyháznak 291, az izraelita egyháznak 104 katasztrális hold földje van.

Megsegített az árvák Istene. A Színházi Élet új száma közli Papsz Mária az idei Miss Magyarország esküvőjét és nyilatkozatát. Amint tudvalevő Papsz Mária a Színházi Élettől kapott kelengyéjét a Nyukosz árváknak adta s most boldogan mondja: „Megsegített az árvák Istene“. Az árváknak adott kelengyéért cserébe Miss Magyarország a boldogságot kapta. Ince Sándor népszerű heilapja új számában gyönyörű képeket hoz Anna May Wong budapesti látogatásáról. Közli Mária Orska életének re-

gényes elmondja őszinte egy pes filmsztár

Legnagyobb

PENGŐ

Jutalom

Főnyeremény

Nyolcad P 3.-

Negyed P 6.-

Fél P 12.-

Egész P 24.-

Első húzás április hó 16-án és 17-én. Az első oszt. sorsjegyek hivatalos árai:

tehát Hétmi

gényes történelmét. Korda Mária elmondja válaszában hiteles és őszinte történelmet. Hogyan lett egy pesti táncosnőből világhírű filmsztár. Jack Haskell a Pesten is jól ismert táncrendező Hollywoodban megvert egy görögöt és ezért azonnal fel kellett bontani szerződését: a hollywoodi görögök fellázdak ellene. szíráikba léptek és azonnali távozását követelték. A Színházi Élet új számához két színdarab mellékletet, regényt, 52 oldalas külön gyermekujasgot, kottát, levelezőlapot ad. A Színházi Élet egyes számának ára 1 pengő, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal Budapest VI., Aradi-utca 8 szám.

Vadászösvényeken cím alatt fényképekkel gazdagon illusztrált vaskos könyvem várja a nyomdafestéket. Változatos és tanuságos vadásztörténetek léghajóján visszavezetem az olvasót a régi Magyarország boldogemlékü vadászmezőire, zugó fenyveseibe, égbenyuló bérceire, amely gyönyörű helyek legtöbbször kiüzték az ezeréves gazdát és ahol az utolsó magyar lábnyomokat tízéves trianoni hó takarja. Nagy dilemmában vagyok. Nem tudom hány példányban nyomas-

sam a könyvet? Keveset nem akarok rendelni, hogy jusson mindenkinek, aki érte nyul, viszont lulsokat sem csináltathatok, mert egy része esetleg nyakamon marad s önkremegyek az irodai vállalkozáson. Tájékozódás céljából arra kérem tehát ösmerős és ösmeretlen vadásztestvéreimet, hogy aki számot tart 6—8 pengőbe (a rendelők számától függ) kerülő könyvemre, az ezt a szándékát egy levelezőlapon vélem közölni sziveskedjen. Ezen szíves segítségért előre is hálás köszönetet mondva vagyok, hazafias üdvözlettel Gyöngyös-halászi Takách Gyula a Magyar Vadászság főszervezője. Budapest, V., Ferenc József-tér 5.

Megjelent a tisztviselői kölcsönök felemelésére vonatkozó rendelet. Budapesti értesülés alapján már közöltük, hogy a pénzügyminiszter rövidesen fel fogja emelni a tisztviselői kölcsönök összegét. Ma megjelent az erre vonatkozó miniszteri rendelet, amely közli, hogy az igényjogosult közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok részére kivételes méltánylást érdemlő körülmények fennforgása esetében az ezidő szerint adható egy havi

illetőleg két havi fizetésnek, nyugdíjnak megfelelő összegnél magasabb kölcsönöket is engedélyeznek a jövőben. A leirat közli egyben azokat az irányelveket, amelyek e kivételesen adható kölcsönök engedélyezésénél a kölcsön kérelmek elbírálását végző bizottság figyelembe venni tartozik. A kölcsön csak kivételes méltánylást érdemlő körülmények fennforgása esetében pl. családalapítás, kiházasítás súlyos és költséges betegség, halál eset stb. adható és csak akkor, ha ezek a rendkívüli körülmények kellően igazoltak. A kölcsön nem haladhatja meg az egyhavi fizetés nyugdíj halszeres összegét és nem lehet nagyobb 2000 pengőnél. A törlesztési idő 36 hónap, kivételesen legfeljebb 48 hónap.

Legyel diákok tanulmányutja Magyarországon. Varsói jelentés szerint a krakói egyetem hallgatóinak magyarbarát köre tanulmányi kirándulásra indul Magyarországra. A lengyel egyetemi hallgatók megtekintik Budapestet, Esztergomot, Szegedet, Debrecenét, Pécsét és a Balaton vidékét.

Megjöttek a gólyák. A költő megénekelte, hogy: „Gólya

várni elballagtam néha egész a szomszéd határba". Hogyne ballagott volna el, hiszen a gólyák megjövetele a tavasz kezdetét, a jó idő beköszöntését jelenti. Nem hisszük, hogy valaki a napokban gólyavárás végett a szomszéd határba ballagott volna, de azért ezek a várán-várt kedves vendégek mégis megérkeztek. Eljöttek dél szigeteiről, elhozták a viaszgázoló tavasz zödelőreményességét és most itt vannak, mint legművészebb és legmegbízhatóbb barátaink.

— 20 —

földesur neje) és Karolina (br. Drechsel Florentinné) örökölték a hatalmas vagyont. Johanna 14115 váltóforintra, Karolina 13797 váltóforintra adta bérbe örökrészt — az adó és regále szedés jogával együtt Endrőd községnek. Mivel azonban a bárói család nagy adóssággal küzdött, Karolina grófnő a saját s Johanna nővérétől örökölt birtoktöredéket eladta 225.000 ezüst forintért kapriarai Wodianer Sámuel Józsefnek. Wodianer kötelezte magát, hogy a csaknem 200.000 forint adósság kifizetésén kívül Karolina grófnő és férjének évi 5500, majd férje halála után 4500 forintot, fiának: br. Drechsel Györgynek, (a békésmegyei Drechsel bárók atyjának) a köznyelven „endrődi bárónak“ 54.000 ezüst forintot fizet. Mivel a nagy vagyontól új tulajdonos birtokainak egy részét maga műveltette, az endrődiek a régi méltányos bérletek bizonyos hányadától jó időre elesetek.

A nyugodt békés idők ezúttal is a lakosság, de kiváltképpen az ifjuság erkölcsi életének ellanyhulását és bizonyos tekintetben romlását idézték elő. „A csendes tó vize poshad“ régi szólásmondás a lelkiükben is érvényesül. A fiatalok kicsapongása oly szembeütközően kezdett jelenkezni, hogy Iványi Pál bíró 1828-ban befiltotta a fonókák látogatását. Két év után Lábos János plebános pedig az előjárósághoz a következőkben panaszkodik: „Sok gonoszságok uralkodnak Endrődön. Én a prédikációkban eleget harcolok azok ellen, de kevés, sőt az ifjuságra semmi sikere sincs az evangéliumnak. Ennélfogva bíró uram figyelmességét és pálcáját szólítom fel“.

A lakosság vétkeinek büntetését nemcsak a bírói pálcá intézte, hanem a jó Isten is megsokalhatta a bűnözést, mert 1831-ben az első kolera járvány idején igen nagy volt a járvány áldozatainak száma. Volt olyan nap, hogy 14-et temettek, de legalább 8 minden napra esett a két hónapig tartó — „halál-arafás“ — idején. Ebben az évben közel 500-at temettek el Endrődön.

Az irózatos járványtól megszabadult lakosság úgy látzik magába szállt és az Istenhez tért. Abból gondoljuk ezt, mert a régi írások szerint a nagyharangot 1832-ben szent

— 17 —

A kántor fizetését a következőkben állapították meg: 18 hold tanya föld, 11 és fél hold rét, készpénz 200 forint, 10 pozsonyi mérő buza, 12 öl fa, stóla fejében 61 forint. — Utóbbi helyett az előjáróság később külön illetéket engedélyezett. Még pedig kis-temetésért 1, nagy-temetésért 2 forint, a bucsuztató minden verséért 20 kr.-t, de 24 versszaknál többet énekelnie nem szabad.

A plebános jövedelme — ismételt megállapodások szerint — az alábbiakból állott: 40 hold ugar, 50 hold tanya, 55 hold rét, 1 hold Bánom-kert, összesen 146 kat. hold az uradalomtól adományozva. Párber és a szegények stóla-váltása fejében 1000, később 1500 forint, 24—24 köből buza, árpa, zab, 24 öl sifa, 24 akó helyi óbor, 1 mázsa faggyu, s a hívek által a két ugar szántása és boronálása.

1812-ben a lakosság kívánságára a község orvosi állást létesített és meghívta arra Rázsó János „debreceni chirurgus“-t. Fizetése: 80 váltóforint, 2—2 köből buza és árpa, 4 öl fa, 5/8 föld az uraságtól, 1 lánca veteményes kert volt.

Az akkori előjáróság szükségesnek tartotta a gazdasági események bérét is rendezni a következő határozat szerint: „Mivel az szolgál mód felett való bérét szoktak kívánni, szükségesnek ítéltetett ez iránt rendeltetést tenni. Az első vagy öregbéres fizetése 100, a másodiké 80, a harmadiké 60, a negyedik 40 forint, s ebbe bele kell tudni minden természeiben illetéket: gabonát, vetést stb. A nőfeleneknek azonban csak készpénzt szabad adni. Örles, kendermegvátás és fűtő adható ingyen vagy bérbe tudva. Büntetés alatti meghagyaték azonban, hogy senki semmiféle marhat bérül ne adjon, mert ha kifudódik, valamint a gazda, úgy a szolga is kemény testi büntetést fog nyerni.“ Ugy látszik, a szociális érzés nem nagyon bántotta az elődöket, amikor maximálták a rendkívül szaporodó szegény lakosság jövedelmét. Ekkor már ugyanis 4565 lelket számlált Endrőd, s a születések száma 1815-ben 257 volt, a lakosság 5.6 százaléka, míg most 15000 lakos mellett 400, tehát csak 2.7 százalék. Ebben az időben már tudott magyarul az egész nép.

1814-ben gr. Stockhamner Ferenc özvegye nevében

Kölcsönöket legkedvezőbb feltételek mellett folyósít

Iványi Aladár és István Bankháza Gyoma.

Filmszínház Gyomán.

Április 6-án vasárnap:

A rejtelmes ház.

Az Apolló filmszínház folyó hó 6-án vasárnap Jefferson Tarjeon

A rejtelmes ház

cimű színművének Benno Vigny és Adolf Lantz által kidolgozott filmváltozatát mutatja be. A 10 felvonásra terjedő izgalmas bűnügyi dráma a londoni alvilágból meríti tárgyát, és egyike a legérdekesebb bűnügyi történeteknek. London alvilágának titokzatos rejtélyei és izgalmas miliője elevenedik meg a filmben, amelynek főszerepeit Guy Newall, H. Jannings, Lien Deyers, Herttha von Walter és Fred Solm

játszák elsőrangban. A darabot Bolváry Géza a londoni British Film Co. filmgyár immár európai híri rendezője rendezte. A műsort két kitűnő amerikai 2-2 felvonásos burleszk és filmhíradó egészíti ki. Előadások: 4, 6 és 8 órakor.

Gyengélkedés idején,

különösen ha a rosszul-létet szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József” keserűviz fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján írnak a valódi Ferenc József vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható anélkül, hogy káros eredménye változnék. A Ferenc József keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A boldogulás egyik alapfeltétele a jövőben való bizakodás! Ezt most könnyű megszerezni, mert csak rendelni kell egy oszállysorsjegyet és azonnal megvan a reménye, hogy egy nagy összeget nyerhet! Köztudomásu, hogy a m. kir. oszállysorsjátéknak páratlan a nyerési esélye, 42.000 nyeresémet sorsolnak ki közel 8 millió pengő készpénzben. Dembinski B. főárusító Budapest II. Zsigmond uca 8. ki nem a legnagyobb, de a „Szerencsét” illetőleg az első között foglal helyet, — a mai lapunkhoz mellékel egy kartonlapot, melyről ajánljuk a „Rendelőlapot” levágni és kiküldve még ma postára adni. Mindenegy sorsjegynek egyforma a nyerési esélye! Véletlentől függ az Ön szerencséje is! Ne mulassza el most az alkalmat.

Mezőgazdaság

A Mezőgazdasági Exportintézet felhívása a Gazdaközönséghez!

Az egész világon tapasztalható mezőgazdasági túltermelés a fogyasztópiacok igényeit nagymértékben megnövelte. Ennek hatása alatt egyes államok sok esetben az áru megfelelő minőségétől teszik függővé azt, hogy annak bevitelét megengedik-e vagy sem. Ez az eset következett be a múlt év nyarán Olaszország részéről, mikor a magyar burgonya bevitelénél az olasz kormány kikötötte, hogy silány, rossz árut nem fogad el, azt a feladónak visszaküldi, sőt ha rossz áru fömegesen érkezne, beszünteti a magyar burgonya

— 18 —

Bujanovics nevű „uradalmi plenipotenciarius” engedélyt adott plebánosnak egy kétfős száraz malom felállítására, s megengedte, hogy a régi templom anyagából befolyt 1634 forintot e célra használja fel. Az évenként mintegy 230 forint jövedelmét a templom javára fordították. Ugyanerre a célra használtatott fel a község szárazmalmainak szombati bevétele is, mely pl. 1816-ban 442 forint 30 krajcárri tett ki.

Csak Ferenc lelkészkezdése arról nevezetes még, hogy ránevelte a híveket a jótékony adományok és alapítványok létesítésére. Alig akad valamicsodás vagyonu ember, aki végrendeletében jótékony célra ne hagyott volna. Amikor 1816-ban kanonokká nevezték ki, utódlis Kricsfalusy Ferenc anyagilag igen rendezett hitközséget volt át tőle.

A község a francia háborút követő nagy pénz-éérték-telenedést és lebélyegzést, nemkülönben az ezt követő nagy drágaságot is hamar kiheverte. Rendkívül megkönnyítette a lakosság gazdasági előhaladását az a körülmény, hogy a kegyurnó: gr. Stockhammer Ferencné szül. Hartvig Mária Terézia grófnő minden javadalmát a községnek adta bérbe. Csej, Kiskondoros puszták is ide tartoztak, Sima pedig a község urbéres legelője volt. Az olcsó bérletek mellett érthető a vagyoni megizmosodás. — A község és hitközség viszonya változatlanul kitűnő és szeretetteljes volt. A hitközség terheinek nagy részét a község viselte, harangok hozatalában, keresztek felállításában, egyházi szükségletek beszerzésében mindenkor jópéldát adott „communitás” az adományozásokra hajlandó jólelkű endrődi népnek.

Követendő példa gyanánt említhetjük meg Endrőd község hosszú időn keresztül bírójának nemes gondolkodásra és áldozatos lelkületre valló végrendeletét. Kalmár Mihály tekintélyes földesgazda volt e kiváló férfi, aki bölcs és előrelátó közéleti munkálkodása mellett — a szegények iránt tanúsított megértő szeretetével is érdemes arra, hogy nevét az utókor tiszteltel emlétsse. A nevezetes végrendelet ide vonatkozó része így szól:

„5. Amennyi pénzbeli értékem van és találhatik akár Contraktusokban, akár készpénzben, vagy bankókban, vagy

— 19 —

Convenciósi pénzben, minekelőtte abbul a temetésemre teendő költség, úgy föltisztelendő Kricsfalusy v. esperes és Plebánus urnál levő passiva adósságom ki fog fizetődni, légyen és maradjon a szegénységben s nyomoruságban sínlődő embertársaimé, melyre nézve megkérem mind a mostani, mind a jövődöbeli Tiszt. Plebános urakat, hogy ezen akaratom és rendelésem következtében ne terheltessenek ezen felül előadott pénzbeli értékemet kezek és gondviselések alá venni s azt gyarapodásra interesre kiadván, annak interesét az olyas szegény, vagy nyomorult sorsban levő felebarátaim között, akiket Tiszt. plebános ur — Birák urammékkal egyetértve arra érdemesnek lenni ítélt, minden esztendőben kiosztani, az Istennek dicsőségére, az ő felsegítésekre s az én bűnös lelkemnek üdvösségére”. Ezen hagyaték végösszege 8455 forint volt. Így keletkezett a „Kalmár-féle szegényalap”, mely a forradalomig tekintélyes kamat-szolgáltatást nyújtott Endrőd szegényeinek. A háboru utolsó éveiben a kormány rendelkezése hadikölcsönbe jegyeztetett az alapítók. Az értéktelen papírok az oláhoktól megszálit Nagyváradon hevernek a többi: igen tekintélyes összegre rugó szentmise alapítványokkal együtt.

Kricsfalusy tévedésből 1818. május 17-én a közigazgatási és egyházi hatóságok impozáns részvételével megünnepeztette a község és egyház 100 éves alapítási évfordulóját. A régi pontos feljegyzések azonban világosan bizonyítják, hogy ez nem 1718-ban, hanem 1750. tavaszán történt.

Miként már említettük, Vurum József püspök ez időben (1824. május 9-én) szentelte fel az endrődiek híres nagytemplomát. Buzgó munkássága jutalmául Kricsfalusy plebánost a király a nagyváradai káptalan tagjává nevezte ki.

A XIX. század második negyede zajtalan, csöndes életet mutat Endrődön. Nagyobb építés, vagy említesreméltó alkotás nem igen történt. Gazdasági tekintetben azt a fontosabb eseményt ismertethetjük, hogy az endrődi uradalom a huszas évek végén három részre oszlott a kegyuri család leány-örökösai között. Gr. Stockhammer Zsófia (gr. Auer-spergné), Johanna (gr. Stockhammer Ferdinánd a gyomaj

importiál. Mivel burgonyafeleslegeink elhelyezésénél az olasz fogyasztópiac pótolhatatlan szerepet játszik, a fenyegető beviteli tilalom megakadályozása végett Intézetünk 1929 szeptember havától kezdődőleg minőségileg ellenőrzött az Olaszországba irányuló burgonyaszállítmányokat és a folyó év tavaszától kezdődőleg — a másik fő exportpiacunkra, — Görögországba irányított szállítmányokat is minőségileg ellenőriztetni fogja és csak azokat a szállítmányokat engedheti át a határon, amelyek minőség tekintetében a külföldi igényeknek megfelelnek.

Az eddig eszközölt minőségi ellenőrzések újból igazolják azt a már régebben ismert tényt, hogy a termelő gazdák nem fektetnek kellő súlyt a burgonyák fajta tisztaságára. Igen sok olyan áru került vizsgáláira, amelyben 10—20 százalék, sőt még annál is több másfajta idegen gumó volt, aminek következtében azután Intézetünk ezt az árut az országból ki nem engedte.

Tekintettel a külföldi nagy versenyre, mely hatását különösen az áru minősége tekintetében érvényesíti, a Mezőgazdasági Exportintézet a minőségi ellenőrzést a folyó évben fokozott szigorúsággal fogja végrehajtani. Minthogy pedig a minőség kérdése elsősorban a gazda munkájától függ, ennél fogva a kuszabon lévő vetési időszakokra való tekintettel, a következőkre tartjuk szükségesnek a gazdaközönség figyelmét a legnagyobb nyomatékkal felhívni.

1. Csakis fajtiszta vetőgumót szabad ültetni. Az elültetendő vetőgumók épek, egészségesek legyenek, kettévágott gumót nem szabad elültetni. Az elfajzott vetőgumókat ki kell cserélni. Új vetőgumó beszerzésénél megbízható, lehetőleg a M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium Burgonyatermelési Hiv. által államiag elismert vetőgumók használata ajánlatos. Figyeljünk arra, hogy a fajtakeveredés főként a téli prizmázásnál, pincézésnél és

a burgonyáknak tavaszi átválogatásánál történik. Csak egy kosár másfajta burgonyát önisünk a vetőgumó közé és kész az alig helyrehozható baj.

2. Egy község határában legfeljebb 2-3 fajta burgonyát szabad termelni. A fajtákra nézve a gazdák egyezzenek meg. Az azonos fajtákat lehetőleg egy dűlőben kell termelni. Minden gazda ebben a dűlőben a maga telkén csakis egy azonos fajtát termeljen.

3. A burgonya virágzásánál a burgonya táblákból ki kell dobni azokat a töveket, melyek a rendestől eltérő színű virágot hoznak, mert ezek idegen gumóból erednek.

4. A burgonyát elővigyázatosan kell fetszedni. A kapavágott burgonya a minőséget rontja.

5. Az étkezésre hasznavehetően zöld színű gumók elkerülése végett, a burgonyát szedés után szalmával megfelelően be kell takarni, nehogy a gumókat napfény érje.

Az elvetendő burgonyafajta megválasztására nézve a községek forduljanak felvilágosítás végett az illetékes Mezőgazdasági Kamarához, vagy a Földművelésügyi Minisztérium Burgonyatermelési Hivatalához.

Minthogy a kereskedők szállítási a legszigorubb ellenőrzés alá fogjuk venni, már most jó eleve hívjuk fel a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a kereskedők a nem fajtiszta, vegyes és rosszul kezelt burgonyát nem fogják a gazdától megvenni. Az a gazda tehát, aki nem a fenti szabályok

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefontal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem! Zene! Tánc!

szerint dolgozik, hiába dolgozik, mert termését nem tudja majd eladni. Ezért a gazdaközönség magára vessen, ha majd a termés a nyakán marad. Itt az ideje annak, hogy a sok szóbeszéd után immár tetteket lássunk.

PUBLIKACIÓ.

Mütrágya Wagner Márton Fiaínál kapható.

Kató Lajos jegyzőnek Révliaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Minden dohányzó ide figyeljen! 1930. év áprilisi hónapban 10 filléres reklámárban lehet kapni 120 lapos Senátor szivarka papírt. Tehát mindenki saját érdekében cselekszik, hogyha ezen időpontot kihasználja. Aki a Senátor külső lapjait gyűjti, az nagyon szép ajándékban részesül. Ajándék tárgyak a következők: és pedig Juvelit szipka, dohányszelence, valódi alpaca kávéskanál, evőkanál, evővilla, evőkés, zsebóra, football-labda. Ezen reklám papírok kaphatók és az ajándékok ki lesznek osztva a Hangyánál és Kovács János trafikjában. Mindenki figyelje az áprilisi hónapot.

Lenmagot ki akar termelni? Igényét február 15-ig jelentse be a Hangyánál.

Zöldhitel akinek kell, jelentse be szintén a Hangyánál.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN!

Előkelő
RÉGI BIZTOSÍTÓ INTÉZET
felvesz Gyoma és környékére
agilis, szorgalmas

helyi ügynököt
magas jutalék és fix fizetés
mellett. Cim: Békéscsaba,
Kossuth-tér 6. Ugyanitt jó
megjelenésű üzletszerzők
felvétetnek.

Budapesti előkelő lapvállalat
helyi képviselőt
keres előfizetők gyűjtésére.
Garanciaképes urak könnyű
munkával nagy keresetbe jut-
hatnak. Részletes ajánlatok a
garancia megnevezésével
„HELYI MEGBIZOTT” jellegére
Budapest, 62. Postafiók 282.
alá küldendők.

Megkönnyített munka!

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tiszórára, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITŰNŐ VIRSLIT.

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szervíroz!...
Tegyen próba bevásárlást a WEIDMANN MÁRTON üzletében (Horthy Miklós ut
Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitűnő hentesárut Gyomán
más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ
István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Intrurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda” kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra” mert lapunk havonta kisorsol előfizetői közül egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapesti VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást április 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk április 20-iki számában esszük közzé. — Vágja ki az alatti „Utalvány-szelvényt” és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mini a
GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

**ÚJ KEDVEZMÉNY
VENDEGEINKNEK**

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestői indul	6:25	9:45 gy.	13:35	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:54	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

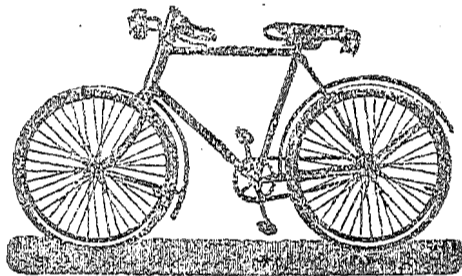
Becsabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:54 gy.	2:20
Becsabára ér.	7:54	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	3:25

A „gy” betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

Magyar Testvérek!

Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL”, „ATLAS-PATENT”, „WONDER”, „IPAG”, „ORION” és „DIAMANT”, gummikban „DUNLOP” és „MICHELIN”.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:
Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondoros-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér. Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffornél megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Válságok idején.

Egy olyan irtózatossá megrendülés, mint aminő a világháború volt, évtizedekre éreztetheti a hatását és ez semmi esetre sem javára, hanem csak hátrányára lehet az emberiség fejlődésének. Sokféle képen nyilatkozik meg ez a hatás. Egyik legtermészetesebb következménye az, hogy válságba sodorja az életet. Ez a válság nem egyik, vagy másik ország életére szorítkozik csupán, hanem a győzőknek és a legyőzötteknek egyformán megkeseríti az életét és küzdelmeit. Ma európai válságról beszélhetünk. Mindenki érzi. Mindenki szenved alatta. Sokan azt mondják, hogy a válság csupán gazdasági jellegű. A valóságban azonban lelki válság is van. A lelki világ terein mindig súlyosabbnak mutatkozik a krízis. Mi lehet ennek a magyarázata?

A háború után egyszerre megindult olyan irányú fejlődés, amelynek célja minél

szélesebb társadalmi rétegeknek a bevonása a kulturális életbe. Különösen nálunk az összezsugorított magyar földön látható ez, amely megnyilatkozik az iskoláztatással járó műveltség terjedésében. Rendkívül öröndetes jelenség ez. Mintha évszázadok mulasztásait akarnánk egyszerre pótolni, olyan iramban indult meg a fejlődés. Másfelől azonban szomorú látvány, a kultúra nyomán a régi szép magyar szokásokból való kivetkőzést, ha a haladás az igények olyan megnövekedését jelenti, amely a mi agyonnyomott országunk mostani helyzetében ki nem elégíthető. Ha visszatérítőt látvány a pirosposztó tanyai lány akkor, amikor cigaretta van a szájában, vagy ki van festve a szája, vagy a reggeltől-estig dolgozó édesanya mellett dologtalanul tölti a napot — épen olyan visszatérítőt a természetes egyszerűségből, szelidségből kivetkőzött szegény leány, ma amikor minden

gondolata a divatlap, vagy a mulatság. Ma a lelki válság szörnyű méreteket öltött. Az igények kielégíthetetlenek. A szenvedés elviselésére gyengévé kezd válni az ember. Beszélünk a kulturáról. Helyes. De ne felejtjük el, hogy az igazi kultúra szebbé teszi az életet és nem megrontja.

Ha végigjárjuk az országot, szinte megdöbbenünk azon, hogy mennyire elhagyta a nép a régi magyar szokásokat. Szinte jólesik a lelkünknek, ha valahol magyar viseletet találunk. Magyar lélek, magyar gondolat, magyar érzés, magyar ruha: ezt szeretnénk mindenütt látni. És azt a gondolatot uralomra jutni, hogy az összezsugorított nemzet gyermekeinek viselniük kell a nemzet megpróbáltatásait és maguknak is az igénytelen élet egyszerűségében kell készülniük a nemzet feltámadásához.

A lelki világ nagy válsága azonban egyenes következ-

ménye az elerőtlenedett hitéletnek. Erős egyéniségek ott támadnak, ahol a magasabb világgal való kapcsolatban megváltozik a világnézet és megtelik erővel, örömmel, szépséggel, legyőzhetetlen erővel a lélek. A mai élet gazdasági és lelki válság kettős nyomorúságában vergődik és ez a magyarázata annak, hogy annyi a szomorúság mindenfelé. Szomorú otthon. Szomorú társadalom. Szomorú város. Ahol nem csillan fel az öröm fénye a szemekben: ott nincs igazi fejlődés. Csüggetegen nem lehet aktivitást kifejleszteni. Csüggetegen nem lehet nagy dolgokat kitermelni. Az ilyen időkben — európai válság idején — a mult nagy tanulságait kell egyfelől megszívlelni, másfelől pedig boldogab jövő alapjait lerakni. A hatalmas államok, vagy mondjuk így: a győzők irtózatossá erőfeszítést tesznek, hogy a jövő háborújához készen álljanak. A tudományt befogták a jövő háborújának a szolgálá-

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (20)

Szó nélkül a zsebébe nyúlt, kivette a pénzét. Vermesnek majd felakadt a szeme, úgy megilletődött, mikor az övének meglátta és izgatottan lesté, mennyit ad Kerekes. Az odafartott egy tíz pengőt, diszkrétan lecsusztatta az asztalra Vermes pohara mellé: — Parancsolj.

— O, kérlek, nem akarlak kellemetlen helyzetbe hozni. Nekem tudniillik az a felfogásom, nincs megalázabb dolog, mintha valaki rongyos pár pengővel akarja az embert leköfelezni.

— Ötven? Elég lesz? — kérdezte félve Kerekes és abban a biztos tudatban adta át az 50 pengőt, hogy azt soha többé nem látja. Vermes vette a kabátját, odainyitotta a pincért: — fizetek! — Hanyag mozdulattal átadta a 10 pengőt a pincérnek, zsebre vágta az ötvenest, majd a tíz pengőből visszakapott apró pénzt ropant előkelően csak úgy olvasztalanul belecsusztatta a kabátjába.

— Öregem, neked még sokat kell tanulnod, ha jó társaságban akarsz forgolódni. Én nem neheztelek, utóvégre én ismerlek, tudom, alapjában véve bohém ember vagy. Szervusz. Igaz, hogy Pestre mész?

— Most indul a vonatom, rögtön megyek, — szólta Kerekes, mély undorral határozta

el, hogy azonnal elutazik ebből a városból, ahol spriccert csinált egy főbiztosból, lerészegedett és a cimborájának szemrebbenés nélkül, csupa gyávaságból odaadott 60 pengőt.

— Te, igaz, mi van azzal a diszkrét ügyvel? Igaz, hogy a feleséged, meg az az ismeretlen...

— Á, számárság. Tökrészeg lehettem akkor este. Látod, nem emlékszem már semmire. — Kerekes megfordult, köszönés és bucsu nélkül otthagya a tolakodó embert. Még a „Fehér Ló” szobájában, csomagolás közben is sirni tudott volna szegényében és dühében, hogy minden titkát kifejezte, mert ivott egy kicsit.

VI.

— Igen, ez a legkellemetlenebb az egészben, örökké el-

árulom magam, folyton fecsegnek, összefüggés nélkül, elmondok mindent, pedig nem is érdekel senkit sem, állapította meg magában újra meg újra, ahányszor Mezővárosra gondolt. Soha többé nem megy vissza, itt marad most már Pesten, ahol mindent újra kezethet. Miért kétségbeesni, elkedvetlennedni? Az ember azonban akkor biztatja magát, amikor biztatásra van szüksége valamire. Ez is eszébe jutott.

Azért is kihuzta magát, a Tabánból lefelé szaladó ucca különben is könnyűvé tette a járást. Vermes, Klipszák és Dudás néni ottmaradtak Mezővárosban, most rájuk terül az esti köd, bent ülnek a szűk, alacsony szobákban unottan ásitoznak, kiszellőztetik a hályha füstjét, a szomszéd szobában a cseléd megveti az ágyat, jócukát

latába és a mérges gázokról szóló ismeret maholnap nemzeti kincsé válik. Mi lesz ebből? Milyen jövő vár reánk, vagy a gyermekeinkre, unokáinkra? Ég felé rohan-e az emberiség élete, vagy lefelé a lejtőn a pusztulásba? Ki tudná megmondani?

A vallásos világnézet meggyengült a lelkekben. Ne csodálkozzunk azon, hogy a lelki-válságok korát éljük. Minden nyugtalan. Vissza hűt az örökkévaló gondolatokhoz! A keresztyénség azért szállott alá a földre, mint égi harmat az illatos mezőkre, hogy mindent megújítson. Hogy az embert igazán emberré tegye, akinek a célja a szeretet és jószág. Ennek a gondolatnak kell előre törnie. Ennek kell megújítania a világot. Akkor nyugodtan nézünk a jövő elébe és mindenféle válságot legyűrünk?

mond, erre megnézik az óráit: „Ideje lesz lassan lefeküdni,” vagy Dudás néni felsóhajt: „Tegyünk el magunkat holnapra is.”

Ez az örökös „holnap is lesz nap,” ez főnkre teszi az egész életet. Ugy néz az ember a jövőjébe, mint egy távoli vidékre, amely felé közeledik, a távolság miatt összefolyik minden, nem látszanak a színek sem, kékeszürke az egész, semmi kiemelkedő élénk pont, vigasztalanul egyforma látvány.

A budai estébe, az Erzsébet hidnál kivilágított belsejű vilamosok szaladtak, sok jólöltözött, fúrge városi ember ült bennük. Megállt mellettük és hosszan bámulta őket: Meny-nyivel gyorsabb, frissebb tempója van itt mindennek. Ez határozottan jólesik. Most már nem szállóban lakott, a kör-
ton vett magának lakást egy

Kner Izidor 70 éves.

Itt jár a gyomai utcákon, ismerős felleghajtóban, ezüst hajával, derűs mosolyával. A számok szerint 70 éves, de ha vidám szemébe nézel, ha tréfázó szavát hallod, nem hiszed el.

Kner bácsi 70 éves születésnapja telnőtt egy falusi születésnap keretein. Nemcsak a jóbarátok ünnepelték őt, hanem a nyomda ipar legkiválóbbjai, szóval és írásban.

Mi gyomaiak megtanulhatjuk tőlük, hogy ki sétál a gyomai utcákon, kívül állunk meg egy-egy tréfán nevetni, kicsoda Kner Izidor.

Átadom a szót a „Magyar Grafika” c. folyóirat előkelő munkatársainak: „Már a háboru előtt Gyom-

özvegy asszonynál. Értelmes, eszes, okos asszony, állapította meg mindjárt első látásra.

A szobája ugyan egy kicsit rendetlen volt, de hát a szoba-asszonyának egyéb dolga is volt, mint a lakást rendezgetni. Reggel későn kelt, mert este későn feküdt, minék kelne különben is korán az ember, hiszen délelőtt úgy sincs semmi. Dél felé vagy ő hozzá jött valaki, vagy ő ment látogatába. Azalatt szellőztetett. Délután kávéházba járt, utóvégre egyszer él az ember és, aki özvegy és még egyszer férjhez akar menni, annak társaság is kell, a férfiak nem tulságosan sirapálják itt magukat a nők után: El vannak foglalva a megélhetéssel és ha elfáradnak, ők is a kávéházban szórakoznak.

(Folyt. köv.)

mán nyomtatták a legszebb magyar könyveket.”

„Ennek a hét évtizednek háromnegyed része olyan alkotó munkában telt el, mely a magyar nyomdászatnak nemcsak Magyarországon, hanem külföldön is elismerést szerzett. Ezért nemcsak a kollégák szeretete és becsülése, hanem a magyar kulturvilág osztatlan elismerése jár Kner Izidornak.”

„Minden szereti őt és ő is szeret mindent. Embert, virágot, bort, beszédet, könyvet, az életet, de talán legjobban a poros hálátlan magyar földet.”

És világhire dacára megmarad Gyomán, ahol talán legkevésbé vannak tisztában az ő értékeivel. Idegenek ellenben, ha Gyomát hallják, rögtön a Kner nyomdát kérdezik. A Kner nyomdát, amely itt keletkezett és itt is marad. Legyünk büszkéek rá és arra, aki a legyökereztetés nehéz munkáját 50 éven át derekasan végezte. Legyünk büszkéek és becsüljük meg az üzemet, amely annyi gyomai embernek ad tisztességes megélhetést.

Kner Izidor pedig nemcsak a múltba nézhet elégedetten, de a jövőbe is. „Minden őse könyvesember volt és utódai is az ő munkáját folytatják teljes elismerés mellett. Imre fia 1916. óta apja mellett az egész vállalat technikai és művészet irányítója. Endre és Albert is apjuk hírnevét öregbítik.”

Köszöntjük tehát mi is Kner bátyánkat ez ujság vékonyka hangozkáján, abban reménykedve, hogy miután földrajzilag ez van

legközelebb, legjobban meghallja.

Isten tartsa meg ilyen fiatalon a köz javára 120 esztendeig.

Dalárda és a Sport Club husvét mulatságai.

Debreceni Dalosversenyünk valóságos diadalünnepe volt a magyar dalnak. Méreteiben, érdekességében, nagyszerűségében felülmúlta az eddigi Dalosversenyeket. Az Országos Magyar Dalosszövetség érdemes vezetősége hatalmas sikert és fényes eredményt ért el a csaknem emberfeletti munkájával. A legfelső intéző körök előtt is megbecsült érték ma már a magyar dalosügy, melyet fejlebb emelni, támogatni és fejleszteni valóban kötelessége is az államnak.

A magyar dalosok büszke és boldog örömmel tekintenek Magyarországot Kormányzójára, aki az Országos Magyar Dalosszövetség állandó fővédnök-ségét elfogadni kegyes volt. Élére áll tehát az ő lelkes kultúrhadserégének, hogy utmutatónk legyen a soha nem lankadó hazaszeretében, az összefogásban, a kitartásban és egymás megbecsülésében.

Ha a Dalosversenyen elért eredmények és sikerek okait keressük, különösen két fontos tényezőben találjuk meg azokat: a céltudatos, határozott vezetés és a dalosok állandó fegyelmelzése.

Minden társadalmi alakulat ereje a szerveztségében rejlik, amelynek legfőbb tényezője a fegyelmel. Az egyéni érdek és célnak alárendelése a közös érdek és közöscélnak. Erre a két kívánalomra a jövőben még nagyobb mértékben lesz szüksége a dalostársadalomnak.

A Gyomai Dalárda működő

Fájdalmak ellen
Aspirin-tabletták
Gyógyszertárakban kaphatók.

tagjainak szives figyelmét különösen a gyakori órák pontos látogatására óhajtom felhívni, mivel a fejlődés, a tökéletesedés és eredményes működés elengedhetetlen és legfontosabb kívánalma a pontosság és a kitartó szorgalom. Állandó gyakorlás és tanulás, fegyelmezett munkával érhetünk el sikereket és vihetjük előbb Dalárdánk ügyét, a magyar dal csodás ereje és szépségének ápolása, megkedveltetése terjesztése által.

A magyar karéneklést, a férfiak meg szervezését örömmel látja és fogadja minden értelmes ember. Nekünk dalosoknak az a kötelességünk, hogy a dalórákon pontosan megjelenjünk és ott a nemes ügyhöz méltó komolysággal, fegyelmezetten viselkedjünk mindenkor és minden nyilvános szerepléskor is.

Községünkben a magyar dal művelésével szolgálja Dalárdánk a társadalmi béke és összetartás, a kultúra, a hazafias érzés és nemzeti öntudat, a magyar szellemi és területi integritás magasztos eszméinek ápolását. Az első hívó szóra megjelenik ott, ahol a szépnek, nemesnek, vallásoságnak, hazaszereletnek emelnek oltárt. Megalázott, megcsönkített hazánk felemelését és megépítését célozza minden értékes és hasznos munkája. Méltó tehát a köz javára, a társadalmi élet fejlesztésére törekvő igyekezete a nemesen gondolkozók és művelt lelkűk szerető és megértő támogató-sára.

A közelgő husvéli ünnepekben egy műsoros estét és egy műkedvelői előadással egybekapcsolt táncmulatságot óhajt rendezni a Gyomai Dalárda vezetősége és a Gyomai Sport Klub elnöksége közös rendezésben.

Igazán örvendetes és dicséretre méltó a két egyesület vezetőségének barátságos és békés szellemben való együttes megállapodása a nemes cél érdekében.

Mindnyájan átérve és megértve a magyar dalosügy új korszakának, szebb és dicsőbb jövőjének szükségességét, legyünk mindnyájan igaz és lelkes hívei e szent ügynek és minden jóakarattal támo-

gassuk, szolgáljuk annak érdekében, magasztos célkitűzését, eredményes és állandó előbbrejutását, tökéletesedését.

A Dalárda lelkes pártolói, az érdeklődéssel viseltető dalkedvelők és dalbarátok, általában a támogató közönség erkölcsi és anyagi tekintetben tegyen meg lehetőleg mindent, hogy a dalosügy élni akarását, a magyar őserő és magyar kultúráltság hatalmas erő kifejtését megmutathassuk a világnak.

Ezen nagyszerű, nemzeti fontosságú cél érdekében munkálkodik a Gyomai Dalárda is, midőn nemes hivatásának tudatában igyekszik kivenni részét a nemzetépítő munkából a magyar dal művelésével.

Hasznos és magasztos ügy szolgáltatásban áll a dalosok tábora. A Dalárdának erősítése és életképessé tétele valósággal közügy és közérdek.

Mindenképpen méltó a közönség szeretetére és pártfogására.

SZÓKE FERENC
ref. ig. tanító.

HIREK

Istentiszteletek.

A református templomban virágvasárnap délelőtt fél 9 órakor istentiszteletet tart Palotás István hitoktató lelkész, háromnegyed 10 órakor a leventék részére urvacsoaraosztás lesz. Nagypénteken délelőtt fél 9 órakor prédikál Répás Pál lelkész, a délutáni istentiszteletet végzi a legátus. Husvétvasárnap délelőtt fél 9 órakor prédikál Harsányi Pál esperes, urvacsoara ágendát végzi Répás Pál lelkész. Délután és ünnep másodnapján prédikál a legátus.

A lutheránus templomban virágvasárnap d. u. 2 órakor kezdődik Jézus szenvedése történetének a felolvasása, amely folytatódik hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön a reggeli könyörgéseknél, nagypénteken isteni tisztelettel kapcsolatban és befejezést nyer a nagypéntek délutáni könyörgésen. Nagypéntek délután 2 órakor konfirmándusok vizsgája. Nagypéntek reggel 8 órakor urvacsoaraosztás német nyelven, 9 órakor Istentisztelet Jézus szenvedése történetével. Délután 2 órakor ima Jézus szenvedése történetének befejezésével. Szombaton este 6 órakor előkészítő Istentisztelet írás magyarázattal. Husvét vasárnapján d. e. 9 órakor és d. u. 2 órakor német nyelvű Istentiszteletek. Husvéthétfőn reggel 8 órakor urvacsoaraosztás magyar

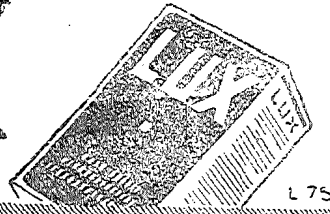
Beragyog a tavaszi napsugár, habfehér függöny fogadja ablakán...

Függőnymosás nem okoz gondot!

A függönyöket alaposan kiporoljuk és kétszer-háromszor váltott vízben áztatjuk. Langyos Lux habba bemártjuk és gondosan átnyomkodjuk s többször öblítjük. A csipke és tüllrészeket szárazni kifeszítjük. Még kissé nedvesen a visszaján vasaljuk.

LUX

CSAK KÉK DOBOZBAN VALÓDI!

AMIT KIMÉRVE ÉS NYITVA ÁRULNAK AZ NEM LUX!

nyelven, 9 órakor magyar nyelvű Istentisztelet, délután 2 órakor német nyelvű ima. Mind ezen funkciókat Feiler Ernő lelkész végzi.

A gyomai r. kath. plebániatemplomban tartandó husvéli szertartások időrendje: Virágvasárnap: reggel 9 órakor barokszentelés és szentmise, Jézus kinszenvedése történetének éneklésével. Délután 5 órakor litania. Nagyhétfőn: reggel 9 órakor énekes szentmise. Nagykedden: reggel 8 órakor csendes szentmise. Nagyszerdán: reggel 8 órakor csendes szentmise, délután 5 órakor gyász-zsoltosma Jeremiás próféta siralmait négy szólamra a templomi énekkar éneklé. Nagycsütörtökön: reggel 9 órakor szentmise és oltárfosztás, délután 5 órakor a templomi énekkar Jeremiás siralmait énekel. Nagypénteken: reggel 9 órakor csonka-mise Krisztus Urunk kinszenvedése történetének énekkari éneklésével, szentbeszéd és sirbatétel, délután 5 órakor a templomi énekkar közreműködésével gyász-zsoltosma. Nagyszombaton: reggel 8 órakor tűz-, husvéli gyertya- és keresztvízszentelés, 9 órakor énekes szentmise, este 6 órakor fellámadási körmenet. Husvétvasárnap: reggel 8 órakor a hívek által a templomba hozandó husvéli eledelek megszentelése, 9 órakor ünnepi zenés szentmise orgona és hegedű kísérettel, a leg-

méltóságosabb oltári szentmise kitételével és szentbeszéd, délután 5 órakor vecsernye. Husvéthétfő: reggel 9 órakor énekes szentmise.

Szudy Elemér kitüntetése.

A hivatalos lap az alábbi kormányzói kéziratot közli: A magyar kir. miniszterelnök előterjesztésére Szudy Elemér a miniszterelnökségi sajtóosztály miniszteri tanácsosi címmel felruházott vezetőjének buzgó és eredményes közszolgálatáért elismerésül a II. oszt. Magyar érdemkeresztet adományozom. Kelt Budapesten 1930. évi március hó 30-án. Horlthy sk., dr. Vass József sk.

Országos vásár Dévaványán.

Hivatalos értesítés szerint a legközelebbi országos vásár Dévaványa községben április 14-én és 15-én lesz, melyre vérszemes helyről mindenféle állat felhajtható.

A Gyomai Központi Kaszinó választmánya március 30-iki gyűlésén Nádudvari Mihály ur kizárási ügyével kapcsolatban a következő határozatot hozta: „Választmány, miután Nádudvari Mihály ur jogerős bírói ítéletek alapján felmentett — és miután meggyőződött arról, hogy a kizárási okok nem forognak fenn, az alispáni rendelkezés ellen beadott felebbezését visszavonta, Nádudvari Mihály urat — mint erről már az Elnökség értesítette, továbbra is a Kaszinó tagjának tekinteli.”

Kölcsönöket legkedvezőbb feltételek mellett folyósít

Iványi Aladár és István Bankháza Gyoma.

Gyoma község képviselőtestülete április hó 7-én választói és rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Izsó Antalné szül. Vass Erzsébet a község szülésznőjének egyhangúlag elválasztotta. Ezen a gyűlésen adta belemondását Dr. Szilágyi Ferenc községi orvos, akiről a képviselőtestület 6 éven át buzgón teljesített orvosi szolgálatai után állásától felmentett s annak beöltése iránt intézkedett. Abbeli indítványra, hogy 50 kis holdnyi révlaposi föld kertek alakítása céljaira eladásra, a képviselőtestület csak annyit engedett meg, hogy az árverés megkíséreltessék és amennyiben az árajánlat nem lenne megfelelő, úgy az eladásba nem egyezik bele. Bejelentette, hogy a nemrég elkészült 855 folyóméteres újköbörkolatot a vármegye a utak közé és saját kezelésébe vette. Itt figyelmeztetjük az utjest mellett elterülő porták tulajdonosait, hogy a műuttra a kocsit felgördülő sürgősen csináltassák meg, nehogy kihágási eljárás indíthatassék ellenük.

Fegyver és sportszer kiállítás Budapestén. A Nemzetközi Árumintavásár alkalmával a 65 éves SKABA és PLÖKL-féle fegyver és sportruház, saját helyiségében, (VI. Vilmos cs. ut. 35.) kiállítást rendez, melynek megtekintése minden vadász és sportember érdeke.

A gyomai villamos áram ellátásának távvezetési megoldására vonatkozólag még mindig nincsen konkrét javaslat. Az áramszolgáltató közszénbánya távvezetése a közel múltban eljutott ugyan már Mezőtúrzig, de a további kiterjesztésre vonatkozólag a javaslat még késik. Ennek valószínű okát abban látjuk, hogy a hosszú idő óta készülő energiatörvény nyilvánosságra jutását akarják előbb bevárni, mert ebben a törvényben esetleg oly újítások foglaltnak, amelyek az eddigi távvezetési áramszolgáltatást intézményesen lesznek képesek befolyásolni. Érthető tehát, ha most amikor a törvény kiadása küszöbön áll, az áramszolgáltató vállalatok nem kívánnak oly

szerződést kölni, amelyet a miniszterium esetleg az időközben kiadott törvényre való hivatkozással egészében vagy részben nem fogadna el. Így tehát Gyomának is meg kell várnia azt a kedvező időpontot, amikor a tárgyalások felvételeinek akadályai elmúltak és remélhető, hogy az új törvény oly kedvezményeket fog hozni, amelyek mellett az elektromos áramfogyasztók is megtalálják számításukat.

Nem kell már külföldön vásárolni rózsákat és egyéb növényeket, mert a legmészebbmenő igényeket is kielégíti a világhírű Maubner Ödön cég. A most megjelent növények és virág gumók díszes árjegyzékét érdeklődőknek készséggel küldi ingyen és bérmentve. Állandó mintakiállítás megtekinthető a Rottenbiller utca 33. szám alatti központi telepén, vagy az ujonnan berendezett és lényegesen megnagyobbított belvárosi eladási helyiségében, Budapest, Kosuth Lajos utca 4. szám alatt, a Ferencendiek templomával szemben.

Ez évben május 3-án nyílik meg az évről-évre erőteljesen fejlődő és 1930-ben fennállásának 25-ik évfordulóját ünneplő Budapesti Nemzetközi Vásár. A vásár, amelyen már tavaly is közel másfélszer kiállító, több mint 400.000 látogató s ezek között kereken 60.000 idegen vett részt, ez évben május 12-ig tart.

Motorkerékpárversenyzésből — motorkerékpárkereskedő. Urbach László, az ismert versenyző, Magyarország motorkerékpárversenyzője, miután több különböző gyártmány képviselőjét megszerezte, önálló üzletet nyitott a VI. Hunyadi tér 12. sz. alatt. Urbachnak sikerült megszerezni az angol fegyvergyár világhírű készítményének, a B. S. A. motorkerékpárnak, továbbá a belga Sarolua motorkerékpárnak magyarországi vezérképviselőjét, a legjobb nevű amerikai csónakmotornak, az Evinrudo-nak, továbbá a rendkívül népszerű Puch motorkerékpároknak eladási lerakotát, valamint a — főleg a legutóbbi években — igen nagy mértékben elterjedt Lardoline olajoknak a képviselőjét.

ABDULLA a világ legkeresettebb szivarkái

Rózsalevelvégű (Török) ára	20 drb P 5:20
Abdulla 11. szám (Török) ára	25 drb P 4:25
Abdulla 16. szám (Egyiptomi) ára	25 drb P 3:50

Kaphatók: a Hungaria Szállodával szemben levő külföldi dohánykülönlegességeket eláruló üzletben Budapest, IV., Türr István-u. 4. Telefon: Aut. 816—58. — A különlegességi dohánytözsdeknél, valamint az összes előkelőbb szállodákban, éttermekben, kávéházakban és mulatóhelyeken és az összes nagyobb pályaudvarokon.

Vidékre szállítás levelezéslapra utánvétellel.

Minden egyéb fajta szivarka megrendelhető: madari KREYBIG RUDOLF külföldi dohányáru behozatali irodájában Budapest, V., Sas-utca 29. I. sz. Telefon: Lipót 163—83. (A Nemzeti Bankkal szemben).

Kérjen árjegyzéket!

A has teltsége, máj- és vesebetegségek, emésztési nehézségek, gyomorhúrur és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által megszüntethető és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértelések ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a „Ferenc József” vizzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A „Ferenc József” keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Gyoma község képviselőtestülete április hó 14-én hétfőn gyűlést tart, amelyen az ujonnan megválasztott szülésznő: Izsó Antalné leteszi esküjét. Tárgysorozaton szerepelnek még a református egyházzal kötött csere szerződések elfogadása; az 1929 évi zárszámadás bemutatása és a közegészségügyi új bizottság kiegészítése.

A holt-Körös vizzel való ellátása. A révlaposi holt meder vize közvilágítás szerinti a most még csak csirájában bontakozó nyári melegség beálltával rejteneles büzt terjeszt és ezzel kapcsolatosan a különféle idegsorvasztó betegségek csiráját hordja magában. Ennek megszüntetése a holt meder vizének állandóan egyszinten való tartásával volna lehetséges, ami sürgető közérdeke községünknek, különösen a parlamenti lakosságnak. Községünk vezetősége ezirányban már megtette a kezdeményező lépéseket s mivel tudomásunk szerint az Ivánfenéki Belvizeszabályozó társulat igazgató főmérnöke: Bácsy Elek ur sem

zárkózik el a kérdés sürgős és méltányos megoldása elől, hisszük, hogy az Ivánfenéki társulattal karöltve sikerül bizonyos műszaki berendezéssel a holt meder vizét állandóan 80—100 cm-es magasságban egyszinten tartani, ami a parlamenti lakosság gazdasági magánérdekeit is határozottan szolgálja. Evégből felkérjük a parti mentén lakókat éppennygy, mint azon korcsmáros és vendéglősöket, akik nyári létszükségleteiket a holt mederből szerzik be, hogy ne zárkózzanak el e nagyfontosságú kérdés elől s ha kell, még anyagi támogatásukkal is járjanak segítségül.

A szegényügy országos rendezése. A kormány felfogta, hogy rendezni a közsegélyre szorultak ellátásának kérdését. A szegényügy nagy szociális jelentőségű kérdése szükségessé teszi, az e téren fentálló jelenlegi viszonyok alapos tanulmányozását, ami csak pontos és megbízható adatok alapján lehetséges. Ezért a belügyminiszter egyetértve a népjólétiügyi miniszterrel elrendelte, hogy a törvényhatóság területén összeírassanak mindazok a közsegélyre szorult munka és keresetképtelen egyének, akiknek fizetőköteles vagy ellátásra képes hozzátartozóik nincsenek, ha agkoruknál, betegségüknel vagy rokkantságuknál fogva jutottak olyan viszonyok közé, amelyek a közsegélyezést elkerülhetetlenné teszik. A hadirokkantak és hadiözvegyek az összeírásba csak az esetben vehetők fel, ha rokkant illetőleg özvegyi járadékuk számításba vétele után is közsegélyre szorulnak.

Filmszínház

Gyomán.

Április 13-án vasárnap:

Az ördög táncosnője.

(Tibeti éjszakák).

Az Apolló filmszínház április hó 13-án, vasárnap egy rendkívül érdekes és látványos filmdarabot mutat be

Az ördög táncosnője

(Tibeti éjszakák)

című 8 felvonásos. India csodavilágában játszó regényes történetben. Ez a film gazdag miliójú művészi rendezésben, kelet rejtelmes világát, babonás varázsát, halálos vakhítét idézi egy regényes, kalandos dráma fordulatos életeleven jelenetsorában. Most, amikor az egész világ figyelme a mesés gazdagságu, ősműveltségű, rejtelmes indiai birodalom felé fordul, ahol most egy grandiózus szabadságharc kezdődő tünetei vannak kialakulóban, mindenkire nézve rendkívüli érdekekkel bírhat ez a nagyszerű filmdarab, amelynek keretében egy különös szerelmi regény legfőbb jelenete India kevéssé ismert részében játszik és olyan látványokat nyújt, amelyeket európai ember szeme eddig még nem látott. A filmet Fred Nibló, a „Ben-Hur“ megalkotója rendezte szenzációs sikerrel. A darab főszereplői Gilda Gray, Anna-May Wong és Clive Brook, akit a film amorosójának neveznek. A műsort két kitűnő amerikai burleszk és hiradó egészíti ki. Előadások: 4, 6 és 8 óra-kor.

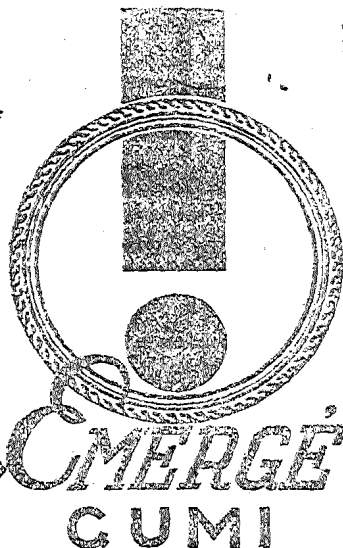
Köszönetnyilvánítás.

Kedves feleségem és édes anyánk f. hó 8-án délután megtartott végtisztességén megjelent rokonoknak és közönségnek, akik mérhetetlen nagy veszteségünkől származó mély fájdalomunkat szíves megjelenésükkel is enyhíteni iparkodtak, ezuton is őszinte és hálás köszönetet mondunk.

Gyoma, 1930 április 9.

Lách Fülöp
és gyermekei.

CYALOCOSNAK KEREKPAR

MEGHIVÓ.

A Gyomai Önkéntes Tűzoltó Egyesület folyó évi április hó 27-én, azaz vasárnap délelőtt fél 11 óraker tartja a községi háza kis tanácstermében

évi rendes közgyűlést, melyre az igen tisztelt tagokat tisztelettel meghívja.

Gyoma, 1930. április hó 7-én.

Madaras Gyula Fekete Sándor
elnök. titkár.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítés.
2. Jelentések 1929. évről.
3. Számvizsgálók jelentése, felmentvény megadása.
4. 1930. évi költségeloirányzat megállapítása.
5. Tisztújítás.
6. A „Pünkösdi tűzoltó nap“, valamint az 1930. évi augusztus hónapban megrendezendő zászlószentelési ünnepség és a Vármegyei Tűzoltó Tisztek Bajtársi Szövetségének gyomai gyűlésével kapcsolatban határozat hozatal.
7. Indítványok. (Csak 48 órával előbb elnökhöz beérkezett indítványok tárgyalatnak).

PUBLIKACIÓ.

Mütrágya Wagner Márton Fiajánál kapható.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefontal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem!

Zene! Tánc!

Zöldfa utca 310. számú háznál lakás van kiadó. Értekezni lehet Dobó Lajosnál Rákóczi utca 663.

Rákóczi utca 656 házszám alatt egy tiszta butorozott szoba kiadó.

Kató Lajos jegyzőnek Révnaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

A Hangyában hétfőtől kezdve nagy husvéti vásárt tartunk, az árakat ez alkalomból lényegesen leszállítottuk. A bornak literje 70 fillér.

Az Erzsébet-ligetben 2 emeleti szoba, földszinten 1 szoba külön bejárattal nyaralásra esetleg szerényen butorozva május 1-től október hó végéig, esetleg hónapokra is kiadó. Értekezni lehet a ligeti vendéglősnél.

Budapesti előkelő lapvállalat helyi képviselőt

keres előfizetők gyűjtésére. Garanciaképes urak könnyű munkával nagy keresethez juthatnak. Részletes ajánlatok a garancia megnevezésével „HELYI MEGBIZOTT“ jellegre Budapest, 62. Postafiók 282. alá küldendők.

Megkönyvitett munka!

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tiszóaira, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITŰNŐ VIRSLIT.

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szerviroz!... Tegyen próba bevásárlást a WEIDMANN MÁRTON üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitűnő hentesáru Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.

A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-43., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hirtvének örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást április 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk április 20-iki számában esszük közzé. ~ Vágja ki az alatti „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségnek beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnőnek

mint a

GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasúti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestől indul	6:25	9:45 gy.	13:55	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

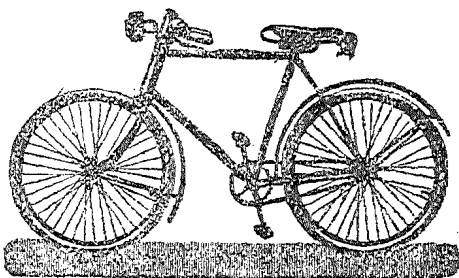
Besabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Besabára ér.	7:34	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	3:25

A „gy“ betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

Magyar Testvérek!

Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WONDER“, „IPAG“, „ORION“ és „DIAMANT“, gummikban „DUNLOP“ és „MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:
Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlel
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

G y o m a, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Husvételi csoda.

Két nagy csodája van a keresztyén világ leggyőzedelmesebb ünnepének a Husvétnak: az egyik az Isteni, a másik emberi csoda.

Isteni csoda az, hogy az Ur az engedetlen, megkeményedett szívű, a bűnnek mélyére aláhanyatlott emberhez szerelmes Fiában hajlott vala alá, azért, hogy engedelmessé, jóvá szeretőszívűvé tegye, hogy gyarlóságait beharmatozza az irgalom gyöngy harmatával, bűnös életét hófehérré tegye a kegyelem és újjászületés feredőjében és felemelje az Istenfiuság magasságára, kinek az örökélet feltámadott királya által az egek dicsőségének kapuját tárja fel s adja ajakára a szép győzedelmi éneket: nincs már szívem félelmére...!

Az emberi csoda az, hogy

ezredéveken át szemünkkel szemléljük ugyan a felénk hajoló mennyei kegyelmet, — megfürdetjük ugyan magunkat a keresztyén hit és krisztusi szeretet káprázatában, sugárözönében, — megnyílik ugyan előttünk templomainkon át az egeknek kapuja s feltetszik az emberi élet legfenségebb eszménye az Istenfiuság méltósága, melyre kegyelemből mindnyájan elhivatottunk: — de mi képzelt felvilágosodottsággal eltaszítjuk magunktól a felénk hajoló mennyei kegyelmet, — a keresztyénséget öltözik és ruhaként tartva magunkon a hit és szeretet sugárözönének feredője helyett keressük a hitetlenség, a szeretetlenség és bűnök sötét éjszakájának veszedelmeit, — a jóság, az élet s örök élet, Istenfiuság magas eszménye

helyett, melyekre fel kellene tekintenünk, melyek felé fel kellene szárnyalnunk, mint a királyi sasnak, mi a legtöbbször a mélybe nézünk, vakondak módjára a sötétséget keressük, — az emberi csoda az, hogy hiában szól a husvételi fehér ruhás angyal, nem akarjuk megérteni az egyedül boldogító, diadalmas mennyei üzenetet: az Ur feltámadott!

Ugyanez a helyzet magyar nemzeti létünkre nézve is. Nem trianoni bűn, hanem örök isteni csoda a magyar nemzetnek születése, élete. Ezer év előtt is szét volt szabdálva a Kárpát koszoruzott, Isten által egynek teremtett, isteni kéz által gyönyörűen körülkerített ezredéves föld, de engedetlen, torzsalkodó, hazát alapítani nem tudó népek lakták, Isteni csoda elvégeződése és megvalósulása volt, hogy ide az Árpádok, Istvánok népe jöj-

jön a magyar férfi acélos erejével, hősi vitézségével, a magyar nő szívének szelidségével, tündöklő szeretetével, hogy míg oltalmul szolgáltak egész Európa kulturájának, előhaladásának, teleszórják a balkáni népeket a becsület, tisztesség, hősi vitézség s hazaszeretet káprázatával, — mi voltunk a fehér ruhás, Isten küldötte angyal Európa ajtaján, hogy hirdessük: Feltámadott az Ur!

Az emberi csodát már nem kell fejtegetnem. A háládatlan és minden igazságot megtagadni tudó Európa trianoni keresztre tudta feszíteni isteni kegyelemből és csodából az oltalmára ide küldött magyar népet, — az igazság és becsület sugárözönének feredője helyett Európa magának választotta a bűnök sötét éjszakájának fertelmeit eladdig, hogy szentségtelen kezekkel tudta szét darabolni az Isten által

Husvételi ének*.

— Irta: KÓRÓDY FERENC —

Tavaszi, nyár, ősz, tél ha elmul,
Uj kikelet int felénk;
Éltünk is uj létbe fordul
Majd, ha időnk kitelék.
Vedd eszedbe Halandó, —
Bár itt minden mulandó:
A halál nem végelmulás, —
Uj élet az: feltámadás!

A temetők horpadt sirja,
Krisztus nehéz keresztje
Hinni tanít, hitre hívja
Lelked, hogy el ne veszne.
Hitetlen hit — temetőd;
Bizó hit — felemelőd:
A halál nem végelmulás, —
Uj élet az: feltámadás!

A holtravált nagy Természet...
Nézd, hogy ujul, hogy éled;
Hol nem volt más, csak enyészet:
Élet fakad, dal széled.
Kétkedő ész — hitetlen —
Ember, ne véts hit ellen:
A halál nem végelmulás, —
Uj élet az: feltámadás!

*Énekelhető a „Térj magadhoz drága Sion” dallamára.

T Á R C A

Holdvilág.

Irta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (21)

Komlósné asszony kezdetben hivatalos udvariassággal bánt az új aibérlővel.

Itt van a szoba kulcsa, de legyen szives mindig bezárni az ajtót. Kegyed előtt egy parkettáncos lakóm volt, az egyszer nyitvahagyta a lakást, én majd frázt kaptam, mikor késő este hazajövök, hiába forgatom a kulcsot, kisül, hogy a lakás nem is volt bezárva. Most képzelje el kérem, mit csinállok én, ha valaki elbujt volna a lakásban.

— Ez igazán meglepő lett volna.

— Bizony, rémes volt, az a sok kéregető, munkanélküli, benyit, észreveszi, hogy nincs senki a lakásban. Így is félek,

direkt azért tartok mindig egy urat. Fülést is akar kegyed?

— Azt majd én elintézem, nem akarom nagysádot fárasztani.

— Csak azért mondom, mert ezek a szenes legények is nagyon megbízhatatlanok, a legjobb, ha itthon tetszik lenni, mikor a szemet hozzák...

Kerekes kissé komornak találta a lakást, rövidesen szemet szerzett és maga befűtölte. Különben is takarékoskodni kezdett, állandóan itthon ékeztet, a kályha födelén nagy szerű teát lehetett főzni, csak egy kis idő és türelem kellett hozzá. Neki mind a kettő megvolt. A lakása roppant barátságos volt, a nagy asztal, a lesikált ágy mindenféle terülőkkel volt díszítve, még ebédlőszekrény is volt a szobában. A szalon mellett pedig egy vörös színű dohánysző. asztalka állt, vékony, ingatag rudakon. Szóval olyan volt a lakás, hogy

egészen meglepett az embert, Kerekes azonban nem érezte otthon magát, nem volt senki, akivel szót váltson, idegenül élt a négy fal között, emlékein tűnődött, vagy szeretett Petőfiét olvasgatta, félt kimenni a lakásból, mert valahányszor végigvonult a folyosón, mindig éreznie kellett a szomszédok fürkésző pillantását. Mindenki kíváncsi volt rá, ki lehet ez az ember. Még a házmester is alaposan végignézte minden egyes alkalommal. Egyik este, mikor beeresztette, szokása szerint jól megnézte a huszfillérest, hogy valódi-e, aztán megjegyezte:

— Rosszul látok már. Hiába, itt Pesten hamar megöregszik az ember. Nem úgy, mint vidéken. Vidéken azért jobb ma az élet, ugy-e bár?

— Tudja Isten, — szólit Kerekes és fölislelt a lépcsőn. Más alkalommal a házmesterné fogta vállat. Ez érzelmes, lágy-

Nagyfontosságú határozat.

egynek és magyarnak teremtetett ezredéves földet — s a helyett hogy bocskoros, gyilkos tört jorgató, háboruban csak futni tudó s árulásra kész népek előtt a művelt Európa felragyogtatta volna az ezredéves magyarság tündöklő multját, fénylő erényeit, reánk mondotta ki a szörnyű ítéletet: fesszítették meg! — az emberi csoda az, hogy művelt, kultur népek oly nehezen tudnak ráeszmélni arra, hogy Európa nyugalma, békeessége, virágzása attól függ, mikor ül oda Pozsony és Brassó tájékára a fehér ruhás angyal mondván: a magyarság ezredéves határai között feltámadott!

Mi bennünk azonban vérré és életté vált a husvétinek: nincs már szívünk félelmére, nézni sirunk fenekére — s annál hamarabb és bizonyosabban jön el a vallás erkölcsi és magyar nemzeti husvétik isteni csoda, minél hamarabb és bizonyosabban emelkedünk fel az örök jó és örök szép, a hit és szeretet szolgálatának magasságára!

HARSÁNYI PÁL
esperes.

szemü, de borzas, lompos és hizodalmas nő volt.

— Jaj, milyen borzasztó is máma az elhelyezkedés. Igazán csodálom, hogy kegyed ilyen finom, intelligens ember és mégsem tud elhelyezkedni.

— Egyelőre nem izgat ilyesmi, — morogta Kerekes, a házmesterné alig tudott köszönni a furcsa választól, Kerekes pedig ettől kezdve mindennap kapuzárás előtt ment haza, nem akarta, hogy megint faggassa a házmester család.

Ma, ahogy a Tabánból leballagott, eszébe jutott, hogy kilenczre jár az idő, jó lesz hazafelé iparkodni, sietve vágott neki az Erzsébet-hidnak, a rendőr rá is kiabált, menjen át a jobboldalra, ott kell Pestre menni. Ezt sohasem tudta megjegyezni, már többször kellemtelensége is volt miatta. Pedig milyen egyszerű: menetirányba jobbkéz felé menni. Zavartan, szégyenlősen sietett lütfént át a másik oldalra, de ekkor meg szabályellenesen ment át, mert a rendőr éppen hosszanti irányt jelzett a karjával,

Folyó hó 8-án tartotta választmányi ülését 14-én pedig közgyűlését, Hódmezővásárhelyen a Körös—Tisza—Marosi Ármentesítő Társulat.

Sok fontos tárgy mellett a legfontosabb volt a kormány által a fenti társulatnak a munkanélküliség enyhítésére szolgáló kölcsönadott 245.600 pengőhol és mikénti felhasználása.

Mivel ez az ország legnagyobb Ármentesítő és Belvizeszabályozó Társulata, melynek kötelékébe 406.000 kat. hold terület tartozik, magához köti a Tisza-Maros-Körös földbirtokait, községeit így annak érdekeltységét.

Természetes, hogy az érdekelttek, kiknek vállaira nehezedik a fenti kölcsön is, arra törekedtek, hogy ezen a sok megyéken áthuzódó területeken eme kölcsönből mindenütt ott ahol annak szükségessége fennforog a maguk határában elfekvő viz és véd-

mikor ő keresztbe ment az uttesten. Egy taxsi majd elgázolta, a sofför kihajolt az ülésből és úgy fenyegette. Ijedten lépett vissza, de akkor meg a villamos kezdett égtelenül csengetni a háta mögött. Kis híja, hogy az egész forgalom meg nem akadtt miatta, úgy hogy a rendőr fel is irta. Pillanatok alatt összeverődtek az emberek.

— El akarta gázolni a taxsist!

— Nem igaz, a villamost akarta visszafelé tolni, ez a Breithart!

— Most fogják kiképezni forgalmi akadálynak a rendőrségen!

Ugy röpködtek a csipős megjegyzések, az emberek csak azt várták, hogy valakinek a rovására büntetlenül lehessen nevetni és csufolódni. A főmegből kivált egy előkelően öltözött uriember, könnyű, elegáns léptekkel sietett Kerekeshez, az arcába nézett: — hát persze, hogy a Kerekes!

(Folyt. köv.)

műveket erősítsék és ezzel kapcsolatosan munkáinak munkát adjanak.

Nehezítette a helyzetet az is, hogy a társulati igazgatófőmérnök azt óhajtott keresztül vinni, hogy az egész 245.600 P kölcsönösszeg mind a tiszai védgát erősítésére használtassék fel.

Gyoma község Előljárósága a Gyoma község érdeke képviselőjére felkérte heőpapi Pikó Béla földbirtokost, ki a Körös—Tisza—Marosi Ármentesítő Társulat választmányi tagja, aki Gyoma község érdekében a legderékabb munkát végezte el Hódmezővásárhelyen úgy a 8-iki választmányi gyűlés, mint a 14-iki közgyűlésen mert: hosszú vitákban helyes, logikus, szakszerű, meggyőző érveléseivel meggyőzni tudta az érdekeltiséget arról, hogy halasztást nem tűrve szükséges a község lakossága élete, vagyonsbiztonsága így nyugalma szempontjából a vasuti vashidtól az u. n. sárgagátig huzódó gátszakasz kellő méretre való kiépítése — annyival is inkább, mert ha ez meg nem történik, hiába készítetik el a községet körül fogó körgát, csak előnthei — csak elpusztíthatja a Körös a községet annál is inkább, mert a szemben fekvő Ármentesítő Társulat védgátját már felemelte így éppen a Gyoma alatt elfekvő mintegy 4—5 km-es gátszakasz magasság és erősség mérete szemben a másikkal alászállt.

Hogy milyen eredményre vezetnek a hódmezővásárhelyi ülések annak Gyoma lakossága és a kubikos munkásság is, kinek ezidőszert nem igen van munkaalkalma, élénk figyelemmel nézett elébe.

A gyűlésről visszatért Pikó Béla földbirtos urat megkérdezte az eredmény-

ról szerkeztőségünk, aki örömmel közölte, hogy törekvésének siker lett az eredménye, mert a Gyomát védő gátszakasz kiépítésére 70.000 pengőt bocsájtanak a társulati vezetőség rendelkezésére, mely összeggel sok jóra való munkás helyzetén segítve lesz.

Elmondja Pikó Béla ur, hogy nagy segítségére volt Horémusz tanácsos miniszteri kiküldött ur, kinek ebben a község lakossága, élete, vagyonsbiztonsága szempontjából igen fontos kérdésben való támogatásáért a község nevében köszönetét ki is fejezte.

Rothermere Lord „itthon”.

Az egész magyar nemzet szívéből beszélt Baltazár püspök, amikor soproni beszédében azt a kivánságot fejezte ki, hogy hívja meg a magyarság Rothermere lordot erre a vértanu vérré és igazságtalanság ostorával megvert haza földjére. A magyarság nagy angol Barátja bizonyára örömmel hallja a hívó szót, mely igazságunk apostolát hívja a hagyományos vendégszeretet hazájába, hogy szemtől-szembe ünnepelhesük azt, aki a fekete hétköznapi sorába megszerve hangzó, tettel felérő szavával a reménység ünnepnapjait viragoztatta ki.

Aki Magyarországnak helyet követel a nap alatt, az a borus magyar időkben is fényt hoz magával abba a sötétségbe, mely Trianon éjszakájának neveztetik...

Az akció megindult és ha eljön az ideje az üdvözlésnek, a csonka határon kívül és belül, a magyar szívek milliói dobogják majd az ünnepi zenét, mely Rothermere lord lépteit kíséri.

A halni készülő római gladiátorok példája nyomán, egy élni akaró nemzet mond majd üdvözlé-

SZŐNYEG és LINOLEUM

reklám árusításunk mélyen leszállított áron megkezdődött.

Futószőnyeg bordűrös v. csikos kb. 65 cm. széles m.	P 1.45
Ágyelő rojtozott kb. 140x55 cm.	P 3.95
Fianell takaró kitünő minőség kockás v. virágos mintákban 140x190 cm.	P 5.80
Velour plüss átvető selyemfényű mokett különleges szép mintákkal	P 38. —
Ebédlőszőnyeg-bouclé II. 300x200 cm.	P 38. —
Padlókérpit (u. n. linoleum) gyönyörű mintákban 67 cm. széles métere	P 3.60
Viaszovászon asztalra barchent háttal 78 cm széles métere	P 4.10
Inlaid linoleum átöntött mintákkal négyzetmétere	P 9.20
Női gummikabátok elegáns divatos fazonban és színekben	P 22.90

Pósta megrendelést utánvétellel szállítunk.

HAAS LIPÓT Budapest, VII., Rákóczi ut 24.
VII., Erzsébet-körut 28.
DEBRECEN Pécs
Ferencz József utca. 58. Király utca 27.

gyet a Lordnak, aki az igazságtalanságok hazugságain keresztül meglátta és megértette a magyar igazság segélykérő szavát.

Brassói Greiszing József megtiszteltetése.

A Gyomai Dalárda 1930. évi január hó 19-én tartott évi rendes közgyűlésén Nyisztör Péter elnök a zárszámadással kapcsolatosan brassói Greiszing József ur és nejeének adományáról a közgyűlésen megemlékezvén, leszögezte az a tényt is, hogy brassói Greiszing József ur nemcsak adományával, hanem egész énjével a Dalárda iránti érzett szeretetének számtalan esetben kifejezést adott, miért is javasolja a Közgyűlésnek, hogy brassói Greiszing József ur a dalárdával szemben mindenkor fanusított szeretetéért és áldozatkészségéért a dalárda tiszteletbeli alelnökének válaszlássék meg.

A közgyűlés Nyisztör Péter elnök javaslatát egyhangulag elfogadva, brassói Greiszing József urat a dalárda iránti számtalan esetben kifejezésre jutott szeretetének és áldozatkészségének elismerésül egyhangulag a dalárda tiszteletbeli alelnökének választja meg s egyben elrendeli, hogy brassói Greiszing József ur megválasztásáról jegyzőkönyvi-kivonattal értesíttessék.

Örömmel vesszük és közöljük le a kitüntető határozatot, mert brassói Greiszing Józsefben olyan egyéni tisztelt meg a Dalárda közgyűlése, aki a jólékonyságban és áldozatkészségben fáradhatatlanul buzgólkodik. Még élénken emlékeztünkben van legutóbbi nemeselekedete is, amellyel ref. egyházunk papi székét és katedráját Isten dicsőségére gyönyörű szép himzéses terítővel felékesítette. Legyen Isten áldása életén, hogy még sok jót tehessen a köz. javára.

Husvétii szerelem.

Írta: BARNÁ GÁBOR.

A kisváros uccáit kora reggel óta öntözte a tavaszi zápor. Husvét napján ez volt az egyetlen öntözés, aminek senki sem örült.

Csodaváró, ábrándos kék szemével úgy nézett ki Terike az esőbe, mintha hitt volna abban, hogy — mint a megbocsájtást Anyjától kiskorában, — kitudja könyörögni vele némán az égtől a szép, ünnepi derűt. Mert...

Még rá gondolni is rettenetes! Van messze, nagyon-nagyon messze, a szomszéd járásban valaki, aki valakinek mindenki. Az egyik valaki: Terike és az ő valakijét „szolgálati érdek”-ből odahelyezték. Szolgálati érdek? Aki ezt a csunya szót kitalálta, az biztosan nem tudta, hogy mi két szívnek elszakadni egymástól, megszakadni egymásért...

Terike sóhajtott, megint sóhajtott és közben letette a kezimunkát, melyet — pszt, meg ne hallja a világ, — a dohányzó-asztalára szánt annak a bizonyos valakinek, ha majd valakiből férjé boldogítja az a halk igen, melyet olyan jó volna minél előbb, hangosan, nagyon hangosan...

Igen ám, de most még egyelőre zuhog a zápor, s megázik szegény, ha husvétii locsolásra, póstasegédtszti méltóságának ünnepi telfében meg fog érkezni. A kék ruha lesz rajta és el fog ázni... Terike előre élvezte a gondos gazdasszonyosság árnyékának napfényét... Ki kell majd vasalni a nadrág...

Az élet visszhangozta az álom szavát:

— Na, drágám, már talán elég lesz a kezimunkázásból? — zsörtölődött a kedvesen szigorú mama. Elég idő lesz délután, itthon ülhetsz és befejezheted ezt a kis remekművet. Ugye olyan sürgős... Itt fekszik az ujság, még bele, se néztél...

Az apja régen meghalt Terikének, megszokta, hogy kettő helyett fogadjon szót az édesanyjának. Dolgos keze engedelmesen ejtette vissza a terítőt.

— Talán már jön is valaki, öntözni... — bekített az anyai szó. — Készülj, Aranyom!

Terike nem szólt és amikor a mama visszazorgoskodott a konyhába, az unalom tütekintő pillantásával nézett bele a lapba.

Bár ne nézett volna bele! Az a valaki, — jaj, az a senki! Eljegyezte magát. Mással. Fekete festékkel fekete papíron látta nyomtatva a betűket. Amig látta... De semmit sem látott az első csaldós szentül utolsónak hitt könnyzaporától. Erős akart lenni. Haragudni szeretett volna valami másért, olyanért, ami nem fáj ilyen halálosan.

— Legalább írta volna meg, miért?... — mondogatta magában. Akkor még...

A mama szaladt be szokatlannul sápadtan, a kezében reszeltett egy levél.

— A Pista irt! Mi az? Az anyai szeretet vak; csak azt látja, amit nem lát. A mama már mindent tudott, de még várt. Háttha mégsem?... A szeretet remél.

Terike, szegény nem volt Anya, csak szeretett. Nem látott, nem halott és nem hallgatott.

Már nem is akart erős lenni. — Még levelet mert írni?! — zokogta. — Csak ezt ne tette volna legalább!...

A mama ráborult és sirt, hogy ne sirjon.

Hiába volt minden és a mama nem bírta. Kiballagott.

— Csak öntözd azt a padiót! — nevetett sirva. — Husvét van... Szép husvét.

A levél rövid volt, de olyan nagyon hosszú... Sokáig csend szomorkodott, azután hirtelen zizezés zaja. Mintha egy muzsikás hur pattant volna meg, vagy egy hallgatag szív... Ha az olyan könnyű volna!...

A mama belesett a kulcslyukon. Nem történt, hála Isten, semmi különös, csak az, hogy Terike elővette az eldugott ládából az eldugott csomagot és abból az eldugott piros tojást...

Két szív volt rajta. Annak a valakinek készült, aki... Vége van, elmúlt. Az egyik szív másé és a másik?... Jobb arról nem is beszélni.

Terike megsimogatta a dugárut, de csak úgy, hogy maga se vegye észre. Aztán a földhöz akarta vágni. De nem... A föld se tehet róla!... Emlék legyen. Intés. Soha, de soha többet!...

Éppen delet harangoztak, mikor a mama berobogott.

— Baj van, baj van, — tu-lozta a zavart. Itt van az új póstasegédtszti. Bemutatkozni és... talán öntözni... Mit tegyünk?...

— Semmit!!! — akarta mondani Terike, de valami dac, vagy mi a szösz azt sugta neki, hogy azért is...

Pillanat alatt rendbehozta magát és már ott is állt az ünnep-

lőbe öltözött, kék ruhás, nyurga szőke fiatalember előtt.

Bemutatkozás, öntözés és... hallgatás.

Táncstalanul futott vissza Terike a szobába.

Hopp! A tojás. Igen ám, de a szívek? A két szív?

Nincs idő gondolkozni! Megsimogatta, de most már nem bánta, ha észre is veszi.

— Tessék, köszönetül ez a szerény kis selyemtojás. Sajátkezü szívekkel...

Gyönyörködés, háldalkodás. Bucsuzás. Két tekintet titkosna, de-hogy sikerült, egymásba felejtkezett összevillanása. Semmi több. Semmi, de talán minden...

Husvétii feltámadás, husvétii szerelem... A leány szívben, ha tavasz van, könnyen van tavasz.

Az idő.

Gazdag jótéteménye Istennek az idő, melyben élünk, vándorlásunk végén pedig ebben mulik el életünk. Az idő okos felhasználásának tudományát megtanulni már az ifjú korban törekedni kell, mert csak az olyan ember boldogul az életben, aki okosan tudja mindenkori az időt felhasználni a saját érdekében is és az embertársai javára, hasznára is. Minden, ami a földön teremte van, elmúlik, csak az idő a változhatatlan és az Isten, aki az időnél is hatalmasabb, aki az első fénysugárt létre hozta és Ura az időnek is.

Az ember számára ki van mérve egy kis töredéke az időnek, a földi életnek néhány esztendeje, amely alatt okosan és célszerűen kell beosztania, felhasználnia az időt és a maga céljaira fordítani észszerűen és hasznosan annak minden részét. Aki haladni, boldogulni óhajt az életben, annak ügyesen, megfontoltan kell beosztani idejét és munkáját, hogy így rövid idő alatt, kevés fáradsággal, sokat végezhesse el. Tervszerűen, jól takarékos-

kodva az idővel, többre lehet haladni, mint a kapkodással, felesleges jövés-menéssel, meg-gondolatlán sietséggel, szeles-kedéssel, fűrelmellenséggel.

Testi és szellemi tevékeny-séget, munkát kell az ember-nek végeznie, rendszeres fog-lalkozás által törekszik a hasz-nos célt elérni, hogy az élet-hez szükséges javakat meg-szerezze, rendeltetését betöltse. Erőkifejtés eredménye tehát a munka, az emberben levő erő-nek a nyilvánulása.

Bármiféle munkát végez va-laki, csak úgy számíthat si-kerre, ha megfelelő képesség-gel, erővel és munkakedvvel rendelkezik. Hogy pedig mun-kálkodását haszonnal végezze, okvetlen szükséges az okos, célszerű munkabeosztás, az idővel való tervszerű gazdál-kodás.

Az anngolok ismeretes szó-lásmódja, hogy az idő pénz. Aki rövid idő alatt, kevés erő-vel, kevés fáradsággal sokat akar elvégezni, az ossza be ügyesen az idejét, és a mun-kaerejét. Aki tervszerűen, meg-fontoltan végezi a teendőket, jobban és biztosabban boldog-ul, mint aki hirtelenkedik, kapkod és idegesen nyugta-lankodik minden dolgában.

Takarékoskodiunk a drága idővel és drága erővel. Az ész mindig előbb járjon, mint a kéz és a láb. Nem kell feles-leges munkát végezni. A leg-kisebb mozdulatokkal is igen sok időt és munkaerőt elve-szítünk semmi hasznára, ha az a mozdulat nagyon sok és fe-lesleges.

Ha egy háznál mindennek megvan a rendes helye, akkor ott nem kell néha órákon át keresni a szükséges tárgyat. Ha mindent a maga helyén és rendben tartunk, azzal időt és fáradságot takarítunk meg. Iga-zán elmondhatjuk a közmon-dással: rend a dolgok lelke! Ez mindenben úgy is van!

Végtelen fontossága van te-hát annak, hogy az ember mi-ként él az idővel, hogyan használja fel azt a saját és családja hasznára, valamint embertársai, a közjó érdeké-ben is. Az embernek okos lel-kei, értelmei, ész adott a Te-remítő, hogy ez kormányozza mindenkor lépteit és cseleke-deteit. Nekünk tehát az a fel-adatunk, hogy eszünk vezese-n, értelmünk irányítson az időnek okos, hasznos, gazda-ságos és célszerű kihasználá-sában és a meggondolt, terv-szerű munkabeosztásban.

A mai korban, a nehéz, sa-nyaru, kétségbeesítően leromlott gazdasági helyzetünkben kü-lönösen nem árt figyelembe

vevünk, hogy az időnek mun-kával való kihasználását az élet parancsolóan, könyörtele-nül sürgeti és követeli.

Sajnos, hogy szerencsétlen, szegény és boldogtalan hazánk-ban nem tudja a nép, a mun-kás kellő módon értékesíteni idejét, mert gyáriparunk nem olyan hatalmas; munkaalkalom nincs a kellő arányban, emi-att leirhatatlan nyomor és nél-külözés pusztítja most a ma-gyar népet.

Az esztendő felét, a hosszú téli hónapokat sem szabadna pedig féltlenül, dolog nélkül töl-teni a munkabíróknak, meri sem az önmaguk érdeke, sem az országé nem engedi ezt meg. A magyar nemzet min-den intézményét, az ország minden vagyonát a magyarfaj fennmaradása, megéihetése és boldogulásának szolgálatába kell állítania az államnak. Ez az első és legfontosabb érde-künk mindnyájunknak! Ez a haza érdeke is!

SZÓKE FERENC
ref. igazg. tanító.

Bácsi Imre volt községi végrehajtó ügyében ítélet.

10 hónapi börtön és 5 évi
hivatalvesztésre ítélte a
törvényszék.

Bácsi Imre volt községi vég-rehajtó ügyében a gyulai Kir. törvényszék Ungváry tanácsa 3 napi tárgyalás után f. hó 15-én délután 2 órakor hirdette ki ítéletét, mely szerint nevezettet bűnösnek mondja ki: 4 hiva-tali sikkasztás büntetésében, 2 rendbeli csalás és 1 rendbeli sikkasztás vétségében és ezért össz büntetésül 10 hónapi börtönre és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Két esetben az ügyész védelejtése folytán megszüntette az eljárást.

Vádlott és védője a bűnös-ség megállapítása ellen, a kir. ügyészség pedig súlyosbítlásért felebbezett, az ügyiratok felter-jesztetnek a kir. táblához még.

A kir. törvényszék — bár megállapította, hogy az ellenör-zés kriminális volt s hogy vádlott rengeteg munkával volt elhalmozva, s köteletségére sem volt kellőleg kifánitva, s úgy szólván éhbérről dolgoz-tatta és vette igénybe munka-erejét a község, mégsem vette ezeket figyelembe — bár ez a sikkasztásnak a melegágya — sem azt, hogy a kárt is teljesen megtérítette, mert azokat ké-sőbb fizette be, nem 24 óra alatt — nem vette pedig figye-lembe azért, mert a magyar közíisztviselő, nem arra tett

esküt, hogy kellő ellenörzés mellett becsülettel látja el kö-telességét, hanem arra, hogy azt minden körülmények — ellen-örzés híján is — becsülettel teljesíti. Súlyosbítló körülmény-nek vette pedig azt, hogy Jó-nás Károly elődje példáján sem okult, hanem ennek da-cára elkövette cselekményeit!

Tüzoltó Testületi vizsga.

Békésvármegye alispánja a tűz-védelem hatványozottabb kiépítése érdekében kötelezte az összes vár-megyebeli községek tűzoltópa-rancsnokságait, hogy a téli hó-napokban, amikor a gyakorlati kiképzés szünetel 1929. november 1-től április hó 1-ig elméleti elő-adásokat tartsanak. Ez az 5 hó-napos tanfolyam, melynek időtar-tama 25 óra, lett most befejezve és záróvizsgálója megtartva f. év április 16-án, d. u. 5 órakor a község háza dísztermében a ható-ság képviselői, a testület elnök-sége és tisztikara, a járási tűz-rendészeti felügyelő és az érdek-lődő közönség részvétele mellett.

A vizsgán a vármegye képviseletében Démusz Lajos várme-gyei tűzrendészeti felügyelő elnö-költ, ki a magyar Hymnus el-mondása és a megjelentek üdvöz-lése után rövid, de velős beszéde-ben reámutatott arra, hogy Ömél-tósága e tanfolyam megtartását miért rendelte el s hogy arra a nemzetl. vagyonvédelem szempont-jából milyen nagy szükség van s hogy milyen égető szükség van arra, hogy a Testület minden tagja a buzgóságon és önfelát-dozáson kívül kellő szakértelemmel is működjön a vész idején. A hallgatók, kik gyors egymásután-ban kapták a kérdéseket úgy az elnöktől, mint a tanfolyam pa-rancsnokától és alapos felkészült-ségről tettek tanubizonyságot, még a legfiatalabb tűzoltó is: kit a pa-rancsnok kért a vizsgán kihagyni — mert csak 1 hónapja, hogy be-lépett s 4 órán vett csak részt, a vármegyei felügyelő egynegyed órán át tartó kérdéseire minden hiba és zavar nélkül igen talpra-essetten felelt.

A községi 2 fizetési tűzoltó kitént a vizsgán, mert a pergő kérdésekre a motor előnyeit, annak kezelését és szabályait a leg-ügyesebben adták elő.

A vizsga befejezte után a vizsgai bizonyítványok kiosztása történt meg, majd tanf. parancsnok a legkiválóbb 8 hallgató előlépteté-sét hirdette ki. Ezután vármegyei felügyelő adott kifejezést megelé-gedésének és kijelentette, hogy a gyomai tűzoltók a vizsgával be-bizonyították, hogy megállják a helyet bármelyik testület tudása mellett.

Külön kell kiemelniünk Leim-dörfer Zoltán parancsnoknak az elvitathatatlan érdemeit a tűzoltó-ságunk ilyen nivóra emelésében, ki fáradságok és sokszor elked-vetlenítő bírálatok dacára igazi rátermettséggel, nagy szeretettel végzi a tűzoltók kiképzését és is-kolázását. Végül riasztás tartatott, melyen a legénység 2 fecskendő-vel készen 42 másodperc alatt vonult ki.

A budapesti nemzetközi vásár hírei.

Az OMKE, a Fővárosi Kereskedők Egyesülete és az OKISZ vezetősége az-zal a kérelemmel fordul az ország és külföld kereskedő társadalmához, hogy a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara által rendezett immár 25 éves fennállását ünneplő jubiláris Budapesti Nemzetközi Vásár izléses plakátjait, amelyek a mün-cheni nemzetközi plakát-kiállításon is elismerést nyertek, üzleti kirakataikban kifüggeszteni sziveskedje-nek, ugyanúgy, mint azt a TÉBÉ felkérésére a bu-dapesti pénzintézetek is megtenni szivesek voltak. A szükséges plakátokat úgy a fentti egyesületek, mint pedig a Budapesti Nemzetközi Vásár irodája (Városliget Iparcsarnok mellett) a legnagyobb készséggel bocsátja az ér-deklődők rendelkezésére.

A május 3-án megnyitó jubiláris Budapesti Nemzetközi Vásár tartamára a Budapesti Színházak, Mu-zeumok, Képzőművészeti, Zenei és Sportintézményei igen gazdag programot állítottak össze. Minden színház szezonjának leg-nagyobb sikereit vonultatja fel a vásár tartama alatt. Az összes muzeumok ál-landóan nyitva lesznek és ismertetést adnak ki neve-zetességeikről. A hangver-senyek műsoráról és a sporteseményekről is rész-letes beszámolót adtak ki. E programok a vásár látogatóinak a Budapesti Nemzetközi Vásár képv-

seleteinél diimentesen állanak rendelkezésre.

Tekintettel a május 3-án megnyíló jubiláris Budapesti Nemzetközi Vásár iránt minden oldalról megnyilvánuló nagy érdeklődésre, a MÁV vezetősége, a vásár felkérésére, intézkedett arra nézve, hogy az összes fővonalakon, valamint a helyközi viszonylatokban is a vonatok pótszerelvényekkel megerősítsenek. Gondoskodás történ továbbá arról is, hogy a nemzetközi viszonylatokban járó vonatok közönsége részére az egyes külföldi országok vasutigazgatóságai is, megfelelő pótkocsikat bocsássanak rendelkezésre. A vásárlátogatók kényelmes utazása tehát ebben a vonatkozásban is feltétlenül biztosítva van.

A Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványai (belföldieknek 3 20 P, külföldieknek 4 P árért) a vásárlátogatók (Budapest, V. Alkotmány u. 8.) és a tb. képviselőknél kaphatók, valamint az összes menetjegyirodáknál a Wagons-Lits-Cook cég és az American Express Cie idegenforgalmi irodák fiókjainál. A vásárlátogatók 50 százalékos vasuti kedvezmény igénybevételére jogosít.

A május 3-án megnyíló jubiláris Budapesti Nemzetközi Vásárlátogatóinak elszállásolását Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala (V. Deák Ferenc u. 2., interurbán telefon Automata: 813—49, 812—15.) intézi. A szállodai és penzioszobákon kívül megfelelő mennyiségű olcsó és tiszta magánlakás is rendelkezésre áll. A Hivatal a nála bejelentett magánlakásokat ellenőrzi. Célszerű, ha a vásárlátogatói a vásárlátogatókhoz fűzött lakáskérlelmi levelezőlap felhasználásával lakásigényüket előre bejelentik, amely esetben az Idegenforgalmi Hivatal megfelelő lakást

foglal le részükre. A vásár egész tartama alatt a budapesti pályaudvarokon és hajóállomásokon elszállásoló, utbaigazító és fogadó kirendeltségek foglalkoznak működni.

Május 10- és 11-én, vagyis a Budapesti Nemzetközi Vásár tartama alatt országos orvos-kongresszus lesz Budapesten. A résztvevő külföldi és belföldi orvosok a vásár igazolványára alapján jogosultak a vásár összes utazási és vizum-kedvezményeinek igénybevételére. A rendezőség közel 2.000 külföldi és belföldi orvos érkezésével számol. A kongresszus tagjai testületileg tekintik meg a jubiláris Budapesti Árumintavásárt.

Mi történt a vármegyében?

Az alispán márciusi jelentésében megállapítja, hogy a személy — és vagyonsbiztonság terén a helyzet lényeges változást nem mutatott.

Március hónapban 10 öngyilkosság és 6 baleset történt a vármegye területén. A balesetek nagyobb részét gondatlanság okozta. Tüzeset 11 ízben történt 4110 pengő kárral, melynek csak kisebb töredéke térült meg (1869 P) biztosításból. A kereskedelem és ipar helyzete továbbra is igen sulyos. A tavaszi munkálatok enyhítették a munkanélküliséget, de még most is sokan vannak kereset nélkül. A gazdasági munkásság helyzetének könnyítésére földjavítási és utdomborítási munkálatokat indítottak meg. Ez sem jelent azonban megfelelő segítséget, mert az utépítéshez szükséges összegeket a községek nem tudják befizetni.

A minisztérium állami kölcsönt helyezett kildatásba e célra. Addig is a vízszabályozó társaságoknak kell lehetővé tenni a gátjavítási munkálatok mielőbbi megkezdését. A vármegye pénzügyei az adók késedelmes befolyása miatt rossz képet mutatnak.

H I R E K

Istentiszteletek.

A református templomban húsvétvasárnap délelőtt fél 9 órakor prédikál Harsányi Pál esperes, urvacsorai ágendát végzi Répás Pál lelkész. Délután és ünnep másodnapján prédikál a legátus.

A lutheránus templomban szombaton este 6 órakor előkészítő Istentisztelet irás magyarázattal. Húsvét vasárnapján d. e. 9 órakor és d. u. 2 órakor német nyelvű Istentiszteletek. Húsvéthétfőn reggel 8 órakor urvacSORAOSZTÁS magyar nyelven, 9 órakor magyar nyelvű Istentisztelet, délután 2 órakor német nyelvű ima. Mind-ezen funkciókat Feiler Ernő lelkész végzi.

A gyomai r. kath. plebánia-templomban nagyszombaton reggel 8 órakor tüz-, húsvéti gyertya- és keresztvízszentelés, 9 órakor énekes szentmise, este 6 órakor feltámadási körmenet. Húsvétvasárnap: reggel 8 órakor a hívek által a templomba hozandó húsvéti eledetek megszentelése, 9 órakor ünnepi zenés szentmise orgona és hegedű kísérettel, a legméltóságosabb olfári szentiség kitételével és szentbeszéd, délután 3 órakor vécsernye. Húsvéthétfő: reggel 9 órakor énekes szentmise.

Nyilvános köszönet. Az Endrőd-Gyoma Takarékpénztár rt. igazgatósága Nádudvary János ur pénztárnokuk elhalálzásának kegyeletes emlékére, koszoru megváltás fejében 20 pengőt adományozott a gyomai áll. polgári fiu- és leányiskola szegénysorsu jó tanulóinak megjutalmazására. A megboldogult nemes lelkének emlékéül megörökítő ezen adományért ezúton mond köszönetet az iskola igazgatósága.

Gyászhir. F. hó 15-ére virradó éjszaka halt meg Nádudvary János, az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár helybeli fiókjának hosszú éveken keresztül volt igazgató-pénztárosa. A 67 éves korában elhunyt, köztiszteletben álló lakostárs földi maradványait Palotás István vt. lelkésznek a gyászháznál tartott imája után a ref. ó-teltemplomban hantolták el nagy részvét mellett.

Uj ügyvéd Gyomán. Dr. Balázs László, ki az ügyvédi vizsgát Budapesten kitűnő sikerrel tette le, ügyvédi irodáját húsvéti ünnepek után néhai dr. Eisler Vilmos járás orvos házában nyitja meg.

Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemlen szájj, homloktájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes **Ferenc József** keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a **Ferenc József** viz használata a sok evés és ivás káros következményeinél igazi jóitéleménynek bizonyul. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Világhírre csak igazán jó gyártmányok tehetnek szert. Aspirin-tabletták az eredeti „Bayer” csomagolásban immár 33 év óta a gyógyszerkincshez tartoznak és — amint számtalan szakvélemény igazolja — a világ összes országaiban általános kedveltségnek örvendenek. Biztos és ártalmatlan szer az oly gyakran fellépő hüléses betegségek, az azokkal együtt járó kellemetlen mellékünetek és sokszor súlyos következményei ellen való védekezésre.

Köszönet. Az endrődi róm. kath. polgári iskola igazgatósága hálás köszönetét fejezi ki az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár rt.-nak azért, hogy tisztviselő-pénztárnoka, Nádudvary János elhalálzására alkalmából kegyeletes megemlékezésül, koszoru megváltás fejében 30 pengőt adományozott szegény sorsu jó tanulóknak megjutalmazására.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre, a Holler-Szállóban, 1930. április 20-án, Húsvét vasárnapján műkedvelő főpróbát és 1930 évi április hó 21-én, Húsvét hétfőjén műkedvelő előadást és zártkörű táncvigalmat rendez.

Junius 11-én iktatják be gr. Degenfeld Pál főgondnokot. A tiszántúli ref. egyházkerület püspöke meghívta a vármegyét gr. Degenfeld Pálnak a tiszántúli ref. egyházkerület ujonnan megválasztott főgondnokának f. évi junius 11-én Debrecenben tartandó beiktatási ünnepélyére.

2-es honvédek! Vitéz József főherceg Tábornagy Ur Ó kir. Fensége fővédnökségével és jelenlétében f. hó 27-én leplezzük le a volt m. kir. gyulai 2. honvéd gyalogezred, a 2. honvéd népfőlkelő, valamint 305. honvéd gyalogezrednek dicső emlékére emelt emléktáblát. Szeretettel kérem volt ezredtársaimat, hogy a leplezés napján délelőtt 9 órakor a gyulai József főherceg laktanya előtti téren pontosan jelenjenek meg, hogy még idő legyen a felállítás elrendezésére. Bajtársi üdvözléssel: vitéz Rábay Ferenc ny. áll. tábornok.

Kölcsönöket legkedvezőbb feltételek mellett folyósít

Iványi Aladár és István Bankháza Gyoma.

Polgári iskolai magántanulók figyelmébe. A Nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr rendelete értelmében polgári iskolai magántanuló csak az lehet, ki a tanuló köteles koron túl van, vagy pedig ha a tanuló lakóhelyén polg. iskola nincsen, vagy ha betegség akadályozta a rendes koru tanulót abban, hogy mint rendes tanuló, iratkozzék be. Ezen körülmény hiteles hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandó. A folyamodványok azon iskola igazgatóságához adandók be, hol a tanuló vizsgázni óhajt. A folyamodvány beadásának végső határnapja 1930. április hó 30. Később beérkező vagy hiányosan felszerelt folyamodványokat érdemleges tárgyalás nélkül visszaküldjük. Magántanulóknak tandíjmentesség vagy más díj kedvezmény nincs, tehát azért ne is folyamodjanak. Végül felhívom a figyelmet arra, hogy a magántanulóktól minden tantárgyból ugyanannyit kívánunk meg, mint a rendes tanulóktól. Alapos és minden tárgykört felölelő előkészültség nélkül vizsgára senki sem jelentkezék. Különben minden idevonatkozó kérdésre rendes tanítási órán kívül szívesen ad felvilágosítást az Igazgatóság.

Juliusban forgalomba kerülnek az új ezüst két- és ötpengősök. Az új ezüst két pengős érme már elkészültek, a Nemzeti Bank azonban csak az öt pengősökkel együtt fogja forgalomba hozni. Most döntöttek afelől is, hogy az érmeiket a kormányzó arcképe díszítse. A közel jövőben megkezdik az ötpengősök verését és ez év júliusában mindkét címletet forgalomba hozzák.

HIRDESSZEN

LAPUNKBAN.

Mi igaz az Eszterházy-Watzdorf-ügyben? Lesz-e sikere handi forradalmának? Igaz-e Honthy Hanna balesete? Miért békült ki Biller Irén Szokolay Ollyval? Átrepül-e a magyar pilóta az Óceánt? Miért akarják kilakoltatni a detronizált török szultán fiát? Ki a „Marion“ c. darab ismeretlen szerzője? Kik és hogyan joesolják meg egymást husvét-

kor?... Ezekre az érdekes kérdésekre felel nagyszerű, illusztrált cikkekben a „Magyar Magazin“ most megjelent husvétli száma, amely tele van meglepetésekkel. Rengeteg cikk, novella, vers, remek illusztrációk, pompás öltözetrajzok, nagyszerű humor, színházi beszámoló, filmrovat, divat, kézimunka, szépségverseny, stb., stb. képezik a husvétli szám gerincét, melyeken kívül még egy 8 oldalas műkedvelőújság, darabmelléklet és egy teljes regény (A halálpalota démona) teszik teljessé a legjobb magyar folyóirat ünnepi számát. A „Magyar Magazin“ ára husvétkor is egy pengő és minden újságárusitónál és pályaudvaron kapható. Kiváncra díjmentes mulatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Sziget-utca 26.

Keveset használt férfi kerékpár

eladó, Horthy Miklós ut 949 szám alatt.

Hirdetmény.

Az Ipartestület az új lépcsőházán Husvét elsőnapján délután 1 órai kezdettel

kugli versenyt rendez.

- I. díj egy drb. husvétli bárány
  - II. díj egy drb. zsebóra
  - III. díj 100 drb. cigaretta
  - IV. díj egy cigaretta szipka.
- Tisztelettel: Az Elnökség.

Filmszínház Gyomán.

Husvét vasárnapján: ASSZONYOK OSTORA.

Husvét hétfőjén: MÁRIA TERÉZIA.

Az Apolló filmszínház husvét két ünnepnapján két világattrakciós filmet mutat be. Husvét vasárnapján, április 20-án J. Wassermann világhírű regényének, az

Asszonyok ostora

10 felvonásos filmváltozata kerül színre. Egy angyali arcú, de ördögi lelkű gazdag emberről szól a történet, amely lebilincselő hatásaiban egyedülálló, Wassermann regényének hőse az asszonyok ostora, a parázna férfi, aki egyetlen eszköztől sem riad vissza, hogy célját, az újába vetődő nők meghódítását elérje. Tehetetlen rabja második énjének, ez kergeli erkölcsi romlásba és ez öli meg. John Gilbert, a film főszereplője, az ideális megjelenésű, de sáftánlelkű férfi minden elképzelésünket felülmúlja. Becstelen figurája is rokonszenves előtünk, elsőrendű játékán keresztül. Partneri a szép Éva von Berne és Alma Rubens százszázalékos művészetet nyújtanak nehez szerepükben. A film tech-

nikai újításáról külön kell megemlékeznünk. Az új szinpadíj ötlet: a hazugságot beszélő ember gondolatainak egyidejű meglevenítése olyan briliáns fotografiai trükk keretében vetődik a néző elé, hogy ez már külön élvezet és nemcsak technika. Ez első sorban művészet és csak másodsorban fotografiai bravur. A műsört két burleszk és hirodó egészíti ki.

Jókai Mór „Trenk Frigyes“ című regényéből rendkívül értékes filmet irt Vajda László és Zsoldos Andor, amelyet az Apolló filmszínház ünnepi keretek között fog bemutatni, április 21-én, husvét hétfőjén

Mária Terézia

című 10 felvonásos nagy történelmi filmdarabban. Mária Terézia életének egy kedves szerelmi epizódját dolgozza fel a film mindvégig érdekesen. Trenk Frigyes és a császárnő szerelmi regénye friss és változatos meseszövevényben elevenedik meg a vásznon,

Ha

ipari, kereskedelmi, háztartási, alkalmi vagy bármilyen alkalmazatra van szüksége, írja meg pár sorban az UJSÁG KIADÓHIVATALÁNAK (VI., Aradi-utca 10).

A borítékot így kell címezni:

Az „Ujság“ Kiadóhivatalának „MUNKAALKALMAK“ Budapest, VI., Aradi-utca 10.

Az UJSÁG a beérkezett munkalkalmakat „Munkapiac“ rovatában mindennap közli. Pontos és olvasható címet kérünk. Sem szelvényt, sem bélyeget nem kell mellékelni.

T. olvasóink figyelmét felhívjuk Haas Lipóti linoleum és szőnyegáruház lapunk mai számában megjelent hirdetésére. Az előrehaladott idejére való tekintettel a mélyen leszállított áru reklám árusítás megkezdődött. Saját érdekében használja ki tehát a kedvező alkalmat. A szenzációsan olcsó árakat különösen b. figyelmébe ajánljuk.

SZABADALMAKAT

megszerez, értékesít

ÁRON és MOLNÁR

szabadalmi iroda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 15. sz.
Felvilágosítás díjtalan.

Fegyver és sportszer kiállítás Budapesten. A Nemzetközi Árumintavásár alkalmával a 65 éves SKABA és PLÖKL-féle fegyver és sportáruház, saját helyiségében, (VI., Vilmos cs. ut 53.) kiállítást rendez, melynek megtekintése minden vadász és sportember érdeke.

Megjelent a Színházi Élet husvétii albuma. Vaskos, 260 oldalas könyv a Színházi Élet husvétii száma. Ez a husvétii szám számol be Maurice de Waleffnek arról az érdekes levéléről, amelyet a Színházi Élet szerkesztőségéhez intézett és amely levélben bejelenti, hogy Angliában és Belgiumban, ugyanugy mint Magyarországon már férjhez ment az idei szépségkirálynő és ezért ebben a három országban új választást kell elrendelni. Szükséges ez azért, mert a világszépségverseny szabályai szerint asszonyok nem képviselhetik országukat a Rio de Janeiro-i versenyem. A legutóbbi választással teljesen azonos feltételekkel megkezdődik tehát az új szépségverseny. A változtatás csak az, hogy a vidéki városok maguk választják meg azt a leányt, aki városukat a párizsi szépségversenyen képviselje. A Színházi Élet husvétii albumában kezdődik Kálmán Jenőnek az országos nevű kumoristának „Omszki Rendevő” című új regénye. Az egész világon divatban van-

nak most a hadifogoly regények, a Kálmán Jenő regénye azonban abban különbözik valamennyitől, hogy nemcsak a fogság borzalmait, hanem annak vidám óráit és emlékeit idézi vissza egy izgalmasan érdekes szerelmi történet kapcsán. A magyar festőnőket mutatja be husvétii albumában a Színházi Élet, amely novellákat, szinkázi aktuálításokat, érdekes és gazdag rovatokat, háromfelvonásos és egyfelvonásos szindarabokat, szenzációs kottamellékletet Al Jonson híres slagerével: „Rainbow Round my Shoulder” továbbá 32 oldalas Gyermekujás és képes levelezőlap mellékletet ad husvétii számában. A 260 oldalas album ára a rendes 1. pengő, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI. Aradi-utca 8 szám.

Szikjavítók figyelmébe! Az állami sziktalajjavítási akció keretében szikeseiket javító gazdák sorából sokan panaszkodnak, hogy a rendes (kat. holdanként 40 P) hozzájárulási díjon felül utólag szállítási díj címén még bizonyos összegeket kell fizetniök, holott a vonatkozó F. M. rendelet értelmében a szállítási díjat a földművelésügyi miniszterium vállalta át. Dr. Rácz Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos, az állami sziktalajjavítási akció ellenőrzésével a Tiszántul területére miniszteri megbízott e panaszok megvizsgálása alapján, ezúton is felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy mindazok, akik bejelentéskor nem valamely vasúti állomásra hanem

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN

VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefontal!

Szobák fürdőszobával!

Elsőrangú étterem!

Zene! Tánc!

valamely megállóra, kitérőre, vagy szelvényre kérték a mézanyag szállítását, a m. kirr állami vasutaknak kocsik kiállítás címén felmerült költségeit megteríteni tartoznak. Tehát a jövőben csak az esetben kérjék így külön megállóra, kitérőre, vagy szelvényre a mézanyag szállítását, vagyis a vasúti kocsik kiállítását, ha annak kiállítási díja — szemben egy távolabbi állomásról elfuvarozás költségeivel — rájuk nézve kedvezőbb.

PUBLIKÁCIÓ.

Üzlethelyiség kézraktárral és pincével ellátva, Gyomán forgalmas helyen a Horthy Miklós uton, a Németyvárosrészi Olvasókör mellett kiadó. Érdeklődők forduljanak Schusztek Sándor tanítóhoz.

Mütrágya Wagner Márton Fia-nál kapható.

Zöldfa utca 310. számú háznál lakás van kiadó. Értekezni lehet Dobó Lajosnál Rákóczi utca 663.

Rákóczi utca 656 házszám alatt egy tiszta butorozott szoba kiadó.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

MEGHIVÓ.

A Gyomai Önkéntes Tűzoltó Egyesület folyó évi április hó 27-én, azaz vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja a községi háza kis tanácstermében

évi rendes közgyűlést,

melyre az igen tisztelt tagokat tisztelettel meghívja.

Gyoma, 1930. április hó 7-én.

Madaras Gyula

Fekete Sándor

elnök.

titkár.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítés.
2. Jelentések 1929. évről.
3. Számvizsgálók jelentése, felmentvény megadása.
4. 1930. évi költségeloirányzat megállapítása.
5. Tisztújítás.
6. A „Pünkösdi tűzoltó nap”, valamint az 1930. évi augusztus hónapban megrendezendő zászlószentelési ünnepség és a Vármegyei Tűzoltó Tisztek Bajtársi Szövetségének gyomai gyűlésével kapcsolatban határozat hozatal.
7. Indítványok. (Csak 48 órával előbb elnökhöz beérkezett indítványok tárgyalatnak).

UJSÁG

szerkesztőség és kiadóhivatal
uj címe
BUDAPEST,
VI., Aradi-utca 10.

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tiszórára, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITÜNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szerviroz!...

Tegyen próba bevásárlást a **WEIDMANN MÁRTON üzletében** (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitünő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket

a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőncim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi tütés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást május 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk május 18-iki számában esszük közzé. — Vágja ki az alábbi „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

UJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Legjobb tájékoztató a Vasuti és Hajózási Menetrend Ujság

kapható minden Vasutállomáson,
Dohánytőzsdében.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	13:35	17:50 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:54	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

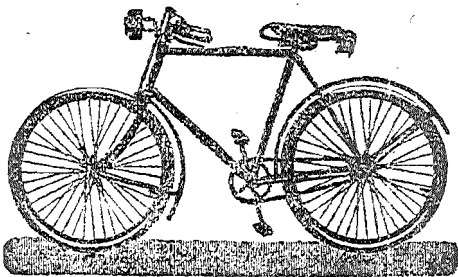
GYOMA - BÉKÉSCSABA

Bcsabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	15:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:54 gy.	2:20
Bcsabára ér.	7:54	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:23

A „gy“ betűvel jelzett gyors-, a löbbi pedig személyvonat.

Magyar Testvérek! Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeleli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WONDER“, „IPAG“, „ORION“ és DIAMANT“, gummikban „DUNLOP“ és „MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél. évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” könyvnyomda
G y o m a, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Az összetört nemzet feltámadása.

Néhány esztendeje lehet annak, hogy hazánknak egyik jóindulatu barátja érkezett a fővárosunkba. Hatalmas ur. Nagy vagyon ura. Boldog országból jött. Olyanból, amelyik a világháborút szerencsésen elkerülte. Megmütögtattak neki mindent. Még a nyomorúságunkat is. És mikor körülnézett, azt mondta, hogy ennek a nemzetnek van egy elképzelhetetlen értékű gazdasága, amelyre alig gondolnak. Hogy tudniillik: van a nemzet minden egyes tagjának egyetlen olyan gondolata, amely testvérré kovácsolja össze őket. Van egy olyan közös siralom, amelyben megújulhat. Van egy olyan forrás, amelyikből felfrissülhet. Van egy olyan erő, amely minden elválasztó falat ledönt. Ez pedig nem más, mint az igazságtalan béke

A nemzet ezeréves dicsőségének a sárbatiprása. A szétszaggatott Magyarország. Ennek a borzalmas bizonyossága egyetlen érző-lélekké forraszt milliókat és elképzelhetetlen hősiesség árad belőle. Legalább így kellene lenni.

Aki ezt mondta, az nagyon jól ismerte a történelmet. Amikor egy gondolat, vagy egy érzés, vagy egy győtrelem fűti, hevíti, lelkesíti az egy hazához tartozókat: abból nagy dolgok támadnak. Kevés nemzetnek adatik egyetlen ilyen összekapcsoló erő. Nekünk volna. Egyetlen szó. Bence van: nyomorúságunk, szenvedésünk, siralmunk, gyűlöletünk, vergődésünk: Trianon.

De hát összekapcsol-e bennünket? Széttépte a magyarságot. Ez bizonyos.

És fájdalom: az általa teremtetett nyomorúság nem kapcsol össze egy bennünket, hogy egyetlen lélekké legyen a szétszaggatott magyarság. Pedig e nélkül nincs feltámadás. A honfoglalás az egész nemzet műve volt. A szabadságharc is. A feltámadás nem jön el másként hozzánk, szegény magyarokhoz, csak úgy, ha azt az egész nemzet, az eggyé forrott nemzet hősiessége teremti meg. Széthuzás, gyűlölet, gőg, beletörődés a mostani állapotokba: katasztrófális lehet, mert a nagy halálnak készíti az utat. Összekapcsolódás, szeretet, dicső tettek után vágyakozás és annak bizonyossága, hogy eljön a feltámadás: megújíthatja a nemzetet. De ebben a szent gondolatban eggyé kell lennie minden magyarnak!

Mennyivel inkább, ha arra gondolunk, hogy kik vesznek körül bennünket? A tapasztalás is azt bizo-

nyítja, hogy egy rossz szomszéd megkeserítheti az ember életét, ha akarja. Nekünk nemcsak egy rossz szomszédunk van. Mind-egyikkel jót tettünk ezer esztendőn át. Mindegyik érezte a szeretetünket. Mindegyik ellenségünk lett. Rut hálátlansággal fizetett. A szabadságharc alatt is így cselekedtek a nemzetiségeink. Az oláh, a rác, a tót. Akkor kaptuk az izelitót. A világháborúban pedig egészen megismerhettük őket. És most? Egyik rosszabb szomszéd, mint a másik. Ha lehetne: megfojtatnának bennünket. Most olvassuk, hogy a magyar mezőgazdaságot megint fojtogatják a csehek.

Hágában megállapodás történt — mint a mezőgazdasági kamaránk hivatalos lapja írja — közöttünk és a csehek között fennforgó gazdasági kérdések elintézésére. Bence már nem akarja Párisban ezeket a megállapodásokat vállalni és

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytató) (22)

— Nini, Vermes! — A mezővárosi kishivatalnok most ragyogó bundában, elegánsan és csillogó szemmel lépkedett.

— Kibujtam én is az Isten háta mögül. Ahogy te eljöttél, nagyon imponált nekem, hogy úgy egyszerre otthagytál mindent. Magam is gondolkozóba estem. Ha te megmeríted lenni, miért ne meriem én is. Utóvégre valamit el kell kezdeni egyszer az embernek és nem várhatjuk, hogy a szerencse Mezővároson, helyben keresse az embert. Csak most látom,

milyen oszobaság volt eddig is abban az elhagyott fészekben kujtorogni.

— No és? Sikerült valami állást szerezned? — kérdezte Kerekes.

— Azt nem is kerestem, nekem jövedelem kell, nem állás: egyelőre sikerült egy üzletet közvetítenem és kaptam annyi jutalékot, amennyi pénzt egy hónapra kapnék, ha valami irodában körmölnék.

A hid monumentális kapulilás villanyfényben ragyogtak, a ködből opálszerűen villantak elő a lámpák csomói. Gyönyörű volt itt sétálni. Kerekes nem is felelt, nézte a rejtélyes nagy várost, az alattuk sebesen fuó vörös fény egy-egy hajó lámpása, a parion ibolyaszínű lámpákkal autók futnak, egy nagy autóbusz fényszeme

óriás bőségben onja a vakító sugarakat velük szemben.

Piros arcu, sietős kis nő kopogott el mellettük a hid pompás aszfaltján, egyszerűen volt öltözve, de minden vonásán, mozdulatán meglátszott, hogy a város gyermeke, aki most bizony sok emeletet tesz meg, amíg az egyszobás lakásig elérkezik. Gesztenyesütő állt előttük a téren, amint a hidról leértek. Villamos, autó, egy óriási butorizlet kivilágított kirakatszobája, a sarki mozi fölött szintén villanyfényben uszva Zoro és Huru papírmásé figurái emelgetik kalapjukat. A transzparensék fényes táncol összefogódzva mindenütt s az autókürtök, a csilingelés, motorzaj összeolvadt hangja a város szimfoniájaként énekelle, hogy itt va-

lóban több az élet, összesűrűsödött minden. Vermes nem törődött a járókelők csodálkozásával, hogy ilyen rosszul öltözött emberrel sétál karonfogva, a téren átvágva egyenesen az egyik divatos étterem pincehelyisége felé tartott.

— Igazán vehetnél magadnak végre legalább egy felöltőt! Ez a megjegyzés nem annyira a Kerekes egészségéért való aggodást árulta el, hanem kellemetlen volt Vermesnek, hogy a barátja kiskabátban, fölthajtott gallérral lép be az étterembe. Ja persze, felöltőt! Kerekes idegesen hajtotta le a kabátja gallérját és szokása szerint előre rugta a lábait, hogy kitérdesedeit nadrágját lecsusztassa a térdén alulra.

— Jó lesz talán itt kinn is!

karja erőszakolni Magyarországtól a cseh agráriusok követelésére az agrárvámok felemelését minden ellenszolgáltatás nélkül.

Tehát: nem tudnak nyugodni. Ahol lehet: rugnak rajtunk. Az embernek elszorul a szive, amikor megszállott területről jött magyarral beszél. Mennyi szenvedés mindenfelé!

Husvét ünnepén a feltámadás éneke zengett. Jaj nekünk, ha mi meg a halál énekét zengiük. Nekünk fanatikusok kellene. A jövő azoké, akik most az iskola padjaiban ülnek. Ezeknek a lelkét kell áttüzesíteni, hogy a jövő nagy küzdelmeit megvívassák. Minden iskolateremben a jövőt készítgetjük. A szebb és boldogabb jövőt. A feltámadást. Ki tudja, mikor jön el az? De készülnünk kell hozzá. És készíteni hozzá. Erős, győzelmes, haláltól sem féltő ifjúságot, amelyik majd tudja, hogy a feltámadás a nemzet minden gyermekének a szívében keresztül jön el.

Az irredenta gondolat nekünk szent gondolat! Ami ezer éven át a mienk volt: arról nem mondhatunk le. És nem mondunk le. A világtörténelmet Isten vezeti. Égbekiáltó igazság-

talanság nem állhat öröké. Összeomlik. Irtózatos robajjal, szégyenteljesen. Készülünk ehhez a drága ünnepnaphoz. Mikor jön el? Nem tudjuk. De hiszszük, reméljük, szent bizonyossággal hirdetjük, hogy el fog jönni, mert el kell jönnie!

A magyar szent korona nevében!

Egyszerűsítik a bírói eljárást, külön törvénytartanak vidéken.

Zsilvay Tibor igazságügy miniszter beterjesztette a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat főcélja, hogy előkészítse az igazságügyi személyzet létszámcsoökkentését és ezzel az államháztartás terheinek könnyítését. Ez a további lépés annál is inkább szükségessé vált, mert az utóbbi években egyre szaporodott a bíróságok előtt megindított ügyek száma s így a bíróságok munkaterhe az eddigi egyszerűsítések ellenére is folyton növekedett. A tehermentesítést a törvényjavaslat úgy iparkodik megvalósítani, hogy ez ne ártsa az igazságszolgáltatás színvonalának, hanem annak inkább további emelésére vezessen.

A törvényjavaslat kimondja, hogy a bíróságok ezentúl a Magyar Szent Korona nevében — nem mint eddig: a Magyar Állam nevében — hozzák határozataikat. A javaslat

a polgári peres eljárásban iparkodik gátat vetni a szegénységi joggal üzött visszaéléseknek, az első bíróságok előtti eljárásban pedig a szóbeliség érdekében meg akarja szüntetni az előkészítő iratok túltengését. A javaslat rövidíti az ítéletek indokolását, a felebbezési eljárásban kizárja a jelentéktelen vagyoni érdekű felebbezéseket és korlátozza a feleket abban, hogy a szóbeli eljárás során új tényállításokat és bizonyítékokat érvényesítsenek. A felülvizsgálati eljárásban a javaslat iparkodik szűkebb körre szorítani az ügynek a felebbezési bírósághoz való visszaküldését azért, hogy a felülvizsgálati bíróságnak az eddiginél szélesebb körben ad módot a tényállás megállapítására.

A javaslat az 1000 pengőn aluli követelésekre úgy rendelkezik, hogy ezeket rendszerint nem keresetlevéllel, hanem fizetési meghagyás iránli kérelemmel kell érvényesíteni.

A javaslat kiterjed a büntetőigazságszolgáltatás egyszerűsítésére, gyorsítására és olcsóbbá tételére is.

Az 1921. és 1928. évi reformok eltüntették a büntetőbíróságok rendkívüli hátralékait, ennél az intézkedésnél azonban nem lehet megállni. A büntetőper normális menetét kell gyorsítani és lehetővé kell tenni, hogy a büncselekmény elkövetését nyomon kövesse a büntetés. Minél egyszerűbb és gyorsabb a büntető eljárás, annál inkább meg lehet valósítani a büntetés célját, de egyúttal csökkenteni is lehet a hatóságok munkáját, az államkincstár terheit és nem utolsósorban kimélni lehet a magánosok idejét és költségét is.

A javaslat egyrészt a komolytalan ügyeknek és a fölösleges perszakoknak kiküszöbölésére főrekszik, másfelől, a nem okvetlenül szükséges bírói munka közvetlen csökkentésére és a perorvoslatoknak kellő határok közé szorítására.

A javaslat így reméli elérni a büntetőeljárásnak komoly ügyekre szekekben is a lényegre való koncentrálását, ezzel az eljárás gyorsítását s egyúttal a büntetőigazságszolgáltatás olcsóbbá tételét is.

A perorvoslatok csökkentését a javaslat azzal fokozza, hogy a járásbírói eljárásban előrlti a semmiségi panaszt a másodbírói ítélete ellen. Végül főbb intézkedést tartalmaz a javaslat a bírói munka közvetlen csökkentésére is. Így tovább egyszerűsíti a javaslat az ítéletet.

A javaslat nagy eredményt

vár a bírósági székhelyen kívüli törvénytartók tartásának rendszeresítésétől és a büntetőparancs intézményének széleskörű alkalmazásától, ami lehetővé teszi, hogy a járásbírói eljárásban az ügyek nagyrészt tárgyalás nélkül lehessen elintézni.

Végül foglalkozik a javaslat azzal is, hogy az igazságügy miniszter a Kuria meghallgatása után és az országgyűléshez leendő bemutatás kötelezettsége mellett a különböző törvényekben foglalt peres eljárás szabályait egységes szerkezetben foglalhatja össze.

Rendelet a korcsmai hitelről.

A belügyminiszter a kocsmai hitelre vonatkozó törvényes rendelkezések végrehajtása érdekében az igazságügyminiszterrel egyetértve elrendelte, hogy vendéglőben, kocsmában és italmérés céljára szolgáló minden más helyiségben — beleértve az olyan kereskedést is, amely szeszitalok kismértékbeni eladására jogosított, — köteles a tulajdonos bérlő vagy felelős üzletvezető a következő szövegű hirdetményt állandóan kifüggesztve tartani:

„Szeszes italokat hitelbe nem szolgáltatunk ki, mert az 1928: II. t.-c. 7. §-a értelmében az ill kiszolgáltató szeszese ital ára iránti követelést bíróság nem ítélt meg; ilyen követelést sem az adósnak, sem jogutódjának követelésébe nem lehet beszámítani és annak biztosítására kötött zálogok és szerződések semmisek. Az 1885: XXV. t.-c. 24. §-a szerint az, aki e rendelkezés kijátszása céljából valamely színlelt ügylet vagy váltó vagy más kötelező irat aláírást használja fel, kihágást követ el és harminc napig terjedő elzárással és hatszáz pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntendő.”

Ezt a hirdetményt az italmérésre üzemeltető vendégek kiszolgáltatására szolgáló minden egyes helyiségében a vendégek (vevők) által könnyen látható helyen magyarul és az illető község jegyzőkönyvi nyelvén kell kifüggeszteni és állandóan olvasható állapotban kell tartani. Azt a vendéglőst, kocsmáros vagy italmérőt, aki a hirdetmény kifüggesztéséről szóló rendelkezéseket megszegi vagy kijátsza, hatszáz pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntetik. A rendelet május 1-én lép életbe.

— jegyezte meg bátoriatlanul és nem akart az étterem előkelőbb részére bemenni. Ill is éppen eléggé megbámulták, de ezt hamar elfeledte, imponált neki a sok festmény és a falat szegélyező tölgyfaburkolat. Vermes odaköszönt az egyik asztalhoz két nőnek. A nők kissé megbiccentették a fejüket. Kerekesnek az volt az érzése, hogy az egyiket ismeri, bárcsak a hátát láthatta, de meg mert volna esküdni, hogy szép arcu és szürke szemü.

— Te öreg, kijelentem neked, a legokosabb emberek egyike az volt, aki a parafadugót föltalálta, — a pincér meghozta a söröket, kocintottak, de Vermes félbeszakította a saját gondolatait és hirtelen másra terelte a szót, — nem ismered őket? Szép Magda az egyik. Aki a Lichtigéknél volt könyvelő. Ez is hamar

megunta Mezővárost, egy hónap múlva Pesten volt. De nagyon csinos kis nő és remek kedélye van.

Kerekes is emlékezett rá, bár csak látásból ismerte, mert a Lichtig cég a piactér másik oldalán volt, a Mezővárosi Takarékkal szemben. Mikor ő hazament kettőkor a bankból, a könyvelőnk akkor szokott visszamenni az ebédől a Lichtigék boltjába. Kerekes állandóan úgy találkozott vele, amint a sarkon kifordult a melléktutaból és Magda éppen eldobta ebédutáni cigarettáját, mert a téren mégsem akart dohányozni. Minden egyes alkalommal ránézett Kerekesre és Kerekes úgy megjegyezte magának Magda szép, szürke szemű és igen helyes, kissé szabálytalan orrocskáját, mintha régen ismerte volna.

(Folyt. köv.)

SZABADALMAKAT

megszerez, értékesít

ARON és MOLNÁR

szabadalmi iroda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 15. sz.
Felvilágosítás díjtalan.**Május elsejétől a feladó tölti ki az ajánlott levelek feladó vevényét.**

A kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet adta ki: 1930 május hó 1-től kezdve az ajánlott küldemények postára adásának eddigi rendjét megváltoztatom s elrendelem, hogy ettől az időtől kezdve az ajánlott küldemények postára adásának igazolására szolgáló s bármely postahivatalban díjtalanul kapható, a posta által kibocsátott postai feladóvevényeken a pontos és részletes címadatokkal (név, rendeltetési hely, utca, házsám, emelet) a feladók előre töltsek ki. A címadatok feljegyzése tintával, tintairónnal, gépirással vagy egyéb mechanikai uton történhetik.

A szükséges adatokkal így előre ellátott feladó vevényeket a feladók a hozzájuk tartozó küldeményekkel együtt további

kezelésre a felvevő postahivatal e célre kijelölt alkalmazottjának adják át, aki a feladóvevényi az adatok ellenőrzése s a hivatalos feljegyzések (ragszám, aláírás, bélyegzőlenyomat s ib.) rávezetése után, a feladó igazolása gyanánt a feladónak visszaadja.

Nem kívánja a posta a feladótól a feladó-vevény előzetes kiállítását akkor, ha az ajánlott küldemények:

- postai feladó-könyvvel, vagy feladó jegyzékkel;
- levélgyűjtő szekrény után;
- zárótáska ulján, postaküldönkönyv mellett;
- a postaügynökségnél;
- a postai gyűjtőhelyeknél;
- vasúti levélfelvevő állomásoknál;
- faluzó tanyai levélhordóknál kerülnek feladásra.

Kivételesen nem kívánja a posta a feladótól a feladó-vevény előzetes kiállítását akkor sem, ha a feladó testi vagy szellemi fogyatékos, illetve egyéb okok miatt arra nem képes.

A posta a feladó-vevény elvesztése esetén arról másolatot vagy a küldeményre vonatkozó adatszolgáltatást csak akkor ad, illetve a küldemé-

Kicseréljük

elavult telepes készülékét új típusú hálózati rádióra

STANDARD VILLAMOSSÁGI R.-T.

Forduljon rádiókereskedőjéhez.

nyekért egy éven belül csak akkor vállal felelősséget, ha ennek sorsa a posta-kezelési okmányokból megállapítható.

HIREK

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtt fél 9 órakor Istentiszteletet tart Palotás István hitoktató-lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Cserházy Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Az új Miss Magyarország jelöltek. A Színházi Élet e heti számában már közölni kezdi az új Miss Magyarország 1930. választás első jelöljeinek fényképeit. Magyarország új Miss-t küld ki az ötvenezer pengős világszépségsversenyre, a választás feltételei a Színházi Élet új számában olvashatók. Ince Sándor népszerű hetilapjának új száma érdekes képekben számol be Dolly Jancsi budapesti látogatásáról. Mrs. Braun Rogers regénye a Teréz körutól a három millió dolláros nászajándékig. A gépiró kisasszonyok derbyje. Az új szám közli Kálmán Jenő nagyszerű regényének az „Omszki randevu”-nak folytatását, ezenkívül Pekár Gyula, Nagy Endre, Szép Ernő,

— 24 —

tős létesítésének fáradhatatlan apostola és jótévője volt.

A templom és egyházi épületek ismételt restaurációja, a Kálvária létesítése, igen drága egyház szerelvények megújítása és szaporítása, hatalmas alapítványok gyűjtése, a hívek lelki életének impozáns fellendítése mind-mind az ő vasenergiáját és buzgóságát dicsérik. Egyházi munkálkodásának részleteire itt kitérni nem akarunk, bennünket, de azt hiszem a magyar kultúra barátait is az érdeklő inkább, hogy ezelőtt 70—80 évvel — nehéz és elmaradott időben — mit tett ő az iskolákért, s ez által a jövődőt képező magyar ifjúságért.

Az ötvenes évek elején a két belferületi iskolán kívül csak a csejti dohánykertészek külterületi iskolájáról tudunk. A fiutanítóhoz 270 fiu, a leány-tanítóhoz 292 leány járt 1852-ben. Közel 300 sosem lépte át az iskola küszöbét. — Eltekintve a tengeteg analfabétától, alig valamit tanulhattak a rendszeres tanulók is, hisz közel 300 növendéket egy tanító még legyelmelni sem képes. Az abszolútizmus első éveiben még gondolni sem lehetett a mostoha tanügyi viszonyok javítására. De már 1855-ben Schiefner hozzá fogott az állapotok megjavításához.

Elsősorban a kegyuraságot kereste meg a hívek azon régi óhajának feltárásával, hogy a templom és iskolák fenntartása, szaporítása iránti kötelességeiknek „nagyobb buzgósággal” iparkodjanak eleget tenni. Az „instancia” hatásos volt, mert a kegyuraság még 1855-ben a templom új zsindelezésére 1500, a templom szükségleteire 500 forintot, faiskola céljaira 6 hold, Kálvária részére 3 hold, s két új iskola céljaira 40 magyar hold földet és két beltelket adományozott. Utóbbi adomány a Kórháznak adott 2000 forint adománnyal együtt 1857-ben történt. — Ugyanekkor a község is 40 hold földet adott — az új iskolák céljaira — a Gyoma-felé eső Nyárszegi-dűlőben. Ezzel kapcsolatban mozgalmat indított a harmadik tanítói állás szervezésére, de ez később valósulhatott meg.

1855-ben július hónapban rendkívül súlyos járvány tizedelte meg a község lakosságát. A régi krónikás szerint „ki-

— 21 —

Imre liszteletére újraöntették, a templom tornyát új rézzel borították és a torony tetejére egy 6 akós hordó nagyságú diszes gombot rakattak.

A kolera-járvány pusztítása után a lakosság száma 6400 volt. A tankötelesek száma felülhaladta a 800-at, de csak 400-an koptatták rendszeren az iskola padjait. A növendékek száma a 50-as évek végén már felülhaladta az 1000-et, de csak 474 tanuló járt iskolába. Ezen hanyagság miatt nemcsak a szülőket, de a két tanítót: Szöllősi József fiu- és Molnár József leánytanítót is megróvásban részesítette az illetékes hatóság. — Ugy látszik a vaskalaposság akkor is vezetőszeretpet vitt. Két tanterem volt a községben, mit csináltak volna, ha a szülők nem 474, hanem mind az 1000 növendéket felvezetik? — Ujabb tantermekre lett volna már régen szükség, de semmi nyomát nem látjuk az erre irányuló tervnek ebben az időben. Arról olvasunk, hogy Csomák esperes indítványára Endre Imre kántor utódját: Balla Károlyt kötelezni akarják tanításra is, mert régebben fizetés javítását csak azért kapta, mert a leányok oktatását is vállalta. Mivel azonban megfelelő helyiség a faluban nem akadt, a kántor megszabadult a vállalni nem szívesen akart kötelezettségtől. Lábás idejében olvasunk első ízben arról, hogy a tanyai lakosság is érdeklődni kezd a tudomány elemi ismereteinek elsajátítása iránt. Az uradalom csejti részén dohánytermesztést is üztek. A dohánykertészek ismételten kérték az uradalmi inspektort, hogy gyermekeik részére iskolát állítsanak. Végre 1836-ban 16 nebulóval megnyílt a csejti iskola. A tanítást az első években Bótos József uradalmi jegyző végezte. — 1939-ben már 35 növendék látogatja az iskolát, de ekkor már Takács István a tanítójuk.

Ugyanekkor az időben mozgalom indult meg a leányiskola megújítása érdekében. A plebános folyamodására Lajcsák Ferenc nagyvárad megyéspüspök 400, — két év múlva az új lelkipásztor: Huzly Károly kérésére az uradalom 600 forintot adományozott iskola-építési költségekre. Ez az iskola a mai központi fiu-iskola helyén épült, — 1841-ben a lakosság — más községek példájára érdekes kéréssel for-

Kölcsönöket legkedvezőbb feltételek mellett folyósít

Iványi Aladár és István Bankháza Gyoma.

Egyed Zoltán, Farkas Imre, Bus Fekete László és Ince Sándor irtak érdekes cikkeket a Színházi Élet e heti új számába, amely gyönyörű képekben beszámolót hoz a hét színházi eseményeiről. Háromfelvonásos és egyfelvonásos darabmellékletek, szenzációs kottamelléklet, képes levelezőlap, 32 oldalas Gyermekujrás melléklet és érdekes rovatok teszik még gazdaggá a Színházi Élet e heti számát, amelynek ára 1 pengő. Negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI. Aradi utca 10 szám.

Fegyver és sportszer kiállítás Budapesten. A Nemzetközi Árumintavásár alkalmával a 65 éves SKABA és PLÖKL-féle fegyver és sportáruház, saját helyiségében, (VI., Vilmos cs. ut 35.) kiállítást rendez, melynek megtekintése minden vadász és sportember érdeke.

Filmszínház Gyomán.

Április 27-én vasárnap:

Egy táncosnő regénye.

Zoro és Huru a perzsavásáron.

Két nagyszabású slágerfilmet mutat be az Apolló filmszínház Gyomán április 27-én. Az egyik

Egy táncosnő regénye

című 8 felvonásos látványos nagyvárosi dráma, amely egy igen érdekes témát bonyolít és visz a kielégítő megoldás felé. A darabot nagyszerű rendezői ötletek, pazar kiállítás és a szereplők kitűnő játéka jellemzik. Női főszereplője a csodaszép Lil Dagover, akinek művészi játékát közelebbről többször volt alkalmunk élvezni. A műsor második filmje

Zoro és Huru a perzsavásáron.

burleszk attrakció 8 felvonás-

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPESTEN
VII. Dohány utca 42-44. Táviratok: CONTINENTALOTEL

A VIDÉKI URI KÖZÖNSÉG IGAZI OTTHONA.

Tisztaság—Kényelem—Előzékenység.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz és központi fűtés!
Egyágyas szobák árai: 5, 6, 7, 8, 9, 10 pengő.
Kétágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák telefontal! Szobák fürdőszobával!
Elsőrangú étterem! Zene! Tánc!

ban. A kifűnő és páratlanul népszerű komikus-pár ez alkalommal is elsőrangú szerepkörben mutatkozik be a közönség előtt. Számátalan kaland és izgalmas bonyodalom fordul elő a darabban és bizonyos, hogy a közönség kacagása fogja kísérni a filmet elejétől végig. Előadások 4, 6 és 8 órakor.

Előnyös

Aspirin-t

tabletta alakban kérni

Minden tablettán látható a BAYER-kereszt.

— 22 —

dult a községi előjárósághoz. Azt kívánták ugyanis, hogy itt is állítsák fel a „verbunkot“, ami a szegényebb emberek fiainak némi megélhetési alapot nyújtott. A beálló legény ugyanis amellelt, hogy a verbunk költségét megkapta, a 10 esztendő katonai szolgálatért 250 váltóforintot is kapott. Mindjárt az első évben 24-en álltak be, akik nemcsak ezen összeget, hanem még egyes gazdáktól is kaptak gabona és pénz jutalmat. Valószínű, hogy a gazda-legények helyett vállalták a kalonáskodást.

Lábas János plebános működése arról is nevezetes, hogy az Ő idejében lett teljesen magyarra a község lakosságának től származású része.

1845-ban nagy „földingás“ ijesztette meg az endrődieket. Több ház összeomlott, a templom főbb helyen megrepedezett. Érdekes, hogy a javításokat minden állás nélkül, csak kötél-hágcsóval végezte el egy céri köműves, az olasz származású Bulini Viktor. A költségek nagy részét a község viselte.

Ugyanebben az évben november 1-én jött létre az endrődi „Vida-féle Kórház“ — Vida Imre uradalmi inspektor áldozatkészségéből.

A múlt század 30-as és 40-es éveiben a bírói tisztéget alábbiak töltötték be: Uhrin Imre, Dinya Mihály, Hornok Máttyás, Timár J. István. — 1848-ban a bíról székben Kovács János ült, míg a falu nótáriusa — Salacz Imre volt, aki Czenger Gáspárt váltotta fel a jegyzői hivatalban. — A szabadságharc eléggé csendesen vonult el a község felett. Többen fegyvert fogtak a hazáért, az akkori hősi halottakról azonban feljegyzést nem találtunk. Annál fájóbb és érzékenyebb volt a Kossuth-bankók elértéktelenedése.

Ugy a község, mint a hitközség pénztárai súlyosan megéreztek a pénzügyi romlást, de a lakosság is sok ezer forinttal károsult. Évek teltek el, míg kiheverte a lakosság az abszolútizmus pénzügyi devalvációs rendeletét.

A XIX. század második fele hatalmas kulturális és gazdasági lendületet jelent Endrőd község közigazgatási, vallási és iskolai életében. A rendszeressé váló iskolai - oktatás, a

— 23 —

rendkívül vallásos nép állandó és gyakori szentbeszéd hallgatása megtermékenyítette — a különben rendkívül szép természeti képességekkel megáldott endrődi nép értelmének felfogó képességét s alkalmassá tette arra, hogy a mostoha életviszonyok, gyenge minőségű föld, nagy gyermek szaporulat mellett is állandó fejlődést, mezőgazdasági terjeszkedést és erős kisgazda-osztály kiválasztását mutathassa fel. Jegyzői, tanítói, előjárói csaknem kivétel nélkül érdemes munkát végeztek nemcsak a rend fenntartása, a lakosság ügyeinek gondos és előzékeny elintézésével, hanem azáltal is, hogy az egész vidéket felülhaladó arányban szaporodó lakosság megélhetésének és gazdasági előhaladásának biztosítása céljából hozzá segítették őket a határokon kívül is bérletek szerzéséhez és nagyobb uradalmakban jól fizetett állások elnyeréséhez.

Legnagyobb szerencséje mégis az volt a községnek, hogy az isteni gondviselés 1852-ben olyan férfit állított a fűszta katolikus község élére, aki hatalmas tehetséggel, rendkívüli szervező és alkotó képességével, törhetetlenül szilárd energiával, nagy áldozatkészségével — a haladás és fejlődés ígéret földjére irányította és óhajtotha vezetni az endrődi magyarokat.

Ez a kemény szigorral, pedáns rendszeretettel mélyen érző, jó szívet egyesítő férfiú **SCHIEFNER EDE** plebános volt.

Harminchat évig gondozta odaadó hűséggel, bátor kitartással az endrődi nyáját. Működése idejében sokan idegenkedtek föle katonás fegyvertartása miatt, de távozása után még ellenfelei is kénytelenek voltak elismerni, hogy hozzá hasonló kiváló pap, szent Pál lelkielű pásztor a alig volt még az endrődi hitközségnek.

Mindenkinek mindenben segítője óhajtoit lenni. A község legfontosabb ügyeinek állandó szószólója, lelkes támogatója volt a vármegyei hatóságoknál épugy, mint az uradalmi földek megszerzésében a kegyuraságnál. Bennünket — e sorokat író tanítókat — különösen az hangol emléke iránt nagy tiszteletre, hogy a népiskolák fejlesztésének és sorozá-

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknél a természetes **Ferenc József** keserűviz szabadá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható hórházi kísérletek folyamán bizonyult, hogy a **Ferenc József** viz szellemi munkásoknál, neuraszténias embereknél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jólékony hatású gyomor- és béltisztító szer. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban, és fűszerüzletekben.

A korcsmai hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungária Nyomdában darabonként 50 fillérért kapható.

Nagylelkű hagyakozás. Vitéz Körtvélyessy Árpád ny. csendőrezredes Füzessyarmaton Garapuzsai birtokán elhunyt 63 éves korában. Egész vagyonát az országos vitézi szék javára hagyományozta. Nemes példája felül áll az emberi dicséreten, magában int, tanít és lelkesít.

Pk. 511/1930. sz.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy dr. Mayer Ernő ügyvéd által képviselt Shell Kőolaj r.-t. és a csatlakozott végrehajtók javára, 743 P 96 f. tőke s jár. erejéig lefoglalt és 1752 P 10 f.-re becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírósnak Pk. 511/1930. sz. végzése alapján az árverést elrendelem, annak alperes lakásán Gyomán Deák Ferenc u. 1440. sz. alatt leendő megtartására határnapul 1930. évi április hó 28. napjának d. e. 9 óráját tűzöm ki, mikor is a bíróilag lefoglalt butorok, üzleti berendezés és kereskedelmi áruk stb. a legfőbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is el fogom adni. Elsőbbségi igény az árverés megkezdése előtt nálam szóval vagy írásban bejelentendő. A törvényes határidő a hirdetménynek a bíró-

sági táblán történt kifüggesztésétől követő naptól számít.

Gyoma, 1930. évi április hó 6 napján.

SZIRÁ CZKY ISTVÁN
kir. jbir. végrehajtó.

A gyomai kir. járásbírósnak Pk. 2411/1929. sz. végzése folytán az árverést elrendelem, annak Gyomán, Kossuth Lajos-ut. 698 sz. alatti autógarázsban leendő megtartására határidőül 1930 évi április hó 30-ik napjának délelőtti 9 óráját tűzöm ki, mikor is a bíróilag lefoglalt 1 drb. Studebaker gyu. S. 25—595. rendszámú személyautót a legfőbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett esetleg becsáron alul is eladom. Elsőbbségi igény az árverés megkezdéséig nálam bejelentendő. A törvényes határidő a hirdetménynek a bírósági táblán történt kifüggesztését követő naptól számít.

Gyomán, 1930. április 19-én.

SZIRÁ CZKY ISTVÁN
kir. jbir. végrehajtó.

PUBLIKACIÓ.

Olcso házi kosztot ad (esetleg teljes ellátással is) szerény fizetésért Kállay Ferencné. Bővebbet Hunyadi utca 541 szám alatt.

KERÉKPÁROS BARÁTOM!

Kerékpárgumi vásárlásánál elmondják Neked, hogy ez vagy az a gumi világmárka, hogy különlegesen erős, sőt elpusztíthatatlan, nem kopik, megbízható, olcsó, jobb ennél meg annál, stb.

Mi tudjuk, hogy neked, a tapasztalt kerékpárosnak felesleges mindent elmondani, mert ugyanis csak azt a kerékpárgumit szerzed a kerékpárodra, melynek neve

EMERGÉ

Üzlethelyiség kéziraktárral és pincével ellátva, Gyomán forgalmas helyen a Horthy Miklós uton, a Németvárosrészi Olvasóköri mellett kiadó. Érdeklődők forduljanak Schuszték Sándor tanítóhoz.

Műtrágya Wagner Márton Fiaínál kapható.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon évő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

UJSÁG

szerkesztőség és kiadóhivatal
új címe
BUDAPEST,
VI., Aradi-utca 10.

Ha

ipari, kereskedelmi, háztartási, alkalmi vagy bárminemű alkalmazottra van szüksége, írja meg pár sorban az UJSÁG KIADÓHIVATALÁNAK (VI., Aradi-utca 10).

A borítékot így kell címezni:

Az „Ujság“ Kiadóhivatalának
„MUNKAALKALMAK“
Budapest,
VI., Aradi-utca 10.

Az UJSÁG a beérkezett munkalkalmakat „Munkapiac“ rovatában mindennap közli. Pontos és olvasható címet kérünk. Sem szelvényt, sem bélyeget nem kell mellékelni.

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tiszórára, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITÜNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szervíroz!... Tegyen próba bevásárlást a WEIDMANN MÁRTON üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitünő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állan-
dóan olvasható a „Park
Szálloda“ kávéházában. VIII.,
Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten,
ha előfizet a „Gyomai Ujságra“
mert lapunk havonta kisorsol
előfizetői között egy szállodai
utalványt, melynek tulajdonosa
a sorsolás hónapjában tetszése
szerinti időben három napon
át díjmentesen kap a kiváló
hírnéynek örvendő Park nagy-
szállodában Budapest VIII., Ba-
ross tér 10 (a Keleti pályaudvar
érkezési oldalával szemben)
egy elsőrendű szobát. A kö-
vetkező sorsolást május 15-én
fogjuk megejteni és eredményét
lapunk május 18-iki számában
esszük közzé. — Vágja ki
az alatti „Utalvány-szelvényt“
és adja be azt lapunk felelős
szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségnek beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a
GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megegyedé-
sére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból
(menüt kivéve) módunkban van az
UJSÁG kiadóhivatalával létesített
megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru
jegyekkel. Tekintettel a nagy keres-
letre, kérjük szoba és színházjegy
rendelését két-három nappal előbb
velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érke-
zési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestől indul	6:25	9:45 gy.	13:55	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:54	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

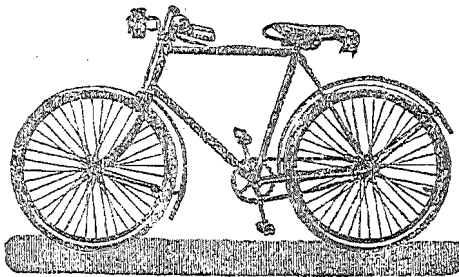
Bcsabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:54 gy.	2:20
Bcsabára ér.	7:34	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	3:25

A „gy“ betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

Magyar Testvérek!

Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink
mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a
munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset.
CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő.
Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér.
Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WON-
DER“, „IPAG“, „ORION“ és „DIAMANT“, gummikban „DUNLOP“ és
„MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:
Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István-ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főzlet
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell
jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagijegy 20 fillér.

Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — — 3 pengő 40 fillér
Égész évre — — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

G y o m a, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Pontosság.

Az életünk színterén, itt a földön való létünket mi emberek a vásárhoz is szoktuk hasonlítani. Azt mondjuk, hogy vásár az élet és semmi más. Adás-vevésből áll az élet.

Ha elfogadjuk ezen megállapítást, jobban mondva hasonlatot, akkor magunk iránti kötelességünk, hogy idejében menjünk ki ezen vásárra, mert különben nem csinálunk jó eladást vagy vételt.

Okos dolog tehát nem késedelmeskedni, nem lustálkodni, nehogy kárát lássuk hanyagságunknak, pontatlanságunknak.

Ha az életet nézzük, azt láthatjuk és tapasztalhatjuk, hogy sok a késedelmeskedő, pontatlan, rendet nem ismerő ember a mai időben is, amikor pedig a kemény és nehéz élet küzdelemben valóban mindnyájunknak legfontosabb

érdeklünk megtanulni a rendet, a pontosságot és a hűséges kötelességtudást.

Nem látszik nagy dolognak a pontosság megtanulása, illetőleg megszokása. Ha fegyelmezni tudja magát az ember, akkor el is sajátíthatja azt. A követendő igazság ez: mindent a maga idejében és rend a lelke mindennek.

Ha az életet figyeljük és abban az embereket, azt láthatjuk, hogy a rendszeret, a pontosság nem nagyon van az emberekben kifejlődve. Pontatlan emberek miatt nem lehet pl. idejében megkezdeni valamely értekezletet, gyűlést, összejövetelt. A színházakban, hangversenyeken, előadásokon a pontos, rendes emberek nem élvezhetik a későn jövők zaja miatt az előadást, a szindarabot. Még a templomból is el-
késnek az ilyen pontatlan-

nok.

Csak a rendszerető, szavukat, ígéretüket megtartó, pontosságukról ismert emberek boldogulnak az életben. Embertársaik bizalmát az ilyenek érdemlik meg. Komoly számbavételre az ilyenek számíthatnak, a figyelmet ezek tudják magukra irányítani.

Az elzúllott, semmire sem menő, hanyag, pontatlan és megbízhatatlan emberek nem tanulták meg idejében, hogy a rendszeret, a pontosság az első kötelesség. Ezt kell megtanulni, erre kell ránevelni, rászoktatni magunkat, ha a mai világban boldogulni akarunk.

Igen, az élet küzdelmei között állhatatossággal, következetességgel, pontossággal kell vétezzve lennünk, hogy helyünkön sziklaszilárdan megállhassunk. Ezt okos, céltudatos neveléssel, szoktatással érhetjük el, amelyhez idő kívánatik.

Maga a természet tanít bennünket a pontosságra. Ott minden szép renddel, a megszabott időben, a legszebb és legcsodálatosabb pontossággal megy végbe. Sehol nincs eltérés, rendetlenség, pontatlanság. Ha a nap járását, a csillagok forgását nézzük; vagy az állatok és növények életét figyeljük, mindenütt a kötelességteljesítést, a pontosságot szemlélhetjük és tanulhatjuk.

Nemcsak magának tartozik az ember azzal, hogy pontos legyen minden dolgában, hanem felebarátainak is. Nem szabad pontatlanságunkkal mások idejét elrabolni, másoknak kellemetlenséget, bosszúságot okozni.

Emberi rendeltetésünket a legszebben akkor töltjük be, ha kötelességünket mindenkor pontosan és lelkiismeretesen igyekszünk elvégezni,

SZÓKE FERENC
ref. ig. tanító.

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (25)

Vermes átült egy pillanatra a hölgyekhez és nemsokára élénken diskurált velük.

Ezalatt a vendéglő megtelt, éhes és szomjas emberek jöttek, jólakott és kipirult arcuk lávoztak. Ószhaju, rezessorru férfiak, családias polgárok feleségesül, gyerekesül, falkában járó egyetemi hallgatók. A pincérek állandóan vitték az ételeket, hozták az üres tányérokat, az italos sűrűn szölogatla a vendégeket: — még egy sört?

Vajban sült hal, pirított krumpli, párolgó sülték gőze

vegyült a levegőbe, a sör édeskés nehéz szaga szinte dült a terem minden sarkából, sőtét káprázat-gyűrűket rajzolt a káprázó érzékek elé. Az emberek összeálltak, mint a halak a csatornák forkolatánál és kapdosták az ételeket, italokat.

A béresgyerek, mikor a gulyát hajszolja, valahol Mezőváros környékén s a bamba borju lábához hajítja a botját, nem gondolja, hogy pár nap múlva ugyanaz a borju itt szerepel a pesti étlapon: borjuláb rántva 2:40, fényezett borjuszegy, rántott borju borda, borju pörkölt.

A város gyomra már akkor ráültötte a bélyegét a szelid bocira, mikor még a csillagosodó ég alatt poroszkálva emelgette a topolyával, akác-

cal szegett uton a port.

Vermes még mindig ott állt a két nővel, úgy látszik eszeágában sem volt visszajönni. Kerekese tehát lizelett és felkelt. Mi a csudát akarhatott tőle ez az ember, hogy ilyen barátságos volt egész eddig s most egyszerre itthagya őt. Bántotta az is, hogy a ruháját is kifogásolta. Hát valóban olyan elhanyagoltan néz ő ki!? Valami jobb ruhát vehetne ugyan magának, deha elkölti a megmaradt pénzét ruhára, akkor miből fog élni. Viszont az is igaz, hogy a pénze így is, úgy is elfogy rövidesen, hiszen egy hónap rohamosan elmúlik, alig veszi észre az ember. Ha már kabátot nem is vesz, mégis kell vennie legalább egy pár téli keztyűt, ha azokat fölhuzza, mindjárt jobban fog ki-

nézni. Ha azonban nagyobb vásárlásokba fog, egy-kettőre vége a pénzének. Akkor aztán kihez fordul? Ennek a Vermesnek is adott 60 pengőt, de nem is figyelmezteti rá. Jó lesz az a 60 pengő később is. Igazán jövedelemre volna szüksége neki is. Bár az is igaz, hogy nincs kedve megegyeszer dolgozni, mert nincs, miért. Még nem feledte el, annak idején, mikor a kincstári mundért levelette, akkor is így volt ez. Azzal a különbséggel persze, hogy akkor a szüleinél élt, a forma kedvéért megígérte, hogy be fog iratkozni a jogra, de eszeágában sem volt semmihez sem kezdeni. Előtte állt a kavargó béke, a forradalom zűr-zavara, kétségbeesése, vad örömei. Az egész élet vad lívornya és céltalanság. Ekkor

Vasárnap hajnalban aláírták Párisban a megegyezést.

Izgalmas tanácskozások után vasárnap hajnalban befejeződtek a hágai egyezményre vonatkozó párisi tárgyalások, amelyek hivatalosan nyugvópontonra juttatni a magyar jóvátételi kérdést és az optánsok kártalanítását. A megegyezés főbb pontjai:

A bevezetésben megállapítják azt, hogy mind a négy egyezmény oszthatatlan egész és mint ilyen kell ratifikálni. A ratifikációs okmányokat mihamarabb Párisban letétbe helyezik. Az egész egyezmény azonnal életbelép, míhelyt egyrészt Magyarország, másrészt Anglia, Belgium, Franciaország, Olaszország és Japán kormánya közül négyen, továbbá Csehország, Jugoszlávia, Románia és Portugália kormánya ratifikálja.

A trianoni békeszerződésben megállapított kötelezettségek teljes kielégítése végett Magyarország elismeri azt a kötelezettségét, hogy 1944-ig a jóvátételi bizottság által előírt évi tízmillió aranykoronát kifizető összeget és 1944-től 1966-ig, beleértve az állandó évi fizetéseket, 13 és fél millió aranykoronát fizet.

Ez az egyezmény semmiképpen sem vonatkozik a trianoni szerződésből Magyarországra és más államokra nézve folyó kötelezettségekre a háború előtti adósságok ügyében.

Az 1914-ig teljesítendő magyar fizetéseket a jóvátételi bizottság 1924 február 21-én hozott határozata állapította meg és a nemzetközi fizetési bankba szolgáltatandók be.

Az 1924 után esedékes évi fizetések feltétlen kötelezettségnek tekintendők és nem halaszthatók el. A befizetések a nemzetközi fizetési bankba mindig két évi részletben vagy aranyban vagy aranyértékű devizákban teljesítendők.

Magyarország kötelezettséggel vállal, hogy állami bevételeiből évenként legalább akkora összeget rezervál, amely ennek az egyezménynek első cikkelyében említett fizetések 150 százalékának megfelel. Ha ez összegek valamelyikét netán nem fizetnék meg a megállapított időpontban, Magyarország köteles a hitelező hatalmak többségének egyszerű felszólítására az említett bevételeket elzálogosítani. E zálog kezelése a nemzetközi fizetési bank és Magyarország közötti egyetértésben történik, esetleg három meghatalmazott útján, akiket a hágai nemzetközi bíróság elnöke nevezne ki.

A békeszerződésből egyrészt Magyarország, másrészt Németország, Ausztria és Bulgária között eredő követelések kölcsönösen megszűnnek.

A jóvátételi bizottság és Magyarország közötti viszony rövidesen megszűnik. A jóvátételi bizottság jogai a nemzetközi fizetési bankra szállnak át.

Ha a nemzetek szövetségének tanácsa is hozzájárul, a Magyarországot ellenőrző bizottság működése megszűnik, míhelyt a jelen egyezmény életbelépett.

Az egyezmény szövegének

aláírt Margittal, ez megmentette...

Margit miatt ment állásba, nem félt otthagyni, a szülői házat, a biztos ellátást, a zsebpénzt, amit kérelen is bőven megkapott. Miatta ment állásba, mert a szemében, a hajában, a lelkében megtalált mindent. Féltre tette Petőfit, nem érdekelte a szabadság, elindult egy kis kenyereket keresni magának és annak, akit szeretett. Arról ábrándozott, gyermekeik lesznek, szépen fölnevelik őket, maguk is összeöregszenek s valahol egy csöndes temetőben, ahol vadvirágokról gyűjtik a méhek az illatos mézet, a terebélyes papsipkafák tövében, elpihennek, szépen megvárják együtt a föltámadást. A föltámadás abban az időben nem olyan sötét dolog

volt előtte, mintahogy „Napja Isten haragjának” éneklük, a magyarokat innépe volt, amikor végre minden ember meg tudja egy jóságos rendezőtől, hogy mifajta játék is volt az, amit itt játszani kellett...

Vermes észrevette, hogy a barátja menni készül, odasielt hozzát.

— Bocsáss meg, a hölgyek szeretnének veled megismerkedni, azt mondják, érdekes ember lehetsz.

Kerekes gondolkodott egy pillanatra s odalépett az asztalhoz: — Én is azt hiszem néha, hogy valami rendkívüli ember vagyok, de ez nem lehet, hiszen nem értek semmihez, tulajdonképpen nem is tudom, fogok-e valaha is érteni valamihez.

(Folyt. köv.)

magyarázatainál esetleg felmerülő ellentéteket döntés végett bíróság elé terjesztik, az 1930 január 20-án Hágában Németország részére megállapított bíróság analógiájára.

Korányi Frigyes báró magyar fődelegátus a keleti jóvátételek rendezésére vonatkozó megállapodások aláírása után a következő nyilatkozatot tette:

— A ma aláírt egyezmények ismét egyenjogúvá teszik Magyarországot a világ szabad nemzetek között. Magyarország ma vált ismét szabad állammá. Ezzel megszűnt ránk nézve a háború.

Az élet kapuja.

Széchenyi Isvánnak leg-híresebb munkája a *Hitel*. Arról van szó benne, hogy a magyar gazdasági élet pangását hogyan lehetne gazdag virágzássá átvarázsolni. A maga korában is nagy jelentőségű írásmű teljes horderejét talán egy magyar generáció sem tudta még eddig jobban felismerni, mint a mienk. Hiszen köztudatba ment már egész csonka hazánkban, hogy a mai magyar élet nagy nyomoruságának, a kinosan feszült gazdasági helyzetnek legfőbb oka, mert hiányzik a pénz, a gazdasági élet mozgató rugója. Azok a kölcsönök, melyeket a kormány pár évvel ezelőtt megszerzett, régen kiapadtak és újabb kölcsön felvételét ellenségeink a jóvátételi kérdésnek az optánsok kártalanítási ügyével való ügyes összekeverésével éveken át meghiusították. A roncsaiból lassan éledni kezdő magyar életből ismét eltűnt az egészséges vér, a magyar munkás kezéből ismét kivették a kenyeret, a kereskedelem és ipar soha nem tapasztalt krízisbe jutott, a csődök, árverések egymást érik és mind ijesztőbb mértékben nő a nyomor.

Nagyon jól kitervezték az ujonan keletkezett utódállamok vezetői, hogy miképpen fojtsák meg még ezen a megmaradt magyar földön is az életet. Nem elégedtek meg a hazugsággal szerzett ragadománnyal, a békeszerződésben nekik ítélte ősi magyar földdel, hanem teljesen meg

akarják semmisíteni memze-tünket, hogy háborítatlanul bitorolják a dicsőséges szerzeményt. Ezért huzzák-halasztották már évek óta azoknak a tárgyalásoknak befejezését, amelyekkel a nyugati hatalmak rendezni akarták Kelet-európa ügyeit is. Tudták, hogy míhelyt egyszer a magyarság felszabadul e rendezetlen állapotból és megnyílik előtte a pénzben gazdag országok kaszszája, akkor megszűnik az a nagy nyomoruság is, mely legjobb szövetségese volt ellenségeinknek.

De nemcsak ellenségeink ismerték fel életünk legsebezhetőbb pontját, hanem a magyar nemzet jelelős államférfiai is céltudatosan igyekeztek arra, hogy lehető legkedvezőbb megegyezést létesítsenek a győztes hatalmakkal, hogy aztán ezáltal a nemzetnek visszaszerezze anyagi ügyekben a szabad rendelkezés jogát, ami alapfeltétele annak, hogy a külföld pénzügyi hatalmasságai kellő bizalommal lehessenek a kormány iránt.

Nem lehet közönyösen venni ezért a párizsi megegyezés híréért. Igaz, hogy a megegyezésért nekünk is áldozatot kellett hoznunk. Igazságtalan követeléseket kellett elvállalnunk. Jelentős összegeket kellett kifizetésére kellett tennünk. Azonban végül is sikerült olyan összegre redukálni az évi fizetéseket, ami nem jelent súlyos megterhelést az állami költségvetésnek. Hiszen alig 1 százalékát teszik ki az évi annuitások a magyar állam költségvetésének. Viszont ez áldozattal szemben sikerült megmenteni a döntőbírósi elvet, a békeszerződés egyetlen részünkre kedvező pontját, a híres 250. szakaszt. Az optánsok kártalanításáról is gondoskodás történt. Legfőképpen pedig Magyarország felszabadult a zálogjogi követelések alól, visszanyerte teljes pénzügyi függetlenségét. A győztes államok mindenféle ellenőrzése megszűnik az állam gazdálkodása felett. Megindulhat a külföldi tőke Magyarország felé. Csak arra kell most már nagyon

vigyázni, hogy a kedvező hitelalkalom helyes kihasználásával az idegenek pénzén a magyar élet viruljon fel. Nem szabad sietni. Meg kell várni a jobb ajánlatok érkezését, nem szabad tulságosan eladósodnunk, nehogy mérséklet híján az állam a csőd szélére jusson. A megnyitott életlehetőséget óvatosan kell kihasználnunk, hogy ez a nagy áldozattal, nagy fáradsággal megszerzett párisi egyezség valóban új virágzó élet kapuja legyen nemzetünk számára a nagy Széchenyi elgondolása szerint: hogy a gazdasági függetlenség és megerősödés hozza meg a magyar nemzet teljes szabadságát, akaratának teljes érvényesülését úgy, ahogy elvárásaink már előre remegve látják.

Mert semmiféle szerződésnek, tárgyalásnak, áldozatnak vagy erőfeszítésnek nincs értelme, ha nem azt a nagy célt szolgálja, aminek eléréséig nem szünhetik meg a nemzet szenvedése, lelki és anyagi nyomora: a régi haza megelevenítését. Ezért a nagy célért érdemes szenvedni, érdemes áldozatot hozni, ezért kell megerősödni, ezért kell dolgozni. Ezt a legfőbb célt senkinek sem szabad elveszíteni a szemé elől. Az élet kapuján át most is ez ragyog felénk.

Szülői értekezlet.

Napjainkban a nevelés és tanítás terén sok új eszmének, gondolatnak felvetését, behozatalát tapasztalhatjuk. A kor kívánalmait, újításait lépést kell tartanunk nekünk tanítóknak, ha sikeressé, eredményessé óhajjuk tenni nevelői, tanítói munkánkodat.

Azonban az is igaz, hogy hasztalan az iskola főrekvése és igyekezete, ha a szülői ház és iskola, e két fontos tényező, nem forrott össze a közös cél érdekében, a gyermek jövőjének megalapozásában. A gyermek iskolai nevelése kiegészítése, tökéletesítése a családi nevelésnek.

A szülőknek az iskola munkájába való bevonását célozzák a szülői értekezletek, amelyek a családot, a szülőket érdeklő gondolatok, megfigyelések, észrevételek, tanácsok

hangzanak el az előadók részéről. Ezek az értekezleteken szülők és nevelők, tanítók közölhetik egymással gondolatalkalmukat; a család és iskola közötti viszonyt erősíthetik, bensőbbé, melegebbé, őszintébbé tehetik.

A református elemi népiskola tanítótestülete május hó 4-én, vasárnap délután 3 órakor, a központi iskolában tart szülői értekezletet, melyre a növendékek szülőit, nagyszülőit, tanúgyíránt érdeklődőket ez uton figyelemmel meghívja a Tanítótestület.

Horthy Miklós kormányzó nyitja meg szombaton ünnepélyes keretek között a jubiláris budapesti árumintavásárt.

1500 magyar ipari kiállító, 5 külföldi állam pavilonja, 75.000 négyzetméteres vásárterület, 90.000 vásárigazolvány: ezek a vásár jelzőszámai. Már hétfőtől, április 28-tól kezdve érvényes a vásár 50 százalékos utazási kedvezménye.

Hétfőn utaztunk fel, természetesen már a vásár kedvezményével. Budapest képe mintha máris megváltozott volna. A pályaudvartól a híres budapesti Városliget felé vezető utak máskor csendesek, kihaltak. Hisz itt már a külváros kezdődik. Most árut, gépet, óriási máhát cipelő teherkocsik, zsufolásig felt villamosok és az autók hosszú sora kigyózik ki egészen az Iparcsarnokig. Az egyébként csendes Városliget visszhangzik az épülő nagy vásár dübörgő lármajától. Napok alatt épült fel a vásárváros. Ma még bábeli zűrzavar, s egy két nap múlva csend, rend és ünnepi dísz, mert hiszen szombaton, május 3-án maga Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója jön ide, ünnepélyes keretek között megnyitni a jubiláris Budapesti Nemzetközi Vásárt.

A vásár képe már ma is valóban impozáns 1500 cég, a magyar ipar és kereskedelem színe-java mutatkozik be a nagy közönségnek. A magyar ipar nagy ünnepe ez, melynek fényét csak emeli Olaszország hatalmas pavilonja, a franciák színpompás bemutatója, Lengyelország, Jugoszlávia és Görögország szebbnél szebb kiállítási csarnoka.

Óriási az idej vásár. Terü-

Kicseréljük

elavult telepe készülékét új típusu
hálózati rádióra

STANDARD VILLAMOSSÁGI R.-T.

Forduljon rádiókereskedőjéhez.

lete meghaladja a 75.000 négyzetmétert. Kilóméterek lesznek uttesteinek hosszát. Az Andrassy-ut végétől, a Mücsarnoktól le egészen a Hermina-utig csak vásárvárost látunk. Érthető, hogy óriási érdeklődés előzi meg a vásár szombati megnyitóját. A látogatók érkezése már megkezdődött. Tavaly 60.000 volt az idegenek száma. Ez évben 90.000 vásárlátogatóval számolnak a vidékről és a külföldről. Nagy teljesítmény elé állítja ez a szálloda és vendéglőipar. De fel is készültek rá. Ha kell, napi 10.000 idegennek ad szállást az Idegenforgalmi Hivatal. Lakást előre is lehet foglalni. Erre is nyújt módot a Vásárigazolvány. Az igazolvány ára a belföldön 3.20 P., a külföldön 4 P. Legfőbb értéke, hogy féláru utazást biztosít a magyar vasutakon, a dunai hajózási vállalatoknál és a MAVART autobusz járatain. Emellett a vásárigazolvány még állandó belépőjegy is a vásár területére. Az utazási kedvezmény már április 28-tól kezdve érvényes. Vásárigazolványt Magyarországon az iparkamráknál, az ipartestületeknél, a Menetjegyiroda fiókjainál a legtöbb község jegyzőségénél és a vásár lb. képviselőinél lehet beszerezni.

Állami Gyógypedagógiai, Nevelési és Pályaválasztási Tanácsadót

szervezett a Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium (Budapest, VIII. Mosonyi-utca 6. sz. I. 23. Telefon: József 381—

88.) E tanácsadóban orvopszichológiai, gyógypedagógiai és képességvizsgálatok alapján ingyenes tanácsot nyer-

hetnek a következő szegénysorsu fogyatékosok, illetve hozzátartozóik:

- a) Értelmi fogyatékosok (gyengeelméjűek, gyengéltettségűek, nehézfélfogásúak;)
- b) a családban és normális iskolában nehezen nevelhető és oktatható, ideges, ideggyenge gyermekek;
- c) beszédhibában szenvedők (dadogók, hadarók, selypes beszédűek;)
- d) erkölcsi fogyatékosok (erkölcsileg züllöttek, elhagyottak, bűnözők, hazudozók;)
- e) érzékszervi fogyatékosok (süketnémák, siketek, nagyothallók, vakok, gyengénlátók;)
- f) testi fogyatékosok (testileg hibások, testileg rendellenesek, esetleg nyomorékok;)
- g) pályaválasztás előtt álló normális és abnormális gyermekek.

A Tanácsadó igazgatója: dr. Schnell János ideggógyász, főorvos, a M. Kir. Gyógypedagógiai és Orvospszichológiai Intézet igazgatója, munkáltsái szakorvosok, gyógypedagógiai tanárok és pszichológusok.

Ingyenes rendelés: kedd, csütörtök, szombat d. u. 4-6-ig.

BIRÓ JÁNOS

Folyó évi április 30-án, vagyis elmúlt szerdán délután elhunytan futólütként szaladt végig Gyoma utcáin a szomorú gyász hír:

— Meghalt Bíró János!

Első pillanatban szinte lehetetlennek tartotta mindenki, aki őt valaha ismerte, hogy a mindig mosolygó arcú és megnyugtatón zavartalan arcú Bíró János minden gyomai embernek kedvesen jó barátja, ragaszkodó földije hirtelen meghalt legyen, — amikor semmiféle előzetes betegségéről szóltó hírkeringés erre a gyászos eseményre elő nem készítette lakosságunkat.

Este hat órakor komor, gyászosan egyforma tónusban megkondultak a ref. torony öreg harangjai, hogy biztos va-

Kölcsönöket legkedvezőbb feltételek mellett folyósít

Iványi Aladár és István Bankháza Gyoma.

lósággá változtassák a különben lopakodva keringő gyász-hir nyomán támadt kételyeket és most már komorult ábrázattal ujságolták egymásnak az emberek:

— Biró Jánosnak határoz-nak!..

Gyomai társadalmunk leg-derekebb iparos: Biró János szabómester, akinek szakava-tott keze alól csakis ugyan-olyan derék, kötelességtudó és szorgalmas utódok kerültek ki, amilyen ő maga volt minden-ha; — tényleg meghalt rövid szenvedés után a Korányi báró orvosprofesszor budapesti bel-gyógyászati klinikáján. A köz-becsülésben állott derék ipa-ros földi maradványait f. hó 3-án délelőtti 10 órakor a gyász-háznál tartandó ref. egyházi szertartás után kísérik örök nyugalomra ref. egyház kiser-ti temetőjébe.

RÖVID HIREK MINDENFELŐL.

Még a nyár előtt megérke-zik az új külföldi kölesön első részlete.

A magyar kormány a vízi társulatoknak nagyobb kölcsönt nyújt, hogy ezzel is igyekezze-nek az illető társulatok nagyobb arányú munkaalkalmat terem-teni.

A szegedi Tábla 54 rendbeli sikkasztás miatt 2 évi börtönre ítélte egy sarkadi gabonakeres-kedőt: Buzi Mihályt.

Walkó Lajos külügyminiszter a napokban Athénbe utazik. A miniszter utazásának az a célja, hogy a magyar-görög békél-tető eljárás és választott bírósági szerződést, amelynek elő-készítése befejeződött, szemé-lyesen írja alá.

Félmillió svájci frankot for-dít Békésvármegye utépítésre.

Gyilkossággal gyanúsítanak egy szarvasi kiscgazda házaspárt.

A pécsi kerület országgyü-lési képviselője: Oberhammer Antal a napokban elhunyt. Az új képviselő megválasztása ér-dekében már meg is adta a felhatalmazást a ház az elnök-ségnek.

Elkészült a vádirat a véstői arzéngyanus mérgezés ügyé-ben. A vádiratban az ügyész-ség azzal vádolja Olajos Ká-rolynét, hogy első férjével állan-dó arzénadagolással megmér-gezte. Az ügy főtárgyalását az előjelek szerint a gyulai tör-vényszéken még a nyári szünet előtt megtartják.

Budapesten megnyílt a posta bélyegmuzeuma, amelyben ké-reken 50.000 külföldi bélyeg van. A muzeum külföldi anyaga világparitáson is kiváló. A kül-földinél is különb, azonban a bélyegmuzeum magyar anyaga, melyből mintegy 7000 darab van közszemlére téve.

Május 15-én új meneltrend lép életbe.

Nagyjelentőségű politikai és gazdasági tárgyalások voltak Bécsben Schober osztrák kan-cellár és Walkó külügyminiszter között az elmúlt héten.

Terjed az angol áruk bojkottja Indiában.

A svéd király fogadja Kle-belsberg magyar kultuszminisz-terét.

Megalakult a Társadalom-biztosító Intézet önkormány-zata.

Kecskemét új szobrot emel Katona Józsefnek.

HIREK

Istentiszteletek. A ref. temp-lomban vasárnap délelőtti fél 9 órakor Istentiszteletet tart Incze Gábor hitoktató-lelkész.

Az ágostai evangélikus temp-lomban vasárnap d. e. 9 ó. magyar nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Cser-nay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Négyféle Szent Imre bélyeg kerül forgalomba május 15-én.

A Szent Imre jubileumi év alkalmából, mint ismeretes, a posta Szent Imre bélyegét ad ki, melyek május 15-én kerül-nek forgalomba négyféle érték-jelzéssel. Nyolc, tizenhat, husz, és harminckét filléres Szent

Imre bélyegek lesznek. A bélye-geket azonban huszonöt szá-zalékos felárral árusítja a posta. A nyolc filléres zöld, a tizenhat filléres lila, a husz filléres cse-resznyepiros és a harminckét filléres kék színben jelenik meg. A Szent Imre jubileumi bélye-gek egy évig maradnak forga-lomban.

Reumás, köszvényes és csu-zos betegek figyelmébe ajánl-juk a bárándi gyógy és fürdő-helyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Báránd fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levégőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalikus, a leg-súlyosabb reumát, köszvényt és csuzt meggyógyítja. Gyógy-hatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 1-20 P., gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 1-20 P. Két-három ágys szobák 24 óránként 1 P 20 fillértől 2 pengőig, külön ág 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 szá-zalék, tíz napon túl 20 száza-lék kedvezmény van. Jó ma-gyar konyha, figyelmes kiszol-gálás. Napi penzio 5 pengőtől. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklő-dők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárán-dra Biharvármegyébe.

Hány magyar él a földön?

A magyarok 1929. év augusz-tusában Budapesten megtartott kongresszusának a jegyző-könyve a napokban jelent meg. A könyv érdekes adatokat tar-talmaz a föld kerektségén szét-szórta élő magyarságról. Ki-mutatja, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint Cseh-Szlo-vákiában 761.825., Erdélyben 1.463.573., Auszriában 15.554., Németországban 24.250., Olasz-országban 1429., az Egyesült Államokban 473.558., Kanadá-ban 90.000., Braziliában 60.000., Argentiniában 40.000., Uru-guayban 10.000. a magyarok száma. Szakértők szerint ezek az adatok nagyon hiányosak, mert a feltüntetett számoknál mindenütt sokkal többen van-nak. Ha helyesnek fogadjuk el a kimutatást, akkor e szerint a földön 12,617,381 magyar él.

Számos női bajnál a természetes Ferenc József keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyít-ványai tanúsítják, hogy a rend-kívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. A Fe-renc József keserűviz kap-ható gyógyszerárakban, dro-gériákban és fűszerüzletekben.

A korcsmai hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alak-ban a Hungária Nyomdában darabonként 50 fillérért kap-ható.

Dolly Klárka regénye. Me-sébeillően gyönyörű történet a kis öt éves Dolly Klárka ré-génye, aki egyik napról a má-sikra a Liga szegény kis vé-dencéből milliomos kisasszony lett. A Színházi Élet új száma-ban Incze Sándor cikke és ér-dekes képek számolnak be az örökbefogadott kis Dolly Klá-rika szerencséséről. Négy pre-mierre készülnek egyszerre a legújabb pesti színigazgatóék Góth Sándorék. Hatvan adat a hatvan éves Lehár Ferenc éle-téből. A legújabb Miss Magyar-ország jelöltek fényképei. Ki a kérdőjeles titokzatos magyar oceanrepülő? Beszámoló Beth-len Margit grófnő hangos film-jéről. Színésznők löversenye. A Színházi Élet legújabb szá-ma képes beszámolót hoz a Vigszínház „Ifju Pásztor” című premierjéről. Szép Ernő, Egyed Zoltán, Bus Fekete László, Farkas Imre, Kellér Andor ir-tak érdekes cikkeket és no-vellákat a Színházi Élet új száma-ba, amely regénymellék-letül Kálmán Jenő „Omszki randevu” című vidám hadifo-goly regényének folytatását közli. Ezenkívül háromfelvoná-sos és egy felvonásos szin-darabmelléklet, szenzációs kotta, képes levelezőlap és 32 oldalas gyermekújság van az új Színházi Életben, amelynek ára 1 pengő, negyedévi előfi-zetési díj 10 pengő. Kiadó-hivatal: Budapesti, VI., Aradi-utca 8 szám.

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizskelésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza a gyomort és a belek működését és megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen jó férjem végtiszteletén megjelentek s fájdalmunkat enyhítették, ezután mondunk hálás köszönetet.

özv. Fekete Jánosné és nevelt leánya

PUBLIKACIÓ.

Az endrődi róm. kath. egyházközség újonnan épült Katholikus Nép-házában, azonnali beköltözéssel 4 szép üzlethelyiség kiadó. Írásbeli ajánlat az endrődi hitközséghez adandó be.

Olcsó házi kosztot ad (esetleg teljes ellátással is) szerény fizetésért Kállay Ferencné. Bővebbet Hunyadi utca 541 szám alatt.

Üzlethelyiség kézraktárral és pincével ellátva, Gyomán forgalmas helyen a Horthy Miklós uton, a Németvárosrészi Olvasókör mellett kiadó. Érdeklődők forduljanak Schuszték Sándor tanítóhoz.

Műtrágya Wagner Márton Fiaínál kapható.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Ha

ipari, kereskedelmi, háztartási, alkalmi vagy bármilyen alkalmazatra van szüksége, írja meg pár sorban az UJSÁG KIADÓHIVATALÁNAK (VI., Aradi-utca 10).

A borítékot így kell címezni:

Az „Ujság” Kiadóhivatalának „MUNKAALKALMAK” Budapest, VI., Aradi-utca 10.

Az UJSÁG a beérkezett munkalkalmakat „Munkapiac” rovatában mindennap közli. Pontos és olvasható címet kérünk. Sem szelvényt, sem bélyeget nem kell mellékelni.

ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

Bohn 253. sz. tetőcserép árusítását saját kezelésünkben folytatjuk a vasut állomáson levő rakterületünkön.

Leszállított árak!

Hornyolt 253 számú tetőcserép 1000-re	65.— pengő
I. osztályú szegély cserép darabonként	—24 fillér
Kátrányos cserép I. osztályú hornyolt 1000-re	80.— pengő
Kátrányos gerinc cserép darabonként	—28 fillér

Forgalmi adót nem számítunk.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

BENEDEK JENŐ helyi képviselő

Klein szálloda. A vasut állomás mellett.

UJSÁG

szerkesztőség és kiadóhivatal

új címe

BUDAPEST,

VI., Aradi-utca 10.

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tiszórára, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITÜNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szervíroz!... Tegyen próba bevásárlást a WEIDMANN MÁRTON üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitűnő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Filmszínház

Gyomán:

Május 3-án szombaton és 4-én vasárnap:

Mámorkeringő Énekes, zenés beszélőfilm!

A modern énekes, zenés beszélőfilmnek első bemutatója lesz városunkban május hó 3-án, szombaton és 4-én, vasárnap az Apolló filmszínházban, mely alkalommal a

Mámorkeringő

című 6 felvonásos filmoperett kerül színre. A film cselekménye egységes, egy primadonna házasságának regényét viszi a vászonra. Ez a film a német beszélő filmtechnika valóságos diadala. Ez alkalommal ugyanis nem utólag szinkronizált kép kerül bemutatásra, hanem egy alig egy pár héttel ezelőtt készült tökéletes zenekísérelt és százszázalékos valóban beszélő filmek, amelyről a napilapok kritikái is a legnagyobb elragadtatással számoltak be. A sikernek mi sem lehet biztosabb szimpómája, hogy a bemutatón már is elnevezték ezt a filmet a német Sonny boynak, helyesebben Sonny girlnek, mert itt egy ennivalóan édes kis szőke leányka játszik jelentős szerepet. Kétségtelen, hogy sok analógiát lehet felfedezni a „Mámorkeringő” és a „Singing Fool” szűzsége között s ez az összehasonlítás cseppet sem válik — a németek hátrányára. Sőt! A technikai rész messze

fölülmulja azt. Ilyen élethű hangokat még nem hallottunk eddig a mozivászonról. Egy fülbe-mászó melódiája, mámoros keringő a vezérmotivuma ennek a filmnek két pompáshangu énekes ajkán és a zenekarok hangszerein, a könnyek kiesalogatására a sokat szenvedett anya szivbemarkoló bölcsődala szolgál. A dialógusok tiszták, élethűek és szószerint érthetők még azok számára is, akik nem beszélnek tökéletesen németül. Mady Christians játsza a főszerepet. Ez a bájos diva, akinek játékmódora olyan megdöbbentően hasonlít a mi Fedák Sárinkra úgy alakításával mint hangjával meghódítja a publikumot. Mellette Hans Stuwe (a „Maros vize” főszereplője) férfiasága, komolysága igazi színiátszó érték. Walter Jankuhn megleghangu tenorista és minden ellenszenvedése mellett (amit szerepe ir elő) hatásos. A műsort egy szenzációs egyfelvonásos hangos előfilm

Arwing Jonsohn

eredeti amerikai egyfelvonásos ének és tánc jazz hangosfilm egészíti ki. Előadások: szombaton este 8 órakor, vasárnap: 4, 6 és 8 órakor.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Inferurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi tütés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnéynek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást május 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk május 18-iki számában esszük közzé. — Vágja ki az alatti „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalékos

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalékos

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	13:55	17:50 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

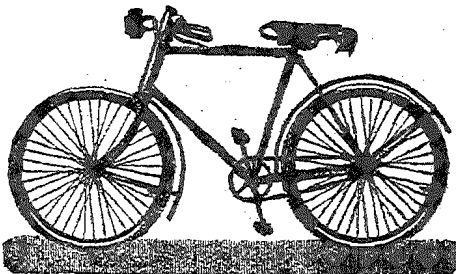
Besabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Besabára ér.	7:34	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	3:23

A „gy“ betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

Magyar Testvérek!

Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WONDER“, „IPAG“, „ORION“ és DIAMANT“, gummikban „DUNLOP“ és „MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ TÉLI MENETREND

november 15-től május 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszer-tár
Piac-tér
Artézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid
Iványi malom

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 20 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40–50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.
Kedvezményes havi bérletjegy 20 P. Heti kártya 12 menetre 6 P.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda
G y o m a, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A kisipar védelme.

Az egységspárt közgazdasági bizottságának legutóbbi ülésén Bud János kereskedelemügyi miniszter részletesen ismertette azokat a már létesített és tervbe vett intézkedéseket, amelyeket a kisipar érdekében már megtett és még tenni kíván. Hangoztatta a kereskedelemügyi miniszter, hogy nem tudna olyan iparpolitikát képviselni, amelynek tengelyében nem a kisipar helyzete áll. Természetes tehát, hogy elsősorú kötelességének tartja, hogy ezt a nemzeti szempontból igen értékes társadalmi osztályt védelmébe vegye s a helyzetén javítson.

A kisipar érdekében felhívta a kereskedelemügyi miniszter a tíz év óta szünetelő Ipar Tanácsot, amelyen belül egy külön szervezet akar létesíteni, hogy ez egyedül a kisipar kérdéseivel foglal-

kozzék. Minthogy szükségesnek tartja, hogy a kisipar különleges helyzetének elbírálása törvényhozási úton is kifejezésre jusson, kisipari politikai és iparfejlesztési törvényt tervez. Közömbös, hogy novella lesz-e a tervezetből, vagy törvény, csupán a cél a fontos, nem pedig a forma.

A kisipar boldogulása a hitelkérdésen fordul meg elsősorban. A kereskedelemügyi miniszter már gondoskodott arról, hogy a kisipar igényeit kielégítő összeg a legrövidebb időn belül rendelkezésre álljon. A hitellel kapcsolatban olyan szervezet terem, amely kizárólagosan a kisipar és a kisiparosok hitelének kérdésével fog foglalkozni, úgy amint azt az OKH teszi a mezőgazdaság hitelkérdéseiben. Meg kell továbbá szervezni a kisipari hitelkérdésnek gazdasági és adminisztratív összefoglalását, mert csak így lehet ezt az igen fontos kérdést racionalisan és cél tudatosan, a szétszóródás

veszélye nélkül megoldani.

Igen fontos érdeke a kisiparnak, hogy a közszállításoknál egyenlő esélyű versenytársa lehessen a nagyiparnak. A kereskedelemügyi miniszter kisipari programjának egyik sarkalatos pontja, hogy mennél erősebben bekapcsolja a kisipart a közszállításokba, úgy hogy az értékének megfelelő szerephez jusson. Mert csak úgy oldhatjuk meg helyesen a közszállításokat, ha azoknál mindenkor szem előtt tartjuk a kisipar érdekeit. A kisipar érdekeinek a védelme kívánja meg azt is, hogy a hatósági üzemek kérdése törvényhozási úton szabályoztassék. Meg kell állapítani azokat a kritériumokat, amelyek alapján hatósági üzemeket létesíteni és kiterjeszteni lehet, de ugyanakkor revizió alá kell venni a már meglévő üzemeket is és ha erre a kisipar védelmében szükség mutatkozik, fokozatosan

le kell őket építeni, annál is inkább, mert a kereskedelemügyi miniszter ezeket a túltengő üzemeket bizonyos fokig társadalmi elleneseknek tartja.

A kereskedelemügyi miniszter gondoskodása tehát a kisipar minden kérdésére, bajára, problémájára egyformán kiterjed. Ismeri a miniszter azokat a nehézségeket, amelyekkel a kisiparnak a mai megszükkült gazdasági keretek között küzdenie kell. De készen áll a segítséggel, új lehetőségeket nyit a kisipar előtt és ugyanakkor megszabadítja attól az érdekeit veszélyeztető versenytől, amely úgy nemzeti, mint társadalmi szempontból káros és veszélyes. Hiszünk azt, hogy a magyar kisipar helyzete e bölcs és messzelátó intézkedések következtében rövidesen megjavul és hogy ez az értékes társadalmi osztály megkapja, eddig tanúsított hazafias kitarításának és szorgalmának méltó jutalmát.

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (24)

A lányok refiküljükkel babráliak. Magda csillogó szürke szeme belenézett a Kerekes szemébe:

— Már akkor is majdnem megismerkedtem magával, mikor még Mezővároson minden nap találkoztunk. Furcsa volt, hogy tulajdonképpen ismerjük egymást és mégis szótlanul elmegyünk egymás mellett. Nekem mindent elmondtak magáról, de persze az ilyen pletykák alapján csak annál érdekesebb lesz valaki, mert mégsem ismerjük. Tudja mire gondoltam először? Azt hittem,

hogy maga litokban ír. Azoknak szokott ilyen érdekes arcul lenni.

— Igen, azt már mondta a szálloda portás is, hogy irjam magam a bejelentőn írónak, mert nincs semmi podgyászom. De én azt hiszem, éppen az ellenkezője vagyok annak, amilyen egy író. Én azt hiszem, hogy egyáltalán nem szükséges az, amit az írók csinálnak, minek a szavakat folyton egymás mellé rakogatni, mikor ugye jön ki belőlük semmi. A jó az, ha két ember szereli egymást és... node hagyjuk ezt. Szóval ez az, ami olyan különös bennem, én nagyon tisztában vagyok az éleffel, egyes dolgok egyáltalán nem fontosak.

A másik kis kerek, fekete nő, akí Jolánnak mondta magát a

bemutakozásnál, férefordította csontszinü, gömbölyded arcát és litokban, oldalvást Kerekes ruháját figyelte. Megnézte még a vízhatlan dúplatalpu turista bakancsát is és a stoppolástól ráncos nadrágját.

— Tudom, mit gondol, — folytatónak szölt oda Kerekes, észrevéve a fürkésző pillantást, hogy a ruha, meg a társadalmi forma a fontos. De csak annak, aki valamit akar a társadalomtól.

— Mindenki érvényesülni akar, — vetette közbe Vermes, — vedd tudomásul, barátocskám, az ilyen számárságokkal husz éves korában állítja magát az ember, akkor még elhiszi, hogy az ideálját akkor is szeretné, ha nem volna rendes ruhája, Harminc éves korában rájön az ember arra,

hogy nem bírja ki az ideálja gyűrőit kalapiját, vagy ha a bájos asszonyka harisnyáján leestek a szemek, vagy pláne, hogy arca tele van pattanásokkal.

... Elhallgattak. Tulságosan komoly volt a diskurzus, nem ismerték egymást, de vendéglőben nem is szeret így diskurálni az ember. Magda pártfogóan nézte Kerekest, ahogy a nagyon egészségesek szokták a beveget.

— Magának hiányzik az, hogy egy nő legyen mellette. Mindjárt nyugodtabb lenne. Nem azt mondom, hogy felejtse el... — megakadt, kimelből nem folytatta, valamilyen nyien zavarban voltak.

— Lássá, ezért nem szeretek én társaságba járni, mindenkinek csak szomorúságot

Kevermes példája.

A környék két községéből egyszerre kaptunk olyan híreket, amelyek szerint onnan hadbavonult s azóta talán halottnak is vélt honfitársainak utban vannak, vagy hazakiváncsoznak Szibériából.

Békésről érkezik az egyik híradás.

Szabó Imre békési lakos 28 éves korában az elsők között ment el a háborúba s amióta orosz hadifogságba esett, kevés hír érkezett felőle feleségéhez és itthonmaradt négy kis gyermekéhez. Ismerjük a szibériai posta rettenetes nagy utját s nem is csodálhatjuk, hogy ezen az akadályos úton 1917 óta végleg elmaradtak Szabó Imre levelei. Holttá is nyilvánították, felesége férjhez is ment, sőt második férjétől is négy gyermeke van azóta, Szabó Imre pedig él, utra is kerekedett a hazai rokonságtól kért és megkapott pénzen és talán csak hetek, vagy rövid napok mulnak el addig, hogy ismét megláthassa szülővárosának tornyát, amely felé annyi ezer, annyi millió könnyes sóhajtasát küldte reménytelen, kinterhes rabságának hosszú esztendeiben.

Ugyancsak most olvasuk, hogy Kevermes község azt az értesítést kapta

a rigai (Lettország) magyar konzulátustól, hogy négy kevermesi hadifogoly szeretne hazajönni Szibériából, amihez 1000 pengőre volna szükségük. Kevermes község melegibe meg is szavazott 500 pengőt a négy veterán hadifogoly utiköltségére, míg az 1000 pengő másik felét a község társadalma adja össze.

Mindkét hír, a békési is, a kevermesi is, azt bizonyítja, hogy sok magyar bajtársunk kallódik, szenved, nyomorog még Szibéria kiérleltségében, akik a vörös pokol gyötrelmeiből a maguk erején nem is szabadulhatnak meg.

Szibériából hazatért ismerőseink beszélnek, hogy sokezer még azoknak a száma, akik odakint rekedtek és kényszerű helyzetükbe egyelőre beletörődve, valamilyen ott tanult mesterségből tengetik életüket, de hazajönnének, repeső szívvel zarándokolnának vissza a sóvárgott hazai földre, ha valamilyen körülmény lehetővé tenné szabadulásukat.

A pénz hiánya a legfőbb akadály, ami kintrekedt magyar testvéreinket visszatartja, pedig ki tudja, hány százan, hány ezren vannak közöttük az elsíratottak, a meggyászoltak, a

holtányilváníttak, akiknek arcáról megtört szívü hitves, vagy reszkető karu agg szülő, vagy felserdült gyermekek csókolnák le könnyező örömmel, Isten nevét dicsérve, a hosszú ut porát!

Kevermes példája figyelmet és követést érdemel!

Nagyon kedvező a vetések állása.

A földművelésügyi miniszterium közzétett jelentése szerint a legutóbbi három hét időjárását az évszaknak megfelelő normális hőmérséklet és bőséges esők jellemzik.

Az őszi buza jól bokrosodott, fejlődése igen erőteljes és sok helyen buja. A tavaszi buza hiánytalanul kikelt és jól fejlődik. Az őszi rozs igen szépen fejlődött szárba indult s helyenkint már kalászat is hányja. Tavaszi rozsvetés kevés van. Egyenletesen kelt, sűrű és jól fejlődik. Az őszi árpa jól bokrosodott és több vidéken már szárba indult. A tavaszi árpavetések szépen kikelték és erőteljesen fejlődnek. A zabvetések szintén jól kelték és sűrűek. A tengeri vetése a legtöbb vidéken már megindult. A tavaszi takarmányvetések jól kelték, fejlődésük általában jó. A rétek a sok csapadék folytán a legtöbb vidéken erőteljesen fejlődnek.

A legelők egyes vidékek kivételével szintén szépen zöldülnek és jól fejlődnek. Talajuk helyenkint vizes és sáros.

A szőlők az enyhe téli időjárás folytán általában igen jó kelték. A szőlővesszők és szemek teljesen épek és egészségesek. A szőlő nyitását bevégezték. Valamennyi szőlészeti és borászati kerületből beérkezett részletes jelentés kedvező adatokat tartalmaz a kerület szőlőtermelési viszonyairól, a borkezeslet azonban általában lanyha.

okozok. Minek törődnek velem, a legjobb, ha mindenki megy a maga útján. Ugy mint mikor Mezővároson találkoztunk, maga szívja el a cigaretáját, beszélgessenek, én meg szépen elmegyek haza... Már ugyis késő van.

Főlkelt, meghajította magát, de senki sem nyújtotta feléje a kezét. Ez roppant buta helyzet volt, még a szomszéd asztaloktól is odanézték, a pincér pléh-tálon vitte a söröket, majdnem beleütötte Kerekes hátába és dühösen szól: — Hopp!

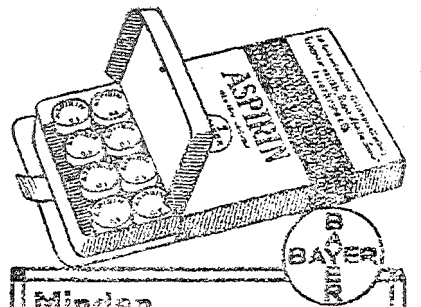
Mégegyszer meghajolt, ezt még ügyetlenebbül csinálta. Magda feléje nyújtotta kezét: — Jöjjön föl holnap hozzánk, a cég keres egy jó strazzislát, be tudnám ajánlani.

Valamit válaszolt, maga se

tudta mit, aztán elindult. Csak az első lépések voltak nehezek, aztán már könnyebben ment, nyugodtabb lett. A bejáratnál megállt, át kellett gondolnia az egészet, mi is történt itt. Nem volt rendjén ez az egész este. Vermes akart valamit vele, az bizonyos, az is bizonyos, hogy Magdáék már többször beszéltek róla, máskor is. Tervszerűséget árult el a beszédjük, még talán azt is megbeszélték, ki mit fog hozzá szólni.

Amint lelépett a járdáról, egy kéz nehezedett a vállára. Csak Vermes lehet, gondolta és valóban az is volt. Tehát folytatódik a lítkos tervszerűség:

(Folyt. köv.)

Minden Aspirin-csomagoláson látható az a jel, amely a valódiságért és jóságért szavatol. — Kérjen mindig Aspirin-tablettákat az eredeti BAYER-kereszttel ellátott csomagolásban. Csak gyógyszerárban kaphatók. Aspirin felülmúlhatatlan.

A mezőgazdasági munkabérek országos átlagban nem változtak.

A mezőgazdasági munkabérek alakulásáról közzétett legújabb statisztikai adatok szerint a bérek színvonala az elmúlt esztendőben meglehetősen stabilitást mutat és az előző évhez képest nem változott.

Országos átlagban élelmezéssel a férfi munkabérek tavasszal 2·10, nyáron 3·50, ősszel 2·30 és télen 1·60 pengőt tettek.

Az előző évhez képest tehát csak nyáron növekedtek a bérek tíz fillérrel, míg az őszi átlagbérek 20, a téliek pedig 10 fillérrel alatta maradtak az 1928-as bérnívónak. Körülbelül így alakultak az élelmezés nélküli bérek is. Tavasszal 2·80, nyáron 4·50, ősszel 3 és télen 2·80 pengőt fizettek. Itt is 10—20 filléres apadás mutatkozik a nyári, őszi és téli átlagbéreknél.

A szőlőmunkások keresete valamivel javult. Kapálásért 3·20 pengőt fizettek tavaly, vagyis 20 fillérrel többet, mint 1928-ban. Ugyanigy a permetezési munkák idején fizetett 410 f-es ár 30 fillérrel nagyobb volt, mint az előző évben.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen jó férjem végtisztességén megjelentek s vigasztaló szavukkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mond köszönetet
özv. Biró Jánosé és családja.

A mi fagyos szentjeink.

A naptár mindössze három fagyos szentről tud: Pongrác-ról, Szervác-ról és Bonifác-ról, de mi sajnos főbből győződünk meg a magunk szomorú kárán. Sokan vannak a mi fagyos szentjeink, ha másban nem is szentek, csak abban, hogy maguk felé hajlik a kezük...

Trianon születésének hábái között már ott sürgölődtek a mi fagyos szentjeink és most is ott vannak mindenhol, nem kivéve időt, költséget és fáradságot, ahol a mi reménységünk ígérkező vetését kell kegyetlen mesterkedéssel elfagyasztani... Jó szomszédaink kegyes urai ezek a trianoni fagyos szentek, az ő nagy szájuk hazug fuvalmai dermesztik meg körülötünk a tavaszi levegőt, de a tavasz mégis itt van és ha százszor elfagy is a vetésünk, fogunk, mi fogunk aratni, mert a mi kezünkben villan a jövő napja felé az igazság glóriájától ragyogó békés munka kaszája-kapája... Ez a fegyverünk a béke harcában, ez pajzsunk és ez lesz, ha ideje jön, diadalmi zászlónk a nagy ünnepén...

Magyarok Istene, mi nagy inségünkben, ne hagyj el bennünket! Tedd, hogy se a naptári fagyos szentek, se a főbbiek el ne fagyaszthassák a magyar vetést, amelynek aratása sohasem volt olyan életmentően fontos, mint ebben a válságokkal verő esztendőben. Felnézünk az égre és emelt fővel várjuk a napokat, melyek fenyegető felhők gomolygát hozták magukkal. Bizunk abban, hogy munkánk füzes akaratára megbirkózik minden fagyos veszedelemmel és nem lesz igazuk azoknak a fagyos szentjeinknek, akik Trianon jeges szélvészét viharoztatták a mi boldog, békés virágos tavaszunkra...

HIREK

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtt fél 9 órakor Istentiszteletet tart Répás Pál ref. lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Kinevezés. A gyomai református egyház tanítói karának egyik fáradhatatlanul buzgó

Kicseréljük

elavult telepe készülékét új típusú hálózati rádióra

STANDARD VILLAMOSSÁGI R.-T.

Forduljon rádiókereskedőjéhez.

tanítónőjét: Ósapayné Dezső Juliát a vallás- és közoktatásügyi miniszter a békéscsaba egyházmegye esperesének előterjesztésére a VII-ik fizetési osztályba kinevezte. Örömmel gratulálunk!

Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűviz, erőlködés nélkül való belkiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Erdős József áthelyezte hirdetési irodáját Budapest, VI., Teréz-körút 55. számú házba. Ez az országsszerű előnyösen ismert hirdetési iroda eredeti kiadóhivatali árban vesz fel hirdetéseket az összes bel- és külföldi napi, — heti — és szaklap részére. Erdős József három évi zédes értékes reklámtanácsait igénybe veszik az

ország legnagyobb hirdetői és új irodahelyiségeiben bizonyára ezentúl is felkeresik mindazok, akiknek egészséges, hasznos, hozó és ölleles reklámra van szükségük. Az átköltözés alkalmával megváltozott a telefonszám is: Automata: 125-58.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértudulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra 1 pohár természetes **Ferenc József** keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a **Ferenc József** víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— 28 —

post-plebános 25 éves endrődi plebánosi jubileumát ünnepelte, a vármegye papságán és vezető emberein kívül „az egész községi előljáróság a bíró vezetésével,” a megújított iskolaszék Iványi Imre alelnökkel az élen, a társulatok és hívek igen nagy tömegben köszöntötték a nagy energiájú, agilis lelképásztort.

A plebános azzal viszonzta híveinek figyelmes szeretet-megnyilvánulását, hogy megtakarított pénzceskéjéből felépítette a mirhóvégi iskolának régi első tantermét és tanítói lakását.

Ebben az időben a Központi-füiskolában Szeheny János és Magdics Károly, a Központi-leányiskolában Vidosits Antal és Kovács Lajos, a gyomavégi vegyes-iskolában Balla Mátyás, Nagylaposon Csuka György, az öregkeriben Orosz János, Kocsorhegyen pedig Gyuris András tanították a haza reményvirágait. Egy-egy tanítónak 150—250 növendéke is volt. Természetesen az eredmény is ezzel volt arányban, amin csodálkozni nem is lehet.

„A hívek emelkedő vallásos-életét jellemzi azon körülmény, hogy 1877 május 10-én megalakították a Mária Társulatot és Jézus Szívének tisztelgető egyesületet.

1878-ban a „kondoros kertekben” új iskolát építtettek a hitközség 1800 forint költséggel.

Ezekben az években a lakosság erőteljes gazdasági fejlődésnek indult. Hatalmas kisgazda „dinasztiák” alakultak ki a szorgalmas munka, takarékos élet és a „sok ingyenes munkás-kezet jelentő” gyermekszaporulat következtében. Különösen az Uhrin, Kalmár, Hunya, Kovács családok vállalták ki nagy vagyonszerzésükkel.

Az 1881. év súlyos katasztrófát hozott az endrődiekre. Márciusban — Gyoma irányából kiáradt a Körözs és elöntötte a Kuriát, Páskumot, s a Szöllők nagy részét. A község belferületére azért nem tudott behatolni a víz, mert a lakosság két nap erős gátat emelt a víz ellen elfeledhetlen dicső emléket szerezvén az összetartás és munkaszeretet sikeres eredményének. Az árvíz egész augusztusig tartott. A közlekedés természetesen megakadt, később is csak hajókon

— 25 —

mondhatlan dühöngött a cholera és ebben az évben 775-en haltak meg.” — Más években 100—120 volt a halottak száma.

Az életben maradtakat kissé „mőresre” taníthatta a könyörtelen ragály, mert a következő években igen sok adomány és alapítvány létesült, ami a lakosság hitbeli megújodását jelentette.

1858-ból olvassuk az első hírt arról, hogy az elszaporodott mester-emberek több elkülönített céhekre oszlottak. A szücsök és szabók együtt, a kovácsok, kerékgyártók, asztalosok és bognárok szintén csoportosultak. Mindkét csoport díszes-céhzászlaját — Schiefner plebános áldotta meg. Keresztanyák — „Salaczné Korbuly Ida tésasszony, s tekintetes Kontur Tahy Amália asszonyság valának.”

A jótékonyág angyala a Vida-féle kórházat sem kerülte el, mert azt olvassuk, hogy két szobával, két kamarával és halottas-házzal nagyobbított.

A Schiefner-féle iskolai építések az 1860. évben kezdődtek meg, amikor is felépült a gyomavégi új iskola több mint 4000 új osztrák forint költséggel (1859-ben cserélték be a régi pengőket az új ezüst forintra). Az első tanítója a helybeli származású Balla Mátyás volt.

A községi előljáróság — „vallásos érzelmeinek kifejezést adandó” — 1861-ben 400 új forint költséggel megújította a lelkész épületét és 220 forintért két díszes lobogót készíttetett a templom részére. A zászlószentelésen a keresztapai tisztet Pintér György bíró és Uhrin Imre másodbíró töltötték be.

A község erőteljes fejlődését rövid időre megállította az 1865. „szükséztendő,” melyről azt olvassuk a régi historiában, hogy „Isten ne adjon többé oly nyomorteljes évet.” Oly nagy szárazság és aszály következett be, hogy a fenyegető éhhaláltól csak nagyobb kölcsön és adomány nyújtásával tudták megmenteni az elképzelhetetlen szükségelt szenvedő lakosságot. A vetőmag sem termelt meg. A jószágot vagy elkótyavetélték, vagy a felvidékre teleltetésre adták „felibe”. A község 800, a plebános 250 egyénnek főzetett

Zukor Adolf és a Magyar beszélőfilm-gyártás jövője.
Zukor Adolf, a magyar származású amerikai filmkirály, aki Magyarországon tartózkodik, a magyar beszélőfilm jövőjéről mondja el véleményét a Színházi Élet új számában, amely hallatlanul érdekes riportban és képekben számol be, a dollármilliómos Zukor Adolf budapesti látogatásáról. Egymásután csatlakoznak a vidéki városok az új Miss Magyarországhoz választásához, amelynek legújabb jelentkezőiről gyönyörű képeket hoz e héten Incze Sándor népszerű helilapja. Milyen legyen a száz százalékos férfi és a száz százalékos feleség? Megyer Ella cikke egy színész-feleség öngyilkosságával kapcsolatban: szabad-e egy színésznek privát női feleségül venni? Primadonnák szenvedélyei. Egy külföldi író, aki magyar jólkönyv célra adja szindarabja jogvedelmét. A Színházi Élet új száma rengeteg érdekes cikke, novellán és gyönyörű képeken kívül folytatja Kálmán Jenő nagyszerű vidám hadifogoly regényét az „Omszki randevu“-t. Ezekivül érdekes rovatokat, háromfelvonásos és egyfelvonásos darabmellékletet, kotta, képes levelezőlap és 32 olda-

las Gyermekeküjság mellékletet ad e héten a Színházi Élet új száma, amelynek ára 1 pengő, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI. Aradi-utca 8 szám.

Filmszínház Gyomán.

Május 11-én, vasárnap:
Gróf Monte Christo
I.-ső rész:

A lakatlan sziget kincse.

Fiatal évcink legvonzóbb olvasmánya elevenedik meg május hó 11-én, vasárnap az Apolló filmszínház vásznán, amikor is Alexander Dumas százmilliók által olvasott hatalmas felépítésű legromantikusabb regénye

Gróf Monte Christo

2 részés, 18 felvonásos grandiózus filmváltozatának I. része: „A lakatlan sziget kincse“ kerül bemutatásra. Száz mozilátogató közül 99 bizonyára olvasta, főviról-hegyire ismeri Dumas nagy regényét, a „Gróf Monte Christo“-t, minden idők legnagyobb szerűbben romantikus könyvét. Mindenki örül ennek a filmnek és mint az elképzelésében élő régi jó ismerőseit üdvözli a regény „látható“

alakjait a vásznon. Majdnem olyan hatást tesz ez a film, mintha önmagát látná az ember vásznonra lépni vagy a családját vagy a rokonait vagy a maga életé történetét. „Végre csakhogylátom... Hát ilyenek? Hát így történi csakugyan?“ Ez jár az ember fejében, míg azt a hatalmas filmalkotást nézi, amely kitölti két teljes műsort és amelyet Henry Fescourt kifünően rendezett, a műhöz illő dekoratív romantikus stílusban, igen ügyesen fogva össze a rengeteg történet ezer bonyadalimból, a legérdekesebbet, pénzt, fáradságot és tömegeket nem kimélve, hatalmasan emelve ki az egészből Edmont Dantés tengerész sorsának fantasztikus, de ép azért lenyűgöző monumentalit-

lását. Zavartalan szórakozás, érdekeslítő látványosság. A címszerepet Jean Angelo játssza elhihető erővel, férfias komolysággal; tényleg ilyenféleképpen képzelte el a Monte Christo százmillióolvasójának legtöbbje ez a fantasztikus remek embert. Partnerai között a szép Lil Dagoverrt kell külön kiemelni, de a legkisebb szerep alakítója is illuziót kelthő. Bernhard Götzke alakítása különösen kiváló és Caderousse feleségének, egy gonosz sovány kis asszonynak az alakítója is. A Dumas regénynek ez az új feldolgozása olyan sikerült, amilyent a filmtechnika mai fejlettségében csak el lehet képzelni. A műsort burleszk és híradó egészíti ki. Előadások: 4, 6 és 8 órakor.

GYOMAI és ENDRŐDI ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

Tetőszék és cserép 2 évi hitelle!

A közismert békéscsabai BOHN cserép, a legolcsóbb árban két évi hitelle kapható, ugyszintén a tetőszékhez szükséges faanyagokra is két évi hitelt kieszközlünk.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

1. Benedek Jenő a Klein féle Vasuti Szálloda, Gyoma.
2. Békésmegyei Általános Takarékpénztár rt. fiókja, Gyoma.
3. Békésmegyei Általános Takarékpénztár rt. fiókja, Endrőd.

naponkint levest és osztott ki személyenkint félfont kenyéref. Ezt közkölségen és adományok gyűjtéséből fedezték. A segélyezés egészen májusig történi. — Az elszegényedett lakosság csak az 1863. évben jött magához, amikor is rendkívül bő termés örvendeztette meg őket. Még nagyobb terméssel és igen magas árakkal köszöntött be a kiegyezés esztendeje 1867.

Ez az év nehéz harcoknak kezdetét jelentette Endrőd község előljárósága és a hilközsége képviselő plebános között.

Az előljáróság tervbe vette, hogy az u. n. tanítói földet községi kezelésbe és tulajdonba vegyék. Elsősorban az 1857-ben adott 40 hold földet vették előljárósági határozat értelmében községi művelésbe. A plebános jelentésére — az urbéri ügyek kezelője: „az alispáni bíróság“ a földet az egyháznak ítélte és a plebános kezelésébe adatta. A vármegye közgyűlése pedig kimondotta, hogy „a község úgy, mint eddig, ezután is fizesse az adót a tanítói földnek után, mert erre magát 1858-ban kötelezte.“ Az előljáróság — Uhrin József bíró vezetésével s püspökhöz is fordult, de itt is elutasításban részesültek.

Teljes erővel kirobbant az ellentét 1870-ben, az első iskolai-adó kivetése után. 1869 decemberében ugyanis az 1868: évi népiskolai törvény rendelkezése értelmében megalkult a katolikus iskolaszék és a kiadások fedezésére kivetett 5 százalékos iskolaadó kezelését — a régi hagyományos szokás alapján — a községi előljáróságnál hagyta. Az előljáróság a beszedett adót azonban nem utalta át a hilközségnek, sőt 1870 szeptember 8 án a képviselőtestülettel határozatlanlag kimondatta az iskolák községi jellegét, a tanítói földet kezelésbe vette, s a tanítókat új választásnak akarta alávetni. Vadász Manó Békés-Csongrád megyék tanfelügyelője jóváhagyván e határozatot, a községet külön iskolaszék alakítására utasította. — A gyulai megyei iskolaszék azonban feloldotta — hívek felebbezésére — a határozatot és elrendelte, hogy ezen ügyben az egész endrődi nép szavaztassék meg. A községi párt Kovács M. István vezetésével

küldöttségben fordult a Közoktatásügyi Miniszterhez és tőle a községi iskola jóváhagyását kérelmezte. A Miniszter megbizottja és a megyei iskolaszéktől alakított bizottság 1871 augusztusában megszavaztatta a lakosságot, mely 96 szavazat többséggel a katolikus iskola mellett döntött.

Ez az áldatlan küzdelem 1875 végéig tartott, amikor is újra kísérlet történi a községi ismétlő iskola létesítése és községi iskolaszék alakításával kapcsolatban, hogy az odózus 40 hold a felekezeti iskolától „elvéendő.“ Természetesen a felsőbb hatóságok nem hagyták jóvá e határozatot sem. Ha nem is sikerült az előljáróság tervé, az a sajnálatos következménye lett mégis az összeütközéseknek, hogy jövőben község nem azzal a jóindulattal és bőkezű áldozatkészséggel kezelte a hilközség ügyeit, mint másfél századon keresztül.

Az iskolák szaporítását azonban nem akadályozta meg a tusakodás. A vármegyei tanfelügyelő felhívására hamarosan szervezés alá kerül a 4., 5. és 6. tanítói állomás. Bárány W. diáner Albert Nagylaposon állit 1873-ban új iskolát, de a kocsorhegyi tanköteleseket nem engedte ide járnit. 1878-ban felépül az öregkerli (u. n. Timár-féle) iskola is. A hevenes évek elején 1130 tanköteleseből 679 látogatta rendszeren az iskolákat.

1870-ben meghalt az endrődiek öreg kántora; Balla Károly, aki 41 évig volt hűséges szolgálója a hilközségnek. Utódaul 1871-ben Ujházy Sándor egyeki kántort választotta az egyháztanács.

1873-ban június 6-tól egész szeptember 8-ig „epémirigy“ pusztított Endrődön és több mint 600 lakost ragadott el az élők sorából.

1874-ben beszüntették üzemüket a régi szárazmalmok is. „A sok gőz és szél-malmok megsemmisítették a szárazmalmokat“ írja a krónikás. — Arról, hogy az új malmok milyen felszereléssel rendelkeztek, pontos feljegyzést nem találtunk.

Az előljáróság és plebános közötti harcok úgy látszik megszűntek 1875 után, mert 1877-ben, amikor Schiefner pré-

START

KERÉKPÁROSOK

HARMING DIJAT TŰZÜNK KI
I. DÍJ 1000 PENGŐ

ORSZÁGOS EMERGÉ VERSENYE

Kezdődött 1930 március 2. Résztvehet rajta minden magyar kerékpáros

Feladat: válaszolni kell erre a kérdésre, hogy

MI AZ EMERGÉ-PNEU LEGFŐBB ELŐNYE?

30

Versenyszabályok: Nem az a fontos, hogy valaki leírja, hogy az EMERGÉ-pneu a legjobb, legtartósabb, legmegbízhatóbb, legellenállóbb, hanem röviden azt kell megírni, hogy ki hol, mikor, milyen körülmények között tapasztalta az EMERGÉ-pneu valamilyen kiválóságát. Holnaptól kezdve minden üzletben egy vásárlási igazolványt adnak minden EMERGÉ-pneu-t vásárlónak és ezt az igazolványt a pályázattal együtt be kell küldeni. — A pályázaton mindenki résztvehet, aki legalább egy garnitúra EMERGÉ-pneu-t vásárolt. A pályázat határideje 1930. június 30. E napig kell a pályaműveket beküldeni az EMERGÉ Kau-csuk Rt címére, Budapest, V., Sas-u. 23. — Az eredményt e lapban fogjuk közzéadni

DÍJ III

2. díj	500 P	16. díj	50 P
3. "	200 "	17. "	50 "
4. "	150 "	18. "	50 "
5. "	140 "	19. "	50 "
6. "	130 "	20. "	50 "
7. "	120 "	21. "	50 "
8. "	110 "	22. "	50 "
9. "	100 "	23. "	50 "
10. "	50 "	24. "	50 "
11. "	50 "	25. "	50 "
12. "	50 "	26. "	50 "
13. "	50 "	27. "	50 "
14. "	50 "	28. "	50 "
15. "	50 "	29. "	50 "
		30. "	50 "

A pályázatok elbírálására a Magyar Kerékpár Szövetség elnöksége jelöl ki pártatlan zsűrit

PUBLIKACIÓ.

Hangyában Senátor szivarka papír 10 fillérért kapható. A Senátor boríték be lesz váltva szintén a Hangyában.

Figyelem!!! Endlizést méter számra, ipari géppel. Kézimunka előrajzolást, olcsón, gyorsan és pontosan készít, Klein Sárka Gyoma Barok péknél

2 fertály keselyős tanyai föld kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet Kovács Jánosnál lehet meg tudni.

Uzlethelyiség kéziraktárral és pincével ellátva, Gyomán forgalmas helyen a Horthy Miklós uton, a Némétváros-részi Olvasókör mellett kiadó. Érdeklődők forduljanak Schuszték Sándor tanítóhoz.

Mütrágya Wagner Márton Fia-nál kapható.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

A korcsmai hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungária Nyomdában darabonként 50 fillérért kapható.

UJSÁG

szerkesztőség és kiadóhivatal

uj címe

BUDAPEST,

VI., Aradi-utca 10.

Ha

ipari, kereskedelmi, háztartási, alkalmi vagy bárminemű alkalmazottra van szüksége, írja meg pár sorban az UJSÁG KIADÓHIVATALÁNAK (VI., Aradi-utca 10).

A borítékot így kell címezni:

Az „Ujság“ Kiadóhivatalának „MUNKAALKALMAK“ Budapest, VI., Aradi-utca 10.

Az UJSÁG a beérkezett munkaalalmakat „Munkapiac“ rovatában mindennap közli. Pontos és olvasható címet kérünk. Sem szelevényt, sem bélyeget nem kell mellékelni.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

NYILT-TÉR*).

Nyilatkozat.

Alulírott ifj. K. Nagy Gábor abból az esetből kifolyólag, hogy 1930. február hó 4-én a Mirhó uton ifj. Cs. Szabó Imre urat akaratom ellenére meglöktem, tőle bocsánatot kérek, mert ötlet inzultálni szándékomban nem volt.

Fentieket alulírott ifj. Cs. Szabó Imre tudomásul veszem és hogy én ifj. K. Nagy Gábor urat ebből kifolyólag szintén megbántottam, afelett sajnálatomat fejezem ki.

Kelt: Gyoma, 1930. május 6.

Ifj. K. NAGY GÁBOR s. k.

Ifj. CS. SZABÓ IMRE s. k.

Előttünk:

Dr. Tardos Gáspár s. k.

Dr. Messinger Albert s. k.

*) E rovatban közöltekért, felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tiszórára, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITŰNŐ VIRSLIT.

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szerviroz!... Tegyen próba bevásárlást a WEIDMANN MÁRTON üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitűnő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői közül egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hímeknek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást május 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk május 18-iki számában esszük közzé. ~ Vágja ki az alábbi „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségnek beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZINHÁZ,
KAMARA SZINHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt árujegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	15:35	17:30 gy.	21:—
Gyomára érke.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:52	5:54	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre érke.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

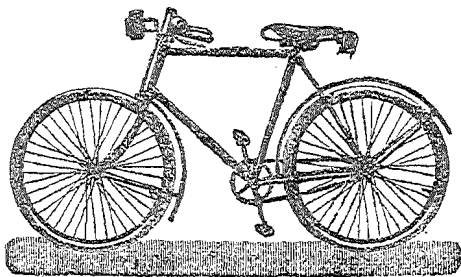
Besabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára érke.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Besabára érke.	7:54	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	3:25

A „gy“ betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

Magyar Testvérek!

Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WONDER“, „IPAG“, „ORION“ és DIAMANT“, gummikban „DUNLOP“ és „MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megállók

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid
Iványi malom

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 30 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ könyvnyomda

Gyoma, „ARVAHÁZ“

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Az államkölcson.

Wekerle pénzügyminiszter a törvényhozástól felhatalmazást kért egy ötszázmilliós államkölcson felvételére. A párisi egyezmények ratifikálása után pénzügyi önrendelkezési jogunkat tudvalóvalog visszanyerjük, ami annyit jelent, hogy most már szabadon, a jóvátételi bizottság hozzájárulása nélkül rendezhetjük be állami pénzügyeinket és vehetünk fel államkölcson, holott eddig a magyar állam összes bevétele a jóvátételi kötelezettség biztosítására zálogul le volt foglalva. Az ötszázmilliós államkölcsonra nagy szükségünk van, mert sürgős beruházási munkákat kell megindítani, amelyeket az állam rendes bevételeiből fedezni nem lehet. A pénzügyminiszter kölcsonjavaslata e beruházási munkálatok között felsorolja a nagy utépitést, az államva-

sutak hálaszthatatlan rekonstrukcióját, a hidak építését. De a nagy kölcsonból a mezőgazdaság legsürgősebb hitelszükségletét is ki fogja elégíteni a kormány, akként, hogy olcsó tőkével fogja ellátni azokat a központi hitelintézeteket, amelyeknek kötelesege lesz elviselhető hitellel táplálni a gazdailágot. A termésértékesítés megszervezése, a mezőgazdasági kivitel fejlesztése, az állattenyésztés fellendítése, új termelési ágazatok bevezetése, általában a mezőgazdaság jövedelmezőbé tétele igen nagy befektetéseket igényel és a nagy kölcson tekintélyes részét a kormány ennek a legfontosabb célnak szenteli.

A pénzügyminiszter azonban nem siettetni a nagy kölcson felvételét, mert alapos kilátás van, arra, hogy a nemzetközi kötvénypiacok megjavulásával később jóval olcsóbb feltételek mellett kapjuk meg

a kölcson. Mindazonáltal megtörtént már minden előkészület arra, hogy alkalmas időpontban az ötszázmilliós kölcson kibocsátható legyen. Minthogy azonban erre a nagy összegre nyomban és egyszerűen szükség nincsen, mert hiszen a kölcson felhasználása csak hosszabb idő folyamán történik, a pénzügyminiszter arra is kért felhatalmazást, hogy esetleg csak részletekben vegye fel a kölcsonösszeget. Ez azonban egyáltalán nem jelenti a beruházási munkák és befektetések rögtönös megindításának elhalasztását, mivel a pénzügyminiszter arról is gondoskodott, hogy a nagy kölcson felvételéig is ennek számlájára átmeneti függő kölcson álljon a kormány rendelkezésére a legsürgősebb szükséglet fedezetéül. Mihelyt a törvényhozás ratifikálta párisi egyezményeket, az angol Rotschild-bankház vezetése alatt álló

nemzetközi bankárcsoport nyomban tekintélyes előleget folyósít a kormánynak az ötszázmilliós nagy kölcsonra. Ugy hogy még május havában jelentékeny összeg áll majd az államkincstár rendelkezésére a beruházási munkálatok és közmunkák nagy mértékben való megindítása céljából.

A magyar gazdasági életbe ez a friss pénz új vérkeringést fog hozni. Megindul a munka az országban, a földmunkások, iparosok és gyári munkások újból foglalkoztatáshoz jutnak. A gazdák hozzájutnak olcsó hitelhez és abba a helyzetbe kerülnek, hogy eddigi drága kölcsöneiket sokkalta kisebb kamatozású kölcsönökké tudják átkonvertálni. A jóvátételi kérdés végleges megoldása tehát nagy fordulatot jelent mezőgazdaságunk helyzetében is. A világszerte dúló agrárkrízis súlyos hatását a külföldi hi-

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (25)

— Tudom, holnap menjek feltétlenül jelentkezni ahoz a laphoz. Ezt akarod a lelkemre kötni?

— Te meg vagy örülve, ugy csinálsz, mintha erőszakolna valámire az ember. Egyáltalán nem vagy hálás, a kis nők előtt egészen leégettél. Igazán udvariasabb lehetnél, képzeld mi lenne a világból, ha mindenki, akit valamilyen csapás ért, ugy viselkedne, mint te.

Vermes állhatatosan kísérite barátját, hiába tért az be a Váci utcáról a sötétebb mellékutca, hiába ment az új kö-

zépén, autók között. Egyszer végre zsákuccába kerültek, egy déligyümölcs nagykereskedés koszos pincebejárata és egy elhagyott, üres butorszállító kocsi rekesztette el utjokat. Vissza kellett fordulniok. Az októbertvégi este méisző hideg szele csipte Kerekes tagjait, a csontjai fáztak és a lába égelt a sok járkalástól. Azt remélte, hogy Vermes itt lakik valahol a környéken, de kiderült, hogy a Józsefvárosban lakik ő is és együtt mennek hazafelé. Ez a Vermes most határozottan a fejébe vette, hogy kitart mellette, semmin sem sértődik meg, ugy követi akár egy előkelő urai az inasa. És közben nem árul el semmit, hogy mi a szándéka. A Tabánban fell esli látogatása mojoszkált még mindig

a fejében, nem akart ma már eredeti tervével foglalkozni, ugy látszott neki is, lehetetlen-ség az egész és fantasztikus dolog egy ilyen nyomozás.

Ha beszélt volna is a szerkesztővel, akkor sem használt ill már semmit az, amit még megtudna. Igaz ugyan, hogy tudná pontosan, vajjon Margit csak sértett húsból, vagy csalódása miatt ment-e hozzá, mit változtat azonban e megtörtént dolgon az, ha megtudjuk az okát!

Az elsőlétfült vásárcsarnok háta mögött jártak, a szürke ég alatt az épület körvonalai és kötömege elhalványodott piszkos piros színben lapultak meg. Kerekes dühösen szedte lábait, egyszerre nekiszaladt a sötétben egy elárusító-bódé tetéjének, amelyről egy darab

kátránypapir mögött egy lécs lelört darabja lógott. A kiálló lécs majd kiütötte a szemét. Égő fájdalmat érzett és dühös volt. Egy lécs sem járt erre, csupa zöldegszag mindenütt, penetráns piaci szag, a rothadó levelek, nedves krumpli és a fonnadt káposzták szaga.

— Merre megyünk? — szólalt meg végre Vermes.

— Sétálok még egy kicsit, aztán hazamegyek.

— Na, nekem elég volt ebből a kószalásból, hát gondold meg öregem, meglátod egyszer még hálás leszel nekem. Most már igazán ill az ideje, hogy kezdjél valamit. Szívesen kíséritelek, ha volna nálam pénz, megadnám most mindjárt azt a kis kölcson, igaz, hogy nem sok az egész, de a te helyzeteden

tel helyes felhasználásával a kormány enyhíteni fogja és a magyar gazdára, iparosra, általában erre a megcsonkított, szenvedő országra jobb napok virradnak.

RÖVID HIREK MINDENFELŐL.

Mig Londonban a leszerelésről tárgyalnak, addig Amerikában egy újabb hatalmas csatahajót bocsátottak vízre.

Egy 225 személyes repülőgépet építenek újabb Amerikában.

Négy mázsás meteor hullott le az égboltról egy svájci községben.

Az orosz cár-pártiak mozgolódnak Amerikában.

A Balkánon újabb sorozatos bombamerényletek tartják izgalomban a politikai székhelyek lakosságát.

Romániában újabb haramiabanda garázdálkodik.

Tilos magyar könyvet árulni az erdélyi trafikokban.

A cseh kormány a felvidéki papoktól megvonta a kongruát.

Tízmillió dollár kárt okozott egy amerikai erdőtüz.

Bukarest mellett álarcos rablók kifosztották a washingtoni oláh követet és utitársait.

Borzalmas földrengés volt Indiában.

Véget ért a Ganz hajógyári sztrájk.

A múlt évben közel 10 millió pengő értékű olajmagvat exportáltunk.

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium Export Intézetének felügyelője Gyulán.

Mayer János földmivelésügyi miniszter hathatós akciója a gazdák érdekében.

Báró Feilitzsch Berthold főispán tárgyalása Endre Lajos export felügyelővel.

Nagyjövőji akció a gazdák és kereskedők érdekében. Endre Lajos előadása Gyulán.

Köztudomásu, hogy báró Feilitzsch Berthold főispán nem egyszer bebizonyította, hogy a szíven fekszik mindegyik társadalmi osztály, így a gazdák és kereskedők sorsa is. Ez a szeretetteljes érdeklődés különösen a napokban nyert kifejezést, amikor a m. kir. földmivelésügyi miniszterium Export Intézetének egyik felügyelője: Endre Lajos lett hivatalos látogatást főispánunknál s egyúttal kifejtette terveit a megyénkben előállott feleslegeknek, illetve exportra alkalmas termények és termékek kivitele kérdésében.

Az Állami Export Intézet hivatala nemcsak abban nyilvánul meg, hogy külföldi piacokat kutasson és összeköttetéseket létesítsen, hanem a Mezőgazdasági Kamarákkal karöltve már itt bent az országban a termelőket és kereskedőket oly módon irányítsa, hogy a termény vagy termék — legyen az sertés, baromfi, lojás, főzelékféle és gyümölcs olyan minőségben és kivitelben kerüljön a nagyon is értékes igényes külföldi fogyasztó elé, hogy a világversenyben helyét megállja.

A hussertés tenyésztését éppen azoknál a gazdaosztályoknál, lörpebirtokosoknál, kisgazdáknál fogja az az export szaporítani, melyek ma igen nehéz viszonyok közt tengődnek és ezáltal rövid idő alatt aránylag nagyobb összeghez juthatnak.

Dacára az olcsó tejáraknak, a tejtermelés emelkedni fog, mert a gazdák rájönnek arra, hogy a lefölözött tejnek értékesítése a hussertésnél milyen eredményre vezet. A lefölözött tej, részben tejszín, részben vaj alakjában kerül ki külföldre, amely dacára az alacsony világgpiaci áraknak, — még mindig rentábilis üzletág. Mint érdekességet állítjuk, hogy a magyar tejszínhabot condensált állapotban Afrikában is ismert csemegeszámba veszik.

A termelést máról-holnapra a külföldi piacok igényei szerint átalakítani nem lehet. De Mayer János földmivelésügyi miniszter urnak éppen az az intenciója, hogy az Állami Export Intézet kiküldöttjei útján ezt a nehéz feladatot, illetve folyamatot megindítsa.

Staub Elemér államtitkár, az Intézet elnöke mindent elkövet, hogy a mai nehéz helyzetben az ország termés feleslegét a legjobb külföldi piacon legjobb áron értékesítse.

A miniszterium exportfelügyelői gyakorlati és okleveles gazdák. Különbféle kurzusokat végeznek úgy a gödöllői m. kir. baromfi szakiskolában, Budapesten a sertésközvágóhídon, a bacon feldolgozó telepeken, valamint a hűtőházak tanulmányozása után különböző mintafarmokon és exportőrök telepén végeztek tanulmányokat.

Endre Lajos exportfelügyelő mind ezeken kívül Londonban folytatott előtanulmányokat az exportról. A múlt évben az ország több részében olyan nagyjelentőségű tevékenységet fejtett ki speciális szervező képességével, hogy tudomásunk szerint Szegeden és Gyöngyösön, valamint az ország több városában az exportot az eddigiekhez képest tekintélyes mértékben emelte. Gyakorlottságával gyorsan megállapította azokat a hiányokat, melyek az exportra hátrányos befolyással vannak s így megértő támadója úgy a gaz-

dának, mint a kereskedelemnek.

Mint értesülünk a vármegyénk főispánja Endre Lajos felügyelő jelentését, terveit örömmel hallgatta. Hogy az Export Intézet működését főispánunk a gazdaságszervezés és a kereskedelem szempontjából fontosnak és üdvösnek ítéli meg, kitűnik ez abból is, hogy az export felügyelővel folytatott megbeszélések során felkérte Endre felügyelőt egy előadásnak Gyulán leendő megtartására.

Ez az előadás — hallomásunk szerint — május hó 25-én lesz.

Ezen az előadáson ismerteti majd Endre Lajos export felügyelő az Állami Export Intézet célját és feladat körét.

Mi a magunk részéről a legnagyobb örömmel adunk nyilvánosságot ennek a nagy jelentőségű akciónak, mely — véleményünk szerint — új és friss vérkeringést visz a közgazdasági életbe és hivatott arra, hogy nagymértékben hozzájáruljon a gazdaságszervezés és a kereskedelem súlyos helyzetének megjavításához.

A május hó 25-én tartandó gyűlésen az export felügyelő minden ez ügyre vonatkozó kérdést megvilágít s bárkinek, ki az ügyben hozzáfordul, készséggel ad felvilágosítást.

A vármegye egyéb helyein is meg lesznek tartva ezek az előadások. Azoknak időpontját Endre Lajos a főszozabirakkal folytatandó tanácskozása folyamán fogják megállapítani.

Endrőd ünnepe.

A község 200 esztendősi alapítását jubilálják.

A Hármas-Körözs melléki nagy faluban nagy ünnepség készül. Május 29-én, áldozócsütörtökön ünnepli a község 200 esztendősi fennállását.

A Zsigmond király korában már jelentékeny község a török időkben elpusztult. Lakosainak egy része visszajert ugyan az ősi romokhoz, de előbb 1685-ben a Gyuláért vívott harcokban a felvonuló csapatok, Rákóczi szabadságharca idején pedig az osztrákok támogatására siető rácok dúlták fel.

Csak 1730 tavaszán, a berenyi határhoz tartozó „Nemes-Kereki”-ből elindult rajnak sikerült véglegesen megletelepednie Endrőd régi helyén, a Hármas-Körözs partján.

Haruckern János György adott engedélyt a visszatelepedésre, mely az egykoru fej-

az is számít.

Kerekes nevetett. Hát ezt kerülgette ez az ember. Kölcsön? Ó már arról régen lemondott. Vermes elszellett a nevetésre.

— Nagyon jól megy neked, hogy ilyen derűs hangulatban vagy!

Kerekes még, mikor hosszú séta után elérkezett a piszkos körüli házhoz és szó nélkül odanyomta a házmester kezébe a kikészített kapupénzt, akkor is mosolygott magában, milyen mulatságosak az emberek.

Komlósné még fönt volt, a konyhában égett a villany, a szobaasszony valami edényfélét kapart a vízvezetéknel, néha-néha megállt és a villany-nál megvizsgálta az edény fenekét, úgy látszik otthon vascsorázott és most mosogatott.

— Még mindig nem talált állást, Kerekes ur?

Ráhagyta, hogy nem és benyitott a szobájába. A háziasszony utána ment, odaállt a küszöbre a féllg nyitott ajtó közébe és tovább vakargatta mázos edényt.

— Azt gondoltam, hogy mivel ugyis hónap vége van, Kerekes ur jól tenné, ha biztosítaná magát a jövő hónapra. Az urak nagyon könnyelműek, tudom én, nem szándékosan, de az alkalom hozza magával. Összekerülnek egy jó társasággal, aztán egy kis vacsora, zene, egy pár liter bor, nők is mindig akadnak, no meg pár ember, aki szeret ingyen mulatni...

— Nem értem, — szölt Kerekes, az ásitást elnyomva.

(Folyt. köv.)

jegyzések szerint 1750. Iavaszan történt. A magyar és tót aju telepeseket lelkipásztoruk: Pocsuk Imre és tanítójuk: Zámbo István vezették. Utóbbi egyúttal az új falu jegyzője is volt.

Száz év kellett hozzá, míg a tót aju lakosság teljesen elmagyarosodott. A falu vezetőinek óriási érdeme volt ez, mert a szomszéd Szarvas még mai napság is többségében tót nemzetiségű.

A politikai község díszgyűlés keretében ünnepli a 200 éves jubileumot. A vezetőség rajta volt, hogy a község határát átszelő Endrőd-Kondoros összekötő új köves úttal monumentális emléket létesítsen a harmadik évszázad kezdetén. Sajnos, az állami hozzájárulás hiánya miatt kitolódott a terv megvalósítása.

Az egyházközség 4 új tantermet szentel fel e napon, s ugyanekkor avatja fel az új „Katholikus Népházat“ Endrőd község első emeletes palotáját.

A 15.600 lakosú község egész népe készül a nagyszabású ünnepélyre, melyre a magyar közélet kiválóságai, a vármegye főispánja és alispánja is megígérték megjelenésüket.

Az építkezések a vezetők szociális érzékét dicsérik, amelyre igen nagy szükség van a több mint 1.200 munkáscsaládot magába záró községben.

Adjátsten, hogy az új század boldog felvirágzást jelentsen a munkás, szorgalmas és szívében erősen hazafias és vallásos endrődi magyarokra!

Felvétel

a szarvasi m. kir. Tessedik Sámuel középfolu gazdasági tanintézetbe.

A szarvasi középfolu gazdasági tanintézet igazgatósága az 1930—31. tanév első évfolyamára pályázatot hirdet.

Az intézet célja a tanulókat saját gazdaságuk okszerű, önálló kezelésére képesíteni, emellett számukra a szükséges általános műveltséget megadni. A gyakorlati kiképzést az iskola 465 kat. holdas mintagazdasága szolgálja.

A tanintézet négy éves évfolyamát végzett tanulók, mint képesített gazdák, önkéntességi joggal bir-

nak. Az intézet specialis szakképzettséget nyújt s így főiskolai tanulmányok folytatására nem jogosít. Jeles képesítés esetén a végzett tanuló a gazdasági akadémiákra rendes hallgatónak felvehető.

Beiratás szeptember 1—5-ig személyes jelentkezéssel történik.

Szükséges okmányok: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Iskolai bizonyítvány a középiskola IV. osztályának elvégzéséről. 3. Hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy a jelentkező ép és egészséges testalkatu. 4. Helyhatósági igazolása annak, hogy a

jelentkező földbirtokkal vagy bérlettel rendelkezik, illetve ilyennek várományosa.

Fizetendő díjak: tandíj egész évre 60 P. Beiratáskor fizetendő 35 P beiratási és egyéb díjak címén.

Az intézet konviktusában a teljes ellátás díja havi 80 pengő. Az internátusba való felvételt — tekintve a férőhelyek korlátolt számát, — már június hó folyamán kell kérni.

Kivánságra a részletes tájékoztatót, Konviktusi Szabályzatot megküldi az IGAZGATÓSÁG.

Alispáni jelentés a vármegye áprilisi közállapotairól.

Dr. Daimel Sándor alispán a vármegye áprilisi havi közállapotairól szóló jelentését tegnap terjesztette a közigazgatási bizottság elé. A jelentés főbb részei a következők:

A közbiztonsági viszonyok terén a helyzet változatlan. Az öngyilkosságok száma a múlt hóban 15 volt, baleset pedig 30 esetben fordult elő.

Államellenes jelenségekről a főszolgabíróktól jelentés nem érkezett.

A vármegye területén áprilisi hónapban 9 esetben fordult elő tűz, amely épületekben 2200 pengő, ingóságokban 880 pengő kárt okozott. Az összes tűzkár 3080 pengő, mely-

ből biztosítás révén 2440 pengő érték térül meg.

A munkások közül a gazdasági munkálatoknál már sokan keresetbe jutottak, azonban még mindig nagyon sok munkás van kenyér nélkül.

A gazdák helyzete a termények árának rendkívül alacsony volta miatt változatlanul súlyos, annál inkább, mert az elsőrendű gazdasági cikkek árában semmiféle csökkenés nem mutatkozik. A kisiparosok helyzetében javulás nem észlelhető. A kiskereskedelem üzletmenete pang.

Építkezés nincs kilátásban, ezért az építőiparosok helyzeteszintén reménytelen.

Meghívó. A Gyomai Levente Egyesület által 1930. év május hó 25-én d. e. 9 órakor a község háza udvarán megtartandó közgyűlésre. Tárgysorozat: 1. Választmány évi jelentése. 2. Az elnökség, a tiszti kar és a választmány részére a felmentvény megadása. 3. Az évi költségvetés megállapítása. 4. Elnök, alelnök és a tiszti kar valamint 12 tagú választmány és a három tagból álló számvizsgáló bizottsági tag megválasztása. 5. Elnök meghívása a közgyűlésre ad hoc kijelölt bizottság által. 6. Elnök beszéde. 7. Indítványok.

5 világrész visszhangzik a dicsérettől, mellyel az Aspirin-tablettáknak adóznak. A 35 év óta mindig ismétlődő eredmények igazolják, hogy az Aspirin-tabletták a leghatásosabb szer mindennemű hűlés, járvány, reuma, csusz, zsába, azonkívül fej- és fogfájások ellen, anélkül, hogy a szívre káros hatással volnának. Könnyen elképzelhető, hogy ilyen külön szer állandó utánzásnak van kitéve. Ügyeljen azért az eredeti csomagolásra a „Bayerkeresztrel“, mert a hamisítványok gyakran hatástalanok, sők sokszor károsak.

Az amerikai magyar oceánrepülés világszenzációja.

Már világszenzációvá terebélyesedett az a terv, amelyet az amerikai magyarok akarnak végrehajtani Magyar hazájuk érdekében.

Magyar pilóta, magyar repülőgéppel, magyar utasokkal, egy Magyar Sándor nevű Amerikába szakadt magyar pilóta vezetésével repülnek át az Atlanti Óceánt 1930-ban a Szent Imre herceg jubileuma alkalmával rendezett ünnepségeken.

Már megalakult az „Amerikai Magyar Oceánrepülési előkészítő Bizottság“ s már megállapították azt is, hogy Lindberg ezredes gépe, a magyar békegalamb „Igazságot Magyarországnak“ névre keresztelve indul el Amerikából és járja végig egész Magyarországot. A Detroit Aircraft Corporation megengedi a magyar pilótának, hogy amíg a repülőgép elkészül, addig a vállalat hatalmas telepén gyakorolhasson.

Mielőtt a repülőgép Magyarországra indulna, végig repül egész Magyar Amerika fölött. Az Amerikai Magyar Oceánrepülés Végrehajtó Bizottsága 30 ezer képes lapot bocsájt ki Amerikában, amelyet majd a gép fog áthozni Európába s az emlékeztető lapokat Budapestre küldik majd szét az egész világba.

Az oceánrepülésre már is felfigyel egész Amerika s az amerikai lapok hasábjait közölnék a magyar vállalkozásról s a repülőgép nevével, amely megismerteti mindenki-vel, hogy valóban igazságtalanság történt Magyarországgal, éppen azért jogosult az „Igazságot Magyarországnak“, vagy amint angolul nevezik a gépet „Justice for Hungary“.

A m. kir. posta folyó évi május hó 15-től egy évi időtartamra, „Szent Imre“ emlékbélyegeket hozott forgalomba, még pedig 8, 16, 20, 32 filléres értékekben. Ezen kibocsátott bélyegek a 8 filléres 10 fillérért, a 16 filléres 20 fillérért, a 20 filléres 24 fillérért, a 32 filléres pedig 40 fillérért árusítainak.

H I R E K

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtt fél 9 órakor Istentiszteletet tart Harsányi Pál ref. esperes.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor Szent Imre jubileumi mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. Az alkalmi énekszámokat a gyomai dalárda adja elő. D. u. 5 órakor litánia.

Az endrődi róm. kath. egyházközség f. évi május hó 29-én tartja alapításának 200 éves jubileumát. Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó ur öméltsága ez alkalommal szenteli fel a három ujonan épült iskolát és az alapító-ösök emlékének emelt új Katholikus Népházat. Az ünnepély programja: délelőtt 9 órakor képviselőtestületi diszközgyűlés, 10 órakor hálaadó szentmise, fél 12 órakor „Katholikus Népház“-szentelés, délután fél 1 órakor közebed, 8 órakor iskolák szenelése, 6 órakor „Szent Imre emlékünnepele“, este fél 8 órakor befejező „eucharisztikus körmenet“. Csernus Mihály apátplebános.

Leventék-majálisa! Gyomai Levente Egyesület f. év május hó 29-én áldozócsütörtökön d. u. 2 órai kezdettel a ligeti pavilonban az újjá alakított levente fuvózenekar közreműködésével majális rendez. A majális csak kedvező idő esetén lesz megtartva. A részletes műsort a jövő heti számunkban fogjuk közölni.

Az ősszel bocsjátják ki Magyarország 20 millió fontos kölcsönét. A Magyarország által felveendő 20 millió angol fontos kölcsönből 12 millió fontos Angliában bocsjátanak ki. A hátralevő rész nagyobbik felét Amerikában, kisebbik felét pedig Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában, Olaszországban bocsjátják aláírásra. Az már bizonyos, hogy sem a német jóvátételi kölcsön, sem egyéb európai állami kölcsön nem fogja kifolni a magyar állami kölcsön kibocsátását, amely legkésőbb az ősz elején megtörténik. Amint a párisi egyezmény ratifikálása megtörtént, Magyarország azonnal 4 millió font előleget kap. Mivel a ratifikáció a hónap közepéig meg lesz, az előleget még ebben a hónapban megkaphatja a kormány. Ebből az előlegből jelentékeny összeget bocsját a kormány a mezőgazdaság rendelkezésére.

Emésztési gyengeség, verszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrküüetések, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes **Ferenc József** keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi **Ferenc József** viz hatása mindig különösen bevállik. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerlárokban, dogériákban és fűszerüzletekben.

A Szent Imre ünnepegek alkalmából 1930 május 25-től augusztus 31-ig Budapestre és vissza állandóan féláru vasúti jeggyel lehet utazni. Féláru vasúti jegy váltására jogosító igazolványok a Bácsy és Társai Bankházánál Gyomán kaphatók.

Békésen 9000 hold termést pusztított el a jégeső. Miel értesülünk, Jánossi Gyula békéscsabai polgármester vezetésével tegnap bizottság szállott ki Békéscsaba környékére, hogy megvizsgálja a péntek esti jégverés okozta károkat. A bizottság megállapítása szerint a fürjesi határban mintegy 9000 hd termést pusztított el a jégverés úgy, hogy a buza kivételével minden gabonát ki kell szántani.

Bűnös-e az asszony?.. Ezzel a kérdéssel fordul egy kétségbeesett férj Farkas Imréhez, a lelki klinika kiváló tanárához. Az izgató érdekességű kérdés egy japán műselyemruhán fordul meg s a mester ezúttal nem tudott a hozzáforduló férjnek kielégítő választ adni arra nézve, a felesége megcsalta-e vagy sem. Ezért megírta az egész esetet „A selyemruha“ címmel és a „Magyar Magazin“ hasábjain hívja föl a nagyközönséget arra, hogy fejtse meg a selyemruha rejtélyét és adjon választ a kétségbeesett férjnek. A legjobb választ a „Magyar Magazin“ szerkesztőbizottsága díjazni fogja és lekölzi a lapban. A „Magyar Magazin“ új száma most is tele van szenzációs cikkekkal, novellákkal, riportokkal, remek rajzokkal és fotókkal s 1 pengőért minden újságpavilonban és pályaudvaron kapható.

Mekkora nagyságu a Balaton? A Balatoni Halászati Társulat, amely negyven év óta bérli kizárólagos joggal a „magyar tengert“, legutóbb felmértette és a mérések alapján pontosan megállapították, hogy a Balaton ezidőszertint 106.549 kat. hold és 1084. négyyszögöl. A múlt, 1929-ik esztendőben 9686 métermázsa halat fogtak ki belőle.

Ausztria elsősorban Magyarországon fogja fedezni gabona, liszt, vágómarha és sertés szükségletét. Az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés tárgyalása során egy nagyfontosságú megoldási tervet kerül megvitatás alá. Ugyanis e tervet szerinti Ausztria gabona, liszt, vágómarha és sertés, nemkülönbön borszükségletét elsősorban Magyarországtól fedezné egy később megállapítandó kules szerint. Ezzel szemben Magyarország Auszriától fát, tenyészállatot és esetleg papírt venne át. A magyar forgalom lebonyolítása céljából országos szervez alkotnának, amely a lebonyolítást irányítaná. Ez vásárolná össze a szükséges gabonát, lisztet, vágómarhát, sertést és bort és szállítaná ki Ausztriába. Ausztriában ugyancsak megfelelő szervez létesülne, amelynek körvonalai már ki is alakultak, amely átvinné és szétosztaná a szállítmányokat, továbbá gondoskodnék a Magyarország felé irányuló fa, tenyészállat és papirexportjáról.

Kétnapos lakodalom egy bácsmegeyi községben. Nagyszabású bác-kaj lakodalom volt az elmúlt napokban, a bácsmegeyi Katymáron. Weber Pál katymári módos gazda leányát vezette oltár elé Refl János katymári legény. A lakodalom két napon és két éjjelen áll tartott és arra a község apraja, nagya hivatalos volt. Több mint 500 vendég vett részt a lakzin, amelyen elfogyott egy ökör, 5 borju, 5 hizott sertés, rengeteg baromfi, hihetetlen mennyiségű sülemény és 10 hektoliter bor.

A cseheknek nem tetszik a tótok-magyar barátsága. A Slovenska Politika arról panaszkodik, hogy a tót nemzetnél mindinkább tapasztalható a magyar barát elemek terjeszkedése. Ezeket az elemeket csaknem minden állami és községi hivatalban meg lehet találni a Felvidéken és nyíltan büszkélkednek magyar barátságukkal. Magyar könyveket olvasnak, magyar folyóiratokat jártnak. A lap inti az önfutatos tótokat, hogy ezekkel a magyarbarát tótokkal szakítsanak és felszólítja a hatóságokat, hogy ha lehet szépszerével, ha pedig ez nem sikerül, erőszakkal is távolítsa el őket a közhivatalokból.

Borzalmas erővel folyik a kínai polgárháboru. Pekingi jelentések szerint most folyik a kínai polgárháboru legnagyobb esatája a Feng tábornok vezérlete alatt álló 700 ezer felkelő északkínai és a

Csang Kai Sek vezelése alatt álló 500 ezer főnyi nankingi kormánycsapatok között. Hir szerint a nankingi hadsereg eddigi vesztesége 10 ezer halott és 15 ezer sebesült.

Félmilliónál több látogatója volt a budapesti vásárnak. A budapesti Nemzetközi Vásárt 530 ezer látogató kereste fel, akik közül 40.000 volt a magyar vidékiek és 20 ezer a külföldiek száma. A külföldi látogatók mind az öt világ-részt képviselték, de természetesen legtöbb volt közülök az elszakított területekről érkezett idegenek száma. Nemcsak az érdeklődők nagyságát, hanem a megköltött üzleteket tekintve is ők vezettek. A vásár az idén páratlanul nagy tömegeket mozgatott meg és a vásárlásoknak a méretei is igen nagyok voltak. Nagy érdeklődés fordult az idén a gépek, termelési eszközök és nyersanyagok felé. Jó forgalmat csinált a vas- és gépípar, a rádió, textil-, élelmiszer- és butorszakma.

Filmszínház

**Május 18-án, vasárnap:
Gróf Monte Christó
II.-ik rész:
Az élő bosszu.**

A múlt vasárnapi nagyszerű film befejező része a **Gróf Monte Christó** II.-ik rész: **Az élő bosszu**

kerül színre május hó 18 án, vasárnap az Apolló filmszínházban. Dumas Sándor példátlanul értékes regényének most színre kerülő része tartalmazza a történet kifejlődését és befejezését. A szeniális rendezőnek bőséges alkalom kínálkozott a filmtechnika minden lehetőségének kihasználására és ezt az alkalmat ki is aknáztta lépten-nyomon, mert **a kiállítás pazarsága mellett az egymásra torló szenzációs jelenetek végtelen sora nem enged pihenést a nézőnek.** Ritkán akad alkalom ilyen nagyszabású film megteremtésére, de Alexander Dumas Gróf Monte Christója megérdemelte, hogy megfilmesítésére olyan példátlan összegeket áldozzanak, amennyibe ez a filmremek került. A műsort **burleszk és filmhíradó** egészíti ki. Előadások 4, 6 és 8 órakor.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátoknak, ösmérsőköknek és rokonoknak, kik szerencsétlen sorsu Etus-leányunk elvesztésén fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezuton mond köszönetet

Vincze József, neje és kis unokája.

Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájjiz, homlokfájás, láz, szék-szorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Perenc József” keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat.

Kétféjű malac. Bazsik Károly orosházi üveges gazdagságában az egyik koca csodamalacnak adott életet. A csodamalac törzséből két egyforma nagyságú, rendesen kifejtett fejű nőt ki két szájjal, négy szemmel és négy füllel. A kétféjű malac elevenen született és csak egy napig élt.

Meghalt a világ legkövérebb nője. Olaszországban most halt meg Ossióra Janka a világ legkövérebb nője. 169 cm magas tehát közepes termelű volt, azonban 220 kilót nyomott, mellbőssége több volt, mint magassága, csaknem két méter átmérőjű volt.

Dolly Jancsi titkárjának a naplója. A Színházi Élet legújabb számában közli Dolly Jancsi magyar titkárjának naplóját, amely a leghűségesebben számol be a világhírű Jánoscsinó Pesten föltöltött minden napjának a történetéről. Felsorolja ez a napló, mit vásárolt, mit fizetett ki, kinek mennyit adott, milyen leveleket kapott Dolly Jancsi. A legérdekesebb ez a napló, szinte karképe a mai Budapestnek. A Miss Magyarország pótválasztás jelöltjeinek fényképét hozza Incze Sándor népszerű hetilapjának új száma, amely részletesen számol be rengeteg képpel és érdekes cikkekkal a magyar-olasz focimérkőzésről, hozza a Királydíj legszebb ruháit. Rengeteg kép, cikk, érdekes rovatok, novellák, Kálmán Jenő hadifogoly regényének az „Omszki randevu”-nak új érdekes folytatása van még a Színházi Élet új számában, amely háromfelvonásos és egyfelvonásos darabmellékleten kívül, nagyszerű koftát, képes levelezőlapot és harminckétoldalas Gyermekejság-mellékletet ad.

Hirdetmény.

A gyomai Ipartestület vezetősége italmérésének vezetésére üzletvezetői állásra pályázatot hirdet.

Feltételek a testület gondnokánál megtudhatók.

Zárt ajánlatok folyó év június 1-ig, a gondnokhoz beadhatók.

ELNÖKSÉG.

PUBLIKÁCIÓ.

Mütrágya Wagner Márton Fiajánál kapható.

Kató Lajos jegyzőnek Révnaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Két egy szobás szerény lakás kiadó. Bővebbet Kovács Jánosnál 400 házszám alatt.

Akinek arankás a heréje, kevés permetezéssel kilehet irtani, a permetező anyag a Hangyában kapható. Ugyanott a jó bor a pünkösdi ünnepekre való tekintettel 70 fillér. A gyufából minden tag az ünnep hetében kedvezményes áron kap. A manilla zsineret kedvezményes ár mellett már most elő lehet jegyezni a Hangyában.

Hangyában Senátor szivarka papír 10 fillérért kapható. A Senátor boríték be lesz váltva szintén a Hangyában.

Figyelem!!! Endlizést méter számra, ipari géppel. Kézimunka előrajzolást, olcsón, gyorsan és pontosan készít, Klein Sárika Gyoma Barok péknél

2 fertály keselyős tanyai föld kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet Kovács Jánosnál lehet megtudni.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tiszóráira, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITÜNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szerviroz!... Tegyen próba-bevásárlást a WEIDMANN MÁRTON üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitünő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Kérje az

„Atlasz Iroda”

(Agence Internationale de Tourisme) Budapest, VIII. József-körút 46. II. 7.

Telefonsz.: 335-64.

prospektusát Európa világhírű nyaralóhelyeiről.

Pensiodijak: napi 5-6 pengő. Zell am See, Semmering, Kitzbühel, Wörthi-, Ossiachi-, Traum-, Attersee-tavak fürdőhelyein, Abbazia, Velence-Lido, Rimini, olasz és francia Riviéra, Páris, Biarritz, Deauville, Trouville, Grenoble, London, Schweizban napi 6-8 P stb., Budapesten napi 4 P (havi 85-90 P egész évben). Tanulóknak 15-20 százalék kedvezmény. Utazásoknál (egyeseknél is) 33-50 százalék kedvezmény. Válaszbélyeg.

UJSÁG

szerkesztőség és kiadóhivatal

új címe

BUDAPEST,

VI., Aradi-utca 10.

GYOMAI és ENDRÓDI ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

Tetőszék és cserép 2 évi hitelre!

A közismert békéscsabai BOHN cserép, a legolcsóbb árban két évi hitelre kapható, ugyszintén a tetőszékhez szükséges faanyagokra is két évi hitelt kieszközlünk.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

1. Benedek Jenő a Klein féle Vasuti Szálloda, Gyoma.
2. Békésmegyei Általános Takarékpénztár Rt. fiókja, Gyoma.
3. Békésmegyei Általános Takarékpénztár Rt. fiókja, Endrőd.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi tütés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői közül egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást május 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk május 18-iki számában esszük közzé. ~ Vágja ki az alatti „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a
GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Hirdessen lapunkban.

Vasuti menetrend

1929 október hó 6-tól.

BUDAPEST - GYOMA

Bpestről indul	6:25	9:45 gy.	13:55	17:30 gy.	21:—
Gyomára ér.	11:06	12:42 gy.	18:19	20:29 gy.	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52 gy.	14:28	16:52 gy.
Bpestre ér.	5:—	10:40	11:45 gy.	19:10	19:45 gy.

GYOMA - BÉKÉSCSABA

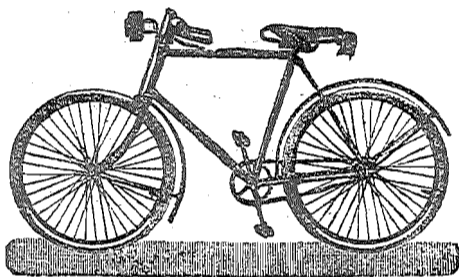
Besabáról indul	25:15	4:34	8:14 gy.	13:26	16:14 gy.	18:26
Gyomára ér.	0:17	5:26	8:51 gy.	14:20	16:51 gy.	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47 gy.	18:29	20:34 gy.	2:20
Besabára ér.	7:34	12:08	13:25 gy.	19:27	21:11 gy.	5:25

A „gy“ betűvel jelzett gyors-, a többi pedig személyvonat.

Magyar Testvérek!

Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Kézpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WONDER“, „IPAG“, „ORION“ és DIAMANT“, gummikban „DUNLOP“ és „MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:
Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszertár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 30 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” könyvnyomda
G y o m a, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A református zsinat határozataiból.

Mi a presbiter feladata?

A református zsinat, mely folyó évi ülészakát most fejezte be, az egyháznak nemcsak anyagi ügyeivel foglalkozott, hanem a belső, lelki életre nézve is fontos újításokat hozott. Egyházi választásoknál szavazati jogot adott a nőknek, de ugyanakkor kimondta azt, hogy hitetlen, egyházával nemörődő, vagy kifogásolható erkölcsi életű ember választójoghoz nem juthat.

Kiss Ferenc dr. egyetemi tanár kérésére kimondta, hogy tanítói munkával egybe nem kötött kántori állásra vak orgonistát is lehet alkalmazni, amint azt már a római katolikus egyház is megtette. Ezután nagy helyeslés köz-

ben kimondta hogy az olyan presbiter ellen, aki az Istentiszteletekről állandóan elmarad, az Urvacso-rától vonakodik, a lelki-gondozási, vagy belmisz-sziói munka teljesítését igazolatlanul megtagadja, vagy házassága megkötésénél a református egyház rová-sára jár el, ellene fegyelmi eljárást kell indítani. Ugyán-csak elfogadta a zsinat a korteskedés kizárásáról szóló törvényszakaszt is. Eszerint „ha az egyházköz-ségi választásoknál valamely jelölt megválasztása érdekében az egyházi tiszt-ség méltóságával össze nem férő módon korteske-dik, a választást érvényte-lennek kell nyilvánítani.” A presbiterium feladatai kö-

zött még kimondta azt is, hogy a presbiterium feladata arra vigyázni hogy a harangozást, különösen a temetéseknél, tulságba ne vigyék.

A református egyház, amely évszázadokon keresztül élet-halálharcot folytatott a vallásszabadságért, az evangélium alapján álló keresztyén gondolatokért, a hamisíthatatlan demokráci-áért, úgy látszik, hogy hű maradt a tradícióhoz és fokozatosan visszatér a régi, jól bevált hagyományokhoz.

Nagyon fontos és lényeg-be vágó határozatai között a zsinatnak komoly figyelmet érdemel az, hogy a hitetlen és kifogásolható erkölcsi életű embereket kizárja a választói jogból, mely határozatával visszatér az egyházi fenyíték útjára. Legfontosabbnak azonban a presbiterekre vonatkozó határozata mondható, akik ellen fegyelmit indít, ha a lelkigondozási, vagy a belmiszsiói munka teljesítését igazolatlanul megtagadják.

Valláserkölcsei szempont-ból nézve a dolgot, igazat kell adnunk, illetve helye-selni kell a zsinat határo-zatát. A vallásnak sokkal nagyobb és magasztosabb rendeltetése van annál, semhogy az életténykedése külső formalitásokban és az anyagi ügyek intézésé-ben merüljön ki. Minden vallást a lelki élet szükség-leteinek a vágya és annak a vágnak a kielégítésére való törekvés teremtet meg. Minden népnek van hite és vallása, mert minden embernek van lelke. A lé-leknek pedig sokkal neme-sebb és magasztosabb tö-rekvései vannak, mint ame-lyeket a világ anyagiassá-ga kielégíthetne. A vallás feladata ezeket a lelki igé-nyeket kielégíteni, a ref. egyházaknál pedig a pres-biterium — öregekből álló előjárók tanácsa — hiva-tása az, hogy a hívek lel-ki életét az evangélium szellemében gondozza. A zsinat ezzel a határozatá-val oda a karja terelni az egyházat, ahova hivatása rendelte: Krisztus tanaihoz.

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (26)

— Ugy gondolom, hogy Kerekes urnak most a készből kell élni, a készpénz pedig gyorsan gurul. Én tudom, mikor a férjem kivette a végki-elégülését, ő szegény a Ganzgyárban volt, tetszik tudni, talán már mondtam is. Bizony, ha nem vigyáztam volna, az a pár millió gyorsan elment volna. Akkor még milliókba számítottunk. Az volt a szerencsém, hogy vettünk egy taxibérletet. Ugy társultunk be, az ipart a sógorom adta, aki szerelő. Na, azóta is abból élék. A beosztás a fontos min-

denben. Hova jutottam volna mosi? Ő meghalt, neki már nincs gondja, De nekem?

— Hát... — Kerekes tovább ásilott. Mit akar ez a nő? Mi köze ő neki a taxibérlethez, koronához, iparengedélyhez, egyáltalán az egész megboldogult Komlóshoz?

— Kerekes ur szolid ember. Már régen volt ilyen szolid lakóm. A parkettáncost nem szerettem. Aki kegyed előtt itt lakott, tulságosan léha volt. Pedig szépen keresett. Szerződése volt neki. A Vörös Macska barban. És volt egy idősebb hölgy is, aki pártfogolta. És még se volt soha annyi pénze, hogy a lakbért egyszerre kitudta volna fizetni, nem úgy mint kegyed. Az utolsó hónapban egyáltalán nem is fizetett.

— Nagysád vár valakit ma este talán? — Kockáztatta meg Kerekes a kérdést és bizonytalanul indult az ajtó felé, hogy becsukja, de mivel a háziasszony semmi szándékot sem mutatott a hallgatásra, ügyellenül megállt az ajtó előtt, hátával a nagy toalettkörnek támaszkodott, amely poros márványlapjával terpeszkedett az ajtó mellett.

— Én? Nem, én csak Kerekes urat vártam, olyan kellemes kegyeddel eldiskurálni, látszik, hogy finom ember. Érdekes, én mindig azt hittem, hogy kegyed nőilen ember, de most látom, hogy jegygyűrűje van. És a felesége most otthon van?

— Igen!

— Én nem tudnék belenyugodni abba, hogy a férjem

távollegyen a háztól és egy más városba költözzön. Szegény férjem egyszer csak egy hétre ment el Kalocsára, a harmadik napon utána utaztam, mert nagyon könnyelmű volt, éppen ilyen hüvös idő volt akkor és ő nem vitt magával sosem felöltőt.

Komlósné beszédes kedvét nem zavarta az, hogy Kerekes nem reagált semmire, erre fogta magát, otthagya a megtámasztott látkrót, leült az asztal mellé, álmosan és lomhán levetette a kabátját, majd mikor Komlósné a kalocsai vonal átszállási forgalmáról érkezett, reménytelen gesztussal ült az ágyra, a cipőjét is lehuzta. Komlósné úgy tett, mintha összetévesztené őt szegény boldogult férjével.

— Iszik egy csésze teát ve-

Hogyan ünnepel az endrődi magyarság?

Nemrégiben megemlékeztünk arról, hogy Endrőd község és egyházközség alapításának kétszázas évfordulója alkalmával nagy ünnepséggel hódol az alapító ősök emlékének.

Tudósítónk által illetékes helyeken érdeklődtünk az iránt, hogy milyen keretek között rendezik meg az impozánsnak ígérkező szép ünnepélyt. A község anyagi helyzetére tekintettel csendben ünnepel. Az egyházközség tagjai az ősök nagyhirű, vallásosságához méltóan — a Tiszántul egyik legszebb kulturházát létesítették a három új iskolán kívül, de a Szent Imre-herceg pátrónussága alá helyezett templomukat és gyönyörű ajándékokkal gazdagítják.

A mintegy 100 tagu, nagyobb részét kiskisgazdákból álló „Eucharistikus Férfi-Liga” nagyértékű áldozta-

tó kelyhet, a női hitbuzgalmi egyesületek 1.300 pengőért gyönyörű miseruhát, az egyházközségi képviselőtestület két zártgyóntatószéket, Zelinka János prelátus kanonok, Endrőd volt plebánosa alapványként 1000 pengőt, Csernus Mihály apátplebános pedig folyó évi pár-bér jövedelmét: 1720 pengőt adományozott az új Katolikus Népház fenntartási alapja javára.

Az áldozó-csütörtöki ünnepélyen Békésvármegyét dr. báró Feilitsch Berthold főispán, dr. Daimel Sándor alispán és dr. Márky Barna vármegyei főjegyző képviselik. Értesülés szerint képviseltetni fogják magukat azon Miniszterek is, akik a Népház és iskolák létesítéséhez hozzájárultak.

Az ünnepi nagymisést dr. Lindenberger János apostoli kormányzó végzi.

Vármegyei utépitések.

A Törvényhatósági Bizottság május 1-én tartott gyűlésén — a lecsökkenett állami hozzájárulás folytán — a programmba vett 10 megyei utból ötnek

kiépitését határozta el.

Az elmaradt utak — elsősorban Orosháza-Kondoros-Endrőd, Berény-Szarvas, Berény-Gyoma — jelenlevő bizottsági tag-

lem, Kerekes ur? Magának van még teája és én majd adok cukrot hozzá.

Kerekes szó nélkül kikereste a sok lim-lom nélkül a mozdó tejejről a papirostanielit, amiben a szagos szappan szagu teafü volt és nagylelkűen átnyújtotta.

— Én köszönöm, nem kérek, ne tessék fáradni.

Az asszony csak annyit jegyzett meg, hogy szívesen főzött volna, mert nem olyan nagy fáradság, ott a gázrezsó, egy pillanat alatt meg van az egész, ő nem szeret egyedül teázni. De Kerekes még ekkor sem volt hajlandó teázni, sőt elég gorombán és határozottan jelentette ki, hogy le akar feküdni, mert álmos.

— Kegyed nagyon kifárasztja magát, azzal a sok járkálással,

inkább pihenne és itthon írhatna ajánlatokat. A Friss Újságban mindig van egy csomó hirdetés.

— Igen, én is úgy gondolom, — szól Kerekes és azzal végérvényesen jóéjt kívánva beakarta zárni az ajtót. Komlósné viszont, mintha mindeddig egyfolytában erről diskuráltak volna, megkérdezte: — szóval mennyit tud adni akkor a jövő hónapra előlegnek?

— Semmit! Szólt zord hangon Kerekes, meghajította magát és bezárta az ajtót, de a háziasszony az ajtón keresztül bekiabált, hogy így nem szokás vele beszélni és nem tudja, mivel sértette meg Kerekesét, hogy ilyen műveletlenül viselkedik.

(Folyt. köv.)

jainak kérésére Csernus Mihály apátplebános szólalt fel abban az irányban, hogy a vármegye feliratban, s esetleg a főispán és alispán vezetésével kiadottság által kérje az évi 60.000 pengős államsegély felemelését, s ezáltal tegye lehetővé a most elmaradt öt — közgazdasági és szociális szempontból különösen fontos — ut mielőbbi kiépítését.

Dr. Daimel Sándor alispán hozzájárult ahhoz,

hogy a vármegye feliratban kérje az állami hozzájárulás felemelését, míg főispán-elnök ígéretet tett, hogy személyesen tárgyal illetékes tényezőkkel az ügy kedvező megoldása érdekében.

Mint értesülünk, a főispán már tárgyalta is Bud kereskedelmi miniszterrel és ígéretet kapott arra nézve, hogy az elmaradt utak egy része is hamarosan építés alá juthat.

Borzalmas tűzvész pusztította el Takácsi dunántuli községet

Két ember megőrült, másik kettő szénné égett s alig maradt ház épen.

Takácsiból jelentik: Az emberi gonoszság, amelynek azután a rettenetes orkán segítségére sietett, hétfőn délelőtt egy virágzó községet pusztított el. Takácsi veszprémmegyei község csaknem teljesen leégett, alig maradt épület, két ember meghalt, kettő megőrült, többen hiányoznak, nyolc ember súlyosan, körülbelül negyvenen könnyebben megsebesültek, a község állatállományából jelentékeny rész elpusztult és általában olyan rendkívüli összegű a kár, hogy a fősolgabíró egyenesen fantasztikus összeget jelölt meg kár gyanánt.

Tűz pusztította el Takácsi községet, amely tegnap reggel 8 órakor a posta szomszédságában levő házban keletkezett. Minden jel szerint gyújtogatás okozta a tüzet. A tűz kigyulladás pillanatában a környéken orkánszerű szél dühöngött. Félóra alatt leégett az egész község. Mentésről szó sem lehetett. A tűzoltóság és a lakosság tehetetlenül állot-

tak a vésszel szemben, csak arról lehetett beszélni, hogy az emberek menekülhessenek és az állatállományt el lehessen hajtani. A borzalmas hőség, amit a tűz okozott, félkilométer körzetben lehetetlenné tette még a nem égő épületek megközelítését is.

Félóra alatt 150 épület égett el, közöttük számos cserépfedeles ház is. A középületek közül elpusztult a római katolikus templom, a református paplak melléképületei és a község-háza és a jegyzői lak melléképületei is. A posta, amelynek közvetlen közelében tört ki a tűz, épen maradt, mert a széllel ellenkező irányban feküdt. Déli 12 órára sikerült a tüzet lokalizálni. A tűz kitörése után egy órával már husz szomszédos község fecskendői segítettek takácsi község tűzoltóságának, közöttük a 8 kilométerre fekvő Pápa tűzoltósága két motoros szivattyuja és teljes felszerelése. A tűz visszfénye egészen Pápaig ellátsozott.

A korcsmai hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungária Nyomdában darabonként 50 fillérért kapható.

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN!**

Endrőd—kondorosi ut kikövezése.

Elvünk, hogy minden személyeskedéstől távol tartjuk magunkat. Nem vagyunk barátjai a személyi kultusznak sem. Még inkább áll tőlünk távol a polemia. Az eseményeket mindenkor higgadtan, tárgyilagosan szoktuk regisztrálni és ez az igazságszeretet vezet bennünket, mikor a múlt héten felszínre vetődött endrőd—kondorosi ut kikövezési ügyében utána jártunk és teljesen érdektelen egyénektől beszerzett információk alapján közre adjuk a helyes tényállást.

Az endrőd—kondorosi ut kikövezése régi óhaja a községnek, mert ezáltal lehetővé válnék a vármegye székhelyét kb 45 km-rel rövidebb uton elérni, másrészt meg tudna kapcsolódni közvetlenül a budapesti utba, amely most csak nagy kerülővel érhető el. A nagy horderejű szükséglet készítette Kalmár Imrét arra, hogy 1929 január 6-án az endrői képviselőtestületi gyűlésen sürgesse ennek az utnak a megépítését. A képviselőtestületi gyűlés azonban ezt a javaslatot nem tárgyalta. Ugyan ezen év tavaszán Csernus Mihály és társai újból felvetették a kérdést s most már a képviselőtestület úgy határozott, hogy a község eljár a megyénél az ut sürgős megépítése érdekében és e célra három tagu bizottságot küldött ki: Finta Albert, Kovács István akkori bíró és Csernus Mihály apátplebános személyében. A küldöttség két tagja el is járt az alispánnál és nagy érvelés után sikerült a megépítést tíz utból rangsorban a hatodiknak az endrőd—kondorosi utat behelyezni. A folyó év január hó 22-én ugyancsak Csernus Mihály és társai indítványt tesznek függő kölcson felvetelére, hogy a község mind azon kötelezettségeknek eleget tegyen, amelyek az ut megépítéséhez a község részéről támasztattak. A képviselőtestület egy öt tagu bizottságot küldött ki ennek az ügynek az elkészítésére: Kalmár Vince, Dinya Vilmos, Kuriila Mihály, Szabó József és a képviselőtestület egyhangu kívánságára Csernus Mihály apátplebánost, aki a maga személyét minden áron kiakarta kapcsolni, de éppen az elnöklő bíró felszólítására a tagságot mégis elfogadta. A folyó évi május hó 1-én tartott vármegyei gyűlésen ebből az öt tagból csak Csernus Mihály ment el a gyűlésre és ott kemény szavakban mondott bírálatot a kereskedelmi kormány mostoha bánásmódja felett, amelyben Békésvármegyét részesíti, amikor is még főispáni figyelmeztetésben is részesül. Indítványát, amely abból állott, hogy nagy küldöttség keresse fel a kereskedelemügyi minisztert, az alispán ellenzése következtében nem fogadta el a megyegyűlés, azonban a főispán megígérte, hogy ő maga is eljár ebben a rendkívül fontos ügyben és minden lehető elkövet, hogy ez az ut miniatűrabb megépüljön. Az apátplebános haza jövet azonban újból kezébe veszi az ügyet, érintkezést keres Kondoros és Orosháza főjegyzőivel és megkéri őket, eszközöljenek ki Bertóthy Károly képviselő útján a kereskedelemügyi miniszternél kihallgatást és csatlakoznának ők is. A kondorosi főjegyző szívesen veszi a megbízást, eljár és értesíti az apátplebánost, hogy a miniszter hétfőn és szerdán fogad s válasszon a két nap közül. A apát elfoglaltsága miatt a szerdai nap mellett dönt és Kalmár Vince társaságában föl is megy. A megbeszélés szerint a találkozás a keresk. miniszter fogadó szobájában, az endrői küldöttség oda is megy, de akkor sült ki, hogy a fogadás a parlamentben történik. A keresk. miniszter fél tizenegyig vár a félreértés miatt késő endrői

küldöttségre, azonban a felsőházban a kereskedelmi tárcát tárgyalják, nem tudott tovább várakozni s a kondorosi és orosházi küldöttség egyedül járult a miniszter elé, aki előtt Bertóthy Károly országgyűlési képviselő tolmácsolta a kérelmet. Mire a küldöttség kijött, az endrődiek is már ott voltak, amikor Csernus Mihály fölük hallotta a miniszter udvarias ígérését, jónak látta az ut építkezési referensét is felkeresni és az ő figyelmét a rendkívül fontos utra felhívni. Kalmár Vince társaságában is felkereste Vécsey Óméltóságát s megértetni próbálta volna Endrőd és környékének valóságos életszükségletét. Ez a rövid tényállás!

Eötvös Károly: „A Nagy Per“, mely ezer éve folyik s még nincs vége.

Három kötet. Révai kiadás.

Uj és díszes kiadásban látott napvilágot Eötvös Károlynak a történelmi nevezetességűvé vált és szomorú emlékü lisaeszlári per legfőbb szereplőjének klasszikus munkája, amely a maga nemében egyedülálló az egész világirodalomban. A babonák nyugat-európai óriási kiterjedésű, termeket kitevő irodalmában nincs egyetlen egy sem, amely fel tudná venni a versenyt Eötvös Károly munkájával. Gyakorló ügyvéd, elméleti jogtudós, analízáló pszichológus, kulturtörténész, de mindenekfelett ragyogó író és tegyük hozzá: olyan magyar író, akinek egyszerűségében is mindig magasan szárnyaló prózája az írásművészet legmagasabb fokára emelkedik. Eötvös minden mondata műremléke a magyar prózának, minden érvelése mintája a jogászgyógyászatnak, minden gondolata kifejezésre juttatása a magyar népben szunnyadó igazságszeretetek, amelynek elérésére semmi áldozat sem elég nagy.

Husz évvel azután fogott tollat az akkor országos listeteletnek örvendő jogtudós, politikai és publicista, hogy azt az egyedülálló élményt, amely nem minden ügyvédnek jut ki osztályrészül, az ő ragyogó tollából ismerje meg az ország közönsége. Ma már az egész világon ismert ez a per, amely szomorú kórkép ugyan, de amelynek hiteles történelmi éppén ezért kell, hogy megismerje mindenki, akif a hazai kulturtörténet és néplélek minden változatában, jobban-rosszban érdekel.

Eötvös a maga könnyen csevegő, mindig rendkívül érdekes és magával ragadó hangján a néplélekből és a babonák keletkezésének megmagyarázásából indul ki s innen

A divat uralkodik

és selymet, műselymet ír elő minden halandó finomabb holmija, a hölgyek kombinéi, harisnyái, mosóruhái, a zsebkendők, bluzok és keztyük számára. — Sokan úgy gondolják, nem követhetik a divatot, mert eszközeik szerények... Felytelen! A Lux segít!

A bakfis, a kenyérkereső, egy-két darabjával épujú érvényesülhet, mint a nagyvilági hölgy, ki tucatok felett rendelkezik. — Este pár perces langyos Lux-mosás ujjá-varázsolja azt, amiben holnap tetszeni akar. Szépet helyesen mosni annyi, mint Lux-szal mosni.

Goldberger-Bemberg is ugyanazt mondja és Lux-ot ajánl Parisette és összes új gyönyörű kreációi mosásához.

Csak a két dobozban, — amit kímérve és nyitva árulnak, az nem Lux!

jut el az egyik legszörnyűbb babonának, a vérvádmesének keletkezéséhez. Husz évig tanulmányozta még a lisaeszlári eset után is ezt a babonát és ennek elterjedését Európa különböző államaiban és első sorban Magyarországon is, a régiebb idők folyamán. Művéből kiünik az, hogy Magyarországon örvendelezen kisebb-arányu volt ez a babona is, mint éppen a nyugaton, viszont későbbben jelentkezett. Három nagyobb és részleteiben is megrázóan érdekes vérvádpert tárgyal: az orkúti és péri vérvádakat a 18. században, mielőtt a lisaeszlári perre rátérne. Amif azonban ennek az utóbbinak kapcsán elmond, az az írásművészet utánozhatatlan remeke. Egyszerű falusi emberek, keresztények és zsidók ügyes-bajos dolgaikat, vallási és társadalmi életüket, szokásaikat festi, mindig a tényleg szereplő események és alakok jellemzése kapcsán. Az olvasó azt hihetné könnyen hogy ez regény, mert csak regényíró, de csakis a legnagyobb regényíró fantáziája és tolla képes arra, amit Eötvös Károly, az író tesz. A jogi paragrafusokkal dolgozó, borotvaéles agyu jogász a tények elmondása kapcsán egyszersmind a legnagyobb prózairók közé emelkedik, — oly egyedülálló

jelenség ez, amelynek párját hiába keresnők az egész világirodalomban. Érdekesebb és lebilincselőbb olvasmányt nem igen tudnánk hamarjában ajánlani azoknak, akik nyaralásuk szórakozásait kellemessé kívánják tenni.

HIREK

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtti fél 9 órakor Istentiszteletet tart Répás Pál ref. lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise, prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Községi orvos választás. Az elmúlt hét péntekén éppen lapzártakor vettük a hírt s emiatt nem emlékezhetünk meg községi képviselőtestületünk egyhangu határozatáról, amellyel megválasztotta községi orvosát: dr. Vincze Endrét. Mindnyája ismerjük Őt, orvosi karunk e fiatal derék tagját, hiszen községünk szülötte s amikor örömmel köszönjük Őt új működése körében, kívánjuk, hogy a jó Isten tegye áldottá mnnkáját községünk szenvedő betegeinek érdekében

Megalakul a gyomai kerület polgári és agrár-blokkja. Értesülünk főbb oldalról, hogy a kerület közgazdasági, közgazgatási és politikai ügyeinek közös és eredményes vezetése érdekében Gyoma—Endrőd—Kondoros községek alakulatai, egyesületei és irányító testületeinek megbízottjaiból „intézőbizottság” alakul. Az ide vonatkozó megbeszélések igen előrehaladt mederben folynak s már a közeli hetekben megvalósul az erők egyesítésére, egyöntetű eredményes munka végzésére hivatott közös bizottság létesítése. Mint értesülünk, a fontos mozgalomban a három község legsúlyosabb vezető egyéniségei is részt vesznek.

Aldozócsütörtökön megtartandó levante majális műsora a következő: 1. Reggel 6 órakor a főbb utvonalakon zenés ébresztő. 2. Délután 11 órakor a Petőfi téren térzene. 3. Délután 1 órakor a levante zenekar kísérete mellett a főbb utvonalakon felvonul a levante lovas, kerékpáros és díszszakasz, majd levonulás a Népkertbe, hol a majális veszi kezdetét, melyre a lakosságot fiztetéssel meghívja az Elnökség. Beléptéj felöltök részére 20 fillér, gyermekjegy 10 fillér.

Lemondott az endrődi bíró. Endrődi tudósítónk közli, hogy Kovács J. István bíró váratlanul lemondott hivataláról. Hírek szerint a lakosság a régi bírót: Hunya Mátét óhajítja a bírói székbe ültetni.

„Szent Antal Szegényház” Endrődön, Kiszely Márton és neje régi elterletlenedelt alapítványát akként valorizálta az endrődi egyházközségi képviselőtestület, hogy 16 szegény részére igen tetszelős „szegényházat” létesített. A szép szeretelmű berendezését a napokban rendelte meg Csernus Mihály apátplébános, Mint értesülésünk, a szegényház párhéten belül megkezdí nemes hivatását.

Világhírre csak igazán jó gyártmányok lehetnek szert, Aspirin-tabletták az eredeti „Bayer” csomagolásban immár 33 év óta a gyógyszerkincshez tartoznak és — amint számtalan szakvélemény igazolja — a világ összes országaiban általános kedveltségnek örvendenek. Biztos és ártalmatlan szer az oly gyakran fellépő hűléses betegségek, az azokkal együtt járó kellemetlen mellékhatások és sokszor súlyos következményei ellen való védekezésre.

Epekő-, vesekő- és hólyagkőbeteggek, valamint azok, akik húgysavas sók túszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „**Ferenc József**” keserűviz használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfi hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a **Ferenc József** viz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért sérvbajoknál és prosztatabetegségeknél is ajánlják. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Értesítés. A levante egyesület által f. hó 25-én d. e. 9 órára hirdetett közgyűlés a Hősök emlékünnepeén való részvétel végett d. u. 5 órakor lesz megtartva. Elnökség.

Halálozás. 1930. május hó 18-án délután szomorú hír terjedt el Dévaványa községben, mert a kérélteletlen halál éiragadott egy kedves gyermeket az élők sorából. Hetek óta nagy kétségbeesés fogta el az egész község közönségét dr. Vass Albert orvos családja iránt, — hogyne hiszen alig van a községben olyan ház, ahol a halott leánya édesanyja meg ne jelent volna az ő kedves és jóindulatu nemes szívü orvosi tudásával, óh hiába volt mindenkinek az óhaja, hogy gyógyuljon meg közkedvelt orvosunk forrón szeretett lánya — nem lehetett segíteni pedig mindent megtettek a szülők, amit az emberi ész tehetett, de mind hiába nem lehetett megmenteni. Ezen mély gyászban osztozik a község lakóinak nagy része s ezuton is siet kifejezni részvételt az elhalt szülei és testvérei iránt. Isten adjon erőt a kétségbeesetteknek, hogy e nagy csapást elviselhessék.

A gyomai községi ovoda, május hó 28-án (szerdán) d. u. 5 órai kezdettel gyermek ünnepélyt rendez, melyre fiztetéssel meghívja a szülőket és az érdeklődő közönséget.

Nyári menetrendváltás. A Vasuti Utmutató nemzetközi kiadása megjelent. Tartalmazza a hazai menetrendeket s azonkívül az olasz, német, osztrák, cseh, jugoszláv, svájci, belga, hollandi, lengyel és román menetrendeket és díjszabásokat, valamint a spanyol, portugál, török és görög közvetlen vonatok menetrendjeit. Egyidejűleg megjelent a csupán hazai menetrendeket tartalmazó kiadás is. Ez utóbbi igen célszerű kis alakban (zsebalak-

ban) is kapható. A Vasuti Utmutató vásárlói díjtalanul kapják az Országos Autobusz Szövetség által szerkesztett hivatalos Autobuszmenetrendet, valamint a 150 oldalas külföldi közvetlen gyorsvonatok menetrendjeit és a menetdíjakat is feltüntető — immár közkedveltségnek örvendő — könyvecskét. A célszerű külföldi szállodai tájékoztatót is magában foglaló nemzetközi kiadás ára 4 pengő: a hazai kiadás ára 1.60 pengő, a zsebalaku kiadás ára 2 pengő. Kapható minden könyvkereskedésben, trafikban, IBUSZ pavilionban és a vasuti és hajóállomásokon.

Rajtavesztett kozmatikei ügynök. Volent István szekszárdi születésü 18 éves, volt kosárfonó-segéd, aki legutóbb Baján lakott, miután a kosárfonó ipar nem nagyon tetszett az utazni vágyó ifjunak, felesapott kozmetikai ügynöknek. De csak ürügy volt a pipere cikkek árusítása, mert Volent a foglalkozását besurranó lopásainak leplezésére használta fel. Fülöpszálláson azonban rajtavesztett. Itt ugyanis Széll István nyugállományu polgári iskolai igazgató lakásába május 14-én 15 óra tájban besurran és ott egy csomó ékszer az igazgató hálószoba ruhaszekrényének felőrése után ellopott. A fülöpszállási csendőrök azonban hamar neszét vették a dolognak és három órai üldözés után a besurranó tolvajt elfogták és nála 16 darab ékszer találtak. Ezek között voltak az igazgatótól ellopott ékszerek is. Így derült aztán ki az is, hogy Volent volt az, aki Dr. Kiss János nyug. törvényszéki elnök, kuriai bíró, kecskeméti lakos lakásából az ékszereket ellopta. A 16 ékszerrel azonban Volent nem teljesen tudott elszámolni. Így egy pár uj, női 6—6 brilliáns utánzatú kőből álló lelógó csüngővel ellátott fülbevalót nem is tudja, hogy honnan lopta el. Miután Volent az egész ország területét keresztül-kasul beutazta, a csendőrség kéri, hogy az, akinek fent leirt ékszere hiányzik, tekintse azt meg a fülöpszállási községhezánál vagy értesítse ennek elvesztéséről a szegedi csendőrnnyomozó alosztályt, amelyet a csendőr járőr további megőrzésre oda szolgáltatott be. Volent természetesen a kecskeméti ügyészségnek adták át.

Filmszínház Gyomán.

Május 25-én, vasárnap:
Vasálarcos.

Az Apolló filmszínház folyó hó 25-én, vasárnap Alexander Dumas legragyogóbb regényének, a „Három testőr” harmadik önálló részének filmváltozatát

A vasálarcos

című mutatja be 11 felvonásban. Csak egy szót kell kimondani: **vasálarcos** és mindenki tudja miről van szó. Egészen bizonyos, hogy a filmirodalmat nem csupán az bírja rá a régi szindarabok és regények átdolgozására, mert kevés az eredeti léma, hanem az a gyakorlati tapasztalat is, hogy amit ismer a közönség, az jobban vonza az ismeretlennél. A vasálarcosról, a francia történelemnek erről a misztikus alakjáról, számtalan regényt és szindarabot írtak. A filmszöveg szerzője Dumas regényét használta fel, amely legjellemzőbb alkotása a francia regényfejedelemnek. A derék testőrök és királyi ikrek, akik egymás ellen harcolnak a hatalomért, reális erővel támadnak fel a vásznon, olyan keretben, amilyent csak a legzseniálisabb rendezői tehetség tud teremteni. **A francia udvar interieurjei, a tájképek, a rejtelmes várbörtön, a vadulszárguldó folyó, amely egymásután nyeli el az orvul meggyilkolt embereket, a pompás hegyvidékek és hatalmas erdők: minden olyan nagyszerűen illeszkedik a cselekményhez, mintha nem is játék lenne, hanem tiszta valóság. Az izgalmas jelenetek és a szemképrázató képek villámgyorsan cikáznak el a néző szeme előtt és tartós benyomást hagynak benne. Monumentális méretek, tökéletes előadás, pazar kiállítás és festői en megrendezett tömegjelenetek adják a páratlanul érdekes cselekmény díszét. Az egész együttvéve: felejthetetlen és a legnagyobb és legdrágább benne, a mi kedves, rokonszenves kilünő barátunk**

Douglas Fairbanks,

aki Dumas nagyszerü regényének legpompásabb alakját D' Artagnan testőri alakítja olyan remekül, hogy azt soha el felejteni nem lehet. A műsört **burleszk** és **hiradó** egészíti ki. Előadások 4, 6 és 8 órakor. Az évadnak ezt a legnagyobb és legdrágább filmjét a színház rendes helyárak mellett mutatja be.

A Szent Imre ünnepek alkalmából 1930 május 25-től augusztus 31-ig Budapestre és vissza állandóan féláru vasúti jeggyel lehet utazni. Féláru vasúti jegy váltására jogosító igazolványok a Bácsy és Társai Bankházánál Gyomán kaphatók.

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József” keserűviz fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre.

GYALOCOSNAK KEREKPAR

CERN

Kérje az

„Atlas Iroda“

(Agence Internationale de Tourisme)
Budapest, VIII. József-körút 46. II. 7.
Telefonsz.: 335-64.

prospektusát Európa világhírű
nyaralóhelyeiről.

Pensiodijak: napi 5-6 pengő.
Zell am See, Semmering, Kitzbühel,
Wörthi-, Ossiachi-, Traum-, Attersee-
tavak fürdőhelyein, Abbazia, Velence-
Lido, Rimini, olasz és francia Rivi-
era, Páris, Biarritz, Deauville, Trou-
ville, Grenoble, London, Schweizban
napi 6-8 P stb., Budapesten napi
4 P (havi 85-90 P egész évben).
Tanulóknak 15-20 százalék kedvezmény.
Utazásoknál (egyeseknél is)
33-50 százalék kedvezmény.
Válaszbélyeg.

Ha

ipari, kereskedelmi, háztartási,
alkalmi vagy bárminemű al-
kalmazottra van szüksége,
írja meg pár sorban az
UJSÁG KIADÓHIVATALÁNAK
(VI., Aradi-utca 10).

A borítékot így kell címezni:

Az „Ujság” Kiadóhivatalának
„MUNKAALKALMAK”
Budapest,
VI., Aradi-utca 10.

Az UJSÁG a beérkezett mun-
kaalkalmakat „Munkapiac” ro-
vatában mindennap közli. Pon-
tos és olvasható címet kérünk.
Sem szelvényt, sem bélyeget
nem kell mellékelni.

Pk. 3912/1929. sz.

Árverési hirdetés.

Közhírré teszem, hogy dr. Christján Kálmán ügyvéd által képviselt Dobó Mihály végrehajlatónak 605 q buza lőke és járulékaik iránt indított ügyben a gyomai kir. járásbíró-ságnak Pk. 3912/1929. számú végzése folytán az árverést elrendelem annak alperes lakásán Gyomán Rákóczi ut 680. sz. alatt leendő megtartására határnapul 1930 évi június hó 7. délelőtt 10 óráját tűzöm ki, mikor is a bírósággal lefoglalt gőzkazánt a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg bécsáron alul is elfogom adni. Elsőbbségi igény az árverés megkezdése előtt nálam írásban vagy szóval jelentendő be. A törvényes határidő a hirdetésnek a bírósági táblán történt kifüggesztését követő naptól számít.

Gyoma, 1930. május hó 14 napján.

SZIRÁCSKY ISTVÁN
kir. bír. végrehajtó.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN.

PUBLIKACIÓ.

Műtrágya Wagner Márton Fia-
nál kapható.

Az „Erzsébet-ligetben” 2 szoba nyaralásra kedvező feltételek mellett kiadó.

Tanulói felvétetik Katona Gyula kereskedő üzletében. Gyoma, Horthy Miklós ut.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Két egy szobás szerény lakás kiadó. Bővebbet Kovács Jánosnál 400 házszám alatt.

Akinek arankás a heréje, kevés permetezéssel kilehet irtani, a permetező anyag a Hangyában kapható. Ugyanott a jó bor a pünkösdi ünnepekre való tekintettel 70 fillér. A gyufából minden tag az ünnep hetében kedvezményes áron kap. A manilla zsinogot kedvezményes ár mellett már most elő lehet jegyezni a Hangyában.

Figyelem!!! Endlizést méter száma, ipari géppel. Kézimunka előrajzolat, olcsón, gyorsan és pontosan készít, Klein Sárka Gyoma Barok péknél

HERDY FERENC lakatos-mester

felhívja a nagyérdemű közönség figyelmét arra, hogy elvállal az összes létező lakatos szakmába vágó munkákat és készít teljesen új és legmodernebb kivitelű vaskerítéseket, betétes- és kovácsolt vaskapukat, sirkerítéseket és saját rendszerű takarékk tűzhelyeket az összes kivitelekben a leggazdaságosabb tüzeléssel ellátva, pár száz drb. már forgalomban helyben és vidéken.

Kéri a nagyérdemű közönség támogatását.

Lakik Kossuth Lajos ut 698. szám alatt.

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tiszórára, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITÜNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szerviroz!... Tegyen próba bevásárlást a WEIDMANN MÁRTON üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kifünő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ
István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hirméneket örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást június 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk június 22-iki számában tesszük közzé. Vágja ki az alábbi „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a
GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

**ÚJ KEDVEZMÉNY
VENDEGEINKNEK**

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalékos

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalékos

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt árujegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

**Legjobb tájékoztató a
Vasuti és Hajózási
Menetrend Ujság**

kapható minden Vasutállomáson.
Dohánytőzsdében.

Vasuti menetrend

1930. május hó 15-től.

BUDAPEST - GYOMA

Budapestről indul	6:15	9:45gy	13:36	17:30gy	20:45
Gyomára érkezik	11:06	12:42gy	18:19	20:29gy	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52gy	14:28	16:52gy
Budapestre érkezik	5:—	10:40	11:45gy	19:10	19:45gy

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Békéscsabáról indul	23:15	4:34	8:14gy	13:26	16:14gy	18:26
Gyomára érkezik	0:17	5:26	8:51gy	14:20	16:51gy	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47gy	18:29	20:34gy	2:20
Békéscsabára érkezik	7:34	12:08	13:25gy	19:27	21:11gy	3:23

A „gy“ betűvel jelzett gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

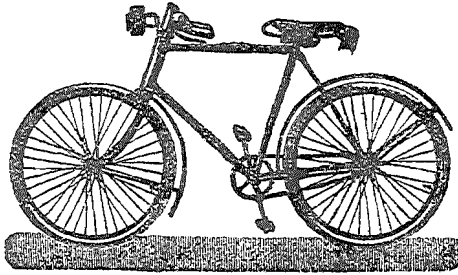
GYOMA - VÉSZTŐ

Gyomáról indul	3:53	12:46	17:30	20:45
Déaványára érkezik	4:21	13:14	17:58	21:13
Déaványáról indul	4:26	13:19	18:03	21:18
Szeghalomra érkezik	4:57	13:50	18:34	21:49
Szeghalomról indul	4:58	13:51	18:45	21:50
Vésztőre érkezik	5:17	14:10	19:04	22:09

Vésztőről indul	5:53	10:39	15:21	20:14
Szeghalomra érkezik	6:13	10:59	15:40	20:34
Szeghalomról indul	6:15	11:01	15:41	20:36
Déaványára érkezik	6:48	11:34	16:13	21:09
Déaványáról indul	6:53	11:39	16:18	21:14
Gyomára érkezik	7:24	12:10	16:47	21:45

Magyar Testvérek! Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WONDER“, „IPAG“, „ORION“ és DIAMANT“, gummikban „DUNLOP“ és „MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Fejtételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főzetlet
Vágóhid
Iványi malom

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 30 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda
G y o m a, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Tíz fekete év.

A francia királyok tündéri kastélyában tíz éve született meg a trianoni béke. Győztesek boldog gögie álmodta életre, bosszualló kegyetlensége írta papírra és azóta... béke van. Trianoni béke...

A háborút elvesztettük, de ellenségeink nem békültni akartak a békében. Judásaink halkán suffogták a hatalmasok fülébe a hazug szavakat, melyekkel igazságunkat merészelték meghazudtolni. Trianonban úgy kötötték meg velünk a békét, hogy bennünket kötözték meg. Munkás karunkat bilincsbe verték, szívünket ezer főrrelsebztek, lábunkat, mely amugyis kálváriás utra készült, tövig levágták...

Minket, akik gazdagjai voltunk a háborus vitézségnek, koldusainvá tettek a béke nyomoruságának. Megaláztak, megcsufoltak

és arra kényszerítettek, hogy koldus-sorsban könyörögjünk az ő alamizsnás jóakarataukért.

Tíz éve volt...

Emlékezzünk! Verjük magunkat dacos keserőséggel, suhogjon szívünkön az emlékezés fekete korbácsa. Lássuk könnyes szemünk vak döbbenetével azokat a tíz év előtti napokat, melyek sötét felhők szemfedőjével takarták be a magyar Napot. Emlékezzünk, mert feltámasztó ereje van a dacos akaratnak, melyet életre hív a trianoni gyásznapok gyilkos emléke. Halálra ítélték bennünket; mint mindig, előre temettek ezer év viharában, — azért is élni fogunk!...

Tíz éve volt...

Azóta minden percünk öröknek tűnő szenvedéssel sújt. A megcsontított magyar föld: pokol, a magyar ember: nem ember és a

magyar élet: életvágtyól jajduló lassu haldoklás... Ezt akarták. De mi is akarunk valamit. Valamit, amiről most beszélünk nem szabad, de mindig rá gondolunk, valamit, ami való lesz, mert egyetlen álmunk, valamit, ami mennyországot békit ránk a pokolból, embert csinál a trianoni magyarból, ujjaépítő életet a halódásból... Azt akarjuk, ami nem trianoni béke, az igazi békét.

Tíz éve volt...

Tíz év múlt el azóta. A világban kezd sok minden világosodni. A győzelem mámorá elszáll és a részegség örjögő álmából ébrednek a nagy lelkiismeret. A világ lelkiismerete, mely nem irtózik az igazság napfényétől, hanem föle várja, hogy be küldje tisztító sugarait a tüzfészkek sötét zugaiba. Európa megunta azt, hogy Ázsiává sülyedjen, újra Európa, újra a kultura vállalásának diadalmas főpapja

akar lenni. A szeretet Európaia, nem a gyűlöleté, az építésé, nem a lerontásé, a béke temploma, nem a trianoni harcörökítés bosszorkánykonyhája...

Tíz éve volt... és azóta egyre többen vannak azok, akik nemes értelmében sürgetik a jóvátéteit. Bizva várjuk tíz év után az éveket, melyek eljövendők... Várjuk őket, mert mindent tőlük várunk. A tíz fekete év szomorú vetése egy nemzet örökéletének boldog aratását igéri, mely vigaszttermő évek mulásával felejtetni fogja, ami tíz éve volt...

Május 25, a hősök napja.

E hó 25-én tartották meg az egész országban a hősök emléknapiját.

Községünk lakossága is kegyeletos érzéssel emlékezett meg elesett hőseinkről. Dél előtt a Hősök Szobra

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (27)

Azért is elsején fizette ki a lakbért, hadd tanuljon Komlósné. Ez alkalommal megint megolvasta pénzét, bizony nagyon elolvadt. A jövő hónapra már nem lesz lakbérre valója sem, még jó, ha addig el éldegél. Reggelenként nehezen kelt föl, a torka paprikás volt, tüdeje sipolt minden lélekzet vételnél.

Elpuhulnak tartotta magát, hogy így meghüll, megnáthasodott, nem akarta elismerni, hogy sürgősen télikabátot kell szereznie, hiszen november van s az idén különösen korán kezdődött a nagy hideg.

Az emberek előszedték régi, naftalinos kabátjaikat, beburkolóztak egész az orrukig, nem meniek, hanem szaladtak és vágattak az utcán. A villamos kalauzok nagy halinacszmát kaptak, fatalppal s a végállomáson forró teát osztottak ki közöttük minden fordulónál.

— Szibéria! — szóltak egymáshoz és a villamosokon senki sem ült le, amíg máskor nem lehetett ülőhelyet kapni.

Komlósné felajánlott albérlőjének egy kabátot, a férjétől maradt még vissza. Kerekes szívesen ellogadta volna, de akkor teljesen dezavualja magát az asszony előtt, mert állandóan azt állította, hogy ő nem fázik, neki meg van a maga edzési módszere. Valóban komikus is lenne, ha most ő maga kérné a kabátot. In-

kább a szobába marad pár napig, amíg a hideg kiadja a mérgét. Sokáig nem lehet még se 20 fokos hideg, pláne novemberben.

Ugyis vannak elintézni való ügyei itthon is. Ha az utcán jár vagy az emberek között van, mindig elszórakozik olyan dolgokon, amelyek nem is tartoznak rá, olyan emberek ügyeivel foglalkozik, akiket sohasem látott. Az eddigi ut nem volt helyes.

A Rostás szerkesztőt állandóan kereste, de mindig olyankor, amikor nem lehetett otthon. Emiatt szemrehányásokat tett magának, hogy vagy nem kellett volna belefogni az egész dologba vagy pedig most már a végére kellene valóban járni. Itt lopja a drága napot, nem inléz el semmit. Igaz, hogy le-

hetetlen is újra odamennie, mert a legutóbb a fiatalabbik nő, mikor becsöngetett és újra a szerkesztőt kérdezte, kiszólt, hogy várjon és később szó nélkül egy pengőt nyújtott ki az ablakon.

Ezek után a legjobb, ha feljűk sem megy, mert ő elfogadta a pengőt. Nem azért, mintha kellett volna neki a pénz, de nem tudta hirtelenben, hogy mit tegyen és attól félt, hogy gorombán találja visszautasítani. Azok azonban most azt hiszik, hogy ő koldus és ezt nehéz lesz kimagyarázni. Ha most, mikor ilyen hideg van, így kabát nélkül beállitana, akkor pláne azt hiszik, hogy az.

Tehát nem megy sehová. Szép Magdának ugyan megígérté, hogy érdeklődni fog

előtt a Gyomai Dalárda lélekbenmarkoló szép ének-számai és alkalmi szavaltók között Palotás István ref. hitoktató lelkész mondott ünnepi beszédet. Majd a levente-tüzoltó zenekar kísérete mellett a Hősök Szobra előtt diszmenetben elvonultak leventéink, cserkészeink, tüzoltóink s a tanuló ifjuság.

Az országban a hősihalottaknak körülbelül 1500 emléket állítottak eddig. 28 temető van, amelyben kizárólag hősihalottak vagy hadifoglyok fekszenek. A legnagyobb a rákoskereszturi, itt 17.500, a vidéken pedig a debreceni, ahol 5.800 halott pihen.

A trianoni Magyarország területén 79 ezer hősihalott van eltemetve. Idegenben, különböző volt csatatereken 340 ezer magyar hősihalottat állapítottak meg. Ez a szám azonban a kiküldött bizottságok munkájával egyre emelkedik és előreláthatóan 500 ezret fog kitenni a lajstromozásra kerülő hősihalottak száma.

A megállapított halottaknál természetesen nagyobb számot mutat a veszteséglista, amely szerint az elesett, a hadifogságba került és az eltűnt magyar katonák száma 660.821.

HIRDESSEN LAPUNKBAN.

nála, de az sem olyan fontos, hiszen a multkor minden nap érdeklődött, de az állásra vonatkozólag nem kapott semmi választ. Mért mégis felkereste őt másnap, akkor, nem mintha valóban állást akart volna, de nem akarta, hogy Magda rossz véleménnyel legyen felőle. És különben is, mióta többször látta Magdát, azóta nagyon megbarátkozott azzal a gondolattal, hogy a lány bizonyos mértékben gyámkodik fölőtte. Olyan ügyesen tudta a saját akaratát rákényszeríteni Kereskre, hogy az egyáltalán nem volt sértő.

Elvitte őt a Magántisztviselők Egyesületébe, sőt protekcióval fölvetette az állásnélküliek listájára. Ott könyvtár is volt, olesón lehetett élvezni az egyesületben és el lehetett töl-

Uj Magyar vitézek.

Vasárnap a világháború magyar hősei közül ismét 460 vitézt avatott fel Horthy Miklós kormányzó, a Vitézi Szék főkapitánya.

A királyi vár udvarán zajlott le az ünnepség, de ezúttal minden pompás külsőség nélkül. A lelkészek imája után egyenként léptek a kormányzó elé a vitézek, akiket az ősi karddal érintve, vitézzé avatott.

Trianoni szegénységünknek méltó szimbóluma volt ilyen egyszerűen, drapériák és beszédek nélkül a vitézeknek ez az ünnepe, mely mint minden szimbólum, nem a színekkel, hanem belső jelentőségével hat. A magyarság élni akarásának diadalmas erejéről beszélt a csendes ünnep.

SZÜLŐK FIGYELMÉBE!

A szegedi Szent-Gellért Konviktus a jövő tanévre felvesz jó előmeneteli középiskolai tanulókat. Évi ellátási díj 600 pengő. Tájékoztatót az intézet igazgatósága (Szeged, Kálvária-utca 10. szám) kérelemre küld.

A Gyomai Levente Egyesület folyó hó 25-én vasárnap délután tartotta tisztújító közgyűlését, melyen az elnöki tisztségre egyhangú lelkesedéssel vitéz dr. Haviár Gyula kir. közjegyzőt választotta meg, aki az ad hoc kijelölt bizottság meghívására megjelenván, lelkes és buzdító szavak kíséretében vállalta el és ajánlotta fel szolgálatait a Levente ügy érdekében.

teni az egész napot.

Eddig minden nap ott üldögélt a többi munkanélküli között, délelőtt a pénztár előtti teremben, a büffasztalokkal berendezett társalkodóban, ahol a nagy Meidinger kályha bőven onlatta a szén szagot. Itt mindenki karfársnak szólította a másikat, volt egy-két ember, akiktől sokat lehetett tanulni. Különösen egy meglepő megjelenésű pénzbeszedő, akit valamennyien nagyon respektáltak. Ha ez elkezdett beszélni a lőke és a munka viszonyáról, mindenki úgy nézte, mintha orákulum lett volna. Azt beszélték róla, hogy kerületi pártvezetőség tag és puritán volta miatt nincs állásban, mert nagyon szokimondó és bátor.

(Folyt. köv.)

KÖZPONTI SZÁLLODA HOTEL CENTRÁL

BUDAPEST, VI., Baross-tér 23.
Keleti pályaudvartól alig 2 percrenyire.

A GYOMAI AK kedvelt találkozó helye.

Elsőrangú modern családi ház. Központi fűtés.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz.

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.

Fürdőszobás szobák. RÁDIÓ. Telefon a szobákban.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

HIREK

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtt fél 9 órakor Istentiszteletet tart Répás Pál ref. lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. magyar nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 5 órakor litánia.

A helybeli községi Gazdasági Népiskola évről-évről vizsgája június hó 2-án lesz megtartva. Délelőtt 8 órakor a fiúosztályok, délután 2 órakor a leányosztályok vizsgája kezdődik. Tisztelettel kérem az iskola működése iránt érdeklődőket, hogy a vizsgákon teljes számban megjelenjenek. A fiúk háziipari, s a leányok női kézimunka kiállítását ugyanott megtekinthető lesz. Vizsgák a községi tanonciskola tantermében tartatnak meg. Igazgató.

A Szent Imre ünnepségek alkalmából 1930 május 25-től augusztus 31-ig Budápestre és vissza állandóan féláru vasúti jeggyel lehet utazni. Féláru vasúti jegy váltására jogosító igazolványok a Bácsy és Társai Bankháznál Gyomán kaphatók.

Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet.

A Magyar Magazin felhívása a fiatal írókhoz. A „Magyar Magazin” szerkesztősége, amely nemrégiben már egy novellapályázat keretében módot nyújtott a fiatal magyar írógárdának az érvényesülésre, most újabb lehetőséget tár föl a vidéken élő fiatal írók előtt oly módon, hogy az eddiginél bővebb teret enged át részükre a lap hasábjain. A szerkesztőség felhívja tehát a vidéken élő fiatal magyar írókat, hogy a

„Magyar Magazin” szellemének megfelelő és eddig még meg nem jelent novelláikat stb. küldjék be a „Magyar Magazin” szerkesztőségébe, ahol pártatlanul fogják elbírálni, hogy közlésre érdemesek-e. A „Magyar Magazin” támogatni kívánja a törekvő fiatal tehetségeket s ezért a legnagyobb jóindulattal fogja kezelni a beérkező írásokat s a kiválasztott novellákat sorrendben leközli, hogy ezzel is buzdítsa az ismeretlenség homályában rejtőző tehetségeket. Minden szerző választ kap kéziratára a „Magyar Magazin” postarovatában. A kéziratok Budápest, V., Sziget-utca 26. címre küldendők.

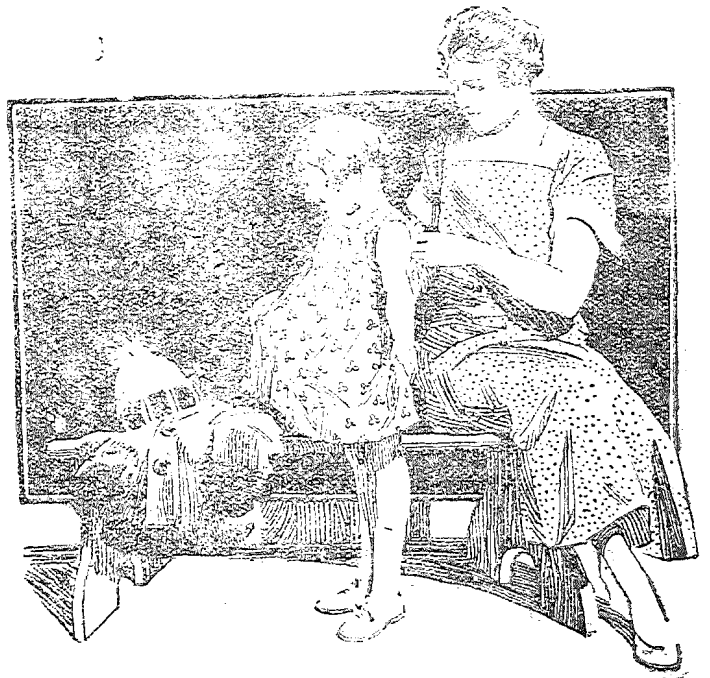
Nyári menetrendváltás. A Vasúti Utmutató nemzetközi kiadása megjelent. Tartalmazza a hazai menetrendeket s azonkívül az olasz, német, osztrák, cseh, jugoszláv, svájci, belga, hollandi, lengyel és román menetrendeket és díjszabásokat, valamint a spanyol, portugál, török és görög közvetlen vonatok menetrendjeit. Egyidejűleg megjelent a csupán hazai menetrendeket tartalmazó kiadás is. Ez utóbbi igen célszerű kis alakban (zsebalakban) is kapható. A Vasúti Utmutató vásárlói díjtalanul kapják az Országos Autobusz Szövetség által szerkesztett hivatalos Autobuszmenetrendet, valamint a 150 oldalas külföldi közvetlen gyorsvonatok menetrendjeit és a menetdíjakat is feltüntető — immár közkeletűségnek örvendő — könyvecskét. A célszerű külföldi szállodai tájékoztatót is magában foglaló nemzetközi kiadás ára 4 pengő: a hazai kiadás ára 1.60 pengő, a zsebalaku kiadás ára 2 pengő. Kapható minden könyvkereskedésben, trafikban, IBUSz pavillonban és a vasúti és hajóállomásokon.

A korcsmai hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungária Nyomdában darabonként 50 fillérért kapható.

Hirdetés gyűjtés a gyomai telefon előfizetők közt. A m. kir. posta, amint azt már jeleztük, Magyarország összes vidéki távbeszélő előfizetőinek befürendes és szaknévsorát egyetlen kötetbe egyesítve legközelebb újból kiadja. Ebbe a névsorba a posta hirdetéseket is felvesz. Minthogy ez a névsor 40.000 példányban jelenik meg és azt nemcsak a telefonelőfizetők, hanem budapesti és külföldi — főleg ipari és kereskedelmi — érdekeltségek is megrendelik, az ipart és kereskedelmet üzö előfizetőknek saját érdeke, hogy abban üzletüket érdeklő hirdetéseket elhelyezzenek. A hirdetésekre vonatkozó megrendelések megkönnyítése érdekében a m. kir. posta a megszokott előzékenységgel szakembereket küld az érdekelte előfizetőkhez, hogy azoknak a szükséges felvilágosításokat megadják és a megrendeléseket felvegyék. Ebből a célból a gyomai községben már megjelent és a helybeli postahivatal főnöke által látalmazott igazolvánnyal ellátva keresi fel a lakókat. A m. kir. posta felkéri az érdekelteket, hogy a kiküldöttet — hivatalos eljárása során fogadják és hirdetéseiket bízzák reájuk. Ha ez ügyben bármiféle kételyük, vagy kívánságuk merülne fel, úgy forduljanak a helybeli postahivatal főnökéhez, akinek telefonszáma 25. A gyomai m. kir. postahivatal.

Tizenötévi távollét után hazaérkezett egy hadifogoly. Horváth Szabó Gyula nagylózi gazda a világháború kitörésekor bevonult és 1915-ben az orosz fronton hadifogságba került. Hozzátartozói már elveszlettnek hitték és örvendtes meglepetésben volt tegnap részük, amikor Horváth Szabó tizenötévi távollét után váratlanul hazaérkezett. Nem egyedül jött, orosz feleséget is hozott magával a távoli Mandzsuriából, ahonnan 60 napi utazás után érkezett meg Nagylózra.

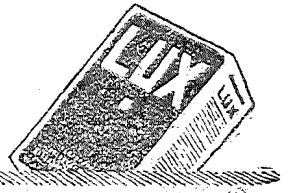
Miért fontos az új Miss Magyarország választás? Maurice de Walleffe a SZINHÁZI ÉLET új számában érdekes cikket ír arról, hogy miért fontos az új Miss Magyarország 1930 választása. A világ legszebb leánya a Rio de Janeiróban megtartandó világszépség versenyen 50.000 pengős jutalmat kap. Incze Sándor hetilapjának új számában a magyar szinpadai írók legkiválóbb reprezentansai üdvözlik a budapesti szerzőkongresszusra érkező külföldi írókat. Hogyan lett a Dolovai Nábob leányából hangos film és operett? A Miss Magyarország-választás legujabb jelöltjeinek fényképei. Magyar Erzsébet karrierjének regénye a pesti zsurdélu-

Ami téli holmi, mind szekrénybe kerül,
Virágos tavasznak minden ember örül.
Mosolyog a baba, napfény csókolgatja,
Szép ruhának örvend, pedig nem új rajta.
Régi ruhácska az, baba sokszor hordta,
Lux habja azonban ujja varázsolta.

LUX

Csak a kék dobozban!

tánoktól XIV. Lajosig. Bródy Sándor kiadatlan novellája. Ujságkivágás-játék. A Színházi Élet új száma beszámol gyönyörű képekben a hét premi-

erjeiről, ezenkívül három és egyfelvonásos darabmellékletet, költőt, képeslevelezőlap és 52 oldalas Gyermekekülső mellékletet ad. A Színházi

Miniszteriumok, valamint a közigazgatási szervek képviselőinek jelenlétében megejtett az új vashíd közigazgatási és műszaki bejárása. Az előmunkálások 1911-ben megkezdődtek. A híd a vármegye egyik legszebb közlekedési hidja lett és 1914 május 24-én rendkívül lelkes ünnepek között átadott meg és átadott át a forgalomnak. Az összes építési költség közel 550.000 koronára rugott, amelyből Endrőd község 200.000 koronát vállalt, míg a Kereskedelmi Miniszterium 50.000, a Földművelésügyi Miniszterium pedig 40.000 korona segélyt utalt ki — az endrődi küldötség kérésére és gróf Széchényi Miklós váradi megyéspüspök közbenjárására. Tekintélyes adományt nyújtottak még: gr. Ferry Lipótné, a Körös-Tisza-Maros és az Ivánfenéki társulat. A fennmaradó összeget a vármegye fedezte.

1912-ben bérnált először Endrődön az előbb említett gr. Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök. Már első látogatása alkalmával úgy megszerette endrődi híveit, hogy állandóan a legnagyobb dicsérettel emlékezett meg róluk és mindenben igyekezett segítségükre lenni. 1912-ben még felépítette saját költségén a varjasi új iskolát és még ugyanazon évben helyi-lelkészséget állított a lánvol fekvő Kondorostanyán. Közbenjárására a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium 6000 korona segélyt utalt ki a 50 százalékos adózás mellett is zavarokkal küzdő endrődi egyházközségnek.

Hamarosan megépült a mirhói második tanterem is Zelenka János apátplebános áldozatkészségéből.

Még ebben az évben megkezdte vm. az Endrőd—szarvasi országút kikövezését is, valamint részben kövezés alá került ezt követőleg az Endrőd—kondorosi út is.

Sajnos az 1914-ben kiütött világháború félbeszakította a munkát s így Endrőd mind máig nem jutott hozzá e közgazdaságilag mérhetetlenül fontos kőút élvezetéhez.

A világháború kettévágta azt a szép fejlődési folyamatot, amely községünket kulturális és közgazdasági tekintetben lakosainak számához képest a haladás útján elindította.

A művelt Európa vízfürdőt rendezett a kultúra nagyobb

mehettek a tanyák felé. Sok ház összedőlt. A régi írások dicsérik az előjáróságot, hogy „nagy szorgalmat fordítottak a község megmentésére, de a megvétel el voltunk hagyva.” Az árvíz okozta súlyos anyagi károkat évekig szenvedte a lakosság.

A következő évben készült el véglegesen a község körüli körgát — az esetleges árvizek veszélyének elhárítását célozván.

A község pedig hálaadásul a bellerület megszabadulásáért — megújította az általa emelt és fenntartani vállalt gyomavégi keresztet.

1884-ben a hitközség lebontatta és újjáépítette a leányiskolát 5500 forint költséggel. Az endrődi tanítók kiváló nesztor, a pápai kitüntetéses Bencze Sándor ny. főtanítót 1882-ben választotta meg a hitközség a leányiskolához. Három év múlva jött utána Szébeny László tanító, az „öreg endrődi rektor fia.”

Ebben az időben nyílt meg a központi „új temető” is.

Schiefner prépostplebános utolsó esztendejében szép munkával koronázta meg 56 éves áldásos munkásságát. 1888-ban felépítette a kondorostanyai új iskolát és renováltatta a lelkészlakot. A kiadásokat a kegyuraság, hitközség és részben Schiefner viselték.

1888 januárban elhunyt az endrődi kántor: Ujházy Sándor. Az érdemes egyházi alkalmazott iránti kegyeletből az egyháztanács Ujházy Miklóst, az elhunyt fiát választotta meg utódául.

1889-ben váradi kanonokká nevezte ki I. Ferenc József király Schiefner Edét.

A lakosság hálája és szeretete kísérte magas állásába. A község az általa emelt iskola mellett utcát nevezett el a nevére.

A kiváló egyházi férfiú 14 évig volt tagja Szent László káptalanjának. Ezen idő alatt ahány templom, plebánia, iskola épült Békésvármegyében, mindegyikhez tetemes költséggel járult hozzá. 1905 július 7-én hunyt el jószágos szemű a felejthetetlen emlékű, buzgó lelkipásztor. Ravatalát

Élet egyes számának ára 1.-P., negyedévi előfizetési díj 10. pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI. Aradi-utca 8. sz.

Mekkora nagyságu a Hortobágy? Magyarországnak két leghíresebb nevezetessége a Balaton tó és a Hortobágy pusztja. És ha a dunántúli magyar büszke önértéssel emlegeti a Balatont, magyar tengernek nevezve azt, ugyanolyan büszkén tekint az alföldi ember a Hortobágyra, ahol a délibáb csalóka játékokat úz a végtelenségbe nyuló síkságon legelésző gulyák, ménesek és nyájak sokaságával és a rajta élő pásztor megvan győződve arról, hogy az a világ közepe, egyszersmind a földkerekség legnagyobb pusztasága is. A Hortobágnak az a része, amelyik Debrecenhez tartozik 72.000 kat. hold, az egész hortobágyi pusztja azonban százezer kat. holdnál is nagyobb. A rajta legelésző jószágok száma évenként ötvenezer körül van. Terjedelemre nézve tehát a Hortobágy vetekszik a Balatonnal, melyet a legutóbbi mérések alkalmával 105.549 kat. holdnak találtak.

A leventefoglalkozások szünetelése. A vármegye alispánja a gazdasági munkálatokra tekintettel, a leventefoglalkozásokat a folyó évi július 15-től augusztus 31-ig felfüggesztette, illetőleg elrendelte, hogy ezen idő alatt a levente-oktatás szüneteljen.

Filmszínház Gyomán.

Junius 1-én, vasárnap:
Kossuth Lajos azt üzenté...
(Tavasz a viharban.)

Az Apolló filmszínház Gyomán 1930. június 1-én, vasárnap egy nagyszabású, tökéletes magyar filmet mutat be, melynek címe

Kossuth Lajos azt üzenté...

E filmremek elénk tárja a szabadságharc idejéből azt az eseményt, amit eddig még filmen sohasem láttunk, csak hallottunk, hogy **Kossuth Lajos** hívó szavára hogyan ment el mindenki, harcolni a magyar szabadságért. Így mentek el a hős sárospataki diákok, is, közöttük még a nyomorék diák is, — életüket áldozni a magyar hazáért. Kiemelkedő esemény, amikor Kossuth Lajos megjelenik a kápolnai csatán; a megmaradt hősök néma megindulással állják körül és mindnyájuk lelkét meg rázza Kossuth fenséges imája: **„Szentelt sírhalmok felett rab-szolganépnek élni nem szabad“!** A pataki diákok hősi

küzdelméi bejárják az egész országot, maga Petőfi Sándor is felkeresi táborukat s úgy hallgatják, mintha a magyarok Istene állna előttük s zugják szavára, hogy **„Esküszünk, rabok tovább nem lesziünk“!** Színessé teszik e gyönyörű filmet a sárospataki rektorleányának bájos, szép, szerelmi epizódjai — Panni, a korezmáros leányának és Csillának a szép cigánylánynak érdekes, fordulatos szerelmi jelenetei. A hőselkü nők lángoló hazaszeretetének ritka példáját örökíti meg ennek a filmnek az a jelenet, amelyben Panni Görgey sürgős parancsát az ellenséges táboron keresztül akarja a magyar sereghez juttatni, de rajtaveszül és az orosz puskák golyójától találva hősként hal meg a hazáért. Szívekképp ható az a jelenet is, hogy a nyomorék diák mint áldozza fel életét diáktársáért, hogy ő is eleget legyen a magyar szabadságért: oroszok által sortűz elé állítva, boldogan néz szembe a gyilkos fegyveresekkel, ajkán utolsó kiáltással: **„Éljen a magyar szabadság, éljen a haza“!** A magyar szabadságharc jelenetei azonban csupán keretül szolgálnak a fentebb vázolt szerelmi történethez, amely az egész film-

darab tengelyét képezi. Előadások: 5, 7 és 9 órakor, rendezés helyárák mellett.

A Ferenc József Tudományegyetem Földrajzi Intézete lisztelettel tudatja, hogy dr. Kogutowicz Károly: Dunántul és Kisalföld irásban és képben című mű I. kötetére vonatkozó, a Magyar Könyvhét akciójával kapcsolatban adott nagy kedvezményt június 5.-éig fentartja. Tehát aki addig beküldi rendelését ugyanolyan kedvezménnyel kaphatja meg a fenti művét, vagyis készpénzfizetés esetén 28 pengős bolti ár helyett 24-pengőért, részlelfizetés esetén pedig 9 havi 5 pengős részletre. Gyönyörű képes prospektust bárkinek ingyen küldünk, forduljon a kiadóhoz: M. Kir. Ferenc József Tudományegyetem Földrajzi Intézete Szeged, Szukoválly tér 1 sz.

Hadikölcsön ösjegyzők, akik nostrifikált kötvényeiktől megvalni voltak kénytelenek, egyöntetű fellépés céljából adataikat irásban jelentésük be a Hadikölcsön c. lap szerkesztőségének, Budapest, V. Pannonia ucca 10 sz. alá. A bejelentés természetesen semmiféle anyagi kötelezettséggel nem jár.

— 30 —

könnyes szemekkel és kegyeletes szívvel állta körül az endrődiek nagy gyász-küldöftsége.

Utódai: a gyászos véget ért nagyképzeltségű műfordító Dobos Lajos, majd 1889 november havától a szent életű Grócz Béla, későbbi nagyváradi nagyprépost csendes, zajtalan munkában folytatták a lelkiélet mélyítésére és az ifjuság nevelésére irányuló nemes működését.

Ebben az időben még az öreg Salacz Imre volt Endrőd község első jegyzője, még pedig 1848 óta. A bírói pálcát Timár István viselte, akit 1890-ben az endrődi egyház közliszteletben álló alelnöke, a mai is élő Hunya J. Mihály követett. A jegyzői tisztet később Harsányi Dániel, Lombay Géza, majd pedig Viskovics Ignác töltöttek be. A község érdekét szem előtt tartván, készséggel arra törekedtek, hogy az egyházközség vezetésével békés és eredményes együttműködést biztosítsanak.

1891-ben a Központi Ovoda (Leányiskola) felépítésére Schiefner Ede 3000 forintot ajánlott fel. Báró Wodiáner Albert az egyház kegyura 1000 forint adománnyal járult hozzá. Az építést Wagner Márton neves gyomai építőmester vállalta 8551 forintért. Az új házban irgalmas rendi apácák tanítottak, de házon kívül más leányiskolákban tanítást nem vállaltak.

1894-ben létesült a kisperesi új iskola Szedlák Mihály helybeli mester vállalatában. Még ugyanezen évben rendszeresítették a kondorostanyai második iskolát is. Egyentőre bérelt helyiségben folyt a tanítás.

1896-ban a lakosság és iskolák növendékei nagy lelkesedéssel ülték meg az „Ezredévi Ünnepeit“. A délelőtti istentisztelet után „a szarvasvégi szénáskerlben nagy mulatság volt“, a község pedig 200 forintot osztott ki a szegények között.

1897-ben épült fel a kondorostanyai templom. A lakosság 2193 forintot ajánlott fel és 103.000 drb. téglát égetéséhez járult hozzá. Schiefner ajándéka 1671 forint volt. Az építést és tervezést Árvai Imre helybeli kőműves végezte 4827 forint 8 krajcárért.

— 31 —

Ugyanezen évben egyház átadta községnek az eddig kath. jellegű két-községi ovodát.

1898-ban a gyomavégi iskolához új tantermet építtetett a hitközség. 1899-ben a kocsorhegyen és a décspaskumi országut mentén lelket vásárolt Grócz prépost-plebános, de a felépítést már nem ő, hanem 1900-tól utóda — Zelinka János esperes-plebános végezte 1900 szeptember havában. Ugyanez évben készült el az örménykúti új tanterem és az új kántor-ház is.

A huszadik század első tizede általában a béke és társadalmi előrehaladást jelentette bizonyos tekintetben. A „vív-mányok-korszaka“ fokozta az igényeket, elősegítette az emberi erő és szellem neki lendülését, de más oldalról jobban rávilágított a társadalmi ellentétekre és visszasságokra is. A szociálistizmus erőteljesebben a vidéken ekkor kezd jelentkezni.

Mezői, Várkonyi és társaik környékezik a munkásokat és sajtójuk terjesztésével erősen kiélezzik az osztály-ellentéteket. A másik sajnálatos jelenséget abban látjuk falunkban is, hogy igen sokan kivándoroltak Amerikába. Akik vagyont szerezve visszajöttek, a nemzeti vagyont szaporították, de igen sokan künn maradtak és elveszték a magyarságra nézve. 1906-ig közel 400-an vándoroltak ki.

Ugyanebben az időben épült újjá a „Vida-féle szegényház“ 11.200 Korona költségen.

1905 november 7-én lelkes ünnepe volt Endrődnek. A huszadik század legnagyobb magyarja — gróf Apponyi Albert látogatta meg a falut több 48-as képviselő kíséretében és erősítette a függetlenségi politikai eszméit az ellenzéki érzelmi endrődiekben.

A szövetkezeti eszme is kezdi bontogatni szárnyait nálunk. A belterületen és az öregkertekben fogyasztási szövetkezet létesült, majd 1909 december 12-én ünnepélyes megáldásban részesült a 80.000 K. költséggel épült új szövetkezeti motoros-malom.

1908-ban nagy lendülettel megalakult a Katolikus Népszövetségi Szervezet is.

1910 június 22-én a Földművelésügyi és Kereskedelmi

Akinek a szívműködése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponként reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József víz súlyos billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. A **Ferenc József** keserűvizet kapható gyógyszerárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

A zenét kedvelő közönség régi vágyát tökéletesen elégti ki a közelmúltban megindult magyar koltajúság, a Zenei Magazin. Havonta megjelenő számaiban mindig a legfrissebb hazai és külföldi zeneszámok közli; dalokat hangosfilm- és színpadi slágereket, táncszámokat, magyar dalt, valamennyi zongorára, énekre alkalmas, könnyű letétben. E mellett Európa és Amerika legújabb színpadi, zenei, film és gramofon híreiről képekkel élénkített tudósításokat közöl. Biztosra vehető, hogy a Zenei Magazin igen olcsó ára révén rövidesen minden zeneszerető háznál nélkülözhetetlenné válik. A fővárosban és vidéken is mindenütt kapható. A lap szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapesten, V. Katona József u. 21. Érdeklődjön még ma a helybeli könyvkereskedőnél.

Budapesten, A Központi Szállodát, (Centrál) melyet Páljai Miksa, a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vette át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi otthona alig 2 percrenyire a Keleti pályaudvartól, ujonnan berendezve, gőzfűtéssel, hideg meleg vízzel, telefonnal, rádióval várja vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegen forgalmának nagy nyeresége az új vezetés alatt álló szálloda, melyben a polgári árak mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

NYILT-TÉR*)

Jegyzőkönyvi-kivonat.

Uhrin István ur és Csókási Béla ur között fölmerült lovagias ügy az alábbi módon nyert a lovagiasság szabályai szerint elintézését:

Uhrin István ur kijelenti, hogy Csókási Béla urat inzulálni nem akarta, csupán magyarázatot akart tőle kérni a tánchelyiségben történetekért.

Csókási Béla ur viszont kijelenti, hogy Uhrin István ur ezen szándékát félreismerte és miután vallásos meggyőződése és állása miatt jegyveres elégtétellel nem adhat, sértő kifejezése miatt bocsánatot kér. Egyben kijelenti, hogy kérdéses alkalommal Uhrin István ur az ő menyasszonyával szemben korrektül viselkedett.

Endrőd, 1930. május 28.

Uhrin István megbízottai:

Alapy Andor s. k.

Csernaczký Károly s. k.

Csókási Béla megbízottai:

Kreznerics Ferenc s. k.

Koczás Sándor s. k.

*) E rovatban közöltekért, felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

PUBLIKACIÓ.

Tanuló felvétetik Katona Gyula kereskedő üzletében. Gyoma, Horthy Miklós ut.

A Futura megbízásából a Hangya értesíti a lakosságot, hogy mindenki, akinek vetése van évi 8 és fél százalék kamattal kaphat zöld hitelt mázsánként 17 pengőt. Akinek kell, jelentkezzen a Hangyánál vagy Wolf Mihály-nál.

Kató Lajos jegyzőnek Révnaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Kiemalmi korpa érkezett a Hangyába, melynek mázsája 10 és 12 pengő. Ezen korpa teményért is lesz becsesítve. A cserénél a termények a következő áron lesznek átvéve, ugymint a buza 23 pengő, tengeri 11 pengő, az árpa 13 pengő, a zab 12 pengő. Ennél fogva, akinek nagyon jó és olcsó korpára szüksége, van az jelentkezzen a Hangyánál vagy Wolf Mihály-nál vagy Kovács Jánosnál.

Kérje az

„Atlas Iroda“

(Agence Internationale de Tourisme)

Budapest, VIII. József-körút 46. II. 7.

Telefonsz.: 335-64.

prospektusát Európa világhírű nyaralóhelyeiről.

Pensiodijak: napi 5-6 pengő.

Zell am See, Semmering, Kitzbühel, Wörthi-, Ossiachi-, Traum-, Attersee-tavak fürdőhelyein, Abbazia, Velence-Lido, Rimini, olasz és francia Riviera, Páris, Biarritz, Deauville, Trouville, Grenoble, London, Schweizban napi 6-8 P stb., Budapesten napi 4 P (havi 85-90 P egész évben). Tanulóknak 15-20 százalék kedvezmény. Utazásoknál (egyeseknél is) 33-50 százalék kedvezmény.

Válaszbélyeg.

HERDY FERENC lakatos-mester

felhívja a nagyérdemű közönség figyelmét arra, hogy elvállal az összes létező **lakatos szakmába vágó munkákat** és készít teljesen új és legmodernebb kivitelű **vaskerítéseket, betétes- és kovácsolt vaskapukat, sirkerítéseket** és saját rendszerű **takarék tüzhelyeket** az összes kivitelekben a leggazdaságosabb tüzeléssel ellátva, pár száz drb. már forgalomban helyben és vidéken.

Kéri a nagyérdemű közönség támogatását.

Lakik Kossuth Lajos ut 698. szám alatt.

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tiszórára, illetve vacsorára WEIDMANN PÉLE KITŰNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szerviroz!... Tegyen próba bevásárlást a **WEIDMANN MÁRTON** üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitűnő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú-családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda” kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra” meri lapunk havonta kisorsol előfizetői közül egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hirtvének örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross-tér 10 (a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást június 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk június 22-iki számában tesszük közzé. ~ Vágja ki az alábbi „Utalvány-szelvényt” és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDEGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Vasuti menetrend

1930. május hó 15-től.

RUDAPEST - GYOMA

Budapestről indul	6:15	9:45gy	13:36	17:30gy	20:45
Gyomára érkezik	11:06	12:42gy	18:19	20:29gy	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52gy	14:28	16:52gy
Budapestre érkezik	5:—	10:40	11:45gy	19:10	19:45gy

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Békéscsabáról indul	23:15	4:34	8:14gy	13:26	16:14gy	18:26
Gyomára érkezik	0:17	5:26	8:51gy	14:20	16:51gy	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47gy	18:29	20:34gy	2:20
Békéscsabára érkezik	7:34	12:08	13:25gy	19:27	21:11gy	3:23

A „gy” betűvel jelzett gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

GYOMA - VÉSZTŐ

Gyomáról indul	3:53	12:46	17:30	20:45
Déaványára érkezik	4:21	13:14	17:58	21:13
Déaványáról indul	4:26	13:19	18:03	21:18
Szeghalomra érkezik	4:57	13:50	18:34	21:49
Szeghalomról indul	4:58	13:51	18:45	21:50
Vésztőre érkezik	5:17	14:10	19:04	22:09

Vésztőről indul	5:53	10:39	15:21	20:14
Szeghalomra érkezik	6:13	10:59	15:40	20:34
Szeghalomról indul	6:15	11:01	15:41	20:36
Déaványára érkezik	6:48	11:34	16:13	21:09
Déaványáról indul	6:53	11:39	16:18	21:14
Gyomára érkezik	7:24	12:10	16:47	21:45

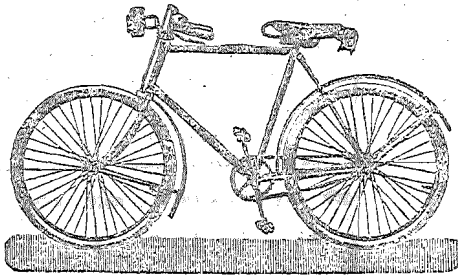
Legjobb tájékoztató a Vasuti és Hajózási Menetrend Ujság

kapható minden Vasutállomáson.
Dohánytőzsdében.

Magyar Testvérek!

Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL”, „ATLAS-PATENT”, „WONDER”, „IPAG”, „ORION” és „DIAMANT”, gummikban „DUNLOP” és „MICHELIN”.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horváth Miklós-ut és ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszer-tár
Piac-tér
Artézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 30 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40–50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Pünkösd.

A keresztyén hit ünnepeinek sugározva fénylő koronája a Pünkösd ünnepe! Amint hiában való volna — az Irás szerint — minden hit és predikálás, ha Krisztus meg nem halt és fel nem támadott volna: — éppen úgy nem lenne a keresztyén hit ünnepeinek fénylő koronája Pünkösd nélkül!

A mi ünnepeink tulajdonképpen egybe kapcsolódó arany láncszemei az isteni kegyelemnek és szeretetnek. Karácsony nélkül nincsen nagypénteki iragédia, — golgotai hulló vér nélkül nincsen husvéti feltört szikla sir, — Husvét nélkül lehetetlen az Áldozócsütörtök, — viszont Pünkösd nélkül nem volna ez ünnepeknek fénylő koronája!

Szükségképen kellett elkövetkezni annak, hogy a sebesen zugó szél el-

töltse az egész házat, hogy a láng nyelvek mennyei lelkesedésnek-erőnek tüzeit gyujtsák meg, hogy az egykor ingadozó Simon köszikla Péterre s a félnk tanítványok a hitnek olyan hőseivé legyenek, kik Jeruzsálem piacán kiáltsák az egész világnak fülébe: mi pedig azt a Krisztust predikáljuk, akit Ti keresztire feszítettetek, de aki feltámadott!

Szükségképen kellett elkövetkezni annak, hogy 3000-en vigyék szerte a szélrózsa minden irányába a pünkösdi győzedelmi himnuszt: halleluja, halleluja!

A magyar sors csoda nagyszerűsége éppen az, hogy krisztusi sors. A magyar történelem még megrázó bizonyágaiban is az isteni akarat és kegyelem egybe kapcsolódó aranylánc szemeiből épített meg!

Nagyszerű karácsony volt a magyar nemzet

születése ez előtt ezred év előtt és e karácsonyhoz odakapcsoltatott Mohi pusztá, Mohács, Arad, Triánon nagypénteki tragédiája. A gyászba öltözött magyar génus azonban nem hiában virrasztott és imádkozott mondván: tartsd meg őket a magyar történelemnek ereje által, eljött mindig a husvét, el a feltámadás és a világtörténelem levegő egének nagy oszlopai is megnyitak a Rákóczyak és Kossuthok népe előtt!

Szükségképen el kell következni annak ma is, hogy a sebesen zugó szélnek zendülése eltöltse az egész házat, még pedig Brassótól kezdve mind Pozsonyig és Iglótól kezdve mind Pancsováig, hogy a láng nyelvek ezredéves magyar történelem lelkesedésének-erejének tüzeit gyujtsák, hogy még a vergődő magyar jelennek Simonjai is köszikla Péterekké és az elrabolt föl-

dön gyötrődő testvéreink is a magyar hitnek olyan hőseivé legyenek, kik a Kárpátok bércein, Orsovánál és az Adriánál kiáltsuk az egész művelt és műveletlen világnak a fülébe: mi pedig azt a magyarságot predikáljuk s annak új ezredévre való dicsőségét hirdetjük, amelyiket Ti keresztire feszítettetek de, amelyik feltámadott és él!

Szükségképen el kell következni megint annak, hogy legyen zugás, morajlás, még e csontoknak is egybemenése és megelevenedése, a hősi dicsőség daliás idejének újból megelevenedése, hogy Nagy-Magyarország husz millió lakosa vigye szerte a szélrózsa minden irányába a magyar pünkösdi győzedelmi himnuszt: halleluja, halleluja!

Gyoma 1930. június.

HARSÁNYI PÁL
esperes.

TÁRCA

Holdvilág.

Irta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (28)

A pénzbeszédön meg is látszói, hogy puritán, mert nemcsak nézeteiben volt makacs és hajlíthatatlan, hanem abban is, hogy nem szeretett beretválkozni, körmei feketék voltak, gyapjusáll hordott és haja állandóan a homlokába lógott.

Kerekes sokat vitalkozott az öreg pénzbeszédővel, aki makacsul képviselte materialista világfelfogását és kijelentette, hogy nem öntudatos ember az, akinek még olyan ábrándjai vannak, mint Kerekes kartársnak. Egy öntudatos ember nem lát mást a szerelemben,

mint az anyagcsere egyik folyamalat és Kerekes annak köszönhető eddigi sikertelenségét, hogy tulságosan és ábrándosan idealista volt. Kerekes erre megkérdezte, hogy a pénzbeszédő kartárs viszont milyen eredményekkel dicsekedhelik elmúlt élete során, mire azt a furesa válaszi kapta, hogy egy igazi szocialista nem is akar egyénileg érvényesülni.

Amennyire nem értette Kerekes ezt a furesa ellentétet, annyira megzavarta őt az is, hogy Szép Magda is állandóan bejár az otthonba. A délelőtti rendszeren újságolvasással telt el, na meg a politikai események megbeszélésével, Kerekes szégyellte magát, de bámulatos tájékozatlanságot áruult el a politikai tudományok ter-

rén és eihülve látta, hogy kartársai mennyire otthon vannak a jól értesültségben és a legmagassabb titkos szándékok ismeretében. Voltak, akik dátumra megjósoltak egyes eseményeket, bejelentették, hogy ezt és ezt a politikust ekkor elfogják tenni a láb alól, hogy a kormány titokban kikkel barátkozik és hogy nem az újság hírei az igazak, hanem rendszeren az ellenkezője, ami a sorok között van. Délután különböző előadások voltak, ezeket Kerekes is meghallgatta. Csodálkozva vette tudomásul, mennyi mindnfélét tanulnak és hallgálnak ezek az emberek, ez kezdetben imponált neki, de később belefáradt, unta a gazdaságtant, az esperanlisták lelkesedését és a természetbarátok birkanýászerű tömörülé-

seit.

Este felé, ezen csodálkozott Kerekes a legjobban, Magda is benézett majdnem minden nap. Magda frissen, életkedvel sugározva jött. Ahol megjelent, rögtön csoportosulás támadt körülötte, de Magda rendszeren tüstént Kerekeshez ment, aki emiatt lelkiismeretfordulást érzett, mert nem tudta viszonzni ezt a figyelmet és előzékenységet. Egy alkalommal éppen nagyvilába merülve találta Kerekest Magda. Kerekest sarokba szorították a kartársak, hiába magyarázta, hogy nem lehet mindenki egyenlő, hogy a képességek a tanulástól és a szolgálati időtől függetlenül megvannak az emberekben, hogy ő például nem azért beszél, mert saját magát kiválóbbnak tartja, ő igenis elis-

Az endrődi római katolikus egyházközség 200 éves évfordulójának ünneplése.

Méreteiben hatalmas és külsőségeiben inpozáns ünnepséggel rófta le Endrőd község lakossága háláját és emlékeztetését az alapító ősök iránt, akik ezelőtt 200 évvel Nemes-Kerekiből Endrődre költöztek át. 28-án este lámpionos szerezénaddal köszöntötte a lakosság dr. Lindenberger János apostoli kormányzót és a megjelent előkelőségeket. Ezekre menő tömeg vonult fel zenszóval és lámpionnal az új népháztól a plébániáig, ahol megtörténtek az üdvözlések. Másnap, csütörtökön, reggel 9 órakor tartott igen népes egyházközségi díszgyűléssel kezdődött az ünnepély, amelyen Koczás Sándor polg. isk. igazgató méltatta a nap jelentőségét. Fél 10 órakor kezdődött az ünnepélyes nagymise, melyet az Apostoli Kormányzó fényes papi segédlettel mutatott be. A szent beszédet P. Omerovics Tamás jezsuita atya tartotta, aki remek felépítésű beszédében megrázó erővel bizonyította be a hit és vallásosság szükségességét. A szent mise után, a tanuló ifjúság sorfala között, rendezett sorokban vonult fel a közönség, élén a papsággal, a Kath. Népházhoz, amelynek felszentelése szintén e napon történt. Nagy áldozatkészséggel építette meg az egyházközség ezt a Népházat, amely Endrődnek első emeletes épülete, hogy így állítson maradandó emléket az alapítóknak a harmadik évszáz-

ad küszöbén. A felszentelés befejezésével ünnepély volt a Népház zsufolásig megtelt előadóteremében, amelynek kimagasló eseménye volt dr. Haller István v. miniszter felavató beszéde. Ugyancsak ez ünnepélyen tolmácsolta a Kultuszminiszter képviselőjében megjelent dr. Petrőczy István miniszteri tanácsos a Kultuszminiszter üdvözlését, amely után a nagyszámú levelek és táviratok tömegét olvasták fel, amelyekben a meghívott, de meg nem jelent közéleti nagyjaink: Vass József népijóléti, Mayer János földmívelésügyi miniszterek, Huszár Károly v. miniszterelnök, Bernolák Nándor v. miniszter, Mayer Károly, Pogány Frigyes, Schandl Károly államtitkárok, Czettel Jenő, a képviselőház alelnöke, Ernst Sándor és Brém Lőrinc pápai prelátusok stb. stb. küldték el üdvözlésüket és szerencsekívánataikat az ünnepélyes alkalomra.

A felavatás után 400 terítékes közebed volt a Népház emeleti nagytermében, amelyen a társadalom minden rétegéből sokan vettek részt. Az elhangzott sok köszöntő közül csak a következőket emeljük ki: Csernus Mihály felköszöntőjét a Pápa Őszentségére és dr. Lindenberger János apostoli kormányzóra, dr. Máczy Jánosét a kultuszminiszterre, dr. Cseh Józsefét a vármegyére, Kovács Ferencét Haller Istvánra és Kalmár Vincéét a vendé-

meri, hogy bizonyos dolgokhoz egyáltalán nincsen tehetősége. Végül is a szocialista érvelés makacs bunkója föllázította őt ezeknek az embereknek a rideg, könyörtelen érvelése ellen és elordította magát, az asztalra ütve:

— Már pedig akármit is csinálnak, ezzel a szervezkedéssel soha nem fognak semmire sem menni.

Egy fekete sovány fiatalember, aki eddig csak hallgatólag figyelte a vitát, odalépett Kerekeshoz: — ne förödjön velük elviárs, hadd beszéljenek! Egyszer el kell jönnie velem, nagyon érdekes dolgokat fogok magával közölni.

Ekkor lépett be Magda és Kerekés még mindig a vita hevében, egy kissé élénkebben és határozottabban beszélt vele, úgyhogy a leány csodálkozva figyelte föl: — na végre,

fölbredt! Már azt hittem, hogy maga teljesen elmerül abban a letargiában.

Magda bizonyára ma is be fog menni s akkor hiába keresi őt. Ez a goodolat bosszantotta, ámde ő nem ígérte sohasem Magdának, hogy várni fogja. Ezzel a megállapítással el is intézte ezt az ügyet, nekifogott beretiválkozásnak, de nem volt szappana, nem lehetett beretiválkozni. Tehát nem beretiválkozik. A fűkör azonban a kezében volt, figyelmesen megnézte benne az arcát. Egy idegen arc meredt feléje, zölde árnyalatokkal kiemelt, csontos arc. Nevetségesen magas halánték alatt csupa szeszélyes, kigyodzó és kanyargó vonalak, az anyai nagybátyjának a fényképe volt ez. Ezt a nagybátyját örülnek tartották.

(Folyt. köv.)

gekre.

Ebéd után két új tanyai iskolát szentelt meg az Apostoli Kormányzó.

Ugyanakkor a bellerületi mirhói iskolában nagyszámú haligatóság jelenlétében tartották meg a Kath. Népszövetség gyűlést Kocsán Károly képviselő és az országos központ kiküldöttjei.

Este 6 órakor Szent Imre ünnepély volt, amelyre a közönség ismét nagy számmal vonult fel. Gyönyörű beszédben méltatta Szent Imrét, a község szülöttje, dr. Uhrin László vm. aljegyző, tb. főszolgabíró.

Háladó istentisztelet és szentésges körmenet zárta be az ünnepségek sorát. Ez alkalommal Fetzer József esperes

mondott szent beszédet.

Elismeréssel emlékeztetünk meg az ünnepségeken közreműködő Ipartestületi Dalárda énekszámairól, Hunya Irma és Endrődi József szavalatairól, illetve páros jelenetükről. Dícséretet érdemiően szerepelt a polgári iskola énekkara is.

Az ünnepély megszervezése, annak sikeres lefolyása a rendezőbizottságnak köszönhető, amelynek élén a község agilis és e napon sok és méltán megérdemelt ünneplésben részesült plébánosa, Csernus Mihály apátplébános állt.

A napnak méltó befejezése volt az új Népházban tartott esti balyus összejövetel, amely vidám hangulatban a hajnali órákig tartott.

A' diszes társalkodó, vagyis világba termett ember.

Kiadva 1843. évben.

Egy kis, kékkölésű könyvnek a címe ez, mely szép sorrendben, úgy szólván szabályokba foglalja a körülbelől kilencven év előtti „ildomosságot“ és társadalmi érintkezést.

Nem lesz talán érdektelen keresgetni a sorok között.

A test állása és mozgása.

A test minden mozgásában kellem és báj uralkodjék. P. o. ha valamit felvesz az ember a földről, meggondolva hajoljon meg, csak a feltest közelít felé, míg az altest alig észrevehetőleg segít. Sok bosszúságot okoz a kéz helytelen tartása és mozgatása. A csipőre támasztott kéz olyan, mintha az ember kertí locsoló, vagy füles edény volna. Csunya a sinorra csapott kéz is. Ezáltal az ember az orángutághoz hasonlít, melynek keze térdig ér, vagy a szomorú fűzhöz. Körömrágsálás, ujjroppantás elítélendő, valamint illetlen körülálló személyek vagy dolgok megérintése. Viszont vannak emberek, kik készakarva azon igyekeznek, hogy kezeiket ne látassák. Az egyik kéz szüntelen a félig gombolt mellénybe, a másik a nadrágzsebbe csusszan. A nadrág újabb szabása lehetővé teszi, hogy a kéz még illethetlenebbül is üzze bújosdíját.

A társalkodás nem kíván kézimozgatást, csak igen csinján. A kéz és kar mozgáskor szép, a szemnek hízogó vonalal irjon. Igen tanácsos ilyen gyakorlatokat fűkör előtt, vagy valamely meghitt barátunkkal végezni.

A „menés“ ép úgy szeretetre-méltókká, mint neveltségessé te-

het bennünket. A menés ne legyen se lípegő, se sebes, se dobogó, s csuszó-mászó, se előre görbült. Ne legyen se lejtő, se szökdelő, se negédes. A mivel ember menése egyenlő és zajtalan.

Az arcvonás és ábrázat kiképzése.

A tekintet legyen nyílt, de nem szemtelen. A nyílt tekintet a természetesen, szépen kinyílt szem munkája, mely se nem „merekény“ se nem igen mozgékony. Még a szenvedő arcába is derűltségnek kell lenni. Az eddig levit tekintetek egyszerűsminde kellemes és letszós arcvonást is adnak, mellyel mindenütt kelendővé tesszük magunkat. Az ily szeretetre-méltó ábrázat bemenetelt szerrez nekünk a legderékabb emberekhez. Ezen lörekvéssel párosítj az ember azon személyek követését, kiknek arcvonása és ábrázatja köztet-szésben részesül.

A beszéd és hang kiképzése.

Beszéjünk nyelvtani helyességgel. Ne mondjuk például azt, hogy sok „katonákat“ láttam. Idegen szóval csak akkor éljünk, ha nyelvünkön nem tudjuk magunkat kifejezni. A beszélés ne hangozzék idomtalanul, ne legyen hápogás, dadogás, seipítés. A szót nem kell meghúzni, vagy hirtelen elharapva kiköpní. Nem kell beszéd helyett kiáltozni vagy rikoltozni, de tompán, siketen, dörmögve se szabad beszélni. Hogy a hang csengő legyen, olvasson az ember reggel „éhomra“ fennhangon. Kerüljünk a sok „k“ betűt, mert az darabosan hangzik.

(Folyt. köv.)

KÖZPONTI SZÁLLODA HOTEL CENTRÁL

BUDAPEST, VI., Baross-tér 23.
Keleti pályaudvartól alig 2 percrenyire.

A GYOMAIK kedvelt találkozó helye.

Elsőrangú modern családi ház. Központi fűtés.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz.

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.

Fürdőszobás szobák. RÁDÍÓ. Telefon a szobákban.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

HIREK

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtti fél 9 órakor Istentiszteletet tart Répás Pál ref. lelkész, urvacsorái ágendát végzi Papp Gábor segédlelkész. Ünnepe másodnapján prédikál a legátus.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Kinevezés. Községünk szülöttjét, dr. Kató Gergely jár. ügyész főorvost Debrecenben Hajdúvármegye főispánja vármegyei I. b. főorvosnak nevezte ki. Sok szerencsét kívánunk kinevezéséhez.

Esküdt választás. A lemondás folytán megüresedett II. fizedbeli esküdt állásnak választás útján való betöltése folyó hó 11-én délelőtti fél 10 órakor fog megejteni.

Konfirmáció. Áldozócsüillőkön délután templomi istentisztelet keretében történt a Református Anyaszentegyház új, felnőtt tagjainak ezidei konfirmációja, amikor is 52 gyermek konfirmáltatott. A konfirmáció szertartását Répás Pál lelkész végezte, aki szíveshözszóló, közvetlen beszédben tárta a gyülekezet új önálló tagjai elé jövő kötelességüket. A gyermekek, ünnepélyes hitvallás és fogadalomtétel után, áldásadással vétettek be a gyülekezet lelkészei által a Református Anyaszentegyház felnőtt tagjai sorába. Az 52 új egyháztagság pünkösdi ünnepén él először az urvacsorával.

Felhívás a szülőkhöz! A gyomai áll. polgári fiu- és leányiskolában a beiratásokat június hó 30. és július hó 1-5-én tartjuk. Mivel a helybeli tanulók részére kell elsősorban helyet biztosítani, és az I. osztályokban csak 35-40 fiu- és

ugyanannyi leánytanuló részére van hely, kérem az igen tisztelt szülőket, hogy lehetőleg bármely vasárnap, minden előzetes fizetés és kötelezettség nélkül jelentsék be gyermekeiket, hogy a hely biztosítva legyen. Szintúgy azok is előre érdeklődjenek, kik az elemi iskola V.-VI. osztálya után a II. osztályba öljajtanak felvételi vizsgát tenni. Tulkoru. tízenkét évesnél idősebb, de 15. életévet be nem töltött tanulót az I. osztályba csak kivételesen lehet felvenni. Különben minden idevágó ügyben szívesen szolgál utasítással az Igazgatóság.

SZÜLŐK FIGYELMÉBE!

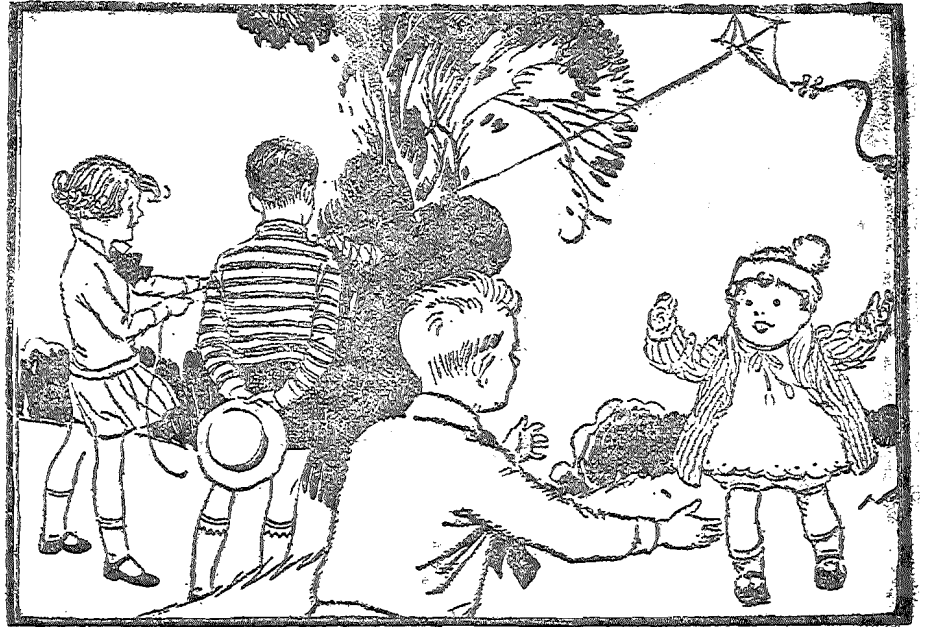
A szegedi Szent-Gellért Konviktus a jövő tanévre felvesz jó előmenetelű középiskolai tanulókat. Évi ellátási díj 600 pengő. Tájékoztatót az intézet igazgatósága (Szeged, Kálvária-utca 10. szám) kérelemre küld.

Óvás? Lapunk nevében vizsgálásokat követnek el, ezért kijelentjük, hogy előfizetésgyűjtő ügynökeink nincsenek. Akik előfizetésgyűjtés céljából nevében jelentkeznek a nagyközönségnél, azok családok, miértis kérjük őket a hatóságok kezére juttatni. Előfizetéseket kizárólag kiadóhivatalunk veszi fel. A Magyar Magazin kiadóhivatala Budapest, V, Sziget-u. 26.

A Szent Imre ünnepek alkalmából 1930 május 25-től augusztus 31-ig Budapestre és vissza állandóan féláru vasúti jeggyel lehet utazni. Féláru vasúti jegy váltására jogosító igazolványok a Bácsy és Társai Bankházánál Gyomán kaphatók.

Mezőgazdasági, ipari és kertészeti kiállítás és vásár. Orosházán ez év augusztus 14.-től 21.-ig országos jellegű mezőgazdasági, (állatok, termények, méhészet) ipari és kertészeti kiállítást és vásárt rendez az Orosházi Kisbirtokos Szövetség és az Orosházi Ipartestület. A kiállítás ideje alatt, augusztus 17.-én a

CSINOS GYERMEK - TISZTA RUHA - ANYA BÜSZKESÉGE

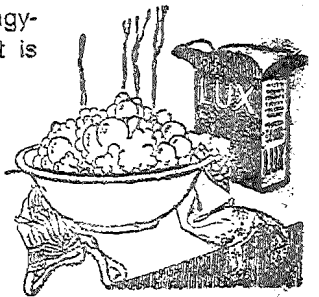

Minden szülő szereti, ha gyermeke csinos. Ez sok gondot, költséget jelent, mert a kis rakoncátlanok nagy-szerűen értik, hogyan lehet a legtisztább ruhácskát is pár perc alatt piszkossá tenni.

Aki azonban Lux-ot használ, annak sem nem gond, sem nem költség a gyermekét mindig szépen látni, mert amit a kis angyal bepiszkít, azt pár perc alatt ismét csinosná, tisztává, újjá teheti.

Lux használata megtakarítást jelent!

Goldberger-Bemberg is Lux-ot ajánl Parisette és összes új gyönyörű kreációi mosásához.

Csak a kék dobozban — amit nyitva és kímélve árulnak, az nem Lux!

m. évi szegedi országos iparos kongresszus határozata értelmében az Ipartestületek Országos Szövetsége Orosházán tartja évi nagygyűlését. A kiállítás iránt, amelyre jelentkezni június hó 15.-ig lehet, nemcsak Orosházán és a szomszédos vármegyékből, hanem az egész országból rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik. Tájékoztatót minden érdeklődőnek szívesen küld a vásár Rendezősége. A kiállítók és látogatók a szokásos vasúti szállítási és utazási kedvezményben részesülnek. Kényelmes és olcsó elszállásolásról a vezetőség gondoskodik. A kiállítás tartama alatt az Orosházától 3 km-re levő Gyopáros gyógyfürdőre állandó motorjáratok lesznek.

Tudja Ön már, hogy az ismert Aspirin tabletták 1895-ben beható kísérletek és tudományos kutatások után kerültek forgalomba és immár kb. 35 év óta az emberiséget a „meghülések” elleni védekezésnél támogatják. Hülések minden tüneteinél, influenza, spanyol-járvány, reuma, csusz, ischiásnál ma már az egész világon Aspirin-tablettákat az eredeti csomagolásban a „Bayerkeresztel” szedik.

A korcsmai hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungária Nyomdában darabonként 50 fillérért kapható.

Az összes hitelezők nevében mély fájdalommal meglőtt szívvel jelentjük, hogy az olyan forrón szeretett és dédélgetett

HITEL URUNK

hosszas és kínos szenvedés után az Urnak 1930-ik esztendőjének május 1-én éjjel 12 órakor jobb létre szenderült.

Elhunytát a késedelmes fizetők okozták.

Dévaványa, 1930. május 1-én.

Budapesten, a Központi Szállodát, (Centrál) melyet Pallai Miksa, a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vette át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi oltihona alig 2 percrenyire a Keleti pályaudvartól, uionnan berendezve, gőzfűtéssel, hideg meleg vízzel, telefontal, rádrróval várja vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegen forgalmának nagy nyeresége az új vezetés alatt álló szálloda, melyben a polgári árak mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN!**

Makacs székrekedés, vasiaghétkatarus, gyomorbai, puffadás, vértorlódás, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „**Ferenc József**“ keserűviz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a **Ferenc József** viz még ingerlékeny belüi betegeknek is fájdalom nélkül hat. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Meghívó. Az áll. polgári fiú- és leányiskolában pünkösdi vásárnapján, e hó 8-án d. u. 3 órai kezdettel szülői értekezletet, „Anyáknapiát“, torna-ünnepélyt, kézimunka és rajz kiállítását; ezek után pedig iskolai táncmulatságot tartunk. Belépti-díj nincs! Adományokat az iskolai „Hangszer-alap“ javára köszönettel nyugtázzunk. Az igen fűszert szülőket, tanügybarátokat és az érdeklődő nagy közönséget ezúton is meghívja az igazgatóság.

Csak gyógyszerárakban kaphatók. Aspirin felülmulhatatlan.

Egy kémnő emlékirataiból. W.....x Alicenak, a háboru előtti sokat szerepelt kémnőnek titkos naplóját nemrégben fedezte fel Georg Hopwell, a híres hadtörténelmi kutató. A napló izgalmasnál izgalmasabb részleteket tartalmaz, de legérdekesebb a napló utolsó fejezete, amely tulajdonképpen töredék és a kémnő életének legkínzóbb dilemmáját hagyja nyitva. Az ok, amely miatt a napló megszakadt, egyelőre még ismeretlen és éppen ezért a Magyar Magazin egy kis történet formájába öntve, mint töredéket közli június hó 1-i számában a kalandot, az olvasóra bizva annak befejezését. Új népszerű rovat: „Mondd meg nekem, hogy ki vagy és megmondok, ki tetszik neked?“ A „Magyar Magazin“ legújabb száma más feladatokkal is kedveskedik olvasóinak és összesen 500 pengő értékű díjat tűzött ki a feladatok megoldói számára. Remek fotók, novellák, rajzok, humoreszkek, színházi és filmcikkek tarkítják a pompás folyóiratot, amely kiállításban, ötletekben és tartalomban vetekszik a legjobb külföldi magazinokkal. Egyes szám ára 1 pengő. Mutatvány-számot kívánatra ingyen küld a „Magyar Magazin“ kiadóhivatala. (Budapest, V., Sziget-utca 26.)

„**A négy lábú leány**“. Ezt az érdekes címet, 1 egyfelvonásos énekes és táncos burleszkjáték viseli, mely július hó elején kerül színre az Erzsébet ligeti pavillon termében, Molnár Gyula ez évi Színházi Estijén. A fenti szindarabnak nemcsak a címe, hanem cselekménye is érdekes és mulattató. Zeneszámai, két táncos duett: „De nőblis uri dáma“ és Gyurjad Öregem, egy táncos Kvarlett: „Ha már a kedvünk megnőtt“ és egy belépő szám: „A kis falunkban..“ — képezik.

Áldott állapotban lévő nők és ifju anyák a természetes „**Ferenc József**“ keserűviz használata által rendes gyomor-és bélműködést érnek el.

Reumás, köszvényes és csu- zos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdő- helyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Báránd fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjü, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalikus, a leg- súlyosabb reumát, köszvényt és csu-zi meggyógyítja. Gyógy- hatásait sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 1:20 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 1:20 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 szá- zalék, tíz napon túl 20 szá- zalék kedvezmény van. Jó ma- gyar konyha, figyelmes kiszol- gálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogá- sos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fo- gásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező venégekkel a fürdő kocsija vár- ja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdo- noshoz Bárándra Biharvárm- egyébe.

A Színházi Élet pünkösdi albuma. Pazar gazdagságban és zsufoltan érdekességekkel jelent meg a Színházi Élet pünkösdi albuma. Részletes cikben számol be a vidéki városok Miss Magyarország választásairól, közölve minde- nyit a megválasztott Miss Ma- gyarország-jelöltek és udvar- hölgyeiknek fényképét és min- den érdekes mozzanatát a vi- déki választásoknak, A szerzők világtongresszusáról új érde- kes cikkekben és képekben számol be a Színházi Élet. Detektiv-iskola címen új rova- lot nyit, érdemes jutalmakkal. Fog-grafologia, Hogyan alusz- nak el a primadonnák, Mit csinál Dolly Csöppi és Dolly Klárka Párizsban, Roboz Imre

érdekes nyilatkozata a most meginduló magyar hangosfilm- gyártásról, a Concours d' Ele- gance győztese. Rengeteg érdekes cikke, novellán, gyö- nyörű mélynyomásu képeken kívül háromfelvonásos és egy- felvonásos szindarabmelléklet, Kálmán Jenő szenzációs hadi- fogoly regényének az Omszki randevunak folytatása, 35 ol- dalas Gyermekekség-melléklet teszi hallatlanul gazdaggá In- ce Sándor népszerű hetilapját, amelynek kottamelléklete e hé- ten az „Arme Gigolo“ című világláger. A 200 oldalas pün- kösdi szám ára a rendes 1.- pengő. negyedévi előfizetési díj 10.- pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI., Aradi utca 8. szám.

Filmszínház Gyomán.

Pünkösdi vasárnapján: Londoni éjszakák.

Pünkösdi hétfőjén:

Titkos parancs.

Budapestten öt héttel ezelőtt került színre az a nagysza- básu film, amelyet az Apolló filmszínház Pünkösdi vasárnap- ján, június 8-án fog bemu- lalni a

Londoni éjszakák

című 8 felvonásos bűnügyi tör- ténetben. A maga nemében páratlanul érdekes és fényes kiállítású film, szenzációs tar- talmával méltán elvárhatja a legnagyobb érdeklődést. A da- rab főszereplői között **Jack Trevor, Szőregy Gyula, Mac Laglen** nevét említjük meg, új szereplő **Mabel Poulton**, aki- nek ez a film rendkívüli sikert hozott. Két kitűnő, amerikai bur- leszk és filmhíradó egészíti ki a műsort.

Pünkösdi hétfőjén, június 9-én

A titkos parancs

című 9 felvonásos kémdráma kerül színre. **Carlo Aldini**, a világhírű artista a film fősze- replője, aki ezúttal is halált megvevő bátorságának adja la- nujelét. De rendkívül érdekes a film cselekménye is. Egy kémhálózat szervezetének ki- kutatása, üldözése és leple- zése szenzációs-nál-szenzáció- sabb jelenetekre ad alkalmat és nyújt kitűnő lehetőséget Calro Aldini bámulatos művé- szetének kifejtésére. Partnere a szép és temperamentumos **Eva Gray**. A műsor kiegészítő ré- szében egy kitűnő amerikai burleszket látunk.

Előadások mindkét napon 8, 7 és 9 órakor.

Publikációk.

Hirdetmény. A gyomai Ipartestület lécezett kugli pályáján Pünkösdi elsőnap- ján, 8-án d. e. 10 órai kezdettel nagy kugliverseny: I. Nyeremény 1 drb igen szép bárány. II. Nyeremény 1 drb pon- tos járásu zsebóra és lánc. III. Nyere- mény 1 üveg Bikavér. IV. Nyeremény 100 drb cigaretta. 3 dobás 20 fillér. Új babák, jó golyók. Biztos a nyeres! Vége fél 8 órakor.

Figyelem! A helybeli állatbiztosító szöv. a lépfene elleni védőoltást I. esetben f. hó 12-én, II. esetben f. hó 23-án és III. esetben július hó 3-án végzi a községi bikaakolnál délelőtt fél 7 órakor.

Hangyánál még mindig 1 liter na- gyon jó bor 70 fillérért, 1 liter Seprü pálinkát 2.50 fillérért és a Rumot 2.80 fillért lehet kapni. Ugyanott a manillát és a gabonás zsákokat nagyon olcsón lehet kapni.

Hirdetmény.

Dr. Messinger Albert gyomai ügyvéd, mint a Gyomai Nagyrúháza Klein Vil- mos Rt. csődtömeggondnoka, a fenti cég — különböző kereskedelmi árucik- kekből álló 52.731 pengő 71 fillérre be- csült — áruraktárának egy tételben ér- tékesítése céljából, az érdeklődőket ár- ajánlat tételére hívja fel.

Az ajánlatok zárt borítékban f. évi június hó 18 napján d. e. 9 órájáig küldendők be a tömeggondnokhoz, de az ajánlatok felbontására rendelt idő- pontban, — aznap délután 3 órakor Gyoma községházánál — az ajánlatok személyesen is megtehetők.

Az ajánlattévk kötelesek, ajánlatuk átadásával egyidejűleg 2000 pengő bá- natpénzt készpénzben vagy óvadékké- pes értékpapirokban a tömeggondnok kezéhez beszoigáltatni. A mellőzött ajánlatok bánatpénze, — a postakölt- ség levonásával — a tömeggondnok ál- tal nyomban vissza fog küldetni, ille- ve a megjelent ajánlattévknek vissza- adatni.

A szokásos hivatalos órák alatt az áruraktár a helyszínen, a csődleltár pe- dig a tömeggondnoknál a fenti határ- napig, hétköznapiokon, megtekinthető.

A csődválasztmány fentartja jogát ahhoz, hogy a beérkezett ajánlatok köz- zül tetszése szerint válasszon, esetleg azok egyikét sem fogadja el, de elfo- gadás esetén is ez csak a csődbíróság jóváhagyásával válik joghatállyossá.

Joghatályos elfogadás esetén, az er- ről szóló közlés vételétől számított 3 nap alatt, tartozik azon ajánlattévk, akinek ajánlata joghatályosan elfogad- tatott, a bánatpénze beszámításával, a vételárat, a vételi illetékkel együtt, a tömeggondnok kezéhez kifizetni, amely- nek megtörténtével az áruraktárt átve- heti és köteles azt, a kifizetéstől szá- mitott 15 napon belül, az üzlethelyi- ségből a saját költségén elszállítani.

A csődtömeg sem az áruraktár mi- nőségéért, sem annak mennyiségéért sem pedig a becsértékéért nem szava- tol és vele szemben az ajánlattévk — ajánlatának joghatályos elfogadása esetén sem — támaszthat semmiféle jogcímen szavatossági igényt.

A benyújtott ajánlat vissza nem von- ható. Utóajánlatnak helye nincs.

Amennyiben az ajánlattévk — aján- latára joghatályos elfogadása esetén — a jelen feltételek bármelyikét megsze- gné, az általa befizetett bánatpénz és a netáni egyéb befizetése a tömeg javára elvész és köteles lesz ezen felül a tö- megnek okozott károkat is megtérí- teni.

Dr. MESSINGER ALBERT
csődtömeggondnok.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN.**

NYILT-TÉR*).

Tekintetes.

Csókási Béla tanár urnak
Endröd.

Van szerencsénk a „Gyomai Ujság” és „Gyoma-Endröd-Kondoros” című lapoknak, 1930 június 1-i számában a „Nyilttér” rovatban megjelent és önre vonatkozó „Jegyzőkönyvi-kivonat” cím alatti cikkekre vonatkozólag értesíteni, hogy mi senkinek felhatalmazást arra, — hogy a fenti jegyzőkönyvi kivonatot közzé tegye — nem adtunk. Továbbá feljogosítjuk önt, hogy ezen levelünket nyilvánosságra is hozza.

Endröd 1930. június 4.

Kreznerics Gy. Ferenc s. k.
Koczás Sándor s. k.

„Gyomai Ujság” és „Gyoma-Endröd-Kondoros” című lapoknak 1930. év június hó 1-i számában „Nyilttér” rovatban jegyzőkönyvi kivonatot” cím alatt megjelent és személyemmel joglalkozó cikkekre vonatkozólag kijelentem, hogy én senkinek sem adtam felhatalmazást arra, hogy nevemben, Uhrin István urtól bocsánatot kérjen és azt magam sem tettem. Fenti cikknek arra a kitételére, hogy „Egyben kijelenti, hogy a kérdéses alkalommal Uhrin István ur az ő menyasszonyával szemben korrektül viselkedett” megállapítom, hogy én ilyen kijelentést Uhrin István urra nem tettem.

Endröd, 1930. jun. 4.

Csókási Béla s. k.

*) E rovatban közöltekért, felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

NYILT-TÉR*).

Nyilatkozat.

Tudomásomra jutott, hogy Csókási Béla a június 1-én megjelent nyilttéri cikkekre vonatkozólag jelen számban megjelenő nyilatkozatot teszi közzé.

Csókási Béla jelen számban megjelent nyilatkozatára vonatkozólag kijelentem, hogy az nem felel meg a valóságnak, mert Csókási Béla nekem a lovagiasság szabályai szerint elégtételt adott s tőlem igenis bocsánatot kért segédei Koczás Sándor és Kreznerics Ferenc urak által aláírt azon nyilatkozatával, amely birtokomban van s melynek szövege teljesen megegyezik a június 1-én megjelent nyilttéri cikk szövegével, amely cikknek hirlapi közzététele segédei útján tudomására adatott.

Meg vagyok győződve arról, hogy Csókási Béla segédei Koczás Sándor és Kreznerics Ferenc urak a legközelebb megjelenő újságszámban a saját érdekükben tiltakozni fognak Csókási Bélának rájuk nézve sértő s az uri és lovagias gondolkodással össze nem egyeztethető eljárása ellen.

Kijelentem végül, hogy részemről az ügy a lovagiaság szabályai szerint befeje-

ződött s azt elbírálás végett a szegedi vegyesdandár parancsnokság becsületügyi választmánya elé terjesztettem, mindazonáltal hajlandó vagyok ezek után is Csókási Bélától — ha kívánja — jegyveres elégtételt is elfogadni.

UHRIN ISTVÁN
okl. mérnök.

*) E rovatban közöltekért, felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Fővárosi élelmiszer, porcellán, konyha- és háztartási cikkek nagykereskedése
Gyomán elárúsító telepet óhajt létesíteni.

Ennek vezetésére józan, megnyerő külsejű, esetleg már összeköttetésekkel rendelkező és kereskedelmi gyakorlattal bíró 26—50 éves

agilis telepvezetőt keres,

3000—5000 pengővel rendelkezőt.

Tökéjét mindenki saját maga kezeli. Kereseti lehetőség havi 500-1000 pengő. Ajánlatok: „Uj életpálya” jeligére Erdős József hirdetési irodája Budapest, 62. Póstaflók 288. címre küldendők.

Ha

ipari, kereskedelmi, háztartási, alkalmi vagy bárminemű alkalmazottra van szüksége, írja meg pár sorban az **UJSÁG KIADÓHIVATALÁNAK (VI., Aradi-utca 10).**

A borítékot így kell címezni:

Az „Ujság” Kiadóhivatalának „MUNKAALKALMAK”

Budapest,
VI., Aradi-utca 10.

Az UJSÁG a beérkezett munkalkalmakat „Munkapiac” rovatában mindennap közli. Pontos és olvasható címet kérünk. Sem szelvényt, sem bélyeget nem kell mellékelni.

PUBLIKÁCIÓ.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a Pünkösdi ünnepekre jó tiszasasi bort lehet kapni nagyon olcsó árban Kolmann József házában (Öreg Pikó-ház).

Tanuló felvétetik Katona Gyula kereskedő üzletében. Gyoma, Horthy Miklós ut.

A Futura megbízásából a Hangya értesíti a lakosságot, hogy mindenki, akinek vetése van évi 8 és fél százalék kamat mellett kaphat zöld hitelt mázsánként 17 pengőt. Akinek kell, jelentkezzen a Hangyánál vagy Wolf Mihály-nál.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Kismalmi korpa érkezett a Hangyába, melynek mázsája 10 és 12 pengő. Ezen korpa teményért is lesz becsérélve. A cserénél a termények a következő áron lesznek átvéve, ugymint a buza 23 pengő, tengeri 11 pengő, az árpa 13 pengő, a zab 12 pengő. Ennélfogva, akinek nagyon jó és olcsó korpára szüksége, van az jelentkezzen a Hangyánál vagy Wolf Mihály-nál vagy Kovács Jánosnál.

Kérje az

„Atlas Iroda”

(Agence Internationale de Tourisme)
Budapest, VIII. József-körút 46. II. 7.
Telefonsz.: 335-64.

prospektusát Európa világhírű nyaralóhelyeiről.

Pensiodíjak: napi 5—6 pengő.
Zell am See, Semmering, Kitzbühel, Wörthi-, Ossiachi-, Traum-, Attersee-tavak fürdőhelyein, Abbazia, Velence-Lido, Rimini, olasz és francia Riviera, Páris, Biarritz, Deauville, Trouville, Grenoble, London, Schweizban napi 6—8 P stb., Budapesten napi 4 P (havi 85—90 P egész évben).
Tanulóknak 15—20 százalék kedvezmény. Utazásoknál (egyeseknél is) 33—50 százalék kedvezmény.

Magyar, német, francia és angolnyelvű Urilányotthonok Budapesten (bennlakó idegennyelvű személyzet.) Havi penziodíj 90 P. Fiúk ellátásdíja tanárcsaládoknál 80 pengő.

Válaszbélyeg.

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tizóira, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITŰNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szerviroz!...
Tegyen próba bevásárlást a **WEIDMANN MÁRTON üzletében** (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitűnő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlenül villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást június 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk június 22-iki számában tesszük közzé. — Vágja ki az alantli „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

— Itt levágandó: —

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnócnak

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Legjobb tájékoztató a Vasuti és Hajózási Menetrend Ujság

kapható minden Vasutállomáson,
Dohánytőzsdében.

Vasuti menetrend

1930. május hó 15-től.

BUDAPEST - GYOMA

Budapestről indul	6:15	9:45gy	13:36	17:30gy	20:45
Gyomára érkezik	11:06	12:42gy	18:19	20:29gy	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52gy	14:28	16:52gy
Budapestre érkezik	5:—	10:40	11:45gy	19:10	19:45gy

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Békéscsabáról indul	23:15	4:34	8:14gy	13:26	16:14gy	18:26
Gyomára érkezik	0:17	5:26	8:51gy	14:20	16:51gy	19:25
Gyomáról indul	0:41	11:14	12:47gy	18:29	20:34gy	2:20
Békéscsabára érkezik	7:34	12:08	13:25gy	19:27	21:11gy	3:23

A „gy“ betűvel jelzett gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

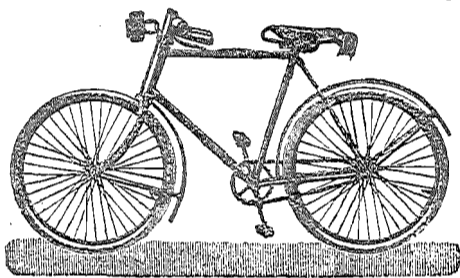
GYOMA - VÉSZTŐ

Gyomáról indul	3:53	12:46	17:30	20:45
Déaványára érkezik	4:21	13:14	17:58	21:13
Déaványáról indul	4:26	13:19	18:03	21:18
Szeghalomra érkezik	4:57	13:50	18:34	21:49
Szeghalomról indul	4:58	13:51	18:45	21:50
Vésztőre érkezik	5:17	14:10	19:04	22:09

Vésztőről indul	5:53	10:39	15:21	20:14
Szeghalomra érkezik	6:13	10:59	15:40	20:34
Szeghalomról indul	6:15	11:01	15:41	20:36
Déaványára érkezik	6:48	11:34	16:13	21:09
Déaványáról indul	6:53	11:39	16:18	21:14
Gyomára érkezik	7:24	12:10	16:47	21:45

Magyar Testvérek! Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gummit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WONDER“, „IPAG“, „ORION“ és DIAMANT“, gummikban „DUNLOP“ és „MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel 5 ó. 30 p.
2. „ reggel 6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt 9 ó. — p.
4. „ délelőtt 11 ó. 10 p.
5. „ délután 12 ó. 50 p.
6. „ délután 2 ó. 20 p.
7. „ délután 4 ó. 55 p.
8. „ este 7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

- Kossuth Lajos utca
- Gróf Tisza István ut sarok
- Máday gyógyszerár
- Piac-tér
- Artézi-kut
- Hangya főúztlet
- Vágóhid
- Iványi malom

Endrődön:

- Napkeleti vendéglő
- Kórház
- Kondorosi-ut
- Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel 6 ó. — p.
2. „ délelőtt 8 ó. — p.
3. „ délelőtt 10 ó. 30 p.
4. „ délután 12 ó. — p.
5. „ délután 1 ó. 40 p.
6. „ délután 2 ó. 40 p.
7. „ délután 5 ó. 40 p.
8. „ este 7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” könyvnyomda
G y o m a, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Károly a románok királya.

A hazájába visszatért herceget az ország nagy lelkesedéssel fogadta. — A királyá proklamálás vasárnap folyt le a bukaresti parlamentben.

Nagy szenzációja van Romániának. Az 1925-ben trónöröklési jogáról lemondott és hazájából eltávozott: Hohenzollern Károly herceg ismét visszatért hazájába s ma ő Románia királya.

Az új királynak hazájába visszatérése minden nagyobb zökkenő nélkül történt meg. A hazatérést dr. Maniu Gyula miniszterelnök maga készítette elő; a miniszterelnöknek régi terve volt az s csak az alkalmas pillanatot várta.

Érdekes Mária özvegy román királyné nyilatkozata is fia visszatéréséről. Kijelentette, hogy végtelenül boldog és örül fia hazajövetelének.

Mint hogy Károly hercegnek királyá proklamálása megtörtént, ez az alkotmányozó aktus természetesen hozta magával azt a másik aktust is, hogy a román parlament megsemmisítette Károly király fiát Mihályt királyá proklamáló 1926. évi január 4-iki törvényt.

Ugy Bukarestből, mint az ország minden részéből olyan távirati hírek érkeznek, hogy a lakosság örömmámmorral fogadta Károly hazaérkezését, nemcsak érzelmi okokból, hanem azért is, mert újraéled a csüggedő hit, hogy a tíz évi politikai párttusák pusztításai miatt gazdasági válságban sorvadó

ország épen a tizenkettedik órában elkerüli a fenyegető katasztrófát.

Hogy bennünket magyarokat mennyiben érint akár politikai, akár gazdasági tekintetből a romániai szenzációs alkotmányfordulat, erre a kérdésre a feleletet a közel jövő bizonyosan meg fogja hozni. Egy bizonyos, hogy a változást úgy a francia kormány, mint Olaszország teljes jóakarattal nézi s ha hinni lehet a francia politikának bár lassu, de kétségtelenül a magyar érdekek felé is mutató orien-tálódásának, viszont az olasz nemzetnek hazánk iránti megértő politikája ma már az egész világ előtt ismeretes, akkor ennek a két nagy hatalomnak hozzájárulása legalább is remélnünk engedi, hogy a romániai fordulat nekünk magyaroknak is nyereséget jelent.

SZERETŐ JÁNOS

Megdöbbenésszerű sujtó megilletődéssel vettük tudomásul a f. hó 8-án az esteli órákban szárnyra kapott hírt, amely futótűzként járta be községünket, hogy Szerető János, mindenkinek mosolygós kedvű jó barátja este egy negyed 7 órakor meghalt!... A meglepetésszerűen váratlanul lecsapott hírt bizonyos tagadhatatlan kételkedéssel fogadtuk valamennyien annál is inkább, mert János barátunknak már többször költötték halála hírét, aminek nyomán szinte önkéntelenül ébredezett az emberlelkében a mostani hiradás nyomán is a nagy kérdés: hátha mégsem igaz a hír?.. De ezuttal, — fájdalom igaznak bizonyult a szomorú hír, amit a kételkedők előtt is kétségtelenül be-

TÁRCA

Holdvilág.

Irtta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (29)

Hamar abbahagyta ezt a mulatságot, megbánta a kíváncsiságát. Óvatosan kinyitotta az ajtót, kilépett a konyhába, nem akart Komlósnéval találkozni, mert az minden nap a félikabátról bnszél, már följájtotta úgy, hogy nem is kell azonnal fizetni, majd ha keres, akkor is szerény rézletekben.

Kerekes azonban így még jobban félt Komlósnétól, mikor szíves volt hozzá. Ösztönei azt sugták, ne fogadjon el semmit se az emberektől, meneküljön előlük, mert főképpen azzal csapják be egymást, amit egymásnak adnak. Mikor nyá-

jasak, előzékenyek, akkor rendszeresen csálnak. De mikor haragszanak, gorombaságokat ordítanak egymásra, akkor őszinték.

Komlósné mégis meghallotta, hogy Kerekes kiveszi a kulcsot a zárból s rányitotta a szoba ajtaját.

— Csak nem megy el így? Szent Uristen, soha nem bocsálánám meg magamnak, ha valami baja lenne.

— De biztosítom, Nagysád, direkt jól érzem így magam.

— Nahát, én ezt nem fogom tűrni. Az egész ház félreismeri kegyedet. Az első emeleten a maradékaruházásné megfogott tegnap, mikor a csarnokba mentem. Tudtam mindjárt, hogy kegyedről akar beszélni. Nagyon érdeklődik kegyed iránt, van neki egy lánya. Szép szűzférangot kapna a lány, két

szoba bulor és természetesen lakás.

— Én nő ember vagyok, — mentegetőzött Kerekes, de ezzel a megjegyzésével elárulta, hogy észrevelte a csapdát és ezen elpirult.

— Igen, én is mondtam, természetesen. És mit szól erre a Spitzné?! Képzeld, azt mondta, hogy ő egész biztosan tudja, kegyed elvált ember.

— Hiszen kegyed tudja, hogy nem igaz!

— Ó kérem, én nem szoktam senkinek a privát dolgaiba avatkozni, kegyed pontosan fizet, nekem máshoz semmi közöm. Bár a parkettáncos, aki kegyed előtt itt lakott, ilyen szolid ember lett volna. De a Spitzné úgy látszik mégis csak ismeri kegyedet, mert itt vannak a rokonai Halasról és azok megismerték kegyedet. A Grün-nék,

— Grün? Nem, ez tévedés, én nem ismerem őket.

— Én is azt mondtam, hogy biztosan összetévesztik kegyedet valakivel, ámbár Kerekes urnak nagyon jellegzetes arca van. De nem, azt mondja a Spitzné, hogy ez ki van zárva és ők ismerik kegyedet és hogy kegyed nagyon kedves ember, csak egy kicsit különös. Így mondta, hogy különös.

— Különös!

— Igen, én mondtam, hogy ez igazán különös, de azért ne tessék fölvenni, az emberek annyi mindent beszélnek. Én mondtam a Spitznének, mondom, mi a különös rajta? Hogy nincsen papucs? És mezüláb járkál a konyhában? Istenem, ahány ház, annyi szokás. Úgy látszik, kegyed bírja. Én még abban sem találok semmi különöset, hogy kegyed

bizonyított a családnak f. hó 9-én kiadott gyászjelentése, amelyik a temetési szertartás idejét f. hó 10-én d. u. 3 órára tűzte ki. A nagy szeretetet, amellyel az elhunyt föld-birtokoson csüngött a gyomai társadalomnak minden rendű és rangú tagja, legjobban bizonyítja az a roppant tömeg, amely 10-én délután a nagy református templomot teljesen megtöltötte és valamennyien mély megilletődéssel hallgatták a Répás Pál ref. lelkész szívből jövő és szívbemarkoló szavait, amelyekkel községünknek ezt az igazán közszeretben álló és érdemes tagját elparentálta, megtalálván azt a helyes megoldási módot, amelyik az ugyanis gyászba borult nagy gyülekezetet nemcsak megrikatja hanem a szomorkodó szívek felszakadt sebeit a vigasz enyhítő balzsamával kötözte be!...

Megemlítésre érdemes az a példátlanul példás, őszintén magyaros önzetlenségéből fakadó tisztelet, aminek jeléül Farkasinszky Imre karmester a zenekarával együtt gyönyörű hallgató nótákkal bucsuztatta a drága halottat a temetőben az elhantolás

nem dohányzik. Bár az én szegény Dezsőm se dohányzott volna, akkor ma nem lennék özvegy. És hogy kegyed elmegy reggel hazulról és csak kapuzárás előtt jön meg? Ez tisztára a kegyed dolga. Nem mondom, én szeretem, ha a lakó délután otthon tartózkodik, mert mégis jó, ha van valaki a lakásban. De utóvégre kegyed nem alkalmazkodhatik hozzám, különben is kegyed az otthonba jár. Nem igaz? Ott legalább ismeretéseket szeres és egyszer mégis csak elfog kegyed helyezkedni. Biztosan tudom, hogy így lesz.

— Nagysádnak nagyon hálás vagyok, nem tudom, van-e erre kilátás, mert aki állást keres, az mind okosabb és szorgalmasabb is, mint én. Kérem, ma már alig van tisztviselő, aki legalább is németül ne lenne perfekt

(Folyt. köv.)

idején!... Az őszinte ragaszkodás elévülhetetlen példáját statuálta ezzel a tettevel Farkasinszky követendő például még az utókor számára is!...

Hogyan védjük meg csecsemőinket a nyári hasmenéstől?

ANYÁK!

1. *Sohase válasszátok el nyáron csecsemőiteket.*
2. *A nem szoptatott csecsemők étkének elkészítésére mindig megbízható tejet vegyetek.*
3. *A friss tejet tiszta, sűrű szűrőn szűrjétek át és hideg helyen tartsátok.*
4. *A csecsemők táplálékát gondosan úgy készítsétek el, ahogy azt az orvos elrendelte.*
5. *A táplálékot mindig pontos időben és az orvos által előírt mennyiségben adjátok.*
6. *Mielőtt a csecsemővel megétnétek, kóstoljátok meg. Összement, savanyu, sárga vagy büzös tejet ne adjatok neki.*
7. *Óvjátok csecsemőiteket a tűző napsugártól.*
8. *Nappal inkább hűvös szobában vagy árnyékos helyen tartsátok s estefelé, ha már kicsit lehűlt a levegő, vigyétek őt a szabadba.*
9. *Minél melegebb az idő, annál lengébben öltöztessétek a csecsemőt.*
10. *Óvjátok úgy őt, mint táplálékát a legyekről.*

Egyenlő elbánást a község népének!

Néhány év előtt a helybeli Deák Ferenc ut gyalogjáróját betonburkolattal látták el a Hősök szobrától ki egészen a Sóska hátig, az elhullt esztendőben azután a Deák Ferenc ut alsó végén vagyis az urasági kastélytól le a holt Körös szélég lakó lakostársaink azzal a kérelemmel fordultak a községi vezetőséghez, hogy ezt az utrészét folytatólagosan szintén lássák el beton gyalogjáróval. A község vezetősége ezt a jó előre beharangozott és kellően előkészített tervet a magdévá is tette és nemsokára megcsináltatták a betonjárdát az urasági kastélytól le egészen a holt Körös részi község szélég. Még egy utcája van Gyomának, ahol a gyalogjáró betonburkolása nem tudjuk mi okból darabban maradt és ez az utca nem kevésbé fontos és forgalmas a Deák Ferenc utcánál. Ez a gróf Tisza István ut, amelynek gyalogjáróját néhány év előtt a Horthy M. uti saroktól egészen a Tiszavidéki malomig betonirozták.

KÖZPONTI SZÁLLODA HOTEL CENTRÁL

BUDAPEST, VI., Baross-tér 23.
Keleti pályaudvartól alig 2 percrenyire.

A GYOMAI AK kedvelt találkozó helye.

Elsőrangú modern családi ház. Központi fűtés.
Minden szobában hideg-meleg folyóvíz.
Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.
Kétágyas szobák árai 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.
Fürdőszobás szobák. RÁDIÓ. Telefon a szobákban.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

Ugy értesülünk biztos helyről, hogy most az alsóvégi, vagyis a Csapó saroktól a község szélég lakó lakostársaink méltányossági okból ugyanazzal a kérelemmel fordulnak a községi vezetőséghez, hogy a gróf Tisza István utat lássák el végig betonjárdával és építsék ki teljesen a Horthy Miklós utnál félben maradt betonjárdát egészen a községi holtkörös szélég. Mi ezt a hírt abban a reményben adjuk közre, hogy ez a kérelem a község vezetőinél re-

mélhetőleg megfelelő megértés kapcsán kellő méltánylásra is fog találni már az egyenlő elbánás eivénél fogva is és merjük remélni, hogy a község vezetősége nem mostoha gyermekként fogja kezelni a gróf Tisza István ut alsó végének lakosait; hanem kérésüket teljesíteni fogja, úgyhogy még a most beköszöntött nyáron teljesen kiépített betonjárdán sétálhatunk végig az egész gróf Tisza István uton!... sz. d.

A' diszes társalkodó, vagyis világba termett ember.

Kiadva 1843. évben.

(Folytatás.)

Bók (köszöntés).

A bók rendszerint menő, álló és ülő bókra szokták osztani. Mindhárom bókolat kifejezője a bókoló személy jellemének és műveltségi fokozatának. Ezen három bók mellett még a fej és kézbókot is meg kell említeni. Az első a „bakkantás“ azaz a fő kis hajlása észrevehető nyájas arcvonással. Azon bók, melyet kalapját kezében tartva lesz az ember, a kar mérsékelt mozdulatát kívánja és emellett a kar nem távozhatik messze a testtől.

Magaviselet az étkezésnél.

Asztalnál sokféle alkalom nyílik a műveltség kimutatására. Ha még annyira szereli is az ember a kávé, csokoládé, melegített bort, két findzsánál többet ne igyék. Illelten sok süteményt enni és különösen a findzsába mártogatni. Nem illik az italt meghűtés miatt a tányérba önteni. Ne sokat kínáltassuk magunkat. Illelenség a tányért és kanalat asztalkendővel megtörölni. Nem kell mindenből enni, amivel kínálnak. Nem kell zörögni a késsel és nyikorogtatni a viláival. Ha oly ételt tesznek fel, mit az ember még nem „ett“ tegyen úgy, mintha már többször „ett“ volna. Vendég a tányért ne segítse összeszed-

ni. Valahányszor lányért adnak, nem kell szabadkozni, hogy a miénk még tisztá. Inasnak nem kell megköszönni mikor a tányért váltja. Finom izlés ellen van evő eszközt kenyérral tisztogatni. Illelenség evés alatt fűszkölni, hápogni, kanalat lenyalni, cukros süteményt zsebre dugni szomszédjával feltleg bizalmaskodni, kést, vilálat fogvájó gyanánt használni, cseresznyemagot vagy csontot az asztalkendőre tenni. A porcellán edényt vagy ezüstkészletet ne csodálja az ember zajos elragadtatással, viszont a tulajdonos se kérkedjen edényei szépségével, vagy drágaságával.

Társaságban ne üljön az ember egymástól messze vetelt, kinyújtott vagy keresztibe vetelt lábakkal. Csókolni sohasem szabad nyílt vagy éppen nedves ajakkal. Társaságban az orr zsebkendővel való törlése igen ritkán és csöndben történjen, elfordított arccal.

Tánc.

Szép és jó táncnak következő tulajdonságokkal kell bírnia:

A kéz tartása nem lehet „lepces“. A kéz nem tapadhat a testhez, de nem is kalandozhat idestova. Mozgása legyen könnyű, „gazdaságos“ és kellemes.

Ritka alkalom!

Mi kaptuk meg P. Hollwarth „Nephtyn“
Stocking Manufactur Ltd. angol cég

lábizzadást megszüntető

bámulatos és biztos hatású „Nephtyn“ harisnyának Magyarországra, Jugoszláviára és Romániára terjedő kizárólagos vezérképviselőit és lerakatát.

Gyárunk megbízásából, éves szerződéssel azonnal

alkalmazunk

Magyarország különböző vidékein olyan dolgozni akaró, feltétlen megbízható, becsületes urakat és hölgyeket, kiket e rendkívül keresett csodás hatású tömegcikk elárúsításával és terjesztésével megbízhatunk. Kivánatra egyes kerületeket adunk. Szükség esetén bizományi raktár átadásától sem zárkózunk el. Eladási lehetőség rendkívül könnyű, mert maguk a vevők ajánlják, egyik a másikának. Szenzációs újdonság! Biztos és elmaradhatatlan eredmény.

Megállapodást létesítünk a felvett személyekkel akár fix fizetéses alapon és némi jutalékkal, vagy ha kívánja tisztán magas jutalék mellett.

Kerületünknek utazási átalányt biztosítunk.

Becsületes és tisztességes megélhetést nyújtunk és azt írásbelileg garantáljuk, de ugyanilyen működést követelünk.

Ténykedés azonnal megkezdendő.

Mindenkit feljogosítunk, hogy mielőtt működését megkezdí, személyesen győződjék meg e lábizzadás elleni szenzációs újdonság bámulatos hatásáról. A legidültebb, a legerősebb mérvű izzadás a legrovidebb időn belül teljesen megszűnik. Minden pár külön skatulyában használati utasítással, eredeti leplombált csomagolásban kapható.

Az alkalmazott egyéneket pénzkezeléssel is meg kell biznunk s így anyagilag megbízható személyek vagy vagy jó referenciákkal rendelkezők előnyben részesülnek.

Lábizzadásban szenvedőknek 5 pengő előzetes beküldése ellenében azonnal innen szállíthatunk egy pár eredeti „Nephtyn“ zoknit, vagy női harisnyát a kívánt nagyságban, míg a képviselőink ott megkezdik működéseiket.

Azok, akik képviselőtünket vállalni kívánják jelentsék be ezen szándékukat s jelöljék meg határozottan azon községek neveit, amelyekben dolgozni kívánnak. Egy járásnál nagyobb kerületet nem adhatunk. Azoknak, akik képviselőink kívánnak lenni 5 pengő beküldése ellenében azonnal megküldünk egy mintapárt, mert e nélkül dolgozni nem lehet, meghatalmazást és az alkalmaztatásra vonatkozó írásbeli megállapodást a szükséges üzleti utasításokkal együtt. Elkésve jelentkezők ajánlatait csak akkor vehetjük figyelembe, ha azon a vidéken még nem létesítettünk volna mással megállapodást. A pénzeslevélben beküldött összegért teljes anyagi felelősséget vállalunk, a mintapárt ajánlott csomagocskában vámmentesen és azonnal szállítjuk, az iratokkal együtt!

„COMMERCIA“

Árubehozatali

Kereskedelmi Vállalat

OSIJEK I., Viječnički trg.

Miért jelent
a kék doboz
megtakarítást?

GONDATLAN MOSÁS következtében jobban romlik a ruha, mint a hordástól. Ez a szakemberek véleménye. Ahányszor selymet, műselymet, gyapjút vagy más színes holmit mos olyan szappannal, amely ártalmas anyagot tartalmaz, a rostok gyöngülnek, a színek elhomályosulnak és az egész drága darab hamar tönkre megy.

Tehát ily szappan használata pénz pazarlást jelent! Ne vállalja az olyan szappan vásárlásával járó kockázatot, — legyen az forgács, pehely vagy darabos szappan, — melyért gyártói nem szavatolnak.

Ha azonban Lux szappanpelyhet vásárol, akkor biztos abban, hogy a legtisztább enyhe szappant kapja, pehely formában. Lux nem tartalmaz ártalmas alkotórészeket, egyáltalában semmit, ami a finom szöveteket és a gyönyörű színeket megtámadná.

Lux csak a kék dobozban kerül eladásra, sohasem kimérve!

Ha nincs a kék dobozban, akkor nem Lux!

A kéz kinyitása tánc végén illedelmes és tiszteletteljes legyen, az arcon szemérmes gyöngédség üljön. Szökdelő táncot sohse folyasson valaki addig, míg liheg és a víz csorog róla. Csapat táncnál pld. négyesnél nagyon kell ügyelni, hogy a „szabatot“ (figura) meg ne zavarják.

Milyen a mivelt nő.

A szép nemet szelidség, gyengéd érzelem ajánlja. Keze nem verekedésre, szája nem káromkodásra, foga nem csikorgatásra teremtve. A szeméből erkölcsiség sugározzék. Oly tárgyra vagy festményre, mely a szemérmest sérti, nő nem tekinthet.

Mivelt nő menésben kerülni fogja térd „lógását“ a láb csuszogását, a csipő illetlen forgatását, a nagy lépéseket stb. Hangja ne legyen csengő, érzélgő és nyögdécselő, de legyen nyájas és szende. Senkinek kellemelenségét nem mond, nem

is hízelkedik. Mások hibáinak de különösen az ártatlanul megrágalmazottaknak párljára kél. Őrizkedni fog a felpattanó durva hangtól. A burnót és dohányzást még álmában sem engedi meg magának. A szorgalom igen jeles erény, de társaságban nem illik mindig a gazdaságról beszélni. Asztalnál a hölgy megelőző társalkodó, de nem felszolgáló. A háziasszony túl szorgoskodása és önön fáradozása a vendégnek kellemetlen. Úgyes nő eleve mindent kellő rendbe hoz.

Végül a legmegvetendőbb dolog zenélés alkalmával beszélni. Ez az éneklő vagy játszó lebecsülését mutatja s megzavarja azokat is, kik a zenére hallgatnak. Színházban, játék alatt beszélni is nagy műveltséget árul el...

Folytassam-e tovább? Porló és elporlott nagyanyáink, nagyapáink kedvesen intó és az

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakarék)

váltókölcsönöket, ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hitelek kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósít. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertál és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközli. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítja fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, **keresse fel az intézet gyomai piactéri üzlethelységét,** ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbízást vállal és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesíti.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztet.

életet megszépíteni akaró tanácsai beszélnek hozzám a kis könyvből. És mentől tovább olvasom, annál inkább megbizonyosodom róla, hogy azoknak a tanácsoknak még ma is igen nagy hasznát vehetjük.

Mányiné Prigl Olga.

A mi gyomai polgári iskolánk

folyó hó 8-án, vagyis elmúlt vasárnap délután 3 órakor tartotta meg igen jól sikerült és valóban magas színvonalon álló tornaünnepélyét a következő műsorral:

I. szülői értekezlet, vagyis a tanári kar együttes ülése az érdekelt szülőkkel, amelyiken igen találós, meleg szavakkal ecsetelte Paál Samu igazgató azt a közvetlen őszinte szeretetből fakadó jó viszonyt, amelyik a gondos szülőket tanuló gyermekeik révén az iskolához fűzi.

II. Az anyák napja, amelyen a mi kedves csemetéink, illetve a Nagy-Magyarország reménycsillagai magukkészítette apró többnyire kézimunka ajándékaikkal lepték meg a jó mamákat, a mi drága asszonyainkat. Az ünnepség e részének ilyen váratlanul hatásos sikeréért a főérdem Szászné szül. Jancsek Ilona és Pétermann Józsefné szül. Travnik Ilona tanárnőket illeti, akik ilyen módon fáradhatatlan buzgalommal ápolják a jó viszonyt az iskola és szülők között és így igen ötletes meglepetésszerűen istápolják az igazgatótól kitűzött magas szociális pedagógiai célt, amelyik a dühöngő felületen civilizáció helyére mélyjárású és komoly kulturát kíván terjeszteni közöttünk és ennek a komoly kulturának a kívánatos termékeny gyümölcsöző magjait akarja hinteni a jövő generáció fogékony lelki talajába!..

III. A leánykák és fiúk együt-

tesen torna mutatványokkal gyönyörködtették a megjelenteket igen ötletesen találó irredenta szerű összeállításban, amely a Pétermanné tanárnő és Ruzska Sándor tanár példás buzgalomát dicséri; befejezésül pedig a fiatalok tánccmunkáiban ölte fiatalosan kivirult jókedvét. Az ünnepély anyagiakban és erkölcsiekben egyaránt igen jól sikerült, amelyhez hasonló magas színvonalú ünnepséget még alig látott községünk érdemes közönsége!... Az elismerés pálmája illeti ezért a helybeli tanári kart és a szülőket valamint a jól felgyelmezett fiatal csemetéket egyaránt!...

HIREK

Eljegyzés. Lapunk egyik kedves előfizetőjét, községünk szülőkét, aki jelenleg Magyarbányahegyesen tanítónő: Fekete Ilust eljegyezte Ludroviczky Ferenc Magyarbányahegyesen. Örömmel gratulálunk s kívánunk boldogságot.

A református templom tetőzetének újjáalakítása. Az elmúlt hét péntekén református egyházunk presbiteriuma templomunk megrongált állapotban levő tetőzetének újjáalakítását elhatározta. A fedési munkálatokat az országosan ismert Eternit Művek budapesti vállalata nyerte el, aki azt mintegy ötezer pengőnyi értékben rozsdabarna színű palával fogja befedni. Nagyjelentőségű a határozat, mert általa templomunk beázásának eleje vétezik, de meg azért is, mert e hatalmas munka az egyháztagok minden különösebb megterhelése nélkül fog elkészülni.

Budapestre féljeggyel lehet utazni annak, aki az igazolványt a Hangyából kiváltja, 1 drb. igazolvány 2 P. Ugyanott a tagok a gyufát kedvezményes áron kapják.

Tanévzáró vizsgák.

A gyomai reform. elemi népiskolák évvizsgálójának az ideje és sorrendje a következő: Junius hó 14-én d. e. 7 órakor tanévzáró hálaadó istentisztelet a templomban. Jun. 15-én d. u. 2 ó. Központi isk. I. fiuosztály. Tanító: Szőke Ferenc. Jun. 16. d. e. 8 ó. Közp. isk. VI. fiu és leányoszt. Tanító: Hajdu Béla. Jun. 16. d. u. 2 ó. Közp. isk. V. fiu és leányoszt. Tanító: Domokos János. Jun. 17. d. e. 8 ó. Közp. isk. IV. fiuosztály. Tanító: Faragó Károly. Jun. 17. d. u. 2 ó. Közp. isk. III. fiuoszt. Tanító: vitéz Varga Kálmán. Jun. 18. d. e. 8 ó. Közp. isk. II. fiu és leányoszt. Tanító: Németh Gizella. Jun. 18. d. u. 2 ó. Fegyverneki isk. IV. leányoszt. Tanító: Faragóné Buday Ilona. Jun. 19. d. e. 8 ó. Csapó-féle isk. III. leányoszt. Tanító: Ósapayné Dezső Julia. Jun. 19. d. u. 2 ó. Mírhóháti isk. II. vegyes oszt. Tanító: Oláh István. Jun. 20. d. e. 8 ó. Mírhóháti isk. I. vegyes oszt. Tanító: v. Vargáné Rácz Jolán. Jun. 20. d. u. 2 ó. Gál-féle isk. I. leányoszt. Tanító: Varga Pál. Jun. 21. d. e. 8 ó. Felsőrézsi isk. I. vegyes oszt. Tanító: Kiss István. Ezen vizsgákra a szülőket, tanügybarátokat és érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az Iskolaszék.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik drága emlékü jó fiám illetve férjem elhunytával alkalmával részvételüket kifejezték s végtisztességételen megjelentek, jó barátainak, akik gyönyörű szép rózsakoszorúval kísérték utolsó útjára korán elköltözött társukat, cserkészeknek, kik koporsója körül állottak, Farkasinszky Imre urnak, aki a sírbatételkor hallgató női társával tett végtisztességet, ezuton is köszönetet mondunk.

özv. Szerető Jánosné
édesanyja
Ifj. Szerető Jánosné
özvegye.

NYILT-TÉR*)

Tekintetes

Uhrin István okl. mérnök urnak
Gyoma.

A gyomai lapokban megjelent legutóbbi nyilatkozatára közöljük,

hogy mi Csókási Béla ur eljárását magunkra nézve „sértőnek” nem találjuk és „az uri és lovasgias gondolkodással” is összeegyeztethetőnek nyilvánítjuk.

A junius 1-én megjelent újságokban közölt „jegyzőkönyvi kivonat” nem az volt, hanem „ideiglenes jegyzőkönyv” — amelynek közzététele így tehát korán történt — miután a tárgyaló megbízottak május 28-án ezt vették fel, tekintve, hogy technikai okok miatt, közös megegyezéssel, az ügy végleges lezárását a megbízottak május 30-án halasztották. Ezekről mindkét megbízó ur tudomást is szerzett.

A véglegesítést azonban mi már nem eszközölhetjük, mert Csókási Béla ur tőlünk a megbízatást visszavonta, nem lévén hajlandó az ügyet az általunk előterjesztett alakban és feltételekkel befejezni, mindehhez azonban minden sértés elkövetése nélkül joga volt. E tény a végleges jegyzőkönyvben is benne van a következőképpen:

„Fenti jegyzőkönyv aláírása előtt Csókási Béla ur megbízottai kijelentik, hogy a május 28-án kelt ideiglenes jegyzőkönyvben foglaltakat megbízójukkal ugyanazon d. e. 10 órakor közölték, aki azonban a mai napon, május 30-án este 7 órakor a megbízatást tőlünk visszavonta, mert az ideiglenes jegyzőkönyvben foglaltakat el nem fogadja s új megbízottaiul ..... urakat nevez meg”.

Endrőd, 1930. junius 13-án.

Kreznerics Ferenc s. k.
Koczás Sándor s. k.

*) E rovatban közöltekért, felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

A Szent Imre ünnepségek alkalmából 1930 május 25-től augusztus 31-ig Budapestre és vissza állandóan féláru vasúti jeggyel lehet utazni. Féláru vasúti jegy váltására jogosító

hazafelvételük a Bácsy és Társai Bankházánál Gyomán kaphatók.

Biztató jel. Bár a hivatalos híradások szerint Romániában a királypuccs ellenére is rend van, hogy mégsem lennének olyan békés az állapot, arra jellemző az az eset, mely Pécskánál történt. Ünnepe első napján 40 főből álló román katonai szakasz lépte át a határt. Fehér zászlót tűztek föl s a battonyai magyar őrségnek átadták fegyvereiket azzal a kijelentéssel, hogy nem szolgálják az új királyt.

Molnár Gyula július hó 5-én, Színházi előadást tart az Erzsébet ligeti pavillon termében, melyre ezúton kéri a közönség szíves pártfogását. Külön célra összeállított kitűnő, szórakoztató műsor érdekes száma lesz a „Négylábu leány” című énekes és táncos burleszk újdonság, melynek vidám énekszámait között, nagy hatása lesz a „Nem igaz” rejtőnő kuplónak, mely egy sereg aktuális sírófát tartalmaz. Egy bájos életkép és Voltaire XV. századbeli, kacagtató tréfája, — az emberi gyarlóságról — tesz még kiválóra a műsort.

Felhívás a szülőkhöz! A gyomai áll. polgári fiu- és leányiskolában a beiratásokat június hó 30. és július hó 1-5-én tartjuk. Mivel a helybeli tanulók részére kell elsősorban helyet biztosítani, és az I. osztályokban csak 35-40 fiu- és ugyanannyi leánytanuló részére van hely, kérem az igen tisztelt szülőket, hogy lehetőleg bármely vasárnap, minden előzetes fizetés és kötelezettség nélkül jelentsék be gyermekeiket, hogy a hely biztosítva legyen. Szintúgy azok is előre érdeklődjenek, kik az elemi iskola V.-VI. osztálya után a II. osztályba óhajtanak felvételi vizsgát tenni. Tulkoru, tízenkét évesnél idősebb, de 15. életévet be nem töltött tanulót az I. osztályba csak kivételesen lehet felvenni. Különben minden idevágó ügyben szívesen szolgál utasítással az igazgatóság.

A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehérszékély, kábultság, fülzúgás, halvány arczin, kedvetlenség a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használata által sok esetben elmúlnak.

Filmszínház

Június 15-én, vasárnap:

A félelem

(Egy gyöngye pillanat következményei.)

Stefan Zweignek a híres német írónak „Félelem” című novellájából készült az az erős drámai film, amelyet az Apolló filmszínház I. évi június hó 15-én vasárnap mutat be.

A félelem

(Egy gyöngye pillanat következményei)

című regényes társadalmi drámában, 11 felvonásban. Erőtől duzzadó, mély értelmű társadalmi tragédia. Döbbenetes dráma egy tisztaszívű asszonyról. Szívemarkoló szerelmi történet. Erős téma—pompás kidolgozás. Izgató és mégis poétikus. Szakadatlan sora a megrázó izgalmaknak. **Elga Brink** a hűséges, majd később a bűn hálójában tépelődő asszony alakját eleven színekben hozza elénk. A pénz rab-szolgáját, a férjét **Henry Edwards** alakítja kiforrott művészettel. Kisebb szerepekben emlékezetes játékok nyújtottak **Gustav Fröhlich, Vivian Gibson, Margit Manstad és Bruno Hastner.** A műsort **Chaplin burleszk** és **híradó** egészíti ki. **Előadások 7 és 9 órakor.**

92

magyar holdas
tanyás birtok

Békésvármegyében
októberre bérbeadó.

Dr. VAJDA GÉZA
szemorvos, Miskolc.

PUBLIKACIÓ.

Hangyánál még mindig 1 liter nagyon jó bor 70 fillérért, 1 liter Seprű pálinkát 2.50 fillérért és a Rumot 2.80 fillért lehet kapni. Ugyanott a manillát és a gabonás zsákokat nagyon olcsón lehet kapni.

Katona Gyula kereskedőnél kéveköti manilla előjegyezhető és már kapható is. Ugyanint aratási pálinka, rum a legolcsóbb árban Ugyanint tanuló felvétetik.

Tanuló felvétetik Katona Gyula kereskedő üzletében. Gyoma, Horthy Miklós ut.

A Futura megbízásából a Hangya értesíti a lakosságot, hogy mindenki, akinek vetése van évi 8 és fél százalék kamattal kaphat zöld hitelt mázsként 17 pengőt. Akinek kell, jelentkezzen a Hangyánál vagy Wolf Mihálynál.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Kismalmi korpa érkezett a Hangyába, melynek mázsa 10 és 12 pengő. Ezen korpa teményért is lesz becserélve. A cserénél a termények a következő áron lesznek átvéve, ugymint a buza 23 pengő, tengeri 11 pengő, az árpa 13 pengő, a zab 12 pengő. Ennélfogva, akinek nagyon jó és olcsó korpára szüksége, van az jelentkezzen a Hangyánál vagy Wolf Mihálynál vagy Kovács Jánosnál.

A korcsmai hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungária Nyomdában darabonként 50 fillérért kapható.

Ha

ipari, kereskedelmi, háztartási, alkalmi vagy bárminemű alkalmazatra van szüksége, írja meg pár sorban az UJSÁG KIADÓHIVATALÁNAK (VI., Aradi-utca 10).

A borítékot így kell címezni:

Az „Ujság” Kiadóhivatalának
„MUNKAALKALMAK”
Budapest,
VI., Aradi-utca 10.

Az UJSÁG a beérkezett munkaalalmakat „Munkapiac” rovatában mindennap közli. Pontos és olvasható címet kérünk. Sem szelvényt, sem bélyeget nem kell mellékelni.

Kérje az „Atlas Iroda”

(Agence Internationale de Tourisme)
Budapest, VIII. József-körút 46. fl. 7.
Telefonsz.: 335-61.

prospektusát Európa világhírű nyaralóhelyeiről.

Pensiodíjak: napi 5-6 pengő.
Zell am See, Semmering, Kitzbühel, Wörthi-, Ossiachi-, Traum-, Attersee-tavak fürdőhelyein, Abbazia, Velence-Lido, Rimini, olasz és francia Riviéra, Páris, Biarritz, Deauville, Trouville, Grenoble, London, Schweizban napi 6-8 P. stb., Budapesten napi 4 P. (havi 85-90 P. egész évben).
Tanulóknak 15-20 százalék kedvezmény. Utazásoknál (egyeseknél is) 33-50 százalék kedvezmény.

Magyar, német, francia és angolnyelvű Urilányotthonok Budapesten (bennlakó idegennyelvű személyzettel.) Havi penziódíj 90 P. Fiuk ellátásdíja tanárcsaládoknál 80 pengő.

Válaszbélyeg.

A NYUGODT ÉS BIZTOS FÖLDI BOLDOGSÁG ALAPFELTÉTELE A CSALÁDI BÉKESSÉG,

amit a gondos házi asszony kevés pénzért igen könnyen biztosíthat, ha férjének és gyermekeinek tiszórára, illetve vacsorára WEIDMANN FÉLE KITŰNŐ VIRSLIT,

ILLETŐLEG HIDEG FELVÁGOTTAT

(PÁRIZSIT, SONKAKOLBÁSZT, VADÁSZKOLBÁSZT, SZALÁMIT stb.) szervíroz!...

Tegyen próba bevásárlást a **WEIDMANN MÁRTON** üzletében (Horthy Miklós ut Hangya épület) és biztosan állandó vevő lesz, mert ilyen kitűnő hentesárut Gyomán más nem készít és nem tart.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza
Gyoma.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra“ mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállodában Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keletipályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást június 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk június 22-iki számában tesszük közzé. ~ Vágja ki az alanti „Utalvány-szelvényt“ és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

UJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Vasúti menetrend

1930. május hó 15-től.

BUDAPEST-GYOMA

Budapestről indul	6:15	9:45gy	13:36	17:30gy	21:45
Gyomára érkezik	11:06	12:42gy	13:19	20:29gy	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52gy	14:28	16:53gy
Budapestre érkezik	5:—	10:40	11:45gy	19:10	19:45gy

GYOMA-BÉKÉSCSABA

Békéscsabáról indul	23:15	4:34	8:14gy	13:26	16:14gy	18:26
Gyomára érkezik	0:17	5:26	8:51gy	14:20	16:51gy	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47gy	18:29	20:34gy	2:20
Békéscsabára érkezik	7:34	12:08	13:25gy	19:27	21:11gy	3:23

A „gy“ betűvel jelezett gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

GYOMA-VÉSZTŐ

Gyomáról indul	3:53	12:46	17:30	20:45
Déaványára érkezik	4:21	13:14	17:58	21:13
Déaványáról indul	4:26	13:19	18:03	21:18
Szeghalomra érkezik	4:57	13:50	18:34	21:49
Szeghalomról indul	4:58	13:51	18:45	21:50
Vésetőre érkezik	5:17	14:10	19:04	22:09

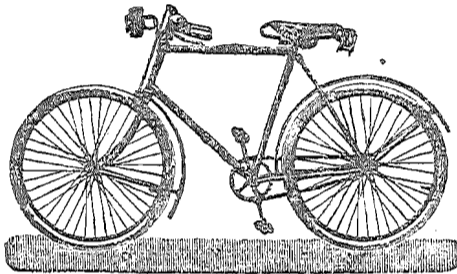
Vésetőről indul	5:53	10:39	15:21	20:14
Szeghalomra érkezik	6:13	10:59	15:40	20:34
Szeghalomról indul	6:15	11:01	15:41	20:36
Déaványára érkezik	6:48	11:34	16:13	21:09
Déaványáról indul	6:53	11:39	16:18	21:14
Gyomára érkezik	7:24	12:10	16:47	21:45

Legjobb tájékoztató a Vasúti és Hajózási Menetrend Ujság

kapható minden Vasutállomáson.
Dohánytözsdeben.

Magyar Testvérek! Akik szívünkön viseljük magyar munkás testvéreink mai nehéz sorsát, adjunk munkát és kenyeret a munkanélküliek kezébe,

vásároljunk csepeli magyar kerékpárokat

és magyar gumit, minőségben bármely külföldi áruval versenyképeset. CSEPEL kerékpár 10 havi részletre csak 165 pengő. Készpénz fizetés mellett csak 148 pengő 50 fillér. Külföldi gépekben is raktáron van „OPEL“, „ATLAS-PATENT“, „WONDER“, „IPAG“, „ORION“ és DIAMANT“, gumikban „DUNLOP“ és „MICHELIN“.

RÁDIÓ és RÁDIÓCIKKEK részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:

DOMOKOS ALBERT villanszerelő és műszerész.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszer-tár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútle
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 30 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” könyvnyomda
Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék. 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A Távozóhoz.

A „Gáncs nélküli lovak” keresése a régi romantikus írók törekvése volt és ezért született papíroson annyi nagyon is gáncsolható regényalak.

A hatvanhetes kiegyezésért *Deák Ferencet* is sokan hazaárulónak tartották. Az igen eszes *Tisza Kálmánt* pedig, mert mindig tudta kontrakarizálni az ellenzék vehemens támadásait, *Polónyi veszett rókanak* titulálta nyílt parlamenti ülésen, ami rajta is száradt a miniszterelnökön. — Ki tudja már, hogy létezett egy *Madarász* apó honatya? Pedig nagy legény volt és azon kijelentése soká közbeszéd tárgya lett hogy: „Ezen *Jókai Mórt* nemzetem ellenségének ösmerem...”

Helyi viszonylatban épp oly exponált állást töltött

be a mi kedves esperesünk, nagytisztfeletű *Harsányi Pál*, ki minden közügyünk kiküzdése körül tevékenykedett, legtöbbször a mozgalom vezetője volt és agilitásában mindnyájunk fölött állt. — Hogyne lennének tehát ellenesei is, kik távoztak fölött örvendenek?!

Az utána támadt ür fogja megmutatni, hogy mije volt községünknek?

Soha el nem muló emléket senki sem állíthat magának. Legfőleg csak olyant, amelyen a hálás utókor egy darabig elragódhat.

Aki azonban a megüresedett keretet kellőképp törekszik betölteni, az nem mellőzheti módszerét.

Mindig mindent lelki pásztorhoz illő és méltó jóindulattal, kegyes szívvvel, de mégis kemény marokkal megfogni s ha jónak véli ügyét: török-szakad

dülőre iuttatni. Míg ellenben megösmervén ellenharcosai igazát: kemény nyakúsága mellett is behódolt, megalkudott!

Arra a serkenetes agilitásra pedig, amellyel közügyben fáradni, eljárni, érte áldozatot hozni is tudott: születni kell. De azon tapintatosságra is, hogy közdolgokban a vele szemben állókat a plénumon kívül iparkodott saját szempontjának elfogadására rábírtani és az ügyet így előkészítetten a fórum elé vinni.

Pályájának gyors ivelése bebizonyítja, hogy kívülről még nagyobbak tartják és jobban megbecsülik, mint mi itthon és a vármegye dolgait intéző bizottságokba, szinte kivétel nélkül beválasztották. Amíg mi gondolni sem mertünk rá, a megye más községeknek választói, pótfőrend-

nek tették meg. Ami már csak egy lépés a legfőbb polgári méltósághoz.

Közhasznú munkálkodása elbírálásánál ne csak alkotásait és azt nézzük, aminek létrehozása körül tevékenykedett, hanem azt is, ahogyan a rossznak, vagy károsnak diadalmaszkodását segítette megakadályozni.

Szóval, tollal és tettel munkálkodott közünk egy negyedszázad körüli időn át és igazán szerencsének tarthatjuk, hogy nemcsak a vármegyénkben marad, de a székhelyen, — ahol legtöbb közügy gubancát kell kibogozgatni — s bizonyára épp oly készséggel fog rendelkezésünkre állni, amint ezt eddig cselekedte s amelyért hála érzettel gondolunk midéig nemes egyéniségére.

KNER IZIDOR.

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (30)

— Ó, kegyed csak szerénykedik, tudom én, hogy Kerekes ur mit tud, ha akar! Mit tetszik gondolni, felajánlottam volna én a szegény Dezső kabátját akárkinek? És mégis, miért tettem? Mert biztos vagyok kegyedben. Tetszik látni, most is azt mondom, mit lógjon az a kabát a szekrényben, csak a szívem fáj ugyanis, valahányszor látom. Hordja kegyed nyugodtan.

Komlósné gyorsan fölkapta a rezsoról a cvikkerét és kényelmes posztócipőjében belibegélt a szobába. Kerekes egy pillanatra gondolkodott, ne szokjon-e ki az ajlón, de félt, hogy végkép magára haragítja az asszonyt. Fölvette a kabátot,

engedelmesen ürte, hogy Komlósné körülílegje, megigazítsa az alsó kabátját, leporolja a gallér bársonyáról a port, meg a pihéket.

Végre elindult, akarattalanul is ünnepélyesen mozgott, kabáthoz nem szokott térdét feszélyezte a kabát alja. Naftalin szagot árasztott maga körül, ez a szag izgatta az orrát, prüszkölt és csiklandást érzett. Az utcán a kirakatok előtt akarattalanul megállt, mintha a kiállított portékát nézné, de a kabátot vizsgálta. Egész jó kis kabát volt. Melegítette új tulajdonosát s önértetel kölcsönzött neki.

Az Otthonban csodálkozva néztek rá az ismerősök, még a sakkozó radikális is megjegyezte: — Hiába, csak vannak még burzsujok.

Kerekes elpirult és félre ült egy sarokba újságot olvasni. De nem tudott olvasni, tekintete elszórakozott a kabátban,

amelyet a szemben lévő fogásra akasztott. Közben elkapta ismerőseinek a pillantását, valamennyien várakozva és fürkészően néztek rá, szerették volna tudni, hogyan jutott a kabáthoz.

Egyikük, egy tömzsi, lompos, savószemű emberke nem is állta meg, odament hozzá: — Mégis csak jól mondtam én, hogy magának adták azt az állást a faárugyárban. És mindjárt kapott előleget?

Mikor Kerekes kijelentette, hogy nem is tud semmiféle állásról és faárugyárról, a kolléga olyan nyugtató hangon válaszolt igennel, amiben a legnagyobb foku kételkedés is benne volt. A többiek perezek alatt értesültek a dologról és valamennyien találgatták a titokzatos kabát rejtélyét.

Kerekes alig várta, hogy Magda bejöjjön. Aztán elmennek, ma meghívja Magdát, hogy menjenek sétálni, vagy mozi-

ba, vagy akárhová, csak ne legyenek itt ennyi szomorú és várakozó ember között.

Magda azonban nem jött, már sötétedett, a munkából jövő tisztviselők előzönlöttek a helyiséget, megkezdődött a tanfolyam részvevőinek szokásos disputája. A turista kirándulások vezetői vitatkoztak a vasárnapi kirándulások programjáról. Egy kövér, barna hivatalnoknő, aki fehér ruhájában olyan volt, mint a tejbeesett légy, nőktől nem várt mély hangon vitatkozott három férfival. Egészen Kerekes közelében álltak, úgyhogy ő is végighallgatta kénytelen-kelletlen a disputát: — Másra kell bízni a harmadik csoportot, egész biztosan nem jön el Magda, mert megérkezett a vőlegénye.

Kerekes visszakapta a fejét, de úgy megrándult, hogy a turista nő is figyelmesen végignézte. Belül hirtelen fölvihar-

Harsányi Pál ref. esperes-lelkész gyulai beiktatása.

A Gyulán megjelenő „Békés” című lap egyik legutóbbi számából olvassuk: „Harsányi Pál, a békésbányai ref. egyházmegye esperese, gyomai lelkész véglegesen elfogadta a gyulai lelkészi állást!...

Harsányi Pál esperes folyó hó 22-én érkezik Gyomáról a délutáni vonattal imádásig szeretett családjával. A református hívek nem fénylő pompával, nem a ragyogás kápráztatásával várják szeretett pásztorukat; hanem kálvinista egyszerűséggel és lelküknek igaz melegével.

Délután 1 órakor gyülekezik a közönség a ref. templom előtti téren s úgy megy esperes lelkész elé a 2 órai vonathoz, honnan a lelkészcsaládot bekísérve egyenesen a templomba megy, hol az új lelkész rövid istentiszteletet tart.

A beiktatás folyó hó 29-én délelőtt 10 órakor lesz ünnepélyes istentisztelet keretében. A beiktatást Baltazár Dezső püspök végzi, aki folyó hó 28-án este érkezik városunkba. A beiktató istentisztelet után a püspök elnöklése alatt díszpresbitéri gyűlés lesz a templomban, amelyet déli 12 órakor közebed követ!... Eddig tart a „Békés” híradása!... A mi privát értesülésünk szerint Harsányi esperes a gyomai ref. gyülekezet híveitől a f. hó 22-én, délelőtt tartandó ünnepi istentiszte-

zolt benne az eltemetett érzés. Most tudta, hogy Magdát szerette, sőt már Mezővároson is így érzett és nem tudott nyugodtan ebédelni, ha nem találkozott vele a piactér sarkán, a megszokott helyen.

De miért nem mondta Magda, hogy vőlegénye van? Igaz, ő nem is érdeklődött utána. Soha egy szóval sem mondta, hogy szereti, annál kevésbé, mert hiszen eszébe sem jutott. Talán tíz évig is eléldegélt volna vele anélkül, hogy bizalmasabb szót szólna hozzá. Szeretett vele lenni, ennyi volt az egész. Udvariasan jobbra engedte őt sétaközben, fölsegítette a kabálját, figyelmeztette az átfárónál, hogy kocsijön. Beszélgetni rendszeren a Magda hivataláról szoktak, mert Kerekesnek semmi sem jutott az eszébe, mihelyt ránézett Magdára. Ezeket a beszélgetéseket annyira megszokta, hogy ma már az is győrtörni fogja őt, ha nem hall majd az iroda újabb fejleményeiről.

(Folyt. köv.)

leten bucsuzik ünnepi beszéddel, amikor kegyeletes szavakkal kíván megemlékezni az ágostai hitvallás négyszáz éves évfordulójáról, amelyik beszéde alkalmas lesz a két protestáns testvér egyház kölcsönös jó viszonyának további eredménydus kimélyítésére és ezzel az ünnepi aktussal Harsányi esperes végleg bucsut vesz a nagy gyomai ref. egyházközségtől, amelyben virágzó férfikorának javai idejét töltötte fáradságtalan munkából eredő gazdag lelképásztori eredményektől koszorúzottan!... És evvel a biztos forrásból eredő leszögezett híradással kezdetét veszi Gyomán a nagy lelkészválasztási harc, amely küzdelemnek egyes fázisairól lapunk következő számaiban lekiismeretes pontossággal fogjuk tájékoztatni a gyomai közvéleményt!... sz. d.

Gyulára vitték a nemzetgyalázásért elítélt Krejcsi Józsefet.

Emlékezetes az a nemzetgyalázási bűnper, amely a füzesgyarmati gróf Blankenstein uradalom intézője, Krejcsi József ellen indult. A szegedi törvényszék Füzesgyarmaton tárgyalta az ügyet és egyévi börtönre ítélte Krejcsit. Krejcsi az ítéletet azon az alapon felelőlegesen meg az ítélő táblához, hogy az ellene szolgáltatott bizonyítékok agályosak, mert ellenségei indították meg ellene a házát. A tábla új bizonyítási eljárást folytatott le, majd helybenhagyta a törvényszék által kiszabott egyévi fogságbüntetést. Az ítélet ellen a felek semmiféle panasszal éltek. Az iratokat a szegedi ítélőtábla a napokban terjesztette fel a Kuriához. Krejcsi József egyévi fogságbüntetése szerdán reggel felt le. Az intéző kérvényt intézett a táblához, hogy helyezték szabadlábra.

A tábla a kérelemnek helyet adott és a nemzetgyalázási perből kifolyólag szerdán szabadlábra helyezték, azonban mégis fogva marad, mert a gyulai ügyészség más büncselekmény miatt is eljárást indított ellene.

A gyulai ügyészség még ma a fogsága idején kérte a szegedi ügyészséget, hogy kíséreljék át az intézői Gyulára, mert a Blankenstein-uradalom hülsen kezelés miatt feljelentést tett ellene.

De Krejcsinek is van követelése az uradalommal szem-

ben, amenyiben pórt indított fizetésének tíz évre visszamenőleg való folyósítására.

Krejcsit tegnap Gyulára vitték és az ügyészség fogházában helyezték el.

Egyenlő elbánást községünk népének!...

II. Gyoma, 1930. jun. 18.

Elmult heti számunkban beharangozásképen már egyszer megemlékeztünk a gróf Tisza István ut napnyugati alsó végére húzódott lakostársaink azon méltányos elbánásra érdemes és jóindulatu mozgolódásáról, amely szerint egy emberként kéri a község vezetőségétől, hogy a darabban maradt grf. Tisza István ut alsó napnyugati részét folytatódólagosan lássák el betonjárdával!... Értesítésünk szerint ezt az alapos kérést a nyomtatékoság kedvéért hangsúlyozottan támogatják a Nádasziget és Nagyllás tanyai lakói, akik az anyaközséggel való minden kapcsolatukat a grf. Tisza István ut szoban forgó alsó részén keresztül bonyolítják le, — tehát ez a hangyabolyoszerű állandó forgalmasság is súlyosan esik a lába a higgadt, komolyan mérlegelő elménél a szerény kérelmezők igazának javára. Említett utrésze szorult lakostársaink egy erős emberré izmosodott, zártan felsorakozó tömegének a mélységből dühöngő nyomatékkal felsajgó szív óhajátos kérelmét az első fokozatú intézésre hivatott községi vezető szervnek melegen a figyelmébe ajánljuk és merjük remélni, hogy az intézők ezuttal egyszer valahára felreteszik a hivatalos ténykedések elzárkózó módszereit és nem súlyosítják a bürokratikus kacskaringók uttalan utvesztőjébe torkoló huzavonásos papírfomák megtévesztő labirintusába ezt az igazán méltánylásra érdemes kérelmet, hanem felfokozott gyorsan működő fűrgeséggel jutalmazták ezt az első pillanatra áttetsző jogos kérelmet, amelyet mi szent ígéretünkhöz képest a kedvező elintézés bekövetkeztéig állandóan a felszinen tartunk... És a helybeli sajtó minden súlyával erélyesen sikra szállunk ezért a község szépsézetű szempontból is elsőrendű kérdéséért, amiből folyólag hangos szóval bátran követeljük mindenkoron az ügynek gyors és méltányosan igazságos elintézését!... Félremagyarázhatatlan igazságunk biztos tudata és a kérelmezőknek mögöttünk tömören felsorakozó óriási tömege kemény kitartóra acélozza eddig halkulóban volt halványan gyenge szavunkat és a magyar jövődöbe vetett megint gathatatlanul napsugaras hitünk

meglétszerezzi gyenge erőnk, mert biztosan tudjuk, hogy ezt a mi szőnyegre vetett kemény állás foglaltságunkat minden erejéből támogatja szűkebb pátriánk minden józanul gondolkodó adófizetője és ennek fenntartás nélkül való gyors és biztos teljesítését sürgetik a sarkalatosan megváltozott időknek elodázhatatlanul fontos igényei!... sz. d.

SZABADALMAT

megszerez, értékesít minden államban

ÁRON és MOLNÁR

SZABADALMI IRODA
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 16. sz.
Felvilágosítás díjtan.

SZEMLE.

Bethlen István gróf londoni látogatása foglalkoztatja most már napok óta legélénkebben a magyar politikai világot. Sőt úgy látszik, külföldön is nagy jelentőséget tulajdonítanak a magyar miniszterelnöki utazásnak, mert például az angol lapok nap-nap után hasábokon tárgyalják azokat a kérdéseket, amelyeket Bethlen utazásával összefüggnek. Elsősorban a kisebbségi kérdés áll az érdeklődés középpontjában, mert Bethlen londoni nyilatkozataiban erre helyezte mindig a hangsúlyt. Bizonyosan mindnyájunk szívéből beszélt Bethlen Londonban, amikor lépten-nyomon hangsúlyozta, hogy az európai béke állandó veszélyeztetői nem azok az elszakított kisebbségek, akiknek jogos panaszait illő volna már egyszer meghallani a népszövetségnek is, hanem azok az utódállamok, amelyek kegyetlen, rút politikájukkal előbb-utóbb forradalomba fogják taszítani idegen ajku polgáraikat.

Bethlen Istvánnak Rothermere lorddal való találkozása természetesen a békerevizio jelentőségét nagyban erősíti, annál is inkább, mert ma már nem egy angol lap hangoztatja, hogy a trianoni békediktátum igazságtalanságaival ma már az angol nép is tisztában van.

Leány bosszu.

A toronyban megkondult a harang
Egy legényre nagy bennem a harag
Nem jött hozzám husvét másodnapján
Rózsá vizzel meglocsolni orcám.

Megállj babám megjáród te velem
A szokásod nagyon jól ösmerem.
Nyílik kertünkben a piros rózsá
Bűnös fejed az majd ide csalja.

Ez idő tájt szoktál hozzánk jönni,
Néhány szál szép feslő rózsát csenni,
Hogyha ismét udvarunkba látlak
Hűdeggel vizzel leöntöm a hátad.

Kecskemét, 1905. ZÖLD KÁJMÁN.

Mi a boletta?

A pénzügyminiszter előadása alapján és a hozzászóló képviselők kérdései után a bolettfarendszer lényege a következőkben alakult ki:

Az állam a buza termelési költségeinek biztosítására bolettákat nyomtat és bocsát ki. A boletta maga két egymástól perforációval elválasztott részből álló cédula. A cédula egyik része 3 pengőről, illetve 5 pengő 20 fillérről szól, a másik része ennek megfelelően 5 pengőről vagy 4 pengő 80 fillérről és ennek neve igazolójegy lesz. Aki buzát akar vásárolni, minden vásárolni szándékozott mázsá buzához előre köteles egy bolettát venni. 8 pengőért. A vásárlás alkalmával a gazdának, akitől a buzát vesz, megfizeti a buza mindenkori napi árát és ezenfelül köteles átadni minden mázsá buzáért egy bolettaszelvényt, 5 pengő 20 fillér értékben. A gazda ezt a szelvényt megtartja s azzal joga van adót fizetni, amennyiben pedig bolettája több volna, mint adó tartozása, az adóhivatal minden egyes fenmaradó bolettát 5 pengő 20 fillér értékben vált be neki.

A boletta másik része az igazolójegy, a vásárló birtokában marad és kíséri a buzát további útján. Amennyiben a buza akár eredeti formájában, akár mint liszt exportáltatik az igazolójegyet az exportőr a határon a vámhivatalnak adja át, erről ellismervényt kap s az ellismervény ellenében az államkincstár vissza téríti neki a bolettáért fizetett teljes 8 pengőt. Amennyiben a kereskedő a buzát malomnak adja el, a malom ugyanezen az igazolójegy elenében szintén köteles neki megtéríteni a teljes 8 P. I.

Az igazolójegyre befizetett 4 pengő 80 fillér, illetve 5 pengő az államkincstárba folyik be. Az államkincstár ebből a pénzből fedezi az exportnál történni visszaterítéseket és ezt fordítja azoknak a kedvezményeknek finanszírozására, amelyeket a bolettfarendszer bevezetése ellenében a gazdasági életnek juttat.

CYALOCOSNAK KEREKPAR

HIREK

A református templomban délelőtt fél kilenc órakor ünnepélyes dísz presbiteri gyűlés, amelyen Harsányi Pál esperes-lelkész 25 éven át viselt gyomai lelkipásztori tisztéről lemond s utána megtartja kibucszó beszédét.

Az ág. ev. templomban lapunk más helyén közölt sorrend szerint lesz megtartva az isteniülszletet.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Géza plebános. D. u. 3 órakor litánia.

Bő áldás a szénából. Ez az esztendő olyan bő szénatermést hozott, hogy a gazdák örömeit kiegyeznének ennek állagos 50 százalékkal, ha valaki azt biztosíthatná. Két hét óta a hajtó uton nem lehet más közlekedési eszközt látni, mint szénával megrakott szekereket. De azt aztán lehet látni százával, hajnali szürkülettől késő estig vége-hossza alig van a szénásszekereknek. Most adott a Gondviselés annyi szénát, hogy csak annak nem lesz szénaboglyája, aki nem akarja, hogy a nyári zivatar felborítsa.

Debrecen ünnepélyesen fogadta Miss Magyarországot. Sokezerre menő tömeg várta a pesti gyorsvonattal érkező Miss Hungáriát. Az előkelőségek és Szaploneczay Éva legközelebbi barátnői és iskolatársnői az állomás perronján virágokkal várták Miss Hungáriát, aki csak a kivezényelt díszruhás rendőrök sora közt bírt felvirágozott kocsijáig eljutni. Lépésben haladt a kocsí a hosszú debreceni Ferenc József-uton, ahol kétoldalt helyezkedett el a tömeg és kaplengelve, virágot dobálva éljeneztek a városba bevonuló legszebb magyar leányt. A menet a Hegedüs és Sándor palotáig kísért a díszfogatot,

ahol a debreceni zsűri nevében dr. Ady Endre kir. tanfelügyelő felesége és Flohr altábornagy üdvözölték Szaploneczay Évát. Este Szaploneczayék-nál ötven terítékes bankett volt, ahol a város előkelőségei ünnepeltek Magyarországot és Debrecen legszebb leányát. A Színházi Élet e heti száma részletes tudósítást hoz írásban és képben az izgalmas bevonulás minden részletéről, valamint arról a kedves találkozásról, amely még Budapesten Simon Böske és Szaploneczay Éva között történt. A Színházi Élet e héten a szokott gazdag tartalommal, gyönyörű mélynyomások képekkel jelent meg. Egyes szám ára 1 pengő, negyedévi előfizetési díj 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI., Aradi-utca 10. sz.

Budapesten, a Központi Szállodát, (Centrál) melyet Pallai Miksa, a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vette át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi otthona alig 2 percrenyire a Keleti pályaudvartól, újonnan berendezve, gőzfűtéssel, hideg meleg vízzel, telefontal, rádóval várja vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegen forgalmának nagy nyeresége az új vezetés alatt álló szálloda, melyben a polgári árak mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

„Akinek van, annak adatik“!... mondja igen találóan a világszemléletalkotó Ur Jézus Krisztus és ennek a szövegnek a lítkos rejélyességén hosszú évszázadokon keresztül hasztalan tanakodtak a világ összes írásszakértő tudósai, míg nem a múlt század nyolcvanas éveiben a lipcsei egyetem világhírű professzora: Weizsäcker Károly kiadta a rébusfejtő korszak alkotó irányelvet: „Der Bibelübersetzer soll niemals die Worte, sondern immer den eigent-

lichen Sinn der ursprünglichen Urtexte übersetzen, muss also dem wortlautlich gebundenen Urtexte Worte beifügen, respektive Worte entnehmen, wie es eben der unfalsche Geist der Urschrift verlangt“! Ennek megfelelően címszavainkban idézett szentírási helyet csakis úgy érthetjük meg kellően, ha fentidézett tudós professzor szellemében egy-egy szócskával megtoldottan adjuk vissza a Weizsäcker német fordításának megfelelően jó magyarul imígyen a szöveget: „Akinek nyomorusága van, annak esőtől adatik“!... És valóban az élet minden legkisebb megmozdulása eklatánsan bizonyítja ennek a helyes írás magyarázó álláspontnak a tagadhatatlan helyességét!... Ezt igazolja a f. hó 14-én este fél 7 órakor váratlanul kiütött tüzeset is, amelyik szegény kis Klein bátyánk nagy csödjéből származó baját és nyomoruságát még azzal tetézte, hogy elseperte szegény keményen megpróbált öreg lakostársunk utolsó reménymorzsáit is!... A Klein Vilmos r.-t. boltjában ugyanis ismeretlen okokból belső tűz keletkezett, amelynek lángja a nagy raktári készlet majdnem minden darab portékáját hasznavehetelenné tette!..

Baj megállapítás (diagnózis).

Mókás kedvében volt a jóváágású szanatóriumi főorvos, amikor egy vidékről felrándult, ugynevezett „uri“ asszony állított be szanatóriumi rendelőjébe. A főorvos szakértő szemmel végigmérte a jóképű menyecskét és szánakozóra bicsaklott hangon kérdezte:

— *Mi baj van, Nagyságos asszonyom?*

A kackiás menyecske kissé harciasan csattant fel az előzékenyen udvarias megszólításra:

— *Baj, az sok van, főorvos uram; de én nem vagyok „nagyságos“ asszony; engem jó uram után a „méltóságos“ cím illet meg!*

— *Bocsánat drága asszonyom! — replikázik schlagfertig, rutinnal az emberismerő főorvos, — ez már olyan roppant nagy baj, amin mi itt a szanatóriumban segíteni egyáltalában nem tudunk!... sz. d.*

Ritka alkalom!

Mi kaptuk meg P. Hollwarth „Nephtyn“
Stocking Manufactur Ltd. angol cég

lábizzadást megszüntető

bámulatos és biztos hatású „Nephtyn“ harisnyának Magyarországra, Jugoszláviára és Romániára terjedő kizárólagos vezérképviselőjét és lerakatát.

Gyárunk megbízásából, éves szerződéssel azonnal

alkalmazunk

Magyarország különböző vidékein olyan dolgozni akaró, feltétlen megbízható, becsületes urakat és hölgyeket, kiket e rendkívül keresett csodás hatású tömegcikk elárusításával és terjesztésével megbízhatunk. Kivánatra egyes kerületeket adunk. Szükség esetén bizományi raktár átadásától sem zárkózunk el. Eladási lehetőség rendkívül könnyű, mert maguk a vevők ajánlják, egyik a másikának. Szencziációs újdonság! Biztos és elmaradhatatlan eredmény.

Megállapodást létesítünk a felvett személyekkel akár fix fizetéses alapon és némi jutalékkal, vagy ha kívánja tisztán magas jutalék mellett.

Kerültünknek utazási átalányt biztosítunk.

Becsületes és tisztességes megélhetést nyújtunk és azt írásbelileg garantáljuk, de ugyanilyen működést követelünk.

Ténykedés azonnal megkezdendő.

Mindenkit feljogosítunk, hogy mielőtt működését megkezdí, személyesen győződjék meg e lábizzadás elleni szencziációs újdonság bámulatos hatásáról. A legidültebb, a legerősebb mérvű izzadás a legrövidebb időn belül teljesen megszűnik. Minden pár külön skatulyában használati utasítással, eredeti leplombált csomagolásban kapható.

Az alkalmazott egyéneket pénzkezeléssel is meg kell bízunk s így anyagilag megbízható személyek vagy vagy jó referenciákkal rendelkezők előnyben részesülnek.

Lábizzadásban szenvedőknek 5 pengő előzetes beküldése ellenében azonnal innen szállíthatunk egy pár eredeti „Nephtyn“ zoknit, vagy női harisnyát a kívánt nagyságban, míg a képviselőteink ott megkezdik működéseiket.

Azok, akik képviselőtönket vállalni kívánják jelentsék be ezen szándékukat s jelöljék meg határozottan azon községek neveit, amelyekben dolgozni kívánnak. Egy járásnál nagyobb kerületet nem adhatunk. Azoknak, akik képviselőink kívánnak lenni 5 pengő beküldése ellenében azonnal megküldünk egy mintapárt, mert e nélkül dolgozni nem lehet, meghatalmazást és az alkalmaztatásra vonatkozó írásbeli megállapodást a szükséges üzleti utasításokkal együtt. Elkésve jelentkezők ajánlatait csak akkor vehetjük figyelembe, ha azon a vidéken még nem létesítettünk volna mással megállapodást. A pénzeslevélben beküldött összegért teljes anyagi felelősséget vállalunk, a mintapárt ajánlott csomagocskában vámmentesen és azonnal szállítjuk, az iratokkal együtt!

„COMMERCIA“

Árubehozatali

Kereskedelmi Vállalat

OSIJEK I., Viječnicki trg.

Az ág. hitv. ev. egyház folyó hó 22-én délelőtti ünnepi meg az ágostai hitvallás keletkezésének 400-os évfordulóját a következő sorrendben: Reggel 8 órakor orvacsoraosztás német nyelven, 9 órakor ünnepi istentisztelet magyar nyelven. Az istentiszteletre a presbiterium a lelkész vezetése mellett testületileg vonul a templomba. Orvacsora előtt háromnegyed 8-órákor lesz az első harangszó, 8-kor a második, a harmadik harangzás istentisztelet előtt van. Istentisztelet után diszközgyűlés a templomban, ahol a gyülekezet a változatlan ágostai hitvallás iránti hűségének és ragaszkodásának ad ünnepélyesen jegyzőkönyvileg kifejezést. Ezen ünnepélyre az egyház elnöksége szeretetteljes listettel meghívja Gyoma község lakosságát.

Reumás, köszvényes és csu-
zos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Báránd fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalikus, a leg súlyosabb reumát, köszvényt és csu-
zot meggyógyítja. Gyógyhatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 120 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 120 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 5 napon túl a lakásból 10 százalékos, fiz napon túl 20 százalékos kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 5 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyébe.

A cserkészek táborfüze. A gyomai áll. polg. iskola 557. sz. Botond cserkészesapata 1950. június hó 22-én, vasárnap este 8 órai kezdettel az Erzsébet-ligeti sportpályán műsoros táborfüzet rendez, amelyre minden érdeklődőt szeretettel hív meg, a csapat vezetőség. Belépődíj nem lesz, de a csapat nyári táborozására önkéntes adományokat köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza a Parancsnokság.

Szívbetegeknek és ér-
telmessesedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Kétféle vizsgálatok igazolják, hogy a „Ferenc József“ víz különösen agyvérzésre és gulánésre hajlamos idősebb embereknek különös szolgálatot tesz. A „Ferenc József“ keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A fürdés áldozata. Laurinyecz János 21 éves békéscsabai lakos, vasúti munkás, aki telefonvezetési munkálatoknál Gyomán teljesített szolgálatot, pénteken este a munka végeztével több társával a Körösbe mentek fürödni, hogy a nagy meleg után felüdüljenek. Vigán mentek a fiatalok a vízbe, de az öröm hamar elült, mert egyszer csak elkapta a víz sodra Laurinyecz Jánost és mielőtt segíthetnek volna rajta, társai szemeláttára elmerült és belefulladt a vízbe. Azonnal keresésére indultak, de csak szombaton reggel találták a szerencsétlen fiatalember holttestére, amelyet Békéscsabán temettek el.

Felhívás a szülőkhöz! A gyomai áll. polgári fiu- és leányiskolában a beiratásokat június hó 30. és július hó 1-5-én tartjuk. Mivel a helybeli tanulók részére kell elsősorban helyet biztosítani, és az I. osztályokban csak 35-40 fiu- és ugyanannyi leánytanuló részére van hely, kérem az igen tisztelt szülőket, hogy lehetőleg bármely vasárnap, minden előzetes fizetés és kötelezettség nélkül jelentsék be gyermekeiket, hogy a hely biztosítva legyen. Szintúgy azok is előre érdeklődjenek, kik az elemi iskola V.-VI. osztálya után a II. osztályba óhajtanak felvételi vizsgát tenni. Tulkoru, úzenkét évesnél idősebb, de 15. életévet be nem töltött tanulót az I. osztályba csak kivételesen lehet felvenni. Különben minden idevágó ügyben szívesen szolgál utasítással az igazgatóság.

A Szent Imre ünnepségek alkalmából 1950 május 25-től augusztus 31-ig Budapestre és vissza állandóan féláru vasúti jeggyel lehet utazni. Féláru vasúti jegy váltására jogosító igazolványok a Bácsy és Társai Bankháznál Gyomán kaphatók.

HIRDESSEN

LAPUNKBAN.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakarék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteleket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelységeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Epe- és májbetegségeknel, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti.

Jön! Jön!
A
négylábu lány
Jön! Jön!

Mindenki megtalálja az ideálját a „Mond meg nekem, ki vagy és megmondom, ki tetszik neked” című rovatban, ha kitölti a „Magyar Magazin” kérdőívét és elküldi a szerkesztőség címére. Ez a szenzációs új rovat országsszerte nagy érdeklődést keltett s a „Magyar Magazin” hasábjain most folyik az egyes ideál-típusok szembeállítása. Az ország legszebb képes folyóirata ezenkívül is teli van érdekes és meglepő dolgokkal. Utolsó fordulójához ért a Szellemi játék és a Telepátiikus feladat is, melyeknek eredményét a közeljövőben kihirdetjük. Segesdy László nagy, illusztrált cikke. „Barátom: a kutya”, kedves meglepetés lesz a kutya barátoknak. Tamás István pompás riportjai a külvárosi primadonnákról és a világhírű lityülő zeneszerzőről, Ifj. Végh István cikke az orosz kínai aranysempészésről, nagy érdeklődésre tarthatnak számot. Az irodalmi részben: Gács Demeter, Honthy István, Wetzel Rózsi versei, Turi Varga Sándor és Nyíri Tibor no-

vellái találhatjuk. Nagy, illusztrált cikk ismerteti Marconit, a legnépszerűbb feltalálót. Vidám színt hoznak Forrai pompás ölletrajzai, a M. M. kabaréja és a remek felvételek. Ezenkívül Clara Schulz teljes regényét, színház, film és képzőművészeti rovatok s végül pompás Rejtvény-magazint találunk a „Magyar Magazin” új számában, mely 1 pengőért minden nagyobb lapárusnál és pályaudvaron kapható. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Sziget-utca 26.

Nyári menetrendváltás. A Vasúti Utmutató nemzetközi kiadása megjelent. Tartalmazza a hazai menetrendeket s azonkívül az olasz, német, osztrák, cseh, jugoszláv, svájci, belga, hollandi, lengyel és román menetrendeket és díjszabásokat, valamint a spanyol, portugál, török és görög közvetlen vonatok menetrendjeit. Egyidejűleg megjelent a csupán hazai menetrendeket tartalmazó kiadás is. Ez utóbbi igen célszerű kis alakban (zsebalakban) is kapható. A Vasúti Utmutató vásárlói díjtalanul kapják az Országos Autobusz Szövetség által szerkesztett hivatalos Autobuszmenetrendet, valamint a 150 oldalas külföldi közvetlen gyorsvonatok menetrendjeit és a menetdíjakat is feltüntető — immár közkedveltségnek örvendő — könyvecskét. A célszerű külföldi szállodai tájékoztatót is magában foglaló nemzetközi kiadás ára 4 pengő: a hazai kiadás ára 1.60 pengő, a zsebalaku kiadás ára 2 pengő. Kapható minden könyvkereskedésben, trafikban, IBUSz pavillonban és a vasúti és hajóállomásokon.

**KÖZPONTI SZÁLLODA
HOTEL CENTRÁL**
BUDAPEST, VI., **Baross-tér 23.**
Keleti pályaudvartól alig 2 percre.
A GYOMAIK kedvelt találkozó helye.
Elsőrangú modern családi ház. Központi fűtés.
Minden szobában hideg-meleg folyóvíz.
Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.
Kétágyas szobák árai 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.
Fürdőszobás szobák. RÁDIÓ. Telefon a szobákban.
Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

PUBLIKACIÓ.

Hangyánál még mindig 1 liter nagyon jó bor 70 fillérért, 1 liter Seprű pálinkát 2.50 fillérért és a Rumot 2.80 fillérért lehet kapni. Ugyanott a manillát és a gabonás zsákokat nagyon olcsón lehet kapni.

Katona Gyula kereskedőnél kéveköti manilla előjegyezhető és már kapható is. Ugyanint aratási pálinka, rum a legolcsóbb árban Ugyanint tanuló felvétetik.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon evő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Budapestre féljeggyel lehet utazni annak, aki az igazolványt a Hangyából kiváltja, 1 drb. igazolvány 2 P. Ugyanott a tagok a gyufát kedvezményes áron kapják.

**Kérje az
„Atlas Iroda”**
(Agence Internationale de Tourisme)
Budapest, VIII. József-körút 46. II. 7.
Telefonsz.: 335-64.
prospektusát Európa világhírű
nyaralóhelyeiről.
Pensiodíjak: napi 5-6 pengő.
Zeil am See, Semmering, Kitzbühel,
Wörthi-, Ossiachi-, Traum-, Attersee-
tavak fürdőhelyein, Abbazia, Velence-
Lido, Rimini, olasz és francia Rivi-
era, Páris, Biarritz, Deauville, Trou-
ville, Grenoble, London, Schweizban
napi 6-8 P stb., Budapesten napi
4 P (havi 85-90 P egész évben).
Tanulóknak 15-20 százalék kedvez-
mény. Utazásoknál (egyeseknél is)
33-50 százaléki kedvezmény.
Magyar, német, francia és angol-
nyelvű Urilányotthonok Budapesten
(bennlakó idegennyelvű személyzet-
tel.) Havi penziodíj 90 P. Fiuk ellá-
tásdíja tanárcsaládoknál 80 pengő.
Válaszbélyeg.

**GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ
István Király szálloda**
BUDAPEST, VI., **Podmaniczky-utca 3.**
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.
Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Ha

ipari, kereskedelmi, háztartási, alkalmi vagy bármilyen alkalmazatra van szüksége, írja meg pár sorban az UJSÁG KIADÓHIVATALÁNAK (VI., Aradi-utca 10).

A borítékot így kell címezni:

Az „Ujság” Kiadóhivatalának
„MUNKAALKALMAK”
Budapest,
VI., Aradi-utca 10.

Az UJSÁG a beérkezett munkalkalmakat „Munkapiac” rovatában mindennap közli. Pontos és olvasható címet kérünk. Sem szelvényt, sem bélyeget nem kell mellékelni.

Legjobb tájékoztató a Vasuti és Hajózási Menetrend Ujság kapható minden Vasutállomáson, Dohánytőzsdében.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

A korcsmai hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungaria Nyomdában darabonként 50 fillérért kapható.

Vasuti menetrend

1930. május hó 15-től.

BUDAPEST - GYOMA

Budapestről indul	6:15	9:45gy	13:36	17:30gy	20:45
Gyomára érkezik	11:06	12:42gy	18:19	20:29gy	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52gy	14:28	16:52gy
Budapestre érkezik	5:—	10:40	11:45gy	19:10	19:45gy

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Békéscsabáról indul	23:15	4:34	8:14gy	13:26	16:14gy	18:26
Gyomára érkezik	0:17	5:26	8:51gy	14:20	16:51gy	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47gy	18:29	20:34gy	2:20
Békéscsabára érkezik	7:34	12:08	13:25gy	19:27	21:11gy	3:23

A „gy” betűvel jelzett gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

GYOMA - VÉSZTŐ

Gyomáról indul	3:53	12:46	17:30	20:45
Déaványára érkezik	4:21	13:14	17:58	21:13
Déaványáról indul	4:26	13:19	18:03	21:18
Szeghalomra érkezik	4:57	13:50	18:34	21:49
Szeghalomról indul	4:58	13:51	18:45	21:50
Vésztőre érkezik	5:17	14:10	19:04	22:09

Vésztőről indul	5:53	10:39	15:21	20:14
Szeghalomra érkezik	6:13	10:59	15:40	20:34
Szeghalomról indul	6:15	11:01	15:41	20:36
Déaványára érkezik	6:48	11:34	16:13	21:09
Déaványáról indul	6:53	11:39	16:18	21:14
Gyomára érkezik	7:24	12:10	16:47	21:45

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:
Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 30 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

Szerkesztőségünél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDEGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZINHÁZ,
KAMARA SZINHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Harsányi Pál ref. esperes elfoglalta a gyulai lelkészi állást!...

Bucsuzás 23 éves lelkészi szolgálat után Gyomától. — Fogadtatás Gyulán.

Hosszu bizonytalan várakozás után mégis valóra vált és ime hirt adhatunk olvasóinknak arról, hogy Harsányi Pál ref. esperes már nem távozik el Gyomáról, mert csálthatatlanul biztosan már el is távozott!... Nem feladatunk ezuttal, hogy az esperes távozása nyomán hozsánnaszerűen az egekig csapódó mámoros néphangulatot ecseteljünk, mert az őszinte szívből felfakadó igaz szó a legtöbb esetben visszafeteszést és méltatlan elkeseledést szül, tehát egyszerű mesemondós módszerrel vázlatosan papírra vetitem röviden a történéseket mindenféle célzatos tónusadó aláfestés nélkül!...

Folyó hó 21-én, vagyis múlt szombaton este a gyomai Uri Kaszinó adott bucsulakomát a távozó Esperes fiszteletére, amely bucsulakomán körülbelül 100 főnyi közönség vett részt; de — igaz sajnálatunkra — hiányzott onnan a mi jó magyar köznépünk.

A vacsorán elsőnek Kovács Lajos főpostamester köri elnök szólalt fel, aki meleg szavakkal üdvözölte a szép számban megjelent kaszinói tagokat és különösen kiemelte a vidékről érkezett tisztességtevő vendégeket, utána Répás Pál ref. lelkész, köri alelnök bucsuzott az Urától más munkamezőre elhívott szol-

gatóstól, a fáradhatatlanul buzgó vezető embertől és a felejtetetlenül jó barátától, a tettekre kész ember barátától, — majd ezen komoly szavak elhangzása után Pétermann József, községünk érdemfőjegyzője emelkedett szólásra, aki magyaros rövidséggel, talpraesetten intett bucsut a távozó serény közéleti férfiúnak, az atyai lelkü papnak és a bölcs vezetésre elhívott egyházfőnek, a melegszívű jó barátának, aki sohasem szünt meg a közmunkából ráeső nagy részt kivenni és a feltoluló élet problémákat mindig a bölcs ember legjobb belátása szerint mindennek javára igyekezett megoldani. Brassói Greising József ezután következő beszédében az igaz jó barától vett bucsut...

Tóth József körösladányi ref. lelkész a békésbánáti egyházmegye lelkészi karának nevében köszöntötte meleg szavakkal a távozót. Feiler Ernő helybeli ág. ev. lelkész pedig a helybeli ev. testvér egyházközség híveinek nevében mondott Istenhozzádot a távozó atyai jóbarátának; Batári Antal egyházközségi gondnok pedig a kálvinista köznép, illetve kisemberek nevében bucsuzott Harsányitól; végül Kner Izidor a helybeli zsidó hitközség nevében mondott néhány humortól sziporkázó igaz

és őszinte szót!... Szőke Ferenc rektor a tanítói kar nevében köszöntötte a távozó ünnepeltet. Kató Lajos helybeli jegyző pedig a volt iskolatársak közvetlenségével emlékezett meg a távozóról! Erdei Lajos rokkantelnök a helybeli rokkant harcosok képviselőjében bucsuztatta Harsányit. Voltak azután még egyes spontán felszólalások, amelyek szintén az ünnepélyes és emelkedettebb hangulatból táplálkoztak. A kedvesen összetevődött társaság a késő éjjeli órákban oszlott szét igen jó hangulatban!...

Folyó hó 22-én délelőtt fél 9 órakor a messzire kongó harangszó ünnepi presbiteri gyűlésre és bucsuistentiszteletre hívta egybe a kálvinista híveket. A nagy ref templom majdnem teljesen megtelt érdeklődő közönséggel.

A presbiteri diszközgyűlést Harsányi esperes nyitotta meg, aki egyuttal hivatalosan lemondott a 23 éven keresztül viselt gyomai lelkészi állásáról, majd a gyűlés további vezetését átadta Répás Pál most már rangban legidősebb lelkésztársának. Répás átvette a gyűlés vezetését és néhány őszinte szó kíséretében távozó lelkésztársának átnyújtotta a presbiterium egyszerű ajándékát: egy művészi kötésű biblia alakjában, egyuttal átnyújtotta

az esperes feleségének és megjelent családtagjainak szánt remek virágcsokrokat. Majd Csernay Géza, helybeli róm. kath. plébános hivatalosan bucsuzott a helybeli róm. kath. hitközség nevében, utána Schuszték Sándor ev. tanító a helybeli ev. egyházközség híveinek képviselőjében bucsuzott a ref. testvér egyházközség távozó espereslelkésztől, ezután a zsidó hitközség nevében Klein Sándor mondott tartalmas bucsuzót; Pétermann József főjegyző a politikai község képviselőjében bucsuzott a fáradhatatlan buzgalmu közéleti férfiutól, az odaadó paptól és a kimagasló egyházfőtől!... Greising József a ref. presbiterium nevében mondott elrészeken bucsuzó beszédet. Szőke Ferenc rektor remekül összerakott, lelkes, szívből fakadt rövid beszéddel bucsuzott a tanítói kar nevében a felettes hatóság széleslátókörű vezetőjétől, akinek atyai jóindulatát továbbra is kérte a tanítósnak nevében!... A hivatalos bucsuzkodások után vitéz Varga Kálmán helybeli ref. tanító szóloban gyönyörűen intonált bucsuéneket énekelt igazi rátermettséggel és elhívottsággal, aminek befejeztével Répás elnöklő lelkész bevezette a diszközgyűlést és Harsányi egy bevezető zoltárvers eléneklése közben felvonult a szószékre, ahonnan elmondta bucsubeszédét!...

Az istentisztelet végeztével és a hívek szétoszlása után Harsányi szűk családi és baráti körben seb-

A strandfürdő telefonszáma 15.

tében megebédelt, majd családjával együtt a helybeli lelkészek és a presbiterium kíséretében kivonult az állomásra, ahonnan az egyórai gyorsvonattal véglegesen elutazott Gyomárról új szolgálati helyére Gyulára, ahol a már előzetesen berendezett új családi otthon felkészült kényelemben várta a papi családot!... Gyomárról három leghűségesebb embere, legodaadóbb barátja: Pétermann József, községi főjegyző, Greising József, járásbírósi telekkönyvvezető és Kató Lajos községi II. jegyző kísérte el a távozt Gyulára, ahol a ref. hívek majdnem teljes számu tömeg jelenlétében lelkes ovációk között a város polgármestere és a Loránffy Zsuzsanna egyesület fogadták hivatalosan a programszerűen pontosan megérkezett új papi családot, aminek megtörténte után a lelkészi család, a nagy közönség lelkes örömtüntetése között vonult a város középpontján levő lelkészlakhoz, ahol az ottani nagy egyházközség gondnoka néhány rövid szó kíséretében átnyújtotta a lelkészlak kulcsait az új gazdának!... Ezután Harsányi a hívekkel a temp-

lomba vonult, ahol megszokott buzgóságtól áthévíült kebellet magasszárnyalásu imát mondott hivatalos beköszöntéskepen!... A hivatalos beiktatást, — amint már egyszer megirtuk, — f. hó 29-én, vagyis jövő vasárnap fogja dr. Baltazár Dezső ref. püspök végezni ünnepi istentisztelet keretében!...

És midezzen hivatalos külsőségek befejezése után nyílt homlokkal és magasra emelt fővel adjuk ki az életadó jelszót a gyomai kálvinista egyházközség minden érett gondolkodásu nagykoru hívének, „Sursum corda“!... Fel a szivekkel! Erős férfias elhatározástól áthatott keményszívvvel fel a nagy harcra, amely alacsony kicsinykedésektől máris annyira kiéleződött küzdelemnek teljes elmérgesedését és szélsőséges elfajulását csakis az okos mérsékletől kormányzott józan emberi belátás akadályozhatja meg és fojthatja el a keletkezés legkezdetlegesebb csiráiban!... Ugyanis a gyomai ref. egyházközség abban a véletlen szerencsésnek mondható kellemes helyzetben van, hogy nem kell neki Diogenes

módjára nappal lámpást gyújtani a legmegfelelőbb ember keresésére, mert immáron tíz esztendő óta itt él közöttünk és itt működik szemeink előtt Palotás István hitoktató lelkész, akinél méltóbbat tűzetes kereséssel sem találunk csonka e hazában a nagy elődök drága hagyatékára: a megüresedett gyomai kálvinista lelkészi állásra!... Nem szeretem a személykultusz önkéntelen áradozásaiból és émelygős ömledéseiből származó, burkolt szószátyárkodást, hanem mindenkor a nevén nevezem a gyermekeit!... Így hát innen: a nagy nyilvánosságnak eme magasztos pódiumáról nyitott sisakkal hivlak fel benneteket gyomai magyar kálvinisták, ne forgácsoljátok könnyelműen szét a tömörülésben rejlő hatalmas erőket, hanem egy szívvel-lélekkel tömörüljétek valamennyien a Palotás István hitoktató lelkész zászlaja alá és ne lúrijétek, hogy idegenek kaparítsák szurkos markaikba a derék ősök eme legértékesebb örökét!...

SZEKÉR DÁNIEL.

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN.**

Autó és motorkerékpár

PNEUMATIK

legelső gyártmányuak, frissek, garantiával, autó felszerelések dus választékban nagy árengedménnyel

legolcsóbban beszerezhetők

NAGY JÓZSEF

autópneumatik és alkatrész szaküzletében

BUDAPEST, VI., Andrásy ut 34.
Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

Magasabb képesítéshez kötik a tanfelügyelői állást.

Jogászok is lehetnek tanfelügyelők.

A kultuszminisztérium ügykezelésének csökkentése folytán nagyobb önállóságot kívánnak biztosítani a tanfelügyelőségek. Ezenkívül maga az élet is egyre nagyobb igényekkel lép fel a különféle pályákon elhelyezkedőkkel szemben. Ezért a tanárképzés nivójának emelése után most új előképzettségi rendszert honosítanak meg a tanfelügyelőségi személyzeti képesítés terén is.

A jövő tanévtől kezdve külön tanfolyam nyílik meg a tanfelügyelőségi pályára lépni szándékozók részére. Ezután a tanfelügyelők előképzettsége a következő lesz: középiskolai érett-

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (31)

Titokban pedig arra is gondolt, mikor a kabátot lefogadta, hogy Magdát meglepi vele. Hogy örülni volna, hiszen mindig erről beszélt, ha az ő dolgáról volt szó. Így azonban mindennek vége, sohasem fogja többé látni. A büffében levélpapírost is árultak, vett egyet és megírta bucsuját: „Kedves Magda kisasszony!“... Ennél tovább nem tudta írni, a levélpapírost sem akarta elrontani. Hát vár. Végül is annyit írt csak: „Üdvözlő őszinte barátja, Kerekes.“

A levelet póstára tette, úgy

címezte az Otthonnak, mert nem akarta elárulni senkinek, hogy Magdának írt. Még utóbb nem tudom mire gondolnának.

Céltalanul ögyelgett az utcán. Kénytelen volt állandóan Magdára gondolni. Dühöt érzett, hogy Magda menyasszony, mintha ezzel megcsalta volna őt. Majd természetesen tüstént az eszébe jutott, hogy ez neveltséges és nem is követelhet a lánytól semmit. Ámde ezzel szemben azt is érezte, hogy igenis, mégis csak volt köztük valami, ha nem is mondták ki. Mikor hallgatagon lépdéltek egymás mellett, akkor is úgy hallgattak, hogy az vallomás volt. Hát nem ez a szerelem? Ez ugyanaz, amit a könyvekben olyan szépen megírnak, csak hogy ő nem vette észre apró gondjait, bosszúsága és

félszégei között az egyetlen igaz érzelem jelenkezését.

Lelkiismeretfurdalása nőttönött. Már elhaladt a József körüli ház előtt, üres volt a járda a fagyos estében, a keményre fagyolt por átható szaga, elhagyott magtár levegőjére emlékeztetett, megütötte az orrát, riasztó ürességeit érzett mindenütt.

Megint elfogta a vágy: menni, menni, megállás nélkül, egészen addig, míg valahol egy ut végén jóságos tündért nem talál, aki megsimítja az elfáradt vándor homlokát, nem akar semmit, nem kérdez semmit, csak úgy magától ismer minden embert és szereti őket.

„Leányka, ha te vagy a mennyország...“ A zenés kávéházból émelyítően dült kifelé a hegedű hangja, megcifrázva,

elnyujva, csak azért is vidáman, pesílesen duhajkodva. Mintha mondaná: hej de kutya teremietle duhajok vagyunk mi idebenn!

Benézelt. Sápadt, kehes alakok ültek gyéren az asztaloknál, tejeskávét ettek és ujságot olvastak melléje. A hazug zene pedig észbontó duhajszággal sirt egyes egyedül, visszhang nélkül a piszkos teremben. Kerekes már annyira kiismerte a várost, hogy undorodott tőle. Itt mindenki magára keni azt, hogy ő démon, zseni és művész, meg író, mindez nem igaz, az egész város egy könnyelmű, hamis bukás előtt álló cég, iólióltözött koldusok társasága.

Mennyire egyezik ennek a városnak a kívánsága az övével, hogy elmenni valahová,

ségi vizsgálat vagy tanítói képesítő után 4 évi polgári iskolai tanárképző, majd ennek befejezésével 2 évi Apponyi-kollégiumi tanulmány elvégzése lesz kötelező és ezeknek sikeres befejezése után még egy évig tartó speciális szakfelügyelői kurzus végzendő, amelyen a jogot és a közigazgatást fogják előadni.

Most vannak folyamatban azok a tárgyalások, amelyek hivatva vannak megállapítani annak az évfolyamnak tanítási anyagát, amely esetleg a végzett joghallgatóknak is módot ad arra, hogy tanfelügyelőkké képezzék ki magukat.

HIREK

Istentiszteletek. A ref. templomban vasárnap délelőtt fél 9 órakor Istentiszteletet tart Papp Gábor segédlelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. é. 9 ó. német nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tartja Csernay Gáza plébános. D. u. 3 órakor litánia.

Rendkívüli közgyűlést tart a képviselő testület. Gyoma község képviselőtestülete folyó év június hó 28-án délelőtt 10 órakor a község háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A grf. Tisza István ut. lakóinak járda ügye, amint illetékes helyről értesülünk, csak a következő közgyűlés

ahol nincs adósság, számla, gond, teher és nincs állatott könnyelműsködés. Ahol egyszer istenigazában magára talál az ember egy könnycseppel a szemében, gyémánt cseppel, melyben Isten őszinte fényessége tükröződik.

Ej, ez ostoba politika és jelszó, ami a fejünk fölött jávirozik a vezetőkeken, soha sem jelentett semmit, mi csak állunk végtelen napokon keresztül a póznák tövében és összefolyik minden: szanalás, jóvátétel, kisanalant, válság itt, válság ott... Nem érzünk semmit, csak azt, hogy elszakadtunk a föld biztonságától és a mennyeorszag békéjétől, ég és föld között lebegünk.

tárgysorozatába kerülhet, a kérvény még nem került az illetékes helyre!... Egyébként ezen méltányos járdaügy iránt melegen megéri érdeklődés mutatkozni a képviselő testület minden tagjánál, tehát joggal remélhetjük kezdeményezésünk sima keresztülvételét.

Cserkész-tábor-tűz. A Bolond cserkészcsapat 1930. június 29-én, vasárnap este 8 órai kezdettel a Sportpályán apródcserkész-avalással kapcsolatos tábor-tűzet rendez, amelyre szeretettel hív meg mindenkit a Parancsnokság.

Emergé verseny. A nagy és állandó érdeklődésre való tekintettel az Emergé pneuval kapcsolatos országos Emergé verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1930. augusztus 31-ig prolongálta.

Uteltzárási hirdetés. A baja-songrád-erdőhegyi állami közút, Békéscsaba-Gyula megyei városok közti 267.0—272.0 km. szakaszán az újjavítási (hengertelési) munkálatok f. évi június hó 17-én megkezdődnek. A javítási munkálatok előreláthatólag kettő hónapig tartanak, mely idő alatt az utvonalon az autóforgalom elől elzáratik. A forgalom a javítási munkák ideje alatt a fentnevezett városok között a 267.0 km. szakaszig az állami uton majd arról letérve Cerián át a Gyula-doboz-vészlői kiépített, tehát autóforgalomra minden időben alkalmas utvonalon bonyolítatik le. Gyula, 1930. június hó 23-án. M. kir. állam-építészeti hivatal. A hivatal főnöke: Bálint s. k. kir. műszaki tanácsos.

Az új öt és két pengősök szerdán kerülnek forgalomba. Az 1927 évi 26-t. c értelmében kiverit öt és két pengős ezüst-érmeket a Magyar Nemzeti Bank főintézele s vidéki fiók-

III van ez az olvadtszemü, ferdeszájú ujságárus az utca sarkon. Rekedtre ordítja magát: „Krír“ „Kurár“, állati hangokon sikelnémának maszkirozza magát, pedig nem is az. Elég nyomorult így is, de ő is színeszkedik. Tetézi a nyomorúságot addig, amíg a borzalomtól már neveltség lesz, meri itt akkora a kétségbeesés, hogy semmit sem vesznek többé komolyan. Az emberek tul egyszerűnek tartják a saját nyomorúságukat is, még komplikálják, meri ha egyszerűen igazat mondanának, annak senki sem hinne, az nem lenne elég hecces. A hecc, az igen az egyetlen, aminek jövője van.

(Folyt. köv.)

intézelei június 25-én hozzák forgalomba. Az ötpengősök átmérője 36 mm. és súlya 25 gr., a két pengősök átmérője 27 mm. súlya 10 gr. A Magyar Nemzeti Bank az 1928 augusztus 1.-i keleti ötpengős bankjegyeket 1930. június 25-től forgalomból kivonja. Fizetés-ként 1930. december 31-ig becserelésre 1930. december 31-ig fogadja el a Nemzeti Bank e bankjegyeket, melynek beváltására vonatkozó kötelezettség ezzel az időponttal megszűnik.

Reumás, köszvényes és csuszos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Báránd fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkáliikus, a leg súlyosabb reumát, köszvényt és csusz meggyógyítja. Gyógyhatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 1-20 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 1-20 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon-tul a lakásból 10 százalék, tíz napon tul 20 százalék kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyébe.

Magyar királyi csendőrség 9. számú közleménye. Szeged, 1930. június 22. Kürtli Gyula szeghalmi lakos tulajdonát képező 1 darab 5 éves, világos pej herélt, csillagos, pisztra, kéthátsó lába kissé csüdön felül kesely és 1 darab 7 éves, sötét pej kanca jegyellen lovai 1930 június 19-én 20-21 óra közötti időben egy 50-60 cm. hosszú kissé használt kaptos nyüggyel a szeghalmi határban a tanyája mellett levő legelőjéről elbilangoltak. Felkéretnek mindazok az egyének, akik a leirt lovakat a gabonájukban megfogták, vagy a tanyájukba bekóborolt, arról a legközelebbi csendőr őrsöt, rendőrséget, vagy község előjáróságot értesíteni sziveskedjenek.

„Vesztett fejszének a nyele!” Minden gyomai ember tudja, hogy idb. Ailer András lakos társunk közvetlen a háboru

előtt a súlyos pénzügyi viszonyok következtében elvesztette egész vagyonát. 1923. ban nevezett lakostársunk visszajuttatási pert indított az O. F. B. néll. Ezt a hosszú pert folyó hó mult hetén fejezte a földbirlok rendező bíróság és felpertesnek 45,850. számú ítélettel 4000 Pengőt ítél meg vagyoni előny megosztása címén!

Értesítés. A helybeli községi gazdasági népiskolában jövő tanévre a rendes beiratások június 29-30 és július 1-2-án lesznek megtartva. Kivételet nélkül be kell írni minden ismétlő köteles gyermeket, aki nem a polgári iskolába iratkozik be. A szülők magukat menik meg a további zaklatástól, ha gyermekeiket a hirdetett időben iratják be.

Aranyérnél és az evvel járó béldugulás, repedés, kelés, gyakori vizezési inger, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamoknál a természetes „**Ferenc József**” keserűviz használata mindig kellemes megkönnyebülés. sőt gyakran teljes gyógyulást eredményez.

Egy kispazda érdekes találmánya- Varga István galambok kispazda olyan gépet talált fel, amely egyszerre szánt, vet és boronál. A találmányban az az érdekes, hogy a lovak is tudják huzni. A gép összeállításával most kísérleteznek újnapi Elek Ernő gazdaságában. Ha a találmány megoldja a hozzáfűzött várakozásokat, Varga Istvánra nagyon szép napok következnek. Érdekes, hogy ezen praktikus találmánynak a feltalálója egy magyar kispazda. Ebből is látható, hogy mennyi igazi telettség rejtőzik népünk között.

SZENT ERZSÉBET OTTHON

egyetemi és főiskola, valamint középiskolások

LEÁNYINTERNÁTUSA

Szegedi Katolikus Növédő Egyesület, Szeged, Korona-u. 18.

Mérsékelt ellátási díjért családi szeretetteljes nevelést, bőséges és izletes ellátást biztosít. Prospektust küld az Einökség.

Ritka alkalom!

Mi kaptuk meg P. Hollwarth „Nephtyn“
Stocking Manufactur Ltd. angol cég

lábizzadást megszüntető

bámulatos és biztos hatású „Nephtyn“ harisnyának
Magyarországra, Jugoszláviára és Romániára terjedő
kizárólagos vezérképviselői és lerakatát.

Gyárunk megbizásából, éves szerződéssel azonnal

alkalmazunk

Magyarország különböző vidékein olyan dolgozni
akaró, feltétlen megbízható, becsületes urakat és
hölgyeket, kiket e rendkívül keresett csodás hatású
tömegcikk elárúsításával és terjesztésével megbiz-
hatunk. Kívánatra egyes kerületeket adunk. Szükség
esetén bizományi raktár átadásától sem zárkozunk
el. Eladási lehetőség rendkívül könnyű, mert maguk
a vevők ajánlják, egyik a másikának. Szenzációs
ujdonság! Biztos és elmaradhatatlan eredmény.

Megállapodást létesítünk a felvett személyekkel
akár fix fizetéses alapon és némi jutalékkal, vagy
ha kívánja tisztán magas jutalék mellett.

Kerületünknek utazási átalányt biztosítunk.

Becsületes és tisztességes megélhetést nyújtunk
és azt írásbelileg garantáljuk, de ugyanilyen műkö-
dést követelünk.

Ténykedés azonnal megkezdendő.

Mindenkit feljogosítunk, hogy mielőtt működé-
sét megkezd, személyesen győződjék meg e lábizza-
dás elleni szenzációs ujdonság bámulatos hatásáról.
A legidültebb, a legerősebb mérvű izzadás a legrö-
videbb időn belül teljesen megszűnik. Minden pár
külön skatulyában használati utasítással, eredeti le-
plombált csomagolásban kapható.

Az alkalmazott egyéneket pénzkezeléssel is meg-
kell bízunk s így anyagilag megbízható személyek
vagy vagy jó referenciákkal rendelkezők előnyben
részesülnek.

Lábizzadásban szenvedőknek 5 pengő előzetes
beküldése ellenében azonnal innen szállíthatunk egy
pár eredeti „Nephtyn“ zoknit, vagy női harisnyát a
kivánt nagyságban, míg a képviselőteink ott meg-
kezdik működéseiket.

Azok, akik képviselőtünket vállalni kívánják
jelentsek be ezen szándékukat s jelöljék meg hatá-
rozottan azon községek neveit, amelyekben dolgozni
kivánnak. Egy járásnál nagyobb területet nem ad-
hatunk. Azoknak, akik képviselőink kívánnak lenni
5 pengő beküldése ellenében azonnal megküldünk
egy mintapárt, mert e nélkül dolgozni nem lehet,
meghatalmazást és az alkalmaztatásra vonatkozó írás-
beli megállapodást a szükséges üzleti utasításokkal
együtt. Elkésve jelentkezők ajánlatait csak akkor
vehetjük figyelembe, ha azon a vidéken még nem
létesítettünk volna mással megállapodást. A pénzes-
levélben beküldött összegért teljes anyagi felelőssé-
get vállalunk, a mintapárt ajánlott csomagocskában
vámmentesen és azonnal szállítjuk, az iratokkal
együtt!

„COMMERCIA“

Árubehozatali
Kereskedelmi Vállalat
OSIJEK I., Viječnicki trg.

Szenvedő nőknél a
természetes **Ferenc József**
keserűviz könnyű erőlködés
nélkül való béltisztulást idéz
elő és ezáltal sok esetben
rendkívül jótékony hatással van
a beteg szervezetre. A női be-
tegségekre vonatkozó tudomá-
nyos irodalom több megalko-
tója írja, hogy a „**Ferenc**
József“ viz kitünő hatásáról
a saját kísérleti alapján is al-
kalma volt meggyőződést sze-
rezni. A **Ferenc József**
keserűviz kapható gyógyszer-
tárakban, drogériákban és fü-
szerüzletekben.

Budapesten, a Központi
Szállodát, (Centrál) melyet Pal-
lai Miksa, a Grand Hotel Es-
planade, István király, Deák
Ferenc szállodák volt tulajdo-
nosa vette át, lapunk olvasói-
nak melegen ajánljuk. A pol-
gári családoknak ez az egyik
legismertebb fővárosi otthona
alig 2 percrenyire a Keleti pá-
lyaudvartól, újonnan berendez-
ve, gőzfűtéssel, hideg meleg
vízzel, telefontal, rádióval vár-
ja vidéki és külföldi vendégeit.
A főváros idegen forgalmának
nagy nyeresége az új vezetés
alatt álló szálloda, melyben
a polgári árak mellett már 5
pengőtől kezdve kaphatók
szobák.

**Kedvezményes sertés szállí-
tás.** A Kereskedelemügyi Mi-
niszter Ur az államvasutak
Igazgatóságának előterjeszté-
sére és javaslatára hozzájárult
ahhoz, hogy soványsertések,
ha továbbeladás céljából híz-
latainak és valamely gazdaság
címézt adának fel, 10 száza-
lékos vasúti szállítási kedvez-
ményben részesüljenek. Az
erre vonatkozó igazolványi a
m. kir. gazd. felügyelőség ál-
lítja ki, aki a hozzáforduló ér-
dekelteket a fuvarlevél „Tarta-
lom“ rovatában szükséges be-
jegyzésekre vonatkozólag is
kioktatja.

**A borfelesleget is a hadse-
regnek kínálják.** Még csak
nemrégiben rendelte el Göm-
bös Gyula honvédelmi minisz-
ter, hogy a honvédelegénység
reggelire fekete kávé helyett
tejeskávét kapjon. Most ismét
a honvédelmi miniszterhez for-
dultak azzal a kéréssel, hogy
esténként a katonák bort kap-
janak. Arról van szó, hogy a
legénység vacsorájához napon-
ként két deci jó bort adjanak,
ami évenként 30 ezer hektó
borfogyasztást jelentene, közel
egymillió pengő értékben.

Sáskák a magyar határon.
A belgrádi magyar követ kez-
deményezésére a szerb és
magyar hatóságok a határszé-
len közös akciót kezdtek a
pusztító sáskainvázio ellen.

A sáskák és velük együtt a
fekete hernyók és a dróflérgék
tömegesen bukkantak fel már
magyar területen is és külö-
nösen felső Bácska és Csong-
rád területén vannak terjedőben.
A gazdák a vetés felgyújtásá-
val és kiszántással próbálnak
védekezni.

Mentőszekrények. Figyel-
mezteti a hatóság a cséplő-
géptulajdonosokat, hogy men-
tőszekrényeiket az előírásnak
megfelelően szerellessék fel, a
cséplőknél használt mázsákat
hitelesítsék meg, mert a ha-
tósági kiküldöttek, mint a mult-
ban ugy ez idén is fokozato-
san ellenőrizni fogják az előirt
rendeletek betartását.

Felvétel a békéscsabai m. kir. mezőgazda- sági szakiskolába.

Az iskola első évfolyamára
17 évesnél idősebb, legalább
négy elemi iskolát végzett ifjak,
a második évre pedig azon if-
jak, akik valamely m. kir. téli
gazdasági szakiskolát sikerrel
végeztek el, vehetőek fel. Fiata-
labbak is folyamodhatnak, fel-
vételért, de különösebb testi fej-
lettségüket orvosi bizonyítvány-
nyal igazolni tartoznak.

A felvett tanulók az iskolá-
nál lakást, ételmezést, mosást,
fűtést, világítást és orvosi
gyógykezelést kapnak. Az el-
látási díj egy évre 300 pengő.
A földmívelésügyi m. kir. mi-
nisztérium a kevésbé teherős,
vagy nagy családú gazdák fiai
részére féldíjas vagy indokolt
esetben ingyenes helyet is ado-
mányozhat. Békésvárnegyei
illetőségű ifjak a megüresedő
alapítványi helyek elnyerése
esetén ugyancsak ingyenes el-
látásban és kiképzésben része-
sülnek. A tanév október hó
1-én kezdődik, de a féléve-
lért már folyamodni kell, mert
a helyek betöltése a folyamod-
ványok beérkezésének sorrend-
jében történik.

Azon tanuló kérvénye, ki sa-
ját költségén óhajtja elvégezni
az iskolát az iskola igazgató-
ságához címzendő; aki pedig
féldíjas vagy ingyenes óhajt
lenni, annak kérvényét a nagy-
méltóságú m. kir. földmívelés-
ügyi Miniszter Urhoz kell cí-
mezni, de ez is az iskola igaz-
gatóságához nyújtandó be.

A kérvényhez a következő
okmányokat kell csatolni: 1.
születési anyakönyvi kivonat,
2. iskolai bizonyítvány, 3. ha-
tósági erkölcsi bizonyítvány,
4. hatósági bizonyítvány csa-
ládi és vagyoni állapotról, 5.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteleket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, **keresse fel az intézetek üzlethelységeit**, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Orvosi bizonyítvány, 6. szülői nyilatkozat, hogy fiuk belépése az iskolába tudtukkal, beleegyezésükkel történik, vele a két éves tanfolyamot elvégzeztetik. Őt kellő ruházattal tanzserekekkel ellátják és az ellátási díjakat pontosan fizetik.

Bővebb felvilágosítást a folyamodóknak a békéscsabai m. kir. mezőgazdasági szakiskola igazgatója készséggel ad.

Megjelent a Színházi Élet nyaralási száma. Incze Sándor hetilapjának legújabb számát a nyaralásnak szánja. Farkas Imre ad benne hasznos nyári tanácsokat. Felsorolja, polilikusok, írók, színészek és színésznők hol töltik a nyarat. Karinthy Frigyes remekül szervezett expedíciója élén felfedezi a Balatont. Lakatos László megírja, kik nyaralnak Pesten és kik, hol strandolnak. Pompás cikk számol be az Operaház hajókirándulásáról. Ragyogó képekben elevenedik meg az olvasó előtt a hollywoodi strand. Kálmán Jenő nyári jóslókönyve. Feiks Jenő nyaralás-tanja, csupa kedves és ötletes nyaralási csemege. A „Detektív-iskola“ újabb fejezete még az eddiginél is izgalmasabb bűnügyi rejtély megoldását bizza az olvasóra. Kálmán Jenő „Omszki randevu“ című regényének folytatása. Háromfelvonásos és egyfelvonásos szindarab, 32 oldalas gyermeklap, kotta és képeslevezőlap, érdekes novellák és cikkek teszik gazdaggá a Színházi Élet legújabb számát. A Színházi Élet egyes számainak ára 1.- pengő, negyedévi előfizetési díj 10.- pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI., Arad-utca 10. sz.

TÖRZSKÖNYVEZETT
Angol sertés tenyészetéből Kolozsvári KISS ÁRPÁD közvetlen Pusztacsegi vasútállomás mellett levő gazdaságában állandóan vannak eladó **tenyész kan és koca süldők.**

Posta, vasut, távirat, állomás Pusztacsege, Szolnokmegye.

Pk. 3912/929.

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy dr. Christián Kálmán ügyvéd által Képviselet Dobó Mihály végrehajthatónak 60 q. buza tőke és jár. erejéig lefoglalt és 1500 P-re becsült ingóságokra az árverést elrendelem, annak alperes lakásán Gyomán Rákóczy-ut 680 sz. alatt leendő megtartására határidőül 1930. évi július hó 1-ső napjának d. u. fél 4 óráját tűzöm ki, amikor is a bíróság lefoglalt gőzmagánjárót a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett esetleg becsáron alul is eladom.

Elsőbbségi igény az árverés megkezdéséig nálam írásban, vagy szóval bejelentendő.

Gyoma, 1930. június 15-én.

Sziráczy István
kir. bír. végrehajtó.

KÖZPONTI SZÁLLODA HOTEL CENTRÁL

BUDAPEST, VI., Baross-tér 23.
Keleti pályaudvartól alig 2 percrenyire.

A GYOMAIK kedvelt találkozó helye.

Elsőrangú modern családi ház. Központi fűtés.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz.

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.

Fürdőszobás szobák. RÁDIO. Telefon a szobákban.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

PUBLIKACIÓ.

Egy tiszta idomított faj farkas kutya eladó. Csonti István mázólónál Vasut utca.

Egy alig használt jó karban levő féderes kordé eladó, megtekinthető Wagner Márton fiai fakereskedőknél.

Katona Gyula kereskedőnél kéveköti manilla előjegyezhető és már kapható is. Ugyiszintén aratási pálinka, rum a legolcsóbb árban Ugyanitt tanuló felvétetik.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon levő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Budapestre féljeggyel lehet utazni annak aki az igazolványt kiváltja a következő helyeken, és pedig. Hangyánál, Domokos Albertnél és a Fogyasztási Szövetkezetnél.

A Központi Szeszifőzde az épervásárlást megkezdte és bármily mennyiséget bárkitől átvesz a szeszifőzde.

**Kérje az
„Atlas Iroda“**
(Agence Internationale de Tourisme)
Budapest, VIII. József-körút 46. II. 7.
Telefonsz.: 335-64.
prospektusát Európa világhírű
nyaralóhelyeiről.

Pensiodíjak: napi 5-6 pengő.
Zell am See, Semmering, Kitzbühel, Wörthi-, Ossiachi-, Traum-, Attersee-tavak fürdőhelyein, Abbazia, Velence-Lido, Rimini, olasz és francia Riviera, Páris, Biarritz, Deauville, Trouville, Grenoble, London, Schweizban napi 6-8 P stb., Budapesten napi 4 P (havi 85-90 P egész évben).
Tanulóknak 15-20 százalék kedvezmény. Utazásoknál (egyeseknél is) 33-50 százalék kedvezmény.

Magyar, német, francia és angolnyelvű Urilányotthonok Budapesten (bennlakó idegennyelvű személyzetel.) Havi penziodíj 90 P. Fiuk ellátásdíja. tanárcsaládoknál 80 pengő.

Válaszbélyeg.

**GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ
István Király szálloda**
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Ha

ipari, kereskedelmi, háztartási, alkalmi vagy bármilyen alkalmazatra van szüksége, írja meg pár sorban az UJSÁG KIADÓHIVATALÁNAK (VI., Aradi-utca 10).

A borítékot így kell címezni:

Az „Ujság” Kiadóhivatalának
„MUNKAALKALMAK”
Budapest,
VI., Aradi-utca 10.

Az UJSÁG a beérkezett munkalkalmakat „Munkapiac” rovatában mindennap közli. Pontos és olvasható címet kérünk. Sem szelvényt, sem bélyeget nem kell mellékelni.

Legjobb tájékoztató a Vasuti és Hajózási Menetrend Ujság kapható minden Vasutállomáson, Dohánytőzsdében.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

A korezmai hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungária Nyomdában darabonként 50 fillérért kapható.

Vasuti menetrend

1930. május hó 15-től.

BUDAPEST - GYOMA

Budapestről indul	6-15	9-45gy	13-36	17-30gy	20-45
Gyomára érkezik	11-06	12-42gy	18-19	20-29gy	2-10
Gyomáról indul	0-32	5-34	8-52gy	14-28	16-52gy
Budapestre érkezik	5-—	10-40	11-45gy	19-10	19-45gy

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Békéscsabáról indul	23-15	4-34	8-14gy	13-26	16-14gy	18-26
Gyomára érkezik	0-17	5-26	8-51gy	14-20	16-51gy	19-25
Gyomáról indul	6-41	11-14	12-47gy	18-29	20-34gy	2-20
Békéscsabára érkezik	7-34	12-08	13-25gy	19-27	21-11gy	3-23

A „gy” betűvel jelzett gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

GYOMA - VÉSZTŐ

Gyomáról indul	3-53	12-46	17-30	20-45
Déványára érkezik	4-21	13-14	17-58	21-13
Déványáról indul	4-26	13-19	18-03	21-18
Szeghalomra érkezik	4-57	13-50	18-34	21-49
Szeghalomról indul	4-58	13-51	18-45	21-50
Vésztőre érkezik	5-17	14-10	19-04	22-09

Vésztőről indul	5-53	10-39	15-21	20-14
Szeghalomra érkezik	6-13	10-59	15-40	20-34
Szeghalomról indul	6-15	11-01	15-41	20-36
Déványára érkezik	6-48	11-34	16-13	21-09
Déványáról indul	6-53	11-39	16-18	21-14
Gyomára érkezik	7-24	12-10	16-47	21-45

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra” mert lapunk havonta kisorsol előfizetői között egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hirménynek örvendő Park nagyszállóban Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást július 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk július 20-iki számában tesszük közzé. — Vágja ki az alatti „Utalvány-szelvényt” és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjénél.

--- Itt levágandó: ---

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

minél a

GYOMAI UJSÁG

olvasójának.

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:

Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlel
Vágóhid
Iványi malom

Endrődön:

Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 30 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrnel megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglegedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZINHÁZ,
KAMARA SZINHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — 3 pengő 40 fillér
Égész évre — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

G y o m a, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, I negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Csend az iskolákban, munkazaj a mezőn.

Bezárultak az iskolák kapui. Tanítók és tanítványok tíz hónapi munka után két havi szabadságra mentek, hogy élvezzék az alaposan megszolgált pihenés gyönyöreit.

Sem a felső, sem az alsó iskolákban nincsen olyan tanító és nincsen olyan diák, legyen bár a legjobb tanerő, vagy legszorgalmasabb tanuló, hogy ne örülne a nyári vakációnak. A tanulás ikerestvére a munkának és mintahogy a jól végzett munka édes tudatát, kellemes nyugalmat eredményez, a szorgalmas tanulás is hasonló következményekkel jár.

A szülő lélet ad a gyermeknek, de az életre való nevelést az iskolában kapja. A tanító, aki az első i betű leírásának a tudományára megtanítja az analfabéta

gyermeket, egy olyan kulcsot ad annak a kezébe, mellyel a jövője zárt ajtóit kinyithatja. A tudás mindenható hatalma az ábécénél kezdődik és mily nyomorult, állathoz hasonló érzéki husztömeg volna az ember, milyen örömnélküli sivárság lenne az élet, ha egy fölséges kéz eltörölné az emberi tudást.

Képzeld, — ami nem tartozik a lehetetlen képzelődések birodalmába — hogy milyen felbecsülhetetlen értékű szellemi kincsektől lett volna az emberiség megfosztva, ha Petőfi, Jókai, Arany, nem jártak volna iskolába. — Az iskolába szerzett elemi tudás azonban megnyitotta az isteni szellemek dus tárházának az ajtaját és azon keresztül olyan pazar bőségű aján-

dékok ömlöttek alá, amelyek sohasem válnak értéktelenné, míg emberek élnek.

Mikor tehát az iskolák kapuin belül, tíz hónapon keresztül, a jövő nemzedék sorsára nézve olyan döntő jelentőségű, idegfeszítő munka folyik, akkor nem hiába várják nehezen a vizsgák utáni szabadságot, mert rájuk fér a pihenés és nagy szükségük van arra, hogy összehajtsák a könyvet, aztán a tudomány izzó kohójából, lélegzétvétel végeit, kimenjenek a szabad levegőre.

Talán nem a véletlen játéka, hanem az élet szükségyszerű következménye folytán van így, hogy mikor a tanulásokban szünet áll be, ugyanakkor kezdődik mezőgazdaságunk legfontosabb munkája, az aratási munka. Most már mindenkinek figyelme a föld felé irányul. Tanító és tanítvány, gazda és munkás az életösztön mőhóságával várják az aratás eredményét, mert a tudás

és munka összefogásának, közös munkájuk összes sikerének egy nagy végcélja van — a kenyér.

Hogy rónáinkon aratásra megérett aranysárga kalászatokat lenget a szél, azt az isteni gondviselés után, a tudás irányítása mellett szorgoskodó munkának köszönhetjük. Ha az ember munkáját nem az értelem irányítaná, nem sárga kalászban termelt pirosmagu búzából enné a fehér kenyeret, hanem mint százezer év előtti őse, erdei bogyókkal és elhullott állatok nyers husával tengetné az életét.

Emberré a tudás formált bennünket és a kenyérkereső munkának az értelem szabja meg azokat a formált, amelyek között eredményesebb termeléseket érhetünk el.

Mikor tehát az iskola kapui bezárulnak, a kasza pedig megpendül az érett kalászfengerben, a tudás üdülő szelleme testvéri csókot lehel a verejtékező munka égett

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (32)

És az ember tovább ordított, azt akarta mondani: „Kurir”. Egy lélek sem járt arra, de ő csak ordított, megszokta már, mintahogy a fejnélküli test tovább rángatózik, amíg az élet órája, a szív le nem jár benne.

Kerekes félt hazamenni, ma jobban, mint máskor. A győrelmes, piros fal, a vasruddal befogott piszkos sárga függönyök, szobája lélektelenül sok butora fáj neki így is, ha csak rágondolt. Soha életében nem hitte, hogy a magánosság így fájhat és ilyen őrfítő legyen. Tovább ment,

végig járta a mellék utcákat. Látott elhagyatott lelket, a kerítése tele elrongyolódott plakátokkal. Kis pince lebujok előtt kifestett nők áldogáltak, elkisérték őt és a végén csak egy cigarettát kértek. Ez a festett nyomoruság a kegyetlen szénitelen és fagyos éjszakában könnyekig elérzékenyítette. Az egyiknek, aki zöld berliner kendőjében didergelt és démoni szavakat köhögött, oda adta egész apró pénzét. A szerencsétlen úgy csapott le rá, mint a héjja és rikoltzott:

— Anci, Mila! Cyertek, itt a báresz! Megyünk, iszunk egy csaját! Már nem is tudta, hogy merre jár, mindegy is volt. Egy templom elé ért. A kis tér gondosan parkirozva volt, a hideg kőszegély ott kanyargott a lába előtt. A templom órája kivilágítva hirdette az időt az

elaludt emberiség feje fölött. Lenn, a tér sarkában, egy kis csoportot pillantott meg. Duzadt, lilásarcu nyomorék állt valami különös szerkezeten, zsámolyformán, ami a lábai csonkjára volt szíjjazva s idomtalan, kísértetiesen nagy kezével pénzi számológóit. Mellette egy fához láncolt, két kerekű ládakocsi, rajta az írás: „Hadirokkani elárusító helye”. A láda le volt lakatolva s a kocsi kerekéhez odaláncolva vinnyogott egy öreg dakszli. A nyomorék mellett, a lánának dőlve és kezét a zsebébe dugva, piros gyapjuszállal a nyakán, hosszú ellenző sipkával a fején, nyurga, rikkancs formájú ember állt:

— Na, fizetsz, vagy nem fizetsz! Én leszem itt magamat a jégre! — Szólt a nyomorékhoz.

— Várj, éppen azt olvasom, — szólt a földön a nyomorék és látszott rajta, hogy hozzászólt már a kísérteties türelmetlenségéhez, azéni is szájesücsörítve olvasta tovább: — Egynegyvenkettő, egynegyvennégy...

Kerekes azt hitte, hogy a pokol nyílt meg előtte, eliramodott, de még sokáig üldözte az esti, furcsa világításba látott borzalmas kép. Mikor lesz ennek vége?

Borzalma mellett is csodálkozott, hogy eddig nem látta ezt a várost igazán, álarc nélkül, mint mosi, pár percre. Mintha egy láthatatlan rendező hozta volna elébe ezeket a sötét és titokzatos drámákat.

(Folyt. köv.)

A strandfürdő telefonszáma 15.

homlokára. Lélekben, akaratban testvérek ők, mert a munka verejtékseppjei csak az értelem rostáján keresztül szűrve válnak értékjelentő gyöngyökké.

Üdvözljük a vakációzó iskolát tanítóival és növendékeivel együtt és üdvözljük a buzatengerben verejtékező munkát, az övéké a jövő, csak az ő testvéri kézfogásuk alkothat hazát és Isten után őket illeti hála, hogy kenyeret ehetünk.

Harsányi Pál beiktatása.

Péter-Pál napján, vasárnap délelőli történt meg Gyulán Harsányi Pálnak gyulai lelkészi állásába beiktatása. A vármegye vezetősége, a környékbeli lelkészek, egyházi kiküldöttek jelenlétében, a zsufolásig megtelt templomban ment végbe a beiktatás. Dr. Baltazár Dezső püspök az Ur asztalánál gyönyörű beszéd kíséretében iktatta be új állásába az esperest, átadta neki a bibliát. Ezután mondta el Harsányi Pál beköszöntő beszédét hatalmas szónoki lendülettel, hangsúlyozva, hogy Jézus szívének szeretetével és könnyeivel akarja lelkesítő szolgálatát végezni. Az istenliszteleket egy énekkari és két szóló ének előadása emelte és tette ünnepélyessé.

Istenliszteleket végeztével kezdetét vette a presbiteri gyűlés, amikor a püspök után az egyház nevében dr. Csete József főgondnok, majd Kabai István presbiter köszöntötték az új lelkészt. Az evangélikus, görögkeleti lelkészek, az izr. hitközség elnökének üdvözlése után Harsányi válaszolt és köszöntötte meg a szép szavakat.

Délben közel 200 ieritűkes bankett volt a Komlóban, melyen számos felköszöntő hangzott el.

Autó és motorkerékpár

PNEUMATIK

legelső gyártmányúak, frissek, garaniával. autó felszerelések dus választékban nagy árengedménnyel

legolcsóbban beszerezhetők

NAGY JÓZSEF

autópneumatik és alkatrészek szaküzletében

BUDAPEST, VI., Andrássy ut 34. Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

Felhívás a földhöz juttatottakhoz!

Az országos földbirtokrendező bíróság által kiküldött bíró a kiosztott földek azonosítását telekkönyvvezés céljából folyó év július hó 14-én kezdi meg és pedig:

1930 július hó 14. napján hétfőn a Balogh Gyula u. n. telekmajori ingatlanaiából, özv. Geiszt Gyuláné u. n. csudaballai ingatlanaiából, Schwartz Gyula u. n. csudaballai ingatlanaiából kiosztott legelők, valamint a Gróf Bethlen Ödönne u. n. telekmajori földbirtokból kiosztott legelő, vitézi telek és kisebb parcellák.

1930 évi július hó 15. napján kedden a báró Huszár Lászlóné u. n. póhalmi ingatlanaiából kiosztott ingatlanok és földek.

1930 évi július hó 16. napján szerdán a vitéz Purgly Emil földbirtokából kiosztott 100 kat. hold vagyonszállási földek.

1930 évi július hó 17. napján csütörtökön Iványi István birtokából kiosztott földek és házhely csere ingatlanok.

1930 évi július hó 18. napján pénteken a Hirschfeld Dániel örökösétől megváltott ingatlanokból a Körösladány-felé eső legelső oldalon kezdődőleg az első négy dűllőben fekvő ingatlanok.

1930 évi július hó 19-én szombaton a Hirschfeld Dániel örökösétől megváltott ingatlanokból az előző napi eljárás folyamán beazonosított ingatlanokhoz közvetlenül csatlakozó öt és hat dűllőben fekvő földek.

1930 évi július hó 21. napján hétfőn ugyancsak a Hirschfeld Dániel örökösétől megváltott ingatlanokból még beazonosításra váró 7-ik dűllőben fekvő földek és u. n. siskai-házhelyek és végül pedig:

1930 évi július hó 22-én kedden az ugynevezett Zeőke-telepi (Besenyőszegi) Révlaposi, és a fattyasi kiosztott házhelyek s illetve a révlaposi veteményesek, helyszíni azonosítását és rendezését fogja eszközölni. — A fentebb kiténtetett napokon a helyszíni tárgyalást mindenkor reggel 7 órakor fogja a helyszínen megkezdeni s a tárgyalás az illető napon mindaddig tart, amíg a munkaprogram szerinti ingatlanoknak a földrészletről-földrészletre történt tüzetes helyszíni fölvétele és pontos beazonosítása meg nem történt.

Az érdekelt földhözjuttatottak tehát, amint az már a tárgyalást kitűző végzésben is kötelezettségükre tétetett, — földjüknek illetve a házhelyüknek a dűllő utra, illetve a házhelyeknél az utcára eső végén kötelesek a tárgyaló

bizottságot mindenkor reggel 7 órakor a helyszínen pontosan bevárni, s a földre illetve házhelyre vonatkozó okirataikat a kiküldött bíró előtt felmutatni.

Ezuttal is újból és nyomatékosan felhívattak az érdekelt juttatottak és pójtuttatottak arra, hogy ezekre a helyszíni tárgyalásokra föltétlenül meg kell jelenniük, amennyiben azon egyikük, vagy másikuk netalán valamely elháríthatatlan akadály miatt személyes megjelenésében akadályozva volna, ebben a kivételes esetben helyette és megbízásából a felesége, gyermeke, de csak is felnőtt gyermeke, vagy valamely közeli hozzátartozója (rokona) jelenhetik meg, aki azonban írásos fölhatalmazással köteles magát külön is igazolni.

Ugynezen alkalommal a juttatottak és pójtuttatottak arra nézve is kötelesek lesznek a helyszínen nyilatkozni, hogy a juttatott ingatlant vajjon kizárólag csupán a maguk nevére, vagy pedig velük törvényes házasságban együtt élő feleségeikkel közös névre óhajtják és kéri-e telekkönyvvezetést. — Éppen ezért a netáni elháríthatatlan akadály miatt a személyes megjelenésben gátolt juttatott s illetve pójtuttatott a helyettesítéssel megbízott családtagjainak adott írásbeli fölhatalmazással, amely szabályszerűen két tanuval előttemezéssel is ellátandó, erre a kérdésre is nyilatkozni tartozik.

Ennek az eljárásnak nagyfontosságára és halasztást nem tűrő természetére figyelemmel a fentebb kiténtetett tárgyalási napokon az eljárást föltétlenül le kell folytatni s így mindenkinek meg kell az illető ingatlanra nézve kitűzött határnapon a helyszínen jelennie, amely körülményt a további figyelmeztetéssel hozzuk ezuttal újból az érdekelt tudomására, hogy a meg nem jelenésnek az illőre igen súlyos következményei lehetnek, mivel ezen eljárás keretében az elvonás, kimozdítás, lemondás és újabb juttatás kérdésében is most már végleg kell határozni.

TÖRZSKÖNYVEZETT

Angol sertés tenyészetéből Kolozsvári KISS ÁRPÁD közvetlen Pusztacsegi vasútállomás mellett levő gazdaságában állandóan vannak eladó

tenyésztés kan és koca süldők.

Posta, vasút, távirat, állomás Pusztacsege, Szolnokmegye.

**Az új
ujlaki
pala**

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-ULJAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, V. VILMOS-CSÁZÁR-UT 32

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fakeskedők, Gyoma.

Az első tiz esztendő.

A meleg ember elompoló unoltságával ülök a Hungária nyomda szerkesztői asztala mellett és egykedvű elfásultan szemlélődöm; hallgatom a nyomda gépek ütemesen szabályos kattogását. E munkátlannul munkás elfoglaltságom közben a kezem ügyébe akad egy igénytelen füzetecske olyan nyomdafestéktől hangosan friss illatos állapotban, amilyen incselkedő illatosan a nyomtatványok ki szoktak kerülni a nyomdagépből!... A füzetecske címe: „A Gyomai Magyar Királyi Állami Polgári Fiu- és Leány iskola Ériesítője” az 1929-1930. iskolai évről. Bizonyos unott közönnyel lapozgatom egykedvűen végig. Itt-ott meg-megállok és egyes fejezeteket figyelmesebben olvasok el, mert akadnak olyan fejezetek benne, amelyek önkéntelenül is felébresztik a laikus olvasó érdeklődését és mélyebb gondolkodásra sarkalják a szüntelen kereső emberi lélek figyelmét!... Nem barázda hasogató irodalmi értékek után kutatok benne, hanem mohón keresem azokat a nem kisebb jelentőségű, életesen élő kapcsolatokat, amelyeket az iskola, ez a mi iskolánk a hétköznapi gyakorlati élettel való szoros együttműködésben ápol és valósít meg. Mintahogyan az ügyes, rátermettséggel megszerkesztett értesítő egész mentalitása és külső beállítása is hangsúlyozza, ez a mi féltett csemeteként a keblünkön melengedett iskolánk nem a szigorúan megsabott tudományos pályákra készíti elő növendékeit, hanem említett életével elmaradhatatlan bekapcsolásával hangsúlyozottan a gyakorlati élet nehéz harcainak pemes

megharcolására neveli azokat, aminek folytán nem disztingválí uri kiválóságokat, zárkózottan izolált betűmolyokat; hanem értelmesen gondolkodó, céltudatos polgárokat, illetve harcoló közkatonákat kíván állítani a megtépett magyar hazának, híthű tagokat az önmagában tépelődő egyháznak és így öntudatosan munkás elemekkel akarja felfrissíteni a szellemi tespedésben és aléltóságban tanácstalanul vergődő és sanyilódó magyar társadalmat, — amely magasztos célkitűzésnek nyakas következetességgel haladó útja végeredményében a régi magyar határok sértetlen visszaszerzésébe torkollik!... És — valljuk meg őszintén! — megcsontottságában számtalan ilyen hazafiasan nemes célkitűzések felé törekvő iskolára volna még szüksége magyar hazánknak, mert nem urakat akarunk nevelni a saját nyakunkra a mi megéltépzottan csupán vegetáló életünk további könnyörtelen megnyirbálása és még nehezezen megvédett ragyogó értékeink teljes elkótyavetyélése céljából; hanem önállóan független urak akarunk lenni ezeréves határainkon belül valamennyien!... Még pedig önállóan szabályozott munkakörökkel rendelkező és mégis a nagy magyar haza javára összedolgozó, a végső nagy célkitűzés elérése érdekében lankadatlanul együtt működő urak akarunk lenni az ezeréves határokon belül!... Olyan céltudatosan együttműködő urak, akik büszkén látják a legcsenevészebb emberfarsadalmi lényben is emberiestvűket, magyar polgártársukat, — akiknek szerényen elégedő társadalmi körükből nem magosítja a munkakör különlegessége az olyan különben legtöbbször üresfejű epigonokat, akik a saját érdemükön kívül csupán a véletlen szerencse kedvezése folytán porlyantak a különlegesnek tetsző munkakörbe, — ilyen gyönyörű célkitűzések szolgálatában fejtett ki lankadatlan munkáságot és ért el gyönyörű eredményeket a mi gyomai polgári iskolánk, amely munkának eredménye tagadhatatlanul meglát-szik máris mai polgári életünk nívóján és azon a következetesen előrehaladó kultúrtörkésven, amelyik polgári társadalmunk minden életmegnyilvánulásán mutatkozik!... Az értesítő 6. lapján csoportosított tíz évi eredmény mutatja és bizonyítja, hogy az elmúlt tíz év alatt közel 2000 növendéke volt az iskolának tehát körülbelül 2000 öntudatos polgári,

illetőleg derék házi asszonyt neveli a magyar hazának!...

Gyermekeinket, a mi gyermekeinket nevelték, és nevelik ebben az iskolában!... sz. d.

H I R E K

Istentisztelet. A ref. templomban vasárnap délelőtti fél 9 órakor Istentiszteletet tart Répás Pál ref. lelkész.

Az ágostai evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 ó. magyar nyelvű Istentiszteletet tart Feiler Ernő ev. lelkész.

A róm. kath. templomban reggel 9 órakor szent mise prédikációval, tarrja Csernay Gáza plébános. D. u. 3 órakor litánia.

Orvosi hír. Dr. Thóresz Ede, szülész-nőgyógyász, szakorvos volt klinika és kórházi orvos a Dr. Hováih féle Szanatórium vezetését Mezőtúron átvette és rendel u. o. d. e. hétköznapi 8—10-ig. d. u. 2—4-ig.

Felhívás a végkielégített közalkalmazottakhoz. A Végkielégített Közalkalmazottak, mint a Magyar Hadviselték Országos Gazdaságpolitikai Párt Csoportjának elnöksége felhívja mindazon végkielégített közalkalmazottakat, akik ezideig még nem jelentkeztek és 10 évet meghaladó szolgálattidejük volt, nyugdíjuk megszerzése céljából sürgősen jelentkezzenek okmányikkal összeírás végett a párt központi irodájában: Budapest, Gróf Tisza István utca 16. II/1. d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig. Figyelmeztetnek mindazok, akik betépesi lapot kitöltés végett már kaptak, hogy saját érdekükben tegyenek eleget ezen felhívásnak és küldjék be a központnak felvételük végett, mert a listák után már figyelembe vehetők nem lesznek. Vidékiek a végkielégítést kiutaló aktájukat küldjék be és borítékos válaszbélyeget csatoljanak.

Emergé verseny. A nagy és állandó érdeklődésre való tekintettel az Emergé pneuval kapcsolatos országos Emergé verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1930. augusztus 31-ig prolongálta.

Strandillemtan. A Színházi Élet legújabb számában gyönyörű képekkel illusztrálva közli Angelo strandillemtanát, Incze Sándor hetilapjának e heti száma érdekes beszámolót hoz a Margitszigeten lezajlott cocktailversenyéről és közli a versenyen díjat nyert szenzációs cocktail recepteket. Korda Sándor Európába jön,

hogy itt amerikai magyar filmet készítsen elő. A Színházi Élet új száma közli a „Detektíviskola“ legújabb feladatát. A „Detektíviskola“ feladatainak megfejti között 1000.- pengő jutalmat osztanak szét. Tömegesen érkeznek a levelek a Színházi Élet „Rejtett kincs“ pályázatára, amelynek az a célja, hogy férjhezadja azokat, akiknek az élet mai rideg formái nem engedik meg, hogy erényeiket megcsillogtassák. A Színházi Élet egy és háromfelvonásos darabmellékleten kívül 32 oldalas gyermekújságot, költőt, képeslevelezőlapot ad ajándékba, melynek ára: negyedévre 10.-pengő, félévre 20.-pengő, egész évre 40.-pengő. Egyes szám 1.-pengő. Kiadóhivatal: VI. Aradi utca 10. szám.

Reumás, köszvényes és csuzos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Bárándi fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalikus, a leg súlyosabb reumát, köszvényi és csuzi meggyógyítja. Gyógyhatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 120 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 120 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillérről 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 százalékos, tíz napon túl 20 százalékos kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi panzió 3 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyébe.

Szolnokmegyének nincs pénze az endrőd—mezőtúri ut kiépítésére. A mezőtúri—endrőd ut kiépítését a kereskedelmi miniszter a vármegyei utépítésekkel kapcsolatosan nyomatékosan figyelmébe ajánlotta a törvényhatóságnak. Ez az ut Endrődöt Mezőtúrig kb. 15 km. hosszú, amelyből a vármegye területére 8 km. esik. A vármegye alispánja mielőtt ezen ut kiépítése tárgyában a törvényhatóságnak előterjesztést tett volna, kérdést intézett a szolnoki alispánhoz, hogy mikorra remélhető ezen utak Békésvármegye határába eső

részének a kiépítése. Az alispán válasza szerint Szolnokvármegye ezidőszerint nem foglalkozik a kérdéses ut kiépítésével, mert sokkal fontosabb úját sem képes költségek hiányában megépíteni. Ezek szerint Békésvármegye sem foglalkozhat ezidőszerint ezzel a kérdéssel, mert annak csak akkor volna értelme, ha Szolnokvármegye is kiépítené az ő határába eső útszakaszt.

Budapesten, a Központi Szállodát, (Centrál) melyet Pallai Miksa, a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vette át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi otthona alig 2 percrenyire a Keleti pályaudvartól, ujonnan berendezve, gőzfűtéssel, hideg meleg vízzel, telefonnal, rádióval várja vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegen forgalmának nagy nyeresége az új vezetés alatt álló szálloda, melyben a polgári árak mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

Egy korcsma kezelő felvétetik azonnali belépésre a Hangyánál. Olyanok is jelentkezhetnek kiknek nincs övadékjuk. Jelentkezni kell Kovács János ügy. igazgatónál.

Keserűforrásra bukkantak Bihar-nagybajomban. Bihar-nagybajomban Jenei Zsigmond földbirtokos földjén kiváló minőségű közepes crejú keserűs ósványvízforrásra akadtak. A tulajdonos fürdőt létesített a forrás felett, amelvei most adtak át a forgalomnak.

Autóbuszforgalom Budapest és Bécs között. Értésülésünk szerint a napokban egy igen érdekes terv ügyében tartottak értekezletet a kereskedelemügyi miniszteriumban. A terv szerint Budapest és Bécs között állandó rendszeres autóbuszjáratok létesülnének. Az utirány Sopronon és Győrön keresztül vezetne. Az értekezlethez a különböző idegenforgalmi tényezőknél kívül bevonták az érintett vidéki városok vezetőit is. Döntés egyelőre nem történt.

Féláru vasutijegyet kapnak a hadirokkantak. A kereskedelmi miniszter leiratban értesítette a polgármestereket, hogy a 75 és 100 százalékos hadirokkantak részére évenként két alkalommal féláru vasúti menetjegyet bocsát rendelkezésre.

HIRDESSEN

LAPUNKBAN.

Ritka alkalom!

Mi kapjuk meg P. Holiwarth „Nephtyn“
Stocking Manufactur Ltd. angol cég

lábizzadást megszüntető

bámulatos és biztos hatású „Nephtyn“ harisnyának
Magyarországra, Jugoszláviára és Romániára terjedő
kizárólagos vezérképviselőjét és lerakatát.

Gyárunk megbízásából, éves szerződéssel azonnal

alkalmazunk

Magyarország különböző vidékein olyan dolgozni
akaró, feltétlen megbízható, becsületes urakat és
hölgyeket, kiket e rendkívül keresett csodás hatású
tömegcikk elárúsításával és terjesztésével megbiz-
hatunk. Kivápatra egyes kerületeket adunk. Szükség
esetén bizományi raktár átadásától sem zárkózunk
el. Eladási lehetőség rendkívül könnyű, mert maguk
a vevők ajánlják, egyik a másikának. Szenzációs
ujdonság! Biztos és elmaradhatatlan eredmény.

Megállapodást létesítünk a felvett személyekkel
akár fix fizetéses alapon és némi jutalékkal, vagy
ha kívánja tisztán magas jutalék mellett.

Kerül tünknek utazási árálányt biztosítunk.

Becsületes és tisztességes megélhetést nyújtunk
és azt írásbelileg garantáljuk, de ugyanilyen műkö-
dést követelünk.

Ténykedés azonnal megkezdendő.

Mindenkit feljogosítunk, hogy mielőtt működé-
sét megkezd, személyesen győződjék meg e lábizza-
dás elleni szenzációs ujdonság bámulatos hatásáról.
A legidültebb, a legerősebb mérvű izzadás a legrö-
videbb időn belül teljesen megszűnik. Minden pár
külön skatulyában használati utasítással, eredeti le-
plombált csomagolásban kapható.

Az alkalmazott egyéneket pénzkezeléssel is meg-
kell biznunk s így anyagilag megbízható személyek
vagy vagy jó referenciákkal rendelkezők előnyben
részesülnek.

Lábizzadásban szenvedőknek 5 pengő előzetes
beküldése ellenében azonnal innen szállíthatunk egy
pár eredeti „Nephtyn“ zoknit, vagy női harisnyát a
kívánt nagyságban, míg a képviselőink ott meg-
kezdik működéseiket.

Azok, akik képviselőnket vállalni kívánják
jelentsék be ezen szándékukat s jelöljék meg hatá-
rozottan azon községek neveit, amelyekben dolgozni
kivánnak. Egy járásnál nagyobb kerületeit nem ad-
hatunk. Azoknak, akik képviselőink kívánnak lenni
5 pengő beküldése ellenében azonnal megküldünk
egy mintapárt, mert e nélkül dolgozni nem lehet,
meghatalmazást és az alkalmaztatásra vonatkozó írás-
beli megállapodást a szükséges üzleti utasításokkal
együtt. Elkésve jelentkezők ajánlatait csak akkor
vehetjük figyelembe, ha azon a vidéken még nem
létesítettünk volna mással megállapodást. A pénzes-
levélben beküldött összegért teljes anyagi felelőssé-
get vállalunk, a mintapárt ajánlott csomagocskában
vámmentesen és azonnal szállítjuk, az iratokkal
együtt!

„COMMERCIA“

Árubehozatali
Kereskedelmi Vállalat
OSIJEK I., Viječnicki trg.

Gyomor és békava-
roknál, évvégyalanságnál,
szorulásnál, fölfúvódásnál, gyom-
morégésnél, felbőfögésnél széd-
ülésnél, homlokfájásnál, hány-
ingernél 1—2 pohár termé-
szetes „**Ferenc József**“
keserűvíz alaposan kitisztítja
az emésztőutakat. Közkör-
házi jelentésekben olvassuk,
hogy a **Ferenc József**
vizet még a fekvő betegek is
nagyon szívesen isszák és ál-
talanosan dicsérik. A **Ferenc**
József keserűvíz kapható
gyógyszerárakban, drogéri-
ákban és felszerüzletekben.

Köszönet a táborfüzi ado-
mányokért. A Bolond cser-
készesapat parancsnoksága
ezuton is hálás köszönetet
mond a csapat nyári táboro-
zására befolyt alábbi táborfüzi
adományokért: Bácsy Géza
6 P, Papp Zsigmond, Dr. Mes-
singer Albert 4 P, Honthy Antal
250 P, Grosz Zoltán 3 P,
Paál Sámuel, Lehoczky Károly,
Kner Imre, Dr. Tardos Gáspár,
Wagner Péterné, Pulogor István,
iffi Kovács G. Lajos 2—2 P,
Feiler Lajos, Grosz Salamon,
Magyarossy Sándor, Bole-
hovszky Jenő, 150—150 P,
Kiss Juliska 130 P, Györgypál
Albert, Csáky N., Szóke Ferenc,
Moldvay László, Susztek Sán-
dor, Iványi Aladár, Simay
Judit, Szrenkányi L., Blücher
N., Németh Géza, Horváth
József, Wagner J., Schulek Béla,
Záhonvi Aladár, Dr. Jeney Vik-
tor, Wagner Márton, Erdőy
Lajos, Berkovics Adolf, Szi-
gelthy Béla, Glück Ármán, Szűcs
Antal, Wagner P., Domokos
Albert, Arany N., 1—1 P, Ba-
ráth Mihály, Dr. Singer István,
60—60 f, Réna N-né, Ilyés
András, Breuer László, Erdőy
Lajosné, Kiss Lajosné, Kruchió
N., Cs. Nagy D., Kovács Pál,
Lévay Lajos, Fekete J., Luczy
József, Béres Antal, Schröder J.,
Czifrák János, Györy Sándor
50—50 f. Ezenkívül több ap-
róbb adomány folyt be. Hálás
köszönetet mond a parancs-
nokság az Ivánfenéki Ármen-
tesítő Társulat bölcs vezetősé-
gének a táborfüzhez adomá-
nyozott rózsáért.

Köszönet a táborozásra a-
dakozóknak. A Bolond cser-
készesapat parancsnoksága
mond hálás köszönetet a csa-
pat nyári táborozására befolyt
alábbi szíves adományokért:
vitéz Haviár Gyula, Pétermann
József, Dr. Pálka Pál, Kner
Izidor 10—10 P, Wagner Már-
ton, Wagner József, Szirecskó
Károly, Uhrin István, Tóth Ist-
ván, Dr. Vogel Károly, Dr.
Debreczeni Iván, Kerekes Ká-
roly, Paál Sámuel, Kner Imre,
Máday Aladár, Dr. Tardos

Gáspár, Waiszberger István,
Hartenstein Ignác, brassói Grei-
szing József, Dr. Christian Kál-
mán, Grosz Zoltán, Schulek
Béla, Schulek Béláné, 5—5 P,
Becher Ernő, Becher Rezső,
Kató Lajos, Oláh Lajos, Pintér
István 4—4 P, Répás Pál, Ci.
Nagy László, Kovács József,
Berkovics Adolf, Feiler Lajos,
Schuszték Sándor, Iványi Ala-
dár, Dr. sarkadi Nagy Pál, Dr.
Messinger Albert, Szóke Fe-
renc, Kovács Lajos, Iványi
István, Kovács Albert 5—5 P,
Dr. Jeney Viktor, Kovács Ger-
gely, Madaras Gyula, Glück
Ármán, Németh Géza, Dr. Sin-
ger István, Dr. Vincze Endre,
Lehoczky Károly, Dr. Szilágyi
Ferenc, Dr. Miklós Ferenc,
Nyisztor Péter, Nagygyörgy
Elemér, Szabó Benedek, Deb-
reczeni Endre, Leimdörfer
Zoltán, Bácsy Elek, vitéz Pajor
Gyula, 2—2 P, Hajdu Béla,
Sziráczy István, Bencsik László,
Cs. Nagy Dániel, Mosolygó
Ágoston, Domokos Albert, Ka-
tona Gyula, és N. N. 1—1 P.

Filmszínház Gyomán.

Julius 6-án, vasárnap:

A budapesti Beketow cir-
kusz Jancsi bohócának szemé-
lyes felleptével három nagy
slágerfilm.

Az Apolló filmszínház július
6-án, vasárnapra leszerződ-
te a budapesti Beketow cir-
kusz országos híru énekes bo-
hóciát Kóbor Jancsit, aki az
előadásokon több számban
személyesen fellép. A műsor
első része:

A féltékeny bohóc
című pompás filmszkeccs,
amelynek 2 felvonása a vász-
non, 2 felvonása a színpadon
történik. A második rész a

Csókös hetek

című 6 felvonásos filmregény,
amelynek főszerepét Evelyn
Holt játssza. A harmadik rész

Egy rémes éjszaka a hálókupéban

a bohócaiok bohócaia, amely
példátlan hatást fog a nézőből
kiváltani. Kóbor Jancsi énekes
kupléit is óriási derűtséget fog-
nak kelteni.

A kitünőnek ígérkező elő-
adás, amint azt Kóbor Jancsi
mult heti két napos békéscsabai
szerepléséről megállapíthatjuk,
Gyomán is igen nagy közön-
séget fog vonzani és ezért
ajánlatosnak tartjuk, hogy a
közönség idejében gondos-
kodjék jegyekről. A mozipénz-
tár e célból már délután 2
órákor rendelkezésre áll. A
helyárak rendesek. Előadások
6 és fél 9 órákor.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hitelek kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos töréseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a leg-minimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelységeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Számos női bajoknál a természetes „Ferenc József” keserűviz használata végfelen nagy megkönnyebbülést szerez.

A gyomai kir. járásbíró, mint te-lekkönyvi hatóság.
2135/1930. tkvi szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

Tolnai Béla és Társa budapesti cég végrehajthatónak Varga Bálintné sz. Molnár Mária végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a te-lekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 129 pengő 12 fillér tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő, Gyoma községben fekvő, s a gyomai 1453 sz. betétben A I. 1-2. sorsz. 833, 834. hrszám alatt foglalt s Varga Bálintné sz. Molnár Mária nevében álló ház, udvar és kertre 1800 pengő kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930. évi július hó 23 napján délelőtt 9 órakor a te-lekkönyvi hatóság hivatalos helyiségekben Gyomán fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervény a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1930. évi április hó 29 napján.

Záhonyi s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:

ILYÉS
kir. jb. díjok.

SZENTENDRÉN

a gyönyörű hegyvidéken fekvő ref. polg. iskolai fiú és leány internátusokban

ELEMI ÉS POLGÁRI

iskolai fiúk és leányok felvétele havi 70 pengő díj mellett megkezdődött. Internátusaink nyaraló gyermekek részére a nyári szünet alatt is nyitva vannak. Prospektust küld az igazgatóság.

A gyomai kir. járásbíró, mint te-lekkönyvi hatóság.

2048/1930. tkvi szám.

Arverési hirdetmény- kivonat.

Bácsy és Társai Bankháza végrehajthatónak Papp Pál és neje Hornok Viktória végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a te-lekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 756 pengő tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő, Endrőd községben fekvő s az endrődi 3593 sz. betétben A † 1. sorsz. 8325/20 hrszám alatt foglalt, s Papp Pál és neje Hornok Viktória nevében álló szántóra 5000 pengő kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930. évi július hó 31 napján délelőtt fél 10 órakor Endrőd község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147. 150., 170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1930. évi április 29 napján.

Záhonyi s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:

ILYÉS
kir. jb. díjok.

KÖZPONTI SZÁLLODA HOTEL CENTRÁL

BUDAPEST, VI., Baross-tér 23.
Keleti pályaudvartól alig 2 percrenyire.

A GYOMAIK kedvelt találkozó helye.

Elsőrangú modern családi ház. Központi fűtés.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz.

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.

Fürdőszobás szobák. RÁDIÓ. Telefon a szobákban.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

PUBLIKACIÓ.

Kalocsa Mária 24 hold páskum földje, eladó, 5-10 holdas parcellákban is kapható, valamint 400 négyszögöl Kistemplom utcai telke eladó, esetleg kétrésze osztható. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál Gyomán.

Katona Gyula kereskedőnél kapható aratási pálinka, rum a legolcsóbb áron Ugyanitt tanuló felvétetik.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon levő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Budapestre féljeggyel lehet utazni annak aki az igazolványt kiváltja a következő helyeken, és pedig. Hangyánál, Domokos Albertnél és a Fogyasztási Szövetkezethél.

A Központi Szeszifőzde az épervásárlást megkezdte és bármily mennyiséget bárkitől átvesz a szeszifőzde.

Kérje az „Atlas Iroda”

(Agence Internationale de Tourisme)
Budapest, VIII. József-körút 46. II. 7.
Telefonsz.: 335-64.

prospektusát Európa világhírű nyaralóhelyeiről.

Pensiodíjak: napi 5-6 pengő.
Zell am See, Semmering, Kitzbühel, Würthi-, Ossiachi-, Traun-, Attersee-tavak fürdőhelyein, Abbazia, Velence-Lido, Rimini, olasz és francia Riviera. Páris, Biarritz, Deauville, Trouville, Grenoble, London, Schweizban napi 6-8 P sít., Budapesten napi 4 P (havi 85-90 P egész évben).

Tanulóknak 15-20 százalék kedvezmény. Utazásoknál (egyeseknél is) 33-50 százalék kedvezmény.

Magyar, német, francia és angolnyelvű Urilányotthonok Budapesten (bennlakó idegennyelvű személyzettel.) Havi penziodíj 90 P. Fiúk ellátásdíja tanár-családoknál 80 pengő.

Válaszbélyeg.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.

A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist. Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Ha

ipari, kereskedelmi, háztartási, alkalmi vagy bármilyen alkalmazatra van szüksége, írja meg pár sorban az UJSÁG KIADÓHIVATALÁNAK (VI., Aradi-utca 10).

A borítékot így kell címezni:

Az „Ujság” Kiadóhivatalának
„MUNKAALKALMAK”
Budapest,
VI., Aradi-utca 10.

Az UJSÁG a beérkezett munkalkalmakat „Munkapiac” rovatában mindennap közli. Pontos és olvasható címet kérünk. Sem szelvényt, sem bélyeget nem kell mellékelni.

Legjobb tájékoztató a Vasuti és Hajózási Menetrend Ujság kapható minden Vasutállomáson, Dohánytőzsdében.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

A korcsmai hiteiről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungária Nyomdában darabonként 50 fillérért kapható.

Vasuti menetrend

1930. május hó 15-től.

BUDAPEST - GYOMA

Budapestről indul	6:15	9:45gy	13:36	17:30gy	20:45
Gyomára érkezik	11:06	12:42gy	18:19	20:29gy	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52gy	14:28	16:52gy
Budapestre érkezik	5:—	10:40	11:45gy	19:10	19:45gy

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Békéscsabáról indul	23:15	4:34	8:14gy	13:26	16:14gy	18:26
Gyomára érkezik	0:17	5:26	8:51gy	14:20	16:51gy	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47gy	18:29	20:34gy	2:20
Békéscsabára érkezik	7:34	12:08	13:25gy	19:27	21:11gy	3:23

A „gy” betűvel jelzett gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

GYOMA - VÉSZTŐ

Gyomáról indul	3:53	12:46	17:30	20:45
Déaványára érkezik	4:21	13:14	17:58	21:13
Déaványáról indul	4:26	13:19	18:03	21:18
Szeghalomra érkezik	4:57	13:50	18:34	21:49
Szeghalomról indul	4:58	13:51	18:45	21:50
Vésztőre érkezik	5:17	14:10	19:04	22:09

Vésztőről indul	5:53	10:39	15:21	20:14
Szeghalomra érkezik	6:13	10:59	15:40	20:34
Szeghalomról indul	6:15	11:01	15:41	20:36
Déaványára érkezik	6:48	11:34	16:13	21:09
Déaványáról indul	6:53	11:39	16:18	21:14
Gyomára érkezik	7:24	12:10	16:47	21:45

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a „Park Szálló” kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

Ingyen lakhatik Budapesten, ha előfizet a „Gyomai Ujságra” mert lapunk havonta kisorsol előfizetői közül egy szállodai utalványt, melynek tulajdonosa a sorsolás hónapjában tetszése szerinti időben három napon át díjmentesen kap a kiváló hírnévnek örvendő Park nagyszállóban Budapest VIII., Baross tér 10 (a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával szemben) egy elsőrendű szobát. A következő sorsolást július 15-én fogjuk megejteni és eredményét lapunk július 20-iki számában tesszük közzé. — Vágja ki az alábbi „Utalvány-szelvényt” és adja be azt lapunk felelős szerkesztőjének.

--- Itt levágandó: ---

GYOMA-ENDRÓDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és ENDRÓD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:
Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Ártézi-kút
Hangya főúti
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 30 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffiornél megrendelhető.

GYOMA-ENDRÓDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

Szerkesztőségnek beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

arnak
urnőnek

mint a

GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY
VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglegedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZINHÁZ,
KAMARA SZINHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felélős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda

Gyoma, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötször
hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1
negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés
esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

LEVENTE

Korához mért öntudat-
tal végzi kötelességét.
Kedvvel jár az oktató órák-
ra, gyakorlatokra. Az ér-
telméi fejleszti, az izmait
erősíti. Állandó nemes ver-
sengést folytat abban,
hogy ki az okosabb, ki
az erősebb, ügyesebb.

Trianoni öklünk ennek
az infézménynek a simo-
gatása közben mintha acé-
losabban fogná körül min-
den egyes leventénket:
„Csak szorgalmasan; ki-
tartással Nemszabadcsüg-
gedni. Tanulj, erősödj,
mert nagy kötelességek
várnak rád!”

Más nemzeteknek is van-
nak hazafias szellemben
működő ifjúsági egyesüle-
tei, nemcsak nekünk. Kül-
önösen a cseheknek már
régén a háború előtt is
nemcsak otthon, hanem
más országokban is vol-
tak „Sokol” egyesületeik,
melyek a testgyakorlás cé-
gére alatt, nemzeti szelle-
met tápláltak. Budapesten
is volt ilyen „Sokol” egye-
sület.

Ha egy magyar levente
most csehekéhez áttéved,
elfogják és legkevesebb
egy évre börtönbe zárják.
Tavaly ilyen tájt fogták el
a mi leglelkesebb leventé-
nket és csak most en-
gedték haza.

Mennyi lelkésedés, meny-
nyi tanulság volt abban,
ahogyan az egy évig szen-
vedett levente testvérüket
várták és fogadták a le-
ventéink!!!

Ugy láttuk, Debreczeni
Bandi nagyon vágyik visz-
sza a csehekhez, — de
csak a gyomai leventék
élen.

A boletta.

Mit kell tudni a gazdának a gabona nem eladása alkalmával?

A képviselőház után, a fő-
rendház is megszavazta a be-
nyújtott gabona javaslatot. A
gabona vásárlása ez új törvé-
nyek alapján fog végbemenni,
azért egész terjedelmében is-
merteljük a gabonaneműek el-
adása és vásárlása körüli el-
járást, amely bizonyára nem-
csak a gazdaközönséget, de a
gabonát vásárló más foglalko-
zású osztályt is közlebről
érdekelni fogja.

Mi a gabonajegy?

Aki gabonát akar vásárolni,
annak a később közzéteendő
helyeken kapható gabonaje-
gyet kell előbb szereztie
készpénz fizetés ellenében,
amelynek ára minden méter-
mázsá buza, rozs, vagy két-
szeres után 3 pengő. A ter-
melő gazda a buza, rozs és
kétszeres eladása alkalmával
beköveteli a vevőtől minden
métermázsá után a ga-
bonajegy 3 pengőről szóló
szelvényét. Ilyen szelvény nél-
kül a termelőnek búzát eladni,
vagy cserébe adni nem szabad.
A szelvény 3 pengő árából a
vevő semmi sem számíthat be
az eladó termelőnek, hanem
a szelvényt a kiakudott (vagy
piaci) áron felül köteles a gaz-
dának kiszolgáltatni. A szel-
vény a gazdánál marad, míg a
vevő kezében marad a gabo-
najegy másik része, az ugyne-
vezett gabonalevél. Ez a ga-
bonalevél kíséri a gabonát
egész útján a forgalomban.

Mi hasznát veszi a gazda a szelvénynek?

A gazda, aki a buza, rozs
(kétszeres) eladásból kifolyó-
lag a vételáron felül gabona-
szelvényekhez jutott és pedig
annyi szelvényhez, ahány mé-
termázsát eladott a vevőnek,
szelvényeit összegyűjti és
azokkal az adóhivatalban adó-
ját fizetheti. Még pedig a szel-
vénnyel fizetni kell a fennálló
adóhatalékok, valamint a fo-
lyó évi adót az 1930. év vé-

gég. Ha a gazdának az adóba
beszolgáltatott szelvényeken fe-
lül még megmarad szelvénye,
ugy e szelvényeket az adók
kifizetéséről szóló tanúsítvány
bemutatása ellenében kész-
pénzre beválthatja a később
megjelölendő helyen. Adóba
förtendő beszolgáltatásnál min-
den szelvény 3 pengő értékben
fogadtatik el, az adófizetés
után fennmaradó szelvény pe-
dig darabonként 3 pengő kész-
pénzben beváltatik.

Azoknak a kisgazdának,
akiknek egy község területén
levő összes földbirtokuknak
kataszteri tiszta jövedelme az
58 pengőt meg nem haladja,
állami földadóját nem kell a
magukéból fizetniök, mert azt
helyettük a gabonaalap fizeti
be. Tehát ezzel a kb. 5 holdnál
nem nagyobb kisbirtok mente-
sül a földadó fizetése alól.

Annak a gazdának, aki sa-
ját termésű gabonáját közvet-
lenül a külföldre szállítja ki
(exportálja), aki tehát nem adta
el gabonáját valamely belföldi
kereskedőnek, vagy egyéb sze-
mélynek, szintén jár métermá-
zsánként 3 pengős szelvény,
illetve az ilyen szelvénynek ér-
teke készpénzben.

Ki tekintendő termelőnek?

A törvény szerint nemcsak
maga a termelő gazda köteles
és jogosított a gabona eladása
alkalmával gabonaszelvényt
bekövetelni, hanem rajta kívül
még termelőnek tekintetik
mindaz a mezőgazdasági cse-
léd és munkás, akinek a me-
zőgazda munkája fejében ga-
bonát szolgáltatott ki, — erre
a gabonájára nézve. Ugyan-
csak termelőnek tekintetik az a
lelkész, tanító, egyéb egyházi
vagy községi alkalmazott, aki
javadalmazás címén kapott a
mezőgazdától természetben
gabonát, termelőnek tekintetik
erre a gabonájára nézve. Az
ilyen munkateljesítés fejében
kiszolgáltatott gabona után a
munkás, lelkész, tanító stb.

természetesen nem ad gabo-
naszelvényt a gazdának, sem
a gazda nem követelhet szel-
vényt a munkástól, tanítótól
stb.-től. Ha azonban a munkás,
tanító, lelkész stb. el akarja
adni a munkabér fejében ka-
pott gabonát, úgy a vevő már
köteles neki az áron felül m-
mázsánként 3 pengős szelvényt
kiszolgáltatni és az eladó mun-
kás, tanító stb. köteles ilyen
szelvényt a vevőtől beköve-
telni.

Továbbá gabonajegy nélkül
förtendő a gabona eladása, cse-
réje, vagy egyéb átruházása
arra a buzára és rozsrá nézve,
amelyet gazdák egymás között
mezőgazdasági, vagy háztar-
tási célra ruháznak át. Ha pl.
egy gazda, akinek nincsen
elég gabonája, a szomszédjá-
tól, vagy más községbeli gaz-
dától, akár pénzért, akár más
terményért cserébe, akár
egyébként venne annyi búzát,
amennyi a gazdaságában és
háztartásában szükséges, úgy
e buza átadása is gabonajegy
nélkül történi. Végül nem kell
gabonajegy ama buza és rozs
után sem, amelyet a gazda,
munkás, lelkész, tanító stb. a
vámörlés díja fejében a ma-
lomnak átad. Erre a gabonára
nézve a vámörló malom is
termelőnek tekintendő, úgy,
hogy a vámörló molnár ezt e
vám fejében kapott gabonát
bármilyen vevőnek szintén csak
3 pengős gabonaszelvény elle-
nében szolgáltatathatja, ki s a
vevő köteles viszont a mol-
nárnak ez után a gabona
után a 3 pengős szel-
vényt kiakudott áron felül
át szolgáltatni.

Ha a gazda a vámért meg-
örölt gabonájából nyert lisztet
és korpát nem a saját háztar-
tásában, mezőgazdaságában,
vagy állathizlálására használja
fel, hanem akár örlemény for-
májában, vagy azokból készi-
tett élelmiszer, vagy más ipar-
cikk formájában el akarja adni,
ugy ezt az eladást is csak
gabonajegy ellenében végez-
heti, tehát az ilyen eladást liszt,
korpa, tészta stb. után is jár
neki a három pengős szelvény
és ilyen viszont a vevőtől be-
követelni tartozik.

A strandfürdő telefonszáma 15.

Mirevaló a gabonalevél?

Amikor a buza, vagy rozs (kétszeres) vásárlásnál a vevő átadja a termelő gazdának a gabonaszelvényét, megmarad a kezében a gabonalevél. Valahányszor a kereskedő, vagy egyéb vevő a vásárolt búzát, vagy rozst tovább eladja, ugye ezt csakis a gabonalevél kíséretében teheti: vagyis a további vevőnek átadja a gabonalevelet, a további vevő pedig köteles a gabonalevél átadása ellenében az eladónak kifizetni vételárán felül a gabonajegy 3 pengős árát s ez így megy mindaddig, amíg a gabona forgásában az utolsó kézhez kerül. Ez az utolsó kéz, vagy a malom (a vámörlés a fentiek szerint nem tartozik ide), vagy pedig az exportőr, aki a külföldre szállítja a gabonát.

A malom az utolsó eladótól szintén köteles átvenni a gabonalevelet s ennek a 3 P árát a gabona vételárán felül kifizeti. Ha pedig a gabona bármelyik vevője a gabonát külföldre szállítja, ugye a gabonalevél ellenében a külföldre szállítás tanúsítása mellett visszakapja a gabonajegy 3 pengős árát. Ha maga a termelő gazda az, aki a búzát és rozst közvetlenül a külföldre akarja szállítani, úgy mint már fentebb elmondottuk, ő a gazda kapja a gabonajegy 3 pengős árát. A termelő gazda tehát megkapja a 3 pengős felárat, akár a belső földön adja el a gabonáját, akár pedig a külföldön.

Haszonbérlet esetén a gabonában kikötött haszonbérnek megfelelő gabona átszolgáltatása gabonajegy nélkül történik. A bérlő által eladott gabona után a gabonaszelvény (a 3 pengős felár) a bérlőt illeti meg. A bérbeadó földtulajdonos a bérlet fejében kapott gabonát szintén gabonaszelvény ellenében értékesíti.

Mi a gabonajegy-rendszer haszna a gazdáknak nézve?

Minden gazda, akinek van eladó búzája, vagy rozsa, ennek minden métermázsája után a piaci, vagy kialakított áron felül 3 pengőhöz jut, amellyel állami és egyéb adóját fizetheti és ha ezenfelül még marad szelvénye, ezt készpénzben beválthatja.

Azokra az egészen kisgazdáknak nézve (rendszerint öt holdig), akiknek nincsen eladó gabonájuk, mert hiszen arra a saját gazdaságukban és háztartásukban van szükség, az új törvény azt az előnyt hozza,

hogyan mentesülnek a földadójuk fizetése alól. Ez az előny pótolja náluk azt, hogy nem jutnak a gabona 3 pengős felárához azért, mert hiszen nincsen eladó gabonájuk.

De azokra a gazdáknak sem jelent semmi hátrányt a gabonajegy, akiknek nincsen elég saját-termes gabonájuk, hanem azt egy más gazdától kell beszerezniük, mert hiszen a gabona után nem kell felárat fizetniük. A munkások, cselédek, továbbá lelkészek, tanítók munkateljesítmény fejében kapott gabonájukat tetszésük szerint vagy felőrölthetik a saját fogyasztásukra, vagy pedig ha úgy tetszik eladhatják és ez utóbbi esetben szintén megkapják a gabona rendszer árán felül a 3 pengős felárat. Minthogy a cselédek és mezőgazdasági munkások adói rendszerint nem fizetnek, a gabonaszelvény ára nekik készpénzben megtérül.

FIGYELMEZTETÉS!

Letartóztatják mindazokat, akik hamis híreket terjesztenek a bolettáról.

Vizbefult kereskedő.

Kedden reggel félhatkor Szentpétery Lajos a strandfürdő fürdőse egy hullát látott a Körösben uszni, mit kihozott a partra, azután jelentést tett a község-házánál, honnan egy rendőr kiment, átvizsgálta a zsebeit, melyekben 3 fillért és az illető személyi adatait találták meg, melyekből kifizűnt, hogy az illető Horváth Béla 45 éves orosházi kereskedő. Később kitérkezett Dr. Bariha Gusztáv községi orvos, kinek a vizsgálata után a hullaházba szállították a hullát.

Horváth hozzátartozóinak értesítésekor megtudta a hatóság, hogy Horváth 800 pengő pénzzel indult el otthonról, egy kunsági Hangyához hívták, hova biztosítéknak szánta a pénzt és feltűnt, hogy mikor kifogták, csak három fillért találtak nála. A csendőrség erélyes nyomozást indított és rövidesen megtudta, hogy Horváth Gyomán járt már hétfőn is, volt aki a gróf Tisza István utcán és a Rákóczi utcán látta.

Szerdán Dr. Szilágyi Ferenc járási orvos és Dr. Vincze Endre községi orvos megejtette a boncolást, de semmi külerőszaknyomati nem találtak a hullán, így a hatóság megadta a temetési engedélyt és

Horváthot csütörtökön délelőtti elfemelték.

Még mindig nyitva marad annak kérdése: hova lett a Horváth 800 pengője.

Tábori levél!

A táborozó gyomai cserkészek szívük egész melegével köszöntik a csapat nemeslelkű szervezőbizottságának minden tagját és Gyoma megértő közönségét a táborból. Hálás köszönetet küldenek azért az anyagi támogatásért, amellyel lehetővé tették ezt a gyönyörű, bár rövid, táborozást. Hálánkat csak úgy tudjuk leróni, hogy erős ígéretet teszünk arra, hogy ennek a szerencsétlen hazának becsületes fia leszünk és minden lépésünkkel Nagymagyarország feltámadását fogjuk munkálni. Kívánjuk valamenynyűknek, hogy a Mindenható sokáig éltesse a magyar-ügy támogatására.

Táborozó Bolond cserkészek.

Cserkészeink a Mátrában.

Lázás izgalommal készült a csapat 21 tagja a mátrafüredi nyári táborozásra. Julius 10-én a kora reggeli órákban izgalomtól kipirult arccal siettek a kiscserkészek hatalmas háti zsákokkal a cserkészhon felé. Vidám nótaszóval indultak ki a vonathoz, amely vágyaik megvalósulása felé röptette őket. A táborhely Gyöngyösi 7 km-re, Mátrafüred felett a gyönyörű Kálló-vögyben fekszik. Lekötelező szívéllyel fogadtak bennünket már Gyöngyös állomáson, ahonnan társzekéren szállították fel csomagjainkat.

Igazi magyar vendégszerettel fogadott bennünket Makrányi erdőfőtanácsos ur, aki táborhelyünket kijelölte és minden szíveséggel elhalmozott. Mondhatjuk, hogy nagyon megszerette a gyomai fiukat, mint ő mondja lelkéhez nőttek. Elhelyezésünk kitűnő. A gyönyörű Mátra mindannyiunk szívét-lelkét elbűvöli: a patak csobogása, a sudaras tölgyek susogása alatt el s ébreszt fel bennünket. Élelmezésünk jó, (hála Béla bácsi gondoskodásának.) A fiuk étvágya bámulatos, csak az a féltős, hogy az előírt költséggekkel nem jövünk ki. A tábor hangulata mindig emelkedőbb, a humor kifogyhatatlan, úgy látszik a fiuk lelkét megihlette a környezet is. Elmésebbnél-

elmésebb megjegyzések, tábori szállóigék hangzanak el (pl. segédlistát halál lesz, víz alá a szakáccsal, lesz még a kutyára dér, hogy a lónak is hasig ér, stb.) Mindegyik fiút újra keresztelnek, de azért senki sem haragszik meg. (pl. somfejű, bütyök, csapat „Böskéje”, horog, csapat „zsengésse”, égi meszelő, vadember, lokos, sváb, törzsfőnök, görény, fegyenc, fő és al potya, bikktafejű, csimasz, kuka, kis mocskos, lajhár stb.) természetesen minden névnek megvan a maga sajátos tábori története is.

Táborítüzeink események Mátrafüreden is. A nótás szívű alföldi fiukat mindenki megszerette itt. A nyaralók tömegesen látogatják táborunkat és táborítüzeinket. A csapattörzsfőnök alkalmával Földesy igazgató ur a tábor kalauza, ő is kitűnően érzi magát közöttünk. Élvezetes kirándulásokat teszünk. A fiuk nagy élvezettel lubickolnak a jéghideg kristály tiszta hegyi pataokban. Egyetlen egy dolog aggasztja a fiukat, az hogy észrevétlenül repül az idő és közeledik a táborozás vége. Sajnos!

Tábori krónikás.

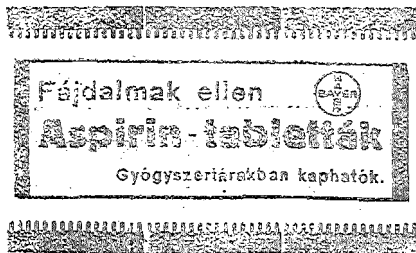
U. I. Cserkészeink július hó 27-én vasárnap este tábori tűz keretében beszámolót tartanak mátrafüredi táborozásukról, melyre az érdeklődőket ezton is meghívja a csapat

Parancsnoksága.

A világ nagy városai.

Az 1930-iki népszámlálás feltűnő adatokat mutat, mert néhány olyan várost mutat a millió fölötti népesség sorában, amelyre alig számítottak. A földhasonlat legnagyobb városának népességi adatai a következők:

London, Anglia	7,742,212
New-York, Amerika	6,148,788
Berlin, Németország	4,013,588
Chicago, Amerika	3,335,000
Páris, Franciaország	2,838,416
Osaka, Japán	2,338,800
Tokio, Japán	2,218,400
Philadelphia, Amerika	2,064,200
Buenos-Ayres, Argentína	2,042,496
Moszkva, Oroszország	2,025,000
Rio de Janeiro, Brazília	2,004,000
Bécs, Ausztria	1,868,328
Leningrad, Oroszország	1,614,008
Detroit, Amerika	1,572,546
Sanghaj, Kína	1,539,000
Hangkov, Kína	1,500,000
Kalkutta, Keletindia	1,327,000
Peking, Kína	1,797,000
Los Angeles	1,231,000
Budapest, Magyarország	1,217,325
Bombay, Keletindia	1,176,000
Sydnei, Ausztrália	1,181,000
Hamburg, Németország	1,079,092
Kairo, Egyiptom	1,067,537
Sao Paulo, Brazília	1,040,000
Glasgow, Anglia	1,034,000

Szirusz jóslata szerint július 26-ig tart a kánikula.

Néhány kritikus napot leszámítva augusztus is meleg lesz.

Szirusz mester, a népszerű időjós most tette közé jul. hóra szóló időjóslatát. Most amikor a fojló kánikulában mindenki az időjárás érdekel, különös érdeklődésre tarthat számot Szirusz mester jóslata, mert a mester ludvalemően eddig is pompásan megjövendölte a bekövetkezendő változásokat, sőt főbb alkalommal neves bel és külföldi meteorológusok jövendöléseire is rácsafolt találó megállapításával.

Szirusz mester levele a következőképpen hangzik:

Július 26-ig kevés eső, vagy zivatar ígérkezik. 26-tól sok helyen lesznek zivataros esők, némi lehűlést is várhatunk.

Augusztusban sok meleg nap lesz, leszámítva néhány szeszélyes és kritikus napot (5, 6, 7, 12, 16, 17, 18, 25, 26, 27) Augusztus 6, 17, 26 körül erősebb lehűlés, sőt viharos szél is várható.

Szirusz mester jóslatából meg tudjuk fejtani, hogy egyelőre legalább is július 25-ig nincs kiállítás a kánikula enyhülésére.

SZABADALMAT

megszerez, értékesít minden államban

ÁRON és MOLNÁR

SZABADALMI IRODA,
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 16. sz.
Fejlesztés díjtalan.

Mi hír a vármegyében?

Uj megyebizottsági tag.

Harsányi Pál esperes a törvényhatósági bizottságnak nemcsak örökös tagja, hanem a törvény értelmében Gyoma községet is képviselte a bizottságban, mint a legnépesebb református egyházak egyikének lelkésze. Harsányi Pál az örökös tagságot tartotta meg, helyére vagy a gyomai egyháznak rangban következő lelkésze, vagy a legközelebbi népes református egyház lelkésze lélt volna a törvényhatósági bizottságba behívandó. Ezt a felfogást azonban legfelsőbb helyen nem osztották s így előállott az a helyzet, hogy

a református egyháznak egyik legnépesebb gyülekezete, tulajdonképpen nem volt képviselve a törvényhatósági bizottságban.

Ezen a helyzeten segített most az a körülmény, hogy Harsányi Pált a gyulai ref. egyházköztség választotta meg lelkészévé és így gyomai lelkész állásáról lemondott.

A vármegye alispánja a törvény rendelkezése értelmében Répás Pált, a gyomai ref. egyházköztség vezető lelkészét hívta be a törvényhatósági bizottságba.

Autó és motorkerékpár

PNEUMATIK

legelső gyártmányok, frissek, garanciával, autó felszerelések dug választékban nagy árengedménnyel

legolcsóbban beszerezhetők

NAGY JÓZSEF

autópneumatik és alkatrész szaküzletében

BUDAPEST, VI., Andrássy ut 34.
Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

RÖVID HIREK MINDENFELŐL.

Rothermere lord budapesti őszi látogatása elmarad a következő év tavaszára.

Forradalom kiűrésétől félnek Egyiptomban.

Romániában állandóan tartanak az anliszemle zavargások.

Károlynak, az új oláh királynak és Heléna királynénak teljes kibékülésél befejezettek lehet tekinteni. A királyi pár válásai érvényteleníteni fogják.

Nagyban folynak a francia hadgyakorlatok és katonai rádiógyakorlatok az egész országban. Franciaország katonai mozdulatai az olasz határon folynak.

Az olasz sajtó a magyar békerevizio gondolatának nagy előhaladásáról számol be.

Bárany István dr. megnyerte a párizsi Grand-Prix-t az idei uszó versenyen. A magyar staféta és a vízipólcsapat is győzött a francia csapattal szemben.

A magyar állattenyésztés bekapcsolódik a török földművelés ujjászervezésébe. Közvetlenül újabb nagy loexpedíció megy Törökországba.

Czebe Gyula tanár, az ismeret bizonológus az elmúlt vasárnap fürdés közben belefulladt a Balatonba.

Indiában új harcok kezdődtek.

Nagyon komoly, sőt veszedelmes az indiai helyzet Angliára.

Albániában most folyt le az országos népszámlálás, a kijelölt napon szabafogságra volt illelve az egész lakosság. Az albán miniszterelnököt sem engedték ki a lakásából.

Borzalmas éhínség dühög Kinában.

A „Justice for Hungary“, az amerikai magyar óceánrepülő gépe már július végén nekivághat az óceánnak.

Sziléziában párhuzamosan bányakatasztrófa történt, körülbelül 160 embert temetett el a beomlás és robbanás. 52 hányászt már el is temettek.

Sváci dalosok érkeztek a napokban Budapestre.

A hagyatéki eljárás befejeztével most állapították meg, hogy Vigyázó Ferenc gróf vagyonából 20.124.948 pengő értékű hagyatékot kap a Magyar Tudományos Akadémia.

Meghalt Conan Doyie, a világhírű angol író.

Leégett a bécsi Renz-cirkusz.

Rohamosan terjed az Alföldön a trachoma.

Az oláhok összehívték és szélszórták az érsemjéni Kazinczy-emléktáblát.

Megkezdődött a hamburgi sakk-olimpiász, amelyen Magyarországot Havasi, Maróczy, Vajda, Takács és Steiner képviselik.

Július 16-án este a római rádióból nagyméretű magyar hangversenyt közvetítettek.

HIREK

Esperesi kiszállás.

A békésbányai egyházmegye esperese Harsányi Pál folyó hó 20-án vasárnap körünkbe érkezik, hogy a lemondás folytán megüresedett lelkészi állás betöltése iránt az egyházi törvények előírása szerint intézkedjék. Evégből vasárnap délután presbiteri gyűlés lesz, amely afelett dönt, hogy meghívás avagy választás útján óhajtja-e betölteni lelkészi állását.

Igen kívánatos volna, hogy a presbiteri gyűlés az egész gyülekezet megalégedésére oldandó meg e fontos kérdést.

Orvosi hír. Dr. Thóresz Ede, szülész-nőgyógyász, szakorvos volt klinikai és kórházi orvos a Dr. Hováth léle Szanatórium vezetését Mezőluron átvette és rendel. o. d. e. hétköznap 8—10-ig. d. u. 2—4-ig.

Felhívás. Az ercsii református lelkész napokban érkezett levélben tudatja, hogy az

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN

NAGYBÁTONY-UJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZAR-UT 32

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fatereskedők, Gyoma.

ottani uradalom jó minőségű földje, mely a fővárostól 35 km.-nyire fekszik, vasúton és hajón megközelíthető, kataszteri holdanként 7-8-900 pengő árban eladásra kerül. Községünk lakosságának szives tudomására hozzuk e körülményt azzal, hogyha voinának igénylők, forduljanak óhajukkal a gyomai ref. lelkész hivalalhoz, ahol hővebb fevilágosítást is nyerhetnek ez ügyben.

Gabonajelentés. A nagy amerikai látható készletek a nemzetközi piacra, deprimálólag hainak. — Igen jól beérett hardwinter búzák. Schweizban a magyar-buzának nagy konkurrenciát csinálnak. A magyar búzák sikertörtélmé próbája külföldi malmoknál most folyik s rövidesen beszámolhatunk annak eredményéről. A helyi piac tartózkodó. Az árak la tiszavidéki 80 kg-os búzáért 16.60—17.20-ig plus a métermázsánkénti P 5. bolettaszelvény. Tengeri magánforgalomban q-ként 16-pengő.

Budapesten, a Központi Szállodát, (Centrá) melyet Pallai Miksa, a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vette át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi óthona alig 2 percnnyire a Keleti pályaudvariól, ujonnan berendezve, gőzfűtéssel, hideg meleg vízzel, telefonnal, rádióval várja vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegen forgalmának nagy nyeresége az új vezetés alatt álló szálloda, melyben a polgári árak mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

Epekő-, vesekő-és hólyagkőbeteg, valamint azok, akik hagsavas sók tulszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József“ keserűviz használata mellett állapotuk enyhüléséért lehetnek el.

Etvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, enyhe emésztésnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszünteti a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorója megállapította, hogy a **Ferenc József** víz abszolút megbízható hashajtó. A **Ferenc József** keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Nagyobb lesz a titkosság, kevesebb lesz a kerület. Megbízhatónak látszó hírforrások szerint a belügyminisztériumban elkészültek az új választójogi törvényjavaslattal. A javaslat erősen csökkenti a kerületek számát és a csonkakerületeket mind hozzácsatolja a hozzájuk legközelebb eső kerületekhez. Ilyenformán körülbelül 40 választókerület megszűnik és a képviselők száma 215, legfeljebb 220 lesz. Hogy a titkosan választó kerületek száma mennyi lesz, arra nézve még nincsen végleges megállapodás, valószínű azonban, hogy a városok és nagyobb ipari centrumok titkosan választanak. Ha a választójogot a nemzet érdekei szemellett tartásával, a mai kor követelményének megfelelően csinálják meg, egy régen vajdó belpolitikai kérdést helyeznek vele nyugvópontra.

Emergé verseny. A nagy és állandó érdeklődésre való tekintettel az Emergé pneuval kapcsolatos országos Emergé verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1930. augusztus 31-ig prolongálta.

Statisztika a szappanfogyasztásról. Egy legutóbb jelentet statisztika szerint Franciaországban a legnagyobb az elfogyasztott szappan mennyisége és pedig fejenként 6.97 kgr. Utána Svájc következik 5.97, majd Hollandia 4.98 fejkvótával. A sorrend ezután a következő: Norvégia, Olaszország, Svédország, Belgium és Németország 4.5 kgr. Ausztria 4, Dánia 3.98. Magyarország 2.6 és végül Románia 2.1 évi fejkvótával. Legkisebb a szappanfogyasztás Európa államai közül Oroszországban, ahol a fejkvóta mindössze 1.23 kgr. Csak melleleg jegyezzük meg, hogy ez a statisztika csupán a kereskedelmi forgalmon keresztülment szappanok fogyasztását tüntetheti fel és nem tud arról a temérdek háziszappanról, amelyet a magyar háziasszonyok főznek.

Internátus lesz Szarvason a diákok részére. A szarvasi ág. h. ev. gimnázium vezetősége, a jövő 1930-31-i tanév elejétől 25—30 alsóbb osztályos tanuló számára internátust óhajt be rendezni az iskola egyik épületében, ahol mérsékelt árákért nyerne a tanulók teljes ellátást. Ezirányban minden érdeklődésre, küldött postabélyeg ellenében, szívesen ad részletes felvilágosítást az igazgató. A valószínűleg megnyitható internátusba legkésőbb augusztus hó 15-ig kell jelentkezni.

A múlt hónapban 19 helyen volt tűz a megyében. Békésvármegye tűzrendészeti felügyelője a napokban terjesztette be a vármegye alispánjához a június havi jelentését. E jelentés adataiból közöljük, hogy a vármegye területén június hónapban 19 tüzeset volt. A károsultak száma 19. A tüzkár épületekben 29.558 pengő, ingóságokban pedig 48.891 pengő. Az összes tüzkár 78.249 pengő, melyből biztosítás úján 75.009 pengő térül meg, nem volt biztosítva s így nem térül meg, 3240 pengő értékű épület, illetve különféle megsemmisült ingóság értéke. — Felülnöen nagy (52 százalék) a gondatlanságból származó tüzesetek száma: — A villámcsapásból származó tüzesetek száma 2. Június hónapban nagyobb tüzkárral járó tüzeset Orosházán és Gyomán volt. Az orosházi gróf Zselénszky-féle tűznél súlyosabb égési sérülést Kráml Mihály, könnyebb sérülést pedig Besenyei János uradalmi alkalmazottai szenvedett, amely gondatlanságból származott. A tüzkár a helyen 30.770 pengő 40 fillér. A gyomai tüzkár pedig 30.000 pengő, mely árucikkek megsemmisüléséből állott elő.

Csehország érdeklődik a magyar zsir iránt. Helek óta tartó példátlan lanyhaság és állandó árcsökkenés után az elmúlt héten végre Csehország részéről némi érdeklődés indult meg a magyar zsir és szalonna iránt. A cseh zsirkereskedők látva az alacsony árakat a napokban megrendelést tettek a budapesti zsirpiacon, ami nyomban az árak megszilárdulását eredményezte.

Átíró könyvelési rendszerek. A régi könyvelés helyett mind nagyobb térít hódítanak az átíró könyvelési rendszerek, amelyeknek nagy előnyük, hogy kisebb tisztviselői létszámmal láthatók el. A mai gazdasági viszonyok között ez olyan előny, amely felbecsülhetetlen. Egyébb előnyöket is nyújtanak az átíró könyvelési rendszerek.

Statisztikai adatokat, nagy áttekintést, egyszerűbb adminisztrációt lehet velük elérni és így nem csodálható, ha az eddigi idegenkedés az új rendszerek ellen megenyhült. A rendszer megválasztásánál azonban vigyázni kell, mert amíg az egyik az iparosnak, a másik általában kisebb vállalatnak, a harmadik nagyobb vállalatnak felel meg. Meg nem felelő rendszer választása megbénítja az üzletmenetet.

Veszélyes a gyermeket a kerékpárra felvenni. Szarvason Kis Lajos, a Körös-Tisza Maros Ártmentesítő Társulat gátőre biciklin igyekezett hazafelé. Az öt éves kis unokája elébe futott, kit maga mellé vett fel a kerékpárra, hogy együtt érjenek be a tanyára. A kislány lecsúsgó lába a kerékpár első kerekének küllője közé került. A küllők összetörték, azonban az erős nyomás következtében a kislány egyik lába bokájában eltört és a küllők a húst is jó darabon leszaggatták. A szerencsétlen kislányt a városba vitték be, ahol dr. Ribárszky Pál orvos kötötte be sebeit és gipszbe helyezte a lábát. A kis leányka állapota állandóan javul.

Jól sikerült az akácméz-ezidén. Ez évben az akácméz termelés úgy mennyiségileg, mint minőségileg jól sikerült, a további hordás a nagy szárazság folytán azonban gyenge, és ezért a méhészek tartózkodnak az eladástól. Egyelőre Svájból és Ausztriából mutatkozik érdeklődés világos méz iránt, de nagyon alacsony árakat kínálnak, a világos mézért 10-20 q-ás fételben fró magyar határ nettó. P. 1.30-1.35.

Üzletátruházások és az adótartozások. Az üzlet átruházásáról szóló törvény értelmében az új tulajdonos anyagi felelősséggel tartozik jogelődjének minden üzleti tartozásért. Egy konkrét esetben megjelent az új tulajdonosnál az adóvégrehajtó és az előző tulajdonos adó tartozását követelte a jogutódtól. Ez megtagadta a fizetést, de az adót mégis behajtották az új tulajdonoson, aki így birtokon kívül tehetett csak panaszt a közigazgatási bíróságnál. Itt most elintézését nyert az ügy olyképpen, hogy a közigazgatási bíróság ítélettel kimondta, hogy az üzletátruházás esetén az új tulajdonos a köztartozásokért felelős.

Július 22-én indul Miss Magyarország Rio de Janeiróba. A Színházi Élet új száma gyönyörű képeket közöl Szaplanczai Éva, Miss Magyarország siófoki látogatásáról. Miss Ma-

gyarország július 22-én indul a Rio de Janeiró-i szépségversenyre. Incze Sándor hetilapja a héten játékszámot ad és a hallatlanul gazdag számban felvonultatja a legérdekesebb kártyacsaták és lóversenyek emlékeit. Harsányi Zsolt a passziánszról írt érdekes cikkeit. Az új szám közli az ezerpengős Detektíviskola legújabb feladatát és közli a Rejtelt kincs pályázat legújabb jelentkezőit és az első levelekre érkezett válaszokat. A Paramount első magyar beszélőfilmjének színészgárdája Dolly Janesi fontainebleau-i kácsielyében. Rengeteg olvasnivalón, cikkeken kívül a Színházi Élet új száma háromfelvonásos és egnfelvonásos darabmellékletet, 32 oldalas Gyermekujtságot, költőt ad mellékletül és folytatja Kálmán Jenő Omszki randevu című regényét. Egyes szám ára 1-pengő, negyedévi előfizetési díj 10-pengő. Kiadóhivatal: Budapest VI. Aradi utca 8. sz.

Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Kun Zsigmond Halvani Eszterrel. Elhaláloztak: Hornok Lajosné-Kontra Teréz 37 éves, Gálos Janka 18 éves, Csapó Gáborné B. Szabó Zsuzsánna 62 éves. Farkas Jánosné Szabó Erzsébet 22 éves. Születtek: Németh András, Szakács Róza, Nemes Juliánna Tilda, Tóth Ida, Bolos Mária, K. Szabó Mihály, Schwalm József, Cs. Szabó Zsuzsánna.

Német frontharcos emlékkeresztek adományozása.

A világháború alatt, de különösen annak befejezése után számos magyar frontharcos és front mögötti szolgálatot teljesítő nem kapta meg azt a kitüntetést, amelyet különféle német csapatokkal (bajor, porosz, szász, baden, württembergi) való együttműködése alapján méltán elvárt.

A német birodalmi belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályok alapján működő Német Frontharcos Szövetség most a fenti német államok színeit fel tüntető szalagokon viselendő igen szép kivitelű emlékkereszteket és érmet alapított, hogy ezek adományozásával az igényjogosultakat némi kárpótlásban részesítse.

A vonatkozó megkeresések Heeger Árpád máv. főmérnök az említett Szövetség magyarországi képviselője címére, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 85., intézendők, aki 2 (két) filléres bélyeggel ellátott és megcímezett válaszborték beküldése ellenében nyomtatványként bocsátja rendelkezésre a kérvénymintákat.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsonöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a leg-minimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelyiségeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Reumás, köszvényes és csu-zos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Báránd fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalikus, a leg-súlyosabb reumát, köszvényt és csu-zi meggyógyítja. Gyógy-hatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 120 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 120 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 százalékos, tíz napon túl 20 százalékos kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, ábonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyében.

Szobrot állítanak egy tanító-knak. Debrecenből jelentik, hogy Majduszovái község lakosai legközelebb szobrot emelnek egykori tanítójuknak, Maklári Pap Mórnak, aki a régi teológiát végzett református rektorok típusának megszé- szé- földön híres megszé- melye- slője volt.

Rossz átereszt átjáró. Fel- hívjuk az illetékesek figyelmét a Petőfi-és Sziv utcák sarkán (Oláh hentes házána) levő átereszt fölötti járdára.

Kutyaveszettség. Kotormán Miklós Hangya üzletvezetőt megharapta egy kutya, mely veszettgyanus Kotormán a pesti Pasteurbe utazott.

20 P-ért nyaralhat a Bala-ton mellett, ha jelenkezik a református leányok augusztus 5-től 10-ig Balatonszárszón tartandó üdülő táborába. Fog- talkozásbeli különbség nélkül hívjuk és várjuk református leányaink csapatait, hogy akár az irodában, akár az üzletek- ben, vagy a mindennapi nehéz foglalkozásban kifáradt idegei- kei frissítsék föl a Balaton pompás hullámaiban s az ál- dott magyar napsütésben. A konferenciára indulás aug. 5- én kedden d. u. 2 óra 10 per- ces vonattal. Találkozás a Déli vasuton fél 2 órakor. Regge- lenként csoportos bibliatanul- mányozást tartunk: „Tuda- kozzátok a írásokat:“ címen. A délelőtti előadások témái: „Ne aggodalmaskodjatok!“ „E világban, de nem e világból!“ „Férfi és nő.“ „A kereszt tö- vében...“ Délutánonként fürdés, játék, szórakozás, esténként táboriüzi program. Jelenke- zési díjai 4 P előre küldendő a Soli Deo Gloria Diákszö- vetséghez (IX., Lónyai-utca 7. II. 28., Budapest.) A fennmara- dó 16 P Balatonszárszón fizetendő. Vasúti féljegyet úgy a Máv. vonalaira, mint a Déli vasutra a jelenkezési díj be- küldése után kellő időben küldünk. Leányegyesületi tagok csoportosan jelenkezzenek.

PUBLIKÁCIÓ.

Katona Gyula kereskedőnél kap- ható aratási pálinka, rum a legolcsóbb árban. Cséplésre gépolaj igen előnyös árban kapható. Ugyanitt tanuló felvétetik.

KÖZPONTI SZÁLLODA HOTEL CENTRÁL

BUDAPEST, VI., Baross-tér 23.
Keleti pályaudvartól alig 2 percnnyire.

A GYOMAIK kedvelt találkozó helye.

Elsőrangú modern családi ház. Központi fűtés.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz.

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.

Fürdőszobás szobák. RÁDIÓ. Telefon a szobákban.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

Kalocsa Mária 24 hold páskum földje eladó, 5-10 holdas parcellák- ban is kapható, valamint 400 négy- szögöl Kistemplom utcai telke eladó, esetleg kétrészre osztható. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál Gyomán.

Hangyánál egy bolt kezelő felvéte- tik. Pályázhatnak olyanok is, akik nem tanult kereskedők. Ugyanott egy fel- tigyelő és egy szolgálta is felvétetik. Nyug- dijasok, kiszolgált katonák vagy iparo- sok minden állásra előnyben részesül- nek. Pályázók jelentkezzenek Kovács Jánosnál.

Hangyánál és a Fogyasztási Szö- vetkezethél olcsó zsákok érkeztek, a legjobb zsák 162 fillér, ugyanott a jó bornak literje 70 fillér, a rumnak 280 fillér és az arató pálinka 250 fillér literenként. Mindenki mielőtt bevásá- rolna szükségletét, menjen el a két Szövetkezethez és győződjön meg az olcsó árakról.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon levő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Buzaeladás előtt mindenki győ- ződjön meg a napiár felől a Hangyá- nál vagy Kovács Jánosnál. Ugyancsak a Hangyánál lehet jeget kapni 5 fillé- rért kilóját és köleskásának kilóját 34 fillérért, a korpának kilóját 12 fillérért. A Hangyában egy fiatal leány iróda- asszonynak felvétetik. Kézimunkát tudók előnyben. Jelentkezni kell Kovács Já- nosnál.

Hangya értesíti a lakosságot, hogy nagyon szép száraz hasábitát nagyon olcsón tud szállítani, akinek kell elő- jegyzés és összeírás végett lehet jelent- kezni a Hangyánál vagy Kovács Já- nosnál. A fa Gyomára szállítva 3 pen- gőbe kerül mázsája. Hogy a fa milyen? meg lehet nézni a Hangya udvarán.

A Központi Szeszfőzde az eper- vásárlást megkezdte és bármily mennyi- séget bárkitől átvesz a szeszfőzde.

GYOMAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-43., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist.
Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

BUDAPESTI URINÓ ÉS LEÁNYOTTHON

havi pénzdíj: 80 P. Napi 3-szori kitünő étkezés, mosás és fürdés is beleértve. Diákleányoknak 10 százalékos kedvezmény. Ingyenes korrepetálás és nyelvtanítás (francia, német, angol). Bővebb felvilágosítást nyújt ATLASZ IRODA Kertész utca 4. földszint 2.

FŐVÁROSI TANÁR

elfogad vidéki tanulókat teljes ellátásra 75 P-ért (napi 3-szori étkezés, fürdés, mosás, korrepetálás és nyelvtanítás) beleértve. Előkészít magánvizsgákra, érettségire havonként 20 P-ért. Felvilágosítást nyújt (válaszbélyeg) ATLASZ IRODA Budapest, Kertész utca 4. földszint 2.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN!

A korcsmai hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungária Nyomdában árábonként 50 fillérért kapható.

Vasuti menetrend

1930. május hó 15-től.

BUDAPEST - GYOMA

Budapestről indul	6:15	9:45gy	13:36	17:30gy	20:45
Gyomára érkezik	11:06	12:42gy	18:19	20:29gy	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52gy	14:28	16:52gy
Budapestre érkezik	5:—	10:40	11:45gy	19:10	19:45gy

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Békéscsabáról indul	23:15	4:34	8:14gy	13:26	16:14gy	18:26
Gyomára érkezik	0:17	5:26	8:51gy	14:20	16:51gy	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47gy	18:29	20:34gy	2:20
Békéscsabára érkezik	7:34	12:08	13:25gy	19:27	21:11gy	3:23

A „gy” betűvel jelzett gyorsvonat; a többi pedig személyvonat.

GYOMA - VÉSZTŐ

Gyomáról indul	3:53	12:46	17:30	20:45
Déaványára érkezik	4:21	13:14	17:58	21:13
Déaványáról indul	4:26	13:19	18:03	21:18
Szeghalomra érkezik	4:57	13:50	18:34	21:49
Szeghalomról indul	4:58	13:51	18:45	21:50
Vésztőre érkezik	5:17	14:10	19:04	22:09

Vésztőről indul	5:53	10:39	15:21	20:14
Szeghalomra érkezik	6:13	10:59	15:40	20:34
Szeghalomról indul	6:15	11:01	15:41	20:36
Déaványára érkezik	6:48	11:34	16:13	21:09
Déaványáról indul	6:53	11:39	16:18	21:14
Gyomára érkezik	7:24	12:10	16:47	21:45

Legjobb tájékoztató a
Vasuti és Hajózási
Menetrend Ujság
kapható minden Vasutállomáson,
Dohánytözsdeben.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér; Horthy Miklós-ut és
ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:
Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főútlelet
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődről indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 30 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

Szerkesztőség-nél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek

mint a
GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDEGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalékos

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalékos

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK-SZÁLLODA
BUDAPEST**

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” könyvnyomda
G y o m a, „ÁRVAHÁZ”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Vármegyei kisgyűlés.

Felebbezés folytán a belügyminiszter a vármegyei kisgyűlési tagválasztásokat megsemmisítette. Az új választás a közeljövőben lesz. Az előzetes tárgyalásokon a gyomai járásnak egy rendes és egy póttagságot véleményeztek.

A kisgyűlés végzi a legfontosabb vármegyei ügyeket és ezek keretén belül a járási és községi ügyeket is.

Minden járás igyekszik a megyei képviselői közül tudásra, szorgalomra rátermettségre és megjelenésre a legalkalmasabbat erre a nagyon fontos tisztségre jelölni.

Ez a kisgyűlési tag lesz hivatalba a gyomai járás minden szönyegre kerülő ügyét a járás érdekében ha kell, körömszakadtáig védeni. Ennek a tagnak kell a járásunk érdekében kezdeményezni, bírálni és résen lenni, hogy ne legyen járásunk semmiben sem mellőzve.

Összegezve: ha már csak egy tagságot kap a járásunk a kisgyűlésben, erre a tagságra olyan embert jelöljenek a gyomai és endrődi megyei képviselőink, aki közülük a legarravalóbb, akiben a fenti kellékek megvannak.

Nem tartjuk komolynak a jelölő gyűlésen más járásbelieknek és egyeseknek azon erőlködését, hogy a gyomai jelölésbe nem járási érdekeket, hanem baráti politikát akartak be-

levinni és ezt a fontos tisztséget olyan emberrel akarták betölteni, akinek a járási életünkben semmi-

féle tájékozottsága nincsen s akinek egyébként is csak ideiglenes érdekeltsege van itt.

A nép bizalma arra is kötelez, hogy a közérdeket a baráti szolgálatoctól elkülönítve szolgáljuk.

Társadalmi Egyesületek Szövetsége

Kiáltvány?

Országos érdek, hogy társadalmunk a nagy gazdasági problémák doigában állást foglaljon, örvendetes, hogy a mezőgazdaság talpraállítása

ha későn is, de végre a gyakorlati megoldás útjára került. Az intézkedéseket nem bíráljuk, de várjuk a gyökeres, átfogó megoldást: a termelés átszervezését s a nyerstermékek kivitele mellett a magyar mezőgazdaság iparának továbbfejlesztését is.

Nemzetünk létérdeke, hogy a mezőgazdaság talpraállítására mindent elkövessünk, de megdöbbenéssel állapítjuk meg, hogy az iparelles érdekörök és az iparosítás föltétlen szükségességét meg nem értők a mezőgazdaság mai súlyos helyzetét a mezőgazdaság és ipar érdekeinek szembesítésével általános támadásra használják fel országunk iparosítási és iparvédelmi mozgalmá ellen.

Valljuk be végre: Ha ellenségeink szónoklatainkat hallják: mosolyognak; ha ökölbeszorított kezeinket látják: nevetnek, mert tudják, hogy az ököl fegyvertelen; ha Trianon istenkisértő kegyetlenkedései ellen küzdünk: habotáznak, mert zsákmányukat biztosítottak velük;

de elsápadnak: ha Csonkamagyarországon egy új gyárkémény épül, mert tudják, hogy minden füstölő kémény a mi hatalmasodásunkat szolgálja és jelképezi. Ezért adták ki a jelszót:

„A MAGYAR IPART MEG KELL FOJTANI!”

Magyarok! Vakok vagytok, hogy ezt nem látjátok? Évtizedeken keresztül harcoltunk az önálló vámterületért, hogy megteremthessük önálló iparunkat és most mégis vámrevízió, kartell törvény s egyéb ipar- és tőkeellenes jelszavakkal a külföldi ipar olcsó ügynökeivé váltok! Saját jövőtöket assátok így alá, mert mi lesz mérnökeinkből, munkásainkból és évi ötvenezer főnyi népességszaporulatunkból, ha iparunkat szantszándékkal tönkretesszük?! S hogyan álljunk talpra, ha ipari szükségleteinkért évente még több százmilliót kell majd kibizetnünk a külföldnek!

POLITIKUSOK ÉS NEMPOLITIKUSOK!

Vessétek el a tetszetős, de romlásához vezető iparelles jelszavakat és fogjatok össze a magyar mezőgazdaság és ipar közös fellendítésére, mert igaz, hogy mezőgazdaság nélkül elsenyved az ipar, de mint **Kossuth Lajos** már 1846 augusztus 20-án megmondotta:

„míg másutt az ipar- és vámkérdés jobb vagy rosszabb létnek kérdése csak, minálunk élet- és halálkérdés!”

Papot válasszon a nép?...

Presbiteri gyűlés döntött a megüresedett lelkészi állás betöltésének kérdésében?.. Harsányi esperes rövid itt időzése.

Csak egy hónapja, hogy a körünkől ellávazott Harsányi Pál esperest az egyházi törvények visszaszólították ide közibénk, ahol változásokban tartalmas élete legjavát a kiizmosult férfikor edzeli akarásának tettekben megnyilatkozó legszebb idejét töltötte. Vasárnap, vagyis f. hó 20-án a kora délutáni órákban érkezett Harsányi esperes a gyomai állomásra, ahol őt testvéri szeretettel fogadta Répás Pál helybeli ref. vezető lelkész. A kölcsönösen meleg rövid üdvözlés után kocsiba szálltak mindkettő, és a községbe hajtottak, ahol Harsányi Répás kisérétében egyenesen az Isten házába szeltek a szokásos vasárnap délutáni istentisztelet meghallgatására, amit a soros Papp Gábor ref. s. lelkész

végzett. Közben pedig a ref. egyházközség presbiteri (vénei) majdnem teljes számban jelentek meg a magtár fölött levő tanácskozó teremben. Az istenszolgálat áhíthatosan buzgó elvégzésével pedig Harsányi ugyancsak Répás kíséretében szeltek a türelmesen várakozó presbiterek közé, hogy hivatalbeli kötelességét teljesítse és szép rendben levezesse a presbiteri gyűlést.

A presbiteri gyűlést pontosan fél négy órakor nyitotta meg Répás lelkész, aki a körünkbe visszaérkezett esperes lelkész üdvözlése után átadta a vezetést Harsányinak, aki a törvényekben megírt keretek között sorjában tárgyalta le a napi rendet, amelynek kimagasló pontja a távozával megüresedett lelkészi állás mikénti

betöltésének kérdése volt, mert a ref. egyházi törvények a presbiteriumot jogosítják fel, annak eldöntésére, hogy meghívás, vagy választás útján kívánja-e az állást betölteni. Minden legkisebb ellenmondás nélkül egyhangú lelkesedéssel mondták ki a határozatot, hogy a gyomai ref. presbiterium a pályázat útján leendő választás mellett döntött s így mindenki szabadon gyakorolhatja szavazati jogát. A választás határidejét a törvény kívánalmainak megfelelően szeptember hó végére, vagy október hó elejére fogja kitűzni az esperes a pályázat kellő meghirdetése és a pályázatuk beérkezése után!...

Az új lelkész díjlevelének megállapításánál voltak egyes lényegtelen felszólalások,

A strandfürdő telefonszáma 15.

amelyek azonban nem állottak mélyreható célkitűzések szolgálataiban, hanem inkább a csendes mederben folydogáló közhangulat élénkítésére szolgáltak!.. Ennek eldöntésével a vezetést ismét Répás lelkész vette át és egyes egyházközségi érdeklődések nyugodt megbeszélése után a gyűlés szép rendben véget ért!...

Harsányi esperes azután még néhány magándolga végzetével az esti vonattal visszautazott Gyulán levő új álmáshelyére.

Uj ut Békésen.

E hó 21-én vették át és adták át a forgalomnak a békési gróf Teleky utca ez idén épített 700 folyóméteres szakaszát. A vármegye részéről jelen volt Dr. Márky Barna vm. főjegyző, az államépítészeti hivatal részéről Bálint Imre kir. műszaki tanácsos és Nagy Dezső kir. mérnök, Moldoványi János főszolgabíró, B. Szabó Sándor községi főjegyző, Petz Gyula községi mérnök, Máthé és Wagner utépitési vállalkozók.

A szemle után Dr. Márky Barna a bizottság előtt röviden megemlékezett arról, hogy vármegyénk legnagyobb községe Békés — mely valamikor a vármegye székhelye is volt — a vármegyéhez fordult, hogy a nagy forgalmu gróf Teleky utcát modern utrbukolattal lássa el, mit a vármegye teljesített is úgy, hogy 700 fm. hosszúságban 5 m. szélességben beton alapon vékonyított kisköborkolattal építtetett ki, mely határozatra Békés községe az utcabeli lakosok hozzájárulásával is 7 méter szélességre szélesít-

tett ki. Dr. Márky főjegyző a községi takosság áldozatkészségét megdicsérte a vármegye részéről és az utat átadta a forgalomnak.

Moldoványi János főszolgabíró keresetlen szavakkal vála-

szolt a járás és Békés község nevében és kérte Dr. Márky főjegyzőt, vigye el a békésiek köszönetét a vármegye alispánjához, hogy Békést ezzel az uttal a vármegye egyik legszebb útjához juttatta.

Vármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmányi gyűlése.

E hó 25-én Békéscsabán Beliczey Géza kormányfőtanácsos elnökielte alatti a Gazdasági Egyesület székházában az igazgató választmányi gyűlést tartott, amelyen a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke báró Vay László bihari főispán, a vármegyénk részéről báró Feilitich Berthold főispánunk s a választmány tagjai csaknem teljes számmal vettek részt.

A gyűlés első sorban Beliczey elnök kormányzói kiüntetésének adott kifejezést és meleg ovációban részesítette az illusztris gazdát.

Különféle miniszteri és országos kamarai rendelet és átirat letárgyalása után elhatá-

rozta igazgató választmány, hogy teljes erejével elősegíti az augusztus 14-én megnyitott orosházi mezőgazdasági kiállítását és a Békéscsabára tervezett kamarai közgyűlést augusztus 15-én d. e. 10 órakor Orosházára kérte kitűzni a jelenlevő kamarai elnöktől, aki ehhez készséggel hozzájárult.

Több fontos gazdasági kérdésletárgyalása után a boletta törvény végrehajtási utasításával foglalkozott választmány, melynek kapcsán elhatározta, hogy némely a termelőre kedvezőtlen szakasz megváltoztatását kéri sürgősen a kormánytól.

A gyűlés az elnök elnökletével ért véget.

Szegény férfiak.

A hőmérő árnyékban 33 fokot mutat. Bent a hivatalban testvérek közt is megvan 35 fok.

Izzadó ur még ennél is magasabb hőfokot érezhet, mert rákvörös arcát időnként végigsöpri zsebkeendőjével, közben ékes stílusban emlegeti a hőség fel és lemenő rokonait.

Mert Izzadó ur rendes ember, nem forradalmár. Őt úgy tanították, hogy egy ur csakis

pantallóban, kabátban, mellényben, gallér és nyakkendőben ur. Felölti hát eme ruhádbokat télen-nyáron. A következőkért kizárólag az időjárás okolja.

Izzadó ur teljes ruházata tehát szűken mérve legalább 3-4 kg., bagaria cipőjét nem is említve.

Othon naponta elátkozza azt, aki a kemény és puha gallérát kitalálta. Naponta öt-

venszer földhöz vágja, amiért amugy is forró nyakához tapadva fojtogatja őt, de hát rendnek muszáj lenni, a gallérnak pedig a nyakán.

Izzadó ur bőréhez nem fér a kósza szellő, sem a napsugár, hiszen bőrét hármas réteg borítja, ing, mellény, kabát. A kabát ugyan lekerül néha s ilyenkor csoda elegáns remekül húzó nadrágtartójában.

Izzadó ur ezt mind békésen elviseli, de — mikor megpillantja neje önagyságát nyári ruhájában, akkor a hógula kerülgeti. Neje t. i. a 33 fokos hőséget respektálja s ténylegesen másképp öltözködik. Neje megelégszik egy hihetetlen vékony kis ruhácskával, némi kis kombiné felett. Sulya lehet vagy fél kg., szellő és nap vigan járja, úgy, hogy neje a gőzfürdőhöz hasonló konyhában is vigan nyaral s részvétellel nézi Izzadó ur nyári kinjait.

Kedves Izzadó Ur! Mi történné, ha Ön szakítana a sötét multtal és testét takaró három réteget földhöz vágván, egyetlen világos bluzzal cserélné fel, mely nem sűt és nem fojtogat? A bagaria cipőt ószre hagyná és kizárólag vászon cipőt hordana mikor a hőmérő már harminchárom fokot mutat. Valószínű, hogy férfi ősei megfordulnának sírjukban és kollegái forradalmárnak minősítenék — viszont Ön nem kínlódna és nem átkozná a kánikulát, amelyet azért teremtett az Isten, hogy kigyógyuljunk téli nyavalyáinkból a Nap és Levegő segítségével.

Tegyen egy próbát Izzadó ur és aztán madj írjon!

Asszony.

T Á R C A

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (34)

Maga előtt látta az egész jelenetet a vonatban. Ettől, mint visszafelé pergetett film futottak el szeme előtt a képek. Az utazás, az állás felmondása, az érihetetlen lumpolás Mezővároson és Margit kegyetlenül őszinta arca a halottas ágyon. És Rostás. Amiért ő idejött.

Észre sem vette, hogy becsapódott előtte a kapu, miután a házmesier néhányszor megkérdezte, hogy jön vagy marad.

Hogy is tudott itt lézengeni, minden mésszel pepecselni — hogy tudott Magdára gondolni — még bele is szeretni, mikor Rostás még hátra van.

Ma, még ma megkeresi. Hugom lesz hozzá. Megmutatja, hogy férfi a talpán. Egyenesen a szemébe mondja: a felesége megcsalta őt Rostással. Rostás ugyan nem fogja beismerni, annak uribb és udvariasabb, amint ezt első látásra tisztán érezte Róla. Mindegy! Nem fog kibujni a dolog alól.

Már Tabán görbe utcáin baktatott. Maga sem tudta hogy került oda, s hogy fordult be egy piszkos, gyanus kis kocsmába.

A sváb vendéglős gyaná-

kodva mérte végig a szokallatnól jó kabátu vendéget.

Néhány pohár bort gyorsan lehajtott. Felszabadultnak, könnyűnek érezte magát. Igen! Itt a cél előtte, ma meg fogja tudni, mért hazudott Margit szerelmet neki, mikor Rostási szerette.

A gellérthegyi utcának vezető lépcső, mély árnyékába belépett egy siető férfi. Hangosan fújtatott, mint minden asztmás, dohányos ember. Mégis sietett, mert az utca sötét árnyékaival elhagyott és néma volt.

Minden nap elhatározta, hogy reggel megy haza a szerkesztőségéből, vagy taxit hozat — de restellte félelmét, s csak

azért is gyalog vágott neki az utnak.

Pedig most is erős szivdobogása volt, ami miatt megint nem fog aludni.

Hirtelen eszébe jutott az ismeretlen csavargó, aki már többször kereste lakásán. Mért is nem hívtak rendőrt, mikor ismét jelentkezett. Az az érzése volt, hogy ma itt fog vele találkozni.

Odafönt lépések dobbantak, majd csend lett. Valaki megállt az út közepén.

Rostás is megállt, remegő kézzel tapogatta meg zsebé s kivette tokjából kis revolverét. Izgalomtól reszketve vonszolta magát tovább az ismeretlen veszedelem felé.

(Folyt. köv.)

Felülvizsgálat.

E hó 22-én Bálint Imre kir. műszaki tanácsos, Valasek Ernő és Nagy Dezső kir. mérnökök a róm. kath. egyház ujonan épített iskoláját felülvizsgálták és annak lelkiismeretes megépítése fölött Teván Rezső építész vállalkozónak megelégedésüket fejezték ki.

Ugyancsak ekkor délelőtt a ladányi uton tavaly épített kettős utkaparóház utófelülvizsgálatát is megtartották.

RÖVID HIREK MINDENFELŐL.

A rajnavidéki felszabadulási ünnepek páratlan lelkesedés mellett Hindenburg, birodalmi elnök jelenlétében folytak le a múlt héten.

Japánban borzalmas tájfun pusztított. Eddig 327 halott van s vagy 800 sebesült. 4000 ház teljesen rombadőlt, 13.000 erősebben megrongálódott. A kár hozzávetőleg 280 millió pengő.

Az indiai alkirály a múlt héten sürgős tanácskozásra hívta össze az összes kormányzókat, hogy megvitassák a súlyos indiai helyzetet.

Apponyi Albert gróf Gyöngyösapátiából Bayreuthba utazott a Wagner-ünnepségek idejére. Onnan Gyöngyösapátiába fog visszatérni s a miniszterelnökkel történet megállapodás alapján a népszövetség őszi ülészakára Genfbe utazik, ahol Magyarországot képviseli.

Zavaros Aladárt, a székesfehérvári polgármesteri és Varga Elemér műszaki főtanácsost építkezési visszaélések miatt letartóztatták.

Kairóban az elmúlt héten veszedelmes zavargások borították fel a várost. Eddig körülbelül 100 halott van.

Az 50 Celsius fok körüli hőség példátlan számnál áldozatokat szed Amerikában.

Általános vasutas sztrájk tört ki Irországban.

Az ostendei kardvívó versenyeken főlényesen győztek a magyarok. Európa kardvívó bajnoka ismét Pillér György százados lett.

Augusztus 1-jére 38, teljesen új szerkezetű utcai villanyórát szerelnek fel Budapest forgalmasabb helyein.

Kiskunhalason leégett 300 hold rét.

Fülöpszálláson több ezer hold nádas ég.

Nagy tűz pusztított Ercsi községben.

Nagy repülőgépszerencsétlenség történt Angliában, Lezuhant egy személyszállító repülőgép s mind a hat utas szörnyen halt. Ezek közt volt Henderson ezredes, a világháború egyik legkiválóbb angol repülőhőse is.

Egy oláh diák ötször rálőtt Anghelescu belügyi államtitkára, akit a golyók súlyosan megsebesítettek. A merénylő kijelentette, hogy tettét előre megfontoltan, bosszúból követte el a macedónok sérelmei miatt.

Az oláh antiszemita zavargások miatt már 30 személyt tartóztattak le. Bukovinában több tisztviselőt felfüggesztettek állásától.

A kormányzó kihallgatáson fogadta a budapesti nemzetközi építészkongresszus tagjait.

Julius 21-én ünnepelte a belga királyság fennállásának századik évfordulóját.

Baján literenként 1 fillérért árúják a vizet.

Magyar uszók vizipólósok fényes győzelmet arattak Drezdában.

Ujpest futballcsapata Milánóban legyőzte az olasz bajnok csapatot.

A mozi-áldozatai. Hollywoodi kimutatás szerint 1929-ben tizenhat ember lett halálát a stúdiókban, kilencen lettek nyomorékká, 1272 férfi és nő szenvedett oly súlyos sérüléseket, hogy orvosi műtét vált szükségessé. Azok közt, akik életüket veszítették, volt két színész, két segédrendező, egy villanyszerelő, három ács, két munkás. Egyik színészt elragadta lova, a másik lezuhant az emelvényről. A két segédrendező aeroplánbalesetnek lett az áldozata. A sebesülések jó részét lovak okozták. Egyik áldozatot kutyá mara meg, másik kicsi híja, hogy vízbe nem fullt. Hirtelen felcsapott ajtók is okoztak baleseteket. Tülekedési jelenetek közben, üldözések folyamán sok esetben egymást sebeztek meg a szereplők.

CSILLÁMOK

A világkeservet úgy öntik dalba, versbe, hogy a fajongók saját apró keserveiket kesergik el benne.

*

A vagyontól való rideg függés, nem vagyoni függetlenség.

*

Hány nemzetet tenne nagyvá, ha felszinen lévő nagyját idején elhantolná.

*

Ki nem úgy vesz könyvet a ke-

zébe, hogy okosabb legyen tőle, az célját eleve elérte.

*

Csak bizonyos felekezethez tartozik, de nincsen Istene, kinek büzös a más hite. Kner.

HIREK

Személyi hir. A vallás és közoktatásügyi miniszter 640-11-604-930 számú rendeletével Juhász Sándor és Juhászné Maksay Rózsa tanárokat a járnoshalmi állami polgári iskolához helyezte át. A mi iskolánkhoz pedig 640-11-595-930 számú rendelettel Gaál György tanárt Szerencsről és 644-11-667-1930. sz. r.-el Cserny Mária tanárt Keszthelyről osztotta be.

Öt és fél százalék a postatakarék kamatlába. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter július elsejével kezdődő hatállyal a postatakarékpénztárak takaréktüzetágában a betétek után fizetendő törzskamatlábat 5 és fél százalékban, a külföldön kamatozású betétek kamatlábat pedig 6 százalékban állapította meg.

Levizgáztak a bírák az autóvezetésről. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, Török Géza dr., a büntetőtörvényszék elnöke hetekkel ezelőtt elrendelte, hogy az autógázolási ügyekben ítélkező bírák és a mellőljük beosztott ügyészek a gyakorlatban sajátítsák el az autóvezetés technikáját. A bírák gépjárművezetés tanfolyama a napokban éri véget és valamennyien fényes sikerrel tették le a vizsgát.

Elvi döntés a gazdasági cseléd kórházi ápolása ügyében. A törvény szerinti, ha a gazdasági cseléd megbetegszik, úgy 30 napon át a gazda tartozik a cselédet gyógykezelésnek illetőleg a kórházi költséget megfizetni az esetben, ha a betegség a cseléd és a gazda hibáján kívül következett be. Legutóbb a földművelésügyi miniszter, egy konkrét eset kapcsán kimondta, hogy ha a cseléd betegsége részlegéből következett be, vagy azt a betegséget a cseléd szándékosan idézte elő, abban az esetben a gazda nem tartozik a kórházköltséget fedezni, különösen nem akkor, hogyha a cseléd öngyilkossági kísérletet követett el és a gyógyköltségek emiatt merültek fel.

Agyvértóduulás, szívszorongás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által igen sokszor megszüntethetők.

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UJLAKI
 EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
 BUDAPEST, VILMOS-CIÁSZÁR-UT32

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fakereskedők, Gyoma.

Hat nap alatt 229 vagon gyümölcsöt szállítottak el Kecskemétről. A barack-és az uborkaszazon beálltával nagymértékben megnövekedett a kecskeméti gyümölcskivitel. A múlt héten hat nap alatt 229 vagon gyümölcsöt szállítottak el. A 229 vagon gyümölcsből 144 vagon uborka 71 vagon barack, 4 vagon cseresznye és meggy, 5 vagon alma, 1 vagon szilva és 4 vagon zöldpaprika.

Az üres üzlethelységek száma a fővárosban 25-ről 765-re szaporodott öt év alatt.

Az athéni földalatti villamos megnyitása. Athénben és a Viktória-téren hétfőn megnyitották a pircusz—athén—hiissz-szai modern földalatti villamosvasút két pályaudvarát. Az új vasútvonalat 2400 méter hosszú alagútban építették meg, hogy a város megnövekedett forgalmának akadályozása nélkül Athént a külvárosokkal összekösse.

A vitézségi éremtulajdonosok országos nagygyűlése. A Magyar Hadviselték Országos Gazdaságpolitikai Párjának legutóbbi tanácsgyűlésén a hadifogságba esett magyar katonák szomorú sorsával foglalkoztak és felhívják a kormány és társadalom figyelmét a még idegenben szenvedő magyar katonák szomorú sorsára. Elhatározták, hogy a párt országos nagygyűlésre hívja össze a vitézségi érmeseket és ezen a gyűlésen részletesen foglalkoznak a hadviselték munkanélküliségével és egyéb fontos kérdésekkel.

Szervezés alatt áll a gazdasági titkári intézmény. A falusi gazdasági társaságok gondolatát tudvalevően Grabovszky Miklós vetette fel, aki a falvak mezőgazdasági tanácsadását társadalmi erővel akarja biztosítani. A gazdasági titkári intézmény, mely a földműveseket a jövedelmező termelés irányára akarja oktatni, már szervezés alatt áll. Élére Tokaji Nagy Lászlót, az Erdélyi Gazdasági egyesület volt igazgatóját hívták meg.

Agy- és szívérelmeszedésben szenvedő egyéneknek a természetes „**Ferenc József**” keserűviz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azért, hogy a béltartalmat kiméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a **Ferenc József** viz számos féloldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő halást s így nagy megkönnyebbülést okozott. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Tenyészkos-vásár Miskolcon. A juhtenyésztő gazdaközönség körében nagy népszerűségnek örvendő felvidéki tenyészkos-vásárt ez évben augusztus hó utolsó vasárnapján rendezti a Tiszajobbparli Mezőgazdasági Kamara Miskolcon. A tenyészkos-vásár iránt nyilvánuló érdeklődés biztosítja azt a sikert, amelyet ez az intézmény a juhtenyésztés körében elérni hivatott. A múlt évben a vásár az időközben fellépő száj-és körömfájás miatt elmaradt. Annál is indokoltabb, hogy ez évben a vásár megtartassék, amelynek érdekében a szervezési munkálatokat a kamara széles körben megindította, melynek kapcsán keresi az összeköttetéseket, hogy a vásárra már eddig is jelentkezett kiváló tenyészetek anyagának értékesítésére ne csak a belföldi, hanem külföldi vásárlókat is biztosítson. Ebben a főrekvésében a Mezőgazdasági Exportintézet támogatja a kamarát.

Budapesten, a Központi Szállodát, (Centrál) melyet Pallai Miksa, a Grand Hotel Espianade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vette át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi oltihona alig 2 percnnyire a Keleti pályaudvartól, ujonnan berendezve, gőzfűtéssel, hideg meleg vízzel, telefontal, rádióval várja vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegen forgalmának nagy nyeresége az új vezetés által álló szálloda, melyben a polgári árak mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

Az OMKE intervenciójára új rendelet fog megjelenni az áthajtott levelezőlapok előírt leragasztása tárgyában. Az OMKE tudvalevően panaszt tett a postaigazgatóságnál a nem teljesen leragasztott u. n. áthajtott levelezőlapok legutóbb előfordult tömeges megbírságolása miatt. A postvezér-

igazgatóság bizonyos nemzetközi egyezményekkel indokolta meg ugyan az eljárását, mindazonáltal a OMKE közbenjárására hajlandónak mutatkozott arra, hogy a bírságolásokat egy legközelebb kiadandó rendelet megjelenéséig nem fogja eszközölni.

A községháza körül valami nagyon büzik! — csak a kiszáradt régi Körös-meder büzik — de az is elég.

Reumás, köszvényes és csúzos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Bárándfürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkálius, a leg súlyosabb reumát, köszvényi és csúzi meggyógyítja. Gyógyhatását sok czen igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 120 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 120 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 százalék, tíz napon túl 20 százalék kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P. abonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyébe.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Szilágyi Ilona Magdolna, Oláh Lajos, Tari Teréz, Weidmann Piroška, Szujó László, Kató Lajos Gergely. Házasságok nem kötöttek. Elhalt: Horváth Béla 45 éves, Kovács Mihály 81 éves.

42 millió liter tej. Az Orsz. Magyar Tejszövetkezet Központja a múlt év folyamán 42 millió liter tejforgalmat bonyolított le. Termelt 58 vagon vaját, 14 vagon sajtot és 30 vagon juhtúrót. Belőlük sokat külföldre szállított.

Jövőre újra hengerelik a Gyoma—körösladányi utat. Bálint Imre kir. műszaki tanácsos, államépítészeti hivatali főnök keddi Gyomán létekor kijelentette, hogy a jövő évi vármegeyi közúti költségvetésbe felveszik a körösladányi utnak 5 méterre való kiszélesítését és újra hengerelését. Ugyanakkor a két hid közötti részt állandó utburkolattal fogják kiépíteni. A közúti hidrossz padlóit még az idén kicserélik.

Autó és motorkerékpár PNEUMATIK
legelső gyártmányuk, frissek, garanciával, autó felszerelések dus választékban nagy árengedménnyel
legolcsóbban beszerezhetők
NAGY JÓZSEF
autópneumatik és alkatrész szaküzletében
BUDAPEST, VI., Andrássy ut 34.
Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

Magyarország állatállománya. A magyar kir. földművelésügyi minisztérium a tavaszi haszonállat összeírás eredményéről most tette közzé a részletes kimutatást. Az adatok szerint összesen 1.784.655 szarvasmarha, 860.579 ló, 2.361.560 sertés, 1.463.854 juh, 22.184 kecske, 4294 szamár és 1242 öszvér van Magyarországon. Nagymagyarországon az 1911. évben 6.184.264 szarvasmarha, 2.001.431 ló, 6.416.424 sertés, 7.697.719 juh, 331.383 kecske, 20.103 szamár és 1850 öszvér volt, ugyanakkor Csonkamagyarország területén 2.149.756 szarvasmarha, 869.498 ló, 3.322.407 sertés és 2.406.041 juh volt.

Olvasóink szives figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent Concordia Szövetkezet hirdetésére.

Emergé verseny. A nagy és állandó érdeklődésre való tekintettel az Emergé pneuval kapcsolatos országos Emergé verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1950. augusztus 31-ig prolongálta.

Közel tizenhárom millió kiviteli többlet a külkereskedelmi mérlegben. A Központi Statisztikai Hivatal közlése szerint júniusban a beliozafai értéke 27.5 millió pengővel csökkent s főképpen a fa, a szén, az ásványolaj, nyers rizs, villamosgépek és készülékek, papíros és papírosárak, továbbá textiliák importja esett vissza. Jelentősebb emelkedés csak a nyersdohány behozatalánál mutatkozott, kisebb mértékű növekedés volt a javításra behozott vasúti kocsik és nyersbőr importjában. A kivitel értéke a múltévi júniusi forgalommal összehasonlítva 5.9 millió pengővel gyarapodott. Legnagyobb mértékben a szarvasmarha, a liszt, a tengeri, az árpa, a cukor, a haromsfi, a friss és elkészített hus, a friss gyümölcs, továbbá a műselyemszövetek exportja volt eredményesebb, mint az előző év június havában. Nagymértékben visszaesett a gépek és készülékek, a vassémgyártmányok, továbbá a nyersdohány és a nyers gyapju kivitele.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága jó atyánk Nagy Á. Mihály elhunyt alkalmaival mérhetetlen fájdalomunkban részvétükkel vigasztaltak, ezuton fejezzük ki halás köszönetünket.

Nagy Mihály
Téglási Istvánné
Nagy Zsigmond

Ingtalan forgalom az elmúlt héten.

Gyoma községben:

Lach Gyula eladta a 440 négyszögöl beltelkes lakóházából öt illetett fele részét Lach Mihálynak 1500 P-ért, Püski Róza eladta a 428 négyszögöl területű házas beltelket Szilágyi István és neje Nyitrai Erzsébetnek 1600 P-ért, Kovács Péterné Hunya Franciska eladta a Görögállason levő 1 hold 400 négyszögöl szántóját, Hunya Imréné Hunya Eszternek haszonélvezeti joggal terhelten 15 q buzáért, Béres István eladta 3 hold tanyaföld illetőségét Kovács János és neje Műnich Mária-nak 2400 P-ért haszonélvezeti joggal terhelten.

Endrőd községben:

Timár Istvánné Kurilla Erzsébet eladta a 446 sz. a. levő beltelkes lakóházát 336 négyszögöl területben Timár János és neje Sztaniczkai Annának 1000 P-ért, Polányi Lajos és neje Oláh Gizella eladták a Duspáskumban levő 2 hold 447 négyszögöl szántóból ötöt illetett kétharmadrészt Zs. Timár Lajos és neje Csorvecz Nesztinek 60 q buzáért. Dánist András és neje Csuvár Erzsébet eladták a 946 sz. a. 97 négyszögöl területű lakóházukat Timár Imre és neje Torma Teréznek 1000 P-ért. Lakatos Lajos eladta az Udvarnok dűlőben levő 6 hold szántóját D. Timár Mihály és neje Hanyec Annának 4000 P-ért, Sznássy Mátyásné Varju Mária eladta a Fazekaszugban levő 5 hold 518 négyszögöl szántóját Uhrin Vince és Mária-nak 200 q buzáért.

Közgazdaság.

Termények. A múlt héten az Egyesült Államokban bekövetkezett olcsó árak miatt intervenciós vásárlásokat akartak a gazdák kormányuktól kieszközölni, amit a bekövetkezett igen meleg időjárás reeszkomptált azzal, hogy minden intervenciós vásárlás nélkül is az árak szilárd tendenciát mutatnak.

Ez természetesen kihatással volt az európai kontinensre is, miért is a magyar buza lassu árjavulást ért el.

A múlt heti P 17.-es árral szemben e héten a helyi piacon már P 17.80-at is fizettek waggontételes árukért. Általában pedig P 17.50 a buza ára.

A tengeri a nagy szárazság következtében igen élénken kereset cikk, ma már importparitáson áll. Privát forgalomban P 17-et is fizetnek métermázsánként érte.

Zab, árpa, nincsen a piacon, privátforgalomban budapesti paritáson felüli árakat fizetnek a termelők egymásnak.

A boletta rendelettel kapcsolatosan több tisztázatlan és a termelőket igen érdeklő ügy várna megvilágításra, miért is a kormány elhatározta, hogy boletta kis-kátét bocsát a gazdák rendelkezésére, melyben az öt érdeklő dolgokat 12 fejezetre osztva népies nyelvezettel fogja tárgyalni. Ettől függetlenül, amenny-

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakarék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteleket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törzéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelyiségeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

nyiben valamely kétes ügy állana fenn, amelyben a termelő nem tudná határozottan, hogy mely esetben illeti meg őt a boletta, úgy e rovat szerkezettsége készséggel áll mindenkinek rendelkezésére.

Gyapju. A budapesti gyapjuauktióra felküldött tételek mind gazdát találtak, miért is a gyapju tartja árát.

A helyi piacon báranygyapju ára P 100.— métermázsánként.

Konkoly	10.— P
Borsó	12.— P
Kisszemű lenmag	30.33 P
Tökmag	30.— P
Mák	68.70 P

Liszt vidéki kismalmi:

0-ás gg waggontételben	38.— P
0-ás g	37.— P
2-es	34.50 P
4-es	29.— P
6-os	20.— P

Magpiaci jelentés. A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései 100 kg-ként budapesti paritásban: biborhere 33—35, Viktória borsó 16—19, Express borsó 13—15, ősziborsó 18—20, szöszösbököny 31—33, lenmag nagyszemű 36—38, kisszemű 32—33, muhar 12—13, repce juliusra 25.50—26, repce augusztusra 26—26.50.

Pk. 1605/930.

Árverési hirdetmény.

Közírré teszem, hogy Magyar Általános Kőszénbánya r.-t. végrehajtónak 500 P tőke és jár. erejéig lefoglalt és összesen 1580 P-re becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírósnak 1605/930. számú végzése folytán az árverést elrendelem annak alperes lakásán Gyomán Petőfi Sándor utca 759. sz. leendő megtartására határidőül 1930. augusztus hó 4 napján délután 3 óráját tűzöm ki, amikor is a bíróság lefoglalt cséplőgépet, kerékpárt a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett esetleg becsáron alul is eladom. Elsőbbségi igény az árverés megkezdéséig nálam szóval vagy írásban bejelentendő. A törvényes határidő a hirdetménynek a bírósági táblán történt kifüggesztését követő naptól számít.

Gyoma, 1930. július hó 14 napján.
SZIRÁCSKY ISTVÁN
kir. bir. végrehajtó.

ÉRTÉKESÍTÉSRE

és a legmagasabb napi áron való eladásra azonnali elszámolás mellett átveszünk az ország bármely részéből, bármely mennyiségben mindennemű **terményeket, zöldség és főzelékféléket, hüvelyes terményeket, gyümölcsöt, mákot, diót, baromfit, tojást, hizó és vágó állatokat** vásárcsarnoki és fiók elárúró helyeinkre és külföldi exportra. Küldeményekről előzetesen sürgönyileg vagy levélbeli értesítést kérünk. Concordia Termelő, Beszerző és Értékesítő Szövetkezet Budapest, József körut 30—32. Sürgőnycim: Concordia Szövetkezet Budapest, József körut 30. Áruküldeményeknél: Vasutállomás Budapest, Központi vásárcsarnok. Telefonszám: József 376—45. Érdeklődésnél válaszbélyeg.

Pk. 3390 926.

Árverési hirdetmény.

Közírré teszem, hogy dr. Christján Kálmán ügyvéd által képvisel Bácsy és Társai Bankháza és csatlakozott végrehajthatóknak 1612 P tőke és jár. erejéig lefoglalt és összesen 39360 P-re becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírósnak Pk. 3390/1926/5. számú végzése folytán az árverést elrendelem, annak alperes mozgósínházában Gyomán (Piactér) leendő megtartására határidőül 1930. augusztus hó 4 napján délelőtt fél 10 óráját tűzöm ki, amikor is a bíróság lefoglalt székeket, zenélőgépet, vetítővásznat, villanylámpákat, vetítőgépeket, fényszórókat, kapcsolótáblákat, motorokat és egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett esetleg becsáron alul is eladom. Elsőbbségi igény az árverés megkezdéséig nálam szóval vagy írásban bejelentendő. A törvényes határidő a hirdetménynek a bírósági táblán történt kifüggesztését követő naptól számít.

Gyoma, 1930. július hó 14 napján.
SZIRÁCSKY ISTVÁN
kir. bir. végrehajtó.

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN.**

KÖZPONTI SZÁLLODA HOTEL CENTRÁL

BUDAPEST, VI., Baross-tér 23.
Keleti pályaudvartól alig 2 percrenyire.

A GYOMAI AK kedvelt találkozó helye.

Elsőrangú modern családi ház. Központi fűtés.

Minden szobában hideg-meleg folyóvíz.

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.

Fürdőszobás szobák. RÁDIÓ. Telefon a szobákban.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

Gimnáziumi és polgári iskolai
pótvizsgákra

jutányosan előkészít.

Domokos Géza tanárjelölt 863 sz.

PUBLIKACIÓ.

Katona Gyula kereskedőnél kapható aratási pálinka, rum a legolcsóbb árban. Cséplésre gépolaj igen előnyös árban kapható. Ugyanítt tanuló felvétetik.

Hangyánál és a Fogyasztási Szövetkezetnél olcsó zsákok érkeztek, a legjobb zsák 162 fillér, ugyanott a jó bornak literje 70 fillér, a rumnak 280 fillér és az arató pálinka 250 fillér literenként. Mindenki mielőtt bevásárolná szükségletét, menjen el a két Szövetkezethez és győződjön meg az olcsó árakról.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon levő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

Buzaeiadás előtt mindenki győződjön meg a napiár felől a Hangyánál vagy Kovács Jánosnál. Ugyancsak a Hangyánál lehet getet kapni 5 fillérrért kilóját és köleskásának kilóját 34 fillérrért, a korpának kilóját 12 fillérrért. A Hangyában egy fiatal leány irodakísasszonynak felvétetik. Kézimunkát tudók előnyben. Jelentkezni kell Kovács Jánosnál.

Hangya értesíti a lakosságot, hogy nagyon szép száraz hasábfát nagyon olcsón tud szállítani, akinek kell előjegyzés és összeírás végett lehet jelentkezni a Hangyánál vagy Kovács Jánosnál. A fa Gyomára szállítva 3 pengőbe kerül mázsája. Hogy a fa milyen? meg lehet nézni a Hangya udvarán.

A Központi Szeszfőzde az epervásárlást megkezdte és bármily mennyiséget bárkitől átvész a szeszfőzde.

GYOMAI AK TALÁLKOZÓHELYE AZ István Király szálloda

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 8.
A Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon (Interurban) 202-45., 294-54. Sürgőnycim: Hotelist. Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg-meleg folyó víz és telefon. Lift.

Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamos összeköttetés 2-es és 46-os kocsikkal.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

BUDAPESTI URINÓ ÉS LEÁNYOTTHON

havi penziódíj 80 P. Napi 3-szori kitérő étkezés, mosás és fürdés is beleértve. Diákleányoknak 10 százalék kedvezmény. Ingyenes korrepetálás és nyelvtanítás, (francia, német, angol). Bővebb felvilágosítást nyújt ATLASZ IRODA Kertész utca 4. földszint 2.

FŐVÁROSI TANÁR

elfogad vidéki tanulókat teljes ellátásra 75 P-ért (napi 3-szori étkezés, fürdés, mosás, korrepetálás és nyelvtanítás beleértve. Előkészít magánvizsgákra, érettségire havonként 20 P-ért. Felvilágosítást nyújt (válaszbélyeg) ATLASZ IRODA Budapest, Kertész utca 4. földszint 2.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

A körzeti hitelről szóló rendelet nagy nyomtatott alakban a Hungária Nyomdában darabonként 50 fillérért kapható.

Vasuti menetrend

1930. május hó 15-től.

BUDAPEST - GYOMA

Budapestről indul	6:15	9:45gy	13:36	17:30gy	20:45
Gyomára érkezik	11:06	12:42gy	18:19	20:29gy	2:10
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52gy	14:28	16:52gy
Budapestre érkezik	5:—	10:40	11:45gy	19:10	19:45gy

GYOMA - BÉKÉSCSABA

Békéscsabáról indul	23:15	4:34	8:14gy	13:26	16:14gy	18:26
Gyomára érkezik	0:17	5:26	8:51gy	14:20	16:51gy	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47gy	18:29	20:34gy	2:20
Békéscsabára érkezik	7:34	12:08	13:25gy	19:27	21:11gy	3:23

A „gy“ betűvel jelzett gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

GYOMA - VÉSZTŐ

Gyomáról indul	3:53	12:46	17:30	20:45
Déaványára érkezik	4:21	13:14	17:58	21:13
Déaványáról indul	4:26	13:19	18:03	21:18
Szeghalomra érkezik	4:57	13:50	18:34	21:49
Szeghalomról indul	4:58	13:51	18:45	21:50
Vésetőre érkezik	5:17	14:10	19:04	22:09

Vésetőről indul	5:53	10:39	15:21	20:14
Szeghalomra érkezik	6:13	10:59	15:40	20:34
Szeghalomról indul	6:15	11:01	15:41	20:36
Déaványára érkezik	6:48	11:34	16:13	21:09
Déaványáról indul	6:53	11:39	16:18	21:14
Gyomára érkezik	7:24	12:10	16:47	21:45

Legjobb tájékoztató a Vasuti és Hajózási Menetrend Ujság

kapható minden Vasutállomáson,
Dohánytözszében.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ NYÁRI MENETREND

1930. május 15-től november 15-ig.

GYOMA Vasutállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és
ENDRŐD Gyógyszertár között.

Távolság 7 és fél kilométer. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:

1. járat reggel	5 ó. 30 p.
2. „ reggel	6 ó. 30 p.
3. „ délelőtt	9 ó. — p.
4. „ délelőtt	11 ó. 10 p.
5. „ délután	12 ó. 50 p.
6. „ délután	2 ó. 20 p.
7. „ délután	4 ó. 55 p.
8. „ este	7 ó. 20 p.

Feltételes megálló

Gyomán:
Kossuth Lajos utca
Gróf Tisza István ut sarok
Máday gyógyszerár
Piac-tér
Ártézi-kut
Hangya főtízlet
Vágóhid
Iványi malom
Endrődön:
Napkeleti vendéglő
Kórház
Kondorosi-ut
Piac-tér

Endrődől indul:

1. járat reggel	6 ó. — p.
2. „ délelőtt	8 ó. — p.
3. „ délelőtt	10 ó. 30 p.
4. „ délután	12 ó. — p.
5. „ délután	1 ó. 40 p.
6. „ délután	2 ó. 40 p.
7. „ délután	5 ó. 40 p.
8. „ este	7 ó. 40 p.

Feltételes megálló helyeken már 40—50 lépésnyi távolságról felemelt kézzel kell jelezni a megállást.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 fillér, helyben 30 fillér, csomagjegy 20 fillér.

Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a soffőrnél megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTOBUSZ VÁLLALAT, GYOMA

Telefonszám 17.

Telefonszám 17.

Szerkesztőségénél beadandó.

UTALVÁNY-SZELVÉNY

urnak
urnónek
mint a
GYOMAI UJSÁG
olvasójának.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, „Árvaház”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és féltévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Eső!

Mennyi emberi munka, mennyi anyagi érték van nyaranta erre a lapra feltevé! Mennyi tűz pusztít évente azért, mert nagy a szárazság, könnyebben gyulad meg minden gyúlékony anyag.

Eső hiányában bokáig érő por támad és ebből milliónyi bacilus kerül a tüdőnkbe, csoda-e, hogy a tüdővész nálunk szedi legtöbb áldozatát.

Milyen rettenetes megpróbáltatás ez ránk évenként, hogy juniustól augusztusig egyébből sem állunk, mint, hogy esőért epekedünk!!! S ha a jó Isten nem ad esőt ezalatt, oda a termésünk, oda a munkánk gyümölcse egy évre.

Az éghajlati viszonyaink megváltoztatását erdősítéssel gondolják némelyek megváltoztatni. Nehéz lesz nálunk erdősíteni. Ami földtulajdonosunk ahhoz van szokva, hogy amit vet, azt ő is akarja learatni. Az erdősítéssel mindig másnak vetünk.

Nem is kell nagy képzelődő képesség, hogy hirtelenében méretezzük annak a szociális előnyét, ha a gyomai határban legalább 1000 hold erdő volna. Mennyi haszon- és tűzifát adna ez, mennyi téli munkaalkalmat és egyben több meleg lakást a csikorgó téiben.

És ha ilyen erdők nyomán több nyári esőt is kapnánk, segítünk volna magunkon és bizonyára az Isten is megsegítene bennünket.

Megválasztották a vármegye kisgyűlésének tagjait.

Julius 26-án választotta meg a törvényhatóság a tagjait. Választottak 24 rendes és 24 póttagot.

A rendes tagok közül a legtöbb szavazatot 230-at Szabó Árpád (Mezőberény) és legkevesebbet 139-et Góg András kapta.

A póttagok közül a leg-

több szavazatot volt 132 és a legkevesebb 69.

A gyomai járásból rendes tag lett Csernus Mihály endródi apátplébános 153 szavazattal és póttag lett dr. Zeőke Antal országgyűlési képviselő 84 szavazattal.

Nyolcszáz méter mélyről gáz és melegvíz tört fel a karcagi mélyfúrásnál.

A gáz 24 óránként 800—1000 köbméter, a víz percnként 500 liter.

A Julius 23-ról 24-ére virradó éjszaka újabb fordulatot hozott a karcagi bereki gázkutforrás történetében. A második gázkut furásánál, éppen mikor a furu a föld gyomrában a nyolcszázadik méterhez ért, feltört a gáz és meleg hévíz. A gáz mennyisége 24 óra alatt circa 800—1000 köbméter, a víz pedig percnként 500 liter s 55 hőfokú.

A jelentősnek mondható gáz és hévízmennyiség felszökése természetesen nagy örömet keltett. Sokáig ugyanis reménytelen volt ez a furás, mert

a furócső a kritikus 645 méteren alul, mint amely mélységből az első kut furásánál a hatalmas kitörés volt, minduntalan megtelt, tele nyomódott homokkal.

A hevenyészett vizsgálat megállapítása szerint a második kútból feltört hévíz gyógyhatásaiban szerencsésebb összetételű, mint az első kut vize. Több benne a bróm és a jód.

A gázt és a vizet most liqyelik. De úgy halljuk, hogy ezen eredmény után nem állnak meg, hanem tovább fúr-

Kutak takarítása.

Csodálatos dolog, hogy úgy a községi mint a tanyai kuttalajdonosok legnagyobb része — nagyon kevés vagy éppen semmi gondot nem fordítanak arra, hogy kutjaik időközönként kitakarítsassanak — azoknak fenekéről eltávolítsassék mindenféle szennyes iszap — sok esetben rozsdás edény — rossz bakancs — sokszor a kutba belefutott csirke és más állat hulla és csontmaradványa stb. stb. melyek mindenféle betegségeknek a baktériumát termelően úgy az emberi mint az állati szervezetre a legkórosabb hatással vannak.

Nem helyes az a felfogás,

hogy valaki azért nem látja szükségesnek kutját takarítani, mert ő nemcsak állatai isznak abból vizet — nem helyes, mert amelyik víz az emberi szervezetre káros, az káros az állatokéra is és ha az állattartó egészségtelen vizet megivására kényszeríti állatait, annak előbb utóbb ő fogja látni kárát.

Nem tudhatjuk, de sejtethetjük, hogy annak a sertésnek, csirkének vagy más állatnak hús, amelyik betegség csirálval felt, rossz, egészségtelen vizen él, nem lehet magának a fogyasztónak sem jó (igaz hogy ezt a piacon megállapítani nem lehet), de ha megállapítható, hogy a

pocsolyákban, kubikokban, piszkos, egészségtelen vízekben élő halak hús az emberi szervezetre veszedelmes és néha végzetes, akkor feltételezhető az is, hogy a piszkos kutak vizéből táplálkozó más állatok hús sem egészséges.

A kutak elhanyagolásának egyik fő oka az emberek nemtörődömsége és a rossz gazdasági helyzet, a pénzszüke, mert nem szívesen fognak az emberek a kutaknak vedrek és dézsákkal való takarításához, mert ez a munka egy valamennyire is bővízü kunál sok munkát és költséget igényel.

Ezen vélek segíteni, mikor felhívom Gyoma gépészeinek figyelmét, hogy ha másképp nem, úgy társulás útján szerezzenek szivattyút és sort fogva a kutakon abból a vizet pár percek alatt szivattyúval majd mindjárt utána az ehhez szükséges és ismert szerszám segítségével a kut fenekéről a szennyes sárnak kitakarítását olyan munkabér mellett eszközöljék, mely munkabér mellett úgy a munkaadó, mint a vállalkozó számadásait megtalálhassák.

Ez munka alkalmas jelent és végezhető lenne utcáról — utcára menve bármikor, mert a kutakban a víz nem fagy be télen sem.

Amikor Gyoma gépészei vagy más vállalkozói óhajtók figyelmét felhívom, kérem a járás orvos urnak, ki a járás egészségének őre, a kérdés minden téren való támogatását.

Nem mulasztatom el proponálni, hogy jó lenne a kuttakarításokkal kapcsolatosan egy statisztikát készíteni a kutak viz tartalmáról, minek a tisztaság illetve a lakosság igen nagy hasznát venné, mert lüzek esetén a tisztaság tudhatná, hogy legkönnyebben, leghamarabb hol juthat a tűz közelében a legtöbb vízhez.

Ennek a megszívlelendő, nem nagy fáradságot igénylő statisztikának a tisztasággal való elkészítését a Parancsnokság és az érdekes községi

A strandfürdő telefonszáma 15.

előjáróság szives figyelmébe ajánlom.

Mezőpapi Pékó Béla.

* * *

Már évektől ezelőtt tanakodtunk a tüzoltóbajtársakkal azon, hogy miként szereshetnénk meg a tüzoltóság részére a községi kutak jegyzékét, melyben azok mélysége, nyári- és téli vízállás magassága és a vízmennyiség volna fel tüntetve. Ez azonban olyan nagy munka lenne, hogy erre ingyen nincs vállalkozó.

Ha majd anyai fizetéses tüzoltónk lesz, hogy 48 órától nem kell nekik 24 órát szolgálatban tölteni, akkor a kutak ilyen jegyzékét is elkészítjük.

Dacára, hogy a fenti cikk nekünk tüzoltóknak nem mond újat, mégis örülünk, ha lakostársaink tűzvédelmi gondolataikkal a nyilvánosság elé jönnek, így azokat együtt hasznosítjuk a köz javára. A cikk egészségügyi és műszaki részét az illetékesek bírálják el.

Szerkesztő.

„Gazdag Nők“.

Asszonyom!

Mintha csak a jó Isten is megsajnál volna bennünket „izzadó“ férfiakat, mióta bájos cikke megjelent! A hőmérő valamelyest alacsonyabban jár s mi maradi férfiak kényszerzubbonyi edzettségünkkel még mindig hősiesen bírjuk a galléri, nyakkendő, bőrcipő, sőt némelyikünk még a mellényt is. Vagyis javíthatatlanok vagyunk.

Pedig Önnek Asszonyom 100 százalékgig igaza van az öltözködésünket illetően. Egészségtelen, kényelmetlen és egyhangu az öltözködésünk.

Bár egy kis derengés ezen az égen is mutatkozik.

Hupikék kabátok és más élénkebb színek tünnek már fel nagy ritkán. Annak a jele, hogy hajlunk az okos szóra.

Csak tessék szorgalmasan felfedni a fogyatékságainkat, megéri a fáradságot.

Szabadjon azonban nekünk „szegény férfiaknak“ is egyet-mást meglátnunk a nőknön, amit mi kifogásolunk.

Kezdhiném ott is, amikor a mama a haza érkező lányára rákiált: „Hát te rólad ki cibálta le a ruhát?“

— Senki. Ez az új divatos ruhám.

Még most is a fülemben cseng az a meggyőző bájos érvelés, hogy a lérdig érő ruha egészségügyi és esztetikai vivmány.

Most csupa spanyol táncosnőket látok vasárnap az utcán, kiknek egyelőre csak a bokájával verdesi a gyors iramban a földhöz közelgő siepp.

A szerkesztőtől rám parancsolt helyszüke miatt csak legközelebb írhettek rá a „dohányzó nőre“, a „mozgó festékkirakatra“ és többi hasonlókra.

„Izzadó ur“.

A vármegyei kisgyűlés-választást jul. 26-án ejtette meg Békésmegye Törvényhatósági Bizottsága.

A járásközi értekezlet megállapodása szerint a 24 rendes és 24 póttagból a gyomai járásra 1 rendes és 1 póttag jutott. A járás törvényhatósági bizottsági tagjainak többsége rendes tagul Csernus Mihály apátplebánost, póttagul dr. Chrisztján Kálmán ügyvédet jelölte és ezt tudomására hozta a vármegye főispánjának is. A kisebbség Vincze Andor vezetésével Csizmadia Andrást és dr. Tóth Pál képviselőt, valamint a Csige Varga Antal vezetése alatt álló vármegyei kisgazda szövetség támogatásával dr. Zeőke Antalt jelölték a rendes tagsági helyre. A titkos szavazás megejtése után kitűnt, hogy a 84 szavazatot nyert Zeőke ellenében Csernus Mihály 155 szavazattal választott meg rendes tagul. Mivel pedig a városok a póttagsági helyekre nem szavaztak, így néhány szavazat többséggel dr. Chrisztján Kálmán ellenében dr. Zeőke Antal lett a gyomai járás póttagja.

Nagyon kár, hogy sem Csernus Mihály, sem dr. Chrisztján Kálmán nem voltak benn a választáson, mert dr. Chrisztján Kálmán póttagságát ez esetben játszva biztosíthatták volna.

A napokban szerkesztőségünk egyik tagjának alkalma volt beszélni Csernus apátplebánossal, aki a választásról az alábbiakban nyilatkozott:

„A kisgyűlési tagság nagy elfoglaltságot és lekötöttséget jelentő súlyos teher. Vállaltam azonban azért, mert a két község legfontosabb ügyei itt nyernek elintéztést, de másrészt azért is, mert illetéktelen beavatkozások akartak érvényesülni a járás törvényhatósági bizottsági tagjainak független elhatározási szabadsága ellenében. Természetesen lelkiismeretbeli kötelességemnek tartom, hogy Gyoma-Endrőd községeknél, valamint a lakosságnak minden jogos és méltányos ügyét a legerősebb aktivitással képviseljem a kisgyűlésben. Bárki fordul hozzám, megértő, jóindulatra talál nálam.“

HIREK

Gyoma község képviselő-testülete folyó év augusztus hó 2-án délelőli 9 órakor a községháza nagyertermében rendkívüli közgyűlést tart.

Lukács Lajos részesmunkást, aki a H. Kovács Antalné csepülőgépe mellett volna alkalmazásban, zsákolás közben bal-eset érte és kezelő orvosa a kórházba utalta.

F. Kiss Bálint gazdasági cselédet, aki Dávid Mihály gazdálkodónál volt alkalmazásban, a ló ilatás közben hasbarugta. Sérülése súlyos. A beteget kórházba szállították.

Bódi Erzsébet 17 éves. Gróf Tisza István utcai lakos felanusbetegségben megbetegedett.

Orosháza község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy Orosházán a vásártéren augusztus 14-től 21-ig országos mezőgazdasági, ipar és kertészeti kiállítás és vásár tartatik. Az állat kiállítás és vásár azonban csak augusztus 14-től csütörtökiől augusztus 17-ig vasárnap estig tart. Ezen látványosság és tanulságos igen nagy arányú kiállítás és vásár megtekintésére a község előjárósága a lakosság figyelmét felhívja. A kiállítás és vásár reggel 8 órától este 6 óráig van nyitva. A kiállításra 50 százalékos vasúti kedvezményt kapnak, úgy a kiállítók mint a látogatók, — féláru vasúti igazolványt az orosházi Kisbirtokosok szövetségétől és orosházi iparistülettől lehet 50 fillérért és 16 fillér postaválaszbélyegért beszerezni.

Lapunk Budapestben állandóan olvasható a „Park Szálloda“ kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

TÁRCA

Holdvilág.

Írta: PINTÉR FERENC.

(Folytatás) (35)

Kerekes sokáig csavargott a hepe-hupás utcákon, már el is felejtette miért jött erre, amikor meghallotta az alulról hangzó lépéseket s ő is megállott. Tudatára ébredt, hogy hol van és első gondolata Rostás volt. Bizonyára az igyekszik haza lakására.

A végzet hozza Rostást elé, most, mikor ismét megfelekezett arról, ami egész életének értelme, ami miatt nem

lud ismét ember lenni.

Na most meglud Rostástól mindent. A holdfény, a félhomály, az egész környezeti olyan, hogy ki kell mondani mindent őszintén, még ha nem is akarnánk.

Kerekes nem is lepődött meg amikor egymásra bukkantak. Megismerte a sötétben is körvonalairól. És hogy reszket, liheg, tehát ő is megismerte.

Kerekes mosolygott. Érezte, hogy élete nagy fordulópont elé éri. Határtalan nyugalom szállta meg. Határozott, kemény hangon szól Rostáshoz:

Vártam Magára. Most nincs senki más velünk csak a Végzet!

Rostás a falhoz tántorgott és nagy küzdelem után dadogta: Mit akar tőlem?!

Ne féljen — mondja Kerekes — ennek meg kellett történnie. Közelebb lépett Rostáshoz, hogy szemébe nézzen és megmutassa magát neki.

Rostás végső erőfeszítéssel rántotta elő revolverét és tompa dörrenés bukdácsolt a szűk utcán végig.

Pillanatilag érezte, hogy ez a csavargó nem akarta bántani. De mit akart? Izgatottan lépett közelebb a földön fekvő alakhoz. Nem ismerte meg. Hirtelen feltépte kabálját, tudni akarta ki ez. Egy levél és egy kemény lap akadt a kezébe.

Gyorsan zsebre gyűrte, most lépéseket hallott.

Erősen ordította bele a sötétbe: Segítség!

Azán elhagyta ereje, ajultan esett össze.

Mikor a bíró kihallgatta, elégedetten tapogatta meg a zsebében levő fényképet, mely a saját arcképe volt Margit levelel együtt.

Mi lett volna, ha a bíró kezébe kerül?

Igy mindennapi városi rendőri hír, amire senki sem figyel, oly közönséges és oly jelentéktelen.

Vége.

Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „**Ferenc József**” keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a **Ferenc József** viz szív-és idegbajosoknak, vese és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jól tesz, s ezért méltán megérdemli a **Ferenc József** viz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Olvasóink szíves figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent Concórdia Szövevénykezelés hirdetésére.

Anyakönyvi hírek. Szültek: Makcsali Ilona, Harmati Piroška, Szántó János, Rau József. Elhallak: Eke Istvánné Radován Viktória 39 éves, Beinschróth József 29 éves, Szakács Róza 16 napos. Gecsei János 56 éves. Házasságot nem kötöttek.

Toronymagas zsiráfcsontváz. Londonból jelentik: A British Muzeum a Tanganyika környékén hosszabb idő óta folytat ásatásokat. Az elmúlt napokban zsiráfhoz hasonló különös őssálat csontvázára akadtak. Az őss zsiráfának a hatalmas méretei keltették nagy meglepetést. A csontváz teljes hossza 21 méter. Az őssátsírról hat méter magasra nyúló vállán hét és fél méteres nyakkal hordott.

Reumás, köszvényes és csuzos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Báránd

fürdő Biharvármegyében. a Farkas völgyben. pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalikus, a leg súlyosabb reumát, köszvényi és csuzi meggyógyítja. Gyógyhatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 120 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 120 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillérről 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 százalék, tíz napon túl 20 százalék kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonans, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonalon érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyébe.

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhő emésztésnél, anyagcsere zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „**Ferenc József**” keserűviz rendbehozza a gyomor és belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

Autó és motorkerékpár

PNEUMATIK

legelső gyártmányok, frissek, garanciával, autó felszerelések dúz választékban nagy árengedménnyel

legelőbban beszerezhetők

NAGY JÓZSEF

autópneumatik és alkatrészek szaktüzletében

BUDAPEST, VI., Andrásy ut 34. Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

SZABADALMAT
megszerez, értékesít minden államban
ARON és MOLNÁR
SZABADALMI IRODA
BUDAPEST, VIII., Rákóczi ut 15. sz.
Felvilágosítás díjtalan.

Ingatlan forgalom az elmúlt héten.

Gyoma községben:

Özv. Hatvani Antalné Molnár Teréz és Hatvani Antal eladta az Előhalmom levő 9 hold 979 négyszögöl területű szántót 10.000 P-ért, özv. Szilágyi Endréné Vince Eszternek, G. Nagy Sándor eladta a 409 sz. a. levő 404 négyszögöl területű beltelekes házat Fekete Elek és neje Szerető Lidiának 1700 P-ért, Zöld Bálint (nős Molnár Juliannával) eladta a Cifrakertben levő 284 négyszögöl szántóját Kovács Imréné Kiss Lidiának 335 P-ért. Ugyancsak Zöld Bálint eladta a Tanyaöldön levő 2 hold 285 négyszögöl szántóját Kovács Inre és neje Szerető Teréznek 3000 P-ért, Viznyai Józsefné Fekete Róza eladta a Zöldlapon levő 1 hold 369 négyszögöl szántóját Csapó Lajosné Kató Teréznek 1600 P-ért, Beinschróth Péterné Pilcz Mária eladta a Cifrakertben levő 703 négyszögöl szántóját Haibach Adám és neje Weigert Zsuzsánnának 600 P-ért, özv. Inre Lajosné Harmati Julianna eladta a Félhalmom levő 1 hold 1085 négyszögöl szántóját Simon Alajos és neje Nemes Sárának 60 q buzáért. Kovács Sándor és neje Agoston Sára eladták a Félhalmom levő 1 hold 613 négyszögöl szántójukat Paraizs Vilmának 1100 P-ért, Schwalm György és neje Drappa Mária eladták a Kölesfenéken levő 1 hold 239 négyszögöl szántójukat 900 P-ért Lada Lajosnak, Anfal Albert és neje Fodor Eszter eladták a Kölesfenéken levő 1504 négyszögöl területű szántójukat Toldi Gábor és neje Czere Reginának 40 q buzáért.

Endrőd községben:

Hornok Vendel eladta Farkaszugban levő 2 hold 1154 négyszögöl szántójának egyötöd részét Duda Lajos és neje Juhász Erzsébetnek 6 és fél q buzáért.

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, V. VILMOS-CJÁSZÁR-UT 32

Kéviselő: **WAGNER MÁRTON**
FIAI fakeskedők, Gyoma.

Emergé verseny. A nagy és állandó érdeklődésre való tekintettel az Emergé pncuval kapcsolatos országos Emergé verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1930. augusztus 31-ig prolongálja.

Nyilvános árverés.

Dr. Messinger Albert csödtömeggondnok közhírré teszi, hogy a Gyomai Nagyaruház Klein Vilmos Rt. csödtömegéhez tartozó különféle ruházati cikkek, cipők, edények, fűszer és gyarmatárak, üvegárak és a háztartáshoz szükséges mindenféle egyéb cikkek folyó hó 7-napján, azaz csütörtökön reggel 8 órától kezdődően, azonnali készpénzfizetés mellett nyilvános árverésen el fognak adatni. Az árverés kezdődik az u. n. Schusztekféle üzlethelyiségben (A Hangya főületével szemben) és ennek befejeztével folytatódik az ugynevezett főületben, az autóbuzsmegállónál.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaré) és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelyiségeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Közgazdaság.

Gabona jelentés. A hét elején meginduló magasabb árakat megállították az Észak-Amerikában kimutatott igen magas terménykészletek, amelyek szerint Észak-Amerika nyilvános tárházaiában 55 millió métermázsza búzával szemben múlt év e hetében 53 millió métermázsza volt.

Az Egyesült Államok Federal Farm Board elnöke szerint azon intézmény, amely arra volt hivatva, hogy az elmúlt évben a buza áresését intervenciós vásárlásokkal megakadályozza, ebben az évben nem fog vásárlásokat eszközölni, miért is további szilárdulásra nem igen van kilátás.

Ezen tényt alátámasztja az is, hogy a Kanadából érkező hírek szerint a múlt évi 276 millió bushellal szemben, ebben az évben mintegy 375 millió bushel búzatermesésre számítanak. Argentiniából szintén jó terméskilátásokról érkezik hír, míg az Egyesült Államokban a cséplési eredmény várakozáson felüli és minőségben is elsőrangú.

Most az a kérdés, hogy a felsorolt államok gazdalkodásának kedvező hitelhez hozzájut-e, igen esetében elkerülhető lesz, hogy igen nagy mennyiségű árukat a kontinens piacára küldjenek, ellenkező esetben amennyiben hitelhez nem jutnak, a nagytömegű kiállítások folytán az árak esését fogja ez magával hozni. Így tehát végleges eredményül azt kell közölni, hogy csendes, változatlan, inkább lanyhaságra hajló áriumorzsolódásokra van kilátás.

A tárházakban nagy készletek vannak, a hétfői napon 14.800 métermázsza buza cserélt gazdát a pesti tőzsdén.

A helyi piacon az elmúlt héten P 18-20-ig ment fel a buza ára waggontételben.

Tengeri, árpa, zab a kereskedelemben nem igen fordul elő, míg a gazdák egymás között igen magas áron adják illetve vásárolják ezeket a terményeket.

Magpiac.

Lenmag kisszemű	33.35 P
Lenmag nagyszemű	35.39 P
Tavaszi búkköny	18.20 P
Tökmag	32.34 P
Mák	68.70 P
Liszt vidéki kismalmi:	
0-ás gg	38.— P
0-ás g	37.— P
2-es	34.50 P
4-es	29.— P
6-os	20.— P

Széna vidéki paritásban, kisczárda által préselve:

Réti-széna	6-7.— P q-ként
Lucerna	7-8.— P q-ként
Szalma	3-3.50 P q-ként
Burgonya, rózsa	12-14.— P q-ként

HIRDESSZEN

LAPUNKBAN.

PUBLIKACIÓ.

Néhai Nagy A. Mihály hagyatékát képező ingóságok i. hó 3-án, vasárnap délután fél 1 órakor kezdődő önkéntes árverésen lesznek eladva. Az árverés i. hó 6-án, szerdán délelőtt fél 10 órakor lesz folytatva.

Üveg ajtók tokkal és abiakok vannak eladók Rákóczi ut 638 szám alatt.

Hangyánál és a Fogyasztási Szövetkezetnél olcsó zsákok érkeztek, a legjobb zsák 162 fillér, ugyanott a jó bornak literje 70 fillér, a rumnak 280 fillér és az arató pálinka 250 fillér literenként. Mindenki mielőtt bevásárolná szükségletét, menjen el a két Szövetkezethez és győződjön meg az olcsó árakról.

Kató Lajos jegyzőnek Révnaposon levő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

A **Központi Szeszfőzde** az épervásárlást megkezdte és bármily mennyiséget bárkitől átvesz a szeszfőzde.

ÉRTÉKESÍTÉSRE

és a legmagasabb napi áron való eladásra azonnali elszámolás mellett átveszünk az ország bármely részéből, bármely mennyiségben mindennemű **terményeket, zöldség és főzelékféléket, hüvelyes terményeket, gyümölcsöt, mákot, diót, baromfit, tojást, hizó és vágó állatokat** vásárcsarnoki és fiók elárúsító helyeinkre és külföldi exportra. Küldeményekről előzetesen sürgönyileg vagy levélbeli értesítést kérünk. Concordia Termelő, Beszerző és Értékesítő Szövetkezet Budapest, József körút 30-32. Sürgönycim: Concordia Szövetkezet Budapest, József körút 30. Áruküldeményeknél: Vasútállomás Budapest, Központi vásárcsarnok. Telefonszám: József 376-45. Érdeklődésnél válaszbélyeg.

VASUTI MENETREND 1930. május hó 15-től.

BUDAPEST - GYOMA						
Budapestről indul	6:15	9:45gy	13:30	17:30gy	20:45	
Gyomára érkezik	11:06	12:42gy	18:19	20:29gy	2:10	
Gyomáról indul	0:32	5:34	8:52gy	14:28	16:52gy	
Budapestre érkezik	5—	10:40	11:45gy	19:10	19:45gy	
GYOMA - BÉKÉSCSABA						
Békéscsabáról indul	23:15	4:34	8:14gy	13:26	16:14gy	18:36
Gyomára érkezik	0:17	5:26	8:51gy	14:20	16:51gy	19:25
Gyomáról indul	6:41	11:14	12:47gy	18:29	20:34gy	2:20
Békéscsabára érkezik	7:34	12:08	13:25gy	19:27	21:11gy	3:23
A „gy” betűvel jelzett gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.						
GYOMA - VÉSZTŐ						
Gyomáról indul	3:53	12:46	17:30	20:45		
Dévaványára érkezik	4:21	13:14	17:58	21:13		
Dévaványáról indul	4:26	13:19	18:03	21:18		
Szeghalomra érkezik	4:57	13:50	18:34	21:49		
Szeghalomról indul	4:58	13:51	18:45	21:50		
Vésztőre érkezik	5:17	14:10	19:04	22:09		
Vésztőről indul	5:53	10:39	15:21	20:14		
Szeghalomra érkezik	6:13	10:59	15:40	20:34		
Szeghalomról indul	6:15	11:01	15:41	20:36		
Dévaványára érkezik	6:48	11:34	16:13	21:09		
Dévaványáról indul	6:53	11:39	16:18	21:14		
Gyomára érkezik	7:24	12:10	16:47	21:45		

Gyoma—Endrődi autóbusz nyári menetrend.

1930. május 15-től november 15-ig.

Gyoma Vasútállomás, Kossuth Lajos-utca, Piac-tér, Horthy Miklós-ut és Endrőd Gyógyszertár között. Távolság 7 és fél km. Menetidő 15 perc.

Gyomáról indul:		
Reggel	5:30	Feltételes megálló Gyomán
Reggel	6:30	Kossuth Lajos utca, Gróf Tisza
Délelőtt	9—	István ut sarok, Máday gyógy-
Délelőtt	11:10	szertár, Piac-tér, Artézi-kut,
Délután	12:50	Hangya főútel, Vágóhid,
Délután	2:20	Iványi malom.
Délután	4:55	Endrődön:
Este	7:20	Napkeleti vendéglő, Kórház,
		Kondorosi-ut, Piac-tér.

Menetjegy Endrődig vagy vissza 60 f., helyben 30 f., csomagjegy 20 fillér. Külön menetekre, vásárookra autó, vagy autóbusz a sofőrrel megrendelhető.

GYOMA-ENDRŐDI AUTÓBUSZ VÁLLALAT

Telefonszám: 17.

GYOMA.

Telefonszám: 17.

BUDAPESTI URINÓ ÉS LEÁNYOTTHON

havi penziódíj 80 P. Napi 3-szori kitűnő étkezés, mosás és fürdés is beleértve. Diákleányoknak 10 százalékos kedvezmény. Ingyenes korrepetálás és nyelvtanítás, (francia, német, angol). Bővebb felvilágosítást nyújt ATLASZ IRODA Kertész utca 4. földszint 2.

FŐVÁROSI TANÁR

elfogad vidéki tanulókat teljes ellátásra 75 P-ért (napi 3-szori étkezés,) fürdés, mosás, korrepetálás és nyelvtanítás beleértve. Előkészít magánvizsgákra, érettségire havonként 20 P-ért. Felvilágosítást nyújt (válaszbélyeg) ATLASZ IRODA Budapest, Kertész utca 4. földszint 2.

Haszonbérlet.
Gyoma község határában

2223

magyar hold

főúri birtok **azonnal** esetleg 1931 január elsejére **haszonbérbe kiadó.**

Feltételek megtudhatók a **Póhalmi (Gyoma község) gazdaság intézőjétől** és a haszonbérbeadásal megbízott **dr. Nagy Lajos nyiregyházi ügyvédnél.** Közvetítőket nem díjazok. **Dr. Nagy Lajos ügyvéd Nyiregyháza.**

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalékos

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalékos

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

MAGYAR KIR. OPERAHÁZ, NEMZETI SZÍNHÁZ, KAMARA SZÍNHÁZ

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **WAGNER MÁRTON.**

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, „Árvaház”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Népegészség.

Levegő, Nap, Viz. Ez az egészség. Aki ezek valamelyikétől megfosztja magát, vétkeket követ el.

A mi gyomai levegőnk a téli időszakot kivéve egészségtelen. Száraz, poros, a fűdövesz és más betegség bacilusaival teli.

Napunk van, jó meleg. Vízünk is van.

Eredmény: az egészségünkre hátrányos levegővel szemben van napunk és vízünk.

Mi tehát az öntudatos embernek a kötelessége önmagával, családjával és hazájával szemben? Az egészsége mérlegére annyi napot és vizet tárolni, hogy a rossz levegő káros hatását az edzettségével könnyen legyőzze.

A Kárpátokban vagy a tiroli Alpokban messze minden lakott helytől, egyszerű faépületekben télen, nyáron közönséges fűs — fürdészel naponta ezer és ezer katona fürdött. Ilyenkor mindig arra gondoltam, milyen kevésből lehetne megvalósítani egyelőre az iskolai tömegfürdést!!!

Minden osztálynak megvolna a fürdő félnapja. De sok gerinc elferdülésnek és más testfogyatékoságnak lehetne ilyenkor a tanító a felismerője, amiket így idejében még helyre lehetne hozni! Ezek a gyerekek megszokták a vizet, ezek felnőtt korukban is szeretnék a fürdőt, a tisztaságot.

Szülők! Valósítsátok meg az iskolai fürdést Amire ti nem értek rá vagy

nem is értetek hozzá, ott a tanító hasznos megfigyelést tesz a ti gyermekeitekben.

Nem elég a gyermekeket

szeretni, azt szellemileg és testileg nevelni és ápolni is kell.

Az egészségnek ma már nem szabad lutrinak lenni.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Augusztus 2-án délelőtti mérsékelt érdeklődés mellett folyt le a közgyűlés a következő eredménnyel:

1. A Körös Tisza Maros ármentesítő társulat kisajátítási egyezségének névszerinti szavazással történő döntését a szeptember 6-iki közgyűlésre halasztották.

2. özv. Kalocsa Istvánné és társai kérvényét melyben sírjaírói hozzájáró utat kértek — közgyűlés elutasította.

3. A gróf Tisza István ut északi szakaszának betonjárdaival való burkolását nyilvánlatásba helyezte közgyűlés.

4. Csapó Endre (volt amerikai állampolgár) község kötelekébe való felvétele kiállításba helyeztetett.

5. Kéri Péter vágóhídi szolga fizetésjavítást kap 1931 januártól kezdve.

6. A „Békésmegyei Egyetemi Ifjak köre” megkapta a rendes évi hozzájárulást.

7. kk. Molnár Róza és társai, valamint kk. Schusztner Juliánna gyomai illetőségűek kaptak.

8. A leghosszabb tanácskozás a községi hivatalos órák megállapítása körül volt. Hivatalos helyről az általános takarékosági elv vetette fel magát a legkisebb falusi adminisztráci-

óig érően, hogy a hivatalos órák a nappali időszakban és egyfolytában tartassanak, ezáltal jelentékeny tüzelőanyag és esti világítási takarítanak meg a községek.

Gyomán már 12 év óta megszoktuk ezt a beosztást, tehát ez nem lesz újdonság. Eddig is lehetőleg délelőtti mentünk az ügyes-bajos ügyeinket, délután mentek el a község házára, elintézték a dolgukat. Ezután is elintézik, mert mindenik irodában délutáni szolgálatot fog teljesíteni egy-egy ember. Járlatot minden nap délután is állítanak ki.

A hivatalos órákat a képviselőtestület a következőképpen állapította meg: június, július és augusztus hónapokban reggel 7 órától déli 1-óráig, míg a többi hónapokban reggel 8-órától délután 2-óráig.

Ezzel a beosztással körülbelül 2000 pengőt takarít meg a község.

9. A községi iskolák működéséről szóló évi jelentését, valamint a jóváhagyott „Horváth segély alap” és községi fakarékmagtár bemutatott szabályrendeletét tudomásul vette a képviselőtestület.

Hunyatelep elszakad Endrőtől.

A belügyminiszter mondja ki az utolsó szót, amit nemsokára meghallunk. Az utóbbi években sok önálló község megalakulását tette lehetővé a miniszter, ezért biztosra vesszük, hogy Hunyatelep 372 házzal hamarosan önálló község lesz.

Az illemtudás.

Nem vagyunk egyedül mi, emberek ezen a világon, hanem az emberi társadalom emberek élnek, mindenütt bizonyos község képeket azok között, kisebb vagy nagyobb, természetes vagy pedig megszokáson alapuló kapcsolat.

Tudjuk azt, hogy társadalomunk alapja a család. Több család összeolvadása a nemzetség, majd ezeknek egymással való összekapcsolódása a nemzet. Ennek a közös, társaséletnek célja, hogy a léteünkért folytatott nagy harcban és küzdelemben kölcsönösen támogassuk egymást, segíteni, e rövid földi életünket lehetőleg kellemessé tenni igyekezzünk egymásnak.

Hogy pedig magunkra és másokra nézve is szebbé és emberibbé tethessük életünket, ahhoz igen szükséges a jó módor, az illemtudás, a tisztességtudás. Hogy magunknak és embertársainknak az életét meg ne keserítsük, igyekezzünk társaséletünkbe bevinni mindenkor a barátságos, udvarias, tisztelőt adó modort és magatartást.

Az illemtudás és tisztességtudásra már a kis gyermeki korban nevelni, szoktatni kell a család körében a gyermekeket. Napjainkban általános a panasz, hogy a szülői tekintély megfogyatkozott és igen kevés családban található az fel. Ma igen sok gyermek nem tiszt-

Felrobbant szpiritusz.

Szilágyi Lajos borbélymester Batári Sándornál köpülőzéshez használatos üveg csészék légmentesítése közben az egyik csészét felborította és az abban lévő pár csepp szpiritusz az asztalterítőt is meggyújtotta. Szilágyi lekapta az asztal terítőt, de már akkor az előkészített üvegcsészék szpiritusz

tartalma mind meggyulladt és alapos munkát adott, hogy a tüzet eloltásák, miközben Szilágyinak mindkét keze annyira megégett, hogy orvosi kezelés alá kellett venni.

Ebből az eséből Szilágyi is okulhat, hogy a szpirituszsal való bánásnál nagy óvatosságra van szükség.

felel és nem szereti szüleit. Nem teljesíti azoknak rendelkezéseit, kívánságait, szabad akar lenni és önkényesen, a maga kénye-kedve szerint cselekszik. Tapasztalhatjuk, hogy a fiatalok csak addig becsülik a szüleit, amíg azok át nem adják nekik a vagyont. Amikor ez megtörténik, azontul panaszos lesz a kenyér, amit a szegény öreg, dologképtelen édesapa vagy édesanya megeszik.

Aki így cselekszik szüleivel szemben, az nem méltó az ember névre! Nem ember az, aki nem becsüli meg a szüleit! Nem tisztelőre méltó-e az a kéz, amely járnai tanított bennünket? Az életünk hajnalán a szülők kezére voltunk bízva, a szülők pedig életünk alkonyán a mi kezünkre biztattak! Isteni törvényen alapuló kölelenségünk az, hogy szüleinkezt szeressük és irántuk hálával visellessünk minden körülmények között.

Illemtudás és jó modor kell a társas életben való forgolódásunkban azért, hogy emberek között emberhez illően és méltóan viselkedjünk. Aki nyers, durva és goromba modoru, annak sokszor meggyűlik a baja az emberekkel. Mindenépen elég, azért hát ne legyünk idegesek, hirtelen indulatosak és haragosak, hanem uralkodjunk magunkon és legyünk türelmesek.

Ne legyünk soha önteliek, büszkék, gőgösek, mert ez fudatlanságra mutat. Aki dicsekedő, kevély, másokat semmibe sem vevő, az buta ember. Társalgás közben aki dicsekszik, az nem szerényen ésszépén jár el, mert fájdalmat okoz másoknak. Legyünk inkább szerények, még a dicséretet is udvariasan hársítsuk el magunktól.

A tisztességtudásról, az illemtudásról nem felejtkeznek el az olyan ember, aki köszöntéssel üdvözl, tiszteli meg azokat, akiket az megillet és akik őtet köszöntik vagy akik idősebbek nála. Már a gyermeket arra kell nevelni a szülőknek, hogy tiszteljék meg az idősebbeket, felnőtteket köszöntéssel. Ne legyen lusta kalapját megemelni és jó szívvvel üdvözölni az érdemes egyéneket az ifjuság soha, hiszen ezzel csak művelt, tisztességtudó, illemtudó jó modorát bizonyítja be.

Midőn másokkal vagyunk egy helyen, sohase felejtjük el, hogy nemcsak magunk vagyunk ott és ezért figyelemmel, tekintettel kell lennünk a többiekre s nem szabad csinálnunk olyat, amivel kellemetlenséget okoz-

hatnánk másoknak. Illetlen dolog ilyen helyeken pl. tolatkodni, kiabálni, civakodni, feltűnően viselkedni stb.

Még az utca is az a hely, ahol igen hamar észrevehető, hogy ki az illem — és tisztességtudó, jó modoru ember. Mennyivel kellemesebb, ha jó nevelésű, illendően viselkedő, szerény magaviseletű emberek hullámanak körülöttünk utcán, sétakertben, köztereken, mintha féktelen rendetlenkedők és tisztességet nem ismerő, illetlen és másokat bosszantani akarók tömege vesz körül bennünket.

Adjuk meg mindenkinek a

kijáró tiszteletet, ne legyünk kellemetlenek másoknak. Előzékenyek, tisztességtudók, emberségesek legyünk még a neveletlen, illetlenekkel szemben is. Aki a köteles illemtudó el nem feledkezik, azt mindenki szeretni, tisztelni és becsülni fogja. Hogy a magunk, családunk, embertársaink élete kellemesebbé lehessen e földön, ne felejtsük, igyekezzünk az illemtudás és tisztességtudás szabályait megtartani és azok szerint élni, viselkedni mindenütt és mindenkor.

SZÓKE FERENC
ref. igazg.-tanító.

Tábori napló az 557 sz. Botond cserkészcsapat mátrafüredi táborából.

1930. július hó 10-én.

Reggel 4 óra? Egyenruhám gyorsan magamra öltve, hátizsákomtól terhelve sietek az otthonba. Lázas készülődés, óriás ládák össze-visszasága elámulja azt, hogy már tegnap megvolt az általános csomagolás.

A táborba készülőket mindegyik még valamit. Az izgalom állandóan nő, kiváltképen azoknál, akik most mennek először táborba, akik ma látnak először hegyet, (sajnos ezek vannak nagyobb számban.)

Vig nótaszóval, gyönyörű napsütéses reggel vonul ki csapatunk Béres bátyánk szekeré nyomán a vasúthoz. Külföldön G kocsink „40 ember 6 lónak“ felirással vár bennünket (Mi csak 21-en és természetesen ló nélkül foglaltuk el), hogy elvigyen bennünket a csonka ország legszebb részébe a Mátrába. Nagyon meglepett bennünket a Bpesti 12 sz. VIII R. cserkészcsapat figyelmessége, kik Gyula bával az élükön, eljöttek bucsut venni tőlünk (Ők toltak bennünket a külső váltóig a vonat után, szédületes sebességgel.)

Az ilyen nem mindennapi utazás hamar megszólaltatta csapatunk humoristáit.

A közel két órai várakozást Hatvanban felhasználtuk arra, hogy annak nevezetességeit megnézzük. (Vezetőnk maga sem járt még Hatvanban és így agyon gyalogoltuk magunkat.)

Utunk mennél viszontagságosabb volt, (itt említem meg az állandó tolatások) annál jobb lett a hangulat, a hosszú út egész rövidnek tűnt fel és ime már Gyöngyösön vagyunk.

Meglepett bennünket Gyöngyös város figyelmessége, nagy-

lárszekér állott készen, melyre felszerelésünket meglepő gyorsasággal helyezték el. (Jól néztünk volna ki, ha rengeteg felszerelésünket a nehéz 7 km-es hegyi úton, hátunkon kellett volna cipelni, igaz úgy „cserkészszerű“.) A csomagok közé helyezkedett el Földesy Pista bátyánk is a kisebb fi-

A kocsit után masirozva gyors tempóban tettük meg a — gyöngyös-mátrafüredi utat három biciklistánkkal követve. (Ezeknek mindig van valami bajuk, már dur defektjük is volt, a nyelvéik is kilóg a meredekre való kapaszkodástól, ám a cserkész leleményes, hamar szíjjat szereznek, a kocsához kötik, azt megfogva viggan huzza őket a kocsit felfele, mignem a szíj a nagy feszítéstől elszakad. Hál Istennek.)

Végre megérkeztünk. A Kalló völgy szépsége megillet bennünket. Nincs időnk, így gyorsan táborhelyet választunk. Egy gyönyörű kis tisztás két oldalról hegyi palak, ideális hely.

A fák zugása, madár dalolása, a víz csobogása és az a tudat, hogy itt élünk két hétfig, magunk erejére kényszerítve, új erőt öntött a fáradt fiúkba. Újult erővel fogunk új otthonunk elkészítéséhez. (Romok helyére építünk, itt volt két éve a 182 sz. csapat tábor.)

A munkamegosztás révén ki-sátrai ver, konyhát készít, stb. úgy hogy rövid egy óra leforgása alatt látni a kinagyolt táborot, mely sejteni enged, milyen szép és milyen kedves lesz az itt eltöltendő két hét.

A hátizsákokból előkerült és össze adott vacsora egykettőre fog. (Itt ismét Földesy Pista

bátyánk tett ki magáért, annyi nyári kolbászt adott elő, hogy reggelire is elég.)

Tábortűzünk ég. Mindenki magába száll, át gondolja a mai napot és annak eseményeit, lelkiismeret vizsgálat. Parancsnokunk keresetlen szavakban szól hozzánk, eszünkbe juttatta a Kárpátokat, az elszakított magyar testvéreket.

Ethangzik a lefuvás kürtszava, a máskor lármás gyerekek is sietve bujnak maguk készített ágyukba. (Itt gondolnak először a mamára, mennyivel kényelmesebb az ő általa megvetett ágy és mennyivel édebb ezen az álom.)

Figyelő.

CSILLAMOK

Szeparét azok keresnek, kik dualizmusra törekcsenek.

Szerelemben több diadalt köszönhetünk másnak, mint magunknak.

Ha a tréfa formája nem volna, sok igen komoly dolog bezápnalna.

Az olvasónak az a nyeresége, ami gondolatot az olvasás vált ki belőle.

Nemzeteknek örök nagy, kiapadhatatlan kincsés bányája, a szegénység olcsó kényszermunkája.

Az idő előtti meglátást nyomon követi az idő előtti megbánás.

KNER IZIDOR.

Országos kiállítás Orosházán.

Az országos jellegű orosházi mezőgazdasági, ipari és kertészeti kiállítás és vásár legmagasabb védnökségét a kiállítás nivójára és nagy méreteire való tekintettel Horthy Miklós kormányzó őfőméltósága elvállalta. Fővédnökök: Bud János, Gömbös Gyula és Mayer János miniszterek.

A kiállítás egy közös nyolcoldos zárt területen augusztus 14—21-ig lesz nyitva. Az állatkiállítás és tenyészállatvásár azonban csak 14—17-ig bezárólag tart. A kiállítás területén több mint 400 méter hosszú Istálló, baromfi, nyul, sertésöl, nagy terménypavillon, két hatalmas 61x14 és 45x14 méter méretű iparsarnok, a békésmegyei katonazenekar számára zenepavillon, vendéglő, iroda és sok egyéb kisebb-nagyobb pavillon épült.

A bírálóbizottság elnöke: Plósz Béla államtitkár, a szervezőbizottság el-

nöke: Békcsey Jenő miniszteri tanácsos, a sertésbíró bizottság elnöke pedig Dorner Béla főigazgató, a földművelésügyi minisztérium illetékes osztályainak vezetői lesznek. Az ünnepélyes megnyitás napja augusztus 14-e, a déli órákban. A kiállítás tartama alatt, augusztus 15-én a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Vay László báró, Biharvármegye főispánjának elnöklésével gazdaggyűlést rendez, augusztus 17-én pedig a múlt évi IV. iparoskongresszus határozata folytán a IPOSZ rendezésében országos iparoskongresszusi tartanak.

A kiállítók 50 százalékos vasúli szállítási és utazási, a látogatók pedig szintén 50 százalékos utazási kedvezményt élveznek. A vendégek egyrésze az Orosházától négy kilométerre lévő Gyopárosgyógyfürdőn helyezhető el, ahová tízperces menetidejű motorjáratok sűrűn közlekednek. A kiállításnak ugy a megnyitás, mint a gazdaggyűlés és iparoskongresszus alkalmával magas vendégei lesznek. A magyar sajtó részére a kiállítás vezetősége sajtóbemutatót rendez és a kiküldötteket Gyopáros gyógyfürdőn vendégül látja.

Tüzellenes Liga alakul.

Magyarországon az ez ideig első félévben több mint 10 millió pengőre rug az a kár, amit a tűz okozott.

Ha a napilapokat olvassuk nincs nap, hogy a tűz rombolásáról ne olvashatnánk. S majdnem minden egyes esetben megállapítható, hogy a tűz oka a nagyközönség tájékozatlansága és féltelme a tüzzel szemben.

Ezt a rettenetes károkat, ellensúlyozandó, melyeket a tűz okoz, Tüzellenes Liga alakul, mely feladatává tűzte ki, hogy a nagyközönséget kioktassa a tüzzel szemben való védekezésre és arra, hogy mit kell tennie, hogy tűz ne keletkezzen.

A Liga, melynek fővédnökségeit az ország legnagyobb kapacitásai töltik be, népszerű kiadványokkal, előadásokkal kívánja a nagyközönséget a tűz elleni védekezésről felvilágosítani.

Elsőnek kerül megvalósításra, mint szerintünk is a legéletrevalóbb és minden tekintetben ragyogó terv: egy plakát.

E plakát, mely Schilzong József okleveles tűzoltótiszt, az ismert nevű magyar szakíró és több más országos nevű tűzoltószakember tollából kerül ki, magában foglalja mindazokat a tudnivalókat röviden és tömören, illusztrálva, amit a nagyközönségnek tudnia kell!

A plakát a közel jövőben elhagyja a sajtót s hisszük, hogy nemcsak a plakát, de a Liga további működése is nagyban elő

fogja segíteni a hatalmassá nőtt magyarországi tüzkárook csökkentését.

Gyógyszertári jogositványok engedélyének megszüntetése.

A népjóléti miniszter arról értesítette a vármegyét, hogy tekintettel arra, hogy az ország gyógyszertárakkal el van látva, mégis a gyógyszertári jogositványt kérő folyamodványok olyan óriási számban érkeznek, amelyből az következtethető, hogy olyan helyekre is kérnek gyógyszertár felállítására engedélyt, ahol az előfeltételek hiányzanak és a meglévő gyógyszerárak létérdekét veszélyeztetik. Ebből a népjóléti miniszter azt a következtetést vonja le, hogy mindaddig, míg az új népszámlálás

meg nem történik és annak alapján újabb gyógyszertári engedélyek kiadásának közegészségügyi szempontból való szükségességéről meggyőződést nem szerez, új személyjogu gyógyszertári jogositványok elnyerése iránt benyújtott kérvények tárgyalását felfüggeszti. Az eddig beérkezett kérvények, kizárólag a közegészségügyi érdekek és szükségletek szempontjából bírálандók felül, azon hatóságok által, amelyek a kérvényekre nézve javaslattételre hivatva vannak.

Hirek mindenfelől.

Elkészült a Röser-ügy vádirata.

A Röser-féle hamis érettségi bizonyítványok ügyében az ügyészség elkészítette a vádiratot, amelyben egész sereg közismert, magas állású tisztviselő van felsorolva, mint olyan, aki Röser bizonyítvánnyal került állásba. A főltárgyalást még ebben az esztendőben megtartják.

Tovább tart a harc az amerikai szeszecsempészekkel.

Amerika több városában szeszrazziát tartott a prohibíciós rendőrség. A razzia során több helyen összeütköztek a csempészekkel. Tűzharc fejlődött ki, amelyben több ember megsebesült. A harc még néhány helyen tart.

A boletta a minisztertanács előtt.

A kormány tagjai a napokban minisztertanácsot tartottak, amelyen a löbbi aktuális ügy között arról is szó volt, hogy kell-e pótrrendelet a boletta-törvény végrehajtási utasításához. A beérkezett jelentések arról számoltak be, hogy a gyakorlatban igen sok kérdés tisztázatlan maradt a boletta körül, ezért szükségessé válik a rendezetlen viták elintézésére a pótrrendelet.

Tömeges munkáskizárás Németországban.

Berlini jelentés szerint a fémiparban tovább folytatták a munkáskizárásokat, a kizárt munkások száma megközelíti a huszonezretet. Ugy hírlik, hogy a kizárásokat tovább folytatják a gyárak.

Újabb házkutatás a székesfehérvári polgármester lakásán.

Ismeretes, hogy a fegyelmi vizsgálat során kiderült, hogy a székesfehérvári polgármester elrejtette, vagy megsemmisítette azt a fontos iratot, — amelynek döntőszerepe volna a visszaélések kiderítése körül. Az ügyészség utasítására újabb házkutatás volt a polgármester lakásán, de a keresett irat nem került elő.

Kommunisták harca Kinában.

Londonba olyan jelentések érkeztek Keletről, hogy kommunista csapatok erősen megközelítették Hankau városát. A híradások szerint a csapatok fel vannak fegyverezve.

Körözik a biharkeresztesi állomás sikkasztóját.

A napokban körözötteivel adták ki Pamlényi József ellen, aki a biharkeresztesi határállomáson valulak vállásával foglalkozott. A legutóbbi központi vizsgálat alkalmával kiűnt, hogy Pamlényi öt nappal ezelőtt meg-

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-ÚJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, V. VILMOS-CÁSZÁR-UTCA

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fatereskedők, Gyoma.

szökőli állomáshelyéről és hélium-czer pengőt sikkasztott.

Az áldozat mellé zárják Amerikában a gázoló soffört.

Indiana állam hatóságai új módszert találtak fel az erősen szaporodó autóbalesetek ellen. A gázoló soffört egy órahosszán át összezárják áldozata holttestével. Remélik, hogy az újítás leszoktatja a sofföröket a vigyázatlan autóvezelésről.

900 millió dollár az egészségért.

Most adták ki az amerikai nemzet betegség elleni küzdeleméről készült statisztikát. Eszerint Amerika egy év alatt tuberkulózis elleni orvosságokra 800, a szívbaj elleni szerekre 90 millió dollárt költött.

Rablógyilkosság Szolnokon.

Az elmúlt vasárnapról hétfőre virradó éjjel kellős rablógyilkosság színhelye volt Szolnok városa. Egy eddig még ismeretlen ember éjjel álmában megölte Kresnyánszky Jánosné földbirtokosnőt és a nála tartózkodó Beria Jánosné. Amikor végzett áldozataival, kifosztotta a lakást, felgyújtotta a konyhát és elmenekült. Széleskörű nyomozást indítottak a vakmerő rablógyilkos kézrekerítésére.

A talajvizsgálat jelentősége.

A gazdasági növények fejlődését, a termés nagyságát, mint ismeretes számos nagyon különböző tényező befolyásolja. Többek között mindenestre rendkívül fontos szerepe van az időjárásnak, a gondos és helyes talajmunkának, mely utóbbival bizonyos mértékig, még az időjárás mostohaságát is ellensúlyozhatjuk. Pl. megfelelő talajmunkával bizonyos mértékig védekezhünk a szárazság ellen is, az által, hogy gátoljuk a talajból a víz elpárolgását, konzerváljuk a talaj nedvességét.

De ezek mellett nagyon fontos szerepet játszik a talaj minősége, sajátsága, tápanyaggazdagsága

vagy szegénysége, esetleges hibája vagy betegsége stb. is. Hiszen elég gyakran tapasztalhatjuk azt is, hogy a gondos talajmunka, a szokásos trágyázás és az elég tűrhető kedvező időjárás mellett sem fejlődnek a növények elég jól, nem kielégítő a termés. Ennek oka a talaj becső tulajdonságaiban van, amit a gazda nem tud megállapítani s így nem tudja azt sem, hogy mit kellene tennie, hogy az egyes gazdasági növényei jobban fejlődjenek, nagyobb termése legyen. A talajvizsgálatl azonban, ha nem is mindig, de bizonyos mellékkörülmények figyelembe vételével elég gyakran megtalálhatjuk annak az okát, s ha már azt ismerjük, könnyebben tudunk módot találni arra is, hogy miként segítsünk a bajon.

A talajvizsgálattal támpotot nyertünk arra, hogy a talajunk az egyes tápanyagokban gazdag-e vagy szegény és elsősorban milyen tápanyagot szükséges vagy legaldbb is tanácsos pótolni. A talajvizsgálat alapján megtudjuk azt, hogy a talajunk lugos-e vagy savanyu (sem az erősen savanyu, sem az erősen lugos talaj nem kedvező a növényekre,) van-e benne elég mész, az esetleges rossz strukturáját, nehezen munkálhatóságát mi okozza s ha esetleg szikes, milyen sajátságú szikes, milyen mennyiségű és minőségű káros só van benne és milyen anyaggal lehetne azt megjavítani s a javítástól kb. milyen eredmény várható stb. stb.

Mindezen ismeret nélkül okszerű-trágyázást, talajjavítást nem végezhetünk, mert anélkül minden erre irányuló próbálgatás csak sötétben való tapogatózás. Ha okszerűen, céltudatosan akarjuk a talajunk termőképességét fokozni, a termésünket növelni, előbb meg kell ismernünk annak sajátságát, amit a talajvizsgálattal érhetünk el. Németországban már nagyon elterjedt a talajvizsgálat, ott a gazdák igen jelentékeny része már átlátta annak hasznos voltát. De sajnos nálunk még csak kevés gazda végeztet talajvizsgálatot. Pedig a magyar gazdának még nagyobb szüksége van, hogy a földjét minél jobban kihasználja, minél többet termeljen. A talajvizsgálattal elég sok eredménytelen próbálgatásnak, hiábavaló kiadásnak elejét veheti s így gyorsabban és biztosabban elérheti a többtermelést.

Ugyan sokan azt mondják, hogy minek termeljünk többet, hiszen még a keveset sem tudjuk jól értékesíteni. De ez nagyon helytelen nézet, mert ha kevés költségtöbblettel jelentékenyen többet termelhet, még az alacsony árak mellett is jelentékeny, fokozhatja jövedelmét. Sőt kellő jövedelmet csak úgy biztosíthat a gazda, ha aránylag kis költséggel minél többet termel.

A talajvizsgálatok nagy jelentőségét a Földművelésügyi Miniszter ur átlátta és talajvizsgáló Állomásokat létesített. Egyik legilletékesebb ilyen intézményünk az alföldi mezőgazdasági intézet keretében működő Talajtani és Agrochemiai Kísérleti Állomás Szeged. Ezen állami intézmény a szükséges talajvizsgálatokat elvégzi és azok alapján utmutatásokat, tanácsokat nyújt a helyes trágyázásra és talajjavításra. A vizsgálathoz szükséges talajminták vételére a részletes utasításokat a nevezett állomás a hozzáfutóknak megadja.

Tennisz verseny Gyomán.

A Gyomai II. sz. Tennisz Társaság 1928 évben egy Vándor-díj alapítását határozta el azon célból, hogy ennek elnyeréséért a környékbeli városok tenniszesei minden évben Gyomán mérjék össze erejüket és a legtöbb pontot szerző város legyen 1 évig a vándor-díj őrzője. Első évben Mezőtur nyerte meg, második évben Szarvas, a harmadik évben pedig Gyoma visszaszerezte magának a vándor-díjat. Az idei verseny f. hó 1—2 és 3-án volt megtartva. Szarvas, Mezőtur, Körösladány, Dévaványa és Gyoma tenniszeseinek részvételével. A verseny részletes eredménye a következő. **Férfi egyes:** 1. dr. Domokos Károly Gyoma, 2. Fábán Béla Mezőtur, 3. dr. Juhász Nagy Béla Dévaványa és Schreiber Károly Gyoma. **Női egyes:** 1. Sass Márta Gyoma, 2. Géci Anka Szarvas, 3. Lacsné Ica Körösladány és Raskó Baba Szarvas. **Férfi páros:** 1. dr. Domokos Károly és Schreiber Károly Gyoma, 2. gróf Merán János és vitéz Horváth Gyula Körösladány, 3. dr. Juhász Béla és Antalfi Géza Dévaványa és Sebeszta Ottokár és Medvegy Béla Szarvas. **Női páros:** 1. Géci Anka és Raskó Baba Szarvas, 2. Faragó Margit és Sitkei Zsuzska Mezőtur, 3. vitéz Gaskó Béláné és Lacsné

Ica Körösladány és Freitág Lia és Kondacs Zsuzska Szarvas. **Vegyes páros:** 1. dr. Domokos Károly és Sass Márta Gyoma, 2. Danner Tibor és Géci Anka Szarvas, 3. Winter László és Lacsné Ica Körösladány és Fábán Béla és Biró Edi Mezőtur.

Pontozás alapján a versenyt Gyoma nyerte meg 21 ponttal, a második Szarvas 14 ponttal, a harmadik Mezőtur 7 ponttal, a negyedik Körösladány 6 ponttal, az ötödik Dévaványa 2 ponttal.

HIREK

Nándori József endródi lakos, aki a Tóth Pál gyomai lakos cséplőgépe mellett volt mint első alkalmazásban baleset érte, szemébe egy busaszem csapódott, — mely sérülésével a kezelő orvosa kórházba utalta.

Vigh Borbála polgári iskolai tanulót, az özv. Béres Sándorné gyomai 690. szám alatti lakos kutyája megharapta.

A **községfejlesztés zsebkönyve**. Számos szakcikkkel felül ebben a könyvben megvan a szakminiszteriumok legújabb személyzei és ügybeosztása. Az összes vármegyék és Budapest székesfőváros teljes címjára.

Forgalmiadó mentességet kérnek a győri segéd nélkül dolgozó kiskereskedők is.

Autóbaleset. Augusztus 2-án Mezőberény és Békés között Wertheim János csabai lakos autójával egy szabálytalanul a főútra felhajtó kordés járművel való összeütközést akarta elkerülni, de eközben a tekintélyes mélységű csatornába fordult az autójával. Wertheim felesége jobb lábát törte, a többi utas könnyebben sérült meg.

A **békéscsabai hadirokkantok** az OFB földárak rendezésél kérik, mert ráfizcnek a kapott törpebirtokokra.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Pulnoki Veronika, Trafikánt Géza, Kovács Géza, Farkas Etelka, Tóth Irén Matild. Elhaltak. — Házasságot kötött: Biró Szilárd Kónya Piroskával.

Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűviz könnyű, erőlködés nélkül való bélkiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Autó és motorkerékpár

PNEUMATIK

legelső gyártmányuak, frissek, garanciával, autó felszerelések dus választékban nagy árengedménnyel

legolcsóbban beszerezhetők

NAGY JÓZSEF

autópneumatik és alkatrész szaküzletében

BUDAPEST, VI., Andrássy ut 34. Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

Autóbuszforgalom Mezőberény—Békés—Doboz és Gyula között. A Magyar Vasutak Autóközlekedési Vállalata Rt. értesítette a várost, hogy augusztus 28-tól megindítja Mezőberény—Békés—Gerle—Doboz és Gyula között autóbuszjáratát. Az autóbusz naponta közlekedik és Mezőberényből reggel 7 órakor indul. További menetrendje: Békés vasútállomás 7.26 óra, Békés Korona-kávéház 7.29, Gerle utclágazás 7.48 óra, Doboz hengermalom 8.00 óra, Doboz községháza 8.03 óra, Doboz hengermalom 8.08 és Gyula 8.46 óra. Visszafele Gyuláról indul 12.30 óra, Doboz hengermalom 13.02, Doboz községháza 13.05, Doboz hengermalom 13.10, Gerle utclágazás 12.22, Békés Korona-kávéház 13.41 óra, Békés vasútállomás 13.44 óra, Mezőberény 14.10 óra.

Jövőre sáskaveszedelem lesz. Ujfajta sáska petéket találtak Szeged környékén, mely peték csak jövőre kelnek ki. A rovarfajta intézet nagy felkészültséggel keresi ezeket a petefészkeket, hogy azok elpusztításával elejét vegye a jövő évi sáskajárásnak.

A **londoni világkiállításon** a magyar baromfi nagy sikert ért el, különösen a kecskeméti „kopasznyaku” baromfi.

Akción a kenyérfogyasztás növelésére. Az amerikai pékek szövetsége mozgalmat indított a kenyérfogyasztás emelése érdekében. A szövetség szerint a háboru előtti kenyérfogyasztás visszaállítása évente több mint 150 millió bushellel növelné a gabonafogyasztást, ami több Kansasnak, Amerika legfontosabb gabonatermelő államának évi buza-termésénél. A háboru előtti az amerikai gabonafogyasztás személyenként 5.30 bushel volt, ma ellenben csak 4.26 bushel. A propaganda főcélja a fehér kenyér népszerűsítése lesz; a röpiratok kiemelik, hogy a franciák a világ legdivatosabb népe, aránylag a legtöbb fehérkenyert eszik.

Agyvértóadás, szív-szorongás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes „**Ferenc József**” keserűviz használata által igen sokszor megszüntethetők. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a **Ferenc József** viz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Györött cukorgyár épül. Amint ismeretes, Györött cukorgyár építéséhez adott a miniszter telepengedélyt. A munkálatokat már folyamatba tették.

A községi mérnökök és a Mérnöki Kamara. A Mérnöki Kamara legutóbbi választmányi ülése felvetette azt a gondolatot, hogy az esetben, ha egy-egy község a mérnök alkalmazásával járó terhet egymaga el nem bírná, több község alkalmazzon egy községi mérnököt, úgy mint községi közjegyzőket is alkalmazni szoktak. A községi mérnökök nagyrésze ugyanis a közigazgatás rendezéséről szóló 1929. évi XXX. t.-c. §-a értelmében jövedelmének számottevő részétől eszik, amiért illetményeinek megfelelő emelésével méltányos kárpótlásban lenne részesítendő.

Emergé verseny. A nagy és állandó érdeklődésre való tekintettel az Emergé pneuval kapcsolatos országos Emergé verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1930. augusztus 31-ig prolongálta.

SZABADALMAT
megszerez, értékesít minden államban
ÁRON és MOLNÁR
SZABADALMI IRODA
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 15. sz.
Felvilágosítás díjtalan.

Minden középületben hazai tüzelőanyaggal való fűtésre kell átalakítani a fűrdőberendezéseket. A belügyminiszter már ismétellen rendelettel bocsátott ki, amelyben kötelezte a közhatalóságokat, hogy lehetőleg hazai tüzelőanyagokkal való fűtésre térjenek át. A belügyminiszter most ugyanabban a tárgyban egy még határozottabb és még szigorubb rendelettel bocsátott ki, amelyben kötelezőleg előírja a hazai tüzelőanyagok használatát. Kimondja a rendelet, hogy minden középületben, ahol a meglévő fűtőberendezések nem volnának alkalmasak a hazai tüzelőanyagok használatára, a költségvetés keretében minél sürgősebben megfelelő új berendezésekkel kell ezeket kicserélni. A rendelet lehetőleg magyar szén használatát írja elő, ott azonban, ahol faluzelésre vannak berendezve, vagy a közelben olcsó fát lehet beszerezni, megengedi a magyar termelésű fa tüzelését. A rendelet mellé oktató füzetet és a magyar fűtőanyagok használatát ábrázoló illusztrált táblákat küldött meg a belügyminiszter a közhatalóságoknak, amelyeket felszólított, hogy ezek alapján a fűtő személyzetet oktassák ki a hazai származású fűtőanyagok célszerű használatára. A jövőben új fűtőberendezések beszerzésénél kizárólag a hazai fűtőanyagra kell tekintettel lenni.

A Grafológia címmel Silberer S. Andor írásszakértői szaklapot indított, mely havonta kétszer jelenik meg. Előfizetése egész évre 12. P. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Jókai-tér 7. II. 21.

Tetanuszt kapott egy fiatal-ember jelentéktelennek látszó sérülésből. Súlyos állapotban szállították be vasárnap a békéscsabai kórházba Winter József 16 éves mezőberényi, Tarcsai-ut 55. szám alatti lakosát. Winternek néhány nappal ezelőtt egy szilánk felhasította a lábát. Nem nagy jelentőséget tulajdonított az egyébként ártatlannak látszó sérülésnek és napokig gondozatlanul hagyta. A sérülés egyre jobban meggesedett és vasárnapra már olyan rosszul lett Winter, hogy a kórházba kellett szállítani, ahol szerdán meghalt.

Ujjajta gabonakártevő pusztítja a termést. A földművelésügyi miniszter leiratot intézett Szeged város hatóságához, amelyben arról értesíti, hogy a budapesti állami rovatfani intézet egészen ujfajta gabonakártevőt fedezett fel. A miniszter ennek alapján elrendelte, hogy a gazdák járasonként és pedig minden járásból három gazda legalább 10 deka idei buza-termést szolgáltatson be a gazdasági felügyelőséghez vizsgálatai céljából. A szegedi gazdasági felügyelőség már meg is lelte a szükséges intézkedéseket a földművelésügyi miniszter rendeletének végrehajtására. A gazdasági felügyelőség kijelentette, hogy Szeged vidékén új gabonabevégést még nem észlelt. Szórványosan előfordult a gabonarozda, a szemek üszkösödése, ennek azonban nagyobb jelentősége nincs.

Ha feljön Budapestre, látogassa meg

a
SZENT IMRE
gyógyfürdőt
(Ráczfürdőt)

I., Hadnagy-utca 8-10

Rádiumot tartalmazó

Döbrentel-tér mellett.

ásványvize gyógyít és üdit!

Gőzfürdő ára egy pengő.

Árad a Körös. Egyelőre csak a községháza mellett. Egy kis izesítőt kaptunk, hogy aránylag kevés költséggel az egészségünket és szagláló szervünket veszélyeztető poszthadt vizü régi Körösmedret egész nyáron át friss vízzel táplálhatjuk, legnagyobb öröme a derék bolgárainknak. Reméljük, hogy ez a kísérletezés további vállalkozásokra serkent egyeseket és alig várjuk, hogy egy egészséges kezdeményezésről számolhassunk be.

Eladó juhászat.

320 darab magyar fésűs prima tenyészjuh, a hozzá való etető rácsokkal, egy öt méter széles, 26 méter hosszú hordozható juh istállóval és mintegy 100 q. szénával együtt a gazdaság megszüntetése miatt eladó.

Kellő fedezet mellett ingatlan bekebelezésével két év múlva fizethető.

KOTZÓ EMIL Gyula,
Erdélyi Sándor ut 12.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaré) és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, **keresse fel az intézetek üzlethelységeit,** ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Piszkosak, szemetesek a belterületi utak. Ha így gyűjtjük a szemetet az uttesteken, még megériük, hogy egy eldobott cigarettáról meggyulad az út. Ahhoz már úgy is hozzászoktunk, hogy a nap hevéből millió részecskékre sült mérsékeltvívi citromfellegekből nagyokat szippantani a felsőges élvezelekhez tartozik. Lócsolni pedig most ugysem ér-nénk rá, mert nincs még be-hordva.

Reumás, köszvényes és csu-zos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdő-helyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Bárándi fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalis, a leg-súlyosabb reumát, köszvényt és csuzi meggyógyítja. Gyógy-hatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 1-20 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 1-20 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 szá-zalék, tíz napon túl 20 szá-zalék kedvezmény van. Jó ma-gyar konyha, figyelmes kiszol-gálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogá-sos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fo-gásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdo-noshoz Bárándra Biharvármegyébe.

PUBLIKÁCIÓ.

Házy Imre nyug. főjegyző Egy kat. hold révlaposi földje haszonbérbe kiadó, jelenkezhetni: lakásán.

Kerekes Károly 742 szám alatti nádfedeles ócska háza telek nélkül eladó. Értekezni lehet a helyszínen.

Kató Lajos jegyzőnek Révlapson levő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

A Központi Szeszfőzde az eper-vásárlást megkezdte és bármily mennyiséget bárkitől átvesz a szeszfőzde.

Olvasóink szíves figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent Concordia Szövetkezet hirdetésére

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

Már a múlt heti jelentésünkben említettük volt, hogy a látható nagy terménykészlet miatt az árak lassu lemorzsolódására lehet számítani és sajnos igazolódott feltevéseink és e héten a termények ára mintegy 1 pengő csökkenést mutat.

Amerikából újabban hűhullámokat jeleznek, ami viszont arra fogja indítani az importra szoruló államokat, hogy vételeiket megkezdjék, mert amennyiben valóra válnának a komoly kárhi-rek, úgy a búzában előreláthatólag lassu hossz fog kialakulni.

A következő hétre csendes áremel-kedést jelezhetünk.

E héten a helybeli piacon a buza napiára 17 és 18 pengő között mozgott.

Tengeri és árpa nem igen kerül a piacra, mert a kisgazdák egymás kö-zött igen magas áron adják illetve ves-zik.

Magpiac.

Viktoria borsó	12—16 P
Lenmag	30—36 P
Express borsó	11—13 P
Tavaszi bükköny	14—16 P
Tökmag	32—34 P
Mák	68—70 P
Konkoly	11—12 P
Olajpogácsa	15—17 P
Száritott répa szelet	14—15 P
Rózsa burgonya	10—12 P
Liszt.	
Vidéki kismalmok boletta és forgalmi- miadó nélküli árai.	
0-ás gy	37.— P
0-ás g	36.— P
2-es	33.50 P
4-es	28.— P
6-os	19.— P
Korpa	12.— P

VASUTI MENETREND 1930. május hó 15-től.

	gy.	gy.		gy.	gy.
	6-15	9-45	13-36	17-30	20-45
	11-06	12-42	18-19	20-29	2-10
6-41	11-14	12-47	18-29	20-34	2-20
7-34	12-08	13-25	19-27	21-11	3-23
					é Békéscsaba
					é Gyoma
					é Dévaványa
					é Szeghalom
					é Vésztő
					é Békéscsaba
					é Püspökladány
					é Szeghalom
					é Püspökladány

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Sz. F. Gyoma. Elnézést kérek, hogy a cikk csak most jön. Máskor azonnal hozzuk. Folytatást várunk.

B.G. - K.E. - W.I. Gyoma. Igaz, hogy Lilafüreden mértéket vettek a „furoró” és az a gróf Tisza István uti leendő árterzi kut méreteihez megfelelő volna? Igaz, hogy arrafelé csak kétféle „kamatiáb” van: szőke és barna? — Igaz, hogy a Hámori tónak nem látták a színét csak a „vizit”?

Sz. K. Gyoma. Megértém a töprengését, hogy miért kellett az állomás épületnek a vedlő karakterét eirontani a bevakolással, hiszen annyira megszokta már a szemünk az állomás pu-cérságot, hogy strandnak néztük.

Levendula. Csak gyakorolja magát, majd egyszer sikerülni fog.

K. M. Endrőd. Nemenj el, maradj itt. **Sárga rigó.** Elvesztette a fogadást, mert a kérdezett hölgy nem 22 éves, hanem 24, de nem baragszik, ha 18 évesnek nézik.

A többi választ a jövő számban hozzuk.

ÉRTÉKESÍTÉSRE

és a legmagasabb napi áron való el-adásra azonnali elszámolás mellett át-veszünk az ország bármely részéből, bármely mennyiségben mindennemű **terményeket, zöldség és főzelék-féléket, hüvelyes terményeket, gyümölcsöt, mákot, diót, baromfit, tojást, hizó és vágó állatokat** vásárcsarnoki és fiók elárusító helyeinkre és külföldi exportra. Kűlde-ményekről előzetesen sürgönyileg vagy levélbéli értesítést kérünk. Concordia Termelő, Beszerző és Értékesítő Sző-veitkezet Budapest, József körút 30—32. Sürgönycim: Concordia Szövetkezet Budapest, József körút 30. Áruküldé-ményeknél: Vasutállomás Budapest, Központi vásárcsarnok. Telefonszám: József 376—45. Érdeklődésnél válasz-bélyeg.

BUDAPESTI URINÓ ÉS LEÁNYOTTHON

havi penziódij 80 P. Napi 3-szori kitűnő étkezés, mosás és fürdés is beleértve. Diákleányoknak 10 szá-zalék kedvezmény. Ingyenes korré-petálás és nyelvtanítás, (francia, né-met, angol). Bővebb felvilágosítást nyújt ATLASZ IRODA Kertész utca 4. földszint 2.

FŐVÁROSI TANÁR

elfogad vidéki tanulókat teljes ellá-tásra 75 P-ért (napi 3-szori étkezés,) fürdés, mosás, korrepetálás és nyelv-oktatás beleértve. Előkészít magán-vizsgákra, érettségire havonként 20 P-ért. Felvilágosítást nyújt (válasz-bélyeg) ATLASZ IRODA Budapest, Kertész-utca 4. földszint 2.

Haszonbérlet. Gyoma község határában

2223

magyar hold

főuri birtok **azonnal** esetleg 1931 január elsejére **haszonbérbe kiadó.**

Feltételek megtudhatók a **Póhalmi (Gyoma község) gazdaság intézőjétől** és a haszonbérbeadással meg-bizott **dr. Nagy Lajos** nyiregyházi ügyvédnél. Közvetítőket nem díjazok. **Dr. Nagy Lajos ügyvéd Nyiregyháza.**

ÚJ KEDVEZMÉNY VÉNDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedé-sére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a **MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,**

NEMZETI SZÍNHÁZ,

KAMARA SZÍNHÁZ

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keres-letre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érke-zési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **WAGNER MÁRTON.**

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
G y o m a, „Árvaház”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Közegészségügyi diktatura.

Mindenki születése napjától kezdve egészségügyi ellenőrzés alatt áll — egyelőre csak Gödöllőn, Vácott, Berettyóújfalun és Mezőkövesden. Mindenki köteles naponta az „Egészségház”-ban zuhanyfürdőre megjelenni. Az „Egészségház” fogorvosi rendelője, Röntgen laboratóriuma, fürdője és internátusa ismerős helye lett a lakosságnak, azt sűrűn keresi fel.

Ezzel kapcsolatban megszervezték a gyermekek helyi nyaraltatását is, melynek jótékony hatását az igazolja, hogy a gyermekek hetenként 1 kilót híztak.

Milyen áldás volna ez a mi gyermekeinkre is, ha egyelőre csak a nyári hónapokon gyűjtenék őket össze a Körös mentén, hol cserkészáborozás-szerűen élnének. Micsoda erő és szellemi gyarapodás lenne ez!!!

Az „Egészségház” irodájában a község minden lakosáról feljegyzések vannak azok egészségi állapotáról. Milyen megdöbbentő adatok: A gyermekek 75 százalékanak rossz a foga. A tuberkulózis majdnem minden házban található.

Közegészség!!! Milyen óriási keret ez és ebből az óriási keretből még a legegyszerűbb dolgok „lázmérő”, „ágytál”, „termofor” is hiányoznak. Pedig hát: két üveg sör árából egy lázmérőt lehet venni; pár pakli dohány árából ágytálat lehet venni; egy

bál költségeiből pedig lázmérőt, ágytálat, termofort és mást is lehet venni. (Ez szól tanult embernek, iparosnak, gazdálkodónak egyaránt.)

Aki ráér, azt is kiszámíthatja, hogy egy országos képviselőválasztás költségeiből mit lehetne a közegészség oltására adozni.

Megkerült a gyomai nagytrafik vakmerő betörője.

Napok óta képezte érdeklődés tárgyát a gyomai nagytrafik kirablása. Már mindenki azon a nézeten volt, hogy Gyomára is ellátogattak valami nemzetközi belőró társaság és latolgatta az eshetőségeket mindenki, akinek valami félteni valója volt.

Hamar megdöntötte azonban ezt a titokzatosságot a szegedi Csendőrkerületi Parancsnokság nyomozó osztálya, mely megjelent községünkben hétfőn d. u. és a helybeli csendőrségünkkel karöltve a gyanuba vett egyének kihallgatását megkezdte, amely már kedden d. u. eredményre is vezetett. Kedd délután felkérték a tűzoltó parancsnokságot, hogy az egyik gyanúsított lakásán levő kufat szivattyúzzák ki és az oda le-

dobott bűnjelét — egy csákányt hozzanak ki. A nyomozás sikere érdekében a tűzoltó parancsnok készséggel tett eleget a kérésnek és a 9 és fél méter mélységű kútból a vizet 15 perc alatt kiszivattyúztatta és a kútból a bedobott csákányt egy kötéllel leeresztett emberrel kihozatta.

A tettes, Varga Lajos 20 éves borbély-segéd tétét beismerte s ezután a kir. csendőrség beszállította a gyulai kir. ügyészséghez.

Szegény megtévelyedett embertársunk szánalmat érdemel, apja a háború alatt elhalt s hiányzott az erős apai kéz s a gyöngye anyja nem bírta gyermekét a jó úton megtartani és megóvni az elitévelyedéstől.

Három vádlottja van az endrődi sikkasztási bűnyügynek.

Megkezdődött a főtárgyalás.

A gyulai törvényszék Endrődre kiszállt Ungváry tanácsa szerdán délelőtt kezdte tárgyalni Vidosits Jenő volt endrődi községi végrehajtó és társai bűnyügyét, akiket az ügyészség a sikkasztások egész sorával vádol.

A főtárgyalás szerdán délelőtt kezdődött meg Endrődön. Az első nap a vádlottak kihallgatásával és a vádirat felolvasásával tett el. A nyolc gépírt oldalra terjedő vádiratban az ügyészség Vidosits Jenő 46 éves volt községi végrehajtótól egyrendbeli, a Btk. 391. szakaszába ütköző sikkasztás és ezzel anyagi halmazokban álló csalás büntettségével, 62 rendbeli

a Btk. 462. szakaszába ütköző hivatali sikkasztás büntettségével, 15 rendbeli, a büntető novella 50 szakaszába ütköző csalás büntettségével és 76 rendbeli ugyanebbe a szakaszba ütköző csalás vétségével vádolja.

Bartha János másodrendű vádlott, 27 éves községi irnokot a büntető novella 50 szakaszába ütköző kétrendbeli csalás büntettségével vádolják és ugyanez a vád Hornok Elek 27 éves volt endrődi községi adóellenőr ellen is.

A főtárgyalás helekig fog tartani és az első napokban a vádlottak kihallgatására kerülhet csak sor, meri igen sok a vádpont.

Járásunk „póttagja”.

(Anyám tyukja... után).

*Ejh mi a kő! „póttag” ur, kend
A megyére szagolgot be?
Lám csak jó az lsten, jót át,
Hogy’ fölvitte a kend dolgát.*

*Itt szaladgál föl és alá.
Még a bolettára is fölszáll,
Eszébe jut, kotkodákol,
S nem verik ki a szobából.*

*Dehogy verik, dehogy bántják!
Disz póttagnak megválasztják
Vdiogat a bolettában,
A kis király sem él jobban.*

*Ezért aztán, „póttag” ur”, hát
Jól megbecsülje kend magát,
Irigységtől kár pukkadni,
Kinek nincs’ az nem tud adni.*

*Ifju póttag, beszédben szűz,
Kit szerencse mindegyre üz,
Allah növesztett szakállal
Nyugodj meg a póttagsóggal.*

A „póttag” igazsága.

Zeőke Antal kisgyűlési póttagsága feletti elbizakodottságában lapunkat és Csernus Mihály apátiplébánost gondolta ledorongolni lapjában.

Ez a naiv magyarázkodás szörnyen mulatságossá teszi a „póttag” urat és ha a kerületünk polgársága iránt érzett őszinte tisztületünk nem készítené bennünket az igazság megismertetésére, mosollyal térnénk napirendre e szunyogcsipések felett.

1. Lapunk kisgazdapárti jellegét sohasem adta fel és nem is változtatta meg.

Hogy egy-két komikus és félszeg helyzetben nem azonosítjuk magunkat Zeőke Antallal, az még nem jelent elv feladást. Ha olykor-olykor őszinte nyíltsággal megvilágítunk egyes dolgokat, tesszük ezt azért, hogy a közélet és közelebbről a kisgazdapárti fórumán küzdők minden tekintetben az őszinteség, tárgyilagosság, illő szerénység és egyéni emelkedettség fógájá-

han szerepeljenek és dolgozzanak a köz érdekében.

2. Való, hogy egy jelentéktelen összeggel Zeőke is részt vehet lapunk alapítási munkálataiban és e címen éveken át, különösen pedig a választások alkalmával erős támogatást élvezett lapunk irányítói és barátaik részéről. De mert lapunk vezetésében minden személyi támadás és fömjénezés kizárásával csakis a köz javát szolgáljuk a legtárgyilagósbabban és semminemű kilengésekre nem vagyunk kaphatók, úgy látszik, csekélynek tartotta a lapunk hasábjain való szereplését és valószínűleg nagyobb hozzájárulással — az ő céljai elősegítésére megvásárolta azt a lapot, amely a választások idején az „Esküdt”-ügy és más dolgok színes leírásával igyekezett a mandátumtól elűzni a mostani új tulajdonost.

Mi nem vagyunk ilyen esküdt ellenségei Zeőkének. Megbocsátjuk neki, hogy ugyanakkor, amidőn lapunk vezetői sorában anyagilag és erkölcsileg volt elkötelezve, új rivális lap feltámasztásával iparkodott hurkot vetni felénk. Azt is elfeledjük neki, hogy a kormány szubvencióit immár nem a mi lapunk kapja. Igaz, hogy a lap előállításának költségei súlyos áldozatokat követelnek tőlünk, de nyugodt lehet, mihelyt a vállalatunk felszámol, a reá eső részt azonnali és hiánytalanul megkapja.

3. A kisgyűlés tagjainak választását ismertető cikkünk azon sajnálkozó kijelentésünk volt, hogy a járásunk ügyeivel ismerős dr. Christlán Kálmán nem került be és helyette dr. Zeőkét választották oda, ki pedig nagymérvű országos elfoglaltsága és a helyi ügyekben sokkal kisebb mértékben való jártassága miatt ritkábban és kevesebb eredménnyel járhatna el a gyűlésekre.

Ennek a meggyőződésünknek is csak a választás után adtunk hangot, a választást mi nem befolyásoltuk, tehát nem értjük, miéért nem támadja kudarcáért a törvényhatósági bizottság többségét?!

4. A kisgyűlésnek nem óhajtott tagja lenni!

A főispáni bizalmas jellegű értekezleten nem volt jelen — ez igaz, — mely értekezlet minden járásnak többségi kívánságát figyelembe vette, csupán a gyomai járásnál történtek bizonyos irányu erőlködéseket Zeőke érdekében, de az értekezlet mégis Csernus és Christlán jelöltsége mellett maradt. A gyomai járásból ezen az értekezleten egyedül Csernus Mihály volt bent és iga-

zán nem vesszük rossz néven tőle, hogy a Zeőke jelölését nem pártolta.

5. Érdekes, hogy Zeőke sem a gyomai sem az endrődi bizottsági tagokat nem kérte, hogy ne szavazzanak rá, mert nem kell neki a közgyűlési tagság, — erre csak a szervezési és orosháziakat kérte. Kiváncsiak volnánk azonban, hogy egy Bohus nevű főkortes a vasúti kocsiban Vaszkó Pál endrődi bizottsági tagot kinek a megbízásából kapacitálta a Zeőke érdekében, főérdemiül felhozva, hogy az endrődi iskolák építését Zeőke segítette elő.

Tudomásul vesszük, hogy neki nem kell a kisgyűlési tagság, ezt azonban az illetékes fórumnál is jelentse be.

6. „Az irigység pedig csak dühöngjön”-írja Zeőke.

Irigység az nálunk ismeretlen, mi nem irigykedünk Zeőkére. Nekünk hekuba még az is, ha az a megüszleltető megbízás érné, hogy a legközelebbi genfi konferencián ő képviselné gróf Apponyi helyett a kormányt, még az sem töltene el szívünket irigykedéssel, ha a parlamentben — miután 10 év múltán elhangzott az első „szűz” beszéd — ezután többször szerepelne és nagy szónoki sikerei lennének. Még az sem bánt bennünket, ha a bollela rendelet magyarázásában részt vett munkájáért hatalmas honoráriumokat fog zsebre vágni.

Csak egyetlen kérdésre nem tudunk feleletet adni magunknak és ez az: Mit vett a mi megcsontított választó kerületünk, hogy már a harmadik ciklusban... stb.

Mi hír a vármegyében?

A július hóról kiadott alispáni jelentés főbb adatai szerint a közbiztonság változatlan. 24 öngyilkosság és 74 baleset történt júliusban. Endrődön 5 embert kommunista izgatás miatt kellett letartóztatni. Nagy a tüzesetek száma: 39. Az összes tűzkár 76.000 pengő, melynek csak fele térül meg biztosítás folytán. Merán gróf erdejében 25 hold erdő semmisült meg július 29-én. Munkaalkalom bőven volt, aki akart, az kereshetett. Ipar és kereskedelem változatlanul pang. Megállapítja az alispáni jelentés azt is, hogy az adózási kötelezettség érzése az emberekben kihálójelben van. Az év első felében semmi sem folyt be közúti adó címén. A községek pedig csak a legnagyobb nehézségek árán tudják fizetni alkalmazottaikat és tisztviselőiket.

Ha szorít az új csizma.

H. A. endrődi jómódu gazda már évek óta a gyomai augusztusi vásáron szokta az új csizmáját megvenni R. M. mezőberényi csizmadia mesternél.

Most is előbb sorba nézték az anyjukkal a hosszú csizmadia sort s aztán betértek R. M. mesterhez. H. A. gazduramnak nem akaródzott sokáig próbálgatni, mert egy kicsit meg is áztak, hideg is volt, a régi csizma is sáros volt, így hát csak úgy „látásra” megvett egy pár akkurátus csizmát magának.

Amint haza értek, próbálna az új csizmát, de nem megy fel a lábára, kicsi.

— Anyjuk! kicsi lett az új csizma!

— Lám csak. Nem megmondtam kendnek, hogy mit okozkodik folyton azzal a berényi mesterrel, mintha bizony itthon Endrődön nem tudnának olyan csizmát csinálni! Még különbet! De hát kendnek hiába beszél az asszony, sohasem jó az „itthoni”! Most aztán sütheti kend a csizmáját és szegre akaszthatja!

— Ne zsörtölődj anyjuk! Abban igazad van, hogy itthon is csinálnak jó csizmát — nem is veszek többet idegentől. — abban azonban nincs igazad, hogy süthetem az új csizmát és szegre akaszthatom, mert felküldöm az új csizmát holnap Pestre, oszt a nagyságos ur majd kijárja. — Pártoljuk a honi ipart.

CSILLÁMOK

A háboru az uraké. A statárium a paraszté.

Szó szerint veendő, hogy sok bányu férjnek betyár hitvestársa, a gyermekét ajándékozta.

KNER IZIDOR.

Új csillagot fedeztek fel Budapesten.

A múlt héten Budapesten megtartott nemzetközi csillagászati gyűlések egyikén egy új csillagot fedeztek fel, melyet egyik lisztes politikusról „Antitalentum” névre kereszteltek. Az új csillag szabad szemmel nem látható, tizedrangú. Azt mondják a csillagászok, amilyen észrevétlenül jelentkezett ez a csillag a politikai égbolton, olyan nyomtalanul fog eltűnni a nagy mindenségben. Legfeljebb egy icurka-picurka lyuk marad utána az égbolton, mely lyukon át néha „Őszi harmat után... Fújdogál a hideg szél”.

A népjóléti és munkügyi miniszterium 148.100/1930. VI. sz. alatt a hadiárva ösztöndíjra pályázatot hirdetett. Ezen pályázati feltételek a járási főszolgabíró hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Autó és motorkerékpár PNEUMATIK

legelső gyártmányuak, frissek, garanciával, autó felszerelések dus választékban nagy árengedménnyel

legolcsóbban beszerezhetők

NAGY JÓZSEF

autópneumatik és alkatrész szaküzletében

BUDAPEST, VI., Andrássy ut 34. Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

H I R E K

Orvosi hír. Dr. K. Nagy Sándor volt klinikai tanársegéd, szemész specialista rendel szembetegeknek Békéscsabán Szent István-tér 9 sz. alatt.

Halálozás. Váratlan hirtelenséggel, élete legszebb idején, 45 éves korában távozott el közülünk az elmúlt vasárnapnak esti óráiban egy napon át tartó kínos szenvedés után Eiler Dániel. Mindnyájan ismerjük őt, e nagytehetségű, jobb sorsra érdemes férfit, akit a betegség súlyos megpróbáltatásai veitek körül mintegy 10 év óta. Halála mély gyászba borította hitvestársát, két leánykáját, jó szüleit. Temetése kedden délután 3 órakor ment végbe az evangélikus egyház szertartása szerint, amelyen nagyszámu közönség jelenlétében bucsuztatta el a boldogultat Feiler Ernő lelkész.

Felhívás. A gyomai református Egyház pénztári hivatala felhívja azon egyház tagokat, akik az 1929 évi, tehát a múlt évi egyházi adóval még mindig hátralékban vannak, hogy ezen hátralékokat f. évi szeptember hó 15-ig annál is inkább fizessék be az egyház pénztári hivatalában, mert a jelzett naptól fogva a hátralékok végrehajtás ulján fognak behajtatni s azok a községházánál fizetendő végrehajtási költségekkel együtt.

Révlaposi terület kertesi-tése. Gyoma község képviselőtestülete utasította az előjáróságot, hogy a felsőrévlaposon még a község tulajdonában levő 24 kat. holdnyi területnek szőlő és gyümölcsös kertek alakítására való eladását kísérelje meg. Eladási feltételek. Törlesztési idő 10 év, a hátralékos tőke utáni 8 százalékos kamattal. Az eladás jogerőre emelkedésekor az első félévi részlet és első félévi kamat azonnal fizetendő. Kikiáltási ár négyzetötenként 2 pengő. Árverés folyó év augusztus hó 27 napján délelőtt 10 órakor a tanácssteremben fog megtartani. A felosztási tervzet a községházánál addig is megtekinthető.

Epe- és májbetegségeknel, epekő és sárgaság eseteiben a természetes **Ferenc József** keserűviz a hasi szervek működését életkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a **Ferenc József** vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorral isszuk. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Emergé verseny. A nagy és állandó érdeklődésre való tekintettel az Emergé pneuval kapcsolatos országos Emergé verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1930. augusztus 31-ig prolongálta.

Vásár. A folyó év augusztus hó 8 és 9-én megtartott országos vásáron 1217 drb. ló hajtatott fel, melyből 392 drb. került eladásra, 859 drb. szarvasmarha hajtatott fel, melyből 630 drb. került eladásra, 782 drb. sertés hajtatott fel, melyből 660 drb. került eladásra, 595 drb. juh hajtatott fel, melyből 455 drb. került eladásra.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Neumann József, Domokos Mária, Szilágyi Margit, Róza, F. Kis Juliánna, Molnár János, Köhler Mihály, Lukács Lajos, Bogár Erzsébet, Varga Piroska. Házasságot kötöttek: — Elhaltak: R. Szücs Gergely 78 éves, Cs. Kovács Sándor 76 éves, Virágos Isván 80 éves, Wolf József 65 éves, Ailer Dániel 45 éves.

Olvasóink szives figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent Concordia Szövetkezet hirdetésére

Egy politikai árverésen

a legkevesebbet ígérő nyakán maradt regenerált (újra talpalt) ócska politikai közhegyekből összetakolt szellemességeket kipufogó traktor üzembé helyezéséhez szükséges „érvmentesítő” keres sürgősen

Levitéző Politikus.

Nagy Dezső 3 éves gyermekét, Göttler Imre gyomai lakos kutyája az arcán összekarmolta, nevezett gyermeket a kezelő orvosá Pasteur intézeti ápolás alá utalta.

Reumás, köszvényes és csu- zos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Báránd fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalikus, a leg-súlyosabb reumát, köszvényt és csu-zi meggyógyítja. Gyógyhatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 1-20 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 1-20 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 százalék, tíz napon túl 20 százalék kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyében.

Az egészséges alvás. A pittsburgi Meillon-intézet alvókkal végzett hosszabb kísérletek után megállapította, hogy az egészséges alvó éjjelenként 20-45-ször változtatja helyzetét s minél kényelmesebb az ágya, annál többet forgolódik. A kísérletek alapján az amerikai hadsereg főparancsnokság utasítást adott ki, amely megállapítja, hogy a legegészségesebb a teljesen kinyújtott helyzetben való fekvés, a katonák tehát álmukban ne húzzák magukat össze.

Tisztálkodási törvény készül Lengyelországban. Varsóból jelentik: A lapok közlik, hogy a belügyminisztériumban törvényjavaslaton dolgoznak, amely kötelezni fogja Lengyelország minden egyes polgárát, hogy legalább egyszer egy hónapban megfürödjék. Szép igyekezet a lengyel törvényalkotók részéről, akik nyilván szükségét látják, hogy minden lengyel honfi tisztálkodása alkotmányos uton biztosított legyen. Érdekes volna tudni, hogy milyen hivatalt szerveznek a lengyel kormányhatóságok a tisztálkodási törvény pontos betartásának ellenőrzésére.

A magyar városok és vármegyék adóssága. A belügyminisztérium pontos kimutatást készített a városok, községek és vármegyék adósságairól. Meglátjuk ebből a kimutatásból, hogy nemcsak magánosok, de városok, megyék is ép eléggé el vannak adósodva. Budapestnek 572 millió, az ország többi törvényhatósági városának 78 millió forlesztéses és 40 millió függő kölcsöne van. A vármegyék adóssága 65 millió pengő (fontkö-

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FE LÜLMŰLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT
BUDAPEST, V. VILMOS-UTCA 32.

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fakeskedők, Gyoma.

csön.) Az összes városok, megyék, községek adóssága tehát, beleértve Budapestet is, 638 millió pengő.

Molnárgyűlés Budapesten. Tegnap délelőtti izgalmas gyűlést tartott az Országos Molnár Szövetség. Bárczay Gábor elnök ismertette a molnárság súlyos helyzetét. A gyűlésen különösen a vámörlési díjak rendelettel való megállapítása miatt esett sok szó. — Elhatározták, hogy felkérlik a kormányt, vegye le napirendről a vámörlési díj megállapítására vonatkozó rendelettervezetét.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Türeimetlen. Most van megszervezés alatt.

Ch. K. Gyoma. A jövő számtól kezdve állandó rovatot nyitunk „Mi illik és mi nem illik egy póttagnak” címmel, majd abban megtalálja.

Cs. M. Csak kíméletesen a nagy furóval, nehogy a fejét érje, mert ott könnyen megsántul.

Több endrődi érdeklődő. Lapunk ezután állandóan kapható az ottani könyvkereskedésben.

Figyelő. — K. M. Gyoma. Folytatás és Epigramm a jövő számban jönnek.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakarék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hitelek kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a leg-minimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek **üzlethelységeit,** ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

G y o m a, „Árvaház“

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Végrel...

Az orosházi kiállítással kapcsolatban a gazdák, iparosok és kereskedők külön-külön tartottak gyűléseket, melyek mindegyikének a tömörülés, a szövetkezés volt a vezérgondolata.

A gazdasérelmek, az iparossérelmek, a kereskedősérelmek külön-külön és együttvéve is mind olyan természetűek, hogy részben belföldi, részben külföldi, részben nemzetközi szervezetségek, szövetségek okozzák azokat. Hogy tudjon ezekkel a nagy erőkkel szemben akár az egyes gazda, akár az egyes iparos, akár az egyes kereskedő harcolni?

Végre elérkeztünk odáig, hogy a szervezkedésre gondol mindenegyed gazdasági osziály.

A szövetkezeti élet egészséges kiéléséhez a legfontosabb, hogy a szövetkezeti tagok a saját érdeküket alárendeljék a szövetkezeti érdekeknek. Tudjon annyit mérlegelni mindegyik tag, hogy a nagyobb keretű szövetkezeti munka adminisztrációja nem azonos az ő kis gazdaságának, műhelyének vagy üzletének a méreteivel és így a szövetkezeti adminisztráció irányításában ne akarjon irányító szerepet játszani, mert talán nem tévedünk, ha az eddigi itthoni szövetkezeti kísérletek sikertelenségét abban keressük, hogy az adminisztráció narancshéján csuszott el több lelkesedéssel elindult szövetkezés.

Nyílt titok, hogy a ma-

gyar ember gondolkozása, magán élete a szövetkezeti élet nagy gondolatától nagyon távol esik. Öntudattal tanulja meg tehát úgy a gazda, mint az iparos és kereskedő a szövetkezeti élet kiélését.

Vármegyei vashidak megvizsgálása.

A kereskedelmi miniszter a dobozi Kétkörös és az endrői Hármaskörös vashidak első időszakos vizsgálatát elrendelte és annak végrehajtásával a kereskedelmi miniszteriumban alkalmazott Láng Mihály Tibor kir. s. mérnököt bízta meg azzal, hogy az eljárásokat az államépítészeti hivattal egyetértőleg megállapított időpontban fogatalosítsa.

Két kincses gálya kiemeléséről tárgyalnak.

Magyar tudományos és műtörténelmi körök hetek óta foglalkoznak egy igen érdekes problémával, amelyet az olasz kormány által végzett Némi fő lecsapolási munkálatok és Caligula császár elsülyedt gályáinak sikeres kiemelése vetett fel.

Arról van szó, hogy a magyar kormány is kiemelhetné a Dunából azokat a gályákat, amelyek a mohácsi vész idején kerültek a folyam fenekére. Annak idején Mária királyné, hogy a királyi kincseket megmentse, gályákra rakatta azokat s az udvar személyzetével együtt 72 gályán menekült Pozsonyba, onnan pedig Bécsbe. A Savoyai pártiak nem nézték ezt jószemmel és Kun Pál és Orbán Endre esztergomi várnagy két gályát elsülyesztettek. Ezeken a gályákon a királyi kincsek egy része volt, amely azóta a Duna medrében hever. A trianoni szerződés megemlékezik ezekről az el-

sülyedt értékekről s azokat Magyarországnak itéli.

Tudományos körök az elsülyesztett gályák kiemelését lehetségesnek tartják és felhívják erre a kormány figyelmét.

Nagy szőlőtermés várható az idén.

A földmivvelésügyi miniszterium szőlészeti osztályához érkezett vidéki jelentések szerint kevés kivétellel az egész országban igen jónak ígérkezik szőlőtermés. A múlt havi nagy szárazság nem okozott lényeges kárt a tőkékben és remélhetőleg az őszi időjárás is kedvező lesz a szőlőre.

A földmivvelésügyi miniszter, mint eddig is, úgy az idén is mindent el fog követni a magyar borexport sikere érdekében és az összes erre vonatkozó intézményeit (borházak stb.) fenntartja, mert ezeknek az eredményes működése már a tavalyi évben is bebizonyosodott, amikor sikerült a borexportot az előző évi 80.000 hektoliterről 500.000 hektoliterre felemelni.

Az önzés.

Vele születik az emberrel, hogy önmagáról, életéről, fenntartásáról gondoskodni igyekszik. Ezen természeti lörvény, mint önfentartási ösztön, nevezetlik önszeretnek. Ha a józan ész, a kellő és okosan irányított nevelés nem irányítja idejében az önszeretetet, akkor az önzéssé válik.

Az önző ember csak önmagára gondol, mindent önmaga hasznára tesz és cselekedeteinek indoka a haszonlesés, az anyagiakban való gyarapodás. Sok esetben vezet az önzés büszkeségre, önhiúságra és hitúságra a kicsinyes lelkű és gondolkodású embereknel.

Az önző ember önmagához áll legközelebb és önmagával van elielve. Minden gondolatának a közpönijében saját énjét állítja, annak kimaradni nem szabad onnan.

A fősvénység, a szerzési vágy és ösztön emez elfajulása, az önzésnek, az önszeretnek tulságba viteléből származik. De a tulásba vitt nyereségvágy, a kapzsiság és haszonlesés is önzővé teszi az embert.

Számtalan hiba ered még az önzésből, mint pl. a lopás, irigység, hálátlanság, féltékenység, kevélység stb.

Amint az önzés tulságba vittele az egyénnél nem gáolaltik meg az értelem által, azonnal tapasztalhatjuk a társadalmi életben is annak káros hatását. Igen, mert az önzés szétválasztja az emberi sziveket és azon köteléket, melyek embert emberhez fűznek. Mindenki csak a maga javát, előnyét és haladását tekinti. Az ilyen önző világban csakugyan elmondhatjuk a közmondással: „Mind den szentnek maga felé hajlik a keze“!

A szivek elfajulásának, az egymás iránti gyűlölködésnek oka nagy részben a mértéktelen önzésben található fel. Mindent magamért, semmit másért! Napjainkban ezen önérdékből, önzésből fakadó megromlott nézet és gondolkodásmód van elterjedve falun és városban egyaránt.

Az önzést idejében fékezni, szabályozni kell. Ha elég lelki erő és erkölcsi érzet idejében nem korlátozza az önző, önmagát imádó embert, akkor ez a lelkibetegség sok kellemetlenségbe is viheti azt, akiben kifejlődik ezen szenvedély.

Igyekeznünk kell tehát határt szabnunk az önszeretnek. Az életviszonyokkal meg kell alkudnunk, bármilyen nehezünkre essen is az. Helyzetünket önmegadással viseljük és békeséggel hordozzuk az állapotot, mely részünkre kiszabott és igyekezzünk kevéssel megelégedni nehéz anyagi körülményeink között is.

A mai életben oly sok önzést tapasztalhatunk az emberekkel való érintkezésünk alkalmával és láthatjuk, hogy a felebaráti szeretet krisztusi szózatára nem hallgat ma már senki.

Legyünk tehát önzellenek és

lelkesülni, nemesen gondolkozni tudó és szeretettel viselkedő embertársai, felebarátai, magyar festvérei egymásnak.

Az önző és hidegen számító, anyagiassan gondolkozó világban oly nagy szükség van ma a lelkesülni tudó, önzéstől mentes, érző szívű, önfeláldozó és szerető lelkű emberekre.

Keressük hát a jók, az érdeknélkül szerető lelkű, becsületes életű és önzetlen, barátságot értékelni tudó emberek társaságát és kövessük ezeknek példáját, hogy nemes egyéni tulajdonságok virágozzanak ki a mi sziveinkben is!

SZÓKE FERENC
ref. ig.-lanító.

Ingyenes tejakció Orosházán.

A képviselőtestület legutóbb kimondotta, hogy az iskolákban és az óvodákban a folyó év folyamán bevezetett ingyenes tejakciót a jövő iskolai évben is megszervezi és biztosítja erre a célra 5000 pengőt szavazott meg. A tejakció december 1-től április végéig fog tartani, tehát a multtal szemben az ingyenes tejakciót egy hónappal meghosszabbította. A szóbanlevő kiadással a községnek több költsége nem lesz azért, mert a felekezetek részére jövőben nem szándékozik segílyt megszavazni, mert annak a felosztása folytonos felebbezésekre szolgálhat okot, úgy, hogy ez a kérdés részben még most is a közigazgatási bíróság döntése alatt áll.

Meghalt az altatószertől.

A mákfejfőzetből is megárt a sok.

Özv. Csabai Sándorné jómódu tiszaföldvári asszony hosszabb idő óta álmalanságban szenvedett és valami bölsskontár-feleser tanácsára hallgatva házilag készített magának orvosságot, mákfejfőzetet, hogy nyugodtan aludhassa át éjszakáit. Hosszabb időn át eredményesen is használta az ópium-mérget, sőt másoknak is ajánlotta. A mult héten azután többet vett be a kellelénél és csülörtök este öt órától szombatig estig aludt és csak leánya erős rángatására ébredt fel. Éjjel felé amikor újra nem tudott elaludni, újra bevett a méregből és sikerült magát örökre elalultatni. A sok erős méreg megártott neki és a hájálba szenderült.

CSILLÁMOK

Az lesz az emberiség legigazibb messiása, ki az emlékezés ki és bezárható varázs-szekrényét feltalálja.

A leghamisabb szerelem is legnagyobb érzés, mint a legigazabb szeretés.

Ha a lelkiismeret megszólal, azt kiáltja: vigyázz, senki meg ne lássa!

Azért nyitott könyv minden ember élete, mert a csukottakba látnak legjobban bele.

A hallhatatlanság első feltétele a meghalás.

Az emberek akkor mérik le őszintén nagyjaikat, amikor demisszionálnak.

Nagyobb az összhang bármely malacbandában, mint a legjobb családban.

A grimasz dicséret, ha talált helyről ered.

A számár szivesebben hallgatja a saját iáját, mint akár Jadowker legszebb úriáját.

Csakis a mögött a szellemi termék mögött van valami, amely mögött nem kell azt keresni.

KNER IZIDOR.

Tábori napló az 557 sz. Botond cserkészcsapatmát- rafüredi táborából.

(Folytatás) (2)

Mátrafüred, 1930 jul. 11.

Reggel 6 óra és a küri bömből. „Felkelni álmos cserkészek”. Minden táborban van egy ilyen álom romboló kürtös, de mi megfogadtuk, hogy jövőre nem hozzuk magunkal. (Dudáljon annak, aki otthonmaradt). Nem szívesen, de felkelünk. Mennyivel édesebb itt az álom, messze a városi lármatól, fák sziszegése mellett, egyszerű ponyva alatt, kemény szalmazsákon.

Álmos képpel sorakozunk Sándor bátyánk állandó nógatása mellett a reggeli 10 perces torna gyakorlathoz. Már ennek a végére jutunk, mikor nagy meglepetésre észre vesszük, hogy hiányos a csapat. Gyors szemle (a dicső csapat felett) és kilünik, hogy a két műszaki hiányzik. Gyorsan akad vállalkozó szellem, aki bátor reggeli álmukat megzavarni. (Igen mert az este kelleit nekik a rádió.) Fölnyitva a sátorajtáját, uram bocsáss meg, micsoda látvány, a deli

vitézek a szalmazsák két oldala mellett — a földön — alusszák az igazak álmát.

A hegyi-patakok kristálytisza vize játszadózva szalad, néha-néha elbujik a bokrok között, hogy ismét előkerüljön, inlve „álmos cserkészek, gyerekek fürdeni”. Az ilyen barátságos meghívás nem elegendő, vezényszó kell ehhez és lubickolunk a jó hideg vízben.

(Ha ezt a Béci mamája látná!)

Az izletes kolbászból álló reggeli nagy étvágygal fogyasztjuk, hogy utána megkezdjük táborászító munkánkat. Az ilyen lassu munka hozza meg a legtöbb tábori nevet, ugyanis itt senki sem viselheti nevét, itt mindenki kap egy új nevet és egy új keresztapát. (Gálya, Vadember, Zsenge, Potya, Tokos, Kispizkos.) Természetesen az ilyen neveknek van valamelyes előzményük.

Jön az ebéd. (Tyű erről jobb nem írni, minél előbb elfelejteni.)

Zászlónk is árbocon, vigan simogalja a felvidéki szellő, most van második táborban (már mint a zászló), első a nemzeti nagytábor volt 1926-ban.

Napközben több és több látogalónk volt, kedves és vendégszerető népek, kik esli táborlüzünkhöz is eljöttek, bár csak magunkközti megbeszélésnek szántuk, néhány humoros számot bemutalunk nekik, mint egy kis kóstolót a cserkész táborlüzüzekből.

Figyelő.

(Folyt. köv.)

Epigramm.

Csak gyorsan barátom

Rövid az élet,

Mindig a sok gond

S furiák üznek.

Hová csak megyek,

Ahol csak járok,

Egy igaz barátot

Sehol nem látok.

Mind álnoksággal

Vannak megverve,

Nyugodj meg szívem,

Ilyen az ember.

Ha magasban jársz

S ha vagyond van,

Akkor baráttra

Akadsz te jobban.

De ha fortuna,

Elhagyott téged,

Akkor barátom

Semmibe néznek.

Hiába járod,

Bus golgotádat,

Megértő szóval

Sehol sem várnak.

KOVÁCS MIHÁLY.

Hasznos tudnivalók.

Mi mindenre lehet használni a citromot?

A kinyomott citrom héját felhasználhatjuk kéz- és körömápolásra. A konyhai munka nyomait eltünteti a kézről. Különösen zöldség, krumpli- és gyümölcsfámozás hagy csunya follokat a kézen, ezt a citrom leveszi. Ezért sohase dobjuk el a kinyomott citrom héját. Májfoltok, szeplők is elhalványulnak a citromlé használatától. Kifünő gyógyszer a citromlé reuma és köszvény ellen. Ideges fejfájásnál nincs jobb ellenszer, mint egy fél citromból készült limonádé. Citromléből és cukorból készült szirup pompásan használ köhögés és rekedtség esetében, sőt megkönyebbülést is okoz, ha csak kiszívjuk a citrom levét. Erős fejfájás azonnal megszűnik, ha a citrom levét belelepszük egy csésze forró fekete-kávéba és ezt a keveréket lehetőleg cukor nélkül, hirtelen kiisszuk. Differitisztes gyerekeknek enyhülést okoz, ha citromlevet szopogatnak.

Lisztkekacok.

Lisztet úgy védhetünk meg, ha frissen tört, levelektől megtisztított galagonyaágakat dugunk a lisztes zsákokba.

Kotlók férgei.

A kotlók férgeit igen célszerűen lehet úgy eltávolítani, hogy mielőtt a tyukot elülletjük, a fészket be kell hinteni egy kannál kénporral. Az állat melegsége azon halást hozza létre, hogy a kén gőze a test minden részébe beveszi magát és állítólag 10 nap alatt minden férget a fészkekből elpusztít. Ha azután a tyuk elhagyja a fészket, tökéletesen tisztá lesz a fergektől.

Szarvasi cserkészek a szappanosi őstelepen.

Próbaáztatásokat végeztek.

A cserkészek lelkes nevelőra. Némethy Samu áll. polg. isk. igazgató, cserkészkerületi ellenőr dicséretes tanujelét adta annak a kifünő szellemnek és pedagógiai érzéknek, melylyel a cserkészek helyes irányu nevelését és magas nivóju kiképzését szolgálja. Tapasztalva ugyanis azt, hogy a cserkészkirándulások és táborozások alkalmával nem egyszer akadni régi idők földben rejlt emlékeire, eléggé nem dicsér-

Autó és motorkerékpár**PNEUMATIK**

legelső gyártmányok, frissek, garanciával, autó felszerelések dus választékban nagy árengedménnyel

legolcsóbban beszerezhetők

NAGY JÓZSEF

autópneumatik és alkatrészek szaküzletében

BUDAPEST, VI., Andrássy út 34.
Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

herő, helyes kulturérzékkel elhatározta, hogy a cserkészifjúságot olyan ismeretekhez is hozzájuttatja, melyek segítségével az ifjak kellő szakértelemmel tudják megmenteni e régi emlékeket a tudomány számára. E célból e hó 5-án, vasárnap a főgimn. ifjakból toborozott „Kárpát” cserkészcsapat és az általa szervezett „Gábor Áton” csapat tagjai részére kirándulást rendezett a híres szarvasi, szappanos szőlői őstelepre, Leslyán János és Szvák Pál segédlisték vezetése mellett. E kirándulás célja az volt, hogy a lelőhelyen próbaátsatást tartanak, ami meg is történt a telep kutatójának, Krécsmárik Endre tanárnak vezetésével, ki részletesen kioktatta az ifjakat, hogyan kell a feltárás munkáját végezni a hazai föld régi emlékeit felszínre hozni. Ez a próbaátsatás, bár csak pár óráig terjedt, pár értékes lelettel ismét gazdagította a telepről előkerült gazdag gyűjteményt. Egy igen tanulságos délután hasznos ismereteivel gazdagabban, jó kedvvel, vig énekszó mellett tért vissza a lelkes cserkészcsapat.

Tolvajok jártak Dr. Vogel orvos lakásában.

Még el sem felejtettük a nagytrafikba történt betöréses lopást, máris újabb történet. Péntekre virradó éjszakán ezidőszerint még ismeretlen tettes valószínűleg álkulcesal kinyitotta Dr. Vogel orvos előszoba ajtaját és a lakásból elvitt egy új öltönyt, átmeneti kabátot, kalapot, cipőt, házikabátot, aranyórát, láncot. Dr. Vogelék a szomszéd szobában, amelynek ajtaja nyitva volt, ezalatt aludtak. Reggel felébredve vették észre a tolvaj kezé munkáját s azonnal jelentést tettek a csendőrségnek s reméljük, hogy derék csendőreink rövidesen kézrekerítik a tettest.

ÉRDEKES ESETEK.

Két cimborá ptyókásan ballag hazafelé. Amint hazaérnek megszólal az egyik:

— Nézd csak, komu, éppen most mászik egy betörő a lakásodba!

— Hagyd csak — feleli a cimborá — a feleségem azt fogja hinni, hogy én vagyok és félholtra veri!

Nagysága: Aztán nincsenek magának közelebbi férfit ismerősei?

Cseléd: Kérem szépen, van egy babám, de az nem válogatós, megeszik mindent.

Felvilágosítás.

Urasági inas (a gazdájához): Nagyságos ur!

— No?

— Az ügyvédéknél tetszett ebédelni?

— Ott!

— Oszti jó volt az ebéd?

— Miért kérdezed?

— Mert hát az Örzse szakácsnét akarom feleségül venni, hát szeretném tudni, hogy főz!?

Kérdés.

— Képzeld csak, az a buta Feri feleségül veszi azt a kacér Pannát!

Azon nincs mit csodálkozni! De hogy egy olyan okos leány, mint a Panna, hogy mehet hozzá egy olyan férfihez, ki elég ostoba őt elvenni — ezt nem értem.

Elítettük.

— Hát volt-e sok bor, földi?

— Volt bizony!

— Hát van-e még belőle?

— Nincs abból egy kortyra való se már mind eladtuk!

— De van pénz!?

— De nincs ám!

— Hát mit tettek a bor árával?

— Hát elítettük!

Esküvő után.

Vő: Maga azt ígérte, hogy a hozomány, amit Emmával kapok, a legnagyobb meglepetés lesz számomra és ime most nem ad egy fityinget sem.

Após: Hát nem meglepetés ez magának? Különbö is annyiszor kért már előleget a hozományból, hogy most nem maradt más hátra, mint a lányom egyedül.

A nagykereskedő fia.

Móricka, aki a nagykereskedő fia, már érti az üzletet. A mamája ikreket kapott és azt mondja a pajtásának: — Tudod e hogy miért kaptunk kettőt egyszerre!

— Na?

— Azért, mert nagyban olcsóbb!

Öt és fél millió pengős vadkivitel. Magyarország tavalyi vadkivitele 5 és fél millió pengőt jelentett, ami arra mutat, hogy a vadászat már nem csak sporttá, hanem ősi foglalkozássá vált.

H I R E K

Orvosi hír. Dr. K. Nagy Sándor volt klinikai tanársegéd, szemész specialista rendelőszembetegeknek Békéscsabán Szent István-tér 9 sz. alatt.

Halálozás. Kéri Péter nyug. rendőrbiztos hosszas szenvedés után 60 éves korában meghalt. Temetése péntek délután 5 órakor ment végbe nagyszámu gyászoló közönség jelenlétében.

Beiratások. Az iparostanonc iskolába a beiratások szeptember hó 1. és 2-ikán délután 4—6 óráig történtek, amikor is a beiratkozók feltétlenül személyesen kötelesek megjelenni. Az elmaradók a törvény előírása szerint büntetendők. A tanév kezdete szeptember 9-ike.

A mezőtúri országút csergettyű foki két lejárója a mostani helyen megszűnik és ott, ahol a gát 6 méterre szűkül, a mostani két lejáró földjéből egy lejárót készít a vármegye. Ezt a megoldást kisajátítás nélkül az Ivánfenéki társulat területén lehet keresztül vinni. A munkálatokat a felmérést eszközölő Valasek Ernő kir. mérnök véleménye szerint még az ősz folyamán végzik el és ezzel megszűnik az állandó veszéllyel fenyegető kettős lejáró, de az út is a legrosszabb szakasztól megszűnik.

Emergé verseny. A nagy és állandó érdeklődésre való tekintettel az Emergé pneuval kapcsolatos országos Emergé verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1930. augusztus 31-ig prolongálta.

Praktikus ragasztószer hordók számára. A pincegazdaságban nem egyszer fordul elő, hogy a hordó megkorhad és a bor vagy szesz az így támadt réseken kifolyik. Ezen a bajon úgy segíthetünk, hogy a réseket a következő módon készült ragasztószerrel tapasztjuk be: 60 rész konyhasó és 55 rész fehér viasz gyöngye lüz mellett összeolvasztatnak és az így nyert keveréket 40 rész fahamuval összehabarjuk. Ezzel a keverékkel a hibás hordórészeket meleg állapotban bekenjük és mielőtt az lehült, minden nyílást légmentesen elzár. Ezt a receptet valószínűleg nagyon sok pincegazdaságban fogják használni.

Évenként kétmillió dollárt küldenek haza a magyar kivándorlók. Valamikor Nagy-magyarország fizetési mérlegében jelentékeny összegel: 100—120 millió dollárral szerepeltek az Amerikába kivándorolt magyar állampolgárok pénzküld-

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FELÜLMŰLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UTCA

Kéviselő: **WAGNER MÁRTON**
FIAI fakeskedők, Gyoma.

ményei. Az amerikai bevándorlási tilalom és a világszerte fennálló munkavállalási tilalom óta Csonkamagyarország már legfeljebb 2 millió dollárt kap e címen. Egy amerikai kintutas szerint a bevándorlók közül negyedmilliárd dollárt küldenek haza évenként európai hozzátartozóiknak.

Láthatatlan csillagok, melyek forróbbak a Napnál. A csillagászati kutatások során egyre több olyan csillagot fedeznek fel a világűrben, melyek hőmérséklete a harmincötezer és övenezer fok Celsiusot is eléri. A hatezer fok feletti hőmérsékletű Nap tehát hozzájuk képest valóságos hideg égítést. Ezek a forró csillagok láthatatlanok s csak fényképezőlemezrel vehetők észre, mert a rajtuk uralkodó elképzelhetetlenül magas hőfok miatt csak láthatatlan ibolyántúli fényt bocsátanak ki, melyre a szem nem érzékeny.

Hét nap alatt 104 vagon gyümölcsöt szállítottak el Kecskemétről. Kecskemétről jelentik: Az utóbbi hetekben lényegesen csökkent Kecskemét exportja. Sokkal kevesebbet szállítottak el az idén barrackból, nyári aszalóból, de a tavalyinál kedvezőbbnek ígérkezik az őszi aszaló, az alma- és szőlő kivitel. Az utóbbi hét nap alatt, a múlt hét szombatjától a hét szombatjáig 104 vagon gyümölcs hagyta el a pályaudvart. Az e heti exportba bekapcsolódott a dinnyekivitel is. Belgiumba 1, Lengyelországba 1 vagon dinnyét szállítottak a kereskedők. A 104 vagon exportból alma 52, szilva 66, paradicsom 2, dinnye 2, zöldség 1 és vágott baromfi 1 vagon, Bécsbe, Csehszlovákiába, Németországba, Hegyeshalmon át és Svájcba.

Változatlan az angol bank kamatlába. Az angol bank a május elseje óta érvényben lévő 5 százalékos kamatlábát esütőtöröki ülésén változatlanul hagyta.

Áldott állapotban lévő nők és ifju anyák a természetes „**Ferenc József**” keserűviz használata által rendes gyomor- és bél-működést érnek el. A modern nőgyógyászok főképp a **Ferenc József** vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találta. A **Ferenc József** viz kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Állami ösztöndíjat kapnak a hadiárva és hadirokkantak gyermekei. Amint jelentettük már, a népjóléti miniszter pályázatot hirdet hadiárva ösztöndíjra. A most szétküldött leirat értelmében ösztöndíjat nyerhet főiskolai, vagy középiskolai tanulmányai, valamint tanoncképzése alatt a nem hivatásos állományba tartozó katonai hadiárva és a nem hivatásos állományból származó legalább 25 százalékos hadirokkant gyermeke, ha a középiskolai, vagy főiskolai tanulmányok esetén élelének 24., tanoncképzés esetén pedig 20. évét még nem töltötte be és a legutóbbi jó eredménnyel végezte és ha szülője, vagy eltarlásra köteles más iskolai évet jeles, vagy (kivételes) hozzátartozója s maga a gyermek vagyontalan és keresetlenség, illetve jövedelmük sem számottevő. Az ösztöndíj összege főiskolai hallgatók részére 100 pengő, középfokú iskolák négy felsőosztálya tanulói részére 80, négy alsóosztályú tanulói részére 70, tanoncok részére 50 pengő. A pályázati kérvény benyújtásának határideje október elseje. A kérvény elkészítésére, mellékleteire vonatkozó és egyéb tudnivalókat az árvaszékeknél tudhatják meg az érdekeltek. A kérelmet közvetlenül a népjóléti miniszterhez kell intézni.

A gyász színei. Európa népei általában feketében gyászolnak, mert ez a szín az a sötétség jelképe, amely a holttestet a sírban körül veszi. Kinában fehér a gyász színe, mert ez az a reményt fejezi ki, hogy az ember a halál után az égben, a tisztaság helyére kerül. Egyiptomban a sárga szín szerepel, mert a virágok és a levelek haladásuk idején ezt a színt veszik fel. Etiópiában — Afrikában — a barna szín a szokásos, mert a földnek a színe, amelyből vétellünk és amellyel újra egyesülünk. Törökország egyes részein kék a gyász színe, mert ilyen az égből, ahová a holtak kerülnek.

Új találmány a cséplési szemvesztés megakadályozására. Cs. Kovács János lakatosmester és Török Imre gazdálkodó, hajduböszörményi lakosok igen értékes találmányt szabadalmaztattak, mely a cséplési szemvesztésnek megakadályozására, illetőleg minimálisra való csökkentésére szolgál. A találmány lényege egy cséplőgépekre könnyen felszerelhető rostaszerkezet. A magyaróvári gazdasági akadémia gépkeszleli állomása már kipróbálta a szerkezetet és megállapította, hogy a gazdasági élet szempontjából nagyjelentőségű magyar találmány teljes mértékben megfelel. Eddig száz mázsa buza cséplésénél kb. három mázsa volt a szemvesztés, az új találmány alkalmazásánál pedig ez a veszteség husz kilogrammra csökkent, amint ezt a földművelésügyi minisztérium szakértője megállapította. A roska gyártását Hajduböszörményben már meg is kezdték.

Mikor voltak a legnagyobb kánikuják. A kánikula napjain időszerű minden elmondani, hogy a legmelegebb nyár, melyet feljegyeztek, az 1788-iki volt, amikor januárban már szántani lehetett és kirügyezték a fák, virágoztak mezők, március végén a mandula és barackfák már virágoztak s a szőlőn meglátszottak a fürtök. Újévkor már kiléhetett hajtani a csordát a legelőre. Az 1797-iki év is igen enyhe volt, márciusban már virágozott a szőlő. Április elején érett cseresznye lehetett enni, június elején pedig érett szőlőt. De ezek csak a természet szeszélyének ritkaságai, mert az igen veszedelmes évek azok voltak, amikor a nagy hidegekre nagy meleg s a nagy melegekre nagy hidegek következtek. Ilyen év volt különösen az 1799-iki, amikor januárban tavaszi meleg volt, virágozni kezdtek a fák, kiszáradt a mező és márciusban olyan tél köszöntött be, hogy minden elfagyott és minden tönkrement.

A kereskedelmi minisztérium széleskörű ipari adatgyűjtést indított meg. Az Országos Ipari tanács állandó bizottsága elhatározta, hogy egy szerves, az ipar minden ágára kiterjedő program felállítására és megvalósítására érdekében az ország ipari viszonyait a legfontosabb vizsgálat tárgyává teszi. Hogy ezt a célt elérje, iparáganként adatgyűjtést kíván eszközölni, hogy így a bajok és kívánságok gondos megvizsgálásával kezdjen hozzá ahhoz

a munkához, amelyek végső célkitűzésében a magyar ipar részére teremendő jobb termelési és értékesítési viszonyok szerepelnek. A munkáltnak leglényegesebb feladata azoknak a szempontoknak a kidomborítása, amelynek segítségével lehetővé válik az ipar szabad mozgásának érintése nélkül és az államháztartási szempontok figyelembevételével megtenni mindazt, amire az iparnak szüksége van. A kereskedelemügyi Miniszter leiratával felkérte az Országos Kézműves Testületet e munkában leendő intenzív közreműködésre. Az OKT a kereskedelemi minisztérium által megküldött részletes kérdőív alapján megkezdte a munkáltnak, amelyek a kézművesipar összes szakmáira kiterjednek.

Jó szurokkeverék borosüvegekre. Ha borosüvegeket akarunk légmentesen elzárni, akkor a rendes dugón kívül még szurokkal is be kell vonni az üvegek száját, erre nézve azonban nem egészen alkalmas a közönséges szurok, hanem igenis a következő keverék: 60 deka fehér szurok, 65 deka gyanta és 25 deka viasz. Ezen anyagokat vizen megolvasszuk s midőn már egészen egynemű tömeggé lett, akkor a bedugaszolt üveg száját belemártjuk s benne megforgatjuk. Az üveg száját és nyakát előbb szárazra és tisztára meg kell törölni.

Ürgeásás közben 400 éves aranyakat talált egy borszőnygi gazda. Borszőnyben Klein István ürgeásás közben szépen kivert aranyakat talált. Több mint 400 év előli korból. Máltyás- és II. Ulászló korából való az aranypénzek, rajtuk a magyar címer a király nevével, a másik oldalon Szent László képe és a körirat. A talált értékes aranyakat a megtaláló csendben eladogatta, de csakhamar híre ment és a község apraja-nagyja ürgét ment ázni, de már hiába. Megtudta a dolgot a csendőrség is s most már az kutat az eladogatott aranyak után.

Árverés után töltik be a rendőrtiszt állásokat Romániában. Evicky kisenevi rendőrfőkapitányt felfüggesztették állásától. A főkapitány az üresedésben lévő rendőrtiszt állásokat árverés után töltötte be. A főkapitány felesége agyonlőtte magát. A vizsgálat megállapítása szerint az asszony azért végzett magával, mert a férje ráfogta, hogy a vizsgálókat egy részét ő követte el. Cadere belügyi államtitkár Kisenevbe utazott, hogy a botrányos panama ügyében személyesen vezesse le a vizsgálatot.

Endrődi hírek.

István király ünnepén belső munkatársunk átment Endrődre, hogy a bírói állással kapcsolatos dolgokról tájékozódást és tisztá képet nyerjen. A vezető emberek nagyrésze távol volt, s ezért a Népszövetségi Kisgazda Kör kereste fel, ahol több értelmes kisgazdával találkozott és nyerte tőlük az alábbi érdekes híreket.

Ki a bíró Endrődön? Az egész község nagy meglepetéssel értesült arról, hogy Kovács István lemondott bíró — Finta Albert és társai felszólítására aug. 18-án elfoglalta a bírói széket. A lakosság érteletlenül találta, hogy új választás nélkül beülhetett Kovács a bírói székbe. Még nem erősített hírek szerint a község törvényhatósági bizottsági tagjai a belügyminiszterhez fordultak orvosolásért.

Törvényszéki tárgyalás. A gyulai törvényszék Ungváry Lánácsa folytatta a tanu kihallgatásokat a Vidosits végrehajtó és társai ellen sikkasztás miatt megindított büntetőügyben. Tavasszal a gyomai végrehajtó, most az endrődi kollégája dicső tetteit tisztázza a bíróság. Kérdézt kisgazdáink csak azt nem értik, hogy ilyen hosszú ideig elhúzódó sikkasztási manipulációt hogy nem vették korábban észre a felettes közigazgatási hatóságok, kíváncsiak rá, hogy meg volt-e a kötelező ellenőrzés és az eljárások nem voltak-e késedelmesek? Arra a kérdéseinkre, hogy ki kárpótolja a megkárosított lakosságot mert a végrehajtó koldus, felelni nem tudunk. A vármegye népé előtt mindenestre szomorú képet festettünk magunkról. A járásnak két községe van, s mindkét helyen sikkasztási bűnperek idegesítik — a gyönge gazdasági viszonyok miatt amugy is tuffeszített idegzetű lakosságot. Ugy halljuk, hogy a bírósági eljárás befejezése után — közigazgatási téren is megindul a vizsgálata a lakosság megnyugtatója és a helyzet teljes tisztázása érdekében.

Az Alföld befásítása. A földművelési miniszternek pár nap múlva új rendelete jelenik meg, amely az Alföld fokozott befásítását teszi a hatóságok köteleességévé. A kopár és vízmosásos területeken sikeresen, legelőkön nagyarányú fásítás fog a közel jövőben megindulni. Az előkészületek még a folyó évben megtörténnek.

Választás. Kondoros község iskolaszéke folyó hó 18-án tartotta meg tanítéválasztó gyűlését. A községi kerületi (Aradi uti) iskolához tanítónak egyhangulag Demesák László okl. tanítót, Demesák János községi jegyző fiát választotta meg.

Filmszínház Gyomán.

Augusztus 24-én, vasárnap:

A Kreutzer szonáta és A Wild-West lovagja.

Az Apolló filmszínház folyó hó 24-én, vasárnap Tolsztoj legismertebb és legszenzációsabb regényének,

A Kreutzer szonáta

című drámai történetnek 8 felvonásos filmváltozatát mutatja be. A regénynek, amely több száz kiadást ért el, óriási hatása volt és az egész világon olvasták és olvassák újra, meg újra ma is. Bizonyosan tudjuk, hogy akik olvasták, meg fogják nézni a filmet is, amely így a regény alakjainak életre-keltésével még sokkal megrázóbban hat a belünél. Akik pedig nem olvasták, okvetlenül nézzék meg a filmet, amely az orosz tárgyú filmek egyik legszebb és legnagyobb hatású alkotása.

A második filmdarab

A Wild-West lovagja

című 6 felvonásos amerikai történet, amelyben egy ügyes fiú, aki legény a talpán, sok kaland után megtöri annak a leánynak a makaességát, akit szeret. Bevezetésül filmhíradó. Előadások 6 és fél 9 órakor. Leszállított helyárak.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Vámos Ilona Jolán, Beinschróth Máttyás, Gruber Lajos, Nónay Pál Imre, Pulugor István, Szerető Eszter. Házasságot kötött: Király Sándor Szerető Ilona. Elhaltak: Bátor Lidia 9 éves, öz. Béres Ferencné Hajdu Zsuzsanna 75 éves, Földesi Lajos 10 hónapos, F. Kis Bálint 19 éves, Arany Józsefné Kis Zsuzsanna 58 éves, Illyés Lajos 2 éves.

Olvasóink szives figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent Concordia Szövetkezet hirdetésére

Reumás, köszvényes és csúzos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Bárándi fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalikus, a leg súlyosabb reumát, köszvényt és csúzt meggyógyítja. Gyógyhatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 120 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 120 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 százalék, tíz napon túl 20 százalék kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyében.

Anglia betiltotta az amerikai alma bevitelét. A londoni hivatalos lap rendeletet közöl, amely megtiltja november 15-ig az amerikai alma bevitelét angol területre, mert az amerikai alma károkozó élősdiket terjeszthet, amely az angol alma ártalmára van. Itt van ismét egy alkalom, hogy a kiülő magyar alma utat találjon az angol piacokon.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

Mint előző számunkban jeleztük is, Amerikában a látható nagy készletek mindannak dacára, hogy a tengeri termésük nagyot csökkent s exportra ezen áruból nem igen fog kerülni, lanyhítólag hatnak az európai piacokra, miért is csendes árlemorzsolódást jeleztünk, ami tényleg be is következett sőt árjavulásra alanti indokoknál fogva nem is számíthatunk.

Nagyon megnehezíti az áru kivitelét többek-között Svájcba — mely nekünk jól fekvő piacunk volt — az, hogy a MÁV bizonyos relációkban a köteleki függelék 8-ik díjtételét törölni szándékozik. Ez magával hozza azt, hogy Simbachon keresztül menő áru a fuvardíj emelkedik, mely természetes árdifferenciában fog mutatkozni a bevásárlásoknál.

A német kormány az örlési kvótát 40-ről 60-ra emelte, ami azt jelenti, hogy 60 q buza után szabad csak 40 q külföldi búzát megörölni, ennek következtében Németország részéről az amerikai buza iránt a kereslet megcsappant, miért is Amerikában is az árak lemorzsolódnak és természetes következménye ennek az, hogy a dumping áron vesztegetett buza mindig jobban bírja a fuvar és jobban megközelíti a mi természetes jól fekvő piacainkat, miért is magyar buza elhelyezése mindig nagyobb és nagyobb nehézségekbe ütközik. Ezek mind olyan momentumok, melyek lanyhítólag hatnak a buza árfolyamára.

A raktári buzakészletek a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank nyilvános tárházaiban kimutatott 71.088 q, a csepeli kikötőben 47.103 q, a Lujzamalomban 15.954 q.

A buza e héten helyipiacokon 15.50—17.— P-ig mozgott.

A tengeri mint előrelátható is volt, állandóan árjavulást ér el. Kereskedelemben nem igen fordul elő, termelők egymás között 20 pengőt is fizetnek métermázsanként.

Zab, árpa változatlan 12—16 pengős árbázison mozog.

Termény és magpiac.

Fehér bab	40—42 P
Biborhere	33—35 P
Fehér here	120—140 P
Express borsó	17—19 P
Lenmag	32—34 P
Tavaszi búkköny	16—18 P
Konkoly	11—12 P
Száritott répa szelet	13—15 P
Széna	6—8 P
Lucernaszéna	8—8.50 P
Szalma	2—3 P
Rózsa burgonya	12—14 P

Liszt.

Vidéki kis malmok boletta és forgalmi adó nélküli árai.

0-ás gg	36.— P
0-ás g	35.50 P
2-es	33.— P
4-es	28.— P
6-os	18.50 P

PUBLIKACIÓ.

Kruchió Gábornál Nap utca 97 szám alatt egy varrógép és egy hombár van eladó, értekezni lehet ugyanott. **Szilágyi Sándornak** I üzlethelyiség raktárhelyiséggel együtt haszonbérbe kiadó Deák Ferenc ut 610.

Kaiocsa Mária 24 hold páskum földje eladó, 5—10 holdas parcellákban is kapható, valamint 400 négyszögöl Kistempiom utcai telke eladó, esetleg kétrésze osztható. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál Gyomán.

Kerekes Károly 742 szám alatti nádfeleles ócska háza telek nélkül eladó. Értekezni lehet a helyszínen.

Kató Lajos jegyzőnek Révlaposon levő szőlő és gyümölcsös kertje örök áron eladó.

A Központi Szeszfőzde az epervásárlást megkezdte és bármily mennyiséget bárkitől átvesz a szeszfőzde.

Özv. Kovács G. Jánosné Deák Ferenc uti háza eladó: 299 szám. Béres Antalnak 1 hold földje a vízjárta páskumban eladó, értekezni lehet Deák Ferenc ut 299 szám alatt.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsonöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hitelek kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a leg-minimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek **üzlethelyiségeit,** ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket

a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Gyengélkedés idején, különösen, ha a rosszullét szorulás fokozza, a természetes „Ferenc lózsóf” keserűvíz fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre.

NYILT-TÉR*).

Nyilatkozat.

Egy pár olvasónk értelmezésére ki kell jelentenem, hogy az előző számunkban dr. Zeőke Antal orsz. gyűl. képviselő személyével foglalkozó résznek nincs az a szándéka, hogy őt becsületében megsértse s ha mégis akaratomon kívül ilyen értelme volna valamelyik kitételnek, azt sajnálom, mert hangsúlyozni kívánom, hogy lapunk régi szelleme szerint társadalmi és politikai harcot csak a tisztesség és törvény keretein belül — tehát egyéni becsületek sértegetése nélkül — szándékozunk megvívni.

WAGNER MÁRTON
felelős szerkesztő.

*) E rovatban közöltékért, felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

SZABADALMAT

megszerez, értékesít minden államban
ÁRON és MOLNÁR
SZABADALMI IRODA
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 15. sz.
Felvilágosítás díjtalan.

A gyomai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.
3461/1930. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Endrődi Népbank r.-t. végrehajtónak — Hornok Lajos t. és t. gyám által képviselt kiskoru Hornok László és József végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést elrendeli 229 P 48 f. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő Endrőd községben fekvő s az endrődi 417. sz. tkvi betétben A. I. 1—2. sorsz. a. foglalt és végrehajtást szenvedők nevében álló ház, udvar és kertre 2000 P kikiáltási árban utóbbi csatlakozott és az Endrődi Népbank r.-t. javára az előbbi ingatlanra, továbbá az ugyanezen endrődi 417. sz. tkvi betétben A. I. 1. sorsz. 6849. hrsz. a. foglalt s végre-

hajtást szenvedők nevében álló szántóra 202 P 65 f. az ugyanazon betétben A. III. 1—2. sorsz. 6673., 6674. hrsz. a. foglalt szántó és csatornára 219 P 45 f. az endrődi 1883. sz. tkvi betétben A. I. sorsz. 6854. hrsz. a. foglalt szántóra 554 P 05 f. kikiáltási árban és az endrődi 2753. sz. tkvi betétben A. I. sorsz. 6850. hrsz. a. foglalt és végrehajtást szenvedők nevében álló szántóra 202 P 65 f. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930. szeptember hó 11 napjának d. e. 10 órakor Endrőd község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §.-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígéri ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.

Gyoma, 1930 évi július hó 30.
Ladomérszky s. k. jbiró.

A kiadmány hitelül:

ILYÉS

irodasegédtsizt.

Eladó juhászat.

320 darab magyar fésűs prima tenyészjuh, a hozzá való etető rácokkal, egy öt méter széles, 26 méter hosszú hordozható juh istállóval és mintegy 100 q. szénával együtt a gazdaság megszüntetése miatt eladó.

Kellő fedezet mellett ingatlan bekebelezésével két év múlva fizethető.

KOTZÓ EMIL Gyula,
Erdélyi Sándor ut 12.

VASUTI MENETREND 1930. május hó 15-től.

gy.	gy.	gy.	gy.
6:15	9:45	13:36	17:30
11:06	12:42	18:19	20:29
6:41	11:14	12:47	18:29
7:34	12:08	13:25	19:27
		21:11	3:23
			2:45
			2:10
			2:20
			3:23
			2:45
			2:18
			2:49
			2:50
			2:09
			2:57
			2:00
			2:36
			2:08
			2:45
			2:14
			2:09
			2:36
			2:34
			2:14
			4:00
			8:30
			9:50
			15:25
			18:42
			5:30
			8:15
			13:50
			17:08

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

A gyomai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
2856/1930 tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Dietrich és Gottschlig r.-t. végrehajtónak özv. Timár Mihályné sz. Urbán Anna végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 177 P 48 fillér tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő, Endrőd községben fekvő s az endrődi 2670 sz. betétben A. I. sorsz. 4779 hrsz. alatti foglalt szántónak B. 2. alatti özv. Timár Mihályné sz. Urbán Anna nevében álló illetőségére 830 P kikiáltási árban, ugyanezen betétben A. I. 2 sorszám 5859 hrszám alatt foglalt ház és udvarnak B. 2. alatti özv. Timár Mihályné sz. Urbán Anna nevében álló illetőségére 650 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930. évi szeptember 11 napján délelőtt fél 10 órakor Endrőd község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §.-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígéri ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1930. évi június 12 napján.
Záhonyi s. k. kir. j. elnök.

A kiadmány hitelül:

ILYÉS

kir. j. dijnok.

Eladó a turkevei Turkedden

a néhai SZÜCS SÁNDOR örököseinek tulajdonát képező, jókarban levő
34 MAGYARHOLD FÖLD
megfelelő tanyaépületekkel együtt. Tethermentes, azonnal átvehető. Érdeklődni lehet a helyszínen, vagy az ÁRPÁD vendéglőben TURKEVÉN.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN.

ÉRTÉKESÍTÉSRE

és a legmagasabb napi áron való eladásra azonnali elszámolás mellett átvesszünk az ország bármely részéből, bármely mennyiségben mindennemű terményeket, zöldség és főzelékféléket, hűvelyes terményeket, gyümölcsöt, mákot, diót, baromfit, tojást, hizó és vágó állatokat vásárcsarnoki és fiók elárúsító helyeinkre és külföldi exportra. Küldeményekről előzetesen sürgönyileg vagy levélbeli értesítést kérünk. Concordia Termelő, Beszerző és Értékesítő Szövetkezet Budapest, József körút 30—32. Sürgönycím: Concordia Szövetkezet Budapest, József körút 30. Áruküldeményeknél: Vasútállomás Budapest, Központi vásárcsarnok. Telefonszám: József 376—45. Érdeklődésnél válaszbélyeg.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglegedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a **MAGYAR KIR. OPERAHÁZ, NEMZETI SZÍNHÁZ, KAMARA SZÍNHÁZ** előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — — 6 pengő.
Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

G y o m a, „Árvaház”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábas 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, t negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Megmozdultak az elégedetlen kiskgazdák.

Nyílt titok, hogy a kiskgazdák egy része elégedetlen a mostani politikai helyzettel. A januárban Felsőnyéken a kiskgazdák, földmunkások, kispárosok és kiskereskedők által tartott értekezleten elfogadott program tervezet alapján (mit alább szószerint leközölünk) legközelebb megyei jellegű gyűlést tartanak Zala megyében, majd utána Békésen és később országos jellegű gyűlést Hajdusoboszlón.

Kár, hogy ezek a gyűlések csak politikai téren mozognak. Elnézzük, hogy a politikai hatalom is sokat lendíthet gazdasági téren is, de ha ezeken a gyűléseken gyakorlati gazdasági dolgokban keresnek meg azt a megoldást, hogy minél olcsóbban, mi-

nél jobbat és többet és hogy mit termeljenek — ezzel többet használnának a kiskgazda társadalomnak, mintha egy-két függetlenségi kiskgazda képviselőt küldhelnének a parlamentbe.

A tervezetben az a leg-tetszetősebb megnyilvánulás, hogy az egymásra utalt, jóban és rosszban együtt élő kiskgazdákat, földmunkásokat, kispárosokat, kiskereskedőket hívják együttes munkára.

Ezek szétforgácsolva számba sem jöttek eddig, de ha egységes szervezetben vonulnak fel, az országnak egyik legjelentősebb oszlopát jelentik.

De kár, hogy ezt az erőt a politika porondján akarják megindítani és nem fordítva: előbb gazdasági

téren erősítenék meg a szervezetüket, azután milyen könnyű volna nekik politikailag érvényesülni.

Régi magyar átok: minden megmozdulásunkat a napi politika szolgálatába állítjuk.

Az Országos Független Kiskgazda Földmunkás Polgáripárt program tervezete.

Követeljük:

1. A népjogok kiterjesztését s ennek érdekében az általános egyenlő titkos választójogot, tiszta és igazságos választással, az érdekképviselői rendszer életbeléptetésével.
2. A régi jobbágyi viszony még helyenként meglévő maradványainak teljes megszüntetését, a kiváltságok és virilizmus eltörlését.
3. A hadigondozottak, a gyermekmenhely kötelékébe tartozó gyermekek és elaggott szegény emberek gondozásának országos rendezését, vagyontalanok és havi 60 pengőnél kevesebb jövedelemmel rendelkező családoknak ingyenes gyógykezelését.
4. A szociális haladás érdekében a szövetkezeti ügy hatályos állami támogatását, az

5. A mezőgazdasági testületek községenkénti felállítását és kötelezővé tételét. A politikai községek és közhírtokosságok közötti vitás és visszás helyzet megszüntetését.
6. A közigazgatás egyszerűsítését. A községi és közigazgatási tisztviselőknek kötelességévé tétessék, hogy a talu népének panaszait meghallgassák, a való sérelmek orvoslásának módjára kioktassák, s a talu népének bajai irányában az eddiginél több figyelmet és megértést tanúsítsanak.
7. A legdrágább szigorral helyre kell állítani a közélet tisztaságát, s a panama lehetőségeket még csirájukban ki kell irtani.
8. A munkanélküliség megszüntetését, utak és hasznos hajtó közüzemek létesítését.

TÁRCA

KIS IROTT „SZAKÁTS KÖNYV” 1791-BŐL.

Egykorú helyesírással közli: MÁNYINÉ PRIGL OLGA.

ELŐSZÓ.

Igen könnyű jó ételt csinálni, ha van miből. Azér, aki ebédet, vacsorát jól akar enni, legyen mindene bővön, valami csak a konyhába megkívánatlik. Ha módod van a világban, láss róla.

A babérlevéllel hogy főzz fain ételt.

Végy jó kövér tyukot vagy kacsát vagy galambot, főzd meg s mihelyt felforrt tégy bele babérlevelet, ránts rá jó bővön és egy kis bort is öltis bele.

A kaszás lé vagyis Zufa.

Főzd meg a húst, végy tolyást, annak a székít vedd iszoporba, öltis ecetet rá, lisztet is egy keveset, habard össze, forrald fel, meglásd, máskor is megkívánod.

Van rizskása, kemény magos, tengeri szőlő, tehén és tormaleves, igen csak egyformán csinálják, de aki ecet helyett jó citromos ételt akar enni, az ne hagyja a magvát bele rakatni.

A tészta ételről.

Erről éppen semmit se beszéltek, mert az maga megmutatja, hogy kelljen velle hánni. Azt mégis commendálom, hogy míg meg nem fő egy kiesít, el ne vedd a tüztől, mert magadnak esömört okozol.

A hufélékről és petsenyéről.

A jó gulyás huf apróra vágd

fel, ám vess előbb a lábosba szalonját, lisztet, öltis rá egy kevés vizet, hagymát, borsot bele. Megeheted.

A petsenyéről azt mondom legelsőbb is, hogy csak egye meg maga a sült, ha kemencébe sült. Fa tűznél is nagy dolog azt igazán jól megsütni és az is csak úgy hasznos, ha zsírral sűrűn tapogatják. Igen nagyon jó a sültbe egy kis rozsmaring levelet betenni, különösen tyukba, pulykába sfb.

A malatzo! ha tizfrán akarod sültve feladni, tégy almát a száijába, figét a püspök falatjába, „malosát” a két fülbe. Bizony commendálom, jó fog lenni.

A nádmézes süteményekről, legelsőbb a

„Strugli”-ról.

Szitály szép lisztet, tüss bele egynéhány tolyást, tégy bele írósvajat is, aztán gyurd meg okosan. Nyujtsd el, de ne nagyon vékonyra, aztán amikor össze akarod csinálni, egy kis „malosa” szőlőt forralj fel tejbe, aztat gömbölygessd bele, tekerd karikába, ismét főzd meg okosan nádmézes tejbe csupa parázs tűzön, hogy meg is piruljon egy kiesít, meg fogod tapasztalni, hogy jó.

A kürtös kalácsról.

Szitály lisztet, gyurd meg tolyásoson, írósvajason, nyujtsd el, és metéld el, de csak olyan szélesre, mint a nagy ujjad. Tekerd fára, távol a tüztől forgasd, szüntelen lótsolván vajjal. Megeheti apád is.

A hasznos tanácsadó és egyéb „orvosságok”-ról más alkalommal.

9. Az ingyenes népoktatást az elemi iskola befejezéséig. A nyolc osztályú elemi népiskola életbeléptetése után a további tankötelezettség megszüntetését, a tanítóképzés reformját. Az egyes társadalmi rétegek továbbképzésére szolgáló intézményeknek az érdekelt társadalmi rétegek életviszonyaihoz való alkalmazását. A levante oktatásnak dec. jan. és febr. hónapokra és a 17—20 életévig való korlátozását. A kántorkérdés rendezését.

10. Kulturházak és népkönyvtárak létesítését.

11. A fokozatos egyszerű és igazságos adórendszer, a létminimum megállapítását és terhermentesítését, a mezőgazdasági gépek bér munkájának megadóztatását, a vagyon- és belfogyasztási adó, valamint a közmunkavállalás eltörlését.

12. A biztosítási ügy, valamint az összes ár- és belviszabályozási ügyek állami kezelésbe vételét.

13. A zugirászatra vonatkozó törvény életbeléptetésével egyidejűleg a jogi munkálatok díjazásának törvényes rendezését. A községi jegyzők magasabb jogi képesítését és magánmunkálattal jogának biztosítását.

14. A kartekek megrendszabályozását. Az elsőrendű közszükségleti cikkek vámjának mérséklését és a viszonyosság alapján a mezőgazdasági terményeinket terhelő külföldi vámnak hasonló mérséklésére irányuló kereskedelmi szerződések kötését, hogy azáltal is a mezőgazdasági és kisipari foglalkozás jövedelmezősége emelhető legyen. A terményértékesítésnek megszervezését.

15. A latifundiumok és hollikézi birtokok felszabadítását és az állam támogatásával kisbirtokok és örökbirtokok alakítását. A földbirtokreform revízióját. Az eszményi községek eltörlését.

16. Bank- és uzsoratórvény hozását, a nemzeti bank alapszabályainak olyan módosításait, hogy a bankhitel minél kevesebb közvetítői kézen jusson oda, ahol szükség van rá, hogy ezáltal is a kamatterhek mérséklése lehetővé váljék.

17. Az idegenhonosok ellen a birtokvételi tilalmat. A külföldön lakó magyar ingatlanulajdonosok kétszeres megadóztatását.

18. Mindaddig, amíg az ország régi határaival, régi erőforrásait vissza nem nyeri, arányosítani kell az egész közgazdasági szervezetet Csonka Magyarország méreteihez.

Ehez képest: a) Le kell szállítani a kormányzat és kül-

ügyi képviselők költségeit.

b.) Az országgyűlési képviselők és felsőházi tagok létszáma 50 százalékkal csökkentendő.

c.) A közszállítási szabályzat rendelkezéseit a legmesszebbre menően be kell tartani; közszállításonál a kisipar lehetőleg előnyben részesíthető. A közmunkánál a zsugoriságig menő takarékoság tanúsítandó.

d.) Az állami tisztviselők ingyenes autóhasználatát be kell szüntetni.

e.) Meg kell akadályozni, hogy egyes tisztviselők többszörös állami javadalmazást, vagy nyugdíjat élvezzenek. A külföldön lakó magyar honosok nyugdíját be kell szüntetni.

f.) A tisztviselők létszám szaporítását, valamint fiatal munkabíró tisztviselők nyugdíjazását lehetetlenné kell tenni, a felesleges közhivatali állásokat fokozatosan meg kell szüntetni.

g.) A közhivatalnokok felesleges és ok nélkül való kiszállítását be kell szüntetni.

19.) Az ország energia forrásainak gyarapítását, vízi és egyéb természeti erőinek kihasználását. Külkereskedelmi mérlegünk megjavítása céljából a szesztermelés fokozását, s a borszesznek gépek hajítására való alkalmazását; a szeszközpont eltörlését.

20.) A királykérdésben az 1921. l. l.-c. alapján állunk.

21.) Követeljük a ránk kényszerített trianoni szerződés revízióját és Magyarország ezeréves határainak visszaállítását.

Alispánunk Ballán.

E hó 23-án dr. Dalmat Sándor alispán Moldoványi békesi főszolgabíró, dr. Pálka gyomai főszolgabírók és Pétermann József főjegyző társaságában szemlét tartott az elszakadni vágyó Ballán.

Nem ismerjük az alispán ur véleményét, de gondoljuk, hogy ő is meggyőződött most már róla, hogy az elszakadási mozgalom legfeljebb egy-két turkevi birtokosnak lehet az érdeke. És ha tényleg megyei határrendezésre is kerülne sor, legalább annyi joggal kívánhatnánk Dévaványának Békésmegyéhez való csatolását, ahogy most Jász-Kunbói kacsintgatnak át Ballára.

Akkor talán még a gyoma-dévaványai ut is ki lenne már valahára építve.

Nem is értjük, hogy ez a fontos összekötő út miért maradt le minden évben a vármegyei utépi-tési programból?

A hazugság.

Istennek nagy és szép ajándéka a szólási tehetség az okos lélekkel felruházott emberek számára. Hogy ez mennyire így van, csak a minden számtalomra méltó, szerencsétlen süketnéma emberlátsáinkra kell gondolnunk és mindjárt örök hála keletkezik lelkünkben, hogy Istenünk nem vonla meg tőlünk gazdag adományát és a némaság testi fogyatkozásával nem sújtott bennünket.

Azonban az emberek ezen szép adománnyal nem ritkán visszaélnak. A nyelv igen sokszor a hazugság szolgálatában áll és nem az igazi tolmácsolója a lelkiismeretnek, a belső érzésnek és meggyőződésnek, az igazságnak.

Hazugságnak mondjuk az igazság megtagadását, a valódi, az igazi meggyőződés elleni beszédet; midőn a nem valóti igaznak, valóinak mondja az ember.

Hazudik az, aki öntudatosan, szándékosan, meggondoltan és számításból, rossz akaratból mond és állít valótlanosságot.

Az emberi lélek szennyfoltja a hazugság. Romlott szívet, erkölcsi fogyatkozást, jellemtelenséget, lelkiismeretlenséget és szemérmelenséget lételezhetünk fel arról, aki hazudik.

A megszokott hazudozás a szinlelés, a képmutatás, tettetés hibáit vonja maga után. Bizalmatlanokká, gyanakodókká teszi egymás iránt az embereket. Megingalja a hitet, az egymás iránti kölcsönös bizalmat, ami által a társaséletnek békességét és haladását akadályozza és gátolja.

Sok egyenlenség, pörök és viszály megszűnne, ha az emberek szavai, ígéretei, állításai, esküi mindenkor az igazság alapján állnának. Mennyi keserűség, bánat és szomorúság költözik a családi életbe, ahol az alattomoság, csalás, rászedés és félrevezetés napirenden vannak a szülők, a házastársak és a gyermekek között. Ahol hazugsággal tanul a gyermek már kisgyermekkorában a szülők, testvérek, játszótársak között, ott a későbbi nevelésnek csak igen nehéz küzdelmekkel sikerül kiirtani a megszokott hibáit annak lelkéből.

Emberi rendeltetésünk az, hogy törekedjünk igaznak lenni magunk iránt, igazságosnak másokkal szemben. Az igaz ember nem tér el az egyszer igaznak megismert ügy mellől, hanem annak mindenkor bátor védelmezője és lelkes oltalmazója marad.

A hazugság bűnét sokan nem is tartják már bűnnek a mai világban. A könnyelműek, a léhák az igazság eltagadását, a valóinak elferdítését nem olyan nagy dolognak tartják. Sokszor olyan képtelen mesékkel állanak elő, melyekről azonnal kifutnak, hogy hazugság.

A hazugságot kárhoztainunk kell pedig még akkor is, ha tréfából ered, meri mások megfélemlítését, félrevezetését idézi elő és sokszor káros következményekkel végződik az ilyen könnyelműség.

Csajásból, hazugságból, álnokságból összegyűjtött vagyton nem boldogítja gazdáját. Szerencsétlennek és nyomorultnak kell érezni az ilyennek magát a becsületes, tisztességes és jellemes emberek között, midőn az igazság kiderültével azok szeméből olvashatja a lesújtó ítéletet hitvány eljárása feletti.

Legyünk tehát mindenkor hivel az igazmondásnak, vessük meg és kerüljük a hazugságot, mint az emberi lealacsonyodás elítélendő és utálatos megnyilvánulását!

Az igazság él és biztosan diadalt is fog aratni a hamiság felett!

SZÓKE FERENC
ig. tanító.

CSILLÁMOK

Ambár a mellét a pástor veri, a nyáj a szamarat követi.

A nők fogékonyabbak az intésre, mint az intellemtre.

A bölcs a botornál gyakorta csak abban különbözik, hogy emez okosabban viselkedik.

Ne hagyj a hálás utókorra semmi örökséget, ha azt akarod, hogy holtod után is ne költöges-senek.

A használható szamarak igazolják a szamarakat.

Helyén a szemétnak nagy a becse, de azért mivoltára mégse legyen tudóságon büszke.

A Fertő tavában is azért fürdenek, hogy tisztábbak legyenek.

Mennyivel előbb érik az embernek a haja, mint az agya.

Az igazi szerelem, ha elhamvad, hamvából szeretés támad.

Ha ugysis betelik mindennek a mértéke, miért az örök gyötrő intelem a kényszerű mértékletességre.

Az alvás nagy Isten áldása. Mégis örvendesebb a virradása.

Dehogys a szivnemesség, az elfelejtés hozza meg a megbocsátás teljességét.

KNER IZIDOR.

Fekete...

*Fekete világban fekete éjszaka.
Fekete múmorban fekete szél zaja.
Fekete borulás, fekete jégeső.
Fekete névnapon fekete éltető.*

*Fekete virágon fekete pályaszint.
Fekete mélységből fekete búnat int.
Fekete esztendő, fekete lecsuszás,
Fekete mandátum-fekete bucsuzás.*

*Fekete írásban fekete értelem.
Fekete páholyban fekete kényelem.
Fekete karaván, fekete ugatás...
Fekete „fertályra“ fekete mutató.*

*Fekete szüzbeszéd. Fekete boletta.
Fekete agy előtt fekete roletta.*

„Fekete kéz“... cimben fekete mé-

[reg hat.

*Fekete sakk játszmán fekete sakk,
[sekk, matt.*

Az új örlési rendelet.

A m. kir. miniszterium az egyes gabonaneműek értékesítése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1930. XXII. törvénycikk 54. §-ában kapott felhatalmazás alapján az említett törvény végrehajtása tárgyában kiadott (a Budapesti Közlöny 160. számában közölt) 1930 évi 3300/M. E. számú rendelet 30. §-ának kiegészítéseképpen a következőket rendeli:

1. §.

A vámörléssel foglalkozó (I. a 3300/1930. M. E. sz. rendelet 29. §-át) bármilyen hajtóerejű vagy berendezésű malom az örlés végett bevitt, időszereően száraz, tisztított és koptatott, gyommagmentes gabonaneműnél (buza, rozs kétszeres) természetben (gabonában) nem szedhet magasabb örlési (darálási) díjat, mint amekkorát az 1930 évi március hónap folyamán átlagosan szedett.

Ha a malom 1930 évi március hónapban az örlési (darálási) díjat kizárólag pénzben szedte, örlési (darálási) díj fejében annyit szedhet, amennyit a legközelebb fekvő természetben örlést (darálást) végző malom az 1930 évi március hónapban átlagosan szedett.

A szedhető díj azonban nem haladhatja meg

a) örlés esetében

buzánál a tizenkettő, porlás címén kettő, összesen a tizenhárom százalékot,

kétszeresnél a tizenhárom, porlás címén a kettő, összesen a tizenöt százalékot,

rozsnál a tizenöt, porlás címén a kettő, összesen a tizenhét százalékot;

b) darálás esetében a malomba vagy a darálóba bevitt nem tisztított mennyiségnek nyolc, porlás címén egy, összesen kilenc százalékát.

Amennyiben a malom kimutatja, hogy az üzemi költségek emelkedése vagy a gabonaáraknak esése, avagy egyéb jelentős körülmény folytán az 1930 évi márciusi átlagos örlési (darálási) díjak mellett üzeme nem tartható fenn, az örlési (darálási) díjat az ipari ügyelő és az illetékes Vármegyei Molnárszövetség meghallgatása után a törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg. A törvényhatóság első tisztviselője nem állapíthat meg azonban örlési (darálási) díj címén az előző bekezdésben

megállapítottaknál magasabb díjakat.

A törvényhatóság első tisztviselője nyolc nap alatti köteles a kérelem tárgyában véghatározatot hozni. A véghatározat ellen tizenöt nap alatt felebbeszésnek van helye a kereskedelemügyi miniszterhez.

2. §.

Az öröltető kifejezett kívánságára az örlési (darálási) díj pénzben is számítható. Ebben az esetben a porlási százalékon felül örlési (darálási) díj fejében oly összeg számítható fel, amely a gabona helyi árát figyelembe véve megfelel az örlési (darálási) díj címén az előbbi bekezdés értelmében természetben levonható értékének. Az átszámításnál figyelembe kell venni, hogy az 1. §-ban megállapított díjak 83—86 kiló gabona örlésére, illetve 91 kiló gabona darálására vonatkoznak, míg pénzért örlés esetében 98 kilót kell örölni, darálás esetén 99 kilót darálni, tehát az 1. §-ban megállapított díjakat ezekre a mennyiségekre kell megfelelően átszámítani.

3. §.

Az örlési (darálási) díjon és a porlási százalékon felül az örlésért (darálásért) az öröltető (daráltató) féllal szemben bármily más ellenértéknek felszámítása vagy szolgáltatásnak kikötése tilos.

4. §.

Az 1. §-nak az örlési díj és a porlási százalék megállapítására vonatkozó rendelkezéseit a 35. §. 7. és 8. pontjában említett cseretelepeken is megfelelően alkalmazni kell. Örléménynek gabonáért a cseretelepen cserélésnél tisztítás és koptatás, illetve gyommagvak címén semmit sem szabad levonni.

5. §.

A gabona (buza, rozs, kétszeres) helyi ára alatt azon a helyen lévő piaci árat kell érteni, ahol a malom van. Kétség esetében a helyi piaci árat a malomra illetékes helyi hatóság állapítja meg.

6. §.

Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1928. X. t.-c. értelmében pénzbüntetéssel büntetendő az:

1. aki üzemben lévő malomában természetben (gabonában) levonandó örlési (darálási) díjért örlést (darálást) nem vállal, vagy az örlési (darálási) díjat az öröltető kifejezett kívánsága nélkül pénzben számítja fel;

2. aki az 1. §. értelmében természetben (gabonában), illetve 2. §. értelmében pénzben szedhető díjknál magasabb örlési (darálási) díjat, vagy porlási százalékot számít fel, vagy az örlési díjon és porlási százalékon felül bármit felszámít, illetve bármily szolgáltatást kiköt;

3. aki az örlési díjnak és porlási százaléknak, illetve az örlési (darálási) díjnak pénzben fizetése esetében csak a porlási százaléknak a levonásával fennmaradó gabonamennyiség után az örlési termékeket visszamérés alapján nem a teljes mennyiségben szolgáltatja ki a félnek;

4. aki örléménynek cserélőtelepen gabonáért cserélésnél tisztítás és koptatás, illetve gyommagvak fejében bármily levonást eszközöl.

A kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás, ha azt olyan egyén követi el, aki ily kihágás miatt jogerős ítélettel már meg volt büntetve és büntetésének kiállása óta két év még nem telt el.

7. §.

Ha a jelen törvényben meghatározott valamely kihágást az alkalmazott követi

el és a molnár iparost a bivatásából folyó felügyeleti, vagy ellenőrzési kötelességének teljesítésében akár szándékos, akár gondatlan mulasztás terheli, a malomiparost, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, úgy kell megbüntetni, mint a tettest.

A 6. és 7. §. alá eső kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak a hatáskörébe tartozik.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésétől számított nyolc nap múlva lép hatályba.

Betörővilág Gyomán.

Ujabbban minden nap arra ébredünk, hogy betörés volt éjjel itt vagy ott. Megemlékeztünk a Vogel dr. lakásán történt lopásról. Nagy Pál úr. biciklijének itokzatos eltűnéséről, most ismét újabb esetről kell beszámolni. Szerdán éjjel Grósz Zoltán fakeskedőt tisztelték meg, és a fürdő szoba ablakán át az ott talált tárgyakból elemeltek egyet-mást. Fürdőköpeny, fogkefe, szivacs, szappan volt a zsákmány. Szenvedélyes betörő lehet, ha ilyen csekélységekért is kockára teszi az életét és becsületét. Mert hogy kézzel-kérül az bizonyos. Csendőrségünk nem hagyja sokáig a község lakóit nyugtalanul aludni.

Egy amerikai ujságíró meglepő kijelentése.

Arthur B. Smith, New-York egyik legismertebb publicistája, néhány nappal ezelőtt Budapesten tanulmányozta a magyar ujságkiadási viszonyokat. Felhívták figyelmét arra, hogy a legrégebb és legnagyobb magyar képeslap szeptember 3-i számától kezdve, árat, 60 fillérről 24 fillerre szálítottta le. Ez a lap Tolnai Világlapja. Az amerikai ujságíró azt a kijelentést tette, hogy Amerikában az ilyen nagy mértékű árszállítás ismeretlen valami és lehetetlennek tartotta, hogy alig öt centért egy komoly, terjedelmes és tartalmas képeslapot lehessen adni. Amikor azután kezébe vette Tolnai Világlapja legújabb számát, azt a meglepő kijelentést tette, hogy ennél szebb és olcsóbb lapot még Amerikában, a korlátlan lehetőségek hazájában sem lehet találni.

— Az a szerencse — mondta nevetve, A B. Smith, hogy Tolnai Világlapja nem Amerikában jelenik meg... Ki olvasná akkor a többi amerikai lapokat?

Az amerikai ujságíró, amikor

Az új ujlaki pala

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK Rt.
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UTJA

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fakeskedők, Gyoma.

ezt a kijelentést tette, nem tudta azt, hogy Tolnai Világlapja, amely több, mint harminc éves multra tekint vissza, az elmúlt három évtized alatt mindig meglepetést szerzett olvasóinak, hiszen jóból a legjobbat és árban a legolcsóbbat adta. Tolnai Világlapja 60 fillérről 24 fillerre szállította le a lap egy számának árát, de tartalma semmit sem változott, sőt jobb lett és ezentúl két nagyszerű folytatásos regényt is közöl az eddigi külön bekötött regénymelléklet helyett.

Összetört egy szekeret a gyulai autóbusz.

A kocsis vigyázatlansága okozta az összeütközést.

A békéscsaba—dobozi úton, alig pár kilométerre a várostól a Mavart délelőtti autóbusza elüldött egy kukoricával rakott szekeret.

A Mavart autóbusz 11 óra után néhány perccel érkezett erre a helyre. Az út mellett elhúzó földkekről Kolarovszki János Vandhát 2556. szám alatti lakos egyfogatu szekerevel egyenesen a kövesútra húzta anélkül, hogy előbb meggyőződött volna arról, hogy az országut szabad-e.

Az autóbusz vezetője jóformán az utolsó percben vette észre a váratlanul elébe húzott szekeret, teljes erővel fékezett, azonban — bár autóját egészen a fák mellé kormányozta — már nem bírta elkerülni, hogy a kocsi el ne üsse. Az autóbusz a szekér hátulját elkapta és összetört, de összetört az autó sárhányója is.

A szerencsétlenséget — a szemtanúk állítása szerint — Kolarovszki János vigyázatlansága okozta, aki a fák közül történő kihúzás előtt elfelejtett kitékinteni az országútra.

HIRDESSEN LAPUNKBAN.

10 Jótund patmát- porából.

(3)
üred, 1930 jul. 12.

Már az éjféli órákban észre-
vettük, hogy esik az eső.
ponyvánk nedvesedett és ezál-
tal feszült, hűvösödött. Mikor
reggel kibujunk a sátorból lát-
juk, hogy szépen el van borulva.
(Olihon vajjon milyen idő lehet)
mignem lassu tempóban ismét
csni kezdett.

Ez az idő várható voltna
egy teljes napot, hogy tábor-
kapunkat is megcsinálhattuk
volna.

Reggelink bográcban forralt
tej, melyből senki sem akart
enni, mert a szakács előre be-
mondta a vizet, illetve a koz-
mát (nem volt igaz, jó szakács
fogás, hogy neki több jusson).
Mégis akadt aki megkóstolta,
lett utána olyan gyors sorako-
zó és ima. Az előirányzott
mennyiség — bár az eső ál-
landóan szaporította gyorsan
elfogyott.

Egész nap esős az idő, van
is tábori nyelv szerinti mondvá
„lazsálás“.

A délutáni református Isten-
szístenként részt vesz az egész
csapat.

Táborlüzünk — tekintve az
időt — ma nincs, csupán
egyik órasi táborban gyűlünk
össze megbeszélésre és nőia
fabrikálásra. (Majd otthon el-
fogjuk énekelni, igaz a zene-
értő füleket nagyon sérteni
fogja.) Lefuvás és a margit-
szigeti cigányzene hangja mel-
lett mély álomba merülünk.
(Jaj az éjféli öröknek, egész el-
áznak.)

(Folyt. köv.)

**Változatlan az angol bank
kamatláb.** Az angol Jegybank
esütőrtökön tartott tanácsülés-
ben a leszámítolási kamatlábat
változatlanul 5 százalékban ál-
lapította meg.

**A közúti hid veszélyes pal-
lói.** Ezer szerencse, hogy a
nagyzirfi hidon még eddig
nem történt szerencsétlenség.
A teljesen és egyenlőtlenül
megkopott pallók esupa lép-
csőt képeznek. Az egyes íve-
ket összefogó vaspallók 10
centiméterrel állanak feljebb a
fapallóknál mégis azt olvassuk,
hogy a vármegye a békési hi-
dat akarja új pallóval megépí-
teni, mely hid pedig végleges
kiépítésre van előirányozva és
mi ismét várjunk, míg a me-
gyében valahonnan kiscsejtezett
anyaggal egy-két pallót kicse-
rélnek.

H I R E K

Beiratások. Az iparostanone
iskolába a beiratások szept-
tember hó 1. és 2-ikán délután
4—6 óráig történnek, amikor
is a beiraikozók feltétlenül sze-
mélyesen kötelesek megjelenni.
Az elmaradók a lörvény elő-
írása szerinti büntetteinek. A tan-
év kezdete szeptember 9-ike.

**Beiratás az állami polgári
fiu- és leányiskolába.** A beir-
atásokat szept. hó 1. 2-án
tartjuk. Az első osztályba beir-
atkozhatnak oly növendékek,
kik az elemi iskola negyedik
osztályát sikerrel elvégezték.
Az első osztályba 12 évesnél
idősebb tanulókat csak különös
mértányolást érdemlő okokból
vehetünk fel. A fizetendő díjak
az igazgatóságnál megjelöl-
tők. Szeptember hó 3-án tan-
évnyitás és felekezeti sze-
rint hivatalos Istenisztelet. 4-én
kezdődik a rendes tanítás. Az
igazgatóság.

**Az endrődi postamesteri ál-
lás betöltése.** A közszereletben
álló Kádár Márton endrődi
postamestert áthelyezték a na-
gyobb forgalmu kisteleki postá-
hoz, míg az endrődi postához
Biharnagybajomból Kurc Már-
ton földinket helyezték át. A
személyi változás valószínűleg
novemberben történik meg.

A Nagykun-viadal. Turkeve
szomszéd városban augusztus
17-től 21-ig a kun városok
kerékpár-, birkózó-, torna-, ten-
nisz-, lörkard- és lovasverse-
nyeket tartottak nagyszerű
eredményekkel és ünnepekkel
előkelő közönség előtt.

Beiratás. A református elemi
népiskolákban a póbbeiraikozá-
sok szeptember hó 1, 2 és 3-
án, mindenik napon délelőtt
8—12 óráig történnek. Tané-
nyitás istentisztelet szept. 4-én,
reggel 7 órákor tartalík. A ta-
nítás e napon, az istentisztelet
után veszi kezdetét. Igazga-
tóság.

**A legutóbbi negyedévben
675 lélekkel szaporodott Bék-
ésvármegye lakossága.** A fo-
lyó év második negyedében,
Békésvármegyében 555 házasa-
gkötés történt. Élve született
2018, halva 78, elhalt 1345, a
népszaporodás ezek szerint
675. Ezer lélekre esik tehát 6.5
házasság, 24.1 elveszületés,
16.8 halálozás, e szerinti a sza-
porodás arányszáma 1000 lé-
lek után 8.1. Békéscsabán 7.2,
Gyulán 1.6, Békéscsén 6.2, End-
rődön 7.9, Gyomán 6.2, Me-
zőberényben 13.2, Orosházán
5.7. Szarvason 5.7 volt a folyó
év második negyedében a nép-
szaporodás ezer lélek után
számítva.

**Az Uj Barázda nagy jutal-
mainak ünnepélyes átadása
Abonyban és Köröstarcsán.**
Beszámoltunk arról, hogy az
Uj Barázda nagy pályázatának
tömegesen beérkezett pályá-
munkáit hetekig tartó munkával
vizsgálta át a bíráló bizottság
és kijelölte a legértékesebb vá-
laszokat, amelyek beküldőinek
értékes jutalmakat ítelt oda.
Most arról értesülünk, hogy a
pályázat két főjutalmát Abony-
ban szeptember 7-én, Körös-
tarcsán pedig szeptember 14-
én ünnepélyes keretek között
adta át a nyerteseknek az Uj
Barázda szerkesztősége. Az
első díj egy Kühne féle fáka-
szálógép, a második díj pedig
egy Kühne féle kedvenc Drill-
sorvetőgép volt. Az értékes
díjak átadásának pontos rész-
leteit a legközelebbi napokban
fogljuk közölni.

Anyakönyvi hírek. Születtek;
Kulik Elek István, Cséte Lajos,
Eiler Lajos, Nádudvari Róza,
Hornok Gizella Gabriella, Pa-
rócai Irma. Házasságot kötö-
tek: — Elhaltak; Kéri Péter
60 éves, Gruber Lajos 6 na-
pos, Oláh Andrásné T. Kocsis
Róza 62 éves.

**Uj városbírókat nevez ki a
miniszter.** Az új polgári tör-
vénykönyv-javaslatlalt egyide-
jűleg a százpengő értéken
aluli ügyeket kivészi a járás-
bírók kezéből és újonnan szer-
vezett városbírók kezébe adja.

**Nagy tűz pusztított Nagy-
szénáson.** Szerdán éjjel nagy
tűz pusztított a Nagyszénás
melletti Simon bérgazdaság
tanyáján. A tűz éjszaka fél 12
órákor tört ki és a tanyaépüle-
tek egyszerre három helyen
lángoltak fel. A tanya lakossa-
ga, majd a helyszínre érkezett
nagyszénási tűzoltóság minden
elkövetett a tűz lokalizálására,
a lángokkal azonban nem bír-
ták megbirkózni és a tanya telje-
sen leégett. A lovakat még
idejében kimentették az égő
istállóból, de 300 baromfi az
az ólakban égett. A kár meg-
haladja a 300 ezer pengőt. A
tüzet minden valószínűség sze-
rint gyújtogatás okozta és a
teltesek kézrekerítésére a
csendőrség megindította a
nyomozást.

**A célravezető biztos utat
mutatja meg a hirdetőnek a
fogyasztóhoz az az öltetesen
összeállított hirdetői újságka-
talógus, amelyet most küld
széjjel az országszerte legelő-
nyösebben ismert Erdős József
hirdető irodája. Az izlésesen
kiállított könyvecskét lapozgat-
va, látjuk, hogy Erdős József
35 év alatt a reklám terén
szerzett minden tudását, tapaszt-
alatát állítja a hirdető szolgálá-**

latába, irodája alapossággal,
felkészültséggel és szakludás-
sal működik és ötletes reklámi-
jai, annak olcsó kivitelezése
teljesen feleslegessé teszik kül-
földi hirdetői iroda igénybe-
vételét. A legparányibb apró-
hirdetést épugy, mint a legna-
gyobb sajtóhadiáratot az Erdős
iroda a legcsekélyebb ha-
szonnal bonyolítja le. Érdek-
lődőknek ez a most megjelent
reklámfüzet élvezetes tanul-
mány, amelyet kívánságra bár-
kinek ingyen küld meg Erdős
József hirdetői irodája Buda-
pest, VI. Teréz körút 35.

**Budapest idegenforgalma
Szent István hetében.** Buda-
pestről jelentik: Szakértők vé-
leménye szerint Budapesten
az ünnepi hét alkalmával 250
ezer vidéki és külföldi ember
fordult meg. A rendőrség be-
lése szerint a kedd esti és a
Szent István napi körmenetben
minimálisan 600 ezer ember vett
részt.

Földrengés. Ma reggel 6.20
órákor Szécsenyben földren-
dést érezték, amelyet földalatti
morajlás kísért. Egyes épüle-
teken kisebb repedések kélet-
keztek. A budapesti földrengé-
si observatórium készülékei ma
reggel 6.49 órákor közeli föld-
rengést jeleztek. A földmozgás
Budapesten 4 percig tartott. A
műszerek legnagyobb kilen-
gése 6 milliméter volt. A be-
érkezett jelentések szerint a
földrengés Baiassagyarmaton
vagy Salgótarján közelében
volt.

**A pontatlan kereskedőse-
dek büntetése.** A miskolci ke-
reskedelmi és iparkamara elvi
jelentőségű állásfoglalása sze-
rint ha a kereskedőseged több-
szöri erélyes figyelmeztetés
után is pontatlanul jelenik meg
munkahelyén, felmondás nél-
kül azonnal elbocsátható. Az
elbocsátásnak a segéd mun-
kahelyén való késői megjele-
néskor azonnal meg kell törté-
nni, mert a segéd továbbfog-
lalkoztatása egyértelmű a fel-
mondás nélküli elbocsátás jo-
gáról való lemondással.

Legyek és lódarazsak ellen
legcélszerűbben védhetjük meg
lovainkat, ha testük azon ré-
szeit, melyet a rovarok legin-
kább felkeresnek, minden má-
sod-harmadnapon ecetben főtt
diófalevéloldattal lemossuk. A
keserű, savanyu izt nem ked-
velik a kintzó legyek. Lehet 60
gr. „asa foelida“-t (a gyógy-
szertárban kapható) egy pohár
ecetben felolvasztani és aztán
még két pohár vizet hozzáön-
teni. Ez a szer is hatásos, de
ezt nem szabad pusztán kézzel,
hanem csak spongyával a ló
bőrére dörzsölni.

Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknél a természetes **Ferenc József** keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a **Ferenc József** viz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A **Ferenc József** viz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Gazdasági tanfolyamok. A Földművelésügyi Miniszter körleiraiiban értesítette a vármegyéek alispánjait, hogy a kisgazdatársadalom tagjainak oktatása, a földhöz jutottak gazdasági irányu oktatása, továbbá a beiktalott vitézek gazdálkodásának ellenőrzésével szakközvegeit megbizta és egyben megküldötte a szóbanforgó gazdasági szakoktatók névsorát azzal a felhívással, hogy a kiküldendő szakközvegek által tartandó gazdasági tanfolyamokat, előadásokat minél szélesebb körben hirdessék meg.

A mezei egerek vándorlása. Amint értesülünk, a mezei egerek nagyobb tömegekben léptek fel Vas-vármegyében és eddig a szombathelyi és kőszegi járásban okoztak nagyobb károkat, míg most már a körmenői járást is nagyobb veszély fenyegeti. A mezei egerek rohamos elszaporodására való tekintettel most már a körmenői járást is nagyobb veszély fenyegeti. A mezei egerek rohamos elszaporodására való tekintettel most már a körmenői járásban is kötelezővé tették az ottani hatóságok a mezei egerek irtását, meri csak általánosan keresztülírt irtásnak van értelme és célja. A mezei egerek irtásához legalkalmasabb a foszforméreg (Arvalin.)

Száztizennyolc éves szarvasi kat. templom. Ezernyolcszáztizenkettő augusztus 12-én Szent Klára napján szentelték fel a kat. szarvasi templomot és adták át hivatalának. A mostani évforduló alkalmából vasárnap mise volt, amelyen dr. Domanek Pál békésszentandrásai plébános mondott beszédet. A misét Csernus Mihály apátplébános mondta fényes papi sepéddel.

Emergé verseny. A nagy és állandó érdeklődésre való tekintettel az Emergé pneuval kapcsolatos országos Emergé verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1930. augusztus 31-ig prolongálta.

Ha fáj a feje és szédül, ha felettségei, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet.

A posztóval és bélés árukkal való házalás ügye. A kereskedelmi és iparkamarák esztendőnkön keresztül éles küzdelmet folyattak a posztó és bélésárukkal való házalókereskedelem ellen és e küzdelem eredménye gyanánt a kereskedelemügyi miniszter az üzlettel bíró kereskedők és iparosok érdekében rendelettel tiltotta el a házalásnak ezt a fajtáját. Most egyes textilgyári vállalatok kíséreltet letek ennek a rendeletnek a visszavonására. Noha semmi valószínűsége nincs, hogy a miniszter a kérdésben elfoglalt álláspontját megváltoztassa, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés a többi érdekképviselettel együtt szerdára illatkozó gyűlést hívott össze, amelyen a részvevő egyesületek újból le fogják szögezni a házaló

kereskedelem ügyében elfoglalt álláspontjukat és a jelenlegi tiltó-rendelet további érvényben tartását kívánják. A szegedi kereskedelmi és iparkamara, amely annak idején főbb felterjesztésben kérte a miniszteriumtól a most érvényben lévő rendelet kibocsátását, a vidéki ipar és kereskedelem érdekeire való hivatkozással, közölte az Omke elnökségével, hogy a mozgalomhoz csatlakozik és azt a legerélyesebb módon fogja támogatni.

Országos lakberendezési és háztartási vásár Budapesten.

Az Országos Iparegyesület ez év augusztus 30-tól szeptember 15-ig rendezi lakberendezési és háztartási bemutatóját és vásárt kiállítását. A kiállítás alkalmából a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium féláru jegy váltására jogosító igazolványokat bocsátott ki, melyek a Budapesten való tartózkodásra négy napig érvényesek. Ilyen féláru jegy váltására jogosító igazolványok, melyek egyuttal a vásáron belépőjegyet is szolgálnak, 2 pengő 80 fillér ellenében a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál beszerezhetők.

Drágább lett a tengeri Amerikában, mint a buza. Amerikában a tengeri várható hozoma a katasztrófális szárazság folytán nagyon csekélynek ígérkezik. Ennek látható jele gyanánt legujabban az a régtől fogva nem tapasztalt kuriózum állott elő, hogy a tengeri ára a buza ára fölé emelkedett. Természetes, hogy ezek után a sertésnek és a zsirnak ugyancsak erős áremelkedésével számolnak az Egyesült Államok piacain.

Autó és motorkerékpár PNEUMATIK
legelső gyártmányok, friss, garanciával, autó felszerelések dus választékban nagy árengedménnyel
legolcsóbban beszerezhetők
NAGY JÓZSEF
autópneumatik és alkatrész szaküzletében

BUDAPEST, VI., Andrassy ut 34.
Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

Olvasóink szives figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelenő Concordia Szövetkezet hirdetésére

Reumás, köszvényes és csuszos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az evad május 1-től október 31-ig tart. Báránd fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvíze alkalikus, a leg súlyosabb reumát, köszvényt és csuzt meggyógyítja. Gyógyhatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 120 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 120 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 százalék, 15 napon túl 20 százalék kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns. reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonalon érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyébe.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteletet kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek **üzlethelységeit,** ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket

a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Felemelik a köztisztviselők szolgálati idejét. A Pénzügyminiszter törvényjavaslatot kíván a ház elé terjeszteni a közszolgálati alkalmazottak szolgálati idejének felemeléséről. A terv szerint 35 évről 40 évre emelik fel valamennyi közszolgálati alkalmazott szolgálati idejét, mellyel kapcsolatban az előléptetések eddigi módja és ideje is megváltozik. A törvényjavaslat, amely a miniszteriumban már elkészült, az ősszel kerül a törvényhozás elé és a képviselőház valószínűleg már az első javaslatok között le is tárgyalja.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

Sajnos jóslatunkat igazolta az e heti állandó külföldi lanyhaság, mely már katasztrófális nehézségeket gördít az áru elhelyezése elé.

Ugy a svájci mint az osztrák piac nagymértékű tartozkodást tanúsít az áru felvétele iránt s legnagyobb erőfeszítés és a legjobb összeköttetések mellett sem lehet elhelyezni a felvevő piacokon az igen lanyha irányzat miatt.

A magyar buza a világpiaci árak alatt mozog és oly nagy tömegkínálat van, mely nem engedi a hazai tőzsdéken sem az árak emelkedését arra nézve, hogy ez a világparitási áraknak megfeleljene.

Magyarország összes gabonafelvevő piaca arról panaszkodnak, hogy a kiviteli lehetőségek teljes hiánya miatt az árak teljesen megbénítják a forgalmat, mert az általános lanyhaság hatása alatt a gazdák sem válnak meg szívesen áruiktól inkább kölcsönt vesznek fel rá.

E héten a buza ára 14.50 — 16-ig mozgott. Buzakészletek: Magyar leszámitoló és pénzváltóbank tárházaiban 92.656 q, csepeli kikötőben 62.466 q, Lujzamalomban 24.370 q.

Chicago terménypiacon 7 hónapra 89 cts, 9 hónapra 93 7/8 cts, 12 hónapra 98 3/8 cts volt a buza ára métermázsánként.

Termény és magpiac.

Fehér bab	40—42 P
Szapuka	50—55 P
Viktória borsó	18—19 P
Express borsó	17—18 P
Lenmag	30—32 P
Tavaszi búkköny	15—17 P
Szöszös búkköny	30—32 P
Tökmag	30—32 P
Mák	70—73 P
Muhar	10—12 P

Ingyen vizum és féláru utazás

FÉLIX FÜRDŐ-be

RHEUMA- CSUZ- ISCHIÁS- KÖSZVÉNY- IZÜLETI Bántalmak-
Női Bántalmak- stb.

ellen csodás hatású rádiumos, kénes hőforrások.

Szeptember 1-től 25 százalékos kedvezmény. PENZIÖREND-
SZER. Szoba, elsőrendű ételmezés, fürdő. NAPI 5.80 PENGŐTŐL
kezdve 4 fogásos menü ebéd 1 P. 70 fillér.

Ingyen vizumot kérjen a román királyi konzulátuson.
A román határállomáson közvetlen a Félix fürdőbe kérjen jegyet.

Egész éven át nyitva. Egész éven át nyitva.

Csillagfürt	12—14 P
Őszi borsó	20—22 P
Konkoly	10.50—11 P
Olaj pogácsa	12—14 P
Szárított répaszelet	14—16 P
Széna	6—7 P
Lucernaszéna	7—8 P
Szalma	2—3 P
Rózsa burgonya	10—12 P
Köles	8—10 P
Mustár	32—34 P

Liszt.

Vidéki kis malinok boletta és forgalmiadó nélküli árai.

0-ás gy	35.50 P
0-ás g	35.— P
2-es	32.50 P
4-es	27.50 P
6-os	18.— P

SZERKESZTŐI ÜZENET.

M. P. O. Köszönöm. Több is lesz? A pegazus merre vágat? Nem lehetne hetenként nálunk is bekölni egy harapás szénára? Kézcsók.

Csudaballat öreg gulyás. .... egykét ökör még nem csorda" ... jeligére küldött üzenetét kívánsága szerint szösz szerint közlöm: „Aki pedig azt sem tudja, hogy az ökrök társadalmát nem „csordának“, hanem „gulyának“ mondják, míg „csordának“ a tehének napi társas kirándulását tartják — az nagyon gyengén beszél a magyar kisgazda nyelvet“.

VASUTI MENETREND 1930. május hó 15-től.

	gy.	gy.	gy.	gy.
	6-15	9-45	13-36	17-30 20-45
Bpest k. p.	5-09	10-40	11-45	19-10 19-45
Gyoma	0-32	5-34	8-52	14-28 16-52
Békéscsaba	0-17	5-26	8-51	14-20 16-51 19-25
	7-34	12-08	13-25	19-27 21-11 3-23
Autóbusz	3-53	12-46	17-30	20-45
Gyoma	6-53	11-39	16-18	21-14
Déaványa	6-48	11-34	16-13	21-09
Szeghalom	6-15	11-01	15-41	20-36
Vésztó	6-13	10-59	15-40	20-34
Békéscsaba	5-53	10-39	15-21	20-14
	2-20			
	2-20			
	4-55			
	7-20	6-16	11-02	14-00 19-00
Szeghalom	8-30	9-50	15-25	18-42
Püspökkladányi	5-30	8-15	13-50	17-08

A „gy“ betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

Polgári és elemi iskolai fiúk és leányok valláskülönbség nélkül havi 70 pengő díj mellett felvétetnek a gyönyörű hegyvidéken fekvő SZENTENDREI REF. POLGÁRI ISKOLAI internátusokban. Kitűnő nevelés. Elsőrangú ellátás. Hygienikus elhelyezés. Prospektust küld az Igazgatóság.

Eladó a turkevei Turkedden

a néhai SZÜCS SÁNDOR örököseinek tulajdonát képező: jókarban levő

34 MAGYARHOLD FÖLD

megfelelő tanyaépületekkel együtt. Tehermentes, azonnal átvehető. Érdeklődni lehet a helyszínen, vagy az ÁRPÁD vendéglőben TURKEVEN.

ÉRTÉKESÍTÉSRE

és a legmagasabb napi áron való eladásra azonnali elszámolás mellett átveszünk az ország bármely részéből, bármely mennyiségben mindennemű terményeket, zöldség és főzelékféléket, hüvelyes terményeket, gyümölcsöt, mákot, diót, baromfit, tojást, hizó és vágó állatokat vásárcsarnoki és fiók elárúsító helyeinkre és külföldi exportra. Küldeményekről előzetesen sürgönyileg vagy levélbeli értesítést kérünk. Concordia Termelő, Beszerző és Értékesítő Szövetkezet Budapest, József körút 30.—32. Sürgönycím: Concordia Szövetkezet Budapest, József körút 30. Áruküldeményeknél: Vasútállomás Budapest, Központi vásárcsarnok. Telefonszám: József 376—45. Érdeklődésnél válaszbélyeg.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepetésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a MAGYAR KIR. OPERAHÁZ, NEMZETI SZÍNHÁZ, KAMARA SZÍNHÁZ előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színhájjegy rendelését két-három nappal előbb vetünk közzéni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
G y o m a, „Árvaház”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Vass József

Gyásza van a magyar közéletnek, gyásza van az egész országnak.

Vass József m. kir. népjóléti miniszter hirtelen elhunyt.

A magyar kormány egyik legértékesebb tagját, a nemzet pedig nagyra hivatott jeles fiainak egyikét veszítette el.

Tíz éve mult, hogy előlépett, mint egyszerű polgári család fia, egyszerű papi sorból, szerényen, de tehetségének lángoló sugárzásával homlokán. Nem törtétt, nem kapaszkodott, nem babérokra vadászott, csak hivatást akart betölteni: Alkotni akart.

Isten kegyelméből s annak a nagy bizalomnak a védelme alatt, amely őt minden oldalról körülvette, alkotott is tíz éven át.

Ha munkájának mérlegét akarjuk felállítani, elég annyit mondanunk, hogy felépítette a modern, korszerű magyar nemzeti szociálpolitika erős várát.

Éles látással, meleg szívvvel, Istentől sugallott tökéletes szociális érzéssel örködött ott, ahova a magyar haza ügye állította: a legkényesebb, a legelhagyatottabb, a legárvább bátyafokon. Szobornál, érenél, hű dícséretnél maradandóbb emléke nevének az az alkotó munka, amellyel új utakon indította el a magyar társadalombiztosító elhanyagolt, mostoha ügyét és nem rajta mult, hogy mindent átfogó hatalmas tervezetéből nem valósíthatott meg mindent és nem olyan tempóban, sőt talán nem is egészen úgy, mint ahogy szeretne volna. Amostoha viszonyok az ő alkotó kezének áldást osztogató tevékenységét is meglátsították s a kiszámíthatatlan leg-

felsőbb rendelés lezárta életét, mielőtt befejezhette volna nagy elgondolásainak megvalósítását.

A magyar kormány, a magyar szociális gondoskodás ügye és a magyar közélet súlyos csopást szenvedett Vass József korai elhunytával s a veszteség fájdalma közepette enyhüléül csak az ő szellemének utmutatása maradt, amely irányt jelöl a félbeszakadt nemzetvédő munka folytatásához.

Ki segít a kiskgazdákon?

A szombati képviselőtestületi gyűlés után a beszélgetés során, mikor a munkásság mikénti segítéséről folyt a beszéd, — anélkül, hogy a munkásság segítésének szükségességét a legkisebb mértékben is csökkenteni akarta volna — egy kiskgazda képviselő azt a kérdést tette a löbbi társához: „Hát rajtunk kiskgazdákon ki segít?” ...Mellányos, hogy a gyors-

segélyt ott alkalmazzuk előbb, ahol a betevő falatról, az egészséget védő „egyetlen” ruháról van szó. Nem lehet a dolgozni akaró munkásságunkat üres zsákkal a hosszú télnek eresztetni, tehát kereseti lehetőséget kell neki előteremteni.

A kiskgazda pillanatnyilag még nem tartozik az üres zsákosok — hanem az üres erszényesek közé. Hiszen épen az a baja, hogy amit keservesen egy éven át a zsákjába kifermelt, annak olyan alacsony ára van, hogy még a termelési önköltséget sem kapja meg érte. Utolsó kétségbeesésében jobb árra vár és nem fizet, inkább még újabb kamatlerhet vállal. Szaporodik az adósság.

Bizonyos, ha a gazda a betevő gabonájára adó- és más szükségleteinek a fizetésére nagyon mérsékelt kamatra előleget kaphatna, ez egy kis nyugvó helyzetet teremthetne, amire nagy szükség is volna, hogy az őszi munkálatait nyugodtan elvégezhesse. Munka befejezésével azonban minden eddigi magának élő zárkózottságot, minden más foglalkozásu emberrel szemben érzett bizalmatlanságot levelezve

TÁRCA

Jó tanácsok és hasznos orvasságok.

Kézirat 1791-ből. Közli: MÁNYINÉ PRIGL OLGA.

Ha Martiusba szép szőlőt akarsz enni.

Szedj szép szőlőt a dér előlt és azt téllre így tsinálj bé:

Végy homokot és vizet, a keltőt csinálj össze jó higon, vedd belé a szőlőt, — a koltásnya ki látsván, — tedd el jó helyre. Mikor enni akarsz belőle, töls vizet rá, hadd áztassa fel. Succedál.

Nb. Teknőbe kell eltenni.

Ha dinnyét akarsz télbe.

Tsinálj össze hamuval marha írágyát azzal vékonyan tapaszt bé, rakd el valahová. Mikor enni akarod, áztasd le róla s succedálni fog.

Ha szilvát akarsz enni, bercentzeit tudniillik.

Nem kell le rázni a fáról, hanem kézzel kell leszedni és szépen berakni kantába v. korsóba úgy hogy tele legyen a torkáig. Akkor tsinálj bé lantornával erőssen, Tedd kassornyába, ereszd egy kulba, de lefelé legyen a szájjával. Ha le nem ülne, köss rá egy követ. Így amikor veszed fel télbe, fáing szilvát chetsz.

Nb. Nem kell abból a kulból megregetni, meri úgy megromlik. Csendes hely kell neki.

Téibe ha zöld paszulyt akarsz enni.

1-ször meg lehet így is tartani ha módod van benne, hogy minden holnapban 1-szer töltis rá ecetet, 2-szer így is meg lehet, — notandum, derekabb amugy.

Szedd meg a paszulyt, forralj vizet, tedd tálba tötsd rá,

borítsd bé más tálal, hadd asszon össze egy kevéssé, fűzd madzagra, tedd száradóra. Succedál.

Hasznos tudnivalók.

Hogy sok béka

ne legyen házadba, égess lókörmőt, megtapasztalod a hasznát.

Ha a bolhát

összve akarod gyűjteni, vedd meg a fenyőfűzér port, tedd valamely isuporba, minden nap emberi testekből eredő levekkel lotsolgasd, mind bolhává válik és a löbbit is oda csalogatja.

Orvasság a harmadnapos hideg-lelésről.

Törj össze pókhálót, sót, borsot és mézet, azt kétfelé vevén, kösd rá a két kézen levő pulzusokra, akkor, midőn borzongatni akarja. Hadd álljon rajta minden ujítás nélkül harmad napig. Észre veszed hasznát.

A Tsömörről.

Pálinkát igyon az amennyit gondol, hogy megbir a természe, borral együtt. Sót és lóbakot is lehet bele. Használ.

Ez is jó a Tsömörről.

Piríts kenyeret, lotsold meg ecettel, aztán hintsd meg paprikával s edd meg. Megevén, igyál meg egy meszely bort, vagy ha bírod, egy itcél. Küldi belőled s magad is ráismersz, hogy a bajod mitől volt.

Asszonyoknak való orvasság.

A fehér liliom virágát borral össze zavárván, vegye bé a nehéz órában. Bizony megáldja azt aki kommandálta.

A tsuzokról való orvasság.

Egy sor polyva, egy marok lágysó, egy marok fa hamu, aztán diófalevelet, legfejül ecettel, forralva. Ennek csak a gőzze használ.

fogjon össze minden rendű — és rangú polgára a községnek, próbáljunk egy kicsit mi magunk is segíteni magunkon.

Meg kell szervezni a belső fogyasztást, mely kiindulóban községi, városi, vármegyei és végül országos jellegű legyen. Ami ezen a szükségleten felüli termelésünk lesz, ennek a külföldön való elhelyezését majd elvégzi a kereskedelem, csak versenyképes árunk legyen.

Annyi bizonyos, a jövőben is csak arra kell törekednünk, hogy a legolcsóbban a legjobbat és legtöbbet termeljünk.

Az olcsóbb termelésnek alapját a gépi munkálás képezi, tehát erre kell törekednünk. A gépi termelés több ipari munkást foglalkoztat, de sok földmunkásnak elveszi a munka alkalmát. Az itt felszabadult munkásságnak más téren kell munkát szerezni.

Előbb-utóbb ugyis meg kell barátkoznunk azzal a gondolatokkal, hogy ne szánjuk fel a templom kertjét is, hogy abba buzát vetessünk (lehetőleg kisebb sikértartalmu nemesített buzát), majd lassan erdőket települünk, legelőket létesítünk, hogy több állatot nevelhessünk. Igaz, hogy egy kicsivel több dolog lesz az állattenyésztéssel, mint a buzatermeléssel, de hát épen ezt akarjuk, hogy több „dolog” legyen.

S ha majd így sokára erdőink lesznek, sok marhánk lesz, bizonyosan akadnak olyan vállalkozó emberek, akik husfeldolgozó gyárat, bőrgyárat, fagegmunkáló üzemet, tejfeldolgozó üzemet, konzervgyárat, háziipari üzemet létesítenek. Sok ezer munkásnak lesz állandó munka alkalmá, az iparosnak, a kereskedőnek. A baromi munkát elvégzik a gépek, az embernek csak irányítani kell azokat.

Ugye, hogy nem szabad csüggedni! Fogjunk össze, segítsünk magunkon.

Vármegyei tűzoltógyűlés Békéscsabán.

Vasárnap tartották meg Békéscsabán a békésmegyei Tűzoltó Szövetség rendezésében délelőtti a rendes évi közgyűlést és délután a tűzoltóversenyt, melyen a gyomai tűzoltó csapat egy szép szobrot nyert.

A versenyen 44 csapat 304 szereplővel vett részt.

Az egyéni versenyen Arany Gusztáv s. jegyző alparancsnok értékes ezüst órát nyert.

A vármegyei közigazgatási bizottság e hó 9-iki ülésétől.

A közegészségügyi állapotok terén némi rosszabbodás tapasztalható a fertőző betegségek száma az elmúlt hónapban 23 esettel emelkedett.

Az adófizetés terén az összes hátralék 5,298,592 pengő, tehát az egész évi kivétel 65 százaléka.

Az állategészségügyi viszonyok kielégítőek. A múlt hónapban 720 marhát, 350 borjút, 49 lovat, 8820 hizott sertést, 1290 sovány sertést, 680 süldőt és 190 malacot szállítottak el. Ezekből 195 marha és 2295 hizott sertés ment külföldre.

CSILLÁMOK

*Botor az a nő, ki azt hiszi,
hogy szebben fest, ha magát festi.*

*

*Sűrűbben tapsolnak a léha
ügyeskedőnek, mint az igazi érdemeknek.*

*

*A földi javaknak betyár felosztása,
a szegényeknek a másvilági jóléttel való vigasztalgatása.*

*

*Földi bolygók nagy tömege
Charon ladikján jut csak révbé.*

*

*Hire sincs még a dicsőségnak,
már is fejébe száll a gyarló embernek.*

*

*Több szappant fogyaszt a hiúság,
mint a tisztaság.*

*

*Csak mikor az ember nem talál
már a világon más megutálni valót,
keríti maga-magára a sort.*
KNER IZIDOR.

A gyorsvonat elé vetette magát.

Szeptember 9-én az ötórás gyorsvonat elé vetette magát a hid előtt Kuglis Jolán kiskunmajsai születésű lány, ki a Napnyugati vendéglőben kiszolgálói alkalmazásban volt. A vonat azonnal megállították és szerencsére akadt a vonaton egy orvos, ki a szerencsétlen öngyilkost — kinek a mozgony a jobb lábát térden felül levágta — első segélyben részesítette. E közben a hidór telefoni jelentésére Sztrecskó Károly állomásfőnök egy motorossal kiment a helyszínére és felvette az esetről jegyzőkönyvet. Kuglis Jolán eszméleténél volt és bevallotta, hogy öngyilkos akart lenni.

A bekötözés után feltették az öngyilkost a vonatra — a

Szebb
fogak
titka
SARG

levágott jobb lábával együtt — és beszállították a szolnoki kórházba.

A gyorsvonat előtt befutó dévaványai motoros vezető jelentést tett, amikor a hidon jött, látta, hogy egy nő a sínhez egész közel áll, rátülkölt, mire eltávozott a nő. Ugy látszik, ekkor még nem volt elég bátorsága.

Mennyi elkeseredés lehetett abban a boldogtalan szivben, hogy ezt a borzalmas halált választotta? Az életnek nincsenek ilyen borzalmasságai, amilyeneket az ilyen esztelen öngyilkosok, szereznek maguknak. Az éljen még mindig elviselhetőbb, mint egy ilyen borzalmas halállal megbarátkozni.

Nyolcezer kiváncsi ember nyolcezer levele.

Nyolcezer levél nem kis dolog. Ha ezeket a leveleket egy ember akarná elolvasni, akkor jó néhány héten keresztül másra aligha telne ideje. Tolnai Világlapja kiadóhivatalába ennyi levél érkezett az első napon, amikor ennek a népszerű és elsőrendű képes lapnak az árát 60 fillérről 24 fillérré szállították le. Nyolcezer ember arra volt kíváncsi, hogy miképpen lehetséges ilyen nagymértékű árleszállítás. Mi a titka ilyen ár mellett a lapkiadónak. Ennek a magyarázata, mint velük közlik, igen egyszerű. Tolnai Világlapja, amely az elmúlt három évtized alatt mindig a jóból a legjobbat és árban a legolcsóbbat adta, az utóbbi időben a kegyetlenül mostoha gazdasági viszonyok miatt kénytelen volt nélkülözni régi olvasóinak egy nagy részét és ezzel az árleszállítással most régi olvasóit akarja visszahódítani, ezeknek a száma pedig az elmúlt 32 év alatt több mint félmillió volt. Ezek az olvasók nemcsak azért fognak

visszatérni Tolnai Világlapja olvasóinak táborába, mert a lap ára 24 fillér lett, hanem azért is, mert a lap tartama nem változott, sőt jobb lett és emellett még két nagyszerű folytatásos regényt is közöl, az eddigi külön bekötött regény-melléklet helyett.

Hogy Tolnai Világlapja számitásai beváltak, azt bizonyítja a nyolcezer levél, amelyben az emberek nemcsak kíváncsiságukat, hanem gratulációjukat is kifejezik.

Csődtömeg-eladási hirdetmény.

Bedő Imréné közadós, gyomai kereskedő csődtömeggondnoka közhírré teszi, hogy nevezett közadós csődtömegéhez tartozó s apróbb tételekben felvett és a Csapó János cukrász Horthy Miklós uti házában bérelt üzlethelyiségben raktáron levő **paplanok, kendők, harisnyák, rőfös — és egyéb textil áruk** folyó hó 15-én azaz hétfőn délelőtt fél 10 órakor kezdődően folytatva esetleg másnap kedden és csütörtökön **nyilvános árverésen, készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek** elfognak adatni.

Autó és motorkerékpár

PNEUMATIK

legelső gyártmányúak, frissek, garanciával, autó felszerelések dus választékban nagy árengedménnyel

legolcsóbban beszerezhetők

NAGY JÓZSEF

autópneumatik és alkatrész szaktüzletében

BUDAPEST, VI., Andrásy ut 34.
Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

Képviselő-testületi gyűlés.

Szeptember 6-án 55 képviselő részvételével képviselőtestületi gyűlés volt, melyen a következő határozatok hozták:

1. A múlt havi pénztár vizsgálat eredményét tudomásul vették.

2. A Liszkai féle gátóház udvarának kibővítése. 830 négyszögöl területet a község egyezség alapján a Körös-Tisza-Maros ármentesítőnek átengedi.

3. A révlapson a község tulajdonában levő 24 kat. holdnyi terület parcellázása kertek céljaira megkíséreltetett, az elért ár négyszögölenként 2.30—3.20 pengő. Képviselőtestület a mostani gazdasági helyzet figyelembe vételével a jövő évben való újabb árverést kísérel meg.

4. A hirdetések (publikáció) egy-egy példányának ára 30 fillérben lett megállapítva.

5. A vámos utak átvételére vonatkozó kérelmezésre az előjáróság utasított. Remény van rá, hogy a község azt meg is kapja.

6. A gazdasági iskola részére kényszerű szükségből ismét a szeretet ház tantermei engedettek át.

7. A szarvas—mezőberényi ut kiépítése tárgyában 3 tagu bizottság küldetett ki.

8. Özv. R. Szűcs Gergelyné 30 pengő temetési segínyt kapott.

9. A gyepmester fizetés iránti kérelme elutasított. Lóártása és az állati hullák kiszállítási díja rendeztetett.

10. Shell kőolaj részvénytársaság engedélyt kapott, hogy a piactéren Kun Ferenc üzlete előtt benzinkutat építsen.

11, 12, 13. A polgári iskola építési és felszerelési alapjának számadása, valamint a falvasi tehéntartó gazdaság jövő évi költségvetése jóváhagyatott.

14. Iskolai alapvagyon feltérítály tanyaföldjének bérleti szerződése jóváhagyatott.

15. A községi vendéglő béreltele felmondatott, azt Gálos Sándor bérlő elfogadta, a vendéglőből már el is távozott. A vendéglő bérbeadását a képviselőtestület elrendelte.

16, 17, 18. Igazolt kétszeres kivételek alapján a közmunkaváltóságok törlesztését képviselőtestület elrendelte.

19, 20. Rendőrségi és szervezési szabályrendelet megfelelően módosítatott.

21. Az ovoda építési alaphoz kölcsön vett 7000 pengőnek a vicinális utépítési alaphoz való visszafizetését a kép-

viselőtestület elrendelte.

22. A gyámpénztári tőkék f. é. első félévi kamatkulcsa 3.6 százalékban lett megállapítva.

23. Az ártézi kut furásának rendes mederben folyó munkálatait a képviselőtestület tudomásul vette.

Ezzel a gyűlés véget ért, azonban a képviselők Répás Pál képviselő felkérésére továbbra is együtt maradtak közérdekű dolgok megbeszélésére.

A képviselőtestület f. hó 13-án ismételt közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1., 1931 évi közpénztári költségeloirányzat tárgyalása.

2. Bgy. határozatok bemutatása.

3., Csapó Lajos kérelme közmunkaváltóság törlése iránt.

4., Csapó László kérelme közmunkaváltóság törlése iránt.

5., Gál Mihály kérelme közmunkaváltóság törlése iránt.

6., Polg. iskolai építési alap 1929/30 évi zárszámadásának jóváhagyása.

7., Polg. isk. felszerelési alap 1929/30 évi zárszámadásának jóváhagyása.

8., Kruchió István közgyűlési tag indítványa a költségeloirányzat sokszorosítása és kézbesítése iránt.

9., Kun Gergely és társai kérelme haszonbér leszállítás iránt.

HIREK

A kenyér ára 28 fillér. A kereskedelmi miniszter körrendeletet adott ki, melynek értelmében a házikenyér ára 28 fillérnél magasabb nem lehet. Arra való tekintettel, hogy Budapesten a drágább termelési költségek mellett is csak 28 fillér a kenyér ára, elvárjuk, hogy a mi sütőiparosaink minimum 26 fillérrel fogják árusítani a kenyér kilóját.

Szeberényi esperest újabb hat évre megválasztották. Az Arad-Békési Evangélikus Esperesség Békéscsabán tartotta közgyűlését, melynek legkiemelkedőbb tárgya a tisztújítás volt. Esperessé további 6 évre ismét Szeberényi Zs. Lajos dr. felsőházi tagot választották. Felügyelő Krayzell Miklós dr. tanácselnök lett, alesperes Bárdi Ernő mezőberényi lelkész.

Székházavatás Kondorostanyán. Ünnepléses keretek között avatta fel a kondorostanyai Hangya szövetséget ujonan épített székházát, mely hatalmas, a tanyavilágon szokatlannul nagy méreteivel, tágas helyiségeivel, nagyban hozzájárul az elhagyottan és vasutvonaltól oly távol eső tanyahely kulturális fejlődéséhez. A felavatás

*Ha a haj
selymesen fénylő-*

*azzá
tette*

ELIDA SHAMPOO

reggeli ünnepi misével kezdődött. Misa után az ünneplő közönség az ujonan épült Hangya székházhoz vonult, ahol kezdetét vette a székház avatási ünnepélye. Az ünnepélyt diszebed követte. Szabó Frigyes lelkész beszédében hangsúlyozta, hogy Kondorostanya népe nem kíván az anyaközségtől elszakadni, csupán azt kéri, hogy jogos kívánságait az anyaközség a lehetőség határain belül teljesítse és ezáltal a tanyahely fejlődését biztosítsa.

A békési ág. h. ev. egyházmegye ezévi közgyűlése 1930 szeptember 4-én, csütörtökön volt Kondoroson. A közgyűlésen minleg 250-en vettek részt. Kovács Andor főesperes, kormányfőtanácsos és dr. Mázor Elemér egyházmegyei felügyelő elnökölték. Ez alkalommal iktatták be egyházmegyei másodfelügyelői állásába dr. Csermák Béla orosházi egészségügyi tanácsos orvost, ki megilletődve tette le az esküt s hivatalát, mely gondolatokkal leített székfoglalójával elfoglalta. A gyűlés kb. este fél 7 órakor ért véget.

Törvényjavaslat készül a vásárok szabályozásáról és a házalásról. A kereskedelmi minisztérium törvényelőkészítő osztálya most a házalásról és

a vásárok szabályozásáról szóló két új törvényjavaslattal foglalkozik. A javaslatok már hosszabb idő óta készülnek és azokat nemsokára már az érdekképviselőknek is bemutatják, úgy hogy ilyenformán ezek a törvényjavaslatok a képviselőház őszi ülészakájának első napjaiban már beterjeszthetők lesznek.

A por. A m. kir. belügyminiszter rendelete szerint a farszekeres, a rugó nélküli kocsik és egyéb teherszállító járművek a városok és községek belterületén csak lépésben haladhatnak. A rendőrkapitányság, amely már hirdetmény útján több esetben felhívta a járműtulajdonosokat a rendelet betartására, utoljára figyelmezteti a közönséget, hogy kocsikkal és egyéb járművekkel a város belterületén csak lépésben haladjanak. Aki a többszöri figyelmeztetés dacára is a rendelet ellen vét, azt f. hó 8-tól kezdve magasan fogják büntetni Turkevén.

Összedül egy csendőrlaktanya, amelyet a letartóztatott Czillérek építettek. Szolnoki jelentés szerint a dévaványai csendőrlaktanya, amelyet az Árvai és Czillér-cég épített, összedüléssel fenyeget.

Jobb az idej bortermés a tavalyinál. Budapestről jelentik: Az 1930 évi bortermést 4 millió hektoliterre becsülik. Nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is jobbnak ítélik az idej termés a tavalyinál. A mezőgazdaságban az előző hetek esőzései csak a takarmányféléknél, különösen a lucernánál javították a terméskilátást.

Német győzelem az Óceánon. Newyorkból jelentik, hogy a német „Európa” és az angol „Mauretánia” között folyó verseny az Óceán kékszalagjéért az „Európa” győzelmével végződött. Az „Európa” két órával előbb érkezett Newyorkba, mint a „Mauretánia”.

A humor netovábbja. Közismert az utazó vigéceknek az a tolakodó magaviselete, hogy az illető, aki szóba áll velük, alig tudja őket lerázni a nyakáról, ami legtöbb esetben csak úgy sikerül, ha valamit megrendel tőlük. Egy ilyen tolakodó úgynök azonban megjárta egy jóképű alföldi gazdával, akire minden szabadkozása ellenére rábeszéltek egy traktort. Megcsinálták a megrendelést és a traktor pár hétre rá meg is érkezett. A gazda azonban hozzá sem nyúlt, azonmód állott egész nyáron, ahogy a vasúttól beszállították. Persze a részleltetések sem mentek, mert a gazdának eszé ágában sem volt fizetni. Végre a gyár megsokallta a hiábavaló levelezést és leküldte az utazót, aki erélyesen felszólította a megrendelőt, hogy fizessen már. — Mit, én fizessek? — felelt a gazda — hiszen maga azt mondta, hogy a traktor kifizeti magát. Hát ott van ni, oszt kérje tőle.

Az üzemutód felelőssége. Igen gyakran előfordult, hogy iparos oly üzlethelyiséget vesz ki, melyben azelőtt is műhely volt és ennek régi tulajdonosa esetleg a Társadalombiztosító Intézetnek tartozik. Ily esetekben a Társadalombiztosító Intézet üzemutódlást lát fennforogni. Tűzzel-vassal igyekeznek a tartozást az új munkaadón behajtani. Legutóbb egy ilyen üzlethelyiségi kérdés a bíróság elé került. A munkaügyi bíróság kimondotta, hogy ha az üzemutód által elhagyott üzem, hat hélig üresen áll, az új bérlő az elődőtől nem vehet át a be rendezésből semmit és ha esetleg az üzemet nem oly minőségben folytatja, mint elődje, úgy az üzemutódlás kérdése fenn nem forog.

Halálos tetanusz fertőzés. Rendkívüli súlyos állapotban vitték be hétfőn este a békés-

csabai kórházba Timár Pál 17 éves endrődi, Hunya-telepi lakost. Timár Pál mintegy két héttel ezelőtt az istállóban véletlenül belelépett egy vasvilába. Az így keletkezett jelentéktelennek látszó sérülést Timár elhanyagolta, miáltal tetanusz fertőzést kapott, amely aunyira elhatalmasodott, hogy a kórházba kellett szállítani. A kórházba való szállítása azonban már oly késő volt, hogy a leggondosabb ápolás ellenére, kedden reggel belehalt a sérülése által kapott tetanusz fertőzésbe.

Furfangos lókupeczek garázdálkodtak Bodrogkereszturen.

A bodrogkereszturei országos vásáron több gazdát, akik lovaikat árulták, furfangosan megcsalták. Két ismeretlen egyén azzal a mesével, hogy a katonaság részére vásárol lovat, a gazdák által kért árakat alku nélkül megígérte s a megvásárolt kilenc lóért 100—100 pengő előleget adott. Az előlegekből később közvetítői díj címén visszakértek minden ló után ötven-ötven pengőt. A tulajdonosoknak átadtak egy egy megcímzett borítékot azzal, hogy tegyék be a marhalevelet s a hátralékos összeg utánvételezése mellett adják a postára. A leveleket visszacsatolták azzal, hogy együtt mennek a postára és a gazdák jelenlétében adják fel. Közben bementek áldomásra, majd a postán a megcímzett borítékokat ajánlva és utánvét mellett fel is adták. Pár nap múlva nagy meglepetésükre visszaérkezett a gazdákhoz az utánvételes levél azzal, hogy a címzett Vácon, ahová a borítékokat címezték, teljesen ismeretlen. A gazdák a leveleket felbontatlanul elvitték a csendőrségre, ahol a felbontáskor megállapították, hogy a marhalevelek helyett újságpapír van a borítékokban. A családok elcserélték a marhaleveles borítékokat előre elkészített más borítékokkal. A csendőrség megindította a nyomozást, de a tetteseknek eddig semmi nyoma.

Az éhség vitte el korábban a gólyákat a határból. Hirtelen elköltöztek a gólyák. Mardártani megállapítás szerint ennek érdekes oka van. A meglepő gyors elvándorlás a szárazság miatt történt. Rengeteg mocsár, nádas kiszáradt s gólyák nagy tömege maradt táplálék nélkül. A gólyánság egyébként kellemetlenséget okozott. Az éhező madarak számos helyen rablásra vetemedtek, elragadtak különösen sok kis kacsát. Az egyik tanyán 11 darab kiskacsát nyelt

le a gólya. Nyakuknál fogva csipie őket csőrébe, aztán a levegőbe dobta, a kiskacsa a kifutó csőrbe pottyant s egy pillanat alatt szőröstől-bőröstől, egészen lünt el a gólya farkán keresztül. A garázdálkodást észrevette a gazda, a gólyát a helyszínen leütötte, nyomban felvágta s belőle két kiskacsa még élő állapotban került napvilágra. A többi kilenc már nem élt. Az éhes gólyák garázdálkodása miatt sokat agyonütöttek, agyonlőttek közülök az idén.

A Népművelési Bizottság őszi programja. A Békésvármegyei Népművelési Bizottság az iskolán kívüli népoktatás új évfolyamát szeptember havában nyitja meg. Programjának két része van, ismeretterjesztő előadások és népművelési táncfolyamok. Az egyes előadások 5—6 egymást követő, ismeretelési tartalmú sorozatból állanak, a táncfolyamok tárgyait az általános ismeretek köréből veszik. A Népművelési Bizottság ezen kívül mesedélutánokat tart, ifjúsági egyesületeket szervez, népkönyvtárakat és olvasóköroket állít fel, műkedvelői előadásokat és táncfolyamokat rendez.

Az olaszok szalonját vásárolnak Magyarországon. A zsirpíacon Olaszország részére vagonfételekben vásárolták a nehezebb hálszalonnát, melyért kilónként 170—175 filléres árakat fizettek. A szakemberek valószínűnek tartják, hogy a zsir és szalonna egyelőre tovább is olcsóbbodni fog, mert zsirsértésekből a kínálat állandóan nagy, ellenben a zsir és a szalonna fogyasztása minimális. A hét végén a budapesti sertésközvágóhidon nagybani tételeknél fizettek háromdarabos sózott szalonnáért 164—168, négydarabosért 154, kenyérszalonnáért 156, olvasztani valóért 170—174, hájért 165—176, belföldi zsirért 172—176, márkás exportzsirért 156—157 fillért a raktárban átvéve. A zsir és háj kicsinybeni ára a budapesti henteseknél ismét 184—190 fillérré szállt le, az olvasztani való szalonnáé pedig 168—170 fillér.

Védekezés a földrengés ellen. Japánban egy földalatti felhőkarcolót akarnak építeni, mely nyolcvan emeletes s 350 méter mélységben vetik meg az alapját. Ezt az ötletet a japán mérnököknek az 1925-ik földrengés adta, mely Tokiót jobbra elpusztította. Minden eszközt föl akarnak használni, hogy védekezzenek a lendő földrengések ellen. A tervezett óriási palotában hivatalok, mű-

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, VILMOSCSÁSZAR-UTCA

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fakeskedők, Gyoma.

helyek lesznek. Építése legálább százmillió yenbe kerül. A felhőkarcoló mint egy óriási kulban foglal helyet, melyet acélbordázatok védenek a beomlástól. A helyiségeket a tervezés szerint állandóan villannyal világítanak. Villamos szellőztetőgépek biztosítják az egészséges levegőt. A lakók a különböző emeletekre le és föl sok-sok fölvonón mennek és a felhőkarcoló el lesz majd látva mindazokkal a kényelmi eszközökkel, melyekkel az amerikai felhőkarcolók dustálkodnak. Fűteni csak a legfelsőbb emeletet fűtik, mert a földgyomrában tudvalevőleg meleg van. Ez a terv a tokiói „felhőkarcolónak”, mely nem a felhőket karcolja, hanem a földgyomrát...

Andrée tragédiája. Gyalog akart eljutni az északi sarkra a híres utazó, miután léggömbje szétszakadt. Az Andrée-expedíció halottainál talált napló végre teljes fényt derít az emberöltővel ezelőtti szerencsétlenül járt sarkutazók eddig homályos tragédiájára. A most megtalált naplójegyzetéből kiderült, hogy a Fehér Szigetet csak ketten érték el az expedíció tagjai közül: Andrée és Strindberg. Az expedíció harmadik tagját, Frankelt, már a nagyvándorlás alatt megölte a kiemerültség. Andrée léggömbje ugyanis már az utolsó szakaszán súlyosan megrongálódott s a három ember elhatározta, hogy gyalog igyekeznek eljutni a Spitzbergákra. A szenvedésekkel teli út megölte Frankelt, Andrée és Strindberg azonban szeptember 5-én elérte a Fehér Szigetet, ahol azután 10 év múlva a norvég Horn professzor mindkettőjük holtestét megtalálta. A naplóból kiderült, hogy Strindberg is végelgyenülésben halt meg, őt Andrée temette el. Amikor azután Andrée is látta, hogy nincs megerülés, feje alá tette naplójegyzeteit és megadta magát a sorsnak...

A vér felfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi **Ferenc József** víz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. A **Ferenc József** keserűvizet kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Gyomai Leventék szüreti mulatsága. Az autóbusz öles plakátján már hetek óta hirdetik, a falragaszok már napok óta üzenik, hogy nagy napja lesz a Gyomai leventéknek e hó 21-én a szüreti népiünnepély a gyönyörű Erzsébet ligetben. Már délután 2 órakor inpozáns felvonulás, melyen részt vesz 15 pár csöszleány-legény, 20 lovas, 15 gyönyörűen feldisznított kerékpáros, 50 tagú levente diszszakasz, a 24 tagú levente zenekarral az élén. Hogy aztán a ligetben mi lesz, azt meg kell mindenkinek nézni, mindenkinek ott kell lenni. A liget nincsen lezárva, belépő díj feltételek szerint. Este 8 órakor pedig megnyílik a pavilon szinpadának a kárpitja és végig élvezhetjük a kis székelly háztűznézőjét. Éjfélkor rendkívüli nagyszabású szépségverseny, melyen a kis Molnár Gyusziika teszi a szépségkirálynő fejére a koronát. Este a beléplidíj személyenként 1:20 a család jegy 5 személyre 5 pengő. Farkasineki Imre főzenész mester úgy délután mint este teljes cigányzenekarával fog játszani.

DEBRECZENY MIKLÓSNÉ békéscsabai zongoratanárnő szeptember 1-től kezdve hetenként kétszer Gyomán **MAGÁNÓRAKAT** ad. Tanít a Kovács-Popper-fél akusztikus módszerrel kezdőket és haladókat. Érdeklődőknek készséggel szolgál felvilágosítással a módszerről. Díjtalan prospektus és képességvizsgálat. Jelentkezni lehet levélben is lakásán: Békéscsaba, Apponyi utca 5. Gyomán felvilágosítást ad KNER IMRÉNÉ.

Gróf Wenckheim József hazarepült gépjével. Mint értesülünk, gróf Wenckheim József szombaton délután fél kettes órakor saját repülőgépién Dobos István pilóta kíséretében Ókigyóra érkezett.

Békésmegye főispánja a munkaalkalmak szerzéséről folyó országos tanácskozáson. Báró Feilitzsch Berthold főispán Budapestre utazott, hogy a munkaalkalom nyújtása kérdésében tartandó kormánytanácskozáson a békésmegyei munkások helyzetéről jelentést tegyen. A főispán Budapestről a Gusztáv Adolf Egyesület nagygyűlésére utazik az evang. egyház képviselőjében Stuttgartba, ahonnan csak szeptember utolsó hetében tér vissza a vármegyébe.

Áldott állapotban lévő nők és ifju anyák a természetes „Ferenc József” keserűvizet használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el.

Egy hét óta ég ökördi pusztá mellett a tűzges ingovány. A Kiskőrös melletti ökördi pusztán egy hét óta ég a tűzges ingovány. Ezideig már 200 hold égett le. A tűz még hetekig eltarthat, mivel oltási eszközök nem állnak rendelkezésre.

Szentesi országos vásár. Szentes megyei városban az őszi országos vásár szeptember 19-én és 20. napján lesz megtartva és pedig 19-én (pénteken) állatvásár, 19-én és 20-án kirakodóvásár. Az állatvásár reggel 6 órakor, a kirakodóvásár pedig reggel 8 órakor kezdődik.

Elkészült a csaba-gyulai ut hengerlése. A Békéscsaba és Gyula közötti állami ut burkolatának áthengerlése megtörtént és az utat közel 5 hónapos elzárás után hétfőn újra átadták a forgalomnak.

A helybeli gazdasági népiskolában a pótbéiratások szeptember 13 és 14-én (szombaton, vasárnap) lesznek megtartva. A tanítás 15-én kezdődik a tanonciskolai tanteremben. Hétfőn az I. fiú, kedden II. fiú, szerdán III. fiú, csütörtökön I. leány, pénteken II. leány, szombaton a III. leány osztály jön az iskolába.

Baleset a vasárnapi lövészenyven. Súlyosabb kimenetellel is végződhet baleset történt a vasárnap délutáni lövészenyven. Az egyik versenyszámban indult Keresztes Erzsébet budapesti urlovasnő is, aki az áldozat. Eddig még pontosan meg nem állapított körülmény folytán ugyanis az indításkor Keresztes Erzsébet oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy jobb felső combján — valószínűleg a kengyelvástól — több centiméter hosszú sebet szenvedett. A pályán tartózkodó dr. Vas Vilmos orvos részesítette első segélyben a megsérült urlovasnőt, majd a lakására vitték, hol bevarrta sebeit és beoltotta tetanusz ellen. Később az urlovasnő már jobban érezte magát.

Sertések szállítása Szegedre. Az államvasutak igazgatósága 10.2817/930. C. II. sz. a. megengedte, hogy hízalásra szállított sovány sertéseknél, süldőknél, valamint félig hízott sertéseknél a f. évi díjkezdőmennyi jegyzék 5. folyószám alatt felsorolt állomásokról Szegedre a díjszabásszerű 10 százalékkal rövidített díjtételek alkalmazhatók legyenek. A küldeményeket a kedvezmény igénybevétele végeit a Szeged állomás környékén levő valamely sertéshizlalóra kell címezni.

Reumás, köszvényes és csu-zos betegek figyelmébe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Bárándi fürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalikus, a leg-súlyosabb reumát, köszvényt és csu-zt meggyógyítja. Gyógyhatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 1:20 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 1:20 P. Két-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillértől 2 pengőig, külön ágy 40 fillér. A vendégeknek 5 napon túl a lakásból 10 százalékos, tíz napon túl 20 százalékos kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 5 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárándra Biharvármegyében.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteleket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a leg-minimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelyiségeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

G y o m a, „Árvaház“

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Szeretet — Irgalom!

A népek, nemzetek életéből hiányzik ma a nyugalom, a csendes békesség, a kölcsönös tiszteltetés és szeretet. Valami rejtőnemes gyűlölet és kínzó félelem tartja hatalmában az emberek lelkét, akik szeretnék kiirtani vagy leigáználni a más nyelven beszélő, más fajhoz tartozó népeket. Szomorú, lehangoló és kétségbeesítő megnyilatkozása ez az emberi lelkék elvadulásának és durva önzésének.

A nyugalom, türelem, igazi felebaráti szeretet, kölcsönös bizalom és jó egyetértés napjainkban a magyar nemzet fiait is messze elkerülte. Az a Krisztus által példázott felemelő, megbocsátó és könyörületre, irgalmasságra mindenkor kész felebaráti szeretet kellene pedig ma a mi szerencsétlen, szétszakított, nehéz és sivár élettel élő, csaknem reménytelen anyagi helyzetben keservesen vergődő népünknek is.

A sötét gond, a kínzó aggodalom, a nincstelenség iszonyú érzetének nehéz, vészes, sötét fellege árnyat vet boldogtalan hazánk egére és nem látunk sehol biztató, reményt és szabadulást mutató világosodást, derűt és fényt mi szegény, árva, megcsalt és testvértelenül küzdő, lenézett és gyűlölt magyarok.

Az éhség és nyomor szomorú és siralmas dühöngése követi az általános gazdasági leromlást és munkanélküliséget. Mindenütt az összeomlást, lönkrementést, az anyagi pusztulást és végső vergődést látjuk a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem körében is.

A legfontosabb állami feladat lenne az, hogy tisztességes munka útján mindenki részére biztosítva legyen a megélhetés.

Vészjósló, komor felhők árnyéka borul lépett, csonka hazánk szenvedő és nyomorgó népe fölé. A terhek mindig súlyosodnak és a közelgő őszi

és téli idők zord hidegében és kegyetlen fagyában emberfeletti szenvedés, éhség, hideggel és betegséggel való állandó harc, nélkülözés és a ruhátlanság dermesztő kinja várakozik Gyoma község nagyon sok szegény és nyomorgó lakosára, családjára, különösen pedig a teheletlen, támasz és rokonnélküli öregekre, nyomorékokra és ágyban sinylődő, elhagyott betegek, szerencsétlenekre. Midőn beköszönt majd a természetben a hideg esővel járó késő őszi idő, midőn a havas, fagyos tél sokszor embertelen hidege elérkezik majd hozzánk; midőn sokszorosan érzeti az elkövetkezendő tél mindnyájunkkal az élet súlyos és nehéz voltát, feltehetjük a földi emberek sorsát intéző Istenünkhöz küldött fohászkunkban a kérdést: Uram mi lesz velünk?

A mai korban a mai emberek szívilágára is a hideg közönynek, a számító önzésnek, az érzéktelen fősvenységnek és a szeretetlenségnek, gyűlöletnek tele borult rá. Sötét, reménytelen a magyar tél, amelyben annyi fájó nyomor és kétségbeesítő aggodalom várja a szabaduló segédelmet és gyógyító orvoslást az anyagiakban oly nagyon szűkölködő társadalomtól.

Gyoma község sok szegény és nyomorgó lakosának segítségére, gyámolítására, elviselhetetlen nélkülözésének enyhítésére szép és dicséretes tervet óhajt megvalósítani a Jótékony Nőegyesület, midőn a téli hónapok alatt Népkonyhát szándékozik felállítani községünkben, ahol a minden tekintetben nincstelenség, az éhezők és elhagyottak kapnának ingyen ebédet naporként.

Nőegyesületünkkel ezen emberbaráti és szociális szempontból is szükségesnek nevezhető elhatározásáért e helyen is üdvözljük és kívánjuk, hogy nemes elgondolását sikeresen és mielőbb meg is valósíthassa.

A mai élet rohanó, öldöklő, kíméletlen és durva áradatában a szeretet, az irgalom, a könyörület és jólékonyság nevében munkálkodni, fáradni és harcolni a legteljesebb elismerést érdemlő, nemes, magaslatos eszlekedet.

Tízta szeretetre, a megkínzott és vergődő lelkek gyógyítására, éhségtől elszigazottak táplálására, ruhátlanok felöltöztetésére, könnyek letörlesztésére nagy szükség lesz mindig szegény csonka hazánkban.

Akik a szeretet nevében zörcsögnének ajtóinkon, hogy táplálhassák az éhezőket, enyhíthessék a szenvedőket, ezeket fogadjuk mindnyájan szeretettel, megértő szívvel, áldozatkészséggel és jóindulattal.

Az irgalom nevében elinduló Nőegyesület a hideg közönnyel szemben levő harcában segítsen meg a Szeretet Istene!
SZÓKE FERENC
ref. ig. tanító.

Képviselőtestületi közgyűlés.

A szeptember 15-án tartott képviselőtestületi közgyűlés a következő határozatokat hozta:

1. Az 1931. évi házi pénztári költségvetés letárgyalása után a pótlódó 50 százalékban lett megállapítva. A törzsbevételek 204.850 pengő, a kiadások 272.016 pengő, hiány 67.166 pengő, ami 50 százalékos pótlóval lesz fedezve.

Sajnálattal állapítjuk meg, hogy a község szanált helyzetében egy fillér beruházási költséget sem tudott felvenni, sem járdázás, sem utburkolás, sem iskolai célokra, sőt kénytelen volt a tűzrendészeti rovaton fizetés mérséklést eszközölni, ugyancsak a levante oktatásra felvett összeget is leszállították.

A nyomasztó helyzet javulását csak a most készülő új községi törvénytől várhatjuk, melynek alapján remélhető, hogy a törvény új jövedelmi forrásokat fog a községeknek engedélyezni.

2. A jóváhagyott kb. halárhoz jutók lettek bemutatva.

3., 4., 5. Csapó Lajos, Csapó László és Gál Mihály közmunka váltásága kétszeres kiadvás címén töröltetett.

6., 7. Polgári iskolai építési és felszerelési alap a múlt évi zárszámadással jóváhiagytott.

8. Kun Gergely és társai hasznosítási iránti kérelmét elutasították.

Pályázat a lelkesi állásra.

A gyomai református egyház második rendes lelkesi állására pályáztak a következők:

1. Kocsis Jenő gyulavárii rendes lelkes.
2. Juhász Gergely körös-nagyharsányi rendes lelkes.
3. Tiba András gyulai segédlelkes.
4. Szabó Dezső dombrádi segédlelkes.
5. Gyökössy Dániel körösladányi segédlelkes tanító.
6. Nyitrai Zoltán kuncsorbai rendes lelkes.
7. Sijj József mezőfuri hitoktató-lelkes.
8. Dr. Pinkóczy Gusztáv szamosújvári rendes lelkes.
9. Boda-Ferenc Imre turkevei hitoktató-lelkes.
10. Berényi Dániel mátészalkai segédlelkes.
11. Fülöp Lajos válszuti rendes lelkes.
12. Kálmán Farkas bogdásai rendes lelkes.
13. Benkő Viktor nagyrévi helyettes lelkes.
14. Palotás István gyomai hitoktató-lelkes.
15. Bartha György békéscsámsóni rendes lelkes.
16. Varga Péter volt makói segédlelkes, jelenleg Miskolcon tartózkodik.

Az Egyházi Törvények II. t. c. 19. §-a szerint ezen pályázókat a gyomai választók saját költségükön a pályázók jelzett szolgálati helyén rendes istentisztelet alkalmával a választás időpontja előtt bármikor meghallgathatják.

A választás valószínűleg f. évi október hó közepén fog megtartatni. Ez az Egyházi Törvények szerint annak idején a templomban ki lesz hirdelve.

A főszolgabíró jelentése.

A gyomai járás augusztus havi közállapotairól.

Dr. Pálka Pál főszolgabíró járásunk augusztus havi közállapotairól a következő jelentést terjesztette az alispánhoz:

A személybiztonság f. évi augusztus havában veszélyeztetve nem volt.

A vagyonbiztonság elleni cselekmények száma 2 volt, mindkettő lopás. (Özv. Almásy Sándorné nagytrafikjában, dr. Vogel Károly orvosnál.)

Öngyilkosság 2 esetben történt.

Tűz 1 esetben Endrődön.

A cséplési munkálatok nagyobb része befejezést nyert, a tengeri termés betakarítása folyik.

Az aratási és cséplési munkák konolyabb incidens nélkül folytak le.

Közutaink jókarban és járható állapotban vannak.

Az adófizetés rendben folyik.

A társadalmi élet terén említésre méltó esemény nem történt.

Közművelődés.

A Gyomai Közművelődési Egyesület, szeptember hó 6-án, Pétermann József főjegyző elnöklétével gyűlési tartott, melyen az 1930—31. évben tartandó népművelési előadásokról határozott. Az 1930—31. évben, vagyis 1930 október 8-tól 1931 március 20-ig bezárólag 44 ismeretterjesztő előadást a különböző olvasóköri körökben és 5 kultur estélyt az Uri-Kaszinóban tart az egyesület. Előadások hetenként kétszer lesznek, minden szerdán és csütörtökön este 7 órai kezdettel.

A sorozatos előadások október 8-án veszik kezdetüket az Ipartestület nagytermében.

Előadók: Szóke Ferenc, vitéz Pajor Gyula, Domokos János, dr. Balázs László, Nyisztor Péter, Kner Izidor, Kner Imre, dr. Seffer Erzsébet, dr. sarkadi Nagy Pál, dr. Vincze Endre, dr. Singer István, Hartenstein Ignác és még több.

Oktober havi előadások sorrendje:

Oktober 8-án szerdán este 7 órai kezdettel, Ipartestület. Előadó: dr. Balázs László: „A magyar nemzet gyászünnepe“.

Oktober 9-én, csütörtökön, Egyetértés Olvasóköri. Előadó: Szóke Ferenc ig. tanító: „Hazánk jövője“.

Oktober 15-én, szerdán, Munkáskör. Előadó: Domokos

János: „A közművelődés fontossága“.

Oktober 16-án, csütörtökön, Felsőrészi Olvasóköri. Előadó: vitéz Pajor Gyula: „Korai tükarmány termelése“.

Oktober 22-én, szerdán, Németvárosrészi Olvasóköri. Előadó: dr. Singer István: „Tejfogak és azok jelentősége“.

Oktober 23-án, csütörtökön, Polgári Olvasóköri. Előadó: Hartenstein Ignác: „A buzatermelés és értékesítés válsága“.

Oktober 29-én, szerdán, Egyetértés Olvasóköri. Előadó: dr. Seffer Erzsébet: „Egészségügy“.

Oktober 30-án, csütörtökön, Negyvennyolcas Olvasóköri. Előadó: dr. Balázs László: „Népszövetség és nemzetközi jog“.

Minden előadáson a kísérőműsorban: ének és zeneszámok, szavalt, dialóg, szórakoztató szinpadí tréfák stb.

Elitették a nagytrafik betörőjét.

Varga Lajost 1 évi fegyházra ítélték.

Az augusztusban nagy szenzációt keltett nagytrafik betörésének tettese Varga Lajos borbélysegéd 16-án állt a gyulai törvényszék előtt, hol méltó büntetést kapott a könnyelmű tettéért. Súlyosította Varga Lajos helyzetét az, hogy büntetett előéletű volt és így a törvényszék Varga Lajost 1 évi fegyházra és 3 évi hivatalvesztésre ítélte.

Testisértésért ítélték el id. Korbuly Lajost.

A Holler-féle vendéglőben tavaly december 19-én kisebb társaság szórakozott. Az egyik társaságban Greising József telegkönyvvezető is ott volt, aki szóváltásba került a másik társaság egyik tagjával, Korbuly Lajos volt gazdasági felügyelővel. A két ellenfél közötti szóharcnak a vendéglőben nem lett folytatása, sőt ki is békültek, egy asztalhoz ültek és később együtt is távoztak el.

Kint az utcán azonban a kissé italos állapotban levő Korbuly Lajos botjával megtámadta a telegkönyvvezetőt, akinek a fejére és — amikor az védekezett — a kezére sújtott.

Greising könnyű testisértés címén feljelentette ellenfelét. Ebben az ügyben a tárgyalás a csabai járásbírószágon volt, ahol Korbuly Lajos volt gazdasági felügyelőt bűnösnek mondták ki és jogerősen 80 pengő pénzbüntetésre, valamint a felmerült költségek viselésére ítélték.

Szeptember 28-án tartják meg a Társadalombiztosító közgyűlését.

Fontos ügyek szerepelnek a tárgysorozatban.

Az Országos Társadalombiztosító Intézet — szeptember 28-án tartja meg évi rendes közgyűlését, amely igen mozgalmasnak ígérkezik. A tárgysorozat 37 pontból áll és annak említésreméltó részei a következők:

Az intézet 1929. évi zárszámadása.

Az intézet 1931. évi költségvetésének elkészítése tárgyában határozat.

Bélyegrendszer bevezetése az öregség, rokkanság, özvegyesség és árvaság esetére szóló biztosításban.

Dr. Lippay István igazgatósági tag indítványa a fizetési meghagyások díjmentes kézbesítése tárgyában.

Dr. Lippay István igazgatósági tag indítványa a késedelmi pótlék kulcsának leszállítása tárgyában.

Radii Károly közgyűlési tag indítványai: 1. Hévízfürdőn új gyógyintézet létesítése, 2. kezelőorvosok alkalmazása jelenlegi rendszerének megváltoztatása tárgyában.

Lilliu József elnökségi tag indítványai:

1. családtagok 28 napon túli kórházi ápolása;

2. csecsemőkelengye kölcsönképpen kiadása;

3. csecsemőszobák és napközi gyermekotthonok felállítása;

4. az egyévi segélyezést kimerített betegek esetleges további gyógykezelése;

5. tisztasági fürdő szolgáltatása;

6. a közgyűlési hirdétménynek az összes közgyűlési tagok részére való megküldése;

7. csonkhetek munkanapjainak mikénti beszámítása;

8. egészségvédő és gyógyító eljárási első rendtartás kiadása;

9. 75 százalékos táppénz további fenntartása;

10. teljes mértékben nem igényjogosult szülőanyák támogatására segélyalap létesítése.

Füredy Lajos közgyűlési tag indítványa a társadalombiztosítási járulékok beszédési módjának megváltoztatása, illetőleg a bélyegrendszer bevezetése tárgyában.

Zala Zsigmond közgyűlési tag indítványa a munkaadók túlfizetéseinek visszautalása tárgyában.

Sesztina Jenő közgyűlési tag

indítványa a kereskedelmi alkalmazottak táppénzsegélyezési tárgyában.

Buba István közgyűlési tag indítványai:

1. Az önkéntes biztosítás módzatainak széleskörű ismeretelése;

2. a biztosítottaknak tagsági igazolvánnyal való ellátása;

2. nyug- és kegydíjasoknak önkéntes továbbfizetéssel való biztosítása.

Zelinger Ede közgyűlési tag indítványa: a tanoncok táppénzzel való segélyezése és hetenkénti lüddővel való ellátása; nyomtatványok díjtalan rendelkezésre bocsátása.

Kovetsek Ferenc közgyűlési tag indítványai:

1. a késedelmi pótlék eltörlése;

2. kamatamnesia elrendelése;

3. az 1927: XXI. t.-c. 194. §-ának módosítása;

4. közmunkáknál az intézet igazolásának mellőzése;

5. munkaszünetben a tanoncok utáni járuléklizetés mellőzése;

6. a háztartási alkalmazottak biztosítására külön ügyvitel;

7. a tisztviselők felekkel szembeni magatartásának szabályozása;

8. az intézet 1925. év óta történt építkezéseinek és szállásainak revízió alá vétele;

9. az intézetnél kivételre kerülő munkák kiadása;

10. a közgyűlés hatáskörének kiterjesztése;

11. a járulékkulcs leszállítása;

12. a baleseti járulékelőlegek megszüntetése és a baleseti járulékok leszállítása;

13. a tisztviselőlétszám apasztása.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara gabona-ankétje.

Vitéz Purgly Emil elnöklété alatt a következő határozatokat hozta a kamara:

1. Sem a kereskedelem, sem pedig a malomipar a gabona áresését nem tulajdonítja a bolettának.

2. A gabonajegyrendszer változatlannal fenntartása mellett az ipari vámbevételek egy részének felhasználásával tegye lehetővé a kormány, hogy a buza és rozs ára és a termelési költségei közötti különbséget az ipari kartellekre kivetendő kártelladóból lehessen fedezni.

3. A kamara szükségesnek tartja a minőségi buzatermelésnek az ediginél erélyesebb és szélesebb körű intézkedésekkel való beható irányítását.

4. Tekintve, hogy a mai árak mellett búzát nem tudunk termelni, tehát a buza árát a fogyasztás megdrágítása ellenére is emelni kell.

A jó rádió nem luxus többé.

A magyar Standard gyár óriási sikere.

— Saját tudósítónktól. —

A rádió a huszadik század legnagyobb ajándéka. Különösen vidéken, távol a fővárostól, a művészi és zenei centrumoktól, valósággal áldás a jó vevőkészülék, amely megszünteti a távolságot és lehetővé teszi a legelhagyatottabb pusztaán levő hallgatóknak is, hogy rövid másodpercek alatt a világ bármely fővárosában szórakozzék.

Az ilyen rádiókészülék azonban mindezideig luxus volt. A Standard Villamossági R.-T., a legnagyobb magyar rádiógyár forgalomba hozott olyan készüléket, amely a rádió áldásait elérhetővé teszi a legyszerényebb jövedelmű ember számára is.

A gyönyörű hangszínezetű és nagy hangerejű készülékről, az ország minden részében folytatott vételkísérletek alkalmával a szakértők a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak. Ezen a vételi kísérleteken a 3+1 csöves hálózati „Standard 3a” jelzésű új készülék az ország minden nagyobb városában, még az egyes kedvezőtlen vételi viszonyokkal rendelkező helyeken is vett hangszóróval 20—30 állomást. A készülék szelektivitására jellemző, hogy sikerült vele Münchent fogni akkor, amikor Budapest és Wien is közvetített.

A magyar ipar büszke lehet erre a termékére, mert a készülék valóban meg is érdemli azt a hatalmas érdeklődést és sikert, mely megnyilvánul a készülékkel szemben már most is forgalomba hozatala után alig pár nappal.

Még a legbenfentesebbek: a gyár tisztviselői és mérnökei sem, akik kezdetől fogva tisztában voltak a készülék értékével, nem számítottak ilyen példátlan sikerre. A gyár el van halmozva megrendelésekkel és lázas munka folyik, hogy a megrendelőket kielégítsék.

A „Standard” jelszava: legjobbat a legolcsóbban. Ékes bizonyítéka mindez annak, hogy a rossz gazdasági viszonyok között is lehet eredményeket elérni, ha jót és olcsót hozunk a piacra.

Memento!

A dunavölgy és a Kárpátok népeit minden Trianon dinamijánál erősebb mágnesként vonza együvé a természeti gazdasági egymásra utaltság vaskényszere.

Az a nagy földrajzi egység, melynek Bécs—Prága—Bukarest—Belgrád, ez a négy politikai központ, külön-külön csak a perifériájára esnek, degenerált párisi gondolkozással csak ideig-óráig volt és lesz robbantható mai részeire. Ha ez a terület beteg, amint, hogy most az, akkor Nyugat-Európa kereskedelme és ipara számára rossz piac. Miért beteg? Mert politikailag és így gazdaságilag szét van tépve. Mégpedig borúl. Rájöttek erre már Párisban is, máshol is. Ha ellenben ez a földrajzi egység egészséges, akkor Nyugat-Európának jó piaca. Erre is rájöttek már Párisban is, máshol is. Sőt rájöttek az orvosokra. Ez ugyan semmi más, mint újra egészségessé, gazdasági egységgé tenni ezt a területet. Jó piacot nyerne így Nyugat-Európa, jó piacot nyerne viszont ez a terület nyugat felé.

Hagyjuk most ezeknek a már közismert és a politika hivatalos és ön-felkent doktorai által annyiszor fejtegetett igazságoknak emlegetését. Hogy mégis felhozzuk, annak a következőkben magyarozatát találja az olvasó.

A Vaskapu sziklái által két részre szakított dunai kereskedelmi vízi utat a Vaskapuszabályozás óriási jelentőségű egységes víziúttá tette.

A Regensburg-Orsovai Duna szakasz részére megnyílt a Fekete tenger; de az addig jelentéktelen Orsova-Galatzi Dunaszakasz részére viszont megnyílt — Nyugat-Európa. A Vaskapu megnyitása használt a Regensburg-Orsovai Dunaszakasz kereskedelmének; de százszor jobban használt, hiszen ez tette tulajdonképpen lényezővé, az Orsova-Galatzi Dunaszakasznak.

(Lám milyen ellenségei voltak mi keleti és déli szomszédainknak!) Ez a második „megnyitás” tehát sokkal többet használt Oláhországnak, sőt még Szerbiának is, mint nekünk. Hát még az első

*Ha más nők
irigykedve csodálják
haja szépségét*

*ilyenné
tette*

ELIDA SHAMPOO

„megnyitás”! Ezt mindjárt látat fogjuk.

Mikor a 15. század közepén a tatárjárás elzugolt, IV. Béla, királyi elődei jogán, ismét a magyar király hűbérévé tette az akkori Kunországot, a háboru előtti Oláhországnak a Vaskaputól Bessarábiáig terjedő részét és egyszersmind engedte ezen terület lakosainak Zsil és Olt völgyein, valamint a Délkeleti Kárpátok hágóin át való szabad közlekedést. Ez abban a korban egyet jelentett a kelettel való kereskedelmi forgalom felvételével. Épen úgy, mint a Vaskapu megnyitása jelentette keletre irányuló kereskedelmünk fellendülésének kezdetét. Ez volt tehát az első „megnyitás”.

Folyt. köv.

**A tanoncok is kapjanak be-
tegségük esetére táppénzt.** Az OTI igazgatósága elhatározta, hogy közgyűlése elé azzal az indítvánnyal fordul, hogy a közgyűlés keresse meg a magyar királyi népjóléti minisztériumot abban az irányban, hogy az Országos Társadalombiztosító Intézetéről szóló törvénynek megreformálása kapcsán olyan intézkedés létesse, hogy a tanoncok megbetegedésük esetén szintén részesülhessenek, mint biztosítottak, táppénz segélyben.

A héten megkezdődik a csabai rizs aratása.

A tavalyinál gyengébb lesz az idei termés.

Az országos hírűvé vált békéscsabai rizstermelés gazdasági éve a vége felé közeledik és értesülésünk szerint, ha az időjárás kedvező lesz, a hét folyamán megkezdődik a békéscsabai rizs aratása.

Az idén a csabai rizstermelést fokozottabb érdeklődés kísérte, mert több helyen, ahol kísérletileg szintén próbálkoztak a rizs termelésével, a kísérletek csak nagyon kis százalékban váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, sőt vannak helyek, így például Szeged is, ahol a rizstermelési kísérlet egyáltalán nem sikerült.

Békéscsabán az idén is reményen felül sikerült a rizstermés. Reményen felülinek kell mondani, mert a májusi igen kedvezőtlen hűvös, esős időjárás következtében a vetőmagcsirázása igen hiányos és a kelés is gyenge volt.

A nyár azután sokat pófolt és a rizs megerősödött. Hozama nem éri el a tavalyi 12 mázsás állagtermést, annak valamivel alatta marad, minősége azonban kifogástalannak látszik.

Elvi döntés ipar ügyben.

A keresk. miniszter egy gyulai eset kapcsán kimondta, ha az életben maradt házastársnak az elhalt iparos ipara folytatására vonatkozó joga megszűnik, akkor az illető iparágát, csak újabb iparjogosítvány alapján nem pedig az elhalt iparos iparjogosítványa alapján gyakorolhatja. Az újabb iparjogosítvány azonban csak abban az esetben adható ki, ha az életben maradt házastárs saját személyében mindazoknak a követelményeknek eleget tesz, amelyekkel a törvény az ipari tevékenység megkezdésére és gyakorlására nézve megszab. Ha azonban képesítéshez kötött ipar gyakorlásáról van szó, a szakképzettség igazolását nem lehet megkívánni, mert a törvény céljával lenne ellentétes az özvegytől, akinek a törvény az elhalt iparos iparának szakképzettségi igazolása nélkül való folytatását lehetővé teszi, a képesítés igazolását megkívánni. Tanoncot azonban csak abban az esetben tarthat, ha üzletvezetői alkalmaz.

HIREK

Felülvizsgálják a virilis megyebizottsági tagok adóját. A vármegyei törvényhatósági bizottsági tagság megszűnése tekintetében a közigazgatás reformjáról szóló törvény úgy rendelkezik, hogy a legtöbb adót fizetők közül választott tag megbízatása megszűnik, ha vagyoni helyzete akként változik, hogy a legtöbb adófizetők névjegyzékébe nem volna felvehető. Az igazoló választmány, amely ebben a kérdésben dönteni illetékes, minden év végén hivatalból vizsgálja meg, hogy a legtöbb adót fizetők közül a választott tagok valamelyikére nézve nem állott-e be a vagyoni képesítés elvesztése. A vármegye alispánja most e rendelkezés végrehajtása céljából intézkedett, hogy a községek a kérdéses adatokat november közepéig jelentsék be.

Bodán Margit magyar népdalénekesnő, akit a rádió úján mindenki ismer, f. évi október hó 5-én vasárnap este 8 órai kezdettel az Uri Kaszinóban nőla estét tart. A magyar dal ezen ünnepi estjére szeretettel hívja meg Gyoma község nőla kedvelő közönségét. Jegyek 2- és 1:50 pengős árban előre válthatók.

Európa harmadik legnagyobb orgonája Szegeden a fogadalmi templomban van.

Megalakul a békéscsabai földmunkás szövetkezet. Az Országos Központi Hitelszövetkezet rövid időn belül megalakítja Békéscsabán a földmunkás szövetkezetet.

Hivatalos gabonaár tájékoztató. A belügyminiszter körrendeletet adott ki, hogy naponként minden vasúti pénztárnál, a postahivataloknál és községházán a hivatalos gabonaárakról árfolyamlap legyen kifüggesztve.

A sokszáz éves vásárhelyi ótemplom tornyába belesapott a villám. Nagyobb vihar volt Vásárhely környékén, egymást érték a villámok köröskörül az égbolton. Az ótemplom tornyát is villámesapás érte, mely a toronygömböt érte és lefutott a toronykupola favázába, amelynek egyik hatalmas gerendáját kettéhasította és a vékonyabb gerendákat meggyújtotta. A füzöllöknyomban kivonultak és félórai munkával eloltották a tüzet, egyúttal a fecskendő vizsugarával az elhajlott gömböt is visszanyomták egyenes állásába. Ottás közben a templomtetete is megrongálódott kissé. A torony favázát a villámesapás után át kell építeni.

Izlik a kecskeméti szőlő Németországban. A kecskeméti szőlő évről-évre keresettebb árucikk lett a külföldön. Ez évben nemcsak a csemege-szőlőt, hanem a borszőlőt is nagyobb mértékben szállítják külföldre. Különösen Németország jó piaca a kecskeméti szőlőnek. Alig van nap, amikor 200 méterháznál kevesebb szőlő hagyja el a kecskeméti állomást.

Százmilliomod centiméter mérése. Berlini jelentés szerint egy elektromos laboratóriumban műszerrel készítették, mely a mérési technika valóságos csodájának mondható. Olyan parányi hosszúságokat is pontosan meg lehet vele mérni, melyek a centiméter százmilliomodrészének felelnek meg. A mérés egy rádió-rezgőkörrel történik, melynek villamos rezgéseit két szembenálló fénylap befolyásolja. Ha e lapok a legkevésbé is közelednek egymáshoz, avagy távolodnak, a rezgések száma azonnal megváltozik, amit a készülékhez kapcsolt hangszóró hangjának változása azonnal elárul. Ha például az egyik fémlemez fejlődésben lévő növény szárhoz erősüljük, a hangmagasság lassu, fokozatos változásával figyelemmel kísérhetjük a nö-

vény növekedését. Ezenfelül tehát valóságnak számít az, hogy a fü növéseét hallani lehet.

Földrengés a Dunántúlon. Nyulifalu községben a községi előljáróság közlése szerint esztendőnkön reggel 8 óra 55 perckor földrengést észleltek. A földrengés érezhető volt keletnyugati irányban. A rengések közül az első alig volt érezhető, de a néhány másodpercre rákövetkező második lökés már jóval erősebb volt. A rengés következtében elmozdultak a jegyzői hivatalban a szekrényen felállított lámpák. Érdekes eset történt a földrengés következtében Bánya Antal nyugtánító lakásában, ahol a falra függesztett tóraóra 4 és fél centiméterrel mozdult helyéről és az óra, amely már 20 éve nem járt, a rengés következtében megindult. Az első rengés után a lakosság az utcára szaladt, de mikor látták, hogy a harmadik rengés után újabb lökés nem ismétlődik, megnyugodva visszatértek lakásukba.

Csárdást táncoltak a külföldi vendégek Kecskeméten. Kecskemétre is ellátogatott a minap a felsőkereskedelmi iskolai végzettségű budapesti kongresszusának kiránduló csoportja. A város nevezetességeinek meglátogatása után délután kitünő hangulatu bankett volt a Kereskedő Kaszinóban, ahol sok szép köszöntő hangzott el. A vendégek beszédeiből látszott, hogy igaz barátai lettek Magyarországnak. Délben kirándulás volt a város szikrai szőlőtelepére, ahol Hajnóczy Iván dr. szolgált felvilágosításokkal a vendégeknek, akiket a város részéről Szabó Jenő fb. tanácsnok fogadott. A hangulat végig kitünő volt, a város megvendégelte a kirándulókat, akik rendkívüli elismeréssel nyilatkoztak a kitünő szikrai borokról. Farkas Sanyi muzsikájára tánc kezdődött. A külföldiek is megtanulták és nagy gyönyörűséggel ropták a csárdást. A hangulat olyan kitünő volt, hogy a végén alig akartak utnak indulni. Ismétlenül kijelentették a kecskeméti vezetők előtt, hogy felejthetetlenül szép emléküik marad a kecskeméti látogatás.

Értesítés: A gyomai gőz- és kádfürdő f. hó 15-én azaz hétfőn megnyílik. A gőz- és közös fürdő minden hétfőn és szombaton a férfiak, minden kedden és pénteken a nők részére lesz nyitva. Kádfürdő mind a négy fürdőnapon kapható. A fürdőüzem kezeléséhez Kakas-zék-gyógyfürdő volt férfi és női fürdőmesterei vannak alkalmazva, kik az igen tisztelt

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-URLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, VILMOS-CASZÁR-UTJA

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fatereskedők, Gyoma.

fürdővendégeket szakszerű és előzékeny kiszolgálásban részesítik.

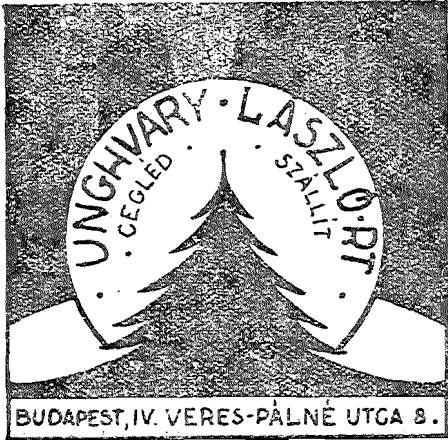
„Habsburg-ellenes Liga“ alakult, amely kiáltvánnyal fordul a nemzethez. A fővárosban megalakult a „Habsburg-ellenes Liga“. A Liga egyenrangú választmányi tagokból, adminisztratív tisztikarból és tagokból áll. Elnök, alelnök stb. tisztségek nincsenek. A választmány tagjai között vannak: P. Ábrahám Dezső ny. miniszterelnök, Ajtay Jenő min. tan., Buza Barna ny. miniszter, dr. Király Aladár ny. főispán, Kovács J. István egy. tanár, dr. Polónyi Dezső stb. A „Habsburg-ellenes Liga“ megalakulása után kiáltvánnyal fordult a nemzethez, amelyben tiltakozik minden Habsburg-párti mozgalom ellen, amely a magyar nép nevében történik.

Fedeztetési állomások az 1931. évre. A vármegyei hármass bizottság e hó 13 án tartott ülésében 1931. évre következő fedeztetési állomásokat hozta javaslatba: Köröstarcsán és Vésztőn 2—2 ménnel, Mezőberényben, Szeghalmon 3—3 ménnel, Gyomán, Körösladányban 4—4 ménnel, és Füzesgyarmaton 5 ménnel. A községeknek azt a kérését, hogy idegenek részére teljesített fedeztetésért 2 P-t mint fedeztetési pótdíjat szedhessenek, a bizottság indokoltan tartja. A magán tulajdonban levő és közte-nyésztésre szánt mének vizsgálati idejét, a bizottság az alábbiakban állapította meg: Szeghalmon okt. 14 én és Füzesgyarmaton okt. 15-én tartatnak meg a vizsgálatok.

DEBRECZENY MIKLÓSNÉ
békéscsabai zongoratanárnő szeptember 1-től kezdve hetenként kétszer Gyomán

MAGÁNÓRÁKAT

ad. Tanít a Kovács-Popper-fél akusztikus módszerrel kezdőket és haladókat. Érdeklődőknek készséggel szolgál felvilágosítással a módszerrel. Díjtalan prospektus és képességvizsgálat. Jelentkezni lehet levélben is lakásán: Békéscsaba, Apponyi utca 5. Gyomán felvilágosítást ad KNER IMRENÉ.

Telefon 883-31.

Díjmentes árjegyzéke megjelent.

Az angol orvosokat államosítani akarják.

Napok óta nagy izgatottság uralkodik az angol orvosok között, akik hangos gyűléseken foglalkoznak a népjóléti, munkaügyi és pénzügyminiszterek új tervével, amely megvalósítása esetén súlyosan fogja érinteni az angol orvosi rendet. A három miniszter ugyanis törvényjavaslatot készít elő az orvosok államosításáról. Az orvosok a jövőben állami tisztviselők lennének, akik kötelesek volnának elvállalni az összes állampolgároknak kezelését külön díjazás nélkül az államtól kapott fixfizetésért. Ezzel szemben az orvosok testületei azt az ellenjavaslatot teszik, hogy mindazok a polgárok, akik nem esnek a munkásbiztosító törvények hatálya alá a lakóhelyükön élő orvosok valamelyikénél, bizonyos általányösszegért előfizethetnek az orvosi kezelésre. Különleges gyógyító eljárásokért és hosszadalmasabb gyógyításokért az általányösszeget megfelelő pótlékkal kellene kiegészíteni.

Jubileumi sorsjáték. A 25 ik m. kir. osztályosorsjáték október 17-én kezdődik. Ezen jubileumi sorsjegyek iránt óriási a kereslet, mert 84.000 sorsjegy közül 42.000 nyereményt sorsolnak ki állami ellenőrzés mellett, tehát minden második sorsjegy nyer. Hatalmas összegek 300.000 pengő, 200.000 pengő, 100.000 pengő is nyerhető, összesen közel 8 millió pengő készpénzt sorsolnak ki. Dembinsky B. főárusító Budapest, II. Zsigmond utca 8. mai lapunkhoz mellékelte egy kartonlapot, melyről kérjük a „Rendelőlapot” levágni és kitöltve még ma postára adni. Fizetés csak a sorsjegy vétele után. Mindenegyes sorsjegynek egyforma a nyeresési esélye! Véletlentől függ az Ön szerencséje is! Könnyen lehet, hogy az ajánlott szerencsesorsjegy által Ön is, — mint már oly sokan — nyer nálunk és gazdag lesz! Ne mulassza el az alkalmat! Aki mer az nyer!

A Nemzeti Munkavédelem felügyelősége a lég- és gázvédelem oktatási segédletének megszerkesztésére pályázatot hirdet. A nyertes pályamunkák 100 P-től 1000 P-ig díjaztatnak. Akinek a részletes pályázati feltételeket közlő „Munkavédelem” c. lap nem áll rendelkezésére és a pályázat iránt érdeklődik, keresse meg a gyulai m. kir. nemzeti munkavédelmi hivatalt, kérjen a „Munkavédelem” azon számából, mely a feltételeket részletesen közli, a hivatal azt címére díjtalanul megküldi. A pályázat eredménye annak idején a „Munkavédelem”-ben lesz közzéve.

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, béltrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizskelésnél a természetes „**Ferenc József**” keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorója megállapította, hogy a **Ferenc József** viz abszolút megbízható hashajtó. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Figyelmeztetés. Az Iparosok Országos Központi Szövetkezete szerint illetékteleneknek megjelentek egyes helyeken az iparosoknál és a kisipari hitellel kapcsolatban hangzatos ígéretek mellett egyesektől pénzt csaltak ki. Az I. O. K. Sz. figyelmeztet mindenkit, hogy közvetítőket nem alkalmaz és ha valaki a Szövetkezet megbízóival nélkül ilyenként jelentkezik, vissza kell utasítani és a Szövetkezetet azonnal értesíteni, hogy a szükséges megtorló lépéseket megtegye.

Működik a Stromboli tüzhányó. A Stromboli tüzhányó hatalmas erővel ismét működésbe lépett. A tüzhányó izzó köveket és kavicsokat dobott ki magából, amelyek a környéken több helyütt tüzeket okoztak.

Az őszi megyegyűlés egyik tárgya Csudaballa pusztarésznek Gyoma községtől való elszakadása és Turkeve városhoz leendő csatolása tárgyában hozott belügyminiszteri leirat előterjesztése.

Jól sikerült az orosházi vásár. A lezajlott orosházi vásár egyike volt a legnagyobbaknak. A község helypénzből 1141 pengőt szedelt be, ami azt mutatja, hogy a forgalom igen jó volt. Az állatvásáron mintegy 6000 állatot hajtottak fel, ezek közül 2249 darab cserélt gazdát. A szarvasmarhavásár iránt a külföldi kereskedők közül különösen Olaszország mutatói nagy érdeklődést.

MEGHÍVÓ

A Gyomai Gyümölcserőltető és Központi Szeszfőző Szövetkezet 1930. évi szeptember hó 28-án délután 2 órakor Gyomán a Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet gróf Tisza István ut 400 házszám alatti nagytermében tartja meg az 1929/30. üzletévről

évi rendes közgyűlését, amelyre a tagokat ezennel meghívja azzal, hogy ha ezen a napon határozathozatalhoz nem elegendő számú tagok jelenének meg, a közgyűlést 1930. évi október hó 5-én délután 2 órakor ugyanott megismétli és ezen közgyűlés tekintet nélkül a megjelentek számára határozatképes.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő kijelölése.
  2. Az 1929/30. üzletévről az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések és zárszámadások bemutatása, az üzletév mérlegének megállapítása és határozat a tiszta nyereség tolosztására vonatkozólag.
  3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
  4. Felügyelőbizottság kiegészítése.
  5. Alapszabályok 48. §-ai pontjának módosítása.
  6. Esetleges indítványok.
- A Szövetkezet 1929/30. évi zárszámadásai, igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések Gyomán a Szövetkezet iróda helyiségében közzéemlére ki vannak téve s az érdeklődők ott megtekinthetik.

Gyoma, 1930 szeptember hó 10-én.

Az Igazgatóság.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteleket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, **keresse fel az intézetek üzlethelyiségeit,** ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Reumas, köszvényes és csu-zos belegek figyelmebe ajánljuk a bárándi gyógy és fürdőhelyet, ahol az évad május 1-től október 31-ig tart. Bárándfürdő Biharvármegyében, a Farkas völgyben, pormentes levegőjű, ideális helyen fekszik. Ásványvize alkalikus, a leg-súlyosabb reumát, köszvényt és csuzi meggyógyítja. Gyógyhatását sok ezren igazolják. Ivókurára alkalmas. Fürdő árak: egy személynek 80 fillér, két személynek 1-20 P, gőzfürdő 40 fillér, közös és gőz együtt egy nap 1-20 P. Kéi-három ágyas szobák 24 óránként 1P 20 fillérről 2 pengőig, külön ág 40 fillér. A vendégeknek 3 napon túl a lakásból 10 százalékos, tíz napon túl 20 százalékos kedvezmény van. Jó magyar konyha, figyelmes kiszolgálás. Napi penzió 5 pengőtől. Reggeli 50 fillér, ebéd 2 fogásos 2 P 50 fillér, ebéd 3 fogásos 2 P friss, vacsora 1 P, abonáns, reggeli, ebéd, vacsora 2 P 50 fillér. A vonaton érkező vendégeket a fürdő kocsija várja. Érdeklődők forduljanak Farkas Márton fürdőtulajdonoshoz Bárántra Biharvármegyébe.

Páva Vajna főgeológus jó-dos forrásvizet és földgázt ígér Orosházán. Páva Vajna Ferenc főgeológus Orosházán és környékén helek óta melegvízforrások és földgáz után kutat. Kutatásai eredményeiről az a meggyőződése alakult ki, hogy az orosházi környéki talaj alatti körülbelül 1000 méter mélységből földgázt és legalább 70 fokos jódos, sós vizet lehet felhozni s erre a célra a legalkalmasabb terület Gyopáros környékén van. A furás megkezdéséhez 3000 pengő szükséges, amit azonban az állam nem tud rendelkezésre bocsátani, úgy hogy ezt az összeget Orosháza községnek kellene fedeznie, — ha volna miből.

Öngyilkosság. Németh Gé-záné szül. Sávolyi Róza 22 éves pincérleány, szerelmi bánatában megmérgezte magát, súlyos állapotban a békéscsabai kórházba szállították.

Országos vásárok. A legközelebbi országos vásár Szeg-halmón szeptember 22-én lesz, melyre sertésen kívül mindenféle állat felhajtható. Ugyan- csak szeptember 22-én lesz Ócsodön is vásár. Békésen szeptember 26, 27 és 28-án lesz, melyre vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Jakab Mária Paula, Bácsi Ferenc, Józsa Mihály, Marjai Mihály, Antal András, Forgács Mária, Gecsei Eszter Margit. Házasságot kötöttek: Hegedüs Gáspár Varga Margittal, F. Kis János Balog Rózával, Szakál József Mulic Máriával. Elhaltak: Roosz András 74 éves, Molnár György 66 éves, Tolb Sándor 50 éves.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

A gabonapiac, mint a múlt heti jelentésünkben írtuk volt, teljesen üzlet-telen, a világtermés kedvező jelentéscienek, valamint az igen intenzív orosz-buza kínálata hatása alatt áll. Ezek ki-hatása folytán az árak továbbra is lanyhultak.

Gyenge a lisztüzlet is, dacára annak, hogy kétségtelenül alacsony áron van kínálat, azonban mindennek dacára vásárlási kedv nincsen.

Kanadából érkeznek azok a hírek, hogy a minőségtermelés szempontjából az ideai betakarítás lényegesen jobb a tavalyinál, miért is a kikötői piacokon egész jelentékeny mennyiségben kínálják a manitoba-i-t. Különben a mult-kori jelentésünkben meg is írtuk, hogy Kanadában az egyes Manitoba fajták keverése el lett tiltva, mert a Mani-toba-i-t kimondottan exportcélokra akarják felhasználni.

Kétségtelen, hogy a készletek már mindenütt erősen megcsappantak és

az importra szoruló államok a közeljövőben szükségletük fedezését fokozni fogják, ami annál is inkább indokolt, mert a kereskedőknél igen kevés az áru és a termelők csak annyit adnak el, ami a legszükségesebbre kell.

A déli féltekéről továbbra is kedvező hírek érkeznek és nagyon fontos, hogy Argentína termése az igen veszélyes időszakon, mely most fog bekövetkezni, hogyan esik túl, mert ennek nagy ki-hatása lesz a világ gabona termésére.

Zürichben igen nyomott árak mellett kelt el néhány tétel áru például Mani-toba II. transit Basel Sírs 21 áron, ami megfelel 23-10 pengőnek. Magyar árut egyáltalán nem adtak el.

Ujvidéken búzáért 15 dinárt fizetnek, ami megfelel 15 P-nek.

Piacunkon a buza e héten 13-50—14-50 P volt.

Látható raktárikészletek: Leszámitolóbank tárházaiban multihéten 162.210 q, most 206.063 q, Csepelen multihéten 74.417 q, most 91.527 q, Lujzamalomban multihéten 51.932 q, most 53.721 q.

Chicagóban fizetnek: IX. 80-5 ct.

XII. 80-2/8 ct., III. 88-7/8 ct.

Zab, árpa változatlanul 12-14 P.

Csövesestengeri 8 P.

Termény és magpiac.

Fehér bab	34-36 P
Biborhere	30-35 P
Lucerna	100-120 P
Konkoly	10-10,50 P
Borsó	12-14 P
Express borsó	17-19 P
Rózsa burgonya	10-12 P
Tavaszi búkköny	15-17 P
Tökmag	30-32 P
Mák	70-72 P
Szárított répaszelet	13-15 P
Széna	5-6 P
Lucernaszéna	6-7 P
Szalma	1-2 P

Liszt.

Vidéki kis malmok boletta és forgalmiadó nélküli árai.

0-ás gg	32-50 P
0-ás g	31-50 P
2-es	29-— P
4-es	25-— P
6-os	16-— P

VASUTI MENETREND 1930. május hó 15-től.

gy.	gy.	gy.	gy.
6-15 11-06 6-41 7-34	9-45 12-42 11-14 12-08	13-36 18-19 18-29 12-47 18-29 20-34 19-27 21-11	20-45 2-10 2-20 3-23
Bpest k. p. és Gyoma és Békéscsaba			
Autóbusz			
5-30 6-30 9-00 11-10 12-50 2-20 4-55 7-20	4-21 4-26 4-57 4-58 5-17	12-46 13-14 13-19 13-50 14-10	17-30 18-03 18-34 18-45 19-04 20-37
Gyoma és Dévaványa és Szeghalom és Vésztő és Békéscsaba			
6-16 7-50	11-02 12-34	14-00 18-04	19-00 20-36
Szeghalom és Püspökladányi			
5-30	8-30 9-50 15-25 18-42	9-50 13-50 17-08	

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

PUBLIKÁCIÓ.

Műtrágya Wagner Márton Fiainál
előjegyezhető.

A Gyomai Hangyához egy jóra való leány kiszolgálónak felvétetik és a Buza osztály (önálló) vezetésére egy férfi felvétetik. Bővebbet Kovács János igazgatónál megtudható. Ugyanott a műtrágya előjegyezhető illetve kapható, fizetési feltételek ugyanazok mint a mult évben.

Özv. Kovács G. Jánosné háza örök áron eladó, ugyanott Béres Antalnak 1 hold vízjárta páskumja eladó és saját házában egy szoba konyhával és egy kamra haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Deák Ferenc ut 299 sz.

A Gyomai Hangyanál az összes vadászati cikkek, ugymint kész és üres töltények, fojtások a mai naptól kezdve 10 százalékos engedménnyel kaphatók. Ugyanott a tagok a mai naptól kezdve a gyufát 5 fillérért kapják. Egyben értesítjük a tagokat, hogy a Központ utasítása folytán minden hónapban egyes cikkek a tagok részére kedvezményesen áron lesznek árusítva. Kérjük ezt figyelni, az igazgatóság.

Katona Gyula kereskedőnél egy tanuló, vagy egy mindenek fú felvétetik.

A szálló must most olcsóbb lett, mert a mai naptól kezdve ugy a Hangyanál, mint a Fogyasztási Szövetkezetnél literenként 70 fillérért lehet kapni.

Üzlethelyiség teljes berendezéssel, amelybe csak az árut kell elhelyezni, kéziratokkal és pincével ellátva Gyomán forgalmas helyen, a Horthy Miklós ut 1060 sz. alatti sarokházban kiadó Bővebbet Schuszték Sándor tanítónál.

UJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalékos

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalékos

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a **MAGYAR KIR. OPERAHÁZ, NEMZETI SZINHÁZ, KAMARA SZINHÁZ**

előadásaira szólo mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegyrendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **WAGNER MÁRTON.**

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, „Árvaház”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gazdag gondok.

Gyoma község kispapjai és velük együtt az egész lakosság a mai nehéz, valóban gazdasági összeomlás előtt álló időben 1930. szeptember 20-án, szombaton délután a község háza tanácstermében megtartott gazdaggyűlésen Répás Pál ref. lelkész a következő előterjesztést tette.

Előterjesztésemel magyar hazánk egyik nagy vezérének azon kijelentésével kezdem: „Megnehezült az idők viharos járása felettünk”. Sajnos ez sohasem volt szomorubb valóság, mint a mi napjainkban. Nem elég fájdalom az, hogy megcsönkítették ezredéves magyar hazánkat s elvették tőlünk az életet, hanem most a súlyos gazdasági helyzet immár a kétségbeesés karjába taszít. Magyarország agrár állam. Mindenünk a jó Isten által adott áldott magyar föld s a jó magyar föld drága termése: a magyar buza. Az arany értéket is a buza értéke mutatta. Azt tartottuk, hogy a magyar buza: arany! A mai idők alacsony buzaárán azonban ezt a meggyőződést is megingatják és lassanként teljesen megsemmisítik. Hiszen ma már ott állunk, hogy ha a mai buzaárak maradnak meg továbbra is, vagy ha azok még alacsonyabbra esnek, akkor a magyar mezőgazdaság s vele együtt az ország gerince, a magyar kispapok főnkre megy! A mai buzaár mellett, amely az előállítás költségein jóval alól van, nem képes a kispapok állami, megyei, községi, egyházi adóterheket teljesíteni, a súlyos közterheket viselni, gyermekei nevelését, tanítását, családja ruházatát, fenntartását viselni nem bírja, mert az a drága magyar föld immár nem tud hasznát hajtani s hozni. Ha a buzaár nem változna legalább annyira, hogy a terméssel járó kiadásokon felül hasznót is adjon a gazdának, akkor a gazdasági élet összeroppan, teljesen főnkremegy. A mai

gabonaár tovább nem maradhat meg, mert az lassu haladást jelentene, mi pedig élünk és élni akarunk!

Az utolsó két hónapban olyan nagyon alázuhant a buza ára, hogy az immár kalasztrófális egész gazdasági életünkre. A mai buza ár mellett szóltanul nem haladhat el a gazdaságom. Rajtunk nem az segít, ha majd hónapokig, vagy talán az 1931. évi termésig vagy aratásig tanácskoznak az arra hivatottak e szomorú kérdés felett, hanem itt azonnali, gyors, célszerű és helyes gazdasági intézkedést kell tennie a törvényhozásnak, vagy a felelős államhatalomnak: a minisztertanácsnak.

A buzaár kérdését fél megoldást, vagy elodázást, vagy napirendről való levételt nem tűr, mert ez végkalasztrófához vezet. A mai boletta nem megoldás, nem elintézés. Hiszen maga a kormány is azért akarta, — legalább ez látszott, — a bolettát, hogy a termelés költségeit biztosítsa. Ezt nem tudta megvalósítani, részben, mert maga a boletta nem is alkalmas erre. Így a mai boletta mellett csak megfelelő törvényes intézkedés segíthet, de ennek a segíthetésnek gyorsnak, jónak kell lennie és a nemzet élni akarását kell biztosítani!

Törvényes uton a felelős magyar miniszterium ulján óhajjuk rendezni és megoldásra vinni ezen közgazdasági s egyúttal szociális kérdést. Mert a mai buzaárak mellett nem lehet búzát termelni, mert a föld az adóját sem adja meg. Hiszen az egész világon nálunk e csonka magyar földön a legolcsóbb a buza. De itt is hiába olcsó, hiába 13—14 P az ára, a liszt 48—50 P. Az a szegény munkás, munkanélküli, ellátatlan a lisztet kényszerül venni nagyon drágán, különösen a nagy városokban, elsősorban Budapesten. Mikor

a buza 600.000 korona, vagyis a mai érték szerint 48 P volt, akkor a pékmesterek a sütemények árát 5 fillérben állapították meg s ma a 14 P-ös buzaár mellett is a péksütemény csak 5 fillér.

A buzaár zuhanása seholy sem oly megrázkódtató, mint nálunk. Miért nincs külföldön piaca a magyar búzának?, ahol évszázadokon keresztül első helyet foglalta el s keresték a magyar búzát? Mi ennek az oka? Miért nem szüntetik meg ezt az okot? Mit tettek ezen ok elhárítására? Tettek-e eredményes lépést idejekorán a külföldi piac biztosítására?

A boletta fenntartása is újból vizsgálálandó lenne, hiszen a bolettatörvény nagyon is hosszúra nyúlt tárgyalása minden esetre károkat okozott és a boletta lett az oka, hogy eltorlaszolta az idejében való értékesítés útját és a gabonaforgalom lebonyolítására szükséges tőke egy részét lefoglalta. Miért kapnak és hány helyen kapnak százalékos a bolettaárusítók s miért nem a gazda, a termelő kapja azt is? A boletta és a felemelt lisztforgalmi adó több millió pengőt elvont abból a tőkekészletből, amely a gabona vásárlására rendelkezésre állott.

A gabonakereskedő is tőkéje egy részét bolettába fekteti, de visszakapni nem tudja s a kamatot nekünk kell megfizetni. Ilyen tőkeszegény országban, mint e megcsönkített magyar föld, boletta és lisztforgalmi adónak bizonyos árromboló hatása van, ez pedig a mai nehéz viszonyok között megengedhetetlen.

Ha a mai buza ár nem emelhető, akkor nincs más teendő, mint az, hogy a mai buza árát irányadóul véve, minden más árnak ehhez viszonyítva törvényhozási uton kell megállapítani az árát. Ha ez meglesz, éppen olyan, mint ha a buza árát emelték volna.

A mai buzaárhoz kell alkalmazkodnia akkor elsősorban magának az államnak is. Az állam is kevesebbet költsön!

Másodsorban törvényes uton minden kartelt szüntessen meg! Áldozatok árán is le kell szállítani az iparcikkek árát, hogy a mezőgazdaság veszedelmes krízisén enyhítsünk. Ehhez azonban törvényre van szükség. Másként nem lehet.

Mindezekhez hozzávéve a szociális kérdések megvalósításra váró feladatát, a nagy munkanélküliséget, mely már most is nagyon érezhető s a nagyon nehéz helyzetet, mely az elkövetkező télen és tavaszon reánk borul, ha alkalmas időben gyors és helyes intézkedés nem lesz, törvényes alapon, indítványozom: tegyen a gazdaggyűlés sürgős előterjesztést Békésvármegye törvényhatóságához, hogy onnan feliratban forduljon a vármegye a minisztertanácshoz és országgyűléshez a mai aggasztó helyzet megszüntetése végett. Munkaalkalom, a munkásságnak megélhetése, a buza árának emelése, a boletta módosítása, a kartekek megszüntetése, az iparcikkek árának mérséklése, a liszt árának a buzáéval összhangba hozása, az őrlés szabályozása, hogy a malmok jó és használható lisztet adjanak, képezzék a sürgős felterjesztés tárgyi anyagát.

Új kollégium.

Felavatták a Postamesterek Kollégiumát Budapesten.

Az elmúlt hét szombatián benyújtott kérelemre kerületben avatták fel a postamesterek Várkör utcai kollégiumát. A megjelent előkelőségekkel Wagner Richárd főpostamester üdvözölte, majd ismertette a kollégium létrejöttének történetét: Hangoztatta, hogy a postamesterek régi vágya valósult meg a kollégium felépítésével, ahová a vidéki postamesterek felsőbb iskolába járó gyermekeit helyezik el.

Szalay Gábor báró dr. postavezérigazgató a kereskedelmi miniszter üdvözlétét tolmácsolta és őszinte szerencse kívánatait az intézmény felvirágzásához.

A kollégiumot aztán a salgótarjáni esperes-plebános bezsenteselte. Utána a vezetőség a jelenlévőknek bemutatta a kollégiumot, mely az ország egyik legmodernebb és legjobban berendezett új nevelő intézete.

A négyszázéves iskola.

Mezőtur nem való sem Csonka-, sem Nagy-Magyarország legnagyobb városai közül, nem is a legrégebbek egyike és ime, ez az alföldi város most ünnepli gimnáziumának négyszázadik születésnapját. Soha jobbkor. Mert ez a jubileum nemcsak azzal növekedik túl a maga keretein, hogy olyan kulturális nap, amely még Németországban vagy Franciaországban is ritkaság volna, ahol — tudvalevőleg — Európa legrégebb iskolái virágoznak, hanem ma a trianoni igazságtalanságnak újabb nagy bizonyosságát is jelenti. Itt van ez a halálraítél ország, amelynek leszakított részei a „magasabb európai kultúra” nevében odavetették a cseh, oláh és szerb kultúrnépeknek. Itt van ez a csonka törzs, amelynek legősibb kultúrája éppen elszakított, részein virágozott, de azért még a csonka törzs szívében is maradt annyi kultúra, hogy Mezőtur városa négyszázéves gimnáziummal büszkélkedhetik. Nem is a fejedelmi Pozsony, nem is a kincses Kolozsvár, nem is a dus Temesvár, nem is az ősi Felvidék, Erdély vagy Bánát, csak az Alföld, csak épp Mezőtur. És mégis: négyszáz évvel ezelőtt már gimnáziumot állítottak itt a magyarok, négyszáz évvel ezelőtt, amikor a cseh kultúrnépről még az sem volt tudható, van-e vagy nincs, amikor az oláh kultúrnép még épp úgy bocskorban járt, mint akár ma, a szerb kultúrnép pedig tán azt sem tudta: irás, olvasás is van a világon. Az alföldi Mezőturon azonban már akkor is deákos műveltséget szívtak magukba a magyar ifjak, Vergilius, Horatius, Homeros és Ciceró emlőin növekedtek, — vajjon mivégre? Hogy négyszáz év múlva Mezőtur városa egy csonka országnak legyen büszkesége és kultúrájának, a százados magyar kultúrájának vérkeringésében Pozsony, Kolozsvár, Temesvár és még annyi „cseh, román és szerb” kultúrközpont részt ne vehessen, mert hiszen ezeknek a Trianonban védjegyzett vadonutaj „magasabb európai kultúrába” kellett bekapcsolódnok...

Tábori napló az 557 sz. Botond cserkészcsapatmátrafüredi táborából.

(Folytatás) (5)

Mátrafüred, 1930 júl. 14.

Az idő ismét teljesen jófordult. Táborászító munkánkat is befejeztük, vendégeink nyilatkozata szerint nagyon szép a táborunk.

Ma csak kisebb gyaloglást végeztünk (12—14 km.) mint egy kis tréningel véve a holnapi napra. Kirándulásunk végcélja a mátrai szanatórium, utba ejtettük a kaparóházat, az új turista szállót. Pihenőnk a Szent László forrásnál tartottuk, itt nagy vita támadt köztünk, ugyanis az itteni hegyi patak a nép állítása szerint terméssel ellenesen „felfele” folyik, amit szabad szemmel közüllink is néhányan így láttak.

Kirándulásunk legnagyobb eseménye az, hogy találkoztunk a közismert Ede bátyánkkal (ország. vezetőlist.) aki megígérte, hogy hamarosan táborunkat is meglátogatja.

A táborunkba visszavezető út a legjobb hangulatot keltezte. Újabb és újabb „izzadmányok” keltek néha szárnyra, mint pld. Parancsnok ur, parancsnok ur, csak az a kéréssem.

Turós csuszát, turós csuszát csináltasson délre...

Na meg hogy, Béla bácsi sejehaj, Béla bácsi előveszi biciskáját... sfb.

A szokásos foodbal játék persze ma sem maradhat el.

Táboriüzenet ma nem gyújtunk, csupán kisebb megbeszélést tartunk.

(Folyt. köv.)

Holtányilvánítás céljából összeírják a világháboru eltűntjeit.

Abelügyminiszter körrendelete a törvényhatóságokhoz.

A belügyminiszter az 1914—1918. évi világháborúból (hadifogságból) visszamenetlően egyének összeírása ügyében körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez. A világháboru több mint tíz esztendeje befejeződött és még mindig nagy számban vannak anyakönyvezetlen katonai halálesetek. Vonatkozik ez különösen az orosz hadifogságba jutott és ott elhalt katonai egyénekre.

Családi és vagyoni jogi szempontok, de a közérdek és az anyakönyvi nyilvántartás teljes-

sége is megkívánja, hogy e halálesetek anyakönyvezetlenül ne maradjanak. Ezért szükségessé vált a háborúból ezideig vissza nem tért egyének összeírása. A rendelet felhívja az alispánokat, hogy a törvényhatóság területén működő anyakönyvvezetőket az összeírás végrehajtására utasítsa.

Az összeírásba fel kell venni mindazokat a személyeket, akik hadba vonultak, de ezideig vissza nem tértek (elűntek,

hadifogságba jutottak, de magükről élejtelt nem adtak), illetve azokat, akiknek elhalálozását nem anyakönyveztek. Köteles továbbá az összeírásba felvenni azokat is, akiknek hozzátartozói e célból ugyan nem jelentkeztek, de az anyakönyvvezetőnek tudomása van arról, hogy ilyenek vannak.

A közigazgatási hatóságok kötelesek az anyakönyvvezetőket e munkájukban a legmészszebbmódon támogatni.

A mezőgazdaságban is bevezetik a kényszeregyezségi eljárást.

A gazdák súlyos helyzetéről Mayer János földművelésügyi miniszter legújabbán így nyilatkozott:

— Napról-napra jönnek hozzánk kisgazdák, akik elpanaszolják, hogy adósságuk miatt árverést tüztek ki földjükre. Ha pedig birtokuk árverésre kerül, feleáron kótyavetyélődik el.

— Mi történik tehát? A kisember földönfutóvá válik és potom pénzért dobra kerül a földje. Előterjesztést akarok tenni abban a tekintetben, hogy éppen úgy, mint a kereskedelemben a kényszeregyezség védelme fennál, a mezőgazdaságban is vezessük be valamilyen az adós védelmét. Az állam fizesse ki esetleg a tar-

tozását, így nyírien a gazda időt birtokának fokozatos értékesítésére, de meneküljön meg attól, hogy árverés alá boesásák a birtokait, amikor magánuton sokkal többet tud értele elérni.

Én elsősorban érzem annak a kötelezettségét, hogy a kisgazdákat meg kell menteni attól, hogy földönfutókká legyenek, mert ma erről van szó. Ehhez pedig pénz kell, mint ahogy pénz kell minden problémához, amelynek megoldásának ránk súlyosodik. Kénytelenek vagyunk tehát ennek a kérdésnek a megoldását is fenntartani arra az időre, amikor külföldi kölcsönt tudunk kapni.

Hogyan nevelte rá Mussolini a falu népét az észszerü és okszerü gazdálkodásra.

Az olasz gazdasági vezetők jelszava: Többet ésszel, mint erővel! Mert nem az a fontos a földműves népnél, hogy inaszakadtáig dolgozzon azon a kis földön, ahova a sors akarafa helyezte, hanem felhasználva a tudomány minden vívmányát, hogy kevesebb erővel többet kényszerítsen ki belőle.

Mert Olaszországnak még nagyon sok millió métermázsza buzára van szüksége, hogy el tudja tartani önmagát. A nagy olasz kenyérharc azonban előbb utóbb mégis csak megtermi az ország gazdasági függetlenségét. Ma a helyzet az, hogy Olaszország 10—15

millió métermázsza gabonát visz be és ezt eddig nálunk szerezte be. Ezért a gazdasági függetlenségért nagy erővel küzd Mussolini. Célja a nagytömegü gazdatársadalom megnyerése és ránevelése a modern mezőgazdaság számára, mert csak így győzedelmeskedhet.

Igy születtek meg azok az intézkedések, melyek a gabonaharc biztos eszközei. Hogy a gazdatársadalmat belenevelje a modern gazdálkodásba, mely a szemtermésen kívül főleg állat, gyümölcs és kertgazdálkodásra vezeti rá, gazdaképző vándor tanszékét állított fel minden megyében. Télien el-

méleti előadásokat tartanak, nyáron pedig szaktanárok vezetése mellett dolgoznak.

A gabonaharc egyik legújabb eszköze a gabona autóvonat. Ez a vonat nem más, mint 8 darab autó sorozata, eleven mozgó propaganda, valóságos mezőgazdasági kiállítás. Célja az, hogy nehezen hozzáférhető részeken is bemutassa a modern gazdálkodás eszközeit és eredményét. Maga az autóvonat a legnagyobb szakszerűséggel van berendezve. Egyik kocsit kiegészíti a másikat, úgy hogy a 8 kocsit egy teljes mezőgazdasági kiállítás anyagát öleli fel. Propaganda térképek, terméskimutatók, összehasonlító és szemléltető táblázatok, gabona, gyümölcs, kerli és állattenyésztési zónák láthatók. Külön helyet foglalnak el a nemesített és kiválasztott vetőmagvak és eredményei. Más helyen a hektáronként elért legkisebb és legnagyobb mennyiséget, védőszerkeket, a műtrágya hasznát, állat, juh, selyemtenyésztés, tejtermelés és gyümölcstermelést mutatják be.

Az autóvonat előtt a tér közepén rádió előadást tartanak gramofon lemezzel a község és vidék gazdasági viszonyairól. Az előadások keretén belül rámutatnak a hiányokra és megjelölik az utat, amelyen a falu népének haladnia kell. A kiállítási vonat pár napig marad egy-egy faluban, hogy a falu népének módja és alkalma legyen mindent jól és alaposan megnézni és a vezetők szakszerű magyarázatából tanulni.

A gabonavonat mozgó vándorkiállításának az eredménye pedig napról-napra érezteti hatását különösen a vasutól távol eső helyeken, ahová ezen az úton a modern földművelés már el is jutott.

Igy igyekszik Olaszország elérni gazdasági függetlenségét. Tanuljunk mi is ebből és használjuk fel minden eszközt arra, hogy hazánk gazdasági függetlenségét elősegíthessük.

VII. Alföldi Katholikus Nagygyűlés Szegeden.

Szent Imre kir. herceg jubileumi esztendejében Szeged szab. kir. város sokszoros ünnepeit ül. A VII. Alföldi Katholikus Nagygyűlés keretében megünnepli a Csanádi Egyházmegye alapításának 900-ik évfordulóját és megemlékszik első vértanú püspökéről Szt. Gellérről. Felszenteli az 1879 évi árvíz emlékére emelt Fo-

gadalmitemplomot, leteszi az újjáépült Ferenc József Tudományegyetem zárókövét és leleplezi a Nemzeti Megújodás Emlékművét.

Ezek az ünnepek Szegeden a következő sorrendben lesznek:

VII. Alföldi Katt. Nagygyűlés okt. 22-én Scedt Jusztinián Magyarország hercegprimásának részvételével. Okt. 23-án Szent Gellért és Szent Imre fisztelelőre rendezett ünnepek. Okt. 24-én a Fogadalmi templom felszentelése. Szent Imre szobrának leleplezése és Szent Gellért ereklyéjének elhelyezése a Fogadalmi templomban. Okt. 25-én az egyetem zárókövének letétele és a „szegedi mise“ bemutatása vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó részvételével. Okt. 26-án a VII. Alföldi Katholikus Nagygyűlés folytatása.

Az ünnepekre az ország minden részéből október 22-30-ig érvényes féláru vasúti igazolványokat, valamint mindennemű felvilágosítást a rendező bizottság központi irodája útján (Szeged, Széchenyitér 5.) lehet beszerezni.

Mi lesz a népkonyhával?

Kedves Szerkesztő Ur!

A „Gyomai Ujság“ legutolsó számában olvastam, hogy valami népkonyhát szeretnének csinálni. Az illető a számból vette ki a szót. Éppen mondani akartam én is, hogy hát mi lesz a mi szegényeinkkel. Mert láthatja Szerkesztő Ur, hogy körülöttünk minden város, község ezen töri a fejét. Mert higye el, jobb előbb mint később.

Szent igaz, hogy nem kellems arról szólni, hogy mit adjunk, mikor magunknak sem igen van. Azonban ezen a télen olyanok is lesznek, akiknek semmi sincs.

Magam pl. cipőben fogok járni ezután is, de a szomszéd özvegy asszony három gyerekének nem tudom ki fog cipőt huzni a lábára. Mert az anyjuk a napszámból bajosan.

Nem is beszélek a tanyából bekutyagoló apróságokról, akik meleg étel nélkül szívják a tudományt naponta. Ugye Szerkesztő Ur az már tapintatlanság.

Bizony mondom, hogy mindnyáján nyugodtabban alhatnánk a félen, számos disznótorok és lakodalmak után — ha az éhes és nyugtalan embertársakról valahogyan gondoskodnánk.

Ha a haj könnyedséggel és gyorsan hozható rendbe.

...ilyenné tette

ELIDA SHAMPOO

IZZÓTTER HÁBOT AD

Találjanak hát ki valami okosat Szerkesztő Ur, azok akikre ez tartozik. Értessék meg azokkal is, akik kaput és szívet becsuknak, mikor könnyőrületről van szó; hogy: most nem lehet. Most segíteni kell:

Aztán majd írja meg, hogy mire mentek.

„Egy nyugtalan olvasó“.

ÉRDEKES ESETEK.

Azt álmodta a cigány, hogy kapott egy csésze kávé. Miután az hideg volt, hát meg akarta melegíteni. Készülődés közben egyszerre csak felébred. Jól képen vágja magát, mire így morfondíroz:

— Nem tudtám én ázst a kávé hidegen meginni.

Villamoskalauz a részeg utas: Kapaszkodjék meg jól, mert kiesik a kocsiból a legközelebbi kanyarulatnál.

Utas: Mit bánom én a kanyarulatot! Én „egyenest“ váltottam.

— De orvos ur, 500 pengőt fizessenek? Ez mégis csak sok — semmiért!

— Semmiért? Hálátlan! Nem volt érte beteg egy esztendeig?

Börtönőr: Miért van maga tíz évre zár alatt?

Fegyenc: Mert kölcsön kértem 50 pengőt valakitől.

Börtönőr: Kölcsönkérésért nem

ítélik el az embert tíz évre.

Fegyenc: Igen, de előbb agyonütöttem és csak azután adta ide a pénzt.

Két barát találkozik a kávéházban. Kérdi az egyik:

— Voltál az Árumintavásáron?

— Nem.

— Miért?

— Mert én egy pár évvel ezelőt jól bevásároltam ott.

— Hogy-hogy?

— Ott ismerkedtem meg a feleségemmel.

— Sehogy sem tudok 100 pengő kölcsönhöz jutni. Nagy zavarból rántanál ki, ha esetleg...

— De hiszen van, látom, aranyórád, láncod, gyémántgyűrűd...

— Ez mind családi ereklye, a papámtól örököltém, nem válhatok meg tőlük.

— Sajnálom. Az én pénzem is családi ereklye, azt én is a papámtól örököltém.

A főnök korholja a könyvelőt:

— Figyelmeztetem barátom, rájöttem, hogy maga a könyvelésben sokszor elszámítja magát.

— Igaza van a főnök urnak. Ez azért van, mert szerelmes vagyok a kedves leányába és nem tudok nélküle élni.

— Látja, most ismét elszámította magát...

Perei János kistemplom-uti háza szabad kézből eladó, jelentkezni lehet ugyanott.

Leszállítják a késedelmi kamatot az Országos Társadalombiztosítónál.

Ugy értesülünk, hogy a Társadalom Biztosítónál a késedelmi kamatot 24 százalékról 12-re fogják leszállítani.

Ezzel szemben kardinális intézkedések fognak történni az irányban, hogy a járulékok és azoknak a késedelmi kamatai behajthatók legyenek.

Szó van büntető szankciókról is, mert több ízben előfordult, hogy az alkalmazottól a munkaadó levonta a járulékot, de azt vagy nem fizette be, vagy késedelmesen küldte be az Országos Társadalombiztosító Intézet pénztárába.

Elhatározták azt is, hogy a befizetett összeget nem a régi tartozások törlesztésére fogják fordítani, hanem a folyó követelésekre.

Az első magyar beszélő film Gyomán.

A „Nevető Budapest” márkája alatt érkezik hozzánk az első igazi, magyar vonatkozású, magyarul beszélő, éneklő és zenélő, Budapesten, kizárólag magyar színművészek közreműködésével készült magyar film, amely **szepember hó 30-án, kedden** kerül előadásra az Apolló filmszínházban. Az a tízenhét magyar művész, aki ezen a napon a hang élő erejével rólunk és hozzánk beszélni és énekelni fog a mozi vásznáról, tudásának, művészetének teljességét nyújtja. Vaszary Piroska, Karinthy Frigyes, Nagy Endre, Péchy Erzsébet, Pethegyi Sándor, Dénes György, Fekete Pál, Dajbukát Ilona, Bársony István, Weigand Tibor, Góth Sándor, Honthy Hanna, Lábass Juci, Salamon Béla, Komlós Vilmos, Szécsi Hédy és Váradi Kálmán a „Nevető Budapest” közreműködő művészei, akik szereplésükkel bizonyára a legnagyobb sikert fogják aratni. A Nevető Budapeston kívül még az „Arany karaván” című, szintén hangos film is színre kerül, amely egy 8 felvonásos cowboy történetet mutat be. Ebben a darabban nemcsak az ének és zenekíséret hangos, hanem az emberek, állatok és eszközök minden megmozdulását a legteljesebb hanghűséggel adja vissza a film. Fegyverek dörrenése, lövedégek, járművek zaja, üldözések és üldözöttek kiabálása

stb. mind a maga természetesen hangján adódik vissza. Maga a cselekmény is érdekesítő és átfelvételei rendkívül szépek. Az előadások két és fél órára és kezdődnek fél 4, 6 és fél 9 órakor lesz. Jegyeket már hétfőn déltől kezdve lehet előre váltani a pénztárnál.

Világraszóló német találmány, amelyet megelőzt, de nem szabadalmazott a magyar belügyminiszter.

Berlini lapokból vesszük a hírt annak a szenzációs új találmánynak, amelyet egy német órásmester szabadalmaztatott. Olyan ébresztőóra ez, amely nemesak a fület, hanem az orrot is megosiromolja a felébresztés időpontjában annak mielőtt hatásosabb végrehajtása érdekében. Az orr megosiromlása természetesen nem valamely beidőzített kalapács által értendő, hanem úgy, hogy az ébresztő szerkezet a csepegéssel egyidejűleg valamilyen átható szagot is terjeszt, amely az orrhoz hatol és addig biztalgálja az alvó atyafi szaglóbereendezését, amíg — elképzelésünk szerint néhány egészséges tüszőrendszer kódotatásai közepette — riadati röppen tova az álom.

A szagterjesztést úgy oldja meg a szenzációs feltaláló, hogy az ébresztőóránál gázpatronát helyez el, amelyet a megfelelő szerkezet bármelyik kívánt időpontban kidugaszol. A többi már a gáz dolga, amely a nyíláson kiáramlik és a szoba levegőjét betöltve elvégzi ébresztő tevékenységét.

Meg kell állapítanunk, hogy az a szándék, amely a szagoknak különböző találmányokban való értékesítését célozza, nem egészen új keletű, hiszen csak nem régen adunk hírt például arról, hogy a hangosfilm sikerei után most már szagos filmek előállításával is kísérleteznek Amerikában. Ezek a filmek vetítés közben fenyves erdők, rózsaligetek, vagy száguldó autók s megyebek illatát szabadítják a közönségre a közönség illúziójának teljesebbé tétele érdekében.

Leszegezhettük ezenfelül, hogy nálunk a szagoknak az ébresztés terén való érvényesülését sem szabad fenntartás nélkül egészen új dolgoknak tekinteni.

Hiszen, amint a Vay eset bizonyítja, nálunk nem is olyan régen Szeifovszky belügyminiszter is arra ébredt, hogy valami büzlök...

HIREK

Eljegyzés. Béres Elni urfiány és Kató Lajos banktisztviselő Gyoma, jegyesek. Gratulálunk!

Iványi Zsigmond városunk szülőfője Pécsen, ahol az Assicurazionni Generálnak több mint 30 éven át iktára volt, e hónap 20-án meghalt. Temetése e hónap 22-én volt nagy részvétel mellett Pécsen.

A gyomorfájás, gyomorfájdalmás, bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehérség, kábultság, fülzúgás, halvány arcz, kedvellenség a természetes „Ferenc lószel” keserűvíz használata által sok esetben elmúlnak.

Meghülésnél, reumatiszikus fájdalmaknál:

Aspirin

tabletták.

Csak gyógyszerárban kapható. Aspirin felülmúlhatatlan.

Tanyai üdülőtelepet építenek Szeged mellett. A szegedi városi tisztviselők körében mozgalom indult meg, hogy Szeged közelében tanyai üdülőtelepeket építsenek. A városi alkalmazottak egyesülete Somogyi Szilveszter polgármestertől azt kéri, hogy vagy Csengetlen, vagy Várostantyán felettől ki területeket üdülőtelep céljaira.

Nezzé ezt a kelendő babót!

A LEGJOBB GYERMEKÁPOLÓSZERREKEL GONDOZZÁK.

Höfer gyermekhigiénor, gyermekkrém, gyermekszappan

DARABJA 90 FILLER

LESZÁRÍTJA A KIÜTÉSEKET, MEGSZÜNTETI A DÉR VÉRŐSSÉGET. PATIKÁBAN, DROGÉRIÁBAN, ILLATSZERTÁRBAN KAPHATÓ.

1000 Ft-os darabja 30 filler

Bodán Margit nőia estjére, melyet október hó 5-én, este 8 órai kezdettel tart az Uri kaszinó nagytermében, nagy érdeklődés nyilvánult meg a gyomaiak körében. Ezt a ritka alkalmat senki sem akarja elszalasztani, hisz a magyar nőia családanyáról van szó, akinek kedves, behízelgő hangjában személyesen is módunkban lesz gyönyörködni. Elővételeiben már számos jegy elkel. A magyar dal ezen ünnepi estjére szeretettel hívja meg a gyomai közönséget Bodán Margit. Jegyek elővételben: 1. és 150 pengős árban kaphatók Molnár Gyulánál és Beinschróth Gábornál.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Rémai Lószel, Sulvanyicki János, Diószegi Mária Piroska, Debreceni István, Gy. Molnár Erzsébet. Házasságok kötöttek: Szalóki Lajos Varga Zsófia Zöld Bálint Zöld Juliánna. Elhaltak: Bácsi Ferenc 24 éves. Eke Mária 3 hónapos, K. Szilágyi Lajos 75 éves.

Amerikában is gazdasági krízis van. A tengerentúli államokban hasonlóképpen Európához, nagy gazdasági dekonjunktúra észlelhető. A gabonaárak veszedelmesen esnek és sürgős orvosszereket követelnek a krízis eltüntetésére.

Ezerdarab lovat vásárolnak nálunk a görögök, amelyet Kiskőrösön gyűjtenek össze. Az első szállítmányt már utnak is indították Görögországba.

Menetrendváltás. Az október 5-én életbelépő lévi menetrendeket tartalmazó „MÁV Menetrend”, a magyar kir. Államvasutak hivatalos menetrendkönyvének teljes és általános kedvelt, zsebalakú kiadása megjelent. Közli a magyar kir. Államvasutak, Dunaszáva—Adria vasut, Győr—Sopron—Ebenfurt vasut és az összes többi magánvasutak, a helyi érdekű vasutak, autóbusszáratok, hajózási és légforgalmi vállalatok hivatalos menetrendjeit. Ez az egyetlen menetrendkönyv, mely a hazai (vidéki és fővárosi) autóbusszáratok hivatalos menetrendjeit is tartalmazza. Kapható minden könyvkereskedésben, dohánytözsdeben és a vasuti állomások pénztárainál és kapusainál.

Békésen megalakították az Országos Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt kerületi szervezetét.

Elhunyt egy orosházi matróna, aki még Petőfi Sándorral táncolt. Orosházáról jelentik: Vasárnap délben meghalt özvegy Perger Jánosné, az orosházi vöröskereszt egyesület 27 éven át volt fáradhatatlan, aranykeresztos elnöknője. A matróna 99 évet élt. Valószínűleg ő volt az utolsó azok közül, akik Petőfi Sándort személyesen ismerték. Perger Józsefné egy nagykarolyi esküvőn táncolt is Petőfi Sándorral. Egész életét a jótékonyágnak szentelte. Orosházán megalapította a Vöröskereszt Egyesületet és nem volt olyan intézmény, vagy egyesület, amelynek ne lett volna hasznos és munkás tagja.

Szenvedő nőknél a természetes **Ferenc József** keserűviz könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéző és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a belek szervekre. A női belegszervekre vonatkozó tudományos irodalom több megalakítója írja, hogy a **Ferenc József** viz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Gabonaexportunknál jelentős növekedés mutatkozik. A jelenlegi alacsony buzaárak mellett eléggé fel nem becsülhető tény, hogy gabonakivitelünknel jelentős növekedés mutatkozik. A gabona mellett erős lendületet vett lisztexportunk is. Ugy a gabonát, mint a lisztet legnagyobb részben Olaszországba exportáljuk, de jelentős tételek kerülnek Ausztriába és Burgenlandba is. Alsóausztriába különösen sok rozslisztet viszünk ki, ami azt bizonyítja, hogy a megélhetési viszonyok rosszak és ezért nagyobb mértékben keresik az olcsóbb lisztet. A cukor és burgonya exportunk is erősebb lendületet vett és cukrot Egyiptomba, Alexandriába és Indiába, míg a burgonyát Olaszországba viszik ki jelentősebb tételekben. Egyelőre burgonyát csak Baranya megyéből exportáltak, de rövidesen sor kerül a Szabolcs megyei burgonyaexportra is.

Endrőd községből egy 10 éves fiút szállítottak kórházba. A kis Kató János lovagolni akart, azonban a ló levelette, úgy hogy koponyacsonttörést és zúzódásokkal szenvedett.

A Nemzeti Bank az ezüst egy pengősöket zsákokba csomagolva hozza forgalomba. Ezek a zsákokcskák 1000 darab egy pengőst tartalmaznak. Egy ilyen zsákot szorongat két szerencsés kéz a Benkő Bank részvénytársaság mai lappeldányainkhoz mellékelt prospektusain. Ön is nyerhet 500 zsák egypengőst az új m. kir. Osztálysorsjátékban mert az itt elérhető legnagyobb nyeresemény egy félmillió pengő. Julalom 300.000 pengő. Főnyeresemény 200.000 pengő. Minden második sorsjegyet nyer. Rendeljen azonnal egy sorsjegyet a szerencséséről közismert elárúsító helyen a Benkő Bank részvénytársaságnál (Budapest, VI. Andrássy-ut 56.) neliogy elkéssen. Az árak változhatnak. Egész sorsjegyet 24 pengő, fél 12 pengő, negyed 6 pengő és nyolcad sorsjegyet 3 pengőbe kerül. A huzások már október 17-én kezdődnek.

Vass József lakását édesanyja és nővére kapták meg életfogytiglan. A miniszterelnöcsön Klebelsberg-Kanó gróf kultuszminiszter, miniszterelnökhelyettes javaslatára elhatározták, hogy a teljesen vagyontalanul elhunyt Vass József miniszter eddigi lakását, a Kinizsi-utcai 10. számú házban Vass József édesanyjának és nővéreinek életfogytig díjtalanul átengedik. A határozatról hivatalosan értesítették Vass József hozzátartozóit.

Megalakult a Békésmegyei Törvényhatósági Ellenzéki Szövetség, melynek elnöke Szerberényi Lajos dr. felsőházi tag (Békéscsaba), ügyvezető elnöke Miltasovszky János dr. (Orosháza) lett.

Békés község főterén szombaton éjszaka Földesi István békési tanító összeszólalkozott Szekeres Gábor és Váradistván békési lakossal. A veszekedés közben az iffas Földesi revolverrel rálőtt Szekeresre, akit súlyosan megsebesítve szállítottak a gyulai kórházba. A lövöldöző Földesit a csendőrség őrizetbe vette.

Egy panaimai ügyvéd, ki már régebbi idő óta kutat az inkák kincse után, hirszerint megtalálta a híres kincseket. Állítólag rátalált az utolsó inka király sírhalmára, amelyben felbecsülhetetlen értékű arany és smaragd mennyiséget talált.

Pesterzsébeten éhenhalt egy koldusasszony, akinek rongyai között 10.800 pengős takarékönyvet találtak.

29.9 millió métermázsával becsülik többre az Egyesült Államokban és Kanadában a tavalyinál az ez évi buzatermést. Az Egyesült Államokban és Kanadában az idén összesen 29.9 millió métermázsával becsülik többre a várható buzatermést a tavalyi termésnél, 2.7 millió métermázsával a rozstermést 44.6 millió métermázsával a zabstermést s csak az Egyesült Államok tengeri termése lesz 162 millió métermázsával kevesebb mint tavaly. Ausztráliában közepes termés esetén pedig 200 millió bushell azaz 54.4 millió métermázsas jó termés esetén pedig 250 millió bushell, azaz 68 millió métermázsas buzatermésre számítanak. Argentínában a közepes termés esetén pedig 81.6 millió métermázsára becsülik a várható termést.

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOS SÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-ULAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, V. MLLOS-CÁSZÁR-UT 32

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fakeskedők, Gyoma.

Borzalmas autókatasztrófa történt vasárnap este az Eskü-ut és a Váci-utca sarkán. Egy villamoskocsi az Erzsébet hídról jövet a Váci-utca keresztezésénél elütött egy bérautót, melynek utasai közül kettő meghalt, kettő pedig életveszélyesen megsebesült.

Építőipari téli tanfolyam Szolnokon. A szolnoki m. kir. áll. fa és fémipari szakiskola igazgatósága a tél folyamán építőipari tanfolyamot szervez. A tanfolyam szervezete és a nyert képzés azonos a budapesti felsőipari iskolán állandósított, hasonló cím alatt működő tanfolyamával. A tanfolyam tartama öt hónap és november havától március hó végéig tart. A tanfolyam négy évfolyamának elvégzése a kőmives, kőfaragó és ácsmesteri képzést adja. A tanfolyamon résztvehetnek, kőmives-, kőfaragó-, ácspari-segédék és tanulók. Jelenkezni lehet levél útján is október hó végéig. A tanfolyam hallgatói az intézet internátusában nyerhetnek elhelyezést.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteletet kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelységeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Az elmúlt héten az ország több helyén pusztított veszedelmes lüz. Veesés községben 120 szalmakazal égett el a község szérüs kertjében. Sárégres községben 8 épület égett le, nagyon sok takarmánnyal. Vajta község szérüjén lüz ütött ki, tízennégy gazdának 800 pengő értékű szalmája és takarmánya a lüz martaléka lett.

A földművelésügyi minisztérium nagyszabású akciót indít a téli és őszi gyümölcsfa kártevők kipusztítására. A földművelésügyi minisztérium nagyszabású akciót készít elő az idén a gyümölcsökben pusztító kártevő rovarok ellen. Amhár az idén kora tavasszal propaganda nyomtatványokkal árasztotta el a földművelésügyi minisztérium a vidéket a gyümölcsök szakszerű kezeléséről, már a szezon elején kitűnik, hogy az akció csak részben sikerült, mivel a gyümölcsöt termelő gazdák, őszszel és télen nem tették meg a legfontosabb és legszükségesebb intézkedéseket a kártevők ellen. A földművelésügyi minisztérium éppen ezért már szeptember második felében kezdi meg az erőyes propagandát s alaposan kitanítja a gazdákat az őszi és téli munkálatokról, amelyeknek betartása biztosítja a gyümölcsösöket a téli kártevők pusztításai ellen. A gyümölcsfák téli permezéséhez rendszerint két anyagra van szükség és pedig gyümölcsfakarbolineumra és rézgálic-kéntartalmu permellére. A eddigi előírások szerint mindkét anyaggal külön-külön kellett permelezni, mivel a gyümölcsfakarbolineumot réz- és kéntartalmu permellével keverni nem lehetett. Most azonban amint értesülünk Novenda néven már egy kéntartalmu gyümölcsfakarbolineum is forgalomban van, amely a rézgálicből készített permellébe a bordóilébe belekeverhető és így a kétszeri téli permezés egyesítve egy munkával végezhető el.

Pestszentlőrincen városfejlesztő bizottság alakul. Ez a bizottság készíti elő azt a városfejlesztési programot, amelyet a most felveendő három millió pengős kölcsönből akarnak végre hajtani.

Megkezdtek a törökök a magyar lovak vásárlását. A tolnamegyei Szakcs községben tartott országos vásáron megjelentek a török lókereskedők és nagyobb vásárlásokat végeztek.

Filmszínház Gyomán.

Szeptember 28 án, vasárnap:

Az Apolló filmszínház szeptember hó 28-án vasárnap az

Asszony a kinpadon

című izgalmas modern társadalmi drámát mutatja be 9 felvonásban. Az angol előkelő társadalom alakjai szerepelnek a nagyhatású történetben. Asszonyi szenvedélyek bogozzák a cselekmény szálait, amelyekkel a hitvesi becsületen akarnak foltot ejteni s hihetetlen szívós kitartással használnak fel becsutelen eszközöket is a cél elérésére, amely végül is egy rendkívül izgalmas törvényszéki tárgyalás forró levegőjében omlik össze. A főszerepeket Lily Damita, Wladimir Gaidaroff, Vivian Gibson és Matyasovszky Ilona játsszák élethű művészzel. Pompás burleszk és filmhíradó egészíti ki a műsort. Előadások 6 és 8 órakor, leszállított helyárrakkal.

Az őszi vetések megkezdése. A különböző gazdatudósítói szervek adat szolgáltatása szerint a nagy szárazság erősen hátráltatja a vetések megkezdését, kevés az eső és ezért igen sok helyen nehézségbe ütközik a csávázás is, mert nedves csávázás után nem eléggé kiszáritott mag elvetése igen veszélyes. Köztudomású ugyanis, hogy ha nem tökéletes száraz vetőmagot szárazföldbe vetünk úgy a már csirázásnak indult mag további nedvességet nem kapván a csira fejlődni nem tud, elpusztul. Legcélszerűbb ilyen időben porpácot használni annál is inkább, mert pl. a már több millió holdon alkalmazott Porzol porpác például igen jelentős terméstöbbletet és vetőmagmegtakarítást biztosít. A porpác használata esetén vetni bármikor lehet mert a mag csirázása csak akkor indul meg, ha a talajban elegendő nedvesség lesz.

PUBLIKACIÓ.

Értesítjük a lakosságot, hogy a mai naptól kezdve a buzaárak ki vannak függesztve a Hangyánál és Kovács János irodájában. Ennél fogva saját érdekében cselekszik mindenki, hogy mielőtt buzáját eladná, az árákról e két helyen meggyőződjön.

Özv. Kovács G. Jánosné háza örök áron eladó, ugyanott Béres Antainak 1 hold vízjárta páskumja eladó és saját házában egy szoba konyhával és egy kamra haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Deák Ferenc ut 299 sz.

A szálló must most olcsóbb lett, mert a mai naptól kezdve úgy a Hangyánál, mint a Fogyasztási Szövetkezetnél literenként 70 fillérért lehet kapni.

VASUTI MENETREND 1930. május hó 15-től.

	gy.	gy.			gy.	gy.
	6-15	9-45	13-36	17-30	20-45	i Bpest k. p. é 5-00 10-40 11-45 19-10 19-45
	11-06	12-42	18-19	20-29	2-10	é Gyoma i 0-32 5-34 8-52 14-28 16-52
	6-41	11-14	12-47	18-29	20-34	2-20 i Békéscsaba i 0-17 5-26 8-51 14-20 16-51 19-25
	7-34	12-08	13-25	19-27	21-11	3-23 é Békéscsaba i 23-15 4-34 8-14 13-26 16-14 18-26
Autóbusz	3-53	12-46	17-30	20-45	i Gyoma	é 7-24 12-10 16-47 21-45
	5-30	4-21	13-14	17-58	21-13	é Dévaványa i 6-53 11-39 16-18 21-14
	6-30	4-26	13-19	18-03	21-18	i Szeghalom i 6-48 11-34 16-13 21-09
	9-00	4-57	13-50	18-34	21-49	é Vésztő i 6-15 11-01 15-41 20-36
	11-10	4-58	13-51	18-45	21-50	i Vésztő i 6-13 10-59 15-40 20-34
	12-50	5-17	14-10	19-04	22-09	é Békéscsaba i 5-53 10-39 15-21 20-14
	2-20			20-57		
	4-55					
	7-20	6-16	11-02	14-00	19-00	i Szeghalom é 8-30 9-50 15-25 18-42
		7-50	12-34	18-04	20-36	é Püspökladányi 5-30 8-15 13-50 17-08

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

A Gyomai Hangyánál az összes vadászati cikkeket, valamint kész és üres töltényeket, lojtások a mai naptól kezdve 10 százalék engedménnyel kaphatók. Ugyanott a tagok a mai naptól kezdve a gyulát 5 fillérért kapták. Egyben értesítjük a tagokat, hogy a Központ utasítása folytán minden hónapban egyes cikkeket a tagok részére kedvezményesen áron lesznek árusítva. Kérjük ezt figyelni, az Igazgatóság.

Katona Gyula kereskedőnél egy tanuló, vagy egy mindenek fű felvétetik.

Endrődön!

MEGHÍVÓ

DIJMENTES HIMZŐ- ÉS VARRÓTANFOLYAMUNK

látogatására, melyet ENDRÖDÖN a Kath. Népházban 1930. évi szeptember hó 29-étől október 25-ig rendezünk. Ezen alkalommal mélyen tisztelt vendégeinket alaposan **díjmentes oktatásban** részesítjük, a SINGER varrógépek és a hozzávaló készülékek használatában. Tanítjuk továbbá díjmentesen: fehérnemű- és harisnyátömést a SINGER varrógépen, fehér és színes himzést a SINGER varrógépen a moderna műhímzés összes fajtáit: mint madeira-, ajour-, monogram- és menyerna-munkákat.

Részvételi bejelentéseket a tanfolyam részére felvesz: BELEZNAV BÉLA ur Gyoma-Endrődi megbízottunk és ifj. JOSEPOVITS JÓZSEF ur.

**SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
MEZŐTUR, Erdődy u. 12 sz.**

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a **MAGYAR KIR. OPERAHÁZ, NEMZETI SZÍNHÁZ, KAMARA SZÍNHÁZ** előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb vetünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér.
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, „Árvaház”

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Megbukott az orosz buza.

Az orosz szovjet megüzente az élet-halál harcot az egész világ mezőgazdaságának. Be akarja bizonyítani, hogy reá tudja kényszeríteni a maga kommunista örületét a kultuemberiségre. Otthon könyörtelenül éhezeti, pusztítja a parasztságot, kényszermunkára aljasítja a föld népét és a föld tulajdonától megfosztott gazdának véres verejtékével termelt gabonát erőszakkal elrekviritatva a külföldi piacokra dobja hihetetlenül olcsó árakkal, gyilkos versenyt zudítva az európai gabonatermő országokra. Az orosz szovjet földönfutóvá teszi a gazdát és éhenhalásra itéli a nép millióit, csak azért, hogy legyen elég gabonája, amit a külföldre exportálhasson.

Kiderült azonban, hogy a szovjetnek nincsen buza feleslege. Hisz a lezüllött orosz mezőgazdaság még annyi gabonát sem termel, amennyi az orosz nép ellátására szükséges. Százvezrek szájától vontat el azt a kis darab kenyert is, melyet eddig kenyérjegyekkel engedélyezett számukra azért, hogy forradalmi céljai szolgálatára, külföldre vigye.

Amerikában máris kiderítették, hogy az ottani nagy világpiacokon olyan búzát adott el, ami neki nincs is meg és amelyet nem fog tudni szállítani. Az amerikai piacokon azonban rájöttek erre a turpisságra és felkészültek arra, hogy a szállítási határidőben követelni fogják az orosz szovjet által eladott búzamennyiségek tényleges leszállítását. Minthogy

pedig ilyen búzánk nincsen, nyilvánvaló, hogy az orosz kormány kénytelen lesz az eladott, de meg nem lévő búzamennyiségeket a világ-

piacokon felvásárolni, tehát előbb-utóbb vevőként fog fellépni és ezzel a levert búzákat ő maga fogja ismét felszökötteni.

A békés-bánati református egyházmegye közgyűlése.

A békés-bánati református egyházmegye Harsányi Pálesperes elnöklele alatt szerdán, október hó 1-én tartotta meg rendes közgyűlését Békéscsabán a Kulturpalota nagytermében. Az újonnan megválasztott lisztikar eskü tétele után a megválasztott tanácsbírák tették le az esküt, akiket elsőnek Harsányi Pál esperes üdvözölt.

Az egyházmegyei közgyűlés által hozott közérdekű határozatok között a legfontosabbak a következők:

Az egyházmegye tiltakozik az ellen, hogy az újonnan alapított szegedi egyetem főépületén elhelyezett címerekkel egyházi jelleget igyekeznek adni a kultuszminiszter a kifejezetten

állami Ferenc József egyetemnek.

Ugyancsak tiltakozik az egyházmegyei közgyűlés a debreceni kollégium hihetetlen értékű 400 esztendőes könyvtárának az állam tulajdonába való átadását ellen, valamint tiltakozik az egyházra és az egyházi jövedelmekre sérelmes boletia törvény ellen is.

A közgyűlés azután letárgyalta az 57 pontból álló tárgysorozatot.

Az előző napon birói ülés volt, melyen legyelmi és közgazdasági ügyeket tárgyalt az egyetemes egyházmegyei bíróság, utána tanügyi bizottsági értekezlet volt.

A békésmegyei kereskedők szövetségének gyűlése.

Vasárnap este tartotta alakuló ülését Békéscsabán a Kereskedelmi Csarnokban a múlt hónapban Orosházán megalakult Békésmegyei Kereskedelmi Testület Szövetségének elnöki tanácsa, amelyen nagy számban jelentek meg a vidéki kiküldöttek. Az ülést a Kereskedelmi Csarnok — mint vendéglátó — részéről Steinberger Imre ügyvezető elnök nyitotta meg, aki üdvözölte a megjelenteket és rámutatva a kereskedelem mai válságos helyzetére, a tömörülés fontosságát hangsúlyozta. Indítványára a tanácsülés elnökül Hartenstein Ignác (Gyoma) választotta meg. Az elnök indítványára a Szövetség lisztikara a továbbiakban így alakult: Társelnökök: Sándor Dénes (Gyula), Steinberger Imre (Békéscsaba),

ügyvezető elnök dr. Tafler Elek (Orosháza), főtitkár dr. Gyöngyösi János (Békéscsaba). A lisztikar megalakulása után Horváth István az OMKE főtitkára üdvözölte az új tömörülést, amelyben nagyon komoly mozdulást lát.

Szécsi Márton (Gyula), Hézer Béla, dr. Tafler Elek (Orosháza) felszólalása után dr. Gyöngyösi János főtitkár felolvasta a szövetség ügyvitelére vonatkozó megállapodást, majd a kiküldötteknek névsorát, akiket a megyében lévő kereskedő testületek jelentettek be. Indítványára elhatározta az ülés, hogy a megalakulást közli az alispánnal, a városok polgármestereivel és a járási főszolgabírákkal, akiknek támogatását kéri. Ugyancsak elhatározta, hogy csatlako-

zásra felhívják a gyulai és orosházi OMKE fiókokat is.

A tárgyalás során Hézer Béla a Társadalombiztosító Intézet ellen felmerült egyik konkrét panaszról tett bejelentést. Hisz, hogy az OMKE közbenjárása az új népjóléti miniszternél eredményre fog vezetni.

Végh Károly (Békés) szóvá teszi, hogy Békésen a fittolít megrendelőséggyűjtőket és házalókat, még mindig nem kezeli elég szigorral a közigazgatási hatóság. A szövetség elhatározta, hogy ez ügyben kérelmet fog intézni nemcsak a békési járás főszolgabírájához, de az alispánhoz és az összes járási főszolgabírókhoz is.

Végül az elnöki tanács elhatározta, hogy a legközelebbi ülését a gyulai kereskedők meghívására Gyulán tartja meg.

A tanácsülést követően Horváth István, az OMKE főtitkára tartott előadást az aktuális kereskedelmi problémákról, míg Nádor Jenő, az OMKE titkára a tulajdonlás kérdését fejtegette.

Milyen élet volt az Alföldön a mi közelünkben 140 évvel ezelőtt?

A Nagy-Sárréten gödények uszkáltak.

Csak ha a régi feljegyzéseket olvassuk, akkor döbbenünk meg igazán azon a szédületes haladáson, amelyen a mi Magyar Alföldünk szinte ugrásszerűen siklott át és siet a modern fejlődés minél fokélettebb foka felé.

Milyen jámbor, milyen jelentéktelen folyócska az Alföldön a kis Berettyó! Bezzeg 140 évvel ezelőtt valóságos nagy hatalmasság volt. Sok mellékága (ugynevezett fokok, erők, derekak stb.) volt. A Hortobágy vize a bucsai pusztán szakadt bele. A Berettyóból eredő rengeteg ér áradáskor vízzel telt s halászok bérellék, kik a halat Nagyváradra szállították. Sok rákot is fogtak a

Berettyóban, tavasszal és nyár elején a teknősbéka fogást üzték.

Mert külföldön jó ára volt a piócának, az is szinte kocsi-számra gyűjtötték. A halak között potyka, harcsa, csuka, kárász, compó bőven volt. Ellenben keszeg kevés. A vidra is sűrűn jelentkezett. A mocsarak madárvilága rendkívül gazdag volt, vadlud, vadruca, sirály, csüllő, vízityúk, azonkívül sokfajta gém, kócsag, továbbá hatyu is akadt, melynek tolla igen drága volt. Nagy árvizek idején egész sereg gödény jelent meg s a Nagy-Sárrét egy tisztásán volt a tojóhelyük. A tuzokok iszonyu tömegét lehetett találni. Ezt az ősi területet a maga vadregényes szépségével eltüntette a kultúra s hol egykor a nemes kócsag fejlődmi tollait borzolta a tavaszi szellő, ugyanolt most békés szántó-vető ekéje hasítja a kővér barázdát.

Mihály napja Endrődön.

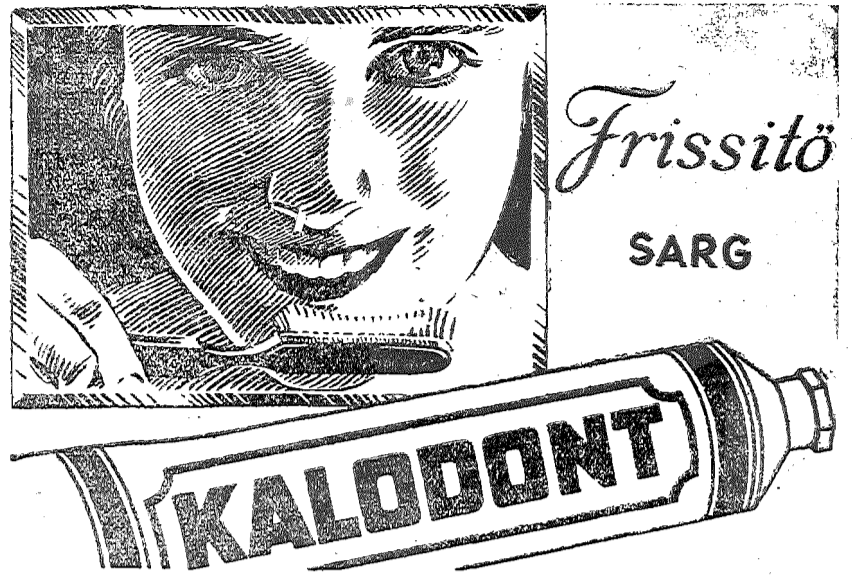
Csernus Mihály apátplebános
névünnepe!

— Endrődi tudósítónktól. —

Szép és magasztos ünnepély keretében adták kifejezést az endrődi hívek szeretetüknek, tiszteletüknek és ragaszkodásuknak, Csernus Mihály apátplebánosuk iránt. Nyolc éve működik az apátplebános Endrődön s a katolikus intézmények egész sorát alkotta. Fáradságot nem kimélő buzgalommal mélyítette a hitéletet s sikerült oly egységet teremteni a széthúzó társadalmi osztályok között. amely a legutóbb lezajlott törvényhatósági választásoknál már előre vetette erejének hatalmát. Ideálisan gondolkodó férfi, akinek nincsenek egyéni érdekei, minden tette, lépése hívei és egyházáért történik. Fáradságot nem sajnál, dolgozik, robotol, de ha kell nem riad vissza a harcától sem s ha egyházukat és vallásukat nem becsülő ellenfelei igyeksenek egyházat megrövidíteni, félreterez mindent, nem törődik egészségével, anyagi kiadásokkal, kér, könyörög, követel és nem nyugszik addig, míg célját el nem éri. Ha híveinek érdeke úgy kívánja, kész megalázkodni is és béke jobbot nyújt még nemtelen fegyverekkel támadó ellenségének is. Amilyen hatalmas termetre és alakra, ép oly markáns egyéniségre. Leleke tele van idealizmussal, mindig azon töpreng, mit kellene csinálni, hogy híveinek jó létét előmozdítsa. Igazi pap-élete tiszta, mint a lilium s míg tanítóinak szép modern lakást épített, addig ő ősi, kényelmetlen lakásban éli le fárasztó és küzdelmes életét.

Mihály napja csak hétfőn volt, de az ünnepségek már vasárnap délelőtt kezdődtek, amikor a Körösön túli hívek adták tanujelét, a náluk miséző plebános iránt érzett megbessülésüknek. Ugyasekkor ifthon a községben az egyház képviselőtestülete rendkívüli gyűlésre jött össze, amelyen a meghívott tagok teljes számban jelentek meg s Kalmár Vince világi elnöklése alatt kimondották, hogy este fáklás menetet rendeznek lelkipásztoruk tiszteletére,

hétfőn pedig testületileg keresik föl s üdvözlik névünnepeje alkalmával. Majd a legnagyobb megüdüdéssel foglalkoztak: avval a nemtelen támadással, amit a lelkipásztor ellen az egyháztól távol álló egyének indítottak s hiszen emberekkel körülhordó íveken aláírások: gyűjtve plebánosunk elhelyezése iránt. Képviselőtestület határozati javaslatot fogadott el, amelyben ragaszkodásáról és nagyrabecsüléséről biztosítja Apátplebánosát és annak Apostoli kormányzóhoz való fölterjesztését rendeli el. Délután négy óraker az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár tartotta alaptöke fel-emelő közgyűlést, ahol szintén spon-tán módon nyilatkozott meg a szeretet és ragaszkodás Csernus Mihály elnökkel szemben. Este 7 órára volt tervezve a fáklásmenet indulása, de már 6 óra után nagy tömeg hullámozott a Katolikus Népház előtt s amikor az óra hetet mutatott, oly sokaság gyűlt össze, hogy az utcán a forgalom is megbénult. Negyednyolc lehetett, mikor kiadták a jelszót, lámpionokat és fáklákat meggyújtani. Egymásután gyuladtak ki a szebbnél szebb és leginkább nemzeti-szinű világító gömbök, a zene pedig rázendített a Rákóczi indulóra. Elöl Dógi Gyula cigányzenekara, utána festői magyar ruhában az endrődi Testedzők Köre részéről kiállított két dobos és 12 pár fiu és leány, majd utána az egyes egyesületek haladtak a következő sorrendben: Egyházi képviselő-testület, Katolikus Népszövetségi Kisgazdakör, Ipartestület, Iparos Dalárda, Keresztény Földmunkások Egylete, Polgári iskola ifjusága, Elmni iskola felsőbb osztályai, Leány Egyesület, Szent Ferenc harmadrendje, Férfi Liga, Kondoros tanya, Öregkerti Olvasókör, Hangya Szövetkezet, Páskumi Olvasókör. A menetet a magyar fuvós banda zárta be. A két zenekar fölvaltva játszott lelkesítő indulókat. A menet kezdete már a plebániák lak előtt állott, mikor a vége még be sem kanyarodott a fő-utcába. Gyönyörű látvány volt a több mint 150 színes lámpionos menet s abban a lelkes hangulatban gyönyörkődni, amely a tömeget uralta. Mikor Csernus Mihály hatalmas alakja megjelenik az ablakban, a hangos és szünni nem akaró éjének teljesen elfojtják a zenekar hangjait. Az iparos dalárda dr. Maác János karnagy dirigálása mellett szép alkalmi üdvözlő dalt adott elő, majd kezdetét veszik az egyes üdvözlő beszédek, amelyeket lapunk szűk terjedelme miatt csak felsorolni tudunk, pedig sok volt köztük olyan, amely megérdemelné a szó szerinti közlést. Az első üdvözlő **Kalmár Vince** az egyház képviselőtestület nevében, utána **Kalmár Imre** a Kath. Népszövetségi Kisgazdakör elnöke beszélt, majd sorrendben **Kovács Ferenc** ipartestületi elnök, **Duda Lajos** iparos dalárda elnöke, **Keresztény Földmunkások** nevében **Varju Lajos**, továbbá **Koczkás Sándor** polgári iskolai igazgató, **Orbók József** elemi iskolai igazgató. Az endrődi Testedzők Köre nevében pedig **dr. Szentjóni Bartha János**, a Leány Egyesület részéről **Hunya Mariska**, Kondorostanya ragaszkodását **Szabó Frigyes** helyi káplán tolmácsolta hosszabb beszédben, a Páskumi Olvasókör megbízásából **Kiszely Lajos**, végül az Öregkerti Olvasókör és Hangyaszo-vetkezet nevében **Dinya M. Imre** üdvözölte a plebánost. Az elhangzott lelkes üdvözlések után Csernus Mihály apát meghatótt szavakban köszönte meg hívei nagy tömegének s a község vallásos és társadalmi egyesületeinek üdvözlését. Ugy érzi, hogy az általa nem is sejtett, titokban elkészített ünneplés nem annyira az ő személyének, mint inkább annak az eszmének és munkának szól, amelyet 8 év alatt Endrőd

népe javára végzett. A falu komoly lakossága hivatalos tanuja lehet annak, hogy nehéz hivatása teljesítésében önzetlenség és jó szándék vezette. Amikor a hitközség egyházi és iskola felvirágoztatásán dolgozott, mindig arra volt gondolja, hogy híveit a nagyobb terhektől mentesítse és nagyobb segíétek kieszközölésével, a helybeli iparosság és munkás társadalom anyagi helyzetén könnyítsen. Elismeri, hogy nem minden terve sikerült úgy ahogy szeretete volna, mert hiszen félreértések és rosszindulatu aknamunkák igen sok akadályt gördítettek tevékenykedése elé. Híveinek mai üdvözlése megnyugtató, azonban, hogy megértették törekvéseinek helyes és hasznos voltát és működését nyájának ragaszkodó bizalma fényesen honorálta. Ahhoz az elenyésző kisebbséghez is van néhány szava, akik a vallástalanság utvesztőjében ellenséges szemekkel nézik személyében Krisztus papját. A megváltó szavával kérdi tőlük — gyarlóságának tudatában — „Ki fedd meg engem közületek a bün-ről? Ha bün az, hogy 8 év alatt 350 ezer és ebből 250 ezer pengő állami és egyházi segély iskolai beépítésével elősegítettem a nép gyermekeinek pontos beiskoláztatásának lehetőségét vagy helytelenség volt az, hogy ily falusi méretekből óriási összeg felhasználásával a község gazdasági vérkeringését elősegítettem és több száz családnak megélhetést nyújtottam, akkor jogosan kritizálhatnak. Vagy ha bün az, hogy önmagamtól megtagadtam filléreimmel a szegény családok gyermekeit a polgári iskola magasabb oktatásához juttattam, úgy követ dobhatnak reám. Ha elítélendő az, hogy télvíz idején épen azoknak a családoknak gyermekeit segítettem ruhához és lábbelihez, akik hivatalos egyénektől fogalmazott és ellenem szerkesztett íveknek írtak alá, akkor megérdemelném e törpe kisebbség elítélő kritikáját. Ugy érzem azonban, hogy munkámat az Ur Jézus nem helytelenítette és most látom, hogy híveim is elismeréssel adóznak azért. Megszívlelem tehát az egyik igen t. szónoknak azt a mondását, hogy tovább is a becsület, önzetlenség és népszere-tet utján óhatok haladni. A békét hirdetem, ideális értelemben azt munká-lom. De ez a béke nem jelenti az alkotó erő téltelenségét, nem jelenti a viszszaélések és községre káros cselekvé-sek néma eltűrését, nem jelenti a bünözések előtt való szembehunyást, hanem jelent munkát, mely Krisztus igaz-ságaiból veszi kiinduló pontját, jelent türelmet és megbocsátást a iószándéku tévedőkkel szemben, de jelenti az élet harcát is, ha megátalkodott konokságról, vagy Krisztusi egyházunk védelmé-ről és a nép érdekeit sértő aljas magán, vagy klikk érdekek felburjánzásáról és támadásáról van szó. Amidőn ismétl-ten köszönetet mondok híveim szerető

jóságáért Krisztus szent szívének áldá-sát kérem az endrődi magyarok szívébe és családi otthonába. Háromszoros hatalmas éjlen volt a válasz a beszédre, majd a Himnusz eléneklése után meg-indult a menet vissza a Népházba.

Másnap hétfőn valóságos bucsujárás volt a plebániára. Mindenki sietett személyesen kifejezni jókívánatait. Minden évben sokan tették tiszteletüket, de az idén különösen sokan jelentek meg lelkipásztoruk előtt, hogy mintegy tün-tessenek ragaszkodásukkal szeretetükkel a külsőleg is kimutatni óhajtották, hogy a lelkipásztor elleni támadás, nem el-tántorítani, de erősebben összeforrasztani tudja híveivel. Este 45 terítékes lakoma volt, amelyen az egyesületek vezetőin kívül a gyomaiak közül is igen sokan képviselve voltak és kedélyes hangulatban fölötték el a kedves estét. A vacsorán több pohárköszöntő is hang-zott el, az endrődi hívek nevében dr. Tóth István ügyvéd üdvözölte kérészetlen őszinte szavakkal szerellett lelki-pásztorát.

ÉRDEKES ESETEK.

Töprengés.

A részeg ember éjjelközül han-gosan gondolkozik a korcsában:
— Most már nem tudom, mit mondott a feleségem? Igyam csak két pohárral és 10 óraker menjek haza? Vagy igyam tíz po-hárral és 2 óraker menjek haza?

A jövődöbeli.

A nagysága: Van völegénye is?
A szobalány: Igen!
A nagysága: És mivel fog-lalkozik a jövődöbelije?
A szobalány: A jövődöbelim?
Azt nem tudom. A mostani vasutas.

A bizonyíték.

Biró: Ön azt állítja, hogy ré-szeg volt, amikor megcsókolta ezt a hölgyet. Be tudja ezt bizo-nyítani?

Vádlott: Igen. Méltóztassék rá-nézni.

A takarékoság.

— Mari, már megint összelőrt egy üveget!

— Nem olyan nagy baj, nagy-sága, — tojástartónak még le-het használni.

A helyismeret.

Fegyőr: Vigyázzon, itt lépcső van.

Fegyenc: Nekem mondja? Ma-ga még a világon sem volt, mi-kor én már ismertem itt a járást.

A naplemente.

— Nézd, milyen gyönyörű ez a naplemente!

— Isteni! El tudnám nézni egész éjszaka...

Az utazó közönség figyelmébe. A Gyoma- és Endrőd között közlekedő autóbusz viteldíját október 1-től 80 fillérre emelte fel az autóbusz vállalat.

RÖVID HIREK MINDENFELŐL.

Autószerencsétlenség a mágocsi határban. Az egyik orosz-házi baromfivásárló cég autója Szarvason jár a piacon. Amikor Szentés felé mentek a mágocsi határban a ketrecekkel megrakott autó tetejéről az országúton lévő fák galyai lesodoriák a ketrecek tetején ülő Cseh György és Blaczó Zsuzsanna alkalmazottakat, akikkel egy ara jövő autó vitt be a szentesi kórházba. Mindketten súlyos természetű sérüléseket szenvedtek.

Az október 18—26-ika között rendezendő Magyar Hét, amikor minden magyar kereskedő és iparos kirakatában csakis magyar áru fog díszleni, egy nagy felkiállítás lesz az ország lakosságának öntudatához, hogy a saját gazdasági jövője érdekében állíson szigorú erkölcsi védvámot a kiküszöbölhető külföldi behozatal ellen és juttasson munkát a külföldiek helyett a magyar munkanélküliek ezreinek.

Délisark az Egyesült államoké lesz. Az amerikai szenátus külügyi bizottsága indítványt terjesztett az elnök elé, hogy a Byrd tengernagy által felfedezett Délisark az Egyesült államok területéhez csatoltassék. Diplomáciai bonyodalmaktól lehet tartani, mert Anglia, és Norvégia is számot tartanak a Délisarkra, miután ők is már egyszer bírtokba vették a vilás Délisarkot.

10 millió dollárt keresnek a Newyorki koldusok. A Newyorki jólékonysági tanács jelentése szerint Newyork utcai koldusainak száma napról napra növekszik. A tanács a koldusok múlt évi bevételét 10 millió dollárra teszi.

Hány vak él a világon? Amerikai statisztikai kimutatás szerint 2,390.000 vak él a világon. Angliában 75, Franciaországban 71, az Egyesült államokban 62, Hollandiában 46 és Belgiumban 4 vak esik 100 ezer emberre. Magyarországról nem emlékszik meg a statisztika!

HIREK

Köszönetnyilvánítás. A gyomai ref. elemi iskolák szegénytanulóink könyvtára javára újabb adakoztak: Pétermann József 10 P, B. Kiss Imre, Oláh István, Gál Antal 5—5 P, Kiss Ernő 5 P 20 fill. és Cs. Nagy Gábor 2 pengő. A nemeslelkű adományokért e helyen is hálás köszönetüket fejezik ki az iskolák igazgatósága és az egyház Elnöksége.

Egyházmegyei közgyűlés. A békés-bánai református egyházmegye folyó hó 1-én, szerdán tartotta közgyűlését Békéscsabán a Kulturpalota nagytermében Harsányi Pál esperes és dr. Széll Gyula felsőházi tag, egyházmegyei gondnok elnöklelte alatt. Reggel 8 órakor istentisztelet volt a ref. templomban, maga a gyűlés 9 órakor kezdődött. Előtte való nap, kedden délután 4 órától kezdve egyházi bírósági és bizottsági ülések voltak. A szerdai közgyűlés iktatta be hivatalba az újonnan választott tanácsbírákat, kik a gyűlés színe előtt lelelték az esküt.

A Gyomai Polgári Lövész Egyesület és a Gyomai Levente Egyesület a Békéscsabán szeptember hó 28-án lefolytatott vármegyei lövészversenyen nagyon jól szerepelt s fellínt felgyelmeztségével.

Értesítés. A Társadalombiztosító Intézet megbízottja értesíti a gyomai és endrőd i. munkaadókat, hogy az általános bejelentő lapok és tájékoztatók az új bejelentéshez megérkeztek és az mindenkinek lakásán 5 nap alatt ki lesz kézbesítve. Aki esetleg nem kapna: kedden és pénteken a hivatalos órák alatt igényelheti.

Szerencsétlenül járt vízmentés közben. Csete István bencségi lakos felesége az elmúlt napokban az udvarukon lévő kútból vizet húzott vízvezetés közben a kút körül lévő vizes földön megcsuszott és az ottlévő vizes edényen keresztül esett és karját törte.

Újabb patika kérelem. A vármegyei közegészségügyi bizottság az alispán elnöklelte alatt ülést tartott, amelyen tárgyalás alá vettek azokat a kérvényeket, amelyek szerint Gyomán a harmadik, Öcsödön és Békésszentandrásan a második patika felállítását kérik. A közegészségügyi bizottság a helyettes főorvos előadása alapján a törvényhatósági bizottságnak olyan javaslatot tesz, hogy újabb gyógyszerárt egyik helyen se engedélyezzen,

*Ha a haj
szelymesen fénylő-*

*azza
tette*

ELIDA SHAMPOO

A gyomai vámosutak községi kezelésben. Gyoma község azt kéri a vármegyétől, hogy a vámosutakat engedje át községi kezelésbe, főképen azért, hogy a nemrég megépített Deák Ferenc utcai vámosut 80 ezer pengős építési költségét a vámosutak jövedelméből törlesztthesse, másrészt hogy a vámosutakat ebből a jövedelemből tovább fejleszthesse. A törvényhatósági bizottság előreláthatólag nem gördít akadályokat a kért adás ellen.

Népvándorlási emlékek után kutatnak Gyomán és Kétegyházán. Móra Ferenc a szegedi városi muzeum igazgatója Gyoma és Kétegyháza községek határában ásatásokat akar végezni. Mind a két helyen pusztulóban lévő népvándorláskori temetőket találtak, amelyeknek sürgős megmentése, fontos tudományos érték. A közgyűjtemények országos felügyelője és Hóman Bálint, a Magyar Nemzeti Muzeum főigazgatója most ártlak a vármegye alispánjához, akitől azt kérték, hogy mivel a gyulai városi muzeum sem most sem a jövőben nem lesz olyan helyzetben, hogy ásatásokat folytathasson, ne gördítsen a vármegye akadályokat a tervezett ásatások elé és a hatóságokat utasítsa, hogy a munkálatoknál

szükséges hatósági támogatást adja meg.

Szilvesztes éjszakáján kezdődik a népszámlálás. A 10 évenként ismétlődő országos népszámlálás 1931. év első napján esedékes, vagyis törvény szerint azt az állapotot kell felvenni, amely az 1930-tól 1931-re viradó éjjel 12 órakor fenn áll. Mindenkit azon a helyen kell számlálásba venni, ahol Szilveszter éjszakáján tartózkodott.

Ipari kiállítás a szegedi Ipartestületben. A szegedi fogadalmi templom és egyetemi építkezések felszentelésével kapcsolatos ünnepek időpontjával esik össze a szegedi Ipartestületnek az a nagyszabású kiállítása, amelyet székháza összes helyiségeiben október 19—28. között rendez. A kiállítás vásárral lesz egybekötve, ahol az összes szakmák képviselői közül több mint 100 kiállító vesz részt. Ez a kiállítás hivatva lesz bemutatni Szeged reprezentáns kézműiparát, bizonyoságot szolgáltatva arról, hogy a magyar ipar színvonala úgy minőségben, mint árban legalább is egyrangú a legkiválóbb külföldi gyártmányokkal. A kiállítás iránt általános érdeklődés nyilvánul meg a vidéki városok részéről is, kiállítók részére azonban a rendezőegységnek már nem áll módjában helyet biztosítani.

**Uj
ujlaki
papia**

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSÁGA
FELOLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UIJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, VILMOS-CSÁZÁR-UTCA 32

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fakeskedők, Gyoma.

„Hadikölcsön és életbiztosítottak figyelmébe!” Az a hatalmas szervező munka, amelyet az Országos Hadikölcsön Párt a károsultak érdekében kifejt, újabb elismerésben részesült azáltal, hogy a Magyar Életbiztosítottak Országos Egyesülete megszüntette önállóságát és beolvadt a Párba. Ez a több ezer tagból álló károsult tömeg új erővel gazdagítja a megindított mozgalmat. Ezen eseményeknél fogva ismétellen fölkerjük, úgy az életbiztosítottakat, mint a hadikölcsöntulajdonosokat, hogy most már minden jelentkezőt, panasz bejelentést vagy felvilágosítást kérő levelet válaszbélyeg melléklésével az Országos Hadikölcsön Párt Központjához, Budapest, VI. Podmaniczky-u. 27. 1/12. intézzenek, ahol teljesen ingyen állunk minden károsultnak rendelkezésére.

Kedvezőek az ország népmozgalmi adatai. Magyarországon 1930 július havában 3017 házasságot kötöttek, ezek szerint 1000 lélekre 4,1 házasság esett. A múlt év ugyanezen szakában az arány 4,4 volt. Az elveszületések száma 18.599 volt, vagyis 115-el több, mint tavaly júliusban, 1000 lélekre a születések száma 25. Az elhaltak száma 11.225, 224-el kevesebb, mint tavaly júliusban. A szaporodási ezrelék a f. év július havában 9,8 volt a tavalyi 9,4-el szemben. Gümőkórban 1172 egyén halt el, 194-el kevesebb, mint tavaly júliusban.

A londoni rendőrség nagy rádióállomása. A News-Chronicle jelentése szerint a londoni rendőrség főkaptányságán nagy távolságra működő rádióállomást szereltek fel. Ezzel a rendőrségnek új fegyver áll rendelkezésére a nemzetközi gonosztevők, különösen a kábítószerekkereskedők ellen folytatott küzdelemben, mert így lehetővé válik a gyorsabb együttműködés London és a nagyobb európai fővárosok rendőrsége között.

Franciaországban óránként másfélmilliót költenek cigarettára. A francia dohánymonopólium vezérigazgatója egy ujságíró előtt nyilatkozott a cigarettafogyasztás óriási meg növekedéséről. A háború előtt Franciaországban évente négy milliárd cigarettát fogyasztottak, míg 1929-ben a cigarettafogyasztás tízenhat milliárd darabra növekedett. Ez évben a napi bevétel 15 millió frank, ami azt jelenti, hogy Franciaországban óránként másfélmilliót költenek cigarettára.

A Földközi tenger elzárása.

Egy Soergel Hermann nevű müncheni tudós, aki főleg vízi mérnöki problémákkal foglalkozik, nem kisebb ötletet vetett fel, mint hogy Gibraltárnál mesterséges gátat elzárja a Földközi tenger az Atlanti Óceántól, de ugyancsak gátat építene a Dardanelláknál, hogy elzárja a Fekete-tengertől a Földközi tenger felé. A földgömi című folyóirat részletesen ismerteti ezt a tervet. A nagyszabású mérnöki munkának az volna a célja, hogy megakadályozzák az Atlanti óceánon és a Fekete-tenger vizének a Földközi medencébe való ömlését, kitenné a Földközi-tenger vizét a nap párologtató erejének és ezzel a Földközi-tenger szintjét mintegy kétszáz méterrel csökkentené. Ennek részint az a haszna volna, hogy az így elpárologtolt vízmennyiség termékenyvé tenné a Szahara óriási területeit, részint pedig a tengerfelszín süllyedése folytán hatszázezer négyzetkilométer új föld emelkedne ki a mostani szigetek és partok mentén a vízből. Olaszország például a kibővült Szicília útján szilárd szárazföldi kapcsolathoz jutna Afrikával. A német tudós költségvetése szerint a terv kivitele összesen mintegy ötven milliárd pengőbe kerülne a mi pénzünk szerint. A tervnek sok híve, de sok ellenzője is van. Leghevesebb ellenzői természetesen azok a fürdőhelyek, amelyek most a Földközi tenger partján fekszenek és ennek köszönhetik látogatottságukat. A Soergel-féle terv kivitele esetén ezek elvesztenék minden keresetforrásukat. Szól ez különösen a világ leghíresebb üdülő-vidékére, a Rivierára, amelynek hatalmas befolyású érdekeltiségei aligha adnák át helyüket harc nélkül egy sokkal távolabb fekvő ujonnan kiemelkedő Rivierának.

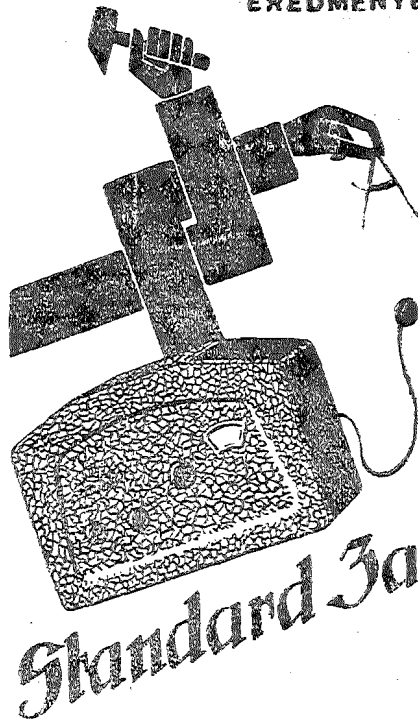
Anyakönyvi hírek. Születtek: Lukács Sándor Mihály, Kiss Erzsébet, Szabó M. Mihály, Alk Imre, Jámbor Ilona. Házasságot kötöttek: Klein József — B. Szabó Piroska. Elhaltak: Áldond Ferenc 50 éves, Lévai Elek 1 és fél éves.

Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájjíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés esetéinél már egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a **Ferenc József** viz használata a sok evés és ivás káros következményeinél igazi jóléteménynek bizonyul. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kaphatók.

Mennyit takarít meg Amerika a — fémhulladékokból? Amerika minden gazdasága mellett sem restelli összegyűjteni és értékesíteni a különböző iparágak hulladékanyagait. S hogy ennek a bölcs intézkedésnek milyen nemzetgazdasági jelentősége van, mutalja a következő néhány számadat: A „U. S. Bureau of Mines” legújabb statisztikai összeállításai szerint a különböző fémmel dolgozó iparágak, az ékszeripar, a fogtechnika és a fényképészet hulladékaiból származó fémanyag értéke évente egy milliárd dollárt ér el. Évente háromszázezer méter lejátszott filmet dobnak el, amiből két és fél kilogramm ezüstöt vonnak ki. Eldobott villamos izzótestek ötszázezer tonna rezer eredményeznek. A hulladékok felhasználásával megtakarított egymilliárd dollár fele a vas és az acéliparra jut. A többi higany, cink, antimon, alumínium, nikkel és más fémek adják.

Elkábitott növények. Többször volt alkalmunk beszámolni sir Jagadis Chun Buse-nak, a világhírű indus élettudósnak a növényekkel kapcsolatban tett csodálatos felfedezéseiről. Ezek közé tartozik a virágok kibitése. Kitűnt ugyanis, hogy a növények kloroformmal, éterrel és más kábitó szerekkel szemben majdnem úgy viselkednek, mint az állatok. Életműködésük megbénul, mintegy „narkotizálódnak” s ebből az állapotból csak hosszabb idő múltán térnek magukhoz. A mimóza például, mely pusztán érintésre azonnal összecukja leveleit, a kloroform hatására érzéketlen marad minden fizikai ingerrel szemben. Mint Londonból írják, egy angol természettudós ezt a felfedezést most növények ültetésénél értékesítette. A kloroformmal előzőleg „elaltatott” fák ugyanis, mint a tapasztalat mutatta, sokkal jobban bírják az átültetést, mint azok, melyeket „éber” állapotban plántáltak át más talajba. Még idősebb fákat is

**MAGYAR TUDÁS
MAGYAR MUNKA
EREDMÉNYE**

**Kapható minden jobb
szaküzletben.**

sikerült narkotizált állapotban minden baj nélkül átültetni, míg más fapéldányok a művelet következtében elpusztultak. A „narkotizált” fák az átültetés után csakhamar magukhoz tértek és tovább növekedtek.

Hány csillag van az égboltozaton? Az ember ősi törekvése, hogy számontartsa az égboltozat csillagait. A modern tudomány elméleti megállapításához, továbbfejlesztéséhez nem nélkülözheti az égitestek számának ismeretét s ha pontosan nem is áll módunkban megszámlálni a csillagokat, legalább közelítő pontosságú számadásokat igyekezünk róluk szerezni. Pusztán szemmel, tisztán, derült éjjelen is már jó néhány ezer csillagot láthatunk az égboltozaton. Az egész éggömbön pedig mintegy hétezer a szabadszemmel megkülönböztethető égitestek száma. A lávcső már több millió csillagot lát és a legújabb, érzékeny fényképező készülékekkel felszerelt teleszkópok segítségével, a Tejútban belül, nem kevesebb, mint háromezermillió csillagot figyelhetünk meg. Seares amerikai csillagász újabb megfigyelései nyomán azt állítja, hogy a Tejút csillagainak számát nyugodtan harminc-harmincöt milliárdra tehetjük. Minden egyes csillag egy-egy roppant Nap és közéjük tartozik a mi Napunk is, a maga bolygórendszerével. Lehetséges, hogy e sok milliárdnyi, idegen Napnak is megvan a maga külön bolygórendszere s kitudja, milyen csodás világok élnek ott, a millió kilométerek távolában. És ilyen Tejútrendszer nemcsak egy, hanem megszámlálhatatlan sok lebeg a Végtelenségben...

Menetrendváltás. Az október 5-én életbelépő téli menetrendeket tartalmazó „MÁV Menetrend“, a magyar kir. Államvasutak hivatalos menetrendkönyvének tetszetős és általánosan kedvelt „zsebalaku“ kiadása megjelent. Közli a magyar kir. Államvasutak, Duna—Száva—Adria vasut, Győr—Sopron—Ebenfurti vasut és az összes többi magánvasutak, a helyiérdekű vasutak, autóbuzsiáratok, hajózási és légforgalmi vállalatok hivatalos menetrendjeit. Ez az egyetlen menetrendkönyv, mely a hazai (vidéki és fővárosi) autóbuzsiáratok hivatalos menetrendjeit is tartalmazza. Kapható minden könyvkereskedésben, dohánytözsdében és a vasuti állomások pénztárainál és kapusainál.

Községi vendéglő bérbéradása. Folyó év szeptember hó 29-én délután tartotta meg a községi Előjáróság a vásártéri Mayer-féle vendéglő árverését, melynek legutolsó bérlője Gálos Sándor volt. Az árverés nem nagy érdeklődés mellett folyt le a kis tanácsteremben. Árvereztek reá a helybeli vendéglősök közül Spitz Jakab, Karsay Lajos gyomai lakosok és Bereczky Lajos orosházi vendéglős. Spitz Jakab 1300 P-öt ígért, Karsay Lajos 1350 P-öt és Bereczki Lajos 1360 P-öt, így mint legelőbbi ígérőre 1360 P-ért Bereczki Lajos orosházi vendéglősre ülteteli az le,

—mely azonban csak a községi képviselőtestület jóváhagyásával válik jogerőssé.

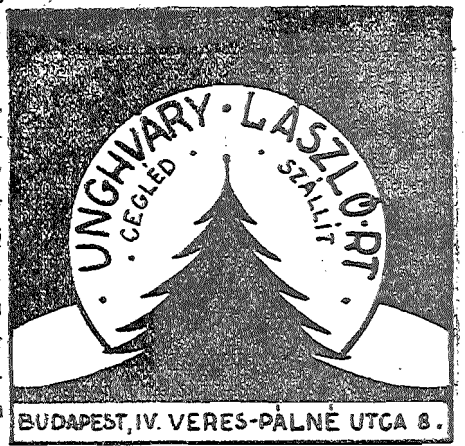
Tarthatatlan a tanítók buza-fizetésének értéklése. A Magyarországi Tanító Egyesületek Országos Szövetsége értekezletet tartott és határozati javaslatot fogadott el, amelyben kéri a kormányt, hogy a már 12, 14 pengőre lezuhant buza árak szerint értékelje a tanítók buza-fizetését is, mert azt még ma is métermázsánként 2470 pengővel értékelik. Az értekezlet után küldölség kereste fel Peiry Pál államtitkárt, aki kijelentette, hogy a tanítók sérelmeinek orvoslását nemcsak méltányosnak, hanem szükségesnek tartja és a kultuszminisztérium ebben az ügyben már előterjesztést tett a pénzügyminiszternek.

A csekkbefizetési lapokon a kettőt nem kell kitölteni. A kereskedelmi miniszter rendelete szerint a postai befizetési lap „Értéklő-lap“ és „Könyvelési szelvény“ részein ez után a befizetőknek a kettőt nem kell kitölteni. A postahivatalok utasítást kapnak, hogy a feladás alkalmával a befizetőktől a kellezést ne kívánják, de egyelőre még elfogadják azokat a csekklapokat is, melyekre a kellezést a felek irják rá.

Földalatti források után kutatnak a Szaharában. A francia tudományos társaság jelenleg azzal foglalkozik, hogy Szaharában földalatti források után kutat. A tudomány azon az állásponton van, hogy a sivatag homok és kőömegei alatt nagy vízmennyiségnek kell lenni. Ha sikerülne ezt a készletet a Szahara öntözésére felhasználni, akkor fokozatosan nagy területeket lehetne a termelés céljára felhasználni.

Faültetők Társasága favásárlási kedvezménye. Gyümölcsfaültvények, gazdasági fák, elősövény, akác, glebitschia-csemeték, gyökeres és sima szőlővesszők, bor és csemege fajtákban kedvezményes áron való beszerzésére alkalmat nyújt a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara (Debrecen, Hunyadi-u, 5. sz.) a Faültetők Társaság tagjai részére, akik a Kamara kerületének területén telepíteni, ültetni szándékoznak, akik a kedvezmény igénybevételeire jogosító igazolványokért levélben a kamarához fordulnak. Mindennemű telepítésre s az oltványok beszerzési helyére fák, csemeték, szőlővesszők és fajtákra vonatkozólag teljes utbaigazítást és szaktanácsot ad Czapáry Bertalan, a mezőgazdasági kamara kerületi szaktanára.

A géperőre berendezett mezőgazdaság. Egy közgazdasági szaklap érdekes közlést ír arról, hogy az amerikai traktoriipar ujabban egyes országokban mintagazdaságokat rendez be a gépmunka népszerűsítésére. Ford Angliában egy 200 holdas nehéztalaju farmot vásárolt, amelyen egyellen állat

Ungváry László Faiskolója r.-t. Cegléd-Budapest díjmentes képes árjegyzéke megjelent. Budapesti cím: IV. Veres Pálné u. 8.

van: egy macska. Ezen a farmon kizárólag búzát termel modern gépekkel. Három traktor dolgozik ebben a gazdaságban, melyeknek munkáját egyetlen szakképzett gépész irányítja alkalmi munkásokkal. Ford be akarja bizonyítani, hogy gépmunkával még a mai alacsony buzaárak mellett is haszonnal lehet gazdálkodni. Szinte szédülünk, ha ezek után el akarjuk képzelni, hogy mi milyen messze vagyunk az amerikai haladás legújabb állomásaitól. Nálunk az aratógépeket is hatósági felhívásra kell félretenni, hogy el ne vegye a kézi munkások kenyerét. Azt csak most kezdik észrevenni, hogy a drágán termelt buza értékesíthetetlen volta miatt hány ember veszté kenyerét. Ha a termelő nem tudja eladni termelvényeit, nincs pénze. Ha a termelőnek nincs pénze, nem fogyaszt és nem foglalkoztatja az ipart. Ha az iparnak nincs munkája, akkor megint a munkások ezrei maradnak kenyér nélkül. Így is baj, úgy is baj.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék) és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteleket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelységeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket

a

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Aranyérnél és az evvel járó béldugulás, repedés, kelés, gyakori vizelet inger, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás, és szédülési rohamoknál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mindig kellemes megkönnyebbülést, sőt gyakran teljes gyógyulást eredményez.

Ujabb egymillióhatszázötvenezer darab ötpengőst vernek. Az 1929. XXVI. törvény-cikkben az ezüst érmekre nézve megállapított 65 millió pengő névértékű kontingens terhére újabb egymillió 650.000 darab ötpengős ezüst érme verését rendelte el a pénzügyminiszter, mert az eddig kiveri kétmillió darab a forgalom el-látására kevésnek bizonyult. A rendelet az ötpengős érme mennyiségét hárommillió 650.000 darabban, a kétpengősökét 6 millió darabban és az egypengősökét 31 millió darabban állapította meg. Ezek szerint a 65 millió pengő kontingenséből 5.750.000 pengő névértékű mennyiség maradt későbbi felosztásra.

A petróleum a világgazdaságban. A petróleum a világgazdaságban most megjelent munka szerzője egy fiatal tanárnő: dr. Mudrinszky Rózsa, aki ezzel a munkájával komoly sikert tudott elérni. Elsőnek a patriarchalis petróleumgazdálkodást tárgyalja, amely a mai időkig visszanyúlva, a XIX. század elejéig tart és amely idő alatt a petróleum és petróleumfeleségek (aszfalt, szurok, földi viasz stb.) főleg mint építkezési és fűtőanyagok találtnak alkalmazást, mint ezt a Biblia, Konfucius és a klasszikus írók könyveiből tudjuk. Majd következik a természet-tudományos gazdálkodás, amely a petróleum kémiai mibenlétének tisztázásával indul meg. Kiderül, hogy a petróleum állati eredetű szénhidrogén-vegyületekből van. Ezután a petróleum geológiai körülményei tisztázódnak, ami a petróleumtermelés techniká-

jára hat ki döntően, mert egyre több és olcsóbb petroleum kerül forgalomba, de most már világítási célokra szolgál. A petroleumvilágítás általánossá válik, különösen, hogy a finomítás technikája is kialakul. Ma közel 35 millió futó autóra, a mintegy 100.000 repülőgépre, a hajózás, a vasutak, a mezőgazdasági gépművelés és az ipar egyre fokozódó olajszükségletére 200 millió tonna petroleum kell. A világháború győzelmes kimenetelét az antant hatalmak egyedül kimeríthetetlen olaj-hinterlandjuknak köszönhetik. Csoda hát, ha a világháború másnapján újra fellángol a harc a világtermelés kontrolljáért? Az eredmény? A termelőterületek kontrollja olyan földrajzi megosztásban, hogy az Egyesült Államok az amerikai kontinens termelését ellenőrzi, Anglia pedig az ázsiai termelését. De míg az amerikai petroleumtermelésben még számottevő az angol tőke, az ázsiai petroleummezők kizárólagosan angol kézben vannak. Ám a világ legkiválóbb petroleum-régiói éppen Ázsiában vannak, bár az utóbbi években a dél-amerikai olajzónák is igen nagy meglepetésekkel szolgáltak. Európa? Európa behozatalra szorul, mert az orosz, román, lengyel termelés együttesen is csak fele a szükségletnek. De a szén cseppfolyósításával megoldott szénolajtermelés csakhamar függetleníteni fogja a szengazdag Európát az angol-szász hatalmaktól. S Magyarország nagy barnaszén- és

lignitkincse különösen alkalmas a cseppfolyósításra.

Ötvennégyezer holdat osztottak ki eddig vitézi teleknek. A hivatalos statisztikai adatok szerint a tényleges vitézi állomány 2001 tisztból s 8644 legénységi állományu egyénből áll. A felavatott vitézek foglalkozásuk szerint így oszlanak meg: őstermelő 162 tiszti, 5269 legénység; ipari, kereskedelmi, közlekedésügyi és bányászfoglalkozásu 542 tiszti, 1805 legénység; közszolgálati és szabadfoglal. 1182 tiszti, 982 legénység; véderő 878 tiszti, 823 legénység; nyugdíjas, tőkepenzes 249 tiszti, 153 legénység. A többiek egyéb, illetve ismeretlen foglalkozásuak. A 10,745 vitéz közül egyelőre csupán 3298 vitéznek van vitézi telke, belszámítva ebbe azt a 63 vitézt is, akik saját telküket vitézesítették. Eddig 335 tiszti kapott 20524 katasztr. hold és 2963 legénységi állománybeli 33,655 kat. holdnyi vitézi telket. A vitézi telkek összterjedelme tehát meghaladja az 54000 kat. holdat. Ahhoz, hogy mindgyik vitéz megkaphassa a vitézi telkét, még további 180 ezer kat. holdnyi földbirtokterületre volna szükség.

PUBLIKACIÓ.

Értesítjük a lakosságot, hogy a mai naptól kezdve a buzaárak ki vannak függesztve a Hangyánál és Kovács János irodájában. Ennél fogva saját érdekében cselekszik mindenki, hogy mielőtt buzáját eladná, az árákról e két helyen meggyőződjön.

VASUTI MENETREND 1930. május hó 15-től.

	gy.	gy.		gy.	gy.
	6-15	9-45	13-36	17-30	20-45
	11-06	12-42	18-19	20-29	2-10
6-41	11-14	12-47	18-29	20-34	2-20
7-34	12-08	13-25	19-27	21-11	3-23
	5-00	10-40	11-45	19-10	19-45
	0-32	5-34	8-52	14-28	16-52
	0-17	5-26	8-51	14-20	16-51
	23-15	4-34	8-14	13-26	16-14
	7-24	12-10	16-47	21-45	
	6-53	11-39	16-18	21-14	
	6-48	11-34	16-13	21-09	
	6-15	11-01	15-41	20-36	
	6-13	10-59	15-40	20-34	
	5-53	10-39	15-21	20-14	
	4-00				
	6-16	11-02	14-00	19-00	
	7-50	12-34	18-04	20-36	
	8-30	9-50	15-25	18-42	
	5-30	8-15	13-50	17-08	

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

Özv. Kovács G. Jánosné háza örök áron eladó, ugyanott Béres Antalnak 1 hold vízjárta páskumja eladó és saját házában egy szoba konyhával és egy kamra haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Deák Ferenc ut 299 sz.

Katona Gyula kereskedőnél egy tanuló, vagy egy mindenes fiú felvétetik.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN.

Endrődön!

MEGHÍVÓ

DIJMENTES HIMZŐ- ÉS VARRÓTANFOLYAMUNK

látogatására, melyet **ENDRÖDÖN** a Kath. Népházban 1930. évi szeptember hó 29-étől október 25-ig rendezünk. Ezen alkalommal mélyen tisztelt verőinket alaposan **díjmentes oktatásban** részesítjük, a SINGER varrógépek és a hozzávaló készülékek használatában. Tanítjuk továbbá díjmentesen: fehérnemű- és harisnyatömést a SINGER varrógépen, fehér és színes himzést a SINGER varrógépen a modern műhimzés összes fajtáit: mint madeira-, ajour-, monogram- és smyrna-munkákat. Részvételi bejelentéseket a tanfolyam részére felvesz: **BELEZNAV BÉLA** ur Gyoma-Endrődi megbízottunk és új. **JOSEPOVITS JÓZSEF** ur.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG MEZŐTUR, Erdődy u. 12 sz.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepésére nyújtott

20 százalékos

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalékos

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a **MAGYAR KIR. OPERAHÁZ, NEMZETI SZÍNHÁZ, KAMARA SZÍNHÁZ** előadásaira szóló mérsékelt árujegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

G y o m a, „Árvaház“

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Teremtsünk iparos középosztályt

A gyárak hangos szirénái elnyomják egy társadalmi réteg jankijait: a magyar kisiparos elpusztul. A kisipar megteremtette a civilizáció alapjait, megteremtette a gépet és a gép megtámadta a saját teremtőjét, föllázadt alkotója ellen és rombadöntött millió existenciát.

Világjelenség ez, mióta a XIX. század ipari forradalma a gép győzelmével végződött, azóta hallgatólagosan tudomásul vette mindenki, hogy az erősebb jogán a gyáré a jövő. Később azonban kiderült, hogy a kisipar mégis pótolhatatlan, mert egy nemzet élete nemcsak a termelés kérdése, hanem a nemzeté is, és nem lehet pótolni a nemzet életében semmivel sem az önálló kisexintenciákat. Szükség van önálló, független kisemberekre, szükség van középosztályra. Az új középosztály egyik jelentős pillére a kisiparosság. A magyar kisiparos ma már érkezett odáig, ahol csak a programok gyors megvalósítása menheti meg attól, hogy a százéves céh ládákkal együtt maga is elne tünjön az életből a muzeumok homályába.

Franciaország erejének egyik főoka, hogy erős középosztálya van, ez a középosztály az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság önálló existenciáiból alakult. A középosztály minden egyes államban, a

történelem minden fázisában mérséklést és féket jelent. A katasztrófák pillanatnyi konjunkturái sokkal jobban kihasználhatók a gazdasági arisztokrácia részéről, mint a középosztály által. Viszont, ha az ország bajbajut, a középosztály nem tudja függetleníteni magát az ország sorsától, ennél fogva anyagi érdekei is sokkal jobban az országhoz fűzik, mint a gazdasági felsőbb osztályokat. A középosztály tehát a nemzet gerince, munkája elengedhetetlenül szükséges a nemzet életéhez, erős középosztály nélkül állandóan főnforog az a veszedelem, hogy a demagógia keríti hatalmába a politikát.

A magyar középosztály nem szervezett és főképpen nem elismert tényezője ma még a magyar gazdasági és politikai életnek. A magyar középosztály valószínű tagjai: a kereskedő, az önálló gazda, az önálló iparos és a szabad foglalkozású intelligencia.

A magyar kisiparos azonban kívül egyéb fontos szerepet is játszik a magyar életben: a kézműipar és a kisipar itt helyben teremti meg a butort, a ruházati cikket, a berendezési tárgyakat, tehát beviszi alkotásaival a magyar szint, a magyar otthonokba. Nem véletlen, hogy a fasizmus első köteletségének tartotta a pusztuló olasz kisipar megmentését és ujjaszer-

vezését. A magyar kisipar válságos óráit éli, ha rövidesen nem kap segítséget elpusztul, ezzel a jövő középosztálynak egyik érdekes tényezője semmisül meg, ez nemzeti értékcsökkenést jelent.

Ma igazán nem vagyunk abban a helyzetben, hogy meglévő értékeink közül bármit is veszni hagyjunk,

de elsősorban nem hagyjuk elveszni a kialakuló magyar középosztályt, mert enélkül a középosztály nélkül örökké a végletek utvesztőit járjuk majd és nem jutunk el oda, ahova feltétlenül el kell jutnunk: az önálló, de önállóságra felkészült és kiépült Magyarországhoz.

Hírek a lelkész választásról.

A gyomai református lelkész választás idején, miként az már közhírré lett, október hó 15-re tüzte ki törvényadta jogánál fogva az esperes. Miután tudomásunkra jutott, hogy egyesek azt a hírt terjesztik, miszerint az immár tíz év óta Gyomán oly sok hűséggel és lelkiismeretességgel, mindenkit megbecsülve és szeretve köztünk szolgáló Palotás István hitoktató lelkész megválasztása, ki mellett, mint értesülünk a gyomai református egyház nagyközönsége imponzáló módon mutatja meg a maga szeretetét és megbecsülését, úgy is hiábavaló, mert az egyházi törvények nem engedik, mivel a választás ideje alatt ill. tartózkodott, kérdést intéztünk a legilletékesebb fórumhoz, mághoz az egyházmegye espereséhez, ki a következőket je-

lentette ki: „A gyomai lelkészi állásra a hivatalos jelölő bizottság által választhatónak jelentetett ki Palotás István, miután az Egyházi Törvények II. t. c. 21-ik §-a egészen világosan rendelkezik aként, hogy a megüresedett egyházközségbe oly egyén, ki minőségénél fogva választható volna és pályázni kíván **segéd, helyettes vagy felügyelő** lelkészül nem rendelhető, ha pedig ily segéd vagy helyettes lelkész ott működik, át helyezését kéri köteles. Palotás István azonban sem nem segéd, sem nem helyettes, sem nem felügyelő lelkész, hanem a gyomai református egyházban **működő önálló hitoktató lelkész**, ki állásánál fogva kívül áll e paragrafus rendelkezésén, így tehát a megüresedett lelkészi állásra megválasztható.“

Az „R 101“ angol léghajó borzalmas katasztrófája.

Az „R 101“ jelzésű angol kormányozható léghajót indiai újának kezdő szakaszán elindulása után pár órával francia földön borzalmas katasztrófa érte, amely a jelentések szerint 50 utas életét követelte áldozatul.

Az „R 101“ kormányozható léghajó egy francia város közelében éjjel 2.50 órakor felrobbant, 55 utasa közül 50 halálát lelta, közöttük lord

Thomson légügyi miniszter. A megmenekültek között van Leech mérnök, a léghajó építő társaság mérnöke, aki elmondta, hogy a katasztrófát az okozta, hogy a léghajó viharba került és a föld felé sodorta. Mikor a vihar másodszor szorította a léghajót a földhöz, a pilóta igyekezett felemelni a léghajó testét, de a kormány nem működött. Néhány pillanattal később megtörtént a

fűsikellő robbanás, amelytől a léghajó lángba borult és lezuhant.

Az „R 101” léghajó katasztrófája mélységes gyászba borította egész Angliát és mindenütt nagy megdöbbenést keltett.

Gróf Bethlen István minisz-

terelnök megbízásából Bárczy-házi Bárczy István államtitkár megjelent a budapesti angol ügyvivőnél és az angol nemzetet ért óriási katasztrófa feltűnő mélységes részvételének és megdöbbenésének nyilvánítását adta.

Az Egyesült Államok és Franciaország kormánya erélyes intézkedéseket hoztak az orosz-szovjet gazdasági betörés ellen.

Lapunk múlt heti számában megírtuk, hogy az orosz szovjet az agrár államokat gazdasági téren igyekszik nehéz helyzetbe juttatni és az árak letörésével az illető államok termelését akarja tönkretenni, hogy ott politikai törekvésének talaját előkészítse és céljainak elérése érdekében még a legnagyobb áldozatoktól sem riad vissza. Amerikában jelentek meg előbb a szovjet ügynökei és hatalmas tételekben kínálták az orosz gabonát, természetesen csak papíron. Az Egyesült Államok kormánya elismerie azt a veszedelemet, amely az orosz politika mögött rejlik és nem nézte féltlenül, hogyan löri le a szovjet az amerikai gabona árakat, hanem erélyes rendszabályokat hoztak és megállították, hogy orosz hajók kikössenek amerikai kikötőkben.

Nemcsak Amerika, hanem

Franciaország is felismerte már a legujabb orosz veszedelemet és szintén elzárta hátaírt az orosz cikkek behozatala előtt. Amennyiben olyan cikkek behozataláról van szó, amelyekre Franciaország rá van utalva, azokat olyan vámmal sújtja, amelyek révén az orosz behozatal nem idézhet elő válságot a belföldi piacon. A Francia kormány behozatali engedélyhez köti az orosz áruk szállítását, hogy ily módon mindenkor ellenőrizhessen, milyen áron érkeznek áru tételek s hogy ezek a szállítványok nem veszélyeztetik-e a piac viszonyait.

A magyar kormány állásfoglalását Mayer János földművelésügyi miniszter nyilatkozatából tudjuk meg. Ebből a nyilatkozatból látható, hogy a magyar kormány résen áll és minden orosz gazdasági betöréssel szemben megvédelmezi a magyar mezőgazdaság érdekeit.

Bemutatták nálunk a hangosfilmet.

Futólüzként, sőt kengyelfutólüzként terjedt el az az örömhír, hogy a mélyen tisztelt gyomai publikumnak kedden este bemutatják korunk legnagyobb technikai vívmányát, legujabb szenzációját, a felülmúlhatatlan világlágeret, a „hangosfilm” nevén eddig nem ismeretes, eddig sehol sem látott és snha nem hallott csodabogarát.

A hangosfilm a kifürkészhetetlen emberi elme azon korszakalkotó találmánya, mely nemcsak a mozgásokat, hanem a hangokat is visszaadja, — még pedig lepedőn!

Furcsa dolog! — mikor a lepedő beszélni kezd.

A mi utódainkat már hangosfilmmel fogják tanítani. Nagy jövőt jósolok neki!

De vajjon rendjén van, hogy egy lepedő beszél?

A Lánchidat már elégszer mutogatták — lepedőn. Senkit sem érdekelt már, hogy milyen az a hid. Eddig sem a Lánchid vonzotta moziba az ifjúságot, hanem ami a Lánchid után következik. De nem az Alagút (mert az is a Lánchid után látog, hogy esős időben oda tolják be a náthás hidat), hanem a közvilgyornak örvendő „Sicc kalandjai.” Igen, Sicc kalandjai, ez a szenzációs kutyamacska-komédia az a csatlék. (Most meg a Vasary Piri, akit kifelejtettek, vagy szégyelt a lepedőre jönni?) mely lépre csalja az ártatlan jömadarakat.

Tehát kedden lesz a nagy nap, a nagy bemutató, a hangosfilm gyomai premierje! Bugta mindenütt-mindenki. Keddig még sok szódavíz folyik a Körösbe! Addig még

sok mindenféle történhetik. Keddig még a hangosfilm is csütörtököt mondhat. — mint mondott is. Ilyenkor mindenféle eshetőségre számítani kell, még arra is, hogy vigyünk egy jó gramofont, ami szórakoztat, ha Weagnat Tibor nem tud szóhoz jutni,

Végre elértük a keddet. A nagy publikummal hamarosan megtelt a terem.

Egyszerre csak elsötétül minden.

Kezdődik az előadás.

A gép — fogait vicsozítva — beregni kezdett és szegény lepedőn a következő pillanatban megjelent Nagy Endre a konferans. Aztán... aztán nem következett a lepedőn semmi, elvonulás a sok publikumból ellenben igen, akik nem bírták a sok szünetet élvezni.

Attila kincses koporsója után ásnak a jászberényi Zagyvamederben.

Addig nem halok meg, míg a mérhetetlen aranykincset meg nem találom — mondja az ásatások vezetője, aki elhatározta a titok felderítését — Népvándorlás a jászberényi külső vizimalom felé, ahol a sekélyvizű Zagyvának második medret ásnak, hogy a régi mederben akadálytalanul folyhasson a kutatás.

Beleznai Ferenc kétszáz munkanapot szánt a kincs felhozatalára.

Az autó a városból alig tíz percet szalad, míg ki érkezünk a nagykáta ut melletti álmodozó régi, külső vizimalom elé, ahonnan jobbra kanyarodik az ut és egy fahidra fut. Már messziről lehet látni az érdeklődők tömegét. Férfiak és nők állanak a hid korlájára támaszkodva és minden ásonyomnál felmorajlik az izgalom. A fantázia játéka vibrál a szemek előtt. Minden hajlat, minden árok, minden fa — gyanus. Csak egy nyugodt és biztos ember van a kíváncsiak között. Beleznai Ferenc jászberényi szőlőgazda, aki már ötven éve instanciázott a hivataloknál. És mindenütt süket fülekre talált.

Ahol Attila vára állott.

Hetvenöt éves őszhaju férfi. Ugy ismeri ennek a környéknek minden ösvényét, minden hajlását, neki mindegyik fa a régi titkot sugja.

— Az apámmal sokat beszéltünk erről — kezdi a beszédét megfontoltan. 1885 óta tudom ezt a helyet. Amott, ahol

azok a fák sötélenek, Kerekudvar irányában, ott állt a vár, a nagy hun király fényes vára. Mikor Attila meghalt, az éjjel a mélységes gyász okozta megdöbbenés elmúltával Ardarik, a második hunparancsnok, bezáratta a holttestet a hármaskoporsóba. Arany volt belül, aztán szinezüsti és kívülről vas. Kétszáz hunvitéz kísérte a koporsót és utjuk ide vezetett.

Valami kong a Zagyva medrében.

— Erre a helyre jöttek a vitézek, alig félóra járásnyira a vártól a sötét éjszakában. Itt megálltak. Amott van a földhányás, amivel eltorlaszolták a vizet. Itt, ez a meder lassan üres lett, lefolyt a víz, akkor megásták a sirt.

A vizmederre mutat, ahol a napszámosok már elvezették a Zagyvát s aminek főnyes medre csillog az őszi napfényben. Dolgoznak a munkások. Két nagy furóval is furnak a puha mederágyba. Néhol alig egy méterrel fut a furó, ott megáll. Valami van lenn a földben.

Kemény. Kong a furó. Ott mindenestre kell valaminek lenni.

Az újabb történetírók nem irányadók.

Van egy tudós igazgató is a társaságban. Faggatja Beleznaít. Ez elmondja, hogy abszolút biztos értesülése van a temetés helyéről. Van egy régi könyvc, az a helyet pontosan mondja meg. Az újabb történeti könyvek neki nem irányadók. Hóman, és általában az új történetírók véleménye nem irányadó, mondja, ez mind mendedmonda, s örül, hogy a világnak figyelme Jászberény és a trianoni Magyarország felé irányul.

— Amit elvesztett a magyarság, itt fogom kárpótolni. Sokat jártam míg idejűlöttem. A kormányzó urtól kezdve. József főhercegen át a miniszterektől kértem támogatást a mérhetetlen nemzeti kincsnek feltárásához. Azt mondták, előbb mutassak valamit, amire alapítom a nézetemet. Hogyan mutassak, mikor nincs hozzá anyagi erőm?! De most már, akármi lesz, hozzáfogtam!

„Jászberényben is igazat adtak nekem!”

Elmondja, hogy mennyi bánatás eset emiatt vele. Előveszi Csallány Gábornak, a szentesi muzeumigazgatónak levelét, akít leintett, hogy hagyja abba a szenteskörnyéki ásatásokat, mert hiába ott minden. Elégtétellel állapítja meg, hogy Jászberényben voltak olyanok, akik igazat adtak neki. Ugyancsak jólesően jelenti ki, hogy a múlt évben a világhírű Cserépy Arzén filmrendezőnek, akí egy Attila-filmét rendezett és a televételeket a Tiszánál akarta megkezdeni, erélyesen leintette és iderendelte őket. Választ nem kapott. De a film további készítése elé akadályok gördültek. „Leintette őket.”

Ezt az ásatást is kedden, szeptember 9-én kezdte és nem várt szerdáig, hogy a víz teljesen lefolyt volna.

Szodoma és Gomorrha pusztulása.

— A szerda szerencsétlen nap — mondja. Harmincöt szerencsétlen nap van az évben. Mindegyik valami szörnyű eseménynek a fordulója. Az egyik fordulóján Judás született, a másikon Kain gyilkolta meg Ábelt, a harmadikon pusztult el Szodoma és Gomorrha és így tovább. Ezekben a napokon hiába kezdünk valamit. Ezért nem vártam szerdáig.

Közben folyik a munka. Egy pengő nyolcvanas napszám-alapon áldozza fel a kultúrának magát Beleznai Ferenc jászberényi szőlősgazda, akinek megíngathatatlán bizonyítékai vannak a sirról. Megy a munka

— amíg a pénze futja. Nem sokáig. Valami négyszáz pengő van rá szánva és husz nap-számos dolgozik.

Valamikor felírják a jászberényi krónikába, hogy az Ur 1930. esztendejében akadt egy fanatikus ember, aki mindenét rászánia egy fitok megfajtására, aki egy világraszóló ajándékoí akar mindenáron adni nemzetének, akít a kormány is, a Nemzeti Muzeum is, mindenki — elutasított és aki mégis be akarja bizonyítani igazát.

Ki, tudja hátha neki lesz igaza?

A fanatizmusban.

Tűzrendészeti látogatás.

Démusz Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelő 7-én tűzrendészeti vizsgálatot tartott Gyomán és különösen az iránt érdeklődött, hogy miért szerelt le az elmúlt héten több tűzoltó?

Nyílt fitok a községben, hogy a községi költségvetést tárgyaló képviselőtestületi gyűlésen a tűzoltói munkát nem értékelő kijelentések hangzottak el, azokkal szemben az önkéntes tűzoltókat a gyűlésen senki sem védelmezte meg, így a tűzoltó testület több tagja kilépett, illetőleg leszerelt. Ebből kifolyóan magában a tűzoltó testületben is nézeteltérések támadtak és az eddig szép egyetértésben dolgozó tűzoltóink között viszálykodás támadt, ami a közre semmi esetre sem hasznos.

Reméljük, hogy a legközelebbi képviselőtestületi gyűlésen elégtételt adnak az igaztalanul megbántott derék tűzoltóinknak és sikerülni fog a testületben a békét visszaállítani.

Bodán Margit nótaestje.

Régi igazság, hogy ha bajban vagyunk, akkor tudjuk meg mink van. A magyar nóta is most jött divatba, mikor ugyancsak össze kell szedni értékeinket, hogy kulturális sulyunkat megmutassuk. A magyar nóta ma már nemcsak duhaj legények, elbusult ifju urak és szerelmes cselédányok ajkáról szól, de bevonult a hangversenytermekbe, komoly muzikusok műsorába. Meg is érdemli. Ne tévesszük össze azonban a magyar dalt a pesti stílusban megírt kávéházi termékekkel.

Bodán Margit vérbeli magyar

*Ha a haj
lágy hullámokban
aláomló-*

ELIDA SHAMPOO

nótákkal jött. Régi 500 éves énekekben panaszkodott az akkori siralmakról. Majd a kuruckor nóta gazdag idejéből adott hol vig, hol bus kóstolót.

Egyszerű szívhez szóló intelligens előadása, hajlékony, érzelmes hangja valóban magyar nóta teremtett. Tüzzől pattant, egészséges, finom humora üdítő volt, különösen a „Rozi” nőiákban.

Külön élvezet lehetett érdekes főjegyzőnknek saját szerzeményű dalait hallani ilyen kifünő előadásban.

Bodán Margit rádióhívei el voltak ragadtatva az ő közvellen magyaros lényétől és még hűségesebben várják szereplését.

Férje Kubányi György, igen szimpatikusan konferálta az előadást, ő ép oly művelt zenekedvelő, mint felesége.

Az élvezetes meleg este igen tetszett a jelen levőknek.

Meg kell még jegyezni, hogy a közönség által nem eléggé pártolt Dalárda ennek dacára, meglepő lépésekben fejlődik.

Egy körösladányi bérautós halálos szerencsétlensége.

Berta Elek körösladányi bérautós autója Püspökladány és Kaba között az árokba fordult. Berta a helyszínen meghalt. A kocsiban ülő három fiatalembernek kisebb zuzódáson és az ijedségén kívül más baja nem történt. A csendőrség a vizsgálatot megindította.

HIREK

OKTÓBER 6.

Immár nyolcvanegy esztendő tér vissza újra meg újra e napon az aradi vértanúk szellemárnyserege a sirok mélyéből, hogy költögesse a magyar sziveket. Öreg emberöltő óta Arad felé száll e napon minden magyar gondolat, hogy hogy hódoljon a vezérek előtt, akik életüket adták a magyar szabadságért. De tiz esztendő óta idegen ör strázsál az aradi földben porló szivek fölött, mintha arra vigyázna, hogy ki ne keljenek sirjukból azok a halottak... Krisztus szent sirját őrizték így a porkolábok, félelemmel és remegve... és mégis felhasadt a Husvét-hajnal. Hajnal lesz egyszer Arad felett is, magyar hajnal s akkor ismét térdre hullhatunk az aradi tizenhárom halálával megszentelt földön. Addig pedig figyeljünk szellemszavukra, mely feltör a mélyből és átzúg a gonoszság építette határon: a hazáért mindig legyetek készen halálos önfeláldozásra...

Ritka családi ünnepély.

Szép és ritka családi ünnepélyt ült az elmúlt napokban Körösladányban Kardos Mihály asztalos mester, aki egyszerre ünnepelte 50 éves arany lakodalmát, iparosságának 50 éves évfordulóját, és nevenapját. A szegedi iparkamara az érdemes iparost diszoklevéllel tüntette ki, amelyet dr. Tóth Béla főszolgabíró nyújtott át az ünnepeltnek. A családi ünnepélyre Gyomárról is többen átmentek, mert Kardos Mihály felesége Kiss Lidia gyomai leány.

Az új ujlaki pala

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, VILMOS-CÁSZÁR-UTCA

Kéviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fakereskedők, Gyoma.

Pályázati felhívás. A Magyar Emberbarátok Országos Egyesülete közli, hogy további 220 pártfogólat vehet védelmébe. Az egyesület védelmének lényege, hogy erkölcsi és anyagi támogatásban fogja részesíteni pártfogóit, amikor az éleiben való elhelyezkedés előtt állanak. A betöltendő helyekre kizárólag árva, félárva vagy többtagu családok gyermekei pályázhatnak. Fiúgyermekek 7—15, a leánygyermekek 5—11 éves korhatár között. A pártfogásbavételről az egyesület ügyviteli szabályzata nyújt részletes felvilágosítást, amit az érdeklődőknek postabélyeg beküldése mellett az egyesület megküld. Cim: Magyar Emberbarátok Országos Egyesülete, Budapest VI., Teréz-körút 9. l. emelet.

A Magyar Hét azokra a kötelességekre tanít, amelyeket minden magyar embernek egy egész életen át gyakorolnia kell. Pártoljuk a magyar ipart, pártoljuk a magyar mezőgazdaságot! A Magyar Hét október 18-án kezdődik és október 26-ig tart.

MAGYAR HÉTEN
MAGYAR ÁRUT VÉGY!

PUBLIKACIÓ.

Értesítjük a lakosságot, hogy a mai naptól kezdve a buzaárak ki vannak függesztve a Hangyánál és Kovács János irodájában. Ennélfogva saját érdekében cselekszik mindenki, hogy mielőtt buzáját eladná, az áráról e két helyen meggyőződjön.

Özv. Lautner Adolfnének 25 magyar hold tanya földje épületekkel együtt eladó, bővebb felvilágosítás a Wagner fakereskedésben kapható.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

A nemzetközi piacon a bizonytalanság érzése uralkodik még ma is és így bár átmenetileg a buza az elmúlt hét folyamán szilárdult, tartós szilárdulást nem várunk.

Az orosz dumping még mindig nem szünetel, bár Amerika és Franciaország igen erélyes intézkedésekkel vet gátat az ottani tözsdéken a kontreminalás ellen. Ezzel a ténykedésükkel azonban az import országokra terelik át az orosz árut, minek következtében a magyar árunak még a nehéz elhelyezkedése is teljesen szünetel Svájcban, míg Ausztriában is csak igen kis mennyiséget lehet elhelyezni. Megnehezíti a helyzetet még az is, hogy jugoszláv buza Zenta és Óbecsei feladásban mind nagyobb és nagyobb tételekben kerül az osztrák piacra 1—2 P-vel olcsóbb áron mint a magyar buza s ezáltal a mi terményünk elhelyezése mind nagyobb és nagyobb nehézségekbe ütközik.

Egyedül a kiváló minőségű orosházi tiszavidéki buzát lehet a rossz konjunktura mellett is igen jó áron elhelyezni, ami régóta hirdetett igazságnak alátámasztja, hogy régi tiszavidéki buzát termeljünk, mert annak értékesítése sokkal jobb és lényegesen nagyobb árat tudunk érte elérni mint a kevert buzákért.

Információnk szerint egy helybeli gabonakereskedő cég foglalkozik a tiszavidéki buza terjesztésével s minden rá-

fizetés nélkül cseréli ki a vetőmag buzákat és épen ezért ajánljuk a gazdaközönségnek ezen cserélési akciót és ajánljuk, használjuk ki ezen nemes gesztust jól felfogott érdekében.

Ugyancsak információnk szerint egy helybeli gabonakereskedő cég a gyenge sikértartalmu, szakadós téstájú dévaványai, szeghalmi és füzesgyarmati buzákat vásárolja össze és azt mint gyomai származású szállítja el. Ezen ténykedése annyira káros, hogy hatóságilag kellene megtiltani, hogy helybeli kereskedő csak helybeli árut vásárolhat vagy amennyiben a kereskedelmi szabadságot érintetik, úgy csak azzal a feltétellel szállíthatja el az árut, hogy megjelöli, hogy milyen származású a buza, mert gyenge sikértartalmu buzákat gyomai feladásban a gyomai buza hírnevét lerontják, nemcsak annak a kereskedőnek okoznak nehézséget aki tényleg gyomai buzával foglalkozik, hanem természetesen a buza helyi piaci árának árcsökkenését vonhatja ez maga után, mert a felvevő malmok azt hiszik, hogy a rossz sikértartalmu buza gyomai származású.

Fenti közleményt ajánljuk a tekintetes előljáróság figyelmébe.

Piacunkon a buza az elmúlt héten 13.50—14.— pengő volt.

Készletek	mult héten	e héten
Leszámitolóbank	262.054 q	293.385 q
Csepelen	113.482 q	146.028 q
Lujza malomban	56.483 q	61.517 q

Chicagóban fizetnek: XII. hónapra 82.1/8, III. hónapra 85.7/8, V. hónapra 88.7/8.

Termény és magpiac.

Zab, árpa változatlanul	12.— 14.— P
Csővestengeri	6.50 P
Lucerna	120—150 P
Fehér bab	24—26 P
Viktória borsó	15—18 P
Express borsó	15—18 P
Lenmag	30—31 P
Tavaszi búkköny	12—14 P
Szöszös búkköny	26—28 P
Mák	60—65 P
Száritott répaszelet	10—11 P
Rózsa burgonya	10—12 P

Liszt.

Vidéki kis malmok boletta és forgalmi adó nélküli árai.

0-ás gg	31.50 P
0-ás g	30.50 P
2-es	27.— P
4-es	24.— P
6-os	15.— P

Érdeklődők figyelmébe!

1930 október hó 17-én délelőtt 9 órakor, a gyulai kir. járás-bíróság földszint 16. számú hivatalos helyiségében kerül árverésre Stutzer Wittmann György eleki 337 hold elsőrangú minőségű szántója és eleki Hosszu utcai nagy beltelkes lakóháza.

A birtok több részletben kerül árverésre.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN.

Hentesüzlet
vagy bármilyen célra is
alkalmas üzlethelyiség
SCHUSZTEK SÁNDOR
tanitónál
a Horthy Miklós uton
kiadó.

Parcellázás.
A gyomai határban
nagyobb földbirtok ke-
rül parcellázásra. A
midőn erre felhívjuk a
gazdaközönség figye-
lémét kérjük, hogy az
érdeklődők forduljanak
mindennemű fel-
világosításért
AZ ENDRÓD-GYOMAI
TAKARÉKPÉNZTÁRHOZ
ENDRÓDÖN.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakarék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsonöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hitelek kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelyiségeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
G y o m a, Kossuth Lajos utca 576.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Eső után.

A perzselő nyári szárazság után egy eső nélküli ős réme vicsorgatta a fogát a kétségbe esett gazdára. A kisasszony napi 8 milliméteres- és a szeptember 21-iki 15 milliméteres esők dehogyan tudták a másfélméteres kiszáradt talajt átáztatni! De a gazdák nagy része nyuzta a földet, kinezta a lovát, szántott, vetett és várt... várt...

És nem hiába. Október második hetében 45 milliméter „viz-élet” szivódott a szomjas ugarba. A kellemes napsütésben most már ingujjra vetkőzve kíséri a kivárázó gazda az e-két, a vetőgépet.

Mintha kicserélték volna a határt. A még hetekkel előbb reményevesztett lemondás most csupa derű, bizakodás lett. A fakó, sárga őszi hangulatban zsenyén zöldelő buzatáblák hirdetik az új életet, a gazda reménységét.

Milyen bölcsen rendelte el a természet, hogy mint az idejű aratás után is, ne legyen hosszú tépeldésre ideje a földművesnek, mert hamarosan itt a vetés ideje s már pedig ha az új vetés kizöldül, a jövő évi jobb aratás és értékesítés reményében még az a gazda is bizakodó lesz, aki az első elkeseredésében hűtlen akart lenni a földjéhez.

...Milyen szép így az őszi-határban járni!... A föld őszi szagából nagyokat szippantani!

...A kint dolgozó emberekkel elbeszélgetni... és elgondolkozni, hogy az

ujjonnan választott református lelkész fog-e olyan mélyen szántani a hivei szívében és eltudja-e vetni a béke, a közös munkál-

kodás, a megbecsülés magját, hogy a hivei szeretetéből fakadt eső után az ő vetése is szépen zöldeljen???

Képviselőtestületi közgyűlés.

Gyoma képviselőtestülete október 16-án szép számu érdeklődés mellett rendkívüli közgyűlést tartott. A 27 pontból álló tárgysorozat fontosabb pontja a kötelező tüzoltóság felállítása és alapszabály alkotása volt.

Vince Andor számtanácsos napirend előtti felszólalásában megemlítette, hogy az van elterjedve, mintha a legutóbbi képviselőtestületi gyűlésen a Tüzoltó Testületre sértő kifejezések hangzottak volna el. Ő, aki jelen volt azon a gyűlésen állítja, hogy ilyen nem történt. Mindenki tudja, hogy a Tüzoltó Testület mindenkor hivatása magaslatán áll és mindnyájan tudjuk, mit jelentene az, ha a község tüzoltóság nélkül maradna. Egyik képviselőtestületi tag tényleg tett olyan kijelentést, hogy a fizetések tüzoltók nincsenek eléggé foglalkoztatva, de ő volt az, aki rámutatott arra, hogy hivatásuknál fogva nem is lehetnek. Hogy a képviselőtestület megértéssel viseltetik a Tüzoltó Testület iránt, mutatja az, hogy a költségvetésben az erre a célra felvett ezer pengő hozzájárulást, mint feltétlenül szükségesét változatlanul meghagyta. Kéri, hogy a lemondott tüzoltók változtassák meg elhatározásukat és vonják vissza a Testületből való kilépésüket s a közgyűlés jegyzőkönyvében fejezze ki önzetlen szolgálatukért köszönetét. A kötelező tüzoltóság felállítását célzó szabályrendeletet vegyék le a napirendről. Javasolja, hogy egy szűkebb körű bizottság a Tüzoltó Testület vezetőségével foglalkozék ezzel az ügygel, annál is inkább, mert tudomása szerint, ha megfelelő számu kiképzett önkéntes tüzoltóság áll ren-

delkezésre, a felettes hatóság is megengedi, hogy a község ne hozza be a kötelező tüzoltóság felállítását.

Tudjuk-mondta továbbá, hogy milyen nagy megterhelhetést jelent mindenkire a kötelező tüzoltóság felállítása, épszen ezért nem is hive ennek, mert nézete szerint önkéntes vállalkozóktól többet lehet remélni, mint olyanoktól akiket köteleznek.

Pétermann főjegyző válaszul Vince Andor felszólalására. Nagyon örül ennek a felszólalásnak, de ő is azt vallja, hogy a Tüzoltó Testületet semmiféle sérelem nem érte. Felolvasta a tüzoltók bejelentését, hogy lemondanak az őket ért sérelem miatt. Az előjárásnak az a javaslata, hogy nem tartja szükségesnek a kötelező tüzoltóságnak a felállítását és utasítja a tüzoltó parancsnokot, hogy a kilépett tüzoltók pótlásáról és kiegészítéséről sürgősen gondoskodjék. Vince Andor hozzá járul ehhez a javaslathoz, mert úgy értesült a vármegyei tüzrendészeti felügyelőtől, hogy kb. harminc főnyi önkéntes tüzoltóság mellett, ha azok szakszerűen kilesznek képezve, eltekint kötelező tüzoltóság felállításától.

Répás Pál úgy látja, hogy egyes emberek elferdítése és rossz akarata vitte az ügyet idáig. A Közgyűlésnek kötelessége, hogy a költségvetés tételeit a község teherbirásához képest szabja meg. A Tüzoltó Testületet eddig is a legnagyobb tisztelet és elismerés veszi körül. Tiltakozik, hogy egyesek a költségvetés tárgyalásakor elhangzott bírálatokat a Tüzoltó Testület ellen használják fel. Az elhangzott bírálatban is csak a két fizetések tüzoltó fizetéséről volt szó. Őt szociá-

lis szempontok vezették, nem pedig személyiek. Ő is amellett van, szólítottassék fel a lakosság az önkéntes tüzoltóság tagjai sorába való belépésre és a jelentkezés a községi birónál történjék. Ha a fizetések tüzoltók részére megállapított fizetést, azonkívül a mozik, színházak, multságok díjait az önkéntes tüzoltók szolgálataért széjjel osztanák, reméli, hogy a felhívásnak sokan tennének eleget. Hartenstein Ignác Répás Pál indítványát szociális szempontból helyesnek tartja, de kéri, hogy a szakszerű ellátás maradjon a két fizetések tüzoltó kezében és csak az így fenn maradt jövedelem osztassék fel az önkéntes tüzoltók között.

Végül Pétermann főjegyző hozzászólása után a közgyűlés a köteles tüzoltók felállítására kérdését leveszi a napirendről s oly értelemben határoz, hogy egy kijelölt bizottság a Tüzoltó Testület elnökségével karöltve tárgyalja még a dolgot, az önkéntes jelentkezések alapján.

A Társadalombiztosító Intézet a járulékok behajtására külön végrehajtó alkalmazását kéri, ezt a kérelmet a közgyűlés elutasítja és fenntartja már előbb hozott határozatát.

Tóth István járási állatorvos beadványa felett, melyszerint helyettes husvizsgálati díjának kiutalását kéri, úgy határozott, hogy a vonatkozó miniszteri rendelet szerint a kért összeg 50 százalékát kifizeti.

A polgári iskolához szükséges padok elkészítésével Szilágyi Péter asztalosmestert bízták meg, mint akinek az árajánlata a legolcsóbb volt.

Elrendeli a község képviselőtestületi gyűlése a házak új házszámozását és kimondja, hogy az új házszámozás utcák szerint történjék, páros és páratlan oldalú számozással. Ezzel kapcsolatban egy öltagu bizottságot küldtek ki a főjegyző és községi bíró vezetése mellett, amely bizottság revízió alá veszi az utca elnevezéseket és az iránt tesz javaslatot hogy az utcákat új utca ne-

vekkal lássák el.

Az iparos tanonciskolai igazgató tisztelet-díjának összegét az 1930—1931 évre 280. — pengőben állapította meg a közgyűlés. Ezzel kapcsolatban **Vince Andor** javaslatára kérdést intéz a közgyűlés a tanfelügyelőséghez és kéri annak megállapítását, hogy a gyomai tanonciskola hány osztályu, hogy a jövőben ahhoz mértén állapíthassák meg az igazgató tiszteletdíját.

Pétermann főjegyző előterjesztésére megalakították az inség enyhítő bizottságot, amelynek az lesz a feladata, hogy a nyomorban lévő rászorultakat erkölcsi és anyagi segítségben részesítse. Kimondotta a képviselőtestület, hogy csak munka által jutlat

segélyt olyanoknak, akik munkaképesek, de munka nélkül vannak. Gyűjtőveket bocsát ki a község és kéri a lakosságot, hogy mindenki anyagi viszonyához mértén járuljon hozzá és adakozzék a nemes célra. Igénybe veszik még a segélyezésre a Horthy akció takerék magtár kamaiját is. Ebből és az önkéntes adományokból befolyó összeget és természetbeni adományokat használják fel az inségesek segélyezésére. Köszönetet mond a közgyűlés **Kner Izidor** és **Harteinstein Ignác**nak, akik a nyomor enyhítés céljaira 500—500 pengős adományt bocsátottak a képviselő testület rendelkezésére.

Több kisebb ügy lefárgyolásával ért véget a közgyűlés.

A Tűzoltó Egyesület választmányi gyűlése.

Október 14-én este Madaras Gyula elnöklete alatt a Tűzoltó Egyesület választmányi gyűlést tartott. A pénztári jelentés után Leimdörfer Zoltán parancsnok jelentést tett a választmányának, hogy a legutóbbi Képviselőtestületi Gyűlésen elhangzott azon kijelentés miatt, hogy a tűzoltók nem végeznek hasznos munkát több tűzoltó kilépett a testületből, így a kilépett és a betegség vagy más ok miatt szolgálatot nem teljesítő tűzoltókat leszámítva ez idő szerint a két parancsnok és 8 tűzoltó teljesít szolgálatot.

Választmány megállapítja.

hogy a sérelmezett kijelentés nem az önkéntes tűzoltók munkájára vonatkozott. Egyébként is teljes bizalommal van választmány a tűzoltótestület tagjai és munkájuk iránt és reméli, hogy a kilépett tűzoltók bent maradnak a testületben. Felkéri a választmány a tűzoltóparancsnokot, hogy a legközelebbi képviselőtestületi közgyűlésig toborozza össze az előírt minimális 25 főnyi önkéntes tűzoltói létszámot, mert amennyiben ez nem sikerülne, a kötelező tűzoltóságot kellene a községnek felállítani.

A gyulai kir. ügyészség új elnöke hivatalban.

Kisborosnyói Tompa Gyula dr. a gyulai kir. törvényszék teljes ülésében a hivatali esküt letette s nyomban elfoglalta elnöki állását. A kir. ügyészség új elnöke régi erdélyi székely nemesi családból származik. Háromszék megyében Kisborosnyán született 1880-ban.

Egyetemi tanulmányait Kolozsvárott végezte, ott avatták 25 évvel ezelőtt a jogtudományok doktorává.

Joggyakornokká 1908. év végén neveztetett ki s ez időtől kezdve, mint jegyző és albiró 1915. évig működött, amikor is alügyész, majd kir. ügyész lett az aradi kir. ügyészségnél. A román imperiumnak Arad városára történt kiterjesztése alkalmából a nagyszabenyi román kormányzó tanács által megkivánt hűség-

eskü letételét, — mint annyi sok más magyar tisztviselő, — megtagadta, ezért hivatalából 1919. évben elbocsátott. Innen kezdve 1922. évben történt repatriálásig fehérnemű szabással és varrással tartotta fenn magát és családját. Uri varrodájának sok megrendelője akadt, úgy hogy lényeges nélkülözésnek nem volt kitéve.

1922. évtől kezdve elnöki kinevezéséig 8 éven át a szegedi kir. ügyészségnél teljesített szolgálatot. 1928. év végén a Kormányzó Ur a II. fizetési csoport jellegével ruházta fel.

Szegedi ügyészségi működése alatt tudásával, szorgalmával, erélyességével, nemcsak birói és ügyészi körökben szerzett magának hírnevet, hanem a jogászközönség előtt is nagy tekintélyre emelkedett.

Számos nagyszabású ügyben járt el a közbizottság képviselőjében s a kir. főügyész megbízásából a kir. ítélőtábla előtt ő is rendszeresen képviselte a vádat. Igazi magyaros egyénisége feleségével együtt Szeged társadalmában is közkedveltette. Szegedről történt eltávoztala alkalmából úgy a szegedi kir. ügyészség elnöke, mint a kir. főügyész ritkán tapasztalható meleg hangú iratban bucsúztak el tőle, amelyben kiemelkedő érdemeit és kiváló munkásságát méltatták.

Gyula városára, a vármegyére és a kir. ügyészségre nagy nyereséget jelent személye. Midőn hivatalba lépése alkalmával mi is üdvözljük őt, kívánjuk, hogy hasznos működését a közérdekében minél tovább fejtsse ki nálunk és érezze magát kellemesen közöttünk.

Gy. S. C.

A Gyomai Sport Club vigalmi bizottsága az elmúlt szombaton jól sikerült társas vacsorával nyitotta meg az őszi szezont. A bizottság agilitását már ismerjük a múltból, de ötletessége mindannyiszor meglepett bennünket, mert minden esetben valami újítással lép a közönség elé.

Most is tartogatott a rendezőség meglepetést az igazán szép számú közönség részére. Már maga a vacsora olcsósága is meglepetés volt, hát még éjfélkor a jól sikerült kabaré.

Varsora után Madaras Gyula a Gy. S. C. fáradhatatlan elnöke üdvözölte a nagyszámu megjeleneteket és köszönetet mondott, hogy ilyen nehéz gazdasági viszonyok között is ilyen szép számú közönség vesz részt a club első vacsoráján és támogatja az egyesületet.

A Gy. S. C. műkedvelői éjfélnél egy félórás kabaré műsorral fűszerezték a menüt. Imre Lajcsiról, Izsó Pistáról, Kiss Marciról és Schwartz Ilonkáról mint mindig, most is csak jól irhatunk. Balári Ella és Breuer László igyekezete is dicsérendő.

Lach Miska első ízben ugrott be szereplőnek és megmutatta, hogy csak közvellen, minden erőlködés, tulzástól mentes játékkal lehet őszinte elismerést kivívni.

Református papválasztás.

Október 15-én töltötték be a református egyház hívei a Harsányi esperes eltávozásával megüresedett lelkészi állást.

Reggel 8 órára érkeztek meg a választásra kiküldött egyházi és világi vendégek. A szavazás a központi iskolában 8 órakor kezdődött két bizottság előtt. Az egyik bizottság kettős elnöksége Koppányi Gyula békéscsabai ref. lelkész és Berényi békéscsabai járásbíró, egyházi tanácsbíró, míg a másik bizottság elnöksége Arany Gusztáv köröstarcsai ref. lelkész és dr. Telegdy békési ügyvéd, egyházi tanácsbíró. Mindegyik bizottságnál az egyház részéről 3—3 presbitéri tag szavazatszedésre lett kijelölve, míg a bizottságok jegyzői munkáját a tanítók felváltva végezték.

A szavazás mindvégig a leghelyesebb randben és a kellő komolysággal folyt. A két erős párt bizalmi emberei kocikkal és autókkal tevékenykedtek és hozták a szavazókat. Persze állandóan fantasztikus számokkal serkentve a titkosan szavazókat, hogy befolyásoltassák magukat.

A szavazatok összeolvasása már délután 5 órára megtörtént és a következő eredményt hirdette ki a bizottság:

Tiba András	609 szavazat
Palotás István	365 szavazat
Berényi Dániel	68 szavazat
Kálmán Farkas	2 szavazat

Tehát Tiba András gyulai ref. segédlelkésként 174 abszolút szavazattal megválasztott lelkésznek hirdették ki.

A 2028 szavazattal biro egyháztagok közül 1044 egyháztag szavazott le.

Szücs Laci bácsi

ez a kedves öreg bohém, aki a magyar vidéket járja esztendőket óta és fanatikus hittel dalolja a magyar nótákat, szavalja a magyar költészet örökbecsű termékeit, kit a színészi hír 40 évig tartott a szárnyán, most a fanatikus magyarságáért Erdélyből kiüldözött 12 pengős havi nyugdíjjal nyomorgó vándor magyarok bizakodó reménységét hozza el hozzánk és szombaton este az Uri-Kaszinó nagytermében terített asztalok mellett 9 órai kezdettel felejthetetlen estét fog szerezni a gyomai nagyszabású közönségnek.

A mindennapi megélhetés gondjai

mindinkább szükségessé teszik, hogy ruházkodásnál, lakás berendezésnél stb. a lehető legolcsóbban produkáljunk, de olyan módon, hogy az ne menjen a tartósság és szín rovására. Ugylátszik éppen ezen célok keresztülvitele érdekében határozta el az ország egyik legnagyobb iparvállalata a csepeli Weisz Manfréd gyár a varrógép gyártást. Amint halljuk ezen varrógépek már piacra is kerültek és minőség, valamint kivitel tekintetében mindenben felveszik a versenyt a legjobb külföldi gépekkel. A gondos háziasszony manapság arra törekszik, hogy amit csak tehet házilag készíthessen s ezt könnyen elfogja érteni, ha az imént említett varrógépeket kedvező havi részletfizetésre megvásárolja és mellette még a gyár varrás, himzés és egyéb munkálatokra ingyen ki is tanítja.

Ajánljuk asszonyainknak és leányainknak, hogy ezen tanfolyamon minél számosabban vegyenek részt, mert amit megtanulhat az ember, az nem elveszett érték. A magyar héten vásároljunk magyar varrógépet.

Ki az erősebb?

Amerikában évekkal ezelőtt két vasúti társaság volt és mindakettő állatokat szállított a kanadai határtól Newyorkig. A két társaság egyértelműen 100 dollárt számított egy vagónért és egy darabig békésen működött egymás mellett. De nemsokára felütötte a fejét a vetélkedés, az egyik társaság leszállította a viteldíjat 90 dollárra. A másik rálicitált az ajánlatra és a viteldíjat 75 dollárba állapította meg. Minthogy az első nem akart alul maradni, 50 dollárra ment le, mire az ellenfél, aki mindenáron győzni akart a versenyben 15 dollárt kért azért, amiért annak előtte 100-at.

Ugy látszott, hogy az egyik társa végkép lemondott a harcra s a másik csakhamar megszerezte az összes szállításokat. De minél több szarvasmarhát, tehenet szállított, annál többet vesztett. Tekintve, hogy ez a helyzet tovább tartott az egyik társaság érdeklődni kezdett ellenfeléről. Ez már egyáltalában nem foglalkozott szállítással, de összevásárolta az egész kanadai állatállományt és ellenfele vasúti vonalán szállítja el Newyorkba.

Ilyenképpen jelentős károkat okozott az ellenfelének. Olcsón szállította az állatokat Newyorkba s ott adta el és rengeteget nyert rajta. Így küzdenek egymással az amerikai pénzkirályok.

RHEUMÁS!...

Még ma rendelje meg a **CZAKÓ**-féle törvényesen védett, engedélyezett **JUNÓ-SZESZ és KENŐCS** orvosilag kipróbált háziszereket, amelyeket rheuma, csusz, ischiás, zsába és köszvénynél: megfázás vagy megerőltetésből eredő fájdalmaknál bámulatos gyorsan és eredményesen használnak. Egy adag elegendő, melynek együttes ára P 11.— használati utasítással. Szétküldés postai utánvétellel. **ISTENI GONDVISELÉS GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, VI., Király-utca 88/Gy. U.

Munkához jutnak a szegedi, dorozsmai, szentesi, Mindszenti, algyői és csongrádi földmunkások.

Háromnegyed millió pengős közmunka indul meg Szegeden.

Klebsberg Kunó kultuszminiszter telefonon értesítette Aigner Károly főispánt és Somogyi Szilveszter polgármestert hogy a minisztertanács 750.000 pengőt folyósított Szeged városának a közmunkák azonnali megindítására. Ezt az összeget kizárólag földmunkákra kell fordítani. A város ötszázezer pengőből az utcák és terek feltöltését végezteti el, kétszázötvenezer pengőt pedig a Fehér-tó szabályozására fordít. A városban meginduló földmunkálatoknál csakis helybeli munkásokat foglalkoztatnak, ellenben a Fehér-tó munkálatainál nemcsak szegediek, de más megyéből való munkások is munkaalalmat találnak, így elsősorban dorozsmai, algyői, szentesi, Mindszenti és csongrádi munkások. A földmunkák több ezer ember részére biztosítanak hosszú keresetet.

Készülőben van a tejszövetkezeti törvény.

Mayer János földművelésügyi miniszter elnöklésével nagy fontosságú értekezletet tartottak az elmúlt napokban a minisztériumban.

Tárgyalás alá került az Országos Mezőgazdasági Kamarának tíz pontba foglalt előterjesztése, melyben a következőket javasolja:

1. Az alkalmatlanul berendezett tejüzemekről vonják meg az iparigazolványt.

2. Újabb iparigazolványokat csak teljesen kifogástalanul berendezett üzemeknek adjanak.

3. Hajtsák végre szigorúan az 1900/1925. számú miniszteri rendeletet, amely a városokat tejforgalmi szabályrendelet alkotására kötelezi.

4. Tiltsák meg a tejjel való házalást és korlátozzák az üzemek saját helyiségeire a nyílt edényben való tejárusítást.

5. A vállalatok és a tejet forgalomba hozó magánosok üzemvezetését racionalizálják.

6. Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központot tegyék képessé anyagilag is arra, hogy árszabályozó tevékenységét a termelők érdekében jobban érvényesíthesse.

7. Az előterjesztés javasolja az export gondozását.

8. Intézkedni kell, hogy a magyar vállalatok külföldi kinnálatai alkalmával egységesen lépjenek fel és egymás árait ne rontsák.

9. A vasúti tarifátételeket módosítsák úgy, hogy a tejszín szállítását ami a vízestej tarifájának négyszeresét teszi ki, mérsékeljék.

10. Alkossák meg a tejszövetkezeti törvényt.

A javaslat egyes pontjai felett magas színvonalu vita indult meg, Mayer János földművelésügyi miniszter utalt arra, hogy ezt a kérdést nagyon erős megfontolás alá kell venni, mert itt kisexincenciákról van szó. Utalt még a miniszter arra is, hogy a tejszövetkezeti törvény küszöbön van és rövidesen alkotmányos tárgyalás alá kerül.

Beomlott a Vezuvkráter széle.

Pár nap óta ismét háborog a Vezuv. Számos robbanás történt, miközben hatalmas mennyiségű izzó láva tört az égnek. Minden éjszaka látható a kráter lángolása. A kilörés következtében a nagy Vezuvkráter közepén lévő 50 méter magas kitörési kup körülbelül tíz méternyire összeomlott, úgy, hogy a hamu tömegek belezuhantak a vulkán nyílásába és eltömték. A nagy nyomás következtében az izzó láva a kráter északi és délkeleti szélén tört elő. Szerencsére a lávautak igen lassan foly-

dogának és az izzó láva már magában a kráterben megmerevedik, úgy, hogy egyelőre nem fenyegeti közvetlen veszedelem a Vezuv környékének lakosságát.

Mégis az egész vidéken meglehetősen nagy az ijedelem és több falu lakói menekülésre készülnek.

ÉRDEKES ESETEK.

A tábia.

Két ember nézi Garay János költő szülőházát Szekszárdon, amelyet emléktáblával jelöltek meg. Felsőhajt az egyik:

— Vajjon halálom után tesznek-e táblát arra a házra, amelyben lakom.

— Tesznek, — mondja a másik — és ezt írják rá:

Itt egy butorozott szoba kiadó.

Ismerjük az ilyen viccet.

Egy pesti színházban történt: Az első felvonás után pipázgatás végett kiakart menni egy vidéki ur. Amikor felállt, a szék ülőlapja felugrott, de ezt nem vette észre.

— Keresgélte a pipáját, dohányt, gyufáját s amikor indulni akart, csengettek a színpadon. Erre vissza akart ülni és egész a földig ült le.

Dühösen ugrott fel és a hátmögött ülő urat nyakon teremtette, kiáltott:

— Ismerjük az ilyen vicceket:

Cigány'elmékedés.

A faluvégi cigány kiásta az elhullott malacot, megsütötte, megette s — reggelre már ki is volt terítve. Ott gyülekezik az egész cigánysor a halottasház körül s az egyik cigány így magyaráz a purdéknek:

— Látjátok, ilyen a világ sorá! Este egészségesen feksünk bele azs ágyba s reggel hálvá keliünk fel belüle!

Cigány-pósta.

Az ispán levélhordó cigányával a szomszéd faluba egy pár nyulat küldött a barátjának.

A cigány el is végezte küldetését becsülettel s ámbár várakozott rá, a kissé fősvény uraság semmi ajándékot nem adott neki.

A cigány erre megunt a hosszúság várakozást s megkérdi:

— Ides náccságos uram, mit mondják a nemzsetes ispán urának, ha ázst kérdi, hogy mennyi bor-ráválót káptám?

Gondos előrelátás.

Egyik kis városkában tűz ütött ki, — még a régi jó időkben — egy egész utcásor elhamvadt, mert a tűzoltófecskeendők rosszkarban lévén, nem voltak felhasználhatók az oltásnál.

Hogy tehát az efféle szerencsétlenség a jövőre nézve meggátoltassék, a nagyérdemű tanács akként intézkedett, hogy a fecskendők ezután a tűzvész előtt három nappal próbáltassanak ki.

Filmszínház Gyomán.

Október hó 19-én vasárnap:
Az ördög szeretője.

Október hó 22-én, 23-án,
szerdán és csütörtökön:

Csak egy kislány...

Magyar beszélő, éneklő és
zenélő hangosfilm.

Az Apolló filmszínház új sorozatát nyitja meg a mai vasárnap a közönség által is igen kedvelt kalandor történeteknek, amelyeket főképpen az jellemez, hogy hihetetlenül bravuros trükkjein kívül nagy súlyt helyez az érdekesítő cselekményre és olyan pazar kiállításban rendezi azokat meg, aminőt az ilyen filmekben, eddig még sohasem látunk. Az első ilyen film, amelyet **október 19-én, vasárnap** mutat be a színház

Az ördög szeretője

című 9 felvonásos izgalmas és látványos kalandortörténet, amely ebben a zsánerben a jó film minden kvalitását egyesíti magában. A darab főszereplői közül **Luciano Albertini**, a vakmerő artistát és **Hilda Roscht**, a bájos szépségű filmdivát említjük meg. A műsort két pompás burleszk egészíti ki, az egyiknek „**Kísértetek**“, a másikkak „**Herloch Scholmes**“ a címe. Az előadások leszállított helyárak mellett 6 és 8 órakor kezdődnek.

Szerdán és csütörtökön, **október 22-én, 23-án** két napon át mutatja be az Apolló filmszínház a legelső egységes cselekményű — magyarul beszélő, éneklő és zenélő legújabb hangosfilmét, a

Csak egy kislány...

című bájos, hangulatos szerelmi történetet 8 felvonásban. Zenéjét

szerezte **Stephanides Károly**, szövegét írta **ifj. Mártonffy Emil**, rendezte **Gaál Béla**. Van ebben a megkapó szépségű új magyar hangosfilmben minden ami magyar szemnek és fülnek kedves. A kitünően bonyolított mesében egy fiatal pár szerelme szövődik, amelyet egy súlyos félreértés hirtelen megszakít és ugylátszik, hogy utjaik örökre szétváltak. A leány dacból másnak a jegyese lesz, de az éjjeli szerenádton ablaka alatt elhuzott „Csak egy kislány...“ nótá meg hozza a kiengesztelődést. Sok-sok hangulatos, mulató jelenet, szüreti mulatság stb. tarkítja a kedves és bájos történetet. A darab főszereplői: **Eggert Márta, Zombory Mercedes, Jávor Pál, Vándory Gusztáv, Pethes Sándor, Gárdonyi Lajos, Stella Gyula, Dózsa István, Pálffy György, Gazdy Aranka, D' Arrigo Kornél, Berczy Géza, Keleti László, Dezsöffy László, Sugár Lajos** kedvesek és jól játszanak. Jó kísérőfilm egészíti ki a műsort. Előadások mindkét napon 6 és 8 órakor. Helyárak 30 fillértől P 1-30-ig.

HIREK

ÉRTESÍTÉS! Tudomására hozzuk t. olvasóinknak, hogy a **Hungária nyomdát** és a **Gyomai Ujság szerkesztőségét** és kiadóhivatalát **Kossuth Lajos utca 576 sz. (Wagner fa-telep)** alá helyeztük. Telefon számunk 22.

Hymen. Örömmel vettük a hírt, hogy **Hamar Árpád** államépítészeti irodafőtiszt, a gyulai aranyiljuság egyik rokonszenves tagja folyó hó 4-én, szombaton eljegyezte **Bergel Irénkét**. Az ifju mátkapárnak mi is sok boldogságot kívánunk.

Az iparosok és a teljes vasárnapi munkaszünet. A Békéscsabai Ipartestület kezdeményezése nyomán az Ipartestületek Országos Szövetsége körlevélben hívta fel az ország összes ipartestületeit, hogy nyilatkozzanak, kívánják-e a minden foglalkozási ágra kiterjesztett teljes vasárnapi munkaszünet törvénybe iktatását.

Tudja Ön-már, hogy ismert Aspirin-tabletták 1895-ben beható kísérletek és tudományos kutatások után kerültek forgalomba és immár kb. 35 év óta az emberiséget a „meghülések“ elleni védekezésnél támogatják. Hülések minden üneteinél, influenza-, spanyol-járvány, reuma-, csusz, ischiásnál ma már az egész világon Aspirin-tablettákat az eredeti csomagolásban a „Bayerkeresztel“ szedik.

Akinek a gyomra fáj, bélműködése megrekedt, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztője elgyengül, nyelve fehéréssárga, annak naponla egy pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűviz rendbe hozza az emésztését és jó közérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a **Ferenc József** viz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Csapadék szeptember hótól kezdve. Szeptember 8-án 8, 12-én 3, 14-én 1.5, 21-én 15. október 6-án 21.5, 6-án 5.7-én 6, 14-én 13 milliméter, összesen 75 milliméter.

A **Magyar Hét** azokra a kötelességekre tanít, amelyeket minden magyar embernek egy egész életen át gyakorolnia kell. Pártoljuk a magyar ipart, pártoljuk a magyar mezőgazdaságot! A **Magyar Hét** október 18-án kezdődik és október 26-ig tart.

Az **É. M. E. nagygyűlése** **Endrődön.** Az endrődi É. M. E. f. hó 25-én az endrődi Ipartestületben d. u. fél 7 órai kezdettel nagygyűlést tart, melyre Budapestről érkeznek: **Buday Dezső** orsz. É. M. E. elnök, kormányfőtanácsos, orsz. gyűl. képviselő. **Gáspár Béla** budapesti-kőbányai É. M. E. elnök, a kőbányai ker. gazd. és szociálista párt elnöke. **Ybl Miklós** tábornok és **Madarász Henrik** alezredes.

Érkezés Gyomára d. u. a 6.19-es személyvonattal. Az álmomáson ünnepélyes fogadtatás lesz, melyre Gyomáról is szívesen lát vendégeket az endrődi É. M. E. vezetősége.

Az **É. M. E. football** alosztály már megalakult és rövidesen megkezdí működését.

A **Nemzeti Munkavédelem** felügyelősege, a gáz- és légvédelem oktatási segédletének megszerkesztésére pályázatot hirdetett, melyszerint a nyertes pályamunkák 1000—100 P-ig díjaztának. A pályázati határidő október 15-ről november 15-re halasztatott el, többek kérésére az idő rövidsége miatt. Akik még, — a pályamunkát beküldőin kívül, — a részletes pályázati hirdetmény iránt érdeklődnek s az azt közlő „Munkavédelem“ c. lap nem áll rendelkezésükre, keresék meg a gyulai m. kir. nemzeti munkavédelmi hivatalt s az kívánságra az említett lappeldányt díjtalanul küldi meg az érdeklődőknek.

Előnyös
Aspirin-f
tabletták alakban kérni
Minden tablettán látható a BAYER-keresztel.

A vidéki urhölgyek bunda és szőrmeszükségletüket rendszerint a fővárosban szerzik be. Az országszerte előnyösen ismert **Palugyai** képesített szücsmester cégnél (Budapest, Nagymező-utca 20.) káprázatosan gazdag választékot talál a vidéki vevő, — az árak szembeötölően jutányosak és fizetési könnyítéseket nyújt. Hölgyeink **Palugyainál** bizalommal és jól vásárolhatnak. Új bunda-divatlapját bárkinek ingyen küldi meg.

Kilencven évvel ezelőtt **Kossuth Lajos** magyar Ipari Védegyletet alapított, hogy gazdagodjék a nemzet. A **Magyar Hét**, mely október 18—26-ig tart, folytatása a kossuthi tanításoknak.

Féláru jeggyel lehet utazni a szegedi ipari vásárra. A szegedi ipartestület 1930 október 19—28 között tartja meg nagyarányú őszi vásárát, amelyen az összes ipari szakmák résztvesznek. A vásár meglekintésére féláru vasúti jeggyel lehet Szegedre utazni. A kedvezményes jegy váltására jogosító igazolványokat darabonként 1 P, beküldése ellenében a Szegedi Ipartestület (Horváth Mihály u. 5) megküldi. A szegedi ipari vásár egybekapcsolódik a fogadalmi-templom feiszentelésével kapcsolatos sorozatos ünnepségekkel, s így, akik az ipari vásárra Szegedre utaznak, egyben részt vehetnek a nagyjelentőségű szegedi ünnepségeken is.

Ki a filléreit félreteszi,
Zsebe pengővel lesz teli.
S ki pengőit félve költi,
Öreg korát vigan tölti.

az új
Ujlaki
pala
MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FÉLÜLMŰLHÁTATLÁN
NAGYBÁTONY-UJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK Rt.
BUDAPEST, VILMOS-CIRKUSZ-UTCA

Képviselő: **WAGNER MÁRTON**
FIAI fakeskedők, Gyoma.

SPORT

Gy. L. E.—Gy. S. C. 2:1 /0-1/
Barátságos mérkőzés. Bíró;
Lach M.

Szép őszi idő kedvezett a két helybeli együttes találkozásnak. Ahogy az előjelek is mutatták, izgalmas mérkőzésben volt része a megjelent közönségnek. Sajnos, a mérkőzés szépségét lerontotta az erőszakos és durva játék, melynek lefolyása - következő volt. Az első féldő Gy. S. C. fölénytel telt el, ami eredményt is hozott. Ebben a féldőben meglátszott a Gy. S. C. nagyobb ruinjá, amit különösen az öreg játékosok mutattak. A Leventék fiatal csapata nagy lelkesedéssel igyekezett ellensúlyozni a Gy. S. C. nagyobb technikáját és itt-ott tulerélyes játékával állította meg a mérkőzést.

Unoitan indult a második féldő, mindaddig, míg a leventék kiegyenlítéshez jutnak. Ettől kezdve megváltozik a mérkőzés képe. A Gy. S. C. legénysége most már olyan eréllyel veti magát a játékba, hogy a vezetés már csak percekéntől függ. Ezt az iramot a Gy. S. C. öregjei azonban nem bírták soká, kifutadtak és kezdődött a csapkodás és emberre menő játék. Különösen Gecsei jár ebben elől, amit a bíró nem hagy megforlás nélkül és kiállítja. Fekete sem marad a megszokott fair játéka mellett, amiért a bíró 11-es rugást ítél a Gy. S. C. ellen és ezt a Leventék góllá értékesítik.

A mérkőzés most már különösebb esemény nélkül ért véget.

Józan önzésből szeresd a magyar ipart: sorsa a te sorsoddal közös.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

Mint legutolsó jelentésünkben előre is mondtunk, hogy a szilárdulás nem fog hosszú ideig tartani, ezen jóslatunk igaznak bizonyult, mert e héten a külföldi erős lanyhulásra nálunk is lefelé menő tendenciát mutatnak az árak.

Igen érdekes tünet az, hogy Dél-amerikában a zavargások miatt a valutájuk folyton romlik, mégis ennek dacára az irányzat kimondottan lanya.

Az orosz dumping még mindig nem szüntette be működését, aminek káros következménye az, hogy az oszt-rák piacról, mely nekünk legjobb piacunk volt, teljesen kiszorítja a tiszavidéki buzát is, hiszen érthető, mert lényegesen olcsóbban ajánlja buzáját, mint bármely más exportáló állam.

Birtokunkban van eredeti orosz Azima-Theodosia buza, melynek 45 százaléka sikértartalom és igen jó nyulós téstával rendelkezik. Ez sajnos méginkább befolyásolja a külföldi vevőket, mert buzáink a hirtelen érés miatt ilyen százaléku sikértartalommal és ilyen jó tulajdonsággal nem rendelkeznek.

Ujlag és százszor is vissza kell térni arra, hogy minőségtermelésre kell fektetnünk a főszűl.

Mindennek dacára, hogy a belföldi malmok egészen nagy mennyiségeket vesznek fel a pesti tőzsdén, a nyilvános tárházakban látható készletek hétről-hétre gyarapodnak, eltekintve attól, hogy a kereskedők raktáraiban is az áru csökkenés helyett növekszik, bár a termelők kész árut nem igen adnak el.

Nyilvános tárházakban látható készletek múlt héten e héten
Leszámitolóbank 293.385 q 321.765 q
Csepelen 146.028 q 159.576 q
Lujza malomban 61.517 q 63.762 q

A határidő piacon a felmondások folyamatban vannak és naponta átlag 30-40 waggont mondanak fel, melyet teljes egészében az intervenció vá-

sárlás vesz fel és megakadályozza az áresést.

Elmult héten piacunkon a buza 13:20—13:80 P volt.

Chicagóban fizetnek: XII. hónapra 77.3/8, III. hónapra 81.1/2, V. hónapra 83.5/8.

Zab szilárd tendenciát mutat, árpa változatlan.

Csövestengeri szilárduló tendenciát mutat 6:50 P.

Termény és magpiac.

Lucerna	140—150 P
Fehér bab	24—26 P
Tavaszi bükköny	13—15 P
Szöszös bükköny	25—28 P
Lenmag	28—30 P
Kék mák	65—67 P
Express borsó	16—17 P
Száritott répaszelet	10—11 P
Burgonya Woltmann	5—6 P
Burgonya Woltmann ipari célokra	4—5 P
Burgonya Krüger	3:50—4 P
Burgonya Ella	9:50—11 P

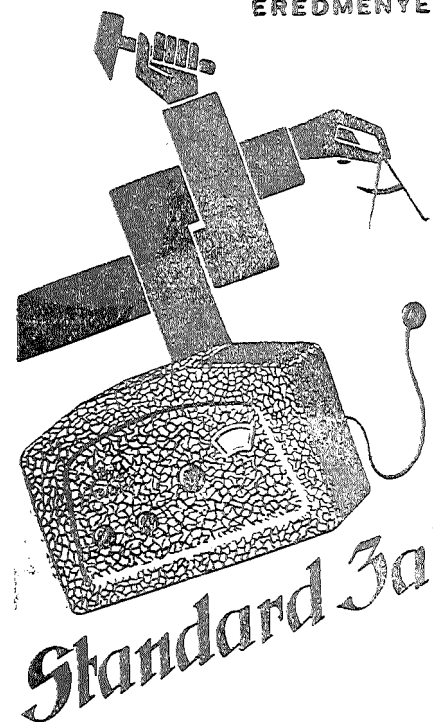
Liszt.

Vidéki kis malmok boletta és forgalmi adó nélküli árai.

0-ás gg	31— P
0-ás g	30— P
2-es	27— P
4-es	23:50 P
6-os	15— P

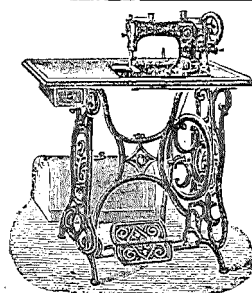
MAGYAR TUDÁS MAGYAR MUNKA

EREDMÉNYE

Standard 3a

Kapható minden jobb
szaküzletben.

A WEISS MANFRÉD ACÉL-
ÉS FÉMMŰVEK R.-T.
VARRÓGÉPGYÁRA

INGYENES
VARRÁSI és GÉPHIMZÉSI
TANFOLYAMOT rendez

a „CSEPEL” magyar varrógépeken.

A tanfolyam 6 hetes november 3—23-ig Gyomán (helyét később fogjuk hirdetni) november 24-től december 14-ig Endrődön DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész üzletében, amelyre az érdeklődő hölgyeket tisztelettel meghívja.

A tanfolyamon az összes himzőmunkák, ugymint: színes és monogram-himzés, lapos és virághimzés, aszur és áttörtmunkák, homoköltés elsa-játíthatók. Kérjük az érdeklődő hölgyeket, hogy ezt az alkalmat felhasználni és tanfolyamra — amely elsősorú budapesti oktatók vezetése alatt áll — jelentkezni sziveskedjenek.

Jelentkezni lehet: DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész gyomai és endrődi üzleteiben.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakarék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteleket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a leg-minimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelységeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket

a

Bácsy és Társai Bankháza

Gyoma.

Pk. 2310/1930.

Árverési hirdetemény.

Dr. Messinger Albert ügyvéd által képviselt Kerekes Károly végrehajthatónak Gálos Sándor végrehajtást szenvedett ellen 670 P tőke és járuléka iránt indított ügyében a gyomai kir. járásbírósnak Pk. 2310/930. számú végzése folytán az árverést elrendelem, annak alperes vendéglőjében Gyomán a Községi szállodában leendő megtartására határidőül 1930. évi október hó 22-ik napjának délután fél 3 óráját tűzöm ki, amikor a bíróság lefoglalt, illetve felülfogait és 2160 P-re becsült ingóságokat, u. m. korcsmai butorokat, szikvizgépet, sörmérőkészüléket stb.-t a legtöbbet ígérőnek esetleg becsáron alul is eladom. Elsőbbségi igény az árverés megkezdéséig nálam szóval, vagy írásban bejelentendő.

Gyoma, 1930. október 7-én.

Sziráczy István
kir. bír. végrehajtó.

A gyomai kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóságnak, 4542/1930 tkvi szám.

Árverési hirdetemény-kivonat.

Grosz Zoltán endródi bej. cég végrehajthatónak Privószki István végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 120 P tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbírósnak területén levő Endrőd községben fekvő s az endródi 2121 sz. betétben A. I. 1—2 sorszám 5581 hrsz. alatt foglalt Parajhegy dűlőbeni 686 négyszögöl szántó és 5582/1. hrsz. a. foglalt és végrehajtást szenvedő nevében álló 60 négyszögöl ház és udvarra együtt 1500 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930 évi november hó 6. napján délelőtt 10 órakor Endrőd község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1930. évi szept. 24. napján.

Záhonyi s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:

Faragó
kir. jb. díjnok.

A magyar föld termékeit fogyaszsd!

A gyomai kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóságnak, 4071/1930. tkvi szám.

Árverési hirdetemény-kivonat.

Julis József végrehajthatónak Julis Péter Pál végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 172 P 13 f. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbírósnak területén levő, Endrőd községben fekvő s az endródi 1431. sz. betétben A. I. 1—3., II. 1—2., 1. sorsz. 4872. hrsz. a. foglalt Hornok dűlőbeni 1 hold 1524 négyszögöl szántó, az 5153. hrsz. a. Varju dűlőbeni 7 hold 976 négyszögöl szántónak végrehajtást szenvedő nevében álló B. 9. alatti 1/8. rész illetőségére együtt 1320 P 20 f. kikiáltási árban, az 5034/1. hrsz. a. Paphalom dűlőbeni 3 hold 671 négyszögöl, az 5035. hrsz. a. Paphalom dűlőbeni ház és udvar 205 négyszögölnek végrehajtást szenvedő nevében álló B. 9. alatti 1/8. rész illetőségére 442 P kikiáltási árban, a 4650. hrsz. a. Vaszkóhalom dűlőbeni 1 hold 1591 négyszögöl szántónak végrehajtást szenvedő nevében álló B. 9. alatti 1/8. rész illetőségére 239 P 40 f. kikiáltási árban, az endródi 1432. sz. betétben A. I. 1—2., II. 1—11., III. 1—2. + 1. sorsz. 1435., 1437. hrsz. a. kert és ház a beltelekben 216 és 250 négyszögöl területben végrehajtást szenvedő nevében álló B. 9. a. 1/8. rész illetőségére 60 P kikiáltási árban, a 4619. hrsz. a. Vaszkóhalom dűlőbeni szántó 1 hold 396 négyszögöl szántónak, a 4898. hrsz. a. Hornok dűlőbeni 1 hold 449 négyszögöl szántónak a 4983. hrsz. a. Paphalom dűlőbeni 1 hold 407 négyszögöl szántónak az 5151/2. hrsz. a. Varju dűlőbeni 313 négyszögöl szántónak, az 5152/2. hrsz. a. Varju dűlőbeni 6 hold 1342 négyszögöl területű szántónak, a 6999. hrsz. a. Décspáskumi dűlőbeni 6 hold 855 négyszögöl szántónak, a 7000. hrsz. a. 110 négyszögöl területű szántónak, a 7066. hrsz. alatt ház és ud-

var 110 négyszögöl területnek, a 7067. hrsz. a. 135 négyszögöl utnak, a 7068. hrsz. a. 10 hold 308 négyszögöl szántónak végrehajtást szenvedő nevében álló 1/8. rész illetőségére együtt 3294 P 20 f. kikiáltási árban, az 5151/1. hrsz. a. Varju dűlőbeni 157 négyszögöl ház és udvar és az 5152/1. hrsz. a. 1043 négyszögöl szántónak végrehajtást szenvedő nevében álló 1/8. rész illetőségére együtt 153 P kikiáltási árban, a 7206. hrsz. a. Décspáskumi dűlőben levő 1576 négyszögöl szántónak végrehajtást szenvedő nevében álló 1/8. rész illetőségére 80 P kikiáltási árban, a 1249. sz. betétben A. I. 1—4. + 1. sorsz. 6484. hrsz. a. Décspáskumi dűlőbeni 4 hold 1278 négyszögöl szántónak a 6485. hrsz. a. ház és udvar 597 négyszögöl, a 6486. hrsz. a. 503 négyszögöl szőlőnek, a 6487. hrsz. a. 1251 négyszögöl szántónak és az 5031. hrsz. a. és a Paphalom dűlőbeni 995 négyszögöl szántónak B. 10. a. végrehajtást szenvedő nevében álló 1/8. rész illetőségére 735 P 90 f., illetve 62 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930 évi november hó 28. napján délelőtt 9 órakor Endrőd község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan részeket a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§.; 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1930. szept. 20. napján.

Záhonyi s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:

Ilyés
kir. jb. díjnok.

VASUTI MENETREND 1930. május hó 15-től.

	gy.	gy.		gy.	gy.
	6-15	9-45	13-36	17-30	20-45
		11-06	12-42	18-19	20-29
	6-41	11-14	12-47	18-29	20-34
		7-34	12-08	13-25	19-27
				21-11	3-23
					é Békéscsaba
					é Gyoma
					é Dévaványa
					é Szeghalom
					é Vésztó
					é Békéscsaba
					é Szeghalom
					é Püspökladány
					é Gyoma
					é Endrőd
					é Gyoma

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

Használt jókarban lévő háló, ebédlő butor, szőnyeg és egyéb ingóság vásárnap délután 2 órakor önkéntes árverésen el lesz adatva a Holler Szálloda udvarán.

Özv. Lautner Adolfnének 25 magyar hold tanya földje épületekkel együtt eladó. Bővebb felvilágosítás a Wagner fakereskedésben kapható.

Hentesüzlet
vagy bármilyen célra is
alkalmas üzlethelyiség
SCHUSZTEK SÁNDOR
tanítónál
a Horthy Miklós uton
kiadó.

Parcelázás.
A gyomai határban
nagyobb földbirtok ke-
rül parcelázásra. A
midőn erre felhívjuk a
gazdaközönség figyel-
mét kérjük, hogy az
érdeklődők fordulja-
nak mindennemű fel-
világosításért
AZ ENDRŐD-GYOMAI
TAKARÉKPENZTÁRHOZ
ENDRŐDÖN.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a MAGYAR KIR. OPERAHÁZ, NEMZETI SZINHÁZ, KAMARA SZINHÁZ előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA
G y o m a, Kossuth Lajos utca 576.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Mikor lesz a képviselő választás?

Micsoda lázas készülődés! Vasárnaponként tömege a népgyűléseknek, beszámolóknak. Új nevekkel ismeretlen emberekről olvasunk a hétfői lapokban. Uram-isten! Mennyi erőfeszítés, mennyi akarás!

A helyi lapok személyi rovatában állandó értesítés adja a választók tudtára, hogy „.... képviselőnk vasárnap választóit a községházánál fogadja“. Jól lehet, visszaemlékezés óta csak a lakodalmi és keresztelői beszámolóknak olvasták a képviselő ur nevét. Pedig akkor is voltak bizonyára bajban levő emberek, de hát ki gondolt akkor a képviselőválasztásra?

Előírás szerint a jövő évben telik le a ciklus, tehát nem is árt, ha ezt a kis évecskét kihasználják a képviselő urak és kitapasztalják a választók hangulatából, hogy mit is kell majd ígérni az új választáskor?

A mi kerületünkben könnyű lesz a helyzetük a jelölt uraknak, mert annyi mindenünk hiányzik, lehet mit ígérni. Most különben is az „utak“ planétájában vagyunk, tehát legegyszerűbb lesz beígérni az orosháza—kondorosi, kondoros—endrődi, endrőd—mezőturi, mezőberény—gyomai, gyoma—turkevei utakat, ezeken kívül Gyomának járásbiróságát, polgári iskolát, Kondorosnak az utóbbi tervtől eltérően nem

Csabára, hanem Endrőd—Gyomára vezetett vasutat, Endrődnek pedig egy 200 holdas rózsa telepet holdlandi tőkével.

Ha a választás csak később lenne és ezek az

ígérettek addigra beteljesednének, segítségére leszünk a jelölt uraknak és megsugjuk majd nekik, hogy mi mindenre lenne még szükségünk ezeken kívül.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Folyó év október hó 27-én délelőtt 9 órakor a községháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. Vásártéri vendéglő bérbeadása.
2. Vásártéri járattirók díjának megállapítása.
3. Gyányi Imre kérvénye 2. házhely engedélyezése iránt.
4. Khüne gépgyár adománya a gazdasági ismétlő iskolának.
5. Vágóhídi mázsa használati díjának megállapítása.

6. Edelsbrunner Sándor kérvénye, a község kötelekébe való felvétele kilátásba helyezése iránt.

7. Halmagyi iskolához padok beszerzése.

8. Árvaház bérletének rendezése.

9. Csudaballa elszakítási ügyében 174/1930 bgy. sz. határozat bemutatása.

10. Kovács Sándor közmunkaváltság törlés iránti kérvénye.

11. Fekete Imre közmunkaváltság törlés iránti kérvénye.

Állami szükségmunkák a megyében.

A minisztertanács a munkanélküliség enyhítése érdekében a vármegyékben a következő közmunkák sürgős megindításához ad államsegélyt: Békés község polgári leányiskolájának megépítési céljaira hozzájárulás címén 80 ezer pengőt. Orosháza községnek a rendőrségi székház megépítési céljaira 100 ezer pengőt és katonai épületek emelésére 400 ezer pengőt. Békéscsaba megyei város új állomás épületének felépítésére 600 ezer pengőt és utjavítási célokra 35 ezer pengőt. Gyula megyei

város utca rendezésre és vizes területek lecsapolására 100 ezer pengőt kap.

A belügyminiszter ezekkel kapcsolatban elrendelte, hogy minden helyen, ahol megfelelő számú földmunkás áll rendelkezésre, elsősorban Békés, Csongrád és Szolnok megyei munkásokat kell alkalmazni.

Ugy tudjuk, hogy az állami segélyek kiutalásában báró Feilitzsch Berthold főispánunknak igen nagy része van, amiért hálát és elismerést érdemel.

A főszolgabíró jelentése a gyomai járás szeptember havi közállapotairól.

Személybiztonság: F. évi szeptember havában veszélyeztetve nem volt.

Vagyonbiztonság: Három esetben támadtatott meg, kisebb-nagyobb lopások alakjában.

Öngyilkosság: Két esetben történt.

Tűzeset: Három esetben volt, melyből egy a póhalmi gazdaságban, kettő pedig Endrődön volt. A tűzkárok biztosítás révén részben megtérülnek.

Földművelés, ipar és kereskedelem: Gazdáink tengeri lörréssel és annak haza szállításával foglalkoztak.

Közlekedés, árvédelem: Közutaink jókarban és járható állapotban vannak. A Körös vízállása a normálnál jóval alacsonyabb.

Adókiivetés és behajtás: Az együttesen kezelt közadóktól augusztus hó 20-tól szeptember hó 26-ig 73.625 pengő 62 fillér, ebadóban pedig 528.26 pengő folyt be.

A társadalmi élet terén említésreméltó esemény nem történt.

A volt endrődi bíró ügyében ítélkezett a Tábla.

(Endrődi tudósítónktól.)

A napokban foglalkozott a kir. Tábla Hunya Máténak felfolyamodásával, amely szerint kérte a törvényszék ama ítéletének megváltoztatását, amelyben Kovács István volt bíróval szemben a hivatalos hatalommal való visszaélés vádját ejtette. Az ítéletábla a törvényszék ítéletét megsemmisítette és a törvényszéket új eljárásra utasította. Így most fog eldőlni, vajon visszaélt-e hivatalos hatalmával a volt bíró vagy sem? Az ügy ismertetésére a jövő számunkban térünk vissza.

A belügyminiszter fegyelmi eljárást indított az endrődi főjegyző ellen.

(Endrődi tudósítónktól.)

Ismeretes olvasóink előtt az alispán azon végzése, amellyel a Finta Albert endrődi főjegyző és Kovács István volt községi bíró ellen tett feljelentések elintézésé-ként megállapította a szabálytalanságokat és ezekért 57 pengő pénzbírsággal sújtotta a főjegyzőt. Kovács István volt községi bíró ellen pedig eljárni nem tudott, mert az beadott lemondásával az alispáni ítélkezés alól idejében kivonta magát. Ezt a szokatlan hangú és enyhe ítéletet a főjelen-tők meglebbedtek a belügy-miniszterhez és mint illetékes helyen hivatalosan értesülünk, a belügyminiszter helyt is adott a felelősségnek és a feljelentés több vádpontjára elrendelte a fegyelmi eljárást a főjegyző ellen.

Közérdekű levél.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Azon alkalomból, hogy a gyomai utcákat új nevekkal akarják felcserélni, többek kívánságát tolmácsolom azáltal, hogy a Kistemplom utcát a nagy emberbarát emlékére báró Wodianer Albert utcának kellene elnevezni. Szép és nemesítő dolog a hála érzete s amaz emberpár, ki a „Kistemplom“ kriptájában alussza örök ál-mát, — a köznek juttatott nagy jótéteményeiért valóban meg is érdemli a kegyeletet.

Gyoma, 1930. okt. 20-án.

Szerkesztő Urnak

igaz tisztelője:

Mányiné Prigl Olga.

Fenti levél nemes gondolatát örömmel pártoljuk és egyben megragadjuk az alkalmat és felkérjük községünk lakosságát, hogy amikor a képviselőtestület most hosszú évekre állapítja meg községünk és az új települések utcai neveit, hasonló találó utcaelnevezésekkel legyen a kiküldött bizottság segítségére.

Szerkesztő.

ÉRTESÍTÉS! Tudomására hozzuk t. olvasóinknak, hogy a Hungária nyomdát és a Gyomai Ujság szerkesztőségét és kiadóhivatalát Kossuth Lajos utca 576 sz. (Wagner fa-telep) alá helyeztük. Telefon számunk 22.

Vallásos esték.

A református egyház vezetősége tisztelettel értesíti a gyülekezet tagjait és az egész község lakosságát, hogy a vallásos estélyek tartását f. évi október hó 31-én a reformációi ünnep estélyén a mirhóhádi Arany-féle iskola helyiségében megkezdi. A mirhóhádi iskolában minden héten pénteken este 6 órakor fognak megtartani a vallásos összejöveteleket. Az iparostanonciskolában f. évi november hó 4-én lesz az első vallásos estély és ettől kezdve minden héten kedden este 6 órakor itt is vallásos estély lesz. Felkérjük a hiveket, hogy mint a múlt télen is, szép számmal vegyenek részt ezeken a lelki épülést nyújtó vallásos estélyeken, úgy most is minél számosabban jöjjenek Isten örök igéjének, a Krisztus evangéliumának hallgatására és befogadására. Arra is kérjük a gyülekezet tagjait, hogy mindenki hozzon magával új énekeskönyvet, hogy az együttes buzgó éneklésben is lelkileg részt tudjon venni.

Fájó emlék, mely felujult!

I.

Emlékezem. 1916-ot irtak. A világháború véres forgataga magával sodrott már mindenkit... Mentek vígan, anyám mellettem zokogott, mi pedig egymásba karolva irigyeltük a távozókat... A gözlő sipolt és eltűnt a láthatáron, elvive a legdrágább kincset: édesapánkat.

...Telt az idő. Portól, esőtől megsárgult levelek jöttek és beszélték küzdésről, nyomoruságról, vitézségről.

...Kүн a csatatereken bömbölt az ágyú, hullott a gránát, kattogott a gépfegyver, sikoltzott a puská... a lövészárkokban folyt a vér és a pokol torka egyre ontotta az emberszörnyeket.

...Otthon kisírt szemü nők és elhagyott gyermekek imádkoztak az Egek urához, édesapjukért.

Egy teríték pedig az asztalnál úgy náluk, mint nálunk üresen maradt.

...1916 májusában egy fakó távirat jött és többször nem is terítették csak két személyre a barátomnál. Pár nap múlva már egynek se. Az anyját elvitte a bánat, ő pedig hozzánk jött. Ettől

kezdve még jobban szerettük egymást.

Egy másik táviratot hozott a posta és egy szép napon, egy poros, elrongyosodott ruhájú, kiéhezett, lelkileg összetört, testileg tönkrement katona nyitott be hozzánk: apám.

II.

...Rohannak az évek. A ránk kényszerített trianoni béke által határu kijelölt patak mellett táborozik egy cserkészcsapat. Nagy az izgalom és készülődés. A csapat őrsi versenyre készülnek. Az egyik őrs vezetője én vagyok,

helyettesem pedig elválaszthatatlan barátom. Büszkén indulunk a versenyre. Beteijesedett vágyunk. Katonák vagyunk, a jövő katonái.

...Megyünk az első cél, a temető felé. Kiadom a megbízásokat. Barátomnak a hősök sírját kell lerajzolni és az ott nyugvók neveit feljegyezni.

Mindenki kész, csak ő nem jön. Elmegyek megnézni... Ajultan fekszik egy korhadt fakereszten és ajkaival egy nevet csókolgat:

vitéz Pálffy István százados,
meghalt 1916. május 20.

...Az Apja! (Rf.)

Bethlen István országmentő programja.

A miniszterelnök minapi nagy beszédének hatalmas szónoki sikerén túl jelentőséget és maradandó hatást biztosít a benne előterjesztett kormányzati program gazdasági és pénzügyi komolysága. A bejelentett intézkedéseknek nagy bősége és gazdasága minden kommentárnál és méltatásnál jobban és erősebben bizonyítja a kormány gazdaságpolitikai programjának komolyságát, jelentőségét és a miniszterelnöknek azt az elszántságát, hogy a világháború sodrába került Magyarország válságát leküzdje. A miniszterelnök beszédéből a kormány legközelebbi gazdasági programja az alábbi körvonalakban bontakozik ki:

Küzdélem a gabonakrizissel.

A gabonajegy jelenlegi három pengőnyi összegének felemelése, melynek mérvét egy szakbizottság fogja megállapítani.

Az iparcikkek olcsóbbítása és pedig az ipari vámok részleges mérséklésével, amelyért kárpótlásul az ipar a tegnap benyújtott iparfejlesztési törvényben körülírt közvellen segítyezéssel nyert kárpótlást. A kartelek ármegállapításába a a magyar kormány beleszólást nyert.

A falu népe már a legközelebb olyan olcsó szövet és bőryanaghoz jut, amelyből ruházkodási szükségletét az eddigi árnál 40—60 százalékkal olcsóbban láthatja el.

A vidéki helyi viszonyok megismerése céljából ország-

szerte tanulmányi bizottság fogja megállapítani a szükséges intézkedéseket.

A kereskedelempolitika terén.

Bejeleni a miniszterelnök a magyar kormány hajlandóságát, akár egy gabona világpiacon való részvételre, akár preferenciális szerződések megkötésére, akár pedig regionális szerződések kötésére és a folyamatban levő, valamint a küszöbön álló külkereskedelmi szerződéses tárgyalások alkalmával hajlandónak fog nyilatkozni kereskedelmi viszonyainak ilyen preferenciális rendszer alapján leendő megoldására a magyar mezőgazdaság érdekében.

A kivitel fejlesztése érdekében márkázási törvényt csinálunk, hogy ezzel is emeljük agrártermékeink versenyképességét a külföldi piacon.

A mezőgazdaság atszervezése érdekében nagyobb állami kölcsönt fogunk kontrahálni, mihelyt erre meglesz a lehetőség.

A tejtermelést fokozni a tej, vaj és sajtxportot növelni, a sertésenyésztést fejleszteni és a sertésexportot szaporítani, továbbá a szeszgyártást is emelni óhajlja a kormány, amihez megfelelő organizáció és megfelelő hitel kell, amelyet megteremteni a kormány feladatának ismer.

A hitelkrízis leküzdése.

Az állami hitel terén a kormány el van határozva, hogy csak olyan hosszulejáratu állami kölcsönt fog igénybe venni, amely a magyar közhitelnek a külföldön ártalmára nem

válk. Minthogy a magyar állam hitelé ma is változatlanul szilárd, az ilyen államkölesön felvételének a külföldön, különösebb akadályja nincsen. Addig nyugodtan várjuk azt az időpontot, amelyben az államkölesönt kedvező feltételek mellett és a magyar állam hitelének teljes megóvásával kontraháltatjuk.

De közben is átmeneti hitelekkel és előlegekkel fogjuk megszerezni azokat az összegeket, amelyek a mai szükségletek fedezésére szolgálnak. Az állam beruházó tevékenységében ekként fennakadás nem fog beállani.

A mezőgazdaság és a kisipar ebben az esztendőben együttvéve 200.5 millió pengő rövidlejáratu hitelhez jutott és a kormány ezután is kötelességének tartja, hogy a mezőgazdasági hitelt ilyen eszközökkel alimentálja. Amikor pedig lehetővé válik hosszulejáratu hitel felvétele, a kormány rögtön gondoskodni fog arról, hogy ez meg is történjen.

Az államháztartás egyensúlyának fenntartása.

A magyar államháztartás egyensúlya nem ingott meg és ezt az egyensúlyt a kormány a jövőben is biztosítani fogja a következő intézkedésekkel:

A már megszavazott költségvetési csökkentésen túl a dologi kiadásokban a kormány további 20 millió pengőnyi redukációra kér felhatalmazást a törvényhozástól. A személyi kiadásokban 10 millió pengőt kíván a kormány megtakarítani a kiküldetési díjak újabb rendezésével. Törölni fogja továbbá a kormány az összesen 3.7 millió pengőben költségvetésszerű előirányzott tisztviselői jutalmakat és segélyeket.

A folyó évben az üres állásokat a kormány nem tölti be, ami szintén tekintélyes megtakarítást eredményez. Ellenben a kormány a tisztviselői fizetéseket az eddigi tervek ellenére egyáltalán nem fogja redukálni.

E helyett minden fix fizetésű alkalmazott, tehát úgy az állami, mint a magánalkalmazott kereseti adóját bizonyos kulcs szerint pótlékolni fogják.

A tantiémadót progresszív fel fogják emelni akként, hogy azt nem a vállalat fizeli, hanem az aki a tantiémet élvez.

Ezenkívül a kormány semmiféle adóemelést nem tervez és a termelést semmiféle közteher emelésével megterhelni nem fogja.

A jövő évi állami költségvetés kiadási oldalát harminc millióval kívánja a pénzügyminiszter leszállítani és e cél-

ból az adminisztráció racionalizálása fog keszresztül viténi. Általános adóreformot a kormány a mai nehéz időkben egyáltalán nem tervez.

Ellenben a községi háztartásokat szanálni és rendbehozni kívánja, mely célból még az ősszel törvényjavaslat kerül a parlament elé.

A borfogyasztási adót csökkenteni fogja és az adók kirovása tekintetében községenként mutatózó egyenlőtlenséget ki fogja küszöbölni.

A közmunkavállalás, amely a kisember vállait oly nagyon nyomja újabb szabályozást nyer, amely mellett ez a teher egyenleesebben fog megoszlan.

120 milliós új beruházás és közmunka.

A kormány a munkanélküliség ellen azzal veszi fel a harcot, hogy munkához juttatja a munkanélkülieket. A legközelebb meginduló közmunkák és beruházások sora a következő:

Harmincmillió pengővel az aktív és nyugdíjas tisztviselők és magánalkalmazottak családi házakat építhetnek.

A vidéki városokban megindulnak a közmunkák, amely célra az állam 12 és félmillió pengőt bocsájt rendelkezésre.

Ezenkívül a városok a közmunkákra kölcsönöket is fognak felvehetni úgy, hogy végeredményben a vidéki városokban 21.2 millió pengőt fog kiadni a meginduló közmunka.

Folytatja a kormány az államvasuti beruházásokat, mely célra 30—40 millió pengőt szánt.

Az utépitési programot, amelynek céljaira 32 millió áll rendelkezésre, a kormány tovább folytatja.

A vadvizek lecsapolására egymillió pengőt irányoz elő.

A vidéki kislakásépítés céljaira a már előirányzott hatmillió pengőn felül további három millió pengőt.

Együttvéve ezek az összegek százhuszmillió pengőt tesznek ki. De ezenfelül még rendelkezésre áll a költségvetésszerű már megszavazott 47 millió pengő.

A munkanélküliséget ez kétségtelenül enyhíteni fogja és meg fog indulni a gyárakban a munka és a kereskedelemben a forgalom.

A vidéki városoknak a kormány felhatalmazást ad, hogy szükség esetén inségadót vehessenek ki, amelynek felhasználása a népjóléti miniszter egységes irányítása mellett történik.

E gazdag program konkrétumai bizonyára el fogják

osztatni azt a bizalmi krízist, amellyel szemben mindenkinek kötelessége felvenni a küzdelmet.

HIREK

Orvosi hír! Dr. Uhrin Sándor egyetemes orvos, szülész-nőgyógyász szakorvos, volt klinikai orvos rendelését e hó 27-én Endrődön Kossuth utca 15 (a Stercula gyógyszertár mellett) megkezdi.

Társas vadászat. Az 1-ső számú vadásztársaság e hó 19-én társas vadászatot tartott a közuli hid ladányi út és gát közötti részen és a siralói holt mederben. Eredmény: 1 óz, 29 nyul, 32 fácán kakas és 5 fogoly.

Baleset. Az ivánfenéki ármentesítő társulat egyik régi csőátereszének kicserélésénél sajnálatos baleset történt. A kellő óvintézkedések mellett, Gábor Sándor esatonaőr vezetésével kiásott régi csövek egyike a föld súlya alatt összeszorította össze az ott álló Zoltán Sándor lábát, dacára annak, hogy a társulat azonnali intézkedésére a mezőtúri szanatóriumba szállították, lábfejét mégis amputálni kellett.

Áthelyezés. Koczka Sándor r. k. Szent Imre polgári fiúiskolai igazgatót a vallás- és közoktatásügyi miniszter áthelyezte a pilisvörösvári állami polgári fiú- és leányiskolához s egyben megbízta az igazgatói teendők végzésével. Az endrődi polgári iskola igazgatásával az Apostoli Kormányzóság Dr. Maác János, volt vészlői igazgatót bizta meg.

Hatnyolc pengőre emelteti fel a kormány a bolettát, melylyel nemcsak köztartozásokat lehessen fizetni, hanem ezt az összeget a boletta tulajdonosa készpénzben minden esetben felvehesse.

A jóvátételi tartozások törlesztésének elhalasztásáról tárgyalnak Amerikában.

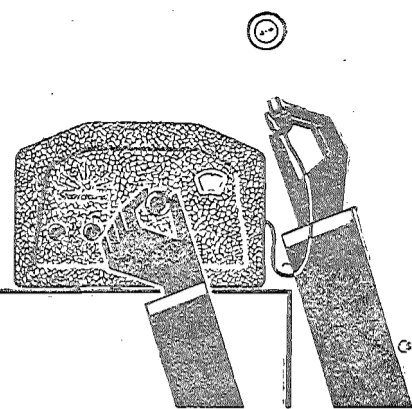
Országos baromfikiallítás lesz Békéscsabán október 31, november 1 és 2.

Nagy hóviharak vannak Amerikában.

Dr. Karakas Albert táblabíró vadászat közben Sirschics György közjegyzőt véletlenül bokán lölte. Karakas táblabírót a földbirtok rendezésből ismeri a közönség.

Öt százalékkal emelik a fixfizetéses alkalmazottak adóját, ami az ötödik fizetési osztálytól progresszív lesz.

LEGJOBBATA LEGOLCSÓBBAN!!!

Standard 3a

VILÁGSIKER!

-ÁRA P. 225.-

KAPHATÓ 6-12-18 HAVI

RÉSZLETRE

Kapható minden jobb szaküzletben.

Üzletek nyitvatartása október 26-án. A kereskedelemügyi miniszter azt a rendeletét, mely szerint az október 26-ára eső vasárnapon a nyílt árusítási üzletek a Magyar Híltre való tekintettel reggel 7 órától 12 óráig nyitva tarthatók, az összes élelmiszer-árusító üzletekre is kiterjesztette.

Gáterősítés Gyoma és Köröstarcsa között. Újabb 26 ezer pengős közmunkát ígér a Körös—Tisza—Marosi Ármentesítő Társulat. A Körös—Tisza—Marosi Ármentesítő Társulat a múlt héten tartotta meg rendes évi közgyűlését Hódmezővásárhelyen, amelyen a jövő évi költségvetést tárgyalták. A társulat területén a jövő évben a járulékot 10 százalékkal csökkentik. A közgyűlés foglalkozott a gáterősítési munkálatokkal is. A Keltős-Körösön ugyanis Gyoma és Köröstarcsa között a baloldalon a gát még ma sincs rendes méretűvé kiegészítve, ezért elhatározták, hogy a költségvetés terhére 2.5 kilométer hosszban 26 pengő költséggel a gátat megerősítik. A közgyűlés egyhangulag hozott határozata után utasították az elnökséget, hogy ha csak egy mód kínálkozik, ezt a munkát még az idén végeztessék el.

A Magyarság vasárnapi számából: Csabai Wagner József műteremkiállítás. Majd félszáz, kisebb-nagyobb darabból álló gyűjteménnyel, vasárnap, október 19-én nyitja meg műteremgyűjteményét Csabai Wagner József festőművész, a békéscsabai piktorokolónia egyik kiemelkedő tagja. A képek legnagyobb része pasztel; de van közöttük olaj, akvarel és grafikus munka is, beszédes bizonyítékként annak, hogy mesterek egyformán virtuós kezelője mindeme technikáknak. De messze túl e mertségbeli tudáson, egy ragyogó derűjű, friss egészségű poétalélek kisugárzását érezzük lépten nyomon a munkákból, mely üde képzeletvilágra szűrőjén át adja a valóságot. Nagyszerűek a színei. Ugy érzi egy-egy szín eluralgását a témán, mint műzikus a hangnemet s virtuóz módon megőrizve az alaptónust remekül modulál. A képek jórésze hazai téma, falusi részletek, csendéletek, erdőrészletek, figurális tanulmányok, enteriőrök, a többi az olasz fajak ihlették. Egyiken a raguzai részleten, a tenger végtelen kékje harsog el, másikon a tergeri strand bársonyos homokját érzed, itt a halászkövek árbocai ágaskodnak, amott városrészletek elevensége lüktet szobor-szebb lírai költemények, őszinte lizta gyönyörnségei a szemlélőnek. Aki ilyenre szomjazik, néze meg Budapesten a Horthy Miklós ut 104 alatti műteremkiállítását.

Az endrődi polgári iskola építési segélye. Endrőd újonnan építendő polgári iskolája céljaira két felket adományozott s egyben kijelentette, hogy a költségek 10 százalékát is viseli. A képviselőtestület határozatát a vármegye kisgyűlése jóváhagyta, a belügyminiszter azonban a határozatot megsemmisítette azzal az indoklással hogy a két felket átengedésére vonatkozó határozatot alakilag szabálytalanul hozták meg a határozatnak azt a részét pedig, amelyben a község a költségek 10 százalékát vállalta át, a belügyminiszter azért nem hagyta jóvá, mert a költséget összegszerűen nem határozta meg.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Czeglédy Juliánna, B. Kiss János Kovács Piroška, Wagner Ilona, Lehoczky Márton, Friedrich Rudolf, T. Kocsis Ilona, Pájer Imre, Eiler Mária, Fekécs Lajos Hamza Imre. Házasságot köttek: Papp Károly Borsodi Erzsébettel, Marjay Sándor Józsa Eszterrel, Kukli István Gácsi Máriával, R. Nagy Gábor B. Szabó Te-

rézsel, Putnok Lajos Rau Erzsébettel, Biró Benedek Cseley Máriával, Uhrin Pál B. Kiss Lidiával, Dávid Imre Mészáros Jolánnal. Elhaltak: Olajos Sándor 72 éves, Kánya Frigyes 53 éves, özv. Harmati Alberiné 71 éves, Putnoki József 69 éves, Varga János 18 éves, Heimfarth Mihály 76 éves, Domokos Gábor 28 éves.

Állami márkázással védik meg a magyar mezőgazdaság termékeit a márkázásról szóló törvénnyel.

A takarékos ember nem fél a holnaptól.

Magyar Magazin. Hangay Sándor képes lapjának új száma ugy tartalom, mint kiállításban páratlan. Szobor-szebb művészi alkotások, fotóriportok és rajzok gyönyörködteik a szemét. Magas nivóju tartalmából kiemeljük: Kosztolányi, Karinthy, Emödi, Tamás és Rudnay írásait, Kiválnak még Irnay színes címlapja, Forrai kiállító karikatúrái és Moly T. értékes színházi beszámolója. Ára 60 fillér. Kapható mindenhol. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Sziget-utca 26.)

Járj elől a takarékoságban s embertársaidnak is példát mutatsz.

Zászlót szentelt a csökmői tüzoltó egyesület. A csökmői önkéntes tüzoltó egyesület tegnap délután tartotta meg zászlóavatási ünnepélyét igen nagy érdeklődés mellett. A zászlószentelésen az összes bihari és békési tüzoltóegyesület képviseltették magukat. Este az iparoskör helyiségében 200 lerülékes társasvacsora volt. A zászlószentelésen dr. Szilágyi Lajos cs. és kir. kamarás országgyűlési képviselő, dr. Nadányi János főszolgabíró, Démusz Lajos Békésmegye főzrendészeti felügyelője, Bojtor István Bihar megye főzrendészeti felügyelője is megjelent.

Motorkerékpár szerencsétlenség. E hó 19-én a reggeli órákban Körösladány határában Makai Antal a köröstarcsai villanytelep vezetője motorkerékpárjáról leest. Lábán, arcán súlyosan megsérült Autóbusz szállította be Köröstarcsára, ahol az orvos azonnal kezelésbe vette. A hátulso ülésen lévő Ladányi Kálmánnak semmi baja sem történt.

Fedák Sári szenzációs nyilatkozata a hangosfilmről és a színház jövőjéről a Délibáb képes színházi hetilap legújabb számában jelenik meg. Rendkívül érdekes cikkben nyilat-

kozik Takos Ilona. Csorlos Gyula, Gaál Gyula és Molnár Aranka arról a kérdéstről, hogy ott tudnák-e hagyni a színházot s ha igen, mi volna ez az ok? Képes beszámoló az „Önagysága egy napja“ és a „Három muskétás“ premierjeiről. Ezekon kívül a „Skót“ rovatban a színházi intimításokkal találja meg az olvasó. A felsorolt cikkeken kívül, számos riport, kép és tréfa tarkítja a 84 oldalas Délibáb legújabb számát, amelynek filmrovaata a legújabb hollywoodi újdonságokról számol be. Ki kell még emelnünk az „Árnyak háza“ című érdekesítő folytatásos regényt és Vitéz Miklós egyfelvonását. Megjelenik szombaton. Ára 50 fillér.

„Éljen a magyar igazság!” Mint ismeretes Krejci József volt fűzesgyarmati gazdaszövet a bíróság nemzetgyalázásért és kormányzósértésért egy évi fogházra ítélte. Büntetésének kitöltése után, az elmúlt héten, hűtlen kezeléssel vádolva állott a cseh gazdaszövet a magyar bíróság — a gyulai kir. törvényszék Ungváry tanácsa előtt. Elitették. Négyhónapi fogház, melyet a bíróság a vizsgálati fogházzal kitöltöttek veit. Az ítélet elhangzása után a vádlott tört magyarsággal, idegen kifejtéssel, talán mégis őszinte szívvel kiáltotta: „Éljen a magyar igazság!” És most álljunk meg egy percre. Magyar föld adott magyar verejték után kenyeret egy ellenséges állam idegen érzelmű polgárának, aki gyalázta a nemzetet, mely barátként fogadta és hűtlen sáfárja volt a földnek, mely neki és családjának kenyeret adott, javakat adott akkor is, mikor saját édes gyermekének ide s tova csak sirgödröt tud adni. Nagy bűn ez, nagyobb mint amelyet a büntetőtörvények szai megállapíthatnak. Azért, mert gyalázta ez ártatlanságában halálra ítélt fajt, azért meri, hűtlen sáfárja volt az idegen javaknak, megkapta büntetését — enyhe büntetését — de nem felelt a hálatlanságért, mely a legrutabb bűn a földön. „Ingrato homine nihil terra peius alii“, — nem táplál a hálatlannál elvetemültebbet a föld. Mégis ne vádoljunk tovább. A cseh árulással szerzett magyar földjén másként bánnak az ártatlan magyarral is, de mi ne vádoljunk tovább. Erős a mi hitünk az igazságban s az igazság ellenségei elhullnak annak erkölcsi ereje előtt, mely a nemzetgyalázásért elítélt cseh gazdaszövet ajkára adta vádoló lelkiismeretet ítéleteképen: „Éljen a magyar igazság!”...

az új ujlaki palota

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA
FÉLÜLMŰLHATATLAN
MAGYBÁTONY-ÚJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK RT
BUDAPEST, VILMOS-CSÁZÁR-UTCA

Képviselő: WAGNER MÁRTON
FIAI fatereskedők, Gyoma.

„Megtévesztő és lelkiismeretlen híresztelések a pénzügyintézeti betétekről. Korányi Frigyes báró, a P. K. elnökének nyilatkozata. Korányi Frigyes báró a Pénzügyintézeti központ elnöke, a pénzügyintézeti betétek igénybeviteléről szóló híresztelésekkel kapcsolatban a Magyar Távirati Iroda munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette: Hosszabb külföldi tartózkodás után hazalérve és a Pénzügyintézeti Központ vezetését ismét átvéve értesültem róla, hogy egyes vidékeken még mindig nem szűntek meg olyan abszurd híresztelések, mintha a kormány lakásépítési célokra a pénzügyintézeti betétek bizonyos százalékát szándékoznék igénybe venni. Azonnal érinkezésbe léptem a kormány legilletékesebb tényezőivel, akik a leghatározottabb kijelentést tették nekem, hogy semmiféle olyan intézkedés nincs tervbevéve, amely a pénzügyintézeti betéteket kényszerkölcson céljaira, vagy bármely más célra igénybe venné, vagy a betéteket egyáltalában érinlené. E határozott kijelentések folytán — amelyekre hivatkozni felhatalmaztattam, — remélhető, hogy az amugy is sporadikus, lelkiismeretlen híresztelések végleg el fognak hallgatni.“

Mindennapi szék-szorulás, vastagbélhurut, felfúvódás, oldalfájás, légzési zavar, szivdobogás, fejfájás, fülzugás, szédületes és lehangeltség esetében a természetes **Ferenc József** keserűviz a bélműködést rendbehozza s megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől. Nagy-névű orvosok a **Ferenc József** vizet fényes eredménnyel alkalmazták. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

HIRDESSEN LAPUNKBAN.

Idegesek emberek és lelkibetegeknek az enyhe természetes „**Ferenc József**” keserűviz rendes bélműködést, jó emésztés és elegendő étvágyérzetet teremt. Világhírű ideggyógyorvosok véleménye alapján a **Ferenc József** viz használata az agy és a gerincvelő megbetegedéseinél is kiválóan ajánlható. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Az idén halottak napja nem november 2-án, hanem 3-án lesz. Nevezetesen november 2-ika az idén vasárnapra esik és ezért marad hétfőre vagyis 3-ára a halottak emlék ünnepe. A halottak síjaitoz tehát nem november 1-én, hanem 2-án mennek és a kivilágítás is 2-án lesz, mert a halottak napjának ez az elő estéje.

Endrődi anyakönyvi hírek. Születtek: Kaiona Margit, Sipos Ilona, Gyurica Olga, Hangya Imre, ifj. Ugrai Terézia, Novák Lajos, Timár Margit, Timár Hermina, Szebeni Katalin, Hornok Mária, Mraucsik Ilona, Pintér Ilona, Hangya Mária. Egybekeltek: Kiszely Imre Timár Margittal, Kenyeres István Hegedűs Eszterrel, Bula Imre Uhrin Erzsébettel, Gyurica Máttyás Turesányi Reginával, Stranzky Máttyás Pálinkás Veronikával, Oszlács Pál Hanyec Margittal, Vaszkó Mihály Knap Margittal. Halálozás: Gellai Jolán 10 hónapos, ifj. Knap János 23 éves, Kurilla Pálné Dávid Emerencia 70 éves.

SPORT

Leventék—Cserkészek 1-1 (1-0)
Ismét egy durvasággal

tarkított mérkőzésben volt része a közönségnek. A bíró erélytelensége miatt a második félidő első perceiben a mérkőzés félbe is szakadt.

A cserkészek fiatal csapata igazi football intelligenciával játszott, ami a közönség tettségét megnyerte. Kár, hogy olyan is akadt közülük, aki megfelelt az arról, hogy a pályán nem pofozkodni, hanem fociballozni szoktak. Egyébként a csapatban jó egyéni játékosok vannak, ellenben az összjátékhoz fogalmuk sincs.

A leventék hétről-hétre javulnak és ha tulerélyes játékmódozokról leszoknak, akkor nagyobb csapatokkal is sikeresen vehetik fel a küzdelmet.

Vasárnap f. hó 26-án délután fél 4 órai kezdettel az Endrődi T. K. és a Gyomai Leventék játszanak barátságos mérkőzést a gyomai sport pályán. (L)

A gyomai kir. járásbíró, mint te-lekkönyvi hatóság.
4037/1930 tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Pesti Arbor fa és szénkereskedelmi vállalat Stern A. bpesti cég végrehajtónak Vadas Ignác végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyben a te-lekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 303 P tőkekövetelés és járuléka bekajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő, Gyoma községben fekvő s a gyomai 4870 sz. betétben A+1 sor 8466/1 hrsz. a. foglalt 7 hold 800 négyszögöl területű szántóból, A+2 sor. 8466/2 hrsz. a. foglalt 7 hold 800 négyszögöl területű szántóból, +3 sor. 8469/5 hrsz. a. foglalt 7 hold 800 négyszögöl szántóból és 4+ sor. 8469/6 hrsz. a. foglalt 7 hold 800 négyszögöl szántóból a B.3. sorsz. szerint Vadas Ignácot illető 1/12-1/12

részekre egyenként 383—383. P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930 évi október 28 napján délelőtt 9 órakor a te-lekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében Gyomán fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási áron alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1930. augusztus 29.

Dr. Ladomérszky s. k. kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:
Hlyés
kir. jb. díjnak.

Előnyös
Aspirin-t
tabletta alakban kérni
Minden tablettán látható a BAYER-kereszt.

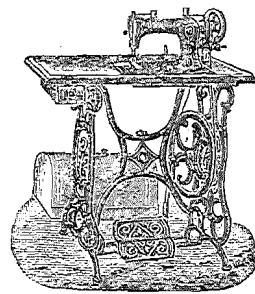
Ingatlan forgalom.

Oláh Lajosné sz. Bere Erzsébet megvette B. Izsó Antaltól a 437 tkv sz 1135—1136 hrsz. alatti házat 12000 pengőért.

Batári Lajos és neje Tóth Mária megvették Horváth Sándor és neje Tandi Rózától a 2052 tkv. sz. 3713/1 hrsz. alatti házat 2000 pengőért.

Csáky Mihály megvette Marjay Gábor és neje Kocsis Klárától a 5034 tkv. sz. 6338/a szántó 3/4-ed részét 1000 pengőért.

Oláh István és neje Zadányi Margit megvették Oláh Jánostól a 3210 tkv. sz. 5293 hrsz. 4 hold 150 négyszögöl és

A WEISS MANFRÉD ACÉL-
ÉS FÉMMŰVEK R.-T.
VARRÓGÉPGYÁRA

INGYENES
VARRÁSI és GÉPHIMZESI
TANFOLYAMOT rendez

a „CSEPEL” magyar varrógépeken.

A tanfolyam 6 hetes november 3—23-ig Gyomán (helyét később fogjuk hirdetni) november 24-től december 14-ig Endrődön DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész üzletében, amelyre az érdeklődő hölgyeket tisztelettel meghívja.

A tanfolyamon az összes himzőmunkák, ugymint: színes és monogram-himzés, lapos és virághimzés, aszur és áttörtmunkák, homoköltés el-sajátíthatók. Kérjük az érdeklődő hölgyeket, hogy ezt az alkalmat felhasználni és tanfolyamra — amely elsőrangú budapesti oktatók vezetése alatt áll — jelentkezni szíveskedjenek.

Jelentkezni lehet: DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész gyomai és endrődi üzleteiben.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaré) és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteleket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a leg-minimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelyiségeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket

a

Bácsy és Társai Bankháza

Gyoma.

5293/2 hrsz. alatti 1 hold szántót 1150 pengőért.

Bordás Lajos és neje Láda Lidia megvették Biró Gergelyné sz. B. Kovács Rebeka és Biró Andrástól 1641 tkvsz. 10276 és 10992 hrsz. 1 hold 259 négyszögöl és 474 négyszögöl szántókat 1300 pengőért.

Urbán Mária megvette Diószegi Imréné sz. Kís Jolántól 266 tkvsz. 3720—21 hrsz. lakóházát 2200 pengőért.

Paraizs Vilma megvette Béres Antaltól 72 sz. tkv. 7308 hrsz. 1 hold 112 négyszögöl szántóját 950 pengőért.

Biró András nős Vidó Erzsébettel megvette Kiss Dánielné sz. Csontos Rózáttól 2783 tkvsz. 6256 hrsz. 1 kat. hold és 951 négyszögöl szántóját 1400 pengőért.

Eke Eszter megvette Kiss Mihályné sz. Szilágyi Zsuzsánától 1932 tkvsz. 2356—52 lakóházát 1500 pengőért.

Mrena János és neje Gaál Juliánna megvették Salamon Mihály és Porubcsánszky Eteltől 135 tkvsz. 6037—38 hrsz. 8 kat. hold 69 négyszögöl és 557 négyszögöl szántóját 9150 pengőért.

Özv. Szilágyi Lászlóné sz. Hajdu Matild megvette Bárdos Eszter és társaitól a 8439/17 és 8439/18 hrsz. a. 2 hold és 1273 négyszögöles szántóját 2500 pengőért.

Özv. Moszkva Józsefné sz. Kéri Erzsébet megvette Kéri János és neje Csikós Katalintól a 3639 tkvsz. A. I. 3.4 sor 1867 és 68 hrsz. lakóházát 800 pengőért.

Csáky Ernőné sz. Turcsányi Franciska megvette Kóródy József és neje Podani Zsuzsánától 4630 tkv. 3330 hrsz. 1243 négyszögöl szántóját 1000 pengőért.

Bátori Sándorné sz. Szerető Pirooska megvette Biró Andrástól 2867 tkv. A. I. 1.2 sor 8005 és 6 hrsz. a 850 négyszögöl szántóját 700 pengőért.

Dutkan László nős Batári Máriával megvették ifj. Ladnay Lajos és neje Kéri Máriától a 497 tkv. 5429 hrsz. a. 4 hold 904 négyszögöl szántóját 4500 pengőért.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

Változatlan árak mellett kerültek eladásra a felajánlott tételek, mert az orosz dumping romboló hatása alatt minden vásárlási momentum érvényét veszítette az intenzív vásárlástól a malmok nagyfokú tartózkodást tanusítanak.

Az európai államok retorzióval akarnak élni az orosz dumpinggal szemben, melyre vonatkozólag az oroszok elhatározták, hogy azon európai államoktól, melyek retorziót alkalmaznak a buza behozatala ellen, sem hajót, sem vasutat igénybe nem vesznek, sőt olyan magas ipari védvámot létesítenek az illető állammal szemben, mely lehetet-

lenné fogja tenni ipari termékek elhelyezését Oroszországban.

Az eddigi hírek szerint nagyszabású föbbezer traktoros bevásárlás momentán nem lesz kihatással a termés eredményére, hanem majd csak egy 5 éves termelési programm keresztülvitelére fog szolgálni, amelynek azonban sok minden akadályja lehet.

Tény az, hogy a nagymennyiségű olcsó áru kidobását kellemetlen kihatásban érzik az oroszok, mert a gabonaár indexe nagyban csökkent, ennek ellenében az ipar cikkek százalékszerűen nagyobbodást mutatnak és így előállott olyan áreltorlás, melyet sokáig fenntartani nem lehet.

Románia is védekezik a felgyülemelő készletek ellen, mert a kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a dara, tésztafélek és buzaszót kivitelüket f. évi augusztus 25-től elengedi.

Rotterdamban, mint múltkor jelentettük volt, a szilárdulás után ismét lanyhaság lett urrá a piacon. Az üzlet az általános világpiaci depresszió alatt áll, ép ezért lényeges kötések nem történtek.

Még most is kb. 3 pengővel többet fizetnek a manitoba II. ért mint uszályokban a dunai buzáért. Általában azt mondhatjuk, hogy az árcsökkenés úgy Zürichben, mint Berlinben, Breslauban igen nagymérvű.

Az Agrárblockkra vonatkozó tárgyalások véget értek, azonban egyáltalán nem várható sok eredmény a szóbanlevő block megalakulásától.

A buza kínálat helyi piacunkon a beharangozott bolettalemelés miatt szünetel, mert olyan hírek keringenek, hogy visszamenőleg nem lesz felemelve a bolletta q-kénti ára, hanem csak bizonyos időszakoktól kezdődőleg történik a q-kénti 5 P megtérítés.

Piacunkon a buza ára e héten P13-13.50

Nyilvános tárházakban található készletek	mult héten	e héten
I. számú bank	321.765 q	359.673 q
Csepelen	159.576 q	165.463 q
Lujza malomban	63762 q	67856 q

Zab és árpa ára változatlan.

Csővestengeri szilárduló tendenciát mutat a gazdák egymás között 8,50—9 P-vel adják-veszik.

Termény és magpiac.

Lenmag	28—30 P
Napraforgó	8—9 P
Viktória borsó	17—18 P
Fehér bab	25—27 P
Lencse	30—35 P
Száritott répaszelet	10—11 P
Burgonya Weltmann étkezési ab termelési hely	3.75—4.20 P
Burgonya Weltmann ipari célokra	3—3.40 P
Burgonya Krüger	3.50—3.80 P
Burgonya Ella	5.50—6 P
Nyári rózsza	10—11.50 P

Vidéki kis malmok bolettával, forgalmiadó nélkül.

0-ás gg	31— P
0-ás g	30— P
2-es	27— P
4-es	23— P
6-os	15— P

Mezőgazdasági munkálatok: őszi buza vetése befejezés előtt, őszi szántások folyamatban.

A korai vetésű buza a kedvező időjárás következtében igen szépen keltek és szép üde színtűek.

PUBLIKACIÓ.

A Gyomai Hangyánál a békéscsabai korpát 9.— és a takarmány lisztet 10.50 pengőért lehet kapni szákvétel nélkül. Ugyanott ott egy középiskolát végzett leány vagy fiu segédkönyvelőnek felvétetik.

A Gyomai Hangya mint a Futura bizományos értesíti a lakosságot, hogy a mai naptól kezdve a buza vásárlást négy helyen eszközöli és pedig: A Hangya főüzletében, Ailer Mártonnál, Kruchió Lajosnál és Kovács Jánosnál. Tehát akinek eladó buzája, főkmagja vagy bármilyen terménye van, jelentkezék ezen a négy helyen.

Kovács Jánosnak két fertály tanya-földje kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ugyancsak eladó a pusári és az örökös nyilasi földje is. Venni szándékozzók jelentkezzenek nála a 400 házszám alatt.

Lévay Lajos Kistemplom utcai házában nemes-magas törzsű rózsák, minden színben kaphatók.

VASUTI MENETREND 1930. október hó 5-től.

gy.		gy.		gy.		gy.	
6:15	9:45	13:36	17:30	20:45	i Bpest k. p.	é 4:57	10:40
11:06	12:42	18:19	20:29	2:10	é Gyoma	é 0:32	5:34
6:41	11:14	12:47	18:29	20:34	2:20	é 0:17	5:26
7:34	12:08	13:25	19:27	21:11	3:23	é Békéscsaba	8:14
Autóbusz	3:53	12:46	17:30	20:45	i Gyoma	é 7:24	12:10
Autóbusz	5:30	4:21	13:14	17:58	21:13	é Dévaványa	é 6:53
Autóbusz	6:30	4:26	13:19	18:03	21:18	é Szeghalom	é 6:48
Autóbusz	9:00	4:57	13:50	18:34	21:49	é Vésztő	é 6:15
Autóbusz	11:10	4:58	13:51	18:45	21:50	é Békéscsaba	é 6:13
Autóbusz	12:50	5:17	14:10	19:04	22:09		é 5:53
Autóbusz	2:20	7:27	20:58				13:30
Autóbusz	4:55						18:24
Autóbusz	7:20	6:16	11:02	14:00	19:00	i Szeghalom	é 8:30
Autóbusz		7:50	12:34	18:04	20:36	é Püspökladányi	5:30

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

A z o n n a l

kiadó december 31-ig az ÁRVÁHÁZ alsó épületében a volt „HUNGÁRIA” NYOMDA helyisége. — Bővebbet a WAGNER fakeskedésben.

Hentesüzlet
vagy bármilyen célra is
alkalmas üzlethelyiség
SCHUSZTEK SÁNDOR
tanítónál
a Horthy Miklós uton
kiadó.

Parcellázás.

A pohalmi báró Huszár-féle uradalom parcellázása már kezdetét vette, amikor is felhívjuk az érdeklődő gazdaközönseget, hogy miután már cca 1000 hold lejegyzése megtörtént, saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek a venni szándékozzók, hogy még hozzá jussanak a kedvező feltételű és olcsó földhöz!

Jelentkezni csakis
AZ ENDRÓD-GYOMAI
TAKARÉKPENZTÁRNÁL
ENDRÓDON.

ÚJ KEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 százalék

kedvezményt, szobaárainkból

10 százalék

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az ÚJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a **MAGYAR KIR. OPERAHÁZ, NEMZETI SZÍNHÁZ, KAMARA SZÍNHÁZ** előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-SZÁLLODA BUDAPEST

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsi-költsége.)

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA
G y o m a, Kossuth Lajos utca 576.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Káromkodás!

Ha haragszik, káromkodik. Ha bánat éri, káromkodik. Ha öröm hirt kap, káromkodik. Ha mulat, káromkodik. Ha enyeleg, káromkodik. Ha politizál, káromkodik. Ha neveli a gyermekét, káromkodik. Vagyis: vannak emberek, akik folyton káromkodnak.

Pedig micsoda lealjasodása az embernek a káromkodás! S mire jó az? Mi haszna belőle?

Dacára, hogy a káromkodást tiltja a jó izlés, a vallási- és polgári törvények, mégis hallani káromkodást a tanult embertől a legműveletlenebb emberig. Persze a káromkodás velejárója a trágár szavak használata is.

Micsoda kicsufolása a szép dallamos nyelvünknek egy-egy káromkodó szó! Micsoda keresztrefeszítése a jó érzésnek egy-egy trágár kitétel!

Ezeket a mételyszavakat szülők gyermekeik előtt, felnőttek serdülők előtt vagy velük szemben használják s így érthető, ha kis iskolás gyermekek szájából olyan szavakat lehet néha hallani, hogy a jobb érzésű ember csakugy támolyog tőle.

Nem igaz pedig, hogy a magyar ember lelke anynyira durva, hogy nem lehet meg káromkodás nélkül! Ez egy gyalázatos rossz szokása, amiről le kell szoktatni. Szégyenítjük meg a káromkodó embert káromkodása alkalmával, hadd piruljon.

... Régen a Deák Ferenc utca déli részén volt egy asztaltársaság, melynek

tagjai elhatározták, ha közülök valamelyik káromkodik, illetőleg egy trágár szót ejt ki, az meghatározott összegű fillért fizet. Ugy hírlett, voltak olyanok is a tagok között, kik szándékosan használtak ilyen szavakat, hogy büntetést kelljen fizetniök. Az így összegyűlt pénzből, no meg a Poldi bácsi összes helyi-

ségeiben megtartott táncmulatság jövedelméből a szegényiskolásgyermekeknek ruhát vettek. Tehát még akkor is káromkodik egynémelyik ember, amikor jótékonykodik.

Szülők! Testvérek! Gyermekek! Jó érzésű ember sohasem káromkodik, csak a műveletlen lelkű ember tápláléka a káromkodás.

Közművelődési esték.

A Közművelődési Egyesület ismeretterjesztő előadásainak ideje, helye, az előadók megnevezésével a következő:

Nov. 5-én (szerdán) az Ipartestületben. Előadó: Dr. Singer István. Tárty: „A fogak betegségei“.

Nov. 6-án (csütörtökön) a Kisréti Olvasókörben: Előadó: Domokos János ref. tanító. Tárty: „Az emberi

test csodái“.

Nov. 12-én (szerdán) a Felsőrészi Olvasókörben: Előadó: Dr. Balázs László ügyvéd. Tárty: „Népszövegség és nemzetközi jog“.

Nov. 13-án (csütörtökön) a Németvárosrészi Olvasókörben: Előadó: Dr. Vince Endre közs. orvos. Tárty: „Mérgezések“.

Az előadások este 7 órakor kezdődnek.

Képviselőtestületi gyűlés Gyomán.

Gyoma község képviselőtestülete október 16-án közgyűlést tartott, melyen a következő ügyek nyertek elintézészt:

1. A vásártéri vendéglő bérbeadása ügyében Karsay Lajos két ajánlatot tett. Felajánlotta az árverésen elért 1510 pengő haszonbért vagy 1000 pengő tiszta haszonbért az épületek karbáhozásával és karbantartásával együtt, továbbá az épületek minden néven nevezendő adóját.

A képviselőtestület az utóbbi ajánlatot fogadta el és a községi vendéglőt Karsay Lajosnak 12 évre adta bérbé.

2. Gyányi Imre a rámpán tül gödörből két házhelyet

kért. A képviselő testület elvben 600 négyszögölet hajlandó adni.

3. Tudomásul vette a képviselőtestület, hogy a Kühne féle gépgyár a gazdasági iskolának 1 szecs kavágot adott ajándékba.

A vágóhídi mázsza használásával egyesek visszaéltek, ezért a képviselőtestület olyan határozatot hozott, hogy aki eladó jószágát a vásártéri mázsán nem mázsáltatja meg, a vágóhídi mázsán köteles megfizetni a szabályrendelet szerinti díjat, ha pedig ott lemázsáltatta, akkor a vágóhídi mérlegen ingyen mérést kap.

5. Az árvaház bérleti összegét a képviselő testület

a mai helyzetben túl magasnak tartja, ezért kérelmet intéz a fenntartó hatósághoz, hogy a bér-összeget szállítsa lejjebb.

6. Az ártézikut ügyében, kutfuró vállalkozó az időre való tekintettel jan. 15-ig munkahalasztást kért, egyben arra engedélyt, hogy 550 méteren túl még 100 métert furhasson. E tekintetben a képviselőtestület határozat hozatal előtt a vármegyei ügyész véleményét kéri ki.

Képviselőtestületi közgyűlés Endrődön.

Endrőd község képviselőtestülete október 21-én közgyűlést tartott, melyen tárgyalatott:

1. A gyámpénztárnok és ellenőri állás megszüntetése.
2. A hét rendőri állásból kettőnek az apasztása, a három kézbesítői állásból egynek a megszüntetése és három fogatnak az apasztása kellőre.

A képviselőtestület egyikhez sem járult hozzá, tekintettel a speciális helyzetre és a lakosság vagyonsbiztonságának biztosítására a rendőrséget eredeti létszámban óhajtja fenntartani. A tanya rendszerre tekintettel 1, a belterületen pedig 2 kézbesítőre szüksége van feltétlenül, 3 pár ló pedig szükséges, ha figyelembe vesszük, hogy egy kell a végrehajtóknak külterületre, egy a tűzörségnek készenléiben, egy pedig sürgős esetekben az előjárók rendelkezésére.

3. A képviselőtestület a fizető parancsnok és alparancsnok munkáját értékelve, fáradozásuk csekély jutalmazására a parancsnoknak évi 300 P, az alparancsnoknak pedig 200 P liszteletdíjat szavazott meg.

Nagyon érdekes határozatot hozott a képviselőtestület a husvizsgálati szabályrendelet módosítása során, amikor is

elfogadta az állatorvos azon indokolását, hogy a Husnagyvágó által külföldre szállított jószágok utáni szemledij őt illeti (mert éjjel is kimegy néha) és átengedte az összes husvizsgálati díjakat az állatorvos részére.

A magunk részéről ezt a humánus eljárását a képviselőtestületnek nem is tennők szóvá, ha bizonyos sarkalatos tévedések nem fordultak volna elő e tárgyban s ma, amikor a községek is küzdenek az árral s mikor inségadó kivetéséről folyik a szó, nem lehet ilyen nagy összegű ajándékot adni.

Feltesszük a kérdést:

1. tudták-e a képviselőtestület tagjai, hogy a husvizsgálati díjak a folyó évben (10 hó alatt) 2306 pengőre ruhtak és folyó évben elérik a 3000 pengőt?

2. tudták-e a képviselőtestület tagjai, hogy a 305888/927 V. B. M. 16. § mely a községek háztartásáról rendelkezik, kimondja, hogy:

a járlat kezelési díjak

a vágóhídi díjak

az anyakönyvi díjak és

a husvizsgálati díjak a község jövedelmét képezik és azok a községi pénztárral számolandók el?

3. s végül, hogy a közig. bíróságnak analóg esetben hozott döntvénye szerint (1973 k) az állatorvos külön javadalmazásban nem részesíthető a 141000/924 B. M. I. fej. 12 pontja alapján- és a 177.200/924 B. M. rendelet alapján: vagyis fizetési osztályba sorozott községi köztisztviselőnek minden helyi forrásból eredő mellékjavadalmát 1924 VI. hó végével be kell szüntetni és a közpénztár jövedelmét átengedni, vagy jutalomként kiadni nem lehet. Minthogy pedig itt közjogi viszony létesült, közjogi viszonylatban változás alá nem eső szerzett jogok pedig nincsenek.

A határozat tehát, minthogy így törvény ellenes, önmagától is semmis!

Elkészült az Arany János utcai ártézi kut medencéje.

Községünk legrégebbi ártézi kutjának a régi medencéje anynyira fönkrement, hogy egy újat kellett készíteni. Ugrin István mérnökünk tervezése szerint egy szép és a kut csökentett víznyomásához sülyesztett vasbeton medencét készített Bartolf Mihály kőműves mester 1602 pengőért s azt a

mult héten át is adta.

Alighogy az új kut használatba került, másnap már egy fiatalkoru tanuló letörte az egyik vízcsapot, ki ellen az eljárást meg is indították.

Ismét egy eset, amellyel kapcsolatban nemcsak az iskolákban kellene oktatást tartani a közvagyon megbecsüléséről.

Mit tanulnak rólunk a külföldi diákok?

DEZSŐ LIPÓT
kir. tanfelügyelő könyvből.

Trianon nemcsak a fegyveres háború eredménye — elsősorban a tudatlanság mérges gyümölcse, amelyet évlizedek érleltek meg számunkra.

S a háború még folyik most is: a lövészárokból áttérődött a tudomány, a politika, a technikai ügyességek terére. Ebben a háborúban nekünk kell győznünk!

A magyar fiuknak fel kell készülni erre a mérhetetlen nagy területeket átfogó küzdelemre: ismerni kell a szellemi világ terepeit, ellenségeink taktikáját, alattomos fegyvereit. Hogy ez mennyire fontos, kitűnik a következőkből:

Ha a világ nagy nemzeteinek helyes fogalmuk lett volna rólunk, Magyarország földarabolása aligha következett volna be. Ellenségeink hadüzenete jóval 1914. előtt történt — nem is egyszerre, hanem apródonként. Azok a hamis adatok, amelyeket a nagyvilág köztudatába — mint dinamitos patronokat — napról-napra elhelyeztek, veszedelmesebbek voltak minden ágyunál és tanknál.

A népek közvéleményét a tankönyvek irányítják. A háború előtt azt tanulták rólunk a külföldi iskolákban, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia egyik nemzetisége vagyunk s leghőbb vágyunk fölszabadulni az osztrák uralom alól: — hogy nem vagyunk királyság, mert Ausztria egyik alkotórésze vagyunk; (brüsszeli földrajz) — hogy hazaszeretetről nálunk szó sincs, mert nem vagyunk egységes nép. A párisi földrajzórán ezt magolták a fiuk: „Ausztria Magyarország részleges autonómiával bíró, annyi részre fog oszlani, ahány néptörzs van benne“. S ezt tanulták Wilson, Clemenceu, ezt tanulták a francia, angol hadvezérek, a politika és tudomány vezetői, ezt tanulták millió névtelenek, akik a háborút lebo nyolították.

Nezzé ezt a kacagó Babót!
A LEGJOBB GYERMEKÁPOLÓSZERREKEL GONDOZZÁK.
Hőjer gyermekhintőpor
gyermekkerem
gyermekszappan
DARABJA 90 FILLER
LESZÁRITJA A KIÜTÉSEKET, MEGSZŪNETI A BŐR VÉRÉSÉGET.
PATIKÁBAN, DROGÉRIÁBAN, ILLATSZERTÁRBAN KAPHATÓ.
1. melléklet: Hőjer Gyermekhintőpor ára 30 fillér

Csoda-e, hogy a békeszerződést intéző döntőbírák természetesen találták Magyarországot földarabolását?

S mi biztunk becsületességünkben, ezeréves életünk makulátlan hősi tisztaságában s nem törődünk vele, hogy mit tanítanak rólunk, a német, angol, francia, kanadai vagy brazilai tanítók és tanárok.

Mit használt nekünk a mi alkotmányunk nemzeti önértékünk, Európát védő, kulturát körülbástyázó szerepünk, ha senki se tudott róla?

Ha le akarjuk rakni a jövő Magyarország szilárd alapjait, először is tisztázni kell magunkat a világ nemzetei előtt. Be kell mutatkoznunk a magunk valóságában. Ha megismernek bennünket, ha tisztában lesznek a magyar nemzet multjával, történelmi szerepével, hivalásával s legfőképpen földrajzával — akkor a legközelebbi itéletidőben másképpen éljük majd át.

(Folyt. köv.)

Szörme a nagy téli divat.

A mormota, a perzsa, a csikó, a seal, a foka (és ki tudná felsorolni valamennyit) ott kellett és kínálta magát a kirakatokban, fennen hirdelve, hogy az idei tél nagy divatja kétségtelenül a szörme. A kifordított, a befordított, a göndör, a selymes, az érdes, a tömör, a könnyű, a fehértől a feketéig, a világosszürkétől a barnáig, az egyszínű vagy farka, de mindenekfelett a jó meleget adó és elegáns szörme a küszöbön álló télnak a józan, praktikus ruházatkodási cikke.

Hogy éppen most, éppen a legnehezebb gazdasági viszonyok között kellett ennek a közfelfogás szerint drága szörmedivatnak jönnie! Bizony súlyos gondokat okoz ez, de csak annak, aki nem tudja, hogy a szörmeárak és szörmeárak között óriási, csaknem fantasztikus különbségek vannak. Aki ezt tudja, aki ezzel tisztában van, az azon igyekszik, hogy megkeresse és megtalálja és meg is keresi és meg is találja az izlésének és — ami még fontosabb — a zsebének is a legmegfelelőbbet.

Kétségtelen, hogy elsősorban és legfőként bizalom kérdése a szörmevásárlás nagy gondja. Képesített szücsmester elismert szaktekintély és kitünő kereskedő legyen az akitől szörmét vásárolunk, mert ezek a feltételek azok, amelyek biztosítékot nyújtanak aziránt, hogy nem kontármunkát, nem hamisítványt, de valódi szörmeből készült elsőrendű munkát kapunk, mégpedig megfelelően, olcsó áráért.

A szörma ma nem drága. Az a szücsmester, aki maga látogatót el ezidén a lipcsei híres nemzetközi szörmevásárra s ott maga vásárolt, a nagy kínálat folytán olyan olcsón juthatott a szörmekhez, hogy vevőit most meglepően olcsó árákkal, de amellé a legfinomabb árakkal örvendeztetiheti meg. Palugyai Viktor, a Palugyai-szalón (Nagymező-utca 20 szám) tulajdonosa, mint minden évben, úgy az idén is maga, az első kézből, tehát a közvetítő-kereskedelem teljes kikapcsolásával vásárolta készleteit Lipcsében. Palugyai Viktor képesített szücsmester elsőrendű szaktekintély s így minden biztosíték megvan arra is, hogy a vásárlóközönség csak jót és olcsót kaphat Palugyai kitünő hírnevű szalónjában, amely rendkívül gazdag választékával is csak vevőközönségének érdekeit és kényelmét szolgálja.

Meghülésnél
rheumatikus
fájdalmaknál:

Sürgősen megvalósítja a kormány a boletta értékének a felemelését.

Külön bizottságot jelöltek ki a bolettaüggy tárgyalására.

Az egységspárt a képviselőház miniszteri tanácsstermében Pesthy Pál elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a kormány tagjai közül Bud János kereskedelmi miniszter, Darányi Kálmán miniszterelnökségi és Kállay Miklós kereskedelemügyi államtitkár vettek részt. Pesthy Pál elnök utalt arra, hogy a miniszterelnök a legutóbbi pártértekezleten már jelezte, hogy a gabonaárnyó megrögzítése érdekében a boletta kérdésével újból foglalkozni kell és szükségesnek tartaná, ha a párt ebben a kérdésben külön bizottságot küldene ki. Javasolta az értekezletnek, hogy 12 tagú bizottságot válasszon a boletta ügyében, amelynek tagjai a következők lennének: Boiflik József, Csizmadia András, Erdélyi Aladár, Farkas Géza, Ivády Béla, Szondy Ferenc, Rubinek István, Marschall Ferenc, Szabó István és Neubauer Ferenc. Az értekezlet a javaslatához hozzájárult és a bizottságot a fent sorolt tagokkal kiküldte.

Pesthy Pál elnök kijelentette azután, hogy az illetékes gazdasági miniszterek már foglal-

koznak a boletta emelésének kérdésével és amint megállapodtak, azonnal összehívják a most kiküldött bizottságot és a tervbe vett intézkedést megvalósítják vele.

Éri Márton arra kérte a kormányt, hogy a szükség parancsolla gyorsasághoz mérten foglalkozzék ezzel a kérdéssel, mire Pesthy Pál kijelentette, hogy tudomása szerint a kormány már ma munkába veszi ezt a kérdést, úgyhogy napokon belül határozathozatalra kerül sor.

Simon András felhívta a pártértekezlet figyelmét arra, hogy úgy az ő hozzá, mint más képviselőfarsaihoz is a legutóbb tartott gazdaggyűlések alkalmából gazdasági tartalmu javaslatok érkeztek. Ezekben sok életre való gondolat van és pedig a gyakorlati életet ismerő gazdától. Jó volna, ha a kiküldött különbizottság foglalkoznék ezekkel a javaslatokkal, mielőtt határozatot hozna.

Pesthy Pál elnök arra kérte Simon Andrást, hogy terjessze ezeket a javaslatokat írásban a kiküldött különbizottság elé. A pártnak még abban az esetben is módja lesz foglalkozni ezekkel a javaslatokkal, ha a különbizottság még ma határozatot hozna a boletta kérdésében, mert a hozott határozat még a pártértekezlet elé kerül. Az egységspárt másnap délelőtt is tartott értekezletet a képviselőházban, amikor is az energia törvényt tárgyalja.

Építőipari téli tanfolyam szolnokon. A szolnoki áll. fa- és fémipari szakiskolában szervezett építőipari téli tanfolyamok november hó 10-én kezdődnek. A javítóvizsgákat nov. 8-án tartják meg. Ugyanakkor történelmi a beiratkozás és az internátusba való felvétel.

Műkedvelők előadása az Egyetértés Olvasókörben.

Elismerésre és dicsőre méltó igyekezetet és főrekvést tapasztalhatunk az Egyetértés Olvasókör vezetősége, különösen az ifjabb tagjai részéről mutatkozó azon munkálkodásban, hogy a népművelés szolgálatában álló műkedvelő előadások megtartása, lejátszására a maguk köréből egész csoportot szerveztek és toboroztak össze.

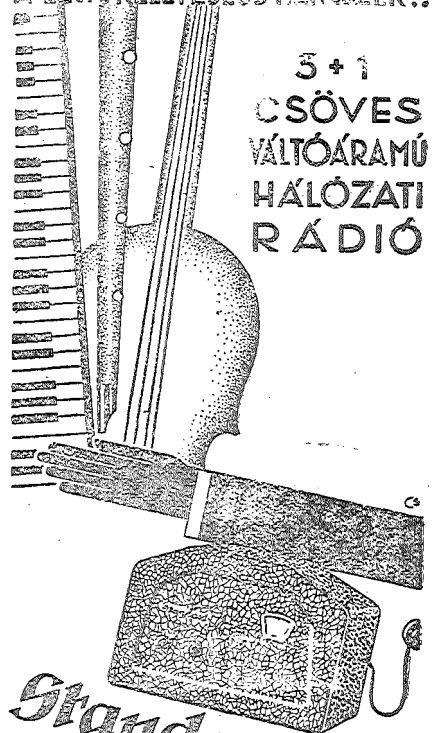
Leikes igyekezetük és rátermettségükről legutóbb október hó 26-án szolgáltatnak bizonyosságot, amikor is Géczy István 5 felvonásos színművét A „Sárdi ház”-at adták elő, a természet zsufolásig megöltő, nagyszámu közönség előtt. Molnár Gyula színművész rendezte a darabot és végezte a betanítás munkáját teljes sikerrel és hozzáértéssel.

A főszerepben Nagy Lajos (Sárdi Tamás) arálott osztatlan és megérdemelt sikert kiváló alakítása és játékával. F. Nagy Esztiike (Irén színésznő), Tokaji Esztiike (Sárdi leánya) és Nagy Teruska (Palyi Vera) kedves játékaikkal nagy tetszéssel találkoztak mindvégig a közönség részéről. Molnár Gyula, Kovács Ilonka, T. Domokos Piroška, Cebe Ilonka, Tandí Imre, Biró István és Kéri Lajos dicsőre méltó rátermettséggel és ügyességgel járultak hozzá a sikerhez.

Igen jók voltak kisebb szerepekben: Nagy Esztiike, Tandí János, Kovács Ferenc, Juhász István, B. Szabó Imre, Bohák Imre, Imre Ferenc, Nemes István és Roósz György.

A sugói tisztiséget Biró János töltötte be.

A LEGTÖKÉLETESEBB HANGSZER!!

3+1
CSÖVES
VÁLTOÁRAMÚ
HÁLÓZATI
RÁDIÓ

Standard 3a
ÁRA P.225.-
KAPNATÓ 6, 12, 18 HAVI RÉSZLETRE.

Minden jobb
szaküzletben.

Mivel a kulturális élet fejlesztésében a műkedvelő előadásoknak jelentős szerepük van, óhajtható tehát a további ilyen irányú tevékenysége az Egyetértés Olvasókör lelkes és ügyes műkedvelő csoportjának.

Komoly és céludatos irányítás mellett szép siker és eredmény lesz jutalma mindenkor önzellen fáradozósaiknak.

Feltalálták a meghülés szérumát. S. G. Billington angol orvos a meghülés ellen szérumot talált fel, amelynek egyszeri befecskendezése még a legmakacsabb influenzát is azonnal meggyógyítja. A szérum összetételc megfelel azoknak az immunis anyagoknak, amelyek a meghülestől mentes szervezetekben található.

TÁRCA

Leszek halál...

Mi eddig voltam, vak álomivó,
Nem akarok lenni.

Hazug, hideg álmodó csodálója,
Bolond keservek szent áldozója,
Én, nem fogok szeretni.

Dőre küzdelemben szórtam erőm,
Hogy félistén legyek.

Bolondos, álmodó, szatírszemem

Lezártam, hogy minden szép, szent legyen,
Én, álmodó gyermek.

Virágot szórtam az oltár elé,
Remegett a szívem.

Az oltár elűzött, megtagadott,
De mégsem érzek semmi haragot,
Nem fáj már semmi sem.

Mi eddig voltam, vak álomivó,

Nem akarok lenni.

Elég a vágyból, nem kell az álom,
Ragyogó, tiszta, fehér halálom,
Azt fogom szeretni.

Leszek halál az élet ölében,

Hideg, durva, kemény.

Lelkemből kitepek minden szépet,

Leszek halvaélő lélektelen lélek,

Én, bolond, bus, szegény.

Ősöm.

Napszemű ősöm Ázsia mélyén

Forgatott kopját és vakmerőn

Ázsia síkját végig hajrázta,

Csontos arcán az életbarázda

Elsimult lassan, szerelmesen, ha

Asszony szemébe nézett napverőn.

Fodros berekben magyar Hadurnak

Habfahér táltos vére kifolyt.

Kürtszó ha harsant, pezsgett a vére,

Egy-két seb arcán, ennyi a bére,

Mégis ha kellett, felült lovára.

Ki tudja, ki tudja, ősem ki volt.

Nyugát felé, ha elszállt a nap már,

Merengve nézte a tűnő sugárt.

Messze nyugatra délibábróna,

Selyemfüpuszták délceg lakója,

Napszemű ősöm, sebhelyes hősőm,

Ki tudja merre és hova járt.

Szellős a sátor körül a pusztán

Ezüsthold hinti szét sugarát.

Bus nóta rezdül igricek ajkán,

Napszemű ősöm sátoza halmán

Álomországrol, messzi hazáról

Csillagos, rezgő álmodat lát.

Valami véres csatán az éles

Kard vasa lendült szive után,

Napszeme szépen beesett mélyen,

Nyugati álma megtört szemében,

S álmod országát, délibábusztát

Csak fia járta, látta csupán.

Gál György.

Dr. Vogel Károlyné- dr. Schäffer Erszébet előadása az „Egyetértés Olvasókörben“.

Szerdán este az Egyetértés Olvasókör nagyterme zsúfolásig megtöltött termében Szőke Ferenc igazgató-tanító a Közművelődési Egyesület előadás sorozatában felkérte dr. Vogel Károlyné született dr. Schäffer Erszébet orvost előadásának megtartására.

Dr. Vogel Károlyné szabad-előadásában főleg a fertőzőbetegségek mibenlétét és azoknak a megelőzését tárgyalta. Részletesen megmagyarázta a fertőzőbetegségek emberekről emberekre és állatokról emberekre való átvitelét és azok ellen való védekezését. Befejezésül egy népies nyelven megírt csecsemő- és gyermekgondozási tárgyaló verset olvasott fel.

Dr. Vogel Károlyné orvosi felkészültségével, közvetlen, népies és világos előadásával a férfi és nőkből álló hallgatóságot annyira elragadta, hogy előadása befejeztével frenetikus megnyilatkozással és tapssal honorálta az élvezetes előadást.

Hogy megörvendeztessük az Egyetértés Olvasókör ez esti hallgatóságát és azokat is, akik nem voltak jelen ezen az előadáson, bejelentjük, hogy a közeli számokban folytatólagosan leközöljük lapunkban Dr. Vogel Károlyné előadását.

HIREK

Személyi hir. Horthi Béla főszámvetési főnök október 25 és 27-én Gyomán tartózkodott, amikor is az 1931 évi községi költségvetést vizsgálta felül. Megnyugvással közölik, hogy a községi pótdadó az 1931-ik évre nem lesz magasabb 50 százaléknál.

Orvosi hir. Dr. Uhrin Sándor egyetemes orvos, szülész, nőgyógyász szakorvos, volt klinikai orvos rendelését e hó 27-én Endrődön Kossuth utca 15 (a Stercula gyógyszerár mellett) megkezdte.

Egy békéscsabai orvos tragikus halála. A békéscsabai orvostársadalom egyik nagyrabecsült tagját dr. Nyitrai Béla vasúti orvost vasárnap este halálos szerencsétlenség érte. Dr. Nyitrai Béla orvosi rendelőjében a röntgen gépet akarta egyik beteg részére előkészíteni, amikor csupasz ke-

zével valahol megérintette a röntgen gépet, ahonnan szikra vágódott ki és a 100.000 voltnál erősebb áram a testén végig szaladt, majd nedves cipője talpát és a padlón levő linoleumot több helyen átütve a padlón keresztül távozott el. A szerencsétlenséget az orvos fiatal felesége vette észre, aki azonnal orvost hívatott. A megérkezeti orvos mesterséges lélekzettel és injekciókkal igyekezett szerencsétlen orvos társát életre keltetni, de minden kísérlete hiábavalónak bizonyult, mert dr. Nyitrai Béla az áramütés pillanatában szívbénulás következtében meghalt. A váratlan baleset Békéscsabán mindenütt nagy részvételt keltett. Tragikus halálát feleségén és 3 apró gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése nagy részvétellel ment végbe.

Tuberkulózis megelőzése és gyógyítása diétás kezeléssel. Irta: Dr. Müller Vilmos kir. tanácsos főorvos. Novák Rudolf és Társa Budapest, kiadása. 1930. Ára 3 P. A tuberkulózis megbetegedések ismert szakorvosa Dr. Müller Vilmos most adta ki a tuberkulózis megbetegedések diétás kezelésével foglalkozó munkáját, melyben az utolsó évek több ezer betegén szerzett tapasztalatai segítségével biztos gyógyulást mutatja minden tüdőbetegnek. E munkájában nélkülözhetetlen tanácsokkal látja el a beteget, hogyan kell élnie, táplálkoznia, hogy betegségétől megszabaduljon. A diéta legnagyobb értéke, hogy orvosi felügyelet nélkül, otthon is végrehajtható és egyforma gyógyulást hoz ugy a több éves és súlyos, mint a könnyebb eseteknél anélkül, hogy a beteget élet vagy munkarendjében legkevésbé is vavarná.

A mindenki számára könnyen érthető és élvezetes stílusban megírt munka kiadásával a szerző elévülhetetlen érdemeket szerzett magának és segítségével remélhetjük végre, hogy minden tuberkulózisban szenvedő rövidesen az egészségesek táborát gyarapítja. A munka különösen hazánkban nagy jelentőségű, hol a tuberkulózis az összes európai államok közül a legjobban el van terjedve. Minden tuberkulózisban szenvedőnek nélkülözhetetlen útmutatója e kis munka, de nélkülözhetetlen az egészségesnek is, kinek egészsége a legnagyobb kincse.

Gyomai anyakönyvi hírek. Született: Fekete László, Kiss P. Teréz, Szmolnik Mária, Wagner Mária Magdolna, Elhaltak: Kruchió Lukács 79 éves, Antal Albert 72 éves.

A református lelkész bemutatkozása. A gyomai református egyház megválasztott lelképásztora: Tiba András lelkész, mint értesültünk f. évi november hó 1-én Gyomára érkezés november 2-án, vasárnap délelőtti 9 órakor a templomban prédikálni fog.

Csapadék október 15—31 között. Október 22-én 4.5, 25-én 8, 26-án 11, 27-én 5, 30-án 19 milliméter. Összesen 47.5 milliméter. Szeptember 8-tól október 15-ig volt 73 milliméter csapadék, tehát szeptember és október hónapokban 120.5 milliméter eső esett.

Endrődi anyakönyvi hírek. Született: Tóth Irén, Timár Irma, Papp Gizella, Giricz László, Bukva Jolán, Dobó Irma, Szurovecz Irén, Dinya Olga, Knapcsék Sándor, Farkas Ilés, David László, Kondor László, Hegedüs Irén. Házasságot kötöttek: Köles Gergely — Lakatos Eszter, Kurilla Lajos — Binges Mária, Bella István — Márton Ilona, Forgács György — Gellai Mária. Elhaltak: Timár József 8 hónapos, Balázs Istvánné Vaszkó Mária 28 éves, Knap István 21 éves, Szurovecz Irén 2 napos, özv. Bradák Jánosné Roncsék Ilona 84 éves.

Államköltséges gyümölcsfa-ápolási tanfolyam Endrődön és Gyomán. A gyümölcsfa-ápolási és védekezési teendők betanítása és népszerűsítése céljából a földművelésügyi miniszter Endrőd és Gyoma községekben 15—15 államköltséges kisgazda, illetőleg munkás részére gyakorlati bemutatásokkal kapcsolatos tanfolyamot kíván tartani. A tanfolyamon a közeli község kiküldöttei vehetnek részt és községenként 2—3 államköltséges egyéni rendelkeznek be tanfolyamra. A tanfolyam a közeli hetekben kezdődik meg.

Felhívás a lentermelőkhöz. A Lentermelést Irányító Bizottság folyó hó 10-én megtartott ülésén úgy határozott, hogy felkéri a mezőgazdasági kamarákat, az 1931 évben lenmaggal beültetni szándékolt területek nagyságának összeírására és beszerzendő adatoknak a Bizottság rendelkezésére való bocsájtására. Miután az elkövetkező évben ismételten nagyobb mérvű lenmagtermelésre lehet számítani, a kivitel megorganizálása érdekében mutatkozik szükségesnek az arról való tájékozódás, hogy a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kerületében kik és milyen terjedelemben szándékoznak lenmagtermeléssel foglalkozni. Épen

ezért, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a Lentermelést Irányító Bizottság nevében felhívja a jövő 1931 évben lenmagtermeléssel foglalkozni kívánó gazdákat, hogy legkésőbb november 20-ig jelentsek be a Mezőgazdasági Kamaránál Debrecen, Hunyadi-u. 5. e szándékukat, a lenmaggal bevetni kívánt terület felülmérésével.

Közszolgálati alkalmazottak arcképes igazolványának érvényesítése. A magyar kir. államvasutak igazgatósága közli, hogy a közszolgálati alkalmazottak arcképes igazolványainak kiállítására az illetékes üzletvezetőségeknél folyó évi november 1-én kezdődött és 1931 január 31-én végződik, amely időpontig az 1930. évre érvényesített arcképes igazolványok akadálytalanul használhatók. Az érvényesítés díjának összegét az új rendelkezés értelmében nem lehet bélyegben, csak csekklappal beküldeni.

Bethlen adománya a kormányzó nyomorakciójára. Bethlen István gróf miniszterelnök a kormányzó által indított nyomorenyhitőakció céljaira felajánlotta képviselői illetményeinek 25 százalékát, vagyis több mint ezer pengőt.

Bud János kereskedelemügyi miniszter a békéscsabai iparosok nagyülésén. A Békéscsabai Ipartestület Szövetsége Békéscsabán körzeti gyűlést tartott, amelyen megjelent dr. Bud János kereskedelemügyi miniszter is. Bud miniszter elmondotta, hogy a kormány 30 millió pengő hitelt juttat a kisiparosoknak olcsó kamattal, bejelentette, hogy az iparfejlesztési törvényben intézményesen kívánja biztosítani, hogy a kisiparosok közszállításon munkát kapjanak és hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a kisiparosokat egységesen megszervezzék.

Rádió mellett haltak meg. Borbély Jánosné dunaföldvári lakost és leányát lakásán felöltözött holtan találták. Az asszony és a leánya előzően porosz szénrel befűtötték kályhájukat és rádiót hallgattak. Reggel a házbeliek a lakásból kitérő szénzagra lettek figyelmesek. Hosszu kopogtatás után betörték a lakás ajtaját és bent a szobában mindkettyüket halva találták. A vizsgálat feltevése szerint rádióhallgatás közben mindketten elaludtak és a kiömlő szén gáz megölte őket.

Bélrenyhesség, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a **Ferenc József** viz használata a bélműködést különösen szabályozza. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Életveszélyes szerencsétlenség Endrődön. Életveszélyes sérüléssel szállították be hélfőn a békéscsabai közkórházba Knopcsék Sándor 30 éves földmives Endrőd, ötödik kerület 103. szám alatti lakost. Knopcsék egy zökkenőnél oly szerencsétlenül esett le a kocsirol, hogy csigolyalőrést szenvedett. Knopcsék Sándort életveszélyes sérülésére való tekintettel eskü alatt kihajgálták.

Állatszállítás a vármegyéből. A vármegye területéről vasuton élő állapotban 631 szarvasmarhát, 320 szoposborjut, 55 lovat, 1590 juhot, 8414 hizolt sertést, 1406 soványsertést, 817 süldőt és 510 malacot szállítottak el a múlt hónapban. Ebből a mennyiségből külföldre 2397 hizolt sertést, 1160 juhot és 27 szarvasmarhát vittek ki.

ÉRTESETÉS! Tudomására hozzuk t. olvasóinknak, hogy a Hungária nyomdát és a Gyomai Ujság szerkesztőségét és kiadóhivatalát Kossuth Lajos utca 576 sz. (Wagner fa-telep) alá helyeztük. Telefon számunk 22.

November 15. Annyit sikerült erről a dátumról megtudni, hogy a Gy. S. C. készül valami teacostély felére, meg. hogy tarka est is lesz. Nem tudjuk együtt lesz e, vagy külön-külön. Reméljük, hogy a jövő számunkban már bővebben írhatunk.

Sport. Az október hó 26-ára hirdették és az eső miatt elmaradt E. T. K.—Levente football mérkőzést nov. 2-án tartják meg.

Megszűnt az állatbetegség. A m. kir. állategészségügyi felügyelőtől szerzett értesülésünk szerint Békéscsaba város területén a lőrühkór megszűnt.

Az alföldi tulságos kizárítása ellen tiltakoznak az ornitológusok. A Magyar Ornitológusok Szövetsége Szege-den kongresszust tartott, ahol nyomatékosan hangsúlyozták a fokozottabb madárvédelem szükségességét, mezőgazdasági, főleg azonban gyümölcs-termelési szempontból. Állást foglaltak az Alföld tulságos kizárítása ellen, mely a vizek helytelen elvezetése folytán áll be, helyette belgazdaságok célszerű létesítését ajánlották.

A lábát lőtte keresztül egy csendőr. A minap egy feljelentésből kifolyólag csendőrközjárőr jelent meg Kun Sándor orosházi cipőgyáros lakásán. A csendőrök Kun fegyvertartási engedélyét akarták ellenőrizni s miután csak Kunné volt odahaza, elkérték tőle férje pisztolyát, amelyből egyik csendőr a löllényeket kiszedte. Vizsgálat közben a pisztoly elsül s a csőben maradt löllény a csendőr lábaféjén halott keresztül. A súlyosan sérült csendőrt orvosi segélyben részesítették.

Megveszett a vonaton. Vasárnap este a Miskolcra Budapest felé haladó személyvonaton Németh Béla 22 éves miskolci napszámoson, akit veszett macska mart meg és ezért a budapesti Pasteur intézetbe igyekezett, kitért a veszélyre: Törni, zuzni, dühöngeni kezdett, megtámadta az utasokat, akik ijedten menekültek előle. A vasutasok néhány utas segítségével lefoglalták és Budapesten megkötözve adták át a mentőknek a szerencsétlen embert.

Letépték a völegényi bokrétáját. Kornides György szarvasi lakos napokelött tartotta esküvőjét a szarvasi templomban. Mikor menyasszonyával az oltár előtt állott, a násznép soraiból egy leány lépett elő és a völegény bokrétáját letépte. A leányt a pap kiutasította a templomból és azonkívül botrányokozásért eljárás indult ellene.

PUBLIKACIÓ.

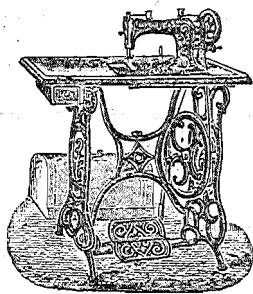
Bartolf Mihály közműves-mester egy jó családból való fiút tanulónak felvesz. Jelentkezni vagy a Rózsa-utcai lakásán, vagy a községi ovoda építésénél lehet.

A Vásárszéien eladó egy fél ház, vagy az ahhoz járó 200 négyszögöl udvar. Érdeklődni lehet Vásárszél 983 szám alatt.

A Gyomai Hangyánál a békéscsabai korpát 9.— és a takarmány lisztet 10.50 pengőért lehet kapni zsákvétel-nél. Ugyanott ott egy középiskolát végzett leány vagy fiú segédkönyvelőnek felvétetik.

A Gyomai Hangya mint a Futura bizományos értesíti a lakosságot, hogy a mai naptól kezdve a buza vásárlást négy helyen eszközli és pedig: A Hangya főüzletében, Ailer Mártonnál, Kru-chió Lajosnál és Kovács Jánosnál. Tehát akinek eladó búzája, tökmagja vagy bármilyen terménye van, jelentkezzen ezen a négy helyen.

Kovács Jánosnak két fertály tanya-földje kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ugyancsak eladó a pusári és az örökös nyilasi földje is. Venni szándéko-zók jelentkezzenek nála a 400 ház-szám alatt.

**A WEISS MANFRÉD ACÉL-
ÉS FÉMMŰVEK R.-T.
VARRÓGÉPGYÁRA**

INGYENES
VARRÁSI és GÉPHIMZÉSI
TANFOLYAMOT rendez

a „CSEPEL” magyar varrógépeken.

A tanfolyam 6 hetes nov. 3—23-ig Gyomán (Klein-féle gazd. gépraktár helységében) november 24-től december 14-ig Endrődön DOMOKOS ALBERT villanyszerelő és műszerész üzletében, amelyre az érdeklődő hölgyeket tisztelettel meghívja.

A tanfolyamon az összes himzőmunkák, úgymint: színes és monogram-himzés, lapos és virághimzés, aszur és áttörtmunkák, homoköltés el-sajátíthatók. Kérjük az érdeklődő hölgyeket, hogy ezt az alkalmat felhasználni és tanfolyamra — amely elsőrangú budapesti oktatók vezetése alatt áll — jelentkezni sziveskedjenek.

Jelentkezni lehet: **DOMOKOS ALBERT** villanyszerelő és műszerész gyomai és endrődi üzleteiben.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaré) és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hitelek kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a leg-minimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek **üzlethelyégeit**, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

HIRDESSZEN

LAPUNKBAN.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

Mult heti jelentésünkben is jeleztük, hogy e héten nem várunk árváltozást, amit igazolt az a körülmény is, hogy csak nagy nehézségek árán lehet 1—1 kocsi árut elhelyezni az igen nyomott árak mellett. Sok és súlyos ok akadályozza a buza áremelkedését és jószolhatjuk most is, hogy a jövő heti árak a mostani nivón fognak mozogni. Ujabb agrárkonferenciára gyűltek össze az európai exportáló országok Belgrádban és most is csak azt mondjuk, amit eddig már sok ízben hangoztattunk, hogy ilyennek csak akkor mutatkozna hatása a buza árára, ha a buza termelését nemzetközileg szabályoznák, amire azonban kevés remény van.

Minden egyes európai importra szoruló ország újabb védvámokkal és kiórlési kényszerrel védgátat emel az exportálás ellen s bár Németország a kiórlési kényszeradót M. 15-ről 18.1/2-re emelte fel, de az ideai termésű buzái oly gyengék, hogy ezen felemés mellett is történnek üzletek, nem magyar, hanem manitoba búzában, mert ez a buzafaj felel meg legjobban a belöldi búzájuk feljavításához.

A cseh monopol is, mely a közép-európai exportra szoruló országokat lényegesen érintette, elvetette a buza monopoliumát. Ott is kiórlési kényszeradót vezetnek be, melynek jövedelme a belöldi buzaár felemelését irányozná.

Külön megállapította a kiórlési arányt is olyképen, hogy külföldi 30 kg. buzához 70 kg. belöldi és 10 kg. külföldi rozshoz 90 kg. belöldi rozsz keverendő; ez a magyar liszt ellen irányul és igen súlyosan érinti a békésmegyei malmokat, amelyek lisztjük nagy részét oda exportálták. Amint halljuk, egy békéscsabi nagymalom autói nagy részét leállította, vásárlásait beszüntette és üzemidejét is redukálja a fent közölt ok miatt.

Bromhill igen ismert nevű tudós a világ buzakészletéről f. hó 1-éről a következő kimutatást készítette: F. hó 1-én 147 millió q buza volt másodkézből a tavalyi 137 millióval szemben, úgy, hogy a másodkézi készlet is 10 millióval több a tavalyinál.

Kanadai legújabb hivatalos termésbecslés szerint a készlet 22 millió q-val nagyobb a tavalyinál. Argentína 4 millió acreval növelte a buza területét a tavalyinál. Ezek mind olyan momentumok, melyek elősegítik a buza lanyhaságát és az összes világhirek között nem találunk egyet sem, mely arra engedne következtetni, hogy a buza kis árváltozása várható.

Az „Apolló” filmszínház műsora
1930 évi november hó 2-án, vasárnap:

A Wolfson cirkusz

A legpazarabb cirkuszkaladorfilm 8 felvonásban.
A legnagyobb filmattrakció, mesés cirkuszi felvételekkel és a történet keretében a legizgalmasabb cselekménnyel, amelyet valaha megjátszottak! Főszereplők: HELEN ALLAN és SAETTA GAMBINO. Ezenkívül burleszk és filmhíradó.

Előadások kezdete 6 és 8 órakor.

Leszállított helyárak!

Piacunkon a buza e héten 13—13.50 P volt.

Nyilvános tárházakban a készletek: Leszámitolóbánktárházaiban a mult héten 359.673 q, e héten 375.063 q. Csepeli kikötőben a mult héten 165.463 q, e héten 188.074 q. Lujzamalomban a mult héten 67.856 q, e héten 75.716 q.

Az októberi átvételek rendben bonyolultak le s legnagyobb részt államilag támogatott szövetség vette át intervenciós célzattal, hogy az árak esését megakadályozza.

Chicagóban fizetnek XII. 78., III. 82., V. 83.7/8.

Zab, árpa változatlan. Csövestengeri szilárduló piacon 10 P-ért, kereskedelemben 9 P-ért vehető.

Termény és magpiac.

Lenmag	30—31 P
Napraforgó	9—10 P
Mák	60—62 P
Mohar	10—11 P
Viktória borsó	13—15 P
Express borsó (darálva)	18— P
Száritott répaszelet	10—11 P
Burgonya Weltmann étkezési ab termelési hely	3.75—4 P
Burgonya Krüger	3.50—3.80 P
Burgonya Ella	5—5.50 P

Nyári rózsa 10—11 P
Őszi rózsa 6.50—7.50 P

Liszt.

Vidéki kis malmok árai bolettával, forgalmiadó nélkül.

0-ás gg	30— P
0-ás g	29.50 P
2-es	27— P
4-es	23.50 P
6-os	15— P

Igen kedvező csapadék mellett őszi vetéseink szépen fejlődnek, tavaszi alá mély jó munkát lehet előkészíteni.

Szőlők metszése megkezdődött, amennyiben a jelzett hideg áramlat hozzánk is elérkezik, a takarás hamarosan megkezdődik. (—dor.)

Minden igényeknek megfelelő fehérmű varrást vállalok. Házakhoz is megyek 4 P napi díjért. Sőt vidékre is mérsékelt díjazásért. Ugyanott plissirozást és endlizést is vállalok.

SVÉD ELLA

GYOMA, Selyem utca 407.

VASUTI MENETREND 1930. október hó 5-től.

	gy.	gy.	gy.	gy.		gy.	gy.						
	6-15	9-45	13-36	17-30	20-45	Bpest k. p. é	4-57	10-40	11-45	19-10	19-45		
	11-06	12-42	18-19	20-29	2-10	Gyoma	0-32	5-34	8-52	14-28	16-52		
	6-41	11-14	12-47	18-29	20-34	2-20	Békéscsaba	0-17	5-26	8-51	14-20	16-51	19-25
	7-34	12-08	13-25	19-27	21-11	3-23		23-15	4-34	8-14	13-26	16-14	18-26
Autóbusz	3-53	12-46	17-30	20-45		Gyoma	7-24	12-10	16-47	21-45			
5-30	4-21	13-14	17-58	21-13		Déaványa	6-53	11-39	16-18	21-14			
6-30	4-26	13-19	18-03	21-18		Szeghalom	6-48	11-33	16-13	21-09			
9-00	4-57	13-50	18-34	21-49		Vésztő	6-15	11-01	15-41	20-36			
11-10	4-58	13-51	18-45	21-50		Békéscsaba	6-13	10-59	15-40	20-34			
12-50	5-17	14-10	19-04	22-09			5-53	10-39	15-21	20-14			
2-20	7-27	20-58					4-05	13-30	18-24				
4-55	6-16	11-02	14-00	19-00		Szeghalom	8-30	9-50	15-25	18-42			
7-20	7-50	12-34	18-04	20-36		Püspökladányi	5-30	8-15	13-50	17-08			

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

A z o n n a l

kiadó december 31-ig az ÁRVAHÁZ alsó épületében a volt „HUNGÁRIA” NYOMDA helyisége. — Bővebbet a WAGNER fakeskedésben.

Hentesüzlet
vagy bármilyen célra is
alkalmas üzlethelyiség
SCHUSZTEK SÁNDOR
tanitónál
a Horthy Miklós uton
kiadó.

Parcellázás.

A póhalmi báró Huszár-féle uradalom parcellázása már kezdetét vette, amikor is felhívjuk az érdeklődő gazdaközönséget, hogy miután már cca 1000 hold lejegyzése megtörtént, saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek a venni szándékozók, hogy még hozzá jussanak a kedvező feltételű és olcsó földhöz!

Jelentkezni csakis
AZ ENDRÓD-GYOMAI
TAKARÉKPÉNZTÁRNÁL
ENDRÓDÓN.

FOGALOM

a közönség körében az a tisztaság, rend és előzékeny kiszolgálás, melyet

20 százalék engedmény

adása mellett nyújtunk ezen lap előfizetőinek,

legolcsóbban

nálunk étkezhet, mert olcsó árainkról külön kedvezményképp (P. 1.50-es menüt kivéve)

10 százalék kedvezményt adunk.

SEMMI

költsége sem az érkezéskor, sem az elutazáskor, mert szemben vagyunk

a Keleti pályaudvarral.

Magyaros vendégszeretettel várjuk családi szállodánkban.

Park Nagyszállóda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10. szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

G y o m a, Kossuth Lajos utca 576.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Házépítés- családrombolás!

A németországi Majna melletti Frakfurtból May műszaki tanácsost a szovjet Oroszországba hívta, ki most 20 német építésszel el is utazott oda.

May szervezője és vezetője lesz a lakás- és városépítésnek illetőleg a már szűknek bizonyult városok tervszerű terjeszkedésének. Legelsőbbben is Moszkvát kell kiépítenie, hol már katasztrófálisak a lakás viszonyok. Ez a város 800 ezer ember részére épült és most 2 millió ember lakik benne.

May megbízása még arra is szól, hogy az egyes építési anyagokra, a legmegfelelőbb építési módokra állapítson meg előírási szabályokat. Egyben vezetője lesz még egy kiképző iskolának, melyben azok az orosz diákok nyernek kiképzést és oktatást, kik építésszek akarnak lenni.

May legérdekesebb és legnehezebb feladata az egész ujonan épülő városok létesítése lesz, melyek már eleve is összevont együttes lakásokkal építendő. Ezekben az új városokban, melyek közül a még csak ezután létesítendő vas- és acélművek lesznek az elsők, a „család“ teljesen háttérbe szorul. A lakások tulajdonképpen csak hálóműhelyiségekből állanak, egyébként közös konyhák, közös gyermekfoglalkoztató helyiségek, olvasó-, előadó-, szórakoztató-, testgyakorló- és más közös helyiségek épülnek. Az egyes háztartásokban való főzést a háziasszonyok felesleges erőpa-

zarlásnak tekintik a szovjet oroszok, mit így központosítva egyszerűbben és jobban lehet előállítani szerintük. Az elv náluk: a családi életet megszüntetni és a „család“ helyébe a „tömeget“ állítani. Az egyéni élet ilyen elv mellett teljesen megszűnik. A háziasszony már nem főzhet, a gyermekeket már nem a szülők, hanem közös helyeken, az ovodákban nevelik. A családi élet megszűnik, ennek helyébe lépnek majd a társas összejövetelek, előadások és hasonló alkalmak.

Minden munka, amit eddig „egyes“ üzemekben végeztek, ezután „nagy“ üzemekbe vonnak össze. Ugy mint „nagyütöde“, „nagyüzem“ stb.

A végeredmény nem lehet más, minthogy elméletben az egyik oldalon nagy munka megtakarítást érnek el, míg a másik oldalon egy nagy tömeg munkanélkülivé válik s azt a mai állapot is eléggé mutatja, hogy a nagy munkanélküliség nagyrészt az üzemek észszerűbb kihasználása folytán támadt. Így a réven emberi munkaerőt takarítanak meg, míg a vámon munkanélküli segílyt adnak nem végzett munkáért.

Az utóbbi évek elve szerint, hogy az emberi munka csökkentésével több munkát végeztessünk a gépekkel és az így megmaradt kevesebb emberi munkát magasabb munkabérekkel fizessük — eléggé hátrányos lett. Sok üzemtulajdonos ma már az olcsóbb géptermelés helyett az emberi munka jogosult-

ságát vallja mert így az ember az ő emberi kötelességét, a munkát végezheti, mely őt elégedetté és boldoggá teheti, persze olyan munkabérekkel, melyekkel a versenyt tartani lehet.

Még egy másik előnye is van az emberi munkának: bármilyen üzemben munkaerő változást emberi munkával könnyen végezhetünk, de a nagy összegű gépi-berendezéseknél ez már sokkal nehezebb és költségesebb.

Hány nagy üzem küzd ma válsággal, mert géptermését annyira fokozta, hogy a termelvényeit már nem tudja elhelyezni.

A fentiek szerint az oroszoknak ez a lakóházépítési megoldása, mely a családi élet megszüntetését és a nagyüzemi berendezéssel sok meglévő munkaalkalom elűntetését vonja maga után — bizonyára siettetni fogja az egész szovjet bukását is.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Gyoma község képviselőtestülete folyó évi november hó 10-én délelőtt 9 órakor a község háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. Mult havi pénztárvizsgálat eredményének bejelentése.

2. A vásárszéli vendéglő

bérbeadására vonatkozó szerződés névszerinti szavazással való jóváhagyása.

3. Rendőrök kérvénye köpönyegekre felvett összeg átálányként leendő kiutalása iránt.

4. Hornok István közmunkaváltság törlés iránti kérvénye.

A főszolgabíró jelentése a gyomai járás október havi közállapotairól.

Közbiztonság: A személybiztonság f. év október havában veszélyben nem volt.

A vagyonbiztonság 5 esetben támadtatott meg kisebb-nagyobb lopások alakjában.

Öngyilkosság és baleset nem történt.

Tüzeset: Egy esetben fordult elő, és pedig: Debreczeni Károly turkevei lakos, csudaballai gazdaságában egy cséplőgépgarnitúra és terményszalma elégett. A tűz által okozott kár 13.780 pengő, amely a biztosítás révén részben megtérül. A tűz keletkezésének oka az volt, hogy az egyik gazdasági cseléd a cigarettát véget a szalma közelében dobta el, mitől a szalma meggyuladt. Ezen ügyben a nyomozást a

gyomai csendőrség lefolytatta.

Földművelés, ipar és kereskedelem: Gazdálkodóink szántással és vetéssel foglalkoztak. Az őszi buzavetések szépen kikelltek. A kereskedelmi és ipari cikkek ára még mindig túl magas.

Közlekedés, árvédelem: Közutaink jókarban járható állapotban vannak. A Körös áradóban van, de medréből még nem lépett ki.

Adókielérés és behajtás: Együttesen kezelt közadóban szeptember 26-tól október hó 26-ig 27.920 pengő 39 fillér, ebadóban pedig 138.80 pengő folyt be.

A társadalmi élet terén említésreméltó esemény nem történt.

Endrőd község képviselőtestülete

folvó évi november hó 8-án délután fél 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, mely gyűlésen újból tárgyalás alá veszi a községi állatorvos részére átengedett 5000 pengő huszvizsgálati díjak ügyét. Ezt nagy nyugvással vesszük tudomásul s csak azt üzzük hozzá, hogy ma, amikor az adózók roskadoznak és a községek háztartása csak az adózók újabb és újabb megterhelésével bír eleget tenni kötelezettségének és úgy Gyoma mint

Endrőd községek vezetői panaszkodnak, hogy a rendelkezési jog tekintetében meg van kötve a kezük — és amikor László uton az inszások javára gyűjtenek és a kormány bevezeti az inség adót — akkor a községeknek nem lehet ajándékokkal osztogatni és ha mégis van ilyen 5000 pengős felajánlás, tessék azt az inszások javára fordítani, legalább 100 családnak lesz télire fűtenivalója és kenyere!

Rákosi Viktor.

Most fog kiderülni, tud-e hálás lenni a magyar közönség. Egész Magyarország egykori nagy mulattatójának, a tiszta ösztönű magyar írónak, aki „Elnémult harangok” című regényében az elsők között érezte és fejezte ki Erdély tragédiáját. Rákosi Viktornak összes művei kerülnek az olvasók elé. Ennek a szép gyűjteménynek a megjelenése lesz a próbája annak, hogy a magyar olvasó hű tud-e maradni ahhoz, akit valamikor nagyon szeretett s akinek számtalan derűs magyar érzéstől megindul óráját köszönheti. Jó ez az alkalom arra, hogy visszaidézzük Rákosi Viktor kedves és rokonszenves alakját, amely csak nemrég tűnt el az élők sorából.

A kilencvenes években jó élet volt Magyarországon. Ami baj és komplikáció volt a politikában, azon könnyen túltették magukat az emberek, mert külső politika nem létezett a magyarok tudata számára, a belső politika pedig egyvágású emberek veszekedése volt, akiket szembeállított a 67 és 48, a polgári és egyházi házasság és más két-három hasonló kérdés, de nem választott el társadalmi ellentét. Munkáskérdés, parasztkérdés, efféle dolgok csak külföldi könyveken sárgult betűmolyoknak, ha jártak az eszében, az egész nagy szociális probléma egy-két rendőrtisztviselő hivatal-szobájában zsugorodott össze. A gazdasági élet könnyű volt, az iparos és kereskedő gyorsan és könnyen foltasodott, a tisztviselő panaszkodott, de elégedélt csekély fizetéséből. A magyar emberek nem filozofáltak, hanem éltek, nem gyötörték magukat keserű kérdésekkel, inkább azt keresték, hogy jól mulathassanak. Hazafias szónoklatokkal és versekkel, cigányzenével, jó borral köszöntettek a millennium elébe.

Rákosi Viktor volt ennek az időnek a par excellence humoristája. A mindig jókedvű Sipulusz, aki tele van furcsa ötlettel, ha

megszólat, már nevetni kell és ő maga is egyült nevet a nevetőkkel. A készlete kifogyhatatlan, minden vasárnapra van valami új ötlete. Kedves jó fiú, tréfálkozik, csufofódit, de soha sem bánt senkit. Nincs benne nagyképesség, nem moralizál, a satirikus ostort csak arra használja, hogy élceket, szójátékokat pattogtasson ki vele, útré ugyan nem üt vele soha senkit. Semmi mást nem akar csinálni, csak mulatni és mulattatni. Gyermekien egyszerű és ártatlan lélek, derült és bohókás, játékos és temperamentumos. Egy országot mulattató! évek során át, voltak tréfdi, melyeken napokig kacagtak az emberek mindenütt a hazában. Egy nagy nézőtér volt az ország, amelynek a színpadán Sipulusz, az ellenállhatatlan jókedvű komikus színész mutatta be mókáit, folyton újra felharszó kacagás közben. Humorának eszközei nagyon egyszerűek, ezért volt a hatása olyan általános, erősen torzított karrikatura, a tréfásan kiszínezett aktualitás, a szójáték, ennyi volt az egész kellékes tára. A beszéde, a látásmódja a vég-sőkig egyszerű, a gyermek is azonnal megérthette. Mindig azt az érzést keltette, hogy az író azért tréfál, mert csakugyan jókedve van. Legfőképpen pedig elhárít magától és olvasójától minden, ami az élel komolyságára emlékeztet, vidám és teljesen gonálatlan.

Irodalmi közmondás volt, hogy ketten vannak: Sipulusz és Rákosi Viktor. Az előbbi a könnyelmű tréfálkozó, az utóbbi az érzelmes ember és a lelkes magyar. Mialatt Sipulusz javában folytatja tréfálkozásait, Rákosi Viktor elkezdte írni komoly dolgait. A „Korhadi fakeresztek” két sorozatában az 1848 hangulatát támasztotta fel. Valódi, de inkább költői epizódok ezek a magyar szabadság hőskorából. Minden, ami akkor történt, csupa dicsőség, emberek versengése önfeláldozásban, a haza és egymás iránti

szeretelen, a kihulló vér színe piros, mint a virág száirma és a csatolási halál nydjas és szelid. Rákosi Viktor el tudta kerülni mesélés közben a hatásnyavadszó szónoktasságot és a rikító szentimentalizmust. Ő át is érezte, amit megirt s őszintén meg volt hatva saját kigondolásaitól. Átsegítette minden írói veszedelmen lényének tökéletes közvetlensége. Minden író színész egy kicsit. Ő olyan színész, aki önmagút játssza. Ezért nem fog hamis hangot.

Kalandos történeteket is mondott el egy sorozatol, fiatal fiúk számára. (Galambos Pál naplója, Egy tutaj története, Kexholmi Mária stb.) Legnagyobb erőfeszítése és legtartósabb sikere mégis az „Elnémult harangok”, — az erdélyi nemzetiségű probléma legnagyobb sikertű szépirodalmi feldolgozása. Az egész nagy kérdés-komplexumból Rákosi Viktor a román tengerben élő és magyarságát küzdve védő magyar szórványok sorsát ragadta ki: regényét annak a kínos ellenállásnak az élére állította be, melyet ezek a szegény magyarok az elrománosodás ellen folytatnak s amelyben a nemzetiség védelme összeesik az ési magasabb szellemi és erkölcsi kultúra védelmével. Ma ennek a regénynek a politikai tendenciája különös módosító hangsúlyt nyert a háboru utáni évek tragikus fejleményeivel. Rákosi már akkor a magyar irredenta egy nemét látta meg az erdélyi nagy népkeveredés színhelyein. Ma az egész erdélyi magyarság szimbólumává nőtt meg az ő kálvinista papja, a fiatal Simándy tiszteletes. Sajátságosképen, a politikai szituáció, amelyből ez a regény íródott, nemcsak megváltozott, hanem egyenesen az ellenkezőjére fordult és a regény nem avult el, sőt még szélesebb szimbolikus háttérrel kapott.

Sipulusz időközben mindinkább visszavonul Rákosi Viktor mögé. Az író megidatgatja csapásaival az élel, kínos, hosszú betegség szegzi divánjához: az idők is mind kevésbé táplálják a tréfás kedvet. Rákosi Viktor azonban csak megkomolyodik, de nem komorodik el. Marad ami volt: derült optimista.

Igy betegen, testi szenvedésektől meg-megszakított munkabírással írta meg Rákosi Viktor utolsó regényét, a „Magyar Iliászt”. Azt a pillanatot, amikor a magyarok ezrei döbbenet irtózáttal várták, mikor jönnek a hódítók elragadni

a földet a magyar nemzet lába alól. A Vág mentén mutat meg egy falut, ahol a magyarok egy kis csoportja egy régi szabású öreg magyar főrral az élén várja a cseheket. De Sámson báró hirtelen meghal, mielőtt szembeke-rülne a betolakodókkal, meghal az utolsó órában, amikor a faluja még magyar falu. Ez a regény az első komoly kísérlet Magyarország mai romlásának írói formába öntésére.

Rákosi Viktor a szó szoros értelmében az egész nemzet írója volt. Fiatalok, öregek, minden osztálybeliek egyformán élvezték írásait s élvezni fogják most is az új köntösben. Van valami ebben a meglelke emberben, ami konzervatív műveit az elavulás ellen: a kedély gazdasága és a tökéletes őszinteség. Ezt mindenkinek meg kell érezni, mikor őt olvassa s ez élővé teszi ma is írásait.

Kultur est.

A Gyomai Közművelődési Egyesület, mint már jeleztük, sorozatos ismeretterjesztő előadásain kívül, néhány Kultur est megrendezését is tervbe vette. Az első ilyen est november hónapban lesz megtartva az Uri-Kaszinó nagyteremben.

A minden tekintetben irodalmi értéket képviselő nívós műsornak nemcsak helybeli előadói és szereplői lesznek. Külön ez alkalomra egy illusztris vendég érkezik községünkbe, aki az est főelőadója lesz. Bővebbet a jövő számunkban.

Tea.

A múlt számunkban már hírt adtunk, hogy a GySC nov. 15-én tea-estélyt rendez kabarával egybekötve.

A műsor konferánsból, magán számból és különféle mókákból fog állani.

Ismerve a GySC agilis mükedvelő gárdáját hisszük, hogy ismét egy felejthetetlen estét fog szerezni a közönségnek. Megemlíthetjük még, hogy az ötletesen megrendezett est egyik legolcsóbb szórakozása lesz e szezonnak.

Közművelődés.

Dr. Singer István fogorvos és Domokos János ref. tanító e héten megtartott értékes egészségügyi és ismeretterjesztő előadása után a Felsőrészi Olvasókörben, nov. hó 12-én, szerdán este 7 órai kezdettel Dr. Balázs László megismétli a „Népszövetség és nemzetközi jog” című előadását. A kíséreműsorban közreműködnek Tandí Imre, T. Domokos Piri, Nagy Lajos, Nagy Teruska és Tandí János.

Dr. Vincze Endre községi orvos a mérgezésekről tart előadást nov. 13-án csütörtökön a Németvárosrészi Olvasóban. A kíséreműsorban Moinár Gyula, Lach Miska, Imre Lajos, Izsó István, Breier László, Kiss Manci, Schwartz Ilonka és Batári Ella működnek közre.

November hó 19-én szerdán a Polgári Olvasóban Nyisztor Péter tak. pénzt. igazgató, nov. 20-án, csütörtökön pedig az Egyetértésben ismét Dr. Balázs László lesz az előadó.

Hivatalos nyilatkozat az endrődi főjegyző fegyelmi ügyéről.

Az endrődi községi főjegyző ellen indított fegyelmi ügyben, a lapokban közölt cikkekre, az alispáni hivataltól a következő sorokat kaptuk: Az endrődi községi főjegyző ellen 25 pontból álló feljelentés adatván bc, a vármegye alispánja, hogy az minden tekintetben tárgyilagosan és megnyugtató módon legyen kivizsgálva, a feljelentők főembereinek kérelmére a főszolgabíró helyett dr. Pánczél József II. főjegyzőt bízta meg a vizsgálattal. Nevezett főjegyző a vizsgálatot két részletben és pedig egyszer 3 hélig, másod ízben pedig egy hélig, összesen tehát egy hónapon át teljesítette a lehető legnagyobb részletességgel és alaposággal. A vizsgálatról felvett jegyzőkönyv mintegy 300 oldalra tett ki. A vármegye alispánja a vizsgálat eredménye alapján 56 oldalon megindokolt határozatot hozott, amely szerint nevezett főjegyző csupán 3 rendbeli, az alispán felfogása szerinti kisebb jelentőségű szabálytalanságban találta vétkesnek, ezért az illetőt, csupán rengbirsággal büntette.

Valótlán tehát egyeseknek az az állítása, hogy az alispán egy „egész tömeg” szabálytalanságait állapította meg nevezett főjegyző terhére, mert nagyszámu feljelentés a három

eset kivételével, abszolút valótlannak bizonyultak. Az igaz, hogy a belügyminiszter a beadott fellebbezések folytán, nevezett főjegyző ellen fegyelmi eljárást rendelt el, de az még nem bizonyítja azt, hogy a fegyelmi eljárás nevezett főjegyző terhére súlyosabb adatokat fog kideríteni, mint amit a vármegye alispánja, a legteljesebb megállapítás alapján fennforogni látott.

Egyébként a belügyminiszterhez beadott és hamis névvel aláírt feljelentésben, amelynek háta megett nagyon valószínűleg feljelentők állnak, az a feljelentés foglaltatik, hogy mivel nem bíznak sem a főszolgabíróban, sem a vármegye vezetőségében, ennél fogva kérik a belügyminisztert, hogy egy idegen vármegye fegyelmi hatóságát delegálja a feljelentések kivizsgálására és elbírálására. Ezért, de meg azért is, hogy az Endrőd község társadalmi békéjét és közéletét hátrányosan érintő ez az ügy mindenképpen megnyugvással legyen elintézhető, az alispán mielőtt a belügyminiszter által elrendelt fegyelmi vizsgálat lefolytatását teljesítette volna, kérte a belügyminisztert, hogy a fegyelmi ügy elintézésével, egy idegen vármegyét bizzon meg, mert csak így van remény arra, hogy a megtartandó vizsgálat és a hozandó határozat — talán — megnyugvással fog találkozni.

Mit tanulnak rólunk a külföldi diákok?

DEZSŐ LIPÓT
kir. tanfelügyelő könyvéből.

(Folytatás.)

Trianont előbb a népek lelkeiben, agyában: a világ közvéleményében kell megölnünk, mielőtt fegyvert fogunk a csehok, szerbek oláhok ellen.

Lássunk néhány adatot, mit tanultak a háború előtt idegen országokban s mit tanítanak most földarabolásunk után.

A franciák egyik földrajza (1927-ben jelent meg) makacs hévvel igazolja a földarabolás szükségességét. Hamis beállításokkal ilyen statisztikát ad: Ausztria-Magyarország népességének 24 százaléka német volt, 19 százaléka magyar, 44 százaléka szláv, 7 százaléka román, 5 százaléka olasz, 4 százaléka zsidó. Tehát a magyarok számát az egész Osztrák-Magyar monarchia lakosával állítja százalékos viszonyba, hogy a képtelen eredményt

kihozza. Mit akarnak a magyarok? Örüljenek, hogy élnek. Ez a tankönyv természetesen hazudja az új országok határát: szerinte Csehország természete szerint délfele tendál. A Duna vonalára támaszkodik.

A csehekről így ír: A franciák régi barátai. Történetük hősiesség az osztrákok ellen. Csehország a XII. századtól kezdve hősiességre volt kárhoztatva. Végre a világháborúban célt értek: az ántánt hűségese szöve tségeseinek mutatták magukat.

Részletesen ismerteti a könyv a totokat s a magyarok brutális eljárásait velük szemben. Úgyanigy próbálja megokolni Erdély és Oláhország egyesítését. „A hegyekben és bányákban gazdag Erdélyt elvették Magyarországtól, ami természetesen is, mert Erdélyt románok lakják.”

Ezek után hogyan értsenek meg bennünket a francia fiúk?

Az angol tankönyvek a világháború előtt egynek vették Ausztriát és Magyarországot. Önálló Magyarországról semmit sem tudtak s még most is zavarosak a fogalmaik.

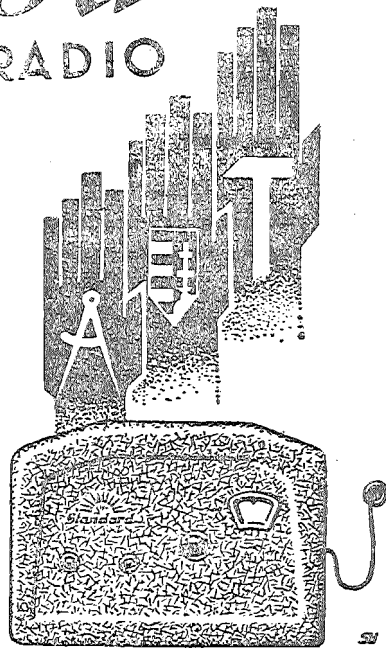
Az irek földrajza (1924 kiadás) még mindig Ausztria—Magyarországról beszél.

Egy angol tankönyvben ezt olvassuk: „A német nyelvű lakosság Ausztriához, a magyar Alföld, amelyet főleg magyarok laknak, a magyar köztársasághoz, a monarchia többi része pedig részint az ujonnan alakult államokhoz, részint az ellenséges államokhoz csatlakozott... Ez a fölosztás a volt monarchia területén lakó különféle népek nemzeti és faji aspirációinak megfelelően történt. Így alakult meg 1918-ban a magyar köztársaság is.” Ime, ebből a földrajzból azt tanulja az angol fiú, hogy a „magyar köztársaság” is nemzeti igényeinknek megfelelően alakult meg tehát boldog a magyar, mert célt ért!

A canadai földrajz elismeri, hogy Magyarország sokat veszített, de sokat nyert azáltal, hogy az új ország faji, vallási, nyelvi tekintetben egységes lett. (Folyt. köv.)

Hétfőn délelőtt az egységspárt kiküldött bizottsága áttanulmányozta a beszerzett statisztikai adatokat, amelyek szerint a bolettából eddig 18 millió pengő folyt be, ami 6 millió mázsa eladott búzának felel meg. A bizottság a boletta árának felemelése mellett foglalt állást és valószínűleg 2 pengővel lesz drágább a boletta, amely így 5 pengőbe fog kerülni.

3a MAGYAR
RADIO

Standard 3a

VILÁGSIKER
ÁRA P. 225.-

KAPHATÓ 6-12-18 HAVI RÉSZLETRE!

Minden jobb
szaküzletben.

RÖVID HIREK
MINDENFELŐL.

Nagy földrengés pusztított Olaszországban Ancona vidékén, 5000 ház rombadőlt.

Cotorsa hirhedi oláh bandita vezért, akit csendőrgolyó talált üldözés közben, egy román kórházban meghalt, fejét levágták és Bukaresztbe küldték. Ő volt az oláh hegyvidéki lakosság réme.

Elisen osztrák altábornagy az oláh királyi puccsot akarta Bécsben megismételni, terve nyilvánosságra került, így idejében megsemmisítették szándékát.

Pesterzsébeten ellopták az utca homokját több méter mélységben, mely így teljesen használhatatlanná vált.

Százéves a Kálvintéri református templom Budapesten.

Szabolcska Mihály korunk legnagyobb költője meghalt, temetése az Akadémia oszlopcsarnokából ment véghez. Szabolcska Mihály az egész ország halottja.

19.5 millió pengő hasznuk van a gazdáknak a boletta törvény életbe lépése óta.

Moszkvai pénzen akarták november 1-re a Vörös Ujságot Budapesten kinyomtatni. A terv nyilvánosságra került, megsemmisítették.

Halottak napján 80 ezer hősi halott sírhelyét világitották meg az országban.

Országos vásár Gyomán. Községünkben a legközelebbi vásár november hó 14-én, 15-én és 16-án lesz megtartva.

Népmozgalom Magyarországon. A folyó évi augusztus hóban az országban 4742 házasságot kötöttek, ezer lélekre 64 az arány. Az élve születések száma a folyó év augusztus hóban 18946 volt, tehát 936-al kevesebb mint tavaly augusztus hóban, ezer lélekre 227 a folyó évi arányszám. Az elhaltak száma 11212, 940-el kevesebb mint tavaly augusztusban. A szaporodási ezrelék a múlt év augusztus hóban 10.6 százalékról a folyó évben 10.5-re esett le. 100 éves születettre 17.4 százalék csecsemő halálozás esik. Gümőkórban elhalt a folyó év augusztus hóban 1151 lélek, 131-el kevesebb mint tavaly augusztus hóban.

Kérje mindenlutt a Gyomai Ujságot!

A Kereskedelmi és Iparkamara elnöke Éber Antal dr. szerint Európa, így Magyarország gazdasági válságát is a délamerikai aranybányák hirtelen kimerülése okozza.

A magyar közvélemény a legnagyobb megütközéssel és feiháborodással fogadta azokat a híreket, amelyek szerint 400 magyar családot utasítottak ki kegyetlen gyorsasággal, drámai jelenetek között a szerbek. A kiutasítottak nagy része pénz, ruha és élelem nélkül érkezett Szegedre.

Terjessze a Gyomai Ujságot!

Gusztáv Adolf a svéd trónörökös szombaton, mindszentek napján turautón Szombathelyre érkezett és látogatást tett Mikes János gróf megyéspüspöknél.

A nagykorösi szőlőkivitel sikere. Most készült el Nagykorösi október havi gyümölcs exportjáról a kimutatás, amely szerint október hónapban 80 vagon szőlőt és 20 vagon almát exportáltak Nagykorösről. A szállítmányokat Németországban és kis részben Ausztriában vásárolták meg.

Nyomtatványokat lapunk nyomdájában készíttessen. Izléses munka.

Erkel Ferenc születésének 120-ik évfordulóját november 7-én ünnepelte Gyula. A nagy zeneszerző érdemeit dr. Varga Gyula polgármester ünnepi beszédben méltatta.

ÉRTESÍTÉS! Tudomására hozzuk t. olvasóinknak, hogy a Hungária nyomdát és a Gyomai Ujság szerkesztőségét és kiadóhivatalát Kossuth Lajos utca 576 sz. (Wagner fa-telep) alá helyeztük. Telefon számunk 22.

H I R E K

Esküvő. Weiszberger István a gyomai fiatalság szimpatikus tagja november 11-én hétfőn délután tartja esküvőjét Budapesten Berger Ila urleánnyal. Sok boldogságot kívánunk az új párnak.

Cimadományozás. A kormányzó dr. Haviár Gyula szarvasi közjegyzőnek, vitéz Haviár Gyula közjegyzőnk edesapjának, a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Névpapmegváltás. Dr. Szilágyi Ferenc járási tiszti orvos és ifj. Wagner Márton névpapmegváltás címén a helybeli Jótékony Nőegylet pénztárába 20—20 pengőt fizettek be.

Pálffy Béla apátplébános Mindszentkor délelőtt a bazilikában prédikált. A gyomai rádiósok bizonyára nehezen várták a vallásfelekezet nélkül mindenki által nagyrabecsült volt gyomai plébános megjelenését a rádióban. Azt hisszük, Pálffy Bélának az a hallgatósága, akik őt még nem hallották beszélni, csodálkozással kérdezték: Ki ez az ember? Mit keres egy ilyen kiváló szónok egy tanyai templomocskában? Hiszen ennek az embernek a vallási beszédét sokszorosítani kellene, hogy minden felekezeti ember épüljön azokból! ... Pálffy Béla apátplébánost prédikálni hallani egy különös élvezet. Bár többször jutnánk ilyen élvezethez.

Magyar Kerékpárosok Országos Emergé versenye. Az ezen verseny zsürije, amely tulajdonképpen a Magyar Kerékpáros Szövetség elnökségének tagjaiból állott, dr. Szukováthy Imre, az Országos Testnevelési Főiskola igazgatójának elnöke alatt a következőképpen határozott: 1. Az 1000.- pengős első díjnyertese Purjesz Miklós asztalosmester Sajókaza, 2. Az 500.- pengős második díj nyertese Vági Miklós, Debrecen. 3. 200 pengős Kovács Ferenc, Dévaványa. 4. 150.- P Erdei Sándor, Makó. 5. ifj. Sebők Károly, Bpest. 6. Nádasky Dénes, Jászberény. 7. Weigarten Gyula, Miskolc. 8. Wolf Jenő mozdonyvezető, Székesfehérvár. 9. Kovács József, Szombathely. 10. Szakály György leventefőoktató, Senyeháza. 11. Szász László, Székesfehérvár. 12. Oláh József, Csongrád. 13. Szücs Lajos, Karcag. 14. Csik Piroska, Gyula. 15. Szabó István, Ujkécske. 16. Bolehofszy Zsigmond, Győr. 17. Tóth Ferenc, Hajdusámson. 18. Nagy József, Pestszentlő-

rinc. 19. Kiss Alajos, Gyula. 20. Szabó János, Dunaszentgyörgy. 21. Hofer Rezső, Bremberg bányája. 22. Besenyei Károly, Vársárhelykutas. 23. Maczán Gyula, Sásd. 24. Stocker Sándor, Zsida u. p. Szentgotthárd. 25. Szlavkovszky Sándor, Rákosszentmihály. 26. Evancies Judit, Békéscsaba. 27. Sztrunga György, Szarvas. 28. Török Imre, Makó. 29. Szlány Károlyné, Békéscsaba. 30. Mészáros Árpád, Zsámbék 5—9 sz. ig 140—100. 10—30 sz. ig 50—50 pengős díjak kerültek kiosztásra.

Értesítés. Az Országos Társadalombiztosító Intézet az olyan tanonc után, aki mestere-nél természetbeni ellátást kap, megbekezdés esetén nem fizet táppénzt. Miután ez nagy teher az érdekelt munkaadóra, felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy a jövőben a tanoncszerződésekben okvetlenül kössék ki, hogy a tanoncnak betegség esetén csak 8 napig adnak ellátást, mert ebben az esetben a Társadalombiztosító 8 nap után köteles lesz táppénzt fizetni. A már eddig megkötött szerződésekbe pedig az érdekeltek utólagosan most vételessék bele a fentemlített kikötést, amikor is a Társadalombiztosító kötelezettsége szintén fenn fog állani.

Tizenöt évi orosz hadifogság után most érkezett haza egy mezőberényi hadapród. Tizenöt esztendei szenvedés után tegnapelőtt érkezett haza Mezőberénybe Weigert Mihály hadapród, aki még 1915 november 1-én esett az északi harctéren az oroszok fogságába. Weigert végig szenvedte a vörös pokol minden nyomoruságát. Szibéria egyik legészakibb pontjára vitték az oroszok. Ez a pont több mint 2000 verszinyre volt a legközelebbi vasutvonaltól. Hithoni hozzátartozói évek hosszú során át semmit sem tudtak róla, míg most váratlanul érkezett haza.

Kilopták a pénzt a csizma-szárból. Csik György szentandrási gazdálkodó járllat beszerzés végett volt a szentandrási község házában s alaposan megiltasodván igyekezett kifele. Közben találkozott id. Szabó Bálint borbélymesterrel, aki hívta, hogy menjen el hozzá aludni. Az ittas ember ráállott s lefeküdt Szabóval egy ágyba. Mikor Csik elaludt, Szabó szólott 18 éves Bálint fiának, aki kivette az öreg Csik csizmájába rejtett pénztárcáját s az abban lévő 32 pengőből ő 20 pengőt, atyja pedig 10 pengőt vett ki, majd a tárcát visszatették a csizmába. Másnap be-

menetek bevásárolni Szarvasra. De az öreg Csik nem hagyta annyiban a dolgot s a feljelentést megtette. Az ifjabb Szabó Bálint mindjárt beismerte a csendőrök előtt tettét s ezután az öregnek sem volt módja tagadni. Az eljárás megindult ellenük.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelt olvasóinknak tudomására hozzuk, hogy lapunk árusításával Gara József urat a Magyarország, Az Est, Pesti Napló árusítóját biztuk meg. Kívánságra házhoz kézbesíti lapunkat, a szombati heti piacon és vasárnap a publikáció előtt a község házában árusítja.

Tisztelettel:

A Gyomai Ujság Szerkesztősége.

Az ajándék visszakövetelése vagy hatálytalanítása. A Kuria határozata szerint, ha valaki az ajándékba kapott vagyont tovább ajándékozta és ezután akár ő, akár az utóbb megajándékozott az ajándékozót durván megsérti vagy vele szemben durva hálátlanságot követ el, az ajándékozónak jogában áll az ajándéklárgyat visszakövetelni. Ha a megajándékozott magatartása az ajándékozóval szemben tiszteletlen ugyan, de nem olyan mértékben, hogy a felek társadalmi állását is tekintetbe véve, a durva hálátlanság fogalmát kimerítené, úgy az ajándékozási szerződést hatálytalanítani nem lehet.

SPORT

GYLE.—ETK. 1-0 (0-0).

Értékes győzelmet aratott a gyomai levente csapat a csabai kerület második osztályában küzdő endrödi TK. felett.

Az endrödi csapaton meglátszott a hajnoki mérkőzésen szerzett rutin, azonban a leventék nagy lelkesedését győzni akarását nem tudták ellensúlyozni.

A győztes csapat valamennyi tagja jó teljesítményt nyújtott, mégis ki kell emelnünk Kurcz Il-ót, aki a mezőny legjobb embere volt. A csapatból kivált még Bódi mesteri góljával és Hatvani önzetlen játékával, nagy hibája azonban, hogy sokat beszél a pályán. Az endrödi csapatban jók voltak Büngösi és Knapp.

A mérkőzést Kruchió M. vezette kevés eréllyel.

Asztma ésszivbetegség, mell- és lüdbaj, görvály- és angolkór, pajzsmirigyna-gyobbodás és golyvaképződés eseteiben a természetes „**Ferenc József**” keserűviz a gyomor és belek működését különösen szabályozza. Európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén megjelenő székrekedések a **Ferenc József** víz használata folytán lényegesen enyhültek. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A **Gyomai Sport Club** megszerezte előadására Földes Imrének a világhírű magyar írónak: „Lányom hozománya 500 millió” című vigjátékát, mely a Magyar Színháznak volt a legjobb műsordarabja. A nagyszerű vigjátékot, mely vidéken még nem került bemutatásra, december hó végén szándékozik előadni az egyesület kiállító műkedvelő gárdája a legjobb szereposztásban.

Csöd. Fried Géza gyomai kereskedő ellen nyitott csődöl a gyulai kir. törvényszék megszüntette.

Megjelent a **Községfejlesztés** havi folyóirat gazdag tartalommal. Minden előfizető ingyen kapja meg a Községfejlesztés zsebkönyvét. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Szentkirály utca 31.

A **Gyomai Jótékony nőegyesület** Műsoros estéje. F. hó 8-án szombaton este az Uri Kaszinóban tartja a Nőegyesület első őszi műsoros estéjét, melynek programját az

eddig szokásoktól eltérően nem szindarab, hanem tánc-, ének és zeneszámok töltik be. Az összejövétel lista bevitelét a nyomoronyhító akcióra fordítják, kívánatos volna tehát, hogy azon mennél nagyobb számban jelenjenek meg és az ott befizetési fillérekkel is támogatják a nemes célt.

Gyomai anyakönyvi hírek. Születtek: Kruchió Mihály Zoltán, Nyiri József, Kozma Mihály, Oláh Ilona, Debreczeni László, Lévai Elemér, Szász Magdolna. Házasságot kötöttek: Biró Gábor Nagy Lidiával, Domokos László Bagi Erzsébettel, Pfiffer József Gyüre Máriaival (Arad), Megyeri János Turoczi Margittal, Domokos Sándor Bogár Margittal, Bari Mihály Kiszely Kriszlinával. Elhaltak: Paróczai Irma 2 hónapos, R. Nagy Mihály 67 éves.

özv. Faragó Lászlóné hadi-özvegy, ki férje hadba vonulása óta áradhatatlanul végezte férje leendőlt a főszoigabírói hivatalánál 1931 július 1-ével nyugdíjaztatását kérte.

Elvi döntés ipar ügyben: a kereskedelmi miniszter megsemmisítve az alsófoku hatóságok határozatát kimondotta, hogy az iparrendély-senkitől megtagadni nem lehet azon a címen, hogy az ipar üzésre kijelölt helyiség szűk vagy egészségtelen, mert nincs olyan vármegyei szabályrendelet, mely valamely ipar üzését a helyiség alkalmas voltától tenné függővé.

Műkedvelő előadás az Egyesület Olvasókörben. Az Egyesület Olvasókör külön műkedvelő együttese november 30-ra tűzte ki előadásra Szentes Bélának „A csirkefogó”

című 4 felvonásos vigjátékát. A rendezést Molnár Gyula vállalta, aki azt már a mindnyájunk által ismert körülményekkel és alapossggal fogja betanítani.

Endrődi anyakönyvi hírek. Születtek: Timár Mária, Fagyas Imre, Szujó Imre, Porubcsánszky Jolán, Mikó Imre, Balogh Mihály, Pap Teréz. Haláleset: Kóltai Éva 2 hónapos, Timár Imre 7 napos, Timár Gizella 18 éves, Koloh Gellért 52 éves. Házasság: Matuska Béla Szujó Margit, Timár András Hanyec Etel, Cserenyecz Vince Tóth Margit, Gerenyecz Lajos Porubcsánszki Mária, özv. Varga Imre özv. Balázs Mária, Márton József Kardos Erzsébet, Szakállas Lajos Fekécs Gizella, Korcsok Péter Froló Anna, Földi Máté Bella Piroska.

A gyomai kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóságtól.
4897/1930. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Heinfarth Magdolna végrehajtónak Herter Mihály végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyben a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 140 P tőkéköveletés és járuléka behajtása végett a gyomai kir. járásbírósg területén levő, Gyoma községben fekvő s a gyomai 1510. számú betétben A f 3-4 sor 5589/2., 5590. 3. hrsz. a. foglalt s Herter Mihály nevében álló ház, udvar és szántó a tanyaföldön 1 hold 1277 négyszögöl területben 2000 P kikiáltási árban, továbbá a gyomai 4311 sz. betétben A f 1 sorsz. 8898. hrsz. a. foglalt s ugyancsak Herter Mihály nevében álló pusári 2 hold 380 négyszögöl szántóbeli illetőségre 650 P kikiáltási árban elrendelte. Jelen árverés által a gyomai 1510 sz. betétben C. 6. alatt Koós Sándor javára bekebelezve levő szolgalmi jog és kikötmény, továbbá a gyomai 4311 sz. betétben özv. Herter Ádámné Schvaim Katalin javára bekebelezett özvegyi jog érintetlenül marad.

Az árverést 1930 évi november hó 25. napján délelőtt 10 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bántapénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kikiáltótnál letenni, hogy a bántapénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérletet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomon a kikiáltási ár százalékáka szerint megállapított bántapénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1930. évi okt. 24. napján.

Záhonyi s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:

Ilyés

kir. jb. díjnök.

PUBLIKACIÓ.

Bartók Mihály köműves-mester egy jó családból való fiút tanulónak felvesz. Jelentkezni vagy a Rózsa-utcai lakásán, vagy a községi ovoda építésénél lehet,

A **Gyomai Hangyánál** a békéscsaba korpát 9.— és a takarmány lisztet 10.50 pengőért lehet kapni szákvétel-nél. Ugyanott egy középiskolát végzett leány vagy fiú segédkönyvelőnek felvétetik.

A **Gyomai Hangya** mint a Futura bizománya értesíti a lakosságot, hogy a mai naptól kezdve a buza vásárlást négy helyen eszközli és pedig: A Hangya főüzletében, Ailer Mártonnál, Kruchió Lajosnál és Kovács Jánosnál. Tehát akinek eladó buzája, tökmagja vagy bármilyen terménye van, jelentkezzen ezen a négy helyen.

Papp Vazul tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy üzletét át helyezte Hortly Miklós ut 1191 Kiss Klein féle házba kéri a közönség becses pártfogását.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaré) és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százalékáka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a leg-minimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelyiségeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemű bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 576.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Többezer főnyi tömeg részvételével folyt le a frontarcosok második találkozója.

Vasárnap délelőtt tartotta második találkozóját a magyar frontarcosok szövetsége, amely alig egy éve alakult meg és máris egyik legelső tényezője lett az országnak.

Borbély-Maczkó Emil borsodmegyei főispán szervezte meg a frontarcosok gárdáját, az a főispán, akinek az autóját frontarcos soffőr vezeti és aki körül tisztviselők és altisztek egyaránt a frontarcosok sorából kerültek ki.

Ezrével gyűltek össze a MOVE székházában az ország minden részéből összesereglett frontarcosok és kicsinek bizonyult a második emelet, mert még a folyosók és lépcsők is feketéltek az ünneplőbe öltözött, jelvényekkel és kitüntetésekkel díszített tagoktól. A honvédelmi miniszter szárnysegéde kíséretében civil ruhában, frontarcos jelvényt jelent meg a gyűlésen.

A nagygyűlés a Hiszekegy elismádkozásával kezdődött. Majd vitéz Borbély-Maczkó Emil mondott megnyitó beszédet.

Bejelentette, hogy az ország legelső frontarcosa, vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó kihallgatáson fogadta és a kormányzó üdvözlését küldi a frontarcosoknak. Majd üdvözölte Gömbös Gyulát, aki nemcsak mint honvédelmi miniszter, hanem mint frontarcos bajtárs jött el az ülésre.

Ezután Gömbös Gyula honvédelmi miniszter nagy éljenzések között emelkedett szólásra.

— Kedves Bajtársak, — mondta, — ha igazak volnának azok a hírek, hogy én a frontarcosokat nem becsülöm és mozgalmukat nem helyeslem, akkor nem jöttem volna el és a jelvényeket nem tűztem volna ki. Lehetnek nálam különb frontarcosok, de a mai helyzetben és a mai állásomban magamat tartom az első frontarcosnak. Egy honvédelmi miniszter, aki a frontarcosok ügyével nem foglalkozik, nem tölti be hivátását. Elrendeltem, hogy min-

den legénységi állományhoz tartozó arany vitézségi érmes, amennyiben elhelyezkedni nem tud a civil életben, azonnal felvendő a hadseregbe. Elrendeltem azt is, hogy minden olyan, a tisztikarhoz tartozó havidíjas, ki arany vitézségi éremmel rendelkezik és a 35. élet évet még nem töltötte be, szintén felvendő a hadseregbe.

Tegnapelőtt helyettem, távollétemben a belügyminiszter betervezte az altiszti ellátásról szóló törvényjavaslatomat. A javaslatban van egy frontarcos szakasz: Nemcsak az állami hivataloknál és intézményeknél, hanem minden magán társaságnál, amelyik az állammal szerződéses viszonyban van, az altiszti állások 50 százaléka volt igazolványos altisztekkel, s 50 százaléka vitézekkel, rokkant altisztekkel és frontarcosokkal töltendő be s így száz százalékgig érvényesülhetnek a frontarcosok.

A frontarcos kérdés azon kérdések közé tartozik, amelyek magasabb nemzeti szempontból bírálható el és amely nem posványosítható el pártpolitika révén.

— Jaj annak a politikusnak és miniszternek, aki eltéveszti szem elől, hogy az utókornak látnia kell azt, hogy aki a haza oltárán áldozatot hozott, a megbecsülésben nem részesül. Intézkedtem, hogy mindenütt ahol helyőrség van, amikor egy frontarcost visznek utolsó útjára, a helyőrség képviseltesse magát a sirjánál. Azonban én nem a halál, hanem az élet minisztere vagyok. Meg kell adni a végső tiszteletet, de addig, amíg élek, a megélhetésemet kell biztosítani és a magam részéről mindent megteszek a frontarcosok megélhetésének biztosítására. Megteszem azt is, hogy amennyiben szállításokról van szó és egyenlők a feltételek, akkor a frontarcosokat részesítem előnyben.

— Bár mennyire szeretem Olaszországot, kopirozni nem kívánom. Nem kívánom azért, mert a ma-

gyar népléleknek megvannak sajátosságai. Nekünk el kell mélyednünk a honfoglaló magyarok lelkébe és meg kell önmagunkat találnunk. A fasizmus azért tört előre, mert egységes volt. A frontarcos kérdésnél is sajnálatosan kell megállapítanunk, hogy amint Borbély-Maczkó Emil kezdeményezte a mozgalmat, rögtön akadnak elnöki konkurensok s bár kifelé be nem vallott célokkal, de mégis politikát akartak csinálni. Az egyik a királykérdést dobta oda, a másik társadalmi forradalomról ábrándozik és nem tudják azt, hogy lényegében egyik sem éri el célját. Mert egy kis nemzet széttárgolva még társadalmi mozgalmakra is száz százalékot veszít erejéből.

— Azért jöttem közétek, hogy elmondjam, hogy a kormány a legnagyobb szeretettel foglalkozik az ügyekkel, hogy első sorban érzem a kötelességemet, amely érdekeitekért tettekre készítet. Azt akarom, hogy minden frontarcos tudja, hogy Gömbös Gyula honvédelmi miniszter a képviselője.

— Az utolsó, amit mondani akarok az, hogy hatalmas erőt látok bennetek, de már deresedik a haj és kifogyóban vagytok s természet örök törvénye azt kívánja, hogy vissza fiatalítsuk az erőket. Menjete szét a falvakba, beszéljétek fiaitoknak hősi tetteitekről és a frontarcos szellem lesz a fiatalok közé átplántálva, amely felépítheti az új Magyarországot.

Percig tartó tomboló taps fogadta a miniszter beszédét, amely után indítványára elhatározták, hogy a frontarcosok kebeléből egy bizottság ül össze a honvédelmi miniszterrel, amelynek az lesz a feladata, hogy a frontarcosok munkájának további programját előkészítse. Több hozzá szólás után a gyűlés a Himnusz elneklésével végetért.

A gyűlés után a frontarcosok azt a koszorút, amely puskagúlára téve az elnöki emelvényen állott, katonazeneszó mellett zárt sorokban az Andrássy úton végighaladva kivitték a városligetbe és megkoszorúzták vele a Hősök Emlékkövét.

A Gyomai Jótékony Nőegylet műsoros estéje

november 8-án a legszebb erkölcsi és anyagi siker jegyében járszódott le. A közönség szívéhez talált az este célja és hozták nem is fillérjeiket, de pengőiket a szegény fázó embereknek. Ismét nyugodtabban aludhatunk, néhány inséges családnak tudunk segíteni.

Az este elgondolása az elnök dr. Záhonyiné érdeme. Kitiűnő munkatársai voltak ebben: Sziráczkyné, aki a fáradságos rendezést végezte és nővére Iszer Izabella, aki nagyszerű zongorista és époly kitűnő táncosnő. Valóban fővárosi nővéru volt, amit tőle láttunk és hallottunk. Remélhetőleg nem utóljára.

A többi szereplők is igen sikerült dolgokat hoztak. A Nőegylet ezuton is köszöni fáradságukat.

Mint igériük az önkéntes be-
lépődijakat itt kezdjük el nyugtázni, megjegyezve, hogy az

adakozások még folynak.

Névnep megváltás címén dr. Szilágyi Ferenc, ifj. Wagner Márton 20—20 P. Kató Lajos, dr. Messinger Albert, Glück Ármán, Feiler Lajos, dr. sarkadi Nagy Pál, dr. Chrisztián Kálmán, dr. Pálka Pál, Csermák Kálmán, Hartenstein Ignác, Kruchió Lászlóné, viléz Haviár Gyula dr., dr. Tardos Gáspár, Grósz Zoltán, Kner nyomda, Schulek Béla és neje, Vanis Gyula, Záhonyi Aladár, Wagner Márton Fiai 10—10 P. dr. Vincze Endre 7 P. G. Nagy László, Szabó Józsefné Endrőd 6—6 P. Végh Béla 5:52 P. Gecsei Sándor, Vidó Jánosné, Kerekes Károly, Hégely Imre, Bácsy Géza, dr. Szilágyi Ferenc, Becher Ernő, Becher Rezső, Olicsek Gyula, dr. Vogel Károly, Ailer Andrásné, dr. Singer Istvánné, özv. H. Kovács Gyuláné, özv. Kovács Jánosné, Pétermann József,

Nyiszlor Péter, Honti Antal, Weil Sándor, dr. Balázs László, Klein Sándor, brassói Greising József 5—5 P. Feiler Ernő, Keresztési József, Kovács Mária, Haidu Béla, Szabó Benedek, Kőszegi István, Grosz Salamon, Györgypál N., Prókai János, Répás Pál, Schuszték Sándor, Arany Gusztáv, Jakóné Szabó Piroska, Szrenkányi János, Faragó Mária 4—4 P. Bujdos Lajosné, Horváth Sándorné, Kiss Lajos, Trébics Dezső, özv. Zolnay Béláné, Bencsik László, Pulygor István, Biró László, Weinnmann Károly, Mikó István, Fekete János, N. N., Nagy Lajos 3—3 P, Korpos Jánosné, N. N. Iványi István, Fekete Lajos, Krenn Gyula, Madaras Katalin, Kiss Antal, N. N., Pfeiffer József, N. N., Lant József, Kruchió Mihály, Harmati Lászlóné, Kovács Albert, özv. dr. Kovács Albertné, Szücs Antal, Diczy János, dr. szentjohanni Bartha János, Kéri István, Horváth József, Berkovics Adolf 2—2 P, Garai Balászné, N. N., Szabó József, N. N., 1.50—1.50 P, Kiss Istvánné, Gál György, Kiss Gergely, N. N., Varga Pálné, Majzik László, Györgypál Albert, N. N., 1—1 P, Diószegi Andrásné 0.50 f.

Óriási lendületet vett a magyar baromfi- és tojás kivitel.

A tojás kiviteli kompány most zárult le, mégpedig váratlanul jó eredménnyel, amennyiben az év első hat hónapjában mintegy 90 ezer mázsa magyar tojást vittek ki. Tojásexportunk tehát az előző évihez képest több mint 100 százalékkal emelkedett. Hasonló eredményt mutat az élő- és vágott baromfi kivitelünk alakulása is. Míg tavaly az első hat hónap alatt 40 ezer mázsa magyar baromfit exportáltak, addig az idén az év első felében több mint 69 ezer mázsa baromfit vittek ki. Most aktuális az őszi nagy pulyka-export is. Bár a londoni fogyasztó a nagytestű, fekete, nem zsíros pulykát kedveli, ennek ellenére az Alföldön még mindig a kicsiny és kővéres fehér pulykafajt tenyésztik. A gazdáknak saját érdeklükben kellene oly pulykaállományt tenyésztetniük, amely anyagi érdeküknek is megfelel. A csirke kivétel is nagyobb árnyokat öltött, különösen Németország és Anglia felé. Amerika a gyöngycsirkét vásárolja, mert Newyorkban már jó márkája van a magyar gyöngycsirkének.

Dr. Daimel Sándor alispán nyugdíjaztatását kéri.

Dr. Daimel Sándor Békésvármegye alispánja november 8-án a törvényhatósági bizottságtól nyugdíjaztatását kérte és az erre vonatkozó kérelmét írásban adta be. A kérelem következtében a főispán a nyugdíjbizottságot november 22-ére hívta össze és ugyanerre a napra van összehívva a rendkívüli közgyűlés is, amely tárgyalni fogja az alispán nyugdíjaztatási kérelmét is. Az alispán kérelmének beadása után azonnal szabadságra ment és távolléte alatt a vármegyei ügyeket dr. Márk Barna vármegyei főjegyző, mint az alispán törvény szerinti helyettese vezeti.

Krecsmárik Endre meghalt.

Krecsmárik Endre szegedi polgári iskolai tanár f. hó 8-án házasságának 27. életének 52-ik évében hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 10-én délután 3 órakor volt Szarvason az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint. Elhunytát özvegyén és gyermekein kívül nagy számu rokonság gyászolja. Krecsmárik Endre, aki lelkes rajongója volt a természettudományoknak s mint régész is fáradhatatlan munkásságával lette közismertté nevét régi ismerőse volt olvasóinknak is. Több éven keresztül volt polgári iskolánk tanára. A szimpatikus és nagy tudásu tanár Gyoma környékén is több ízben végzett régészeti kutatást és az ő nevéhez fűződik a Faluszövetséggel karöltve megtartott kiállítás megrendezése is. Elhunyt szíves körben kelt őszinte részvétet.

November 29.

Erre a napra halasztotta a GySC a 15-re hirdetett teaestélyét.

Azt hisszük, valami nyomás ok készítette a vezetőséget arra, hogy megváltoztatta a dátumot. Mert úgy tudjuk, hogy az est szereplői készen vannak műsorukkal.

Igy — sajnos — két hetet kell várni, annak a szépszámu és hálás közönségnek, amelyik nem felejtette még el az októberi jól sikerült vacsorát. Az előjelek azt mutatják, hogy a 29-iki teaestély méltó lesz a GySC-hez és semmiben sem marad mögötte az eddigieknek. Arra is tekintettel van a vezetőség, hogy a mai nehéz viszonyok mellett a legjutányosabb áron juttassa szórakozáshoz közönségét.

merre est a forogó Bobót!
A LEGJOBB GYERMEKÁPOLÓSZERREKEL GONDOZZÁK.
Höfer gyermekhigiénor gyermekkrém gyermekszappan
DARABJA 90 FILLER
LESZÁRITJA A KIÜTÉSEKET, MEGSZÜNTETI A BŐR VÉRŐSSÉGÉT, PATIKÁBAN, DROGÉRIÁBAN, ILLÁTSZERTÁRBAN KAPHATÓ.
Egy darabért csak 30 fillert! Gyermekhigiénor ára 30 fillert!

Egyre romlik a helyzet a közterhek fizetése terén.

A pénzügyigazgató jelentése szomorú adatokat tartalmaz az adófizetések októberi eredményéről. Emiatt a múlt hónapban 2 városra és 10 községre kimondták a vagyoni felelősséget s ezt most újabb 15 községre mondták ki. Már csak három olyan községa van a megyének, ahol az adók ürhető mértékben folytak be. — Ezek a községek Pusztatöldvár, Szentetornya és Csabacsüd.

A vármegye adózóinak terhen a múlt évi hátralékkal együtt 7.157.345 pengő van előírva, Erre az év első 10 hónapjában összesen 3.642.228 pengőt fizettek be. A hátralék 3.939.105 pengő, tehát az egész előírás 68 százaléka. Az idén 291.875 pengővel kevesebb adó folyt be, mint tavaly. Forgalmi adókban az idén 1.120.964 pengő folyt be a tavalyi 1.357.225 pengővel szemben és 79496 pengővel kevesebb az illetékbe fizetés is.

H I R E K

Az országos front-harcosok nagy gyűlésén a gyomai front-harcosokat Wagner József képviselte. Ez uton is felhívjuk a jelvény viselésére jogosultakat, hogy saját érdekükben is minél előbb lépjenek be az országos szövetségbe és ez ügyben forduljanak Nónay Ferenc századoshoz.

Gyoma község képviselőtestülete f. évi november 10-én közgyűlést tartott, melynek egyetlen fontosabb tárgya a községi vendéglő bérbeadása volt. A községi képviselőtestület egyhangulag elfogadta és jóváhagyta a Karsay Lajossal megkötött szerződést, mely szerint a vendéglőt 12 évre bérbeadja 1000 pengő bérért, azonkívül bérlő fizeti az összes adókat, külső és belső tatarozást vállalja és az épületet most is karba tartja. A képviselőtestület bérlőről feltételezi, hogy a vendéglő régi jó hírnevét helyreállítja.

Országos vásár Békésen. Békés községben a legközelebbi országos vásár november 21-én és 22-én lesz, melyre vásármentes helyről mindenféle állat felhajtható.

Pályázat fedenyag szállításra. A gyulai államépítészeti hivatal a kezelése alá tartozó állami közutak fenntartására és hengerelésére az 1930—31. évben előirányzott kavics és zuzalék anyagoknak a vasúti állomásokról a helyszínrre való kiszállítását vállalati uton kívánja biztosítani. Többek között Szarvason 408 m³ kavicsot, 175 m³ zuzalékot, Kondoroson 120 m³ zuzalékot, Szeghalmon 55 m³ kavicsot, 66 m³ zuzalékot, Körösladányban 277 m³ kavicsot, 179 m³ zuzalékot, Mezőberényben 12 m³ kavicsot, 25 m³ zuzalékot, Békésen 1527 m³ kavicsot és 349 m³ zuzalékot kell kiszállítani a hivatal által kijelölt helyre. Részletes feltételek megtekinthetők a gyulai államépítészeti hivatalnál. Pályázati határidő november 25 délelőtti 12 óra.

Az egységespárt keddi értekezletén a boletta árának felemelése és az őrési jegy bevezetése mellett foglalt állást.

Gyomai anyakönyvi hírek.
Születtek: Nagy Pál, Antal Piroska, Novák József. **Házasság:** Kovács Lajos—Tari Juliánnával, Braun Ádám—Nagy Eszter, Gál István—Veres Piroska, F. Kiss Sándor—Izsó Máriaival, Schwalm András—Kiss Máriaival. **Halálozás:** Putnoki Irén 1 hónapos, Bácsi Sára—Olajos Jánosné 66 éves, Vidó István 79 éves, Lakatos Sándor 24 éves, Szőke Gergely 66 éves, Csökönyi Lajos 80 éves, özv. Kőrödi Gerzsonné—Zöld Eszter 72 éves, özv. Kiss Mihályné—Szilágyi Zsuzsanna 65 éves.

Kondorosi küldöttség megy Klebelsberg gróf kultuszminiszterhez. A kondorosi községi belső iskola fulzsufoltsága ügyében a napokban küldöttség keresi fel a kultuszminisztert, hogy egy tanerő alkalmazásának költségeit fedezné. Most 140—150 növendék szorong egy tanteremben s egy tanító vezetése alatt. Ez lehetetlen állapot, amelyen feltétlenül és sürgősen segíteni kell.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelt olvasóinknak tudomására hozzuk, hogy lapunk árusításával Gara József urat a Magyarországnak, Az Est, Pesti Napló árusítóját bíztuk meg. Kivánságra házhoz kézbesíti lapunkat, a szombati heti piacon és vasárnap a publikáció előtt a község házában árusítja.

Tisztelettel:
A Gyomai Ujság
Szerkesztősége.

Miért kacérok a brazilai nők? Nemrégiben három magyar ember indult Braziliába, hogy az őserdőben zoológiai gyűjtéseket eszközöljön. Az expedíció tagjai most érkeztek haza. Elmodták, hogy a brazilai nők azért olyan kacérok, mert hamar elvirágoznak, pár év az egész életük. A brazilai expedícióról különös érdekes cikket közöl Tolnai Világlapja legújabb száma, amelyben ezenkívül sok cikket, novellát, két folytatásos regényt és hetven képet talál az olvasó. Egy szám ára 24 fillér, negyedévi előfizetési ára pedig mindössze 2 pengő 90 fillér. A népszerű képeslap minden olvasója 10-pengő bolti ár helyett 2 pengő 90 fillérért bérmentve megkapja Tolnai Világlexikona, Világtörténelme és a Műveltség Újja egy-egy diszkötésű kötetét.

ÉRTESÍTÉS! Tudomására hozzuk t. olvasóinknak, hogy a Hungária nyomdát és a Gyomai Ujság szerkesztőségét és kiadóhivatalát Kossuth Lajos utca 576 sz. (Wagner fa-telep) alá helyeztük. Telefon számunk 22.

Az emberi agy, mint elektromos batteria. Reiter dr., a koppenhágai St. Sans-kórház osztályorvosa, tudományos kísérletekkel igazolta be, hogy az emberi agy — amely főleg fehérje, konyhasó, klór, nátrium, kálium, mész és magnézium összetételéből áll — tökéletesen úgy működik, mint egy rádió-batteria. Megállapított tény az is, hogy az agyat a működéshez szükséges savakkal a vér látja el, melynek hiányában az agy nem tud elektromosságot termelni s így beáll a gondolatszegénység. Az alvásutáni szellemi felfrissülésnek is ugyanaz a magyarázata, mint a rádióakkumulátornál, tudniillik az agy a környező levegő elektromosságából magától feltöltődik. De nemcsak az agyat, hanem az emberi szervezet legparányibb részét is a vér látja el szükséges tápanyagokkal. A vér életlanilag

helyes összetételétől függ tehát az anyagcsere zavartalan lebonyolítása. A rádiótechnikai kutatások és az emberi szervezettel kapcsolatosan végzett kísérletek azt mutatják, hogy a fénybesugárzó készülékkel — melyből Amerikában már több mint 20 millió darab van forgalomban — a vér anyagcserejének zavartalan működését csodálatos módon lehet szabályozni. Ez tehát a magyarázata annak, hogy a „Hélvezér“ fénybesugárzó készülék számtalan betegséget meggyógyít 2—3 hét alatt. A készülék működéséről teljesen kimerítő prospektust ingyen kaphat, ha lapunkra hivatkozik és címét közli Szepessy Árpád elektromérnökkel, Budapest, VI., Eötvös-utca 26/b., földszint 2. E fénybesugárzó készülék otthon házilag használható és teljes felszereléssel gumibőrönddel együtt nem kerül többé 125 pengőnél és részletre is megszereshető.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen. Izléses munka.

Bécs panaszkodik a magyar gyümölcszállítmányok miatt. Az osztrák élelmiszerkereskedők központi szövetsége a bécsi magyar követségnél a magyar gyümölcszállítmányok ellen panaszt emelt. A bécsi gyümölcskereskedők állítása szerint ugyanis a magyar küldeményekben nagyon sok az úgynevezett diszített csomagolású (felül retszetős, alul ellenben silányáru) ami a viszonteladónak kárt okoz. Ugyanilyen panasz van az olasz gyümölcsküldeményekkel szemben is.

Lefoglalható szolgálati illetmények. Az adórendezési törvény 12. §-a a közzolgálatban, valamint magánszolgálatban állók szolgálati illetményeinek és ellátási díjainak lefoglalását a következőképpen szabályozta: 1. Korlátlanul, teljes összegükben lehet lefoglalni a közzolgálatban vagy a magánszolgálatban állók adóköteles illetményeit, ellátási díjait, valamint az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetektől járó ellátási díjakat az ezek után kivetett adók, ezek pótlékai és járulékaik erejéig, továbbá a közzolgálatban állók illetményeit és ellátási díjait a szolgálati viszonyból eredő térítmények, pénzbüntetések erejéig; 2. a közzolgálati illetmények és díjak felel részben foglalhatóak le gyermektar-tási díj fejében; 3. egyéb követelésekért csak az illetmények és ellátási díjak egy harmada vehető foglalás alá. Az illet-

ményekre és ellátási díjakra kieszközölt végrehajtás hatálya kiterjedt a később változott illetményekre és ellátási díjakra is.

Terjessze a Gyomai Ujságot!

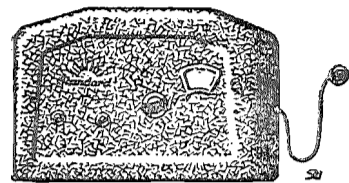
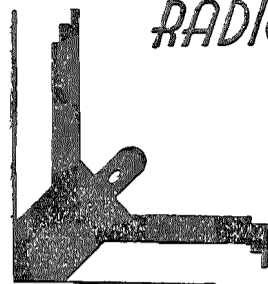
Szabályozzák az autóközlekedést. A belügyminisztert az utóbbi időkben történt halálosvégi gázolások arra indították, hogy a közlekedés rendjét szigorúan szabályozza. Az új intézkedésben legnagyobb gondot a sofőrvizsgákra fordítanak. Az intézkedés előszele már a budapesti sofőrvizsgákon érezhető formában jelentkezett, amennyiben a vizsgára jelentkezők ötven százalékát visszadobták. A sofőrvizsgák szigorítását vidékre is kiterjesztik. A vizsgálóbizottság tagjai csak olyanoknak adhatnak hajtási igazolványt, akik feltétlen urai a gépeknek. Sofőrvizsgákra csak előzetes alapos orvosi vizsgálat után bocsájtható a jelentkező. A szigorú rendszabályok életbeléptetésével remélik, hogy a szerencsétlenségek száma csökkenni fog.

Villamos sugarak a sebészet szolgálatában. A philadelphiai tartott amerikai sebészkonferencián több kiváló orvosi tekintély a legnagyobb jövőt jósolta a sebészeti célokra használt villamosugaraknak, amelyek a műtétek bizonyos fájánál teljesen ki fogják szorítani a műtőkést. Howard Kelly baltimorei tanár szerint az elektrooperáció épp úgy aránylik a késsel végzett műtétekhez, mint a villamosvadás az ősi lövőhatókhoz. Az új rendszerrel be lehet hatolni az agy legkényesebb rétegeibe és a hátgerinche, vérzési veszélyeket a villamosműtétek nem ismernek. Dr. Sahs (St. Louis) kijelentette, hogy a villamos műtőszerszám új korszakot nyitott az idegműtétek terén. Nagy daganatokat lehet most minden varrás nélkül eltávolítani, ahol azelőtt 60—70 ezüst kapcsot kellett alkalmazni.

Kérje mindenütt a Gyomai Ujságot!

Hogyan telepítsük a gyümölcsfákat. Erre a kérdésre felel és fiz. tervrajzot közöl a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Ismerteti még a legelők fásítását, a szüret utáni teendőket, a rózsák ültetését és téli takarását, a virágtrágyázását, vértetű irtását, a gyümölcs csomagolását stb. A dusan illusztrált kiváló szaklapokból egy alkalommal a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V. kerület, Földművelésügyi Minisztérium) lapunkra való hivatkozással készséggel küld mutatványszámot.

3a MAGYAR RÁDIO

Standard 3a

**3-1 CSÖVES TÖKÉLETES HÁLÓZATI RÁDIO
LEGSZEBB LEGOLCSÓBB, LEGTÖBBETUD.
KAPHATÓ 6-12-18 HAVI RÉSZLETRE.**

**Minden jobb
szaküzletben.**

Amikor a gordiusi csomót nem sikerül kettévágni. Orange város (New Jersey) legújabb szabályrendelete megengedi a vasárnapi mozielőadásokat, ellenben a vele teljesen összeépített East Orange továbbra is fenntartotta a vasárnapi mozi-filmat. Ezek az ellentétek súlyos helyzetbe hoztak egy mozi-t, amelynek épülete mindkét község területén fekszik. A tulajdonos egy ideig úgy oldotta meg a dilemmát, hogy az Orange államra néző oldalon külön kaput nyitott és az East Orange területén levő ülőhelyekre vasárnap nem adott jegyeket. Azonban kitűnt, hogy a mozivászon egy része East Orange területére nyílik át s most ezen az alapon teljesen befiltották a vasárnapi előadásokat.

Meghalt a világ legöregebb asszonya. Buenos-airesi jelentés szerint Braziliában a ma nap halt meg Rosa da Costa, a világ legöregebb asszonya, százötvenéves korában. Halálát tízenyolc gyermeke siratja — tízenegy fiú és négy leány — valamennyi százévnél idősebb és a következő leszármazók, százhuszonnégy unoka, kétszázharminc dédunoka, tízenegy ükunoka, akik közül a legifjabb tízenhároméves. A legújabb népszámlálási adatok szerint Braziliában rendkívül sok száz évesnél idősebb személy él, akik tulnyomórészt mulattok.

**November 15-től
drágul a posta.**

Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, báyadtság, félelemérzések eseteinél a természetes „**Ferenc József**” keserűviz kiűnő háziszér, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a **Ferenc József** viz öreg embereknél is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Két bájos hindu hölgy magyarázul nyilatkozik a Délibáb színházi hetilap legújabb számában. A Lehár ünnepélyről részletes beszámolót közöl és azt számos képpel illusztrálja. A fényes külsőségek között lezailott premierről is megemlékezik, Tauber Richard a csodálatos hangú énekes ezuttal nem a zenéről, hanem a szép asszonyokról nyilatkozik. Nagyon érdekes visszaemlékezést közöl Adyról a színésztől. A „Skót”, az „Én hetem”, a „Lapzárta után” és természetesen a „Külföld Humora” című rovatokat is megtalálja az olvasó a 84 oldalas Délibáb legújabb számában. Ára 30 fillér.

Magrazzia volt Szarvason. Az egyik fővárosi cég felhívta a földmivélsügyi miniszter figyelmét arra, hogy Szarvason egyesek külföldi, magyar talajon kevésbé jól termő lóhere és lucernamagot kevernek a magyar áru közé. Hatósági személyek vizsgálták meg egyes szarvasi kereskedők áruját és megállapították, hogy a panaszok mindenben jogosultak. Intézkedés is történik a kevert áru lefoglalása ügyében, egyidejűleg rendeletet bocsátott ki a kormány, amelyben elrendelte, hogy olyan külföldi lóhere és lucernamagvakat, amelyek Magyarországon nem hoznak kellő termést, meg kell festeni épügy, mint a délafrikai lucernamagot.

Nem ad csizmát a szovjet a munkások családtagjainak. Moszkva két milliós lakossága közül csak háromszázezen vásárolhatnak cipőt. Az Exchange Telegraph londoni lap szerint Moszkvában csak teszt munkások és családjaik kapnak cipőjegyet, úgy, hogy a város kétmilliókétszázötvenezer lakossága közül csak háromszázezernek van joga ahhoz, hogy lábbelit vásároljon. Egy pár cipő, vagy csizma ára megfelel egy havi munkabér harmadrészenek.

A GY. S. C nov. 29-iki teaestélyén a 10-ik Bethlen Gábor honvéd gyalogezred zenekara muzsikál.

Gép, amely a levegőben áll. A levegőben való repülés, ami alig néhány éves múltra tekinthet vissza, új korszakához érkezett. Egy olasz mérnök olyan csodagépet készített — és azt szakértők előtt be is mutatta — amelynek nincsenek szárnyai, de azért minden nekifutás nélkül felemelkedik a levegőbe, ott hirtelen meg áll, majd függőlegesen felfelé emelkedik, aztán hátra, ismét előre, végül szabályszerű pontossággal leereszkedik arra a helyre, ahonnan felemelkedett. Ha ezt a gépet átviszik a gyakorlati használatba, akkor nemcsak repülhetünk a levegőben, hanem állhatunk is.

New-York államában annyira megsaporodott az úlszéleken elhagyott, használhatatlan autók száma, hogy az állam főbiztosa jónak vélte hirdetések útján közölni, hogy megállapodást létesített egyes kereskedelmi hajókkal, melyek két dollár ellenében hajlandók a közlekedést gátló járműveket a tengerbe sülyeszteni. Ugy látszik ott még van hely.

Hány házat építettek az idén a fővárosban. A székesfővárosi statisztikai hivatal augusztusi jelentése közli azokat az adatokat, melyek ez év építkezését tükrözik vissza. Ezek szerint ez évben 535 lakóház, 576 taldalékipítés, 52 ráépítés és 559 egyéb átalakítási munka volt. Az újonnan keletkezett lakások száma 2988. Egyszobás lakás épült 1676, kétszobás 626, háromszobás 337, négyszobás 221, ötszobás 78, hatszobás 50. A tavalyi lakásszaporulat ezzel szemben 4498. Az újonnan keletkezett lakószobák száma 5321, míg tavaly 9058 volt. A cselédszobákkal előszobákkal együtt az idén 8084 szoba épült, míg tavaly 14.262. A lakóházaknál a bontások száma az idén 46, tavaly 66 volt, egyéb épületeknél idén 22, tavaly 21, vagyis idén összesen 68, tavaly 87. Ezek az adatok fényesen dokumantálják, hogy mennyire csökkent ez évben a lakásépítési tevékenység.

Agyonütötte a kereszt a valósággyalázó szocialistát. Bódi Gáspár rákoskereszturi lakos, aki a szocialdemokrata mozgalmak egyik helyi vezetője volt, vasárnap este sógorával ittasan ment hazafelé. Útközben vallási becsmérlő kifejezéseket hallatva, megállt a hatalmas kökereszt előtt, amelyre fel akart mászni. A súlyos kötömb rádőlt és menten agyonütötte.

HIREK MINDENFELŐL.

A nemzeti pártok győzelmet arattak Ausztriában az elmúlt vasárnap megtartott választásokon a szociáldemokraták és a komunisták felett. A választás végleges eredménye a következő: szociáldemokraták 72 mandátum, keresztényszocialisták és Heimher, illetve Heimatswehr 66 mandátum, nemzeti gazdasági blokk és földművelés-szövetség 19 mandátum, és Heimatsblokk 9 mandátum.

Halálos autógázolás történt vasárnap Békésen. Dávid Sándorné békési lakost egy autó, akkor amikor egyik oldalról a másikra akart átmenni, elütötte. A súlyosan sérült asszonyt azonnal beszállították a békéscsabai kórházba, ahol rövid idő múlva sérüléseibe belehalt.

A regőcei választókerületben a kormánytámogató jelölttel szemben nagy többséggel a Magyar Parasztpárt jelöltjét dr. Mojzes János bajai ügyvédet választották meg képviselőnek.

A képviselőket kényszeríteni fogják a Ház ülésein való megjelenésre. Alig néhány napja tanácskozik a képviselőház, már is több alkalommal előfordult, hogy nem volt tanácskozásképes, mert a képviselők javarésze egyáltalán nem jelenik meg az üléseken. Vannak olyan képviselők, akik jóformán sohasem járnak el az ülésekre, csak a fizetésüket veszik fel. Épen azért mozgalom indult meg, hogy minden képviselő kötelezőleg legyen kénytelen eljárni az ülésekre és jelenléti ivatek kell minden nap aláírni, mert az olyan képviselők, akik nem járnak az ülésekre, megróváshoz részesülnek a házelnökség részéről, sőt a fizetésükből is levonják az azokra a napokra eső részt, amelyeken a képviselők nem vettek részt a Ház ülésein.

Négyszáz pengő havi jövedelemtől progresszív lesz a kereseti adó pótléka. A pótlékolással a nagyobb fizetések fokozatosan növekvő, erősebb megadóztatását akarja elérni a kormány.

Háborus készülődés Oroszországban. A szovjet orosz és lengyel határon lázas erősítési munkálatok folynak és nagyban készülődnek a finn határ közelében lévő erődök meg erősítésére. Az orosz lakossá-

got mindenütt mozgósítási hírekkel izgatják.

Ötvennégy millió pengő haszon. Két év alatt kereslettenynyi a cukorkartel. A két év alatt összesen 4230 ezer métertermársa cukrot termelt. A hazai cukorfogyasztás az utóbbi évben mintegy 30 ezer métertermársával csökkent. Ennek következtében a belföldi fogyasztás tisztán haszna is kevesebb 1 millió pengővel.

Prága—Budapest. Csehország is hajlandó megkezdeni a cseh—magyar kereskedelmi tárgyalásokat a magyar kormány ajánlata alapján. A helyzet tehát az, hogy Csehország egyrészt elkeseredett vármháborút gyakorol, másrészt elméletben a gazdasági megértés alapján áll.

November 20-án új huszpengősöket bocsát ki a gy-bank. A régi 20 pengős bankjegyeket november 20-tól kezdődőleg bevonja a forgalomból. A bevonásra kiűzött határidő 1931 május 31.

Endrődi hírek.

(Endrődi tudósítónktól.)

A felebaráti szeretet örökérvényű parancsa csatasorba állítja Endrőd tehetősebb polgárait is, hogy bár a mai időben csekély feleslegükből áldozatot hozzanak és segítségükre siessenek azon magyar testvéreknek, kiknek ajtaján az inség kopogtat. A hivatalos gyűlési megelőzőleg az endrődi Kath. Egyesületék is munkába léptek és érdekes segélyezési tervet íparkodnak megvalósítani. Ezen cél érdekében Csernus Mikály apátplebanos az alábbi felhívást intézte híveikhez:

Kedves Híveim!

A gazdasági pangás ferge-tege nem kíméli a magyar társadalom egyetlen osztályát sem. A megélhetés nehéz gondja von barázdát a verejtekező magyar homlokokra, a nélkülözés, nyomor és szenvedés kétségbeesett panaszá sikkolt fel ezrek és ezrek lelkeiből. A tél fenyegető ráme sok száz családot megfagyással és éhenhalással fenyeget, ha — örömeinket, szórakozásainkat és fényezésünket le nem tompítva — nem sietünk — a faji szeretet sürgelő parancsára — szegény testvéreink felsegítésére.

Ne gyülesezzünk, ne beszéljünk sokat, hanem amit Isten adott, abból valamit juttassunk azoknak is, akik a nehéz magyar élet mostoha fia.

Az endrődi egyesületek nagy többsége nevében és megbízásából kopogtatok az endrő-

pi magyarság becsüleles szive aytajan.

A nyomor rossz tanácsadó! A forradalom mindent elseperhet! Addig segíünk, míg a magyar láthatár lüzben nem áll!

A beírt adományokat a Szent Antal-házban gyűjtjük össze.

A magam részéről nov. 1-től március 1-ig minden nap 3 szegény gyermeknek adok ingyen ebédet. A felnőttek segélyezésére pedig e négy hónap alatt — havonként 40 P — az összesen 160 pengőt ajánlok fel. Ezenkívül ruha-segélyben részesíték 30 gyermeket.

Tisztességes magyar ember nem vonja ki magát e kötelességszerű áldozatból, hanem a felebaráti szeretet nagy parancsát átérzve anyagi erejéhez képest segít nyomorgó emberfarsain!

Isten áldja és segítse a derék adakozókat!

Endrőd, 1930. okt. 16-án.

CSERNUS MIHÁLY
apátplébános.

Megjegyzések „Hivatalos nyilatkozat az endrődi főjegyző feyelmi ügyéről” című cikkhez. Az alispáni hivatal jónak látta fenti címmel Békésvármegye valamennyi lapjában nyilatkozatot közre adni, amelyben részletesen elmondja, hogy vizsgálta ki Páncél József dr. II. főjegyző az endrődi főjegyző ellen tett feljelentést, hány oldalas a felvett jegyzőkönyv, hány napidíjat tudott ebben az ügyben elszámolni. stb. stb. Változott viszonyok miatt nem szívesen foglalkozunk ezzel az ügygel, nem óhajtunk foglalkozni a nyilatkozat „téves” adataival sem, csak azt az egyet akarjuk leszögezni, hogy sohse árultunk zsákban macskát. Ha volt mer-

szünk a feljelentést megtenni s álltuk a harcot nyíltan úgy lett volna annyi bátorságunk bármiféle kivánságunknak nyíltan férfiasan is kifejezést adni. Vakmerő ráfogás az a megállapítás, hogy a Belügyminiszterhez beadott névtelen feljelentést ez ügyben szereplő följelentők adták volna be. Több tárgyilagosságot és akkor minden oldalon megnyugvás lesz.

Az endrődi állatorvos husszemle díja. Ez ügyben részletesen informáltuk olvasóinkat, hogy az endrődi képviselőtestület mintegy 5000 P husszemle díjat adományozott az endrődi állatorvosnak, ami a jellegi helyzetben nemcsak feltűnő volt, de a fennálló rendeletekkel szemben — mint kimutattuk — törvénytelen is. Mint értesültünk a képviselőtestület f. évi november 8-án tartott rendkívüli közgyűlésében ezen határozatát visszavonta és a megszavazott 5000 P husszemle díjat egyhangulag megvonta és akként rendelkezett, hogy ezen összeg a községi közpénztári illeti.

Endrődi fiatal gazda tragikus halála. Tragikus módon halt meg Knapcsék Sándor 29 éves gazdálkodó. Jól elvégzett fuvar után három társával áldomást ivott, majd mikor kifele indultak a tanyára, három társatréfából a faluban akarta őt hagyni. Knapcsék a kocsi után iramodott, fölugrott a felhérere. Az egyensúlyát elvesztve a lovak közé esett és a rakott kocsi keresztül ment rajta. Társai a fején vérző fiafalembert elvitték dr. Kovács Péter egészségügyi tanácsos, községi főorvoshoz, ki azonban arra való hivatkozással, hogy neki köt-

szere nincs, a gyógyszeriar pedig pénz nélkül kötszert nem ad ki a sérülteket minden megvizsgálás és bekötés nélkül elutasította. Erre elvitték a sérülteket dr. Weisz Aladár orvoshoz, aki a sebet kimosta és bekötözte. Hozzátartozói mikor Knapcsék hátgerinc fájdalmáról panaszkodott dr. Bartha Gusztáv gyomai orvos utasítására elvitték a gyulai kórházba, hol csigolya törést állapítottak meg, amelybe bele is halt. Könnyelműek az emberek, életükre nem vigyáznak, de az emberbaráti, felebaráti szeretetet, amely az elsősegélyt mindenkire nézve kötelezővé teszi Diogenesz lámpájával kell keresnünk.

Endrődi anyakönyvi hírek.
Születtek: Bela Tibor, Hornok Jolán, Alt Etelka, Valuska Mária, Tóth Balázs, Nehéz Jolán.
Házasság: Mastala József—Farkas Mária, Dávid Vince—Varga Mária, Vinkovics Imre—Vadász Piroska, Varga István—Almásy Mária, Sz. Molnár István—Giricz Ilona, Timár Miklós—Nehéz Mária, Hornok Imre—Julis Veronika, Büngösi Géza—Timár Eszter. **Elhaltak:** Timár Sándor 7 hónapos, Koloh Sándor 15 hónapos, Dinya Mária 14 napos.

Keresünk a GYOMAI

piacon és a környékbeli falvakban agilis, gazdáknál jól bevezetett

ügynököket,

kik textil gyártmányaink eladásával komolyan foglalkoznának. Jó kereset biztosítva. Választ „AGILIS” jelígre Blockner J. hirdető irodájába, Budapest, IV., Városház u. 10 sz. kérünk.

PUBLIKACIÓ.

Kovács Jánosnak két fertály tanyaföldje kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ugyancsak eladó a pusári és az örökös nyilasi földje is. Venni szándékozók jelentkezzenek nála a 400 házszám alatt.

300 kéve leveles csutka eladó Pfeiffer József Tompa utcai lakosnál.

A Hangyában a kedvezményes áru kiosztása hétfőn azaz november hó 17-én kezdődik.

Az állami szövetakció olcsó szövetei kaphatók Szilágyi Antal szabó mesternél, ugyancsak neki tavalyi szemes-tengerije, egy dupla ablakja és egy ágy fája van eladó.

Ingtatlan forgalom.

Beinschróth Ádám nős Weidmann Magdolnával, megvette a gyomai 236 tkv. betétben 9273—9287,1 hrsz. alatti pusári szántót 3220 pengőért Nádudvary Jánosné szül. Kruchió Esztertől.

Ádám Jánosné szül. Piltz Zsuzsanna megvette a gyomai tkv. 5067,5066 és 5068/1 hrsz. alatti tanyaföldet 4900 pengőért Beinschróth Ádám nős Weidmann Magdolnával, gyomai lakostól.

Marjai Antal megvette a gyomai 2995 tkv. betét 7217 hrsz. alatti 2 hold tanyai szántót 2000 pengőért Marjai Antalné, Putnoki Sára, valamint Marjai Antaltól.

Dobó Zsigmond nős Szilágyi Zsuzsánával, megvette a 358 tkvi. betét 5171—72 hrsz. alatti ingatlanoknak 1/8 részét özv. Szilágyi Mihályné szül. G. Nagy Juliánától 1000 pengőért.

Molnár Endre és neje Erdős Juliánna megvették a 4216 tkv. betét 2407 hrsz. alatti beltelkes Jakóházat Czinkóczy Lajos és neje Zvara Annától 3000 pengőért.

Marjai Sándor és neje Dutkon Eszter megvették a gyomai 2358 sz. tkv. betét 9187 hrsz. alatti 403 négyszögöl pusári szántót Dutkon László gyomai lakostól 100 pengőért.

Dutkon István nős Biró Eszterrel megvette a 2358 tkv. betét 9230 hrsz. alatti 339 négyszögöl pusári szántót Dutkon Lászlótól 100 pengőért.

Csath Endre és neje Cselei Mária megvették a 4800 tkvi. betét 5394/1 hrsz. alatti 1 hold 1501 négyszögöl tanyai szántót Herter András és neje

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsonöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteletet kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek **üzlethelységeit,** ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Hoffmann Magdolnát 2000 pengőért. Szász János nős Paraisz Ilonával, megvette a 4173 tkv. betét 2698 sz. alatt felvett 151 négysz. öl németzugi szántót Oláh Jánostól 25 pengőért.

Özv. Hatvani Antalné Molnár Teréz megvette a 2843 tkv. betét 9519 hrsz. alatt felvett 4 hold 958 négysz. öl előhalmi szántót 2/4 részét Imre József és Imre Teréz Nagy Antalnétől 1600 pengőért.

Veres Lajos és neje Biró Róza megvették a gyomai 2414 sz. tkv. betétben 6437 hrsz. alatti 1 hold 598 öl félhalmi szántót Kiss Dániel nős Nagy Sárika gyomai lakostól 1450 pengőért.

Biró Géza és neje Kun Lidia megvették a 3850 tkv. betét 6088 hrsz. alatti 1 hold 731 négysz. öl félhalmi szántót Köröskényi Károlyné, Harmati Teréz miskolci lakostól 1250 pengőért.

Benke Márton és neje Kéri Zsuzsanna megvették a 2757 tkv. betétben 498-99 hrsz. alatti lakóházat G Nagy Jánostól 4150 pengőért.

Kiskoru H. Juhász István megvette a 3526 tkv. betét 2915-16 hrsz. alatti kert és lakóház 2/3 részét H. Juhász Lajos és kiskoru H. Juhász Erzsébettől 500 pengőért.

Dr. Christyán Kálmán és neje megvették a gyomai 4037 tkv. betétben 9306-9310 és 9296/1 hrszámok alatt felvett ingatlanok 1/3 részét 450 pengőért Papp Róza rákosszentmihályi lakostól.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

A lanyhaság folytatódik és az átmeneti kedvező hangulat az amerikai hírek hatása alatt ismét teljes tartózkodásba ment át. Az Argentinából jelzett roszdakárok egész jelentékenyek, déli féltekéről továbbra is kedvező hírek érkeznek, az oroszok változatlanul kínálják dumping áron búzájukat, az európai államok továbbra is kénytelenek a bevétel korlátozását, mindezek olyan momentumok, melyek miatt az európai vásárlási kedv a legszűkebb keretek között mozog.

Az egységes párt többsége a boletta felemelése mellett döntött. Hogy a felemelés mekkora lesz még nem szivárgott ki semmi hír sem. Arról sem tudunk semmit, hogy mily formában nyer megint kifejezést a felemelés. Jelzik, hogy a malmok könnyebb ellenőrzése szempontjából újra bevezetik az örlési tanúsítvány rendszerét.

További lanygulást szűk keretek között mozgó üzleti lehetőséget jósolunk. Piacunkon a buza e héten 11.70-12.50 P volt.

Nyilvános tárházakban a készletek: Leszámítolbank tárházaiban a múlt héten 387.014 q, e héten 404.176 q. Csepeli kikötőben a múlt héten 196.142 q, e héten 204.529 q. Lujzamalomban

a múlt héten 89.073 q, e héten 105.763 q.

Chicagóban fizetnek a múlt héten XII. 75,3/8, e héten 89,3/4, III. a múlt héten 79,3/8, e héten 73,1/4, V. a múlt héten 81,1/4, e héten 75,1/2.

Zab szilárduló árpa lanyha csöves-tengeri ártartó.

Termény és magpiac.

Lenmag	32-34 P
Napraforgó	9-10 P
Viktória borsó	13-14 P
Express borsó (darálva)	18-18.50 P
Szárított répaszelet	10-11 P
Burgonya Weltmann étkezési ab termelési hely	4-4.50 P
Burgonya Krüger	3-3.50 P
Burgonya Ella étk.	5-5.50 P
Őszi rózsa	6.50-7.50 P
Nyári rózsa	11-12.50 P

Liszt.

Vidéki kis malmok árai bolettával, forgalmiadó nélkül.

0-ás gg	29- P
0-ás g	28- P

2-es	25-50 P
4-es	23- P
6-os	15- P

Sertés vásár.

Az irányzat változatlan. Nagy felhajtások mellett is kevés árú marad ki. Ia uradalmi árú 300 kg-on felül páronként 124-126 P
Közép uradalmi árú 260 kg. felül páronként 120-124 P
Szedett közép 220-260 kg. páronként 117-123 P
Könnyű 180-210 kg. páronként 115-118 P
Silány 100-160 kg. páronként 110-114 P
Angol sonka süldő páronként 135-140 P

Tojás és baromfi piac.

Tojás. Exportra alkalmas szép árú 14-15 fill.
Ia tavaszi csirke 1.40-1.55 P
Csirke kg-ja 1.30-1.50 P
Pulyka kg-ja 1.30-1.50 P
Levestyuk kg-ja 1.45-1.55 P
Gyenge csirke 1.30-1.40 P
(-dor.)

Az „Apolló” filmszínház mősora
1930 évi november hó 16-án vasárnap:
SOPHUS MICHAELIS dán író világhírű drámája
Forradalmi nász
(Életet-szerelemért!)

dráma 10 felvonásban. Rendezte: A. W. SANDBERG.
Magyarra átdolgozta: SÁNDOR TIVADAR. A feliratok szerzője: FODOR SÁNDOR.

Főszereplők: DIOMIRA JAKOBINI, KARINA BELL, GÖSTA ECKMANN és FRITZ KORTNEX.

A halállal szembenező szerelem romantikája ez a gyönyörű film. Művészet, finomság és költészet.

Ezenkívül két kitűnő burleszk és filmhíradó.

Előadások mártól kezdve: 4, 6 és 8 órakor.

RENDES HELYÁRAK.

VASUTI MENETREND 1930. október hó 5-től.

	gy.	gy.		gy.	gy.
	6-15	9-45	13-36	17-30	20-45
				2-10	
	6-41	11-14	12-47	18-29	20-34
	7-34	12-08	13-25	19-27	21-11
				3-23	
	6-15	9-45	13-36	17-30	20-45
				2-10	
	6-41	11-14	12-47	18-29	20-34
	7-34	12-08	13-25	19-27	21-11
				3-23	
Autóbusz	5-30	4-21	13-14	17-58	21-13
	6-30	4-26	13-19	18-03	21-18
	9-00	4-57	13-50	18-34	21-49
	11-10	4-58	13-51	18-45	21-50
	12-50	5-17	14-10	19-04	22-09
	2-20	7-27		20-58	
	4-55				
	7-20				
	6-16	11-02	14-00	19-00	
	7-50	12-34	18-04	20-36	
	7-24	12-10	16-47	21-45	
	6-53	11-39	16-18	21-14	
	6-48	11-33	16-13	21-09	
	6-15	11-01	15-41	20-36	
	6-13	10-59	15-40	20-34	
	5-53	10-39	15-21	20-14	
	4-05	13-30	18-24		
	8-30	9-50	15-25	18-42	
	5-30	8-15	13-50	17-08	

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

Azonnal

kiadó december 31-ig az ÁRVAHÁZ alsó épületében a volt „HUNGÁRIA” NYOMDA helyisége. — Bővebbet a WAGNER fakereskedésben.

Hentesüzlet

vagy bármilyen célra is alkalmas üzlethelyiség
SCHUSZTEK SÁNDOR
tanítónál
a Horthy Miklós uton
kiadó.

Parcellázás.

A póhalmi báró Huszár-féle uradalom parcellázása már kezdetét vette, amikor is felhívjuk az érdeklődő gazdaközönset, hogy miután már cca 1000 hold lejegyzése megtörtént, saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek a venni szándékozóknak, hogy még hozzá jussanak a kedvező feltételű és olcsó földhöz!

Jelentkezni csakis
AZ ENDRÓD-GYOMAI
TAKARÉKPENZTÁRNÁL
ENDRÓDÖN.

FOGALOM

a közönset körében az a tisztaság, rend és előzékeny kiszolgálás, melyet 20 százalék engedmény adása mellett nyújtunk ezen lap előfizetőinek,

legolcsóbban

nálunk étkezhet, mert olcsó árainkról külön kedvezményképp (P. 1.50-es menüt kivéve)

10 százalék kedvezményt adunk.

SEMMI

költsége sem az érkezéskor, sem az elutazáskor, mert szemben vagyunk a Keleti pályaudvarral.

Magyaros vendég szeretettel várjuk családi szállodánkban.

Park Nagyszálloda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10.
szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
G y o m a, Kossuth Lajos utca 576.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

„Van egy falu az alföldön...”

„Nem mondom meg merre. Olvasóm önmaga találjon e helyre.” Bizonyára sokan emlékeznek még a most élő emberek közül erre a versre, amelyben a költő korának hibáit ostorozza kissé csipős gunnyal. Igazán nem tehetek róla, de ez a vers oly igen sokszor jut eszemben. Hogy miért? Bizony-bizony azért, mert most is van a mai társadalomban igen sok hiba s e hibákat táján csak azért nem hagyjuk el, mert nem ismerjük be azokat. Például: Van egy falu az alföldön... ahol már jó egynéhány éve a község legtekintélyesebb része oly szöges ellentétben van egymással, hogy ez az ellentét minduntalan kiülkőzik a tettekben, a közérdek és a tekintélytiszteltet bizonyára nem kis kárára. Pedig ezek a jó urak mind jó magyar emberek. Szeretik a hazájukat. Szeretik a magyar népet. Ismerik ennek a vérrel áztatott magyar földnek a történetét. Az Uristen a legfőbbjét jómóddal áldotta meg. A közbizalom nem egyet közülük vezető állásba helyezeti... Tisztelettel kérdezzük hát miért ez a végnélküli haragszomrad? Ugyebár nagy jó Uralmék a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a történelem megismétli önmagát. Ugyebár azt tanultuk a történelemből, hogy IV. Béla királyunk serege a tatárjárás idején 1240-42-ben azért gyült olyan lassan, mert a magyar urak akkor is a haragszomrad-ot játszották a királlyal szemben is. A mohácsi vész előtt 1526-ban szintén nagy volt a széthúzás, a pártoskodás... S mi lett a vég? Előbbi esetben gyászos pusztulás, az ország kirablása. A másodikban még a sok elpusztult érték és emberéleten felül 150 évi rabság. S mi volt az egyik legfőbb oka ennek? A vezető állásban levők egyenetlenkedése, pártoskodása. Okuljunk már egyszer a múltakból. Hiszen a jövőt ugysem halja át a mi gyenge szemünk. Ne

legyen a magyar a magyarnak ellensége, hiszen van úgy is elég. Ezeket a trianoni korridoron túllevő ellenségeinket pedig én hiszem, hogy csak úgy fogjuk legyőzni akár gazdasági, akár szellemi téren, vagy ha kell akár fegyverrel

is — ha idehaza a ránkény-szerített határokon belül — és kívül is — minden magyar megéri megbecsülni egymást. Ugy áldjon meg minket a magyarok Istene.

Kondorostanya, 1930. nov. 14.
(f. i.)

Képviselőtestületi közgyűlés.

November 20-án délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a képviselőtestület 25 tag részvételével.

Első tárgy a választott képviselőtestületi tagok és póttagok felerészének kisorsolása volt, mely sorsoláson a következők estek ki:

I. kerület: H. Kovács Gábor, ifj Gecsei Sándor.

II. kerület: Vincze Andor, Oláh István.

III. kerület: Kruchió Lajos.

IV. kerület: Ailer Márton, Kéri Gábor és Icsa János póttag.

V. kerület: Baráth Albert, Kruchió István és Haibach György póttag.

A kisorsolt tagok helyébe — kik azonban újra is választathatók — az új választás december 20-ika körül lesz.

2. A csendőrségi laktanya hasznbérének leszállításába nem ment bele a képviselőtestület.

3. Mónus János csendőrtörzsormesternek a gyomai illetőséget honosítása esetére kilátásba helyezték.

A többi apró ügy letárgyalása után 10 órakor a gyűlés véget ért.

Alispán választás.

A pályázók még meg sem mozdultak és máris teljes gőzzel folyik az egész megyében a jelölés, a találgatás, a kapacitálás az alispáni állásra.

Békéscsaba polgári pártja elsőnek foglalt állást dr. Márky Barna vármegyei főjegyző mellett. A szeghalmi járás szintén Márky Barna mellett határozott. A gyomai járás szintén Márky Barna mellett

van. Tudunkkal Gyula is Márky párti.

Látható, hogy a városok és azok a járások, melyeknek főszolgabírái nem pályáznak, máris állást foglaltak és egyhanguan dr. Márky Barna mellett, kinek megválasztása esetén a főjegyzői állásra dr. Páncél József, a II-od főjegyzői állásra dr. Uhrin László lesznek a jelöltek.

Németek kutatják fel Oroszországban az eltűnt magyar hadifoglyokat.

A visszamaradt magyar hadifoglyok föl kutatásának nehéz munkáját a helyszínrre kiutazó német delegációval akarják elvégeztetni. E tekintetben a tárgyalások már igen előrehaladtak és a megindult társadalmi akciótól hivatalos körükben is sikereket várnak. A német hadifoglyszervezetek-

ből alakuló delegáció még ebben a hónapban kiutazik Oroszországba. Először Szibériát kutatják föl, ahol a szerzett értesülések szerint legnagyobb a visszamaradt magyar hadifoglyok száma. Turkesztán és Kaukázus föl kutatására a szibériai adatok összegyűjtése után kerül a sor.

Közművelődési esték.

A Gyomai Közművelődési Egyesület sorozatos előadásai iránt, mind nagyobb és nagyobb és nagyobb az érdeklődés. A különböző Olvasóköri termek, minden szerdán és csütörtökön zsufolásig megtekinthetők hallgatósággal. Legutóbb is három lelkes kultur harcost üdvözölhetünk az előadó asztalnál: Dr. Vince Endre községi orvost, Dr. Balázs László ügyvédet és Nyisztor Péter tak. pénzl. igazgatót, akiknek értékes felvilágosító szavaikkal a tudás újján jóval előbbre jutottunk.

A következő előadásokat tartják: Dr. Singer István fogorvos, nov. 26. (szerdán) 48-as Olvasókör.

Szöke Ferenc ig. tan. nov. 27. (csütörtök) Felsőrészi Olvasókör, Dr. Sarkadi Nagy Pál orvos, december 3. (szerdán) Ipartestület.

Kner Imre, december 4. (csütörtök) Egyetértés Olv.

Előkészületek; Kultur est az Uri Kaszinó nagytermében.

Jön a csizma boletta.

Hogyan csinálják a csizma akciót?

Az egységes csizmaakcióra vonatkozólag állítólag megtörtént a kormány részéről a döntés, ami a következő: A kormány terve szerint megveszik az ország kisiparosaitól a raktárakon tartott egész csizma és bakancskészleteit, amit a községi vagy járási ipartestületek vesznek át, az egyes helyeken szokásos csizmaáraknál 20 százalékkal olcsóbban.

A 20 százalékos árkülönbözet fejében az iparosok csizma bolettát kapnak, amellyel aztán a bőrkereskedőknél egyéb szükségleteiket szerezhetik be, míg a kereskedőktől a bolettát a bőripar veszi át és helyette krupontalpbőrt, vagy zsiros felsőbőrt ad. Az akcióba a kormány az ország öt legnagyobb bőrgyárat kapcsolta

be, amelyek hosszulejáralt kölcsön formájában a lebonyolításhoz szükséges pénzt is felajánlották. A kormány azonban nem vett fel kölcsönt, hanem abban állapodott meg, hogy a gyárak a boletta ellenében bóranyagot hiteleznek az akciónak.

Most már az ügy a Magyar Bórgyárosok Orsz. Szövetsége elé kerül, amely báró Szerényi Lószef elnöklésével kedden délután határoz az akcióban való részvételéről.

Korona tanuból vádlott.

A Glóbus ingatlanforgalmi iroda kihágási ügye.

November hó 19-én tárgyalta a gyomai kir. járásbíróóság a gyomai Glóbus ingatlanforgalmi iroda kihágási ügyét. Az iroda évek óta foglalkozott ingatlan közvetítésével az OFB. engedélye nélkül s így kihágási eljárás indult Nádudvary Mihály és Tóth Ernő társ tulajdonosok ellen.

Érdekes fordulat történt a tárgyalás folyamán, mikor az ügyészégi megbízott a korona tanu: Oláh Péter hivatal szolgálta ellen — az elhangzott tanuvallomások és saját vallomása alapján — vádat emelt mint tettes társ ellen, mert a hivatalszolgaszerződéssel bizonyította, hogy ő 25 százalékos jutalék alapon volt felfogadva. Az érdekes ügyet az ítélet után fogjuk ismertetni, miután a bíróság a tárgyalást elnapolta és a bizonyítás kiegészítését rendelte el. Még körülbelül 10—12 tanu lesz ez ügyben kihallgatva.

MEGRE ERŐS ÖRÖKSÉGET HÁLBÓL!
A LEGJOBB GYERMEKÁPOLÓSZERREKEL GONDOZZÁK.
Hójer gyermekápolópor
gyermekkérem
gyermekszappan
DARÁGJA 90 FILLER
LESZÁRITJA A KIÜTÉSEKET, MEGSZÜNTETI A BŐR VÖRÖSSÉGÉT.
PATIKÁBAN, DROGÉRIÁBAN, ILLATSZERTÁRBAN KAPHATÓ.
1. díjazott a Hójer gyermekápolópor ára 30 fillér

Négy növendéke van a kétszáz ezer pengő költséggel épült nagykörösi téli gazdasági iskolának.

A nagykörösi M. Kir. Téli Gazdasági Iskolának az idén összesen négy növendéke akadt. Az intézetnek a város husz hold földet adományozott annak idején, az iskola felépítése 200.000 pengőbe került és felszerelése is mintaszerű és modern.

Mi megelégednénk Beszenszegen egy 30 ezer pengős iskolával is, hova nem 4, hanem 40 tanulót is tudnánk adni.

Vajjon meddig kell még a szegény besszenszegi gyerekeknek a sineken át-mászkálva két kilométerre járni iskolába?

A magyar Standard-Rádiógyár sikere.

Közludomásu, hogy a magyar Standard Villamossági Részvénytársaságnak az idei szezonban piacra hozott produktumai olyan népszerűségnek és keresletnek örvendenek, hogy a gyár szállítási kötelezettségeinek hatalmas mérnöki és üzemi készütséggel is csak a legnagyobb erőfeszítésekkel tud megfelelni.

A Standard 3a és 3b készülékek, a Standard Conus hangszórók fogalommal váltak, melyek teljesítő képességben, teljesítő kivitelben igen sok, sokkal drágább készüléket és hangszórót felülmúlnak, a legutóbb piacra került Rex-Standard Európavevő pedig teljes joggal tekinthető a rádiók királyának.

Az elért sikerrel kapcsolatban felkeresitük a gyár vezetését, ahol a következő közlésre kérték meg bennünket:

„A vállalat csak kötelességét teljesítette akkor, amikor a legmodernebb gyártási módszerekre rendezkedett be és minden eszközzel azon igyekezett, hogy a vásárló közönség minden igényének megfelelően. Bebizonyosodott, hogy az az állítás, mely szerint a magyar vásárló közönség a külföldi árul a hazai produktum elébe helyezi még akkor is, ha a külföldiért nagyobb árat kell fizetni, nem felel meg a valóságnak.

A magyar vásárló közönség igen is szívesen vásárol minden elsőrangú magyar iparcikket, mert teljes tudatában van annak, hogy minden külföldre vitt fillér ront az ország gazdasági helyzetén, másfelől már utat tört a nagy tömegekben is az a felismerés, hogy a magyar mérnöki tudás és villamos gyáripar, mely külföldön

is annyi diadalt aratott, nemcsak, hogy elért, de többnyire tulszárnyalja a külföldi exportcikkeket. Nem szabad itt megemlíttelenül hagyni, hogy ezen felvilágosító munkában a magyar sajtó értékes támogatására mindenkor számíthatunk.

Itt kell tehát a magyar iparnak a kérdést megfognia: Milyen körülményben, külső és belső kiállításban versenyképes, jó árul kell a piacra hozni és akkor a siker sem marad el.

A magyar vásárló közönség megértően fogadja igyekezetünket és amikor bebizonyítva látta, hogy az általunk forgalomba hozott gyártmányok minden tekintetben versenyképesek, mint egy ember állott mellénk.

A Standard Villamossági R.-T. főbbmérnök- és munkás gárdája nevében ezúton köszönjük meg a vásárló közönség belénk helyezett bizalmát és igyekezni fogunk annak, mint a múltban, a jövőben is megfelelni.

Magunk részéről fentiekhez csak annyit fűzünk hozzá, hogy mi is örvendünk az elért sikernek, elégtételünk ez nekünk is, akik minden alkalmat megragadunk, hogy a magyar ipar érdekében szavunkat felemeljük.

Katonazene Gyomán nov. 29-én.

Ismét a Gy. S. C. szervez a publikumának ilyen rendkívüli élvezetet és a november 29-iki teaestélyén áldozatot nem kimélve a békéscsabai 10-ik honvéd gyalogezred zenekarát hozatja el.

Mióta ez a hír kiszivárgott, nagy a lázas készülődés a lányok között, mert hiszen nyílt titok, hogy a Gy. S. C. mulatóságain lehet a legtöbbet

T Á R C A

Rózsák.

Asztalom telve álomrózsákkal
Pompázó, pazar csoda színek.
Remegő, gyöngye levelek szélén
Pihegnek szépen álomszivek.

Piros az egyik, fehér a másik,
Lüktető, lázas, piros a vér.
Csókos szemükben vágyak világa,
A másik szelid álomfehér.

Van úgy, hogy néha pirosra nézek,
S lázason lüktet piros vérem.
Teremtő vágyak csodálatos szép
Titkait mélyen akkor érzem.

De hogyha elszáll vágyam viharja,
S nem dalol többé forrón a vér,
Szeretnék szépen szívemre fenni
Minden virágot, ami fehér.

A Megváltókat megöltük.

Itt a pusztá mélye délibákkal játszik,
Meseárnyak járnak erdőn, mezőn, réten,
Ezeréves, régi, szörnyű tragédia
Kinos vonaglással felreng az utfélen.

Ezt a földet lakja egy megpróbált nemzet,
Isten csodálatos, kiválasztott népe.
Hányszor sirba tették, hányszor meggyalázták,
Mégis diadalmas mindig ébredése.

Itt a pusztá mélyén délibákkal játszik,
Véres iszapot hord csermely, patak, folyó,
Gyászos, nagytemetés fekete tornyában
Gyilkos örületben kacag a dáridó.

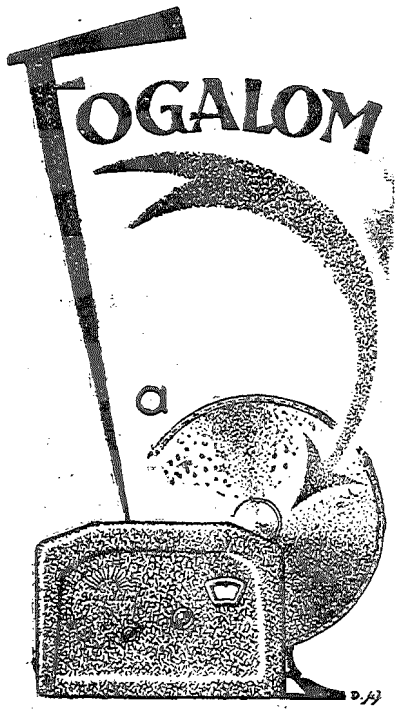
Máshol a keresztet a lélekben hordják,
Nálunk egybe szakadt a vég és a kezdet.
Máshol templom tornyán ragyog biztatón,

És mi vállainkon visszük a keresztet.
Itt a pusztá mélye délibákkal játszik,
Álommesét kerget a megkínzott ember.
Máshol nyugodt álmat alszik a fáradt agy,
Itt az élet egy nagy, vonagló, torz tenger.
Torz tenger, amelynek döbbenő mélyébe
Egy a más után hull fáradt élethajó,
Szennyes ár hömpölyög. Sorsunk rémes útján
Itt is, ott is hallik: Segítség! elhaló.
Itt a pusztá mélye délibákkal játszik,
És kacag sok frakkos, uri haramia.
Tespéd gőgpaloták villanyfényes táján
Az ember haldoklik: Nincs mit harapnia.
Itt már száz Megváltó született és halt meg,
Rémes, döbbenő csend maradt itt mögöttük,
És most vak örület bontja agyvelőnket,
Mert a Megváltókat mi mindig megöltük.

Gál György.

táncolni, a legjobban mutatni.

A Gy. S. C. műkedvelő gárdája már karácsonyra készít elő egy kellemes estét és a „Fiacskám” című 3 felvonásos bohózatot hozza színre.

Standard 3a

**3+1 CSÖVES
HÁLÓZATI RÁDIÓ!**

**Minden jobb
szaküzletben.**

**Egy magyar tiszt
szenzációs
találmánya.**

Tihanyi Kálmán Angliában élő volt magyar tiszt pilótánélküli repülőgépet talált fel, amely egészen magárahagyatva, minden közvetlen vagy közvetett vezetés nélkül felbocsátható ellenséges repülőgép ellen, ennek minden mozdulatát nyomon követi s ha bizonyos közelségbe jutott áldozatához, felrobbanítja hatalmas robbanóanyag rakományát. Utaskabinja vagy alváza nem lévén, bármely bombavetőnél gyorsabban repülhet s véreb módjára üldözi prédáját, amely hiába változtatja irányát és magasságát, az automatikus ellenség nem nyugszik addig, amíg el nem pusztította ellenfelét.

A gép akcióképességét nem befolyásolják rossz látási viszonyok, eső vagy füstfelhők, sőt éjjel is használható és az utolsó évtizedek lefontosabb aviatikai találmányának tekinthető. Békés célokra is szolgálhat, így például elháríthatja az ütközést a repülőgépek vagy a hajók, vonatok, esetleg autók között is.

Dalárda vacsora.

Vasárnap este a Holler vendéglőben disznótoros vacsorát rendezett a dalárda.

A vacsorán 160-an vettek részt. Közben a dalárda kitétt magáért és a legszebb darabjaival szórakoztatta a jelenlevőket.

Vacsora után Nyisztor Péter elnök üdvözölte a megjelenteket és röviden vázolta, hogy a dalárda milyen szűkös anyagi helyzetben van és nagyon-nagyon kívánatos volna, hogy minél több tagja lenne a dalárdának, kik a tagsági díjaikkal az anyagi helyzetét javítanák a dalárdának.

Szöke Ferenc ig. tanító beszédében a működő tagok szorgalmasabb gyakorlását kérte.

Annyi bizonyos, hogy amikor a dalárdánk az adminisztrációjához szükséges csekély összeget sem tudja előteremteni a tagsági díjából és a nyilvános működéseiből, az a község polgárságának kulturális szégyene.

Az évi 2 pengő tagsági díjat minden embernek megértetés nélkül birni kell és aki igényt tart arra, hogy kultur embernek tartsák, annak kötelessége a dalárdánkat anyagilag is pártolni.

HIREK MINDENFELŐL.

84 millió pengős kölcsönt kaptunk Angliától.

Borzalmas tüzvész pusztította el Bogdánfalva csángó községet.

Egy nap alatt 53 bank jelentett fizetéseketelenséget Amerikában.

Az államilag márkázott szövetekkel szabad házalni.

Az oláhok puskaütéssel fogadtak két kitoloncolt oláh cigányt.

Olcsó pénzkölcsön ígérgetésével több gazdát becsapott egy szélhámos Dunaharaszliban, kiktől előlegeket vett fel.

A terményfizetéses tanítók azt kérik, hogy az idei évre a beszámítandó buza árát métermázsánként 15 pengőben állapítsa meg a minisztérium.

50 ezer pár olcsó bakancsot juttat a kormány a falusi embereknek a Hangya útján 9.80 pengőért.

*Ha más nők
irigykedve csodálják
haja szépségét*

ELIDA SHAMPOO

Vaknak mondta magát, de azért a kalapjába hulló pénzt mindig megnézte egy pesti koldus, míg le nem leplezték.

A boletta áremelése helyett holdanként 2 pengő termelési jutalommal segít a kormány a mezőgazdaságon.

Tizmillió métermázsával több Kanada burgonya termése az idén, mint a tavalyi volt.

Harmincezer hektóliter bor termelt az idén Nagykörösön.

HIREK

Ritka vadász zsákmány. Az I. számú vadászlásaság hélfőn társasvadászatot tartott, amelyen Kovács Gergely ipariskolai igazgató két lőésre három őzet lőtt. Egyébként a társasvadászaton 159 nyul, 24 fácánkakas és 3 őz esett.

A Jótékony Nőegyesület mint tudósítónk jelenti a nov. hó 8-i műsoros estélyét f. hó 29-én az Apolló moziban közkívánatra igen olcsó belépődíjak mellett megismételi. A magas színvonalú előadást — tekintettel a jótékony célra — községünk közönségének párfogatásába ajánljuk. Helyárak 80, 60 és 30 fillér. A multikori műsoros estélyen felülfizetett még Kelemen Sándor 3 pengő, amit köszönettel nyugtázunk.

Ugyancsak nyilvánosan mond köszönetet a Vezetőség az Uri-Kaszinó választmányának, a Gyomai Sport Clubnak, Kerekes Károly és Fekete Gyula uraknak önzetlen és szíves támogatásukért.

Horthy Miklósné Ófőméltósága karácsonyi segélyakciójára a gyűjtőiveket az előjáróság kibocsátotta.

Helyszíni vizsgálat a Siratóban. Járási főszolgabíró a siratói új dűllőút kijelölése ügyében 1930 november 27-én délelőtt 10 órakor helyszíni szemlét tart. Találkozási hely a siratói zugot körülvevő Holt-Körös meder feletti épített új átjáró.

A gazdasági iskola utófelülvizsgálata. A mult héten szerdán Bálint Imre kir. műszaki tanácsos Uhrin István községi mérnök és Beinschróth Márton kőműves mester társaságában megtartotta a révlaposi gazdasági iskola utófelülvizsgálatát, amelynek eredményeként vállalkozó Házépítő Szövetkezetet a további jóállás alól felmentették.

Terjessze a Gyomai Ujságot!

Török lóvásárlók Bonyhádon. Török lóvásárlók érkeztek a napokban Bonyhádra s ott, valamint a környéken 500—1200 pengős áron sok hidegvérű, középtermetű lovat szedtek össze.

Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavi túllengés a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használata mellett visszafejlődnek. Számos orvos a **Ferenc József** vizet mindkétféle felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendeli. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Nem vált be a kirakodó vásár helybeosztása. A lakosság zöme a Kossuth Lajos utca felől jár a vásárra és amíg a mázsaház felőli sorompó nyitva volt és ott volt a fő út a vásártéren keresztül, a mázsaház melletti árok feletti bejárón át megosztoit a bejárók és kijövőök száma. Most mindezek itt szorongtak a keskeny palló-átjárón. Az egyes szakmák utcái is túlhosszúak. A vásár képe állandóan valami rendszer nélküli nyugtalanságot mutat: vagy torlódás vagy kongó üresség látszott. A legközelebbi vásárra megfelelőbb beosztást kell készíteni.

Világhírre csak igazán jó gyártmányok tehetnek szert. Aspirin tabletták az eredeti „Bayer” csomagolásban immár 53 év óta a gyógyszerkincshez tartoznak és — amint számtalan szakvélemény igazolja — a világ összes országaiban általános kedveltségnek örvendenek. Biztos és ártalmatlan szer az oly gyakran fellépő hüléses betegségek az azokkal együtt járó kellemetlen mellék-tünetek és sokszor súlyos következményei ellen való védekezésre.

A **megyebizottsági tagok részére kért vasúti utazási kedvezmény** ügyében a kereskedelemügyi miniszter arról értesítette a vármegyét, hogy a kérelem csakis abban az esetben volna teljesíthető, ha a MÁV a kért 50 százalékos menet kedvezmény fejében megfelelő térítésben részesülne.

Javul a magyar külkereskedelmi mérleg. Erőteljesen csökkent a behozatal. Az eddigi adatok alapján valószínű, hogy külkereskedelmi mérlegünk ebben az évben 40—50 millió aktívummal zárul. Importunk az év első 9 hónapjában 178 millió pengővel csökkent a múlt év hasonló időszakával szemben.

Tűz a szélviharban. A veszprémi megyei Mórchida községben az egyik gazda háza kigyuladt és a nagy szélben 6 ház és több melléképület porráégett.

Fizetése képtelenség veszélye fenyegeti Pest vármegyét? Ezzel a kellemesnek éppen nem mondható címmel hosszabb közleményt olvastunk a „Pest-megye” hetilap legutóbbi számában, amely szerint az alispán az elmúlt keddi kisgyűlésen bejelentette, hogy a pénzügyminiszternek jelenteni fogja, miszerint december 1-től kezdve aligha tudja teljesíteni a községi alkalmazottak fizetésének folyósítását. Az alispánnak egyetlen reménye az, hogy a pénzügyminiszter be-terjeszti végre a községi háztartások rendezéséről szóló törvényjavaslatot. E megdöbbentő kijelentésre Preszty főispán rezignáltan jegyezte meg, hogy mindaddig, amíg nem rendezik a községi háztartásokat, addig természetesen a megye háztartása sem lehet rendezett.

Léghajó utasok kényeszerle-szállása Szarvason. Vasárnap délután jókora léggömb jelent meg Szarvas felett, amelynek kosarából az utasok kötelei dobtak ki és zászlóval jeleket adtak le. A kíváncsiak három kilométernyire követték a léghajót, míg annyira leereszkedett, hogy a kötelei elérték és azzal a földre buzhatták a kosarat. A léghajó Budapestről Békéscsabára igyekezett és — amint utasai elmondták, — a szélesend miatt kellett Szarvason leszállniok. A léggömböt kiürítették és visszaszállították Budapestre.

Nagyarányu szalmaexport Svájcba. A budapesti svájci főkonzulátus a Svájcba irányuló szalmaexport lebonyolítása érdekében olyan földbirtokosok, illetve gazdák címét kéri, akik eladó szalmával rendelkeznek. A svájci főkonzulátus kizárólag közvetlenül termelőkötől óhajtja a szalmát a svájci érdeklődőkkel bevásároltatni. Éppen azért a szalmával rendelkezők neveit kéri a vármegyei gazdasági felügyelőség-nél bejelenteni.

A film még az alvókat is leleplezi. Egy pittsburgi orvos, dr. Johnson, érdekes kísérleteket végzett új konstrukcióju, rendkívül éles képeket készítő filmfelvevő gépével. Alvó emberekről készített képeket automatikusan működő gépével, hogy tanulmányozhassa azokat a mozgásokat, amelyeket az ember alvás közben végez. A kísérletek eredménye az lett, hogy az alvó ember állag ötpercenként változtatja helyzetét és egy éjszaka alatt legalább harmincszor fordul meg az ágyban. Volt természetesen nyugodt ember is a lefénnyé-

pezeit alvók között, mindössze kelető volt, aki aránylag nyugodtan, kevés mozgással aludta volna át a kísérleti időt. De még ez a nyugalom is csak az emberi szemnek volt teljes nyugalom, mert a gép-lencséje többször konstatait: izommozgásokat, úgyhogy tökéletesen nyugodt, mozdulatlán alvást egyetlenegy sem észlelt a megfigyelő orvos. A képek sokszor egészen különös helyzeteket mutattak, olyanokat, amilyenek az ébren lévő embereknél sohasem fordulhatnak elő, mert csak a legnagyobb fáradtsággal és megerőltetéssel tudnák ébren is megismételni.

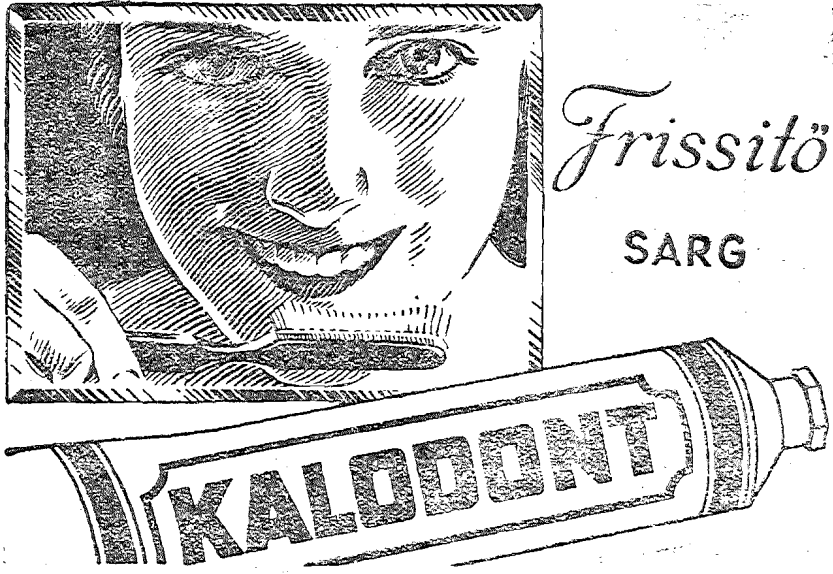
Automatikus jelzőkészülék a vasúti balesetek megakadályozására. Az angol Nyugati Vaspálya Társaság legfontosabb vonalhálózatán automatikus jelzőkészülékekkel szerelték fel, amelyek majdnem teljesen kizárják a vasúti baleseteket. A berendezés lényegileg a közönséges jelzőkészülék előtt felszerelt villamosvezeték-sínből áll, amelyet a mozdonyáramszedője érint. Ha a jelzés „szabad”-ra van állítva, bizonyos távolságban a készülék villamoscsengőt szöfaltat meg a mozdonyvezető fülkéjében. Ha ellenben a jelzés „tilos”-t mutat, rendkívül erős sziréna kezd bugni, s ha a mozdonyvezető még ezt sem hallaná meg, a légfékek automatikusan működésbe jönnek és a vonat megáll. Ez a berendezés lehetővé fogja tenni a vonatok teljes sebességgel való járatását a legsűrűbb ködben is. Egyelőre 2354 mozdonyt látnak el ilyen készülékkel 210.000 font költséggel.

Tarka dolgok. A tyukot nem lehet sztrichninel megmérgezni, mert a tyuk szervezete ez iránt a mérgeg iránt, amely az embert menthetetlenül megöli, teljesen érzéketlen. — A robbanásos motor hatóképessége alá van vetve a föld színe felett való magasságnak. A „Die Sphinx” című folyóirat számítása szerint az a motor, amely a föld felületén 35 lóerőt képvisel, egy kilométer magasságban már csak 28 lóerős, két kilométer magasságban 20 lóerős, négy kilométer magasságban pedig nem éri el a tizenhét lóerőnyi teljesítőképességet. — A világ legnagyobb szenterületei Kinában vannak. — Van egy hal, amely kagylóval táplálkozik. Osztrigahalnak hívják, gyomra könnyű szerrel megemészti a legkeményebb kagylót is. — A kínaiak nemesak a puskapor és könyvnyomtatást ismerték hamarabb, mint Európa, hanem a drótkötélpályás függő vasutakat is hamarabb alkalmazták.

— Japánban nem lehet juhot tenyészteni, mert a juh az ottani klímát nem bírja el. — A zsiráf hosszú nyakában éppen úgy 7 nyakcsigolya van, mint az egér nyakában. — A halizelőképességének nem a szápadlása az egyedül székelye. Iztelő idegsejtjei egész testén el vannak oszolva, tehát a hal érzi annak a fargynak ízét, amely az oldalához ér. — A japáni nyelvnek nincsenek káromló szavai. — Alaszkában a rénszarvas megfagyott tejét kockaalaku légtömbökben árulják a piacon. — A világ legnagyobb prémforgalmának székhelye Dipsze, második helyen áll Nizsni-Novgorod, harmadik helyen London. — Mióta Curiené a rádiumot felfedezte, az egész világ összes eddigi gyártása még nem éri el a negyediköt. — A világ teatermésének felét Anglia használja el. — Bulgáriában minden 1250 emberre egy olyan jut, aki elmúlt százéves. — Hans Stahl altonai író felfedezte, hogy a világ egyik első hírlapja agyagból és tenyérrel készült. Szerinte Epaminondas a mantineai győzelem után agyaggal beletírta egy rabszolga tenyerébe a „győzelem” szót, ezt a rabszolga rányomta egy fehér áldozati barom nyakára, az állatot hazahajtotta Thébába és ott a lakosság örömdiadallal olvasta a fordított betűket. Némi fantáziával valóban nyomtatott újsághírnek nevezhetjük Epaminondas agyagizenetét.

A Magyar Magazin nov. 15-iki száma ismét szenzációkat tartogat az olvasók számára. Ez az elterjedt, remekül illusztrált képes folyóirat Hangay Sándor, Kosztolányi Dezső, Karinthy Frigyes, Szini Gyula novelláit és kromkijait hozza Georg, Forray, Róna Emmi és Bencsáth remek rajzaival. Tamás István, Huray István, Rexa Dezső cikkei, művészi fotók és ötletrajzok tartják a lapot. Harc az Óceán felett címmel izgalmas pilótaregény közlését kezdte meg H. J. Stibbe tollából. Színházi és filmbeszámolók, közgazdasági rovat, keresztretjtvény stb. teszik a Magyar Magazin legújabb számát páratlan érdekessé, nívós, irodalmi és lebilincselő olvasmánytárrá. Főszerkesztő: Hangay Sándor. A 76 oldalas lap ára: 60 fillér. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Sziget-u. 26.)

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Kielégítő a vetések állása.

A vetések állása az egész országban általában kielégítő. Az őszi kalászosok közül a korai vetések igen szépen fejlődnek. A csapadékos időjárás halása alatt a rétek és legelők fűnövése megindult. A szüret az egész országban befejeződött. A bortermés mennyiségéről körülbelül csak két hét múlva lehet áttekintő képet kapni. Az esőzés és a fagy csak a homoki szőlőkben okozott kisebb-nagyobb károkat. A borpia az utóbbi napokban kissé megélnékül.

Véres verekedés kocsmai mulatozás közben. Bene Lajos és Ceglédi Tibor gyomai lakosok f. hó 14-én este az egyik helybeli kocsmában szóváltásba keveredtek, aminek véres verekedés és bicskázás lett a vége. Állítólag egy régebbi tartozás képezte a vita tárgyát, miközben Bene zsebkésével

combon szurta Ceglédit. A megsérült Ceglédi erre Benét ütésekkel halmazta el, úgy, hogy mindkettőt orvosi segélyben kellett részesíteni. Az eljárás mindkét verekedő ellen folyamataiban van.

Bánavadászat viharban.

Ezer veszély leselkedik a bánavadászokra és ezer szenvedést kell eltűrniök, míg a hecses zsákmányt elejtik. Erről az izgalmas vadászatról egy tengerész kapitány érdekes képekkel illusztrált cikket ír Tolnai Világlapja legújabb számában, amely változatos tartalommal jelent meg. További cikkek: A Beförő király regényes esküvője, a Fényképező gép tréfái stb. 64 oldalon 2 folytatásos regény, sok novella, cikk, riport és 70 pompás kép. Egy szám ára csak 24 fillér, negyedévi előfizetési ár 2 pengő 90 fillér, a népszerű képeslap minden olvasója 10 pengő helyett 2 pengő 90 fillérért bérmenive megkapja Tolnai Világlexikona, Világtörténelme és a Műveltség Újsága egy-egy diszköztű kötetét.

Gyomai anyakönyvi hírek.
Születtek: Sütő Mária Róza, T. Kis Margit, Debreceni Lajos, Kéri Béla, Baráth Terézia. **Házasságot kötöttek:** Weigert Mihály—Beinschróth Magdolnával, Zöld József—Oláh Piroskával, Biró László—B. Szabó Eszterrel, Debreceni Endre—Vatai Erzsébettel. **Halálozás:** özv. Nyitrai Imréné 80 éves, Szököcs János 61 éves.

Endrődi hírek.

(Endrődi tudósítónktól.)

Az endrődi betonjárda felülvizsgálata. Bálint Imre kir. műszaki tanácsos, a gyulai államépítészeti hivatal főnöke a múlt héten szerdán tartotta meg az 1927-ik évben Endrődön épített 4500 méter hosszú betonjárda felülvizsgálatát, mely egyúttal utófelülvizsgálat is volt, amennyiben a 3 évi jótállási idő is most telt le. A felülvizsgálat eredménye kielégítő volt, így a Wagner Márton Fiai építő cégnek a további jótállása megszűnik.

Kádár Márton

volt endrődi postamestertől kaptuk az alábbi sorokat:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!
 Kedves Barátom!

A kisteleki m. kir. posta hivatalhoz történt áthelyezésem folytán hat évi endrődi működésem után f. évi november hó 1-ével eltávoztam a már szülőhelyemként szeretett Endrődről. Büszkeséggel tölt el az a tudat, hogy ottlétem tartama alatt úgy Endrődön, mint a szomszédos Gyomán is számtalan jóbaráttra és jóakaró ismerősre tettem szert, akiktől lehetetlen volt egyenként személyesen elbucsuznom.

Azért kérek kedves Barátom, légy oly kegyes és tolmácsold minden egyes jóbarátomnak és jó ismerősömnek szeretetteljes búcsú üdvözlétemet. Kérem tartsanak meg a jövőben jó indulatukban és legyenek meggyőződve, hogy mindig hálással fogok vissza emlékezni a körükben eltöltött feledhetetlen szép időkre.

Szivességedért fogad hálás köszönetemet.

Maradok őszinte tisztelő hived:

Kistelek, 1930 nov. hó.

KÁDÁR MÁRTON
 m. kir. postamester.

Endrőd jövőre betonjárdát épít. Endrőd község a jövő évi költségvetésbe 7000 pengőt betonjárda építésére vett fel. A járdaépítési terv szerint a következő utcák burkolása következnék: Selyem utca, Hunyadi utca, gróf Balhányi utca, Szent János utca, Erzsébet királyné utca és Sugár utca. Ezeknek a kiépítése cca 35 ezer pengőbe kerülne, így fogas kérdése lesz a képviselőtestületnek jövőre eldönteni, hogy a rendelkezésre álló 7 ezer pengővel, melyik utcában építsen járdát?

Endrődi anyakönyvi hírek.

Születtek: Porubcsánszky Boldizsár, Timár Lucianna, Lapaftinszky Irén, Kulik Erzsébet, Smola László, Hunya Irma, Timár Mária, Smiri Imre, Timár Julianna. **Elhaltak:** Vaszkó József 22 éves, Szujó Imre 7 napos, Bula Vincéné—Hornok Angyal 31 éves. **Házasságot kötöttek:** Sóczó Imre—Fekécs Máriaival, Szurovecz László—Molnár Máriaival, Tóth Vince—Kurilla Margittal, Farkasinszky Imre—Gyuricza Veronával, Rádó Jordán—Gella Piroskával.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakarék)
 és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteletet kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelységeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Glória Swanson botrányos válása. A világhírű amerikai filmszínésznő elvált férjétől, de la Falaise márkitól. A válóper botrányos jeleneteiről érdekes cikkben számol be a Délibáb legújabb száma. A népszerű színházi képeslap érdekes riportban számol be a gyermekszínész sorozásról, a tizenöt éves operacénesről, egy grófról, aki mint művész szerepel és arról, hogy Fedák Sári bosszuálló-e. Számtalan tréfa, színházi pletyka, egy felvonásos szindarab, novella és folytatásos regény van még a Délibáb új számában és ára csak 30 fillér. Negyedévi előfizetési ára 3 pengő 50 fillér. A délibáb kiadóhivatala: Budapest VII. Dohány uca 12 szám alatt van.

A gyomai vásár állatforgalma.

Felhajtva 803 ló,	eladva 271
" 740 szarvasmarha "	518
" 700 sertés "	617
" 867 juh "	365

A vásáron elért átlag árak:

1 éves csikó	50-60
1-2 éves csikó	130-150
ló	180-200
vágó ló	30-40
szopos borju	70-80
féléves-egy éves borju	130-150
2-3 éves üsző	220-250
2-3 éves tinó, tehén	320-350
ökör	400-420
választási malac	10-12
fél éves malac	25-26
1 éves süldő	40-50
anyakoca	70-80
birka vagy kos	16-20

Az árak pengőben értendők.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

A gabonaértékesítés nehézségei változatlanok az árak további lemorzsolódására lehet számítani. Az egységspárt értekezletén elhatározták, hogy q-ként 2 pengő termelési segílyt fognak folyósítani. Hogy ez milyen formában történik ezt még nem lehet tudni, azonban tény az, hogy a boletta felemelés elmarad.

Buza e héten piacunkon P 11.50-től 12.50-ig mozgott.

A nyilvános tárházakban a mennyiség további szaporulata tart. Csikágóban a múlt heti árfolyammal szemben mintegy 2 dolláros veszteség mutatkozik. Bab, hüvelyes és magfélesek szintén árvesztéssel helyezhetők csak el.

Sertés piac. Budapesti piacon a zsirsertés ára élénk egyéb minőségek anyha. Wiener-Neustadtba valamint

Prágába a nagy felhozattal miatt gyenge irányzat mellett nehezen helyezhető el nagyobb árvesztésekkel.

Baromfi és tojás piac. A tojás kereslete változatlanul élénk drb-ként 20 fillér. Balomfi változatlan árak mellett kereslete élénk. Felhozatal bő.

(-dor.)

PUBLIKACIÓ.

Kovács Jánosnak két fertály tanya-földje kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ugyancsak eladó a pusári és az örökös nyilasi földje is. Venni szándékozók jelentkezzenek nála a 400 házszám alatt.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyokhoz mérten mélyen leszállított áron vállalom mindenféle férfi ruha elkészítését. Szíves pártfogást kér Haibach András szabó-mester Gyoma, gróf Tisza István ut 1154. Ugyanott egy öltöny fekete ruha eladó.

Pk. 2578/1930.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Iványi Aladár és István végrehajthatóknak végrehajtást szenvedők ellen 550 P és jár. erejéig foglalt és 1199 P becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírósnak Pk. 2578/1930 számú végzése folytán az árverést elrendelem annak alperes lakásán Gyomán Halmagyon és gróf Tisza István ut 558 sz. alatt leendő megtartására határidőül **1930 évi november 24 napjának délután 2 óráját** tűzöm ki, mikor is a bíróilag lefoglalt ló, szalma stb. a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is elfogom adni. Elsőbbségi igény az árverés megkezdése előtt nálam szóval vagy írásban bejelentendő. A törvényes határidő a hirdetményenk a bírósági táblán történt kifüggesztését követő naptól számít.

Gyoma, 1930 november 7 napján.

SZIRÁCSKY ISTVÁN
kir. végrehajtó.

Az „Apolló” filmszínház műsora

1930 évi november hó 23-án vasárnap:

BÁNKY VILMA és RONALD Colman

főszereplésével

az United Artist világgattrakciója:

A bosszu éjszakája.

Dráma 9 felvonásban.

Lothar Rudolf „Harlekin király” című színjátéka

után írták: **BESS MEREDITH és JUNE MATHIS.**

Főszereplők: **BÁNKY VILMA, RONALD COLMAN,**

GUSTÁV V. SEYFFERTITZ.

Ezenkívül:

kitűnő burleszk és filmhíradó.

Előadások kezdete 4, 6 és 8 órakor.

Rendes helyárak.

A nézőtér fűtve van.

VASUTI MENETREND 1930. október hó 5-től.

	gy.	gy.	gy.	gy.		gy.	gy.	
	6-15	9-45	13-36	17-30	20-45	i Bpest k. p.	é 4-57 10-40 11-45 19-10 19-45	
	11-06	12-42	18-19	20-29	2-10	é Gyoma	i 0-32 5-34 8-52 14-28 16-52	
	6-41	11-14	12-47	18-29	20-34	2-20	i 0-17 5-26 8-51 14-20 16-51 19-25	
	7-34	12-08	13-25	19-27	21-11	3-23	é Békéscsaba	i 23-15 4-34 8-14 13-26 16-14 18-26
Autóbusz	3-53	12-46	17-30	20-45	i Gyoma	é 7-24 12-10 16-47 21-45	Autóbusz	
5-30	4-21	13-14	17-58	21-13	é Dévaványa	i 6-53 11-39 16-18 21-14	6-00	
6-30	4-26	13-19	18-03	21-18	i Szeghalom	é 6-48 11-33 16-13 21-09	8-00	
9-00	4-57	13-50	18-34	21-49	é Vésztő	i 6-15 11-01 15-41 20-36	10-30	
11-10	4-58	13-51	18-45	21-50	i Békéscsaba	é 6-13 10-59 15-40 20-34	12-00	
12-50	5-17	14-10	19-04	22-09	é Békéscsaba	i 5-53 10-39 15-21 20-14	1-40	
2-20	7-27	20-58					2-40	
4-55							5-40	
7-20	6-16	11-02	14-00	19-00	i Szeghalom	é 8-30 9-50 15-25 18-42	7-40	
	7-50	12-34	18-04	20-36	é Püspökladányi	5-30 8-15 13-50 17-08		

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonalat, a többi pedig személyvonalat.

Azonnal

kiadó december 31-ig az ÁRVAHÁZ alsó épületében a volt „HUNGÁRIA” NYOMDA helyisége. — Bővebbet a WAGNER fakereskedésben.

Hentesüzlet

vagy bármilyen célra is alkalmas üzlethelyiség
SCHUSZTEK SÁNDOR
tanítónál
a Horthy Miklós uton
kiadó.

Parcellázás.

A póhalmi báró Huszár-féle uradalom parcellázása már kezdetét vette, amikor is felhívjuk az érdeklődő gazdaközönséget, hogy miután már cca 1000 hold lejegyzése megtörtént, saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek a venni szándékozók, hogy még hozzá jussanak a kedvező feltételű és olcsó földhöz!

Jelentkezni csakis
AZ ENDRÓD-GYOMAI
TAKARÉKPÉNZTÁRNÁL
ENDRÓDON.

NEM TRÜKK, VALÓSÁGI

Meleg, barátságos, tiszta

SZOBA

árból

20 százalék.

Bőséges, izletes, házi

ÉTKEZÉSI

árból

10 százalék

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

BUDAPESTEN

PARK SZÁLLODÁBAN

VIII. Baross-tér 10. Szemben a Keleti-Pályaudvar érkezési oldalával.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

G y o m a, Kossuth Lajos utca 576.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A vidéki kisiparos.

Bizonyos segédévek után kiváltja az ipart, kiteszi a cégtáblát, beiratkozik az Ipartestületbe s tanonccal vagy anélkül megkezdí az önálló ipariműködését a kisiparos.

A sok ambícióval megkezdett munkálkodás, no meg a ház körüli dolgok elvégzése is elfoglalja az egész hetet és csak a vasárnap marad pihenőre, ami délelőtt a templomba-menetel és publikáció meghallgatása, délután pedig a Testületbemenésből áll. Hétköznap legfeljebb csak a község házában adódott dolgok (adó, forgalmiadó, betegségélyző stb.) elvégzésére hagyja el a műhelyét.

Hosszu évek ilyen robotja után boldog, ha azt a vágyát elérte, hogy a gyermekeit tisztességesen felnevelte, esetleg iskoláztatta, egy kis házat és legalább annyi földcskét szerzett, hogy azon a kenyérnek való megteremjen.

A közért nem tud lelkesedni. Nem helyez rá súlyt, hogy az iparosok számukhoz arányosan a községi vagy megyei életben képviselőhöz jussanak. Megelégszik azzal, ha a mindenkori ipartestületi elnök kerül be ezekbe a képviselőtekbe. Az adóját, forgalmiadóját sokalja, a Társadalombiztosítóval elégedetlen, azonban ahhoz nehézkés, hogy sérelmeire kiverekedje magának az igazát. Fizet és elégedetlen.

Azt kell látnunk, hogy az iparimunkásság összetartóbb, több gondot fordít a továbbművelésére és igényesebb is a közjogokat illetően.

Pedig...

Az ipartestületi élet szerény szórakozásain kívül milyen

jó önművelő hatással volna az időkinti szakma, valamint az általános ipari és gazdasági vonatkozású előadások és az aktuális dolgok nyiltszíni megtárgyalása. Tévedés azt hinni, hogy az ifjusági önképzés elégséges az egész életre. Vegyenek példát iparosaink a kereskedőtől, kik az aktuális dolgokat községenként is letárgyalva egyetemes alátámasztói az országos egyesületüknek, mely országos egyesület (OMKE) nem egyszer ipari dolgokért is szép eredménnyel küzdött. Különbön tessék meggyőződni és most vasárnap a vendégeket is szívesen látó kereskedőink gyűlésére elmenni, bizton hisszük, akár iparos, akár gazda megy el erre a kereskedői gyűlésre láthatja, hogy mennyire egyik a fájdalmaink és mennyire magunknak kell segíteni magunkon.

Mostanában arról is olvassunk, hogy az ország iparosságát egy pártba szervezik. Ez a szervezkedés inkább politikai irányu, ezért nem sok reményt fűzünk hozzá. Sokkal többre értékeljük a helyi szervezkedéseket, de olyanformán, hogy kimondanánk az iparosságunk: „Ezután csak 4 polgári iskolai végzettségű fiukat vesznek fel tanoncokul, tudva azt, hogy ma már az iparosnak több alaptanultságra van szüksége, mint amennyi az elemi iskola elvégzése”. „Állandósítják a sorozatos szakelőadások keretében az önművelést”. „A helyi közéletben az iparosságot megillető számszerű és értelmiségi arányban vesz részt”. „A politikai választásoknál csak

olyan jelöltet támogat, aki az iparosság érdekeiért is harcol”. stb. stb. stb.

A szervezkedésre itt az első alkalom, amikor decemberben a kisorsolt községi képviselőtestületi tagok helyett újakat választunk. Válassza ki az iparosság a je-

lőlteit s hisszük, hogy gazda, kereskedő és tisztviselő egyaránt támogatja az iparosság jelőlteit, mert hiszen azt mindenki belátja, hogy a képviselőtestületünk színvonala csak emelkedik azzal, ha minden foglalkozási ág arányosan van ott képviselve.

Óriási orkán és jégeső volt vasárnap délben Gyomán.

Becsapott a villám a Tiszavidéki malom kéményébe.

Vasárnap délután egy óra körül alkonyati sötétséggel terült el egy nagy felleg a község felett, melynek előhírnökeként óriási erejű szél száguldott keresztül rajtunk, fákat földelve, tetőket kikezdve, cserpeket tördelve. Apró, sűrű villámlások és kisebb-nagyobb dörgések után egyszercsak vakító villámlás után hirtelen dördülés és a villám becsapott a Tiszavidéki malom magas kéményén elhelyezett két villámhárító közül az egyikbe. Persze, hogy a telepen levő telefon is

kapott ebből a villámból, de azt hétfőn helyrehozták. Másik villám pedig a villanyhálózatba csapott és a hálózati dróthuzalt több helyen le is szakította. Az orkán a villanytelep kazánházának a tetőjét is kikezdte.

Közben megeredt a jégeső és helyenként olyan vastagon esett, hogy lapátolni lehetett. A jégeső csapadék mennyisége 15 milliméter volt.

Emlékezetes lesz, hogy november 23-án jégeső, villámlás és villámcsapás volt.

Községünk jégellátása.

Az életigények fejlődésével a vízzel körülvett községünk a természetes jéggel való ellátás terén olyan helyzetbe jutott, hogy a Körösből évente termelt cca 1500 m³ jég már nem fedezi az évi jégészükségletet. Hiszen csak a Husnagyyágó maga 700—800 m³ jeget használ el márciustól októberig. A legolcsóbb termelési hely a község háza melletti holt Körös, de ebben a nyári kiszáradás után most olyan alacsony a vízállás, ha nem lesz benne több víz, nem lehet benne jeget termelni. Ezért Pétermann József főjegyzőnk kedden délután 3 órára a kistanácslemben értekezletet hívott össze, melyen megjelentek Záhonyi Aladárné a Nőegyesület elnöke, Kató Lajos jegyző, dr. Szilágyi Ferenc járási orvos, Bácsi Elek társulati igazgató, Máday Aladár, Kerekes Károly, Mosolygó Ágoston, Spitz Jakab, Gábor

Gyula, Szilágyi Ferenc, Diószegi Dániel, Junker Arthur, Leimdörfer Zoltán, Kruchió Lajos és ifj. Wagner Márton.

Kató Lajos jegyző beszámolt a nyári vízszivattyúzási költségekről (685.15 P) és a gyűjtés eredményéről (470.50 P), mely szerint 214.65 pengő adósság van még a nyári vízszivattyúzásra. Felolvasta azoknak a névsorát, akiknek az önkéntes adományából folyt be a 470.50 pengő. Jelenvoltak az egyik-másik önkéntes adakozó „megerőltetett bőkezűségének” hatása alatt elhatározták, hogy a jelenlegi adóssággal együtt cca 600 pengőben előirányozott költségeket lelkiismeretes mérlegelés alapján önkéntes kivétellel fogják az érdekeltek arányosan kiróni a jég-hordás, locsolás, liba- és rucatenyésztes szerint.

Értekezlet felkérte a jelenlevő Bácsi Elek társulati igazgatót,

hogy mihelyt a folyó Körös áradása a hullámtéri régi Körös-ágot megtölti, hozassa működésbe a gáti szivornyát, ha lehetséges volna, legalább egy méteres vizállást elérni a holt Körösben.

Egy jéggyár létesítésének mikénti lehetőségéről, a felállítási költségekről egy tervezet készítésére Bacsí Elek társulati igazgató elnöklete alatt Junker Arthur, Kerekes Károly, Diószegi Dániel és ifj. Wagner Márton tagokkal bizottságot küldött ki az értekezlet.

Az értekezlet tagjai, kik részben a foglalkozásukból, részben kulturális érzésükből kifolyóan keresik a községi jégellátásunknak a legjobb és legolcsóbb megoldását, joggal számílanak arra, hogy ebben a közügyi munkájukban a lakosság részéről megértő támogatásban részesüljenek.

Közművelődés.

Dr. Singer István és Szőke Ferenc ig. tan. nagyszerű előadásai után, melyekről múlt számunkban már érdemben nyilatkoztunk, következnek: Dr. sarkadi Nagy Pál egészségügyi előadása az Ipartestületben december 3-án szerdán és Kner Imre érdekes témájú előadása, december 4-én csütörtökön az Egyetértés olvasóba, melyekre máris nagy az érdeklődés. Mind a két előadást érdekes kísérőműsor követ. A kéthetes karácsonyi szünet beálltáig előadók lesznek még: Dr. Balázs László, Domokos János tanító, Szőke Ferenc ig. tan. és Dr. Vincze Endre.

Esküvő meglepetésekkel és akadályokkal.

Folyó hó 27-én a déli órákban egy esküvőre igyekvő menetet furcsa meglepetés ért a Debreczeni Endre háza előtt. Egy elkéseredett nő — nem tudni mi okból — egy fazékban előre elkészített nagyon gyanus színű és illatu folyadékkal úgy találta nyakon lötyinteni a vőlegényt, menyasszonyt, násznagyokat, hogy azok kénytelenek voltak megfordulni és tisztálkodás céljából előbb hazamenni. Bár a laikusok előtt az eset egyrészt humoros, másrészt megbotránkoztató, hogy valaki a saját ügyében biráskodik és hozzá még ártatlan emberek (násznagy, menyasszony, násznép) kerüljenek a neveltségesség központjába, akik igazán nem tehetnek róla, ha a vőlegény egy kicsit csapodár volt.

Kik végzik a népszámlálást?

Megemlékeztünk lapunkban már arról, hogy a népszámlálás január 1-én veszi kezdetét. Mindenkit ott fognak összeírni, ahol december 31-én tartózkodik. A járási főszolgabíró kinevezte már az összeíró biztosokat és a felülvizsgálókat, akik Gyoma községben a népszámlálást fogják végezni.

Összeíró biztosok: 1—140 hsz. vitéz Varga Kálmán, 141—230 hsz. Kiss István, 231—370 hsz. Biró János, 371—510 hsz. Oláh István, 511—650 hsz. Molnár Gyula, 651—790 hsz. Ósapay György, 791—930 hsz. Domokos János, 931—1070 hsz. Schuszték Sándor, 1071—1210 hsz. Leimdörfer Zoltán, 1211—1350 hsz. Hajdu Béla, 1351—1490 hsz. Faragó Károly, 1491—1630 hsz. és Révlapos Németh Já-

nos, 1631—1770 hsz. Ósapay Lajos, 1771—1839 hsz. Faragó Árpád, 1840—1900 hsz. Kiss Antal, 1901—2020 hsz. Csapó Endre, 2021—2140 hsz. Vincze Lajos, 2141—2260 hsz. Imre Lajos, 2261—2350 hsz. Tóth János, 2351—2440 hsz. Kruchió Mihály, 2441—2560 hsz. Farkas Sándor, 2561—2603 hsz. és 3 uradalom (Telek, Póhalom és Zsófi-major) vitéz Molnár Pál. Csudaballai új kiosztáson: vitéz Balázs Pál.

Csudaballai uradalmaknál: Simon Dénes.

A felülvizsgálók: 1—650 hsz. Arany Gusztáv, 651—1350 hsz. özv. Lukács Aladárné, 1351—2020 hsz. Kató Lajos, 2021—2560 hsz. Fekete Sándor, 2561 hsz. től végig Pétermann József.

Ki lett a nagylaposi uradalom tulajdonosa?

Megszünt a gróf Ferry Lipótné hagyatéki pere.

Néhai báró Wodiáner Albert nővére özv. gróf Ferry Lipótné 10 évvel ezelőtt Grázban elhalt és a halála után az azóta szintén elhalt gróf Nemes János egy végrendeletet mutatott fel, melyben ő volt Ferry Lipótné általános örököse. A többi oldalági rokon nem nyugodott ebbe bele és az egész hagyatékot zár alá vette a bíróság. A hosz-

szu ideje tartó per befejezése előtt az örökösök kiegyeztek özv. gróf Nemess Jánosnéval és a kiegyezés szerint a nagylaposi uradalom blyelebeni báró Regner Péterné szül. Wachtler Eleonóra és Wachtler Lothár tulajdona lett.

Az új tulajdonosok 26-án érkeztek le Nagylaposra és megtekintették a birtokot.

Ujra épült az endrődi határban a simai-hid.

Mikor ezelőtt huszonnyolc évvel a Wodiáner birtokból a a simai zugot is parcellázták, az uradalom — hogy jobb árat érjen el — egy 16 méter hosszú fahidat épített, melyen át Endrődötől a legrövidebb úton lehetett a zugba bejutni. Idővel a fahid annyira megrongálódott, hogy biztonsági szempontból a főszolgabíró lezáratta a hidat. Hosszu huza-vona indult meg, hogy ki javítsa ki a ro-

zoga hidat? A zugi birtokosok Endrőd községhez fordultak, de az mereven elzárkózott, mert a hidon átvezető út nem községi út. Az uradalom a birtokosok arányos hozzájárulásával akarta a hidat rendbe hozni. Végre dr. Pálka Pál főszolgabíró a nagylaposi uradalmat — mint az út telekkönyvi tulajdonosát — kötelezte arra, hogy az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat víztárolási

jogának figyelembe vételével vagy a mostani hidat hozza rendbe vagy egy új hidat építsen. Az uradalom a rossz fahidat teljesen elbontatta és egy végleges jellegű 200 mázsa teherbírásu vasbeton hidat építetett, melynek utolsó földmunkálatait most 25-én fejezték be. Így most már az igazságnak is elég tételt, mert — bár az uradalom a hidon át vezető útnak a telekkönyvi tulajdonosa, — de a parcellázás idején az uradalom részéről (igaz, hogy az egész Wodiáner birtok részéről) a földvásárlóknak az átjárást ott biztosították minden időnkénti hidkarbantartási hozzájárulás nélkül.

Gyoma község legtöbb adót fizetőinek névjegyzéke 1931-ben.

Rendés tagok: 1. vitéz Purgly Emil, 2. csáki Geiszt Gyuláné, 3. Schwartz Ferenc, 4. Debreczeni Endre, 5. Kner Izidor, 6. Osváth Sándor, 7. Hartenstein Ignác, 8. Piko Béla, 9. Dr. Vadász Pál, 10. Hajnal Ferenc, 11. Kovács János, 12. Szirtes Gyula, 13. Dr. Debreczeni Iván, 14. Kner Lénárt Bálint gyámja: Gödény László, Balkány, 15. Máday Aladár, 16. Wagner József, 17. ifj. Wagner Márton, 18. Dr. Christján Kálmán, 19. Dr. Szilágyi Ferenc, 20. Mihályi József.

Póttagok: 1. kk. Lénárt József, 2. kk. Lénárt Péter.

Fenti névjegyzék ellen 15 napon belül a vármegyei kisgyűléshez intézendő és a községi előjárásnál beadandó fellebbezéssel lehet élni.

Meghívó.

Az OMKE gyomai körülete kereskedői novembor hó 30-án délután 3 órakor a Klein féle vasuti vendéglő külön helyiségében a kereskedelmi közlekedés érintő közgazdasági kérdésekben sürgős és fontos értekezletet tartanak, amely értekezleten jelen lesznek a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara részéről Vértes Miksa alelnök és dr. Tonelli Sándor főtitkár, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés részéről Horváth István főtitkár fog felszólalni.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. Horváth főtitkár előadása.
3. Felszólalások, indítványok.

Vendégeket, érdeklődőket és hölgyeket is szívesen lát az Elnökség.

Bajok és rendetlenségek a vágóhid környékén.

Ezt panasolta legálább a helyi piacon egy hentes, aki kedden a vágási idő alatt d. u. 1 órától—3-ig a megvett és félig meddig eladott sertést nem tudta levágni, mert a vizsgáló állatorvos kb. háromnegyed 6 óráig nem jelenkezett a vágóhidon. A forg. ellenőr 3 órakor szintén eltávozott onnan azzal, hogy 6. 3 óra után már nem jön ki a vágóhidra, mert erre nem köteles. Végül is a fogyasztási adót már befizetett hentes vállalta kárát az ügynek, mert a szerdai piacra, se sertés húsa, se zsírja eladásra nem volt.

Nem akarjuk magunkat bicó-

nak feltolni ez ügyben, mert arra megvan az illetékes hatóság, de a panasz szövege fesz-szük a rossz sorsban tengődő iparosság érdekében. A közlisztviselőnek ma. fokozottabb mértékű a kötelessége a közszemben és ha ebben a kötelesség teljesítésben bármi áttal is akadályozva van, meg van a mód és lehetőség elhárítani az akadályt helyettesítés útján. Ma nagy szó az, ha egy szegény kisiparos elesik a helyi piacon attól a remélt pár pengő hasznától.

Értesülésünk szerint a panaszos fél panaszával az illetékes bírósághoz fordult elégtételért.

Békésvármegye búcsúja az alispántól.

Báró Feilitzsch Berthold főispán f. hó 22-re, szombat délelőtti 10 órára rendkívüli közgyűlésre hívta össze Békésvármegye törvényhatósági bizottságát, hogy azon hivatalosan bejelentse dr. Dalmel Sándor alispán nyugdíjaztatás iránt benyújtott kérvényét.

A gyűlésen rendkívüli nagyszámban jelentek meg a bizottsági tagok a csoportokba alakulva, tárgyalták a december 19-diki alispánválasztás eredményét.

Márky Barna főjegyző a gyűlés megnyitása után ismertette a kisgyűlés határozatát az alispán nyugdíjazására vonatko-

zólag, majd felolvasta dr. Dalmel Sándor búcsú-levelét.

Márky Barna ezután meleg szavakkal vett búcsút a távozó alispántól.

Dr. Berthóly Károly kormányfőtanácsos, orsz. képviselő a törvényhatóság, K. Sriffert József Gyula városa nevében szólaltak fel, akik beszédekben kiemelték az alispán érdemeit.

Ezután báró Feilitzsch Berthold főispán szólalt fel, aki szintén a távozó alispán érdemeit méltatta.

Végül dr. Miltasovszky János vett búcsút az alispántól.

December hó 29-én lesz az alispánválasztó közgyűlés.

A múlt számunkban megírtuk, hogy dr. Márky Barna mellett Békéscsaba polgári pártja és Szeghalom foglalták állást. Azóta Gyula is csatlakozott a Márky pártához. A gyomai és endrődi bizottsági fagók pénteken délután Gyomán tartottak értekezletet, melyen ugyan azt határozták, hogy december 15-én foglalnak állást, de kitérte, hogy a bizottsági tagok Márky pártiak amint már azt a múlt számunk-

ban is megírtuk.

A jelekből azt következtetjük, ha minden járás a főszolgabírója mellett kitart, abban a kellemes helyzetben lesz a szeghalmi és gyomai járás Csabával és Gyulával, hogy ők választják meg az alispánt.

Márky Barna alispánválasztás esetén az egyedüli jelölt a főjegyzői állásra dr. Pánczél József, míg a II-od főjegyzői állásra dr. Uhrin Lászlónak kérmény harca lesz.

Belső tűz a ref. lelkész lak melléképületében.

Könnyen végzetlenségé válható belső tűz volt 22-én este, melyről csak a szomszédság vett tudomást.

Kucsmik József üveges 7 óra tájban — az endrődi vásártól hazajövet — a Répás Pál református lelkész melléképületében

lévő üzlethelyiségébe akart be-menni és amint a bejárati ajtó redőnyét kinyitotta, folyó füst csapott az arcába. Kucsmik nem vesztette el lélekjelenlétét, lezárta a rollót és azonnal hirt adott a tűzorségnek, honnan Biró Gyula szolgálatos tűzör-

Ha a haj könnyedséggel és gyorsan hozható rendbe.

...ilyenné tette

ELIDA SHAMPOO

a tűzhelyére szellett és Kucsmikkal együtt újra felnyitva az üzlet ajtaját, a levegő híján csak lappangó tüzel egy pár veder vízzel el is oltották. Így szerencsére nem nagy kár lett a tűzből, de ha később vették volna észre, esetleg az egész melléképület leéghelet volna.

A még akkor este megtartott tűzvizsgálat a tűz okán gondatlanságot állapított meg. Kucsmik azzal védekezett, hogy a kémény már 2 éve nem lett seperve, így ebben az irányban vizsgálat indult meg.

HIREK MINDENFELŐL.

— **Klebsberg** közoktatás-ügyi miniszter kijelentése szerint Magyarországon egy-egy tanítóra 53 elemi iskolai tanuló jut.

— **Teleszky** volt miniszter óva int mindenkit a külföldi kölcsönök tulságos igénybe vételétől, különösen a parasztságot. Minden eszközt arra kell fordítani, hogy a kamatláb lejjebb szálljon.

— **Berlinnek** 90 millió márka deficitje van.

— **Lodzbán** 60 ezer ember betegedett meg spanyol náthában.

— **Mezőberényben** a Hartmann és Köhner-cég egy nagyszabású hűlőházat és baromfi-hizláló telepet akar létesíteni.

— **A Mezőberényi Alföldi Szövőgyár** munkásai félnapig sztrájkoltak.

— **A pesti ügyészség** elközbözte a legitimisták által kiadott Ottó pénzt.

— **A Gotterhálte** éneklése miatt Kecskemétről áthelyezték két huszárszert.

— **A Zeppelin** április elején körrepülést rendez Magyarországon.

— **Francia** lókével szervezik át a magyar selyem termelését, amely jelenleg 1800 községben 25 ezer családnak jelent bevételi forrást.

— **A Francia** kormány megengedi a francia bornak magyar borral leendő „házasítását” és jelentős vámmérsékléssel segíti elő a bevitelt.

— **A gazdák** a mezőgazdasági gépek fizetési feltételeinek enyhítését követelik.

— **A debreceni gazdák** a hortobágyi törzsgulya és ménes fenntartása mellett foglaltak állást.

— **A revízió** és az Ansluss mellett tüntettek Bécsben.

— **December 20-án** választ Budapest.

— **Európa** 6 millió dollárt költ naponta fegyverkezésre.

— **Ezernél** több inséges családot írtak össze Békéscsabán.

— **A tavaszon** felépül az alföldi telepesek első községe Tolna megyében.

— **A jövő héten** kezdődik meg Békéscsabán az iskolás gyermekek ingyenes tejjelátása.

— **Nem ad ki a minisztérium** újabb adomány gyűjtési engedélyeket márc. 1-ig.

Meg-
hűlésnél,
reumaiikus
fájdalmaknál:

Aspirin

tabletták.

CSAK GYÓGYSZERFÁRBA KAPHATÓK.
Aspirin felülmúlhatatlan.

Felhívás! A helybeli postahivatal felhívja mindazokat, akiknek engedély nélküli rádió berendezésük van, saját érdekükben a legrövidebb időn belül jelentsék be, mert a legközelebb megtartható felülvizsgálásnál mindazokat, akiknél engedély nélküli rádió berendezést találunk, a rádiórendelet szerint pénzbüntetéssel és elzárással fogják büntetni.

— **50 éves** magyarokat mozgósítanak az oláhok Bukarestben.

— **75 gazdatitkár** működik Nagymagyarországon 159 községre kiterjedő munkakörrel. Még mintegy 1200 olyan hely van, ahol a gazdatitkárságok felállítására szükség van.

— **Benyújtották** „az állami szabályozás alá nem eső vízfolyások kártételeinek elhárítását célzó munkálalók támogatásáról” szóló törvényjavaslatot. 72 millió pengős munkálatokat jelent az új törvényjavaslat.

— **A nemzetközi** turszövettség müncheni kongresszusa egy Európán keresztül vezető autótúrgondolatát vetette fel, melynek irányát Calais-tól Brüsszeltől, Lütfichen, Koblenzen, Frankfurton, Nürnbergben, Linzen, Bécsen keresztül Budapestig már meg is állapították. Az útvonal 8 országon keresztül haladva 3000 kilométer hosszú lenne.

— **Elbocsátották** a Magyar Pamutipar újpesti munkásait, mert nem engedték órával ellenőrizni a munkájukat.

— **Ujabb expedíció** hajó indul a déli sarkvidékre.

— **Ravasz püspök egyházkerületi beszámolójából.** „Lelkészek és tanítók életében is megdöbbentő és váratlan fordulat történt, a gabonaár zuhanásával negyven-ötven százalékkal szállott alá a református pap és tanító jövedelme. ... Még sohasem lett baj abból, hogy egy lelkipásztor csak pásztor volt, mindig abból támadt baj, ha egyéb akart lenni, a mi vitézkedésünk fegyverei nem tesztiek, hanem lelkiek, ez megint a palást tisztaságának kérdése, ez követeli, ne vigyem oda, ahol baj érheti, mert akkor már késő vele taktároznom.

HIREK

Előfizetési felhívás!

Amikor a Gyomai Ujság hatodik évfolyamát nyitjuk meg, hálsak vagyunk a mellettünk kitartható kedves olvasóinknak, kik támogatásukkal lehetővé teszik, hogy a lapot továbbra is fenntartsuk.

A jövőben is községünk, járásunk és egyéni ügyeink elfogulatlan hirdetői és bírálói kívánunk lenni. A napi életünkben most olyan sokszor előforduló sérelmek szöszölői, a becsületes emberek támogatói, a haszontalan szédelőgök teleplezői, ostorozói leszünk ezután is. Válogatás nélkül védjük az igazságot, akár a szegény, akár a gazdag oldalán van az. Örökdjünk a munkás, ipáros, kereskedő, gazda és tisztviselői megbecsülés mellett, de kimételetlenül támadjuk a hatalmi visszaélést, ha bármilyen magas helyről is jön az.

Ebben a nehéz munkánkban azonban csak úgy tudunk eredményt elérni, ha erkölcsi és anyagi támogatást kapunk olvasóink részéről is.

Az utóbbi időben öröndetesen szaporodó olvasóink táborát még mindig fokozni szeretnénk, ezért január 1-től kezdődően előfizetési és hirdetési árainkat annyira mérsékeljük, hogy szerényebb jövedelmű polgártársaink is állandóan olvashassák lapunkat és azt hirdeteisikre is felhasználhassák.

Árainkat a következőleg állapítjuk meg:

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	5.20 P
Fél évre	2.60 P
Negyed évre	1.30 P
Egy lappeldány ára	10 fillér

HIRDETÉSI ÁRAINK:

5 cm. magasságig egyhasábos hirdetés:

1-szeri közlése	1.— P
2-szeri közlése	1.75 P
3-szeri közlése	2.50 P
5-szöri közlése	4.— P
10-szeri közlése	7.50 P

PUBLIKÁCIÓS HIRDETÉS

25 szóig 30 fillér
minden további 5 szóig 10 fillérrel több.

ALKALMI HIRDETÉSEK:

Egyesületi vagy magán elszámolás soronként	0.10 P
Reklámhir soronként	0.20 P
Nyilttér	0.20 P
Eljegyzési, házassági, orvosi és más személyi hir	1.50 P
Köszönet-vagy gyászjelentés	1.50 P
Jótekonny intézmények közérdekű hirdeteisét ingyen közöljük.	

A GYOMAI UJSÁG szerkesztősége.

Névnapi megváltás. Huhn Ferenc községi állatorvos névnapi megváltás címén egy mázsa búzát adott a községi ingyérségakcióra.

Miért süssünk csak

Dr. OETKER-féle sütőporral?

Mert **MAGYAR GYÁRTMÁNY,**
Mert az egész világon közismert,
Mert anyagot, időt és tüzelőt takarítunk.
Mert a sütemény **Dr. OETKER-féle sütőporral** mindig és mindenkor biztosan sikerül.

Kérjen fűszeresénél **kizárólag magyar gyártmányu,**
Dr. OETKER-féle sütőport és vanillincukrot!

Esküvő. Hekel László gyógyszerész és Faragó Ica folyó év november hó 22-én tartották esküvőjüket. Tanúk voltak: dr. Pálka Pál főszolgabíró és dr. Szilágyi Ferenc járási tisztiorvos.

Dr. Geist Gyula gazdasági főtanácsos. Öszinte örömet keltett községünkben, hogy a lakosságunk előtt általános tiszteleiben levő rokonszenves esudaballai földbírókosunknak dr. csáki Geist Gyulának a Kormányzó a gazdasági főtanácsosi címet adományozta. A kitüntetés az egész vármegyénkben nagy örömmel vették, mert dr. Geist Gyula a békésvármegyei gazdaságszolgálatának és a békésvármegyei közéletnek is értékes vezető tagja, ki e magas kitüntetés mellett megérdemelte.

60 éves házassági évforduló. Ritka házassági évfordulója volt november 16-án a Rózsa utcában lakó Beinschroth Mihály 82 éves és neje Fent Magdolna 72 éves polgártársainknak, kik e napon tartották a 60-ik házassági évfordulójukat — arány-

lag elég jó egészségben. Az évfordulói ünnepélyen csak a család tagjai vettek részt.

Az Ipartestület hivatalos órái: hétfőn és szombaton 18—20 óráig.

Az Egyetértés Olvasókör műkedvelői ma szombaton este főpróbát, holnap vasárnap este pedig műkedvelő előadást tartanak a Kör helyiségében. Szinre hozzák Szenes Béla 4 telvonásos bohózatát „A csirkefogó”-t. A fiatal és a főrekvő műkedvelőket olvasóink figyelmébe ajánljuk.

A kisiparosokat is bevezik az Országos Ipartanácsba. Értesülésünk szerint az iparpártolási törvény keretében gondoskodik a kereskedelmi miniszter arról, hogy az Országos Ipartanácsban, amelynek nincsenek kisiparos tagjai, a kisipar is megfelelő képviselőihez jusson.

Felhívás. A békéscsabai téli országos állatvásárt folyó évi december hó 1—2 napjain tartják meg, amelyre szabályszerűen kiállított és irányított jártalattal mindenféle állat felhajtható.

Az „Apolló” filmszínház műsora

1930 évi november hó 30-án vasárnap:

Világattrakció!

Világattrakció!

HARRY LIEDTKE főszereplésével pazar pompájú kiállításban **KÁLMÁN IMRE** világhírű operettje:

A cirkuszhercegnő

romantikus filmoperet 10 felvonásban. **Rendezte: VIKTOR JONSON.** Főszereplők: **HARRI LIEDTKE, HILDA ROSCH, VEREBES ERNŐ, HANS JUNKERMANN.** Páratlan látványosságot nyújtó, pazar pompával készült „A cirkuszhercegnő” filmje és sokkal többet nyújt, mint a szinpad. Ezenkívül egy kitűnő amerikai burleszk és filmhíradó.

Előadások kezdete 4, 6 és 8 órakor.

Rendes helyárak.

A nézőtér fűtve van.

Oroszlánok paradicsoma. A legérdekesebb amerikai oroszlánfarmról pompás képekkel illusztrált, színes riportot közöl Tolnai Világlapja legújabb száma, amely 64 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A népszerű képeslap minden számában két folytasásos regényt közöl. Egy szám ára 24 fillér, negyedévi előfizetési ára pedig 2 pengő 90 fillér. Tolnai Világlapja minden olvasója 10 pengő bolla ár helyett 2 pengő 90 fillérért bérmenive megkapja Tolnai Világlexikona, Világtörténelme és a Műveltség Útja egy-egy 320 oldalas, többszáz képpel illusztrált, díszkötésű kötetét.

Gyomai anyakönyvi hírek.
Született: F. Kiss József.
Házasságot kötöttek: Hekele László — Faragó Ilonával.
Elhaltak: R. Szűcs Lajos 20 éves, L. Szilágyi Endre 22 éves, Szilágyi Bálint 52 éves.

Endródi hírek.

(Endródi tudósítónktól.)

Endrőd község inség akciója. Endrőd község vezetősége gyorsan intézkedett az inségesek ügyében, a sok fanácskozás és albizottság kiküldése helyett megérkezett már a napokban egy 15 ton-

nás vasúti kocsis burgonyája, melyet önköltségi áron kb. 7 fillérért fog adni az arra tényleg reászorultaknak. Azonkívül vágó birkákat szerzett be, melyekből a szegényebb lakosság hetenkénti szintén önköltségi áron szerezheti be szükségletét. Azonkívül a napokban megindítja gátépítési munkáit a felszabadult 14.000 P tartalékalap terhére abban a reményben, hogy a földművelésügyi miniszter által kilátásba helyezett államsegélyből ezen összeg megtérül. Itt beigazolódtott a régi közmondás: „Kétszer ad, aki gyorsan ad“.

Endródi anyakönyvi hírek.

Született: Lapusnyik Imre, Szurovecz Katalin—Szurovecz Jolán ikrek, Koloh Viktor, Dinya Eszter, Kurilla Sándor, Kovács Margit, Pelyva Erzsébet, Farkas Erzsébet, Kiszely János, Rác Imre. **Házasságot kötöttek:** Papp István—Szuó Margit, Szuó Imre—Szabó Irma, Rác István—Tóth Mária, Kajla Ferenc—Gácsi Francis, Dávid Menyhért—Hegedüs Terézia, Soczó István—Szabó Mónika, Kiszely Lajos—Gubuznay Anna, Farkas Imre—Lövey Eszter. **Elhaltak:** Lapusnyik Imre 10 hetes, Dinya István 87 éves, Porubcsánszky Istvánné Vaszkó Mária 67 éves, özv. Uhrin Imréné Kiszely Erzsébet 79 éves.

Kitört rajta az elmebaj. Koloh Etel Bella Imréné 30 éves endródi lakoson f. hó 25-án este kitört az elmebaj, úgy, hogy mindent fönni zuzni kezdett. A család értesítette a rendőrséget, kik rögtön kényszerzubbonyt adtak reá és hétfőn reggel beszállították a gyulai elmekeórházba. A szegény betegnek 2 gyermeke van, kik közül a legfiatalabb 2 hetes csecsemő.

A gyomai kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóságtól. 5296/1930. tkvi szám.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

Pesti Arbor fa és szénkereskedelmi vállalat Stern A. budapesti cég végrehajtónak Vadas Ignác végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyben a telegkönyvi hatóság a végrehajtató kérelme következtében az 1881: LX. t.-c. 176 és 185 §-a értelmében elrendeli az újabb árverést 303 P tőkekövetelés, ennek 1928 évi május hó 30. napjától járó 8 százalékos kamata, 51 P 15 f. pedig megállapított per és végrehajtási költség, valamint a csatlakozottaknak kimondott Márer Benő és Társa faipari és fakereskedelmi r.-t. 1674 P 79 f. tőke és jár. és Abales Albert budapesti cég 410 P tőkekövetelése és járuléka behajtása végéig, a gyomai járásbíró területén levő Gyoma községben fekvő s a gyomai 4870 számú betétben A † sor. 8466/1 hrsz. alatt foglalt 7 hold 800 négyszögöl, A † 2 sor. 8466/2. hrsz. a. foglalt 7 hold 800 négyszögöl, A † 3 sor. 8469/5 hrsz. a. foglalt 7 hold 800 négyszögöl, A † 4 sor. 8469/6 hrsz. a. foglalt 7 hold 800 négyszögöl területű szántókból a B. 3. alatti Vadas Ignácot illető 1/12—1/12 részeire egyenként 383 P kikáltási árban.

A telegkönyvi hatóság az árverésnek a telegkönyvi hatóság hivatalos helyiségében leendő megtartására **1930 évi december hó 15. napjának délelőtt 9 óráját** tűzi ki és az árverési feltételeket az 1881: LX. t.-c. 150. §-a alapján a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá eső ingatlant a kikáltási árnál alacsonyabb áron eladni nem lehet.
2. Az árverelni szándékozók kötelesek

bánatpénzt a kikáltási ár 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott arólyammal számított óvadékképes érték-papírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

3. A kincstár valamint a magyar földhitelintézetek orsz. szövetkezete mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889: XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898: XXIII. t.-c. 10. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telegkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől számított 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

4. Az, aki az ingatlanért a kikáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségnek eleget nem tesz ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, amelyet haladéktalanul folytatni kell részt nem vehet.

A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

5. A vevő köteles a vételárat az árverés napjától járó 5 százalékos kamattal együtt a békéscsabai m. kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál három egyenlő részletben megfizetni, még pedig az első részletet 30 nap, a másodikat 45 nap alatt, a harmadikat 60 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

6. A vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napja után esedékes adókat, az átruházási illetéket, valamint az elárverezett ingatlant a fennálló törvények szerint terhelő szőlő dízsma, urbéri és más hasonló természetű váltáságot, a birtokrendezés költségarulékait, egyintén a vizszabályozási tartozásnak az árverés napja után esedékes részleteit a vételárba betudás nélkül viselni.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endródi fiókja (ezelőtt Endródi Népbank R.-T.)

váltókölcsonöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hitelek kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos förléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelyégeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

G y o m a, Kossuth Lajos utca 576.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Szabad-e most mulatni, bálozni?

Szabad mulatni is, szabad bálozni is annak, akinek pénze van hozzá.

Mikor a multkoriban Pesten le akarták fujni az idei bálokat, sok komoly ember helyesléssel vette ezt tudomásul, mert bizony olyan súlyos időket élünk, annyi inség láttára talán nem is illik, de meg kinek is van most kedve és pénze hozzá, hogy mulasson?! De e hirre megmozdult sok ezer szegény munkás ember s kérte, követelte, hogy igenis csak bálozzanak, mulassanak, mert máskülönben elesnek a munkaalkalmuktól, a keresetüktől. Bármilyen igazságtalan is az életnek ez a beosztása, de úgy van, hogy egyes emberek mulatásából, szórakozásából nagyon sok ember keresi meg a kenyerét.

Vannak emberek, akik a szorgalmukkal keresett pénzzel komoly vállalkozást kezdenek, miáltal munkaalkalmakat létesítenek. Nekik ez a szórakozásuk. Más emberek a szorgalmukkal és szerencsájükkal szerzett pénzzel nem szaporítják a munkájukat, gondjukat, nincsenek futva holmi „nemesebb munkaambíciókkal”, szivesebben

töltik a ráérő idejüket testi szórakozásokban.

Csak...

Csak itthon költse el a felesleges pénzt mindenki! Csak olyan cikkekre adja ki magyar ember a pénzét, mely cikkeket itthon gyártottak. Az a pénz, ami a csonka határon belől gurul, minél több ember kezén megy át, annál jobb.

Ha már vannak közöttünk olyan jövedelmű emberek, akiknek többre telik a krumplilevesnél és egy rend ruhánál és ehetnek pástétomot, ihatnak pezsgőt, ruházhatnak pazarul, ám tegyék, de csak hazai cikkekkkel. Milyen eltávolodása a magyar embernek a saját terményeinek, a sajátjának megbecsülésétől, mikor már ott tartunk, hogy akinek a módja megengedi, áruban a külföldit veszi, az egészségét helyreállítandó vagy pihenni külföldre megy még a kis jövedelmű ember is.

Többet árt az országnak az, aki külföldi áruért vagy külföldi nyaralásra 100 pengőt költ, mint az, aki idehaza hazai cikkek fogyasztásával 100 ezer pengőt mulat el.

Megkezdődött a szegény iskolás gyermekek étkezési akciója.

Eddig 1656 ebédet ajánlottak fel.

A községbeni iskolák tanítóinak összeírása szerint 68 olyan elemiiskolás gyermek van, ki a szülői háznál a lehető legszükségesebb élelemben részesül.

Mennyi ártatlan magyar hajlás csenevészesezik így el! Mennyi magyar erő roppan meg így fiatalon! Mennyi gyermek éhség fájdalma kiált bele a jólakottak érzékellen emésztési élvezetébe! És olyan kevés fül fogja fel a szegény kis ártatlan gyermekek gyomor-korgását. Olyan kevés szív dobban meg a kis magyar gyermekek éhségszenvedésén.

Az önzés, részvéltlenség fagyos éjszakájában mesze bevilágító meleg érzéssel keresi meg a szegénységet, a szenvedést, erős férfifulszárnyaló fardozással Nőgyesülelünk elnöknője. A külső területeken, hol a szegénység a kis házak, vískók ablakán, aajtájan ri ki, fülledt levegőjü szellőzetlen szobácskákban kolarja elő a legszerencsétlenebbeket és így állítja össze. — maga nyakig csalakosan, taposva a sarat, — a szegényei kalaszterét.

S mikor így fáradtan lero-botolta a napi szemléjét, bent a községben kér, könyörög, fenyeget, dörömböl, gorombáskodik a szegényeiért a te-

hefősebbeknél. S felcsillan a szeme, ha nagy ritkán akad, aki önként ajánl valamit.

A sok eredményes jótékonykodási akciója közül Zahonyi Aladárné urnőnek telt ez a mostani a legeredményesebb, mert már a megindulásnál olyan méreteket mutat, melyek a községünk viszonylatában már is fellünőek. Eddig 1656 ebédet ajánlottak fel 18-an. Igaz, hogy a 68 gyermek 3 havi ebédjeihez 6000 ebédre volna szükség.

Nem adjuk fel a reményt, hogy akad még a községünkben másik 40 nemes érzésű polgártársunk és akkor az 1931-ik évünk tavaszán, ha a 68 kis kosztosunktól elválva hála adunk Istenünknek, hogy jól tehettünk, ezt az örömet nem fogják érezni a szűkebb-lliek, ők csak a rájuk penészedett husnak a dohosságát fogják érezni és ez a fukarság pokoli fájdalmát sajogja beléjük.

A jótékonyt gyakorló családok házi egészségét megóvando minden házhozjáró gyermek állandó orvosi felügyelet alatt van, mely felügyeletet dr. Bartha Gusztáv községi orvos nemes megértéssel már is végzi.

A szívből fakadó jótékony-

TÁRCA

Ajtómon kopog a vágy.

Csendes őszi estén ülök magamban
Bús egyedül.

Fülembe tompán, fekete jajjal a
Csend szava csendül.

Ajtómon halkán kopog a vágy.

Riadva, félve odatekinlek,
Lassan az ajtó csak kitarul.

Rengő ruhában jön felém lassan,
Feslő mosolyban himnusza harsan
A vágynak. A két szemé üdvői árul.

Jön felém. Itt van. Karja kitarul.

Selymesen fonja lelkemet át.

Szép szavu szókat zsong a fülemben,

S lelkem a néma, szívem a tiszta
Mohón felissza minden szavát.

Szívembe zsongnak, komoran bongnak
Szürke zenék.

Fekete fátyol száll a szobámra,
Fekete ködbe borul a lámpa,
S hallom a néma csendben a lélek
Tompá nességét.

Úznek az álmok.

Régen elmúlt, régen vége

A falunak, a vidéknek.

De szívemben régi emlék,

Régi vágyak

Apró tüzrózsái égnék.

Rengő buza, ringó kalász

Aranytengerében járok,

Gémes kut az udvarunkon,

Kertünk alja:

Oda kergetnek az álmok.

Tornyos templom, messzececsengő,

Harangszó, zsoltáros ének,

Pap szavára hitre járó

Fiatalok,

Ezüsthaju aggok, vének.

Elöttem áll, folyton kísér

Apám szava, anyám arca.

Hogyha lelkem meg-megrendül,

E két arc ad

Uj erőt a hosszú harcra.

Régen elmúlt, régen vége

Az életben magam járok.

Kicsi falum, patak hidja,

Jó emberek,

Visszakergetnek az álmok.

Gaál György.

kodás nem keresi a nyilvános publikálást, ennél az akciónál mégis a nyilvánosság elé kell lépniük, mert sok ember szívének legrejtettebb rekeszéből csak úgy tudjuk a jólkonyságot kikaparni, ha a szegények katasztréneke összeállításakor a jólkonyságok katasztréit is nyilvánosságra hozzuk, mert a szerencsétlen szegény emberek is tudni akarják, kikre számíthatnak.

Eddig a következő felajánlások történtek, illetőleg kikhez járnak már ebédelni a szegény gyermekek: Becher Ernő naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, Becher Rezső naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, Glück Ármán naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, Grósz Zoltán naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, Hartenslein Ignác naponta 2 gyermek, összesen 180 ebéd, viréz Haviár Gyula dr. naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, Klein Sándor naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, dr. Messinger Albert naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, özv. dr. sarkadi Nagy Ernőné naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, Pétermann József naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, Spitz Jakab naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, dr. Szirtes Gyula naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, Wagner József naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, ifj. Wagner Márton naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, Weil Sándor naponta 1 gyermek, összesen 90 ebéd, Záhonyi Aladár naponta 2 gyermek, összesen 180 ebéd, Kner Izidor helenként egyszer 1 gyermek, összesen 12 ebéd, özv. Kruchió Albertné helenként 2 gyermek, összesen 24 ebéd.

Az akcióhoz csatlakozók szándékukat akár Záhonyi Aladárné elnökönél, akár a Gyomai Ujság szerkesztőségénél (telefon 22) jelenthetik be.

Lapzária előtt kaptuk az értesítést, hogy Feiler Ernő naponta 2 gyermeknek, összesen 180 ebédet ad, így a felajánlott ebédek száma 1836.

Az első ebéd.

Névtelen Mariska benyitott a konyhaajtón. Csak akkora kis nyílás kellett neki, mint egy kis egérnek. Alig vetjük észre. Maga is olyan volt, mint egy kis szürke egér. Szürke a kis rongyos kabátka, szürke fejkendő és szürke a kis sovány arcoskája is.

Csendesen jött be és izgalom nélkül tekintett ránk.

Vékony hangocskájára lettem figyelmes, hogy őt a tanító ur küldte ebédelni.

Nyugodtan ült le egy székre és kíváncsiság nélkül, fáradtan tekintett körül.

Ekkorra már a mi fiunk is bedugta a fejét az ajtón, megnézte a csöpp Névtelen Mariskát.

Szervusz — mondta neki. — Hányadikba jársz?

Hatodikba — mondta a kis hangocskára.

Most már én is megnéztem. Legfeljebb 7 évesnek látszott. Honnan jön ez a kis leány, ahol 11 év alatt ilyen madár csontocskákat és ily kevés húst lehet felszedni. És ilyen fáradt, halvány arcot.

Van testvéred? — kérdezte fiunk, akit a VI. osztály úgy lát-szik nem elégitett ki.

Hatan vagyunk, én vagyok a legnagyobb, — mondta csendesen Mariska.

A szem most már mintha élénkebb lenne. A konyha barátságos melegében mind valószínűbb lesz az ebéd illata.

Mariska hallgat. Ha nem kérdezem, nem szól, bölcs, tartózkodó

fejnött. Névtelen Mariska talán sohasem volt 6 éves vidám, hancurozó gyerek.

Lassanként veszem ki belőle, hogy kenyér az ebédje az iskolában és otthon nem várja mindig meleg étel, csak ha „van miből.”

Kezdem kissé kényelmetlennek érezni a magunk szerény polgári jólétét Névtelen Mariska szürke, sovány kis lénye mellett.

Sietve adtam eléje az ebédet, de nem felejtettem el a másik ötöt, a testvéreit.

Mariska derekas munkát végzett. Sajnálkozva nézett a törleszkedő macskára, de nem hagyott egy morzsát sem neki. Sok pótolni valója lehetett.

Nem zavartuk. A tésztát — anyai gonddal — a zsebébe csuszaltta, a kicsinyeknek. Aztán keskeny vállára vette a tudományos táskát és elindult az esős és hideg Életbe.

Jó volt tudni, hogy a vékony kis kabát alatt egy kis melegséget időnként kapott.

Asszony.

Járdát kérnek a piactértől a nagyszirti hidig.

Putnoki József és 31 társa beadványa a képviselőtestülethez.

December 10-én egy másolatot kapunk arról a beadványról, melyben Putnoki József és 31 társa a piactértől a nagyszirti hidig „a piaci és vásári beszédelt helypénznek terhére” járda építését kérik a képviselőtestülettől. Az indokolásban megírják, hogy azon az utzakaszon a forgalom annyira megnövekedett, hogy a gyalogjárók gyalogjáró hiánya miatt az elgázolás veszélyének vannak kitéve. Az arrajáró iskolás gyermekek a sűrűn közlekedő járművek miatt a sárba vannak szorítva.

... A két hid közötti nagy forgalom már régen kívánatosná tenné a kért gyalogjáró elkészítését, de ezt meg kell előzni a két hid közötti utbur-

kolat kiszélesítésének és végleges burkolattal való kiépítésének. Csak ennek megtörténte után lehet a gyalogjárót elkészíteni. Ugyanez az eset áll fent az endrődi úton is egészen az Iványi malomig. Nagy szerencse, hogy ezeken a helyeken nincs napirenden egy-egy szerencsétlenség. Tehát az utburkolatok kiépítését kérje előbb a képviselőtestület a vármegyétől, a megyebizottsági tagjaink pedig Gyulán győzzék meg a kisgyűlést (igen ám, ha volna ott gyomai tag), hogy ezeknek az utzakasznak a kiépítése és a nagyszirti hid padlójának a kijavítása sürgős utforgalmi és személybiztonsági érdek.

Esküvő rendőri karhatalommal és „szoros zár” alá helyezéssel.

Uralkodók és államfők utazásainál és esküvőinél tapasztaljuk, hogy az mindig nagy karhatalmi készenlét igénybevételével szokott megtörténni. Ilyen ritka élvezetben volt része Gyoma község közönségének szombaton egy esküvő alkalmával, amikor előzetes óvintézkedések tettek „a meglepetések és eselleges akadályok” elhárítására. Ezenruhás

— még talán polgári rendőrök is — cirkáltak a templom környékén, akik csak akkor vonulnak be, amikor megérkezett a hír, hogy a vőlegény ritka figyelmessége folytán a mellőzött menyasszonyt „szoros zár alá helyezték”, nehogy a multikori szokatlan nyakonlötytyintést visszaadhassa a násznépönagyságának.

Ipartestületi vacsora.

Szombaton este az Ipartestületben dísznótoros vacsora volt, melyen vendégek elég szép számmal, iparosok azonban kevés számmal vettek részt. Vacsora közben Szóke Ferenc igazgató-tanító megszívlelendő beszédet mondott, melyben az ipartestületi nagyterem díszfeliratát „Összetartásban rejlik az erő” nem látja megvalósulva, mert amikor az Ipartestület elhatározza, hogy közvacsorát rendez, az arra meghívott vendégek iránti lisztelethől is kötelessége a testületi tagoknak az Ipartestület házi ünnepén nagyobb számmal részvenni.

A vacsora jó volt. A kiszolgálás figyelmes volt. Imre kedvvel muzikált, akik ott maradtak jól mulattak.

„Egyetértés” egyetértés nélkül.

Több ízben díszrevel emlékezünk már meg az Egyetértés műkedvelő gárdájáról, mely kiváló rátermettséggel műkedvelő előadások tartását tűzte ki célul, ami által jelentékenyen gyarapította az amugy is szegény egyesület jövedelmét. Az egyesületnek most szép új átalakított színháza és egy kisebb helyiségben korlátolt és a tagok kényelmére italmérésre is van. A baj ott történt, hogy egyes a „kultúra terjesztésére” alakított olvasó egyesületek most vártalanul krisztkindli gyanánt kimérési jogot, illetve korcsmai jogot kaptak és ez háborúságot csinált a tagok között. Ugyanis a tagok két táborra oszlottak: a „szárazak” táborára, akik tényleg a kultúrát művelnék és akik nem hivatottak a korcsmának és a „nedvesek” pártjára, akik jobban szeretik művelni a boroskát és elegendik a „kultúrát”. Igazuk is van, mert a helyi hatóság kifogásolta az italmérés részére szánt egészségtelen ócska lakást és csak az új épületben engedélyezi azt, míg a műkedvelői előadások részére szintén nem alkalmas a régi lakás — csak az új. Ezen aztán pár tag részéről olyan „hangos vélemény nyilvánítás” történt, hogy a félénkebb természetű vendégek előadás után attól tartva, hogy nem tudnak majd a tagok megosztolni a helyiségen és végül is a vendégeket fogják kidobálni a vitás helyiségből inkább eltávoztak.

Közművelődés.

Műkedvelői előadás az Egyetértésben.

Az Egyetértés kiváló művészgárdája nov. hó 29-én szombaton műkedvelő főpróbát, november 30-án vasárnap pedig műkedvelői előadást tartott nagy erkölcsi — és kis anyagi — siker mellett. Színre került Szenes Béla „A Csirkefogó” című 4 felvonásos bohózáta. A bemutatást Molnár Gyula színművész végezte a föle megszokott rutinnal.

A női szerepben (Albertiné) Nagy Teruska különösen adta a házasság feleség szerepét. Annyira belelélt magába ebbe a szerepbe, hogy komoly aggodalmaink vannak a jövőt illetően. Bár később megjavult, de szegény férjét előre sánáljuk. (Gedeon Ilonka) Tokai Eszti két már jól ismerjük, nagyon bájos volt a szerelmes kisleány szerepében. (Közma Karola) F. Nagy Eszti a megsavanyodott öreg önképzőkori tanárnő remekül játszolta, többször szerelnénk vele találkozni — a színpadon. Tassi Maca és Kati kettős szerepében: T. Domokos Piri kifünő volt. Jó volt mint szobalány, de elsőrangú volt mint primadonna. Ők vitték a darabot sikerre a fölük megszokott kedvességgel és élénk temperamentummal. Szintén jók voltak: Czebe Ilonka és Ius kik megtanítottak arra bennünket, hogy milyen a csók a Margitszigeten! (Jól esett? szerkesztő kifogásolja, hogy olyan sokáig tartott!)

A férfiak közül Nagy Lajos (Alberti) szerepében elsőrangú volt s a fölle megszokott offhoniassággal mozgott a színpadon. Klein dr. szerepében: Tandí Imre, Málnai szerepében: Bíró István, Kéri Lajos, Kovács Ferenc és Szabó Imre jó segítőfársai voltak a főszereplőknek.

A publikum hálás volt és tapsolt is, nevetett is egy-egy elmés fordulónál. Gedeon Ilonka Tokai Eszti egy ajándék csomagot is kapott a színpadra (vajon mi volt benne? Nem házassági ajánlat a szerelmes Gedeon Ilonkának?) Sajnos a megszokott felt házat és felt pénztárt nélkülözünk. Reméljük nem sokára ismét találkozunk az egész gárdával!

Tul a nagy Krivánon

Farkas Imre legderüesebb 3 felvonásos operettjét játssza el karácsonykor az Iparos Önképzőkör derék műkedvelő gárdája kifünő szereposztásban. Szébbnél-szebb ének és táncszámok tarkítják ezt a poéfikus

magyar darabot, mely annak idején a legnagyobb sikerű operett volt a színházak műsorán. Az Önképzőkör eddigi szereplései biztosítják a „Tul a nagy Krivánon” sikerét műkedvelő előadásban is, ezért tehát fokozott érdeklődést érdemel községünk e szép és kulturális célok felé törekvő egyesülete.

Közművelődési esték.

Tizennyolc előadást produkált eddig a Gyomai Közművelődési Egyesület. Tizennyolc értékes előadással szállt sikra a legnemesebb célért nemzetünk kulturájáért. Őszinte elismeréssel üdvözljük ez Egyesületet, tudva azt, hogy a hátralevő szerdai és csütörtöki estéket, büszkén sorolhatjuk az eddigiekhez. Legutóbbi két estén ez évben először tartottak előadást: dr. sarkadi Nagy Pál, ki a „Házasságkötés előtt kötelező orvosi vizsgálat” fontosságát reklamáta, rámutatva annak jelentőségére, egészségügyi és nemzetvédelmi szempontból.

Kner Imre a Földművelésügyi Minisztérium madárvédelmi propagandáját tolmácsolta, min aki elsőnek helyezte el kerjében több ilyen mesterséges madár odut, meglepő eredménnyel. Figyelmébe ajánlotta mindenkinek, — de főleg a gyümölcsfajtajadonosoknak — ezt a hasznos és megszívlelendő ügyet.

Következnek: dr. Balázs László, december hó 10-én (szerdán) a Németvárosrészi Olvasóköri és Domokos János tanító, december hó 11-én (csütörtökön) a Felsőrészi Olvasóköri tartandó előadásai, este 7 órai kezdettel.

A GySC tea-estélye.

Akik részt vettek a Gyomai Sport Club múlt szombati tea-estélyén, egy kedves és hangulatos est emlékéért vitték magukkal. Az ur Kaszinó nagytermében szombaton este fél 9 órakor szépszámú közönség előtt a katona banda rázendített a „Honvédbanda szól a Stefánián” című indulóra és az estély ezzel kezdelét vette. Régi, békebeli, édesbús kerlingök melódiáira felvidultak még az öreg szívek is... Minden régi melódiához fűződik valami kedves emlék... Azon a régi bálon!?... Talán már el is felejtettük volna, ha fel nem esendül újra a régi dal. Az éjfél szünetben a GySC műkedvelői különböző tréfákkal szórakoztatták a publikumot. Kiss Mancsi sok színt és élénkséget vitt játékába. Meglátszott, hogy szerepével komolyan foglalkozott. Volt egy monológja melynek villámgyors elmondásával a művészeti háfárain moz-

Ha a haj finoman illatozó, azza tette

PARFUMERIE ELIDA & ELIDA SHAMPOO TIZ LITER HABOT AD

ELIDA SHAMPOO

gott. Schwartz Ilonka egy rögtönzött Grand Ginyol néhány mondatában díszkrét volt és meggyőző. Lach Miska természetes humorából adott ismét jóízű kóstolót. Imre Lajos derüs volt és figurális. Az elismerésből juttatunk még Batári Ella és Schwartz Jolánnak is dicsérendő igyekezetükért. Dicz János mint amatőr illuzionista kézügyességét mutatta

be a közönségnek.

Ill emlíjük meg, hogy a GySC műkedvelői a napokban kezdték meg Orbók Attila „Fiacskám” című vígjátékának próbáit, melyet Karácsony másodnapján mutatnak be. A fenní vígjáték az melyet a budapesti ügyészség be akart tiltani egy szenzációs plágim perből kifolyólag.

Gyermek mint feltaláló.

Nem új dolog, de néha a véletlen s a gyermek talákonyság is sokat lendít azon, hogy egyes találmányok teljes diadalal elérjék azt a célt, melyet a feltaláló kitűzött magának. A gőzgép tökéletesítéséhez sok néves ember hozzájárult nívós munkával s ötletekkel. De legnagyobb lendület egy Potter nevű angol inas nevéhez fűződik, kinek a mestere bizony szeretett elünedezni a kancsók bufelejtő birodalmában. Ilyenkor akis Pottert bizta meg, hogy a dugattyuk uja végén a fáradt gőzt kieresse. (Ez tette lassuvá, majdnem hasz-

nálhatatlanná a gőzgépet.) A pajtások pedig az alatt az ablak mellett játszottak. Természetes, hogy a kis Potter is szivesebben játszadozott volna, mint a fáradságos gőzeresztés munkáját végezze. Hogy a munkától szabaduljon nem tett mást, mint egy zsineget kötött a szelephez s a másik dugattyuhoz, mely a munkáját akkor kezdte meg, mikor a szelepet emberi erővel ki kellett nyitni. A manöver nagyszerűen sikerült. A kis Potter mehetett játszani. A gőzgép pedig kétszeres munkát végzett.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés gyomai kerületének (Gyoma, Endrőd, Dévaványa) rendes gyűlése.

November 30-án délután olyan számmal gyűltek össze a helybeli, endrődi és dévaványai kereskedők, valamint az érdeklődő vendégek a Klein vendéglő nagytermében, hogy az szüknek bizonyult és főben a sarok teremben hallgatták végig a 5 órás gyűlést.

Vidéki vendégek voltak: Vértes Miksa alelnök és dr. Tonelli Sándor főtitkár a szegedi kereskedelmi és iparkamara részéről, Gonda Hugó elnöki tanácsos és Nádor Jenő titkár az OMKE részéről, Steinberger Imre a békéscsabai kereskedelmi kör és Donner Árpád a szarvasi kereskedelmi kör elnökei.

A helybeli vendégek közül ott voltak: Záhonyi Aladár járásbíró elnök és neje, Pétermann József főjegyző, Arany Gusztáv adóügyi jegyző, Zolnay Béla forgalmi hivatali főnök, Oláh Lajos ipartestületi elnök vezetésével egy nagyobb iparos köldöttség és mások.

Pontosan 3 órakor nyitotta meg *Hartenstein Ignác* elnök a gyűlést a következő beszéddel:

Igen tisztelt

Kerületi Naggyűlés!

Igaz meglepéssel látom azt az élénk érdeklődést, melyet kerületünk derék kereskedői saját ügyeik iránt viselnek. Ez az öröndetes változás az eddigi lethargia után remélni enged, hogy a kereskedelem hivatott érdekképviselet a kereskedelem érdekeinek érvényesítésénél, amely a kereskedelemnek a nemzet közgazdaságában elfoglalt fontos rendeltetésénél fogva kijár. Tagjaink fokozott érdeklődése annál is indokoltabb, mert mindig jobban megnehezül az idők járása felettünk, az egyre romló gazdasági viszonyok mindig újabb problémákat vetnek fel, melyek helyes megoldásától függ az ország és benne a kereskedelem jövője. — Sajnos, társadalmunkból hiányzik a kellő érzék a kereskedelem értékeléséhez. Francia- és Angolországokban a kereskedelem a legtekintélyesebb foglalkozási ágak egyike és pedig azért, mert ott a kereskedelem nem lenézett, hanem megbecsült foglalkozás, melyet a középosztály számarányának megfelelő számban el is foglal. Nánunk éppen az OMKE elnöke,

Sándor Pál volt az, aki már 30 éve felhívta erre a közfigyelmet és kérte a középosztályt, hogy forduljon a kereskedelmi pálya felé. Szavai alig keltettek akkor hirtást. És bizonyára éppen azért, mert a kereskedelmi pályát nem becsülte meg a középosztály, nem tekintette azt ulti foglalkozásnak, áll fenn az a sajnálatos helyzet, hogy a kormányzat részéről nem találkoztunk azzal a megértéssel és támogatással, melyre szükségünk volna, hogy a vészes időkből magunkat az ország érdekében egy jobb jövőbe ámenihessük. Sőt vannak vélemények, melyek szerint a kereskedelemnek az arányos, egyenlő elbánás helyett a mostoha gyermek sorsa jutott osztályrészül. Ha ez a vélemény a tények általában igazolják is jóleső érzéssel állapíthatom meg, hogy helyi hatóságainkban, jelesen járásunk kitűnő főszolgabirájában, dr. Pálka Pál főszolgabíró urban, dr. Jenel Viktor tb. főszolgabíró urban, Pétermann József gyomai főjegyző urban, Arany András adóügyi jegyző urban, Zolnay Béla urban a forgalmi adóhivatal vezetőjében oly kiváló közigazgatási előjárókat bírnak, akik a mostani nehéz időkben pártatlan igazságossággal, emberi szívvvel és megértéssel látják el felelősségteljes hivatalukat és akik átérzve azt a fontos feladatot, melyet a kereskedelem az ország közgazdaságában betölt, ügyünket a lehető gondossággal és bölcs belátással intézik. Hogy ez így van, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy körünkben megjelentek és ezzel mai gyűlésünknek díszit, súlyt és jelentőséget adtak. Mély tisztelettel van szerencsém őket itt üdvözölni.

A kereskedelem helyzete a kormányzattal szemben legutolsó gyűlésünk óta lényegesen nem változott. Amilyen mértékben a mezőgazdaság helyzete romlott a gabona és terményárak, nemkülönben a jószágok árának csökkenése folytán, amilyen mértékben az az elszegényedési folyamat, amelyen a kis és középipar, de különösen a kereskedelem már évek hosszú sora óta átment, áttérjedőben van a mezőgazdaságra, oly mértékben fordult a kormányzat támogató figyelme még jobban el a kereske-

delemről a mezőgazdaság felé. Ennek jeleit nemcsak abban látjuk, hogy a kormányzat a a mezőgazdaság bajain a főbb foglalkozási ágak és fogyasztó rétegek rovására igyekszik segíteni, hanem abban is, hogy e segítség közben a kereskedelemre és iparra nézve oly káros rendelkezéseket és intézkedéseket léptet életbe, melyek ezen foglalkozási ágak prosperitását nagy mértékben csökkentik és amellől a mezőgazdaság érdekeit nem szolgálják. Valahogy úgy fest a dolog, mintha a kormányzat abban bizna, hogy az az életmés kereskedelem majd csak megéli a jég hátán is, először a mezőgazdaságon segítsünk. A kereskedelemre nézve ez a bizalom mindenesetre nagyon megfirtató. De meg kell mondani, hogy az a kereskedelem, melynek megsegítése a rá nézve rég válságos időben elmaradt, mely a mostani katasztrofális viszonyokhoz anyagiakban, vállalkozási kedvben és lehetőségben legyengülve érkezett el, a koplatatást sokáig már nem bírhatja, addig is természetesen folyton gyengül. Már pedig a mezőgazdaságnak erős és versenyképes kereskedelemre van szüksége és tagadhatatlan, hogy a mezőgazdaság helyzetén sokat könnyítene, hogy ha a kereskedelem a régi békebeli ökerével támogathatná. Innen is fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy éppen a mezőgazdaság érdekében az volna szükséges, hogy ne kísérletezzünk, ne pepecseljünk öftészerű, némileg politikai célokat szolgáló, de a mezőgazdaságon nem segítő gyorssegélyekkel, hanem egy jól átgondolt, átfogó közgazdasági politikát kell inaugurálni, mely az államnak minden téren megnyilvánuló okos, de szigorú takarékoságával, a közterhek jelentős csökkentésével, helyes pénzügyi beosztással, a hitelkérdés fokozatos rendezésével, a szakértelem és kellő ellenőrzés nélkül működő közüzemek, álszövetkezetek és egyéb alakulatok kiküszöbölésével, vagy legalábbis működésük erőteljes korlátozásával és szigorú ellenőrzésével, a kereseti lehetőségek előmozdításával és ezáltal a belföldi tőkeképződés lehetővé tételével, a kereskedelem és különösen a kivitel utjában álló akadályok elhárításával, a mezőgazdasági termelés helyes megszervezésével és irányításával megteremtene azokat az előfeltételeket, melyek szükségesek a gazdasági válságból való kibontakozáshoz, az ország boldogulásához és felvirágzásá-

hoz. Nem lehet illi feladatomban, hogy a szükséges teendőkre nézve eszméket vessék fel, javaslatokat tegyek. Ha szükség lesz rá, a kereskedelem azzal is szolgálhat. Azt azonban ismételten hangsúlyoznom kell, hogy csak olyan gazdasági politika válhat az ország javára, mely az összes foglalkozási ágak egyenlő mértékű gondozásán, támogatásán épül fel, mert egy beteg szervezet egyes részeinek elhanyagolása meggátolja vagy legalább is hosszú időre visszaveti a főbb rész meggyógyulását.

Kerületünkben az országos helyzetnek megfelelően a kereskedelem helyzete további súlyosodást mutat. A létért való küzdelem nehéz harcainak sorainkból utolsó gyűlésünk óta is voltak áldozatai. Minden részvételünk velük van, de aggodó lélekkel kell tépelődnünk, hogy a még megmaradtak meddig bírják? Nem tudom viggasztaló szavakkal enyhíteni vívódásukat, csak azt mondhatom és arra buzdíthatom kedves kártársaimat, hogy mindenki megfeszített erővel és kitartással teljesítse továbbra is kötelességét hivatása és hazája iránt és bizzunk szilárdan abban, hogy a magyarok Istene egy jobb jövő felé fogja hazánkat elvezérelni, melyben minden igaz magyar ember meg fogja találni megérdemelt boldogulását.

Reális munkánk credményeként említhetem fel, hogy a nyár folyamán befejezést nyert a vasúti rakodóterületek hozzájáró utjainak kikövezése, amivel a vasutat igénybevevő közönség egy régi jogos kívánsága vált valóra. Az állomás kibővítésére vonatkozó fardozásaink egyelőre eredménytelenek maradtak, a megvalósítás érdekében tovább is folytatni fogjuk munkánkat.

Többször interveniáltunk a házaló kereskedelem szigorubb ellenőrzése tekintetében, irásban, táviratban állást foglaltunk a Budapestre szóló kedvezményes vasúti menetjegyek rendszeresítése ellen, továbbá az iskolai tanszerek és tankönyvek beszerzése tekintetében, hogy a felékezeti iskolák is megkapják az állami iskolákra vonatkozó tíftó rendelkezést, több alkalommal eljártunk a kereskedelem érdekében központunk utján, melynek részéről mindenkor a legelőzékenyebb támogatásban részesültünk.

Részt vettünk a kereskedelmi érdekképviseleti életben, a békésvármegyei kereskedelmi érdekképviseletnek szövetségének megalakulásában, oda delégált-

jainkat Hartenstein Ignác elnökiünk, Wagner Márton alelnökiünk és Kerekes Károly úrunk személyeiben bejelentjük, amiből mai gyűlésünk mielőlegi jóváhagyását kértük. Ezenkívül rendelkezésre álltunk tagjainknak és azok szóbeli vagy írásbeli megkereséseitőlünk felhatalmazott legszívesebben elintéztük. Ezenkívül is mindenkor a legnagyobb készséggel állunk tagjaink rendelkezésére és kérjük őket, hogy előforduló esetekben bizalommal forduljanak hozzánk. Magától értetődőleg hazafia készséggel állunk rendelkezésére hatóságainknak, előjáróinknak és közhivatalainknak és kérjük őket, hogy ha a közérdeklődésben szükségesnek tartják, vegyék igénybe szolgálatainkat.

A nagy tetszésű elnöki megnyitóbeszéd után *Gonda Hugó*, az OMKE elnöki tanácsosa és a Cobden-szövetség alelnöke tartotta meg előadását. Egyfelől arra mutatott rá, hogy amikor már nem is amerikai gabonatermelésről, hanem — mondhatjuk — amikor „gabonagyarakkal” kell felelnünk a versenyt, akkor a magyar mezőgazdasági termelésnek modernebb, újabb irányok felé kell törekednie, a termelés tárgyának megválogatása és megosztása tekintetében is reformokra van szükség. Másfelől az emberexport kérdésére mutatott rá és szövegezte azt is, hogy kereskedelmileg képzett embereinket külföldi expozitúrák felállítására és a magyar exportcikkeknek külföldön való szakszerű propagálására és elhelyezésére kellene felhasználni.

A magas nivóju és tartalmas gondolatokban gazdag előadást a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Nádor Jenő, az OMKE központi titkára azt domborította ki, hogy az OMKE-nek, mint az ország legnagyobb kereskedelmi szabad-érdekképviseletének nemcsak az egyes kereskedők sérelmeivel kell foglalkoznia, hanem — mivel az illetékes kormánytervezőknek egyáltalán nincs átfogó és minden lényeges kérdésre kiterjedő, kidolgozott gazdasági programja, — az OMKE-nek kell gazdasági program kidolgozása tekintetében is tervekkel, javaslatokkal, utmutatásokkal előjárnia. Ezt szolgálja az OMKE hivatalos helilapja is és ha a kisemberek nem olvasnak annak hasábjain annyit a maguk mindennapi kisebb kérdéseiről, az nem jelent, hogy azokat az OMKE központja elhanyagolja.

Ismerlette az egyenes- és forgalmiadókkal kapcsolatos mozgalmakat, a kartellörvény tervezet módosítására benyújtott javaslatot, a szövekezteli novella sürgetlenségét, a posta- és vasúti tarifa tételeinek mérséklésére indított akciókat, a miniszterelnök által több ízben is beígért vámvízivó valóra váltásának szorgalmazását és olcsó ruházati cikkek forgalombahozatalára irányuló balkezes kormányakciókat.

Dr. Tonelli Sándor kamarai főtitkár arra invitálja a kereskedőket, ha egyes bajos dolguk van, forduljanak bizalommal a kamarához.

Vértes Miksa kamarai alelnök a szegedi kereskedelmi és iparkamara nevében fejezi ki elismerését Hartenstein Ignác kerületi elnök egyesületi tevékenységéért.

Helybeli felszólalók voltak: Kner Izidor, Grósz Zoltán, Kun Ferenc, Fuchs Dezső endrédi és Vad Ferenc dévaványai kereskedők.

A felhozott panaszok egy része az Országos Társadalombiztosító Intézet elleni panaszokból is állt.

Általános tetszést váltott ki a kereskedők között a gyűlés berekesztése előtt felszólaló Pétermann József főjegyző azon kifejtése, hogy az előadások nivós tartamából sokat tanult ő is és megígérte, hogy a legközelebbi kereskedői gyűlésre ismét elmegy.

HIREK

Előfizetési felhívás!

Amikor a *Gyomai Ujság* hatodik évfolyamát nyitjuk meg, hálaadás vagyunk a mellettünk kitarló kedves olvasóinknak, kik támogatásukkal lehetővé teszik, hogy a lapot továbbra is fenntartsuk.

A jövőben is községünk, járdunk és egyéni ügyeink elfogulatlan hirdetői és bírálói kívánunk lenni. A napi életünkben most olyan sokszor előforduló sérelmek szószólói, a becsületes emberek támogatói, a haszontalan szédelgők leleplezői, ostromozói leszünk ezután is. Válogatás nélkül védjük az igazságot, akár a szegény, akár a gazdag oldalán van az. Örökdünk a munkás, iparos, kereskedő, gazda és tisztviselői megbecsülés mellett, de kiméltlenül támadjuk a hatalmi visszaélést, ha bármilyen magas helyről is jön az.

Ebben a nehéz munkánkban azonban csak úgy tudunk eredményt elérni, ha erkölcsi és anyagi támogatást kapunk olvasóink részéről is.

Az utóbbi időben örvendetesen

szaporodó olvasóink táborát még mindig fokozni szeretnénk, ezért január 1-től kezdődően előfizetési és hirdetési árainkat annyira mérsékeljük, hogy szerényebb jövedelmű polgártársaink is állandóan olvashassák lapunkat és azt hirdeteikre is felhasználhassák.

Árainkat a következőleg állapítjuk meg:

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	5.20 P
Fél évre	2.60 P
Negyed évre	1.30 P
Egy lappéldány ára	10 fillér

HIRDETÉSI ÁRAINK:

5 cm. magasságig egyhasábos hirdetés:

1-szeri közlése	1.— P
2-szeri közlése	1.75 P
3-szeri közlése	2.50 P
5-szeri közlése	4.— P
10-szeri közlése	7.50 P

PUBLIKÁCIÓS HIRDETÉS

25 szóig 30 fillér
minden további 5 szóig 10 fillérrel több.

ALKALMI HIRDETÉSEK:

Egyesületi vagy magán
elszámolás soronként 0.10 P
Reklámhir soronként 0.20 P
Nyilttér 0.20 P
Eljegyzési, házassági, orvosi és más személyi hir 1.50 P
Köszönet-vagy

gyászjelentés 1.50 P
Jótevény intézmények közérdekű hirdeteit és a névnapj megváltásokat ingyen közöljük.

A GYOMAI UJSÁG szerkesztősége.

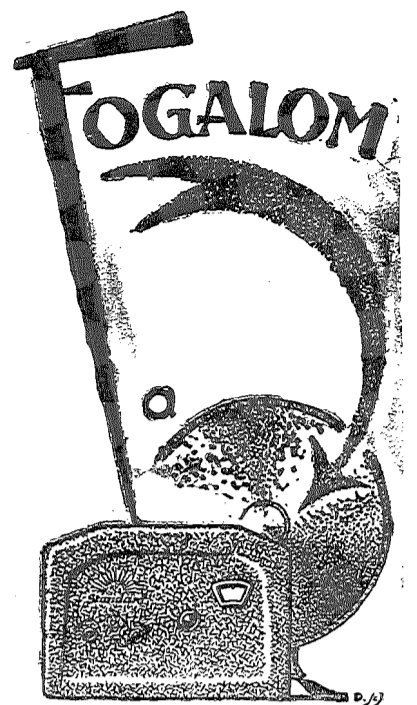
Lelkészeiktatás. Folyó hó 14-én, vasárnap délelőtt a fél 10 órakor tartandó istentisztelet keretében lesz Tiba András református lelkész ünnepélyes beiktatása.

Móra Ferenc országos hírű szegedi muzeumi igazgató vasárnap estétől hétfő reggelig Kner Izidor és Kner Imre vendégeként községünkben tartózkodott.

A **fiu gyermekek** fantáziájában örökös szereplő háborusdi játszása közben Bujdos János 8 éves fiának nyíllal megsebeztek az egyik szemét, kit súlyos sérülésével a gyulai kórházba szállították, hol megoperálták. Amint értesülünk a kis Bujdos János sebé szépen gyógyul.

Népszámlálási értekezlet. December 1-én a szarvasi és gyomai járások kiküldött biztosai és felülvizsgáló tisztviselői Szarvason kioktató értekezletet tartottak. Gyomáról ott voltak dr. Pálka Pál főszolgabíró, Pétermann József főjegyző, Leimdörfer Zoltán és Arany Gusztáv segédjegyző. A kioktatást a statisztikai hivatal kiküldött tisztviselője végezte.

— A **magyar nyaralók** 52 millió pengőt költöttek el tavaly külföldön. Ennyivel rontották a magyar pénzügyi mérleget.

Standard 3a

3+1 CSÖVES
HÁLÓZATI RÁDIO!

Minden jobb
szaküzletben.

A newyorki Columbia egyetem egyik tanára a nyáron a Mainzi muzeumban meglátta a helybeli Kner cég nyomdai műtermékeit és most a cégtől ugyan ilyen kollekciót rendelt meg a Columbia egyetem részére is. Az illető tanár ajánlotta még a közreműködését és még azonkívül segítését, ha a Kner cég a nyomdai műtermékeiből New-Yorkban akarna lerakatot létesíteni. Ugy értesültünk, hogy a Kner cég elfogadta az ajánlatot és így nemsokára New-Yorkban is megismerik a Kner cég művészi gyárműveit, no és tudomást vesznek még arról is, hogy létezik egy „Gyoma” is a világon.

A **békéscsabai földműves iskolától** a földművelésügyi miniszterium rendeletére egy gazdasági gyakornok vasárnap a publikáció után előadást akart tartani a földhöz juttatottak részére, de nem akadt érdeklődő, így az előadást nem tartotta meg.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Megyeri Balázs, Suszter György, Marjai Albert, Nagy Ilona Lidia, Hajdu Vilma, Fekete Endre, Beinschróth Mihály, Kéri Piroska. **Elhaltak:** Szmolnik Mária 1 hónapos, özv. Kruchió Antalné—Fekete Sára 63 éves, B. Szabó Dániel 70 éves, Tandi Lajos 75 éves, Kéri Piroska 1 napos. **Házasságot kötöttek:** Ceglédi Gábor—Bali Mária, Baráth Endre—Kéri Róza, Csuvárszky András—Árvai Eszter, Toldi Sándor—Kovács Teréz, Ceglédi János—Tandi Juliánna, Juhász Endre—Nun Juliánna, Fekécs József—Novák Máriával.

Amikor arcszine farkó, szürkésárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor épepangás, gyomorfájás, felfúvódás és fejnnyomás kinezák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral 1—1 pohár természetes **Ferenc József** keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a **Ferenc József** vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. A **Ferenc József** keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Községfejlesztés folyóirat gazdag tartalommal jelenik meg havonta. Minden előfizető ingyen kapja meg a **Községfejlesztés zsebkönyvét**. Előfizelési ár egész évre 10 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi u. 51.

Dühöngő örült. Boldis János 23 éves mezőberényi napszamos az utcán dühöngeni kezdett. Gyulára szállították, hol megállapították, hogy ön- és közveszélyes elmebeleg.

„**A Hutter József** Szappangyár-Olajipar r. t. magához csatolta a Lever és Társai k. f. t. budapesti fiókját s cégszövegét egyidejűleg Hutter és Lever részvénytársasággá változtatta meg. A Hutter gyár 99 éves multja elegendő garanciát nyújt arra nézve, hogy a Lever cégnek immár belföldön előállított cikkei, a Lux, Vim és Rinso, változatlanul elsőrangú minőségben, mint teljes egészében magyar gyártmányok fognak forgalomba kerülni“.

Primadonnák szerkesztettek egy képeslapot. A leghíresebb magyar primadonnák legutóbb néhány órára bucsút mondtak a színpadnak, hogy résztvegyenek a Délibábkarácsonyi számának szerkesztésében. A népszerű színházi képeslap karácsonyi száma szenzációs lesz. A sok érdekes cikken kívül közli Szini Gyula „Zongorahangoló“ című regényét, Harsányi Zsolt, Zagon István és Békeffi László egyfelvonásos színdarabját és a „Mese a filmről“ című érdekes riportot, amely a filmkészítés minden műhelyitkát lelelezi. A Délibáb karácsonyi száma több mint száz oldal terjedelemben és pompásnál pompásabb rézkarcszerű képekkel jelenik meg. Ára 40 fillér.

Felgyógyult a békési revolveres verekedés sérültje. Szerkes Gábor, a békési revolveres verekedés sérültje, akit Földes István tanító több revolverlövésrel súlyosan megsebesített, a napokban elhagyta a kórházat.

Az összes külföldi **Világlapokat** lefőzte. Csodálkozással olvassuk időnként, hogy a nagy külföldi lapok néha két-háromszáz oldalas lapot adnak olvasóiknak. Ezen a téren azonban most egy magyar képeslap rekordot állított fel. Tolnai Világlapja karácsonyi számának terjedelme a négy melléklettel együtt 970 oldal lesz. Erre még Amerikában sincs példa. A dupla terjedelmű karácsonyi számhoz egy híres német újságíró Richard Katz „Röptében a világ körül“ című 400 oldalas szenzációs utleírását, Székula Jenő nagyszerű történelmi regényét, Balla Ignác pompás mesekönyvét és Tolnai Előjegyzési naptárát adja mellékletül Tolnai Világlapja. Ára 1 pengő 80 fillér lesz.

Sajtó közlemény. Felhívás az egykori háborús csapattestek, intézetek és egyéb alakulatok bajtársi összejöveleleit rendező bizottságaihoz: A hősi kultusszal és a háborús veszteségekkel kapcsolatos kérdések eredményesebb megoldása érdekében a Háborús veszteségi és hadisírcsoport (Budapest, V. Falk Miksa utca 9.) felkéri az egykori háborús csapattestek, intézetek és egyéb alakulatok bajtársi összejöveleinek rendező bizottságait, hogy elnökei és titkárai neveit és pontos címét mielőbb közölni sziveskedjenek. Budapest, 1930 évi november hó 6-án. Belügyminisztérium III. Osztályának a háborús veszteségeket és hadisírokat nyilvántartó csoportja.

Veszeltség ütött ki a Hortobágyon. A debreceni határban, a Kősülyszege határrészen november 24-én Gubcsó János juhász 24 darab juha megvesztett. A csendőrség megállapítása szerint a veszeltséget egy a Hortobágyon kóborló veszett kutya idézte elő. A veszeltség továbbterjedésének megállítására végezték a szükséges intézkedéseket a hatóságok megtették.

Végighurcolta az egész falun a megvadult bika. Szombaton délután Szentivány községben Szakáll Mátyás gulyás Imre nevű fia a község bikáját itatta. A bika megvadult és felöklelte s az egész falun végigvonszolta a fiút. A fiút az édesapja mentette meg a halálos veszedelemből és megfékezte a megvadult állatot. Szakáll Imrét éleveszélyes állapotban szállították a szegedi sebészeti klinikára.

Európa buzatermése 1930-ban. Európa buzatermése 1930-ban Oroszország nélkül, 290-millió métermázsja volt.

Decemberi buzakamat-számitási kulcs. A Pénzüntézei Központ az 1925 évi XLII. t.-c. l. §-a alapján közhírré tette,

hogy a buzazáloglevelekben folyósított és buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek befizetésénél és a buzazáloglevelek kamatszelvevényeinek beváltásánál f. évi december havában 1 q buza értékét 14.97 pengővel kell átszámitási kulcs gyanánt számitani.

HASZNOS TUDNIVALÓK

A fagyaltkészítés nem szabad ipar többé. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amellyel a fagyaltkészítést és cukorkafőzést a cukrászipar munkakörébe tartozó tevékenységnek nyilvánítja. A rendelet egyúttal hatályon kívül helyezi az eddig érvényben volt rendelkezést, amely a fagyaltkészítést és cukorkafőzést szabad iparnak ismerte el. A rendelet egy régi vitás kérdést oldott meg. Idén nyáron is több ízben hangoztatták a cukrászok, mennyire sérti érdekeiket a gombamódra szaporodó sok nyílt fagyaltos-bolt és a vándorló olasz fagyaltosok. Nyáron nem lehetett a már kiadott engedélyeket visszavonni, így tehát félre maradt a nyári probléma: a fagyaltkérdés megoldása. Az új rendelet tehát a gyakorlatban annyit jelent, hogy a fagyalt-kimérések és alkalmi fagyaltárusok megszűnnek s csak a cukrászipar-engedély birtokában levők foglalkozhatnak majd fagyaltkészítéssel és árusítással.

Külön kisipari osztály a kereskedelmi minisztériumban. Bud János kereskedelmi miniszter a kisipari ügyeknek egységes irányítása végett a kereskedelmi minisztériumban külön szakosztályt állított fel. Ez a szakosztály a kisipar és háziipar gazdasági ügyeivel, főként a hitelkérdéseivel, a közszállításokkal, a racionális terméssel, az exportba való részvétel lehető előmozdításával, a kisiparnak a közmunkákban való részvétele kérdéseivel stb. foglalkozik. Reméljük, hogy az új szakosztály nemcsak annyit jelent, hogy új szakosztály alakult, hanem a a kisiparosság ügyével behatóan foglalkozik s hozzájárul a mai súlyos helyzet enyhítéséhez azzal, hogy mindenben erőlyesen képviseli a kisipar érdekeit.

Kereskedő nem lehet ipartestület tagja. Az Ipartestületek Országos Szövetsége felterjesztéssel fordult a kereskedelmi minisztériumhoz abban az irányban, hogy mennyiben lehetnek nem képesített mesterséget gyakorló iparosok, kereskedők is tagjai az

Előnyös

Aspirin-f
tabletta alakban kérti
Minden tablettán látható a BAYER-kereszt.

ipartestületnek s mennyiben jogosultak az ipartestületek tisztviselői funkcionáriusokat választani. A miniszter válaszában megállapítja, hogy kereskedők sem ipartestületi tagok, sem előjárósági tagok nem lehetnek, míg a diszelnökségre, disztagságra és tisztviselői tisztségekre, továbbá az ugynevezett tisztviselői vagy tisztviselői pártoló tagként felvétel az ipartestület törvényes működésében aktivitást nem fejtenek ki, illetve ténylegesen nem fungálnak, megválasztása ellen nem emel kifogást. A miniszteri leirat szerint pusztán címeknek adományozása és a pártoló vagy tisztviselői tagság minden jog gyakorlása nélkül nem kifogásolható.

Adóügyi iroda az iparosság részére. Gróf Hadik János vezetésével az Országos Kézműves Testület legutóbb tartott választmányi ülésének határozata alapján az iparosság részére Központi Adóügyi Irodát létesített, mely szerves kapcsolatban van és díjmentesen jájékoztató és tanácsadó szolgálattal teljesít az iparosok adóügyében.

Özvegyi jog terjedelme. Az özvegyi jog ugyanolyan terjedelmű, mint annak a joga volt, mint akiről ez a jog az özvegyre háramlott. Egyetlen megszorítás ebben a tekintetben az, hogy ha az özvegy a képesítést igazolni nem tudja, tanoncot csak abban az esetben tarthat, ha képesített üzletvezetői alkalmaz egyébként iparának kiterjesztése vagy más iparra való áttérés esetén ugyanazon jogokat élvezheti, mint a foglalkozásukat nem özvegyi jogon gyakorló iparosok.

Rendület a gyári kémények seprítéséről. A gyári kéményeket a szükséghez képest kell tisztítani, illetőleg égetni. Ennél a munkánál a kéményseprő iparos igénybevétele nem kötelező. Amennyiben a gyári kémény tisztítását és égetését a tulajdonos nem kéményseprővel végezteti, a kémény után kéményseprési díjat fizetnie nem kell.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

MEGYEI HIREK.

— **Bohn Mihály** békéscsabai téglagyáros a francia Rivierán december 2-án meghalt.

— **Kondoroson Jelen János** házánál leégett egy szalmakazal, mit a gyermekek gyújtottak meg.

— **Brém Lőrinc** prelátus kanonok Orosházán 53 éves korában szívszélhűtésben meghalt.

— **A vármegyei tisztifőorvosi állásra** hatan pályáznak.

— **A vármegyei pótadót** 19.64 százalékban állapította meg a belügyminiszter.

— **A vármegyei kisgyűlés** december 6-ika helyett 10-én lesz megtartva.

Csőd. A Sztanyik Lajos (Endrőd) ellen nyitott csődöt a gyulai kir. törvényszék megszüntette.

Véres családi dráma Mezőberényben. Szombaton este Wolf Pál bádógos mester és felesége öngyilkosok lettek. A férfi meghalt, az asszonyt súlyos fejszeggel a békéscsabai kórházba szállították.

Endrődi hírek.

(Endrődi tudósítónktól.)

Endrőd község virilis képviselői az 1931. évben.

1. Uhrin Imre.
2. özv. Czihai Károlyné
3. dr. Ádám Ferenc.
4. özv. Fenakel Fábiánné.
5. Timár Imre.
6. Szatmári András.
7. Csernus Mihály.
8. Balogh István.
9. Alapy Andor.
10. dr. Tóth István.

11. dr. szentjóni Bartha János.

12. Varju Fülöp.

13. özv. Szücs Istvánné.

14. Varju Imre.

15. Szabó Imre.

16. Hanyecz Vince.

17. Uhrin M. Imre.

18. Iványi Imre.

19. Kalmár Imre.

20. Varju József.

Póttagok:

1. Kalmár Károly.

2. Bácskai István.

Endrődi küldöttség a pénzügyigazgatónál.

Olyan hihetetlenül hangzik és mégis igaz, hogy a 14 ezer lakosu Endrőd község részéről *senki sem volt tagja* a csabai adófelszólamlási bizottságnak, pedig ez a bizottság bírálta el a gyomai és endrődi sérelmes adókievetéseket is. Ezt a türhellen helyzetet kérte az olvasóegyesületek által a gyulai pénzügyigazgatóhoz kiküldött bizottság megváltoztatni. Spóner Károly pénzügyigazgató az ő megértő tapintatával azt a megoldást választotta az endrődiek sérelmének orvoslására, ajánlanak neki egy gazdát, egy iparost és egy kereskedőt, majd ő a három közül egyet kijelöl az adófelszólamlási bizottságba a Kovács Lajos főpostamester lemondásával megüresedett tagságra.

A jelölést november 30-án tartották meg és a gazdák közül Uhrin Mátyást, az iparosok közül Dinya Vilmos testületi jegyzőt, a kereskedők közül Schloszárík Istvánt jelölték.

Szükségesnek tartanánk, hogy Endrőd és Gyoma összefogva

vigyék keresztül azt, hogy Gyomán tárgyalassanak az adófelszólalások a két községből delegált bizottság előtt. Hát nem könnyebben jöhetne ide Békéscsabáról a kincstár képviselője, mint a sok fellebbező adófizető és a bizottsági tagok innen Békéscsabára?

Endrődi anyakönyvi hírek.
Születtek: Alt Apollonia, Gyuricza Etelka, Lakatos Katalin, Szakállas Ede, Fakus János, Nándori Irma, Forgács Margit.
Elhalt: Lakatos Katalin 2 napos, Hunya Mihály 94 éves, Csuvár Mihályné—Bacsza Anna 55 éves, Kurilla Tamás 76 éves, özv. Csincsala Andrásné—Eperiesi Erzsébet 75 éves, Hanyecz Irén 12 éves, Smíri András 80 éves, Hornok György 63 éves.
Házasság: Sztanyik Mátyás—Szmola Rozáli, Herda Ignác Gáspár—Hegedüs Eszterrel.

HÁZTARTÁSI ROVAT.**Kipróbált receptek.**

Gesztenyész kifli. 25 dkg. liszt, 20 dkg. vaj, 1 evőkanál rum, egy dcl. tejfel. Mindezt meggyúrní, vékonyan kinyújtani és nagy fánkzsaggaatóval kiszaggaatni.

Töltelék: 20 dkg. passzirozott gesztenyét kevés tejjel és vaniliás cukorral (izlés szerint) megfőzni, a tésztaát megfőteni, kiflit formálni belőle. Ha megsült, melegen vaniliás cukorba forgatni.

Karácsonyi patkó tészta. Fél kg. liszt, 16 dkg. zsír, 1 tojás, 2 dkg. tejbé áztatott élesztő, 1 evőkanál porcukor, kevés só és tej amennyit a tészta kíván. Mindjárt lehet nyújtani és dióval vagy mákkal tölteni. Ebből a tészta mennyiségből 3 patkó lesz. J.-né.

Az „Apolló” filmszínház műsora

1930 évi december hó 7-én vasárnap:

Világfilm!

Lubitsch rendezése!

Várkonyi főszereplésével!

ÖRÖK SZERELEM

Dráma 9 felvonásban.

Rendezte: LUBITSCH ERNŐ.

A feliratok szerzője: VÁRNAI ISTVÁN,

Főszereplők: KAMILLA HORN, JOHN BARRYMORE, VÁRKONYI MIHÁLY.

Ezenkívül: két amerikai burleszk és hirdó.

Előadások kezdete 4, 6 és 8 órakor.

Rendes helyárak.

A nézőtér fűtve van.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakarék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsonöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsonöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsonöve van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsonre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelységeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbizást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
G y o m a, Kossuth Lajos utca 576.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Politikai izelítő.

A budapesti városi választások előre vetik az árnyékát a közeledő képviselőválasztásoknak is.

Annyi párt, annyi jelölttel harcol a hatalomért, az ember önkénytelenül arra is gondol, vajon akad-e Pestnek olyan választó polgára, aki nincs valamelyik pártnál jelölve? Bizonyosága ez annak is, hogy nálunk nagyon sok ember, ha egy kicsit beletanult a politizálásba, egy szép napon felfedezi magában a honmentő vezéri képességet s mi sem könnyebb, mint egy-két segítőtársat találni s már is kész a párt.

Mennyit ártanak ezek az akarnokok a komoly célkitűzéssel a közért dolgozó embereknek! Látjuk őket, amikor a hatalom elnyeréséért könnyelmű ígéretek tesznek, amikkel hiszékeny embereket eltántorítanak. A gyanúsításokkal a becsületes emberek iránti bizalmat megrendítik. A harcmodorukkal a kiméletlenségnek, a gorbáskodásnak olyan iskolát teremtenek, hogy nagyon sok értékes ember, — aki a tudásával, a becsületességével, a rátermettségével — közmunkálkodásra volna hivatva, a jóizlésével nem bírja ki azt a torturát, amit az ilyen ellenfelek ellen való harcolás jelent, kik előtt legtöbbször még a család, vagy a haza fogalma sem szent.

S ha a megtevesztett többség képviselőhöz juttat ilyen embereket, a tisztességgel járó tekintélyt, befolyást a maguk anyagi gyarapodására használják ki.

A mai közérkölcsiséget nem lehet beszédesebben szemléltetni, mintha felemlit-

jük, hogy Magyarország Kormányzója 10 évi kormányzósága alatt egyik birtokát eladta, a mostanit pedig 100 ezer pengővel terhelte meg, Magyarország miniszterelnökének a felesége férje 10 évi miniszterelnöksége után olyan kijelentést tesz, hogy most már a maga írói jövedelméből gyakrabban utazhatik — „mint régebben,

amikor a miniszterelnöki fizetésből bizony nem tellett ilyen passziókra, mert az élet és a három fiú nevelése mindent felemésztett“. És ezalatt a tíz év alatt hány szürke ember kapaszkodott fel a politika dúsán jövedelmező uborkafájára és tekintélyes vagyont szerzett a képviselői elfoglaltságával a képviselői fizetéséből.

Négy pályázó Békésmegye alispáni állására.

Dr Daimel Sándor alispán nyugdíjbavonulásával megüresedett alispáni állásra értesülésünk szerint a tegnapi határnapig 4 pályázat érkezett be.

Az alispáni állásra a következők pályáznak:

Dr. Márky Barna vm. főjegyző, jelenlegi alispánhelyettes, Moldoványi János békési főszolgabíró, dr. Schauer Gábor szarvasi főszolgabíró és dr. Kiss László orosházi főszolgabíró.

Az alispáni állást és az ennek betöltésével megüresedő egyéb állásokat a

december 19-ére egybehívott vármegyei rendes téli megyegyűlés tölti be.

Báró Feilitzsch Berthold főispán, Békésvármegye törvényhatóságának kisgyűlését december hó 18-án délelőtt 9 órára a vármegyeház kistermébe ülésre hívta össze.

A kisgyűlés tagjai ezen az ülésen a következő napra összehívott téli rendes megyegyűlés tárgyait készítik elő és azokra vonatkozólag határozati javaslatot terjesztenek a törvényhatóság elé.

Gyomaiak látogassátok a helybeli gőzfürdőt!

Az emberi test hőmérsékletét szabályozó berendezések közül a legfontosabb szerep jut a bőrnek. De hogy ezt a feladatát teljesíthesse, szükséges megfelelő módon ápolnunk is. Erre szolgál többek között a fürdés. A bőr ugyanis szerepet játszik az izzadság vagy verejték elválasztásánál, a faggyú kiválasztásánál, a természetes hámlásnál, a sók, zsírsavak kiküszöbölésénél, úgyhogy, ha ezen működésében megakadályozzuk, betegségeket kapunk. Ha nem tartjuk tisztán a bő-

rünket, ellepi a por, baktériumok tömege, bepiszkolódik, kellemetlen szagot kap és különféle makacs bőrbetegségek ütnek ki rajta.

E fenti ártalmak kiküszöbölését s így betegségek megelőzését célozza a bőr ápolása gyakori fürdés után. A szappannal hideg, de különösen meleg vízben lekopatjuk, ledörzsöljük ezen ártalmas anyagokat a bőr felületéről s frissnek, tisztának, rugalmasnak érezzük magunkat, jó az étvágy, fokozottabb a munka-

kedv. Azonkívül a hűvös víz lemosások, zubany alakjában különösen ideges, álmatlan egyéneknek, csillapítólag, álomhozólag, üdítőleg hainak. A vérkeringés, vérnyomás, lélegzés mind feltűnő módon javul a hűvös, lemosások illetőleg fürdők után. A szervezet ereje növekszik, az ellenállóképesség különféle belegségek: meghűlés, léghuzam, nátha ellenében fokozódik.

A langyos, illetőleg meleg fürdőkben egyrészt könnyebben szabadulunk meg a bőrt ellepő lisztátalanságoktól, másrészt különösen a szív és a vérkeringés egyes fajaira van jó hatása az említett fürdőknek.

A forróvíz, illetőleg gőz hatása — egészséges szív mellett — a csúzos, rheumás betegségek gyógyításánál szembeötlő.

Mindezekből látható, hogy a gyakori fürdés az egészség megóvásánál milyen nagy fontosságú, azért nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy gyermekeinket már a családban, de különösen az iskolában szoktassuk hozzá a gyakori fürdéshez. Mert a belüvetés, számolás elsajátítása mellett épen olyan fontos, hogy tanulja meg az a gyermek már kiskorában: „van neked egy élefontosságú szerveid, (amelyet bizony a nagyapád, de még az édesapád is csak évente egyszer, úgy cséplés után úgy-ahogy megöltöztetett a — nehezen felfedezett — Körös folyó hullámaiban s azt hitte, most már egy évre elég lesz a fürdésből) s ez a szerveid a bőröd, amelynek rendes ápolását, ha elhanyagolod, épenugy megbetegszel, mintha akár a gyomrodra terheled meg nem neki való zsíros eledelkkel, akár az agyadat butítod mértéktelen szesz ivással vagy a szivedet, fűdödöt erőlteted meg súlyos testi munkával“.

Most erre azt felelhetné valaki, hogy a fürdés okos dolog ugyan, de pénzbe kerül, tehát nem tanácsra van szükségünk, hanem olcsó fürdőjegyre. Hát igaz. De úgy hiszem ezen a bajon is lehet segíteni. Fürdőigazgatóságunk elhatározta tud-

tommal, hogy leszállítja a fürdőjegyek árát. Az elemi és polgári iskolás gyermekek csoportos fürdése esetén, ha 30—50 filléres kedvezményes jegyeket lehetne kieszközölni, azt hiszem a kedves tanító és tanár uraknak igen jó és hasznos, nemzeti szempontból is hálás szerep jutna egy kis figyelemfelhívás, a szülőkkel való meggyőző megbeszélés árán. Tudtommal egyes helyeken a tandíjbefizetés alkalmával egy jelentéktelen összeget — ahogyan a mozi céljaira itt is megteszik — szednek be és így egy egész idényre — 8 hónapot számítva — kb. 2 P 40 fillér, illetve 4 pengőért havonta egyszer megfürdenek a gyermekek, ami azt hiszem itt is keresztül vihető volna valamilyen módon. S így lehetne nevelni a gyomai fürdő részére is néhány év múlva rendes törzsközönységet a jelenlegi iskolás gyermekek olcsó fürdése árán. Akkor nem kellene csodálkozni, hogy a mostani fürdőidényben helybeli vendég alig akad, hanem a környék községeiből látogatnak el a gyomai fürdőbe és bizony csak akkor tudnánk meg mi is, hogy mit jelent helyben egy gőzfürdő, ha nekünk is szomszéd községbe kellene utazni egy meleg fürdő, zuhany vagy forró gőzölés végett.

Gyomaiak látogassátok a helybeli gőzfürdőt!

D.....r.

Ötletes játékokat csak a cserkész játékvásáron szerzhet be.

Az üzletek karácsony előtti zárórája.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara előterjesztésére a kereskedelemügyi miniszterium most kiadott rendelete szerint az egész ország területén azokat a nyílt árusítási üzleteket, amelyeket köznapokon este 7 óra előtt kell bezárni, folyó évi december 5-től december 24-ig bezáróan este 7 óráig nyitva szabad tartani. December 21-én, vasárnap a nyílt árusítási üzletek reggel 7 órától délután 4 óráig nyitvatartathatók. Az égetett szeszesitalok, valamint a husneműek forgalombahozatalát korlátozó rendelkezések ríntetlenül maradnak.

Tiba András református lelkész ünnepi beiktatása.

Az adventi várakozásoknak kellő közepén, december hó 14-én, vasárnap kedves és nagy ünnepe lesz a gyomai református egyháznak s egész községünknek. Ezen a napon délelőtt fél 10 órakor személyesen fogja beiktatni Harsányi Pál békésbányai esperes a gyomai református egyház szeretettel megválasztott és reménységgel várt új lelkipásztorát, Tiba András, a református templomban tartandó istenliszteleterében. E helyen és mi is külön is köszöntjük a működését körünkben megkezdő Tiba András református lelkész urat, kiről tudjuk, hogy minden eddigi szolgálatában és sokszor felettébb igen nehéz egyházi megbízatásában úgy szolgált, hogy mindenült osztatlan szeretet és megbecsülés kísérte munkálkodását. Bizonyára így lesz ez Gyomán is. Kölcsönös szeretetben fog találkozni lelkipásztor és gyülekezet s az

eként végzett lelkipásztori munka boldogságot fog nyújtani mindenki számára, békeséget a község lakosaira s áldást magyar életünkre.

Tiba András és rokonsága szombalon délután fél 3 órakor fognak megérkezni, Harsányi Pál esperes pedig s kíséretében a gyulai egyház Főgondnoka, Gondnoka és nyolc presbitere vasárnap reggel a háromnegyed 9 órakor érkező gyorsvonattal fognak megérkezni. Ugyancsak az Esperes kíséretében jön a gyulai reformátos énekhar válogatott tízes csoportja, kik versenyeken nagy sikereket aratnak s a beiktató ünnepélyen szép énekszámokkal fogják emelni a lelkeket Isten trónja felé.

Délben az Uri-kaszinóban közebed lesz az ünnepelt lelkész tiszteletére, melyen bizonyára igen tekintélyes számban fog részt venni községünk közönysége.

Községi képviselői jelölőgyűlés.

Népes gyűlés az Ipartestületben.

Szerdán este 7 órakor az Ipartestület nagytermében Oláh Lajos elnöke alatt a következő egyesületek kiküldöttei tartottak értekezletet: Ipartestület, Uri-Kaszinó, Alsórészi-, Felsőrészi-, Egyetértés-, Kiseréti-, Polgári- és Németvárosrészi Olvasóegyesületek, Munkások Köre és Rokkantegyesület. Nem kapott meghívást a Kereskedők Egyesülete, de ígéretet nyertünk, hogy a jövőben ezt nem mulasztják el.

A megnyitási formások után komoly, mindvégig nyugodt eszmecsere után az ott voltak részéről egyhangu helyeslésre talált az a felvetett eszme, hogy a december 18-án betöltendő 10 rendes képviselőtestületi tagságból érdekképviseleti megosztásban 5 kispáza, 1 tisztviselő, 1 iparos, 1 kereskedő, 1 ipari munkás, 1 földmunkás jelöltessék. Az értekezleten tulsúlyban jelen volt kispázák ezzel bizonyosságot tettek, hogy a kispázáinknak is van demokratikus érzésük és tul vannak már azon a régi felfogáson, hogy községünk ügyeit kizárólag csak kispázák felfogással lehessen intézni.

Az érdekképviseleti eszmével kapcsolatosan tett indítványt, hogy az egyes képviseletek külön-külön maguk válasszák ki számszerűen a jelöltjeiket (a kispázák 5 gazdát, az iparosok 1 iparost és így tovább) és az így beérkezett jelölteket az értekezlet léghobb belátása szerint az egyes tizedekben jelölve, így egy közös jelölő listával megy

a választásba, melyen összesen csak 10 jelölt lesz — az értekezlet szótöbbséggel elvetette és elhatározta, hogy azonnal megejti a jelöléseket.

A jelölés eredménye a következő:

I-ső tized:

Kiss Lajos 432 házszám,
iff. Gecsei Sándor gróf Tisza István utca,

Oláh Sándor 77 házszám,
Veres Sándor

Póttagok:

Garai László,
Kiss Pál.

II-ik tized:

Vincze Andor,
Oláh Lajos hentes,
Oláh István,
Répás Pál.

Póttagok:

Molnár Albert,
Horváth József.

III-ik tized:

Krucsó Lajos (Templom utca),
Batári Antal,
Herter Ádám (Rózsa utca),
Balogh Imre.

Póttagok:

Komáromi Lajos,
iff. Wagner Ádám,
Czeplédi János,
Bácsi János.

IV-ik tized:

Krucsó István 509 házszám,
Ailer Márton,
Kéri Gábor,
Nyíri Sándor.

Póttagok:

H. Kovács Gábor,
Payer Imre.

V-ik tized:

Erdei Lajos,
Szabó Lajos,
Krucsó István 509 házszám,
Baráth Albert.

Póttagok:

Közsegi Lajos,
Lukács Gábor.

Értekezlet elhatározta még, hogy fenti jelölést nyitvánosságra hozza a helyi lapok útján és hétfőn, 15-én este 7 órai kezdettel az Alsórészi Olvasóegyletben újabb értekezletet tart.

Az értekezlet résztvevőit a pontos megjelenésükért és az értekezleten tanúsított higgadt, komoly viselkedésükért meg kell dicsérszünk.

Megemlítjük, hogy a Németvárosrészi Olvasóegylet kiküldöttei az értekezlet elején bejelentették, hogy a megbízatásuk szerint nem vesznek részt a jelölésben. A következő előjárásági választásoknál azon kérésük figyelembevételét kéri, hogy a IV-ik tizedben a tradicionális esküdti állásra 3 németajku jelöltet állítsanak.

... A jelölések értékéből sokat vont le az, hogy ötletszerűen vették fel sokaknak a nevét. Amennyire egységes volt az értekezlet hangulata addig, míg személyi dolgok nem voltak szónyegen, annyira kirívó volt az egyes egyesületek féltékenysége egymással szemben a jelölésnél. Kár pedig, hogy az egyesületi érdekeket nem tudják a községi érdekeknek alárendelni. Akinak megvolna a rátermettsége, hogy a községi képviseletben helyet kapjon, ez ne függjön attól, hogy az illető melyik egyesületnek a tagja. Az a benyomásunk, hogy az egyesületeink közügyi tevékenysége önzésre hajló, aminek nagy kárát vallja a községünk.

Az egyik felszólaló helyesen jegezte meg: vigyázzunk, nehogy ennek az értekezletnek „önjelölő” látszata legyen. Szerintünk ennek az egyedüli módja csak az lehetett volna, hogy az értekezlet nem ejti meg a jelöléseket, hanem a kiküldöttek az értekezlet általános hangulata felől tájékoztatták volna az egyesületeiket, otthon a maguk jelöléseiket megejtették volna és a hétfőn tartandó értekezlet állította volna össze a közös listát, de hangsúlyozzuk, nem kaszinói érdekek, hanem községi érdekek szerint.

A hétfői értekezletre a kültekeki egyesületeket is meg kell hívni és a Németvárosrészi Olvasókör is vegyen részt a jelölésben, mert csak így remélhetjük, hogy egy ilyen módon közösen összeállított listával lehet győzni.

A magunk részéről még mindig meggondolandónak tartanánk azt, hogy a közös értekezlet hétfőn mindenik tizedben csak két jelöltet állítsanak, érdekképviseleti összeállításban.

A képviselőtestületi választás e hó 18-án, az alakulás 27-én és a tisztújítás 31-én lesz.

Szobátüz halálesettel Gyomán.

Folyó hó 7-én vasárnap ismét egy szobátüz volt Gyomán Bárdos Józsefné Gyár utcai házában. A tüzet valószínűség szerint a kályhaesőből kipattanó szikra okozhatta. A kályhaeső közel volt a gerendához, ettől a gerenda meggyuladt és le is szakadt. A házbeliék arra lettek figyelmesek, hogy a kis szobából hörögést hallottak, erre benyomták az ajtót és a szobában eszméletlen állapotban találták az öreg Lukács András, kit azonnal kivitték a szabad levegőre, de segíteni már nem tudtak a 86 éves emberen, ki füstmérgezés következtében f. hó 9-én meghalt.

Az egyedül szolgálatot teljesítő tűzörség tagja háromnegyed 8 órakor, a szolgálatot átvevő másik inspekciós tűzoltó pedig háromnegyed 10 órakor vonult ki a tűzhöz, hol a gerendázatot ki kellett bontani, hogy a lappangó tüzet

elolthassák. A kár, minthogy csak a tetőzet volt biztosítva, nem térül meg, azonban szerencsére az nem nagy.

Tekintettel a közelgő téli időre, amikor mindenki erősebben fűt, minden háztulajdonosnak figyelmébe ajánljuk, hogy nagy gondja legyen a kéménye rendes havi seprítésére, a kémény seprési könyvet ne csak aláírja, hanem győződjön is meg arról, hogy a seprés tényleg megtörtént-e: azonkívül nézze meg, hogy a kályhaesővek nincsenek-e közel valami gyúlékony anyaghoz, gerendához; üzletekben nincs-e közel vezetve a fenyőfa pultokhoz. Nemcsak a lelkiismeretét nyugtatja meg ezzel mindenki, de eleget tesz az előzetes tűzrendészeti követelményeknek is s megmenti úgy magát, mint polgártársait sok felesleges aggodalomtól, a tűzoltóságot pedig a sűrű és gyakori riasztástól.

Szenzációs eredmény.

Eddig 2301 ebéd van felajánlva.

Ha még azok csallakoznak hozzánk, akik eddig nem vettek tudomást az iskolásgyermek élektetési akciójáról, megelégedéssel könyvelheti el minden jóérzésű ember, hogy a legnehezebb téli hónapok alatt nem lesz éhező iskolás gyermek a községünkben.

Egy pillanatil sem mertünk rá gondolni, hogy Gyoma rendezett anyagi viszonyok között élő polgárai nem tudnának naponta egy-egy ebédet adni 68 szegény iskolás gyermeknek. Ha ez bekövetkezett volna, ez olyan szégyene lett volna a társadalmunknak, mely szégyenfoltot a Körösünk 100 év alatt sem mosta volna le rólunk. Hála Istennek vannak még nemesen érző emberek, akik a rendes ebédjükből egykét falattal egy szegény magyar gyermek fejlődéséhez hozzájárulnak.

Ki kell térnünk ez alkalommal azokra, akik egyrészt mellőzve érzik magukat, másrészt azt várják, hogy házukhoz menve legyenek felszólítva a csallakozásra.

Az egész akciót egypár urhölgy indította meg, kiknek sem mellőzési szándékuk nem volt, sem olyan apparátusuk nincs, hogy mindenkit otthon keressenek fel, ezért a nemes erdekében a sajtónál kérnek mindenkit, aki megérti a hívó szavukat; ne keressenek most kifogásokat, hanem segítsenek

minél előbb az éhező gyermekeken. Ki-ki a tehetségéhez és áldozatkészségéhez mértén akár csak egy fillérrel vagy csak egy ebédrel járul az akcióhoz, szívesen vesszük.

Az eddigi adakozók a később csallakozottakkal együtt a következők:

Becher Ernő napi	1, össz.	90 ebéd,
Becher Rezső	1,	90 ebéd,
Glück Ármán	1,	90 ebéd,
Grósz Zoltán	1,	90 ebéd,
Hartenstein Ignác	2,	180 ebéd,
vitéz Haviár Gyula	1,	90 ebéd,
Klein Sándor	1,	90 ebéd,
dr. Messinger Albert	1,	90 ebéd,
ö.zv. dr. sarkadi Nagy Ernőné napi	1,	90 ebéd,
Pétermann József	1,	90 ebéd,
Spitz Jakab	1,	90 ebéd,
dr. Szirtes Gyula	1,	90 ebéd,
Wagner József	1,	90 ebéd,
ifj. Wagner Márton	1,	90 ebéd,
Weil Sándor	1,	90 ebéd,
Záhonyi Aladár	2,	180 ebéd,
Kner Izidor	1,	84 ebéd,
ö.zv. Kruchió Albertné hetenként 2-szer		24 ebéd,
Balassa Pál hetenként 2-szer		24 ebéd,
Sztreckó Károly	1,	84 ebéd,
Szigeti Béla és Csapó Gábor közösen	1,	84 ebéd,
Iványi Aladár	1,	84 ebéd,
ö.zv. H. Kovács Gyuláné	1,	82 ebéd,
Kruchió Ferenc	1,	82 ebéd,
id. Cs. Szabó Imre hetenként 5-ször		60 ebéd,
Kovács Lajos 24 pengő ebédenként 50 fillér		48 ebéd,
Ipartestület 10 pengő ebédenként 50 fillér		20 ebéd,
Bolehovszky Jenő 2 pengő ebédenként 50 fillér		4 ebéd,
Összesen		2301 ebéd.

Reméljük, hogy a jövő számban újabb adakozók neveit hozhatjuk.

KETTŐS ÜNNEP:

Boszorkány üldözés - égetés mellőzésével - Gyomán.

Különös eset történt a napokban Gyomán. Dacára annak, hogy Könyves Kálmán királyunk törvényben kimondta, hogy boszorkányok nincsenek, erre alaposan rá cáfoltak Gyomán az alvén.

Az történet ugyanis, hogy megcsökönysödött egy jámbor tehén — biztosan rosszul fejték — és nem akart több tejet adni. Nosza megindult rögtön a tanácskozás és megállapították, hogy „megrontották” a tehenek és ki kell üzni a boszorkányt.

Üzték is alaposan, reggel, délben, este, éjjel, hangozás idején, szünet nélkül vasakkal, kocsilöcsökkel. Úgy ütötték-verték az istálló falát, hogy a harmadik utcában sem tudtak aludni és el nem tudták gondolni, hogy micsoda láрма ez: Tán jönnek a tatárok? És ime csodák-csodája, ötödik napon kiüzték a boszorkányt és megtalálták a ház előtt az árokban fekvő egy lakostársunk szeméjében, de megjött a nagy láрма után a tehén teje is. Az azután véletlen szerencse, hogy a kiüztött boszorkányt rögtön máglyán meg nem égették, mert később, hogy egy ártatlan polgártársunk egy kicsit sokat vett be az „enyhítő körülményből” és eltévesztette a házszámot s minthogy az árok szélét olyan puhának találta, mint a saját ágát — a jó levegőn egy kicsit elszenderült. Így sikerült mégis a boszorkány üzés Gyomán: annó 1930-ban.

MÉRAY MOTORKERÉKPÁRGYÁR R.-T.

agilis és megbízható szakembernek helybeli képviselőjét átadná. Ajánlatok küldendők: Budapest, V., Zápolya-u. 15.

GYOMAI HIREK

Az október havi főszolgabírói jelentés:

Közbiztonság: A személybiztonság f. évi november havában veszélyeztetve nem volt.

Öngyilkosság és baleset nem volt.

Tüzeset: Háromszor fordult elő. 1. Fekete Gábor révlaposi szőlőskertjében 550 drb. szőlőkaró elégett. 2. Marjai István tanyáján 400 kéve takarmány csuka elégett. 3. Kucsik József üvegkereskedő üzletében több láda elégett, biztosítva nem volt. Mindhárom tűz gondatlanságból eredt.

Földművelés és kereskedelem: Gazdáink november havában ugarolással stb. foglalkoztak. A szőlőfedés és zöldszedés is megkezdődött. Az őszi buzavetések igen szépen fejlődnek.

Közlekedés és árvédelem: Közutaink és ország utaink jókarban és járható állapotban vannak. A Körös vizállása normális.

Adókiivetés és behajtás: Együttesen kezelt közadókból november folyamán 57.057-08 pengő folyt be, ebadóban pedig 120.56 pengő folyt be.

Karácsonyra csak magyar játékot vegyünk gyermekeinknek!

Tudja Ön már, hogy az ismert Aspirin-tabletták 1895-ben beható kísérletek és tudományos kutatások után kerültek forgalomba és immár kb. 35 év óta az emberiséget a „meghülések” elleni védekezésnél támogatják. Hülések minden tüneteinek, influenza, spanyoljárvány, rheuma, csusz, ichiásnál ma már az egész világon Aspirin tablettákat az eredeti csomagolásban a „Bayerkeresztel” szedik.

Játékvásár a cserkész otthonban december 21-én. (Árvaház.)

Elhizott egyéneknél

a természetes „**Ferenc József**” keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyeddé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatta, hogy a **Ferenc József** víz a máj és a végbél felé irányuló vértódulásoknál, valamint aranyérről és prostata-bajoknál is áldásos hatást fejt ki. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A karácsonyi cserkész játékvásár december 21-én d. után 3 órakor a polgári iskolában.

A békés-bánati református egyházmegye közgyűlése az egyházmegye területét missziói körökre osztotta fel. Az öcsödi református egyház a gyomal missziói körhöz tartozik s ennek vezetője Marjai Géza, békésszentandrás ref. lelkész. Öcsödön kívül ebbe a missziói körbe tartoznak: Gyoma, Békésszentandrás, Szarvas is. A missziói kör lelkészei s segédlelkészei november 28-án gyülekeztek össze Gyomán az első értekezletre s ott egyuttal megállapították az egyes missziói napok helyét és idejét. Az első missziói napot Öcsödön fogja tartani a misszió kör 1931. január 15-én, amikor is nem kevesebb, mint hat református lelkész fog imádkozni, prédikálni s előadásokat tartani.

Közalkalmazottak gyűlése.

A Közalkalmazottak Országos Egyesületének ügyvezető igazgatója Juhász Kálmán elnöke alatt december 7-én délelőtt Gyomán a község háza tanácstermében a gyomai járási közalkalmazottak gyűlést tartottak, melyen az elnök ismertette a kormányhoz beadott memorandum szövegét és a községi háztartásról szóló új törvényjavaslatot. Ugyancsak december 8-án Békéscsabán tartottak Békés vm., csonka Bihar és Arad vármegyék kiküldöttei közgyűlést, melyen megalakították a Békésvármegyei Egyesületet is. Elnök meglepetéssel köszönetet mondott Kner Izidor gavalléros támogatásáért, ki az egyesület részére 1000 pengő értékű nyomtatványt szálított és egy iparművészi kiállítású diszoklevelet küldött Dr. Koncz János részére. Ez az oklevél Budapest művészi körében is nagy feltűnést keltett.

Becsapódott betörő. D. Szabó János a Gyoma-Endródi Hitelszövetkezet szolgája vasárnap délután 2 hízó adóttel, mit ki is fizettek neki. Este D.

ASPIRIN
TABLETTÁK
fájdalmak ellen

Szabó 5 órakor elment otthonról és mikor 9 órakor hazament, rémülettel látta, hogy valaki feltörte a lakását. Hanem a rémülete azonnal elmúlt, mihelyt a kis szilkét levette a szekrény tetejéről és abban megtalálta a disznóárát az utolsó fillérig. Most már nyugodtabban vizsgálta ki, hogy a hivallan lálogató mégis mit emelt el. Elvitte a szekrényben megtalált pénztárcát benne 10 pengővel és más apróságokat. Az udvaron már érzékenyebb nyomott hagyott a betörő, a tyukólból elemelte az 5 darab legszebb leghorn tyukot. Minden jel arra mutat, hogy a betörést a helyzettel teljesen ismerős egyén követte el. A nyomozást megindította a csendőrség.

Anyakönyvi hírek. Született:

Kakafi Erzsébet, Dzurek András, Lukács János, Gecsei Tibor, V. Kovács Erzsébet-Ilona, Szabó Lajos Sándor. **Házasság:** Kun Sándor—Szabó Lidia, Cselei László—Pólus Terézia, Harmati Lajos—Fésűs Ilona. **Elhaltak:** Lukács András 86 éves, Megyeri Györgyné Nagy Regina 47 éves, Kovács Lajos 75 éves.

Előfizetési felhívás!

Amikor a Gyomai Ujság hatodik évfolyamát nyitjuk meg, hálaadás vagyunk a mellettünk kitartható kedves olvasóinknak, kik támogatásukkal lehetővé teszik, hogy a lapot továbbra is fenntartsuk.

A jövőben is községünk, járásunk és egyéni ügyeink elfogulatlan hirdetői és bírái kívánunk lenni. A napi életünkben most olyan sokszor előforduló sérelmek szószólói, a becsületes emberek támogatói, a haszontalan szédelőgök leleplezői, ostromozói leszünk ezután is. Válogatás nélkül védjük az igazságot, akár a szegény, akár a gazdag oldalán van az. Örökösünk a munkás, iparos, kereskedő, gazda és tisztviselő megbecsülés mellett, de kiméletlenül támadjuk a hatalmi visszaélést, ha bármilyen magas helyről is jön az.

Ebben a nehéz munkánkban azonban csak úgy tudunk eredményt elérni, ha erkölcsi és anyagi támogatást kapunk olvasóink részéről is.

Az utóbbi időben öröndetesen szaporodó olvasóink táborát még mindig fokozni szeretnénk, ezért január 1-től kezdődően előfizetési és hirdetési árainkat annyira mér-

Miért süssünk csak

Dr. OETKER-féle sütőporral?

Mert MAGYAR GYÁRTMÁNY,
Mert az egész világon közismert,
Mert anyagot, időt és tüzelőt takarítunk.
Mert a sütemény Dr. OETKER-féle sütőporral mindig és mindenkor biztosan sikerül.

Kérjen fűszeresénél **kizárólag magyar gyártmányu,**
VILÁGOSFEJŰ
Dr. OETKER-féle sütőport és vanillincukrot!

sékeljük, hogy szerényebb jövedelmi polgártársaink is állandóan olvashassák lapunkat és azt hirdeteikre is felhasználhassák.

Árainkat a következőleg állapítjuk meg:

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	5.20 P
Fél évre	2.60 P
Negyed évre	1.30 P
Egy lappéldány ára	10 fillér

HIRDETÉSI ÁRAINK:

5 cm. magasságig egyhasábos hirdetés:

1-szeri közlése	1.— P
2-szeri közlése	1.75 P
3-szori közlése	2.50 P
5-szori közlése	4.— P
10-szeri közlése	7.50 P

PUBLIKÁCIÓS HIRDETÉS

25 szóig 30 fillér
minden további 5 szóig 10 fillérrel több.

ALKALMI HIRDETÉSEK:

Egyesületi vagy magán
elszámolás soronként 0.10 P
Reklámhir soronként 0.20 P
Nyiltér 0.20 P
Eljegyzési, házassági, orvosi és más személyi hir 1.50 P
Köszönet-vagy
gyászjelentés 1.50 P
Jótevény intézmények közérdekű hirdeteit és a névnap megváltásokat ingyen közöljük.

A GYOMAI UJSÁG szerkesztősége.

Az Ipartestület hivatalos órái: hétfőn és szombaton 18—20 óráig.

Közművelődés.

A Gyomai Közművelődési Egyesület soron következő előadásai: December 17-én, szerdán a 48-as Olvasóban, előadó: dr. Vincze Endre községi orvos „Szív és vérkeringés“.

December 18-án, csütörtökön a Kiszéti Olvasóban, előadó: Szőke Ferenc ref. igazgató tanító „A törvény“.

December 18-tól, január 7-ig az ünnepekre való tekintettel szünetelnek az előadások.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Endródi hírek.

(Endródi tudósítónktól.)

A vármegye közgyűlésének határozatai.

A vármegye kisgyűlése szerdán délelőtt tartotta december havi rendes ülését, melyen a bennünket közelebről érintő ügyekben a következő határozatokat hozta:

Az endródi katolikus iskolának a község határozatával szemben 8000 pengő segélyt szavazott meg a kisgyűlés.

Endrőd községnek hat rendőre és egy káplárja van. A belügyminiszter ezt sokallotta és létszámapasztást rendelt el. A község azonban, tekintettel az endródi legények lobbanékony természetére, a rendőrlégénység apasztását veszélyesnek látja és ilyértelmű kérelmet intézet a belügyminiszterhez. A kisgyűlés a kérelmet pártolja.

Endródi kisorsolt községi képviselők. I. kerület: Kurilla Mihály, Hunya Antal, Róza Antal póttag. II. kerület: Kalmár Vince, Uhrin József, Czikkely János póttag. III. kerület: Hunya Máté, ifj. Uhrin Sándor, Kiszely Lajos póttag. IV. kerület: Salamon Lajos, Vaszkó Mátyás, ifj. Hunya Mátyás póttag, V. kerület: Varju Imre, Hornok József, Polányi Lajos póttag.

Anyakönyvi hírek. Születés: Venczák Mária Katalin, Kiss László Tivadar, Papp György, Timár Mária. **Házasság:** Nem Iórtént. **Halálozás:** Tóth János 89 éves, Oláh Borbála 3 éves, Timár Mária Magdolna 1 éves, Paroczai Jánosné Fekécs Mária 40 éves.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN.**

MEGYEI HIREK.

— **Közigazgatási bejárás.** Az orosházi—kondorosi és orosháza—nagygyónási utak közigazgatási bejárása megtörtént. A vármegye részéről Pánczél József vm. II, főjegyző jelent meg, a kereskedelmi minisztériumot Karácsonyi műszaki főtanácsos képviselte. Az államépítészeti hivatal állapítja meg, hogy egy-egy községre mennyi hozzájárulás esnék az említett utszakaszok megépítésével.

Egy hónapi fogházat kapott, mert megzavarta az esketést. Október folyamán tartotta esküvőjét Kornidesz György szarvasi fiatalember, akinek esküvőjét Adamik Anna nevű szarvasi leány meg akarta akadályozni. A leány a vőlegény nászesokrát akarta letépni, mire a pap kiutasította a templomból. Adamik Anna ellen emiatt eljárást indítottak és a szarvasi járásbírószágon a vallás szabad gyakorlata ellen elkövetett vétség miatt vonták felelősségre. A főtárgyaláson a leány tagadott, azonban a tanúk ellene vallottak, mire a bíróság egy hónapi fogházra ítélte. A leány a hülyeség megállapítása miatt feliebbezést jelentett be és így az ügy a gyulai fővárményszek elé kerül.

Maróluggal öntötte le az udvarlóját. Máté János mezőberényi fiatalember régebbi idő óta udvarolt a köröstarcsai hárfában lakó Gál Eszter nevű leányszónak. A fiatalok között annak rendje és módja szerint kivirult a szerelem és már úgy is látszott, hogy hamarosan az anyakönyvvezetőre is sor kerül. Azonban valami közbejött és erre a valamire — amely egy másik leánynak való udvarlás volt állítólag — Gál Eszter rájött. A hüllen fiatalember nem sejtette, hogy mátkája már mindent tud és a követő este

állítólag azzal a szándékkal állított meg volt szerelmét, hogy szakít vele. Erre azonban nem kerülhetett sor, mert Gál Eszter radikálisabb megoldáshoz folyamodott és szíve egykori Jánosát olyan előírásokon öntötte arcon egy bögre jóféle lugkőoldattal, hogy Máté Jánost súlyos sérüléssel azonnal be kellett szállítani a csabai kórházba, ahol ápolás alá vették, azonban bajosan hihető, hogy a szerelmi finálé nyomait el tudják tüntetni arcáról. A veszedelmes menyasszonyjelölt ellen az eljárás megindult.

Egy szarvasi kereskedő találmánya. Ifj. Stefáni György szarvasi kereskedő egy nagyon ügyes kis szerkezetet konstruált, mely arra való, hogy az élesítőt hygienikusan pusztakézzel való érintés nélkül lehessen vágni, másrészt pedig praktikus a kereskedőknek is, mert az élesítő hatékonyságát óvja a szerkezet és mindig a kívánt mennyiséget tudja vele levágni, miáltal az apró darab-

káknál nem kell hasznavehetetlenül eldobálni. Bátran állítható tehát, hogy ifj. Stefáni György egy nagyon hasznos és fontos készüléket talált fel.

Békés pörli az oláhokat. A hágai, majd a később megkötött párisi egyezmények módol nyújtottak Békésnek arra, hogy az oláh kincstár ellen, a község tulajdonát képező 2700 holdas birtolni erdő ügyében a keresetet beadja. A képviselőtestület utasítására dr. Varga István községi ügyész elkészítette a francia nyelven szerkesztett periratot, amelyet 8 példányban Párisba küldtek el. A keresetben a per értékét kat. holdanként 600 aranykoronában jelölték meg. A perirat elküldése után magyar-román vegyes döntőbírószágon főtárgyalásra egy francia nyelvű értesítést küldött, amelyben elismeri, hogy Békés község keresete az oláh állam ellen beérkezett és azt lajsziromozták. Az értesítés közli, hogy a községnek 2250 francia frankot kell letennie az eljárás költségeire.

HÁZTARTÁSI ROVAT.

Sonka pác. 1/8 kg. magyar bors, 1/8 kg. székfü bors, 10 fillérért koriander, 4 fillérért fenyő mag, 50 fillérért salétrom. (A bors megtörve). Az egészet 5 fej apróra vágott hagymával felfőzni és ha lehült, ráöntjük a két nappal előbb besózott húsról és a tetejébe annyi vizet önlünk, hogy a húst elfődjé. Ennyi pác elég egy egész disznó husának (sonkák is benne) és szalonnájának.

Az apró hús és szalonna 2 hétig maradhat a pácban, a sonka 5—5 hétig, csak közben kellően forgassuk és hideg helyen iartsuk. Husz kiló húsról 125 deka sót vegyünk.

Nyúl pástétom. A nyúl elejét megtisztítjuk a hátyától és zöldségelve husleves módjára főzni kezdjük. Mikor a hus már megpuhult, leszedjük a csontokról, finoman megdaráljuk, adunk hozzá 2 darab tejbeázatott zsemlyét, sót, kevés magyar borsot törve, kevés székfü borsot törve, kevés reszelt citromhéjat, 1 citrom levét, 2 kanál mustárt, 5 tojás sárgáját, kevés majoránnát, 1 fej zsirban piritott vöröshagymát és 25 deka darált füstölt szalonnát. Az összegyúrt masszát zsirral kikent formába tesszük, morzsával beszórujuk és két óra hosszat gőzben főzzük. Hidegen tartármártással találjuk.

A nyúl hús levét vékony rántással beránjuk, átszűrjük, kevés rizkását főzünk bele, ízletes levest kapunk így. Z. J.

PUBLIKACIÓ.

Használja ki az állam szövet akcióját és ne ítélje el látatlanul. Jók a kamarnok, a lódenek erősek és olcsók a cégek már 1.75-ért kaphatók, dupla szélességben. Elsőrendű hozzávalók már 8.50-től. Pontos, szakszerű kiszolgálás Szilágyi szabómesternél.

Az „Apolló” filmszínház műsora

1930 évi december hó 14-én vasárnap:

Zoro—Huru és a görlicék

falrengető vígjáték 10 felvonásban.

Rendezte: LAU LAURITZEN.

A feliratok szerzője: FODOR SANDOR.

Főszereplők: ZORO és HURU.

Ezenkívül még egy kitűnő slágerfilm és hirdató.

Előadások kezdete 4, 6 és 8 órakor.

Rendes helyárok.

A nézőtér fűtve van.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság**gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaré) és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)**

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hiteleket kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, **keresse fel az intézetek üzlethelységeit,** ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

ÉRDEKESSÉGEK.

A new-yorki „World“ ugyan-csak keményen nekimegy Fordnak, aki most érkezett vissza Németországból. A „World“ vezércikke szerint Ford ha akaratlanul is, kényes helyzetbe hozta Németország kormányát, mely drágasági front áttörése céljából a munkabérek megfelelő redukálását viszi keresztül. Ezzel szemben Ford németországi telepén a munkabérek felemelte. Ford abból indul ki, hogy a magas bérek és az alacsony árak az egyedüli eszközök, amelyekkel a depressziót meg lehet szüntetni. A „World“ szerint Fordnak ezt a teóriáját nem németországi gyárában, ahol aránylag kevés munkást foglalkoztat — hanem amerikai telepein kellene kipróbálni. Amerikai gyáraiban egy pillanatilag sem habozott, hogy a munkások százezreit eressze szélnek, akkor, amidőn a rendelések visszaesést üntettek fel. Németországban a munkabérek feljavítása alig számottevő, ezzel szemben nehéz helyzetbe jutatta a német kormányt, melynek súlyos gazdasági és pénzügyi problémái közismertek.

Cigány iskola nyílt meg Székesfehérvárott. Huszonnégy kis Fáraó-ivadék tanulja a betűvetést. Nagy változás szakadt a fehérvári cigánysor életébe. A város végén szellős sátrakban és barakokban lakó füstösök gyermekeit ugyanis iskolába fogják s megtanítják őket írni, olvasni, hogy kiemelkedjenek a vadóc sorból és hasznos tagjaivá legyenek a társadalomnak. A cigányok nem fogadták idegenkedéssel az iskoláztatás gondolatát, sőt maguk is üdvösnék találják a gondolatot.

— Hideget jósolnak a madarak. Bonyhádán a kerteket egész rajokban lepték el a piros madarak. Ez a fenyegekben élő madár itt igen ritka s a nép azt tartja, hogy megjelenésük kemény hideg előjele.

— A villany a legmodernebb tejjgazdaságokban. A New Jersey állambeli Plainsboroughban egy tejjgazdaságban új gépet állítottak fel, amely egyszerre 50 tehenet mos, tisztít és fej. A teheneket villamos erővel hajlott forgó korongra helyezik, amely az állatokat a gép megfelelő rekeszeibe viszi. Edison a világhírű feltaláló, laboratóriumából egy gombnyomással indította meg az első ilyen gépezetet.

Autótelefon a bajbajutott autósok részére. Az autóforgalom növekedésével mind gyakrabban előforduló autóbalesetek indították arra a gondolatra König Károly egri nyomdaigazgatót, hogy megoldást keressen, ha nem is a balesetek elhárítására, de arra, hogy a bajba jutott utasok, akik a csekélyebb forgalmu országutakon esetleg órákig hiába várakozhatnak segítségre, azonnal közvellen összeköttetést találhassanak a legközelebbi mentő állomással. Hosszas munka után sikerült megszerkeszteni egy olyan készüléket, amely e célnak megfelel. A készülék az „autótelefon“ nevet viseli és olyan a konstrukciója, hogy bármely helyen bekapcsolható az utmentén elhúzódó távbeszélőhálózatba. A találmányra König Károly nyomdaigazgató már szabadalmat is kapott. A szabadalom, mint értesülünk, már az illetékesek előtt fekszik elbírálás végett, akiknek szakvéleményétől függ, hogy megvalósul-e a gyakorlatban az egri feltaláló ötletének látszó terve.

HUMOR.

Drága orvosság.

Két barát találkozik. Azt kérdi az egyik:

— Hát te miért búsulsz?

— Azt mondta az orvos, hogy vacsora után vegyek be egy aszpirint.

— Na és, talán nincs aszpirin?

— Az van, de vacsorám nincs.

Ünnep.

Tanító: Mondj fiacskám egy minden évben visszatérő ünnepnapot.

Tanuló: A nővérem eljegyzésének napja.

Ebzárlat.

Az egyik kereskedő kérdi a szomszédjától.

— Mondja csak Kohn ur, talán megint ebzárlat van?

— Hogy-hogy?

— Mert egy hét óta kutya sem volt az üzletemben.

A szellemes idegenvezető.

Egy angol ur idegen vezető kíséretében bejárja a Hortobágyot. Az idegenvezető megáll egy kis csárdánál.

— Emellett a csárda mellett valamikor egy szélmalom állott.

— Na és mi történt vele? Elpusztult?

— Igen, de csak a malom, a szél még ma is megvan.

A furfangos apa.

— Gyerekek, — csóditte össze a szépszámu családot az apa — akinek nem kell ebédre hus, az kap 20 fillért.

A gyerekek belementek az üzletbe.

Este aztán így szólt az apa:
— Gyerekek, akinek van 20 fillérje, kap vacsorát.

Gyorsvonaton.

Utazó: Van még annyi időnk, hogy elbúcsúzzam a feleségtől?

Kalauz: Az attól függ, hogy hány éve tetszik házas lenni.

Csalódás.

Feleség: Ugy-e, nem haragszol szivecském, ha megmondom neked, hogy az egyik szemem üveg-ből van?

Férfi: Nem tesz semmit szivecském; a briliánsok is abból vannak, amiket neked ajándékba adtam.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

Változatlan inkább gyengülésre hajló irányzat mellett telt el az elmúlt hét. Az export a megadott prámiummal egész jelentékeny mennyiséget exportált, csak az a sajnos, hogy tulkinálat lépett fel, amely árban nyer kifejezést. Buza piacunkon az elmúlt héten 12.—12.20 között mozgott.

Sertés piac. Irányzat emelkedő. I. a. uradalmi árú 124—126 között kelt el Budapesten. Piacunkon 1.—1.10 között mozog minőség szerint.

Baromfi és tojás piac. Változatlan nagy kínálat az árak lemorzsolódása mellett igen nagy forgalom. Tojás piacunkon 14—16 fillér darabonként. Pulyka exportálás Angliába megkezdődött. —dor.

FOGALOM

a közönség körében az a tisztaság, rend és előzékeny kiszolgálás, melyet 20 százalékos engedmény adása mellett nyújtunk ezen lap előfizetőinek,

legolcsóbban

nálunk étkezhet, mert olcsó árainkról külön kedvezményképp (P. 1.50-es menüt kivéve)

10 százalékos kedvezményt adunk.

SEMMI

költsége sem az érkezéskor, sem az elutazáskor, mert szemben vagyunk a Keleti pályaudvarral. Magyaros vendégszeretettel várjuk családi szállodánkban.

Park Nagyszálló

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10. szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.

VASUTI MENETREND 1930. október hó 5-től.

	gy.	gy.	gy.	gy.		gy.	gy.						
	6:15	9:45	13:36	17:30	20:45	i Bpest k. p.	é 4:57	10:40	11:45	19:10	19:45		
	11:06	12:42	18:19	20:29	2:10	é Gyoma	i 0:32	5:34	8:52	14:28	16:52		
	6:41	11:14	12:47	18:29	20:34	2:20	i Békéscsaba	é 0:17	5:26	8:51	14:20	16:51	19:25
	7:34	12:08	13:25	19:27	21:11	3:23	é Békéscsaba	i 2:15	4:34	8:14	13:26	16:14	18:26
Autóbusz	3:53	12:46	17:30	20:45	i Gyoma	é 7:24	12:10	16:47	21:45	Autóbusz			
5:30	4:21	13:14	17:58	21:13	é Dévaványa	i 6:53	11:39	16:18	21:14	6:00			
6:30	4:26	13:19	18:03	21:18	i Szeghalom	i 6:48	11:33	16:13	21:09	8:00			
9:00	4:57	13:50	18:34	21:49	é Vésztő	i 6:15	11:01	15:41	20:36	10:30			
11:10	4:58	13:51	18:45	21:50	é Békéscsaba	i 6:13	10:59	15:40	20:34	12:00			
12:50	5:17	14:10	19:04	22:09	é Püspökladányi	i 5:53	10:39	15:21	20:14	1:40			
2:20	7:27	20:58				i 4:05	13:30	18:24		2:40			
4:55	6:16	11:02	14:00	19:00	i Szeghalom	é 8:30	9:50	15:25	18:42	5:40			
7:20	7:50	12:34	18:04	20:36	é Püspökladányi	i 5:30	8:15	13:50	17:08	7:40			

A „gy“ betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.
Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
G y o m a, Kossuth Lajos utca 576.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Karácsony.

A karácsony angyali üzenet az Isten szeretetének mennyei üzenete!

A karácsony éjszakáján felragyogott fény az Isten békességének és jóságának mennyei káprázata!

A karácsonyi himnusz a szeretet Fejedelmében új teremtesre, istenfiuságra elválasztott emberiség himnusza, mely azt mondja: Dicsőség a magasságban Istennek, — békesség és jóakarát e földön az embereknek!

Ez angyali üzenetre, e felragyogott mennyei káprázatra, e mélységet és magasságot betöltő himnusza két ezredév óta soha nagyobb szüksége nem volt kornak, az emberiségnek és nemzetnek, mint amilyen szüksége van a mi korunknak, a mi embervilágunknak és ebben a mi szegény magyar nemzetünknek ma!

Két ezredév előtt a szívek megromlottak, a jobb lelkek tépő szomorúságba estek, a a karok aláhanyatlottak egy szörnyüses letargiában: — angyali üzenetre volt szükség, hogy a lélek magasba szárnyalhasson ismét az ég felé!

Két ezredév előtt „setétség és homály borítá be a népeket”, holott még amaz egyetlen Jehova tűzszlopu fényét is sűrű, nehéz köd homályosította meg az emberek előtt: — mennyei káprázatra volt szükség, hogy ennek fényében és melegségében ujuljon meg a világ, békességre és jóságra a földre szállott szeretet által!

Két ezredév előtt rabszolgák millióinak és zsarnokság rabbilincse között vergődő népeknek ajakáról sirt fel és

kiáltott az égre a szenvedésnek és nyomoruságnak halálhörgése: — karácsonyi himnusza volt szükség, hogy megértse e világ „egy atyának a gyermekei, egymásnak pedig testvérei vagyunk”, — kiknek az a hivatásunk, hogy dicsőséget adjunk Istennek és békességet szerezzünk az embereknek!

Ma két ezredév után, mintha betű szerint válnék valóra a bibliának örök igazsága: „Semmi új nincs a nap alatt, mert amelyek voltak, ugyanazok lesznek”.

Egy nagy világégésben és után a szívek megromlottak, a jobb lelkek tépő szomorúságba estek, a karok aláhanyatlottak, — egy nagy világégésben és után setétség és homály borította be a népeket, — egy nagy világégésben és után népek és nemzetek nyögnek zsarnokság rabbilincsei között, drága, ezredéves magyar életünkre és földünkre lett valóság a zsoltáros király kérésére, hogy „husok te szentidnek, ételül vettettek a mezzei vadaknak és évezredes dicsőségből rabszolgasorsra vetett magyarság millióinak ajakán sir fel és kiált az égre egy csonka földön és az elrabolt határokon a szenvedésnek és nyomoruságnak halálhörgése!

De, imé ma megint karácsony van. Ünnepe a földre szállott égi szeretetnek, — és ünnepe a szeretet által az egek dicsőségébe emelt embernek! A fehér hótakaróval borított föld felett ott lebeg a békesség Urának—Istenének Lelke! A harangok zenegő harmóniájában tovaszáll

kunyhók és paloták felett az angyali üzenet! Az imádkozó lélek meglátja az egek dicsőségéből alázóznó fényt és megérzi ennek éltető melegét. Nagy népek lelkiismeretében is látjuk már az igazság hajnalhasadásának derengését, amikor reáeszmélnek, hogy Magyarország trianoni sorsával Európa békéjét ölték meg, az isteni igazság és szeretet karácsonyát pusztították el és a boldogtalan békételenség örök izzó tűzfészket teremtették meg.

Nem lesz ez mindig így!
Nem lesz ez sokáig így!
Hittel ünnepeljük karácsony

ünnepét, szeretettel szolgáljuk a testvéri szeretet szolgálatát! Ragyogjunk bele e sötét világba szeretetünk által az életnek fényét!

A kétszer kettő négyel egyező igazság az, hogy az ezredéves szent határok között kell eljőnnie annak a karácsonynak, melyben boldog és zavartalan örömmel mondhatjuk mi még:

„Dicsőség a magasságban az Istennek

Békesség és jóakarát e földön az embereknek!”

Gyulán 1930 karácsony.

HARSÁNYI PÁL
esperes.

Dr. Márky Barna lett az alispán.

Dr. Pánczél József lett a főjegyző.

Dr. Uhrin László lett a II-od főjegyző.

Amint előre látható volt, Márky Barna már az első menetben 30 abszolút többséggel lett alispánnak megválasztva. A szavazatok aránya a következő volt:

Márky Barna	217
Kiss László	81

Moldoványi János	70
Schaner Gábor	36

A főjegyzői állásra Pánczél József egyhangulag, a II-od főjegyzői állásra Uhrin László földünk szótöbbséggel lettek megválasztva.

Főispáni látogatás Gyomán.

E hó 16-án délelőtt 11 órakor érkezett autón első ízben Gyomára báró Feilitzsch Berthold főispán kíséretében Horthi Béla számvevőségi főnökkel és Heinrich Dezső főispáni titkárral.

A község házában elsőben dr. Pálka Pál főszolgabíró üdvözölte a főispánt a járás nevében, utána Pétermann József főjegyző Gyoma község nevében.

Főispánunk örömeinek adott kifejezést, hogy Gyomára is eljöhett és kilátásba helyezte, hogy a jobb időjárás elkövetkeztével ismét ellátogat Gyomára,

amikor majd a lakossággal is megismerkedik.

A levante és tüzoltó egyesületek vezetőinek tisztelgése után megnézte a főispán a disztermet és főjegyzői irodát, mely helyiségek megnyerték tetszését.

A főszolgabírói hivatal megvizsgálása délutánig tartott és értesülésünk szerint a főispán mindent a legnagyobb rendben talált és a legnagyobb elismerését fejezte ki főszolgabíróknak.

A főispán kíséretével a késő délutáni órákban ment vissza Gyulára.

Az új Alispán.

Valamely előkelő állást a köz javára hasznosan betölteni a legnemesebb feladat, melyre mint legméltóbbra férfi törekedhetik és ily fontos munkakörben a közbizalom és szeretet nyilvánulásait tapasztalni és átérzeni a legnagyobb kitüntetés, mely öntudatos férfit érhet.

A vármegye Törvényhatósági Bizottsága részben honorálni akarta Márky Barna eddigi értékes munkásságát, de bizalmat is előlegezett neki, amikor vezérévé választotta és kezébe adta a vármegye ősi dicső lobogóját, mely az igazság, köztisztesség, önzetlen munka- és izzó, áldozatkész hazaszeretet szelyemszálaiból van szöve.

Meg vagyunk győződve, hogy az új alispánt nem a magas pozíció disze, nem a szereplés fénye ösztönzé magas állásának elfoglalására, hanem azon vágy, hogy e most még határszéli vármegyében erejét, képességeit, tudását, bölcs célkitűzéseit a megye népének és így közvetve a magyar haza javára kifejtse.

Ciceró mondja, hogy két dolog kívánatos a közbizalom megnyeréséhez és megtartásához: az igazság és a bölcsesség. Nemcsak a közszeretnek, de a haladásnak és céltudatos munkának is ezek az alappillérei.

Tudjuk és hisszük, hogy az új alispánnak ezek a világitó csillagai és az ő szakszerű és erélyes vezetése alatt vármegyénk egy jobb kor hajnalhasadását látja meg.

Adja Isten, hogy Márky Barna alispán kiváló szellemi tehetséggel párosult erős faj- és praktikus munkaszeretete, nemes gondolkodása, egészséges szociális érzéke az értékes és üdvös alkotások egész sorozatát keltse életre és mi a vármegye boldogabb jövőjének reményében sikeres működéséhez az Isten áldását kívánjuk.

CSERNUS MIHÁLY
apátplebános.

Képviselőtestületi választás Gyomán.

Átlagosan 18.6 százalékban szavaztak le.

Előttünk nem az a fontos mostan, hogy milyen foglalkozású vagy milyen pártállású egyének kerültek be a képviselőtestületbe, hanem azt állapítjuk meg, hogy a csütörtöki választáson Gyoma község szavazati joggal bíró 4058 polgára közül csak 761-en szavaztak le. Az I. és II-ik tizedben 20 százalék, a IV. és V-ik tizedben 19 százalék, a III-ik tizedben csak 15 százalék.

E számokból sok mindent olvashatunk ki.

Az első rápillantásra az volt a véleményünk: aki annyira sem becsüli a szavazói jogát, hogy szavazni elmenjen, attól el kell azt venni. Nem érdemli meg. Nem jog kell az ilyen embernek, aki lusta elmenni a szomszédba szavazni, hanem kötelességek súlyát kell arra rárakni, hátha rokadás közben ráeszmél, hogy jó volna egy kis „jog” is, aminek a révén egy kicsit javíthatna a helyzetén.

Ez szól a nem szavazott 80 százalékknak.

Hogy a leszavazott 18.6 százalék helyes érzéssel gyakorolta-e a jogát, majd az idő mutatja meg. Új emberek kerültek be nagyrészt, kiknek a külső szereplését nem vesszük zsinórmérték-

kül, hogy ezzel mérjük ki előre a képviselőtestületi működésüket. Előlegezzük, hogy mindannyi a községnek javára kíván és fog működni.

A részletes eredmény a következő:

I-ső tized.

Szabó József 49,
ifj. Gecsei Sándor 44.

Póttag:

ifj. Hajdu János 42.

II-ik tized.

Oláh Lajos 89,
Vincze Andor 86.

Póttag:

Podani János 68.

III-ik tized.

Balogh Imre 89,
Paraizs Imre 73.

Póttagok:

Ágoston József 74,
Csete István 65.

IV-ik tized.

Seprenyi Lajos 73,
ifj. Toldi Gábor 75.

Póttag:

ifj. Molnár Albert.

V-ik tized.

Nádudvary Mihály 50,
Krucsió István 48.

Póttag:

Haibach György 40.

Képviselőtestületi választás Endrődön.

Nagy izgalmak között folyt le a képviselőtestületi választás Endrődön. Különösen az I-ső kerületben volt erős küzdelem, ahol Endrőd község két volt bírása: Hunya Máté és Kovács István állottak ismét szembe egymással. Kovács mellett a kiscgazda-kör és szociáldemokraták, Hunya Máté mellett a Kath. Népszövetségi Kiscgazda-Kör s a Kath. Földmunkás-egylet vonult fel. A győzelmet Hunya Máté aratta. A többi összes kerületekben is a katolikus egyesületek és lpartestület

szövetsége aratott fényes diadalt. A megválasztott rendes tagok névsora: Kalmár Vince, Hunya Máté, Lesniczky József, Hanyecz Pál, D. Timár Mihály, Varju Mátyás, Pap György, Uhrin A. József, Véha Máté és Hornok István. Póttagokul megválasztottak: Balázs István, Vaszkó Mihály iparos, Pintér Bálint, Varju Sándor, Fülöp János. Az egész községben nagy örömet szerzett az eredmény, mert a választottak igen értékes tagjai az endrődi társadalomnak.

Tiba András ref. lelkész beiktatása.

Szép és lélekelő ünnepség keretében történt meg e hó 14-én Tiba András ref. lelkész beiktatása.

Az ünnepség tulajdonképpen már szombat délután kezdődött, amidőn az új pap ifju jegyesével a harangok zúgása között nagy tömeg kíséretében vonult be az állomástól a paróchiára.

A beiktatás a vasárnap délelőtti istentisztelet keretében történt, ahol Harsányi Pál esperes az egyházmegye lelkészei és világi tanácsbírái-

nak asszisztálása mellett magas szárnyalású beszéd kíséretében áldotta meg és iktatta be állásába az új lelképást. A hivatalos aktus után az új lelkész tartotta meg első predikációját, mely alaki és tartalmi nagyszerűségével valóban felemelőleg hatott a templomot az utolsó helyig megtöltő közönségre.

Ez után disz-presbiteri gyűlés következett, melynek keretében az esperes, Répás Pál elnöklelkész, a helybeli

evang. egyház és az izraelita hitközség küldöttei, a tanítótestület és a környékbeli ref. egyházak képviselői üdvözölték az új papot, aki válaszaiban erőteljesen hangsúlyozta, hogy a szeretetet és megértést, a békességet hirdetni és gyakorolni tartja főhivatásának.

Délben az Uri Kaszinóban a 160 terítékes ebéden a szebbnél-szebb felszólalások tömege tette emlékezetessé a napot.

Az istentisztelet alatt a gyomai dalárda adott elő finom kidolgozással és nagy hatással két darabot.

No meg aztán a gyulai ref. dalkarnak egy nyolc tagból álló „különítménye”, amely az ebéd alatt és után az esti vonat indulásig valóssággal szikrázva szórta magából a művészi gyönyörűségeknek az özönét. Több hasábot kellene ennek szentelni, de itt csak annyit írhatunk, hogy egyik csodálkozásból a másikba ejtett bennünket ez a művészi „különítmény” az ő kedves, temperamentumos karnagynak született karnagyával.

Hálásan köszönjük. Egyhamar nem fogjuk elfeledni!

A közuti-hid pallóburkolata januárban lesz kijavítva.

Amint értesültünk a héten, talán már megérkezik a közuti-hid pallózatához szükséges tölgyfaanyag és így januárban megindul a régi rossz pallózat kicserélése. Bizonyosan általános megnyugvást fog kelteni, hogy a már veszélyes lyukak megszűnnek a hidon.

A körösladányi ut kijavításához szükséges kavicsanyag szállítása valószínűleg februárban kezdődik meg.

Ismételten figyelmebe ajánljuk hatóságainknak és a megyei képviselőinknek, hogy idejében forszirozzák ennek az egyetlen kiépített utunknak a kiszélesítését és újra hengerelését, nehogy az erősen megnyírbált vármegyei költségvetés kiviteléből kimaradjunk.

Kultur est a tanyán.

Minden héten olvassuk a helybeli lapokból, hogy a belterületen hetenként kétszer tartani szokott közművelési esték milyen hangulatosak, milyen tanuságosak és főként igen kedveltek, amiről a látogató személyesen is meggyőződhetik. Egy azonban tény, hogy a benti esték férfi látogatója kevés. Kruchió Mihály községi tanító kollégám szives meghívása folytán tanuja lehettem a f. hó 11-én a halmagyi községi elemi iskola tantermében tartott közművelődési est lefolyásának, amelynek én is szerencsés résztvevője lehettem. Ugyanazt a kellemes hangulatot, közkedveltséget és figyelmet láttam ott is, mint a városban tartani szokott estéken, de a férfi hallgató a több mint 70 jelenlevő felénél több volt. Éppen a szóban levő estén pedig áldozat volt azoktól a tanyai emberektől, hogy csepergő esőben, vakstóbtében és cupogó sárban kilométerekről bejöjjenek a iskolához. De ott voltak s gyermekeik ügyes és kedves szavalatait, énekeit, de a komoly tárgy megbeszélést is a legnagyobb figyelemben részeseztették. A barátságos beszélgetés 6 órától fél 9 óráig tartott, s hallottam megjegyzést, hogy éjjel is szivesen eldiskurálgatnak. (Igaz, hogy a megjegyzést asszony tette). Meg van az önképzésre való hajlam a magyar emberben, csak meg kell a lehetőséget annak adni. Külön köszönetet mondok itt is Schwalm Márton gazdának, aki áldozatot nem sajnálva s tekintet nélkül a rossz idő és utra, lófogatot bocsátott rendelkezésre úgy a ki, mint a visszazállításra. Az Isten tartsa meg mindnyájok jó szokását. P—r.

Mire készülnek műkedvelőink.

A gyomai műkedvelő egyesületek a karácsonyi és újévi ünnepekre egész sereg kitűnő szindarabbal kedveskednek a közönségnek. Az erkölcsi siker mindenütt biztos. Az anyagi seholsem.

A GySC Orbók Attila „Fiacskám” című kedves, derűs vigjátékát hozza, újdonság gyanánt.

Az Iparos Önképzőkör, Farkas Imre sok sikert ért, „Tul a nagy Krivánon” című operettjével szórakoztat.

A Levente Egyesület, szilveszterkor vidám műsoros estélyt tart, melynek főbb számai: „Hel a gondom parányi, mer a babám ladányi” (Fehér róza) Hetényi Heidlberg és Kellér Dezső egy felvonásos operettje. „Egy kis tüzeset” Molnár Gyula tréfája. „Ő és Új esetendő” Revüjáték stb.

Az Egyetértési Olvasókör műkedvelői, Abonyi Lajos „Betyár kendője” című népszínművével lép a deszkákra, melynek kitűnő szereposztása máris biztosítja a nagy sikert. A szindarabokat Molnár Gyula rendezi.

Közművelődés.

December 18-án, csütörtökön este a 48-as Olvasóban tartotta a Gyomai Közművelődési Egyesület ez évi 22-ik előadását, melynek fő előadója ezuttal dr. Vincze Endre községi orvos volt, aki a „Szív és vérkeringés”-ről tartott komoly és igen hasznos egészségügyi előadást. Községünk kultúregyesülete ezzel be is fejezte ez évi előadásainak sorozatát. Mérlegét olyan erkölcsi haszonnal zárhatja, amilyen haszon csak kevés ilyen egyesület évkönyvében szerepel. Önzetlen, hazafias munkásságáért a legteljesebb elismerést érdemi úgy az agilis vezetőség, mint a derék előadó gárda, akikben egy-egy kulturharcost tisztelhetünk: Pétermann József főjegyző, Szőke Ferenc ref. ig. tanító, dr. Balázs László, Domokos János ref. tanító, vitéz Pajor Gyula, dr. Singer István, Hartenstein Ignác, Nyisztor Péter tak. p. igazgató, dr. Seffer Erzsébet, dr. Vincze Endre, dr. sarkadi Nagy Pál, Kner Imre és Molnár Gyula.

Őszinte elismeréssel kell még megemlékeznünk mindazokról, akik majdnem minden előadás kísérő műsorában a szép és kulturális dolgok iránti fogékonyságukról tettek tanuságot. GySC., az Iparos Önképzőkör és az Egyetértési Olvasókör műkedvelő ifjúságáról, továbbá a többi műkedvelőkről, akik közül: Igrócz Ede, Kéri Lajos, Váczi Gábor, Kiss Lajos, hegedű kíséreteivel, szépen énekeltek: Bódi Rózsi, Papp Aranka és Szilágyi Ilonka. Szép igyekezete Csikós Rózának

is dicsérendő. A szavalók közül legelsősorban K. Molnár Mária, azután Fittinger János, Molnár Gyuszika, Giritz Mariska, Dobó Mária, Nyitrai Eszter, Schwartz testvérek, Szántó Bőzsi, Tótkai Teréz, Bartalis László, Krucsó Eszter, Dancsó Hugó, Heimfarth Irénke, Bujdos Mariska igyekeztek érdemel dicséretet.

Egy-egy novellát: Batári Mihály, Batári István és Fekete László tolmácsoltak hatással.

Különböző szórakoztató és több nevelő hatású jelenetekben; Molnár Gyula rendező, Haibach Árpád, Tandí Imre, Nagy Lajos, Lach Miska, Imre Lajos, Izsó Pista, Tandí János, Breuer László, T. Domokos Piri, Nagy Teréz, F. Nagy Eszti, Tokaji Eszter, Schwartz Ilonka, Kiss Margit, Schwartz Jolán, Batári Ella, Bódi Rózsi, Vatai Mariska szereztek sok felejthetetlen, derűs estét a az állandóan nagyszámú gyomai közönségnek.

Az 1931 évi sorozatos előadások január hó 7-én az Egyetértési Olvasóban veszik kezdetüket, melyeknek első előadója Domokos János ref. tanító. A második előadást Kner Imre tartja január 8-án a Németvárosrészi Olvasókörben, este 7 órai kezdettel. Az 1931. évben előadásokat tartanak még: dr. Singer István, Szőke Ferenc ref. ig. tanító, Kner Izidor, dr. Balázs László, dr. sarkadi Nagy Pál, Nyisztor Péter tak. pénzt. igazgató, dr. Seffer Erzsébet, Klein Sándor, vitéz Pajor Gyula gazd. isk. igazgató, dr. Vincze Fndre.

Szegény iskolás gyermekek étkezési akciója.

A heli beszámolóinkkal ismét gyarapíthatjuk a names adakozók névsorát. De még mindig nem vagyunk elegenden. 168 éhes gyermeknek hetenként 476 ebéd kellene és dacára a szép eredménynek, még mindig csak 208 ebédet tudunk adni. Nem palástoljuk bizakodásunkat, hátha a karácsonyi áhitat leolvastja az érzékelesség hályogát azok szívéből, kik nem akarnak tudomást venni arról, hogy szegény magyar iskolás gyermekek éheznek.

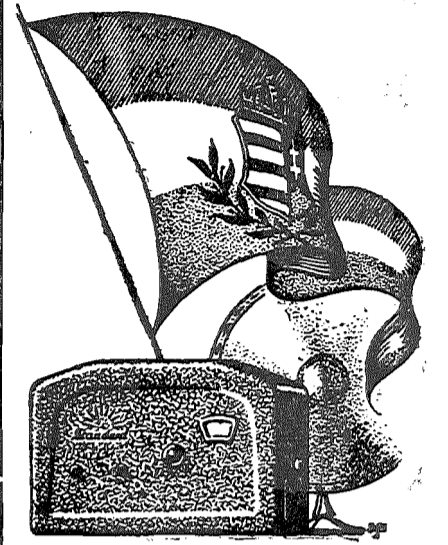
Az eddigi adakozók a később csatlakozottakkal együtt a következők:

Becher Ernő napi	1, össz.	90 ebéd,
Becher Rezső	1,	90 ebéd,
Glück Ármán	1,	90 ebéd,
Grósz Zoltán	1,	90 ebéd,
Hartenstein Ignác	2,	180 ebéd,
vitéz Haviár Gyula	1,	90 ebéd,
Klein Sándor	1,	90 ebéd,

dr. Messinger Albert	1,	90 ebéd,
özv. dr. sarkadi Nagy Ernőné napi	1,	90 ebéd,
Pétermann József	1,	90 ebéd,
Spitz Jakab	1,	90 ebéd,
dr. Szirtes Gyula	1,	90 ebéd,
Wagner József	1,	90 ebéd,
ifj. Wagner Márton	1,	90 ebéd,
Weil Sándor	1,	90 ebéd,
Záhonyi Aladár	2,	180 ebéd,
Kner Izidor	1,	84 ebéd,
özv. Kruchió Albertné hetenként 2-szer		24 ebéd,
Balassa Pál hetenként 2-szer		24 ebéd,
Sztreckó Károly	1,	84 ebéd,
Szigeti Béla és Csapó Gábor közösen	1,	84 ebéd,
Iványi Aladár	1,	84 ebéd,
özv. H. Kovács Gyuláné	1,	82 ebéd,
Kruchió Ferenc	1,	82 ebéd,
id. Cs. Szabó Imre hetenként 5-ször		60 ebéd,
Kovács Lajos 24 pengő ebédenként 50 fillér		48 ebéd,
Ipartestület 10 pengő ebédenként 50 fillér		20 ebéd,
Bolehovszky Jenő 2 pengő ebédenként 50 fillér		4 ebéd,
Feiler Ernő	2	180 ebéd,
Kató Lajos	1	74 ebéd,

A magyar ipar.

dicsőjege

Standard 3a

3-1 CSÖVES HÁLÓZATI RÁDIÓ!

dr. Tardos Gáspár	1	74 ebéd,
N. N.	1	74 ebéd,
Bácsy Géza hetenként 2-szer	22	ebéd,
Herter Mihály borbély		7 ebéd,
Gálos Gyula		7 ebéd,
Szombatos Antal társaság		
5 pengő		10 ebéd,
Osszesen		2749 ebéd.

Itt említjük meg, hogy Schullek Béla egy elemi iskolás és Kner Imre egy polgári iskolás gyermeknek adnak naponta ebédet már szeptember óta.

Reméljük, hogy a jövő számunkban újabb adakozók neveit hozhatjuk.

Szegények karácsonya.

A Gyomai Jótékony Nőegylet ez évben is gondoskodik a legszegényebbek karácsonyi örömről. Amint értesülünk 100 szegény család kap az ünnepekre húst, lisztet, szalonnát, cukrot és flanel ruhára való anyagot. A Nőegylet 500 pengőt tud áldozni erre a célra, amit az agilis és fáradhatatlan vezetőknek, másrészt a jószívű gyomai közönségnek köszönhetünk. Legyen nekik is boldog karácsonyi ünnepük, mint a megajándékozott szegényeknek.

A kiosztásban a következő számunkban számolunk be.

Adomány.

Az Első Budapesti Gőzmalom r. t. gyomai telepe Madaras Gyula igazgató előterjesztésére a Gyomai Jótékony Nőegyesületnek 25 kg. 0-ás, a Vöröskereszt gyomai fiókja részére 25 kg. 0-ás, a Gyomai Ifjúsági Vöröskereszt Egylet részére szintén 25 kg. 0-ás lisztet adományozott.

Mindennapos szék-szorulás, vastagbélhurut, felfuvódás, oldalfájás, légzési zavar, szivdobogás, fejfájás, fülzugás, szédülés és lehangoltság eseteiben a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz a bélműködést rendbe hozza és megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől. Nagynevű orvosok a **Ferenc József** vizet fényes eredménnyel alkalmazzák. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

700 pengős adomány szegény gyermekeknek.

A Hangya Szövetkezet, Gyümölcsértékesítő Szövetkezet, Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet, Kovács János és neje közösen 52 gyermeket látnak el december 28-án egy pár cipőt, 1 pár harisnyát és mindenik gyermek még egy szemetet csomagot is kap, Értékben körülbelül 700 pengőt tesz ki ez a nemes adomány.

A szövetkezetek vezetősége Kovács Jánossal az élén minden alkalommal szerénven lerója a jótékony adóit, amivel a szegény emberek háliját, a megértő emberek elismerését érdemlik meg. A jótékony célra adott összeg nagysága maga helyett beszél.

A reklám hasznos és szükséges – mondják a szegedi kereskedők.

A Szegedi Kereskedők Szövetsége gyűlést tartott, amelyen dr. Landesberg Jenő kamarai főtitkár hangsúlyozta a reklám fontosságát.

Korda Jenő az összes kereskedők nevében kijelentette, hogy az ujságreklám, a hirdetés igen fontos dolog éppen úgy szükséges az a kereskedőnek, mint ahogy szükséges üzletének a betörés és tűz elleni biztosítása.

Az egyik kereskedő arról beszélt, hogy nem lehet megakadályozni azt, ha valaki olcsón vesz, olcsón ne adjon, a kiskereskedői árakat nem lehet és nem szabad kartellirozni. Ma már az egész világon tudják, hogy milyen fontos a reklám. Aki még most is a régi „nem hirdetünk, ugysis eladunk” elve alapján áll, — az elvesztette a játékot. Azt ajánlotta, hogy a kereskedők szervezzék meg a reklámot és tartanak előadásokat a helyes és korrekt reklámokról.

Megjegyzés.

(Endrődi tudósítónktól.)

Egyik hétfői fővárosi lapban endrődi forrásból származott, de pesti protekcióval támogatott kiadvány jelent meg „az endrődi katolikusság harca piebános ellen” címen. Valószínűleg megtevesztésből közölte a fővárosi lap a durva közleményt, melynek sokvalótlanságát mi láttuk legjobban, akik a helyi viszonyokat és Csernus Mihály értékes egyházi és közéleti működését jól ismerjük. Érdekes, hogy ugyanakkor lát világi a támadó cikk, amikor a gyomai járás törvényhatósági bizottsági tagjainak nagy része arra kérte fel Csernus Mihály apátplebánost, hogy egy nagyobb kerületközi bizottság összehívásával tegye lehetővé, hogy a kerület választó polgársága tudomására adja Bethlen István miniszterelnök urnak, hogy amennyiben a párt meg akarja tartani a gyomai kerületet, az esetben más, politikai tekintetben súlyosabb hivatalos jelöltre gondoskodjék. A rugaszkodások és piszkolódások folyhatnak tovább mindaddig, míg a bíróság lakatot nem tesz a rendszeresen köpködők szájára.

Kiépül-e a kondoros — endrőd — mezőturi út?

Az orosháza—kondorosi út most már 1931-ben kiépül állami költségen. Ugy tudjuk, a vármegyénk ígéretet tett, ha az orosháza—kondorosi szakaszt az állam kiépíti, akkor a vármegye is kiépíti a kondoros—endrőd—mezőturi szakaszokat.

Az első lépés megtett. A második és harmadik lépést Endrődnek kell haladéktalanul megtenni. Minden irányu befolyási igénybe kell venni. Fáradtságot nem szabad ismerni és azonnai hozzá kell fogni a község vezetőségével az élén az érdekeltekkel előkészíteni mindent, hogy el ne késsünk. Ne feledjük, a vármegyei közuti költségvetés összegei alapján az államépítészeti hivatal nem tudott új utak építését véleményezni, de dacára ennek, a legrövidebb idő alatt elő kell készíteni a szükséges adatokat és megindulni.

Karácsony.

Itt van újra a keresztény világ egyik legszebb és legkedvesebb ünnepe a Karácsony. Mennyi, de mennyi ártatlan öröme lehet ilyenkor annak, aki szerető szívvvel, megértő lélekkel nézi az életet. Ott vannak például a család kedvencei, a gyermekek. Micsoda ártatlan mennyi öröm sugárzik le az angyali arccokajukról, amikor kedves egyszerűséggel kérdezik napokkal, hetekkel előbb: Édesanyám! Hányat aludunk még mire jön a Jézuska? Mikor hozza már a karácsonyfát? Valljuk csak be őszintén mi is felnőttek, hogy azt a boldogságot, azt a lelki békét, azt a mindent megbocsájtó szeretetet oly kevésszer, talán azóta sem éreztük: csak a régi gyermekkori karácsonyi napokon... De ezen a szent estén — hiába is tagadnak — még a hitetleneket is mintegy szívenüti az a fenséges ünnepi hangulat, amely ilyenkor átlengeti a világot.

Napoleonról jegyezte fel egyik hírneves történetírója, hogy 1811-ben a Karácsonyt a párisi Tuileirákban töltötte, a ragyogó fényvel berendezett királyi palotában. A térképet és a beküldött katonai jelentéseket tanulmányozta, amelyek seregei állását tüntették fel az orosz hómezőkön. Tervezett, számított, hiszen Ő a világ ura akart lenni. De nem is gondolt arra, akinek ünnepe volt azon estén, aki szintén meghódította a világot. Gondolataiból harangzugás halk zenéje ébresztette fel, mintha a nehéz kárpitokba himzett arany méhek kezdtek volna zümögni... A császár felfigyelt... Ah igen... Karácsony... Az éjjeli mise... Egyszerre ellenálhatatlan vágyat érzett, hogy gyermekét láthassa, aki mint párhónapos csecsemő ott aludt a számára berendezett lakosztályban, nem jászolban és nem szalmán, mint az a másik világho-

dító, hanem hófehér párnákon aranyos bölcseben. A császár tapsolt, mire szolgája, aki a szomszéd szobában várta parancsait, megjelent a császár előtt. A császár szónéklül mutatott az egyik nagy gyertyatartóra, melyet a szolga sietve emelt fel és urának egy újabb intésére elindult a folyosón végig az újszülött trónörökös lakosztálya felé. A szobába lépve a császár egyellen kézzel megnyugtatta az álmukból felriadt dadákat és elgondolkodva állt meg fiának bölcseje előtt. A római király alszik... A hófehér párnákon, mint piros vérfolyam fut végig a becsületrend skarlátpiros selyem szalagja, mintha azt a piros vért akarná jelenteni, amelyet csak azért ontanak, hogy ebbe a kicsi kézbe, amely most csaknem átlátszón pihen a fehértakarón, majdán a világ legnagyobb hatalmát tethessék le... A császár tovább fűzi gondolatait és magában mintegy megfogadja, hogy a világ összes jogarát és koronáját megfogja szerezni fia számára. Mekka emirje! India császára! Ezek a címek méltóké a római királyhoz! Gyermekjátékul odaadta neki szent Péter városát, de még ezeket is megszerzi számára.

A császár ébren álmodik... S álmában nem látja, mint pusztul el serege az orosz hómezőkön. Mint söprik el a Gárda megmaradt roncsait. Wáterlónál a szövetségesek sorsützei... És nem látja a legszomorubbat, a schönbruni parkot, ahol a sápadt, őszi napfényben egy vézna beteges fiatal ember járkál... És ez a fiú az ő fia... S nem látja a magányos szigetét, ahol Ő maga is száműzve fejezi be életét... A harangok pedig tovább zengnek, dicsőségét hirdelve a bellehemi kisgyermeknek, aki meghódította a világot. (Kt.—fi.)

Fiatalság.

Irta : Dr. CSÍZIK BÉLA.

Az állami szervezet cél-tudatos és eredményes vezetéséhez erős központi hatalomra és ennek a központi hatalomnak bizonyos stabilitására van szükség. Enélkül világos célokat kitűzni és a kitűzött célokat megvalósítani nem lehet. Enélkül az állam hajója szabad prédája a hullámoknak, melyek sodrának nem állhat ellent s amelyek össze is csaphatnak fölötte. Jelentős történelmi szerephez a múlt idők folyamán sem juthattak az államok erőlyes és következetes irányítás nélkül, annál inkább fontos tehát ez a mi százabandunk, amikor az állami szervezet sokkal magasabb fejlődési fokot ért el, sokkal szétágazóbbá nőtt, az államok közii érintkezés pedig sokkal sűrűbbé, úgy-szólván mindennaposá vált, úgy hogy az államoknak állandóan résen kell lenniök, ha érdekeiket nem akarják feláldozni. S még sokszorosabban fontos ez Magyarország esetében, mely a háboru óta ellenséges államok fojtogató karjai közé zárt kis állam, melynek minden erejét összpontosítania kell a kitűzött célok érdekében, ha élni akar.

A stabil központi irányítás azonban nem öncél, hanem csak eszköz az ország szolgálatában s nem

jelentí azt, hogy egy természetes fejlődési és kicserélődési folyamatra ne lenne szükség programban és emberekben. Egyes célok megvalósulnak, mások megvalósíthatatlanokká válnak: új idők új problémákat vetnek fel, melyek új embereket kívánnak. Magyarország talán elfűnt volna Európa térképéről, ha 10 évvel ezelőtt nem sikerűl a szélsőséges szenvedélyek és áramlatok viharában megtalálni azt a szilárd pontot, melyre a jövő fejlődés alapjait le lehetett rakni. Azóta azonban 10 esztendő telt el! Azok az emberek, akik akkor a politikai tevékenység homlokterébe kerültek, azóta 10 évvel idősebbek lettek. Láttunk tehetséges embereket, akik közben kifáradtak, láttunk fiatalos ambíciókat, melyek a komoly erőpróban csődöt mondtak; kevés, nagyon kevés harcost láthat maga körül a vezér a 10 év előtti gárdából olyat, aki ma is oly erőf, értéket, lendületet, invencióf képvisel, mint egykor.

Pedig talán soha 10 esztendő annyi változást nem hozott, annyi új problémát nem vetett fel, mint a legutolsó. Egészen új szempontok, egészen új követelmények merűltek fel s az elműlt idők emberei tanácstalanul állnak a legégetőbb feladatokkal szemben. Miért ragaszkodni tehát a régi emberekhez, a

fásultakhoz, lejártakhoz, bukottakhoz? A fiatalság itt áll a kapu előtt, az a fiatalság, amely ebben a mozgalmas korban, a háború idején vagy azután nevelődött és érett emberré, amelynek ez az eleme. Ez a tíz év a háború és a forradalmak likvidálásának tíz éve volt s ebben van történelmi jelentősége. De fejezzük be végre a likvidálást és fogjunk a pozitív munkához, alkotáshoz.

Ehhez emberek, új emberek, fiatal emberek kel-lenek. Minden értéket meg kell menteni az ország számára a múltból s nem kell messze mennünk a példáért annak igazolására, hogy a fiatalság nem mindig a fiatal évek privilegiuma. Még kevésbé privilegiuma azonban az éleslátás és az ítélőképesség az öregeknek. Nem lehet a fiatal generációf elzárni az érvényesűléstől; az ország érdeke, az ország jövő boldogulása kívánja ezt.

Napoleon 27 éves volt, amikor mint generalissimus olaszországi győztes csatáit megvívta s 33 éves korában Franciaország korlátlan ura volt. Vagy minálunk, idősebb Wekerle Sándor 38 éves korában névleg államtitkár, valójában azonban Tisza Kálmán mellett a pénzügyi tárca vezetője, kevéssel utóbb valóságos pénzügy-miniszter, s a következő kormányválságnál minszterelnök. Ne féljünk hát a

fiatalságtól, ha az valóban kvalitásos, nyitssuk ki az ajtóf előtte, engedjük be s vele együtt a friss levegőf, életet, erőf és invencióf!

Régi karácsonyi történet Endrőről.

Hogy a „régí jó időkben“ milyen hatással volt a Karácsony a legegyszerűbb emberek lelkivilágára is, mutatja az alábbi régen történt karácsonyi eset.

Az 1830-as években Lábos János volt Endrőd érdemes lelkipásztora. Híres, eszes, nyers ember volt „Ökigyelme“. Prédikációi messze földön híresek voltak, amelyekre különösen nagyobb ünnepek alkalmával messziről is szívesen eljötték a régi jó endrődiek. Különösen híresek voltak a karácsonyi éjfélímisen elmondott szentbeszédei. Egy ilyen alkalommal bejött az éjfélímisére néhány pásztoember is, mivel a jószágtenyésztés akkoriban még nagyon elterjedt foglalkozás volt és így többen voltak, akiknek ez volt a foglalkozásuk. A szabad puszták viharvert emberei kissé szerénykedve a templom hátsó részében, a kórus alatt, beűltek az egyik utolsó padba. Megkezdődött az éjfélímise, majd evangélium után a plébános a szószékre lépett. Beszédét a következő szavakkal kezdte: „Keljete fel pásztorok!“ Megszepente erre a jó szűrés atyafiak, — azt híven nekik szól, mivel gyakran megszólította a rendetlenkedőket — és csak még jobban húzták befelé zsiros fejeiket a szűrgalérba, melyeket féltettek a szappan nélkül való megmosdatástól. (Mert hátha tudja az „Öreg“ a multheti birkalopást?) Lábos tisztelendő azonban tovább folytatta: „Keljete fel pásztorok!“ „Nem halljátok!“ Most már csakugyan megrettentek a pásztorok.

T Á R C A

Majd.

Sugaras tiszta, tavaszi reggel
Mi szép az Istenre várni.
Elejtett fejjel, szomorú szemmel,
Szívünk mélyére felejtett sebbel
Mi szép az Istent csodálni.
Lázadó, szent tűz lobog még bennűnk,
Dobog még fiatal vérűnk.
Örök fakóra vénűlő lázzal,
De most még ifju, szent akarással
Minden virágot letépűnk.
Öregek, vének nem érnek minket,
Guny is kijár, ha szárnyalunk.
Nem így volt hajdan, később sem így lesz,
Világ, ha szép volt, talán még szebb lesz,
Talán még szebb is általunk.

*De most még ifju, szent akarással
Beszívűnk minden illatot.*

*Riadt szeműnkre csodák borulnak,
Aranykehelyből szívűnkre hullhat
Minden, mit Isten adott.*

*Öregek, vének mi is leszűnk majd,
Nekűnk is lesz majd ezűsthajűnk.
Okosak, bölcsék mi is leszűnk majd,
Feledűnk minden szerelmet, álmot,
De addig élni akarűnk.*

*Öregek, vének mi is leszűnk majd,
Fogűnk majd Istenre várni.
Elejtett fejjel, szomorú szemmel,
Szívűnk mélyére felejtett sebbel
Az Istent bízva csodálni.*

*Öregek, vének mi is leszűnk majd,
Bölcsőbbek tán mint most vagyűnk.
Szelidek, szépek leszűnk, de vágyűnk,
Szeliden, szépen elalszik álműnk,
S csendesen, szépen meghalűnk*

Király én.

*Kegyelmet nekem sohase adjon
Sem Isten, ember, soha senki.
Nem ért meg engem, soha sem ért meg,
Ki nem tud álmokat szeretni.*

*Kegyelmet soha, soha sem kérek.
Nem kérhet az, ki fejedelem,
Hatalmas koldus, vágyak királya,
Százszor is ur az lelkeken.*

*Dobhat az élet bárhova engem,
Sujthat a porba, verhet a földre.
Kacaghat rajtam emberporonty száz,
Ur vagyok, ur én, az, örökre.*

*Szívembe gyilkot akárki dobhat,
Piros sugárba folyhat a vérem,
Király, én, örök álmok királya
Kegyelmet soha, sohasem kérem,*

*Meghalok egyszer, meghalok én is,
Hideg lesz most még forró szívem,
De a sok álmot, amit megéltem,
Amit megéltem csunyan, vagy szépen,
Magammal viszem.*

Gál György.

Ez a felszólítás már csak nekik szól! Felálltak és elkezdtek a padból kifelé jönni. Észrevévén ezt Lábos, mire így folytatta beszédét: „Ne ti keljete fel, tolvaj, betyár,

endródi pásztorok, hanem Ti, behemiek és jertek ma született üdvözítőnk imádságára!” És tovább folytatva egyikét mondá legszebb beszédeinek. Kt.—fi.

A vallásnevelés szükségességéről.

Az emberi lélek már természeténél fogva keresi Istent, mint akinek lételetét köszönheti és akiben csendes nyugalomát mindenkor feltalálhatja. Az Isten után való vágyakozás már az ősemberből is kilángolt, hiszen ő is állított magának öszlőne sugallatára Istent, akit a maga módja, szokása szerint félt és imádozott.

A vallás közös szüksége az emberiségnek, melyre szüksége van az élet minden viszonya, körülményei között. Nincs más élőlény az emberen kívül, mely Istent ismerne. Nincs olyan emberfaj, amely vallással nem bírna, bármilyen vad és tudatlan legyen is az.

Szellemi tudásunk, műveltségünk koronája az Isten eszme, akihez szív és lélekben emelkedünk épen lelki tehetségünk, szellemi fejlettségünk által mi emberek.

A vallásos érzés felébresztése és ápolása korán történjen a család körében, mert ez a nevelésnek alapja és legfontosabb eszköze. A szülők legszebb és legnemesebb kötelessége a vallásos érzelmeket korán elhinteni a gyermeki lélekben.

Különösen az édes anya vezetése és irányítása szükséges ahozz, hogy a gyermekének egyszerű, tiszta és ártatlan lelke figyelmessé tétessék Istenre azonnal, amint lelkével, eszével is élni kezd az.

Fejleszteni a gyermekben a szülők és testvérek iránti szeretetet, ragaszkodást; átszármasztani ezt az örök jószágú Istenre, akitől mindazon jók származtak, amelyekkel őt szülei elárasztják; hogy szüleit is Istennek köszönheti; így és ekként vezethető Istenhez a kicsiny gyermeki lélek már zsenge korában.

A természet körébe vezetve ki a gyermeket, mutassuk meg neki Istent az ő csodálatos műveiben. Hogy ezek nem véletlenségből állottak elő, hanem kell lenni egy Alkotónak, egy Teremtőnek, aki a nagy mindenséget előállította egyetlen szavával.

A vallásos érzetek felébresztésére a leghatásosabb eszköz a *példaadás*. Ha a környezet olyan a gyermek körül, amilyenné nevelni akarjuk, akkor kevés buzdító szóval is célt érünk. Ha az édes anya lelke az imádkozásban elmerül, a gyermeke, egészen megilletődve, szintén áhítatos érzelmekre készen követi Istennel való társalgásában édes anyja példáját.

Ne halljon gunyolódó szavakat a vallásról a gyermek otthon. Sem a maga, sem a másoké. Szeresse a maga vallását, tisztelje azonban a másét.

Valamelyik egyházhoz tartozunk mindnyájan. Az édesanya megtanította gyermekét imádkozni, amely ima a vallásos lélek szárnya és legszebb virága. Gondosan kell vigyázni, hogy az üde és gyenge virág el ne hervadjon az ártatlan gyermeki szív talajában.

Isten nevét hiába fel ne vegyük ajkainkra. Ne káromkodjunk, mert ezen hibák, vétkek nehezen irihatók aztán ki a gyermek szívéből, ha otthon, már kicsiny korában, napról napra a környezettől az Istent káromló szavakat és beszédet hallja.

A fiatal lélek könnyen vezethető és így látásból, hallásból is készségesen követi a vallásosság útján is azokat, akiket szeret és tisztel, megszokja a példából és megtanulja tisztelni azt, ami Isten hatalma,

nagysága és alyai irgalmas voltára vonatkozik.

A vallás erkölcsi nevelésre a mai időben, midőn a hitetlenség divattá lett; midőn a vallás kötelességéből szabadulni oly sokan igyekeznek; midőn az erkölcsi jellem hanyatlását általában szemlélhetjük; midőn az ifjak a szülők iránti tiszteletéről és engedelmeségről oly sok esetben elfeledkeznek, fokozottan nagy szükség van mindenütt.

A hit ereje könnyíti meg vállainkon az élet terheit és a hit ragyogó csillaga, a remény tündöklök előttünk földi vándorlásunk ideje alatt, hogy bizó reménnyel tudjunk hinni egy szebb, egy jobb világban és egy másik, egy boldogabb életben.

A vallásos életre való nevelés elvét követni a legfőbb és legfontosabb szülői kötelességnek kell tekinteni a családok körében.

Legszebben felel meg magasztos feladatának a jó édesanya, kinek szívében Isten lakozik, akinek imádkozó ajkairól először hallja Isten nevét elrebegni a kis gyermeke.

Magasztos tünemény egy ilyen édes anya, aki menygyei atyjának ismeretére vezeti ártatlan gyermekét!

SZÓKE FERENC
ig. tanító.

Régi írásokból.

Közlő: MÁNYINÉ PRIGL OLGA.

Mikor ezernyolcszázötvenöt folyása, Február hónapnak volt a számlálása, Akkoron lett ennek ilyen leírása, És jó Barátomnak kezébe adása.

Jegyzetett 1682-től 1836 esztendeig, amennyire ki lehetett nyomozni.

Gyoma helysége több szomszéd helységekkel a török és tatár által az 1682. esztendőben elpusztítván, lakossai elszéledtek s pusztaságban állott mintegy 35 esztendőig. Ezen állapot történt 1-ső Leopold római császár s egyszersmind magyar király uralkodásának 25-ik esztendejében, melyben Tököly Imre támadást intézett s Felső Magyarországot elfoglalta. Azonban a maga erejében nem bizhatván teljesen, a törökökkel egyesült. Bejövén a török Magyarországra, az országnak sok nyughatatlanságot okozott. Ez időtől kezdve ülték

meg újra lakóhelyünket, 1717 Mindszent hava 8-án, amíg aztán lassankint kitakarodtak.

1718—19—20 és 21-be Jeges Mátyás nevezetű ember volt mind a bíró, mind a nótárius. Ez időben készült az első templom, de csak nádból. Abban az időben örmény birta Félhalmot. Birta pedig csak 30 forint árendáta fizetés mellett. Félhalmot a gyomai egynéhány gazdák is ki akarták venni 40 forint árendán, de Jeges hirt adott az örménynek. Ezt megtudva a gazdák annyira felfegyverkeztek Jeges ellen, hogy maguk közt meg sem szenvedhették. Köröstartására ment lakni, ahol máig is vagynak maradékai. Utána 1722—23—24—25-be Kós Ferencz lett a bíró, a nótárius Nagy Pál Ferencz. Husz esztendőig. Ez időben készült a második templom, „de tsak sövényből és sárból”. 1726-tól 28-ig vala bíró Nyilas Gergely. 1729-től 31-ig Bíró János. 1732-től 33-ig Szabó Péter.

Szabó Péter bíróságában vetődött fel a „taksa” a lakosokra. Mert ennek előtte nagyon kevés volt a helység jövedelme. Ezért osztán Szabó Pétert nem marasztották meg a bíróságban esztendőkre, mintha ő lett volna oka a taksa felvetésének. 1734-től 37-ig Csathi Nagy János volt a bíró. Az ő idejében készült a harmadik templom, de csak vályogból. Ekkor volt a Rácz Petro támadása, mely csakhamar lecsendesedett s indító Budán halálra íteltettek. 1738-tól 40-ig Kovács Mártony következett. Ez időben Törökországban nagy dög-halál uralkodott s csakhamar Erdélyben és Magyarországon is elterjedt. A fatorony ebben az időben készült, akkori prédikátor Zágonyi Mártony által.

1741-től 42-ig Oláh György volt a bíró. Ennek a bírósága alatt lett 1741-ben Berzétai István nótárius. Szolgáit 39 esztendőig. 1743-tól 45-ig Takó András, 1746-tól 49-ig D. Kovács János, 1750-től 52-ig Szántai Nagy András. Sorba következtek utána Nagy János és újból D. Kovács János. 1760-ban Bódor János, aki török atyától és keresztény anyától származott. Ennek bíróságában készült a negyedik templom nagy faragott fából és sárból. 1761-től 62-ig Oláh György, 1763-tól 64-ig Bíró János volt soron. Ez utóbbi meg is halt a nagy sáros télkor. Kis Csapó András, Szántai Nagy András következtek ezután. Szántai Nagy András bíróságában osztották szét Póhalmot szántóföldeknek, 1771—72-ben. G. Szabó János bíróságában készült az ötödik templom, de csak égetetlen téglából és mégis fenállott 39 esztendeig. 1775—76—77-ig Bíró Péter volt soron. Ez időben készült a kántoriális

oskola és helység istállója. Szalóki Nagy András idejében 1778—79-ben öntötték a kis harangot. Szalóki Nagy András bírósága alatt 1782—83-ban osztotta el a kormányzat az egész országban a földet. Berzétai nótárius úr meghalálózván a 39 esztendei szolgálata után, helyébe Fábián József következett. 1785-ben Szilágyi László bírósága alatt készült a nagy „kotsma“. Bodvai István bíróságában 1790-ben oly nagy szükség volt, hogy 10 Pengő forintokon ment el egy köböl buza. 1791-től 93-ig Szilágyi Mihály volt a bíró. Akkor tették le a mostani templomnak a fundamentumát. 1791-ben olyan bőtermő esztendő volt, hogy még a Bánomkertháton is sorszéna vontatók voltak, amely egy század lefolyása alatt sem történik meg. Ekkor vágattak a hidnak való fák. Boldvai István bírósága alatt 1794-ben készült el a hid. Bíró János, Molnár Mihály következtek a bíróságban, majd 1798 november elején Nagy Sándor úr lett a helység nótáriusa és szolgált 17 esztendőig. 1800-ban Szilágyi Mihály, majd Szendrei János lett a bíró. 1804-ben megint Szilágyi Mihály. Csapó Mihály 1805-ben. 1806—1808-ig Debreczenyi András következett. Debreczenyi András 1806-ban rakatja le ezen mostani hatodik templom fundamentumát. 1809-ben Bíró Péter, 1811-től 12-ig Cseri János volt a bíró. Ezen időben készült a helység háza. 1813-ban Molnár Mihály bírósága alatt szentelődött fel a hatodik templom, mely Isten segedelméből fennáll és kevés reperáció mellett épségben van. Ismét Debreczenyi András következett 1815—17-ig. Majd Szilágyi János bíró és Kóródi József nótárius következtek. K. Szilágyi Mihály bíróságában lett Petz István nótárius 1818-ban. Ebben az esztendőben letelvén az árendális esztendők, már tovább nem bírhatván a terhes árendát, a kegyelmes urbáriumot kénytelenítettünk felvenni. Ezen esztendőben töltötték a körözsladányi és mezőturi országutjába eső gátakat, amelyek emlékezetet érdemelnek. 1816-ban volt az a rettenetes szélvész és fergeteg januáriusnak 29-dik napján, amely számtalan jóságokat még az istállóban rakásra ölt és sok toronynak a tetejét ledöntötte. Ugymint a gyomai, okányi és mezőberényi toronyok tetejét. Ennek tavaszán volt a rettenetes vízáradás, hogy csaknem szinte elmerült a föld és a házakból naponként dézsával kellett kihordani a vizet. 1819-ben Bíró B. János, 1820-ban G. Szabó Ferencz, 1821-ben Debreczenyi András lett a bíró megint, ki akkor a 75-ik esztendejét taposta. Ez évben a póhalmi egyik for-

duló ugarföldünkhöz tartozó urbárialis földünktől elmaradtunk, mely még most is processus alatt van. 1822 június hónapjában volt a rettenetes nagy jégeső. Bíró P. János, Fekete István, D. Kovács Mihály következtek a bíróságban. 1828-ban Bíró P. János bírósága alatt 12 esztendő óta álló, de a szélvész által ledöntött toronyunknak új teteje készitődött. Egy nyolc öles „élettartó“, vagyis Granarium is készült ezen esztendőben. Ugyanez év elején 1828 Januárius első napján 7 és 8 óra közt a földnek észrevehető megmozdulása volt, hogy a kik székeken ültek, úgy tetszett nekik, mintha a fejük elszédült volna a mozdulás miatt. 1830-ban Marjai István bírósága alatt oly havas tél volt, hogy két „sukk“ vastagon borított be mindent. November 15-én leesett és március végén oivadt fel. 1831-ik esztendőben a döghalál nyavalya uralkodott Magyarországon, 3 féle vol. Első hányás, második hasmenés, harmadik epemenéses kínos „korela“. G. Szabó Ferencznek bíróságában 1834 október 15-én reggeli 7 órakor a földnek ismét érezhető mozdulása volt. Kalocsa Istvány úr akkor lett nótárius. 1835-ben Fekete István lett a bíró, 1836-ban Nemes Kruchió István...

Itt megszakad a feljegyzések fonala. Az elsárgult lapok ugyan még néhány oldalon jó puha „plajbász“-szal rendesen megvanak vonalozva, de a papir titokzatosan, üresen mered reám. Hajtogatok a kemény fedelű, de időrágta vén füzetben tovább. Emlékképen el van benne téve legidősb Debreczeni András a még 1806-ban megválasztott községi bíró felett tartott halotti elmélkedés és egy gyönyörű, hosszú búcsuztató. 1830 okt. 20-án temették el öreg Debreczeni Adrást életének 84-ik esztendejében.

„Sok szükölködőket és sok szegényeket, Akik nem találtak másutt segedelmet, Ő vagyonaiból gyakran részeltetett“ ismétlik a versezetek újra, meg újra. Ennek véletlenül ép száz éve. Számos leányától, vejétől, sok sok unokájától búcsuznak „kékülő ajkai és dermedt kezei“ mindannyia felsírt, felzokogott a neve hallatára. Fia nem volt az öreg Andrásnak, unokáját, Sári Adrást íratta nevére. Ő tőle eredhetnek a feljegyzések. Sári Debreczeni András volt, ki később utóda lett a bíróságban s hogy jól kormányozta a „helységet“ megmutatta a legfelsőbb elismerés: az arany érdemkereszt. Talán 25 évig ült egyfolytában a bírói széken. Fia Endre volt Gyomán a legelső főszolgabíró.

Régi idők, elmúlt idők... Zörög a deres fű, hull a fagyos ákác levél odakint a süppedt

halmok között az enyészet csendjében.

Ne haragudjatok kedves, szépnevű magyarjaim, hogy álmodokat megzavartam...

A régi százegyesekről!

... Legkevésbé sem vagyok elfogult, és így tisztában vagyok azzal is, hogy ezuttal nagy fába vágtam, az irodalom berkeiben eddig szerényen nyesegető bicskám, midőn a dicső emlékü „sárga rigó regiment!“ régi békebeli méltóságához fogtam...

Egyben arról is megvagyok győződve, hogy egy ilyen munkához egészen más írói készség kívánatik meg, mint a milyennel jómagam rendelkezem...

Azonban mint régi vágású volt öreg katona, még a valószínűleg kedvezőtlen kritikán is megkísérlem, sajnos a már mult emlékü, volt szépséges szép ezredünk eseménydus életéből egyet-mást leszögezni. Hogy félre ne értsen a nyájas olvasó, sietek kijelenteni, hogy eszem ágában sincs talán ezredtörténetet írni — egy ilyen nagyszabású munka jelenlékenyen meghaladná szerény képességeimet.

Ez alkalommal csak a világháboruban olyan szívós bátorsággal verekedő, harci éretnyekben olyan gazdag híres „sárgarigók“ néhány már réggen feledésbe ment tagjairól óhajtok pár sorral megemlékezni...

Bizony jó messzire vissza kell nyulni a mult szép időkbe — mert hiszen régen volt — nagyon régen volt!

Ma még élünk egypáran a régiek közül. De a mennybéli Uristen szándékát kifürkészni tudvalevőleg nem lehet... Nincs tehát mit vesztegetni — így fel szeretném használni az időt, ami még a „nagy behívójg“ hátra van és megpróbálom összeszedni szanaszétszórt, lassan-lassan homályosodni készülő emlékeimet...

Mint tejfölös képű fiatal hadnagyot, egészen váratlanul helyezett át 1895. év november 1-én, a győri 19 sz. gyalogezred hercegovinai „Bilek“-ben fekvő zászlóaljától, az akkor igazán fénykorát élő és Zágrábban állomásozó híres százegyesekhez... Mintha ma történt volna — olyan tisztán és élénken emlékszem erre az időre!! A kis hercegovinai tisztikaszinóban, különösen az idősebb, sokat próbált és dus tapasztalatokkal rendelkező tiszt-

tek, mind élénken gratuláltak ehhez a szerencsés áthelyezéshez. És pedig nem csak azért, mert Horvátország közismert szép fekvésű fővárosa Zágráb, a békebeli garnizonok sorrendjében mindjárt Bécs után következett (az akkori időkben „klein Paris“-nak hívták) — hanem különösen azért, hogy ilyen kiváló hírnevű és szép ezredhez kerültem...

Már előzőleg többször halloltam nagyon bizelgő bírálatokat, hogy a 101-es ezred egyike a monarchia legclitchebb és legmutatósbabb gyalogezredeinek... Hát még az a gyönyörű élénk sárga paroli, rajta ezüst gomb, ezüst csillag és a magyar ezredék hagyományos ismertető jele, a csodaszép ezüst „liczni“...

Az ezred akkoriban két zászlóaljával Zágrábban állomásozott, egy zászlóalj Zágráb közelében levő kis mezővároskában Petrinján és egy zászlóalj pedig a hadkiegészítő kerület székhelyén Békécsabán volt elhelyezve.

Az ezredparancsnokunk a kiméletlen szigoráról hírhedt Páva ezredes volt.

A legénység — a híres békéscsaba fiúk — aránylag kedvező anyagi viszonyok között voltak és így elég sokat költöttek. Mindamellet azonban megbízható jó katonák, kik — mi tagadás benne — bizony nagyon is ellentétben állottak a zágrábi háziezred (55. sz. gyalogezred.) legénységi anyagával, mely ezreddel egy laktanyában voltunk elhelyezve.

Ez az ezred ugyanis részben zágrábi, részben azonban Zágráb környékéről (Zagoria srb.) valók voltak. Földhöz ragadt nagyon szegény emberek, kiknek minden vágyuk egy-két deci pálinkából állott.

Érdekes volt például a „lénung“ kifizetésekor a laktanya kantinját megfigyelni. Itt nagyon elvétve lehetett ilyenkor egykét megyszín parolis bakát látni (ez volt ugyanis a zágrábi 55 soknak a hajlókája) — de annál inkább hemzsegtek ilyenkor a „sárga rigók“.

Mondta is nem egyszer az öreg kantinos őszinte meggyőződéssel; hogyha a 101-esek nem volnának a kaszárnyában, már régen becsukhatta volna a boliját...

Hát még az a rengeteg sok világhírű finom csabai kolbász, szalonna, sonka és hasonló pompás csemegéket tartalmazó hazai csomag, ami a póstán érkezett a hadfiak számára! Sokszor, különösen a nagyobb ünnepek idején, kocsiderék számra hordták haza a póstáról.

Az ezred akkori tisztikara — lehet, hogy valami különös véletlen folytán — de egytől-egyig kifogástalan megjelenésű, nagyon jóképű tisztekből állott.

Az elegáns, karcsu Oberl őrnagy volt majdnem minden parádés kirukkolásnak a parancsnoka. Valami baleset következtében, a jobb keze kissé béna volt, legfelsőbb engedély folytán, soha sem kellett neki kardot huzni. Nagyon szép paripái voltak és emellett elsőrangú kitűnő lovas volt.

Mahr százados szörnyen imponált nekünk fiatal tiszteknél a mellét díszítő első osztályu nagy vítézségi éremmel, ami abban az időben meglehetősen ritka látvány volt egy tényleges tiszténél. Kulmann századosot nagyon szerette a fiatalság. Mint agglégény és rendezett anyagi viszonyok között élő idősebb tiszt, mint fáradhatatlan kitűnő táncos, ő volt az összes tiszt mulatságok, reprezentális estélyek stb. főrendezője.

Dietrich százados — mindvégig az én századparancsnokom — az ezred kimondott parádés kapitánya. Ha egy díszszázadnak ki kellett vonulni, úgy annak biztosan ő volt a parancsnoka. Megtetsző tipikus alakja volt a régi világbeli snájdig, fess tisztnek, nagyszerű harsány organummal. Csak úgy harsogott az egész hatalmas Zrinyi-tér, ha ő vezényelt. Igaz, hogy egy kissé hirtelen haragu ember volt, aki azonban nem csak az alantasait tudta keményen ráncba szedni, hanem magasabb rangú fellebbvalóval szemben is megvédte bátran mindig a ma igazát. Alapjában véve rendkívül jóindulatú ember volt, ki bájos, tősgyökeres magyar asszony feleségével együtt meglehetősen nyílt házat vitt. Egy-egy családi vacsorán vagy teán sokszor még a legfiatalabb kadétgyereket is, mint kedélyes, figyelmes házigazda kitűntető szíveséggel fogadta. A világháború végét követő összeomlás alkalmából 1918. november közepén találkoztam vele utoljára Csernovitzban, ahol mint ezredes sokadmagunkkal szorongott az ukránok és oláhok által hermetikusan körülfalazott városban...

A kissé „telt idomu“ Böhm századosnak behizelgő, szép tenor hangja volt és a tisztí étkedésben, különösen pár pohárka jóféle hegyenedű mellett, sokszor gyönyörködve hallgattuk zengő dalait. — Mayer főhadnagyot — ezt a hirtelen szőke, monoklis, vörös dandyt a fél város ismerte,

részben alakja, részben pedig állítólagos galáns kalandjai révén...

Lehetetlenség volna az általános közkedveltségnek örvendő, Gullán százados — a kedves jó „Gullán papát“ — kihagyni! Nemcsak közvetlen, barátságos egyénisége folytán szerette mindenki, de mint a tisztí takarékegyesület kezelője határtalan megértéssel és melegen érző szívvvel kezelte különösen a fiatalabb tisztigeneráció mindgyakrabban előforduló „pillanatnyi“ pénzzavarait...

A nagy nőbarát Rakasovic (vulgó „Raki“), a mindig korrekt, komoly Hirschfeld főhadnagyok... Na és az akkori arany fiatalság??? Sehr Franci a szépebb derék Bartsch Leó, az örökké vidám, iráfás kedvű Stotz Karcsi, Kárpáti Tibor, Krauss, Spitzner, az elegáns, mindenre kapható König Franci, Bőró Tunkl, Moldaur, Seemayer, a horvát anyanyelvű Pogledic Mirkó, Rom stb. stb.

Most látom azonban, hogy majdnem lehetetlen vállalkozás volna az akkori ifjú százados tiszt gárda megfelelő méltatása. Hiszen kötetekre nyulna, ha a tisztikar minden egyes tagját megfelelő kommentárral itt most mind fel sorolnám!!! Könnyen érhető, hogy majdnem mindegyik személyéhez fűződik itt-ott, hol egy derűs, hol pedig egy komoly esemény.

Az ezred-zenénk különösen abban az időben valóban művészi nivón állott. Igaz, hogy karmesterünk a fiatal Oberl maga is kitűnő muzsikus volt, de a zene kedvező fejlődését nagyban befolyásolta akkoriban a konkurencia is. Ugyanis tárgyilagosan meg kell állapítani, hogy az 55-soknak is nagyon jó zenekaruk volt, melyet főleg a jóhírű Dworzák karmester tanított. Így azután a két zenekar nemes versengésre kelt, ki tud szebbet és jobbat produkálni... A mi zenekarunknak elsőrangú zenészei voltak, kiknek az élén a nagy népszerűségnek örvendő nagyhasú Lorenz Kubista, a kitűnő Regimentsstambour állott. Ha úgy vasárnaponként zenével vezetük a templomba a legénységet, rendszeresen mosolyogva jegyezte meg harcsa bajusza alatt — persze ékes német nyelven: „Na gyerekek! Most azután azért is csak magyar indulókat játszunk, hadd pukkadjanak a krovátok!“... Pedig nagy tévedés volt ilyesmit feltételezni, mert dehogy is „pukkadtak“, szó sem volt róla, sőt ellenkezőleg, amint felharsant a laktanyából kivezető Prilaz széles utcáján az első magyar

induló, a lakosság apraja-nagyja eszenélkül rohant ki az utcára „Jönnek a 101-esek! Jönnek a magyarok!“ járt szájról-szájra és a város közönsége — első sorban a sok szép leány és asszony — leplezetlen kedvvel szemlélte végig a nyalkán lépdelő és magukat fessesen kihuzó, keménykötésű békési legényeket!!! — Isten látja a lelkemet nem elfogultság beszél belőlem, de volt is ebben valami!!! Mindegyik baka nagyon jól tudta, hogy itt most a magyar embert, a messze idegenből ideverődött magyar katonát bámulják benne, nem csuda tehát, hogy mindenki olyan keményen lépdell, hogy csakugy dongott az utca kövezete a sok tükörfényes, patkós bakancs alatt...

Ezzel szemben közismert tény volt, hogy a zágrábi házi ezred korántsem kellett ilyen kedvező benyomást.

Pongyola testtartású, lomha járású és eléggé rosszul táplált anyag volt ez, mely bizony alaposan elütött a jóképű „sárgarigóktól“. Ezt különben maga az akkori hadtestparancsnok gróf Bechtolsheim tábornagy is többször kifejezésre juttatta. Az öreg kegyelmes ur nagyon szerette a 101-eseket és különösen a feltűnő szép, sárga paroli tetszett neki. De ennek a különös előszeretelnek is meg volt azért a maga külön magyarázata. A hadtestparancsnok fiatal éveiben maga is hosszabb ideig a Lichtenstein dragonyosoknál szolgált, kiknek ugyanolyan színű hajlókájuk volt, mint a 101-eseknek.

Az ezredzene — különösen a téli hónapokban, minden héten kétszer-háromszor hangversenyeket rendezett a nagyobb vendéglő helyiségekben, melyek ilyenkor állandóan megteltek előkelő közönséggel. Persze az ezred tisztikara részére külön asztalok voltak előre lefoglalva és bizony sok feledhetetlen derűs órát töltöttünk ezeknél a fehér asztaloknál, a kitűnő zene hangjai mellett, meghitt bajtársi körben.

Magától értődik, hogy a sok nyilvános szereplés a zenekar vagyonát tekintélyesen gyarapította és talán sohasem volt olyan kedvező a vagyoni helyzete, mint ebben az időben Zágrábban. Igaz, hogy úgy Flaschka főhadnagy, mint Löhnert hadnagy — az akkori élelmezési és zenealap kezelők — nagyszerűen irányították az anyagi ügyeket és fáradhatatlan buzgalommal, teljes igyekezetükkel azon voltak, hogy minél kedvezőbb eredményeket érjenek el.

Löhnert hadnagy különben

is egy különlegesség volt az ezrednél. Ugyanis ő volt az egyedüli hadnagy, aki nős volt. Ez nagy ritkaság volt abban az időben, mert hadnagyok a legritkább esetekben szoktak házasodni. Löhnert kedves, fiatal feleségével sokszor látta vendégül különösen a tisztikar fiatalabb tagjait.

Páva ezredparancsnok utóda posertvei Drasenovich Raimund ezredes lett. Hatalmas, atléta természetű, dus koromfekete hajú ember volt, ki óriási nagy lován, szinte egy mitológiai alaknak tünt fel előttünk. Torzonborz, vastag, fekete szemöldöke, nagy lelógó bajusza, valami sajátságos marcona és vad kinézést kölcsönzött egész megjelenésének. Pedig alapjában véve a világ legmelegebb szívé emberek közé tartozott, ki lehetőleg senkinek sem akart ártani. Roppant nyugodt, megfontolt, csendes hangon beszélt és ami a legérdekesebb volt, beszéde csakugy hemzsegett a válogatott szavaktól és különös előszeretettel használta a francia szavakat.

Az ezred népszerűsége nőttön nőtt. Még a szerb vallásuak feltámadása ünnepén is csak a 101-esek adták a díszcsapatokat. Nagyon megszerették a békési fiukat. A polgári lakosság és a mi fiaink között surlódás vagy pláne verekedés ismeretlen fogalom volt. Nem csoda tehát, hogy a lakosság bizony fájó szívvvel látta a kedves „sárga rigókat“ 1898 év őszén a befejezett nagygyakorlatok után — örökre távozni Horvátország fővárosából!!!

... De hát mint már a bevezetésnél is mondtam: Régen volt; bizony nagyon régen volt... Ma már lassan a feledés és elmulás komor árnyai borulnak a szép múlt rózsás emlékeire...

A hajdani daliás parancsnokok, a kedves jó bajtársak, az ezred kiváló pompás altisztjei és legénységének legnagyobb része sajnos már nincs az élők között.

Dus rendet vágott közöttük a halál. Az olasz és galíciai harctereket bőségesen öntözték meg hősi vérükkel és közülük nagyon sokan ieltelen sirban alusszák örök álmukat.

Az ő megdicsőült hősi emléküknél óhajtottam e pár igénytelen sorral adózni, azzal a hő fohással, bár adná a Gondviselés, hogy legnagyobb kincsüket, az életüket nem hiába áldozták fel szegény, guzsba kötött, csonka, kis házánk oltárán!!!

mitternburgi
MITTERPACHER GUSZTÁV
volt 101-est. szds., Máv. főintéző.

HIREK

Előfizetési felhívás!

Amikor a Gyomai Ujság hatodik évfolyamát nyitjuk meg, hálsak vagyunk a mellettünk kitarító kedves olvasóinknak, kik támogatásukkal lehetővé teszik, hogy a lapot továbbra is fenntartsuk.

A jövőben is községünk, járásunk és egyéni ügyeink elfogulatlan hirdetői és bírálói kívánunk lenni. A napi életünkben most olyan sokszor előforduló sérelmek szószólói, a becsületes emberek támogatói, a haszontalan szédelőgök leleplezői, ostorozói leszünk ezután is. Válogatás nélkül védjük az igazságot, akár a szegény, akár a gazdag oldalán van az. Örkdünk a munkás, iparos, kereskedő, gazda és tisztviselői megbecsülés mellett, de kiméltlenül támadjuk a hatalmi visszaélést, ha bármilyen magas helyről is jön az.

Ebben a nehéz munkánkban azonban csak úgy tudunk eredményt elérni, ha erkölcsi és anyagi támogatást kapunk olvasóink részéről is.

Az utóbbi időben örvendetesen szaporodó olvasóink táborát még mindig fokozni szeretnénk, ezért január 1-től kezdődően előfizetési és hirdetési árainkat annyira mérsékeljük, hogy szerényebb jövedelmű polgártársaink is állandóan olvashassák lapunkat és azt hirdeteikre is felhasználhassák.

Árainkat a következőleg állapítjuk meg:

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	5.20 P
Fél évre	2.60 P
Negyed évre	1.30 P

Egy lappeldány ára 10 fillér

HIRDETÉSI ÁRAINK:

5 cm. magasságig egyhasábos hirdetés:

1-szeri közlése	1.— P
2-szeri közlése	1.75 P
3-szori közlése	2.50 P
5-szöri közlése	4.— P
10-szeri közlése	7.50 P

PUBLIKÁCIÓS HIRDETÉS

25 szóig 30 fillér
minden további 5 szóig 10 fillérrel több.

ALKALMI HIRDETÉSEK:

Egyesületi vagy magán elszámolás soronként	0.10 P
Reklámhir soronként	0.20 P
Nyilttér	0.20 P
Eljegyzési, házassági, orvosi és más személyi hir	1.50 P
Köszönet-vagy gyászjelentés	1.50 P
Jótevény intézmények közérdekű hirdeteit és a névnap megváltásokat ingyen közöljük.	

A GYOMAI UJSÁG szerkesztősége.

Az Ipartestület hivatalos órái: hétfőn és szombaton 18—20 óráig.

A gyomai ev. Ifjusági Egyesület dec. 20 án a Némeivárosrészi Olvasókörben műsoros teaestélyt rendez. Örömmel üdvözöljük az Ev. ifjusági Egyesület megalakulását és működésében sok jót kívánunk. Ezzel egy régi óhaja vált valóra az evangélikus híveknek. Reméljük és kívánjuk, hogy az egyesület működése úgy egyházi, mint társadalmi téren is mielőbb éreztesse jótékony hatását.

Békésvármegye Testnevelési Felügyelője a vármegye területén 1929—30 évben a legjobban lőtt leventecsoportokat és leventéket „Levente-Lövészekké” nevezte ki és lövészsnórral tüntette ki. Gyomáról Vincze Lajos és B. Szabó Imre lettek kiüntelve.

Sorban álltak Budapesten.

Néhány nappal ezelőt Budapesten a Dohány utca 12. számú ház előtt hosszú sorokban álltak az emberek még pedig azért, mert idő előtt meg szerették volna kapni Tolnai Világlapja karácsonyi számát. A világhírű és népszerű képeslap karácsonyi számát a teherautók, társzekerek és postautók végtelen sora szállította napokon keresztül a pályaudvarokra úgy, hogy most már egész Magyarországon kapható. Tolnai Világlapja karácsonyi száma a négy nagyértékű melléklettel együtt 970 oldal terjedelmű és egy kiló súlyu. Ára a négy melléklettel együtt 1 pengő 90 fillér, holott csak egyik mellékletének bolli értéke 5 pengő.

Kubikosmunkások figyelmebe.

Az országos Központi Hitelszövekezelő kérelme folytán az alispán megkeresle a hatóságok vezetőit annak közhírré tételére, hogy a kubikosmunkások a népszámlálás alkalmával magukat kifejezetten mint kubikosmunkások vallják be. Az intézkedés célja, hogy a földmunkások számát hitelesen megállapíthassák, azért, hogy ezen adatok alapján az őket sújtó munbanzükliségről helyes adatokat nyerhessenek.

A borbélyüzletek zárórája

karácsonykor és Szilveszterkor. A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a borbély- és fodrászüzleteket az ország egész területén december 24-én reggel 6 órától este 7 óráig és december 31-én reggel 6 órától este 9 óráig szabad nyitva tartani.

Gyoma község bortermése.

Községünkben 62 kat, hold és 1280 négyszögöl területen van szőlőültetvény, melyen az idén 140 hektoliter must termelt és 30,000 kg. szőlő.

Süssünk Karácsonyra

Dr. OETKER-féle

Sütőpor és vanillincukorból.

Néhány kipróbált recept.

VANILLIA-CSÓK:

2 egész tojást, 24 dkg. porcukorral és egy csomag dr. OETKER-féle vanillincukorral habosra keverünk, 12 dkg. lisztet, egy késhegynyi dr. OETKER-féle sütőport adunk hozzá, zsírozott tepsire kis kupokat rakunk és lassan sütjük.

CSOKOLÁDÉSZIVÉK:

8 dkg. vaját, egy egész tojást és egy tojás fohérjével elkeverünk, 6 dkg. reszelt csokoládét, egy csomag dr. OETKER-féle vanillincukrot, 13 dkg. reszelt mandulát, 12 dkg. lisztet, melybe egy kés hegynyi dr. OETKEE-féle sütőport kevertünk, adunk hozzá és gyuródészkan sima tésztát készítünk. Vékonyan kisodorjuk, szivalaku formával kiszaggatjuk, tojással bekenjük, közeke küznét sütjük.

„Tűzrendészeti Híradó” címen 1931 január hó 1-től kezdve üzollói szaklapot indit meg Békésvármegye Tűzoltószövetsége. A lap havonta jelenik meg és évi előfizetése 6 pengő, működő üzollóknak 4 pengő. A lapnak értékes és neves munkatársai vannak, kik cikkeikben gyárakat, malmokat, üzemeket, hatóságokat, sőt magánosokat is érdeklő tűzrendészeti kérdésekről és más hasznos tudnivalókról írnak. Az első szám január közepén jelenik meg. Előfizetésre a helybeli tűzollóparancsnokságnál és a Hungária nyomdánál (Wagner fatelep) lehet jelentkezni.

Karácsonyi segélyezés. Az endrődi szegény iskolás gyermekek karácsonyi segélyezését és felruházását dec. 25-án eszközli a segélybizottság. Az iskolai mulasztások büntetési pénzből 35, gyűjtés után 25 és Csernus Mihály adományából 30 szegény gyermeknek jut ruha és cipő segély. — Ezen kívül az endrődi hívek adományából mintegy 60 szegényt részesítenek élelmiszer és pénz segélyben. A nemes szívű adakozóknak ezuton mond köszönetet — szegény felebarátaink nevében is a segély-bizottság.

Gyomai anyakönyvi hírek.

Születtek: K. Imre István, Erdei Mihály, Liptai Mátyás, P. Szilágyi Erzsébet, Katona Mária. **Házasság:** Kovács Imre—Cs. Kovács Juliannával. **Elhaltak:** öz. Biró Sándorné Marjai Lidia 57 éves.

Endrődi anyakönyvi hírek.

Születtek: Liziczai Sándor, Hegedüs Miklós, Pelyva Etelka. **Házasság:** Baranyai András—Köles Etelkával. **Elhaltak:** Sóczó János 52 éves, öz. Kurilla Imréné Gyuricza Erzsébet 67 éves.

Vidéki magántanulók eredményesen vizsgázhatnak a Waller magántanfolyam után, mert az intézet lehetővé teszi, hogy rendszer elfoglaltságuk mellett lakóhelyükön levelezés után sajátíthassák el a szükséges ismereteket. Forduljon felvilágosításért az országszerte felonyösen ismert Waller magántanfolyamhoz. Budapest, Rákóczi-ut 51.

Helyi tanítóegyesület alakult

Kondoroson. A kondorosi iskolák összes tanítói hétfőn megbeszélésre gyűltek össze a községi iskolában. Itt elhatározták, hogy megalakítják a Helyi Tanítóegyesületet, amelynek elnökévé Lukoviczky Emil igazgatót választották meg. Az egyesület elsősorban az új tanterv alapján való gyakorlati tanítás bemutatásával foglalkozni.

A legsodálatosabb élmény.

Minden ember a legszivesebben gyermekkorának azokra az óráira gondol, amikor mesekönyvet olvasott. Mennyi izgalmas és csodálatos élményben volt részünk, amikor egy-egy érdekes mesekönyvet vagy ifjusági regényt olvastunk. Tolnai mesekönyvei és ifjusági regényei a legszebb és a legpompásabb könyvek. Ha ezeket tesszük a karácsonyfa alá, gyermekeinknek végtelen örömet szerünk. Ezekhez a könyvekhez mindenki hozzájuthat, mert két-három pengőért egy garmada Tolnai mesekönyvet lehet vásárolni. Minden könyv és papirkereskedésben kaphatók vagy megrendelhetők Tolnai Világlapja kiadóhivatalában Budapest VII. Dohány utca 12 szám alatt.

— **Kapi püspök** szeghalmi beszédéből „Minden nemzetnek annyi élettereje van, amennyi híte van“.

Nagy karácsonyi játékvásár és kiállítás a cserkész Otthonban december 21-én. A játékokat a cserkészek saját kezűleg készítették.

Magyar ötlet!

Magyar munka!

HIREK MINDENFELŐL.

— Százhuszonhárom millió lakosa van az Egyesült Államoknak 1900-ban száznegy, 1910-ben száztizenkét millió lakos volt.

— Kiskunhalason az OFB. 910 hold földet juttatott a református egyháznak kárpótlásul a kisajátított és házhelyeknek kiosztott 38 holdért.

— Nagy Magyarországon kétmillió kilogramnál több selyemgubót termeltünk egy év alatt, Csonka Magyarországon csak ötszázezer-kilogramot termeltünk. Japán is, Kína is évenként 350 millió, Olaszország 50 millió kilogram selyemgubót termelt tavaly.

— Magyarország 1928-ban 15.419 métermázsa selymet hozott be 57.855.000 pengő értékben és kivitt 5261 mázsát 21.407.000 pengő értékben, kereskedelmi mérlegünk terhéért tehát a selyem 36,448.000 P-vel növelte.

— Mezőtur városának 960 hold 999 négyszögöl földje, téglagyára, jéggyára és villamos üzeme van, de a pótdója mégis 111 százalék, melyet 123 százalékra akarnak felemelni.

— Egy turkevei borbélymester három egymásután következő kedden az üzletében szegénysorsu gyermekeknek, rokkantaknak és öregeknek ingyen vágja le a haját, így akarván leróni az inségakcióra az adóját.

— Magyarországról 1930. január 1-től októberig 4600 kivándorló ment ki.

— Egy párkányánai segédlelkész meglátogatott és utolsó szentségben részesített négy tifuszbetegét, kiktől megkapta a betegséget és három nap múlva 34 éves korában meghalt.

— Málta szigetéről Zalai szarvasmarha iránt érdeklődnek.

— 250 ezer magyarnak több mint kétharmada munka nélkül tengődik Newyorkban.

— Gyermekétkeztetési akciót szerveznek Egerben és összeírják azokat az iskolás és óvodás gyermekeket, akik rászorulnak az ingyenebédre.

— Az olcsó áru nem mindig jó, de a jó áru mindig olcsó.

— 4500 éves temetőt fedeztek fel Szeged környékén.

— Uj magyar exportcikk a boletta: a románok már elkészítették a bolettatörvényt, a bolgárok most készítik a törvényt.

— Szabolcska Mihály Tiszakürtön született és nem Ókékcskén, amint a Révai lexikon írja.

— Olaszországban tízenkét százalékkal leszallílják a képviselők liszteletdíját.

— A kultuszminiszter még 4441 új tantermet és tanítólakást akar építeni. — Az elmúlt 5 esztendő alatt több iskolát építettek, mint az elmúlt 50 év alatt.

— A királykérdésen hiusult meg hídfőn délelőt a nagyatádi kisgazdapárt zászlóbonfása.

— A magyar borexport 200 hektoliterrel csökkent a múlt évihez képest, ezzel szemben a szőlőexport 72.000 mázsával emelkedett.

— Mibe került az ország első felhőkarcolója: a Társadalombiztosító székháza. A napokban elkészült a főváros első felhőkarcolója, amely egyúttal az ország legmagasabb épülete is: az Országos Társadalombiztosító Intézet székháza. Az épület 70 méter magas s egy négyemeletes palotából és egy tízenyolc emeletes toronyból áll. Az építkezés költsége eddig 4 és félmillió pengő. Az építésnél 96 vagon vasat, 300 vagon cementet és másfélmillió darab téglát használtak el.

— Ötvenhét kérdésre kell felelni az 1930-as népszámlálás során.

— Ujpesten több súlyos megbetegedés történt silány, piaci cukorkától.

— 55.000 méter akciószövetet, 20—30.000 bakkancsot oszt ki a Hangya a vidéki szövetkezetek útján.

— Az angol textilmunkások szövetsége beszüntette a munkanélküli segélyek fizetését.

— Kétszázötvenötezer pengős perköltség megfizetésére kötelezte a bíróság a Tudományos Akadémiát a gróf Vigyázó Ferenc hagyatékából.

— Szászvár község (Baranyamegye) a hősei emlékére esecsemővédő intézetet emelt.

WALTER MAGÁNTANFOLYAM

legolcsóbban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire. Vidékieknek levelező oktatás. A júniusi és szeptemberi vizsgákra már most jelentkeztek.

BUDAPEST, Rákóczi ut 51.

— A szerbek tovább folytatják a magyar optások kiutasítását.

— Magyarország tíz leggazdagabb emberre: Eszterházy Pál herceg, Frigyes kir. herceg, Festelich Tasziló herceg, Károlyi László gróf, Pallaviciny Alfonz örgróf, Eszterházy Tamás gróf, Klein Gyula, Schiffer Miksa, Weisz Jenő báró és Széhenyi László gróf.

— Özv. gróf Ferry Lipótné nagyértékű csipkegyűjteményét végrendeletileg az Iparművészeti Múzeumnak hagyta.

— Egész pesten most már csak két konflis és egy fiakker van üzemben.

— A világháború előtt 9 nagy selyemfonógyár és 18 gubóraktár működött az országban. Ma 5 fonoda és 3 gubóraktárunk van.

— A budapesti honvédtörvénszék súlyosan elítélte a katonai takarmányszállítási panama bünperének vádlottait.

— Lázás mohósággal gyűjtik az ezüstpénzt Oroszországban. Az aprópénzt a cigaretták helyettesíti, az ezüst váltópénz eltűnt a forgalomból.

A lapok megjelentetése. A belügyminiszter a törvényhatóságokhoz intézett leiratában kijelenti, hogy időszakos jellege valamely lapnak vagy folyóiratnak csupán néhány példányban való előállítás és esetleg az előállított példányok megőrzése után fenn nem tartható. Ennélfogva utasítja a miniszter az alispánt, hogy ha megállapítást nyer az, hogy valamely, hatóság területén megjelenő időszakos lap publicitásának meg nem felelően, csupán ugynevezett szükség példányokban jelenik meg, vagy ha folytatólag megjelenésében az egy hónapot meghaladó idő állott be, az illető lap időszakos jellegének elvesztését az 1914. XIV. t.-c. 3. §-a értelmében véghatározatban hivatalból mondja ki.

HÁZTARTÁSI ROVAT.

Káposzta leves.

Egy liter káposztalevel egy 1/2 liter vízzel és jó két marék káposztával egy óra hosszágig főzzük, azután belevágunk karikára jó füstölt kolbászt és azzal ismét tovább főzzük 10 percig, majd vékony hagymás rántást készítünk s azt hideg káposztával feleresztjük. A feleresztett rántást a levesbe öntjük s egy kis sót beletéve egy kissé forni hagyjuk és jó telfellel tálaljuk.

Egyes vidékeken ez nagyon kedvelt karácsony esti ebéd.

Mákos guba.

Egy liter liszthez 2 deka élesztőt veszünk és azt vízzel nagy dagasztjuk meg, mint a henyér tészta. Mikor megkelt, egy tepsit zsirral bekenünk és abba a megkelt tésztából ujjnyi vastagságra sodort tésztát teszünk. Egy kissé keletni hagyjuk, majd éles zsíros késsel a tepsibe helyezelt nyers tésztát kockára vagdossuk s mikor kiszült és kihült, a kockákat széjjel törjük. (körülbelül 5 tepsi-vel kell hogy legyen) Karácsony este tálalás előtt 5 perccel leforrázzuk és a vízből egy lábásba kiszedjük és tejjel leforrázott mézes mákkal összekeverve tálaljuk. A gubát pár nappal előbb is kiszűhejtük.

Endrődi Olvasóink!

A „Gyomai Ujság“ Endrődön:
özv. Hrabovszki Lajosné,
Keresztény Fogy. Szövetkezet,
Sámuel Sándor,
Forgács Mátyás
trafik üzletében kapható,
ahol lapunk számára

hirdetések
is felvétetnek.

Emelkedik a magyar zsir-export. A Magyar Mezőgazdasági Exportintézet kimutatása szerint a magyar zsirkivitel az előző esztendővel szemben kétszeresére emelkedett. Amíg 1929-ben összesen 12.985 métermázsa zsirt exportáltunk, addig ez év első kilenc hónapjában ennek közel kétszeresét, 23.115 métermázsa zsirt vittünk ki külföldre. Szeptember havában egyedül 3168 q. volt a zsirexport. Október első felében pedig 2285 q. volt a kivitel. A szalonnánál ugyancsak emelkedés mutatkozik a kivitelben, a múlt évi 21.580 q-val szemben, a f. évben 28.112 q-át vittünk ki. Szeptember hónapban 4594 q-át, októberben pedig kb. 4x600 q-át exportáltunk.

A postai küldeményeken hirdetések szabad közölni. A postavezérgazgatóság közlése szerint a posta megengedi, hogy a feladó a postára adott levélpostai küldemények és a csomagok külsejére, valamint a szállítólevelek és postautalványok szelvényeinek az írásbeli közleményre fentartott részén a jövőben nemcsak saját üzletére vonatkozó, hanem természetesen üzleti hirdetések vagy egyéb reklámokat is alkalmazhat. A borítékban postára adott levélpostai küldeményeknél azonban a reklám legfeljebb a boríték előoldalának balfelőli egyharmadrészét, továbbá a hátoldal felerészét foglalhatja el. A címoldal két-harmadrészét pedig postai előjegyzésekre szabadon kell hagyni.

Az „Apolló” filmszínház műsora

1930 évi december hó 21-én vasárnap:

Rinaldó film! Luciano Albertinivel!

Szenzációs látványosságok! Pazar kiállítás!

Hajsza a milliók után

kalandor dráma 10 felvonásban.

Főszereplői: LUCIANO ALBERTINI, HILDA ROSCH, VEREBES ERNŐ.

Hálás motívum a holtak hitt lordról, aki váratlanul ismét megjelenik az életben és igen furcsa helyzetbe kerül. Hatóságok és bürokrácia utvesztőiben bolyong, amíg bebizonyítja személyazonosságát és jogosultságát egy milliós hagyatéokra. Közben folytonos harc egy bünszövetkezettel, úgy, hogy a nézőt az első pillanattól az utolsóig izgalom tartja lebilincselve.

Ezenkívül egy kitűnő burleszk és hiradó.

Előadások kezdete 4, 6 és 8 órakor.

Rendes helyárak.

A nézőtér fűtve van.

Az előadások ezentúl pontosan kezdődnek.

SZENZÁCIÓ!

SZENZÁCIÓ!

A Hangya újabb árleszállításai!

Aki még tegnap nem akart tudomást venni arról, hogy a **közszükségleti elsőrendű fogyasztási cikkeknek az árletörését a Hangya indította meg és folytatja** ezután is tervszerűen, annak ma már be kell látni, hogy a mai nehéz háztartási gondok **eddig okozott ráncából egy-párat máris letörölt a Hangya. A Hangya nem végez fél munkát: Megyünk tovább az árletörésben és semmi áldozatot nem kímélve megállás nélkül megyünk az árainkkal lefelé.**

A multkor hirdetett cikkeken kívül **1 liter petróleum árát 36 fillérről 30 fillérré, 1 KILÓ MÁK árát 120—180 fillérről 100 FILLÉRRE és 1 liter tiszta borpárlatot 480 fillérré szállítottuk le.**

Tervünk volna még a cukor árát is leszállítani, ezt azonban csak a **T. Közönség hathatósabb támogatása után tehetjük meg.**

A leszállított áraink a következők:

1 kg darált és kőszó	—	—	—	38 fillér
1 kg rizskása	—	—	—	58 fillér
1 kg köleskása	—	—	—	30 fillér
1 kg lencse	—	—	—	38 fillér
1 kg bab	—	—	—	38 fillér
1 kg méz	—	—	—	150 fillér
1 liter rum	—	—	—	280 fillér
1 liter seprópálinka	—	—	—	280 fillér
1 liter törköly	—	—	—	350 fillér
1 liter bor	—	—	—	60 fillér
1 csomag élesztő (viszont eladóknak is)	—	—	—	70 fillér
2 deka élesztő	—	—	—	3 fillér
1 csomag gyufa	—	—	—	52 fillér
1 zsák csabai korpa (50 kg-os zsákban)	—	—	—	450 fillér
1 zsák takarmányliszt (70 kg-ként)	—	—	—	735 fillér
1 liter petróleum	—	—	—	30 fillér
1 kiló mák	—	—	—	100 fillér
1 liter tiszta borpárlatot	—	—	—	480 fillér

Ezek az áraink nem **beszélnek**, hanem messzehangzóan **ordítanak**.

Siessen a Hangyába és segítse elő a további árleszállításainkat.

Ujév napján minden vevőnknek ingyen-naptárt adunk.

Hangya Vezetősége.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakarék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hitelek kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törlesztéseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van **szüksége**, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek **üzlethelységeit**, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket a Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Szenzációs árak!

GLÜCK ÁRMIN
üzletében hócipők, női és férfi divatos cipők, játékok és karácsonyfa díszek és egyéb cikkek mélyen leszállított áron árusíthatnak.
Szép ujévi naptárral kedveskedünk vevőinknek!

A gyomai kir. járásbírósgától, mint tkvi hatóságától.
5459/1930. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Dithrich és Gottschlig végrehajthatónak özv. Timár Mihályné szül. Urbán Anna végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság az újabb árverést 177 P 48 f. tökéketelés és járulékaik behajtása végett a gyomai kir. járásbírósg területén levő, Endrőd községben fekvő s az endrődi 2670 sz. tkvi betétben A. 1 sorsz. 4779 hrsz. a. 1 hold 769 négyszögöl területű szántónak a Hornok dűllőben özv. Timár Mihályné sz. Urbán Anna nevének álló 1/2 részre 830 P, ugyanezen betétben A. 2. sorszám 5859 hrsz. a. 480 négyszögöl területű a Parajhegyen levő ház és udvarnak, a B. 2. a. özv. Timár Mihályné sz. Urbán Anna nevének álló 1/2 részre 650 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1931. január 9-én d. e. 11 órakor Endrőd község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni Gyoma, 1930. november 25. napján.
Dr. Ladomérszky s. k. kir. bíró.

A kiadmány hitelül:
Elek
irodasegédtsz.

Figyelem!

Uj!

Értesítés.

Tisztelettel éresitem a tisztelt vásárló közönséget, hogy vas-, fűszer-, festék-, rövidáru üzletemet a Horthy Miklós ut és Rózsa utca sarkán

(a Németvárosrészi Olvasókörrel és Hangyával szemben) **jan. 3-án megnyitom.**

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel:

Platz József.

Szolid és pontos kiszolgálás!
Olcsó bevásárlási forrás!

VASUTI MENETREND 1930. október hó 5-től.

	gy.	gy.			gy.	gy.
	6:15	9:45	13:36	17:30	20:45	i Bpest k. p. é 4:57 10:40 11:45 19:10 19:45
	11:06	12:42	18:19	20:29	2:10	é Gyoma i 0:32 5:34 8:52 14:28 16:52
	6:41	11:14	12:47	18:29	20:34	2:20 i Gyoma é 0:17 5:26 8:51 14:20 16:51 19:25
	7:34	12:08	13:25	19:27	21:11	3:23 é Békéscsaba i 23:15 4:34 8:14 13:26 16:14 18:26
Autóbusz	3:53	12:46	17:30	20:45	i Gyoma é 7:24 12:10 16:47 21:45	Autóbusz
5:30	4:21	13:14	17:58	21:13	é Gyoma i 6:53 11:39 16:18 21:14	6:00
6:30	4:26	13:19	18:03	21:18	i Dévaványa é 6:48 11:33 16:13 21:09	8:00
9:00	4:57	13:50	18:34	21:49	i Szeghalom i 6:15 11:01 15:41 20:36	10:30
11:10	4:58	13:51	18:45	21:50	i Vésztő i 6:13 10:59 15:40 20:34	12:00
12:50	5:17	14:10	19:04	22:09	é Békéscsaba i 5:53 10:39 15:21 20:14	1:40
2:20	7:27	20:58			i Békéscsaba i 4:05 13:30 18:24	2:40
4:55						5:40
7:20	6:16	11:02	14:00	19:00	i Szeghalom é 8:30 9:50 15:25 18:42	7:40
	7:50	12:34	18:04	20:36	é Püspökladányi 5:30 8:15 13:50 17:08	

A „gy“ betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

Az elmúlt héten is szűk keretek között mozgott a gabona forgalom, bár a buza eladása a prémium miatt ösztönzést kapott, a szomszédainktól nem érkezett vételi megbízás. Kínálat is szünetel, mert az utak járhatatlansága miatt a beszállítást fix időre nem garantálhatják az eladók. A cseh vámháború miatt a buza exportja Cseh-Szlovákiába egyelőre szünetel. A világpiac általában a buza kínálat gyengült mindannak dacára az árak nem igen változtak. Unióban sok buzát etetnek fel a gazdák és ez reméljük a tavaszi árnál kihatással lesz.

Buza az elmúlt héten piacunkon 11.80 és 12 pengő között mozgott.

Sertés piac. Az üzlet prima, valamint öreg és prima szedett közep sulyú sertésekben kellemes, egyéb minőségekben változatlan. Öreg sertés tekintette a szalámisok husvásárlására keresett.

Szedett prima piacunkon az elmúlt héten 1.—110 között mozgott.

Baromfi és tojás piac. Az elmúlt héten is a szilárdság jegyében folyt le. A kedvezőtlen időjárás következtében a vidéki piacokon a felhozatal szünetel és ez kihatással van az árakra. Ezzel szemben bár ugyanez áll a tojáspiacra is az árak csökkentek, mert eddig a 14—16 filléres árral szemben ma csak 10—12 filléért kel el darabonként a kereslet hiányában. —dor.

HIRDESSEN LAPUNKBAN.

NEM TRÜKK, VALÓSÁGI!

Meleg, barátságos, tiszta

SZOBA

árból

20 százalék.

Bőséges, izletes, házi

ÉTKEZÉSI

árból

10 százalék

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

BUDAPESTEN

PÁRK SZÁLLODÁBAN

VIII. Baross-tér 10. Szemben a Keleti-Pályaudvar érkezési oldalával.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre — — — — 1 pengő 80 fillér
Fél évre — — — — 3 pengő 40 fillér
Egész évre — — — — 6 pengő.

Lapzárta PÉNTEK déli 12 óra.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felölős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 576.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos 1 cm.-es hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Ujévi gondolatok.

A világháború szörnyű vi-hara alapján recsegett meg a társadalom évezredek épületét, döntött nemzetek jelené és jövője felett és megszabta — úgy lehet, hogy századokra — a világ fejlődésének további irányát.

Azt hittük, hogy az új áramlat — levonva a világháború tanulságait — átmenti a mult igazi értékeit, jogi és erkölcsi javait és új ideális célok beállításával a békés haladás és megelégedettség horizontjába állítja a boldogabb élet után vágyakozó emberiséget, de csalódtunk.

A lélek szilárd meddősége, az egyén és család erkölcsi lezüllése, hihetetlen anyagi romlás-kísérő következményei az új modern irányzatnak.

A béke nem szült megnyugvást és megelégedést, fagyuhajtása: a minden ideális eszményt és morális alapigazságokat arculütő radikális anyagelviség a boldogtalanság és elégtelenség forradalmi dalát adja a régi jó idők után sóvárgó milliók ajkára,

Az élet nagy problémájának megoldását a különféle világnézletek egész sorozata kísérte meg. A vélemények, cáfolatok és támadások, tapogatózások és erőszakos kísérletezések bábeli zürzavarába beleszédült az ember lelke, mely nem gyökértelen rendszereket, elvakító látszatokat, hanem határozott célt, egyenés utat, biztos irányt öhajjt. Lázás, nyugtalan éjszakájában napsugár után eseng, melytől világos lesz a lét, a szenvedés, a jövő nagy kérdése.

A tudomány, művészet, vagyon mécsese gyengén pislog, a legnagyobbszerű vívmányok csak rikoltóbbá teszik a nemesebb, jobb és boldogabb élet után vágyódó emberiség tátongó lelki sebeit.

S e koromsötétségben fel-tűnik a keleti pogányokat vezető bethlehemi csillag fénye, hogy rávilágítson a megelégedés, az öröm és boldogság ősforrására — a bethlemi jászolban fekvő isteni gyermekre. Kétezred év diadalmas történelme: a kereszténység viláगतalakító, megsemmisítő és üdvösségre vezető munkája leghitelesebb, megcáfolhatatlan tanuja annak, hogy az első Karácsony éjjelen az emberiség Megváltója, a béke Fejedelme, a lelkek Királya szállott le a Szabadítót váró bűnös földre.

Közénk jött, hogy a kétely sötét ingoványában botorkálók lelkét az erős hit és biztos remény fénycsóvjával beragyogja, alászállott, hogy örök igazságainak nemes betűit nemcsak a bölcsök koponyájába, hanem a nép egyszerű szívébe is belevesse; emberré lett, hogy a szegénység és nyomor átélésével példát adjon a türelemre és egy boldog természetfölötti élet után való főrekvésre; testvérünké lett, hogy a közös származás, életsors és végcél tiszta beállításával a kölcsönös megértés, vonzalom és szeretet láncával fűzze össze a föld bus vándorait.

Az élet ezer eseménye igazolja, de magunkon is tapasztaltuk, hogy Krisztus a legnehezebb viszonyok között is bizakodást, élő erőt tud önteni a lelkekbe s az egyedek életének megjavításával

megújítani tudja az egyedek összeségét: a beteg társadalmat is.

Az 1931. új esztendőben az elcsüggedt, nehéz sorsával viaskodó magyar milliók várják a megváltást jelentő karácsonyi csillagot. Lehet, hogy az öntudatos lelki élet magaslatain már látható az első fénysáv, de mi, akik a modern dekadencia és hitelenség mocsarában fetren-

günk, hogyan tekintenénk az erkölcsi és vallásos élet hegy-oromjaira?!

Pedig lelki reneszánsz, az ősi magyar erények ápolása, erős munka és takarékoság, puritán élet és őszinte öszszefogás nélkül — még sokáig nem dereng a hosszú, sivár magyar éjszaka s az új év nem hozza el a magyar remények valóra válását!

CSERNUS MIHÁLY
apátplebános.

Dr. Márky Barna alispán életrajza.

Vármegye új alispánjának életrajzi adatai: 1886-ban született Orosházán. Középiskoláit Orosházán, Nagyváradon és Iglón, egyetemi tanulmányait Kolozsvárott végezte, ahol 1906-ban avatták az államiudományok doktorává. Közigazgatási szolgálataiba 1907-ben lépett és három évvel később szolgabíróvá választották. A világháború kitörésekor önként jelentkezett katonai szol-

gálatra. 1915-ben orosz hadifogságba esett, honnan csak 1920 őszén tudott hazajutni. 1922-ben jegyzőnek, 1927-ben főjegyzőnek, míg most alispánnak választották meg. III emlíjük meg, amíg az alispánválasztó gyűlés tartott, dr. Márky Barna lakásán betörők jártak, kik az alispán feleségének ékszereit és készpénzt loptak el.

Az Ifjusági Vöröskereszt szeretetünnepe.

Dec. 20-án d. u. tartotta szokásos karácsonyi szeretetszolgálatát, kis ünnepség keretében, a helyb. polg. leányiskola Vöröskereszt csoportja.

Sokan nem tudnak e csoport létezéséről, egyébként sem nagy az érdeklődés iránta, pedig van és csendben dolgozik. Tagjai munkálkodnak saját lelkük kialakításán, kulturális önképzésen; készülnek az életre, hivatásuk helyes betöltésére; kimélyítik a társas élet legfőbb kellekeit: az összetartás, megértés, segíteni tudás és akarás szociális érzéseit, a caritativ szeretetet.

Mennyi melegsége a szeretetnek, heteken keresztül mennyi lélekkel telített szorgoskodása hozta létre eme igazán felemelő megnyilatkozását a gyermeki léleknek, melyben annyi báj, szépség, jóság van, csak hozzá kell segíteni az érvényesüléséhez. Mélyen megható

kedves jeleneteknek voltam tanuja küszködésünk ideje alatt. Mekkora heroizmus kell ahhoz, hogy 9—10 éves gyermek lemondjon a legkedvesebb bábujáról, félre rakja ozsonna kiflije 5 fillérjét, kocka cukrából hetenként néhány darabot, csemegéje legkedvesebb falatjait és nyujtsa a szeretet dobozába. Legtöbbnek szépen kipingált, feldíszített volt a doboza és nap-nap után boldogan szemlélte gyarapodását. Milyen kipirult ragyogással hozta fel a kis hős ajándékát a szeretet ünnepe.

A nagyobbacska leánykák már már anyáskodó szeretettel várták, javították, mosták és vasalták a ruhácskákat, hogy jó, meleg, rendes és tiszta legyen, közben mennyi boldog tervezgetés, készülődés a csoport legnagyobb napjára. Ha mindezt mások is láthatnák, tán még többen siettek volna segítségünkre és a megajándékozottak-

nak is nagyobb öröm és melegség lopódzott volna a szívükbe. Aki megfigyelte, észrevette, milyen boldog volt az a gyermekcsoport, hogy felragyogott a szeme minden szeretet csomagnak odaérkezésén ahová szánva volt. Én hiszem: az igazi, tiszta, szent öröm az övéké volt. Adtak, — de kaptak érte bőségesen. Tudom, hogy egy sem lesz közülök, aki az életben meg ne látná támaszra szolgáló embertársát, érzékellen lenne mások boldogtalansága, szerencsétlensége iránt. Nem a hála, nem az elismerés, de belső-indítás, lelkiényszer hatása alatt cselekszik a jót, meri lesz szívükben megértés, szánalom és főleg szeretet, amelyből kerül saját portájukon tulra is.

Az ajándékozásnak művészete van. Szépen, jól és jókor adni. Igazán szépen adni tán csak a gyermek tud. Ez nem lehet soha megalázó, ezt elfogadni soha nem nehéz. Az ajándékozó Megváltó is gyermek alakot ölt és ez teszi a karácsonyt oly meghitté, ez avatja igazi családi ünnepé.

És én kérem ezt az isteni Kisdedit, áldja meg kis növendékeim mindegyikét — áldja meg mindazokat, akik segítségünkre jöttek emez öröm-ünnepünkhöz, — áldja meg ártatlan kezeckéje minden áldásával, a jótét nemes érzetével és adjon mindnyájunknak még több, még nagyobb szeretetet, hogy szegény sorsüldözött, megtépdesezt magyar hazánk megérdemelhesse a sokat kért, hön ohajtott szebb és jobb jövőt.

*

Kiosztottunk: 60 kg. lisztet, 25 db. kenyeret, 15 db. kalácsot, 12 kg. szalonadt, 14 kg. cukrot, 20 pár cipőt, nagy mennyiségű ruhát, játékot és 30 csomag édesseget.

Az adományozók névsora:

Becher Rezső: 4 méter flanel, 4 pár harisnya.

Berkovics Adolf: 1 kg. szaloncukor.

Bucsek József 1 méter gyolcs.

Dr. Chrisztian Kálmánné: ruhanemű.

Feiler Ernőné: ruhanemű.

Glück Ármán: ruhanemű, cukorka, játék.

Grosz Salamon: 6 méter flanel.

Grosz Zoltán: 300 kg. tűzifa.

Hartenstein Ignácné: cukorka, füge.

Vitez dr. Haviár Gyuláné: ruhanemű, cukorkák.

Kató Lajosné: 6 kg. liszt.

Kiss Imre: mézeskalács.

Kner Izidor: 10 pengő.

Madarass Gyula igazgató: 25 kg. liszt.

Máday Aladárné: gyermekruhát, babakelengyét, játékot, cukorkát.

Mészáros Mihály babicipő.

Mosolygó Ágoston: cukorsütemény.

Dr. sarkadi Nagy Ernőné: ruhanemű.

Nőegylet: 3 pár cipő.

Nyisztor Péterné: ruhanemű.

Nyisztor Péter Vöröskereszt elnöke: 25 kg. liszt.

Oláh Lajos: 2 kg. szalonna.

Schulek Béláné: gyermekjátékok.

Dr. Tardos Gáspárné: 3 db. iskolatáskát, játékot.

Wagner Mártonné: ruhanemű.

A polg. isk. tanulók ajándékaiknak elszámolását az ünnepek utáni számban közöljük.

PÉTERMANNÉ

a csoport tanárelnöke.

Tudnivalók a népszámlálásról.

Az ünnepek után, illetve 1931. január 1-én csütörtökön indulnak el a számlálóbiztosok, hogy megkezdjék községünkben a népszámlálást. Az utasítást átnézve a közönséget érdeklő dolgokat röviden közöljük. A község... kerületekre van osztva s mindegyik számláló biztos a neki beosztott kerületekből e napon az első 10 házzszámot fogja elvégezni.

Fontos dolog, hogy lehetőleg a családfő, vagy a családból olyan valaki tartózkodjon odahaza, aki mindenről felvilágosítást tud adni, mert máskülönből megakad a munka és ott a családfőt fel idézik a község házára kihallgatás végett, aminek ha pontosan nem tesz eleget, meg is büntetik. A kérdésekre mindenké a valóságnak megfelelő adatokat köteles bemondani. A számláló biztosok a hivatalos titoktartásra esküt tesznek és senkinek az adatait sem megmutatni, sem adózásra vagy más célra felhasználni nem szabad. Nagyon fontos, hogy előkészítse mindenki azokat az iratokat, amelyekre a népszámlálás alkalmával szükség van, ilyenek: mindenkinek a keresztlevele, (vagy be kell tudni mondani a születési évet, hónapot és napot.) Ha házasságkötése évét nem tudná, akkor házassági anyakönyvi kivonata. Iparosok és kereskedőknek iparigazolványa, mert a számláló lapon kitüntendő az iparigazolvány kelte és száma, mely alatt az kiadatott.

Optált vagy visszahonosított magyar állampolgároknál az erre vonatkozó igazolvány. Föld és házbirtokosokra vonatkozó pontos adatok.

A népszámlálás alkalmával 6 féle statisztikai lapot állítanak ki a számlálóbiztosok.

Mindenkiről aki 1930 december 31-én éjjélkor életben van vagy a háznál tartózkodott akár mint családtag, akár mint vendég számlálólapot.

Minden 12 éven felüli fiú gyermekről zöld másolati lapot.

Minden iparosról, minden kereskedőről színes kérdőívet. Minden 18 éven felüli férfi vagy nőről országgyűlési képviselő választói kérdőívet.

És minden házról és az abban levő lakásokról egy házi gyűjtőívet.

Mindenkinek érdeke tehát — miután az összeírást 1931. január 10-ig feltétlenül be kell fejezni, — hogy az fennakadás nélkül folyhasson és a kívánt adatokat a számláló biztosok megjelenése alkalmával rendelkezésére tudjuk bocsájtani — a bármi oknál fogva távol levőkre vonatkozóan is — mert a számlálóbiztosok senkit két részben felkeresni nem kötelesek, — és ellenes esetben nemcsak maguknak okoznak felesleges idővesztességet, de mint említettük, ez esetben a kitűzött napokon és órákban büntetés terhe mellett a község házára idézik be az illetőt a kívánt adatokkal együtt, ami elkerülhető.

Békésvármegye kertitermény kivitele.

A Máv. szegedi üzletvezető-ségének adatai szerint a szegedi kamara területéről — Bácsbodrogmegye kivételével — az 1930. év folyamán a következő gyümölcs- és főzelék-mennyiségek kerültek elszállításra.

Aigyó: 30 vagon hagyma és 2 vagon szilva. Békéscsaba: 3 vagon saláta, 49 vagon zöldpaprika és 5 vagon dinnye. Csongrád: 7 vagon saláta, 52 vagon zöldség és egyéb friss főzelék, 45 vagon zöldpaprika, 8 vagon cseresznye és meggy, 25 vagon barack, 91 vagon alma, 19 vagon szilva és 15 vagon szőlő. Csörvás: 5 vagon hagyma. Gyoma: 1 vagon

zöldpaprika. Gyula: 4 vagon salátakáposzta, 2 vagon zöldség és egyéb friss főzelék, 2 vagon paradicsom és 6 vagon dinnye. Kistelek: 51 vagon salátakáposzta, 17 vagon alma, 9 vagon szilva és 12 vagon szőlő. Orosháza: 2 vagon zöldpaprika és 14 vagon hagyma. Szarvás: 3 vagon zöldpaprika. Szentés: 32 vagon salátakáposzta, 153 vagon zöldpaprika és 3 vagon hagyma. Tótkomlós: 56 vagon hagyma. Szeged: 7 vagon salátakáposzta, 5 vagon zöldség és egyéb friss főzelék, 4 vagon zöldborsó és zöldbab, 17 vagon zöldpaprika, 49 vagon cseresznye és meggy, 47 va-

gon barack, 50 vagon alma, 5 vagon szilva, 1 vagon szőlő és 1 vagon egyéb gyümölcs. Eszerint elszállításra került összesen 545 vagon zöldség és 356 gyümölcs. Ezen mennyiség rendelési országok szerint a következőképp oszlik meg: Magyarország: zöldség 496 vagon, gyümölcs 150 vagon. Ausztria: zöldség 35 vagon, gyümölcs 81 vagon. Csehszlovákia: zöldség 2 vagon, gyümölcs 75 vagon. Németország: zöldség 12 vagon, gyümölcs 26 vagon. Egyéb külföld: zöldség 2 vagon, gyümölcs 6 vagon.

Megyegyűlés.

A decemberi megyegyűlés második napján szombaton az előző napi 400 taggal szemben csak 50 tag vett részt. E gyűlésen fogadták el a jövő évi közüti költségvetést, melyben tudunkkal Gyoma és Endrőd nem szerepelt újabb beruházásokkal vagy javításokkal. Még nem volt alkalmunk utánanézni, hogy az előző napi választó gyűlésen igazán szép számmal Gyulára utazott megyebizottsági tagjaink közül ezen a gyűlésen volt-e a két községből csak egy tagunk is, aki felszólalt és kérte volna, hogy legalább a körösladányi utat szélesítse ki, a két híd közötti szakaszt állandó burkolattal építse ki a vármegye. Szóvá kell tennünk, hogy a nép bizalmából elnyeri és vállalt üzsizések bizony nemcsak jogokból, de köteleességekből is állanak. Tudjuk, hogy e köteleességek teljesítése idő veszteséggel és pénz kiadással jár. Akinak sem ideje, sem pénze, sem kedve nincs e tisztség betöltésére az ne vállalja, mondjon le róla, majd választunk olyan megyebizottsági tagokat, akik be is mennek a gyűlésekre és törődnek is a községeink ügyeivel a megyén.

Inséggyűlés.

December hó 20-án tartott gyűlést a vármegyei központi inségbizottság a főispán elnöklété alatt, mely gyűlésen dr. Pálka Pál főszoigabíró jelentette, hogy a segélyezéseket Gyomán és Endrődön megkezdik. Jelentette még, hogy Gyomán több család 1—2—3 hónapi ebédeltetésre vállalt szegény iskolás gyermekeket. E gyűlésen jelentették, hogy Ángyán Béla békési képviselő közbenjárására a népjóléti miniszterium a békési szegényeknek 15 rend ruhát és 15 pár cipőt, valamint Temesváry Imre szeghalmi képviselő közbenjárására a szeghalmi járás szegényeinek 40 pár cipőt és 30 öllöny ruhát küldött.

HIREK

Előfizetőinknek, olvasóinknak és munkatársainknak boldog újévet kíván

a Szerkesztőség.

Előfizetési felhívás!

Amikor a Gyomai Ujság hatodik évfolyamát nyitjuk meg, hálaadás vagyunk a mellettünk kitartható kedves olvasóinknak, kik támogatásukkal lehetővé teszik, hogy a lapot továbbra is fenntartsuk.

A jövőben is községünk, járásunk és egyéni ügyeink elfogulatlan hirdetői és bírálói kívánunk lenni. A napi életünkben most olyan sokszor előforduló sérelmek szószóelői, a becsületes emberek támogatói, a haszontalan szédeltgők leleplezői, ostromozói leszünk ezután is. Válogatás nélkül védjük az igazságot, akár a szegény, akár a gazdag oldalán van az. Örökösünk a munkás, iparos, kereskedő, gazda és tisztviselői megbecsülés mellett, de kiméltlenül támadjuk a hatalmi visszaélést, ha bármilyen magas helyről is jön az.

Ebben a nehéz munkánkban azonban csak úgy tudunk eredményt elérni, ha erkölcsi és anyagi támogatást kapunk olvasóink részéről is.

Az utóbbi időben örvendetesen szaporodó olvasóink taborát még mindig fokozni szeretnénk, ezért január 1-től kezdődően előfizetési és hirdetési árainkat annyira mérsékeljük, hogy szerényebb jövedelmű polgártársaink is állandóan olvashassák lapunkat és azt hirdetéseikre is felhasználhassák.

Árainkat a következőleg állapítjuk meg:

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	5.20 P
Fél évre	2.60 P
Negyed évre	1.30 P

Egy lappéldány ára 10 fillér

HIRDETÉSI ÁRAINK:

5 cm. magasságig egyhasábos hirdetés:

1-szeri közlése	1.— P
2-szeri közlése	1.75 P
3-szori közlése	2.50 P
5-szöri közlése	4.— P
10-szeri közlése	7.50 P

PUBLIKÁCIÓS HIRDETÉS

25 szóig 30 fillér
minden további 5 szóig 10 fillérrel több.

ALKALMI HIRDETÉSEK:

Egyesületi vagy magán	
elszámolás soronként	0.10 P
Reklámhir soronként	0.20 P
Nyilttér	0.20 P
Eljegyzési, házassági, orvosi és más személyi hir	1.50 P
Köszönet-vagy	
gyászjelentés	1.50 P
Jótekmények közérdekű hirdetéseit és a névnap megváltásokat ingyen közöljük.	

A GYOMAI UJSÁG szerkesztősége.

Helyreigazítás. „Szobalüz halálesettel“ cím alatt f. év december 14-iki számunkban hirt adtak arról, hogy december 7-én vasárnap Bárdos Józsefné házában tüz volt s a 86 éves öreg Lukács András, ki az egyik szobában tartózkodott f. hó 9-én füstmérgezés következtében meghalt. Mint utólag megállapítottuk, nevé már évek óta betegeskedett és a halottvizsgálati jegyzőkönyv adatai szerint nem a füstmérgezés, hanem szívszélhűdés következtében halt meg.

Egy cikk „Ignotus“ után. A közelmúltban jelent meg a Kner cég kiadásában Osváth Ernő hátrahagyott mondásainak gyűjteménye, melyet Conrad Ottó jelenített meg. A mű előállítását művészileg készítette el a Kner cég, amelynek munkájáról nagy elragadtatással irnak a fővárosi lapok. A könyvről, mint könyvművészeti munkáról emlékeznek meg. A többi közt a következőket írják: „Francia betűk, mik már magukban világosság, elefántcsont papíron, mi már magában melegség, minden egyes oldalnak tükre külön egész: mintha eleven lény volna, mely azzal, hogy van s olyan amilyen, elmondja azt, ami rá van nyomtatva. Nincs ebben a könyvben betű, írásjel, kikezdés, vég, sorformálás, mely ne volna kiszámított, tudatos és összehangolt s hűség, szépség és stílus érzékenység okából odatett, ahol van. Mindebben három a csoda: az, hogy ilyesmi van és meglelt általában a mi közönségtelen országunkban, hogy meg van még ma is s ilyen remeket mivel e trianoni földön s hogy ezzel itt meg lehet állni s meg lehet belőle élni. Micsoda hit, micsoda tudás, micsoda forró magabizás kell ehhez! A középkorban s a renaissancei időkben élhettek ily művész-mester emberek s mester családok“. Így írja Ignotus a Nyugat főszerkesztője. Mi tudunk egy negyedik csodáról: A Kner nyomda életéről legkevésbé a gyomaiak tudnak.

Leszállítottak egy garázdálkodó utast a vonatról. A Budapest felől érkező hajnali személyvonat kalauza panaszt tett a mezőberényi rendőrnél, hogy a vonaton egy jegy nélkül utazó dühöngő részeg utas van, aki fenyegeti az utazó közönséget. A rendőr megállapította, hogy a veszedelmes utas Balázs István monoki marhakereskedő, akit iftas állapota miatt a vonatról leszállítottak s kijózanodásáig a mezőberényi rendőrség fogdája helyezették.

Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűvizet. Közkórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a **Ferenc József** vizet különösen gyomor-, bél- és máj-betegek használják szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A **Ferenc József** keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A **gyulai törvényszék** Fischer Gyula endrői vaskezeskedő ellen elrendelte a csődöt.

Mezőberény legközelebbi vásárja január 9 és 10-én lesz.

— **Mogyoróssy Mihály** mezőberényi gazdalegényt testvérgyilkosságért másfélévi börtönre ítélték.

— **December 28-án** megalakult a „Mezőberényi Baromfitenyésztők Egyesülete“.

— **Szemelvények az aispáni jelentésből:** „Nem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy egy községben az ősz folyamán nagyobb számú munkanélküli jelentkezett, ugyanakkor az uradalom által meghirdetett cukorrépa munkára alig jelentkeztek, úgy hogy az uradalom más községből hozatott munkásokat“.

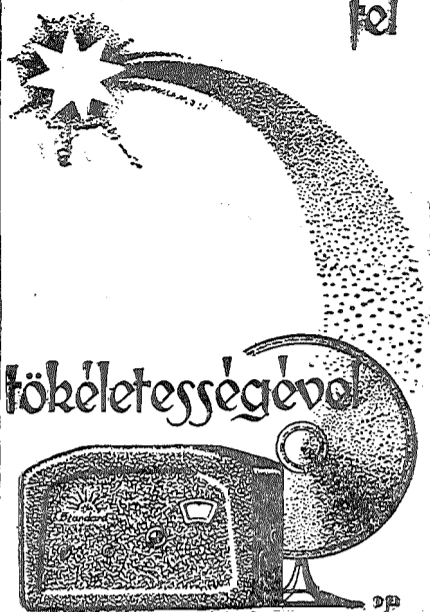
„Az állatforgalom a jelentést magában foglaló időszakban eléggé élénk volt, vasuton élő állatállapotban 1952 szarvasmarha, 259 ló, 2829 juh és 28651 sertés szállítatott el a vármegye területéről“.

„A gyomai Hármaskörös-híd fapallós pályaburkolatának kijavítására pedig 18 m³ új tölgyfapalló szereztelt be, melynek vasuton Gyomára való szállítása a napokban fog megtörténni“.

Hogyan ismerkedtek meg? Híres közéleti férfiak, politikusok, művészek, írók feleségei arról nyilatkoznak Tolnai Világlapja legújabb számában, hogy hogyan ismerkedtek meg férjükkel. A népszerű képeslap új száma gazdag tartalommal és 64 oldal terjedelemben jelent meg. A lap közli a „Maharadza szerelme“ című szenzációs regényt, amely a vérző indiáról szól. Ára 24 fillér. Tolnai Világlapja minden olvasója 10 pengő boltiár helyett 2 pengő 90 fillérért bérmentve megkapja Tolnai Világlexikona és Világtörténelme egy-egy díszkötésű kötetét.

Mint üstökös az égen

ugy tűnt fel

Standard Ja

3-1 CSÖVES HÁLÓZATI RÁDIÓ!

Anyakönyvi hírek. Születtek: Forgács István, Szakálas Ambros, Oláh Mária, Guth Ferenc András, Valuska Gizella, Pelyva Piroška, H. Juhász Piroška Erzsébet Etelka, V. Kovács Erzsébet, Vataj Ilona. **Elhaltak:** Kalina Ferenc 57 éves, özv. Klein Hermanné Steiner Fáni 60 éves, Paróczai Mária 8 éves, Tóth Elekné Szakálas Etelka 21 éves, Szabó Sándor 79 éves.

A legszebb asszony is csak úgy szép, ha elegáns a toalettje, a szép toalettchez pedig nem kell sok pénz. A Párisi Divat, a legnépszerűbb magyar divatlap a legdivatosabb párisi toalettek rajzát közli és a lap olvasói ezeknek a ruháknak a szabásmintáit is megkaphatják. A Párisi Divat olvasói olcsón és divatosan öltözködnek. A gyönyörű képekkel díszített divatlap új számában számtalan toalett és kézimunka rajzát közli, de ezenkívül száz és száz jótanácsot közöl a háziasszonyokkal. Egy szám ára 1 pengő 20 fillér. Előfizetési ára negyedévre 3 pengő 50 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VII. Dohány-utca 12 szám.

A szegedi kamara a Társadalombiztosító adminisztrációs költségeinek csökkentését követeli.

— **A csehekkel** nem tudunk kereskedelmi szerződést kötni, így most nem vagyunk velük szerződéses viszonyban, vagyis „vámháború“ van közöttünk.

Meghülésnél
rheumatikus
fájdalmaknál:

**Hogyan éljen a szivbajos ember? Szivbaj-érelmeszesedés-
vérnyomás.** Írta: Dr. Bodon Károly
egyetemi magántanár. Novák Rudolf
és Társa Budapest kiadása. Ára —
A kitűnő szerző, kinek a szív és az
erek betegségeinek kezelése a speci-
alitása, nagyon dicséretes munkát vég-
zett, amikor e népszerű könyvet meg-
írta. Az idősebb embereknek több
mint fele szenved szivbajban és érel-
meszesedésben és rengeteg ember hal-
meg ideje előtt, mert nem élt úgy,
ahogy gyengült szive kívánta volna.
Égető szükség volt tehát oly könyvre,
mely az életrend minden ágára,
sportolásra, dohányzásra, szesz-
italokra, nemi életre stb. kiterjeszkedve
táplálkozásra, munkára, pihenésre,
pontos és világos szabályokat állít fel.
Nagy szakértelemmel állítja a szerző
szembe a valódi szivbajosokat a kép-
zeltekkel, ami rendkívül fontos dolog,
hisz se szeri se száma az olyanoknak,
akik szivbetegnek képzelvén magukat,
sokat szenvednek felesleges módon és
orvosuknak nem adván elég hitelt,
előbb-utóbb lelkiismeretlen kuruzslók
kezeibe esnek. — A szerző behatóan
foglalkozik a magas vérnyomással és
az érelmeszesedéssel korunk e két nagy
rémképével és a kellő életmód ismer-
tetésével rávilágít — már amennyire
ez laikusok számára irt könyvben le-
hetséges — azok kezelésére is. — A
könyv világosan, könnyen, érthetően,
mondanók élvezetesen van megírva és
nagyon megnyugtatóan hat, mert az
olvasó megtudja belőle, hogy a leg-
több **gyógyíthatatlannak tartott
szivbaj tartósan gyógyítható.** A
könyv nagyon tetszetős és olcsó kiál-
lítása a népszerű kiadó ügyességét és
áldozatkészségét dicséri.

— **Békécsaba rendőrható-
sága** ellátotta a főutcáról a
teherjárművek közlekedését.
Csak az ott lakókhöz járhat-
nak teherrel.

— **Beliczey Gézá**t újabb hat
évre az O. M. G. E. alelnöké-
vé választották.

— **Békésvármegyében** a tör-
vényhatósági és vicinális utak
hossza több mint 1000 kilo-
méter. Ebből 1929 év végéig
349 kilométer van burkolattal
kiépítve. (277 km. makadam).

**Kiakarják tiltani a forga-
lomból a lugkövet.** Csonka-
magyarországon évenként
ezer embert mérgez meg a
lugkő, akik közül ötszázan
meg is halnak. Ezért a szak-
emberek körében felmerült az
a terv, hogy a lugkövet von-
ják ki a forgalomból és a ké-
miai gyárakat valamilyen lug-
köpítő anyag készítésére és
forgalombahozatalára szo-
rítják.

Néptanítók Lapja és Népművelési tájékoztató. A val-
lás és közoktatásügyi minisz-
ter közli a Vármegyei Tör-
vényhatósági Iskolánkülső Népművelési Bizottság útján a helyi
iskolánkülső népművelési bi-
zottságokkal, egyéb népmű-
velési szervezetekkel, intézmé-
nyekkel, hogy 1931. január 1-
től fogva az eddigi Néptanítók
lapja: Néptanítók Lapja és
Népművelési Tájékoztató cí-
men jelenik meg és ezentul
népművelési közleményeket is
rendszeresen közöl. A lapot
1931. január hó 1-től kezdő-
dően felruházza a népművelés
ügykörére nézve a hivatalos
közlés joghatályával. A lapot
tehát a fentjelzett időponttól
kezdve a törvényhatósági is-
kolánkülső népművelési bi-
zottságok részéről hivatalos
lapnak kell tekinteni.

— **Eleken** dr. Csepregi Imre
plébános és vitéz Zsák Antal
igazgató-tanító indítványára a
gazdák löbb mint száz külte-
rületi szegény iskolás gyer-
meket házaiknál naponta ebéd-
del látnak el.

**Kilóra mérik ezentul a to-
jást?** A tojáskereskedő érde-
keltségek azzal a kéréssel for-
dultak a kereskedelmi minisz-
terhez, hogy rendelje el a to-
jáskereskedelemben a kilog-
ram súlymérték használatát az
eddigi darabszámítás helyett.
Értesülésünk szerint a földmí-
velésügyi minisztérium is fog-
lalkozik ezzel a tervvel és a
tojás márkázásának bevezeté-
sével egyidejűleg tartanak szük-
ségesnek a súlymértékre való
átterést.

— **Érdekes kísérletek a rádión.**
A bécsi és müncheni rádió kö-
zös programot adtak. Bécs-
ben egy művésznő énekelt és
Münchenből kísérték zongorán.
Ezt a számot párjelenet követte,
amelynek férfiszereplője Mün-
chenben, hölgyszereplője Bécs-
ben beszélt. A közreműködő
művészek fejhallgatón hallgatták
partnerük játékát.

**Nagykőrös hizlalótelepén
százezer csirke hizik.** A nagy-
kőrösi baromfigyűjtő és hizla-
lótelepeken mintegy ezer em-
bernek adnak kenyeret. A kő-
rösi hizlalótelepeken százezer
csirke hizik, melyből napon-
ként tízezret vágnak le. Ang-
liába, a mostani karácsonyi
pulykaexport idején, naponként
négyezer pulykát szállítanak
Nagykőrösről.

Öngyilkosság. Szabó Sán-
dor 79 éves gyomai lakos de-
cember hó 23-án éjjel felakasz-
totta magát. Irást nem hagyott
hátra. Öngyilkosságának oka
ismeretlen.

Hilár bácsi mesél.

Dermesztő hideg van. A va-
kító fényvel tündöklő hó most
alig fehérlik, ráfeküdt az esti
sötétség. Bent a barakban pis-
lognak a lámpák, ropog a tűz,
a felső priccs szélén pedig
egy negyven év körüli fekete
Kossuth szakálas férfi, Csol-
nakos Hilár ül. Ideges ránga-
tódzással lóbálja az egyik lá-
bát, a másikat maga alá huzva,
ujjai közt sodorja mahorka
cigerettáját s közben figyelme-
sen széjjel néz a köréje gyü-
lekezett fogoly bajtársai felett
és magában számlálálja a ma
esti esedékes mahorkák szá-
mát. U. i. Hilár bácsi odahaza
műszaki mérnök és mintilyent,
respektálják itt az orosz iro-
dán is, nem hajlíják munkára,
de nem is keres egy veszeke-
dett kopeket sem, mégis, hogy
dohánya legyen, esténként fo-
goly társainak mesélni szokott,
fejenként egy mahorkáért,
(apróra vágott dohány kóró)
így aztán összegyűl Hilár bá-
csinak annyi mahorkája, hogyha
egy kicsit kevesebbet dohá-
nyozna, el is adhatna belőle.
A mellette ülő egyik fogoly
társa, egy csupasz képű bos-
nyák gyerek, tiszteletteljesen
gyufát gyújt neki, egy-két mély
szippantás, aztán Hilár bácsi
mesélni kezd:

Odahaza a mi fővárosunk
egyik színházában, az első
felvonás fináléjának a végén,
mint valami hirtelen kerekedett
bősz vihar, oly hatalmas erő-
vel harsog a zene, majd a
nagy hangzavarból szeliden,
lágyan kibontakozik egy nő és
egy férfi kellemesen csengő
duettje. A zene gyorsabb üte-
mére aztán egy ügyesen be-
állított táncsal ellejtenek a ku-
lisszák mögé. A közönség taps-
viharára kidugják maszkírozott
fejüket, bókólnak jobbra-balra,
aztán a nehéz plüssfüggöny
leesik és a nézőtéren kigyul-
nak a lámpák.

Az első emelet egyik páho-
lyában egy szép szőke haju,
mosolygós arcú, nagyon ele-
gáns fiatal asszonyka figyeli
látcsövével a beszélgetésnek
indult közönséget. Férfje ebben
a pillanatban hagyta el a pá-
holyt. Most azonban újra nyi-
lik a páholy ajtaja és egy nyu-
lánk, napbarnított, fiatal ember
lép be rajta, udvariasan meg-
hajlja magát, szúrós tekintetét
a szép szőke asszony szeli-
den kéklő szemének szegzi
— Nagyságos asszonyom en-
gedje meg, hogy bemutatkoz-
zam, Benő Bálint bankár va-
gyok Braziliából — az asz-
zonyka ijedten és zavartan
néz rá — igenis nagyságos

asszonyom egészen jól felszett
érteni, én Benő Bálint bankár
vagyok Braziliából és nem az
a sikkasztó szélhámós, akivel
kegyed ezelőtt hat héttel meg-
esküdtél, aki most a büffében
issza a sörét és szivja a szí-
varját, mitsem sejtve, hogy a
kezeim közé került és bár-
mely pillanatban letartóztat-
tom. Bocsásson meg nagysá-
gos asszonyom, de kénytelen
vagyok — bármennyire is fáj-
jon ez önnek, — a legőszin-
tőbbben és a legrövidebben tá-
jékoztatni erről a szélhámós
gazemberről, aki kegyedet is
éppen úgy becsapta, mint
ahogy engem meglopott és
becsapott.

Ezelőtt négy évvel került ki
hozzám ez a gazember, na-
gyon jó ajánló levelekkel fel-
szerelve. Én mint honfitársnak
végtelenül megörültem és rö-
gön alkalmaztam, sőt már a
második évben vezetőszerp-
hez is juttattam. Ez a gazem-
ber azonban arra használta fel
bizalmamat, hogy egy alkál-
mas időben a legraffináltabb
manipulációval magához ka-
parította a bank egész pénz-
készletét az én irományaimmal
együtt és megszökött. Én utána
vettem magam két detektív-
vel, végig üldöztük egész Ame-
rikán, Európán keresztül be-
Kisázsziába, míg aztán Egyip-
tomban ezelőtt egy évvel tel-
jesen nyoma veszett. Ezen si-
kertelen hajsza után én vissza-
mentem Braziliába s igyekez-
tem a rajtam esett csorbát
helyrehozni. Most aztán a
magándetektívjeimtől értesítést
kaptam, hogy az én sikkasz-
tóm itthon van Pesten, meg-
nősült és élvezzi az élet ösz-
szes örömeit, amit az én pén-
zemmel szerzett meg. Méltó-
tassék csak egész nyugodtan
végig hallgatni, rögtön befe-
jezem.

— Nagyságos asszonyom!
Mivel kegyed törvény szerint
Benő Bálintné, Benő Bálint pe-
dig én vagyok, eszerint tehát
kegyed az én törvényes és
hites feleségem és mint ilyent
arra kérem, jöjjön velem, az
autóm lent vár beuntiket a
kijáratnál, elviszem Braziliába
az én otthonomba, ahol egy
pazar fényüzéssel berendezett
palota és a legnagyobb bol-
dogság várja. Méltóztassék
ide nézni, itt a zsebóráim, pon-
tosan egy perc gondolkozási
időt adok: velem jön-e a tör-
vényes és hites férjével és
azonnal elhagyjuk a páholyt.
De hogy semmi néven neve-
zendő kellemetlensége ne le-
gyen, ezt a gazembert futni
hagyjuk. Figyelmeztetnem kell
azonban, hogy ellenkező eset-
ben, vagyis ha nem az én ja-

yamra döntene, úgy ezt a szélhámost lefogatom és így kegyed is a legnagyobb kellemetlenségbe kerül. Asszonyom tessék nézni az órát, eltelt az egy perc, kérem nyilatkozzék!

— A szép szőke asszonykának szeliden kéklő szeméből megindulnak a könnyek, a mosolygós arcra színeket játszó hideg félelem ül, majd síró görcsök között kinyögte

valahogy: „Önnel megyek“.

— Nagyon köszönöm nagyságos asszonyom, de a kegyed férje igazán a legderekabb ember a világon, ő az igazi Benő Bálint, meg tetszik nekem bocsátani, de én csak a felvonás közti tíz percet akartam egy kis izgalmas szórakozással eltölteni, ajánlom magamat.

B. Gábor.

Dr. Vogel Károlyné Dr. Seffer Erzsébet folyó évi október hó 29-én az Egyetértés Olvasóköriben megtartott egészségügyi szabadelőadása.

Igen tisztelt hallgatóság! Mai előadásomban *egynéhány fertőző betegségről, azok okozójáról, terjedési módjáról s az azok ellen való védekezésről* fogok néhány hasznos szót elmondani. Tekintetbe véve azt, hogy Magyarországon minden negyedik ember halálát fertőző betegség okozza, fontos, hogy mindenki iparkodjék a fertőző betegségek lényegével megismerkedni. Fertőző vagy ragadós betegségeknek azért hívjuk ezeket, mert mintegy ráragadnak a betegről az egészséges emberre, sőt nemcsak a betegről közvetlenül, hanem a beteg környezetében levő tárgyairól, állatokról, sőt néha maga a betegszoba levegője is fertőzött. Köztudomású dolog, hogy a fertőző betegségek egy nagyrészt bizonyos, a növényvilágba tartozó, szabadszemmel nem látható apró lények okozzák, melyeket *baktériumoknak* nevezünk. Hogy fogalmat alkothassunk ezen szervezetek parányi voltáról, megemlítem, hogy 250 millió nagyobbfajta baktérium együttes súlya egy milligramm. Ezek az apró szervezetek nyelással vagy belégzéssel az ember szervezetébe jutva, részben testükkel, részben a testükből termelt méreggel súlyos, néha halálos megbetegedést okoznak. Sajátságuk, hogy nekik kedvező viszonyok közt pld. sötét és nedves lakásban rendkívül gyorsan elszaporodnak és sokáig megtartják fertőző képességüket. Az említett módon az ember szervezetébe jutva, — felülve, hogy fogékonysága van az illetőnek a betegséggel szemben, — ott elszaporodnak és eleinte általános rossz közérzet jelei mutatkoznak. Ilyénkor szokja az aggódozó anya orvosának azt mondani, hogy gyermekében lappang valami. Mi orvosok is a fertőző betegségeknek ezt az időszakát *lappangási időszaknak* nevezzük. Ezen időszak az

egyes fertőző betegségeknek különböző: pld. kanyarónál 9—11 nap, himlőnél 13 nap, ritkán kevesebb, bárányhimlőnél 14—20 nap, vörhenynél 1—10 nap. Ugy kell ezt érteni, hogy pld. aki ma himlővel fertőződik, az kb. 13 nap múlva lesz himlős. A lappangási időszak jelenségei: sápadtság, bágyadtság, fejfájás, tagfájdalmak, étvágytalanság, hányás, hasmenés, szivdobogás, kedélyhullámlás, nyomtalan álom, kisebb gyermekeknek feltűnő dacosság. A gondos anyát ezek a tünetek már arra készítik, hogy gyermekét a következő napokon tüzetesebben megfigyelje. Párszóval rámutatok néhány fontosabb fertőző betegség kezdeti szakaszának jelenségeire. Influenza és ifuszt gyakran kezdődik heves fejfájással, gerinc és végtagfájdalmakkal. Hólyagoshimlő kitörését heves deréktáji fájdalmak előzik meg, diftéria és vörheny gyakran kezdődik émelygéssel és hányással, kisebb gyermekeknek a diftéria néha feltűnő köldöktáji fájás előzi meg. Minden fertőző betegségnek kísérő tünete a kisebb vagy nagyobb láz, azonban a láznak az egyes fertőző betegségeknek való viselkedése nem tartozik jelen előadásom keretébe. A kanyaró és vörheny, bárányhimlő, himlő, hasifuszt, kiütéses ifuszt, kiütéssel járó megbetegedések. Vannak aztán betegségek, melyek nem járnak kiütéssel és mégis éppen olyan ragadósak, pld. a torokgyík és szamárköhögés. A fertőző betegségek elején — különösen a kiütéssel járóknál — piros és fájdalmas a beteg torka, mert a kiütés mielőtt a bőrön jelenik meg, előbb a nyálkahártyákat, első sorban a száj nyálkahártyáját lepi el. Kizárólag az orvos feladata ilyenkor eldönteni, hogy kanyaró, vörheny, torokgyík, vagy pedig egyszerű mandula gyul-

adás kezdetét jelenti-e a torokfájás. Az anyagondosságát bizonyítja, hogy úgy szoktalja gyermekét, hogy az mindenkor minden ellenkezés nélkül megmutassa torkát. Nagy jelentőségű gyermekeknek a torokvizsgálat, mert különösen a diftéria ez a gyilkos betegség, ha idejében fel nem ismerik, bizony sok áldozatot szed az apróságok közül. A kanyarónál a kiütést jóval megelőzi a gyakori tüszentés, a szemek könnyezése, izgatott, száraz köhögés, mely néha valósággal ugatóvá válik. A szamárköhögés sem kezdődik mindjárt rohamokkal, hanem csak izgatott köhögéssel, ugyszintén a gégekrupp vagy torokgyík is így kezdődik. *Egyik másik fertőző betegség nem csak a lappangási szakban és a virágzó kiütés idején ragadós, hanem olyankor is, mikor már a kiütésből semmi sem látszik, csak a bőr hámlása emlékeztet rá.* Így pld. a vörhenyes beteg a hámlás időszakában rendkívül fertőző. A fertőző beteg környezetében élő egészségeseket csak úgy óvhajjuk meg, ha a beteget idejében *elkülönítjük*, mert mint tudjuk, a betegnek fertőző lehet a köpete, a hányadéka, az ürüleke, vizelete, sőt mint már említettem gyakran, a levegő is fertőző csírákkal telített. *Minél korábban történik az elkülönítés, természetesen annál eredményesebb. Az elkülönítésen kívül a járvány megakadályozására leghathatósabb fegyverünk a fertőtlenítés,* még pedig a beteg váladékainak, szennyvesztésének, a környezetében levő tárgyak fertőtlenítése. A beteg ápolónak pedig saját magával szembeni kötelessége is, hogy kezét minél gyakrabban moss szappannal és száját sűrűn öblögesse fertőtlenítő folyadékkal.

Az orvostudomány kimutatta, hogy a *féreg, rovarok és egyéb kártékony állatok* nagy szerepet játszanak a fertőző betegségek terjesztésében, sőt előidézésében is. Tudjuk pld. hogy a féreg megmásszák az emberi váladékot, mely így rájuk tapad, vagy felfalják azt, vagy a beteg embert megcsipve, annak fertőzött vérével magukba szívják, aztán tovább viszik a csírákat ételre, használati tárgyainkra stb. Számtalanszor látjuk, hogy a légy az istállóból, pöcegödörrel, trágyadombból egyenesen konyhámba száll. Ezért nem véletlen, hogy a kolera, hasifuszt, vérhas, csecsemők bélhurutja a legyek szaporodása idejében, tehát tavasszal és nyáron a leggyakoribb. *A légy testén nagytíval megtalálták a kolera, hasifuszt,*

vérhas, visszatérő láz, lépfene és tüdővész fertőző csírát. Az Afrikában duló nálunk igen ritkán előforduló álomkór is egy légyfajta közvetíti. *A ruhatetű,* amely csak éhsége csilapítására keresi fel az embert, igen veszedelmes, mert a kiütéses ifuszt terjeszti. A szunyogok közül az ugynevezett *foltos szárnyu szunyog* csipésével a váltólázat terjeszti. A bolhák közül pedig a *patkány bolhája* a pesis ragályának közvetítője.

A férgek elleni védekezés alapja kizárólag a *tisztaság.* A testi tisztaság, a lakás tisztasága, világossága és jól szellőzöttsége. A ragályt terjesztő kártékony állatok közt jelentékeny helyet foglalnak el az ugynevezett *elősködő állatok,* melyek — miként az emberek közt is sokan — kerülnek a becsületes, fáradtságos munkát, befurakodnak mindenová, ahol fáradtság nélkül lehet szerezni, vagy lakmározni. Az egyik terjeszti a betegséget, mint például a szunyog, ruhatetű, bolha, gazdájának tápanyagát fogyasztva, a másik vérével szivja el, vagy vörös vérsejtjeit pusztítja és egyesek mozgásaikkal, vándorlásaikkal okoznak a szervezetben sok kellemetlenséget. Ezen csoportba tartoznak az ember vörös vérsejtjeiben lakó és azokat pusztító apró elősködők, melyek a váltólázat okozzák és melyeket — mint már említettem — bizonyos szunyogfajta olt az emberbe. Az elősködők különböző nagyságúak és alakúak. Meglehetősen gyakori betegség okozó a *galandféreg,* vagy *köznyelven pántlikagilisztá.* Pántlikagilisztát úgy kaphat az ember, ha megeszi olyan sertésnek, vagy marhának a húását, amelyben borsókák vannak és ezek a borsókák fejlődnek ki az emberben pántlikagilisztává. Ugy értsük ezt, hogy a galandféreg petéjével megfertőzött állatban fejlődik ki a borsóka és a borsókéval fertőzött ember belében a galandféreg, mely nyolc-tíz méter hosszúságúra is megnőhet. *A májmételyt* beteg sertés húsanak fogyasztása idézi elő. Az emberre legveszedelmesebb a *kutya galandféreg,* mely a kutya belében néha százával található. Alig pár mm. hosszú és ha az ember ilyen kutya által megfertőződik, akkor kifejlődik szervezetében a galandféreg borsókája, mely az ember májában, vagy tüdejében néha emberfej nagyságúra is megnőve életveszélyes megbetegedést okozhat. Ebbe a csoportba tartoznak az ugynevezett *trichinák* is, melyek olyan sertés-hússal juthatnak az ember

szervezetébe, melyben az izmok közt ugynevezett izomtrichinák vannak. Az *orsógiliszta*, mely husz-negyven centiméterre nő meg, igen elterjedt, különösen gyermekeknél és leggyakrabban ősszel fordul elő, ami arra vall, hogy a fertőzés nyáron történik, mert ennyi idő kell az orsógiliszta kifejlődéséhez. Rendes helye a vékonybél, de néha más szervekbe is elvándorol és sok zavart és kellemetlenséget okoz. Az emberben rendszeren csak néhány orsógiliszta van, de elmebeteggekben, kik nem képesek magukat tisztán tartani, néha százánál is több. Jól ismert az apró *kukacgiliszta*, mert alig van ember, akiben nem lakott volna. Különösen gyermekek szenvednek tőle.

Amikor az ember egészségének védelméről van szó, ismernünk kell az említetteken kívül azokat az egyéb fertőző állatbetegségeket, melyek egészségünket veszélyeztethetik. Ezek közt első helyen kell említenem a *tuberkulózist*. Azt az alakját, mely a legtöbb áldozatot szedi, a tüdővést, főleg beteg embertől kapja az egészséges ember, de a másik alakját, mely skrofulózis neve alatt ismeretes a nyirokmirigyek, csontok és ízületek hosszadalmas gennyedésében nyilvánul, löbnyire beteg tehenek tejének fogyasztása okozza. A szarvasmarhák közt a tuberkulózis vagy gümőkór nagyon elterjedt és így rengeteg fertőzött tej kerül piacra. A budapesti piacon egy alkalommal a megvizsgált tejek tizenhárom százalékát találták gümöbaciussal fertőzöttnek. Egyetlen védekezésünk az eselleg fertőzött tejjel szemben a tej felforralása. Az embert más gümőkóros állatok is veszélyeztetik, így a kutyák, macskák, szobai diszmadarak, melyek a lakásban élve a tüdőbajos ember köpetét felszedik és ettől megbetegedve a maguk kóros váladékával viszont a velük érintkező embert fertőzik meg. A *veszettség* ragályát veszett kutya, vagy macska olthatja belénk, ilyen esetekben ne mulasszuk el, hogy azonnali védőtűt adassunk magunknak. Ugyancsak kutyák terjesztik a már említett rendkívül veszedelmes galandféreg fajtát, ezért nagyon vigyázzunk arra, hogy a gyermek kezét gondosan megmossuk, ha előzőleg kutyával játszott. Szólfam már a sertés és a marha galandférgéről, valamint a sertés trichinájáról. Ezen betegségekkel szemben részben a köztisztviselőkön végzett hatósági husvizsgálat véd meg bennün-

ket, részben ajánlatos minden husfélélt fogyasztás előtt jól megfőzni, vagy megsütni. A *husmérgezés*, vagy *kolbászmérgezés* neve alatt ismeri gyakori megbetegedések onnan erednek, hogy a hus beteg állatoktól származik, vagy eredetileg kifogástalan volt ugyan, de elfogyasztás előtt beszennyeződött és meleg helyen állva a kórokozó csírák elszaporodtak benne és veszedelmes mérgeket termeltek. Lépfenés állat husától *lépfenét* is kaphat az ember, de a betegséget a beteg állattal való érintkezés is okozhatja, ha az ember bőre sérült és ebbe a sérülésbe jut bele a lépfene okozója. Ilyenkor a fertőzés helyén pokolvar keletkezik, mely gyors orvosi beavatkozásra rendszerint meggyógyul ugyan, de elhanyagolás esetén általános vérmérgezéssel hálált okozhat. A nyáron néha járványos *száj és körömfájást* a beteg teheny nyers tejének fogyasztása után szerzi az ember. Különösen a fiatalokat veszélyezteti ez a betegség, mely súlyos száj és torokgyulladás okoz, azonkívül a kézen és lábon hólyagos kiütés támadhat. Védekezni ellene csak a tej felforralásával lehet. Ismeretes a *lovak takonykórja* és a *sertésorbánc* ragálya, mely az emberre szintén áttérjedhet. Ezenkívül *rühesség*, *kosz* és *egyébb bőrbajai az állatoknak* is megfertőzhetik az embert. Ezen felsorolt példák arra intenek, hogy gondozzuk és tartjuk tisztán állatainkat és a velük való érintkezésben és a tőlük származó táplálékok fogyasztásában legyünk óvatosak.

Igen tisztelt Hallgatóság! Ha előadásom kapcsán a fertőző betegségekkel szemben való védekezésről és óvatosságról válszítják élelmódjunktól irány elvű, úgy előadásommal céloimat elértem.

Ezuttal is hálás köszönetet mondunk dr. Vogelné Ónagyságának, kérésünkre a szabadelőadását írásba foglalva leközlésre rendelkezésünkre bocsátotta.

SZERKESZTŐ.

Endrődi Olvasóink!

A „Gyomai Ujság” Endrődön: özv. Hrabovszki Lajosné, Keresztény Fogy. Szövetkezet, Sámuel Sándor, Forgács Mátyás trafik üzletében kapható, ahol lapunk számára hirdetések is felvételnek.

A lopás.

Az erkölcsi törvénytől való eltéréseket hibának nevezzük. Magával hozza az ember az életbe a bűnt, a rosszra való hajlamot, melyek egész életén át elkísérik és akarataira, annak irányára nagy befolyással vannak. Ha azt akarjuk, hogy lehetőleg elkerüljük ezen emberi hibákat, szükséges már korán, a kisgyermeki korban figyelni és vigyázni azoknak ébredését és keletkezését, azoknak előjeleit és okos, céltudatos nevelési eljárásokkal irányítani, vezetni, rendszeres mederbe utat szabni a gyermek akaratának, fejlődő értelmének és érzelmeinek.

Természetes, emberi fogyasztások vannak mindnyájunkban, melyeknek forrása az ember természetében rejlik.

Ez alkalommal röviden rá akarok mutatni egy, a mai korban oly nagyon elharapózott bűnt, amely ma falun és városban nagyon el van terjedve. Ez a bűn: *a lopás*.

A szerzési vágy, a szerzési ösztön kielégítését célozza a lopás. Minél inkább csökken a becsületérzés, a tisztességtudás, a józan munkásság iránti kedv, az egyszerű, mértékletes életmód a mai idők gyermekeinél, annál inkább szaporodnak a tolvajlások, a lopások.

Mások jogai és mások tulajdonának tisztelgetésében tartása az igazságszeretet voltaképpen, amelynek lelkiünkben való ápolása képessé tesz bennünket a jogérzet felfogására és annak követésére az életben.

A törvény tiltja a mások jogainak megsértését. Egyéni szabadságát a társadalomban csak úgy használhatja, azzal úgy élhet az ember, ha senkit jogában nem sért és emberfársainak tulajdona, javai, birtoka ellen nem tör.

A jogérzet csak olyan emberben él, akinek tiszta fogalma van az enyém és tiedről. Amit nem akarunk, hogy mások cselekedjenek velünk, mi se tegyük azt másokkal.

Általános napjainkban a panasz, hogy a mások vagyona, tulajdona ellen elkövetett tolvajlások, lopások mennyire gyakoriak mindenütt. A lelkiismeretes, tisztességes, becsületes dologgal, munkával, kitarással és józan takarékossgal való gazdagodás, vagyonszerzés egyenes és biztos útjáról ma már mindig többen és többen letérnek. A hirtelen és munkanélküli gazdagodás, boldogulás féktelen indulata, ösztöne és vágya e szerencsétleneket a sikkasztás, tolvajlás,

lopás bűnére ragadja és sodorja.

Az igazságszolgáltatás ezen törvénytörőket üldözi és bünteti. Ez kötelessége is az államnak, mert a rend és a békes munkálkodás lehetősége ezt megkívánja. A zavartalan, nyugodt biztonságban dolgozó polgárokat munkájuk gyümölcsétől megfosztani nem engedheti az államhatalom.

A becsületesség utja a legbiztosabb. Midőn saját magunkat tisztelgetben tartjuk és emberi méltóságunkat bűnnel nem engedjük bemocskolni; midőn embertársaink iránti tisztelget él bennünk és ez vezet mindenkori életünkben; akkor járunk a becsület után.

Midőn a vallás, a hit parancsainak és az állam törvényeinek engedelmeskedünk, a becsületesség, az erkölcsösség tisztelgetét érdemlő harcosai vagyunk.

A lelkiismeretlen ember, aki a más javaira, vagyonára, pénzére éhes, az nem gondol embertársaira, hanem csak a maga előnyére és hasznára, amely parancsol neki és viszi a rablás, a lopás bűnére.

Az igazán becsületes ember nem a büntetéstől való félelemből nem nyúl a mások pénzéhez, jószágához, hanem azért, mert a saját tiszta lelkiismerete azt úgy kívánja.

Az ilyen ember nem másnak, hanem önmagának becsületes, a lelkiismerete megelégedett az ő tetteivel.

Ez a magunkért való becsületesség megszerzi a mások megbecsülését, tisztelgetét és szeretetét is, amelyekre az embernek feltétlenül nagy szüksége van az életben.

SZÓKE FERENC
ref. ig. tanító.

Mit hozott a Jézuska?

A *gyomaihatárban levő „Nyulak Szakszervezete” a helyi vadászok egynémelyikének a következő ajándékokkal kedveskedett karácsony estéjén:*

Két ígéretben nem fukar tag olyan szérumot kapott, melytől az ígért birkák szaporodnak.

A vadászmeister aranysegélyű figyelmeztetést kapott: Vigyázzon, hogy a társasétkezéseknél ne legyen a bor olajos.

Az egyik tag fájdalomcsillapító nyúlhájat kapott a „beletörődésre”, ha a társasvacsorákon Ónagyságék ezután is otthon vacsoráznak.

Egyik tag reformált naptárt kapott, melyben a társasvadászok mindig szabadnapra esnek.

Egyik tag olyan szótárt kapott, melyben a „befelé” szó törölve van.

Három tagnak az öz-társadalom átiratát kézbesítették, melyben több kiméletet kérnek az öznök iránt.

Egyik tag keretes pápaszemet kapott, mellyel teljes biztonsággal lehet a nyulat a foxitól megkülönböztetni.

A „Szombatosok” legifjabb tagja egy zsebbenhordozható szeszmérőt kapott Egerből, melyet csak első látogatási alkalmakkor szabad használni.

Utolsóinak egy vadászmergekből font „kör” mintát nyújtottak át az elnökségnek, mely körvadászatok alkalmával — a gyengébbekre és zsákosokra való tekintettel — nélkülözhetetlen. Nincs többé kopasz fej! Nincs többé elrontott kör! Nincs többé harag!

Drágább lesz a tűzifa. A tűzifa vámját mázsánként 58 fillérral felemelte a kormány.

— Eddig 90 vagon külföldi gyümölcs érkezett Pestre.

Alakuló közgyűlés. Gyoma község képviselőtestülete dr. Pálka Pál főszolgabíró elnöklete alatt 27-én 9 órakor tartotta meg alakuló közgyűlését, melyen az ujonnan behívott virilis és ujonnan választott tagok a régi tagokkal együtt majdnem teljes számmal jelentek meg. Répás Pál hosszabb beszédet intézett az új képviselőtestülethez, melynek a lényege az volt, hogy az egyes társadalmi osztályok összefogva építeni-, széthuzva pedig rombolni fognak.

— Az 1931-ik évben a tenyészállatvásárt március 20-tól 25-ig tartják meg.

— 12 és félszázalékkal leszállítják a képviselők fizetését.

— 67 pirosbetűs ünnep lesz a jövő esztendőben.

— Arad magyarsága meleg ünneplésben részesítette dr. Barabás Bélát 75-ik születésnapja alkalmával.

— gróf Somssich László OMGE elnök beszédéből: „A mai súlyos válság egyetlen megoldása a nemzetközi gazdasági megértés és összefogás.

SZENZÁCIÓ!

SZENZÁCIÓ!

A Hangya újabb árleszállításai!

Aki még tegnap nem akart tudomást venni arról, hogy a **közszükségleti elsőrendű fogyasztási cikkeknek az árletörését** a Hangya indította meg és **folytatja** ezután is tervszerűen, annak ma már be kell látni, hogy a mai nehéz háztartási gondok eddig okozott ráncáiból egy-párat már is letörölt a Hangya. **A Hangya nem végez fél munkát: Megyünk tovább az árletörésben és semmi áldozatot nem kimélve megállás nélkül megyünk az árainkkal lefelé.**

A multkor hirdetett cikkeken kívül **1 liter petróleum** árát 36 fillérről **30 fillérré**, **1 KILO MÁK** árát 120—180 fillérről **100 FILLÉRRÉ** és **1 liter tiszta borpárlatot 480 fillérré szállítottuk le.**

Tervünk volna még a cukor árát is leszállítani, ezt azonban csak a **T. Közönség** hathatósabb támogatása után tehetjük meg.

A leszállított áraink a következők:

1 kg darált és kősó	—	—	—	38 fillér
1 kg rizskása	—	—	—	58 fillér
1 kg köleskása	—	—	—	30 fillér
1 kg lencse	—	—	—	38 fillér
1 kg bab	—	—	—	38 fillér
1 kg méz	—	—	—	150 fillér
1 liter rum	—	—	—	280 fillér
1 liter seprópálinka	—	—	—	280 fillér
1 liter törköly	—	—	—	350 fillér
1 liter bor	—	—	—	60 fillér
1 csomag élesztő (viszont eladóknak is)	—	—	—	70 fillér
2 deka élesztő	—	—	—	3 fillér
1 csomag gyufa	—	—	—	52 fillér
1 zsák csabai korpá (50 kg-os zsákban)	—	—	—	450 fillér
1 zsák takarmányliszt (70 kg-ként)	—	—	—	735 fillér
1 liter petroléum	—	—	—	30 fillér
1 kiló mák	—	—	—	100 fillér
1 liter tiszta borpárlat	—	—	—	480 fillér

Ezek az áraink nem beszélnek, hanem messzehangzóan ordítanak.

Siessen a Hangyába és segítse elő a további árleszállításainkat.

Ujév napján minden vevőnknek ingyen-naptárt adunk.

Hangya Vezetősége.

Az „Apolló” filmszínház műsora

1930 évi december hó 28-án vasárnap,
HARRY PIEL szenzációs filmje

Az éjféli utas

bűnügyi történet 10 felvonásban.

Rendezte: Harry Piel.

Főszereplők: Harry Piel, Albert Paulig és Betty Bird.

Uj ötletek, frappáns beállítás, izgalmas cselekmény.

Ezenkívül kitűnő kiegészítő műsor.

Előadások kezdete 4, 6 és 8 órakor.

Rendes helyárak.

UJÉV NAPJÁN NAGY MŰSOR.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár-Nagytakaréék)
és endrődi fiókja (ezelőtt Endrődi Népbank R.-T.)

váltókölcsönöket ház és földingatlanra bekebelezés mellett, vagy személyi hitelek kezességgel bármily összeg és a forgalmi érték legmagasabb százaléka erejéig a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett folyósítanak. Másutt fennálló drágább kamatozású kölcsönöket konvertálnak és az ezzel kapcsolatos törléseket illetve kikebelezéseket díjtalanul eszközlik. A bekebelezési költséget méltányosan és a legminimálisabb összegben számítják fel.

Akinek tehát kölcsönre van szüksége, vagy akinek már magasabb kamatozású kölcsöne van és ezt saját érdekében olcsóbb kamatozású kölcsönre konvertálni óhajtja, keresse fel az intézetek üzlethelységeit, ahol a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megkapja anélkül, hogy a felvilágosítás-kérés az érdeklődőt bármire is kötelezné.

Mindennemü bankári megbízást vállalnak és azokat azonnal a legelőnyösebb feltételek mellett teljesítik.

Betéteket a legmagasabb kamatozás mellett gyümölcsöztetnek.

**Legolcsóbban és gyorsan folyósít kölcsönöket
a**

Bácsy és Társai Bankháza Gyoma.

Minden igényeknek megfelelő
fehérnemű varrást
vállalok. Házakhoz, sőt vidékre
is megyek. Gyönyörű monog-
rammot, kéziassurt, cakkozást,
gomblyukat készítek. Ugyanott
plissirozást és géphimzést
vállalunk.

SVÉD ELLA

GYOMA, Selyem utca 407.

Közgazdaság.

Gabonapiaci jelentés.

A belföldi terménypiacokon a buza-
kinálat túlságosan megcsappant.
Kis kínálat mellett a forgalom is szűk
keretek között mozog. Cseh vámháboru
tovább tart, miért is a szóbanforgó or-
szágba kivitelünk teljesen szünetel.
Ausztria igen kevés csak kimondottan
egész nagy siker tartalmu búzákat ke-
res és vesz fel, miért is az export ál-
lás itt is szűk keretek között mozog.

Az elmúlt héten a buza piacunkon P
11.60—12.40 között mozgott.

Sertés piac. Az e heti budapesti
felhozatal 2200 darabbal kevesebb volt
az elmúlt hetinél mért is az irányzat
a hét közepe felé megszilárdult és a
prima áruért a múlt heti hanyaság
előtti árak alakultak ki.

Prima szedett piacunkon 1.05 elvéve
1.08.

Baromfi és tojáspiac. A hideg
időre, valamint a közelgő ünnepekre
való tekintettel a szilárdulás tartós.
Igen érdekes törvényt akarnak megva-
lósítani Angliába ahol csak olyan tojást
szándékoznak beengedni, amely már-
kázva van és a márkázás a tojás héj-
ján kell, hogy feltüntetve legyen. A
tojás ára változatlan maradt, míg a
baromfi ára szilárd.

Nyomatványokat lapunk
nyomdájában készíttessen.

Olcsó földvétel.

760 magyar kis hold
jókarban levő szántóföld
Csudaballán új épületekkel
egy tagban vagy parcellák-
ban is eladó. — Eladó a
a vevők számára
7.32 százalékos
48 évre szóló
törlesztéses kölcsönt szerez a
vétélár felére.

Bővebb felvilágost a „Gyomai
Ujság” kiadóhivatala ad.

FOGALOM

a közönség körében az a tisztaság,
rend és előzékeny kiszolgálás, melyet
20 százalékos engedmény
adása mellett nyújtunk ezen lap elő-
fizetőinek,

legolcsóbban

nálunk étkezhet, mert olcsó áraink-
ról külön kedvezményképp (P. 1.50
-es menüt kivéve)

10 százalékos kedvezményt
adunk.

SEMMI

költsége sem az érkezéskor, sem az
elutazáskor, mert szemben vagyunk
a Keleti pályaudvarral.
Magyaros vendégszeretettel várjuk
családi szállodánkban.

Park Nagyszálloda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10
szemben a Keleti-pályaudvar érkezési
oldalával.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.

Figyelem!

Uj!

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a tisztelt
vásárló közönséget, hogy

vas-, fűszer-, festék-,

rövidáru üzletemet

a Horthy Miklós ut és Rózsa
utca sarkán

(a Németvárosrészi Olvasó-
körrel és Hangyával szemben)

jan. 3-án megnyitom.

A nagyérdemű közönség szives
pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

Platz József.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Olcsó bevásárlási forrás!

Ha olcsón akarja lakását melegen tartani,

fűtsön

pécsi tojásszénnel,

egyenrangú a porosz szénnel.

Kapható:

WAGNER MÁRTON FIAI

fakereskedésében.

VASUTI MENETREND 1930. október hó 5-től.

	gy.	gy.			gy.	gy.
	6:15	9:45	13:36	17:30	20:45	i Bpest k. p. é 4:57 10:40 11:45 19:10 19:45
	11:06	12:42	18:19	20:29	2:10	é Gyoma i 0:32 5:34 8:52 14:28 16:52
	6:41	11:14	12:47	18:29	20:34	2:20 i Gyoma é 0:17 5:26 8:51 14:20 16:51 19:25
	7:34	12:08	13:25	19:27	21:11	3:23 é Békéscsaba i 23:15 4:34 8:14 13:26 16:14 18:26
Autóbusz	3:53	12:46	17:30	20:45	i Gyoma é 7:24 12:10 16:47 21:45	Autóbusz
5:30	4:21	13:14	17:58	21:13	é Dévaványa i 6:53 11:39 16:18 21:14	6:00
6:30	4:26	13:19	18:03	21:18	i Szeghalom i 6:48 11:33 16:13 21:09	8:00
9:00	4:57	13:50	18:34	21:49	é Vésztő i 6:15 11:01 15:41 20:36	10:30
11:10	4:58	13:51	18:45	21:50	i Békéscsaba i 6:13 10:59 15:40 20:34	12:00
12:50	5:17	14:10	19:04	22:09	é Gyoma i 5:53 10:39 15:21 20:14	1:40
2:20	7:27	20:58			é Békéscsaba i 4:05 13:30 18:24	2:40
4:55						5:40
7:20	6:16	11:02	14:00	19:00	i Szeghalom é 8:30 9:50 15:25 18:42	7:40
	7:50	12:34	18:04	20:36	é Püspökladányi 5:30 8:15 13:50 17:08	

A „gy” betűk alatti négy szám gyorsvonat, a többi pedig személyvonat.